

Onurlu Yaşam Davası Demirtaş'ın Savunması

ONURLU YAŞAM DAVASI
Demirtaş'ın Savunması

İçindekiler

Sunuş	11
Ben savunmamı heyetinize falan vermiyorum, mahkemenize karşı yapmıyorum; savunmamı halka sunuyorum	23
Türkçü Türk devleti tarafından yargılanıyoruz.....	32
Cübbelerinizi çıkarın, sizinle kıran kırana siyasi tartışma yapalım.....	40
Ben Şeyh Said'in torunlarındanım	46
Nasıl bir suçumuz var ki, Türkiye'deki bu milliyetçilik ve siyasal İslamcılık bizi hedefe koyuyor.....	50
İnşa edilmek istenen Türklük bizi kapsamıyor.....	56
Kürdüz, anavatanımız da Kürdistan	62
Biz siyasal İslamcı değiliz, Müslümanız.....	70
İslam medeniyeti köklü, güçlü bir medeniyettir	74
Doğu, medeniyetin kaynağıdır	80
Kobani karşı karşıya gelen iki güç, iki zihniyeti temsil ediyordu.....	86
Öcalan Kürtler için, Türkiye için bir şanstır.....	89
Kobani kumpas operasyonununun zihniyet kodları SETA raporunun altında	91
SETA raporu, “tehlikenin farkında mısınız” raporu	102
Davutoğlu, PYD için “Meşru yapı olarak görüyoruz” diyor	106
O dönemde, savcılar bizimle ilgili soruşturma açtılar mı.....	112

Netanyahu'nun yaptığının aynısını dönüp bize yapıyorlar.....	120
En büyük tehdit biz olmuşuz, biz neyin tehdidiyiz, onların rant düzeninin	123
Davanızın iddianamesi ile esas hakkındaki mütalaasını Erdoğan yazmıştır	132
Tayyip Erdoğan'ın dokunulmazlarımızla ilgili verdiği en güçlü talimat..	145
Siyasal İslamcılar günahkardır, yalancıdır, iftiracıdır	148
Siyasal İslamcılar fırladaktır, başları da bu adamdır	150
Tarih anda gizlidir.....	153
Kesintisiz devam eden bir algı operasyonu var	162
Erdoğan yalancı, iftiracı	169
Cumhurbaşkanı hükmü kurmuş, artık niye yargılama yapıyorsunuz!	174
Selo kahvaltısı olmadan nasıl karnını doyuracak ki?	185
14 Mayıs 2023 seçimlerini de bizim üzerimizden yürütüyor	187
Ben, vicdanımla aklanmış durumdayım.....	193
Diyarbakır Savcılığı yasada, usulde olmamasına rağmen kendini yetkili kılmış	206
Her şey o kadar hukuksuz, her şey o kadar ahlaksız, ilkesiz o kadar namertçe yürüdü ki	213
Bu usulsüzlükleri anlatabilirim, günlerce	219
Türkiye'de, propaganda suçlamasıyla kemiksiz 4 yıl 8 ay ceza alan tek kişi benim	223
2018 cumhurbaşkanı seçimleri gayri meşrudur	229
Cumhur İttifakının sözcüleri davaya müdahale ediyorlar, amaçları nedir	231
Çözüm sürecinde kimse Recep Tayyip Erdoğan'a başkanlık sözü vermedi.....	237
Bize yapılanları tek tek kayda geçeyim	244

HDP hedefe konuldu, Kürtler hedefe konuldu; evleri, iş yerleri yakıldı	250
Suç varsa benimdir, Figen Yüksekdağ'ındır, ben üstleniyorum.....	260
İddialar boyunca, çok sayıda utanç verici suçlamayla karşılaşacağız	265
1 nolu fezleke başlı başına bir kumpas fezlekesidir, başlı başına bir intikam fezlekesidir	274
Tutuklanma delillerden biri olan CD'lerde "Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanmamıştır"	277
Önemli olan algıdır zaten, olgunun hiçbir önemi yok	280
DTK dosyalarının tamamı kumpastır	292
Sırf Kürt anasını görmesin diye Türkiye felakete sürükleniyor.....	294
Recep Tayyip Erdoğan. 2013, çözüm süreci.	295
TBMM, DTK'yi toplantıya davet etti.....	296
3 nolu fezleke, ucube bir fezleke	301
Bu siyasi faaliyetler doğrudan barışla ilgilidir.....	315
Türkiye Cumhuriyeti, resmi ideolojisini Kürtlere ve Kürdistan'a pratikte uygulayamamıştır	323
Bu davayı ilgilendiren en önemli kısım budur, algı	326
Gerillaya gerilla, Kürdistan'a Kürdistan denir	331
Hakikati anlatarak yalamı yenmeye çalışıyoruz	336
Devlet, benim anavatanımı zorla işgal edip kaynaklarımıza zorla el koymuş, dilimizi, kültürümüzü yok etmeye çalışmıştır	346
Kendimi bilmeye çalışıyorum.....	350
Bu dava, erdemliler ile kötülerin karşı karşıya geldiği, savaştığı bir davadır	358
Dünya iyilik yatağında dönsün diye burada direniyoruz, acılara katlanıyoruz.....	362
Kürdistan coğrafyası ilk defa, 1514 Çaldıran Savaşında bölündü	365

Kürtler ve Türkler Kurtuluş Savaşını kazanmış, Lozan Antlaşmasını birlikte imzalamışlardır	372
Bir tane şiddet içeren özerklik çağrımızı göremezsin.....	398
Budur yüz yılın özeti: Türk'sen övün, değilsen itaat et.....	408
Bizi yargılayan siyasi aklın, devletin, medyanın, karşımızda duran kamuoyunun gördüğü gerçeklik, gerçeklik değildir	411
“Tek millet” deyince tek millet olmuyor	422
Henek barikatın özerklikle alakası yoktur	427
Yaptığımız barış çalışmaları birilerini her zaman rahatsız etti	438
Cizre’de, Sur’da MOBESE kameralarının olmadığı yerde neler yapabileceklerini bir hayal edin.....	441
Neler yaşatılmadı ki bize	445
Onlar duvarla bu yazıları yazarken ben ne yapmışım	459
Kim operasyon çağrılarını yapmış, kim barış çağrılarını yapmış	465
Cemaatçi bir özel hareket polisinden Cizre ve henek operasyonu itirafları.....	466
İktidar, bizi içeride tutmanın nimetlerini yiyor	471
Anadilde eğitim hakkımız meşrudur, bir terör faaliyeti olarak değerlendirilemez.....	475
Dava dosyasında yaratılmak istenen kaosun temel hedefi, kumpası görünmez kılmak.....	482
Bu davanın asıl gölgesi MHP'dir	487
“Bu davaya neden müdahale ediliyor”u anlamak için de tarihte gizlidir, asıl gerçekler	493
Bu iktidarın devri daim olabilmesi için Kobani kumpas davası bir, Gezi davası iki	507
Hakikatleri tarihe not düşmek bizim borcumuzdur.....	514
Benim adım Selahattin Demirtaş, daha çok duyacaksın	519

Türkiye Cumhuriyeti devleti, devasa bir binayı iki tane ince kolon üzerine yapmış.....	529
Provokasyonun nedeni şu: “Erdoğan: Kobani düştü, düşüyor.”	541
Tümüyle siyasi düşüncelerimiz, siyasi eleştirilerimiz ve siyasi görüşlerimiz yargılanıyor	549
Eyleme dair bir iddia yok, yaptığımız her şey konuşmalardan ibaret.....	560
Türkiye'de Kürtçe serbest değil	567
Kabul etmiyorum suçlamaları	574
Türkiye Cumhuriyeti devleti resmi ideolojisi ve Türk millet resmi tezi, Kürtlüğün inkarı üzerine kurulmuştur.....	578
İnsan biraz iddianameyi güçlendirir ki, biz de ona göre bir savunma yapalım	582
Ben tam olarak anlaşılmayı, tarihe, halka karşı bir borç olarak görüyorum	587
Bizim ödediğimiz bedeller barışa vesile olsun, biz canımızdan bile vazgeçeriz	595
An serkeftin an serkeftin, biji tekoşına azadı.....	603

Savunmamı, okuma yazması olmamasına rağmen alın teriyle yedi çocuğunu da üniversitede okutan emekçi babama, Tahir Usta'ya, onun şahsında evlat acısı, evlat hasreti çeken tüm annelere, babalara ithaf ediyorum.

Babasının vefatının ardından çıktığı duruşmada.

Sunuş

Bu çalışma, Demirtaş'ın sadece Kobani Davası olarak bilinen, Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesindeki savunmasını ele almıştır. Demirtaş'ın bu davayla birleştirilen, tek başına yargılandığı Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesindeki, pek çok dosyasının birleştirildiği Mersin 14. Asliye Ceza Mahkemesindeki ve başkaca mahkemelerdeki savunmalarına yer verilmemiştir. O mahkemedeki savunmaları ayrı çalışmaların konularıdır.

Bu çalışma yayımlanana kadar internet ortamında "Demirtaş'ın savunması", "Demirtaş'ın savunmasının tam metni" gibi başlıklarla yayımlanan, paylaşılan metinlerden hiçbiri Demirtaş'ın savunmasının tam metni değildir. Söz konusu metinler, Demirtaş'ın savunmasını takip eden HDP Basın Bürosu emekçileri ile diğer basın emekçilerinin, Demirtaş savunma yaparken o anda yazabildikleri uzun metinler, haberlerdir.

Öte yandan, Demirtaş'ın mahkeme boyunca söyledikleri kelimesi kelimesine yazılsa bile oluşacak metinden, Demirtaş'ın savunmasının tam metni olarak söz etmek doğru olmaz. Çünkü Demirtaş savunmasında çok sayıda belgeye, fotoğrafa da yer verdi ve bunları SEGBİS kamerasına göstererek ve dava dosyasına ekleyerek kayıtlara geçirdi.

Dolayısıyla Demirtaş'ın savunmasının tam metni olabilecek metin, sadece söylediklerini değil, yaptıklarını ve gösterdiklerini de içermelidir. Bu çalışma işte bu niteliklere sahiptir ve Demirtaş'ın Kobani davasındaki savunmasının tam metnidir.

Çalışmanın temelini, Demirtaş'ın beyanlarının mahkeme tarafından yapılan ses çözümleri oluşturmaktadır. Bu metinler özel bir çalışma sistemiyle, birden fazla kez kontrol edilerek redakte edildi. Bu işlem yapılırken bazı yerlerde

konuşma dilinden kaynaklı anlatım bozuklukları giderildi. Bunların hiçbiri Demirtaş'ın söylediklerini değiştirmediği gibi, söylediklerinin daha anlaşılır olmasını sağladı. Bununla birlikte birkaç yerde, Edirne'de oluşan bir ya da iki saniyelik ses kopmaları nedeniyle Demirtaş'ın birkaç kelimesinin anlaşılamadığı yerler oldu. Bu bölümler, kitapta belirtilmiştir.

Demirtaş ayrıca savunmasında pek çok haberden de söz etti. Çalışmada bunların dijital bağlantılarına büyük oranda yer verildi. Demirtaş savunmasında çok sayıda belge, gazete kupürü ve fotoğraf da gösterdi. Kitabın hacmi de gözetilerek bunların tamamı değilse bile çoğu, ilgili yerlere yerleştirildi. Ayrıca kişilerden ve kurumlardan söz ettiği yerlere, özellikle gelecekteki okurlara bilgi verebilecek dipnotlar eklendi.

Çalışma, yayımlanmadan önce Demirtaş'a sunuldu ve kendisinin onaylanmasının ardından yayıma hazır hale gelmiş oldu.

Demirtaş'ın savunmasını derleyen için en büyük avantajlardan biri, kendisinin son derece berrak konuşuyor olması, ağzından çıkan kelimeler art arda yazıldığında pek az anlatım bozukluğu ya da karışıklık olmasıdır.

Tarihsel bir belgenin hazırlanmasına katkı vermiş olmanın mutluluğu ve gururuyla...

Zınar Karavil

Budur yüz yılın özeti. Geri kalan her şey hikayedir. Geri kalan her şey yalandır. Biz Türk değiliz, itaat da etmiyoruz! Bu zihniyete itaat etmiyoruz.

Ji 22'yemîn Dadgeha Cezayî ya Gran re Destpêka Pêşkêşîya Parêznameya Der heqê Esasê Dozê

Rêhevalên min ên hêja, hevalên me yên parêzer, temaşevan û gelê me yê bi rûmet, ez we tevan yek bi yek ji dil û can silav dikim. Hêvîdar im ku hûn hemû baş û silamet in.

Ji heft salan zêdetir e ez girtî me, lê cara yekem e ku maf û derfeta xweparastinê didine min. Heta îro carnana di lêpirsinan de, carnana di raçavkirina rewşa binçavkirinê de, carnana jî di nîqaşên ser meseleyên ûsûlî de ez peyivîm. Lê îro cara yekemîn ez ê rasterast bersiva tevan û sûcdarîyên di der heqê xwe de bidim.

Di destpêkê de dixwazim bi awayeki bê şik û guman bale bikşînim ser xaleke girîng. Ez parastina xwe li hemberî heyeta we, yan jî li hemberî dadgeha we nakim. Divê dadgeh, bêalî, serbixwe û dadwer be. Lê heyeta we rasterast alîgirê desthilatê ye û karê we pêkanîna fen û futên desthilatê ye. Ji ber vê yekê, ya herî rast divê meriv erka we nas neke, we red bike û parastinê nede we. Lê wek sîyasatmedar ji ber ku em erkeke bi rûmet yanî temsîliyeta gelê xwe hildigirin, li hemberî gelê me deynê me yê xwerexnekirin û parastinê heye, loma jî em dipeyvin û em ê bipeyvin.

Nizanim dê parêznameya min dê heta kengê bidome lê ez ê bersiva hemû rapor, tawanbarî, delîl û qerarên der barê min de, yek bi yek bidim. Paşê parêzerên min jî dê parastina min bikin. Lê belê wek beşek ji parastina xwe, ez ê niha bi kurtasî destpêk û nirxandinekê bikim. Ji ber ku naverok û mijara doz û darizandinên min bi tevahî ji ber çalakî û axaftinên min ên sîyasî ne. Carna ez ê jî nirxandinên sîyasî bikim û têkilîyên wan ên bi doza me re vebêjim û eşkere bikim.

Divê her kes baş bizane tawanbarîyên der barê min de, ji ber axaftinên min in, ne ji ber hewl û xebatên min yên ne yasayî û karen veşartî ne. Ji bilî axaftinên min yên mîfîng, civînan, peyamên min yên ku beri 8 salan, 10 salan û 15 salan daye raya giştî, tu delîlên din yên berçav û şenber di dosyayan da nînin.

Ev doz, tolhildaneke sîyasî ye. Em ne ew kes in ku li gora zagon û yasayan hatine girtin, wan em ji bo armancên sîyasî êsîr û desteser kirine.

Divê ez di vê parastina xwe ya îro destpê dike û ew ê bi rojan dom bike, hizir û fikrên xwe bêjim û bînime ziman, Min hemû hewl û xebatên xwe li ber çavên raya giştî pêk anîne, hewl û xebatê min yasayî û meşru ne. Ji xwe dozger heta niha min bi tu kiryaran tawanbar nekiriye, nikare tawanbar bike.

Îro jî hêj zarokên vî welatî di şer û pevçûnan da tên kuştin, em hemû dikevine xema wan, ji ber ku em nikarin rê li ber van kuştinan bigrin, gelek pê diqeherin, lê desthilatdarî û dewletê destê xwe dane hev û yên wekî me aşî û wekhevîyê dixwazin davêjin zindanan, hêvîyê ji polîtîkayên şer dikin. Ev durûtîyeke eşkere ye. Lazim e em bibin şîrikê êşên hev, lê belê kesên ku dema ciwanên Kurdan dimirin keyfxweş dibin û îro jî hêstirên derewîn dibarînin, durû ne.

Lazim e êdî şer xelas bibe, çek bi temamî bêne danîn, ev jî bi rêya sîyasetê, bi dawîkirina tecrîtê û vegera polîtîkayên mizakere kirinê pêkan e, pêwîst e nîqaş û mizakere kirin, eses bê girtin. Yên ji dîyalog û mizakerekirinê direvin berpîsîyarên kuştin û mirinan in. Sîyasetmedarên ji bo berjewendîyên xwe yên sîyasî û pêşeroja sîyaseta xwe, hêvî ji çekan dikin, durû ne û bêheq in. Yên desthilatdarîya xwe li ser xwîna zarokên xelkê ava dikin ji mirovahîyê bêpar û bêwijdan in. Pêwîst e civaka Tirkîyeyê Kurd û Tirk, dengê xwe ji bo aşî û wekhevîyê bilind bike, hemû sîyasetmedarên bi nijadperestîyê xelkê radikînan ser piyan, di halxweşîyê de dijin û berê lawên xelkê didin mirinê.

Kesên rê li ber vê rewşê û van rêbazan bigire disa xelkê feqîr û hêjar e; yên di vê rêyê de berdêlên giran dayî. Divê îro Tirk û Kurd ji bo biratî wekhevî û azadîyê destê xwe bidin hev, dengê xwe ji bo mizakereyên çareserkirina pîrs-girêkan bilind bikin, Bihevrebûn û biratî dê pêşvebirina demokrasîyê hêsantir bike.

Em sîyasetmedarên aşîxwaz in, em ji çareserîya demokratîk bawer dikin, û ji bo çare û rêyek aşîyane dixebitin. Ew ji ber vê helwestê, me di zindanan da dihêlin lê em hê jî dengê xwe ji bo aşîyê bilind dikin, Rayedarên dewletê hem me wek terorîst îlan dikin hem jî li cihên xwe yê germ di halxweşîyê de biryarên şer û operasyonan didin. Dîvê hemû gelên Tirkîyeyê, vê durûtîyê

bibînê û zanibe kî şer dixwaze, kî aşî û wekhevîyê dixwazê. Divê Gelê Tirkîyeyê nebe piştevanê şerxwazan û polîtîkayên wan yên qirêj.

Kesên li Filistinê daxwaza aşî û dîyalogê dikin, li welatê xwe aşîxwazan diavêjê girtîgehê û wan dikê bin tecrîdê; ma ev ne durûtî be çî ye? Em ê di bin hemû şert û mercan de li ser helwesta xwe bin û parastina aşîyê berdewam bikin.

Hevalên min ên hêja,

Di dosyeyê de bi milyonan rûpel ewraq, bi hezaran klasor, û bi sed hezaran belgeyên bi sextekarî hatine sazîkirin û wek belge hatine bi navkirin hene. Gava tu ji derve lê dinêrî, tu dibêjî qey ev dozek pir tevlihev, bêserûber, kaofîk e û ne mimkun e ku mirov ji nav derkeve. Dosyeya dozê ji bo veşartina tawanbarî û îddeyên vala, ji bo sergirtina komployeke zelal a sîyasî, bi qestî û zanebûn bi gelek kaxizên vala hatiye dagirtin.

Qaşo ev heft sal e ku hûn me mehmeke dikin û bi endamîtiya rêxistinê didarizînin lê belê îro em ji infaza endamîtiyê bêtir di girtîgehê de ne, heke me sucê herî zêde ceza bixwara jî evqas sal di girtîgehê de nemana. Wextê me yê girtîbûnê êdî ji wextê li gora qanûnêjî derbas kiriye(7 sal), lê dîsa jî hun me digrin û em dibînin ku hûn piçekî jî ji xwe şerm nakin. Ew jî tê wê wateyê ku, hê darizandin xelas nebûye we der heqê me de biryara sucê endamîtiya rêxistinê îlan kiriye.

Di van heft salan de we bi hezaran qerarên dijî hiqûqê da û we pêkanînen nerast kirin, ez ê encamên van pêkanînen we yên civakî jî qaseke din bi hûrgulî vebêjim.

Ji we heye ku hûn bi van pêkanînen xwe ceza didine me, lê ez ê bînim bîra we ka ev pêkanînen wê bûne sebebê felaketek çawa. We di van salan de, endamên Dadgeha Makezagonê ji di nav de endamên hemû tebeqeyên dadgehê, hûn milîtanên sîyasî û cibedar yên şîrîkê vê kompasê, we ne tenê rêzikên hiqûqê, her wiha we hemû nîrxên mirovahîyê jî binpê kirin. Hin hevalên me yên dîlgirtî, mirovên xwe yên herî nêz wenda kirin, Gelek hezkirî û mirovên wan di rêyên girtîgehan de qeza derbas kirin, mirin an jî seqet man, ew ê emre xwe yên mayî bi êşa laşen xwe bidomînin. Hûn berpîrsên van êşan in jî. We di pandemîyê de em bi rîskên mezin re rûbirû hiştin. We êş, taswas û elemên erdhejê di van deran de, di girtîgehan de bi me dan bihartin. Zarokên me, ji me dûr mezin bûn, we ew ji dê û bavê wan qetandin û we pêşeroja wan ber bi travmayan ve ajot. We dizanibû em bêgûneh in, lê dîsa jî we bi qestî, bi delîlên sexte û bi şahidên derewîn ev xerabî hemû kirin. Nizanim ka wexta ku hûn ji

jûra dadgehê derdiketin çî di hişê we re derbas dibû, dema ku we hezkişîyên xwe û zarokên xwe didît û dema we ew hembêz dikirin hûn çî difikirîn. Belê dîyar e ku we têra xwe dest ji nirxên mirovahîyê kişandiye, heke ne wisa bûya ka we yê çawa ev xerabî bikirana. Hêvî dikim ku dilê we bi van xerabîyên we rehet be. Ne tenê we; yên ku talîmatên vê doza kompasê dan, yên rê û plan jê re çê kirin, yên li qadan ji bo hîlbijartinê wekî barbaran ji me re îdam xwestin, wan jî bi qasî misqalekê nesîbê xwe ji mirovahîyê nestandine.

Em jî ev heft sal e di wijdana xwe di aram in, em baş dizanin ku tu sûcê me tune. Em di hucreyên xwe de bi serbilindî, nûnerîya nirxên exlaqî, rûmet û têkoşînê dikin. Ev xerabîyên we çî qasî serê we berjêr kiribe, serê me jî ew qasî bilind kiriye. Êdî hûn di vê lîstika kompasê de gihîştine pêngava biryardayîne. Ez baş dizanim sebra we nayê, hûn dixwazin biryara xwe ya wekî ferman ji we re hatiye gotin, ji me re bixwînin. Lê biryar çî dibe bila bibe, ji bo me, ji bo gelê me û ji bo dîrokê, tu hukm û qîmetê wê tune. Qeweta we têrê nekir ku hûn di vî şerê vîn û îradeyê de me teslîm bigirin, we nekarî me ji doza me bi paş de vekîşînin û we nekarî serê me berjêr bikin. Ya we rûreşî û xerabî ye, hûn e bi rûreşî û xerabîya xwe re bimînin, lê em ê wek endamên birûmet, endamên têkoşerê doza gele xwe, bi serbilindî di rûpelên dîrokê de cih bigirin.

Ez nahêlim hûn biryara xwe li pêş çavê min bixwînin, hûn ê biryarê ji xwe re bixwînin. Niha wesîyet û ricaya min, Hevala min Başak, ji qîzên min û ji malbata min hemû gelê min re, piştî eşkerebûna biryarê, bila li Amedê, li hewşa mala me, li dahol û zirneyê bixin, helwesta xwe ya li dijî biryarê bi govend, bi tilîlî û bi ços nîşan bidin. Ji ber, em ê jî helwesta xwe di hucreyên xwe de bi heman awayî nîşan bidin.

Têkoşîna sîyasî ya em li vê derê û hevalên me li derve bi rê ve dibin, berî her tiştî ji bo jîyaneke bi rûmet e. Em dev ji doz û têkoşîna xwe bernadin û jîyaneke bêrûmet qebûl nakin, ji bo me mirin çêtir e ji wê yekê.

Me digel hemû kêmasîyên xwe, ev têkoşîna dijwar bi biryardarî bi rê ve bir. Di vê pêvajoyê de helbet kêmasî û şaşîyên me çê bûne.

Digel hemû dilpakî û hêza xwe jî em hîn negihîştine armanca xwe. Ji ber vê yekê, ez li ser navê xwe ji hemû gelê me lêborînê dixwazim. Dostên me, heval û hogirên me yên li sirgûnê û yên di girtîgehan de, yên hêvîya xwe bi me ve girêdan û tûşî bêhêvîyê bûyî, ez ji wan tevan lêborînê dixwazim. Ez soza wê yekê didim ji vir û şûnde, Em ê bi rêberîya Partîya me DEMê re (Partîya Gelan a Wekhevî û Demokrasîyê), ji berê zêdetir, bixebitin û em ê bi ser bikevin.

Dixwazim ev yek ji bê zanîn, encama vê têkoşîna me ya li vê derê me bi sebir û sebat bi rê ve bir, belkî ji vê encamê cudatir bûya. Lê belê her tişt ne di destê me de bû. Dek û dolabên hêzên herêmî û cîhanî, fêl û fitneyên hêzên di nav Tirkîyeyê de, mixabin teşîr li ser encamê kirin. Ne hêza me, ne ji hêza hevalên me yên li derve têrê nekir em pêşîya vê yekê bigirin. Helbet, me dev ji doza xwe berneda, hêvîya me ji ne şikest, tenê em hinekî hejîyan, lê me dîsa bi lez, hêza xwe da hev û dest bi têkoşîna xwe kir. Bi vê boneyê, ez serkeftinê ji bo Partîya me, (Partîya Gelan a Wekhevî û Demokrasiyê) dixwazim û hevserokên me, birêz Tuncer Bakirhan û birêz Tulay Hatimogullariyê û hemû rêveberên me pîroz dikim. Hêvîdar im em ji vir û şûnde hevgirtin û têkoşîneke xurttir nîşan bidin. Divê bibêjim, bi heman hêst û helwestê silavên hevalê min ê hucreyê birêz Adnan Selçuk Mizrakliyê heja ji ji we tevan re heye.

Niha ji bi destûra we dixwazim dubare behsa wan fikirên xwe yên sîyasî bikim, ji ber wan ev heft sal e tîm darizandin. Divê her kes bizanibe hemû tawanbarîyên bi ser min de tîm sepandin ji van fikirên min pêk tîn, ez ê niha bi we re parve bikim, ez îro ji van fikiran bi heman awayî diparêzim.

Belê, ji bo ku em sîyasetmedarên KURD ên aştxwaz in ev doz di der heqê me de hat vekirin û em bi salan e bêgûneh di hucreyan de tîm ragirtin. Dîsa di vê dozê de sedema girtin û darizandina yên ku ne Kurd in ji, hevkarî û hevalbendîya wan a bi me Kurdan re ye. Ji aliyê dewleta Tirk a tirkperest ve, ji bo armancên nijadperest û polîtîk tenê ji ber ku em Kurdên xwedî hişmendî, birêxistin û muxalîf in em tîm darizandin. Ji ber ku em serî li hemberî îdeolojî û tezên fermî û nijadperest yên Tirk natewînin em tîm darizandin. Em dibêjin “Em Kurd in, Kurdistan welatê me ye, hûn nikarin Kurdistanê paşçaw bikin, wêran bikin û dagir bikin” ji bo van gotinên me em tîm darizandin. Li vê eywanê di şexsê me de hun dixwazin rastîya Kurd û Kurdistanê bidarizînin û mehkûm bikin

Armancên din ên dewletê, yên sîyasî û demkî ji, ew e ku di referandûm û hîlbijartinan de bi ser bikevin, me di zindanan de bihêlin da ku rejîma yekzîlamî/dîktatorî sazûman bikin û tîrs û xofê bixin nava civakê. Li hemberî van armancên sîyasî di destpêka parastina xwe de ez bi zelalî vebibêjim, ez Kurd im, welatê min Kurdistan e. Her du nasnameyên min ji bo min rûmet in, tu kes nikare van nixên min bidarizîne, sed hezar sal ceza werê dayîn ji nikare ji holê rake.

Ji aliyê hiqûqî ve tenê gotinek heye ku li hember bi milyonan rûpel belgeyan were gotin û bi rastî ji bes e ku ez bi tevahî berevanîya xwe ya qanûnî dîyar

bikim. Ew jî ev e; ev doz ji aliyê hiqûqî ve “çop e” ne tiştêkî din e. Belê tenê naveroka vê dozê ÇOP e.

Wekî ku ez ê di tevahîya parastina xwe de destnîşan bikim ku ev doz li ser dijminatîya Kurd û Kurdistanê pêk hatiye, dîsa ev doz bi armançên sîyasî tê ajotin û bi milyonan rûpel belgeyên di dosyayê de jî tev çop in, wekî hevalên xwe ez ê jî vê yekê ispat bikim.

Her wiha ez ê di tevahîya parastina xwe de hewl bidim dîyar bikim ku pirs-girêka Kurd, divê teqez bê çareserkirin û behsa çawanîya çareserkirina vê pirs-girêkê jî bikim.

Ji ber ku xebat û çalekiyên me yên sîyasî, yên di vî warî de jî îro mijara darizandinê ne.

Di vê qonaxê de dixwazim careke din bi kurtî behsa pirs-girêka Kurd bikim û rêya çareserîya wê bêjim. Piştî gava ku dor hat ser, ez ê vê xalê bi berfirehî rave bikim.

Pirs-girêka Kurd:

Bi darê zorê ji destgirtina mafên gelê Kurd yên bingehîn û rewşa ne. Ji hêla desthilatdariyê ve bi rêya çek, dagirkirin, tunehesîbandin û tunekirinê ji mafê xwe bi rêvebirin û tayînkirina qedera xwe mehrûmbûn e. Înkarkirina mafê gelê Kurd, yê wekî her milletê din li welatê xwe Kurdistanê bi çand, ziman û nasnameya xwe jîyaneke azad û bi rûmet e.

Pirs-girêka Kurd, dê çawa were çareserkirin:

Rêbaza ku em pêşniyar dikin bi alîyan re mizakereya vekirî û zelal e. Heger em li ser navê Tirkîyeyê biaxivin, divê hikûmet û Meclisa Tirkîyeyê ya ku nûnertîya Komara Tirkîyeyê dike, bi nûnerên Kurdan re mizakereyê bike û di makezogoneke nû de hemû mafên kurdan bî garantîkirin. Di heman demê de cudahî û wekhevîyên encamên pirs-girêka Kurd li ber çavan bî girtin; aliyê mizakereyê Birêz Ocalan'ê û li Îmralîyê bi awayekî bêhiqûqî di bin tecrîdê de ye. Rawestandina hemû çekan û pêkanîna aşîyeke mayînde girêdayî beş-darbûna bi bandor a birêz Ocalan a mizakereyan e.

Ev ne îddîaya min a şexsî an jî propagandayek vala ye, ev rastîyek e ku dewletê bi xwe jî gelek caran qebûl kiriye.

Her wiha birêz Ocalan ji bo demokratîkbûyîn, aşîya civakî û jîyana hevpar a wekhev heta îro kedeke girîng daye û aktorekî bîbandor e, bi bawerîya min

wê di pêşerojê de jî vê erk û misyona xwe bi cih bîne, bidomîne. Bi vê wesîleyê hevalên ku ji bo çareserîya demokratîk a pirsgirêka Kurd û rakirina tecrîda li Îmraliyê ji bo azadîya Ocalan li girtîgehan di greva birçîbûnê de ne, silav dikim. Partîya me DEM Partî ku mafê nûnertîya daxwazên sîyasî yên Kurdan bi rêyên herî rewşa û qanûnî bi dest xistiye, di heman demê de muxatabê sîyasî ye. Di Meclîsa Mezin a Tirkîyeyê de aktorê sîyasî yê herî bi bandor e ku dikare tevkarîyê li çareserîya pirsgirêka Kurd bike.

Di çareserîya pirsgirêka Kurd de hemû partîyên sîyasî û rêxistinên sîvîl ên ku xwedî perspektîf û projeya çareserîya demokratîk in, di çareserîya pirsgirêka Kurd de muxatab in.

Cihê ku dê ev pirsgirêk bi awayekî vekirî, zelal û hiqûqî bê nîqaşkirin û garantîya hiqûqî lê bê dayîn Meclîsa Mezin a Tirkîyeyê ye. Di vê çarçoveyê de hemû partîyên meclîsê aliyên çareserîya pirsgirêka Kurd in.

Ji ber van sedeman ez hevdiîtina dewletê ya, bi Brêz Ocalan re ji bo pêkanîkirina demokrasîyê rast dibînim û piştgirîyê didim çareserkirina pirsgirika Kurd. Her wiha bi awayekî aştiyane û bi rûmet bidawîbûna Serhildana Kurd a dawî diparêzim. Dîsa wekî min behs kir ez mafê temsîlkarîya partîya me DEM Partîyê ya xelkê me û muxatabbûna wê ya rewşa diparêzim. Kî îradeya partîya me nas neke ez jî wan nas nakim.

Dîsa em wek sîyasetmedarên Kurd û ez wek Selahattin Demirtaş îradeyeke me ya ji van hemûyan cudatir, nûnertîyeke me ya di nava Partîya DEMê de hatiye avakirin heye. Em dikarin sudên girîng bidin çareserîya pirsê Kurd. Em amade ne ku ji bo vê yekê tiştê ji destê me tê em ê bikin. Armanca me ew e ku bi aştiyeke bi rûmet, bi awayeke wekhev û azad bi hev re bijîn. Kesekî ku vîna min û mafê min ê nûnertîya gel nas neke ez jî wî/wê nas nakim. Vîna min aîdî min e û tenê ez dikarim nûnertîya wê bikim.

Rêzgirtina ji vê re pêwîstîyeke girîng a demokrasîya radîkal e ku em ji bo wê têdikoşin. Kesên ku dixwazin me sîyasetmedaran û bi taybetî jî min bi derew, îftîre, paşgotin û bi dozên bi vî rengî tune bikin, tune bihesibînin bila veya baş zanibin; kî li ku derê aşî û demokrasîyê biparêze û bixwaze ez li wê derê me. Ji ber vê jî ez ê tu carî serî li ber nêzîkatîyên bi vî rengî natewînim û qebul jî nakim.

*Ben savunmamı heyetinize falan vermiyorum,
mahkemenize karşı yapmıyorum; savunmamı halka
sunuyorum*

Metnin Türkçesini de tutanağa geçmesi açısından, savunmamın girişi olarak okumak istiyorum.

Tekrar bütün arkadaşları buradan sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Değerli eşbaşkanlarımız, Sayın Bakırhan ve Sayın Hatimoğulları, milletvekili arkadaşlarımızı buradan selamlıyorum. Değerli tutsak arkadaşlarımız, salonda bulunan arkadaşlarımız, Sincan Kadın Kapalı Cezaevinde bulunan arkadaşlarımız, Kocaeli Cezaevinde bulunan değerli eşbaşkanımız Gültan Kışanak, hakeza salonda bulunan avukat arkadaşlarımız, izleyiciler, İzmir, Ankara il teşkilatlarımız, İHD, ÖHD temsilcileri, AB delegasyonu ve Antalya'da bulunan avukat arkadaşlarımız, izleyiciler, Adıyaman'dan bağlanmış olan arkadaşlarımız, Diyarbakır, İstanbul, Datça, Şanlıurfa'dan bağlanmış bütün arkadaşlarımıza buradan sevgilerimi, saygılarımı, selam ve hürmetlerimi iletiyorum. Hepinizin iyi olduğunu, sağlıklı olduğunu umuyorum. Biz de gayet iyiyiz, bu vesileyle Selçuk Mızraklı arkadaşımızın da hepinize selam ve sevgilerini iletiyorum.

Değerli arkadaşlar, yedi yılı aşkın süredir ilk defa esas hakkında savunma yapma hakkı tanınıyor bana. Bugüne kadar kısmen sorgu, kısmen de tutuk hali inceleme aşamalarında veya usul tartışmalarında konuştum. Hakkımdaki suçlamalaraysa ilk defa doğrudan cevap vermeye başlıyorum. Üç yılı aşkın süre yargılandığım tek sanıklı dosyada, Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesindeki 40'ı aşkın fezlekeden ancak yarısının okumu tamamlanmışken dosya 22. Ağır Ceza Mahkemesiyle birleştirildi. Burada da biliyorsunuz ben, Figen Başkan Gültan Başkan, Sebahat Başkan ve sanırım Zeynep arkadaşlarımızın sorguları bile yapılmadan esas hakkındaki mütalaaaya geçildi, esas hakkındaki savunmaya başlandı. Dolayısıyla yedi yıldır tutuklu olmamıza rağmen ben ilk defa aslında savunma yapıyorum. İlk defa doğrudan, suçlamalara cevap

verme fırsatı buluyorum. Çünkü bugüne kadarki konuşmalarımın tamamı, dediğim gibi ya tutuk hali incelemesi veya usul hakkındaki tartışmalardı. Orada kısmen suçlamalara da cevap vermeye çalışmışım ama yedi yılın sonunda, ki 7 yıl 2 ayı buluyor, 45 günü buluyor neredeyse. Meydanlarda yargılandık, televizyon ekranlarında yargılandık, Meclis kürsüsünde yargılandık, hakkımızda idam hükümleri verildi. 50 kişiden 150 kişiye kadar insanın katili olmakla suçlandık. Her birimiz ayrı ayrı terörist olarak barbar gibi gösterildik. Bugün bile cenaze törenlerinde halen bizlere hakaret ediliyor, halen terörist olarak suçlanıyoruz. Ama yedi yıldır ilk defa doğrudan duruşma salonunda bana savunma hakkı veriliyor. Bunun bilinmesi lazım. Sorgu hakkımız da bizatihi bu heyet tarafından gasp edildi. Diğer arkadaşlar sorguda uzun konuşular denilerek sıra bize gelince sorgumuzdan vazgeçildi.

Birazdan savunmamın detaylarına başlayacağım, kaç gün sürer bilmiyorum, ne kadar sürer bilmiyorum, en hızlı şekilde savunmamı toparlayıp söz hakkını avukat arkadaşlarıma vermeye gayret edeceğim ama başlarken şunu net olarak belirteyim, ben savunmamı heyetinize falan vermiyorum, mahkemenize karşı yapmıyorum; savunmamı halka sunuyorum. Çünkü mahkeme dediğiniz şey tarafsız, bağımsız, adil olmalıdır. Siz doğrudan iktidarın tarafı, kumpasların uygulayıcısı bir heyetsiniz.

Aslında sizin bu taraflı konumunuz nedeniyle en doğrusu sizi tanımamak, reddetmek, savunma vermemektir. Ancak bizler halkın temsiliyeti gibi onurlu bir görevi üstlenmiş siyasetçiler olarak halkımıza karşı hem özeleştiri hem savunma borcumuz olduğundan konuşuyoruz, konuşacağız. Savunmam, dediğim gibi, kaç gün sürer bilmiyorum. Ama 42 ayrı fezleke 19. Ağır Ceza Mahkemesinden bu dosyayla birleşti. Yani 42 ayrı suçlama, orada var. Burada da Kobani kumpas davası adı altında binlerce suçlama var. Dokuz yıldır devam eden, yani biz tutuklanmadan iki yıl önce başlayan bir kumpas ve komplo süreci var. Dokuz yıldır sürdürdüğünüz kumpasa ben kaç günde cevap verebilirim, bilmiyorum. Ama şu an savunma evraklarımızı buraya getiremedik, bir masa dolusu, binlerce sayfa savunma evrakı, yedi yıldır yaptığımız hazırlıklardı. Bugüne kadar kullanma fırsatı bile bulmadık, mahkemeye sunma fırsatı bile bulmadık. Dolayısıyla bugün başlayacağım, ne kadar sürerse mahkemeniz benim savunma hakkımın tutanağa geçirerek kesmediği, kısıtlamadığı müddetçe bütün suçlamalara kesintisiz bir şekilde cevap verme gayreti içerisinde olacağım. Ama mahkemeniz, "Bu kadar savunma yeter, biz sana daha fazla savunma hakkı tanımıyoruz." deyip bir ara karar alırsa mikrofon sizde, ben de bitirmiş olurum.

Şimdi, savunmanın parçası olarak kısa bir giriş ve değerlendirme yapacağım. Dava ve yargılamanın konusu da tümüyle siyasi faaliyetlerim ve siyasi içerikli konuşmalarım olduğundan yeri geldikçe ayrıca siyasi değerlendirmeler yapacağım ve davalarımızla bağlantılarını ortaya koyacağım. Herkes şunu bilmeli ki, hakkımdaki suçlamaların tamamı yaptığım konuşmalardır. Herhangi bir yasa dışı faaliyet ya da gizli çalışmayla suçlanmıyorum. 8 yıl, 10 yıl, 15 yıl önce yaptığım miting konuşmaları, basın açıklamalarından başka tek bir somut delil yoktur dosyada. Arkadaşlarımızın tamamı için geçerli bu, ben kendi savunmamı yaptığım için tekil konuşuyorum. Arkadaşlarımız, savunmalarında zaten bunu belirttiler.

Bu bir siyasi intikam davasıdır. Biz burada hukuken tutuklanmış kişiler değiliz. Siyasi amaçlar için rehin alınmış siyasetçileriz. Bugün başlayacak ve günlerce sürecek savunmamda mecburen bu konuşmalarımı anlatacak ve düşüncelerimi savunacağım. Çünkü Savcı da beni herhangi bir eylemle suçlamıyor, suçlayamıyor. Zaten tüm siyasi faaliyetlerim halkın gözü önünde gerçekleşen yasal, meşru faaliyetler olduğundan konuşmalarımızı alıp dosyaya koymuş durumda.

Bakin, bugün halen ülkenin evlatları çatışmalarda hayatlarını kaybediyor. Hepimiz üzülüyoruz ve bu ölümleri durduramadığımız için biz kahroluyoruz. Fakat iktidar, devlet el ele verip bizim gibi barış isteyenleri hapse atıp savaş politikalarından medet umuyor. Bu tam bir ikiyüzlülüktür. Acıları ortaklaştırmak yerine Kürt gençleri yaşamını yitirdiğinde sevinç naraları atanlar da bugün timsah göz yaşları döken ikiyüzlülerdir.

Bu savaş artık bitmelidir. Silahlar tümenden devre dışı kalmalıdır. Bunun da yolu siyaseti öne çıkarmaktır. Tecride son verip diyalog politikalarına dönmektir. Müzakere yöntemlerini esas almaktır. Diyalogdan, müzakereden kaçan kim olursa olsun bütün bu ölümlerin sorumlusudur. Kendi siyasi ikbali için silahtan, savaştan medet uman her siyasetçi ikiyüzlüdür, ahlaksızdır. Halkın evlatları üzerinden kendine iktidar alanı yaratanlar, insanlıktan nasibini almamış vicdansızlardır. Türk'üyle Kürt'üyle bütün Türkiye toplumu barış için sesini yükseltmelidir. Sizi milliyetçilik gazıyla galeyana getiren bütün siyasetçilerin bir eli yağda bir eli baldayken evlatlarımızı ölüme göndermekten çekinmiyorlar. Bu gidişata dur diyecek olan sadece ve sadece bu savaşın en ağır bedelini ödeyen yoksul halktır. Türk ve Kürt, barış eşitlik özgürlük için el ele verirse "Savaşa karşıyız, oturun ve sorunları konuşarak çözün." diyerek seslerini yükseltirse birlikte kardeşçe yaşamak çok daha mümkün olur. Huzuru sağlamak, demokrasiyi büyütmek çok daha kolay olur. Biz barış isteyen,

demokratik çözüme inanan, bunun için çalışan siyasetçileriz. Sırf bunu istedik diye yıllardır suçsuz yere hapse tutulmamıza rağmen halen içeriden barış diye haykırıyoruz. Ülkeyi yönetenler ise hem bizi terörist ilan ediyorlar hem de oturdukları sıcak koltuklarından her gün yeni savaş ve operasyon talimatları veriyorlar.

Türk halkının bu ikiyüzlülüğü artık görmesi gerekiyor. Kimin savaş kimin barış istediğini anlaması ve bu kirli politikalara alet olmaması gerekir. Filistin'de barışı ve diyalogu savunurken kendi ülkesinde barışı isteyenleri hapse atmak, tecrit uygulamak ikiyüzlülük değilse nedir? Biz her koşulda ilkeli davranmaya, barışı savunmaya devam edeceğiz. Bugün Türkiye evlatları için ağlıyorsa dönüp yüzünüzü, siyasetçilere hesap sorma vaktidir. Sıcak koltuklarından operasyon kararı verirken -20 derecede, karda kışta operasyona gönderdikleri gençlerin sırtına Kürt sorununun çözümünü yükleyenlere hesap sorulmalıdır. 20 yaşında, 22 yaşında genç çocukların her gün toprağa veriliyor olmasının acısını biz hepimiz yaşarken bizi teröristlikte, katillikle, terör destekçiliğiyle suçlayan bütün iktidar yanlısı ve muhalefetteki ırkçı, faşist siyasetçiler bu kandan beslenenlerdir.

Hayatlarında barış sözcüğünü ağzına almadan beş dönem milletvekilliği yapan parlamenterler var orada. Türkiye'nin en zengin milletvekilleri onlardır. Aldıkları ihalelerin haddi hesabı yoktur. Bugün bize binlerce sayfa iddianame, milyonlarca sayfa sahte delille, barış istedik diye terör damgası, terörist damgası vuranların bizatihi kendisi bu ülkede terör estirenlerdir. Süleyman Soylu, arasında dün vekilimiz Sırrı Sakık'a, (DEM Parti Ağrı milletvekili. Kapatılan Demokrasi Partisi [DEP] milletvekiliyken, bir grup DEP milletvekiliyle birlikte dokunulmazlığı kaldırıldı, tutuklandı, bir yıl cezaevinde kaldı.) "Ne savaşı?" demiş, "Bu bir terör mücadelesidir." Bunun adı savaştır, savaş.

Eğer savaş değilse iç hukuku hatırlatalım. Polis Yetki Kanununda, Jandarma Yetki Kanununda, Türk Silahlı Kuvvetleri Personeli Yetki Kanununda operasyonun nasıl yapılacağı açıkça bellidir. Operasyona girişmeden önce, velev ki karşıdan bir silahlı mukavemet olursa yasada açıkça nasıl yapılacağı bellidir. "Teslim ol!" çağrısı yapılır. Duyabileceği şekilde, anlayacağı dilde, "Teslim ol!" çağrısı yapılır. Teslim ol çağrısına karşılık silahla karşılık verirse önce bölge güvenlik altına alınır. Yasada yazıyor bunlar. Yasaya göre böyle. Buna rağmen ısrar ederse etkisiz hale getirmek, öncelikli olarak sağ yakalamak için operasyon yapılır. Operasyona girişenleri ve sivil halkı tehlikeye atmayacak şekilde gerektiğinde etkisiz hale getirilir. İç hukuk böyle söyler.

Peki ne yapılıyor? İHA ile SİHA ile infaz yapılırken “Teslim ol!” çağrısı mı yapılıyor? F14’le bomba atılırken teslim ol çağrısı mı yapılıyor? Yok. Bu savaş hukukudur işte. Ve doğrudan Cenevre Sözleşmesine tabidir. Süleyman Soylu, sen bunu bilmiyor musun? Bunun adı savaş hukukudur. O halde savaş hukukuna uyulması lazım, herkesin uyması lazım. Biz savaşa kökünden karşıyız ama bu çatışmalar oluyorsa bunun adı savaştır ve herkes bu hukuka uymalıdır.

Birinci görevimiz; en onurlu, en haysiyetli görevimiz çatışmaları sonlandırmak, Türkiye’de birlikte huzur içinde, demokrasi ve özgürlük içinde yaşayabileceğimiz koşulları oluşturmaktır. İşte burada gördüğünüz siyasetçilerin hepsi yıllarca bunun için çalışmış siyasetçilerdir. Bugün Mecliste milletvekillerimize laf atanlar, medyada milletvekillerimizi, eşbaşkanlarımızı suçlayanlar hayatları boyunca tek bir barış kelimesini ağızlarına aldılar mı? Bu ülkede barış olsun diye bir dakikalarını harcadılar mı? Tırnaklarını feda ettiler mi, tırnaklarını? O İYİ Parti milletvekilleri, MHP milletvekilleri, AKP milletvekilleri... Bir kısmını tenzih ediyorum ama çoğu büyük iş adamı. Büyük iş adamı. Büyük yatırımları var. Lüks çiftliklerde oturuyorlar. Lüks arabalarının haddi hesabı yok.

Siz orada, Mecliste savaş kararı alırken sizin evlatlarınız mı Hakurk’ta, Zap’ta,¹ -20 derecede nöbet tutuyor? Bir gönderin bakalım evlatlarınızı? Gönderin bakalım, bu kadar rahat savaş çığırıklanlığı yapabilecek misiniz? Bizim içimiz yanıyor. Hepimizin içi yanıyor. Ben defalarca dışarıdaki konuşmalarımda söyledim. Dün, önceki gün toprağa verilen 12 asker benim kardeşimdir.² Bu ülkenin yoksul halkının evlatlarıdır. Keşke barışı sağlamış olsak onlar yaşayabilseydi. Türk gençleri de benim kardeşim, bu halkın evlatlarıdır. Keşke yaşayabilselerdi. Sorumluluk bizdedir. Biz vicdanen, ahlaken kendimizi sorumlu hissediyoruz. Bir eli yağda bir eli balda olup milleti gaza getiren, galeyana getiren, milliyetçilik gazı altında pisliklerini en büyük Türk bayrağıyla örtenlerse bizi terörist ilan ediyor. Kabul etmiyoruz bunu. Bütün Türkiye toplumu bilsin. Şu salonda olanlar, siyasetçilerimiz, parlamentoda olan temsilcilerimiz, bugün barış için ne yapılması gerekiyorsa hazırız, hazırdırlar. Ne ge-

¹ PKK üslerinin bulunduğu, Kürdistan Bölgesel Yönetimi ile Irak devleti sınırları içinde olan bölgeler.

² 22 Aralık 2023 ile 23 Aralık 2023 tarihlerinde, PKK üslerinin bulunduğu Hakurk ve Me-tina’da meydana gelen çatışmalarda 12 asker yaşamını yitirdi.

rekiyorsa. Yeter ki onurlu, bir arada, özgürce, eşitçe bir barış sağlayalım. Ağzını açan halen katliamdan, operasyondan, “son terörist kalıncaya kadar” bilmem neyden söz ediyor. 50 sene oldu bu teraneler, 50 sene! Bir şehit yakını dün bağıyordu, “Yeter artık!” diyordu ya. Haklı, yeter artık.

Kimi kandırıyor bunlar? Hem bu cinayetlerin, bu ölümlerin, bu gençlerin yaşamının son bulmasının sorumlusu olacaklar, pişkince dönüp DEM Parti'yi suçlayacaklar, pişkince. Sorumlu sizsiniz ya! O operasyona gönderen sizsiniz. Bak DEM Parti günlerdir meydanlarda, sokaklarda ne öneriyor? “Bu 20 yaşındaki çocukları, gençleri dağa gönderip ölme, öldürmeyle görevlendirmeyin.” diyor DEM Parti. “Kolay, basit bir yolu var. Maliyeti en düşük, en onurlu yolu var.” diyor. Meydanlarda yürüyüş yapıyor. Ama polis gazlıyor, copluyor, tutukluyor. Dün DEM Parti gençlik merkezimizin 30 üyesini, yöneticisini gözaltına aldılar bu yüzden.

Ne diyor DEM Parti? “Askerleri dağa göndereceğinize Kürt gençlerinin dağa çıkmasına zemin hazırlayan atmosferi yaratacağımıza gelin tecridi kaldırın. Abdullah Öcalan ile görüşsün.” Yani bunun neyi onur kırıcı? Neyi yasa aykırı? Neyi gayrimeşru? Buna kulak verip en azından, “Yahu bunlar ne diyor, bir dinleyelim.” demek yerine, “Bunu söyleyen terörist, bunu söyleyen katil.” Mecliste oturup trilyonluk ihaleleri götürüp bir eli yağda bir eli balda, akşam eğlencede, mikrofonun önüne geçince de timsah göz yaşı döken faşist, ırkçılar vatansever öyle mi? Hadi oradan!

Bizi burada yargılayan zihniyete de sesleniyorum; savaşın asıl sorumlusu sizsiniz. Dün toprağa verilen bu ülkenin 12 yoksul evladının sorumlusu sizsiniz. Biz değiliz. Partimiz değil. Bizim siyasetimiz değil. Biz barış siyasetçileriyiz. Hesabınıza gelmiyormuş. “Efendim barış nasıl olacakmış, teslim olunacakmış.” Teslimiyetin adının barış olduğu nerede görülmüş? Teslimiyet, teslimiyettir. “Efendim biz teslim olacaktık.” Neye? Türk resmi ideolojisine teslim olacaktık. “Hepimiz Türküz, anadilimiz Türkçedir, biz Türk milletiyiz.” diyecekmişiz, Kürt sorunu da çözülmüş.

Bu onursuzluğu biz teklif edelim, kabul eden varsa. Biz de bir düşünelim o zaman. Teklif ediyorum buradan. İYİ Parti liderine, AKP liderine, MHP liderine (Milliyeti Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli) teklif ediyorum. Onların bahsettiği barışı ben de teklif ediyorum. Hepiniz “Kürt'üm.” deyin, “Anadilim Kürtçedir.” deyin, “Biz de Kürt milletinin parçasıyız.” deyin, çözülün bu mesele. Bakalım oluyor mu? İnsan böyle bir onursuzluğu nasıl kabul edebilir? Onurlu barış dediğimiz; Kürt'ün Kürt, Türk'ün Türk, Alevinin Alevi, Sünni'nin Sünni olarak özgürce yaşadığı, bir arada hakkına hukukuna saygı

duyduğu barış ortamı. Bu kadar. Karmaşık bir olay değil. Evet, 50 yıldır kan dökülüyor. Neredeyse yüzlerce yıldır, Osmanlı'nın son dönemlerinden, Bedirhan Bey'den başlayarak devam eden isyanlar var. Olay karmaşık hale gelmiş, araya kan girmiş, öfke var, nefret var, milliyetçilikler var, intikam duyguları var, evet. Bu da bir realite. Fakat bunu kaşımak yerine acıları ortaklaştırmak gerekirken bugün barış diyeni linç eden, barış diyen akademisyeni görevden alan, sivil ölüme mahkum eden; barış diyeni gazlayan, copleyan bir siyasetle işte sonuç bu oluyor. Bu acı sonuçlar çıkıyor ortaya. Kimse bizi suçlayamaz.

Buradan Türkiye toplumuna sesleniyorum. Zerre kadar ahlakı, vicdanı olan; Yozgat'taki, Kayseri'deki, Trabzon'daki köylüsüne, oradaki kardeşime sesleniyorum. Aydın'da, Manisa'da... Bu duruşmada savunma yaparken suçlandığım şeylere cevaben de söylüyorum. Biz, birlikte yaşayalım diye uğraştık. Barış için uğraştık. Silahlar sussun diye uğraştık. Bu ülkede bir daha kan akmasın diye uğraştık. Ve yedi yıldır bunun için burada hapisteyiz, halen barış diyoruz. Bunun bedelini ödedik, barış diyoruz. Arkadaşlarımızın annesi, kardeşi, babası burada vefat etti, taziyelerine bir saatliğine gidip gelebildiler. Acılarını hücrede paylaştılar. Acılarını içeride yaşadılar. Az önce belirttim, pandemi bizi burada ölüme terk ettiniz. Deprem acısını biz burada yaşadık. Bunların hepsini siz yaptınız. Ailelerimiz trafik kazası geçirdi, sakat. Benim annem sakat şu anda, yürüyemiyor. Tekerlekli sandalyede. Kaza geçirdiği için buraya gelemiyor. Cezaevi yollarında kaç ailemiz kaza geçirdi, hayatını yitirdi. Neler yaşıyorsunuz ki bize! Ne diyoruz? Yedinci senenin sonunda sözü alan her arkadaşım gibi barış diyoruz.

Dalga mı geçiliyor bizle ya! Bunu diyen "terörist, katil", dışarıda "daha fazla savaş, ezeceğiz, öldüreceğiz" diyen vatansever, barışsever. Böyle bir ikiyüzlülüğü kabul etmediğimizi duruşma vesilesiyle belirtiyorum. Savunmalarım da altını çizeceğim, bütün konuşmalarım da yıllarca bunu savunmuştum zaten. Partimin adına bunu savunmuşuz, biz çözümü savunmuşuz.

Davada milyonlarca sayfa evrak, binlerce klasör, delil niyetine dosyaya sokuşturulmuş yüz binlerce belge var. Dışarıdan şöyle bir baktığımızda çok karmaşık, içinden çıkılması zor, keşmekeşe dönmüş bir dava zannedilebilir. Dosyanın bu kadar evrakla doldurulup gereksiz yere şişirilmesinin nedeni de zaten budur. Bomboş iddiaları, açık bir siyasi kumpası örtmenin yolu olarak dava dosyası bilerek şişirilerek kabarık hale getirilmiştir. Yedi yıldır güya bizi yargılıyorsunuz. Ancak Türk Ceza Kanunundaki örgüt üyeliği suçunun infazından daha fazla süre, bizi tutuklu olarak cezaevinde tuttunuz zaten. Yasadaki en fazla yedi yıl tutukluluk süresini bile açıkça çiğnerken zerre kadar

mahcubiyet duymadınız. Bu da demektir ki, daha yargılama bitmeden siz bizim örgüt üyesi olduğumuza karar verdiniz. Örgüt üyeliğinin... Yahu burada, benim bulunduğum cezaevinde çok sayıda duyuyorum, hiç kimseyle temasımıza izin verilmiyor da. Biz burada iki kişilik cezaevindeyiz, yedi yıldır. Başka hiç kimseyle temasımız olmadı ama duyuyoruz. Cemaatten yargılayıp 6 yıl 3 ay verdiğiniz örgüt üyeliğinden kişiler iki yıl önce, iki buçuk yıl önce infazlarını tamamladılar, tahliye oldular. Bak örgüt üyeliğinden hükmü bitirdiler, biz yedi yıldır tutukluyuz. Demek ki kafanızda buradakilerin hepsi, ki arkadaşlarımız da üç yılı aşkındır tutuklu, daha siz yargılamaya başlarken örgüt üyesiydi. Çünkü şu anda bize örgüt üyeliğinden ceza verseniz -ki üst limitten vermeniz lazım ki infazı karşılamış, yattığımızı karşılamış olsun- 6 yıl 3 ay verirseniz borçlu çıkıyorsunuz. Ne oldu? Demek ki siz karar vermeden önce, henüz bir karar açıklamadan fiilen, de facto uygulamanızla bizi örgüt üyesi ilan ettiniz.

Bir, bu sizin kesinlikle oyunuzu açıklamış olmanız demektir. Bu sizin kesinlikle bizim hakkımızda bir önyargıya, yargıya sahip olduğunuzu gösteren en somut delildir. Yedi yıl tutukluluk. Yahu yasada bile, CMK'de, "Yedi yılı aşamaz." diyor. Gültan Hanım, Figen Hanım, Sebahat Hanım, gerekçenizi uzun uzun okumayayım. "Efendim birleşen dosya. O ayrı tutukluluk, bu ayrı tutukluluk." dediniz. Yahu dosya birleşmiş. Tek dosya artık. Oradaki tutukluluk birleşmiş. Bu kadar basit. Basit usul hukukundan söz ediyorum. Bunu öğrenmek için, anlamak için hukukçu olmaya gerek yok ki. Ama yasanın açık hükmüne rağmen, yedi yıllık tutukluluğu rahatlıkla aştınız. Ve bize hakim numarası, hakim taklidi yapmaya devam ediyorsunuz. Bunları kabul etmiyoruz. Ve bu yedi yılda binlerce usulsüzlüğe, hukuksuzluğa imza attınız, bu yaptıklarınızın toplumsal sonuçlarını da birazdan detaylı olarak anlatacağım. Siz güya bizi cezalandırdığınızı düşünüürken sebep olduğunuz toplumsal felaketi hatırlatacağım. Dışarıda yaşananlar, bizatihi sizin dışarıda tanık olduğunuz felaketi anlatacağım. Bu süre zarfında kumpasta imzası bulunan Anayasa Mahkemesi üyeleri dahil, yargının tüm kademelerindeki cübbeli siyasi militanlar olarak sadece hukuki normları değil, tüm insani değerleri çiğnediniz. Dosyaya sahte delil koyarak, bizim suçsuz olduğumuzu bilerek yalancı tanık ekleye ekleye kasten yaptınız bunları. Her gün bu duruşma salonundan çıkıp sevdiklerinize, çocuklarınıza sarılırken ne düşündünüz bilmiyorum ancak bu kötülükleri yapabilecek kadar insani değerlerinizi yitirdiğinizden içiniz rahat mı bil-

miyorum. Sadece siz değil, bu kumpas davasının talimatını verenler, planlarını yapanlar, seçim meydanlarında idam sloganlarını barbarca attıranlar, insanlıktan zerrece nasibini almamış vicdansızlardır.

Bize gelince, yedi yıldır vicdanımız rahat. Suçsuzluğumuzdan emin şekilde hücrelerimizde en yüksek moralle ahlaki değerleri, onuru, direnci temsil etmeye devam ediyoruz. Bu dava özelinde yaptığınız tüm kötülükler sizi biraz daha aşağıya doğru çekerken bizi onurlandırdı, yüceltti. Artık davanın ve bu kumpas oyununun karar aşamasına geldiniz. Size dikte edilen kararı açıklamak için sabırsızlandığınızı biliyorum. Ancak açıklayacağınız karar ne olursa olsun bizim, halkımızın ve tarihin vicdanında yok hükmündedir. Bu irade savaşında bizi teslim alamadınız, bize diz çöktüremediniz, boyun eğdiremediniz. Siz, kötülüğünüzle kararımış kalplerinizle baş başa kalırken biz, halkımızın onurlu mücadelesinin neferleri olarak başı dik şekilde tarihin sayfalarına yazıldık, yazılıyoruz.

Vereceğiniz kararı yüzüme okumanıza da fırsat vermeyeceğim. Kararı kendi kendinize okuyacaksınız. Fakat eşime, kızlarıma, aileme, tüm halkımıza şimdiden vasiyetim, özel ricamdır. Karar açıklandığında Amed'de, evimizin bahçesinde davul zurna çalıp halaylarla, zılgıtlarla, coşkuyla karşılamalısınız kararı. Çünkü biz de hücremizde aynı coşku ve moralle karşılayacağız. Bizim burada, arkadaşlarımızın dışarıda yürüttüğü siyasi mücadele her şeyden önce bir onurlu yaşam mücadelesidir. Bundan taviz verip onursuzca yaşamaktansa ölmeyi tercih ederiz.

Zorlu bir mücadeleyi tüm eksiklerimize rağmen kararlılıkla sürdürmeye çalıştık. Bu süre zarfında elbette eksiklerimiz, hatalarımız, yetmezliklerimiz oldu. Tüm iyi niyetimizle, gücümüzün tümünü kullanmamıza rağmen, arzu ettiğimiz siyasi başarıyı henüz sağlayabilmiş değiliz. Kendi adıma bundan dolayı tüm halkımızdan özür diliyorum. Umudunu bize, partimize bağlayıp da karamsarlığa sürüklenmelerine sebep olduğumuz tüm dostlarımızdan, cezaevlerindeki, sürgünlerdeki tüm arkadaşarımdan özür diliyorum. Bundan sonraki süreçte partimiz DEM Partinin öncülüğünde daha çok çalışıp mutlaka başaracağımızın sözünü veriyorum.

Şunun da bilinmesini isterim ki, burada sabırlailmek ilmek ördüğümüz siyasi mücadelenin sonuçları çok farklı olabilirdi. Ancak her şey bizim elimizde değildi. Küresel ve bölgesel güçlerin içerideki tüm karanlık odakların oyunları, ne yazık ki sonuçların üzerinde etkili oldu. Bunun önüne geçmeye ne bizim ne de dışarıdaki arkadaşlarımızın gücü yetmedi. Elbette ne pes ettik

ne yılgınlığa düştük, sadece tökezledik ve hızla toparlandık, yürüyüşümüze devam ettik.

Bu vesileyle, yeni adıyla DEM Partiye başarılar diliyorum. Arkadaşlarımızın yolu açık olsun. Eş Genel Başkanlarımız Sayın Tuncer Bakırhan ve Sayın Tülay Hatimoğulları Oruç şahsında tüm yönetimimizi kutluyor, dayanışma dileklerimizi iletiyorum. Aynı duygularla hücre arkadaşım sevgili Adnan Selçuk Mızraklı'nın da selamlarını iletmeyi borç biliyorum.

Türkçü Türk devleti tarafından yargılanıyoruz

Müsaadenizle, bu davada yargılama konusu yapılan siyasi düşüncelerimi sizinle paylaşıp tekrarlayarak devam etmek istiyorum. Herkes bilmeli ki, hakkımızdaki suçlamaların tamamı aşağıda belirteceğim düşüncelerimizdir ve ben bugün bunları aynen savunuyorum. Evet, bu davanın açılmasının bizim yıllarca suçsuz yere hücrelerde tutulmamızın ana nedeni, barış isteyen Kürt siyasetçiler olmamızdır. Kürt olmayanların ise Kürtlerle dayanışma göstermesidir. Yoldaşlarımızın aramızda olmasının nedeni budur.

Türkçü Türk devleti tarafından, ırkçı ve milliyetçi amaçlarla sırf politik, örgütlü, muhalif Kürt olduğumuz için yargılanıyoruz. Türk ırkçı ve resmi ideoloji ve tezlerine boyun eğmediğimiz için yargılanıyoruz. “Kürdistan bizim anavatanımızdır. Kürdistan'ı yok sayamazsınız, yok edemezsiniz, işgal edemezsiniz” dediğimiz için yargılanıyoruz. Bu salonda bizim şahsımızda Kürt ve Kürdistan gerçeği yargılanmak, mahkum edilmek isteniyor.

Bunun dışındaki dönemsel siyasi amaçlarsa referandumları, seçimleri kazanmak, tek adam rejimini meşrulaştırmak için bizi hapiste tutmak, topluma korku salmaktır. Bu siyasi amaçlara karşı daha savunmanın en başında ifade etmeliyim ki, ben Kürt'üm, anavatanım Kürdistan'dır. Her iki kimliğim benim için onurdur, kimse bu değerlerimizi yargılayamaz. Yüz bin yıl ceza verse de ortadan kaldıramaz.

Hukuki açıdansa milyonlarca sayfa belgeye karşı söylenebilecek tek kelime vardır ve aslında hukuki savunmanın tamamını ifade etmeye yeterlidir. Başka tek bir kelime bile kurmaya gerek yoktur. Evet, bu davadaki hukuki açıdan sadece söylenebilecek tek şey şudur; bu davadaki dosya çöptür. Savunmam boyunca bu dosyanın Kürt ve Kürdistan düşmanlığı üzerine kurulduğunu, siyasi amaçlar güdüldüğünü ve dava dosyasındaki milyonlarca sayfa evrakın aslında çöp olduğunu diğer arkadaşlarımla yaptığı gibi ispatlayacağım. Ay-

rıca savunmamda Kürt sorununun nasıl çözülebileceğini ve mutlaka çözülmesi gerektiğini de anlatmaya çalışacağım. Çünkü bu doğrultuda yürüttüğümüz siyasi faaliyetlerimiz de yargılama konusudur. Ancak bu aşamada Kürt sorununu bir kez daha kısaca tanımlayıp çözümün yolunu da ifade etmek istiyorum. Sonrasında bunları yeri geldiğinde uzun uzun açacağım.

Kürt sorunu, Kürt halkının kendi anavatanı olan Kürdistan'da, diğer tüm uluslar gibi kendi dili, kimliği, kültürüyle özgürce yaşama ve kendi kaderini tayin hakkını kullanarak kendini yönetme hakkının gasp edilmiş, silah soruyla işgal, inkar ve imha yoluyla elinden alınmış olmasıdır. Bunun adı Kürt sorunudur. Kürt sorunu nasıl çözülür? Bizim önerdiğimiz yöntem; açık, şeffaf müzakere, siyasi yöntemdir. Eğer Türkiye için konuşacaksak Türkiye Cumhuriyeti devletini temsilen hükümetin ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Kürtlerin temsilcileriyle bir müzakere yürütüp yeni bir anayasada Kürtlerin tüm haklarının garanti altına alınması gerekir.

Kürt sorununun ortaya çıkardığı sonuçların farklılıkları ve benzerlikleri aynı anda gözetilerek İmralı'da hukuksuzca tecrit altında tutulan Sayın Öcalan müzakerenin tarafıdır ve silahların tümünden devre dışı kalabilmesinin, Sayın Öcalan'ın etkili şekilde müzakereye dahil olmasına bağlı olduğu benim iddiam ve kuru bir propaganda değil, devletin de birçok defa hakkını teslim ettiği bir gerçektir. Ayrıca Sayın Öcalan; demokratikleşme, toplumsal barış ve eşitçe bir arada yaşamak konusunda da önemli katkıları olmuş, bundan sonra da olacağına inandığım etkili bir aktördür. Bu vesileyle, Kürt sorununun demokratik çözümünü desteklemek için İmralı'da süren tecride son verilmesi, Öcalan'ın özgürlüğü için cezaevlerinde açlık grevini yapan arkadaşları da buradan selamlıyorum.

Bununla birlikte, Kürtlerin politik taleplerinin temsil hakkını en meşru ve yasal yollardan elde etmiş olan partimiz DEM Parti de siyasi muhataptır. Türkiye Büyük Millet Meclisi de sorunun çözümüne katkı sunabilecek en etkili siyasi aktördür. Ayrıca Kürt sorununa dair demokratik çözüm perspektifine sahip, projesine sahip tüm Kürt siyasi partileri, sivil toplum örgütleri Kürt sorununun çözümünde taraftır, muhataptır. Sorunun açıkça, şeffağça tartışılacağı ve yasal güvenceye bağlanacağı yer, Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu yönüyle de parlamentodaki tüm partiler Kürt sorununun çözümünde taraftır.

Bu gerekçelerle, Türkiye Cumhuriyeti devletinin son Kürt isyanını barış içerisinde sonlandırmak ve demokratik bir çözüme fırsat tanımak için Sayın Öcalan ile görüşmesini destekliyorum, savunuyorum, doğru buluyorum. Yine

az önce de belirttiğim gibi, partimiz DEM Parti'nin halkı temsil hakkını ve iradesinin meşru muhataplığını da savunuyorum. DEM Parti'yi tanımayan kim varsa ben de onu tanımıyorum. Yine Kürt siyasetçiler olarak bizim de benim Selahattin Demirtaş olarak da bunlardan farklı bir irademiz ve DEM Partinin bünyesinde şekillenmiş bir temsiliyetimiz vardır. Benim irademi, halkı temsil hakkımı tanımayanı ben de tanımıyorum. Benim iradem bana aittir ve sadece ben temsil edebilirim.

Bizim de Kürt sorununun çözümüne sunabileceğimiz ciddi katkılar vardır. Bunun için elimizden geleni yapmaya hazırız. Amacımız onurlu bir barışın sağlanmasıyla bir arada eşitçe, özgürce yaşamaktır. Biz, partimiz DEM'le birlikte bu sorumluluğu almaya hazırız. Buna saygı duyulması da uğruna mücadele ettiğimiz radikal demokrasinin vazgeçilmez gereğidir. Siyasetçiler olarak değil, özel olarak da bazen beni yok saymaya, yok etmeye, yalan, iftira ve dedikodularla bunun gibi kumpas davalarıyla tasfiye etmeye çalışanlara açıkça şunu söylüyorum; ben, barış ve demokrasiyi savunan herkesin dostuyum, onun yanındayım. Bu nedenle bu yönlü yaklaşımlara asla boyun eğmeyeceğimi, kabul etmeyeceğimi de buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Evet, savunmamın tamamını halka hitaben yapıyorum çünkü dediğim gibi karşımda bağımsız, tarafsız, içimiz rahat bir şekilde, "Evet, hukuku temsil ediyorlar." dediğimiz bir yargıçlar heyeti yargılamıyor. Maalesef bu yok. Keşke olsaydı başından beri diyoruz. Hukuk uygulansaydı biz hukukun gereğini burada savunabilsek ve gerçek suçluları ortaya çıkarmak konusunda siz de ceval bir çalışma yapabilseydiniz. Fakat nasıl yürüyor bu işler? MİT'in, Saray'ın talimatıyla, İçişleri Bakanlığının eliyle hazırlanıp gönderilen dosya, sizin önünüzde bir yargılama dosyası, bir ceza dosyası olarak duruyor. Eğer siz şunu yapsaydınız; "Böyle bir dava, böyle bir yargılama, böyle bir suçlama olmaz. Biz bu açık siyasi kumpas operasyonuna alet olmayız." deseydiniz Türkiye'de tarihin gidişatını değiştirdiniz. Zerre kadar etik değerlere, hukuk değerlerine sahip çıksaydınız siyasi içerikli konuşmalardan ve "İki tane protesto çağrısı ti-vitten dolayı bir partinin eş genel başkanlarını, milletvekillerini, MYK üyelerini, Kadın Meclisi üyelerini, belediye başkanlarını 37 ağırlaştırılmış müebbet ve binlerce yıl hapis cezasıyla yargılamayı kendimize hakaret sayarız." demiş olsaydınız Türkiye'nin kaderini değiştirdiniz. Bırakın iddianame hazırlamayı, soruşturma açmayı bile kabul etmemeniz gereken bir dosyada siz, yedi yıl kesintisiz tutuklu yargıladınız.

Talimatlar nasıl geldi, bilmiyoruz. Mikrofonlar, televizyonlardan, mitinglerden açık açık yapıldığını biz duyduk. Ama bir emsal var, dosyaya delil olarak geçsin istiyorum. Bir emsal var. Yakın zamanda gerçekleşti. Can Atalay, Yargıtay, Anayasa yapay krizinde gerçekleşti. Delil olarak dosyaya kaydediyorum. Bir tane eski cumhurbaşkanı başkanışmanı, Profesör Doktor İzzet Özgenç, "Sayın Cumhurbaşkanım, değerli ağabeyim." diye kaleme aldığı bir mektubu ve Sayın Cumhurbaşkanına arz edilmek üzere hazırlanmış olan bilgi notunu kamuoyuyla paylaştı. Ve biz böylece, bu tür davalarda nasıl müdahale edildiğini de Profesör Doktor İzzet Özgenç'in halkla paylaştığı mektubundan anlamış olduk.

Ne yazıyor, ne demiş İzzet Özgenç? "Sayın Cumhurbaşkanım, değerli ağabeyim." diye başlamış, atlıyorum. Yıkama, yağlama kısımlarını atlıyorum. Anayasa Mahkemesinin yetkileri, işte Yargıtay'ın yetkileri, ne yapılması gerektiğini kendince Cumhurbaşkanı'na anlatmış fakat bilgi notu ilginç. Diyor ki, "Adı geçen kişi" yani Can Atalay, "14 Mayıs tarihli seçimlerinde milletvekili seçilmiştir. Bu süreçte Yargıtay ilgilileriyle görüşerek milletvekili seçilmesi halinde bir dokunulmazlık tartışması yaşanacağından bahisle, bu kişi hakkında verilmiş olan mahkumiyet hükmünün temyiz incelemesinin bir an evvel tamamlanması gerektiği yönünde görüş paylaşımında bulundum." Yani Cumhurbaşkanı başkanışmanı, eski yeni fark etmez, profesör, hukukçu, kendisi diyor ki, "Bu süreçte Yargıtay ile görüştüm ve onlara dedim ki, 'Bu kişi milletvekili seçilirse dokunulmazlık tartışması yaşanacak, o yüzden bununla ilgili mahkumiyet hükmünün temyiz incelemesini bir an evvel tamamlayın.' dedim." Böylece anlıyoruz ki, cumhurbaşkanı başkanışmanı, Yargıtay ile rahatlıkla bir dosya hakkında görüşebiliyor. Kendisi yazmış. Halen basında duruyor. "Fakat Yargıtay beni dinlemedi." diyor. "Hükmünü hemen onaylamadı, bu da milletvekili seçildi." Mealen anlatıyorum, önemli kısımları okuyacağım. "Bu Yargıtay postunda oturan adam" diyor. Yargıtay Başkanı'na takmış, sevmiyor demek ki. "Bu Yargıtay postunda oturan adam" diyor, "Kendi siyasi ikbali için başka şeyler düşündü, dikkate almadı ve Türkiye'yi bu krize sürükledi."

Devam ediyor. "30 Ekim Pazartesi günü Yargıtay 3. Ceza Dairesinin bir yetkilisiyle yaptığım görüşmede, bu dosyanın İstanbul 13. Ağır Ceza Mahkemesine gönderilmesi gerektiğini ve Anayasa Mahkemesi kararının gereği olan yargılamanın bu mahkemece yapılacağı yönündeki hukuki görüşümü kendileriyle de paylaştım." Bakın, Yargıtay 3. Dairesi kim? Bizim dosyamızın ya sav-

cının ya bizim temyizimizle önüne gideceği, Yargıtay'da önüne gideceği, dosyamızı inceleyecek daire. Şimdi, bu 3. Daire ile cumhurbaşkanı başdanışmanı rahatlıkla görüşme yapıyor. "Aradım." demiyor, "Yaptığım görüşmede." diyor. "Orada da hukuki görüşümü belirttim." diyor. "Dosyayı Yargıtay 13. Daire'ye gönderin." dedim. Yargıtay ne yapmış? Evet, dosyayı oraya göndermiş. Sonra, "Yargıtay" diyor, "Aynı gün akşamı Sayın Efkan Ala ve Sayın Hayati Yazıcı ile bir araya gelerek bir durum değerlendirmesi yaptık çünkü Yargıtay 3. Dairesi sürpriz bir şekilde hukuk sistemimizde tanımı olmayan bir karar verdi, o kadar uyarmama rağmen." diyor. "Biz de" diyor, "Efkan Ala ve Hayati Yazıcı ile bir araya geldik, durum değerlendirmesi yaptık."

Kim Hayati Yazıcı ile Efkan Ala? Dosyanın avukatları mı? Yooo. İktidar partisinin genel başkan yardımcıları. Cumhurbaşkanı başdanışmanı, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin verdiği bir kararı, "Can Atalay kararını değerlendirmek üzere" diyor, "Bir partinin iki genel başkan yardımcısıyla bir araya geldik, değerlendirdik." diyor. "Sonra" diyor, "Şöyle bir intiba uyandı bizde; bu kararın, dairenin kendi inisiyatifıyla verilmiş bir karar olamayacağını izah ettim onlara." Yani oradaki daire üyeleri bu kararı kendi inisiyatifıyla vermiş olamazlar. Yargıtay Başkanı tarafından inisiyatif kullanarak bu kararın geri alınmasının sağlanmasını kendilerine izah ettim. Kime? Hayati Yazıcı ile Efkan Ala'ya. Hayati Yazıcı ile Efkan Ala'nın, Yargıtay'ın kararını geri aldırma gücünden söz ediyor, Cumhurbaşkanı başdanışmanı. "Bu arada Sayın Cemil Çiçek ile görüştüm. Zatialinize, yani Cumhurbaşkanı'na iletmek üzere özel kalem müdürü Sayın Hasan Doğan'a gönderdiğim 11 Kasım tarihli mufassal, 12 Kasım tarihli muhtasar bilgi notlarıyla Yargıtay Ceza Dairesinin söz konusu kararının geri alınmasının sağlanması ve adı geçen kişinin milletvekilliğinin düşürülmesi konusunda acele edilmemesi için gerekli girişimlerde bulunma yönündeki düşüncelerimi kendisine arz ettim."

"Sonra" diyor, "Numan Kurtulmuş'a gönderdim bu notları. 'Düşürme' dedim, 'Milletvekilliğini.' Bu süreçte Cumhurbaşkanı Hukuk Politikaları Kuruluna başkanlık eden kişi tarafından kamuya, hukukla bağdaşmayan de lege ferenda, hukukun evrensellik karakterine ters düşen milli hukuk ve gayrimilli hukuk ayrımı gibi saçmalıklarla açıklama yapıldı." Burada da bizim Memo'yu kastediyor, Mehmet Uçum.

Biz kendisini tanırız, Memo deriz çünkü kendisi hukukçu değil, kendi aramızda öyle dediğimiz için ağızından öyle çıktı. Mehmet Uçum'u kastediyor. Neymiş Mehmet Uçum? Saçmalık bir açıklama yapmış. Cumhurbaşkanı hu-

kuk başdanışmanı. “Yargıtay Başkanlığı postuna oturan kişiye” diyor, “Yargıtay 3. Ceza Dairesinin verdiği kararın öncesinden itibaren bütün bu olup bitenlerden haberdar olmasına rağmen başkanlık görevi gereklerini yerine getirmemiştir. Bu çerçevede” diyor, “Anayasa Mahkemesini töhmet altında bırakan açıklama yapma yoluna gitmiştir. Hukuk Politikaları Kurulunun başında bulunan kişi ile Yargıtay Başkanlığı postunu işgal eden kişinin bilgisi dahilinde verilmiş ve yapılmıştır bu karar.” diyor. “Mehmet Uçum'un ve Yargıtay Başkanı'nun bilgisi dahilinde Yargıtay 3. Dairesi, Can Atalay'ın Anayasa Mahkemesini tanımama kararını vermiştir.”

İnsanın tüyleri diken diken olmalı normalde de. Normalde. Normal bir ülkede. Fakat Türkiye'de normal işte, kıyamet kopmadı. Çok kişinin haberi bile olmadı bundan. Ve diyor, “Yargıtay Başkanı”, “Yargıtay Başkanı” demiyor, onu ben diyorum, o şunu diyor; “Yargıtay Başkanlık postuna oturan kişi, bilimsel içerikte olup olmadığına bakmaksızın sehabet duyduğu, muhabbet duyduğu, yakınlık duyduğu kişilerin protokol dışı davetlerine icabetten imtina etmezken, hukuk bilimi alanında düzenlenen bilimsel toplantılara Yargıtay üyelerinin katılmasına müsaade etmemiştir.” Türkçesini söyleyeyim, mealen. “Yani” diyor, “Yargıtay postuna oturan kişi, Menzil cemaat ve tarikatının toplantılarına rahatlıkla katılırken Yargıtay üyelerinin bilimsel konferanslara katılmasını yasaklamıştır.”

Devam ediyor. “Önümüzdeki aylarda yapılacak olan Yargıtay Başkanlığı seçimlerinde yeniden aday olma niyetinde olan bu kişi, bu süreçte ihtiyacı olan desteği temin edebilmek için, siyasi içerikli de olsa çeşitli toplantılara, toplantılara icabetten geri durmamaktadır.” Sonra uyarıyor, diyor ki bak, “Geçmişte” diyor, Genelkurmay Başkanı'nı terör örgütü lideri olarak içeriye attı bu devlet. Bunlara da dikkat edin.” diyor. “Bunlar ileride başımıza iş açabilir.” diye uyarıyor.

En son şöyle diyor, -çok uzun tabii, mealen anlatıyorum- “Bu karar, bu mahkeme üyelerinin kendilerinin, kendilerinden menkul bir cesaretle verilmiş bir karar değildir.” Yani, Yargıtay 3. Ceza Dairesinin, başkası tarafından talimatlandırılarak bu kararı verdiğini, bunun siyasi amaç güttüğünü, arkasında da siyasi güçler olduğunu bildiğini, bunu da Cumhurbaşkanı'na ilettiğini söylemiş.

Normalde, bu belgeden sonra yargılamanın bitmesi, hepimizin evlerine dağılması lazım. Oyun bitti, takke düştü, kel göründü. Kel göründü demeyeyim, saçı olmayan arkadaşlarımız alınır, perma göründü. Evet, “Artık bu saat-

ten sonra yargılama yapamayız çünkü biz zaten yeterince hukuki açıdan şaibeli bir heyettik. Şimdi sizin dosyanızı inceleyecek 3. Yargıtay Dairesi de artık şaibeli. Şaibeliyi bırak artık, cumhurbaşkanı başkanışmanı şeyi itibarıyla resmen siyasallaşmış bir kurum haline geldi. O nedenle biz ne karar verirsek verelim, Yargıtay 3. Dairesi artık sizi tarafsız yargılayamayacak.” Çünkü Yargıtay 3. Dairesi ile cumhurbaşkanlığı başkanışmanı, Efkan Ala, Hayati Yazıcı, en azından ismen bildiğimiz, Cemil Çiçek rahatlıkla görüşüyor, “Şu dosyayı şöyle yap, böyle yap” diyebiliyor. Yargıtay 3. Dairesi ve Anayasa Mahkemesi üyeleriyle rahatlıkla görüşen bu zevat, sizin gibi bir Ağır Ceza Mahkemesi heyetiyle görüşür mü acaba? Cesaret edebilir mi? Yok canım, koskoca 22. Ağır Ceza Mahkemesi. Bunlarla görüşülür mü? Bunlar ufak tefek AYM üyeleri [...]³ herhalde öyle. Sizinle görüşmeleri mümkün değil. Size talimat vermeleri mümkün değil. Çünkü siz Ağır Ceza üyesisiniz. Ne diyelim? Yoksa çok özür diliyorum; kişiliğinizi, şahsınızı tenzih ederek. Bu heyeti, bu mahkemeyi zurnanın son deliği bile olarak görmeyen bir iktidara karşı siz direnebilecek misiniz? Direnebilecek idiyse bugüne kadarki hukuksuzlukları çoktan ortadan kaldırmış olmalıydınız, tam tersini yaptınız. Diyor ya, “Yargıtay postuna oturmuş adam” diyor, Yeniden Yargıtay Başkanı seçilebilmek için Cemaatin toplantılarına katılıyor.” diyor. Sizin, ikbalinize dair amacınız ne, bilmiyoruz. Olabilir, mümkündür. Her yargı mensubu şu anda, bizim gibi yargılamalar üzerinden tayin terfi düşünüyor. Mesela ben ve Figen Başkan'ı tutuklayan bir sulh ceza hakimi, işi bittikten sonra Yargıtay üyesi yapıldı, Yargıtay üyesi. Sulh ceza hakimliği, Yargıtay üyesi. Arada asliye ceza hakimliği, ağır ceza üyeliği, ağır ceza başkanlığı, istinaf üyeliği, istinaf başkanlığı, Yargıtay üyeliği. Sulh cezadan Yargıtay üyeliğine. Neden? Çünkü Figen Başkan ve Selahattin Demirtaş'ı tutuklayan, milli kahraman.

Yüksel Kocaman ne yapıldı? O da başsavcıydı. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığında Yargıtay üyeliğine. Hakan Fidan ne yapıldı? Şey, İrfan Fidan. Fidanların hepsi şey, tartışmalı olunca Türkiye'de. Fidan varsa özür diliyorum hani, siyasetteki Fidanlar. Ne yapıldı? Hızla Yargıtay üyesi, İstanbul Cumhuriyet Başsavcısı, Yargıtay üyesi. Daha bir dosyanın kapağını açamadı, bakmadı. Odasına oturmadı. Yargıtay üyeleri biliyor. Gidip odasına oturmadı. Tek bir dosya incelemedi, Yargıtay'da sıfır deneyimi var. Bizzat Yargıtay üyeleri tarafından Anayasa Mahkemesi üyesi seçildi. Neden? Çünkü İrfan Fidan da İstanbul'daki bütün kumpas dosyalarının başsavcısıydı. Size ne vaat edildi,

³ Anlaşlamayan birkaç kelime.

bilmiyoruz. Edildi mi, edilmedi mi, bilmiyoruz. Bilseydik söylerdik, ithamda bulunamayız. Bundan dolayı karinedir diyoruz, şüpheleniyoruz.

Siz de hani, bu kadar hukuksuzluğu cesaretle yaptığınıza göre gerçekten bir şey vaat edilmiş olmalı. Mesela size cumhurbaşkanlığı vaat edilmiş olmalı bence. Çünkü bu kadar hukuksuzluğu, hani gerçekten bu kadar ciddi bir suçlu işlemek için siz mesela Yargıtay üyeliğini kabul etmemelisiniz. Direkt Cumhurbaşkanlığı. Bu dosya öyle bir dosya çünkü. Hakkınızı yedirmeyin.

Akın Gürlek. İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesinde, bana Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en yüksek propaganda cezasını verdi, 4 yıl 8 ay. Türkiye Cumhuriyeti tarihinde böyle bir ceza yok. Kemiksiz 4 yıl 8 ay. Arttırmazsınız, ek-siltmesiz. Niye 4 yıl 8 ay, biliyor musunuz? Cezayı verdiği gün, 4 yıl 8 ay hesaplıyorsun, Temmuz 2023'e geliyor. Tam seçimden sonraya. Yani o zamana kadar siyasi yasaklı olacağım garanti altına alınsın. Neden 5 yıl değil? 5 yıl olsa Yargıtay'a gidecek. İstinaf'ta netleşsin, kesinleşsin diye 4 yıl 8 ay.

Başka kime ceza verdi? Canan Kaftancıoğlu, Sırrı Süreyya Önder, Selçuk Kozağaçlı... Hepsine aynı mahkemede mi ceza verdi, İstanbul 26'da mı? Hayır. Birini İstanbul 30'da, birini 31, 33'de. 37'de. Mobil ağır ceza reisi, mobil. İstanbul'daki adliyedeki avukatlar artık işin trajikomik yönünü şey yapıyorlardı. Şey şey gezdiriyorlar yani. Cezaevinde bizim yemek arabası var, koğuş koğuş gezdiriyorlar, dağıtıyorlar. Onu da muhtemelen öyle mahkeme mahkeme gezdirip, "Burada buna ceza ver, orada ona ceza ver." Peki bu hukuksuzluklara imza atan değerli hukukçu (!), nezih hukukçu (!), kardeşimiz (!) ne oldu? Önce Adalet Bakanı Yardımcısı, şimdi hepinizin özlük işlerinden sorumlu HSK Başkanvekili yapıldı. Bütün yargı ona bağlı şu anda. Bütün yargı ona bağlı.

Kendisini zan altında, itham altında bırakmam, bir iddiayı söylemek istiyorum. Bir iddia, duyum. Kendisini tenzih ederim. Kesin yalandır söyleyeceğim, kesin yalan (!) Ama böyle yalan iftira atanlar da var işte. Mesela Edirne'deki bir avukat arkadaşımız onun ismini duyunca dedi ki, "Aaa o Cemaatçi olan mı? Bu burada Cemaatçiydi, biz 15 Temmuz sonrası acaba nerede tutuklandı diye merak ettik, Akın Gürlek meğerse sizin İstanbul'daki dosyanızın mahkeme başkanı." "İftira atma dedim, yalan söyleme, böyle yapma." dedim. Kendisini uyardım. Öyle şey mi olur? Onu da belirttim. Böyle bir iddiamız olamaz bizim. HSK Başkanvekili, vakti zamanında FETÖ'cüydü, Cemaatçiydi iftiralarını ben asla kabul etmiyorum, yanlış buluyorum. İyi hukukçu (!) demek ki oraya gelmiştir.

Cübbelerinizi çıkarın, sizinle kıran kırana siyasi tartışma yapalım

Devam ediyorum. Yargılanıyoruz ya, kimler bizi yargılıyor? Kimler bizi? İstiyorsunuz ki biz süt dökmiş kedi gibi davranalım, size hakim, savcı muamelesi, buraya mahkeme muamelesi... İstiyorsunuz, çok istiyorsunuz, biliyorum ama olmuyor. İçimizden gelmiyor. Mesela cübbelerinizi çıkarın, cübbelerinizi çıkarın, sizinle kıran kırana siyasi tartışma yapalım. Bu çok saygın olur, size çok saygı duyarım. Kıran kırana siyaset tartışma yapalım, AKP'yi mi savunuyorsunuz, MHP'yi mi? "Biz partili değiliz." Türkiye Cumhuriyeti devletinin resmi tezini mi savunuyorsunuz? Hiç sorun değil, şu kadar gocunmayız. Ama biz siyasetçi, siz siyasetçi. Sizin cübbeleriniz var, bizim yok. Siz mahkeme kürsüsünde oturuyorsunuz, biz sanık kürsüsünde. Yahu böyle bir siyasi tartışma eşitliği olur mu? Olmaz. Dolayısıyla hukuk zemininde yürüyormuş, yargı zemininde yürüyormuş görüntüsünü biz kabul etmiyoruz, doğru bulmuyoruz.

Nazi Almanya'sında örgütlü kötülük ile kötülüğün sıradanlaşması - Arendt'in tabiri- mimarı olan bütün bu yargı mensupları sadece hukuk etiğini kaybetmediler. Bizce vicdanlarını kaybettiler. Az önce saydım. Yahu insani değerler diye bir şey var. Politikleşirsin, politik angajmanın olur, politik çıkarların olur. Ama söz evrensel insani değerlere geldiğinde düşmanına saygı duyarsın. Mesela Orta Çağ'da bu vardı. Savaş meydanlarından cenazelerin alınması için, kurda kuşa yem olmasın, çürümesin diye ateşkes yaparlardı. Savaşı durdururlar, taraflar birbirinin cenazelerini diğerine teslim eder. Orta Çağ'dan söz ediyorum. Sene 2023. İnsani taleplerine bu arkadaşlarımızın buradan yanıt vermedi, insani talepler ya! İnsanın kardeşi -özür diliyorum hatırlattığım için acılarını- insanın kardeşinin ölümünü cezaevinde haber alması nasıl bir şeydir ya? Annesinin, babasının... Nasıl bir şeydir? Yahu dışarıda anmayı biliyorsunuz, duyuyorsunuz en azından. Allah hiçbirimize göstermesin, gecinden versin diyelim. Dışarıdayken nasıl olduğunu biliyorsunuz, dünyanız yıkılır. Peki bir hücrede, şu kadar bir hücrede sıfır iletişim halindeyken, sıfır görüşme hakkımız varken, herhangi birine, yakınınıza, acı çeken akrabanıza sarılma hakkınız sıfırken ne hissedersin? Bu arkadaşlarımız bu acıları yaşadılar orada. Ve suçsuzdular. Ve sahte deliller önünüzdeydi, bunu biliyordunuz. O zaman bile tahliye etmediniz, yahu altı yıldır tutukluydu, altı yıl, o zaman. Altı buçuk yıldır tutukluydu. Figen Başkan en son yedi yıldır tutukluydu, yakınına kaybettiğinde. Yine de diyemediniz ki, "Arkadaş ya, hukuk bir yana, kumpas bir yana. Yahu düşmanlık bir yana. Burada bir insani dram var ya. Ben tahliyeyi vereyim; taziyesine, acısına, cenazesine rahat gitsin ya." Gültan Başkan'ı, Figen

Başkan'ı biz burada izledik. Jandarmalar eşliğinde bir saat gidip akrabalarını görüp acılarını bile paylaşmadan yeniden aynı hücreye geri döndüler.

Eğer şöyle düşünüyorsanız siz de, "Binlerce şehidimizin katili, evlatlarımızın yetim kalması..." Yanılıyorsunuz. Onların katili Mecliste. Görebilseniz orada. Hepimizin toplam, bak burada yargılandığınız tutuklular için söyleyeyim en azından -Altan Tan'ı saymayayım, onu sayarsam toplam servet artar hepimizin servetini sayarsanız cebimizdeki paradan malmıza mülkümüze, hepsini toplasanız bir tane AKP milletvekilinin servetinin 10'da 1'i yoktur, 100'de 1'i yoktur belki. Ya da İYİ Partili, MHP'li. Biz böyle insanlardık. Ben, Gültan Başkan, Figen Başkan, Sebahat Başkan. 102 belediyenin eşbaşkanlığını yaptık biz, 102 belediyenin. Üçü büyük şehir, 10'u il belediyesi olmak üzere 102 büyük belediyenin eşbaşkanlığını yaptık. Sebahat Tuncel'in evi yok. Gültan Başkan krediyle aldı, biliyorum. O da beni biliyor, krediyle aldık. Zar zor ödedik. Evimiz yoktu. Olamaz da. Tek bir yakınımız belediyelerimizden bir ihale almadı, alamaz da. Şu anda da öyledir. Biz böyle siyasetçilerdik. O yüzden bize yapılan bu zulmün acılarını vicdanen hissetmeniz lazım. Biz iyi insanlardık ya. İnsan kendini övmez ama biz iyi insanlardık. Bu arkadaşlarımızı tanıyorum, biz iyi insanlarız. Kimseye kötülük yapmadık. Ama siz yaptınız. Yaptılar.

Benim annem, babam şurada, cezaevine 100 kilometre kala kaza geçirdi. Tüm yeğenlerim, kardeşlerim, eşim, iki kızım, iki araçla kaza yaptılar. Ölümden döndüler, günlerce hastanede kaldılar, sakat yattılar. 10 dakika telefon hakkı verildi bana, onları aramam için. Halen sakatlar. Edirne, Edirne'ye koymasalardı beni, Ankara'ya koymasalardı, Kocaeli'ye koymasalardı arkadaşları, bu yolları da çekmek zorunda kalmazlardı. Ama ne yapıyorsunuz? Bir Osmanlı geleneğidir. Kürt beylerini Girit'e sürdüler, Sinop'a sürdüler, Orta Anadolu yaylalarına sürdüler, Edirne'ye sürdüler vakti zamanında. İmralı'ya sürdüler. Şimdi Edirne, Kandıra, Sincan'a sürüyorlar. Bu bir sürgün politikası. Edirne bir sürgün yeridir. Cezaevi falan değil. Bize verilen mesaj şudur; Kürt siyasi liderlerini işte biz böyle sürgün yerine göndeririz, ailelerini de cezalandırırız. Çünkü burada sadece cezaevinde yatmıyoruz. Sürgündeyiz aynı zamanda. Ailelerimiz o sürgünün, ziyaretçilerimiz, avukatlarımız o sürgünün bedelini ödüyorlar.

Sizler, Türkiye'de tek adam rejiminin inşasına bu dava vesilesiyle harç taşıyorsunuz. Bunu da severek, bilerek, isteyerek yaptınız. Böyle size kimse bir şey dayatmadı. 19. Ağır Ceza Mahkemesi, Malatya Ağır Ceza Mahkemesi, Figen Hanım'ın Ankara 16. Ağır Ceza Mahkemesi de dahil, 22. Ağır Ceza Mahkemesi

de dahil hepiniz severek, isteyerek yeni bir rejimin yaratılmasına katkı sunmanın coşkusunu, heyecanını yaşadınız. Sizin de naçizane katkınız bu oldu sürece, öyle düşündünüz.

Peki ne yaptınız? Ülkenin ekonomik krize sürüklenmesine, döviz kurunun patlamasına, orta sınıfın çökmesine, yoksulluğun kitleselleşmesine, yolsuzluğun, mafyanın, soygunun, talanın normalleşmesine zemin yarattınız. Koskoca bir halkın bütün moral değerlerinin, ahlaki değerlerinin çökmesine sebep oldunuz. Sadece rejim açısından değil, rejim bunlara yol açtı. İşin ironik tarafıysa bütün bunları Türk milliyetçisi ve İslamcısı olarak tanınan veya tanıtan siyasetçiler ve yargı mensupları yaptılar.

Şöyle ki; Türkiye'nin resmi tarihi, resmi ideolojisi çakma olduğu gibi milliyetçileri ve İslamcıları da çakmadır. Milliyetçilik ve dincilik, bizim çok da benimsediğimiz ideolojiler ve yaklaşımlar değil. Biz yurtseverliği ve dindarlığı toplum açısından da kendimiz açısından da tercih ederiz, daha kıymetlidir. Fakat Türkiye'nin milliyetçileri bir taraftan, "Bir Türk dünyaya bedeldir. Türk milleti dünyadaki en büyük millettir." deyip ahkam keserken öte yandan kendi elleriyle kendi milletlerini ahlaki, sosyolojik, politik ve ekonomik yönden resmen çökerttiler. Kürt düşmanlığı gözlerini öylesine karartmış ki kendilerinden olmayana karşı vicdanlarını öylesine karartmış ki, Türk milletini de perişan etmekten çekinmediler, çekinmiyorlar. Aşağıladıkları Yunan halkı cebine 1.000 Euro koyup arabasıyla Edirne'ye geliyor -avukatlarını anlatıyorlar- ailesiyle birlikte gün boyu yiyor, içiyor, bagajını da çerezle, ilaçla, gıdayla doldurup akşam evine dönüyor. 1.000 Euro. Yani 1.000 birim kendi parası. Peki Edirneli Türk vatandaş ne yapıyor? O 1.000 Euro'dan 3-5 kuruş nasıplenebilmek için Yunanlı müşterinin peşinden koşuyor. Gariban başka ne yapabilir ki? Çünkü Yunanlının parası Türk'ün parasının tam 32 katı değerlidir. İşte Türk milliyetçisi, kendi eliyle yol açtığı bu kepezelikten zerre kadar utanç duymayan bir haldedir. Sırf Kürt'ü hapiste tutmak, belediyesine kayyum atamak için hukuksuzluğa yol verirken vatan millet uğruna göğsünü gererek caka satan Türk milliyetçisi, Edirne'de Yunanlıdan 10 Euro kapabilmek için 10 saat çalışmak zorunda kalan Türk hiç utanmıyor, bunu sorgulamıyor.

Fuhşun, uyuşturucunun 12 yaşa kadar inmesi... Vatanının; ormanlarının, madenlerinin, fındığının, buğdayının, üzümünün yabancı sermaye tarafından talan edilmesi Türk milliyetçisinin umurunda olmadığı gibi bizzat bu peşkeşin ortaklığını yapıyor, payını alarak zenginleşmenin tadını çıkarıyor. Yeter ki Kürt hapiste kalsın, gerisi önemli değil. Türkün devleti, güya töreleridir bu milliyetçilerin. Ama devleti soyanlarla da iş birliği yapmaktan, bizatihi kendi

devletini soymaktan da mafyayı devlet korumasına almaktan da gurur duyan bir Türk milliyetçiliği için önemli olan, Kürdün hapiste veya mezarda olmasıdır. Gerisi teferruat. Dünyanın hiçbir ulusun milliyetçisi kendi milletine bu kadar örtülü düşmanlık yapmamıştır. Kendi milletine bu kadar zarar vermemiştir. Çünkü Türk milliyetçiliği sentetiktir, yapaydır, tarihsellikten yoksundur, köksüzdür. Yalanlar, çarpıtmalar üzerine, katliamlar ve soykırımlar üzerine, inkar ve imha üzerine inşa edilmiştir. Birazdan hepsini tek tek anlatacağım. O nedenle Türk milliyetçiliğinde gerçek bir millet ve vatan sevgisi yoktur. Şüphesiz milletini, vatanını temiz duygularla seven Türk milliyetçileri de vardır, bunları ayrı tutarak, bir çizgiyle bir ideoloji, bir siyaset yapma biçimi olarak Türk milliyetçiliğini kastediyorum. Ve elbette onun yargı ayağını kastediyorum. Evet Türk milliyetçiliği, işte bu Kobani kumpas davasının mimarlığını da yaparak Türkiye'de adaletsizliğin normalleşmesine, hukukun çökmesine, 84 milyonun tüm bunların bedelini ödemesine yol açtı. Bu davanın en az zarar göreni, en az mağdur olanı biziz, şu anda cezaevinde olanlardır. En az mağduru.

Bu davayı sürdürebilmek için Türk milliyetçileri, 10 milyonlarca insanı açlığa, yoksulluğa, intihara, fuhşa, uyuşturucuya, kumara, dolandırıcılığa sürüklediler. Yetişmiş yüz binlerce genci yurt dışına sürdüler. Genç kadınlar, çocuk yaşta, kızlar, erkekler para kazanmanın kolay yolu olarak gördükleri sosyal medyada bedenlerini pazarlamaya, canlı yayınlarla evlerinden kendilerini bütün dünyaya sunmaya başladılar. Sosyal medyanın fenomenleri, güzellik merkezleri, Fatih Terim fonu⁴ gibi organizasyonlarla dünyanın bütün kara, kirli parasını aklayıp zenginleştirdiler, bu Türk milliyetçileri. Dikkat edin, Fatih Terim fonuna para yatırıp zenginliğine zenginlik katanların tamamı, Türk İslamcı iktidar yanlısı tiplerdir. Kameraların önünde Türk milletinin asaletinden, reisin büyüklüğünden dem vuranların hepsi kendi milletinin ekonomisinin zararına, kendi milletinin emekçisinin zararına, kendi para biriminin zararına yol açacak ne kadar kayıt dışı tefecilik varsa yapmışlar işte. Reisleri, "Faiz haramdır, ortada Nas vardır." derken elleri patlayıncaya kadar alkışlayan Türkçü İslamcılar, perdenin arkasında yüzlerce milyon doları yüzde 500 faizle tefeye yatırırken zerrece utanmamışlar. Çünkü çakma milliyetçidirler. Çakma İslamcıdırlar. Fatih Terim fonundan milyon dolar kazananlar, kara para aklayanlar,

⁴ Bir banka müdürünün, ünlü futbolcu ve teknik direktör Fatih Terim adıyla kurduğu, yüksek faiz geliri sağlayan bir para sistemi.

ihaleye fesat karıştırıp zenginleşenler, mafyatik karikatürler, yolsuzluk ve rüşvetle servet edinenlerin tamamı bizim hapiste olmamızı alkışlıyorlar. Neden? Çünkü bu düzen devam etmeli ki, servetlerine servet katabilsinler. Neden? Çünkü kendi vatanlarının taşını, toprağını, emeğini, alın terini Katarlıya rahat satabilsinler diye bu davanın, bu tutukluluğun sürmesi gerekiyor.

Türk milliyetçisinin beka dediği de işte budur. Kirli servetlerinin bekasıdır. Mafya bozuntusu, uyuşturucu satıcısı katilin Türk polisine, Türk savcısına emir vermesi, hakaret etmesi bile Türk milliyetçisinin umurunda değildir. Bilakis Türk polisi resmi koruma göreviyle mafya bozuntularının çakarlı ciplerine eskortluk yapmayla görevlendirilir. Bu görevlendirmeyi yapanlar zerre kadar utanmaz, bunların zoruna gitmez. Yeter ki Kürt hapiste kalmaya devam etsin, yeter ki Kürt'ün belediyesine kayyum atansın. Gerisi fefferrattır.

İşte heyetiniz ve savcı, bunlara yarayacak bir operasyonun parçası olmuştur. Bu düzen bunu getirmiştir. Aldığınız hukuk dışı kararlarla bir toplumu, bir devleti çökerttiniz. Eserinizle gurur duyabilirsiniz. Yalnız bir zahmet bizi; devleti, hükümeti ve Anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüsle suçlamayın çünkü onu bizzat siz yaptınız. Ortada, bizim ortadan kaldıracığımız bir devlet kalmadı. Ortada, bizim ortadan kaldıracığımız bir anayasal düzen kalmadı ki. Siz yıktınız, bitirdiniz. Daha beteri, daha fenasını bile yaptınız. Bir milleti ahlaken çöküşe götürdünüz, çöküşe.

Nedir peki bizi bu davada yargılayan Türk milliyetçiliği? Türk resmi, Türkçülük tezinin temelleri? Neyimize karşı çıkıyor bu rejim, niye biz Kürt deyince tüyler diken diken oluyor? Niye Kürdistan deyince tüyler diken diken oluyor? Onları anlatayım biraz. Mesela Türkistan desem tüyler diken diken oluyor mu? Yok. Türkistan 1, Türkistan 2, Türkistan 3, Türkistan 4. 30 tane Türkistan devleti saysam tüyleri diken diken oluyor mu kimsenin? Yok. Türk, Türkmen, öz Türk. Bunlar kimseyi rahatsız ediyor mu? Yok. Ama Kürt deyince, Kürdistan deyince tüyler diken diken oluyor. Niye? Niye? Nedenini anlatayım.

Hemen sınırın öbür tarafı yani İran sınırı, Türkiye İran sınırı resmi olarak Kürdistan Eyaletine komşudur. Yani Kürdistan Eyaleti, Türkiye'nin resmi komşusudur. İran anayasasına göre, o eyaletin adı Kürdistan Eyaletidir. Habur'dan öbür tarafı da resmi olarak Irak Anayasasına göre Kürdistan Federal Bölgesidir. Onları bile duyunca tüyler diken diken oluyor. Niye? Anlatayım. Birkaç örnek vereyim. Nereden başlar bu iş? Bir defa Cumhuriyet kurulurken, Cumhuriyet kurulurken, Kurtuluş Savaşı demiyorum, yapılan hatalar bugün ortaya çıkan bütün sorunların temelidir. Kurtuluş Savaşı verilirken yapılan doğru iş birlikleri esas alınrsa bugünün hatalarından geri dönülebilir. Şimdi

onu anlatacağım. Konuşmalarımın birçoğu da bunlardır. Birçoğu bunlardır. Fezlekelerde sırası geldiğinde değinmemek için, zamanınızı almamak için şimdi topyekun olarak bu tezleri tutanağa geçiyorum ki, yeri geldiğinde sadece atıf yapayım bunlara.

Osmanlı yıkılırken yeryüzünde, özellikle Avrupa merkezli gelişen ırka dayalı determinizmin yükselmesi, kıta Avrupa'sına ve İngiltere'de benzer şekilde gelişiyor olması son derece popüler bir siyasi anlayış, popüler bir siyasi görüş olarak ırka dayalı millet oluşumunu Türkiye'deki Jön Türklerin de gündemine, İttihat Terakkicilerin de gündemine almasına yol açmıştır. Bugün buradan bakınca yargulamıyorum, sorgulamıyorum, nedenini anlatıyorum. Osmanlı dağılıyor, Arnavutluk'tan işte Balkanlara, Arap coğrafyasından Ege Adalarına kadar her tarafta bağımsızlığını talep eden, isyan eden uluslar var. Osmanlı, tarihinin en büyük dağılmasını yaşıyor. Bir toprak parçasını İttihatçılar ellerinde tutmayı hedefliyor. Bir yanda Abdülhamit'in 33 yıllık baskıcı rejimi sonrasında Abdülmecit'in pasif politikaları İttihatçuları bir arayışa sokuyor. İttihatçıların Paris şubesi, Prens Sabahattin öncülüğündeki Paris şubesi, daha demokratik bir programla, "Geri kalan bütün halklara özerklik verilerek, yine temel hak ve özgürlüklerin azınlıklar da dahil anayasaya alınmasıyla toprağımızı koruyabiliriz." diye bir tez geliştiriyor. Fakat bu tez zayıf kalıyor. İttihat Terakki'nin Selanik şubesi baskın çıkıyor, Prens Sabahattin ve ekibi tasfiye ediliyor, Selanik şubesinin Türkçü tezleri Osmanlı'nın son döneminden itibaren galebe çalmaya başlıyor. Ancak tutanaklarda vardır, özellikle o Ermeni soykırımının sorumluları üç paşanın, Enver, Talat, Cemal Paşaların kendi aralarındaki yazışmalarında da vardır, derler ki, "Biz şimdi sosyalizmi savunarak mı Anadolu'ya gidelim, faşizmi savunarak mı gidelim, yoksa muhafazakar kimlikle mi gidelim?" Kısa bir tartışmadır, kongrelerinde de tartışırlar. Derler ki, "Anadolu toplumu muhafazakardır, dolayısıyla doğru olan halkı örgütleyebilmek, onların kendi vicdanına, kültürüne seslenebilmenin yolu muhafazakar politikalarla gitmektir." Bunlar, daha sonra ortaya çıkmadan önce İttihat Terakki'nin Anadolu'da başlatmak istediği hareketin ve hareketin ideolojik tartışmalarıdır.

İsmi geçen bu İttihatçıların hepsi Anadolu halkı nezdinde şaibelidir, tartışmalıdır. Bir defa ortada bir Ermeni kıyımı var, Sarıkamış trajedisi var, Balkanları kaybeden o üç paşa var, var da var yani. Öncülük yapamaz durumdalar. O sırada Selanikli genç yüzbaşı, Mustafa Kemal keşfedilir, ki kendisi İttihat Terakki'nin numarasını hatırlamıyorum ama şu numaralı üyesidir aynı zamanda. Mustafa Kemal yıpranmamıştır. İki tane büyük zaferi de vardır. Biri

Trablusgarp, biri Çanak kale vardır. Askeri başarısı da vardır. Aynı zamanda [...] bilmekte, Anadolu'yu tanımakta çünkü Anadolu'da görev yapmış, özellikle Osmanlı'nın Kürdistan Eyaletinde görev yapmış, Kürt halkını tanıyor, Avrupa'da bulunmuş, Batı'nın eğitimi almış ve padişahın kızıyla da evlenip bakan da olmak istiyor, nazır da olmak istiyor, hevesli. Bunlar mesela tarihte çok yazılmaz ama realite bu. Bu kişi hem hırslı hem iddialıdır, aynı zamanda zekidir. Ve yıpranmış bütün o İttihatçılar karizmatik bir liderlik üzerinde anlaşarak Mustafa Kemal'i desteklemeye karar verirler. Mustafa Kemal Samsun'a çıktığında, aslında arkasında böyle bir güç yoktur, çıktığında fark eder. Ve arkasındaki en temel, dağılmamış güç kimdir? Doğu ordularındır. Kazım Karabekir, Fevzi Çakmak, Doğu ordularındır. Mustafa Kemal Samsun'a çıktıktan sonra ulusal kurtuluş mücadelesini başlatmak üzere Kaş'a, Kemer'e, Fethiye'ye, Bodrum'a, Datça'ya, İzmir'e, Muğla'ya, Trabzon'a, Aydın'a, Manisa'ya, Edirne'ye, Yozgat'a, Adana'ya, Mersin'e gitmez. Aklına bile gelmez. Gideceği yer Erzurum'dur, Sivas'tır, sonrasında Amasya'dır. Arada yazdığı mektupların hepsi de Kürt ve Kürdistan beylerine yazılmış mektuplardır. Bunları hızlı geçiyorum. Çok detay var, hızlı geçiyorum. Mustafa Kemal o dönem, Kürt ve Kürdistan beyleriyle ileri gelenleriyle, şeyhleriyle temasa geçerken ne "Siz Kürt değilsiniz." der ne "Kürdistan diye bir yer yoktur." der, ne Kürtçeye "bilinmeyen dil" der ne Kürtçeye "X dil" der, Mustafa Kemal. Diyemez, kimsenin aklına gelmez böyle bir şey. Yıllardır Kürdistan vardır. Ne yapar Mustafa Kemal? Kürtlerin desteğini arkasına alır. Dikkat edin, geçen Figen Başkan söyledi savunmasında, Kurtuluş Savaşı ordularının, yani düzenli ve düzensiz ordularının savaşmadığı tek yer neresidir biliyor musunuz? Kürdistan coğrafyasıdır. Çünkü orada halk savaşır. Antep'te savaşan Karayılan'dır. Urfa'da kurşun atan Kürt'tür. Ordu yoktur. Mustafa Kemal de buna güvenmiştir. Silvan beylerine, Farqin beylerine mektup yazıp destek isterken buna güvenmiştir. Ne demiştir peki? Bakın birazdan ara vereceğiz ama ondan sonra devam edeceğim, önemli bir yerdir. Ne demiştir peki? "Ey Kürt beyleri, Kürt şeyhleri..." Seyid Rıza ile de temastadır, Şeyh Said ile de temastadır.

Ben Şeyh Said'in torunlarındanım

Bugünlerde Şeyh Said için kıyamet koparan Türkçü, ulusalcılar, lütfen sesimi duyabilseler. Mustafa Kemal şeyhlerle, Kürt şeyhleriyle temasa geçtiğinde,

⁵ Anlaşılamayan birkaç kelime.

“Sevgili Kürt ve Kürdistan şeyhleri, biz mücadele yürüteceğiz, kazandıktan sonra Cumhuriyeti ilan edeceğiz, laikliği getireceğiz. Hilafeti kaldıracamız, halifelğe son vereceğiz.” dememiştir. “Halifenin uğrunda savaşıyoruz.” demiştir. “Halife zor durumdadır İstanbul’da. Halifeyi kurtarmamız lazım.” demiştir. Arkasına aldığı güç laiklik değildir, arkasına aldığı güç Türkiye Cumhuriyeti değildir. İslam’ın gücüdür, dinin gücüdür. O nedenle, sözleşmeye ihanet eden Şeyh Said değildir, Ankara yönetimidir. Ona söz vermiş olan Mustafa Kemal ve arkadaşlarıdır. İhanetçi olan Şeyh Said, Seyid Rıza değildir.

Yalan söylüyorlar. İnkılap tarihi kitabından okuyup profesör olmuşlar, onu da çocuklara okutuyorlar. Yalandır. Şeyh Said’in isyanının nedeni de şudur, “Bize söz verdiğiniz şeyleri niye yerine getirmiyorsunuz? Biz size destek verdik, sizin yaptığınız ilk iş halifelği kaldırmak, ikinci iş Kürtçeyi yasaklamak oldu.” Şeyh Said, “Ben Kürt’üm.” -Zaza Kürt’üdür Şeyh Said.- “Ben Kürt’üm.” dedi. “Müslümanım.” dedi. “Ben bunlar için destek verdim, şimdi siz bunları kaldırıyorsunuz, o zaman biz kabul etmiyoruz.” dediler. Bunun neresi vatana ihanettir? Kim kimin vatanına ihanet etmiş? O dönem bile, 1925’te bile, Şeyh Said’in isyan ettiği toprağın adı Kürdistan’dır. Kim kimin hangi vatanına ihanet etmiş? Şeyh Said’in İngilizlerle iş birliği yaptığına dair tek bir geçerli belge bulunamamıştır. İngiliz kıskırtması değil, yalandır. Türk aydınları bunu biraz okusunlar ya. Şeyh Said isyanının tetiklenmesi de tesadüfen, beklenmedik olmuştur. Hiç umulmadık bir zamanda. Evet, bir isyan hazırlıkları vardır. İsyân etmek istiyorlar, doğrudur ama Şeyh Said’in köyüne gelen, misafirliğe gelen bir askerin yanlışlıkla vurulması üzerine ordu operasyon başlatmış ve hiç ummadıkları bir anda isyanla karşı karşıya kalmışlardır. Şeyh Said bir ihanetçi falan değildir, hiç kimse kusura bakmasın.

Türkiye’de Türkiyeli dostlarımızdan beni seven varsa da bilsinler, ben Şeyh Said’in torunlarındanım, öz torunlarından değilim ama kendimi öyle görüyorum. Paluluyum. Anam, atam, dedem hepsi Paluludur. Şeyh Said Erzurumlu. Palu’ya gelmiş, yerleşmiştir. Bütün ailesinin mezarları benim memleketimdedir. Sonra Piran’a, Diyarbakır Piran’a gelmiştir. Etkileri o coğrafyada vardır. Kürt’ün sosyalisti de İslamcısı da Şeyh Said’in ne olduğunu bilir. Ama Türk’ün tarihçisi, sosyalisti, Atatürkçüsü, milliyetçisi, kimse bilmez.

Şeyh Said'i anmak vatana ihanetmiş, Şeyh Said'i anmak vatan düşmanlığıymış, Şeyh Said'i anmak ülkenin düşmanlığıymış. Peki Topal Osman'ı anmak nedir? Mesela buradan Meral Akşener'e sesleniyorum, Topal Osman'ı anıyor. Adam düpedüz eşkiya. Ben demiyorum. Yargılanmış da. İşlemediği cinayet yok, yapmadığı infaz yok. İnfazdan görevli cellat gibi. Meral Akşener bunu anıyor. Evet, Mustafa Kemal Atatürk'e karşı suikast düzenlemeyle suçlananlardan da biri, Topal Osman. Mesela Meral Akşener geçen gün Topal Osman'ı Twitter'dan andı ama Şeyh Said'i anan kendi vekilini partisinden attı. Herkesin tarihi kendisine diyeceğim de ortak vatanda yaşıyoruz. Burası Türkiye, hepimizin vatani. O zaman herkes birbirinin değerlerine saygı duyuyorsanız... Yahu sen Topal Osman'ı paylaşıyorsun. Bunun neyi kahraman? Ben anlamıyorum.

Kimi paylaşıyorlar mesela? Orgeneral Mustafa Muğlalı. Muğla'da Orgeneral Mustafa Muğlalı iş hanı vardır, caddesi vardır. Halen duruyordur muhtemelen. Kimdir Orgeneral Mustafa Muğlalı? 1904 yılında Harp Akademisini bitirmiş bir Türk subayıdır. Marifeti nedir peki? Özalp ilçesinde, Van'ın Özalp ilçesinde reisi Mehmet Misto olan aşiretten 33 kişiyi 30 Temmuz 1943 günü gece yarısından sonra tutuklayıp yargılama yapmadan elleri kolları bağlı, infaz eden kişidir. Mustafa Muğlalı bundan dolayı yargılanmış, suçlu bulunmuştur. Sonra da aklanmıştır. Mustafa Muğlalı adına, dediğim gibi iş yerleri... Ne var mesela? Sadece Google'a girip avukatımız bakmış, öyle gezmemiş de. Mustafa Muğlalı Caddesi, Muğla. Mustafa Muğlalı Sokak, Şeyh Mentеше, Muğla. Orgeneral Mustafa Muğlalı Caddesi, Muğla, Kemeraltı. Mustafa Muğlalı Caddesi, Mentеше, Muğla. Mustafa Muğlalı İş Hanı, İsmet İnönü Caddesi, Muğla. Orgeneral Mustafa Muğlalı Caddesi, Armutalan, Marmaris, Muğla. Orgeneral Mustafa Muğlalı Caddesi, Ölüdeniz, Fethiye.

Mustafa Muğlalı'yı bu ülkede anmak, alkışlamak; caddeye, sokağa isimlerini vermek son derece, son derece meşru, halkıyken... 33 Kürt katilinin yargılanmış, hüküm giymiş suçlusundan söz ediyoruz. Ahmed Arif'in 33 Kurşun şiiri de onlar üzerine yazılmış, bilinen meşhur şiiri. Ama bir sıkıntı yok burada. Seyid Rıza ve Şeyh Said deyince kıyamet kopuyor.

Mesela Abdullah Alpdoğan. Ne var Abdullah Alpdoğan adıyla? General Abdullah Alpdoğan Caddesi, Elazığ merkez. Dersim'de de var. Resmi ismiyle

Tunceli. Abdullah Alpdoğan, Dersim Katliamının komutanı, sorumlusudur. Küçük çocuktan hamile kadına kadar süngüyle katleden. Tarihe de böyle geçmiş. Genelkurmay belgelerinde de zaten sorumluluğu kabul edilen Hüseyin Abdullah Alpdoğan her yerde caddelere veriliyor, anılabiliyor. Binlerce Dersimli Alevi'yi, Kürt'ü katletmiştir.

En meşhurlarını söyleyeyim, Sabiha Gökçen. Herkes havaalanında, o havaalanında uçağa binip iniyor. Atatürk'ün manevi kızı. Dersim'i bombalayan savaş uçağını kullanan kişidir. Yahu bunlar, bunlar anılırken, övülürken Kürtler sesini çıkarmıyor, yahu işte Türklerin tarihi, hani kerhen de olsa sessiz kalıyor da Şeyh Said deyince niye bu kadar kıyamet kopuyor? Bir tane fezikem var, Şeyh Said. Palu'da, kendi memleketimde Şeyh Said ile ilgili bir konuşma yapmışım. Sırası geldiğinde, artık uzun uzun değinmeyeyim diye bunu da anlatmış olayım.

“Netekim”⁶ en meşhuru, Kenan Evren. Adam darbecilikten yargılandı ya. Halen Kenan Evren Kışlası var, Kenan Evren Bulvarı var, Kenan Evren Caddesi var, Kenan Evren Anadolu Lisesi var, Kenan Evren Camisi var, Kenan Evren Parkı var, Kenan Evren “quzzulqurt”⁷ var. Adam darbeci, işkenceci. Yargılandı da bu dönem ya! Yine var yine var. Ama Şeyh Said? Onu anan vatan haini. Hangi vatanın haini?

Mecliste üç kelime konuşan, Süryanice koşuna vatan hainiymiş. “Git evinde konuş.” diyor. “Haydi haydi.” diyor, “Git evinde konuş. Burada Türkçe konuşulur.” diyor iki tane İYİ Partili milletvekili. Babasının çiftliği ya orası, Türkiye Büyük Millet Meclisi. Üç kelime Süryanice konuşmuş ya. Süryanilerin kim olduğunu bilse utanırdı o. Bulunduğu yerin en zengin milletvekillerindendir, onu söyleyen. Devletten almadığı ihale, almadığı kredi kalmamış. Muhafız milletvekili ama zenginlikte sınır tanımıyor. Bingöl'de de şehit ailesine ana avrat küfür atıyordu. Şimdi gelmiş, ne? “Süryanice konuşamazsın burada.” diyor. “Küfür atmadığı ne belli? “Haydi evine!” diyor. Yahu senin atan, deden, yedi sülalen bu topraklarda yokken Süryaniler buranın öz be öz

⁶ 12 Eylül 1980 darbesini gerçekleştiren cuntanın şefi, Türk Silahlı Kuvvetlerinin 17. Genelkurmay Başkanı, 12 Eylül Darbesi sonrası Türkiye Devlet Başkanı Kenan Evren'in, “nitekim” kelimesini söyleme şekli.

⁷ Kürtçede, zıkkımın kökü anlamındaki ünlem ifadesi.

halkıydı ya. Biraz tarih bilse... En eski, en kadim halkıdır Süryaniler. Onlara orada üç kelimeyi fazla gören ırkçı zihniyet, bugün bizi yargılıyor.

Türkçülük ne üzerine inşa edildi? Onu da müsaade ederseniz öğleden sonraki oturumda, Türkçülük ve İslamcılık. Onlar paylarını almasalar... Gözleri arkada kalsın. Biraz Türkçülüğü anlatayım, asıl İslamcıların yaptıkları, onları biraz... Bu davadaki tarihsellik yerli yerine otursun.

Şimdilik teşekkür ediyorum, bütün arkadaşlara selamlarımı sunuyorum. Bütün herkese de afiyet olsun diyorum.

Nasıl bir suçumuz var ki, Türkiye'deki bu milliyetçilik ve siyasal İslamcılık bizi hedefe koyuyor

Herkese merhabalar, kolaylıklar diliyorum. Öğlen öncesi bıraktığım yerden devam edeceğim. Bu davanın ve birçok benzeri davanın altında yatan ideolojik nedenleri tartışıyoruz. Çünkü davanın ilk gününden, ilk anından beri davanın siyasi amaçlarla açıldığını, siyasi amaçlarla yargılandığımızı iddia ettik. Bu iddiayı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine taşıdık ve oradan da davanın siyasi saiklerle açıldığına, tutuklamanın siyasi saiklerle yapıldığına dair kesinleşmiş bir hüküm aldık. Fakat bunun ideolojik temeli nedir? Yani neden Türk milliyetçileri ve Türkiye siyasal İslamcıları bu dava üzerinden bizimle uğraşiyor? Dertleri ne? Biraz anlatmaya çalıştığım bunun tarihsel nedenleri, güncel nedenleridir. Bizim nasıl bir suçumuz var ki, Türkiye'deki bu milliyetçilik ve siyasal İslamcılık bizi hedefe koyuyor, bizim şahsımızda bir halkı hedefe koyuyor? Yanlışlık nerede? Ve bu davayı, doğrudan heyet üzerinden nasıl etkilemeye çalışıyorlar, onları izah etmek için ve yine Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi 18'inci madde kapsamında ihlalin devam ettiğini anlatmak, ispatlamak için bu delilleri dosyaya kayıt altına almak için sunuyorum.

Şunu demiştim; İttihat Terakki'nin, Cumhuriyet'in kuruluşunda nasıl bir hat izlediğini, yol izlediğini belirtmeye çalışmışım. Kurtuluş Savaşı başladığında Anadolu halklarının, özellikle Anadolu'daki Müslüman halkların desteğini alabilmek için İttihat Terakki yöneticileri sosyalizm, faşizm, Müslümanlık arasında gelgit yaşıyorlardı. Sağlıklı bir ideolojiye sahip değillerdi. Türkçülüğü de tartışıyorlardı. Rusya'da 17 Ekim Devrimin etkisiyle sosyalizmi de tartışıyorlardı. Hakeza Avrupa'da gelişmeye başlayan milliyetçilik akımı, giderek yükselen faşizmi de tartışıyorlardı. Fakat en nihayetinde Anadolu toprakları, o dönem itibarıyla neredeyse 1.300 yıllık İslam medeniyetiyle yoğrulduğu için;

halkın kültürü, inancı, yaşam tarzı, dili, söylemi daha çok İslam medeniyetinin etkisiyle şekillendiğinden, Kurtuluş Savaşının öncüleri halka giderken halkı ürkütmemek, yanlarına çekmek adına İslami söylem kullanmayı, muhafazakar bir dil kullanmayı bir taktik olarak benimsemişlerdi. Bunu inanarak, bile rek yapmadıklarını o dönemki yazışmalarından, kendi aralarındaki mektuplaşmalardan, telgraflardan anlıyoruz.

Peki niye böyle yaptılar? Yani önce Müslüman halkı yanına alıp sonra Kürt-Türk ayrımı yapmadan herkesin kültürünü, medeniyetini, inancını yok sayan, geriye doğru bir sünger çekip yeni bir dil, yeni bir inanç, yeni bir kültür yaratmaya çalışan resmi ideolojiyi niye dayattılar? Anlamak açısından sadece, tarihi bazı anekdotları hatırlatmak istiyorum. O dönemde 19'uncu yüzyılın sonunda 1843'lerde Almanya'da Gustav Klemm'in kaleme aldığı, on ciltlik insan-öğlunun kültürü ve tarihi temalı bir kitabı var.⁸ Temel argümanı da ulusları aktif ve pasif ırklar olarak ikiye ayırıyor. Örneğin diyor ki, pasif ırklar Moğollar, siyahlar, Mısırlılar, Finliler, Hintliler ve Avrupa'nın alt sınıfları. Germen ırklarıysa aktif ırkların en yüksek formunu temsil ediyor. Aktif de olsa pasif de olsa bütün ırklar Hegelci bir süreci takip ederek vahşilik, evcillik ve özgürlük gibi evrelerden geçiyor. 20'nci yüzyılın başına geldiğinde ırkçılık, militarizm ve kültürel milliyetçiliğin bir araya gelişi, gözle görülür bir bileşim yaratıyor. Irk dayanışması ve ırkçı nefret, tüm ahlaki kaygıları kenara itiyor. Yabancı, ecebebi gibi kelimeler, 1870-1914 dönemindeki literatürde aşığılama anlamında kullanılıyor. Yabancı korkusu ve düşmanlığı, tüm ülkelerdeki muhafazakar ve gerici grupları harekete geçiriyor.

Şimdi bu geçen yüzyılın giderek hem Avrupa'da, kıta Avrupa'sında hem de dağılan Osmanlı'nın Jön Türk ekibinde dikkatleri çeken bir tartışma. O dönem Türk aydınları, Türk milliyetçileri bu tartışmaları yakından izliyorlar. Bir yandan Osmanlı'nın son dönemini kurtarmak, imparatorluğu artık geldiği aşamadan, dağılmadan kurtarmak için, "Türkçülük bir birleştirici çimento olabilir mi?" diye tartışıyorlar. Bir yandan da dediğim gibi, bir gözleri de faşizmde, sosyalizmde. Yani birbirini zıt, uç bütün ideolojileri yakından takip ediyorlar. Acaba hangi gömleği Anadolu halklarına, Osmanlı'dan arta kalan,

⁸ Alman antropolog ve kütüphaneci, Dresden Kraliyet Kütüphanesi müdürü Gustav Friedrich Klemm (1802-1867), kültürü ilk tarif eden araştırmacılardan biri olarak bilinir. Demirtaş'ın sözünü ettiği eser, *Allgemeine Kulturgeschichte der Menschheit (1843-1852)*, konuyla ilgili yayımlanan birçok araştırmada başvuru kaynağı olarak yer alır.

bakiye kalan halklara giydirebiliriz diye tartışıyorlar. Hitler o dönemde biliyorsunuz 1920'lerin sonunda Avrupa'da Alman ari ırkı tezini geliştirirken, "Alman ari ırkını özgürlüğe ulaştıracak bir devlet hayal edebiliriz." tartışmalarıyla birlikte Almanya'daki faşizmi yükseltirken, eş zamanlı olarak İspanya'da, İtalya'da benzer faşist akımlar güç kazanıyor.

Dolayısıyla Türk öncülerini de bütün bu gelişmeler etkiliyor. Onlar da "Acaba biz Osmanlıyı dağılmaktan kurtaramadık ama yeni cumhuriyeti sağlamak temeller üzerine kurmak için biz de böylesine bir milli birliği, milli beraberliği kimlik üzerinden, ırk üzerine sağlayabilir miyiz?" diye tartışıyorlar. Buna karşı çıkanlar da var. Uzatmıyorum. O tartışmalar önce Türk Antropoloji Mecmuasında, daha sonra Türk Tarih Kurumuna dönüşecek kurumlarda, Türk Dil Kurultayında, Türk Ocaklarında yoğun bir şekilde tartışılıyor. Az önce belirttiğim gibi, Mustafa Kemal Atatürk öncülüğünde gelişen Kurtuluş Savaşı esnasında Müslüman halkın, Kürt ve Türk halkının özellikle... Çünkü geri kalanlar önemli ölçüde tasfiye edilmiş, sürgüne, soykırıma tabi tutulmuş. Geri kalanlar, bunlardan arta kalanlar da mübadeleyle değişecek. En son işte 6-7 Eylül olaylarıyla birlikte Müslüman olmayan halklar İstanbul'dan da kovulduktan sonra kendilerince "nihai temizlik" sağlanmış olacak.

Şudur onları bu kaygıya iten; "Biz milleti sağlamaştıracak dil birliği, ırk birliğini sağlayıp Türklüğü bunun etrafında inşa edemezsek mevcut milliyetçi akımlar yeni Türkiye Cumhuriyeti devletini de bölüp parçalayacak ve biz bu parçalanmışlık nedeniyle son Türk vatanını da kaybedeceğiz. Elde kalan, en öncelikle Müslüman halkları birleştirecek bir formül bulmamız lazım." Bunun Müslümanlık olup olmayacağı da tartışılıyor. Yani din üzerinden birleştiricilik olup olmayacağı da tartışılıyor, ki din üzerinden birleştiricilik din üzerinden bir çimentoyu savunan o dönemin İttihatçıları arasında da bir sağ kanat vardır. Cumhuriyet'in kurucuları arasında da vardır, ki bunların tamamı daha sonra Mustafa Kemal ve arkadaşları tarafından tasfiye edilmiştir. Kimi ihanetle suçlandı, kimisi suikastla suçlandı, suikast girişimiyle suçlandı. Kazım Karabekir, Fevzi Çakmak gibi Kurtuluş Savaşı öncüleri, birleştirici çimentonun din üzerinden olması gerektiğini, kültürün ve medeniyetin halihazırda temelini bu olduğunu savunurlardı. Sonra bu, yeni kurulan Cumhuriyet Halk Fırkasının, bugünkü Cumhuriyet Halk Partisinin kendi içinde yoğun tartışmalara yol açtı. En nihayetinde 1946 yılına kadar da bu tartışmalar parti kurmak, ayrılmak, partilerin kapatılması idamlarla vesaire, muhalefetin tasfiyesi sonrasında 1946, çok partili sisteme geçilip ilk seçim yapıldığında Adnan Menderes şahsında

bir ayrılıkla birlikte CHP ikiye ayrılmış oldu. Neredeyse 50, 60 yıllık bir geçmişi olan tartışma, iki ayrı yola ayrılarak bugüne kadar devam etti. Adnan Menderes ve arkadaşları muhafazakar temelde, Anadolu halklarının birleştirici çimentosunun İslam olduğunu, sağcılık olduğunu... Kabaca anlatıyorum. Tek ayrılıkları bu değildi ama davamızı ilgilendiren boyutuyla ifade etmek istiyorum sadece. Adnan Menderes ve arkadaşları bunu savunurken o dönem Mustafa Kemal ve arkadaşları sonrasında Milli şef olarak bilinen, tanımlanan İsmet İnönü ve arkadaşlarıysa laiklik temelli... Laikliği de Fransa'dan almakla birlikte son derece ucube bir tanımla, ucube bir uygulamayla Türkiye'ye dayatan iki temel çizgiyi, hattı Türkiye siyasi tarihine tırnak içinde armağan etmişler. Bu iki ayrı kol, bugün halen Türkiye'nin iki ana siyasi hattı olarak hem parlamentoda hem parlamento dışında temsiliyetini buluyor.

Bu iki ana hat dışında, daha Osmanlı'nın ilk zamanlarından itibaren gelişen başka siyasi hatlar da vardı. Örneğin, Ermenilerin kurduğu Taşnak Partisi, Hınçak Partisi parti programı itibarıyla ilerici partilerdi ve o dönemki Mebusan Meclisine girerken kendi cemaatleri dışından da destek buldular. Özerkliği, çok kültürlülüğü, liberal demokrasiyi savunuyorlardı. Onlar başarılı olmadılar. Ermenilerin başına gelenlerden sonra ne yazık ki hem nüfus olarak topraklardan tasfiye oldular hem de siyasi olarak bu topraklardan tasfiye oldular. Onun dışında Mustafa Suphi ve arkadaşları tarafından, özellikle Kurtuluş Savaşı devam ederken Moskova'dan yola çıkıp üzerinden Kars üzerinden Ankara'ya gitmeye çalışan bir grup Türk sosyalisti, sosyalist çizgiyi geliştirmeye çalışıyorlardı. Bunun da Türkiye'de temelleri olabileceğini ve Türkiye'nin geleceğinin bu çizginin varlığında, kurtuluşunun bu çizginin varlığında olduğunu savunuyorlardı. Ama bilindiği üzere Mustafa Suphi ve arkadaşları da büyük bir komployla oradan Kars üzerinden Karadeniz'e yönlendirildiler ve gemiyle ancak Karadeniz'den seyahat edebilecekleri belirtildi. İzin verilmedi seyahatlerine. Gittikleri yerde provokasyonlar yapıldı. İşte halkın galeyana geleceği falan belirtildi. Onların hepsi tertipti. En nihayetinde Mustafa Suphi ve arkadaşları Karadeniz'de, bindirildikleri gemilerinin batırılması suretiyle de orada infaz edildiler, tasfiye edildiler. Türkiye Komünist Partisinin daha ilk çıkışı, büyük bir darbeye ket kurulmuş halde sosyalist çizgi gelişmeden, tek ana akım olarak Kemalist çizgi gelişmeye başladı.

Kemalist çizginin varlığını hissettirdiği dönem de 1924 anayasasıdır. Çünkü 1921 anayasasında Türkçülük esas alınmamıştır. 1921 anayasasında Türk milleti tanımı, Türk halkı tanımı bugünkü veya 24 anayasasından başla-

arak diğer bütün anayasalardaki tanımıyla uzaktan yakından alakası olmayan en azından modern Türkiye, Osmanlı tarihinin gördüğü en gerçekçi anayasadır. Dönemin en demokratik anayasası. Bugün kıyaslarsak belki çok ekşiği vardır ama dönemin en demokratik, halka en çok değen anayasasıdır. 1924 ile birlikte artık yeni bir safhaya geçilir. Çünkü Cumhuriyet'in kurucu kadroları şuna inanır; "Bizim halktan alacağımız destekle kurduğumuz cumhuriyet artık modern cumhuriyet olmalıdır. Biz halkı turnak içinde oyalayıp, kandırıp desteğini aldık, savaşı kazandık. Şimdi devletin artık modernleşmesi, aydınlanması için kendi kafamızdaki projeleri hayata geçirebiliriz." diye düşünüyorlar. Bu; İttihat Terakki, Cumhuriyet Halk Fırkası içerisinde çatışma, ayrılıklar, gerilimler yaratırken Osmanlı'dan sonra Kurtuluş Savaşında, Kurtuluş Savaşına destek veren Müslüman halklar arasında da çelişki, çatışma yaratıyor. Bunların başında da Kürtler geliyor. Çünkü bu toprakların en kadim halklarından biri Kürtler. Ermeniler yok edilmiş ama Kürtler ayakta. Kürtler destek vermişler. Ellerinden geldiğince Kurtuluş Savaşına dahil olmaya çalışmışlar. Amasya, Erzurum kongrelerinde, Sivas kongrelerinde yer almışlar temsilci olarak. İlk kurulan Türkiye Büyük Millet Meclisinde yer almışlar. Kürdistan mebusu sıfatıyla yer almışlar ve ülkenin kurtuluşu için canla başla, en azından o günkü imkanlarıyla çaba sarf etmişler. Beğenilir, beğenilmez. Yani ben bunları objektif olarak anlatıyorum. "Destekliyorum, yanlıştı, doğruydı." anlamında söylemiyorum. O bir başka tartışma konusu. Fakat gel zaman git zaman, Mecliste yapılan tartışmalarda o Kürdistan mebusu olarak Meclis tutanaklarına geçmiş, kendi Kürt ulusal kıyafetleriyle parlamentoda yer alan mebuslar aşağılanmaya başlanır. Örneğin, Misakı Milli olarak tanımlanan sınırlar bugünkü Türkiye sınırları değildir. Bunu Türkiye'de çok az kişi bilir. Derslerde de anlatılmaz. Misakı Milli parçalanmıştır. Geriye kalan Türkiye Cumhuriyeti sınırları bugün Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak ifade ediliyor. Misakı Milli sınırları içerisinde bütün Kürt bölgesi vardı, İran'daki Kürdistan bölgesi hariç. Bugün Irak'ın kuzeyindeki Kürdistan Federal Bölgesi, Musul, Kerkük dahil, Hewlêr dahil, Süleymaniye dahil. Aynı zamanda bugün Suriye'nin Kürt bölgesi olarak tanımlanan Rojava bölgesi dahil, Misakı Milli sınırları içerisindeydi. Çünkü Müslüman Kürt halkı Türk halkıyla kader birliği yapmış, yeni cumhuriyet kurulmuş ve toprak belirlenirken de elbette ki Kürtlerin yaşadığı, Kürdistan coğrafyası olarak adlandırılan, Afrin'den Çukurca'ya kadar bütün o güneydeki Kürt bölgesinin tamamı Türkiye'nin Misakı Milli sınırları

içerisindedir. O günkü misak⁹ budur. Bu milli sınırlar olarak tanımlanıyor. Fakat hem Lozan'da bu başarılamaz. Hani, bir başarı belgesi olarak sunulur Lozan ama zaten Sykes Picot 1916'da İngilizler, İtalyanlar, Fransızlar kendi aralarında Arap coğrafyasını da işte o dönem Türkiye coğrafyasını da Osmanlı'dan kalan bakiyeyi de parçalamışlardır.¹⁰ Lozan'da da başarısızlığı için bugünkü Rojava Kürdistanı, bugün Güney Kürdistan olarak tariflediğimiz Kürdistan bölgesi de Türkiye'nin sınırları dışında kalır.

Birçok Kürt bunu kendi arasında farklı tartışır ama ben Selahattin Demirtaş olarak şöyle düşünürüm; keşke, keşke o gün Kürdistan, o bölgeleriyle Türkiye'nin içinde olabilseydi. Keşke Türkiye'nin parçası olsaydı ve Türkiye'nin Kürt sorunu olmasaydı. Türkiye'nin Kürtleri bütün kültürel, fiziki zenginlikleriyle birlikte Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunda yer alırken bu parçalanmışlık yaşanmasaydı. Ama geri dönüp baktığımda bir yandan da şöyle bir şey var; Irak'ta, Suriye'de Kürtlere zulüm yapıldı. İran'da da zulüm yapıldı ama hiç değilse Kürt oldukları inkar edilmedi. Kürtçe yasaklanmadı. Kürtçe eğitim yasaktı ama "Anavatanınız Kürdistan değil, Kürdistan diyeni hapse atarız, siz Kürt değilsiniz, siz 'kart kurt' tan geldiniz, Arap'sınız, Fars'sınız." demediler. Yine zulüm çektiler. Saddam'ın zulmünü de gördüler, İran, Fars zulmünü de gördüler. Baas rejiminin zulmünü de gördüler Suriye'de.

Hani daha iyidir anlamda demiyorum ama Türkiye'yle birleşmiş olsaydı, Misakı Milli tamamlanmış olsaydı belki bu kadar ağır sorunları da hep birlikte yaşamamış olurduk. O gün Cumhuriyet'in kurucuları yanlış bir şey yaptılar. Göremediler. Okuyamadılar. Belki barbarlıklarından değil, belki Kürt düşmanlıklarından değil ama korkularından kaynaklı, Osmanlı'nın dağılmış olmasından işte son Türk vatanının da elden gitmemesi kaygısıyla, korkusuyla bizim açımızdan büyük, vahim bir hata yaptılar. Kürtler açısından vahim bir

⁹ Sözleşme, anlaşma.

¹⁰ Kasım 1915-Mart 1916 arasında müzakere edilen bu gizli antlaşmayı Fransa ve Birleşik Krallık imzalamış, Rusya ve İtalya ise sadece onay vermiştir. Bu antlaşmaya göre Rojava ve Musul Fransızlara bırakılıyordu. Ancak savaş sonrası değişen dengelerden ötürü Musul'u İngilizler aldı. Savaş sonrasında Osmanlı İmparatorluğunun topraklarının ne şekilde parçalanıp paylaşılacağını öngören bu anlaşma, aynı amaçlı 1915 tarihli Londra Paktı (Büyük Britanya, Fransa, Rusya ve İtalya), 1916 tarihli Fransız-Ermeni Anlaşması (Fransa hükümeti ve Ermeni Ulusal Heyeti) ve 1917 tarihli Saint-Jean-de-Maurienne Anlaşması (Fransa, İngiltere, İtalya) ile bir bütünlük oluşturur. Nitekim, I. Dünya savaşını resmen sona erdiren 1918 mütarekesinden sonra müttefik kuvvetlerinin ateşkese uymayarak askeri işgale yöneldikleri tek ülke Osmanlı İmparatorluğu, işgal ettikleri tek düşman başkentse İstanbul olmuştur.

hata yaptılar. Bizi yok saymaya başladılar. Çünkü dediler ki, “Kürtler Kürt olarak kaldığı müddetçe, Kürtçe konuştuğu müddetçe, Kürtçe eğitim yaparlarsa o bölgenin adı Kürdistan olarak anılmaya devam edildiği müddetçe biz ırka dayalı, dile dayalı bir Türk milleti yaratamayacağız. Bu da sürekli Türkiye Cumhuriyeti devletini bölünme tehdidiyle karşı karşıya bırakacak.”

İnşa edilmek istenen Türklük bizi kapsamıyor

O dönem, peki Türk milleti yok ortada. Hani bu tamam da bu tez tamam da ortada Türk milleti yok. Ya bir Türk var, doğru. Hani kökenlerinin Orta Asya'ya dayandırıldığı bir Türk var ama Türk milleti yok. Çünkü Osmanlı'dan geriye kalana millet denilmiyor. Osmanlı'dan geriye kalan ümmettir. Milleti nasıl yaratacaklar? İşte bugünkü davamıza kadar bizim yargılanmamıza sebep suçumuz, o milletin yaratılması aşamasında yapılan hatalardır. O artık bilerek yapılmıştır. Ondan sonraki bilerek yapılan hatalardır. Mesela milliyetçilik, modern dünyanın belki de en etkili kimlik efsanesini yarattı. Yoktu çünkü. Yani millet kavramı yoktu. Fakat milliyetçilik kavramı çıkınca Türk ulusçuları da hızla bu kavrama sarıldılar ve önce Türk kimdir tartışmasını yaptılar. Mesela Türk Ocaklarında Türk Antropoloji dergisinde, mecmuasında; sonrasında Türk Tarih Kurumunda “Türk kimdir”i çok tartıştılar. Bunu Türkler tartıştı. Ha Ziya Gökalp vardı, Diyarbakırlı Kürt. Kürtçülükle başlamıştır, sonra Türkçülüğe savrulmuştur. Türkçülüğün tezini yazmıştır ama kafatasçı, ırka dayalı bir Türklük tanımını Ziya Gökalp yapmaz. Ondan sonra daha yoğun bir şekilde gelişir, ırka dayalı olan. Parlamenterlerin bir kısmı veya Türk tarihçilerin bir kısmı, kültürel Türklüğü savunur. Türk'ün bir üst kimlik olarak... Bütün Müslümanlara Türk denilmesi gerektiğini savunur. Ama bir kısmı ısrarla, “Anadili Türkçe olan, Türkçe konuşan, Türk ana babadan doğmuş olana Türk denir.” diyor. Bir kısmıysa “Bu da yetmez.” diyor. İşte Türk Antropoloji mecmuası, Türk Antropoloji Derneği tam da bu noktada devreye girer. Afet İnan öncülüğünde kafatası ölçümleri yapılır. Afet İnan, tam 64.000 kişinin kafatasını ölçer ve anket yapar. 64.000 kişinin. Ordu da bu konuda destek olur. Mustafa Kemal bizzat Afet İnan'ı çağırır, görüşür. Mustafa Kemal de bizzat destek olur. Sağlık Bakanlığına, Milli Eğitim Bakanlığına, Savunma Bakanlığına talimat verilir. Afet İnan'a kolaylık sağlanması istenir ve Afet İnan, bir Türk'ün kafatasının ölçüleri nedir diye antropolojik çalışma yapar, ki antropolojiyle de alakası yoktur. Antropoloji bilimine bile ters düşen çalışmalarla yeni milletin yeni Türk'ün kim olduğunu tanımlamaya, ortaya koymaya çalışırlar.

Bu süre zarfında tabii ki Kürtçe konuşmak yasaklanmıştır. Kürtçe eğitim zaten yasaktır. Her yerde yasaklanmıştır. Hani denilecek ki Kürtçe eğitim mi vardı yasaklansın. Evet vardı. Medreselerde Kürtçe eğitim yapılırdı. Hem de sadece dini eğitim değil; fizik, kimya, antropoloji, tıp... Kürtçe eğitim yapılırdı medreselerde. Bizim dedelerimizden tanıdığımız, medreselerde eğitim yetiştirilmiş bir sürü Kürt alimi vardır. Kürtçe eğitim almışlardır. Matematik bilir, fizik bilir. Onlar orada yetişmiş yani. Kürtçe eğitim yapılmıştır bu topraklarda. Çünkü bazıları Kürt dilinin eğitim yapmaya yeterli olmadığını iddia eder cahilce. Yahu bu topraklarda Türkçeden önce Kürtçe eğitim yapılmıştır. Osmanlıca eğitim yapılırken Kürtçe eğitim yapılmıştır. Ben Türk dilini hafife almak, aşağılamak için söyleyiyorum. Ama mesele budur.

Yine o dönem Yusuf Akçura, işte Afet İnan, dediğim gibi Türkçüler, Türk milliyetçileri daha çok hem ırk hem kafatası ölçülerinden yola çıkarak, fizyolojik olarak Türk'ü tanımlamaya çalışırlar. O sıra Yusuf Akçura, ki kendisi Rusya göçmeni Türkmenlerinden, Türklerindedir. 1904'te Jön Türk yayınlardan birinde Üç Tarz-ı Siyaset başlıklı bir makale yazar ve bu, o sonraki dönemi de şekillendiren temel makaledir. Tek millet, tek halk fikrini geliştirmeye çalışırlar ve İttihatçıların çoğu, modern devletin ancak aynı duyguları paylaşan etnik bir grup üstüne inşa edebileceğini savunurlar. Bunu da hayata geçirmeye çalışırlar. Büyük, şanlı ve milli bir geçmişe ihtiyaç vardır. Ama ortada, yeni tanımlanan Türk'ün milli, şanlı, övünülecek bir geçmişi yoktur. Çünkü Osmanlı'dır. Selçuklu'dur. Ümmettir. Yaşananların hepsi İslam medeniyetine ve ümmete mal olmuştur. Oysa Türk'ün geçmişteki başarısı diyebilecekleri, övünebilecekleri bir şey yoktur. Türk kelimesi Osmanlı'da, Osmanlı sarayında aşağılama ifadesidir. Osmanlı sarayı Türk falan değildir. Osmanlı olarak kendini tanımlarlar. Müslüman kimliği öndedir. Türk, Osmanlı sarayında itibar gören bir kimlik değildir. Aşağılanmıştır Osmanlı'da. Ötekidir her zaman.

Dolayısıyla bu öteki kimliğe; ötekileşmiş, aşağılanmış, özgüvenini yitirmiş bir kimliğe, yeni ve şanlı bir tarih kazandırmak, ona yeni bir milli şuur kazandırmak kolay bir iş değildir. Ne yapmak gerekir? İşte Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu burada devreye girer. Yaptıkları ilk iş, Türk Tarih Kurumunda yeni bir resmi tarih yazmak, arkasından Güneş Dil Teorisini geliştirerek Türkçenin bütün dillerin atası, anası olduğunu iddia etmek, bunu profesör lakaplı kişilere yazdırmak, Türk ders kitaplarında, Türkçe ders kitaplarında, tarih kitaplarında bunları ders kitabı olarak yayınlamak, Türk tarihini tarih öncesine uzanan kadim bir tarihe bağlamak. Orta Asya'nın da ötesinde nere-

deyse bütün ırkların Türklerden türediği, Sümerler dahil bütün medeniyetlerin Türk medeniyeti olduğu... Bu, tarih kongrelerinde sözde bilim adı altında yazılır, çizilir. Mustafa Kemal halen o günlerde sağdır. Mustafa Kemal bu çalışmaların hepsini destekler, motive eder. Gerekli olduğuna inanır. Yani Kurtuluş Savaşı sırasında “Kürt ve Kürdistan beyleriyle.”, “Ellerinden öperim.” diye mektup kaleme alan Mustafa Kemal’den eser yoktur artık. Ya da 1922’de İzmit’te yerel bir gazeteye verdiği demeçte “Tabii ki Kurtuluş Savaşından sonra Kürtlere hak ettikleri şekilde kendi bölgelerinde özerklik verilecektir” diyen Mustafa Kemal’den eser yoktur. Türkiye’deki Kemalistler bunlarla yüzleşmeden, bu gerçekleri açığa çıkarmadan Kürt sorununu anlayamazlar ki. Hiçbir sorunu anlayamazlar, sınıf sorunu da anlayamazlar. O yüzden solcu olamıyorlar. O yüzden tam demokrat olamıyorlar. Bunları görmeleri, bunları anlamaları, bizim duygularımızı, düşüncelerimizi, hissiyatımızı kavramaları lazım.

Türkiye’de tek parti sistemi bütün bunları uygulamak için de elverişliydi. Çünkü karşılarında muhalefet yok, karşılarında bunu eleştirebilecek, durdurabilecek örgütlü bir Kürt gücü yok, Türk gücü yok. Var olanlar tasfiye edilmişler. Kazım Karabekir, Fevzi Çakmak gibi şahsiyetler pasifleştirilmişler. Hakeza onlar dışında çok sayıda muhafazakar Kurtuluş Savaşı öncüsü, kadrosu ikinci plana itilmiş, idamla bile yargılanmışlar. O dönemde Mehmet Emin, Ziya Gökalp, Halide Edip, Hamdullah Suphi, Ahmet Ferit, Ahmet Ağaoğlu, Yusuf Akçura gibi tanınmış kişiler, zamanın ünlü milliyetçileri, ocaklar çatısı altında toplanıp Türk milliyetçiliğinin inşasında önemli roller oynuyorlar. Bunlar yapılırken meydan boş. Yani onların yaptığını eleştirecek; şu yanlıştır, öyle değil, böyledir diyecek hiç kimse yok. Kürtler çaresiz. İdamlar, soykırımlar, sürgünlerle örgütsüz, dağılmış durumdalar. Bugün partimize bu kadar saldırılmasının nedeni bu. Çünkü bu tezlere karşı çıkabilecek yüz binlerce Kürt aydını, akademisyeni, gazetecisi var. Yüz binlerce Türk aydını, gazetecisi, akademisyeni var. Çatışmanın, şu anda gerilimin nedeni budur. O zaman gerilim yoktu. 1925’te Şeyh Said ve arkadaşlarını astılar. 38’de Seyid Rıza ve arkadaşlarını astılar. Şapka takmadı diye, şapka kanununa muhalefet etti diye Müslüman Türk’ü, Kürt’ü astılar. Kürtçe konuştu diye sokakta Kürt’e para cezası kestiler, hapse attılar. Ve 1930’ların sonundan 1950’lerin sonuna kadar diken-siz gül bahçesi yaratıp istedikleri şekilde bu tezleri geliştirip tarih kitaplarında, inkılap tarihi adı altında veya Türk tarihi adı altında öğrencilere, çocuklara okuttular. O günün çocukları yetişti, profesör oldu, bakan oldu, milletvekili

oldu, bürokrat oldu, hakim oldu, savcı oldu. Dolayısıyla karşısına çıkan ilk Kürt'ü "Ben Kürt'üm." diyeni gördüğünde tüyleri diken diken oldu. "Sen nereden çıktın?" dediler. Çünkü bir tarih, süngerle silinir gibi geriye doğru silinmişti. 1.400 yıllık İslam medeniyeti ve bu coğrafyadaki bütün kadim halkların kimlikleri, dilleri, tarihleri süngerle silinir gibi silinmişti. Kitapta bu böyle yazıyordu ama sokakta böyle değil, köyde böyle değil, evde böyle değil. Halen iki karşı siyaset olarak, iki ana akım olarak muhafazakarlarla Kemalistlerin çatışmasının altında yatan temel neden budur. Jakoben tarzla Kemalistler, yukarıdan inmece bir şekilde toplumsal mühendislikle İslam medeniyetini yok saydılar ve etnik kimlikleri yok saydılar. Müslümanlar mücadele ettiler, İslamcılar siyasal İslam'la birlikte mücadele ettiler, iktidara geldiler. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarı kaybetti, bir daha da iktidarı kazanamadı. Bugün AKP, CHP şahsında ve onların etrafında kümelenmiş siyasal birlikler şahsında halen bu gerilim yaşıyor.

Partimiz de üçüncü yol olarak kendini tarifliyor. Çünkü diyor ki, "İkiniz de hata yapıyorsunuz, iki yol da hata yapıyor. İki yol da bu toprakları barışa, huzura kavuşturamaz. Bu iki hat da tarihsel olarak yanlış bir yerden başladı, düğme yanlış iliklendi. Gelin oturalım, bir müzakere yapalım, beraber tartışalım. Nerede hata yapıldı, onu konuşalım. Düğmeyi baştan düzgün ilikleylelim. Müzakereyle, diyalogla bu işi çözelim." Bizim Kürt sorunu dediğimiz ve çözüm dediğimiz mevzu budur. İslamcılar bugün bunu anlamaktan uzaklar çünkü devletler. Onlara da birazdan değineceğim. Devlet olunca ne hale geldiler ve neden başımıza bu dava dahil bütün bu felaketleri açtılar, onları da anlatacağım.

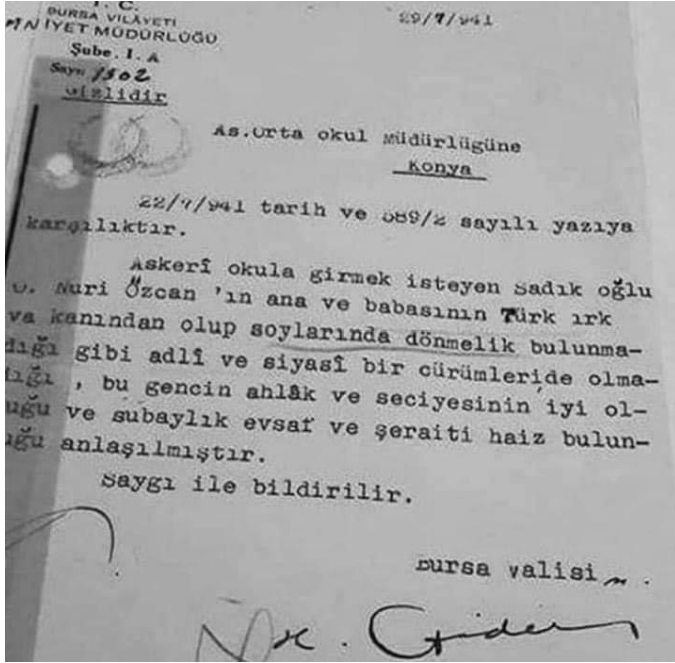
Mustafa Kemal ölümünden önce yazdığı son notta şöyle bir şey ifade ediyor. Zafer Toprak'tan alıntı yapıyorum, alıntı yaptığım kitaplara da haksızlık yapmayayım. Taner Akçam'ın Yüzyıllık Apartheid ile Nazan Maksudyan'ın Türklüğü Ölçmek kitapları ama buradaki dipnot Zafer Toprak'tan. Onun kitabı, Atatürk: Kurucu Felsefenin Evrimi adlı kitaptan doğrudan alıntı yapıyorum. Diyor ki, "Mustafa Kemal, yeni hakikatlere göre artık insanlar baş ve iskelet ve yüz görünümüne göre sınıflara ayrılmaktadır. Bu son tasnife göre Türk dünyanın akılda, güzellikte, tenasüpte en mükemmel mahlukudur." Yani tamamlanmış mahlukudur. "Bu hakikati milletime bildirmekle onların zaten orijinal olan enerjilerini kuvvetlendirmiş olduğumu sanıyorum. Ben bununla iftihar ediyorum." Yani ırka dayalı Türk milletinin yaratılması konusunda Mustafa Kemal'in kendisi, o dönemin şartlarında bunu başarı, iftihar nedeni olarak görüyor.

Mesela 1924 anayasasının vatandaşlıkla ilgili 88. maddesi yani bugün Anayasa'nın 82. maddesi diye hatırlıyorum, vatandaşlık maddesi.¹¹ O günün 88'inci maddesinde, tartışma sırasında Gelibolu mebusu Celal Nuri Bey, Mecliste şunu söylüyor, Meclis tutanaklardan okuyorum: "Bizim öz vatandaşımız Müslüman, Hanefi mezhep, Türkçe konuşur bir zattır. İkincisi orta tabaka, Aleviler ve Türk olmayan diğer Müslümanlardır. Kürtler, Çerkesler ve benzeri. Üçüncü ve en alt tabakasıysa Hristiyanlar ve Yahudiler oluşturur. Bu kategorileri Türk usulü bir kast sistemi olarak tanımlamak yanlış olmayacaktır." Sene 1924, anayasanın tartışması sürerken bir mebus, Gelibolu mebusu bunu ifade ediyor.

1924 yılındaki Meclis görüşmelerinde dönemin maliye bakanı olan, Ermeni Soykırımında çok önemli roller üstlenmiş Mustafa Abdülhalik Renda şöyle diyor, gayrimüslim vatandaşlar hakkındaki Hükümet görüşünü tek cümleyle özetliyor: "Bize mensup olmayanlara mümkün olduğu kadar zorluk çıkaracağız." Bu artık Hükümetin, yeni devletin politikasıdır.

Yine 1931 yılında Mustafa Kemal önceliğinde muayyen, açık bir maksat gözetilerek yazılan 611 sayfalık Türk Tarihinin Ana Hatları kitabı. Bu kitap esas alınarak okullarda ders kitabı olarak kullanılmak üzere dört ciltlik tarih kitabı yazılır ve yeni nesiller artık bu tarih dersine göre, tarih kitabına göre yetiştirilir. Mesela 41 yılında askeri okula öğrenci alımı sırasında yapılan bir soruşturmaya ilişkin üç dört sene önce sosyal medyaya düşen bir belge bu konuda önemli bir örnek teşkil eder. Bu belgede şu ifadeler okunuyor, resmi belgenin kendisi bu.

¹¹ İlgili 88. madde: "Türkiye ahalisine din ve ırk farkı olmaksızın vatandaşlık itibarıyla Türk itlak olunur."

Ama belge 1941 tarihli. Sonradan ortaya çıkıyor. “Askerî okula girmek isteyen Sadıkoğlu Nuri Özcan’ın ana ve babasının Türk ırk ve kanından olup, soylarında dönmelik bulunmadığı gibi, adli ve siyasi cürümleri de olmadığı tespit edilmiştir. O yüzden kabulüne.” Tekrar okuyorum, “Türk ırk ve kanından olup, soylarında dönmelik bulunmadığı.” 1941. Türklük tanımı halen böyle. Ordu yönetmeliği bu.

1925 Şark Islahat Planı hazırlığı için bir rapor kaleme alan Mustafa Abdülhalik Renda, üstünü örtmeye hiç gerek görmeden “Türkler ve Kürtler eşit olmaz” diyor. “Elimizde kalan Türkiye arazisinde iki milletin aynı kudret ve salahiyeti hakim bulunması imkanını katiyen görmüyorum. Bütün memleket nüfus ve nüfusunu hakim kılmayı farz ve zarurî görüyorum.” diye yazar.

Şeyh Said ayaklanması günlerinde Türk Ocakları İkinci Kurultayında bir konuşma yapan İsmet İnönü: “Vazifemiz, Türk vatanı içinde bulunanları derhal Türk yapmaktır. Türklere ve Türkçülüğe muhalefet edecek nüfusu kesip atacağız. Vatana hizmet edeceklerde arayacağımız evsaf, her şeyden önce Türk ve Türkçü olmalarıdır.” Yine İnönü 30 Ağrı ayaklanması günlerinde, “Bu memlekete Türk milletinden ve Türk camiasından başka, millî mevcudiyet iddiasında haklı bir ekseriyet yoktur.” demiştir.

1931 yılında Cumhuriyet Halk Partisinin yeni programını anlatmak üzere bir konferans veren Recep Peker, kendisi Cumhuriyet Halk Partisinin genel sekreterydi o sırada, "Bugünkü Türk milleti, siyasi ve içtimai camiası içinde kendilerine Kürtlük, Çerkeslik ve hatta Lazlık ve Pomaklık gibi fikirler telkin edilmiş olan vatandaşlarımızı kendimizden sayarız." demiş. Lütüfta bulunmuş. Ama "Bunlar Kürt'tür, Laz'dır, Pomak'tır, Çerkes'dir." demiyor. "Kendilerine bunlar telkin edilmiş olanlar. Kandırılmış olanları da biz Türk sayarız, problem değil."

Yine Mustafa Kemal'e göre Kürtlük fikri, Çerkeslik fikri, hatta Lazlık fikri veya Boşnaklık fikri propaganda edilmek istenmiştir. "Birkaç düşman aleti, mürteci beyinsizden başka hiçbir millet ferdi üzerinde de bunların etkisi olmamıştır." Bu da, Mustafa Kemal'e ait sözlerdir.

Şark Islahat Planı ve benzeri 1925 tarihli kanunlar, asimilasyon kademe ve atlama yetmeyen ama ırk, kan ve köken birliği olarak Türklüğü geliştirmeye dönük yasalar, tarih kitapları yazımı, üniversiteye kadar müfredat Türk olmayan Müslümanların fişlenmesi, sonra mübadele ve buradan sürülmeleri için gerekli bütün provokasyonların yapılması, o dönemin Türklük inşasının başat süreçleridir. Çok uzun ama zannederim bu konuda derdimi anlatabildim.

1924 ve sonrasında inşa edilmek istenen Türklük bizi kapsamıyor. Bugün de kapsamıyor. Beni kapsamıyor mesela. İki kızım var, onları da kapsamıyor. Sanırım salonda yargılanan, avukat olan, siyasetçi olan hiçbir Kürt'ü de kapsamıyor. Yahu bu bizim boş bir iddiamız, durup dururken itiraz ettiğimiz bir şey değil. Bunlar diyor. Türklüğü yazanlar diyor. "Seni kapsamıyor" diyor. "Sen ancak Türklüğe biat edebilirsin ve Türk'üm deyip dönme olabilirsin. Orada da biz seni dönme olarak zaten fişleyeceğiz. Devlete, Türklüğe hizmet ettiğin oranda da seni ödüllendiririz. Bir şeyler düşünüyoruz. Seni asmayız, kesmeyiz, tutuklamayız, vatan haini ilan etmeyiz de fakat getirip de devleti sana teslim etmeyiz." Bugün işte "Kürtler her şey olabiliyor." diyenler bu Kürtleri kastediyor. Ben onları da aşağılamıyorum. Kendi tercihleri. Korkmuş olabilir veya gönüllü olarak kültür, dil değiştirmiş olabilir. Herkesin kendi tercihi. Saygı duyarız. Bir şey demiyoruz.

Kürdüz, anavatanımız da Kürdistan

Ha, biz değiştirmedik. Değiştirmek de istemiyoruz. Kürt'üz. Anavatanımız da Kürdistan, biliyoruz. Orada duruyor. Yani Türk Tarih Kurumunu toplayıp Güneş Dil Teorisini geliştirenler, Türk Ocaklarında, "Biz bunları yasaklamazsak bunlar ileride işte büyür, şu olur, bu olur." diyenler öyle istedi diye ben

nasıl bunları inkar edeyim? Yahu ben inkar etsem tarih, coğrafya nasıl inkar etsin? Birileri inkar etti diye yok mu oluyor? Mesela "Ağrı Dağı yoktur." diyelim. Türk Tarih Kurumu bugün toplansın desin ki "Ağrı Dağı yoktur." Sonra beraber gidelim, bakalım. Türk Tarih Kurumunun kararını da elimize alalım, Ağrı Dağına doğru okuyalım. Diyelim "Ey Ağrı Dağı! Türk Tarih Kurumunun aldığı karara göre Ağrı Dağı yoktur." Yok olur mu Ağrı Dağı? Yok olmaz.

Kürdistan böyle bir şeydir. E coğrafya adıdır ve bugün Türkiye'de Kürdistan coğrafyasını zikredenlerin hiçbir Türkiye bölünsün, Kürdistan bağımsız devleti kurulsun diye Kürdistan'ı zikretmiyor. Coğrafya adı olarak bizim anavatanımızın ismidir. Makedonya'yı inkar etmiyorsunuz, Kapadokya'yı inkar etmiyorsunuz da niye Kürdistan deyince tüyleriniz diken diken oluyor? Kilikya deyince tüyler diken diken olmuyor, Mezopotamya, Anadolu deyince. Hiçbiri Türkçe de değil. Kürdistan deyince, Amed deyince tüyler diken diken oluyor.

Mesela ben bir Trabzonlu kardeşime hakikaten şunu sormak istiyorum, Amed dediğimde tüylerin diken diken oluyor da Trabzon deyince niye tüylerin diken diken olmuyor? Trabzon Türkçe mi zannediyorsun? Bana anlamını söyler misin, Türkçede Trabzon'un anlamı nedir? Mesela Ankara Türkçe midir? Mesela İstanbul Türkçe mi? Edirne Türkçe midir? Çok merak ediyorum. Yani bunlar... Kayseri Türkçe midir? "Kayzer"den geliyor. Bunlara tüyleriniz diken diken olmuyor da Amed deyince, Botan deyince, Garzan deyince Kürdistan'ın bölgelerini Kürtçe isimle, köylerimizi Kürtçe isimle, şehirlerimizi tarihteki Kürtçe isimle anınca niye tüyleriniz diken diken oluyor? Mesela Antalya Türkçe midir? Antalyalılara bir sorun, nedir Antalya'nın Türkçedeki anlamı? Çocuklarınıza neden Antalya ismini koymuyorsunuz öz Türkçeyse? Mesela Sinop diye hiç Türk çocuk ismi duydunuz mu? E koyun, Sinop diye çağırın çocuğunuzu. Bakalım, anlamı neymiş, biz de öğrenelim.

Bunlar saçma sapan milliyetçi hezeyanlardır. Ne gerek var bunlara? Sinop'sa Sinop, Trabzon'sa Trabzon, Amed'se Amed, Dersim'se Dersim. Bırakın tarihi, kültürel isimleriyle hepsini yaşatalım. Bu coğrafya hepimizin ortak değeri ortak malıysa. Sen niye benim anavatanımın isminden bu kadar rahatsız oluyorsun? Türk vatani deyince, kızıl elma deyince bütün Orta Asya dahil bütün coğrafya Türklerin vatani deyince gurur duyuyorsun da... Yahu bizim de vatanımız var, Kürdistan. Biz de oralıyız. Başka yerden de gelmedik. Tarihin bilinen en eski halklarından biri olarak oradayız. Bin yıllarında Türkler Orta Asya steplerinden atlarının üzerinde geldiklerinde Farslardan sonra İran'ı geçip karşılaştıkları ilk halk biziz işte. Geldiklerinde biz Kürtçe konuşuyorduk.

Biz Müslümanlığı kabul etmiştik. Türkler daha Müslümanlıkla yeni tanışıyorlardı. Onlar Türkçe, biz Kürtçe konuşuyorduk ama anlaştık bir müddet sonra. Öyle ki 1071’de Alparslan Anadolu’ya girmek istediğinde Kürtlerden destek istedi. Hiç Alparslan 1071’de şöyle demiş midir sizce? Farqîn beylerinden yani Silvan beylerinden, Palu beylerinden işte Erciş beylerinden destek isterken, “Yahu gelin, şurada Bizans’a karşı birlikte savaşalım. Fakat Kürtçe yasaaktır. Kürdistan yasaktır ha. Siz Kürdistan beyi değilsiniz. Anadiliniz de Kürtçe değil ha. Ona göre yardım edin bana.” dediler mi? Demediler.

Ha, bugün gidiyorlar Ahlat’ta, bilmem Malazgirt’te Bahçeli ile Erdoğan her yıl 1071 Malazgirt Savaşının zaferini kutluyorlar. Yahu Alparslan bir dirilse de kalksa mezarından dese, “Yahu utanmıyor musunuz ya! Yahu biz burayı Kürtlerle birlikte aldık. Kürtlerle birlikte savaşık ya. Ayıp değil mi ya, siz bin yıl sonra Kürtlerin dilini yasaklamışsınız, Kürtlere bu kadar zulüm yapıyorsunuz. Bir de gelmişsiniz beni burada anıyorsunuz.” Demez mi? Der. Utanç verici çünkü. Irkçılıktır bu. Başka bir şey değildir. Irkçılık zehirdir, zehir. Kana bulaştı mı, beyne bulaştı mı gözün hiçbir şeyi görmez artık. Karşıdaki ne hissediyor, onuru kırılıyor mu, haysiyeti kırılıyor mu? Kimse bunu hissetmiyor.

Şimdi bakın, Kürt sorunu nedir? Biraz önce iki cümleyle tarifledim. Ama müsaade ederseniz en yalın, anlaşılacak şekilde heyetiniz mutlaka biliyordur, Savcı da biliyordur. Çünkü yıllarca bu yargılamaları yaptınız, dinlediniz. Bu dosyada bile arkadaşlarımız Kürt sorunu o kadar anlattı ki, eminim Kürt sorunu uzmanı olunuz. Ama müsaade edin, birkaç sayfa da ben kendi dilimle, üslubumla anlatayım. Tarihe not olarak geçsin buraya. Dinleyenler de en azından anlasınlar, ben kendi açımdan nasıl tarifliyorum Kürt sorununu.

Kürt sorunu sadece Kürtlerin değil, hepimizin sorunudur. Sorunu çözmek için el ele vermek de hepimizin boynunun borcudur. İşe empati yaparak başlayın mesela. Sonra tarihi gerçekleri öğrenerek devam edin bence. Ve artık siz de biraz Kürtçe öğrenin. Aslında Kürt sorununun ne olduğu şimdiye kadar herkes tarafından kesin ve net olarak bilinmeliydi. Çünkü bu sorun, ülkemizin çok uzun yıllardır çözülemeyen en temel sorunlarının başında geliyor. Ancak üzülenek görüyorum ki sorunun ne olduğu konusunda bir netlik görünmüyor. Kimileri de Kürt sorununu yeni yeni duyuyorlar. Hatta böyle bir sorun olmadığını söylüyorlar.

Çok kısa bir tanım yapmak gerekirse Osmanlı devletinin son dönemlerinde başlayıp Cumhuriyet’in ilk yıllarında derinleşen, yüzyıl içinde dallanıp budaklanarak yaygın ve köklü hale gelen Kürtlerin yaşadığı sorunlara Kürt so-

runu denir.¹² Yani sorun Kürtler değil, Kürtlere yaşatılanlar ve bundan meydana gelenler bütünüdür. Bu kısa tanımdan sonra belirtmem gerekir ki Kürt sorunu çok boyutlu, çok önemli bir konu. Değil birkaç sayfayla, birçok kitapla bile sorunun tarihçesini anlatmak hiç de kolay değil. Sorunun sosyal, siyasal, ekonomik pek çok yönü var. Dolayısıyla ben burada “Kürt sorunu nedir”i tam olarak yanıtlayamam. Süremiz de yetmez, gerek de yok. Fakat Kürt sorunu genel hatlarıyla az çok bizim yaşadığımız, hissettiğimiz bir sorundur. Yine de Türkiye’de pek çok insan, “AKP Kürt sorununu çözdü zaten.” diyerek yanılıyor, yanıtılıyor. Bazıları da “Kürt sorunu yoktur.” diyerek yanılıyor, yanıtılıyor.

Peki, sizin Kürt sorununuz var mı? Deneyelim. Mesela bir bakalım, sizin Kürt sorununuz var mı? Bizim var mesela. Sizin var mı? Fakat bir ricam var. Beni bilmeyen, bu tutanakları okuyacak ileride herkesten bir ricam var; elini vicdanına koysun ve soracağım birkaç soruyu olabildiğince dürüstçe yanıtla-sın. Sonuçta Türkiye’nin uzun yıllardır can alan, can yakan en önemli soru-nunu konuşuyoruz, tartışıyoruz. Daha dün, evvelki gün bu ülkenin 12 evladı yaşamını yitirdi.¹³ Daha mezarlarında suları kurumadı, toprakları kurumadı. O yüzden önyargıları bir kenara bırakalım, şu dediklerime bir kulak verin lüt-fen. Gerçekten anlamak, öğrenmek için bütün önyargılarımızı bırakırsak, dostça, kardeşçe bir sohbete başlarsak belki sadece Kürtlerin değil, aslında bu ülkede yaşayan herkesin bir Kürt sorunu olduğunu ve sorunun hepimizin or-tak sorunu olduğunu idrak edebiliriz.

Kronolojik bilgi bombardımanı ile tarihsel verilerle kafanızı şişirmeyece-ğim. Günlük hayattan birkaç örnek vereyim. Mesela kendimce ilk soruyu so-rayım. “I love you.” “Ich liebe dich.” “Je vous aime.” “Ez ji te hez dikim.” Yu-karıdaki cümlelerin hangisi dünya genelinde nüfusları yaklaşık 50 milyonu Türkiye’deki nüfusları 20 milyonu bulan, bin yıllık kardeşimiz dediğimiz Kürtlerin dili olan Kürtçe bir ifadedir? Biri İngilizce, bir Almanca, biri Fran-sızca, biri de Kürtçe. “Ben seni seviyorum.” demek, dört dilde. Hangisi oldu-ğunu tahmin edebildiniz mi? “Bin yıldır birlikte yaşadığımız, kader birliği yaptığımız” dediğiniz halktan biri size “ben sizi seviyorum” dediğinde mi an-lıyorsunuz, bir İngiliz size “I love you” dediğinde mi anlıyorsunuz, bir Alman

¹² Demirtaş burada, 23 Ekim 2022 tarihinde yayımlanan “Yeni başlayanlar için: Kürt Sorunu nedir?” başlıklı yazısından yararlanıyor.

¹³ 22 Aralık 2023 ile 23 Aralık 2023 tarihlerinde, PKK üslerinin bulunduğu Hakurk ve Me-tina’da meydana gelen çatışmalarda 12 asker yaşamını yitirdi.

size "Ich liebe dich" dediğinde mi anlıyorsunuz ya da bir Fransız "Je vous aime" dediğinde mi anlıyorsunuz? Eğer Kürtçeyi tahmin edebildiyseniz en azından, anladınız mı? Hayır mı? Tahmin bile edemediniz. O halde sizin bir Kürt sorunuzunuz vardır.

Başka bir soru, Bulgaristan'daki soydaşlarımız, Azerbaycan'daki soydaşlarımız, Kıbrıs'taki soydaşlarımız, Almanya'daki soydaşlarımız. Sizce yukarıdaki soydaşlarımız denilerek kastedilenler kimlerdir? Evet, tabii ki Türklerdir. Şimdi anayasanın 66'ncı maddesine bakalım, Türk kime deniyor? Şöyle yazıyor Anayasa 66: "Türk devletine vatandaşlık bağıyla bağlı olan herkes Türk'tür." Peki vatandaşlık bağıyla bağlı olmak gerekiyorsa Türk olmak için, soruyorum, Bulgaristan'da nasıl soydaşımız oluyor? Azerbaycan'da nasıl soydaşımız oluyor? Kıbrıs'ta nasıl soydaşımız oluyor? Almanya'da nasıl soydaşımız oluyor? Yani Türk vatandaşı olmayan biri nasıl Türk olabiliyor? Onlara niye soydaş, niye Türk diyoruz? Çünkü Anayasa diyor ki, "Vatandaşlık bağıyla bağlı olmak lazım, Türk olmak için." Mesela ben Türk olabiliyorum Anayasa'ya göre. Vatandaşlık bağıyla bağlıyım. Fakat Almanya'da Alman vatandaşı olmuş, Türk vatandaşlığından çıkmış birine niye soydaşım diyorsun? Hayatında hiç Türk vatandaşı olmamış bir Azeri'ye niye soydaşımız diyorsunuz? Ya da Bulgaristan'daki Türklere? Ömrü billah Türkiye'yi görmemiş, vatandaş da olmamış bir Türk'e niye soydaşımız diyorsunuz? Terslik Anayasa'da. Terslik coğrafyada, tarihte, kültürde değil. Anayasa'da terslik. Çünkü Türk onlar. Çünkü aynı milletin parçası, Türk milletinin. Fakat Anayasa vatandaşlık bağıyla bağlı olana Türk diyor. Peki niye ona soydaşım diyorsunuz? Çünkü kafadaki Türklük tanımı ırkidir, soya bağlıdır. Soydaş yani ırkdaş diyor. O yüzden Azerbaycan'a "tek millet iki devlet" denir. Kürtlerin Irak'taki federal devleti ile İran'da Kürdistan eyaletine "düşman" denir. Mesela anayasal olarak ben Türk'üm. Azeri, Türk değil. Anayasal olarak ben Türk'üm. Ama benim soydaşım olan Irak'taki Kürt, düşmanımız. Azerbaycan'daki Türk ise aynı milletin parçası.

Çarpıklığın nedenini anlatabiliyor muyum? Yani Türklük tanımı o kadar çarpık tanımlanmış ki, 1930-40'larda yapılan Türklük çalışmaları o kadar içinden çıkılmaz hale getirilmiş ki, "Türk kimdir"i kimse tanımlayamıyor şu anda. Tanımlanamamış bir Türklüğü de bize zorla dayatıyorlar. Türkler Türk'ün kim olduğunu bilmiyor, kafa karışık.

Devam ediyorum. Aslında ortada bir çelişki, çatışma yok. Çünkü Türklük gerçekte bir üst kimlik değil, bir etnik kimliktir. Kadim bir ulusu tanımlar Türklük. Eğer öyle olmasaydı Irak'taki Kürtler neden soydaşımız oluyorum?

Bulgaristan'daki Türkler etnik olarak Türk'tür, doğru. O nedenle Türk'tür, vatandaşımız olduğu için değil. Ben de etnik olarak Kürt olduğum için vatandaş olmama rağmen Kürt'üm. Çünkü etnik kimlik, vatandaşlıkla tanımlanamaz.

Devam edeyim. Türklük kavramı, Kürtleri kapsayan bir kavram değildir. Olsaydı problem olur muydu? Olmazdı bana göre. Mesela 1920'lerde Türklük kavramı bir üst kimlik olarak tanımlansa ve Türk'ün kimleri kapsadığı tanımlansa; Kürtçe, Kürdistan, Kürt'ün kültürü, dili yasaklanmasa "Türkmen, işte Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan şu halklar, şu halkların hepsine üst kimlik olarak Türk denir. Bu dillerin, kültürlerin korunması, tarihlerinin medeniyetlerinin yaşatılması, bu anayasanın güvencesi altındadır. Bütün bu millete de Türk ulusu denir." densesydi hiç problem olmazdı. 1900'ün başında bu yapılsaydı biz de kendimize Türk ulusunun parçası dediğimizde problem olmazdı. Bu konuda yüz yıl sonra belki de en gerçekçi teoriyi geliştiren, kuramı da geliştiren Abdullah Öcalan oldu. "Gelin." dedi, "Irka dayalı, kimliğe, millete dayalı bir ulus tanımı yerine demokratik ulus olarak tanımlayalım. Çok kültürlü, çok dilli halkların bir araya geldiği bir demokratik ulus tanımı etrafında bir arada yaşayalım." dedi de onun da sesini şu anda duyamıyorlar çünkü tecrit altında.

Yahu mesela içinde domates, patlıcan, biber, et olan bir yemeğe domates yemeği denir mi? Yok. Güveç denir. Niye yemeğin içindeki tek bir şeyle anılsın ki. Anadolu halkları da öyledir. Güveçtir yani. Teşbihte hata olmaz. Domates yemeği değildir. Güveçtir onun adı. Üst bir tanımı gerektirir. Kürtler Türk değildir. Olmaları da imkansızdır.

Bir Kürt'e Türk demek veya onu Türkleştirmeye çalışmak Kürt sorunudur. Çünkü Kürtler de tarihleri binlerce yıl öncesinden Mezopotamya'ya yani bugünkü Kürdistan coğrafyasına dayanan kadim bir halktır. Zaten dilleri de farklı dil grubundandır. Kürtçe, Hint Avrupa dil grubundan, Türkçe ise Ural Altay dil grubundandır. Sadece bu bile iki ayrı halkı, iki ayrı ulusu tanımlar. "Kürtçe diye bir dil yok, hepimiz Türk'üz, herkesin de ana dili Türkçedir" diyorsanız evet, sizin bir Kürt sorununuz var. Benimki yok, sizinki var.

Bir örnekle empati yapalım. Bu empatiye dikkat edin lütfen. Diyelim ki Sakarya'nın ya da Yozgat'ın bir köyünde, kasabasında veya merkezinde oturuyorsunuz. Kızınız, küçücük Ayşe, okul çağına geldi ve ilkokula yazdırdınız. Okulun ilk günü Ayşecik'i elinden tutup okula gidiyorsunuz. Yolda Ayşe'yi tembillemeye çalışırken bir yandan da korkuyorsunuz, ya başarılı olamazsa diye. Yine de uyarıyorsunuz minik yavrunuzu. "Bak kızım." diyorsunuz, "Okulda sakın Türkçe konuşma, Türk olduğumuzu da söyleme tamam mı?"

Küçük Ayşecik'in de ödü kopuyor. Çünkü Türkçe dışında bir dil bilmiyor. O haldeyken sınıfa giriyor, güler yüzüyle ve öğretmen sınıfa geliyor. Ayşe'nin yüreği kabarıyor. Ağladı ağlayacak. Sınıftaki Ayşe evdeki, sokaktaki Ayşe değil artık. Kendisi değil. Etrafına bakıyor, neredeyse bütün sınıf onun gibi korku içinde. Çünkü öğretmen Kürtçe konuşuyor. Ve çocukların çat pat anlayabildiği kadarıyla şöyle diyor: "Belê zarokên rinde, îro pê axaftina Tirkî qedexe ye. Em hemu Kurd in û zimanê me Kurdî ye." Yani, "Evet güzel çocuklar, bugünden sonra Türkçe konuşmak yasak. Hepimiz Kürt'üz ve dilimiz de Kürtçedir." Böyle bir şeyle karşılaşan anne ya da baba olsanız ne hissedersiniz? Ayşe'nin yerinde olsanız ne hissedersiniz? "Yok, bu normaldir." diyorsanız sizin Kürt sorununuz var, kusura bakmayın.

Böyle bir örneğin çok eskilerde kaldığını düşünüyorsanız yine bilemediniz, yine kusura bakmayın, Türkiye'de Kürtçe eğitim halen yasaktır. Türkiye'de Kürtçe eğitim verildiğini düşünenler de yanılıyor. Sadece haftada iki saat Kürtçe seçmeli ders var ve o derslerin seçilmemesi için de her türlü tedbir, devlet tarafından alınıyor. Örneğin geçen haftalarda atama döneminde Kurmanci lehçesinde iki, Zazaca lehçesinde de bir öğretmen kontenjanı açıldı. İki ve bir. Yirmi milyon Kürt yaşıyor bu ülkede.

Ayşe sadece haftada iki saat, o da seçmeli Türkçe öğrenimi dersi alsaydı anne babası ne hissedirdi? Yeterli sayıda Türkçe öğretmeni atanmasaydı ve Türkçeyi seçtikleri halde haftada o iki saat dersi bile göremeseydi ne hissedirdi? Üzülmez, öfkelenmez miydiniz? Üstelik de bunlar, Ayşe'nin anavatanında yapılıyor. İşte Kürtlere bu bugün anavatanlarında aynısı yapılıyor. Bir Türk eğer bunun empatisini yapıp hissedebilirse Kürt sorununu anlayabilir. Anlamıyor, kabul etmiyorsa onun Kürt sorunu vardır. Kürt çocuklar yaklaşık yüz yıldır kendi anadillerinde eğitim alamaz haldeler. Daha önce de belirttim, medreselerde kendi eğitimlerini alabiliyorlardı. Aynı Kürt çocukları bugün kendi anadillerinde eğitim alan Türk çocuklarıyla aynı sınavlara girip aynı yarışa zorlanıyorlar. On yıllardır üniversite sınavlarında en başarısız yirmi il hep Kürt şehirleridir. Sizce tesadüf mü? Tesadüf diyorsanız kusura bakmayın, sizin Kürt sorununuz vardır. Hakkari, Muş, Van, Bitlis üniversite sınavlarında sonuncudur. Bunun nedeni Kürt gençlerinin akılsız olmaları, aptal olmaları değildir. Matematiği, fiziği, kimyayı bilmiyor olmaları değildir. Beşinci sınıfa kadar anlamadıkları bir dilde zar zor Türkçeyi öğrenirken, Ankara TED Kolejinde kendi ana diliyle süper eğitim alan çocukla aynı yarışa, aynı sınava giriyor olmalarıdır. İşte Kürt çocuklarının inşaatlarda, turizmde maraba olarak, işçi olarak, emekçi olarak ucuz iş gücü olarak çalışmalarının nedeni budur. Son

yıllarda evet Kürt çocuklarının, gençlerinin iyi üniversitelere girmeleri, özel kurslar, dersler, otoasimilasyonla Türkçeye hakimiyet nedeniyle arttı. Ama halen ciddi bir sorundur. Halen Türkiye'de Kürt şehirleri üniversite sınavında sonuncudur. İyi eğitim alamadı, anadilde eğitim yapılmıyor çünkü. İyi iş bulamadı, iyi üniversiteye giremedi. Horlandı. Ötekilendi. Kürtçe şarkı dinledi, söyledi diye dayak yedi, linç edildi. Kendi seçtiklerine kayyum atandı. 1900'lerin başından beri idam edildi, sürgün edildi, hapse atıldı. Halen, bugün dahi yapıyor.

Sizce o Kürt genci ne yapar? Ne yapar tam olarak? Eğer biz ikna edebilmişsek partimize gelir, siyaset yapar, onu da dün olduğu gibi gençlik kongremizde otuz gencimizi gözaltına alırsınız.¹⁴ Ya da dağa çıkar. Kürt gençlerini dağa çıkaran biz değiliz. İşte bu politiklardır. Biz bunu durdurmaya çalışıyoruz. Biz bunu istemiyoruz. Bizim gençlerimiz dağa çıksın, eline silah alsın istemiyoruz. Onaylamıyoruz, doğru bulmuyoruz. İyi eğitim alsınlar. Silah tutmasın, kalem tutsunlar. Ölmek, öldürmek zorunda kalmasınlar.

Güney Kürdistan bölgesinde Hakurk'ta, Haftanın'de birbirine kurşun sıkan gençler... Az önce de belirttim, hepsinin acısını yüreğime paylaşıyorum. Ailelerinin acısını yüreğime paylaşıyorum. O halkın gariban çocukları niye birbirine kurşun sıksınlar? Niye sorunu biz çözümüyoruz? Niye Mecliste çözümüyoruz? Niye orada tartışmıyoruz? Niye biz bu çocukların sırtına yüklüyoruz bunları? Dağa gitmesin çocuklar. Ben dışarıdayken de defalarca çağrı yaptım. Asla doğru bulmuyorum. Kürt gençlerini dağa yönlendirmiyorum. "Siyasete girin." diyorum. Ama eminim Kürt gençleri dönüp bana diyecek ki, "Yedi yıldır suçsuz yere siyasetçi olarak yattığın hapisten mi bunu söylüyorsun?" Ne diyeyim? Ben ne diyeyim? Cevabı siz verin.

Bakin, önceki gün Hakurk'ta yaşamını yitiren Türk askerinin en son tivitlerinden biri. Basına yansımış. Ne diyor bu genç kardeşimiz? İsmi söylemeyeyim. Bilen biliyor zaten. Çok yayılmış. Üç cümle yazmış, yaşamını kaybetmeden önce. "Yağmur ıslanmayana, aşk yaşamayana, savaş savaşmayana güzel." Bu çocuk bugün hayatta değil. Gencecik çocuk. Üniversiteyi bitirmiş, iş de bulamamış, asker olmuş, oraya görevlendirmişler. Siyasetçilerin umurunda değil. "Savaş, savaşmayana güzel." demiş. Yaşamıyor bu çocuk bugün. Bugün savaş çığırkanlıkları yapanlar hiç utanmıyorlar mı? "İntikamını alacağız,

¹⁴ 24 Aralık 2023 tarihinde Diyarbakır'da düzenlenen DEM Parti Gençlik Meclisi 1. Olağan Kongresinin ardından 42 kişi gözaltına alındı.

şöyle de öldüreceğiz, şöyle de kökünü kazıyacağız.” Yahu canını veren çocuk diyor ki, “Savaş savaşmayana güzel ya, bize güzel değil.”

Ben bu genç kardeşimle sivil hayatta tanışsam, karşılaştım oturup yemek yeriz, çay içeriz, birbirimize sarılırız. Onu niye o savaş cephelerine sürüyor siyasetçiler? Biz buna karşıyız. Bu benim kardeşim işte. İşte bunlar gibi binlerce, milyonlarca Türk arkadaşımız var. Niye bunları savaş cephelerine sürüyorlar? Niye kardeşlerimizi birbirlerine kırdırıyorlar? Az önce anlattığım faşizan zihniyet, ırkçı zihniyet niye bize bunları dayatıyor? Yazık değil mi bu çocuklara? Yaşamıyor, hayatta değil bu çocuk artık. Ne uğruna? “Vatan uğruna.” diyecekler. Haydi oradan! Hepinizin çıkarları uğruna, siyasetçilerin daha da zenginleşmesini, iktidarlarını perçinleşirmesi uğruna bu çocuklar hayatta değil.

Resmi rakamlara göre 60.000’den fazla bu ülke Kürt, Türk en değerli gençlerini, beyinlerini bu savaşta heba etti. Sadece dağda birbirini vurdular. Üzülüyoruz, kahroluyoruz. Bunu söyleyebilecek bir tane Türk siyasetçisi çıkarın, ben bütün bu sözlerimi geri alacağım. Benim söyleyebildiğim, arkadaşlarımızın söyleyebildiğini bugüne kadar tarihte tek bir Türk siyasetçisi söylemişse biz utanalım. Diyebilmişse “Yahu ölen Türk de kardeşimdir Kürt de benim kardeşimdir, dağdaki gerilla da benim kardeşimdir, Türk askeri de benim kardeşimdir. Ben hepsine üzülüyorum.” diyebilen bir tane Türk milliyetçisi, siyasetçisi gösterebilir misiniz? Umurlarında değil! Umurlarında değil. Biz yarası olanlarız, yarası! Bu işin acısını çekenleriz.

Biz siyasal İslamcı değiliz, Müslümanız

Şöyle de bir şey var, biz Kürtler olarak Kürdistan’ın geri kalmışlığından kaynaklı eğitimimizin çoğunu Batı’da alırsız çünkü orada iyi üniversiteler yok. Çalışmaya Batı’ya geliriz, orada iş yok. Sürgün ediliriz, Batı’ya geliriz. Hapse atılırız, Batı’ya geliriz. Dolayısıyla Türkiye’nin batısıyla biz tanıştık. Tanırız. Ama hiçbiriniz tatili Hakkari’de geçirmezsiniz, hiçbiriniz Van Gölüne tatile gitmezsiniz. Çocuğunuza Dicle Üniversitesini, Diyarbakır’ı yazdırmazsınız. Tanımıyorsunuz, bilmiyorsunuz. O yüzden Kürtler herkesi tanıyor ama Türkiye’nin batısı Kürtleri tanımıyor. Ne tatilini ne eğitimini... Zorunlu askerlik, memurluk dışında hiçbir şeyini orada geçirmiyor. Zorunlu şark hizmeti diye bir şey var halen ya. Biz zorunlu öteki bölgeyiz halen. O yüzden biz sizi, Türkleri iyi tanırız, Türkler bizi tanımaz. Duygularını anlarız, onlar bizi anlamaz.

Bu ülkenin İçişleri Bakanı benim kardeşim için, dağdadır kardeşim evet; keşke olmasaydı. Keşke bitirmiş olsaydık bu savaşı, çıkmasaydı. Keşke bu az

önce belirttiğim Türk askeri yaşamını yitirmeseydi. Ama bu ülkenin İçişleri Bakanı Twitter'dan bana diyor ki, "Senin kardeşini sarı torbada getireceğim Demirtaş" diyor. Millet alkışlıyor onu. Beğeni alıyor. Ben ne diyorum? "Bu çocuk benim kardeşimdir diyorum ya, kardeşimden farkı yok. Keşke kurtarabilseydik." diyorum. Aramızdaki fark budur. Çok büyük bir farktır. Ahlaki farktır. Türk ırkçısı, milliyetçisi, çetecisi, siyasal İslamcısıyla aramızdaki derin bir farktır.

Bunu bize kazandıran iki şey var. Bir, medeniyetimiz. Birazdan anlatacağım. Kökünde İslam medeniyeti vardır. Biz siyasal İslamcı değiliz. Müslümanız. Kültürel Müslümanlarız. İki, Kürt hareketi. Kürt hareketinin aydınlanması, modernist çizgisi, kadın özgürlükçü çizgisi, insani çizgisi bize bunu kazandırmıştır. Bugün yargılandığımız o çizgi bize insanlığımızı kazandırmıştır, onları da açacağıım.

Geçtim buraları. Şimdi bu davaya, kumpas davasına siyasal İslamcılar da müdahale ettiler. Az önce okuduğum Cumhurbaşkanı başdanışmanı nasıl müdahale ediyor. Siyasal iktidar siyasal İslamcı olarak bizi içeride tutmak istiyor. İktidarını sürmek istiyor. Neden peki? Onların derdi ne? Neden Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 18'inci maddesini ihlal ederken bu kadar pervasız davranıyorlar? Onun da nedenlerini kendimce, kısaca anlatmaya çalışayım. İslam'ın en temel kaynağı Kur'an-ı Kerim, sonrasında sünnettir. Yani Hazreti Peygamber'in yaşamı, hadisleridir. Kur'an başta olmak üzere bu iki temel kaynak, İslami medeniyetinin de yaşam tarzının da inancının da ibadetinin de kaynağıdır. Temel budur. Geri kalan bütün kaynaklar bunları esas almıştır, almak zorundadır.

İslam'a göre yani Allah'ın kelamı olan Kuran'da tariflendiği üzere Allah'ın büyüklüğü mutlak, tartışılmazdır. Bakın Tevrat'ta, Zebur'da, İncil'de Tanrı böyle tanımlanmamıştır. Gerek tek tanrılı dinler gerek ondan önceki çok tanrılı dinlerde hiçbirinde İslamiyet kadar büyük, güçlü bir tanrı tanımı yoktur. İslamiyet'in tariflediği Allah'ın kelamı eliyle tebliğ ettiği, ilan ettiği Allah, bütün dinler içerisinde en büyük, en mutlak, en kadir olandır. Ve bütün Müslümanlar da bunu bilir, buna inanır. Onun yol göstericiliğinde hayatlarını düzenlemekle mükelleftirler. Mesela Bakara Suresi 284'üncü ayet der ki, "Göklerde ve yerde ne varsa hepsinin mülkiyeti Allah'a aittir. İçinizdekini açığa vursanız da gizleseniz de Allah sizi ondan hesaba çeker." Nisa Suresi 148'inci ayet der ki, "Allah her şeyi işitmekte ve bilmektedir." Allah'ın kelamı.

Her Müslüman Kuran okur. Umarım anlayarak okuyordur. Bunu bilir. Bilmese bile Allah'ın bütün kainatın hakimi olduğu, her şeyden haberi olduğu ve

hiçbir dinde olmadığı kadar güçlü bir yaratıcı olduğunu kabul eder. Bunu niye söylüyorum? Bir siyasal İslamcı bütün kainatın hakimi Allah'ı bile kandıracağına inanıyorsa, kandırmaya çalışıyorsa, o, dünyanın en tehlikeli insanıdır işte. Yani bütün kainatta olup biten her şeye hakim olduğuna inandığı bir Allah varken bu kadar adaletsizlik, bu kadar hırsızlık, bu kadar alçaklık yapıyorsa bir Müslüman, o, dünyanın en tehlikelidir. Marx'ın ideolojisine inanırsan hata yaparsın, sosyalizme inanırsan hata yaparsın, yok bilmem bir şeyhin müridiysen hata yaparsın, üç kağıtçısın. Yok bilmem ateistsen hata yaparsın, olur. Allah'a inanarak nasıl hata yaparsın ya? Allah'ı nasıl kandıracağını zannedersin? Ama bir siyasal İslamcı, Türkiye'deki bir siyasal İslamcı bunu başarabildiğini sanıyor. Kainatın hakimi, Kur'an'da tanımlandığı şekliyle her şeyi işitmekte ve bilmekte olan Allah'ı içinizden veya dışınızdaki hissettiğiniz, düşündükleriniz dahil her şeye mutlak kadir Allah'ı kandıracağını düşünen bir siyasal İslamcıdan her şey beklenir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesini tanımamışmış, Anayasa'yı tanımamışmış. Yahu Allah'ı tanımıyor, inandığı. İnanıyor ha! İnanmazlık da değil. Haşa, inandığı Allah'ı tanımıyor. Ondan daha büyüğü yok ki. AİHM ne? Anayasa ne? CMK ne? HMK ne? HUMK ne?

En tehlikelisi bunlardır işte. Hırsızlık, yolsuzluk, arsızlık, yalan, iftira, adaletsizlik, zulüm, ikiyüzlülük, riyakarlık... Sınır yoktur artık. Yahu bu insan Allah'ı kendince kandırıyor haşa. Bunu yapıyor. Türk siyasal İslamcısı budur. Kimse kusura bakmasın. Tam olarak budur. O kadar fırıldaktır ki, yine kendini aklamak için Kuran'a dayanır. Şunu, ki Kuran'ı Kerim'de birçok yerde vardır, Bakara Suresi 37'inci ayetten örnek vereyim, şöyledir: "Şüphesiz o tövbeleri kabul buyuran ve rahmeti sınırsız olandır." O kadar fırıldaktır ki siyasal İslamcı, bütün günahları işlerken aklına Bakara 37 gelir. Yahu der ki, "Şüphesiz o tövbeleri kabul buyuran ve rahmeti sınırsız olandır. Ben çalarım, çırparım adaletsizlik yaparım da ya aynı zamanda Kur'an'da diyor ki, şüphesiz o tövbeleri kabul buyuran ve rahmeti sınırsız olandır." Allah'ın kitabını böyle yorumlar. Ya da der ki, Bakara Suresi 174'üncü ayet, "Biliniz ki Allah bağışlayıcıdır, merhametlidir."

Oysa Kur'an-ı Kerim bir bütün olarak ele alınır, yorumlanır. Her ayetin birbiriyle bağlantısı, Hazreti Peygamber'in yaşam tarzı, sünneti, hadisi olanlarla doğrudan onun pratikleştirdiği İslam birlikte ele alınır. Fakat bizim Türkiye'deki siyasal İslamcı o kadar fırıldaktır ki, her ayeti kendi içinde değerlendirir ve günün koşullarına göre uyarlar. Kendini rahatlatır, vicdanen rahatlatır. Ondan sonra da bütün adaletsizliklere imza atar. O yüzden diyorum biz kültürel Müslümanız, siyasal İslamcı değiliz. Ha siyasal İslamcıların hepsi böyle

midir? Değil. Tabii ki bunun için ömrünü zindanlarda çürütenler de var. Filistin’de var, Mısır’da var, Fas’ta, her yerde var. Onlara da saygı duyuyorum. İdeolojik olarak aynı dünya görüşünü benimsemiyoruz ama kim olursa olsun dürüstse bizim açımızdan saygındır. Ama Türkiye’dekiler ilginçtir. Fırıldaktır. Mesela milli görüş çizgisi bu konuda daha düzgündür. Ama ondan sapanlar İslam’ın, Kur’an’ın, hadisin her türlü günlük yorumunda kendi kişisel çıkarları için her türlü adaletsizliği yapmaktan çekinmezler. Dikkat edin, şu anda bizim tutukluluğumuzu, adaletsizliğimiz en çok alkışlayan sosyal medyada, televizyonlarda, A Haber’de en çok destekleyenler siyasal İslamcılardır. “Aman bunlar çıkmayın. Aman terörist, aman katil, aman Yasin Börü’müzü şöyle katlettiler.” Arkadan ne yapıyorlar? Bilmiyor muyuz? Bilmiyor muyuz? Burada anlatacağım, geçsin tutanağa. Belki daha evvel anlattım, bilmiyorum. Kafa kalmadı artık, yedi yıl geçti üstünden.

Bir gün uçağa yanıma bir Kürt işvereni oturdum, AK Partili olduğunu söyledi. Bana saygı duyduğunu, sevdiğini söyledi. Yan yana oturuyoruz, seyahat ediyoruz. İsmi hatırlamıyorum bile. Hatırlıyor olsam da söylemem de. Dedi ki, “Yahu başkan bizim kazandığımız paranın haddi hesabı yok.” dedi. “Hani biz sizin partinize gelemiyoruz şu anda. Bizi anla” dedi. “Birkaç yıllık” dedi, “Ben iş adamıyım. Ondan önce küçük müteahhitlik işleri yapıyordum. Şu anda parayı koyacak yer bulamıyorum.” dedi. Parayı koyacak yer. “Allah billah aşkına.” dedi. 7 Haziran 2015 öncesiydi bu. “Allah billah aşkına, partiye para lazım olursa bana bir selam gönder yeter.” Parayı koyacak yer bulamıyor. Öyle para kazanıyor. “Şimdi bana diyorsun ne işin var AKP’de.” Yahu “Evdə parayı koyacak oda yok.” diyor. “Bankaya zaten koymuyoruz. Çok şükür öyle bir kazanıyoruz ki, valla hepsi böyledir.” dedi. “Başkan kusura bakma, o yüzden biz partiye gelemiyoruz. Ama para lazım olursa bize söyle.” İçimden “Lanet olsun senin parana!” dedim de bilenler bilir, biz kendi öz gücümüzle 7 Haziran seçimlerini yürüttük, kazandık.

Bu kişinin bana anlattığı ilginç bir şey var, bir siyasal İslamcı profili. Tenzih ediyorum onu. Herkesi kast ederek tabii ki böyle bir ahlaksızlığı ben siyasal İslamcılara mal edemem ama var demek ki. İstisnai de olsa böyle tipler var. Ne dedi bana biliyor musunuz? Dedi ki, yine ismini söylemeyeyim, yargılaması devam eden tutuklu bir popüler, bir cemaat, bir ara Edirne’de, burada da aynı cezaevinde yattı benimle. Bilinen, neyse ne hoca diye anılan. “Bazı AKP’li iş adamları, üst düzey bürokratlar bazen bir araya geliriz, özel jet kiralarız, Dubai’ye iş gezisine gideriz ve bu bilmem ne hocayı da ararız, bize o kediciklerden gönderir. Havaalanında muta nikahı yaparız. Birlikte Dubai’ye iş gezisi

diye gideriz. Dönüşte de havaalanında boşarız. Ve bundan aslında herkesin eşinin de haberi vardır. Yani eşlerimiz de bilir, hoş görürler." İnsanın tüyleri diken diken oluyor değil mi? Bununla bitirseydi de derim ki, "Yahu yaptıkları ahlaksızca. Kendilerince çapkınlık ama terbiyesizce. Kadını metalaştıran ahlaksızca bir şey." Fakat son cümle benim tüylerimi diken diken etti. Dedi ki, "Bunların çoğu oraya gittiğinde eşleri de Türkiye'de aynısını yapıyor ve bunları hepsi biliyorlar." Tenzih ediyorum, birkaç kişiden söz ediyor. "Bunlar" dedi, "Her cuma, cuma namazındadır. Lüks cipleriyle çekerler caminin önüne. Sakal o biçim. Bismillah, inşallah, maşallah... Trilyonları götürürler. Sen meydanlarda düzgün, doğru konuşan bir siyasetçisin, ben sana bunları anlatıyorum, hal de böyledir. Bunu da bil."

Şimdi bazen aklıma o gelir, sizce onlar bizim serbest bırakılmamızı isterler mi? Tabii ki istemezler. Çünkü seçim kazanılması lazım. Seçim kazanılınca onların rantının musluğunun akıyor olması lazım. Bizi seçimde en çok linç edenler bunlardır. Çünkü sosyal medya trolleri var, para döküyorlar. Kanalları besliyorlar, televizyon kanallarını besliyorlar. Mitinglerde kalabalık olsun diye taşımaya yapıyorlar bu tipler. Müslüman, gariban milyonlarca insan da bundan habersiz gidiyor oy veriyor, sırf biz içeride kalalım diye. Çünkü son seçimi öyle yaptılar. "Demirtaş'ı serbest bırakırmak isteyenler ona oy versin, istemeyenler bana oy versin"e getirdiler. Cumhurbaşkanı'nı da tenzih ediyorum. Onun bundan haberi olsa herhalde en çok kıyameti o koparır (!) da bu konularda hassas olduğunu bilirim (!) en azından. Ama inşallah bu söylediklerim onun da kulağına gider. Altta neler döndüğünü bir araştırır.

Neden böyledir siyasal İslamcı? Ne zaman saptı bundan? 10 yıl önce mi? Hayır. Hayır. Hazreti Peygamber'in ölümünden hemen sonra başladı bu sapma. Dört halife döneminde başladı, Emeviler döneminde doruğa ulaştı, Abbasilerle çöktü. Gel git gel git düzelme, kalkınma, kendi içerisinde krizler, sıkıntılar 1900'lü yılların başına kadar İslam siyasallaşınca kadar aynı krizle geldi. Bunları niye anlattığımı da bağlayacağım. Hani, durup dururken bir İslam tarihini, İslam medeniyetini anlatıyorum diye düşünülmesin. Çok önemli çünkü.

İslam medeniyeti köklü, güçlü bir medeniyettir

Türkiye sosyalistlerin de bir kısmı bunları bilmez, bilmediği içinde topluma ulaşamaz. Bizi var eden bu topraklarda bizim kökümüz İslam medeniyetidir. Ağırıklı olarak o medeniyet vardır. 26 farklı medeniyet buradan geçmiştir

ama 1.300 yıldır bu topraklarda hepimizi şekillendiren İslam medeniyetidir. Bu toprakların en değme komünistinin kültüründe İslam medeniyeti vardır. Ya kabul etmez ya görmez. Mutfak kültürümüz, ev döşemelerimiz... Anamızın babamızın yaşadığı eve gidin bir bakın, kendi evlerinize bir bakın. Perdelelerimizden koltuklarımıza, yerdeki halılarımızdan banyo, tuvalete her şey İslam medeniyetinin etkisidir. Mutfaktaki yemeklerimizden düğünümüze, taziyelerimize İslam medeniyetinin etkisidir. Türkiye sosyalisti siyasal İslam ile İslam medeniyetini karıştırır birbirine. O yüzden doğrudan İslam'ı karşısına alır ki, büyük hata yapıyor. Bu coğrafyada sosyalizm de kurulacaksa, başka bir şey de kurulacaksa İslam medeniyetinin üstüne kurulur.

İslam medeniyeti geri falan değildir. Bazıları "1.400 yıllık gericilik." diyor. Saçma sapan, tarihten anlamayan bir yaklaşımla kendi medeniyetine, kendine hakaret ettiğinin farkında değil. Köklü, güçlü bir medeniyettir. İslam medeniyeti bir zamanlar Şam'da, Bağdat'ta; astronomi, fizik, kimya, matematikte, tıpta, şehirleşmede, tarımda, sulamada çağ atlarken o sırada Avrupa mezhep savaşlarıyla, cadı avıyla, kadın katliamıyla birbirlerini kesip, yiyip parçalıyordu. Açlıktan ölüyorlardı. İslam medeniyetinin altın çağlarıydı o zamanlar. Bugün astronomideki birçok kavram, yıldız adı dahil, Arapça kökenlidir. Bunları bilmeden, bunları anlamadan İslam medeniyetini bugünkü birkaç tane siyasal İslamcıya bakıp değerlendirirseniz hata yaparsınız.

Ben tabii bunu söylerken de Kıvılcımlı Hoca'dan Mahir'e, Deniz'den Kaypakkaya'ya Türkiye sosyalistinin hareketlerinin yüz akı olan meseleyi doğru ele almış öncüleri de ardıklarını da tenzih ederek belirtiyorum. Anlayanlar da vardı elbette. Ama kitleleşememesinin nedeni İslam'ı karşısına almasıdır. İslam bu ülkede hepimizin medeniyetinin parçasıdır. Sosyalist de olsak, komünist de olsak, milliyetçi de olsak medeniyetin parçasıdır. Tırnaklarımızı kökünden kesiyoruz. Yani özellikle tırnak uzatmıyorsa bir aksesuar olarak veya estetik olarak keserken, tırnaklarımızı kökünden kesiyoruz. Neye göre kesiyoruz zannediyorsunuz? İslam medeniyetinin, kültürünün parçasıdır. Abdest alırken tırnağın altına su değmeli. Oradan gelmez, haberi yok. Giyim kuşamımız İslam medeniyetinin etkisindedir. İstedikçe kadar modern, moda çizgilerle giyin, ağırlığı İslam etkisidir, İslam medeniyetidir. "1.400 yıl önceki gericilik" diyerek yaftalamak en büyük hatadır, en büyük yanlıştır.

Bugünkü AKP'nin yaptığı hatalara getirmek için anlatıyorum bunları. 1.400 yıl önce, Hazreti Peygamber zamanında İslam adına adımlar atılırken bugünle kıyaslamayın. Hazreti Muhammed'in o günkü uygulamaları bugünkü Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesidir. Bugünkü Birleşmiş Milletler İkiz

Sözleşmeleridir, bugünkü kadına karşı şiddet CEDAW Sözleşmesi değerindedir. O gün, o günle kıyaslayın. O gün insanlık barbarlık çağında yaşarken, cahilliği yaşarken bir alternatif sunuyordu Hazreti Muhammed. Yoksullar üzerine, ezilenler üzerine dinini inşa ediyordu, tebliğ ediyordu. Medine Sözleşmesi tarihin ilk yazılı anayasasıdır. Yahudiler, Medine yerlileri, Mekke göçmenleri, çok özür dilerim tersi, putperestler ve Müslümanlar, ensar ve hariciler, hepsini aynı sözleşmede, aynı haklarla özel yönetim çatısı altında birleştiren sözleşmenin maddelerini yazan bir peygamberden söz ediyoruz. Sen nasıl 1.400 yıl gericilik diye elinin tersiyle itersin. Haydi biz anlıyoruz da geri döneceğim AKP'ye, siz nasıl elinizin tersiyle itersiniz? Kıyaslarken böyle kıyaslayın.

Üstelik Marksisttir. Diyalektik tarih anlayışı okumayı savunuyor, materyalist tarih okumasını savunuyor fakat tarihin o bölümünü dondurup, alıp, bugüne getirip bugünden değerlendiriyor. Hiç değilse Marksistlerin, sosyalistlerin bunu yapmaması lazım. Marksist okumak diyalektik tarih okumasını gerektirir. Selefilere bunu yapıyor da sen niye yapıyorsun? Selefilere olduğu gibi Hazreti Muhammed döneminde ne yaşanmışsa birebir bugün de aynı uygulamaları diye uyguluyor. İşte IŞİD, El-Kaide ve benzeri. İdeolojileri bunlardır. Onlar da anlamıyor ama İslam'da reformu İslam'da kendi içinde yeniden yorumu savunanlar şunun farkındalar; Hazreti Muhammed bugün yaşıyor olsaydı Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinden daha ileri bir sözleşme yapardı. Birleşmiş Milletler İkiz Sözleşmesi, Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi Sözleşmesi, İstanbul Sözleşmesinden daha ileri bir sözleşme yapardı. Böyle yaklaşıyordu çünkü. "Bana Allah'ın emri budur." diyor.

1.400 yıl önce Avrupa, Arap coğrafyasını düşünün. Çölü düşünün. Arapların kültürünü düşünün. Söyledikleri devrimcilerdir. O yüzden biz Hazreti Muhammed'i, dönemin en büyük devrimcisi olarak tanımlarız. En büyük sosyalistlerindendir. Bunu anlamadan İslam medeniyetini anlayamazsınız. Kökenleri oraya dayanır. Yoksulun yanında, emekçinin yanındadır. Hazreti Muhammed'in serveti yoktur, sarayı yoktur. Kendi döneminde Arap coğrafyasının önemli bir kısmını İslam'ın hükümranlığı altına almasına rağmen Muhammediye diye bir devlet kurmamıştır. Devlete kendi ismini vermemiştir. Bugün "Hazreti Muhammed'in yolundan yürüyorum." diyenler, onun attığı tırnağı etmeyenler, dünyanın en lüks saraylarını yapıp en büyük ihalelerini alanlar, arkasından yoksul halka her türlü zulmü reva görenler Müslüman mıdır? Hiç kusura bakmasınlar. İşte bu, Türkiye milliyetçisinin çakma olduğunu gösterdiği gibi İslamcısının da çakma olduğunu gösteriyor.

Mesela bazen tartışılır, işte birazdan okuyacağım. Tayyip Erdoğan benim hakkımda diyor ki, geçmiş dönem iftiralardan biri okuyacağım. Ben demişim ki, "Taksim bizim Kabe'mizdir." İftira, yalan. İftira. İmam hatip mezunu değilim ama benim dedem Palulu İslam alimlerindedir. Ben Müslüman kültürüyle, medeniyetiyle büyüdüm. Bilirim bunları. Kendimi solcu, sosyalist olarak tanımlarım ama ben Müslüman kültür medeniyetiyle büyüdüm. Türkiye sosyalisti bunu görmeli. Latin Amerika'da papazlar, kilise devrimin parçası olurken alkaşlıyorsun da burada hoca, imam niye gerici oluyor? Niye toptan hepsini yaftalıyorsun? Cami niye gericiliğin kaynağı oluyor? Öyle değil. Cami, mescit İslamiyet'te halkevidir, halk meclisidir. Sırf ibadet yapılsın diye Hazreti Muhammed'in önerdiği bir mekan değildir. Kur'an'da yoktur. Hazreti Muhammed fiilen geliştirmiştir. "Biz Müslümanlar olarak bir yerde toplanıp tartışmalıyız. Etrafını duvarlarla çevirdiğimiz temiz bir alanda hem namaz kılam hem sorunlarımızı tartışalım." dediği yerdir. Bugün camiyi ne hale getirdiler? Sorunların tartışıldığı bir yer mi? Hayır. Yine bütün camileri kast etmiyorum. Devasa, görkemli, lüks camiler. Hazreti Muhammed'in yaptığı böyle bir şey değildir. Halk meclisidir, bildiğin mahalle komünüdür cami. "Orada adaletsizlikler tartışılır, halk mahkemesidir, ibadet zamanı da ibadetini yapar Müslüman orada." demiştir. Sen bunu anlamadan topluma nasıl gidebilirsin sosyalist olarak veya başka bir kimlikle? Bunların bilinmesi lazım.

Hakeza hac, Kabe. Kabe bugün Müslümanların dönüp namaz kıldığı yerdir. Ama Kabe'nin tarihi yani o binanın tarihi bütün dinlerden eskidir. Kabe her zaman vardı. İlk ne zaman yapıldığını tespit bile edemiyorlar. İddia o ki en azından antropolojik, arkeolojik veriler bilimsel olarak gösteriyor ki [...] ¹⁵ önceye dayanıyor. Orada bir bina varmış. Bugün Göbeklitepe'de ilk toplumsal yerleşik yaşam izleri bulundu, 12.000 yıl. Bakın, orada insanlar kendine bireysel ev yapmışlar, Göbeklitepe'de. Kabe'de yapılsa toplumsal bir ev. Yani hepimizin evi diye yapılan bir evdir. Bu çok ilginçtir. Sonradan İslam'ın Kabe'si olmuştur. Yani daha insanlık göçe başlamadan; Afrika'dan, Arabistan'dan dünyaya hızlı bir şekilde bu kadar yayılmamışken bile kendi ortak evi olarak gördükleri bir mekandır Kabe. Ve bugün tıpkı Müslümanlık'ta olduğu gibi hacca gidiyordu insanlar. Yahudiler de gidiyordu. Hristiyanlar için de kutsaldır. Ama ondan önceki tek tanrılı dinlerden önceki dinlerde de kutsaldır. Ne yapıyorlar biliyor musunuz? Müsaadenizle onun da alıntısını yapayım, İhsan Eliaçık'ın Adalet Devleti'nden.

¹⁵ Anlaşılamayan birkaç kelime.

Nedir Kabe'nin anlamı? Bunu kavramadan, bunu anlamadan bir Müslümanın ortalama ruh halini veya olması gerekeni anlamak mümkün değil. Dört anlamı vardır Kabe'nin. Dördü de sosyolojik açıdan da antropolojik açıdan, kozmolojik açıdan da çok kıymetlidir. Ortada ne Marksizm var ne sosyalizm var ne sosyoloji var ne antropoloji var. Bilim adına hiçbir şey yok. İdeoloji yok. Hiçbir şey yokken insanlık Kabe'deki binanın etrafında dönüyordu. Neyin farkındaydı veya güdüsel olarak neyi arıyordu? Okuyayım.

"1- Kabe'nin antropolojik anlamı. Kabe insani uygarlığın ilk görünür olduğu yerdir. İlk evler Mekke civarında yapılmış, oradan çoğalarak yeryüzüne dağılmıştır." En azından iddia bu. Çünkü çok eski bir evdir orası. "Bu nedenle her yıl insanlık hac mevsiminde kendi türünün ilk görünür oldukları köke dönmeye, hac etmeye giderler." Birinci anlamı budur. Kendi kökenine gitmek, orayı hatırlamak... Biz nereden geldik? Bugün ekolojistler bunu savunuyorlar. Unutmayalım, biz doğanın parçasıyız, sahibi değiliz. Hacda bu vardır. Hacı anlamında bu vardır.

"2- Sosyolojik anlamı. Her yıl hac mevsiminde insanlar ataları Adem ve Havva'nın tarih sahnesine çıktıkları yerde toplanırlar." Çünkü İslamiyet'e göre Havva ve Adem orada yaratıldılar, yeryüzüne, aralarında sonradan oluşmuş her türlü statü, ırk, cinsiyet, dil, sahte din ayrılıklarını bir kenara bırakarak beyaz kefenlere büründüler. İhram dediğimiz beyaz kefene bürünürler. İlk doğal hallerine dönerler. Tam bir eşitlik içinde insanlık gösterisi yaparlar. Hani bugün çıkıp gidip oradan selfie çekip "Reise selam." diyorlar ya, anlamı o değildir. İhramın anlamı eşitiz. Biz hepimiz buradan dünyaya yayıldık. Adem ve Havva bizim atalarımızdır. Hepimizin ortak atasıdır. Biz buradan işte bu şekilde yayıldık dünyaya. Aramızda dil, din, kültür, mezhep farkı yoktu. Eşittik. Bu binanın etrafında aynı kıyafetlerle, ihramla dönüyoruz. Hepimiz eşitiz. Sosyolojik anlamı budur haccın, Kabe'nin etrafında dönmenin.

"3- Kozmolojik anlamı vardır bir de. Evrende farklı bir merkez bulunmamaktadır İslam'a göre, bilime göre tabii ki. Kainatın, Allah'ın yedi kudreti yani kozmik gücüyle ayakta durduğu, İslam inancına göre nettir. Allah'ın kozmik gücü evrenin potansiyelliğine sinmiştir. Bu anlamda, Allah yerlerin ve göklerin nurudur, enerjisi, ruhu, canlılığıdır. Bütün evren Allah'ın sınırsız ve boyutsuz gücü etrafında dönmektedir." Yani evren herhangi bir şeyin etrafında dönmez, Allah'ın gücü ve kudreti etrafında döner. Buna inanılır İslam'da. Kabe etrafında dönmek yani tavaf işlemiyse, işte bu kozmolojik döngüye sosyolojik olarak katılımdır. Evrenin sahibi değil, mensubu olduğumuzun ilanıdır. Burada tavaf sembolizmiyle tevhide dünya görüşünün mesajı verilmektedir. Yani

biz bu kozmik dünyanın birer parçasıyız, sahibi değiliz. Aslında minicik birer yaratıklarız. O kozmik dönüşün etrafında dönüyoruz. Kozmolojik anlamı budur haccın.

4- Bir teolojik anlamı vardır Kabe'nin. Kur'an'da geçtiği gibi aynı zamanda Allah'ın sembolik evidir. Beytullah denir. İkinci anlamıysa Adem, Havva'nın evidir. İnsanların ilk etrafında topladığı, döndüğü yere Allah'ın evi denmesi, Allah'ın ve insanın arasındaki ontolojik buluşmasını sembolize eder. Allah'ın bütün varlığa yayılan rahmetini kendi vicdanımızda bulup yakaladığımız an. Yani vecd-an yani vicdan anı, Allah'la buluşmuş olunan andır. Burada Allah'la kozmik bir yolculuk halinde olduğumuzu anlarız. İşte Kabe bu buluşmanın sembolik olarak gerçekleştiği yerdir. Kabe aşağıdan yukarıya doğru antropoloji yani Adem'in, yukarıdan aşağıya doğruysa teoloji olarak Allah'ın evidir.

Niye anlattım bunları? Hem bunlara inanacaksın -ki bunlar sosyoloji yokken, psikiyatri, psikoloji yokken, anti depresanlar yokken, bilim yokken, gökyüzü, yeryüzü, dünya keşfedilmemişken insanlığın kendi el yordamıyla bulunduğu şeylerdir- hem bunlara inanacaksın hem bu zulmü yapacaksın ya. Akıl alır gibi değil. Yani iyi bir Müslüman, iyi bir insandır. İçinde Allah korkusu taşıyan insan, iyi bir insandır. İslam insanı kötü yola, adaletsizliğe sevk etmez. Bugün İslamofobi nedeniyle dünyanın her yerinde İslam karalanmaya çalışılıyor, bunu da kabul etmiyorum. Yanlış.

Yeni dünya siyasi birikimi açısından da Hazreti Muhammed doğduğunda 570 yılında dünyanın batı yakası Bizans, doğu yakası da Pers, Sasani imparatorlukları tarafından paylaşılmıştı. Dünya [...]16 gerilimi altında yaşıyordu. O sosyolojiyi, o coğrafyayı, o kültürü anlama açısından çok önemlidir. Mesela Aliya İzzetbegoviç -ben kendisine büyük saygı duyarım, daha önceki duruşmalarda da belirttim, önemli bir İslam lideri, siyasal bir liderdir aynı zamanda. Müslümanlar onu hem anlamaz hem kullanırlar- şöyle der, "Din de devrim de acılar ve ıstıraplar içinde doğar. İkisi de refah ve konfor içinde yok olup gider. Gerçekten devam eden, sırf onların gerçekleşmesi çabasıdır. Onların gerçekleşmesiye aynı zamanda ölümleri demektir. Din de devrim de gerçekleşirken kendini boğacak kurumlarını, statükolarını doğururlar. Devrim yalan söylemeye ve kendi kendine ihanet etmeye başladıktan sonra statükolaşmış sahte dinle ortak bir dil kullanır." Muazzam bir tespit bence.

Yani tekrar hatırlatıyorum, Hazreti Muhammed doğduğunda dünyanın bir tarafında ABD, Avrupa, Kanada, Avustralya, Avrupa yoktu. Öbür tarafta

¹⁶ Anlaşılmayan birkaç kelime.

Çin, Rusya yoktu. Sasaniler ve Bizans vardı. İki kutuplu dünyaydı ve kendisi böyle bir dünyada yeni bir medeniyetin öncülüğünü yaparken 1.400 yıl sonra “Beni izleyenler, benim taraftarlarım hırsızlık, yolsuzluk, adaletsizlik yapsın, zulüm yapsın.” diye herhalde yola çıkmadı. Hem buna inanıp hem bunu yapmanın ne kadar büyük bir ahlaki çöküntü olduğunu anlatmak için bunları belirtiyorum. Dediğim gibi, bir ateist yapar şaşırılmazsın. Ama bir Müslüman hem bunları bilip hem bunları yaşayıp hem gerçekleştiriyorsa bence dünyanın en tehlikeli kitlelerinden biridir.

Doğu, medeniyetin kaynağıdır

Devam edeyim. Ara vermeden bu başlığı bitireyim. Bugün Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Kadın Hakları Sözleşmesi, İnsan Hakları Sözleşmesi, Türk Ceza Kanunu, Anayasa yani modern hukuk dediğimiz şeylerin hepsinin kaynağı, doğal hukuktur. Onlardan da önce dinler, asıl hukuku belirlediler. Bakın yine tarihleriyle birlikte vereceğim ki, iyi idrak edilsin. Hazreti Nuh, milattan önce beş bin, bundan yedi bin küsur yıl önce... Yedi bin küsur yıl önceden söz ediyorum, bugünle kıyaslamayın. Nuh’un kanunları: Putlara tapmamak, küfürden kaçınmak, zina yapmamak, adalete riayet etmek, kan dökmek, hırsızlık yapmamak, canlı hayvan yememek. Yedi bin yıl önce. Bugünkü hukukun kaynaklarını ve bugünkü adaletsizliklerin nedenlerini anlamak açısından çok önemli. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Türk Medeni Hukuku, Amerikan Bağımsızlık Sözleşmesi kendiliğinden ortaya çıkmadı. Yedi bin yıl önce bunun temelleri vardı. Hazreti Nuh söylemişti.

Zerdüşt benzer şeyleri söyler. Mesela ne der Zerdüşt? Musa’yla neredeyse bire birdir, Hazreti Musa’yla. Allah’ın varlığına ve birliğine inanmak, put yapmamak ve putlara tapmamak, Allah’ın ismini lüzumsuz yere anmamak, cumartesi yasağına riayet etmek, anne babaya saygı göstermek, öldürmemek, zina yapmamak, çalmamak, yalancı şahitlik yapmamak, hiç kimsenin evine, barkına, karısına, hizmetçisine, öküzüne, eşeğine, malına ve canına göz dikmemek. Burada kadın, eşek, öküz aynı paragrafta alınmış diye hani şey yapmayayım. Bahsettiğim yıl yani daha kız bebeklerinin diri diri gömülme şerefine (!) bile ulaşmadığı yıllardan söz ediyorum. Başkaları da aynı şeyleri söylediler. Yani sadece Hazreti Musa ya da sadece Zerdüşt, Nuh değil. Buda da diyor ki, “Öldürme, verilmeyeni alma, yalan söyleme, içki içme, beline hakim ol.” Bunu da Buda söylüyor. Mani ne diyor, “Dua, oruç ve sadakaya devam et,

yalan söyleme, herhangi bir canlıyı öldürme, et yeme, temizlik ve saflığa dikkat et, zahit, alçak gönüllü ve mütevazı ol." Beş emridir. Yani diline sahip ol, beline sahip ol, eline sahip ol.

Medine Sözleşmesinden söz ettim. Dönemin ilerici, dönem itibarıyla değerlendirildiğinde en ilerici hukuk kaynaklarından. Biz bugün bütün bu kültürün, medeniyetin sonucunda hukuk oluşturduk, toplum oluşturduk, sosyoloji oluşturduk, yaşam biçimi oluşturduk. Ne inşa edeceksek bunların üzerine inşa edeceğiz. Bir İslamcı bunu bilmez mi? Bilir. Çok iyi bilir. Siyasal İslamcı hele, çok çok iyi bilir. Çünkü geçen yüzyılın başında özellikle son 300 yılda Avrupa'daki ilerleme, aydınlanma, sanayi devrimi, öncesinde coğrafi keşifler, sömürgecilik bütün bunlar Avrupa'da kalkınmaya yol açtı. O sırada dediğim gibi, İslam coğrafyası altın çağını yaşıyordu. Müslümanların o dönemde kendi alimleri, öncülerini kendi içlerinden çıkardıkları bilim insanları öyle yabana atılır isimler değildi. Avrupa'da daha, doğru düzgün bunlar gelişmemişken İslam aydınlanmasında Farabi, Maverdi, Gazali, İbn-i Haldun, İbn-i Teymiyye düşünürler... Beğenirsiniz beğenmezsiniz herkes kendisine büyük bir ekol yaratıyordu. Batı'da benzerleri vardı ama Batı'da hakim değillerdi, bu düşünce olarak. Aquinolu Thomas, Dante, Padova'lı Marsilius, Machiavelli, Thomas Moore, Martin Luther gibi düşünürler aynı dönemde ve o yüzyıllar içerisinde Avrupa'da düşünceyi geliştirmeye çalışıyorlardı ama hepsinin dönüp dolaştığı, baktıkları ilk kaynaklar İslam kaynaklarıydı. Aydınlanma çağı orada yaşıyordu. Osmanlı da dahil herkes zevk, sefa içerisindeydi. Dönemin göreceli bakış açısıyla söylüyorum. Zulümler yoktu falan demiyorum, çok genel konuşuyorum.

Avrupa açlık, perişanlık, kıyım, mezhep savaşlarıyla baş başaydı. Bu yüzden coğrafi keşif yaptılar. Çünkü açtılar. Bu yüzden işgale giriştiler. Bu yüzden Amerika kıtasını buldular, orayı sömürgeleştirdiler. Geldiler, yerli halkları katlettiler. Bu yüzden Afrika'yı sömürgeleştirdiler. Donanma yaptılar çünkü okyanusu aşmak istiyorlardı. Osmanlı okyanusu aşacak donanmaya ihtiyaç duymuyordu. "Ben zaten Akdeniz'i, Ege'yi, Karadeniz'i iç deniz yaptım, ne ala." diyordu. Coğrafi keşfe tenezzül bile etmedi, ihtiyacı yoktu. Müslüman coğrafyası bilime artık ihtiyaç duymuyordu. "Biz bulacağımızı bulduk." diyordu. Avrupa açtı. Her şeye açtı. Sefalet içinde, kıtlık kıran içinde, salgın içinde ölüyordu. O nedenle coğrafi keşif yaptı. O nedenle sanayi devrimini yaptı. O nedenle buluş yaptı, icat yaptı, reform yaptı, Rönesans yaptı, Fransız devrimine kadar yaptı da yaptı. Bu sırada İslam coğrafyası, bizler ne yaptık? Var olanı

sermayeden yedik, cepten yedik. Avrupa medeniyeti gelişirken İslam medeniyeti yerinde saydı. Avrupa medeniyeti bilimde, teknolojiye ilerlerken gidecek demokraside insan haklarında, son 50 yılda ilerlerken biz yerimizde saydık.

Ne oldu? Batı dünyası sanki binlerce yıllık, on binlerce yıllık medeniyetinin merkezi biz değilmiş gibi, bu coğrafya değilmiş gibi bir anda dünyanın doğusunu İslam coğrafyasını gerici, barbar ilan etti. Kültürel hegemonyayı da kurdu. Batı kültürü bütün dünyada başat kültür haline geldi. Dikkat edin, Türkiye’de hepimiz yüzümüzü Batı’ya dönmüş durumdayız. Tatile Batı’ya gideriz. Nasıl Kürtler, Türkiye’nin batısına gidiyor. Türkiye’nin tamamı da ya sınırdan kaçarken Batı’dan kaçıyoruz, kaçak gideceksek Batı’ya kaçıyoruz. Yüksek lisansa Batı’ya gidiyoruz. Tatile, imkanı varsa Roma’ya, Paris’e gidiyoruz. İşçi olarak oraya gidiyoruz vesaire vesaire. Oranın edebiyatını çeviriyoruz. Oranın şiirini çeviriyoruz. Oranın tiyatrosunu alıyoruz, sinemasını izliyoruz. Her şeyimiz Batı’ya dönük. Çünkü Batı üstün medeniyet. Kafamızda öyle şekillendirildi bir kere. Doğu’ya yüzümüzü dönmüyoruz. Bu, bilinçli bir çarpıtmadır. Doğu, medeniyetin kaynağıdır. İndus Vadisinden başlayarak bizim coğrafyamıza kadar Nil Vadisinden Dicle, Fırat Vadisine, Mezopotamya’ya kadar medeniyetin merkezidir. Biz kendi atalarımızdan geri kaldık. İslamcılar işte bu son 300 yılda Batı emperyalizminin kültürel hegemonyası arkasından askeri, diplomatik hegemonyası, sömürgecilikle de fiziki hegemonyasıyla birlikte yeni bir arayış içerisine girdiler. Sosyalistler de girdi ama İslamcılar da girdi.

İşte o zaman gelişen akım, siyasal İslam oldu. O da geçen yüzyılın başıdır. Cemaleddin Efgani, Seyyid Kutub, Hasan el-Benna gibi isimler bu teoriyi geliştirmeye, kuramı geliştirmeye başladılar. Batı medeniyetinin kurduğu kültürel hegemonya [...]’¹⁷ İslam’ın yeni yorumunu kurtuluş reçetelerini aramaya başladılar. Buradan bugünden baktığımızda, bugünkü siyasal İslamcılar, hele iktidardakilerini düşündüğümüzde bunlar cennetlik insanlar ya. Samimiyetle bir şey yaptılar. Bakın Hasan el-Benna’yı nasıl yorumluyor? Çok özür dilerim, önce Seyid Kutub’u okuyayım. Nasıl yorumluyor İhsan Eliaçık? Yani çıkardığı sentez, ki katıldığım bir sentez, yorum. Diyor ki Seyid Kutub’a göre, bunlar İhvanı Müslim’in, siyasal İslam’ın akıl hocaları. “Noktası konulmuş tek şey dini, ahlaki, yüce değerlerdir.” Yani orada bir tek nokta konulmuştur. Geri ka-

¹⁷ Anlaşılmayan birkaç kelime.

lan her şey ilerlemek, tartışılmak, eleştirilmek, düzeltilmek zorundadır ve devam ediyor. "Hareketin tüm aşamalarında", yani Müslüman Kardeşler, İhvanı Müslim hareketinin tüm aşamalarında, "Bu değerlerden tek birisinden bile taviz verilirse örneğin, ikiyüzlülük yapılır, yalan söylenir, dünyaya, dünya nimetlerine dalınır, para, makam, mevki temel değer haline gelir, ehliyete, liyakate önem verilmez, ayrımcılık, kayırmacılık yapılır, meşveret vesaire terk edilirse velhasıl eleştirilen gibi, yani bugün karşısında mücadele ettiğin güç gibi olmaya başlanırsa orada sapma ve yozlaşma var demektir. Bu hareket artık rabbani olmaktan çıkmıştır." Seyid Kutub.

Kimi tarifliyor sizce? AKP'yi. Evet. Bak, geçen yüzyıldan AKP'yi tanımlıyor. Hasan el-Benna, Seyid Kutub gibi sistematik bir İhvanı Müslim ideolojisi de düşüncesi de geliştirmemiş. Ama yine de etkili bir isimdir. Lübnanlı Alim Şeyh Fadlullah da onun bakışını şöyle özetler, o da kafama yattığı için sadece onu okuyayım. "Müslüman Kardeşler", yani İhvanı Müslim, "Hareketi içinde yaşadığımız miladi ve hicri asrın başında çöküntüye uğrayan Osmanlı hilafeti kurumunun bıraktığı boşluğu doldurmak için kurulan ilk dinamik İslami okuldur. Kurucusu Hasan el-Benna'nın düşüncelerini incelediğimizde genel konular üzerinde durduğunu, metodik bir yönelim içine girmediğini, sadece Müslümanları uyandırmak için genel bir diriliş ve harekete geçme çağrısı yaptığını görüyoruz. Hasan el-Benna, Müslümanların birleşmesi gerektiği, ittifak ettikleri konularda birlikte hareket ederek, ihtilaf edilen meselelerdeyse anlayış ve hoşgörüle hareket ederek İslam dünyasını tekrar eski güç ve kuvvetine kavuşturmak istiyordu. Bu açıdan İhvanı Müslim, çağdaş tüm İslami hareketlerin ilham kaynağı olduğu doğrudur. Birçok hareket ondan çıkmıştır. İhvan deneyiminden çıkarmamız gereken ders şudur: Bu hareket zamanla belirlediği aşamaları tam gerçekleştirilmeden" kritik nokta burası bakın, "Belirlediği aşamaları tam gerçekleştirilmeden bir hayır ve kültür hareketine dönüşmüştür. Henüz davet aşamasını tamamlamadan da ani bir kararla politik arenanın içine girmiş, politika aşamasını tamamlamadan da aynı şekilde ani bir kararla iktidarı ele geçirme faaliyetine girişmiştir. Sonra kontrol edemediği bu aşamaların her birinde adeta boğulmuştur." "Adeta boğulmuştur." Hasan el-Benna.

Kimi tarifliyor? Biliyoruz artık. Türkiye İslamcısı, bakın İslam'ın 1.400 yıllık serüveni içerisinde Hazreti Peygamber sonrasında yaşadığı krizler o kadar derin, o kadar büyüktür ki, zaman zaman inişli çıkışlıdır ama Endonezya'dan Malezya'ya, Afganistan'dan Pakistan'a göç etmiş Müslümanların Afrika'daki, Kanada'daki, Avustralya, Yeni Zelanda, ABD'deki temsilcilerine kadar düz-

gün, dürüst Müslümanların hepsi büyük bunalım yaşamışlar, yaşamaya devam ediyorlar. Çünkü "İslamiyet bu değil" tartışması çok yapıldı. Her Müslüman da bunun acısını yüreğinde hissediyor. Peki nedir bu Müslümanlık? "Yeni çağda, demokrasi ve insan hakları gelişirken İslamiyet, demokrasi ve insan haklarıyla bir arada olamayacak mı? Biz Müslümanlar demokrat ve insan haklarına saygılı olamaz mıyız? Biz Müslümanlar IŞİD, El-Kaide ve benzeri yaklaşımlara, selefi yaklaşımlara mecbur muyuz?" diyenler için İslam tarihinin en önemli siyasi gelişmelerinden biri yaşandı. 3 Kasım 2002'de Türkiye'de yaşandı. AKP iktidara geldi.

Laik Türkiye'de, Mustafa Kemal Atatürk'ün ve arkadaşlarının kurduğu laik Türkiye Cumhuriyeti devletinde İhvan kökeninden gelen ama milli görüş teşkilatıyla da iç içe beslenmiş, İslamcı olduğunu inkar etmeyen bir hareket tek başına yeryüzünde ilk defa -ha seçim tarihi diyelim, seçimler tarihi itibarıyla yeryüzünde ilk defa- hem de Türkiye'de, Mısır'dan söz etmiyoruz; İran'dan, Suudi Arabistan'dan Kuveyt'ten, Malezya, Endonezya'dan söz etmiyoruz, ki bir zamanlar Endonezya'da 300.000 üyeli Endonezya Komünist Partisi vardı. Oralarda da öyle gelişmeler vardı da başka konu. Ama en nihayetinde İslam'ın girdiği bir bunalımdan artık çıkacağına dair bütün İslam alemini heyecanlandıran muazzam bir gelişme yaşandı, o dünya açısından. AK Parti 3 Kasım 2002'de Türkiye'de tek başına iktidara geldi.

İslam'a dair tarihi anlatmamın nedeni bu. AKP iktidara geldiğinde nasıl bir misyon sahibiydi, nasıl bir vebal, nasıl bir görev üstlenmişti? Hırpalanmış, horlanmış İslam dünyası, haksız bir şekilde çökertilmiş İslam ahlakı, Batı kültürel hegemonyası karşısında zavallıya dönüştürülmüş İslam dünyası açısından nasıl büyük bir şans olduğunu anlatmak için bu kadar şeyi anlattım. Anlamamız açısından çok önemlidir. Bakın AKP'nin Türkiye'de iktidara gelişi Asya'dan, Malezya, Endonezya'dan Mısır'a bütün Arap coğrafyasından Kanada'da, Amerika'da, Avustralya, Yeni Zelanda'da, her yerde yaşayan Müslümanlarda heyecan yarattı. Haklı olarak heyecan yarattı. "Acaba?" dediler, "Makus talihimiz kırılıyor mu? Kırılıyor mu artık? Acaba Türkiye'de, laik bir ülkede iktidara gelen bir İslamcı hareket, İslam artı demokrasi artı insan hakları birlikte olabilir tezini pratikte ispatlayabilecek mi? Ve üç yüzyıl Batı medeniyeti karşısındaki bu hegemonik geriliğimizi, ezilmişliğimizi kırabilecek mi? İslam'daki o ideali hayata geçirebilecek, bize nefes aldrabilecek mi?" Her Müslüman bunu yüreğinde hissetti.

Çok açık söylüyorum, ben de hissettim. Olabilir mi acaba? Olabilir mi ya? Çünkü bu kadar yüzyıldan sonra... İddiası da bu. Milli görüşten ayrıldılar.

Gömlek değiştirdi vesaire, o tartişmalar bir tarafa ama bir iddiası var. Avrupa Birliği süreci, demokratikleşme, yeni anayasa, Kürt sorunun çözümlü, kadın hakları, sonrasında İstanbul Sözleşmesi, işkenceye sıfır tolerans, çok kültürlülük, çok dillilik, Cumhuriyet tarihinden ders çıkarma vesaire. Bir sürü şey. Alevilerle barışma, Alevi çalıştayları, Türkiye'nin tam üyelik, müzakere sürecinin başlaması, Avrupa Birliği reformları, yargıda adalet, yıllardır devam eden sıkıyönetim ve OHAL'in Kürdistan bölgesinde tümenden sonlandırılması, bir müddet sonra DGM'lerin kapatılması vesaire. Olabilir mi acaba? Çok muazzam bir şey. Bunu anlamak açısından o nedenle 1.400 yıllık geçmişe bakmak lazım. AKP'nin iktidara gelişinin kadar önemli olduğunu. Ben Atatürkçülerin yerinde olsam ben de bu kıymeti verirdim. Vermediler de ayrı. Ha, biz verdik de ne oldu? O da ayrı. Biz bunu anlatmaya çalıştık. Biz hapisteyiz de.

Neyi heba ettiler biliyor musunuz? İşte 1.400 yıllık, Peygamber sonrası bütün o ezilmişlikler ama 300 yıldır Batı'nın kurduğu hegemonyanın kırılması için yakalanan, tarihin en büyük fırsatını kendi çıkarları için heba ettiler bunlar. İşte bizim bu davada bugün içeri atılmamız, bunun en somut örneğidir. Adaletsizliğin dibini burada yaşattılar, dibini. İslam artı demokrasi artı insan haklarının bir arada olamayacağını dünyaya ispatladılar onlar. Olacağını değil. Bütün İslam aleminin umutlarını kırdılar. Yeryüzündeki bütün Müslümanların gözünü diktiği, "Türkiye'de ne olacak? Başaracaklar mı?" dedikleri deneyimi rezil rüsva ettiler. Rezil rüsva ettiler. Getirdiler, hırsızlara teslim ettiler. Getirdiler Dilan Polatlara,¹⁸ Fatih Terimlere. Güncel olduğu için söylüyorum. Onlara teslim ettiler. Sedat Pekerlere teslim ettiler, Alaattin Çakıcılara teslim ettiler, Süleyman Soylulara teslim ettiler. Ali Ağaoğlu'na, Cengiz Holding'e teslim ettiler bütün bu umutları. Yüreğinde şu kadar Allah korkusu olan, bütün bu anlattıklarımı anlayabilecek her sosyalist, bu ülkenin her Atatürkçüsü, her Kürt'ü, her Türk'ü karşı karşıya olduğumuz felaketin ne kadar büyük olduğunu anlamalıdır. O yüzden dedim ya, bu davanın en az mağduru biziz. En az mağduru biziz. Çünkü yaratıkları toplum, yaratıkları toplum şu anda kültürel, ahlakı açıdan çökmüş durumda. İnsanlar perişan durumda. Söylemek zorundayım ama Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en yaygın, kadınların bedenlerini satmak zorunda kaldıkları dönemi yaşıyoruz. Aleni. AKP İslam'ının döneminde yaşanıyor bu. Bu, dehşet bir şey. Hırsızlığının, gaspın her

¹⁸ Dilan Polat, güzellik merkezi zinciri sahibi ve sosyal medya fenomeni. Kasım 2023'ten bugüne, kara para aklama iddiasıyla eşiyile birlikte tutuklu.

gün izliyorsunuz, vahşetin yaşandığı bir dönem. İslam artı demokrasi artı insan hakları, öyle mi? Bütün yolsuzlukların en ciddi düzeyde yaşandığı dönemi yaşıyoruz.

Eğer bir Müslüman bütün bunları bilmesine rağmen bunlara onay veriyorsa dünyada en çok korkacağım insan odur. Çünkü artık ondan her şey beklenir. Allah'ı kandırıyor, Peygamber'i kandırıyor kendince. Kendince. Ve kendince artık yapamayacağı hiçbir kötülük yoktur. Çünkü İslam'a göre Allah'tan daha büyük bir şey yoktur. Allah'ı kandırıldığını sanan, AİHM kararını tanımazsa onun açısından problem değildir. İçinden diyordur ki, "Yahu ben Allah'a kendimi sonra affettiririm ama Allah'ın dediklerini yapmıyorum, yani AİHM hakiminin dediğini mi yapacağım? Amaaan. Kim ki AİHM yargııcı? Anayasa Mahkemesi kararı kim ki? Allah'ın kudreti sonsuz. Allah'ın karşısında bu dedikleriniz kim ki, ne ki?" Devletin resmi ideolojisi, ilk dönem Türkçülük, arkasından da 12 Eylül sonrası İslamcılık üzerine böyle şekillendi. İki de köksüz, sahte, yalancılık üzerine kuruludur. Gerçek samimi bir Türk milliyetçisiyle biz problem yaşarız da birbirimizi herhalde kesmeyiz. Bir Müslümanla, iyi bir Müslümanla dünya görüşü, pratik bazı sıkıntılar yaşarız ama birbirimizi kırmayız. Ama ikisi de sahte olunca işte başımıza bunlar geliyor. Yaşadığımız trajedinin altında yatan en büyük neden budur. Az önce anlattım, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşundaki resmi ideolojik, sakatlık ve bu iki ideolojinin köksüzlüğü, talihsizliği, çarpıtılmışlığı, ters düz, ters düz edilmişliğidir.

Kobani karşı karşıya gelen iki güç, iki zihniyeti temsil ediyordu

İşte, yarın devam edeceğim ama son cümlelerimi biraz mevcut davayla bağlantılarını, niye bunları anlattığımı davayla bağlantısını belirteyim. Kobani'de yani Suriye'nin Kobani Rojava'nın Kobani kasabasında karşı karşıya gelen iki güç, tarihsel olarak bu iki zihniyeti temsil ediyordu. Bir aydınlığı, iki sabahtan beri anlattığım bu karanlığı temsil ediyordu. O yüzden Kobani direnişi tarihseldir. IŞİD'in temsil ettiği zihniyet o zihniyet, oradaki Kürt gençlerinin ve dostlarının temsil ettiği zihniyet de Kürt hareketinin çizdiği zihniyettir. Biz İslam'a böyle yaklaşıyoruz. Biz medeniyete böyle yaklaşıyoruz. Biz dile, kültüre, vatana, toprağa böyle yaklaşıyoruz. Kürt hareketinin şekillendirdiği düşünce biziz işte. Bu anlattıklarımıdır. Kürt sorununun çözümünde Kürt demokratik hareketinin ortaya koyduğu perspektif bu nedenle en makul, en ilerici olandır.

Kadın eşitliği ve özgürlüğü bugün, bütün Orta Doğu coğrafyası, Arap coğrafyası, Fars coğrafyası dahil kiminle kıyaslarsanız kıyaslayın hatta Avrupa'nın birçok ülkesinde çok daha ileri aşamadadır. Kadın özgürlüğü ve eşitliği Kürt hareketinde başat rol oynamıştır. Bizim Kürt erkeklerinin de Kürt hareketinin içinde bulunan Kürt olmayan erkeklerin de zihniyetinde özgürlükçü şekillenmeyi sağlayan, Kürt kadınlarının mücadelesidir. Eşitlik oradan başlar. Onu kabul etmeyen, az önce bahsettiğim hiçbir şeyi anlayamaz, kabul de edemez zaten. Dolayısıyla biz Kürt halkının yürüttüğü mücadeleye çok şey borçluyuz. Kobani'de de bunun temsiliyeti vardı.

İkincisi ekolojist yaklaşım. Kürt hareketinin ekoloji boyutu. Ekoloji kavram itibarıyla ağaç, çiçek, böcekten ibaret değildir. Çevre başkadır, çevre hareketi başkadır. Ekoloji ve ekoloji hareketi başkadır. Ekoloji hareketi bugün yaşamı ilgilendiren canlı, cansız varlıkların tamamının kendi içerisindeki uyumunu, dengesini savunur, tamamını gözetir. Bunun içinde toplum da vardır, ağaç da taş da dere de vardır. Kadın da vardır, inanç, kimlik de vardır. Sosyoloji de vardır, sosyalizm de vardır. O nedenle bana göre bu benim benimsediğim düşünce, bugün dünyada savunabileceğimiz, Müslüman da olsa Hristiyan da olsa kadın erkek de olsa Kürt, Türk de olsa savunabileceğimiz en ileri düşünce eko sosyalizmdir. Sosyalizmin, reel sosyalizmden yaşanmış sosyalizmlerin bütün hatalarını, eksiklerini de gideren eko sosyalizm, bugün inançlara saygılı yaklaşımın, doğaya saygılı yaklaşımı hele hele geçen yüzyılda sosyalizmin hiç görmediği kadını; kadın eşitliği ve özgürlüğünü; hiç görmediği kültürleri, inançları, kimlikleri; hiç görmediği doğayı, talan edilen doğayı bir arada aynı anda canlı cansız varlıkları emekle birlikte, anti kapitalist bir perspektifle ortaya koyabilen düşünce eko sosyalizmdir. Müslümanlara da tavsiyemdir. Okusunlar, baksınlar. Müslümanlığınızı terk etmeniz, Allah inancını terk etmeniz de gerekmiyor. Eko sosyalizme en uygun düşünce tarzlarından biri de İslamiyet'tir, az önce anlattım nedenlerini.

Yine Kürt hareketinin demokrasi, toplumsal demokrasi boyutu. Bugün en ileri aşamada şeyi savunuyoruz biz, doğrudan demokrasiyi savunuyoruz. Temsili demokrasi hatalı, zararlı, sakat demokrasi -çok özür diliyorum, sakat kavramını kullanmayım- eksik demokrasi olarak görüyor, tanımlıyoruz. Doğrudan demokrasiye geçişin yolunu, yöntemlerini bulmalıyız. Yine arkadaşlarımız savundu, ben de fezleke sırası geldiğinde belirteceğim. Demokratik özerklik bunun idari modelidir. Yaşam biçimidir. Doğrudan demokrasiyi savunurken biz demokratik özerkliği bu nedenle tartıştık, geliştirdik ve ortaya

koyduk. Onun adı öz yönetim anlayışıdır. Kültür olarak da toplumsal demokrasi olarak da kendimizi öz yönetim halinde daha güçlü kılarız, daha doğru dan demokrasiyi uygularız. Dinler, inançlar, kimlikler, doğa, kadın eşitliği orada daha rahat korunabilir. Bunu, yeri geldiğinde uzun uzun anlatacağım.

Kürt hareketi anti kapitalisttir. Emekten yanadır, emek sömürüsüne karşıdır, emeğin talanına karşıdır. Herkesin çalıştığı yerde, çalıştığı meslekte hiçbir mesleğin küçümsenmeden, onuruyla, insan onuruna yakışır kazançla yaşayabileceği gelire sahip olmasını savunur. Aynı zamanda ücretsiz konuta sahip olmasını savunur. Ulaşımın, sağlığın, eğitimin ücretsiz olmasını savunur. Kapitalistlerin yatırım yaparken doğayı talan ettiği şekildeki hiçbir yatırımı kabul etmez. Büyümece değil kalkınmacı, istihdama dayalı, üretime dayalı, doğal kaynakların da ihtiyaç oranında ve yenilenebilir doğal enerjiyle sağlandığı üretim modellerini savunur. Dağıtım yapılırken adil dağıtım, vergi alınırken de çok kazandıran çok vergiyi savunur. Anti kapitalisttir. Bu yönüyle anti emperyalisttir. İkisi aynı anda olmak zorundadır. Her türlü emperyalizme karşıdır. Fiziki işgale de kültürel emperyalizme de karşıdır Kürt hareketi.

Az önce belirttim, tekrarlayayım. Çok kültürlü, demokratik ulusu savunur. Tekçiliğe, ırkçılığa, dile, etnisiteye dayalı ulusu savunmaz. Bir ulus içerisinde birden farklı dil olur. Her biri eşittir, özgürdür, aynı haklara sahiptir bizim anlayışımızda. Özgürlükçü laikliği savunuruz, ki temelinde dine saygı, dini inançları koruma vardır. Dini tehdit, tehlike olarak görmek değil ama devletin bütün dinlere eşit yaklaştığı, bütün din mensuplarına eşit hizmet sunduğu, kararları alırken de sadece demokrasinin, hukukun evrensel ilkelerinin esas alındığı bir devlet yönetimini savunur. Kişiler laik olmaz. Devlet özgürlükçü laiklik temelinde bütün dinlere eşit yaklaşır, şakasız yaklaşır. Yani Diyanet'i kurup da Sünni, Hanefi mezhebi için hizmet etmez. Din İşleri Kurulu Yüksek Koordinasyon Kurulu oluşturur. Türkiye'de ateistler dahil Ezidi, Hristiyan, Yahudi, Alevi, Sünni herkesin bütün, Hristiyan dahil herkesin inanç temsilcisinin içinde temsil edildiği İnanç İşleri Yüksek Kurulu tarafından herkese eşit hizmetin götürüldüğü, ihtiyaç dahilinde de ibadethanelerine imkan sunulduğu, destek verildiği bir din hizmetini savunuruz. Bugün Caferilerin camisine Diyanet hizmet yapmıyor. Cami bildiğiniz cami, aynı namazı kıldırıyor. Ama Şia'nın bir kolu olduğu için Diyanet'e bağlı değil. Diyanet oraya elektrik, su faturası kesiyor. İmam atamıyor. Kabul etmiyor Caferileri. Caferiler vergi veriyor. Alevileri zaten saymayalım bile. Cem evleri halen ibadethane değil.

Dolayısıyla biz başka bir kavram henüz üretilmediği için özgürlükçü laiklik diyoruz. Yani laikçilikten ayrı bir laikliği ifade etmek istediğimizi belirtmek

için. Bu vatan hepimizin ortak vatanıdır diyoruz. Bunu söylediğimizde birilerinin tüyleri diken diken oluyor. Sanki babasının arazisine kaçak gecekonduyu yapmış gibi. Kardeşim ortak vatan derken, bu ortak vatanın en büyük parçasını biz vermişiz, Kürdistan en büyük parçası bizimki buradadır. Senin tapulu arazinden bir şey istemiyoruz, merak etme. En çoğunu biz vermişiz ortak vatanın. Sizden kalan azdır. Biz ortak vatan diyoruz da sen daha kabul etmiyorsun, faşist ırkçı olarak. Kusura bakma. Ortak vatan. Hepimizin ortak vatanı. Kim yaşıyorsa burada ortak vatan. Kürt coğrafyası da ortak vatanımız, Trakya da ortak vatanımız, Anadolu'nun her bir karışığı da ortak vatanımızdır. Kimsenin babasının malı değildir.

Öcalan Kürtler için, Türkiye için bir şanstır

Ve bütün bunlarda ve bütün teorilerin, kuramların hem pratize edilmesinde hem geliştirilmesinde Abdullah Öcalan'ın rolü vardır. Bu nedenle biz buna atıf yapıyoruz. Bu nedenle her seferinde altını çiziyoruz. O nedenle onunla görüşülmeli diyoruz. Ben açık söyleyeyim, ben öyle Öcalan biatçısı, müritçisi biri değilim. Sekiz defa kendisiyle görüştüm. Gençliğimden beri de okurum. Dedğim gibi, Hasan el-Benna'yı da okurum Abdullah Öcalan'ı da okudum. Beni etkileyen ilerici düşünceleridir. İmralı'da olmasına rağmen geliştirdiği demokratik çözüm perspektifleridir. Ya Abdullah Öcalan radikal dinci olsaydı? Ya radikal milliyetçi, ırkçı olsaydı? Ne olurdu Kürt hareketi? Türkiye nereye dönerdi? Ortadoğu nereye dönerdi? Bunun ne kadar büyük bir şans olduğunu anlamıyorlar mı?

“Sayın Öcalan' dedi” diyerek kıyameti kopartıyorlar. “Sayın Kenan Evren” desek bir şey demiyorlar. Adam darbeci. Her türlü şeyi yapmış. Burada Abdullah Öcalan'ı, PKK'nin kuruluş süreci sonrasını tartışacak değilim. Kendisi kendi yargılamasında özeleştirisini de verdi, çözüm perspektiflerini de sundu. Bundan sonra yapmak istediklerini de anlattı. Biz bu nedenle Abdullah Öcalan diyoruz. Kuru kuruya şeyh-mürit ilişkisi değil bizimkisi. PKK üyesi, kadrosu olduğumuz için de söylemiyoruz bunu. Okuduğumuz, tanıdığımız, anladığımız için söylüyoruz. Kürtler için bir şanstır, Türkiye için bir şanstır. Anlayana, Türkler için bir şanstır. Değerlendirin işte.

20 yaşında işte, “Savaşı bilmeyen anlayamaz.” diyen Türk gencini eksi 20 dereceye göndereceğinizde, bir heyeti İmralı'ya gönderin ya. Kıyamet mi kopar? Çocuklar yaşasın ya. Yazık bu çocuklara. Bunu anlatmaya çalışıyoruz,

bunu söylüyoruz. Bütün dava bunun üzerine kuruludur. Kobani’de karşı karşıya gelen, savaşılan iki güç de bu iki zihniyettir. Bizim yaptığımız çağrı, savunmamın en sonunda detaylandıracağım, bu aydınlık zihniyetin yenilmemesi için yaptığımız çağrıdır. Kimseyi “Öldürün, vurun, kırın.” diye hiçbir çağrı yapmadık. Ama bizim dünya görüşümüz budur. İnsana yaklaşımımız budur. Bugünkü sorunlara yaklaşımımız, temelde budur. Siyasal bu perspektif üzerine, yarından itibaren usul açısından değerlendirmeyi yapacağım.

Akşama kadar usulü bitirirsem fezleke sırasıyla savunmama başlayacağım. Bitiremezsem, sarkarsa Çarşamba günü usul tartışmasını belki bir miktar daha sürdürebilirim çünkü çok karmaşık. Yedi yıl değil sekiz yıl yani yargılamamız başlamadan önce süren usulsüzlükler var. Bütün onları burada tek tek tutanağa geçirmek istiyorum veya heyetinize en azından hatırlatmak istiyorum. 19. Ağır Ceza’da Figen Hanım’ın, 16 Ağır Ceza’da Gültan ve Sebahat Başkanların, Malatya’daki usulsüzlüklerini arkadaşlar anlattılar ama çok benzer. Heyetiniz bunlara [...] Karara giderken değerlendirir, değerlendirmez takdir sizin ama dehşet usulsüzlükler yapıldı. O nedenle usulü tartışmalarla birlikte yarın savunmama devam edeceğim. Ama üstüne bina etmek istediğim siyasi değerlendirmeler bugün itibarıyla budur. Yeri geldiğinde buralara sadece atıf yapacağım. Tekrar aynı konuları uzun uzadıya ifade edip ne sizin ne de arkadaşlarımdan zamanını çalmayacağım.

Bugünlük ben bu kadar konuşabileceğim. Bütün arkadaşlara teşekkür ediyorum. Heyetinize teşekkür ediyorum, dinlediğiniz için. İzleyici arkadaşlara, avukat arkadaşlara, tutsak arkadaşlara, SEGBİS’teki bütün arkadaşlara, sesimin ulaştığı, görmediğim tek tek küçük olduğu için²⁰ kim, neresi bağlı bilmiyorum ama Diyarbakır, Antalya... Feyzullah Abi’yi görüyorum orada. Selamlar Hadi Bey. Sincan Kadın Cezaevi Gültan Abla, Figen Başkan orada yok ama selamlarımızı iletirsiniz. Urfa orada yanılmıyorsam. Urfa’daki arkadaşlara selamlar ve salondaki bütün arkadaşlara selam, teşekkürlerimi iletiyorum. Yarın kaldığımız yerden devam ederiz, sağ olun.

¹⁹ Anlaşılmayan birkaç kelime.

²⁰ SEGBİS yoluyla bağlı olan diğer cezaevlerinden ve duruşma salonlarından aktarılan görüntüler, Demirtaş’ın önündeki ekranda küçük kutucuklarda görülüyor.

Kobani kumpas operasyonunun zihniyet kodları SETA raporunun altında

Dün, bize yönelik kumpas davasının, bu kadar hukuksuzluğun, iftiranın, yalanın altında yatan en ahlaki ideolojik nedenleri açıklamaya çalıştım. Biraz tarihsel boyutlarıyla ortaya koymaya çalıştım. Bir de arkadaşlar, müsaadenizle ne zaman başladı, ne zaman karar verildi buna, tam olarak iktidarı, aslında devleti diyelim, şu anda devlet iktidar ayırımı olmadığı için bütünlüklü olarak devlet blokunu oluşturan yapının tam olarak ne zaman böyle bir şeye karar verdiğini, hangi mekanizmaların harekete geçirildiğini ve bugüne gelinceye dek bu algı operasyonları kapsamında neler yapıldığını anlatmaya çalışacağım. Tabii ki anlatacak, kayda geçirecek çok şey var ama örneğin hakkımızda atılan tivitleri okumaya kalksam herhalde sadece üç, dört yıl tivitleri okumam gerekir, onları daha sonra avukat arkadaşlarım dijital ortamda delil olarak dosyaya sunacaklar. Fakat nereden başladı, yani bu Kobani kumpas davasına kadar götüren anlayış, zihniyet tam olarak nerede tetiklendi, adım adım nasıl örüldü, onun ilk aşamasından başlayacağım.

Şimdi okuyacağım rapor, AKP'nin think tank kuruluşu, araştırma kuruluşu, düşünce kuruluşu olarak bilinen SETA'nın bir raporu. 20 14 Ağustos tarihli, 104. sayı. Hazırlayan da Hüseyin Alptekin. Hüseyin Alptekin'i nereden tanıyoruz? Biz tutuklandıktan sonra neredeyse üç yıl boyunca kanal kanal, televizyon televizyon gezerek bizim neden tutuklanmamız gerektiğini, neden katil olduğumuz, neden terörist olduğumuzu, neden suçlu olduğumuzu anlatan psikolojik savaş, algı operasyonları görevlilerinden biriydi Hüseyin Alptekin. Buradan, biz cezaevinden kendisini üç yıl boyunca televizyonlardan izledik. Şu anda nerede akademisyen olarak çalışıyor, ne yapıyor, bilmiyorum. Ama o dönem, SETA'da bu raporu Hüseyin Alptekin'e hazırlattılar. Bu raporu hazırlayan kişi Hüseyin Alptekin. Satır satır okuyacağım çünkü bunun altında yatıyor, Kobani kumpas operasyonunun başlama zihniyet kodları bunun altında yatıyor. Hüseyin Alptekin veya SETA tam olarak bugüne varıncaya kadarki bütün kumpasları planladılar demiyorum. Ama altında yatan korku bu raporla başladı.

Niye hazırlandı bu rapor? Amaçları neydi? 2014 Cumhurbaşkanlığı seçiminin hemen öncesinde, partimiz beni aday gösterdiği sırada, kampanya bitmek üzereyken, biz sandığa gitmek üzereyken bu rapor niye yayınlandı? Çok yayılmadı rapor. Biz o dönem kısaca bir inceledik. Kamuoyunun da gündemine çok gelmedi ama özellikle AKP yönetimi için, devlet için hazırlanmış bir

rapordu. Raporun başlığı şu: “Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Adaylar | Selahattin Demirtaş’ın Siyasal Anlamı” Bu raporu sizlerle paylaşacağım ama katılıyorum, katılmıyorum babında değil. Raporda tam olarak kendileri nasıl bakmışlar? HDP’ye, bizim cumhurbaşkanlığı kampanyamıza, benim adaylığımıza tam olarak nasıl bakmışlar, nasıl değerlendirmişler ve bu rapordan hemen sonra, bu rapordan hemen sonra özellikle davamızın da konusu olan IŞİD’in Kobani’yi işgali, arkasından Kobani eylemleri vesaire, sonrasında da yine aynı bağlı, bağımlı yandaş medyanın nasıl senkronize bir şekilde harekete geçtiğini de bağlantılı olarak anlatacağım ki, bu dava tam olarak nerede, hangi zihniyet kodlarında şekillendi, iyice anlaşılmış olsun. Tamamını belki okumam ama önemli gördüğüm kısımları kayda geçirmek istiyorum.

Raporun içindekiler kısmında başlıklar şöyle: “Özet, giriş, Demirtaş’ın siyasi hayatı, toplumdaki Demirtaş algısı, Demirtaş’ın siyasi misyonu ve anlamı, Demirtaş’ın liderlik özellikleri ve siyaset yapma tarzı, Cumhurbaşkanı adayı olarak Demirtaş, Demirtaş’ın Cumhurbaşkanı adaylığının siyasi anlamı, sonuç.” Yani tümüyle benim ismim üzerinden o dönem HDP’nin çizgisi, HDP’nin politikaları, Kürt siyasi hareketinin tavrı, neler yapabileceği, kapasitesi bu raporda tartışılmış. Bu bir övgü veya yergi raporu da değil. Kendilerince bilimsel hazırlanmış bir rapor olarak sunmuşlar, kendi partilerine.

Özet kısmını geçiyorum. Girişte kısaca özgeçmişimi anlatmış. “Selahattin Demirtaş 10 Nisan 1973’te Elazığ’ın Palu ilçesinde doğdu.” Yanlış. 19 Mart 1973’te, Diyarbakır’ın Sur ilçesinde doğdum. Dakika bir, rapor yanlışla açılmış. “Liseyi bitirdikten sonra başladığı 9 Eylül Üniversitesi Deniz İşletmeciliği ve Yönetimi Yüksekokulunu siyasi gerekçelerle yarıda bıraktı ve öğrenimine Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesinde devam etti. Derslere devam mecburiyeti olmadığı için sadece sınav zamanlarında Ankara’ya giden Demirtaş, sınavlara ders notlarından hazırlanırken bu süre zarfında Diyarbakır’da musluk tamirciliği gibi geçici işlerde çalıştı. Bağlama çalmayı lisede öğrenen Demirtaş, üniversite yıllarında ayrıca arkadaşlarıyla birlikte Koma Belengaz (Grup Perişan) adlı amatör müzik grubu kurdu. Mezuniyetten sonra bir süre serbest avukatlık yapan Demirtaş, İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şubesi Yönetim Kurulu üyeliği, 2006 yılı itibarıyla da şube başkanlığı görevlerini yürüttü. Demirtaş aynı zamanda Türkiye İnsan Hakları Vakfı TIHV, Uluslararası Af Örgütü’nün Türkiye şubesi yöneticiliklerinde de bulundu.” Yanlış. Yöneticiliklerinde değil, üyeliklerinde bulundum. “22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde, Bin Umud Adayları oluşumu bünyesinde, Diyarbakır’dan bağımsız milletvekili seçilen Demirtaş, hemen sonra diğer Bin Umud Adaylarıyla birlikte Demokratik

Toplum Partisine [DTP] katıldı. Bu dönemde ağabeyi Nurettin Demirtaş DTP genel başkanı seçilirken Selahattin Demirtaş ise ilk defa Mecliste grup kurabilmiş Kürt siyasal hareketinin ilk parti başkan vekillerinden biri oldu. DTP'nin 11 Aralık 2009 tarihinde Anayasa Mahkemesi tarafından kapatılmasının akabinde, 1 Şubat 2010 tarihinde yapılan olağanüstü kongresinde Demirtaş, Gültan Kışanak ile birlikte Barış ve Demokrasi Partisi eş genel başkanlığına seçildi. 2006'da yaptığı bir konuşmadan dolayı 2010 yılında terör örgütü propagandası yapmak suçundan 10 ay hapis cezasına çarptırılan Demirtaş'ın cezası denetimli serbestliğe çevrildi. 12 Haziran 2011 genel seçimlerinde Emek, Demokrasi ve Özgürlük bloku adayı olarak Hakkari'den bağımsız milletvekili seçilen Demirtaş, seçim sonrasında blokun diğer adaylarıyla beraber BDP grubuna katıldı. Çözüm süreci çerçevesinde Ocak 2013'ten itibaren Öcalan'ı ziyaret etmesine izin verilen BDP'li milletvekillerine zaman zaman katılan Demirtaş, İmralı ile Kandil arasında iletişimi sağlayanlar arasındaydı. Demirtaş, 22 Haziran 2014 tarihinde HDP kongresinde, Figen Yüksekdağ ile birlikte partisinin eş genel başkanlığına seçildi. 30 Haziran 2014 tarihinde bir basın toplantısıyla, 10 Ağustos 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimi için adaylığını ilan etti.

Demirtaş'ın siyasal yaşamındaki dönüm noktaları. 12 Eylül 80 darbesinin yaşandığı günlerde çocukluğunu Diyarbakır'da geçirmekte olan Demirtaş'ın siyasal kimliğinin gelişmesinde o dönemde yaşadıkları, son derece belirleyici bir rol oynadı. Darbe sabahı Diyarbakır sokaklarını dolduran tankları net olarak hatırladığını dile getiren Demirtaş'ın o dönemde ailesinden tutuklananlar oldu. Demirtaş bir röportajında, etnik kimliğinin farkına lise yıllarında vardığını dile getirdi. Lise yıllarında dağa çıkıp PKK'ye katılmak ile üniversiteye gitmek arasında bocalayan Demirtaş, tercihini üniversiteden yana kullandı. Siyasallaşma sürecini anlattığı bir röportajındaysa bu süreçte 91 yılının önemine dikkat çekerek siyasal bilince ulaşmasının, dönemin HEP Diyarbakır il başkanı Vedat Aydın'ın faili meçhul bir cinayete kurban gitmesi sonucu katıldığı cenaze törenine gösterilen tepki ve bu cenazede kalabalığın üzerine ateş açılmasıyla mümkün olduğunu belirtmektedir. Demirtaş, hayatının dönüm noktası olarak tanımladığı o günü, 'Başka bir insan oldum. Kafamda siyasal şimşeklerin çaktığı gün o gündür. Benim jenerasyonumdaki gençliğin politize olmasına en büyük etkendir o olay.' sözleriyle anlatmıştı."

Bu şekilde, "siyasal yaşamındaki dönüm noktaları" diye başlık başlık ilerleyip devam ediyor. Geçiyorum hızlı bir şekilde. "Toplumdaki Demirtaş algısı. Türkiye'deki pek çok siyasi lider gibi Selahattin Demirtaş da kimi toplumsal

kesimler tarafından fanatiklik derecesinde sevilip desteklenirken kimi kesimler tarafından düşmanca hislere muhatap olabilmektedir. Türkiye gibi siyasetin gergin seyrettiği, Kürt sorunu gibi kökleri çok eskiye giden ve uğruna büyük bedeller ödenmiş sorunlarla boğuşan ülkelerde bu, beklenmedik bir durum da değildir. Bu kısımda Demirtaş hakkındaki bu toplumsal algılar incelenecek ve bu algının Demirtaş'ın ve onun şahsında HDP çizgisinin siyasi geleceğini etkisi tartışılacaktır.

Demirtaş'ın Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyasında görev almış Saruhan Oluç'a göre Demirtaş'ın toplum nezdinde dürüst, inandırıcı ve halktan biri yani yerel olduğuna dair bir algı bulunmaktadır. Bununla beraber, toplumun geniş kesiminde Demirtaş liderliğindeki HDP siyasi hareketine ve Demirtaş'ın adaylığına dair kuşku da mevcuttur. Bunların şüphesiz en büyüğü, bu hareketin şiddetle bağını koparamadığı ve PKK vesayeti altında olduğu kuşkusudur. Nitekim HDP tabanının PKK hareketine bakışı ile toplumun geri kalan geniş kısımlarının bakışı arasında büyük bir fark olduğu da bir gerçektir. Demirtaş'ın Cumhurbaşkanlığı yarışındaki en büyük engeli, bu algı farkıyla yüzleşmek olmuştur. Gittiği Batı kentlerinde kendisinin PKK'yle silahlı mücadelede yitirilen genç askerler sorulan, kimi yerlerde protesto gösterileriyle karşılaşan Demirtaş, bu tür tepkilerden dolayı zorlu bir kampanya süreci geçirmektedir. Ancak bu sıkıntılı süreç, etnik Kürt siyasetinin Türkiyelileşmesi için kaçınılmaz ve bu süreçten başarıyla çıkmak büyük ölçüde Demirtaş'ın elinde. Nitekim Demirtaş, söylemini Kürt siyasal hareketine mesafeli olan kitlelere ulaşabilecek şekilde oluşturmakta ve şahsı ve partisi hakkındaki bu olumsuz algıyı değiştirmek için uğraş vermektedir. Bu olumsuz "bölücü" algısını değiştirmek için çaba sarf eden Demirtaş'ın Türkiye'de geniş kesimlerce hissedilen bölünme korkusunu dindirmek için attığı adımlar gözden geçirilmemelidir. Hatta bu korkuya ve şüphelere karşı net bir cevap vermek isteyen Demirtaş, 'Kürtler bölünmek istese beni aday göstermezdi.' ifadesini kullanmıştır.

Demirtaş'ın karşılaştığı en sık sorulardan biri de bayrak gibi Kürt siyasi hareketinin bugüne kadar mesafeli kaldığı bir milli sembole dair oldu. 15 Temmuz 2014'te, cumhurbaşkanlığı seçiminde izleyeceği yol haritasını açıklamak için gerçekleştirdiği konuşmasında salonda neden hiç Türkiye bayrağı bulunmadığına dair bir soruya Demirtaş, kimi dinleyicileri şaşkırtan şu karşılığı vermişti: 'Cumhurbaşkanı olsam da olmasam da bayrağın layık olduğu şekilde tüm toplumu temsil edeceğini söylüyorum. Bayrak birçok suçu ve günahı ört-

mek içinde kullanıldı. Bayrağa en büyük hakareti de onlar yaptı. Bayrak bizden yana değil, onlardan yana tehdit altındadır.' Türkiye bayrağını onore eden bu söylemin HDP tabanında nasıl bir karşılık bulacağı henüz net bir şekilde görülemezle beraber, bu söylemin HDP'nin toplumsal tabanını genişletmede atılan bir adım olduğu açıktır. Demirtaş'ın bu söylemleri, istenilen oranda oya dönüşmesi beklenmese de kendisine ve temsil ettiği siyasi çizgiye dair toplumda oluşan olumsuz algıları değiştirme noktasında oldukça önemlidir.

Elinizdeki analizde Demirtaş'a dair toplumda var olan algıya dair nesnel bir fikir elde edebilmek için üç odak grup görüşmesinden faydalandı. Görüşmelerde AK Parti, CHP, MHP ve HDP teşkilatlarından yaşları 22-60 arasında değişen katılımcılara kartopu örnekleme tekniğiyle ulaşıp bu kişilerle odak grup çalışması gerçekleştirildi. Söz konusu odak grup çalışmalarında ifade edilen fikirler üzerinde yapılan metin analiz çalışmasıyla ortaya çıkarılan "toplumdaki Demirtaş algısı" aşağıda açıklanmaktadır. Söz konusu odak grup analizlerinde Demirtaş'ın olumlu özellikleri arasında "yerli olması" yani içinde yaşadığı topluma yabancılaşmamış bir lider olma özelliği öne çıkmaktadır. Demirtaş'ın hukuk eğitimi alması ve siyasete girmeden önce bilfiil hukukçu olarak çalışmasıysa onun artı hanesine yazılan bir diğer algı kaynağı.

Seçimlere dönük bir diğer Demirtaş algısıysa Demirtaş'ın seçimi kazanamayacağı ön kabulü üzerine kurulmaktadır. Bu algı, Demirtaş'ın seçilme ihtimali bulunmadığı için diğer iki adaydan farklı olarak, benimsediği temel siyasi ilkeleri daha net biçimde ortaya koyabileceği ve daha rahat bir kampanya süreci geçireceği doğrultusundadır. Bir diğer algı veyahut beklentiye Demirtaş'ın kampanya sürecinin cumhurbaşkanlığı seçim sürecine renk katacağıdır. Demirtaş'ın adaylığı 10 Ağustos cumhurbaşkanlığı seçimini "Erdoğan'a evet mi, hayır mı?" sorusuna cevap veren iki seçeneğe bir seçim görünümünden çıkararak Erdoğan muhalefetinin de farklı söylemlerle, farklı tercihler doğrultusunda yapılabileceğini gösterecektir."

Geçiyorum bir kısım bilgileri. "Demirtaş'ın siyasal misyonu ve anlamı. Bu kısımda, Demirtaş'ın Türkiye ve uluslararası siyasette yüklendiği misyon ve taşıdığı anlam tartışılacaktır. Türkiye bağlamında sınıf temelli bir söylem benimseyerek bundan böyle sadece Kürtlerin değil, ezilmiş ve dışlanmış tüm kesimlerin savunucusu olacağını ilan eden Demirtaş bir bakıma ölçek büyütüştür. Uluslararası bağlamdaysa Irak'taki ve Suriye'deki gelişmeler sonucu bu ülkelerde yaşayan Kürtlerin geleceğine etki eden bir aktör olmak için çaba sarf

eden Demirtaş, bugün itibarıyla bu konuda Abdullah Öcalan ve Mesut Barzani gibi figürlerin etkisine erişebilmiş değildir.

Demirtaş'ın Türkiye siyasetindeki anlamı. Erdoğan'a ve AK Parti'ye iktidar kapılarını açan unsur, Türkiye siyasi hayatında uzun yıllar boyunca dışlanmış yahut hak ettiği değeri görememiş olan dindarların sesi olarak ortaya çıkması olmuştu. Demirtaş ise Türkiye siyasetinin bir diğer dışlanmış bloku Kürtlerin sesi olma arzusunda. Hatta 12 yıldır iktidarda olan AK Parti'nin sahip olduğu güç ve yetki dolayısıyla artık devletin ta kendisi olduğu, dolayısıyla ezilen, dışlanan kesimlerin temsilcisi olma özelliğini yitirdiği dile getirilmektedir. Bu iddiadan yola çıkan Demirtaş sadece Kürtleri değil; ezilen, dışlanan tüm kesimleri temsil etme çabası içinde olduğunu defaatle söylemektedir. Bu noktadaki farkını ortaya koyabilmek içinse Başbakan Erdoğan'ın artık mazlum ve mağdur olmadığını, bilakis sistemin, rejimin dolayısıyla devlet gücü ve kaynaklarının temsilcisi olduğunun iddiasını konuşmalarında işlemektedir. Örneğin 27 Temmuz'da yaptığı bir konuşmada olduğu gibi gerek yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçiminde gerekse de diğer genel ve yerel seçimlerdeki Kürt oylarının paylaşımında asıl rakibi olarak gördüğü Erdoğan'a yolsuzluk temalı ve oldukça sert üsluplu keskin çıkışlar yapmaktan çekinmemiştir. Bu çıkışın arkasındaki güdü kendisini ezilmiş, dışlanmış hisseden tüm kesimlere kendilerini temsil edecek doğru adresin artık AK Parti değil, HDP olduğu mesajını verebilmektir. Bu açıdan bakıldığında en azından toplumun bir kesiminde, bugüne kadarki temel misyonu etnik milliyetçilik yapmak olarak algılanan Demirtaş, bundan sonra Türk siyasetindeki misyonunu "Kürtlerin temsilcisi olma" iddiasından, tüm dışlanmış ve ezilmiş kesimlerin temsilcisi olma rotasına doğru genişletme çabasıdadır. Bu çabanın toplum nezdinde ne derece kabul göreceğiyse yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçiminde açıklığa kavuşacaktır. Demirtaş şayet bu çabasında başarılı olursa bu değişim HDP eksenli Kürt siyasetinin tamamen sivil zemine çekilmesi ve üzerindeki vesayetten kurtulması noktalarında oldukça önemli bir adım olacaktır. Dolayısıyla Türkiye'deki Kürt siyasal hareketi belki de ilk defa PKK'den bağımsız bir politika geliştirme iradesine sahip olacak ve böylece tamamen sivilleşebilecektir.

Demirtaş'ın uluslararası siyasette anlamı. Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin yaklaştığı bugünlerde, Kürt siyaseti Türkiye dışında da oldukça dinamik bir seyir izlemektedir. Suriye ve Irak'taki merkezi hükümetlerin yetersizlikleri ve ülkelerindeki Kürt siyasal aktörlerle yaşadıkları sıkıntılar, yeni siyasi krizlere gebe. Böyle bir belirsizlik ortamında gerek Suriye'de gerekse Irak'ta siyasal bütünlüğün geleceğine dair karamsarlık giderek artmaktadır. Gerek Demirtaş

gerekse HDP'liler Türkiye dışındaki Kürt nüfusların içinde bulunduğu bu sürece dair ilgilerini yer yer açıkça ifade etmektedir. Ancak Irak'taki ve Suriye'deki Kürtlerin geleceğine dair artan bu ilginin Demirtaş'ın siyasal aktörlüğüne mühim bir katkı yaptığını iddia etmek, an itibarıyla oldukça güç görünmektedir. Demirtaş'ın Türkiye içinde dahi henüz olgunlaşma imkanı bulamamış liderliği, Abdullah Öcalan ve Mesut Barzani gibi siyasal ihtirasları olan ve azımsanamayacak kitlelerin üzerinde kişi kültü oluşturan sembol isimlerin gölgesinde kalmaktadır. Dolayısıyla Demirtaş'ın uluslararası siyaset için taşıdığı önem bakımından cumhurbaşkanlığı seçiminde yarıştığı diğer iki adayın gerisinde kaldığını söyleyebiliriz.

Demirtaş'ın liderlik özellikleri ve siyaset yapma tarzı. Demirtaş'ın başlıca liderlik özelliği olarak kişi kültü oluşturmaması gösterilebilir. Bunun bir nedeni, kendisinin katılımcılığa ve yerelliğe önem veren liderlik tarzıyla bir diğer nedeniye böyle bir kült oluşturmak için zaten yeterli şartlara sahip olmamasıdır. HDP-BDP çizgisinin tam anlamıyla otonom bir yapıya sahip olmaması Demirtaş'ın kişisel otoritesini sınırlayan bir faktördür. 90'da HEP'le partileşmeye başlayan etnik Kürt siyaseti çizgisi, o zamandan bugüne Abdullah Öcalan'ın etkisi altında kalmıştır. Zamanla parti liderleri değişse de mitinglerde asılan posterler, Öcalan'ın resimlerini ve mesajlarını taşımaya devam etmiştir. Önderlik denildiğinde partililerin aklından o dönemki parti lideri yahut eş genel başkanları değil, İmralı geçmektedir. Dolayısıyla Demirtaş'ın zaten mizacına ve siyaset tarzına da uygun olmayan bir kişi kültü yaratma imkanı kendinden bağımsız sebeplerden dolayı dahi mevcut olmamıştır. Demirtaş'ın kendisine has siyasetinin öne çıkan bir diğer unsuruydu kampanyasında giderek artan dozda kullandığı mizah unsuru olmuştur. Bunun cumhurbaşkanlığı seçim kampanyalarında gördüğümüz ilk örneklerden birini Twitter'da rakip aday Ekmeleddin İhsanoğlu'na karşı yazdığı bir mesaj teşkil etmiştir."

Geçiyorum kısımları. "Demirtaş, nükteli kampanya mesajlarıyla "Kürt siyaseti" teriminin toplumun bazı kesimlerinde adeta bir refleks olarak ortaya çıkardığı gerginliği hafifletmeyi hedeflerken bir yandan da cumhurbaşkanlığı seçimindeki en büyük rakibi Başbakan Erdoğan'ın karşısına farklı bir üslupla çıkmayı planlamıştır. Seçimlere kadar artan gerginlik pek tabii Demirtaş'ın kendi siyasi tabanını sıklaştıracak ve seçimler için motive edecektir fakat bu tabanın halihazırdaki büyüklüğünün, Demirtaş'ın hedeflediği oy kitlesinin çok altında olduğu bir gerçektir. Dolayısıyla Demirtaş bu nükteli üslubu sayesinde kendisine önyargılı yaklaşan seçmenlerin de ilgisini çekmeyi, sempatilelerini kazanmayı ve hatta desteklerini almayı hedeflemektedir.

Demirtaş'ın ısrarla altını çizdiği bir diğer unursa seçildiği takdirde genç ve dinamik bir cumhurbaşkanı olacağı konusudur. Gerek yer yer bağlama çalarak gerekse çeşitli eylemlerde bisiklet sürerek diğer iki adaydan daha farklı, dinamik bir profil çizen Demirtaş, bu şekilde genç seçmenlerle kendisi arasında bir jenerasyon farkı olmadığı mesajını vermektedir.

Tüm bunlardan çıkarılabilecek sonuç Demirtaş'ın nükteli, hoşgörülü, dinamik, kuşatıcı ve genç bir lider imajı çizmeye çalıştığıdır. Demirtaş'ın yukarıda zikredilen liderlik tarzına ilaveten, siyasi liderliğinin bir diğer yönü ise savlarını meşru bir zemine oturtmada kullandığı rasyonel ve hukuki argümanlardır. Demirtaş'ın lisans öğrenimini hukuk fakültesinde tamamladığına özgeçmiş bölümünde değinmiştik. Kürt siyasetindeki birçok sembol ismin üniversite öğrenimlerini hukuk üzerine tamamlaması basit bir rastlantıdan ibaret değildir. Nitekim Selahattin Demirtaş da hukuk öğrenimi görme tercihini böyle bir nedene dayandırmaktadır. Gençlik yıllarında ağabeyi Nurettin Demirtaş ile aynı zamanlarda gözüaltına alınan Selahattin Demirtaş, ağabeyi için o dönem avukat bulamadıklarından yakınmıştır. Demirtaş'ın kendi ifadesine göre, kız kardeşi ve iki kuzeniyle birlikte hukuk tahsili almayı tercih etmelerinin ve kendisini avukatlığa iten nedenin kaynağı bu sahipsizlik hissiydi.

Demirtaş'ın siyasi ilkeleri. Demirtaş'ın benimsediği başlıca siyasi ilkelerden birisinin partisinin de uzun zamandır dile getirdiği yerinden yönetim ilkesi olduğu söylenebilir. Bu bakış açısı Demirtaş'ı, üniter devlet ve parlamenter demokrasiden yana olduğunu sıklıkla dile getiren İhsanoğlu ve ilk defa direkt olarak halk tarafından seçilecek olan cumhurbaşkanlığı makamının Anayasa tarafından tanınan yetkilerinin daha aktif olarak kullanılabilmesini yani bir nevi yarı başkanlık sistemini savunan Başbakan Erdoğan'dan ayıran temel ilkelerden birisidir. Bu bağlamda, Demirtaş ve partisi siyasal erkin merkezden çevreye doğru dağıtılması ilkesini benimsememektedir. Ancak bu ilkeyi, ademi merkezietçi bir ilke olarak görmek yanlış anlamalara neden olabilir. Zira HDP-BDP çizgisinin savunduğu ilke, bireyi temel alan liberal bir görüşten çok, kültürel grupları yahut coğrafi bölgeleri temel alan kültürelci bir yaklaşım olarak öne çıkmaktadır. Bu anti merkezietçilik ilkesinin paralelinde, Demirtaş'ın reformcu bir siyaset benimsediği söylenebilir. Nitekim Demirtaş ve partisinin Türkiye'nin sorunlarına dair önerdiği çözüm önerileri, seçim barajının toptan kaldırılmasından üniter devletin terkinde kadar uzanan oldukça kökten reformlar içermektedir.

Gerek liderlik tarzıyla gerekse savunduğu ilkelerle farklı bir profil çizen Demirtaş, bu kısımda cumhurbaşkanlığı adaylığı ve seçildiği takdirde oluşacak siyasi iklimin Türkiye siyaseti açısından önemi 10 Ağustos seçimleri özetinde tartışılacaktır. Demirtaş'ın adaylık süreci şu şekilde gelişmiştir;

13 Haziran: HDP Ankara İl Başkanlığında gerçekleşen basın toplantısında HDP Eş Genel Başkanları Sebahat Tuncel ve Ertuğrul Kürkçü, cumhurbaşkanlığı seçimine kendi adaylarıyla katılacaklarını duyurdu.

22 Haziran: HDP 2. Olağanüstü Büyük Kongresinde, Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ, HDP Eş Genel Başkanı seçildi.

30 Haziran: Demirtaş, bir basın toplantısıyla cumhurbaşkanlığı adaylığını ilan etti.

15 Temmuz: Cumhurbaşkanlığı seçiminde izleyeceği yol haritasını ve seçim bildirgesini açıkladı.

BDP'li milletvekilleri, CHP heyetiyle gerçekleştirdikleri bir görüşmede Rıza Türmen gibi bir ismin adaylığına sıcak baktıklarını dile getirmişlerdi. Nitekim Demirtaş 10 Temmuz'daki bir açıklamasında Rıza Türmen ile bir fikir alışverişi babında görüşme yaptıklarını dile getirmişti. Daha sonra röportajda kimsenin adı konuşulmamakla beraber, CHP'nin Türmen ismiyle bir teklifte bulunması halinde HDP olarak Türmen'in adaylığını destekleyeceklerini söylemişlerdi. Daha sonra CHP Ekmeleddin İhsanoğlu'nun adaylığında karar kılınca HDP ile yolları ayrıldı. CHP ile aradaki ittifak fırsatını bulamayan HDP, tercihini cumhurbaşkanlığı seçimine kendi müstakil adayıyla katılmakta buldu. Ancak başlangıçta aday ismi üzerinde kesin bir görüş birliği yoktu. Aday belirlenmesi için HDP tarafından bir komisyon kuruldu."

Uzun uzun anlatıyor. HDP'nin nasıl aday tartışmaları yürüttüğünü, ne tür toplantılar temaslarda bulunduğunu, hepsi incelenmiş. Kimi istihbarat raporlarına dayanıyor, kimi muhtemelen dinleme raporlarına dayanıyor vesaire. "En nihayetinde Selahattin Demirtaş'ın adaylığında karar kılındı." deniyor.

"HDP'nin cumhurbaşkanı aday belirleme sürecinde öne çıkan bir diğer konu da adayın cinsiyeti üzerineydi. Gerek parti tabanında gerekse parti dışındaki kesimlerde HDP'nin cumhurbaşkanı adayının bir kadın olması yönünde bir eğilim söz konusuydu. Nitekim o dönem eş genel başkanlardan Ertuğrul Kürkçü, 1 Mayıs 2014 tarihinde yaptığı açıklamada partisinin cumhurbaşkanı adayının bir kadın olabileceğini dile getirmişti. Eş Genel Başkan Sebahat Tuncel'in de bu doğrultuda açıklamaları olmuştu. Nitekim adaylığı kesinleştikten sonra Fırat Haber Ajansına verdiği bir demeçte Demirtaş, "Türkiye

genelinde kadın hareketleri, kadın örgütleri kendi içinden seçeceği bir temsilciyi fiili olarak eş cumhurbaşkanı ilan ederse, bu kadın arkadaşla birlikte çalışmaya hazırım.' ifadesini kullanmıştı. HDP-BDP çizgisinin kadının siyasallaşmasına verdiği önem bilinmektedir. Parti hem parti örgütlerinde hem de belediye başkanlıklarında eşbaşkanlık uygulaması ortaya koymaktadır. Parti örgütlerinde bunu yapmak için yasal bir engel zaten bulunmamaktadır. Belediye başkanlığı seçimlerindeyse eşbaşkan adaylarından biri belediye başkan adayı olarak pusulada yer bulurken ikinci eşbaşkan adayı belediye meclis üyeliği adaylığında ilk sıraya yazılmaktadır. Ancak cumhurbaşkanlığı seçiminde tek bir kişi için oy kullanılacağından böyle bir uygulama söz konusu olamazdı. Nihayet Demirtaş isminde karar kılan HDP, kadının eşit temsili konusunda tavrını cumhurbaşkanı genel sekreterinin bir kadın olması ve cumhurbaşkanlığı danışmanlarının eşit sayıda kadın ve erkekten oluşması yönünde tavrını ortaya koymuştur.

10 Ağustos 2014 cumhurbaşkanlığı seçimiyle Türkiye'de birçok ilke imza atılacaktı. Demirtaş'ın adaylığı da bu bağlamda ilklerden biri. Demirtaş, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığına adaylığını koyarak Türkiye'de ilk defa Kürt siyasi hareketinin bir temsilcisinin böylesi bir görev için toplum nezdinde düşünülmesini sağlamış oldu. Böylece sadece Kürtlerin ve tüm Türkiye Kürtlerinin hareketi olma çabasından daha geniş anlamda, tüm Türkiye'ye ulaşabilecek bir açılım gerçekleştirilmiş oldu. Kimliğini ve aidiyetini gizlemeden ama bunun ötesinde daha genel mesajlarla seçmen karşısına çıkan ve Türkiye'nin batısından doğusuna farklı toplumsal ve siyasi kitlelere seslenen Demirtaş, böylelikle Kürt hareketinin etnik boyutundan sıyrılıp Türkiyelileşmesine imkan tanıyan bir süreci de başlatmış oldu. Bu gelişmeyi getiren şeyin AK Parti dönemi politikaları ve çözüm süreci olduğu açıktır.

Cumhurbaşkanlığı seçimine dair tahminler. Yarışın AK Parti adayı Recep Tayyip Erdoğan ve Ekmeleddin İhsanoğlu arasında geçeceği tahmin edilmektedir." Demirtaş'ın da ortalama 7.2 oy alacağı tahminini belirtiyor burada. "Bu sebeple Demirtaş'ın sıkça muhatap kaldığı sorulardan biri cumhurbaşkanlığı seçiminin ikinci tura kalması durumunda bu iki adaydan hangisini destekleyeceğine dairdir. Demirtaş ise defaatle bu soruyu şık bulmadığını ve cumhurbaşkanlığına kendisinin talip olduğunu dile getirmekle beraber, seçilememesi durumunda bile HDP'nin cumhurbaşkanlığı yarışında boy göstermesinin sağlayacağı birtakım faydaları dile getirmektedir.

CNN Türk ekranlarında konuk olduğu Tarafsız Bölge'de partisinin cumhurbaşkanlığı seçimlerinde müstakil bir aday göstermesinin önemini şöyle

ifade etmiştir: 'Adayımız cumhurbaşkanı seçilemezse bile en azından Türkiye'de çitayı yükselten, bütün bu mevzuları, ilkeleri Türkiye'nin gündemine bir kez daha yüksek sesle taşıyan, Türkiye'de aslında bunları savunan milyonlarca insanın varlığını gösteren bir güç ortaya çıkmış olacak.' Gerçekten de Demirtaş'ın 10 Ağustos seçimlerinde alacağı oy BDP-HDP'nin siyasetinin genel seçimlerde Türkiye'de ulaşabileceği potansiyeli gösterecektir. Son genel seçimlerde oylarını bir hayli yükselten BDP destekli bağımsız adaylar, bir sonraki seçimlere parti olarak katılıp katılmama kararını bir ölçüde 10 Ağustos seçimlerinin sonuçlarına bakarak verecekler gibi görünmektedir. Belki de bu sebeple HDP, seçimlerde en çok oy alabilecek adayı yani Demirtaş'ı aday gösterdi. Kürt seçmen tabanında hayli kredisi olan ve kitlesini sandığa çekebilecek bir aday olan Demirtaş, Türk seçmenlerin de gözünde itidalli ve hatta beğeni toplayan bir aday olarak algılanmaktadır. Buna ilaveten, partinin Demirtaş'ın adaylığıyla sadece geleneksel BDP tabanını ve daha önce büyük şehirlerde BDP destekli adaylara oy vermiş bir kısım Türk sosyalistlerini değil, daha geniş bir kesimi kucaklamaya çalıştığı da aşikar. Zaten Demirtaş da 'Ben sadece Kürtlerin değil, sadece bölgenin değil, Türkiye'nin, tüm Türkiyelilerin cumhurbaşkanı olmak istiyorum.' iddiasını ısrarla vurgulamaktadır.

Bu bağlamda, Demirtaş'ın ulaşmayı planladığı ilk kitle Aleviler olacaktır. CHP ve MHP, AK Parti tabanından da oy alabilmek için muhafazakar kimliğiyle öne çıkan Ekmeleddin İhsanoğlu'nu öne çıkarırken Demirtaş bu profilin dışında kalan tek aday olarak öne çıkmaktadır. Her ne kadar Türkiye Alevilerinin nüfusu tartışmalı olsa da bu sayının milyonlara ulaştığı, BDP destekli adayların genel seçimlerde aldıkları oydan daha büyük bir kitle oluşturdukları konusunda şüphe bulunmamaktadır. Nitekim Demirtaş, 2 Temmuz Sivas olaylarının 21. yıldönümü için HDP'li vekiller ve MYK üyeleriyle birlikte ziyaret ettiği Sivas'ta yaptığı konuşmada Sivas Katliamını Roboski ve Soma maden ocağı kazasıyla aynı bağlamda kullanarak Alevilerin, dar gelirli ve Kürtlerin dışlanmışlığı üzerine bir mesaj ortaya koymuştur. Aynı konuşmada 'Özellikle Alevi yurttaşlarımızın anayasal eşit yurttaşlık talebi gibi meşru, haklı talepleri bu topraklarda artık gerçekleşecek.' ifadesiyle Alevilerin gerçek adresinin BDP-HDP siyasi çizgisi olduğuna işaret eden Demirtaş, Alevileri ezilen diğer toplumsal kesimler ve halklarla birlikte hareket etmeye çağırılmıştı. Demirtaş, 16 Ağustos'ta yaptığı bir konuşmada diğer iki adaydan farkını belirtip, Alevilere en yakın aday olduğunu ortaya koymak için şu cümleleri sarf etmişti: 'Dün yeni yaşam projemizi, çağrımızı Türkiye kamuoyuyla paylaştık. Bizim yeni yaşam çağrımızda tekçilik yoktur dedik. Birileri çıkıp meydana

tek dil, tek millet diyor ya bizim kitabımızda, yaşam çağrımızda tek dil, tek millet yok. Sadece bizim kitabımızda mı? Allah'ın kitabında da tek dil, tek millet yok. Bu tekçi anlayış artık Türkiye'de kabul görmüyor.' Bununla beraber Alevilerin cumhurbaşkanlığı seçimlerinde takınacakları tutuma dair anketler Demirtaş'a karşı artan ilgiyi gözler önüne sermekle birlikte, bu artışın istenen düzeyde olmadığını ortaya koymaktadır.

Sonuç. Bu analizde, Selahattin Demirtaş'ın 10 Ağustos 2014 Cumhurbaşkanlığı seçimine adaylığının önemi üzerinde duruldu. Demirtaş'ın Aleviler ile Türk sosyalistlerinden ve sosyal demokratlarından oy alabilecek bir profile sahip olduğu için HDP'nin gösterebileceği en güçlü aday olduğu vurgulandı. Buna ilaveten, Demirtaş'ın cumhurbaşkanlığı seçim yarışındaki rakipleri Erdoğan ve İhsanoğlu'nun, sol eğilimli seçmenlerin pek de sıcak bakmadığı adaylar olmasının Demirtaş'a sol oylar için daha geniş bir hareket alanı bıraktığı dile getirildi. Dolayısıyla cumhurbaşkanlığı seçimlerinin Demirtaş'ın şahsında HDP'nin gerçek oy potansiyelini göstereceği ve elde edilecek seçim sonuçlarının HDP'nin genel seçimlerde izleyeceği stratejiyi belirleyeceği iddia edildi." Bu raporda [şunlara da yer verildi]:

"Son olarak, yaklaşan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin HDP adına meydana getireceği bir diğer yararın da Kürt siyasetinin Türkiye nezdinde itibar ve ilgi kazanmasına neden olacağı vurgulandı. Sonuç itibarıyla, 10 Ağustos 2014 cumhurbaşkanlığı seçimi, sonucu ne olursa olsun sadece Demirtaş'ın siyasi geleceğini değil bütün bir Kürt siyasetinin geleceğini derinden değiştirebilecek bir potansiyel barındırmaktadır. Olası bir ciddi oy artışı, Kürt siyasetinde Demirtaş ismini daha da parlatacak, belki de ilk defa sivil bir liderin Türkiye'deki Kürt siyasetinin önderi olması yolunu açacaktır. Cumhurbaşkanlığı seçimi ilk turda sonuçlanmayıp ikinci tura kalırsa ve bu yarışta Demirtaş yarışma hakkı kazanmasa bile HDP, bu süreçte hangi ismin cumhurbaşkanı seçileceğini büyük oranda belirleme şansına sahip olabilecektir. Dolayısıyla cumhurbaşkanlığı seçimi nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, Demirtaş ve partisi bu seçimlerden artan bir ilgi ve önemle ayrılacaktır."

SETA raporu, "tehlikenin farkında mısınız" raporu

Şimdi bu, bu gördüğümüz rapor, tekrar hatırlatıyorum AKP'nin araştırma kuruluğu, düşünce kuruluşu SETA tarafından 2014 cumhurbaşkanlığı seçimi döneminde özel olarak hazırlanmış bir rapor. Yine altını çizeyim; partimi, beni,

politikalarımızı övmek için yazılmamış. Nitekim Hüseyin Alptekin -hazırlayan akademisyen- tutuklanmamız, tutukluluktan sonra da cezalandırılmamız ve kamuoyunda katil, terörist, Yasin Börü'nün katili olarak algılanmamız için neredeyse her gece ayrı bir televizyon kanalına çıkıp aleyhimize propaganda yapmış kişidir. Kendisi, partisine ve kamuoyuna, devlete özellikle "tehlikenin farkında mısınız" raporu sunmuş. "HDP geliyor, tehlikenin farkında mısınız? Kürtler geliyor tehlikenin farkında mısınız? Demirtaş ismi üzerinden geliyorlar, tehlikenin farkında mısınız?" demeye çalışmış. Bu rapor budur.

O nedenle, bugünkü yargılamanın psikolojik alt zemini devlet açısından, AKP açısından yargı açısından, Anayasa Mahkemesi açısından Türk havuz medyası açısından alt yapısı budur. Yani hazırlanan iddianamelerin hiçbirinin siyasi, hukuki karşılığı yoktur. İddianame budur.²¹ Katlimize ferman suçumuz budur. 2014-2023. 2024'e giriyoruz, 10 yıl önce hazırlanmış bir rapor. Yani bize yönelik kumpasların, partimize yönelik kumpasların, çöktürme operasyonlarının temelinde yatan zihniyetlerden biri de budur. Neden budur? Çünkü AKP kendi bekası açısından tehdit olarak görüyor. Parti dışında Hükümet olarak tehdit olarak görüyor. Hükümet ve AK Parti dışında devlet de tehdit olarak görüyor. Bu rapor odur.

Devam edeyim. Bu raporla yetindiler mi, yoksa bu raporun gereğini mi yaptılar? Yani şu anda, hali hazırda sanık sıfatıyla karşınızda bulunuyor olmamızın altında yatan zihniyet de bu zihniyet olduğu için, bakalım nasıl devam etmişler? O rapordan kısa bir süre sonra, hemen birkaç ay sonra IŞİD'in Kobani'yi işgali, arkasından Türkiye'de meydana gelen Kobani katliamları, yağmalar, yaralamalar, bugün iddianameye konu suçların tamamı işlendiğinde, muhtemelen AKP'nin ve devletin karanlık dehlizlerinde bu rapor tekrar çıkarıldı ve büyük bir fırsat yakalandığı düşünüldü. Bu raporda zikredilen tehdit ve tehlikenin bertaraf edilmesi için büyük bir fırsatın ele geçirildiği düşünüldü.

Nasıl başladı peki? Bakın öncesinde genel yaygın medya, yani yandaş medya değil, genel yaygın medyada nasıl algılanıyordu? O dönemin yaygın medyasının, merkez medyasının amiral gemisi olarak ifade edilen Hürriyet'in bir yazarından okuyacağım, Ahmet Hakan'dan. Yazının tarihi 7 Ekim 2014. 6 Ekim'de HDP gece tivit atmış, 7 Ekim'de Ahmet Hakan'ın yazısını okuyorum. Daha sonra yandaş yazarların 9 Ekim'den itibaren nasıl yazmaya başladığını da okuyacağım ki, tam anlaşlısın. Algı nasıl oluşmaya başladı, operasyon nasıl

²¹ SETA'nın hazırladığı "Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Adaylar: Selahattin Demirtaş'ın Siyasal Anlamı" adlı raporu elinde sallayarak gösteriyor.

başladı ve siz bugün bu algı üzerinden nasıl bu yargılamayı, tutukluluğu sürdürüyorsunuz, onun delilidir bu.

Ahmet Hakan diyor ki, “Araç yakmayı, adam öldürmeyi, yakıp yıkmayı, yol kesmeyi, bayrağı ve Atatürk büstlerine saldırmayı, barışçıl olmayan eylemlere yönelmeyi meşru ve maruz göremeyiz, katiyen göremeyiz. Ama eğer ‘İŞİD bir öfke hareketidir.’ diyerek kelle kesen, kadın satan, Türkmen asan, Şii öldüren, türbe bombalayan bir barbarlar örgütünü bile anlama çabasıyla yaklaşıyorsak ortaya çıkan bu öfkeyi de anlamaya çalışmalıyız.”

“Düşün kardeşim, düşün.” diyor Ahmet Hakan. 7 Ekim 2014. “Kimi yamyam kimi Hindu dünyanın dört bir yanından toplanmış bir vahşi çete, ses et-sen sesini duyurabileceğin kadar yakın olan mahallede akrabalarına saldırıyorsa, akrabaların yirmi gündür çıplak elle kendini savunmaya çalışıyorsa, bu apaçık haksızlık karşısında dünya suskunsa, seninle etle tırnak gibi olduğunu söyleyen devletin en tepesi bu olay karşısında, ‘Ha düştü ha düşecek.’ demek dışında bir şey yapmıyorsa, Esat denilen caniyi devirmek için gösterilen gayretin binde biri bile İŞİD denilen caninin durdurulması için ortaya konmuyorsa öfkelenmez misin, çileden çıkmaz mısın, pis bir galeyan durumu sarıp sarmalamaz mı varlığını? Hiç değilse İŞİD denilen barbarlar çetesinin öfkесinin nedenlerini anlamaya çalıştığımız kadar anlamaya çalışalım. Olan barışa olacak. Kobani ile barış süreci arasındaki bağlantıyı anlamaya çalışmadılar ya bu yüzden olan barışa olacak.

Hükümete sesleniyorum. Bir şefkat açıklaması yapmak bu kadar mı zor? Ortalık toz duman, yer yer talan ediliyor, öfke gelmiş mantık savuşmuş ne yapıyor bizinkiler? Ne yapacaklar, 90’larda yetkililer ne yaptılarsa onu yapıyorlar. Yani korkutuyorlar yani meydan okuyorlar yani güç gösteriyorlar yani anlayışsızlık girdabında yüzüyorlar. ‘Misliyle karşılık veririz.’ diyorlar, başka da bir şey demiyorlar. Bir tane bile yatıştırıcı açıklama yok. Bir tane bile şefkat tınısı içeren yaklaşım yok. Bir tane bile anlama çabası yok. Bir tane bile empati yok. Madem azıcık zoru görünce 90’ların Tansu Çiller’ine dönüşecektiniz, ne diye bunca zaman ‘biz farklıyız’ diye hava bastınız ki?”

Devam ediyor Ahmet Hakan. 10 Ekim. “Bir hakkı teslim edelim.” Hürriyet gazetesi, Ahmet Hakan, 10 Ekim 2014. “Bir hakkı teslim edelim.” diyor Ahmet Hakan. “300 bin nüfuslu Musul tek kurşun atılmadan İŞİD’e anında teslim edildi ama Musul’un üçte biri kadar olan Kobani tam 24 gündür toplarıyla, tanklarıyla üzerine gelen İŞİD’e karşı destansı bir direniş sergiliyor.” Şimdi bunu Salih Müslim söylese terörist başı dersiniz, biz dedik diye zaten yargılamıyoruz, Ahmet Hakan demiş. Tekrar okuyayım. “300 bin nüfuslu Musul tek

kurşun atılmadan IŞİD'e anında teslim edildi ama Musul'un üçte biri kadar olan Kobani tam 24 gündür toplarıyla, tanklarıyla üzerine gelen IŞİD'e karşı destansı bir direniş sergiliyor." Tarihi tekrar okuyorum, 10 Ekim 2014. 7 Ekim olmuş, 8 Ekim olmuş, 9 Ekim olmuş. Yani bizim bu iddianamede, "HDP'liler yaptı." dediğiniz, bizi suçladığınız vahşetin, katliamın hepsi olmuş, gerçekleşmiş, Ahmet Hakan bunu yazıyor. Öyle bir atmosfer var Türkiye'de.

Devam ediyor. "Kimse polis kurşunuyla öldürülmedi, birbirini öldürdüler." demiş Van Valisi. Ey Vali! Senin görevin 'Polis yapmadı, birbirlerine yaptılar.' demek değil, senin görevin asayişi sağlayarak ölümlere engel olmak. 'Madem IŞİD Kobani'de PKK'nin uzantısı olan PYD'yle çatışıyor, o halde gönlümü azıcık da olsa IŞİD'e kaydırayım.' diyen milliyetçi Türk, unutmaya ki bu IŞİD daha dün bir Türkmen milletvekilini idam etti." diyerek de Türk milliyetçilerine sesleniyor.

Devam ediyor Ahmet Hakan. 10 Ekim. Bütün bu olaylar olmuş. "Van'ın Başkale ilçesinde olaylara müdahale eden bir polis, 'Yaşasın IŞİD!' diye bağırıldı. Bu polis kimdir ve neden böyle bağırılmaktadır? Devlet bu olaya bir el atacak mı? Sonra olaylarda öldürülenlerden dördü linç edilerek öldürülmüş, linç etmekle insanlıktan çıkmak arasında hiçbir fark yok, bir yerde linç varsa insanlık yoktur.

Olmuş bu olaylar ve Ahmet Hakan, o günkü kendi çizgisiyle 10 Ekim'de bunları yazabiliyor. Ahmet Hakan hakkında tabii ki bir soruşturma açılacak hali yok. Niye soruşturma açılсын, açılmamalı da. Fakat Ahmet Hakan'ın sorduğu soruyu 10 yıldır hiçbir savcı sormamış, sormamış. Sizin iddianame-nizde de savcı sormamış, Van'ın Başkale ilçesinde olaylara müdahale eden "Yaşasın IŞİD!" diye bağırın, bizim de dışarıdayken izlediğimiz videodaki polis kimdir? Neden iddianamede yok mesela? Bu polis nereye gitti, ne oldu, açığa mı alındı? Bilen yok. Ahmet Hakan 10 Ekim'de sormuş ama.

Yine Ahmet Hakan'dan devam edeyim, birazdan yandaşa da geçeceğim. Ahmet Hakan şu anda yandaş, o zaman değil. "Ne iş?" diye soruyor. "Filistin dendiğinde 'Bizim iç işimizdir.' diyorsun. Myanmar dendiğinde 'Bizim iç işimizdir.' diyorsun. Suriye dendiğinde 'Bizim iç işimizdir.' diyorsun. Mısır dendiğinde 'Bizim iç işimizdir.' diyorsun. Fakat Kobani'ye geldiğinde, 'Bizim sınırlarımızın dışındaki bir olay.' diyorsun." Tayyip Erdoğan'a söylüyor bunu. "Ne iş ya, bu ne iş?"

Bir gün sonra Ahmet Hakan devam ediyor. "Kandil, İmralı'yı dinlemiyor. KCK, HDP'yi takmıyor. Öcalan, Kandil'e söz geçiremiyor. Hükümet İmralı'yla

tam, HDP'yle yarım ilişkide. HDP, Kandil'e laf anlatamıyor. Kandil ayrı telden, İmralı ayrı telden çalıyor. HDP takımdan ayrı düz koşu yapıyor. Ahali Kandil'i de İmralı'yı da HDP'yi de Öcalan'ı da dinlemiyor." Kendi bakış açısıyla siyasi atmosferi yazmış.

Devam ediyor Ahmet Hakan. 12 Ekim. Her şey olmuş, biliniyor, ortalık yıkılmış yıkılmış, ortada ölümler var cenazeler var. Ahmet Hakan 12 Ekim'de şunu da yazabiliyor, okuyorum. "Sayın Cumhurbaşkanımız soruyorlar, diyorlar ki 'Kobani ile Erciş'in, Hakkari'nin, Muş'un ne alakası var? Kobani ile İstanbul'un Ankara'nın ne alakası var?' Sayın Cumhurbaşkanımızın bu sualine cevap veriyorum." O sıralar yürek yemiş tabii. "Hani Fırat'ın kenarında bir kurt kaparsa bir koyunu tutar da Adli İlahi sorardı ya Ömer'den onu, işte böyle bir alaka var. Kobani ile Hakkari öz be öz amca oğludur, böyle bir alaka var. Gazze'nin Kahire'nin bizimle ne alakası varsa öyle bir alaka var. 'Suriye bizim işimizdir.' derken Türkiye ile Suriye arasında bir alaka kuruyorduk ya, işte öyle bir alaka var. Dört parmağımızı kaldırıyorduk ya Sisi'ye doğru, işte o türden bir alaka var. 'İstanbul'un Saraybosna'yla ne alakası var?' falan demeden konuşuyorduk ya Taksim Meydanında, işte öyle bir alaka var. Yürekllerimiz Çeçen Dağlarındaki özgürlük umudu ve vatan savunması için çarpıyordu ya, böyle bir alaka var. Rabia Meydanıyla bir biçimde alaka kuruyor ve gözyaşlarımızı akıtıyorduk ya, işte böylesi bir alaka var. Bu kadar alaka yeter mi, yoksa daha sayalım mı Sayın Cumhurbaşkanım?" Kobani ile ülkenin alakasını saymış Ahmet Hakan.

Davutoğlu, PYD için "Meşru yapı olarak görüyoruz" diyor

13 Ekim. Yine Ahmet Hakan, Hürriyet gazetesi. Özellikle Hürriyet'ten okuyorum ki amiral gemisi, Türk medyasının merkezinin amiral gemisi, Ahmet Hakan da başyazarlarından. "Konu PYD." diyor. "PYD terörist mi, meşru yapı mı? Başbakan Davutoğlu diyor ki, 'Meşru yapı olarak görüyoruz.' Türk Silahlı Kuvvetleri diyor ki terör örgütü. Sizce de aralarında bir karar vermeleri gerekmiyor mu?"

Tekzip edilmemiş bir yazıyı okuyorum. Davutoğlu diyor ki, "Meşru yapı olarak görüyoruz." Türk Silahlı Kuvvetleri diyor ki terör örgütü olarak görüyoruz. Resmi bir karar yok. Yani bakanlar kurulu kararı yok. Başbakan Davutoğlu PYD'yi, 14 Ekim 2014 Ahmet Hakan'ın tekzip edilmemiş yazısıyla meşru olduğunu kendi ağzıyla ifade ediyor.

Atlayarak devam ediyorum. 16 Ekim. "Olayların bütün sorumluluğu HDP'nindir, şimdi dağılabilir miyiz mi diyeceğiz? Eğer böyle dersek büyük yanlış yapmış oluruz. Çünkü HDP'yi de aşan kitle öfkesini görmezden gelmiş oluruz. Gelin hep birlikte düşünelim. HDP sokağa çıkın çağrısını yapmasaydı ortalık süt liman mı olacaktı? 'Kobani düşmek üzere, katliam geliyor, IŞİD bayrağını Kobani'ye dikti, IŞİD zaferi' haberlerinin kitle üzerinde hiçbir etkisi olmayacak mıydı?" Tekrar okuyorum. "Bahsettiğim manşetler Akit'in, Yeni Şafak'ın ve benzerlerinin, dinci medyanın manşetleridir." Onlara da geleceğiz birazdan. Diyor ki, "Kobani düşmek üzere manşeti yapan İslamcı medya, 'katliam geliyor, IŞİD bayrağını Kobani'ye dikti, IŞİD zaferi' haberlerinin kitle üzerinde hiçbir etkisi olmayacak mıydı?" HDP çağrı yapmasaydı bile. "Türkiye'nin Kobani duyarsızlığı kitle üzerinde hiçbir etki yaratmayacak mıydı? Çılgınca bir öfke kitleyi sarıp sarmalamayacak mıydı? Öfkeden deliye dönen kitle sokağa çıkmayacak mıydı? HDP'den, 'Sokağa çıkmayın, sakın etrafı yıkıp yıkmayın.' türü bir uyarılar gelseydi bile öfkeli kitle bu uyarıları dikkate alacak mıydı?"

Ahmet Hakan bilirkişi değil, mahkememizin bilirkişisi de değil ama algıyı anlatmaya çalışıyorum. Çünkü iddianamenin tamamı algı, tamamı. Oysa o dönem esas algı buydu, kamuoyundaki algı buydu. Siz tersi, on yıl sonra tersi bir algı yaratmaya çalışıyorsunuz. Kamuoyunun genel hissiyatı buydu aşağı yukarı. "Ortada, HDP'yi de önüne katıp sürükleyecek kadar büyük bir öfke vardı." diyor Ahmet Hakan. "Bu öfkeyi anlamaya yanaşmadan, bu öfkenin sosyolojisini okumadan, bu öfkenin nedenleri üzerinde durmadan, bu öfkeyi besleyen kaynakları tartışmadan, 'Bütün suç HDP'nindir. Halkı sokağa çağırdılar böyle oldu.' diyerek işin içinden çıkılmaz. Eğer çıkılmaya çalışılırsa HDP'nin herhangi bir sorumluluğu olmayan yeni bir öfke dalgasında ne yapacağımızı ve kimi suçlayacağımızı bilemez hale geliriz. Bir şey daha söyleyip konuyu kapatmak istiyorum. Öyle görünüyor ki öfkeli Kürtleri şimdilik yatıştırabilen tek otorite Öcalan'ın otoritesidir ama öfkenin sosyolojisi iyi analiz edip kökenlerine inilmezse bir süre sonra kitledeki çılgın öfke Öcalan'ın bile önüne geçemeyeceği noktaya ulaşabilir."

21 Ekim. 7 Ekim üzerinden bakın kaç gün geçmiş, 21 Ekim. "Kürtler 'Bî Obama' demesin de ne desin" başlıklı yazısı. "Kobani'nin üzerine bombalar yağarken Türkiye ne yaptı? Şunları yaptı, izlemekle yetindi. Mültecileri kabul ettik, daha ne istiyorsunuz tavrı koydu. Düştü düşecek diye fal tuttu. 'İki terör örgütü savaşıyor, bize ne?' dedi. PYD eşittir PKK denkleminde sığındı, IŞİD ile

PKK aynıdır hükmünü verdi. Peki ABD ne yaptı? Şu üç şeyi yaptı. Bir, Kobani'nin düşmesini engellemek için IŞİD cephesine havadan bomba yağdırdı. İki, PYD'yle gizli ve açık görüşmeler yaptı ve bu görüşmeleri yaptığını saklama gereği duymadı. Üç, Kobani'de direnen PYD'ye havadan silah ve mühimmat desteğinde bulundu. Soruyorum. Bu durumda Kürtler 'Bijî Obama' demesin de ne desin? Yine soruyorum, Kürtlere "Bijî Obama" dedirtmek yerine "Bijî Türkiye" dedirtmek hiç mi mümkün değildi? Madem açacaktınız Kobani'ye koridoru, Dışişleri Bakanı açıklamış, 'Peşmergenin Kobani'ye geçişine yardımcı oluyoruz.' Yani peşmerge Türkiye üzerinden Kobani'ye girip YPG saflarında IŞİD'e karşı savaşacak. Yani Türkiye, Kobani'ye sınırlı da olsa koridor açtı. İnsan sormadan edemiyor, madem açacaktın koridoru, niye günlerce 'Bunların alayı terörist, Kobani'den bize ne, koridor moridor olmaz.' dediniz ki? diyor Ahmet Hakan.

23 Ekim tarihli yazısı "YPG terör örgütü müdür? Türkiye'nin tutumuna bakarak bu soruya şöyle cevap veriyorum, hayır YPG terör örgütü değildir. Eğer YPG terör örgütü olsaydı Türkiye'nin stratejik ortağı olan ABD bu örgüte havadan silah yardımı yaparken yetkililerimiz, 'Hop' Durun bakalım ey stratejik ortak, sen terör örgütüne silah yardımında bulunamazsın.' derlerdi. Demediklerine göre YPG terör örgütü değil. Eğer YPG terör örgütü olsaydı yetkililerimiz peşmerge güçlerinin Türkiye topraklarından geçerek YPG'ye destek çıkmalarına asla ve kat'a izin vermezler, bunu talep edenlere de 'Biz terör örgütüne destek çıkmak için nasıl olur da kendi topraklarımızdan bir koridor açarız?' derlerdi. Demediklerine göre YPG terör örgütü değil."

Geçenlerde Meclis Dışişleri Komisyonunda, milletvekillerimizden Sayın Cengiz Çandar, "YPG terör örgütü değildir." dediğinde Mecliste kıyamet koptu ya. YPG'nin terör örgütü olmadığına dair yıllarca zaten açık açık yazıldı çizildi, birazdan göstereceğim. Salim Müslim'in Ankara ziyareti, görüşmeleri, nasıl anlaşmalar yaptıkları vesaire, onları da detaylandıracağım. Hakan Fidan'ın Dışişleri Bakanlığındaki komisyonunda kıyamet koparanlara, bu günleri hatırlatmak lazım.

Şimdi gelelim yandaş medyaya. Tarihlere dikkat edin ve şu raporu unutmayın, az önce okuduğum SETA raporunu aklınızda tutarak bu söyleyeceklerimi bir düşünün. Ağustos, okuyacaklarım Ekim.

Abdülkadir Selvi. Kobani olaylarıyla ilgili bir yazı yazmış. Yazıyı okumayacağım. Çözüm Kandil'in insafına 8 Ekim. 8 Ekim 2014. "Çözüm, Kandil'in insafına terk edilemeyecek kadar ciddi bir iştir." diye bir yazı yazmış, 8

Ekim'de. Bu yazıda ne HDP ne Demirtaş eleştirisi var. 8 Ekim. 8 Ekim'de yandaş medya taraması, o zaman yapmıştık. Bunların hepsi altı yıl önce hazırladığımız ve mahkemeye bir türlü sunamadığımız deliller. Yeni okuyabiliyoruz ancak.

Medya taraması yaptık. 7 Ekim, 6 Ekim, 8 Ekim tarihlerinde hiç HDP, Demirtaş eleştirisi yok. Sağduyu çağrıları var, benim ve partililerimizin yaptığı sağduyu çağrıları var havuz medyasında, AKP yandaş medyasında. Eleştiri yok. Hatta birlikte çalışma yürüttüğümüze dair haberler var. 9 Ekim'de Öcalan'dan gelen mesajı Diyarbakır'da benim okuduğuma dair manşetler, haberler var, onları da göstereceğim birazdan. Hiç eleştiri yok. Hükümetten yok, Cumhurbaşkanı'ndan yok. Başbakan'dan, Meclis Başkanı'ndan, hiç kimseden yok. Yani 6 Ekim'de tivitler atıldıktan sonra da yok, bu yaşananlar yaşandıktan sonra da yok.

Ne zaman başlıyor? Bütün taramalarımız gösterdi ki bu konuda ilk fitili çakan, Abdülkadir Selvi'dir. İlk tetikçi Abdülkadir Selvi'dir. 9 Ekim'de bizatihi benim ismimi yazarak ilk yazıyı yazdı. Ondan sonra tam dokuz yıldır kesintisiz aynı konsept uygulanıyor. Çünkü muhtemelen kendilerine bu konuda bir perspektif geldi ve "yahu bir fırsat yakalamışız" dendi. "Tam bütün bunları HDP'nin, Demirtaş'ın üstüne yıkma fırsatı yakalamışız. Hazır, Demirtaş ve HDP'nin ne kadar büyük tehdit, tehlike olduğuna dair elimizde bir rapor da var, görüyoruz, geliyorlar; bunları linç etmenin, sorumluluğu bunlara atmanın önemli bir fırsatını yakaladık." diye düşündüler ve 9 Ekim 2014 tarihinde Abdülkadir Selvi, isminin geçtiği ilk yazıyı yazdı, HDP'ye de suçlamada bulundu.

Cümle şu, yazısının hepsini okumayacağım. "Cumhurbaşkanlığı seçim sürecinde Türkiyelileşme stratejisiyle hem sempati hem de oy toplayan Selahattin Demirtaş dahi gençleri sokağa ve savaşa davet etti." Cümle bu. İlk defa kullanılıyor. Bakın o ana kadar, "Selahattin Demirtaş sokağa davet etti, savaşa davet etti.", kimseden böyle bir açıklama yok. Zaten benim böyle bir açıklamam yok. Zaten gençleri sokağa, savaşa davet ettiğime dair partimin de yok, kişisel olarak da yok. Fakat bu cümle Türk medyasında ve Türk devlet katında ilk defa kullanıldı. Tetikçi Abdülkadir Selvi, düşkün Abdülkadir Selvi tarafından kullanıldı. Ondan sonra tutuldu. Bu cümle, gerçekten sanki ben veya HDP veya Twitter hesabımız gençleri sokağa savaşa davet, vurun kırına davet etmiş gibi arkasından yazılar yazılmaya başlandı. Daha sonra bunları dosyaya yazılı delil olarak da sunacağız. Tarihi belgedir, kalsın.

10 Ekim'de Abdülkadir Selvi. "Demirtaş, Türk ve Kürt gençleri Kobani için savaşmaya çağırdı. Demokratik ve sivil mücadeleyi seçtiğini ilan eden hiçbir parti şiddet çağrısı yapamaz." diye HDP'ye sorumluluk yüklemeye başladı. Aynı yazıda bu eylemlerin düğmesine basanın HDP olmadığını çok iyi biliyoruz ama diyerek, yazısı burada, çok iyi biliyoruz diyerek yine de HDP'yi ve ismen beni suçladı. 10 Ekim.

11 Ekim'de yazdı. "HDP'nin Kürtleri sokağa çıkma çağrısını yaptığı, şehirlerde terör estirilip 35 kişinin ölümüne neden olunduğu gecenin üzerindeki sisler dağıldıkça çok önemli bilgilere ulaşıyorum." diyor, Abdülkadir Selvi. Davutoğlu'yla görüşme yapmış. Burada uzun uzun okumak istemiyorum ama Davutoğlu'nun işkembeden salladığı yalanlarını, itiraflarını buraya yazmış, onu da okumama gerek yok.

13 Ekim'de. "Başbakan ve bakanlar HDP'lilere yol haritasını paylaşmışlar." Çözüm sürecinin yol haritasını. "Buna rağmen Demirtaş savaş çağrısı yapıyor." Abdülkadir Selvi.

14 Ekim'de yazdı, 15 Ekim'de yazdı. "34 kişinin yaşamını yitirdiği olaylar sırasında sokağa çıkma çağrıları yapan kişi. Aklım almıyor, bu kişi Selahattin Demirtaş mı diye düşünmeden edemiyorum." Bakın çağrım yok ama Abdülkadir Selvi, "Bu kişi Selahattin Demirtaş mı, inanamıyorum bu çağrıyı yapan." diye algı yaratıyor. Abdülkadir Selvi'yi bugün çağırırsanız, sorsanız, deseniz ki sen rüyanda mı gördün beni, Demirtaş'ın çağrı yaptığını, yoksa bizim bilmediğimiz bir çağrıya mı vakıf oldun? Anlatsa biz de öğrensek ama neye vakıf olduğunu biliyoruz. Abdülkadir Selvi, devletin istihbarat operasyonunun tekiçiliğini yapmak için bu yazıları yazdı. Bütün o süreçte sorumluluğu bizim üzerimize atmak için tetiğe basan, Abdülkadir Selvi'dir. Eş zamanlı olarak, diğerlerini de okuyacağım şimdi de ama ilk yazıyı yazan Abdülkadir Selvi'dir. 16 Ekim'de yazdı, 18 Ekim'de yazdı, 20 Ekim'de yazdı, 21 Ekim'de yazdı, 23 Ekim'de yazdı. Her gün yazdı. 22 Ekim, 27 Ekim. Sonra, bakın ilginç.

Yaklaşık 27-28 Ekim civarlarında Abdülkadir Selvi bizi suçlamaktan vazgeçti ve "Çözüm için kavga değil iş birliği zamanı." diye bir başlıkla yazı yazdı. Vazgeçti, durdu. Ondan sonra da artık "HDP ve Hükümetin iş birliği yapmasına ihtiyaç var." dedi. Ne demiş bak? "Geldiğimiz noktada Hükümet ile HDP'nin birbirini suçlaması yerine tam tersine iş birliğine ihtiyaç var." Bu ne zamandır biliyor musunuz? Çözüm sürecinin yeniden canlandırılmasına karşılıklı karar verdiğimiz, bütün bu olaylardan ders çıkarılıp, birlikte araştırılıp sorumlularının bulunması için Hükümetle yaptığımız görüşmelerde -Sırrı Sü-

reyya Önder burada anlattı- görüşmelerden sonra Hükümetten ve büyük ihtimalle algı operasyon merkezinden gelen talimatla Abdülkadir Selvi'ye "Dur." dediler, "Sen de işin kanalizasyonunu çıkardın, o kadar da abartma." dediler herhalde, Selvi dilini değiştirdi.

Başka kim yazdı? Cem Küçük yazdı. Kim yazdı başka? Ece Göksedef bir haber yazdı, suçlamayayım onu. Kim yazdı? Abdülkadir Selvi ile eş zamanlı Hilal Kaplan -bugün TRT yönetim kurulunda- Hilal Kaplan, inatla ve ısrarla 10 Ekim'den başlayarak ismimi verip, partimizin ismini verip iş birlikçi HDP'den, HDP'nin neler yaptığına dair akla hayale gelmez iftiralarla, yalanlarla bugün iddianamede yalancı iftiracıların da bazılarının herhalde muhtemelen Hilal Kaplan'dan Abdülkadir Selvi'den ve birazdan okuyacağım Mehmet Metiner'den öğrendikleri cümleleri on yıl sonra biz iddianamede görmeye başladık. Ne dedi Hilal Kaplan? "Ölümlerin başta en büyük, bu büyük yıkımın birinci sorumlusu HDP'dir, nokta." Hilal Kaplan. Yeni Şafak'ta yazıyor. "Demirtaş'ın zoraki itirafı. Düğüm noktası." Kendince detayları anlatıyor, neler neler yapmışız. Bakın, ortada hiçbir soruşturma yok. Ortada hiçbir delil yok, bilgi yok, belge yok ama AKP medyası suçlamaya başlamış bile, daha üç gün sonra. Ondan sonra 26 Ekim'e kadar da Hilal Kaplan yazmış, sonra o da renk değiştirmeye başlamış. Muhtemelen yine aynı merkezden bunlara talimat gelmiş, Hilal Kaplan da işin rengini değiştirmeye başlamış hatta bir iki yerde beni öven yazılar yazmış daha sonra. Abdülkadir Selvi ile neredeyse eş zamanlı olarak.

İbrahim Karagül yazmış. Mesela 10 Ekim başlıklı yazı. "İran-Suudi savaşı, IŞİD ve Demirtaş'ın körlüğü." Doğrudan benim ismimi vererek. Bana demiş, "Sokağa döktüğün insanların nasıl bir şiddet beslediğini öngöremiyor muydun?" diye bana seslenmiş. İbrahim Karagül'ün peş peşe yazıları var, ayın sonuna kadar kesintisiz yazmış. Mehmet Barlas yazmış Sabah gazetesinde.

Okan Müderrisoğlu yazmış. Daha itidalli yazmış nedense Okan Müderrisoğlu. Çünkü çok daha içeriden biri. Çözüm sürecinin ne kadar kıymetli olduğunu biliyor, daha dikkatli yazmış. O da birkaç günde bir Sabah gazetesinde, yine benim ismimi verecek şekilde ama belirtmiş.

Cumhurbaşkanı Erdoğan 9 Ekim'de Kobani olaylarına ilişkin açıklama yapmış. Ne HDP'yi suçlamış ne beni suçlamış. Arkasından ikinci açıklamasında, 10 Ekim'de ne beni suçlamış ne partimizi suçlamış. Üçüncü bir açıklaması da var, sadece "Sorumlular hesap verecek." demiş ama ne partimizi ne beni suçlamış. Üç açıklamada 9, 10, 11'inde de suçlamamış.

Ne demiş ama? “Bu olayların arkasında o malum uluslararası medya kuruluşları var. Bu olayların arkasında Türkiye aleyhine her türlü ihanet fırsatını değerlendirmeye çalışan o Pensilvanya var.” demiş Recep Tayyip Erdoğan. Ama sonra Recep Tayyip Erdoğan ilginç bir şekilde, aniden tavrını değiştirmiş. Uluslararası güçler Pensilvanya, onların üstüne gitmektense çok daha karlı, siyaseten çok daha kazançlı, stratejik olarak kendilerine hem parti hem devlet olarak kazandıracak yeni bir formül bulmuşlar. Zaten üç gündür yazarları bunu yazıyordu. Erdoğan da dile getirmeye başlamış. “Asıl üstüne yıkmamız gereken bunlar.” diye düşünmüşler. “Biz niye Pensilvanya’yla uğraşyoruz ki?” Erdoğan bir daha da “Kobani olaylarının arkasında Pensilvanya var.” dememiş. Bir kere söylemiş, gitmiş. Arkasından dokuz yıl kesintisiz “Demirtaş, HDP, Demirtaş, HDP” söylemini kurmaya devam etmiş.

O dönemde, savcılar bizimle ilgili soruşturma açtılar mı

Neden tehdit olarak algılandığımızı da dün Türkçü, Türk İslamcı zihniyetin Kürtleri nasıl kodladığını, Kürtleri nasıl tehdit olarak gördüğünü anlatmaya çalışırken ifade ettim. “Kürtler, Türkiye’de siyasallaştı, örgütlendi, partileri var, güçlüdürler, iktidara ortak olabilirler, nüfusları büyük, dinamik genç bir nüfusları var, eğitim oranları artıyor, Kürt nüfus nitelik olarak Türkiye’nin her yerinde nitelikli alanlarda görev almaya başladı.” Milli Güvenlik Kurulunun kararları bunlar, 2014’teki çöktürme planında bu tehditleri kendilerince ortaya koydular ve “Bunu önleyebilmenin yolu HDP’nin üstüne gitmek ve HDP’nin öne çıkan ismi, cumhurbaşkanı adayı gösterdiği ve bu vesileyle Kürt kitlelere ulaşmayı başardığı ismi üzerinden rahatlıkla vurabiliriz, durdurabiliriz.” diye düşündüler. Çünkü “Kürtler aynı zamanda Rojava’da, Suriye’nin kuzeyinde devletleşiyor, zaten Irak’ın kuzeyinde Kürdistan Federal Bölgesi var, e Türkiye’de de Kürtler güçlenirse bizim 60, 70 yıldır kurduğumuz Türklük, Türk ideolojisi, Türk milliyetçi ideolojisi çöker. E Türk devleti de bir ulus devleti olarak Türklük üzerine, bu yapay suni Türklük üzerine inşa edildiğine göre Türk devleti de çöker.” diye düşündüler. O nedenle Bahçeli ve Erdoğan bunun bir beka sorunu olduğuna karar verip 2015’ten sonra aralarını ısıtmaya başladılar. 2015 seçimlerinden sonra da Haziran seçimlerinden sonra da stratejik iş birliği kararı aldılar. Temel hedef de Kürt düşmanlığıydı.

İşte bugün yazdığım, çizdiğim, bugün yazılan çizilen ve benim okuduğum bütün bu haberlerin, bütün bu algı operasyonlarının altında yatan zihniyet

buydu. AKP çözüm sürecinden her şeye rağmen vazgeçmedi çünkü bir yandan da 2015 seçimlerine doğru gidiyor, neyin ne olacağı belli değil. Çözüm sürecine hızla dönüldü ve çözüm sürecinde yeniden görüşmelere başlandı. Mesela Kasım ayında, “Çözüm sürecine bağlılığın teyit edilmesi olumludur.” diye Ahmet Davutoğlu açıklama yaptı. Çünkü biz, “Çözüm sürecine bağlıyız.” diye defalarca açıklama yaptık. Arkasından Kobani’ye peşmergeye yardım yapıldı, arkasından insani yardım turlarının geçişine izin verildi ve biz durumu normale dönüştürmek için elimizden gelen her şeyi yaparken Hükümet de adımlar attı ve kısa sürede türbülansa girmiş olan Türkiye sosyolojisini ve çözüm sürecini hızlı bir şekilde toparlamayı başardık.

Yeri gelince tekrar anlatacağım ama arkadaşlarımız zaten belgelerle tek tek ortaya koydular. Peki o süre zarfında Savcı bize soruşturma açtı mı? Mesela olaylarla ilgili soruşturma yürüten savcılar; ölüm, yaralama, yağma, hırsızlık, burada sayılan suçlarla ilgili bizimle ilgili soruşturma açtılar mı? Hayır. “Yahu HDP’nin attığı tivit üzerine bu olaylar çıkmış, biz bunu soruşturalım.” diyen bir savcı çıktı mı? Çıkmadı, hayır. Bizimle ilgili suç duyurusunda bulunanlar oldu, buna rağmen soruşturma açılmadı. Açılan soruşturma da daha sonra yine arkadaşlarımız anlattı, yeri geldiğinde ben de anlatacağım- uzun yıllar sürüncemede bırakıldı. Zaten açılan soruşturma da 214 yanılmıyorsam, göndermesiyle 2911 yasadışı, izinsiz gösteri hakkının, gösteri hakkının izinsiz kullanılmasını teşvik etmeye dönük, halkın kin ve düşmanlığına tahrik etmeye dönük bir soruşturmaydı.

Soruşturma bir müddet, çözüm süreci sürerken o şekilde tutuldu. Devlet, iktidar, kendince 2015 seçimlerini, Haziran seçimlerini, Erdoğan da dahil görmek istediler. Bunun sonucuna göre hareket edileceğine karar verildi. Muhtemelen bu dosyada da zaten savcıların yapacağı bir şey olmadığı için, elde bir delil yok, belge yok, toplayabilecekleri aleyhimizde bir delil, belge yok. Hiçbir şey olmadığı için merkez yürütme kurulu üyelerimiz, milletvekili olmayanlar o dönem ifade vermeye gittiğinde Ankara Adliyesine, Savcı “Bugün git yarın gel.” yapıyordu, “Yahu yoğunuz, daha sonra uygun bir zamanda gelirsiniz ifade vermeye.” diyordu. Yani 37 ağırlaştırılmış müebbetle yargılandığımız, yedi yıl kesintisiz tutuklu kaldığımız bu dosyada arkadaşlarımız savcıya ifade verebilmek için adliye koridorlarını aşındırdılar. Savcı ifade bile almıyordu. Yıllarca. Şu karşınızda salonda oturan MYK üyelerimiz var ya, kaç defa adliyeye gittiler ifade vermek için, savunmalarında belirttiler, Savcı ifade almadı.

Böyle bir soruşturmadan söz ediyoruz ama ne zaman ki 7 Haziran 2015 seçimlerinde AKP iktidardan düştü, HDP yüzde 13.2 oyla parlamentonun

üçüncü büyük grubu, 80 milletvekiliyle Türkiye siyasetini belirleyecek bir güce erişti, işte o zaman kendilerince asıl düğmeye bastılar. O algı operasyonları bir hafta, on gün devam etmişti, onu durdurdular. 2015 seçimlerinden, Haziran seçimlerinden hemen sonra yeniden başladılar ve bu defa öylesine büyük bir algı operasyonu ile öylesine büyük bir kampanya yürüttüler ki aklınız hayaliniz şaşar. Çünkü gerçekten hani dedim ya, bir ara benim eşim dedi ki, “Yahu senin gerçekten çağırın yok mu?” dedi. Eşimi bile inandırmışlardı neredeyse. Başak’ı bile inandırmışlardı. “Ben” diyordu, “Hani senin bir çağrın var, ondan tutuklandın.” diye biliyordum. Dosyayı bilmediği için. Onu bile yanıltacak kadar derin bir algı operasyonuna giriştiler.

Nasıl devam etti algı operasyonu? Biraz onun üzerinden gidelim. Az önce okudum ya, bir kısım yandaş medya yazarı, bunlar etkili. Mesela Abdülkadir Selvi yol gösterici, kılavuzdur. Hilal Kaplan yol gösterici, kılavuzdur. Onlar yazınca diğerleri haliyle mesajı almış oluyor. Zaten pelikan medya örgütlenmesi, bugünlerde yandaş medya örgütlenmesi vesaire, hepsini görüyor, duyuyoruz ama Ekim döneminde, 2014 Ekim döneminde, 6-7 Ekim’den sonra yandaş medya nasıl çalıştı? Buna rağmen bize dava açılmadı, soruşturma açılmadı. Buna rağmen açılmadığı tekrar bir hatırlatmak istiyorum ama o dönemde nasıl çalıştı, ne yapıldı? “Sorumlu Demirtaş’tır, sorumlu HDP’dir” algısı yerleştirilmeye çalışılırken 9 Ekim’den itibaren neler yapıldı? Hepsini uzun uzun okumayacağım. Çünkü bu sadece birkaç günlük medya taraması.²² Sadece birkaç günlük, 6-8 Ekim işte 15-20’ye kadar küçük medya taraması ama sizin bir buçuk milyon sayfalık algı davanıza karşı bizim de bunları en azından tutanağa geçirmemizde fayda var ki bizi iddianameyle değil, bu algıyla yargıladığınızı bir kez daha göstermiş olalım.

8 Ekim, Yeni Şafak. “HDP Eşbaşkanı Demirtaş’tan tuhaf bir açıklama geldi. Demirtaş bütün vandallığı değil, sadece bayrak ve Atatürk büstünü yakanları kınadı. Demirtaş, ‘Bunlar Batı’dan Doğu’ya destek gelmesin diye yapılan provokasyondur.’ dedi.

Bir televizyon programı sırasında, canlı yayında bana soruldu, denildi ki, “Birileri Atatürk büstü ve bayrak yaktı.” Ki bizim o dönemde, bakan ayın sekizinde, yedisinde devletin bile ölümlerden bu kadar haberi yoktu. Kaç kişinin öldüğünden, nasıl öldüğünden haberi yoktu. Bizim, iki partimizin öldürüldüğünden haberimiz vardı, sosyal medya da bu kadar yaygın değildi. Günlük, anlık, saatlik haber alma ancak teşkilatlarımız aracılığıyla gerçekleşiyordu ama

²² Demirtaş, kalın bir tomar A4 çıktısını kameraya gösteriyor.

bir canlı yayında bana mikrofon uzatıldı ve bu soruldu. Ben de “Bütün şiddet olaylarına karşı hiç kimse asla şiddete meyil etmesin. Bayrak ve Atatürk büstünü yakan, yıkanları da kınıyorum, bunlar son derece yanlış işlerdir. Sizi şiddete teşvik eden kim olursa olsun karşı çıkın, kabul etmeyin, provokatördür.” gibi açıklamalarım oldu. Ayın sekizi.²³ Bir gün sonraysa Öcalan’dan gelen mektubu ben okudum.

Bakın, şiddet karşıtı üçüncü açıklamamdı o. Öcalan’ın mektubunun okunduğu açıklama. Benim de diğer eşbakanların da Figen Başkan, Kamuran Başkan, Sebahat Başkan, herkesin, Aysel Tuğluk’un hep birlikte yaptığımız ortak açıklamada hepimiz şiddetin durması yönünde bir kez daha çağrı yaptık ama benim kişisel olarak üçüncü açıklamam. Abdullah Öcalan’ın da gönderdiği mesajın okunduğu ilk açıklamaydı. Buna rağmen Yeni Şafak hangi manşeti attı bakın. “Sorumlusunuz.” Ben, Figen Yüksekdağ, Kamuran Yüksek’in fotoğrafını bastılar. Yeni Şafak 9 Ekim’de “Sorumlusunuz.” diye manşet atıp gazeteyi o şekilde, sürmanşetten çıkardılar. “Bunlar sokağa çağırdılar, bunlar yakın yıkın dediler, böyle oldu.” diye algısını ilk olarak orada verdiler.

Daha önce de duruşmalarda belirttim, “Boncuk boncuk terledi.” dediler. “Çünkü katliamın sorumluluğunun farkında, o yüzden çok terliyor, sürekli terini silerek açıklama yaptı.” dediler. Daha önce de anlattım da bu görüntülerim sürekli verilir. Koştur koştur hep birlikte yetiştığımız basın toplantısı. Yüz kişilik salonda en az üç yüz kişi toplanmış, herkes bekliyor. En az 60, 70 kamera, basın mensubu var. Nefes alamadığımız bir salonda, sırf o açıklamayı erkene yetiştirelim diye resmen koşturduğumuz yani ayakla koşturduk, koşturup salona yetiştirdiğimiz bir açıklama nedeniyle hep birlikte soluk soluğa kalıp terlediğimizi de “Sorumluluğunu bildiği için boncuk boncuk terledi.” diye iftira atacak kadar alçalıp sorumluluğu bize yüklediler. Oysa biz bir an önce bu açıklamayı yapalım, durduralım diye telaş içerisindeyiz, elimizden geleni yapalım diye telaş içerisindeyiz.

10 Ekim, Takvim gazetesi. Bunlar yandaş medya. AKP’den emir alan, talimat alan, para alan, reklam alan, onun emrinde çalışan, bunu da saklamayan gazeteler. Takvim gazetesi, 10 Ekim. “Taş başkan.” Yani eşbaşkan sözde. “Taş başkan.” Ben ile Figen Hanım’ı hedefe koymuş.

“Demirtaş yine sokağa daveti savundu.” 15 Ekim, Türkiye gazetesi.

²³ Demirtaş bu açıklamayı, 7 Ekim akşamında yapıyor.

10 Ekim. "HDP'den yine bildik ağız." Yeni Akit. Aynı şekilde benim ismini, Figen Yüksekdağ'ın ismini vererek suçlamış. Alt başlık ne biliyor musunuz, 10 Ekim'de alt başlık? Bakın manşet, "HDP'den bildik ağız." Alt başlık, "Kimse şiddete yönelmemeli." Bunu da küçücük veriyor, Yeni Akit. Yenisi eskisi arasında fark yok da. Hepsini Akit işte.

Star, 11 Ekim. "Cinayetler sokağa çıkın çağrısıyla başladı." Yazının neredeyse bir paragrafında bir, iki, üç, dört, beş defa²⁴ benim ismim geçiyor. Küçücük bir haber.

"Demirtaş'a suç duyurusu." 11 Ekim. Avukat Yunus Akyol diye biri, HDP'li yöneticilerle benim ismini vererek ilk suç duyurusunu yapıyor.

Akşam gazetesi. 11 Ekim manşeti şu: "Çözümüne darbe koalisyonu." Yani barış sürecine darbe koalisyonu. Kimmiş? Saymış orada. "Kobani için sokağa çıkın çağrısı yapan HDP, kılık değiştirip halkın arasına sızan çözüm karşıtı

PKK'liler. Hükümet IŞİD'i destekledi provokasyonu kışkırtan CHP. Süreç bitti başlıkları atan uluslararası medya." Sorumlular bunlarmış. Akşam gazetesi.

Tabii ben manşetleri veriyorum da sadece. Gazetenin ön sayfası, iç sayfaları, tümünden bununla kaplı. Sadece bunlar mı? Televizyonları da aynı saatlerde, az önce belirttiğim isimleri televizyona taşıyarak sürekli bizi suçluyorlar.

11 Ekim. Beşir Atalay. "Demirtaş bütün kredisinin hepsini harcadı."

11 Ekim, Takvim. "Etekleri tuttu." Benim fotoğrafımı vermiş, göstericilerin fotoğrafını vermiş.

Dikkat edin, 13 Ekim. Yasin Börü'nün ailesinden alınan ilk röportaj, 13 Ekim. Kim? Star gazetesi. "Yasin'imın katili Demirtaş'tır." diye annesinden ilk röportajı alıyorlar, Hatice Börü'den ilk röportajı alıyorlar.

Soruyu da öyle bir soruyorlar ki, cevabı Demirtaş olarak alabilecek şekilde soruyorlar ve o günden sonra da "Yasin'in katili Demirtaş" haberleri aynı şekilde, her yerde kullanılmaya başlıyor. Çünkü o röportajı yapan, o haberi yapan, o manşeti aldırıyorlar, bu kurguyu kurmak üzere hesap yapıldığını önceden biliyorlar zaten ve Erdoğan, bakın üç açıklamada 8 Ekim, 9 Ekim, 10 Ekim, 11 Ekim hatta 12 Ekim'de yaptığı ilk dört açıklamada HDP'yi suçlamayan Erdoğan 13 Ekim'de, "O partinin lideri 40 kişinin katili." diye ilk cümlesini kuruyor. 13 Ekim.

Tivitin tarihi 6 Ekim, olaylar 7 ve 8 Ekim, Erdoğan'ın yaptığı açıklama 13 Ekim. O güne kadar sorumlu Pensilvanya, uluslararası medya vesaire.

²⁴ Paragrafta geçen Demirtaş kelimelerini tek tek sayıyor.

Yeni Akit, Mehmet Metiner. “Demirtaş kullanıldı.” Bakın avukatlarımın da oradaki arkadaşlarımızın da dikkatine sunuyorum. Yıllar sonra, yıllar sonra Ahmet Altun’un aklına gelecek fikri Metiner 13 Ekim’de vermiş zaten 2014’te, dokuz yıl önce. Ne demiş Metiner, biliyor musunuz? Röportaj yapmışlar. “HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş’ın insanları sokağa dökme çağrısında bulunması doğru mu?” Mesela Metiner şunu dememiş; “Yahu Demirtaş çağrı yapmadı ki. Böyle bir çağrı yok. Bin tane kurum yaptı, HDP de resmi hesabından tivit attı.” demiyor. Metiner de bunu kabul ederek cevabı şöyle veriyor; “Doğru buluyor musunuz?” demiş, “Yanlış.” demiş. “Bir siyasetçi vandalizme çağrıda bulunamaz. Selahattin Demirtaş böyle yaparak büyük bir insanlık suçu işlemiştir. Demirtaş çıkıp Türkiye toplumundan özür dilemelidir.” Ve kritik cümle: “Bu çağrı Selahattin Demirtaş’ın kendi iradesiyle değil, Kandil’in talimatıyla gerçekleşmiştir. Kandil’in talimatı Selahattin Demirtaş üzerinden iletildi. İmralı’dan da Abdullah Öcalan, ‘Şiddeti sonlandırın. Diyalogdan ve müzakereden kopmayın.’ diyerek Selahattin Demirtaş’a ayar verdi.” Bak şimdi! Mehmet Metiner bir iddiadan söz etmiyor ha. Yahu “Tahminen.” demiyor. Diyor ki, “Kandil’in talimatı Selahattin Demirtaş üzerinden iletildi.” Geçen, evrakları karıştırırken gördüm.

Mehmet Metiner’in bu dosyada tanık olarak dinlenilmesini tevsî tahkikat taleplerimizde iletceğiz, avukatlarımız not alsın. Çünkü o kadar emin ki. “İletildi.” diyor. İşte bu cümle, bundan yedi yıl sonra Ahmet Altun’un herhalde aklına geliyor. “Yahu hakikaten.” diyor. “Biz suçluyor, suçluyoruz da bir şey bulamıyoruz. Suçlayabilmek için TCK kapsamında örgüt üyeliği, örgüt talimatı kapsamına sokabilmek için talimatın Kandil’den gelmiş olması lazım. Yahu biz bunu niye düşünemedik.” Düşünemezsiniz çünkü Mehmet Metiner kadar zeki değilsiniz. Bak, adam kumpas konusunda uzman. Daha 13 Ekim’de bulmuş. En zekileriniz Mehmet Metiner, kumpası kuranların. Mehmet Metiner tanık olarak dinlenmeli ki nereden biliyor? En sağlam bilen o. Bak gizli tanıklarınız tam olarak bilmiyor. Uydurup getirdiği, savcının bulup getirdiği, pazarlıkla kandırıp getirdiği Merdan Rüştü Ovalıoğlu tam olarak bilmiyor. O tahmin ediyor, diyor ki, “Kandil’de not hazırlandı, Türkiye’ye gitti ama kesin onlara iletilmiştir, ben nereden göreyim?” dedi. “Akşam televizyonda görünce anladım ki aynı mesaj.”

Ondan sonra bir tane uyduran başka biri vardı, Kerem Gökalp. “Yahu ben görmedim.” diyor, “Ama Kandil’den birileri yola çıktı, Kamuran Yüksek yola çıktı, Kobani’ye doğru gitti, kesin orada ona iletiler.” Başka bir tane Ulaş,

ABC123 Merdan oldu sonra. İşte adam şey yaptı, beğenmedi ismini, gerçek ismini açıkladı, neyse unuttum gizli tanıklarınızın, açık tanıklarınızın ismini.

Yani hiçbiri diyemiyor ki, hiçbiri diyemiyor ki “Yahu ben gözlerimle gördüm, ha bu kulağımla duydum, şu isim HDP’ye Kandil’den şu talimatı iletti MYK’ye.” diyemiyor. Kim diyebiliyor? Mehmet Metiner. Kaç gün sonra? Sadece ve sadece altı gün sonra. 6 Ekim’den sonra, 13 Ekim’de bunu söyleyebiliyor Mehmet Metiner. Elinizde bu kadar önemli bir delil var, neden bunu değerlendirmediniz savcı, heyetiniz? Müthiş. Öyle gizli tanık, itirafçı falan da değil. Adam AKP milletvekilliği yapmış, adam AKP MYK üyeliği yapmış.

Mehmet Metiner gelmeli, burada biz dinlemeliyiz. Sorguya çekmeliyiz bu tanığı. En önemli dosya tanığı Mehmet Metiner çünkü. “Kandil, talimatı Selahattin Demirtaş üzerinden iletti.” diyen ilk kişi budur. Davanın temeli de bunun üzerine oturmuştur. Bunların hepsi işte bu şekilde algı operasyonlarıyla başladı. Ortada fol yok, yumurta yokken Mehmet Metiner gibi biri, milletvekilliği yapan o dönem, rahatlıkla bu iftirayı atabildi ya. Diyemedi, “Yahu Demirtaş’ın böyle bir açıklaması yok. Sokağa çıkın, yakın, yıkın çağrısı yok, vandalizm çağrısı yok.” Bu cevabı vermek yerine, “Yaptığı yanlıştır, talimatı da Kandil’den aldı.” diyor.

Devam ediyor Mehmet Metiner, devam ediyor. Diyor ki, “Selahattin Demirtaş Kürt gençlerini bir de Kobani’de savaşmaya çağırıyor, Kobani’de.” Yani “Rojava’nın Kobani kasabasında savaşmaya çağırıyor Kürt gençlerini.” Doğru, bunu yaptım. Gençleri orada IŞİD’e karşı savaşmaya, Türk ve Kürt gençlerini, onurlu savaşa katılmaya çağırdım. Fakat Mehmet Metiner diyor ki, “Kobani’ye gitmek için bütün yollar açıktır. Bunun için pasaportla gümrük sınırlarını aşarak geçmelerine gerek bile yok. Türkiye’nin kapılarından geçebiliyorsunuz. Bahane aramasınlar, Kobani orada duruyor.” “Tabii ki gitsinler, savaşsınlar.” diyor. Mehmet Metiner de bunu destekliyor aynı zamanda. “Mümkündür.” diyor, “Pasaporta da gerek yok, bir şeye de gerek yok.”

Devam ediyorum. Bi’ beş dakika daha okuyup sonra ara vereceğim. 15 Ekim’deyse bu defa Anadolu Ajansı, HÜDAPAR’lı Gökgöz ailesini ziyaret ediyor ve Gökgöz ailesinin babasından da “Oğlumun katili Selahattin Demirtaş’tır.” demeci alıyor. Tekrar hatırlatıyorum, 6 Ekim’de ne benim ne partimizin ismi geçiyor, suçlananlar arasında. 7 Ekim’de geçmiyor, 8 Ekim’de geçmiyor, 9 Ekim’de geçmiyor. Ne zaman ki 9 Ekim’de biz çıkıp, “Şiddeti durdurun.” çağrısını Öcalan’ın mektubuyla birlikte, hep birlikte yapıyoruz, o gün başlıyorlar hedefe koymaya. Şiddet çağrısı yaptığımız için değil, durdurun

çağrısı yaptıktan sonra isim isim, bütün ailelerden gidip demeç alıyorlar. “Selahattin Demirtaş oğlumun katilidir.” diye Yasin Börü’den, Gökgez ailesinden demeç alıyorlar.

Anadolu Ajansı, 15 Ekim. Bülent Arınç, Hükümet Sözcüsü, “Kobani’de savaşıyorlar.” diyor. “Burayı yakıp yıkıyorlar, gücünüz yetiyorsa diyor, gidin Kobani’de savaşın.” O da gençleri oraya davet ediyor.

“Diyarbakır’daki olaylar ABD iftar çadırına saldırının rövanşı.” Bu tarih de önemli, 15 Ekim. İlk defa medyada kullanılıyor. Kim üzerinden? HÜDAPAR Diyarbakır İl Başkanı Şeyhmus Tanrıkulu ilk iftirayı burada atıyor. Diyor ki, “Böylesi bir zamanda Adana Başkonsolosluğu, ABD’nin Adana Başkonsolosluğu, büyükşehir belediyesi koruması altında Şeyh Said Meydanında iftar yemeği vermeye çalışması büyük bir öfkeye neden olmuştu ve bu iftar neticesinde çadır yıkıldı, yakıldı.” Yakıldı. “Biz yaktık.” da diyemiyor, “Yakıldı.” diyor. Kendileri yaktılar, yaktılar iftar çadırını. İftarını açan insanları oradan kopup, yemeklerini döküp, iftar çadırını yaktılar ve kritik cümle, sonradan yıllarca tekrar tekrar kullanılacak cümle, “Selahattin Demirtaş’ın ABD dönüşü sonucu böyle bir çağrı yapması, bizde iftar çadırının yakılmasının bir rövanş da olabilir izlenimi yarattı.” Bunu da ilk kullanan HÜDAPAR Diyarbakır İl Başkanı Şeyhmus Tanrıkulu’dur. Daha sonra defalarca her yerde bunu tekrarladılar. “Demirtaş ABD’ye gitti. Döner dönmez ortalığı yakın, yıkın çağrısı yaptı.” Bu Şeyhmus Tanrıkulu denen arkadaş da demiş ki, “Biz iftar çadırını yakmıştık orada, konsolosluğun. Muhtemelen Demirtaş’a ABD’de bu talimatı verdiler. Bu çadırın rövanşını, intikamını alın.” dediler. O çadır madır intikamı hikaye kısmı geçelim ama “ABD dönüşü bu çağrıyı yaptı” ilk suçlaması HÜDAPAR’dan geliyor.

“Selahattin Demirtaş müebbetle yargılansın.” 17 Ekim Yeni Akit manşeti. “Çözüm süreci bizim projemizdir.” Anadolu Ajansı haberi, Ahmet Davutoğlu. Ama haberde, 17 Ekim’de suçlanan benim. Birçok yerde yine Selahattin Demirtaş ismi geçiyor. Delil olarak sunmak istediğim daha çok şey var. O nedenle herkes yoruldu. Dinlemekten yoruldular. Bir ara verelim yemek için arkadaşlar, biz de dinlenmiş olalım. Eğer heyetiniz için de uygunsuzsa öğle arası vermek istiyorum.

Netanyahu'nun yaptığıının aynısını dönüp bize yapıyorlar

Peki arkadaşlar, tekrar merhaba. Salonda yanılmıyorsam Ali Ürküt, Güney Hoca, Nazmi arkadaşlar var, yanlış seçmediysem. Merhabalar. Bülent arkadaşımıza da geçmiş olsun, sabah rahatsızdı galiba. Selam, sevgiler hepsine. Alp de rahatsızmış, geçmiş olsun dileklerimi iletirsiniz, cezaevindeki bütün arkadaşlara da.

Şimdi dün özetle geçmeye çalıştığım ve savunmamın ileriki aşamalarında değineceğim, Türkiye'deki Türk siyasal İslamcılığı ve Türk milliyetçiliği temelindeki ikiyüzlülük, ahlaki çöküntü bizim davamıza algı yaratma sürecinde de en büyük yalan ve iftiraları rahatlıkla kamuoyuyla paylaşmak şeklinde yansıdı. Aslında benim dün anlatmaya çalıştığım Türkiye'deki bu sosyolojiyi, Türkiye halklarının, Türk devrimcilerinin yüz akı diyebileceğimiz, Bülent Parmaksız ve Alp Altınörs arkadaşlarımız kendi savunmalarında çok çok daha detaylı ve tatmin edici şekilde anlattılar, ben biraz onların savunmasının zeminine dayanarak dün kendi görüşlerimi paylaşmaya çalıştım. Tabii heyetiniz o dönem ne kadar dinledi, ne kadar anladı, ne kadar kıymet verdi bilemem ama iki Türk devrimcisinin bu salonda ortaya koydukları hem tarihsellik açısından perspektif hem de güncel delil değerlendirmesi açısından yaklaşımları çok kıymetliydi. Ben kendilerine de bu vesileyle teşekkür etmek istiyorum, selamlarımı iletiyorum ayrıca.

Bir Müslüman; Allah'a inancı olan, Allah korkusu olan bir Müslüman en azından bu iddiası olan bir Müslüman neden bu şekilde yalan söyler, neden bu şekilde iftira atar, bunu anlatmaya çalıştım dün. Çünkü her şeyleri sahtedir. Türk siyasal İslamcılarının ideolojileri de sahtedir, çakmadır; inançları da sahtedir, çakmadır. Allah'a inanır gibi görünürler, Allah'ı kandıracaklarını zannederler. Halka saygı duyduklarını, milli iradeye saygı duyduklarını söylerler, halkı kandırırlar, milleti kandırırlar. Paraya kıymet vermediklerini, mülkün Allah'a ait olduğunu söylerler, küçük bir ihale için her türlü hileyi, her türlü yolsuzluğu, usulsüzlüğü, ihaleye fesat karıştırmayı gerçekleştirmekten çekinmezler. Türkiye'deki Türk milliyetçilerinin ve Türk siyasal İslamcılarının Türkiye'yi içine düşürdükleri durum budur.

Bugün Türkiye acı çekiyorsa birincisi, Cumhuriyet'in kuruluşundan bu yana yapılan hatalar, ikincisi de son yirmi yılda Türk siyasal İslamcılarının son on yılda da Türk milliyetçileriyle birlikte el ele verip yarattıkları kaostur, yarattıkları bunalımdır. Okuduğum ve okumaya devam edeceğim bütün algı operasyonları; kendini İslamcı olarak, Müslüman olarak namaz kılan, hacca giden, oruç tutan, İslam'ın gereğini yerine getiren, Allah'a inancı olduğunu

söyleyen insanların yalan ve iftiralarıdır. Biz işte on yıldır İsraililerin yalanıyla, Yahudilerin yalanıyla, Netanyahu'nun yalanıyla burada tutuklu değiliz. Kimse ikiyüzlülük yapmasın.

Buradan sallıyorlar haklı olarak. Netanyahu'ya, İsrail'e yaptıkları zulümlere, yalanlara, algı operasyonlarına karşı tepkilerini dile getiriyorlar. Bir yandan İsrail'e işte "Çocuk katlediyorsun, barbarsın, algı yapıyorsun, gerçek öyle değil." diyen siyasal İslamcılar dönüp aynı şeyi bize yapıyorlar. Netanyahu'nun yaptığının aynısını dönüp bize yapıyorlar.

Örnek vermeye devam edeyim. 19 Ekim 2014, Yeni Şafak, Ahmet Davutoğlu. "Şimdi Demirtaş'ın da Kılıçdaroğlu'nun da hesap verme zamanı." Çünkü algı yaratılmaya başlanmış ya. Artık 19 Ekim'e gelmişiz. Tetikçileri algı yaratmış, Davutoğlu da başbakan sıfatıyla bu algının üzerinde sörf yapıyor artık. Bundan sonra geçen bütün haberlerde ve köşe yazılarında Selahattin Demirtaş ismi şöyle anılıyor: "Halkı sokağa çağırıp yakın, yıkın talimatı veren HDP'nin Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş." Artık isminin geçtiği her yerde, bu bir talimat olarak verilmiş olacak ki, tek bir ağızdan yazmaya başlıyorlar.

Oğlumun katili Demirtaş

PKK/HDP'li çeteler tarafından ihtiyaç sahiplerine kurban etti dağıtılan vahşice katledilen 25 yaşındaki Hasan Gökgez'in babası Mehmet Gökgez, Akif'e konuştu. Acılı baba, oğlunun ölümünden HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ı sorumlu tutarak, "Oğlumun katili, Müslüman düşmanı Demirtaş'tır. O çocuk katilinin de sonu Şaron gibi olacaktır" dedi.

BİR EVLADIN FERYADI

BUNLAR İSLAM DÜŞMANI

"ÖMÜRLÜNDE böyle bir vahşet görmemiş, oğlunam, ondan gözündeki tek suçu Müslüman olmak" ifadelerini kullanan acılı baba Gökgez, HDP'nin Kürtleri temsil etmediğini belirterek, "HDP geldiğinden beri hiçbir kültürümüz kalmadı. Bu partinin Kürtlerle alakası yok. Eğer alakası olsaydı Kürt'ü Kürt'e dışlayan ritmelereydi. HDP'nin tek amacı İslam düşmanlığıdır" diye konuştu.

OĞLUM CENNETE GİTTİ

BABA GÖKGİZ: "Benim çocuğum gelmiş oldu, cenasete gitti. Biz verdiğimiz şehitlerimizin müessesesi, çirkef biber Müslümanız. Benim değil bir çocuğum, bin çocuğum İslamla fedâ olsun. Bu vahşeti sergileyenler hem dünyada hem ahirette bunları vebalini ödeyecekler" dedi. -**ATA**

KARLIYAVDA vebaldir; silahlı saldırı sonucu hayatını kaybeden HİDA PAR'ın oğlu'nun cenazesi toprağa verildi. Yalçın'ın 14 yaşındaki kızı Selim'in "Baba vücudun niye soğuk, kahepece vurdular seni, suçun neydi baba..." şeklindeki feryadı törene katılanlara duyuldu ve bir veyahı.

CENAZE töreninde konuşan HİDA PAR'ın Başkanı Hamdulah Tazak, "Hesimiz birer Fethi, Cangiz, Yasin, Riyazi, Hasan ve Hilsemin olacakız. Kürdistanla kömürüne asla üzün veremeyeceğiz" dedi. -**ATA**

YENİ Akit

24 EKİM 2014
MİC. 15 TL

10 ZARFIÇE 1435

www.yeniakit.com.tr

CLMBA 24 EKİM 2014

Mesela yine Mehmet Gökgez -25 yaşında Kobani olaylarında yaşamını yitiren Hasan Gökgez'ün babası- Yeni Akit yine onun ağzından alıyor "Oğlumun katili Demirtaş." Bak manşet.²⁵ Tarih 24 Ekim. "Oğlumun katili Demirtaş." "Neşe göre oğlunun katili Demirtaş?" diye sormuyor. Yeni Akit zaten bu

²⁵ Demirtaş gazete kupürünü kameraya gösteriyor.

manşeti almak için gitmiş oraya. Yasin Börü'nden alıyor, gidiyor Hasan Gök-göz'ün babasından alıyor.

Peki tedirginlikleri ne, kaygıları ne? Bu siyasi İslamcıların paniklemelerinin nedeni ne? Paniklemelerinin nedeni şu; Cumhuriyet'in kuruluşundan beri tasfiye edilmişler. Kemalist elitler tarafından horlanmışlar, ötekileştirilmişler, zulme uğramışlar. Doğru, dün ben de anlattım. İşte Adnan Menderes, o akımın ilk başbakanı, idam edilmiş suçsuz yere, haksız yere. Görmedikleri zulüm kalmamış. Başörtüsü yasaklanmış, muhafazakar insanlar aşağılanmış, her şey yapılmış. Bunca yıldan sonra iktidarı tek başına ele geçirmişken nimetlerini artık kendileri yemeye başlamışken birdenbire bir tehdit çıkmış ortaya, birdenbire bir tehdit çıkmış; Kürtler. Müslüman da olsa Kürtler, onlar için tehdit. Çünkü beslendikleri iktidarı alaşağı etme ihtimali var. Onun da öne çıkan sembol ismi Selahattin Demirtaş. Bu raporda²⁶ belirtildiği gibi. Ne yapmaları lazım? Yeni Akit, bunlar, AKP iktidara gelmeden önce gazete serip üstünde ekmek, peynir, zeytin yiyen insanlardı. Şimdi hepsi lüks içindeler, kaybetmemeleri lazım. O yüzden bu manşeti attırmaları lazım. HDP'nin, Demirtaş'ın yıpratılması lazım.

Bakın, bundan dokuz yıl öncesinden söz ediyorum "Katil Demirtaş. Oğlumun katili Demirtaş" diyor. Benim çağrım var mı? Benim "şunu öldürün, vurun, kırın" çağrım var mı? Yok. Savcı da bulamıyor, siz de bulamadınız. Bulabildiğiniz üç dört tane yalancı tanıktan başka hiçbir şey olmadı, bu süre zarfında. Tam tersine durdurun çağrısı var mı? Benim var. Bunları söylüyorlar mı? Yok. Ama her konuşmada artık herkes, 25 Ekim'de, bir gün sonra Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu ne diyor? "Bunu kıskırtan, olayları kıskırtan Demirtaş değil mi?" diyor. "HDP Eşbaşkanı Demirtaş'ın açıklamaları, çağrısıyla olaylar çıkmadı mı, sokaklar karışmadı mı?" Gazeteci de sormuyor, demiyor ki, "Böyle bir şey yok. Biz bulamadık Demirtaş'ın çağrısını. Olayları çıkaran, yakın yıkın diyen, vurun kırın..." Çünkü öyle söylüyorlar. "Vurun, kırın diyen Demirtaş değil miydi" diyorlar. Dışişleri Bakanı söylüyor, Akit gazetesi söylüyor, Yeni Şafak söylüyor, yazarları söylüyor, Başbakan söylüyor. Bakın bunlar Müslüman. Dün anlattım nasıl Müslüman olduklarını. Böyle Müslüman bunlar. Yalan, iftira, kul hakkı İslamiyet'e göre nedir? En büyük günahlardandır. Peki işlemekten çekiniyorlar mı? Çekinmiyorlar. Ne uğruna? İktidarları uğruna.

²⁶ SETA'nın hazırladığı "Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Adaylar: Selahattin Demirtaş'ın Siyasal Anlamı" adlı raporu gösteriyor.

“Arınç’tan Demirtaş’a: Utanmaz adamlar.” “Demirtaş’ın ABD gezisi tesa-düf mü?” Vatan gazetesi, 26 Ekim. Cuma İçten, o dönemin AKP milletvekili, şimdi başka bir muhalif partide milletvekilliği yapıyor. Sorsanız diyecek, “Benim cahiliye dönemimdi, o dönem bu açıklamaları yaptım.” Ne demiş? “Sokağa çıkmaya davet eden ve provokasyonları başlatan Selahattin Demirtaş. 7 Ekim’de yaptığı sokak çağrısıyla Türkiye’yi savaş alanına çevirip 40’tan fazla kişinin ölümüne yol açan HDP ve eşbaşkanı Selahattin Demirtaş.”

Yeni Akit, “HDP’den Kobani için yeni isyan çağrısı.” Yeniçağ. Bunlar 30 Ekim, 31 Ekim, “AK Parti’den HDP’nin 1 Kasım çağrısına tepki.” 1 Kasım Kobani yıl dönümü nedeniyle ayrıca partimiz çağrı yapmış ve bunlar da işte “Yeni provokasyon, yeni katliam hazırlığı” demişler. E tabii dediklerinin hiç-biri çıkmamış. Çünkü sokağa çıkmayı korkutmak, insanları ürkütmek için artık o tarihten sonra her sokağa çağrı yapanı katil ilan ettiler, provokatör ilan ettiler.

En büyük tehdit biz olmuşuz, biz neyin tehdidiyiz, onların rant düzeninin

Ve her birinde ismim birkaç defa geçiyor. Bakın, başka kimsenin ismi geçmiyor artık. “HDP MYK” denilmiyor, “HDP” denilmiyor. “HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş” deniliyor. Takvim, 1 Kasım. “HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş’ın çağrısıyla sokağa dökülen terör örgütü yandaşları.”

Yeni Akit. Yine bir akademisyenden sözde görüş almış, Selahattin Demirtaş sorumlu olarak belirtilmiş. Takvim, “Demirtaş Kobani için sokağa çağırıldı, paralel çete fırsatı kaçırmadı. Van’da iki polisin park etmiş, Van’da polisin park etmiş araçları panzerle alevlerin içine sürüklediği görüntüler ortaya çıktı. Kaos lobisi. HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş’ın da sokağa çağırmasıyla şehirler karıştı. Terör örgütü yandaşları her yeri yakıp yıkarken 40 kişi öldü.” Van’da da bir polis panzeri araçları, sivil araçları alevlerin içine sürükledi diye Takvim gazetesi manşet atıyor. Tabii sonrasında panzer kimdi, polisler kimdi, polisler nasıl sivil araçları ateşe attılar, olayların büyümesini nasıl tetiklediler, araştırılmadı. Mahkemeniz araştırmıyor, Meclis araştırmıyor, yedi yıldır, sekiz yıldır savcılar araştırmıyor. Hiç kimse araştırmıyor. Neden? Çünkü olayların üstüne yıkılması gereken kişi ve kurum belirlenmiş. Kimdir o? Raporda belirtilmiş. Tehdit kim? HDP ve Demirtaş. Dolayısıyla Pensilvanya, Cemaat, FETÖ, derin devlet, Amerika, yurt dışı, yurt içi... Artık hiçbir şeye gerek yok. Demirtaş ve HDP. Çünkü AKP’nin bekası açısından iç tehdit olarak en büyük tehdit

biz olmuşuz. Yine her seferinde altını çizerek vurgulayacağım. Biz neyin tehdidiyiz? Onların rant düzeninin tehdidiyiz. Çünkü hırsızlığın, yolsuzluğun, ahlaksızlığın dibine bulaştıkları için bunlar bu nimetlerden vazgeçemiyorlar, bunlardan olmak istemiyorlar. Bu nedenle yaptıkları şey bu.

7 Ekim-13 2014 tarihleri arası. Yani yedi günde yüz bir tane köşe yazısında benim ismim zikredilmiş, hedef gösterilmişim. Sadece ilk yedi günde. Bunun 91'i gazetelerde, 11'i de internet sitelerinde yazılmış. AKP grubu yayınlarından Yeni Şafakta 21 tane, Akşam'da 13 tane, Türkiye gazetesinde 11, Star'da 7, Akit'te 6, Takvim'de 5, Sabah'ta 2, Milat'ta 4 olmak üzere AKP grubu yayınlarında sadece bir haftada benim ismim üzerimden 69 köşe yazısı yazılmış.

AKP yandaşı olmayan merkez medyada ise Hürriyet'te 5, Habertürk'te 5, Sözcü 4, Vatan 3, Milliyet 1, Yeniçağ 1, Posta 1, Yurt 1, Bugün 1 olmak üzere toplamda 22 köşe yazısı, bir haftada bütün olayların sorumlusu olarak beni gösteren köşe yazısı yazılmış.

Olumsuz, hedef gösterme, suçlama, hakaret içerikli yazıları kimler yazmış? 57 ayrı yazar yazmış. Sadece bir hafta, 7 Ekim-13 Ekim'den söz ediyorum. Kimler yazmış? Kurtuluş Tayız 7 günde 5 tane hedef gösteren yazı yazmış. Hilal Kaplan 4 tane, Melih Altınok 5, Fuat Uğur 4, Hasan Karakaya 3, Ergin Dilek 3, Ersoy Dede 2, Markar Esayan 3, İbrahim Karagül 2, Abdulkadir Selvi 2, Gülay Göktürk 2, Nihal Bengisü Karaca 3, Hüseyin Yayman 2, Akif Beki 2, Rahmi Turan 3, Bülent Erandaç 2, Ramazan Akın 1, Turgay Güler 2, Emin Pazarcı 1, Özlem Albayrak 1, Mahmut Ömür 1, Taha Akyol, Rahim Er iki.

Bundan sonra okuyacaklarım birer tane. Elif Çakır, Fatih Altaylı, Yağın Doğan, Ali Nur Kutlu, S. Gezer, Mehmet Türker, Sebahattin Önkibar, Salih Tuna, Gültekin Avcı, Yaşar Taşkın Koç, Ahmet Duvarcı, Mehmet Metiner, Mehmet Şeker, İbrahim Kiraz, Özcan Kit, Doğan Kırkinci, Yasin Aktay, Ümit Özdağ, Ali Saydam, Fadime Özkan, Namık Açıkgöz, Orhan Miroğlu, Medaim Yanık, Hakan Albayrak, Murat Çelik, Mehmet Ocaktan, Cüneyt Ülsever, Cengiz Özdemir, Aziz Üstel, Ahmet Kekeç, Etyen Mahçupyan, Mehmet Türker, Güneri Civaoglu, Rauf Tamer. Sadece yedi gün. Yedi yıl demiyorum ya da 2014'den beri, bu dokuz yılda yazılan aleyhe yazı sayısını demiyorum. İlk bir hafta çünkü çok önemliydi, bir haftada algının yaratılması gerekiyordu. Hızlı bir şekilde, "Bu suçu kimin üstüne yıkacağız? Bu cinayetleri bu yıkımları kimi sorumlu tutacağız?"

Ülkeyi biz yönetiyor olsak tabii ki sorumlu, siyasi sorumlu biziz. "İstihbaratını nasıl almadın? Nasıl önlemedin? Polisi niye zamanında harekete geçir-

medin?" Olaylar üç gün sürdü, bir gün de değil. "Neden ek kuvvet göndermedin?" Her şey söylenebilir, iktidarda olsak. Ama iktidarın sorumluluğunu gözden kaçırabilmenin, bir taşla birçok kuş vurabilmenin yolunu keşfettiler. Bunlar algı operasyon merkezidir. Bunlar böyle gazeteci olarak kendi köşelerinde oturup "a bugün ne yazalım" diyen gazeteciler değil. Halen televizyon izliyorsanız Allah billah aşkına akşamları CNN Türk'ü açıp bakın –A Haber bizde yok, çekmiyor cezaevinde- CNN'i izleyin bakın, konuşmaları sürerken bir bakıyorsunuz hepsine aynı anda mesaj geliyor, çıkarıyorlar telefonda bakıyorlar, bir bakıyorsunuz konu değişiyor, herkes bu defa başka konuda aynı şeyleri söylemeye başlıyor. Bir saat, bir buçuk saat tartışıyorlar, bi' bakıyorsunuz tekrar telefonları biri masadan alıyor, biri cebinden çıkarıyor. Aynı merkezden. Hiç utanmıyorlar, göz göre göre yapıyorlar. Yani bunlar öyle gazeteci kimliğiyle vicdanen, ahlaken ellerindeki delile, şuna buna dayanarak, araştırmacı gazeteciliğe dayanarak yazı yazmış tipler değil ki. Aynı kumpasın, ilk operasyon algı merkezi tarafından yönlendirilmiş gazeteci kılıklı tetikçilerdi hepsi. Hepsi. Hepsinin sorumluluğu var. Yedi yıldır burada tutuluyor olmanızda, bu ilk hafta yazı yazıp bizi hedef gösterenlerin sorumluluğu var.

Başlıklarını okuyayım yazılarının, tutanaklara geçsin. Hepsi geçsin tutanaklara. "Barışı gözden çıkarmak bu kadar kolay mı?" Kurtuluş Tayız. "Vandalizm" Taha Akyol, "Ne IŞİD ne PKK savaşı" Akif Beki. "Durum budur" Rauf Tamer. "Bu plan tutmaz" Ergün Diler. "Ölüm unutkanlığı ve HDP" Fuat Uğur. "Sizi iyi tanıyoruz bay çapulcu" Mehmet Ocaktan. "Öcalan Demirtaş'ı uyarmıştı" Kurtuluş Tayız. "Demirtaş'a biri gerçeği söylesin" Akif Beki. "Kobani üzerinden canlanan terör" Ramazan Akkr. "Demirtaş'ın vebali" Mahmut Övür. "Öcalan ve Demirtaş" Ergün Diler. "Çözüm sürecini tehdit etme dönemi bitti" Melih Altınok. "Erdoğan'dan HDP'ye net mesajlar" Murat Çelik. "Gözyaşlarımızı bitti mi sandın?" Ersoy Dede. "Edi Bese" Hilal Kaplan. "Demirtaş konuşmadı çelişki paylaştı" Özlem Albayrak. "İran- Suusi Savaşı IŞİD ve Demirtaş'ın körlüğü" İbrahim Karagül. "Çiçek çocukların yamaladığı Türkiye" Turgay Güler. "Demirtaş siyasi bedel ödemeli" Gülay Göktürk. "Vaşşiler" Hakan Albayrak, "Son sözü kim söyleyecek?" Nihal Bengisu Karaca, "Yak yık yıldır siyaseti" Medaim Yanık, "Atatürk heykelleri yakılırken" Mehmet Türker, "Mesele Kobani mi 9 Ekim mi?" Namık Açıkgöz, "Hesabı kim verecek?" Mehmet Şeker, "Öcalan Demirtaş'ı uyarmıştı" Kurtuluş Tayız ikinci yazısı. "Kandil nerde yanlış yapıyor?" Hüseyin Yayman, "İki yüz on iki okul" Yalçın Doğan, "Bu isyan suçudur" Rahmi Turan, "Doğa ve bayrağa dair" Or-

han Miroğlu, "Sahipsiz köyün değnekli katilleri" Cüneyt Ülserver, "İktidar fereset ama ille de dirayet" Cengiz Özdemir, "Beyaz Türklerin Selocanı" Ahmet Kekeç, "İlk altı ayda ana sütü önemlidir" Aziz Üstel, "Hesap lütfen" Ersoy Dede, "Davutoğlu ile Malatya'da Erdoğan ile Bayburt'da" Abdulkadir Selvi, "Akılsızlık ve hayal kırıklığı" Etyen Mahçupyan, "Kandil'in yağı biterken" Fuat Uğur, "Demirtaş'ın zoraki itirafı" Hilal Kaplan, "Hangi kapı Selahattin Bey" Turgay Güler, "Adım adım fiili özerklik" Fatih Altaylı, "HDP'nin yarattığı büyük tahribat" Fadime Özkan, "Tuzağa düşmeden yola devam etmek" Markar Esayan, "Söz meclisten dışarı" Abdulkadir Selvi, "Hatalar zinciri" Rahmi Turan, "Düğmeye kimler bastı" Bülent Erandaç, "Katrani kaynatsan olmaz ki şeker" Fuat Uğur, "Üç buçuk Spartalıdan itiraflar" Ali Saydam, "Yasin Börü vardı kafasını ezdiler" Selahattin Gezer, "Benzincideki PKK'lı" Güneri Cıvaoglu, "Etekli siyaset" Ali Nur Kutlu, "Çözüm sürecinde son durum kırıldı ama onarılabilir" Nihal Bengisu Karaca, "PKK terörü Türk öfkesi ve Ahmet Hakan'a mektup" Ümit Özdağ, "Kontrollden çıkan kalabalıklar sorunu" Yasin Aktay, "Berkin Elvan Yasin Börü ve ikiyüzlü Entelijansiya" Sabiha Doğan Kırkını, "Davutoğlu daha da yanuma gelemezler. "Dolmabahçe'de on bir saat" Nihal Bengisu Karaca, "Örgüt sözünü tutarsa hızlı adım atılacak" Hüseyin Yayman, "Davutoğlu'nun azından son iki ayın takvimi" İsmet Berkan, "Kim özür dilemedi" Ergün Diler, "Kandil yalan mı söyledi?" Hilal Kaplan, "Bir cevabınız yok mu özür bile dilemeyecek misiniz?" Markar Esayan, "Koridordan kim geçecekti?" Markar Esayan, "Ortak vicdanı harekete geçirmek için" Gülay Göktürk, "6-8 Ekim'in perde arkası çözüm sürecinde PKK HDP yalanları" Hasan Karakaya, "HDP'nin tekdibi" Hilal Kaplan, "Kobani olaylarında asıl hedef çözüm süreciydi" Kurtuluş Tayiz, "Hükümete Demirtaş'a teşekkür etsin" İbrahim Kiraz, "Öldürülen kırk kişi düzeltip özür dilerse geri gelir mi?" Melih Altınok, "Eli kanlı olmak için tetik çekmek şart mı?" Mehmet Şeker, "Karanlık eli nerede aramalı" Kurtuluş Tayiz, "Selahattin Demirtaş'a cevabımdır asıl tetikçi sizsiniz" Hasan Karakaya, "Fazlasıyla karanlık Kandil" Ahmet Duvarcı, "Böyle çözüm süreci olmaz" Mehmet Metiner, "Biz seyretmekten bıktık ama" Yaşar Taşkın Koç, "Sahnedeki PKK planı" Gültekin Avcı, "Fırsatçı kalleş nankör" Emin Pazarcı, "Mesele Kobani değil Kürt kardeşim sen hala anlamadın mı?" Hasan Karakaya, "Peşmerge IŞİD'i durdurabilir mi?" İbrahim Karagül, "KCK cuntasının darbe planı karaya vurdu" Salih Tuna, "Adım adım iç savaşı" Selahattin Önkibar, "Selahattin Demirtaş kimin adamı?" Sait Şahin d-Doğru haber, "ABD'de Demirtaş'ın ağzına sürülen bir parmak bal" Medya

Gündem web sitesi, "Selahattin Demirtaş'a sorular" Bekir Tank, "Kobani eylemcileri için harika bir önerim var" Süleyman Özışık, "Yalan söylüyorsun Demirtaş" Arzu Erdoğan, "Demirtaş'ın eline Kürt gençlerinin kanı bulaştı" Metin Gökmen, "HDP'de hasar tespiti" Hatice Kübra, "Demirtaş'a oy verenler şimdi ne düşünüyorlar acaba" Ekosiyaset web sitesi. "Demokrasi bunalımı ve Öcalan'ı kurtarma çabaları" Ercan Taştekin, "Selahattin Demirtaş'ın büyük çaresizliği" Ali Yağız Baltacı, "Amerika Demirtaş'a bizim çocuğumuz diyor" Hakkı Öznur, "Kürt Kemalistlerinin et balık kurumu solculuğu ile bitmeyen flörtü" Melih Altınok, "Çıksınlar 6-7 Ekim'de yapılanlar çözüme ihanettir desinler" Elif Çakır, "Şiddet sarmalı ve tutarlılık" Melih Altınok, "Kürt meselesini doğru okumak" Rahim Er, "Ey Kadir İnanır sana kim inanır" Rahmi Turan, "HDP Genel Merkezinde kafa kesen devlet partiyi mi kapatmayacak" Melih Altınok, "Çözüm sürecinin yeni şifresi" Abdulkadir Selvi, "Türbülans manevraları" Bülent Erandaç. Bunlar o bir hafta içinde yazılan yazıların sadece başlıklarıydı.

Şimdi tabii o süre zarfında bize yönelik iftiralарının, bize yönelik. Bunlar bize yönelik iftira atarken biz sadece okuyor muyduk? Hayır, tekzip ediyorduk. Birçoğu tekzibimizi yayınlamıyordu ama Hilal Kaplan tekzibimizi yayınlamıştı. Okuyayım. "Yeni Şafak gazetesi yazarlarına tekzip." Hilal Kaplan'ın köşesinden okuyorum. "Yeni Şafak gazetesi yazarları Sayın Hilal Kaplan ve Sayın Markar Esayan'ın bugünkü köşe yazılarında Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş'ın, Başbakan Sayın Davutoğlu ile 1 Ekim'de yaptığı görüşmeye dair birtakım iddialar yer almıştır. Sayın Demirtaş'a atfedilen söz ve ifadeler, yaşandığı ileri sürülen diyaloglar gerçeği yansıtmamaktadır. Her şeyden önce Sayın Demirtaş'ın 'Bundan böyle her yer Kobani olacak' şeklinde herhangi bir çağrısı ya da ifadesi olmamıştır. İkincisi Sayın Demirtaş görüşmede PYD'nin acil taleplerini iletişmiş, koridor açılmasını önermiş ve Ankara'nın PYD ile bir an önce temas kurmasını, yakınlaşmasını istemiştir. Koridor açılmasına yönelik Hükümet kanadının tüm seçenekleri masaya sunduğu ve HDP'nin bunları kabul etmediği, karşı çıktığı yönündeki iddialar gerçeği yansıtmamaktadır. Tam tersine koridor açılması için çaba sarf eden, çağrı yapan HDP tarafı olmuştur. Önceki gün açılan koridorun, aslında 1 Ekim'de yapılan görüşmede Sayın Demirtaş'ın dile getirdiği en önemli başlık olduğunu hatırlatmak isteriz. Tüm bu gerçeklerden hareketle HDP, başından bu yana diyalogdan ve çözümden yana tavır ortaya koymuş, Hükümet ile diyalog halinde sorunların çözümü için çaba sarf etmiş ve etmektedir. Diğer yöndeki yorum ve değerlendirmeler HDP'nin politik tutumunu yansıtmamaktadır. Kamuoyuna saygıyla duyurulur." Buna benzer tekzip, genel merkezimiz basın

birimi tarafından neredeyse bütün gazetelere, köşe yazılarına gönderildi. Yeni Şafak'tan sadece Hilal Kaplan kendi köşesinde yayınladı, onu da kabul etmediğini belirtmek amacıyla yayınladı.

Sadece bir hafta içerisindeki bu algı operasyonları, oyunları nedeniyle bugün "Kobani'de vurun kırın yakın yakın çağrısını yapan Selahattin Demirtaş" algısı o bir haftada şöyle kamuoyunun hafızasında bir yer etmiş oldu. Sadece yer etmiş oldu. Ama kapatıldı, durdu. Ondan sonraki yazılarda bulamazsınız. Yani o Ekim, Kasım aylarında yürütülen kampanya sonrasında doğru dürüst, bir sistematik saldırı, sistematik bir iftira kampanyası bulamazsınız. Ne zamana kadar? Biz 7 Haziran 2015 seçimlerine parti olarak girme kararı aldığımızda kampanyamızı başlatana kadar. Yine çıt yok. Hiç kimseden çıt yok. Kobani olayları olmamış, Demirtaş katil değil, soruşturma yok. Durdular. Neden durdular? Çünkü bizden istedikleri şeydi; HDP seçime parti olarak girmesin, bağımsız girsin. Erdoğan'ın bizden istediği buydu. İsteddiği değil, dayattığı buydu. Bizi zorladığı konu buydu. "Parti olarak seçime girmenize ne gerek var, bir grup neyinize yetmez, 20, 25 milletvekili Mecliste olsanız yetmez mi" diye -kendisi doğrudan benimle görüşmediği için araçlar aracılığıyla- bize ilettiği buydu. "Niye parti olarak giriyorlar?" Biz de çıktık Parti Meclisimizi topladık ve parti olarak girme kararı aldık. İşte o andan itibaren tekrar kıyamet koptu, tekrar aniden benim "katil" olduğumu, HDP'nin çağrı yaptığını hatırladılar ve bu defa öyle köşe yazarları, dandik dündük gazeteciler aracılığıyla değil, bizzat Cumhurbaşkanı'nın ağzıyla kampanya başladı.

Birazdan ona geçeceğim ama önce bu sadece köşe yazıları, sadece internet sitelerinde değil, büyük büyük manşetlerle... "Olayların sorumlusu Demirtaş." Benim fotoğrafımı kullanarak algı yaratmak için, bakmanızı rica ediyorum böyle yaptılar. Eylemciler, Selahattin Demirtaş fotoğrafı.

Cuma İçten bugün DEVA mı Gelecek mi nerede siyaset yapıyor bilmiyorum, o dönemin Diyarbakır'ın milletvekili. Kendisi silah tüccarıdır, silah satışı yapar. Diyarbakır'da iki tane silah dükkanı vardır, uluslararası silah ticareti yapar, aynı zamanda özel okullar sahibidir. "Demirtaş sokağa çocuğu ile çıksın. Sokağa çağrı yapıp bu katliama sebep olan Demirtaş sokağa çıksın." Cuma İçten'e de buradan söyleyeyim, 6 Ekim akşamı iki küçük kızım ve eşim de sokağa çıkmıştı. Çok merak ediyorsa onu da söyleyeyim. Delal ve Dilda da eşim Başak da protestolardaydı. Ne kimseyi yakıp yıktılar ne kimseye zarar verdiler ama ikisi de hep birlikte İŞİD'in vahşetini protesto ettiler.

“İşte eserin Demirtaş.” diye yanan yerin yanına, alta benim fotoğrafımı koyup Demirtaş ismini kullandılar, “İşte eserin Demirtaş.” Benim fotoğrafım şurada. Gösteriler, yanan yerler. Bunlar İslamcı gazeteciler.

“HDP’lilerin çocukları Viyana okullarında.” Benim fotoğrafım ve 6-8 Ekim olayları.

“Demirtaş kaos peşinde.”

“Bu kafaya bu yasa şart.” Benim fotoğrafım. Güvenlik yasası çıkaracaklar, bana karşı çıkartıyorlar sanki. “Sorumlular hesap versin.” diye AKP’nin Kürt vekillerinden, bölge vekillerinden demeç almışlar. Hepsini benim ismimi kullanmış.

“Demirtaş’ın yakın yakın diye sokağa çağrı yapması.” demişler. Muhyettin Aksak, Oya Eronat, Eşref Taş, Mustafa Bilici.

“Selahattin Demirtaş, Biden’in intikamını mı aldı?” Biden’e kafa tutmuş bunlar, ben Biden’in intikamını almışım, HDP de değil ha.

“Kan akarsa sorumlusu Demirtaş, Kandil, İmralı ve HDP’dir.” Kimin fotoğrafı var? Göstericiler ve Selahattin Demirtaş.

Aleyhime açıklama yapanlar. Mehmet Emin Ekmen ve HÜDAPAR Genel Başkanı o dönem, Hüseyin Yılmaz. Mehmet Emin Ekmen şu an DEVA’da milletvekili, Batman milletvekili, hukukçu. Kimin ismini kullanmışlar? Selahattin Demirtaş. O dönem AKP milletvekili kendisi.

“Kürt halkı artık Demirtaş’a dur demeli.” haberin manşeti. Altında Hasan Gökçöz’ün babası, “Oğlumun katili Demirtaş.”

“Erdoğan’dan yargıya talimat gibi açıklama: Halkı sokağa dökmek isteyenler yargıdan kurtulamayacak.” Benim ismimi veriyor.

“Akacak kandan sorumlusun.” Davutoğlu. Kimin fotoğrafı var? Selahattin Demirtaş. Davutoğlu’nun açıklaması. Manşet ne? “Paralel Demirtaş”. Bunların hepsi o ay yaşanıyor.

“Selahattin Demirtaş müebbetle yargılsın.” İlk hafta, fotoğrafımla birlikte.

“Katil Demirtaş.” manşete bakın. Takvim gazetesi doğrudan benim fotoğrafımı vermiş. “Katil Demirtaş.” Katili de ilan etmiş. Siz şu anda, şu iddianameyle yargılama yapıyorsunuz, heyetinize söyleyeyim.²⁷ Önünüzdeki iddianame boş. İddianame o hafta yazıldı.

Bakın, Yeni Akit’in şu manşetidir sizin iddianameniz: “Demirtaş’tan yine pişkinlik.”

²⁷ Demirtaş, Takvim gazetesinin kupürünü sallayarak kameraya gösteriyor.

Demirtaş'tan yine pişkinlik

“Durun.” çağrısını bile pişkinlik olarak yazan bir Yeni Akit veya Yeni Şafak gazetesi var.

“Demirtaş yargıya hesap verecek”, “Kana doymadı Demirtaş”, “Kan tacirleri yine sahnede”. Dikkat edin, algı operasyonu. Elinde taş olan yüzü kapalı biri, köşede benim fotoğrafım, altta yanan yerler. Algı böyle yaratıldı işte. Şu anda siz bunu yargılıyorsunuz. “Siz bu algının yaratıldığını, iddianamenin yalan olduğunu falan bilmiyorsunuz, ilk defa benden duyuyorsunuz.” demiyorum, yanlış anlamayın. Bizatihi bu algıyı yaratanlarsınız aynı za-

manda. Heyet olarak da bunu yaratanlarsınız, bunu zaten aldığınız ara kararlarda rahatlıkla gösterdiniz, yeri geldikçe söyleyeceğim.

“Yemedik Selahattin.” Yaptığım “Şiddet olmamalı.” çağrısına, “Yemedik Selahattin.” Çünkü hesaplarına gelmiyor Demirtaş'ın bir barış çağrısı. O da “Yemedik Selahattin.” oluyor. “Biz seni katil olarak ilan ettik, yapacağın bir şey yok.” diyorlar.

“Sorumlu Demirtaş.” Abdülhamit Gül, buyurun.

Erdoğan'dan Demirtaş'a: Yargıdan kurtulamayacak

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın “Sokakta engelleriz” sözüne Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye Petrolleri'nin 60. yıl resepsiyonunda sert yanıt verdi. Erdoğan, İç güvenlik reformuna ilişkin, “Bu düzenlemeyi bozmaya gayret edenler, bunun yegane sorumlusu olacaktır. Halkı sokağa dökmek isteyenler yargıdan kurtulamayacaktır” dedi. Erdoğan, “Molotofkokteyleyle bu ülkede siyaset yapamayız” diye konuştu. Erdoğan ayrıca Ocak ayında Batı Karadeniz'de yeni bir sondaja başlanacağını da söyledi. (AA)

“Panzer lobisi. Sorumlu Demirtaş ile Cemaatçiler.” Bakın, panzerin Van'da araçları nasıl ateşe sürüklediğini gösteriyor, burada videoda. Bunun da fotoğrafını almış. Bu panzeri kim kullanıyordu? Bu paralel dedikleri, IŞİD lehine slogan atan polisler kimdi? Niye mesela bunlarla birlikte yargılanmıyoruz biz? Neden bunlar gelip de “Evet, biz talimatı HDP'den Demirtaş'tan aldık.” demiyorlar? Yahu bu neden araştırılmıyor

çünkü Cemaat ile bir alıp veremeyecekleri yok. Onların ekmeğine yağ süren Cemaat, hırsızlık çarklarına taş koyan HDP'dir. O yüzden bizimle uğraşıyorlar veya uğraşıyorsunuz.

"Erdoğan'dan Demirtaş'a: Yargıdan kurtulamayacak."

Tarihi söylüyorum, 11 Aralık 2014. Daha 2015'e geçmemişiz. Kampanya devam ediyor hala.

"Oğlumun katili Demirtaş." Fotoğrafımla birlikte.

"HDP'li Demirtaş'a suç duyurusu." Yandaş avukatlar, barolar.

"Demirtaş'a ne fısıldandı?" Manşetten vermişler, içeride de köşe yazısını vermişler, "Demirtaş'ın kulağına kim ne fısıldadı?"

"Ölenlerin sorumluluğu Demirtaş'ın omuzlarında." Akit gazetesinin sür-manşeti.

Bu da Apocu (!) Bülent Arıncı. "Kimin sözcülüğünü yapıyorsunuz da Öcalan'ı itibarsızlaştırmak istiyorsunuz?" O sıralar Apocuydu kendisi. Ona göre de biz Öcalan'ı itibarsızlaştırmaya çalışıyoruz, böyle yapıyoruz. Görüyorsunuz değil mi? Hükümet Sözcüsü bize diyor ki, "Kimin sözcülüğünü yapıyorsunuz da Öcalan'ı itibarsızlaştırmak istiyorsunuz?"

"Kışkırtan, terlemeyi hak eder." Ben terlemişim ya çünkü kışkırtan benim, o yüzden terleyen de ben olurum.

Milliyet Ankara taşra baskısı. Günlerce açıklama yapmışım, sağ olsun bir tane gazete benim demecimi vermiş. "İrkçi bir linç kampanyası ile karşı karşıyayız." Bu da benim demecim. Bulup bulabildiğimiz bir bu var. Çünkü verdığımız hiçbir cevabı hiçbir medya kuruluşu yazmıyor.

"Demirtaş'a suç duyurusu. Müebbet istendi." Daha 2014 Aralık'ındayız.

Aydınlık gazetesi. Bu da Perinçek'in. "ABD talimatıyla çocukları yaktın." Bu da benim fotoğrafım. Burada da ABD'den talimat aldığımın (!) detayları açıklanmış, Perinçek'in üstün zekasıyla (!) onlar da onu tespit etmiş.

Bülent Arıncı, Hükümet Sözcüsü sıfatıyla "Demirtaş'a utanmaz adam. Sırrı Süreyya Önder'e haddini bil."

"Pensilvanya papağanları." Bu da defa yanımda suç ortağım (!) da var, Kemal Kılıçdaroğlu.

Star gazetesi. "Hiç konuşmasa daha iyi." Yine Selahattin Demirtaş arkada, yanan araç, iş yerleri, göstericilerin görüntüleri.

"AK Partili vekilden Demirtaş'a çağrı." AK Partili vekil dediğim, o silah tüccarı var ya.

"Avrupa'daki çocuklarınızla sokağa çıkın."

Sabah gazetesi. “Demirtaş’ın siyasi iflası.” Yine gösteriler, yine burada da benim fotoğrafım.

Cumhuriyet gazetesine verdiğim bir demeç aylar sonra yer almış, “Hükümetin hedefi özel olarak benim.” demişim. O günlerden biliyorduk bunu. İçeride de “Hedefte ben varım.” diye verdiğim röportaj manşeti.

“Demirtaş’tan özeleştirir.” Batman’da yaptığım konuşmadan vermişler. Bir tek Batman yerel gazetesi vermiş.

Davanızın iddianamesi ile esas hakkındaki mütalaasını Erdoğan yazmıştır

Şimdi, bu sadece dediğim gibi, ilk bir hafta yoğunluklu olmak üzere Aralık, Ocak ayına kadar manşetlerde veya içerideki haber başlıklarından düşmeyen bir algı operasyonu olarak sürdürüldü, sonra dediğim gibi durdu, kesildi. Kim başladı arkasından? Recep Tayyip Erdoğan. Şimdi onları okuyacağım. Biz yedi yıldır burada kendimizi savunuyoruz, üç yıldır da diğer arkadaşlarımız kendilerini savunuyor, anlatmaya çalışıyor. Yaratılmış bu algıyı kırmak öyle kolay bir şey mi? Devletin, AKP’nin elindeki imkanlar ile biz hapisteykenki veya dışarıdaki arkadaşlarımızın imkanları arasında kıyaslanamayacak kadar bir orantısızlık var. Bir tarafta Cumhurbaşkanı, devletin iletişim başkanlığını kullanıyor, TRT’yi kullanıyor, altı yüzden fazla yerel ve ulusal kanalları var, altı yüzden fazla. Sadece AKP’nin bir düğmeye basıp harekete geçirdiği yerel kanallar ile özel ulusal kanallardan söz ediyorum, devlet kanalları hariç. TRT’nin 40’tan fazla kanalından söz etmiyorum, onunla birlikte 700’den fazla canlı yayın yapan televizyon kanalları var. Binlerce trol hesabı, internet siteleri var. Her yerden bunu yapıyorlar.

E yargı da emirlerinde, yargı da buna uygun karar veriyor sürekli. Aldıkları ara kararlarla bu algıyı güçlendiriyor, Anayasa Mahkemesi dahil olmak üzere. Az önce ara verdiğimizde, odaya gittiğimde gördüm, Devlet Bahçeli Anayasa Mahkemesi Başkanı’nı yine azarlamış. “Bay Zühtü.” mü demiş ne, “Senin kumandan kimin elinde?” Ben de sorayım buradan, “Bay Zühtü, hakikaten senin kumandan kimin elinde? Dört yıldır, benimle ilgili dört buçuk yıldır, benimle ilgili kararı vermiyorsunuz mesela.” Acaba sıkışmışlık bu mudur? Yargı üzerindeki baskının, Anayasa Mahkemesinin üzerindeki baskının asıl nedeni bu mudur? İki defa Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu gündemine aldı benim kararımı ve duyurdu. Avukat arkadaşlarım geldiler, çıktı da almışlardı, yazıyor; Perşembe günü Anayasa Mahkemesinin Genel Kurul Gündemi

onların internet sitesi, Selahattin Demirtaş kararı. İki defa, geçen yıl içerisinde. Günü geldi, gerekçesiz şekilde ertelediler. Sonunda da sonunda da dediler ki, "Bir üyenin hazır olmaması nedeniyle ertelenmiştir karar." Dört buçuk yıl haksız tutukluluk başvurusu, AİHM kararının uygulanmaması başvurusu. Üç ayda karara bağlanır. Bağlanır değil mi? Can Atalay kararında görüyoruz. Can Atalay'ın başvurusu sekiz ayda üç defa AYM'nin önüne geldi. Uygulanmıyor, ayrı bir krizdir, başka bir şey de. Selahattin Demirtaş kararı dört buçuk yıldır niye AYM'den çıkmıyor? Bahçeli'nin derdi bu mu? Asıl kriz bu mu? Çünkü AYM ret kararı vermiş olsaydı bir yılda açıklardı, iki defa o kararın açıklanması ertelenmezdi. Ret kararı sonuçta, açıklanırdı. Ama krizin büyüğü orada. Bir AİHM kararının uygulanmamasını, AYM nasıl hak ihlali olarak değerlendirmez? Mümkün değil, değerlendirir. Bir hukukçu olarak bunu öngörebiliyoruz. Tutukluluğun haksız olduğunu da öngörüyor olabilir, görebilir. Peki niye açıklamıyorlar AYM'ye bu kararı? Çünkü sizi bekliyorlar. Acelenizin nedeni bu işte. "Sorguyu bitirdik, almıyoruz işte. Savunmaları sınırlandırıyoruz. Her gün duruşma yapıyoruz." Telaşınızın altında yatan şey bu. AYM'ye "kararı açıklama" baskısı yapıyorlar, size de "bir an önce hükmü açıklayın" baskısı yapıyorlar.

Aynı baskıyı nerede yapıyorlar biliyor musunuz? AİHM'de yapıyorlar. Türk yargıç aracılığıyla oradaki bütün işleri yavaşlatıyorlar. Tahminimi söylüyorum. AİHM'de özel kalem, mahkeme kalemi diye bir şey yok ama görünen o ki oraya giden yeni Türk yargıç, ki kendisi AKP Mardin milletvekilinin kız kardeşidir, görünen o ki AİHM'deki bu tür kritik davalarda frene basıyor. Çünkü bir tane yargıç, şerh yazmak için veya imza için günlerce, haftalarca bazen aylarca bekletebilir. Orada da bir frene basılmış, AYM'de de frene basılmış. Nerede gaza basılmış? Ankara 22. Ağır Cezada gaza basılmış. Niye lazım bu karar size bilmiyorum. Yahu siz yedi yıl önce de açıklayabilirdiniz, ilk yıl da açıklayabilirdiniz, bugün de açıklayabilirsiniz. Sizin telaşınızın nedenini bilmiyorum yani biz savunma yapmadan da kararınızı verebilirsiniz, bizim çok umurumuzda değil ama ısrarla bir yargılama yapıyor gibi görünmek istiyorsunuz.

Devam edeyim. Bu algı operasyonu yapıldı birkaç ay. "Demirtaş katil, Demirtaş çağrı yaptı, 'Ortalığı yıkın, yakın.' dedi insanlar sokağa çıktı, oldu da oldu." O sırada Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı bir soruşturma numarası esasıyla, suç duyuruları yapılmış ya şikayetler yapılmış ya, bir dosya açtı. Merkez Yürütme Kurulumuzun bir kısmı milletvekili, bir kısmı değil. Milletvekilleriyle ilgili parlamenter suçlar bürosuna gönderdi, diğer MYK üyelerimizse

anayasal suçlar bürosu tarafından soruşturulmaya başlandı. Dediğim gibi, arkadaşlarımız gittiler, Savcı ifade bile almadı. O kadar ciddiye alınmayacak bir soruşturmaydı.

Ne zaman başladı peki? Örneğin 22 Mart 2015’de Recep Tayyip Erdoğan sazi eline aldı. 22 Mart 2015, şu anda 2023 sonundayız. Yani yaklaşık sekiz yıl mı, evet, yaklaşık sekiz yıldır kesintisiz bir şekilde bu kampanyanın sözcülüğünü artık Recep Tayyip Erdoğan yapıyor. Recep Tayyip Erdoğan’ın bizi ilk açıkça suçladığı konuşma 22 Mart 2015’dir. Tarihine dikkat edin, seçim kampanyası başlamış, “Seni başkan yaptırmayacağız.” demişiz, artık parti olarak gireceğimiz kesinleşmiş, bizden umudunu kesmiş, bağımsız girme beklentisi bitmiş. Ve yaptığı ilk konuşma. Ukrayna’dan dönerken uçakta konuşuyor. “Onların tavrını 6-8 Ekim’de gördük. Halkı sokağa döken bunlar değil miydi? Akşam başka sabah başka konuşuyorlar. Hiçbir zaman bunların bir dediği diğerini tutmuyor.”

İlk “Halkı sokağa dökenler bunlar değil miydi?” cümlesi 22 Mart 2015’de ağzından çıkıyor. 15 Nisan’da “Bunların çözüm gibi bir derdi yok. Bunları 6-7-8 olaylarında çok daha yakından tanıdık. Seçimler yaklaşıyor, acaba biz barajı nasıl garantiye alırız diye terör estirmeye, baskı oluşturmaya başladılar. Kendileri için bir zemin oluşturma gayreti içindeler. Eşbaşkan olarak meydanlarda dolaşan zat iktidara, şahsıma meydan okuyor. Ya sen işine bak.” Erdoğan havaalanında, basın toplantısında bunu söylüyor. Neymiş derdimiz, biz barajı nasıl garantiye alırız diye terör estiriyormuşuz. Bak tedirginliğinin kaynağı bu, barajı nasıl aşarız. HDP’nin şeyi buymuş, onu tedirgin eden ya ağzından dökülen cümlelerle bu şekilde yansıyor.

16 Mayıs’ta ne diyor? 2015’i okuyorum. “Birileri çıkmış ne diyor? Geçmişte bir zihniyet vardı ‘Kabe Arap’ın olsun bize Çankaya yeter.’ diyordu. Şimdi terör örgütünün arkasında olduğu bir hareket ‘Taksim işçilerin Kabe’sidir.’ diyor. Bizim Kabe’miz Mekke’dir. Buradan Kürt kardeşlerime sesleniyorum; bu oyunu bozacaksınız değil mi? Efendim tehdit ediyorlar. Geçenlerde Batman, Diyarbakır, Siirt, Van buralara gittik, hep tehdit. Ondan sonra da demokrasi diyorlar, barış diyorlar, özgürlük diyorlar. 7-8 Ekim olaylarını bir kenara koymak mümkün mü?” Dikkatinizi çekerim, Tayyip Erdoğan ağzından okuyorum. “40, 50 vatandaşımızın ölümüne neden olanları görmemek mümkün mü?” Henüz tam sayıyı tutturmamış, ki halen tutturmamış, 151’e kadar çıktı, 36 ile 151 arasında gitti, geldi ama. Bir ülkenin cumhurbaşkanı 16 Mayıs 2015’te seçim kampanyasında konuşurken “40, 50 vatandaşımız...” Yani aradaki 10 kişi onun umurunda bile değil, bir kişi bile umurunda değil, bir kişi

bile. Ama iftiralara başlarken henüz kafasında tam bir rakam yok, herhalde “40 mı desem 50 mi desem?” Bilmediği için “40, 50” diyor.

“Beşinci kattan Yasin Börü’yü atmak suretiyle şehit edenleri görmemek mümkün mü?” İlk defa ağzına almaya başlıyor, Yasin Börü sömürüsü burada başlıyor. “Benim samimi, dindar Kürt kardeşlerim var.” Din sömürüsü de başlıyor. “Diyarbakır’da bakıyorsun, sözde bir müftü bunların adayı oluyor. Yaptığı açıklamaya bakın. ‘Eğer partimin dini Zerdüştlük olsa yine de oradan aday olurum.’ Nereden nereye geldik. Ayak kaydı mı kötü kayar, ne olursan ol kayar. İblisin ayağı nasıl kaydıysa o da böyle kayar. Bu işin şakası yok.” “Türkiye’nin üzerinde kimsenin operasyon yapmasına izin vermeyeceklerini söyleyen Erdoğan, ‘Yapanlar karşısında bizleri bulur, silahlı kuvvetlerimizi bulur, güvenlik güçlerimizi bulur, bedeli ağır olur.’”

Niye? Seçime parti olarak gidiyoruz, bir de müftü adayımız varmış Diyarbakır’da. 19 Mayıs 2015. Kronolojik olarak geriden bugüne doğru geliyorum. “Bu genel başkan, 6-7-8 Ekim olaylarında makyajı döküldü. Ne yaptı? Kürt kardeşlerimizi sokaklara döktü, 40 kişi öldü. Yasin Börü beşinci kattan atılarak, taşlanarak öldürüldü. Hiç bunu konuşuyorlar mı? Hiç bunu dile getiriyorlar mı? Getirmiyorlar. Ben buradan Kürt kardeşlerime sesleniyorum, biz sizi hiçbir zaman ayrıma tabi tutmadık ve tutmayız da. Çünkü biz onlar öyle diyor bunlar böyle diyor diye değil; Türküyle, Kürdüyle, Arabıyla, Lazıyla, Çerkesiyle, Gürcüsüyle, Abazasıyla, Boşnağıyla, Arnavuduyla, Romanıyla aklınıza kim gelirse biz yaradılanı yaradandan ötürü sevdik. Ama bunlar bir vahşetin tahrikçisi, müsebbibi olarak ortaya çıkmışlar. Utanmadan sıkılmadan, parti binalarına yapılan saldırı için bizi suçluyorlar. Silah sizin işiniz, bomba sizin işiniz, şiddet sizin işiniz, yakıp yıkmak sizin işiniz. Biz hayatımız boyunca sadece ve sadece siyasetin meşru araçlarını kullandık. Siz dağa da gider gelirsiniz, dağla iyi anlaşsınız.” O sıra dağa gidiyoruz, geliyoruz Recep Tayyip Erdoğan ile Kandil, İmralı arasında mesaj götürüyoruz, ha bakın onu söylüyor. “Siz dağa da gider gelirsiniz, dağla iyi anlaşsınız. Dağdan da tehditler gelir. Ne olacak? Bu tehditler mi bir yere varacağımızı zannediyorsunuz? Biz insanları yaşıtmak için mücadele verdik. Çözüm sürecini bunun için başlattık.”

Yaptığı ilk konuşmalarda, dikkat ederseniz nispeten daha mahcup. Henüz Demirtaş ismi geçmiyor. “Bu Demirtaş değil miydi Diyarbakır’da Kürt kardeşlerini sokağa döküp yüz elli bir kardeşimi katleden? Yasin Börü kardeşimi şehit eden bu Demirtaş değil midir?” daha başlamamış. Halen isim vermeden parti, eşbaşkan şeyi kullanıyor.

Devam edelim. 21 Mayıs. Adıyaman Sincik ilçesinde miting düzenliyor. “Kürt kardeşlerime sesleniyorum.” diyor. “7 Haziran bir dönüm noktasıdır. Sizleri tehdit edenler, korkutmak isteyenler olabilir zira bunlar Diyarbakır’da 6-7-8 Ekim olaylarında 50’ye yakın gencimizin ölümüne neden oldular.” Bir daha geri dönelim, bir daha geri dönelim.²⁸ Sadece bir hafta önce 40 bir gün sonra 40, 50, ondan sonra yine 40, bir gün sonra da iki gün sonra da Adıyaman Sincik’te 50’ye yakın. “... gencimizin ölümüne neden oldular. Yasin Börü’yü beşinci kattan attılar. Ondan sonra da başını, gövdesini adeta taşlarla ezdiler. Yasin Börü de Kürt’tü. Hani Kürtlere saygımız vardı. Bugün bir gazetede o evlatları öldürülenlerin anneleri terör örgütünün arkasında olan partinin başkanlarına lanet beddualar ediyor. Niye? Bizim evlatlarımız bunların yüzünden öldü diye.” Az önce Akit gazetesinden Yasin Börü’nün annesinden alınan demeci söyledim ya Erdoğan için sipariş olarak alındığı burada ortaya çıktı, mitingde kullanıyor.

Erdoğan’ın diline dikkat edin sayın heyet. “Bunların çağrısıyla oldu.” demiyor. “Bunlar” diyor “Yasin Börü’yü beşinci kattan attılar.” Bak ortada fail yok. Tutuklanmış, yakalanmış kimse yok. Yasin Börü davası biliyorsunuz, maşum bir sürü kişiye de orada ceza verildi, o da dava evraklarımız arasında, savunma evraklarımızda var, konuşacağız. Demiyor ki, “Bunlar tahrik etti, azmettirdi.” Demiyor ki, “Bunlar sokağa çağırdı.” Diyor ki, “Bunlar Yasin Börü’yü beşinci kattan attılar. Ondan sonra da başını gövdesini adeta taşlarla ezdiler.”

Kim? Altta da cevabını veriyor. “Bu” diyor, “Eşbaşkanları var ya.” diyor. “Hani” diyor, “Terör örgütünün arkasında olan partinin başkanlarına lanet beddua yağdırdı ya.” diyor. İşte o anneye gönderme yaparak doğrudan bizi katil, doğrudan fiili işlemiş kişi olarak bunu kullanmaya başlıyor.

Erdoğan bir algı operasyonu ustasıdır. Erdoğan, Goebbels’e²⁹ şapka çıkaracak algı, yalan, operasyon ustasıdır. Kullandığı dili çok iyi bilir. Hangi dilde nasıl söylerse nasıl anlaşılacağını çok iyi bilir. 2015’ten itibaren bu dili kurmaya başladı ve doğrudan bizi sorumlu tuttu. Mesela iddia ediyorum, gidin AK Partililere mikrofon tutun, deyin “Yasin Börü’nün katili kimdir?” Diyecekler, “Selahattin Demirtaş.” Çünkü bu dili kuran Erdoğan’dır, bu dilin gereğini yapacak olan da yargıdır talimatlandırdığı yargıdır işte.

²⁸ SEGBİS odasında yanında olan avukat, dosyadan sayfaları geriye doğru çeviriyor.

²⁹ “Yalan ne kadar büyükse o kadar inandırıcı olur” mottosuyla ünlü, “büyük yalan” tekniğini üretmiş olan, Nazi Almanyası’nın propaganda bakanı Dr. Paul Joseph Goebbels.

Devam ediyorum. Saatlerce sürebilir ama budur yani. Davanızın iddianamesi ile esas hakkındaki mütalaası da budur, Erdoğan yazmıştır. 27 Mayıs 2015, Erdoğan NTV’de. “Yani kusura bakmayın, şimdi kalkıp da siz milleti 6-7-8 Ekim’de sokağa dökceksiniz, sokağa davet eden kimdi? O değil miydi? Sokağa döktükten sonra 50 kişi ölecek.” 50 oldu bugün. “Bu nedir? Kan değil mi? Başında olduğu partinin belediyesinin musluklarından kan akıtacak. Bu kan değil mi? Allah aşkına, burada herkes bu milletin evlatları olarak nerede durması gerektiğini belirlemesi lazım. Burada şu veya bu yalpalamak kaldırmaz bu işi. Burada biz bu vatandan yana mı olacağız, bu milletten yana mı olacağız yoksa musluklardan kan akıtanlardan yana mı olacağız? 50 kişinin ölümüne neden olanlardan beşinci kattan o Yasin’i atıp onu öldürenlerden yana mı olacağız? Et dağıtıyor yahu bu çocuk, henüz 15 yaşında. Şimdi bunları ortaya getirdiğimiz zaman biz sert oluyoruz. Bizi tehdit edenler, ailemizi tehdit edenler bütün bunlar çok yumuşak oluyor ama kanlı işte. 50 kişi ölmüş. Bunun lamı cimi yok ki. Tayyip Erdoğan’dan böyle bir şey duydunuz mu? Böyle bir çağrı duydunuz mu? Böyle bir davet duydunuz mu? Çözüm süreci dediğimiz konu bizim ortaya koyduğumuz bir süreçtir, bu devam ediyor, devam edecek. Ama nasıl devam edecek? Bunlar bu işin kurallarına uydukları sürece. Uymadılar mı kurallara? O zaman devletin görevi nedir? Gereğini yapmak değil mi? Elbette gereğini yapacaktır.”

Size tercüme edeyim, Erdoğan’ın bu kendi diliyle anlattıklarını. Erdoğan’ın kendi diliyle anlattıklarını tercüme edeyim. Diyor ki Erdoğan, “Çözüm süreci devam ediyor, devam edecek. Ama nasıl devam edecek? Bunlar bu işin kurallarına uydukları sürece. Uymadılar mı kurallara? O zaman devletin görevi nedir? Gereğini yapmak değil mi? Elbette gereğini yapacaktır.” İşin kuralı nedir? Parti olarak seçime girmemek. Çözüm sürecinin devamını bağladığı şartı burada açıklıyor. “Çözüm süreci devam eder.” diyor ama “İşin kuralına uymaları, kuralına uymazsa.” diyor, “Devlet gereğini yapacak.” Devletin gereği nedir? Sizin yaptığınız, şu anda yaptığınız işte. Yedi yıldır Erdoğan’ın verdiği talimatla bu işler böyle yürüyor.

29 Mayıs, iki gün sonra. Adana İstasyon Meydanında konuşuyor. Ben o sırada demişim ki “Hakkari Selahattin Eyyubi Havalimanını keşke birlikte açsaydık.” Açılışına gitmişti, ben de “Keşke birlikte açsaydık.” Yani sonuçta ben de Hakkari milletvekiliyim. “Açılışa birlikte gitseydik.” diye bir demecim olmuştu. Ne demiş? “Ben bugüne kadar bunların belediyelerinin bulunduğu beş ile gittim, hiçbirinde belediye başkanları bizi karşılamaya gelmedi. Dağdan öyle emir aldılar. Bunları dağ yönetiyor, bunlarda irade yok.” diye konuştu.

HDP’de millet adına hizmet etme anlayışı olmadığını ifade eden Erdoğan, “Neyi seninle beraber açacağız? Sen değil misin 6-7-8 Ekim tarihlerinde 50 kişinin ölümüne neden olan? Sen değil misin 15 yaşındaki Yasin Börü’nün üçüncü kattan atılarak bıçaklanmak suretiyle arabanın üstünden geçip şehit edilmesine neden olan?”

Daha seçim kampanyasının bir haftası, Recep Tayyip Erdoğan mikrofonu gördüğü, kamerayı gördüğü her yerde Yasin Börü’nün katili ilan etmeye başladı. Bakın o ana kadar bir şey yok, dediğim gibi, soruşturmada da bir ilerleme yok, algi operasyonlarına da ara verilmiş.

Devam ediyoruz. İki gün sonra 1 Haziran 2015, Iğdır’da bir halk buluşmasında konuşuyor. “HDP’nin eş genel başkanını, eline bir saz tutuşturarak bir sanatçı gibi pazarlıyorlar. Yasin Börü gibi kardeşlerimizi katledenlere destek verenlere aydın denir mi? Arkalarında terör örgütü olmasa bu oyları almaları mümkün değil. Hep tehdit. Sizde zerre kadar nezaket varsa gelir parlamentoda konuşursunuz, tehditlerle bir yere gelemezsiniz. Dün Ahmet Kaya’yı linç edenler bugün birdenbire eşbaşkan sevdalısı oldular.” Burayı da biraz tercüme edelim. Benim elime saz tutuşturmuşlar, saz sanatçısı gibi pazarlıyorlar. Tarih 1 Haziran 2015, seçimlere bir hafta var. Anketlere göre HDP yüzde 14 ile 15 oy alıyor, AKP çoğunluğu kaybediyor. Aynı anketlerin Erdoğan’a da sunulduğunu biliyoruz ve çaresizlik içerisinde. Hiçbir şey yapamıyor. Yine beni suçluyor fakat tehditle oy aldığımızı iddia ediyor. Gelin görün ki biz İstanbul Adalar’dan da oy alıyoruz, Trabzon’dan da Samsun’dan da Sinop’tan, Artvin’den, İzmir’den, bütün ilçelerinden. Anketler öyle gösteriyor. Yani oyları tehditle almadığımızı çok iyi biliyor ama panik içinde, ne yapacağını bilmediği için bu defa bizi destekleyen aydınları tehdit ediyor. Onlara diyor ki, “Siz bunu parlatıyorsunuz.” Çünkü elindeki anketlere göre işi bitmiş, seçimde kaybediyor.

2 Haziran. Show TV’de konuşuyor. “Bu milleti biz dağa teslim etmeyeceğiz, bu milleti teröre teslim etmeyeceğiz. Sonuna kadar orayı kullanmak suretiyle eğer bu milleti kullanmak, tasarrufu altına almak istiyorsa biz de mücahedelemizi sonuna kadar vereceğiz, biz dik durmaya devam edeceğiz. Biz diyoruz ki bu ülkede vatan millet meselesi, hakikaten bunu savunanlar burada yerini alması lazım. Bakın son günlerde neymiş 200 tane aydın, ne aydını, bunlar karanlık. 6-8 Ekim’de bütün Kürt vatandaşlarımızı sokağa davet eden kim malum partinin eşbaşkanı. 50 kadar...” 50 kadar “... orada vatandaşımız öldü değil mi?” 50 kadar. “Kim bu ölenler? Kürtler. Öldüren yine Kürtler. Peki nasıl olur da bu adam bu aydın geçinenler tarafından desteklenebiliyor?”

5 Haziran, seçimlere iki gün var. Gölbaşı Eski Belediye Meydanında, Adıyaman'da konuşuyor galiba. "Şimdi bunların bir cici çocuğu var, malum." Cici çocuğu dedikleri bu, onun cici çocuk dediği bu.³⁰ Kendi hazırlatmış bu raporu. Tehdidin, tehlikenin farkında. HDP geliyor, 7 Haziran'da geliyor. Tehdidin farkında yani. Cici çocuk derken neyi kastettiğini biz biliyoruz da kamuoyuna bu şekilde sunuyor. "Bu cici çocuk benim Kürt kardeşlerimi sokağa davet etti mi? Etti, o gün 50 kişi maalesef öldü mü? Öldü. Ölenler Kürt değil miydi? Öldürenler? Onlar da Kürt'tü. Hele hele 15 yaşındaki Yasin Börü, üçüncü kattan atıldı."

Beşinci kat, dördüncü kat, üçüncü kat. 50 kadar, 40, 50'den fazla. 15 yaşında, 13 yaşında, umurunda bile değil. Umurunda bile değil. Taşla ezildi, arabayla geçildi, bıçak... Hiç umurunda değil. Yalan söylüyor. Çünkü önemli olan Yasin Börü vahşice öldürüldü, evet, "Bu algıyı nasıl yalanlarla güçlendirebilirim ve Kürtlerin, Türkiye'nin kafasına nasıl sorumlusu Demirtaş diye sokuşturabilirim?" Kim bu adam? Siyasal İslamcı işte. Allah'a inanıyor mu? İnanıyor. Bunu herhalde ben sorgulayamam, onu Allah bilir. İnandığını söylüyor. Namaz kılıyor mu? Kılıyor. Kuran okuyor mu? Okuyor. Eline Kur'an alıp meydanlarda, "Bunu da Kürtçe bastık, şunu da biz yaptık." diyor mu? Diyor. Dinci mi? Dinci. Dindar mı? Dindar. Namaz kılıyor, oruç tutuyor, camiye gidiyor. Gidiyor mu? Gidiyor. E niye yalan söylüyor? Niye yalan söylüyor? Bu algıyı yaratabilmek için, iktidarlarını koruyabilmek için. İşte siyasal İslamcılar budur derken dün bunu anlatmaya çalıştım. Bak, adam 10 gün içinde 10 tane yalan söylüyor, umurunda değil ya. Hiç önemli değil onun açısından, önemli değil. "Yahu bu kul hakkı yemektir. Birine iftira atıyorum da ben cumhurbaşkanıyım, elimde bir delil yok." Yahu kaç kişi ölmüşse savcıdan, İçişleri Bakanlığından raporunu alırsın. Kaç kişi diyor şu anda iddianamede, 37 kişi mi? 37 dersin. "40, 50 arası, 50'den fazla, 40'tan fazla, 50 kadar." Salla gitsin. İşte bu, ikiyüzlülüğün daniskası.

Devam ediyorum. 6 Haziran. Bir gün önce Diyarbakır'da seçim mitingimizde bomba patlatılmış. IŞİD tetikçilerine yol verilmiş, yüz binlerce insanın olduğu Diyarbakır İstasyon Meydanında IŞİD'çiler kendini patlatmış, daha doğrusu bomba patlatmış, beş kişi yaşamını yitirmiş, onlarca yaralı var. Recep Tayyip Erdoğan da beni aramış telefona çıkmamışım. Zaten en çok ona koyan olaylardan biri odur, biliyorum. Dolaylı olarak sonradan duydum. "O kendini

³⁰ SETA'nın hazırladığı "Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Adaylar: Selahattin Demirtaş'ın Siyasal Anlamı" adlı raporu gösteriyor.

ne zannediyor ki benim telefonlarıma cevap vermiyor." 22 defa Davutoğlu; 17, 18 defa da Erdoğan aradı, telefonlarına çıkmadım. Doğru, çıkmak istemedim çünkü önümde insanlar parçalandılar gözümün önünde. Gece gündüz işte bizi suçlaya suçlaya -Davutoğlu'nun beyanlarını daha sonra aktaracağım- İŞİD'e hedef gösterenler bunlardı. "Demirtaş Kabe'yi Taksim ilan etti. 'Taksim bizim Kabe'mizdir' dedi. Bunların İslam'la alakası yok. Bunlar Zerdüşt'tür, bunlar şöyledir." diye diye İŞİD'e bizi hedef gösterenler -Diyarbakır'da, ki o güne gelene kadar çok saldırıya uğradık da ama o artık bardağı taşıran son damlaydı- akşamına da beni arıyorlar. "Beni niye arıyorsunuz ki?" dedim. "Çı- kın halktan özür dileyin, ben telefonunuza cevap vermeyeceğim." Özel kale- mine de korumalarımı arıyorlar, danışmanları arıyorlar, genel merkezi arıyor- lar, benim cebimi arıyorlar. Cumhurbaşkanı ve Başbakan. Ben de cevap ver- memişim, onun üzerine konuşuyor.

Ağrı Dört Yol'da konuşuyor. HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ın Diyarbakır'daki patlamanın ardından kendisine yönelik bana ulaşacağına Di- yarbakır halkından özür dilesin dediğini belirterek Cumhurbaşkanı Erdoğan, "Ben niye özür dileyeceğim? Eğer özür dileyecek biri varsa sensin, sen. Zira 6- 7-8 Ekim tarihlerinde benim Kürt kardeşlerimi sokağa döken sendin. 50 kişinin ölümüne neden olan sendin. Bu tür bir vahşete vesile olan sendin. Dün Diyar- bakır'da asla tasvip edemeyeceğimiz bir olay gerçekleşti, iki vatandaşımız öldü." Tekrar ediyorum Diyarbakır'da, Diyarbakır tarihinin en büyük miting- lerinden biri İstasyon Meydanında gerçekleşiyor, iki tane büyük bomba patlı- yor, beş kişi yaşamını yitiriyor, onlarca yaralı var, onlarca yaralı var. Bütün herkes travma yaşıyor yani sadece Diyarbakır halkı değil ki İŞİD'in barbarca saldırılarının Türkiye'deki ilki orada başladı, sonra devam edecekti, tartışaca- ğız da onları. Cumhurbaşkanı ne diyor ayın altısında? Bu barbarca katliama Cumhurbaşkanı'nın tanımına bakın. "Dün Diyarbakır'da asla tasvip edeme- yeceğimiz bir olay gerçekleşti, iki vatandaşımız öldü. Allah'tan rahmet diliyo- ruz."

Cumhurbaşkanı'nın asla tasvip edemeyeceği bir olay gerçekleşmiş, Diyar- bakır'da dün. Neymiş? HDP mitingi bombalanmış. İsmi bile anmıyor ya ama bir paragraf öncesinde, 6-7-8 Ekim'de benim insanları sokağa döktüğüm 50 Kürt'ü katlettiğimi (!) de rakamıyla birlikte veriyor. Bak Diyarbakır'da beş kişi katledilmiş, "İki." diyor, "Dün Diyarbakır'da asla tasvip edemeyeceğimiz bir olay." diyor. Bu kadar. Vahşet demiyor, barbarlık demiyor, terör saldırısı demiyor, lanetliyorum demiyor, kınıyorum demiyor, asla tasvip edemiyor. Yani "Daha iyi olabilirdi ama bu tasvip edebileceğim bir şey değil." tadında

bir açıklama yapıyor. Bu adam siyasal İslamcı. İşte alını secdeye değdi diye milyonların oy verdiği o adam. Bizi hapse attıran bu adam. İkiyüzlüdür dediğim siyasal İslamcıların karakteri budur işte. Bu adamın şahsında şekillenmiştir. Bize öfkesinin nedeninin bitmesinin, bu kadar kindar olmasının nedeni budur.

İkiyüzlülüğünü her seferinde ortaya döktük. Çözüm sürecinde ikiyüzlüydü, Kürtleri kandırmaya çalıştı, Abdullah Öcalan'ı kandırmaya çalıştı, toplumu kandırmaya çalıştı. Engelleyenler biziz, İmralı heyetidir, en başta benim. Herkes bilir. Yeri geldiğinde uzun uzun yine anlatacağım ama gündem buraya geldi diye belirtiyim; Abdullah Öcalan benim gözümün içine baktı masada otururken, devlet heyetinin temsilcileri de orada oturuyordu. "Ben" dedi, "Türkiye Cumhuriyeti devletiyle görüşüyorum, dışarıda diyorlar ki, 'Apo'yu kandırıyorlar.' Bilemem. Benimle görüşmeye gelmişler, samimiyetle görüşüyorum. Bu işi nihayete erdirmeye çalışıyoruz. Kandırırlarsa sorumlusu sizsiniz. Siyasetçi sizsiniz, seçilmiş sizsiniz, Ankara'da bu işi yüz yüze görüşen sizsiniz." Hem bize hem devlet yetkililerine söylüyor. "Ben ne bileyim beni kandırıyorlar, kandırmıyorlar." Tutanaklarda var, İmralı tutanaklarından görebilirsiniz. Daha geçen ay bir röportaj okudum burada. Avukatlarım getirmişti, baktım. O dönem İmralı'da birlikte kalan hükümlü arkadaşlardan biri röportaj vermiş diyor ki, "Abdullah Öcalan" diyor, "O zaman çözüm sürecinin sahte olduğunu, kendisini kandırmaya çalıştıklarını çok iyi biliyordu, farkındaydı. Bu işin bir aldatmaca olduğunu çok iyi biliyordu." Ben söylemiyorum bunu. Nasrullah Kuran'ın röportajından söz ediyorum, isteyen okuyup bakar. Yani hayatları aldatmaca, kandırmaca üzerine kuruldu bunların. Sizler de bu operasyonların, bu algı operasyonlarının sonucunda oluşmuş iddianameyle bizi yargılıyorsunuz.

Devam ediyorum. Seçim bitmiş. 17 Temmuz 2015. "Silahı bırakın dememizle silah bırakılmaz." Benim demecim üzerine yorum yapıyor Recep Tayyip Erdoğan. Ben demişim, "Silahı bırakın dememizle bırakılmıyor. İmralı'da Abdullah Öcalan'ın ikna edilmesi lazım, çözüm sürecinin tekrar başlaması lazım. Biz bırakın deyince bırakmıyorlar, bizim yetkimiz yok. Demokratik baskı oluşturabiliyoruz ama eğer illaki PKK gerçekten tümüyle silahları bıraksın istiyorsanız çözüm sürecinde sona gelmiştik, yeniden başlasın, gidelim." O da diyor ki, "Silahı bırakın dememizle bırakılmaz yaklaşımı ayrı bir konu, bunu Ada'ya havale etmek o da ayrı bir konu." Ada dediği, İmralı. "Bir taraftan sırtını oraya dayayacaksın, bir taraftan bunu İmralı çözer diyeceksin. O zaman milletvekillerinin Ada'ya gitmesinin ne anlamı var? Herhalde turistik ziyaret yapmıyor-

lar. Samimiyet arıyorum. 6-7-8 Ekim tarihlerini unutmak mümkün mü? Mümkün değil, 50 kişinin ölümü var. Ölen Kürt, öldüren Kürt. Eline saz ver, cici çocuk diye meydana çıkar. Samimi olmanız lazım." Yine beni suçluyor.

30 Temmuz. Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Şi Cinping ile birlikte Pekin'de katıldığı Türk Çin Forumunda açıklama yapıyor. "Bu şahıs, 50 kişinin öldüğü 6-7-8 Ekim katliamının baş sorumlusudur. Şu anda dokunulmazlık zırhı altında bugüne kadar bu süreci ne yazık ki getirmiştir, lekelemiştir, gölgelemiştir." Bunu dediği tarih... Öfkesini bu kadar kabartan şey nedir? Artık iktidardan düşmüş, partisi Meclis çoğunluğunu kaybetmiş daha doğrusu. Öfkesinin kabarmasının nedeni bu. Bu arada algı operasyonları da zaten bir müddet sürmüş, yaratılmış, kendisi de bu algı operasyonlarını seçim kampanyasında sürdürmüş, şimdi sıra dokunulmazlıkların tartışılmasına gelmiş. Artık diyor bunu yargıla. Çünkü o kadar öfkeli ki bana, o kadar öfkeli ki ne yapacağını bilemiyor. Dokunulmazlık olmasa kendisi bizzatı gelecekte korumalarıyla birlikte beni tutuklayıp cezaevine götürecekti. O kadar öfkeli. Bunu nereden biliyorum? Çünkü Celal Doğan, bizim milletvekilimiz, o dönem eski Gaziantep milletvekili, şey belediye başkanı, bizim milletvekilimiz oldu sonradan. Celal Doğan gidip kendisini ziyaret ettiğinde öfkesini dönüştürüp bana anlatmıştı; ne kadar öfkeli olduğunu, şahsen bana karşı ne kadar öfkeli olduğunu. Burada ifade etmek istemiyorum, daha önce de belirtmiştim, ağza alınmayacak şeyler söylemişti.

"Şu anda hala Avrupa'nın ve ABD'nin bir terör örgütü olarak ifade ettiği PKK'ye yönelik böyle bir yaklaşımı ortaya koyamamaktadır. Malum, kardeşi dağda yetişmiş bir kişi, kendisi fırsatı bulduğu zaman oraya koşar. Bunların ağzından çıkan her kelamı kulaklarının duyması lazım. Her şeyden önce, bugüne kadar ülkenin huzuru refahı için çalışan bir cumhurbaşkanına kalkıp da bu tür yakıştırmaların içine girmek olsa olsa sadece kendi üzerindeki o karanlık bulutları dağıtmaya yönelik adımlardır, haddini bilsin." Bana cevap veriyor.

Algı operasyonunun veya algı aşamasının tercümesini yapalım. 1- Yine 50 kişinin ölümünden sorumluyum. 2- Yine dokunulmazlığım var ama artık onu tartışmaya açmak gerekir mesajı veriyor. 3-ABD, Avrupa PKK terör örgütü diyor bu niye demiyor, buradan tartışmayı büyütme istiyor. 4- "Malum, kardeşi dağda yetişmiş bir kişi." Abimi kast ediyor. "Kendisi fırsatı bulduğu zaman da oraya koşar."

Her cümle ayrı bir algı operasyonudur, her cümle ayrı bir algı operasyonudur. Sonradan çünkü bu cümleleri aça aça farklı amaçlarla farklı zamanlar için

kullana kullana devam ettiriyor. “ABD, Avrupa bir örgüte terör örgütü diyor, o nedenle bizim dememiz lazım” tezi eğer geçerliyse Hamas’a bütün dünya terör örgütü diyor. Mesela kriteri hep buradan kuruyor, “Elin Avrupalısı, ABD’lisi terör örgütü diyor, siz niye demiyorsunuz? Dolayısıyla suçlusunuz.” Bu davada da yine fezlekeler arasında var, yeri geldiğinde yine ayrıca konuşacağız.

“Malum kardeşi dağda yetişmiş.” Kardeşim, evet. Benden bir yaş büyük abimden söz ediyor. Dağda yetişmemiş kardeşim. Kardeşim, Muğla Üniversitesi İşletme Bölümü ikinci sınıftayken yine bir kumpas operasyonu ile tutuklandı ve 19 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı. Örgüt yöneticiliğinden ceza aldı. 2004 yılında tahliye oldu, demokratik siyasette kararını kıldı, dağa falan da gitmedi. Uzun süre Parti Meclisi üyeliği yaptı. Ben o sırada İnsan Hakları Derneğinde yöneticiydim. Daha sonra parti, seçimlere bağımsız olarak girme kararı verince Ahmet Türk ve Aysel Tuğluk yanılmıyorsam istifa etmek zorunda kaldılar ki, bağımsız aday olabilsinler. O dönem partinin eşbaşkanlık koltuğu, temsili, makamı boş kalmasın diye abim Nurettin Demirtaş ve Selma Irmak arkadaşlarımız geçici olarak Merkez Yürütme Kurulu adına eşbaşkanlık görevini üstlendiler ve uzun süre de kongreye kadar da partimizin eş genel başkanlığını yaptı benim abim. Siyaset yaptığı dönemde de çocukluğunda da gençliğinde de ailemizin en gurur duyduğu, en zihni açık, en parlak, benden çok çok daha üstün yeteneklere sahip bir Nurettin Demirtaş’tı.

Siyasette yetişti ama siyaset yapmasına izin vermediler. Siyasette ısrar etti. 14 yıl cezaevinde haksız yere yatmış olmasına rağmen demokratik siyaset yapmak istedi ama Tayyip Erdoğan rejimi peşini bırakmadı. 14 yıllık hapse rağmen dört yıl daha suçsuz yere, ayrı ayrı zamanlarda toplamda dört yıl daha hapis yatırdılar. En son hakkında o kadar çok dava açtılar ki, ki benim tutuklama gerekçelerimden biri haline getirdiniz o demeci, o kadar hakkında haksız dava açtılar ki, “Seni burada yaşatmayacağız.” dediler. Dağa da gitmedi, Kürdistan Federal Bölgesine gitti, Hewlêr’e yerleşti. Daha sonra Mahmur Mülteci Kampında oradaki ailelere eğitim vermeye başladı. Eğitim dediğim de siyasi, okuma yazma eğitimleri vesaire. Sonra IŞİD saldırıları olunca PKK’ye doğrudan katıldı. Dağda yetişmiş değil ama onu o şekilde veriyor.

“Kardeşi de dağda yetişmiş.” Arkasındaki cümleyi okuyorum “Kendisi fırsatı bulduğu zaman oraya koşar.” Ne zaman fırsatı bulmuştum? Çözüm sürecinde. Gittiğimde üç defa toplamda en az 20 defa gitmişimdir, üç defa abimle denk geldik. Kandil dediğiniz yer küçük bir tepeden ibaret değil, devasa bir

coğrafya. Abimin nerede olduğunu bilmezdim bile. Üç defa denk geldik, daha doğrusu o geldi, heyetimizin gelişini bildiği için o geldi. Üç defasında da ben geri döndüğümde; birinde Beşir Atalay, birinde Hakan Fidan, birinde Sadullah Ergin, “Abin nasıldı? Selam söyleseydin.” Çünkü hepsi de biliyordu görüştüğümü, istihbaratları kuvvetliydi demek ki.

O yüzden buradan illegalize etmesinin altında yatan başka bir şey var. “Her fırsat bulduğunda oraya koşuyor. Abisi de dağda yetişmiş zaten.” Kriminalize edecek ya kafasında suçlayacak ya. Önce kendi bakanlarına istihbarat başkanlarına sorsaydın abime selam gönderdikleri zaman. Halen de büyük saygı duyduklarını biliyorum. Onu da söyleyeyim. Haklılar, Nurettin Demirtaş’a saygı duymakta haklılar, onu da söyleyeyim. Söylüyorlardı da o zaman.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, 30 Ekim 2015. ATV’de konuşuyor, A Haber ortak yayını. “6-7 Ekim’de sokağa biliyorsunuz kim çağırdı benim Kürt kardeşlerimi? Demirtaş çağırdı. 50’yi aşkın Kürt kardeşim öldü mü? Ölen Kürt. Öldüren kim? O da Kürt. Yasin Börü, 15 yaşında bir yavrumuz, et dağıtıyordu. Bunu kalkıp da orada beşinci kattan, üçüncü kattan neyse atmak suretiyle, hem atıyorlar ondan sonra da ölüp ölmediğine bakıp arabayla üstünden geçmeye çalışıyorlar. Böyle bir vicdansızlık olabilir mi? Bu gerçeği bir defa, görmemiz lazım. Bunların düzeltilebilmesi için de çok kararlı bir adımı atmamız gerekiyor. Onun için pazar günü çok önemli. Adeta bu ülkede yani özgürlük mücadelesinin kimler tarafından verildiğini göstermesi bakımından çok önemli.”

Nereye gidiyoruz? Kasım seçimlerine gidiyoruz ya, onun için çalışıyor. Heyetiniz şunu dikkate alır mı, düşünür mü vicdanen, ahlaken sorgular mı? Yahu bir ülkede 6 Ekim değil, 7-8 Ekim tarihlerinde birtakım provokasyonlar olmuş, olaylar olmuş, ölenler, yaralananlar olmuş. Bununla ilgili yargı soruşturma açar, davalar yürür, sorumlular bulunursa bulunur, cezalandırılır da bir ülkenin cumhurbaşkanı yedi sene kesintisiz bu konuyu konuşur mu ya! Her mikrofona, her televizyona çıktığında bir ülkenin cumhurbaşkanı sürekli aynı cümlelerle bunları konuşur mu?

Bak 2015’ten söz ediyorum. Okuyacağım, okuyacağım 2023’e geleceğim, aynı cümleler. “Böyle vicdansızlık olabilir mi ya, et dağıtıyordu ya, işte şöyle üstünden geçtiler, böyle ezdiler. Kim yaptı? Partinin eşbaşkanı.” diyor. Bu kadar suistimal edebilir mi bir duyguyu ya! Evet, 15 yaşında bir çocuk vahşice katledilmiş, barbarlık, doğru. Fakat kendine Müslüman’ım diyen, tekrarlıyo-

rum, alını secdeye değen, Kur'an okumuş, Allah'a inanan, hacca giden, dün anlattığım o İslam'ın perspektifi doğrultusunda inanmış biri neden bu tür yalan, iftiralara başvurur? İkiyüzlü değilse, ahlakını yitirmemişse, etik değerlerini kaybetmemişse, Allah'ı kandırdığını düşünmüyorsa niye yapsın bunları? Tek nedeni var, iktidar. İktidarlarını korumak.

Dün Hasan el-Benna'nın, Seyyid Kutub'unu okudum ya, "İktidara bulaştın mı..." diyor, ikisi de özetle mealen söylüyor, siyasal İslamcılar, İhvacılar için. Bunlar iktidara bulaştı, paraya bulaştı, güce bulaştılar. Dolayısıyla Allah katında günahkar olmak, İslam'a göre günah işliyor olmak onlar için önemli değil. Cumhurbaşkanı için önemli değilse "şeyh uçmaz, mürit uçurur" misali, müritleri de ondan daha şakşakçı, daha yalancı olduğu için yandaşlarının hepsi de aynı furyanın, aynı yalan kampanyasının devamcısı şeklinde iftiralarını sürdürdüler, sürdürmeye devam ediyorlar. Bitmiyor. Desek ki hani vazgeçtiler, buraya kadarmış, bitmiyor. Devam ediyorlar hala.

Ben savunmama devam edeceğim ama bir on dakika on beş dakika araya ihtiyacım var. Arkadaşlar da yoruldu, siz de yorulmuşsunuzdur. Heyetiniz de uygun görüyorsa kısa bir ara talep ediyorum.

Tayyip Erdoğan'ın dokunulmazlarımızla ilgili verdiği en güçlü talimat

Tekrar merhaba arkadaşlar. Kaldığım yerden devam ediyorum.

Açıklamaları devam ediyor. 29 Aralık 2015. Recep Tayyip Erdoğan, Suudi Arabistan ziyareti öncesi yaptığı bir açıklama. "Malum eşbaşkan, Rusya ziyareti sonrasında birtakım hezeyanlar ifade etmiştir. Bu eşbaşkanın yaptığı açık ve net olan provokasyondur ihanettir." Beni kastediyor. "Türkiye üzerine ameliat yapmak isteyen herkes boyunun ölçüsünü almıştır, bunlar da alacaktır. Bu açıklamaların gerçek sebebini biliyoruz. Hendeklerde adım adım yok olan terör örgütüne suni teneffüs yapma çabasıdır. Özerklik açıklamalarıyla ilgili başsavcılıklarımız gerekli soruşturma başlatmışlardır. Kandan beslenenlerin halkımızı sokağa dökmek suretiyle sadece 6-7 Ekim tarihlerinde..." Cümleye dikkat edin lütfen, "Ebaşkanlardan bir tanesinin sokağa davetiyle maalesef bir kısım Kürt kardeşim bu davete uydu ve 50 Kürt kardeşimiz öldü mü? Öldü. Ölenler Kürt'tü, öldüren de Kürt'tü."

29 Aralık 2015'de yapmış bu açıklamayı. "Eşbaşkanlardan bir tanesinin sokağa davetiyle." Üç gün sonra Cumhurbaşkanı fikrini değiştirmiş, bu defa "İki eşbaşkanın yaptığı açıklamalar kesinlikle anayasa suçu." demiş. "Haklarında

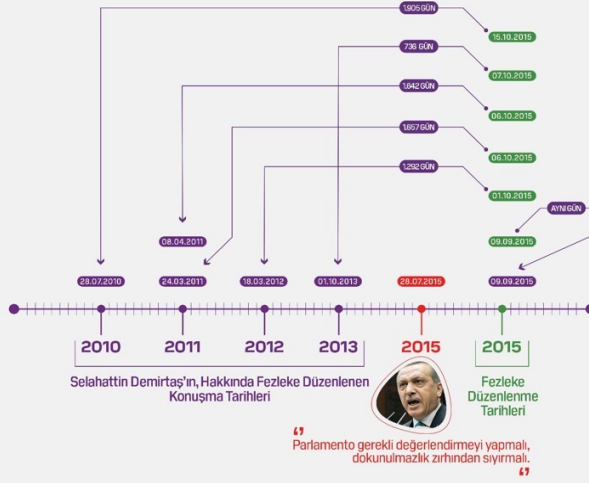
cumhuriyet başsavcılıklarının başlattıkları süreçler var. Dokunulmazlıkların kaldırılması suretiyle başlayacak süreç, inanıyorum ki terörle mücadele açısından ülkemizdeki havayı da olumlu yönde etkileyecektir.” Recep Tayyip Erdoğan söylüyor bunları. “Parti kapatma olayı gündeme dahi gelmemeli ama suçlu irtikap eden milletvekili, belediye başkanı veya başkaları olabilir, bunlar bunun bedelini ödemek durumundalar. Mecliste 160’ı aşkın dosyaları var. Bunlar gözden geçirildiği zaman neyi kapsıyor masaya yatırılacak ve ona göre adım atılacaktır.”

Bakın, dokunulmazlıklarımızla ilgili tartışmaların başlığı tarihtir, 2 Ocak 2016. Daha sonra 20 Mayıs’ta dokunulmazlıklarımız kaldırılacak ve 4 Kasım’da da tutuklanacağız. 2 Ocak’ta Recep Tayyip Erdoğan, dokunulmazlıkların kaldırılacağı sinyalini veriyor. Recep Tayyip Erdoğan kim? Cumhurbaşkanı. Görevi ne? Yürütmenin başı. Dokunulmazlıkları kim kaldırır? Parlamento. Parlamento kim? Yasama. Yasama, yürütme, yargı erki ister parlamenter sistem olsun ister başkanlık sistemi olsun ister yarı başkanlık üç erk ayrı değil midir? Ayrıdır.

Peki bir Cumhurbaşkanı dokunulmazların kaldırılacağını nasıl söyleyebilir? Ancak parlamentoya hakimse söyleyebilir. Bir partinin genel başkanı olarak kendisi görüşlerini ifade edebilir, “Dokunulmazlıkların kaldırılmasını savunuyoruz.” diyebilir. Ama burada “Dokunulmazlıklarının kaldırılmasıyla başlayacak süreç” diyor, “Terörle mücadeledeki havayı olumlu yönde etkileyecektir.” Yani o yönde bir havaya ihtiyacı var. Beyefendi ülkede güvenliği sağlamamış olmanın yarattığı hezeyan, siyasi psikolojik çöküntü içinde. Bu rüzgarı tersine döndürmek istiyor. “Olumlu bir hava lazım bize.” diyor “Dokunulmazlıkların kaldırılması suretiyle bunu sağlayacağız.” diyor.

Recep Tayyip Erdoğan’ın parlamentoya talimat niteliğindeki bu açıklaması sonrasında şurada mahkeme başkanı olarak bakarsanız Tayyip Erdoğan’ın yaptığı açıklama sonrasında fezleke sayılarındaki artışı gösteriyor. Bir anda nasıl artış olduğunu şuradan görebilirsiniz.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANI RECEP TAYYİP ERDOĞAN'IN FEZLEKE DÜZENLENMESİNE VE ARTIŞINA ETKİSİ

Bu görseller Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Daire önünde 17 yargıca sunulan görsellerdir. 18. madde ihlalinin biz bu görsellerle ispatladık eklerini belgelerini de sunarak. Şurada göreceğiniz, Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı açıklama sonrasında Meclise ulaşan fezlekelerinin sayısıdır. Birkaç ay içinde de nasıl yükseldiğini görüyorsunuz.

Şu, HDP'li milletvekillerinin Tayyip Erdoğan'ın açıklaması sonrası, en üstteki çizgi grafik onu gösteriyor, açıklama sonrası. Açıklama tarihi şurasıdır. Şu tarih sonrasında fezleke sayısındaki artışları görüyorsunuz.

Yani verdiği talimat sadece parlamentoya verilmiş bir talimat değil, savcılara da verilmiş bir talimat olduğundan savcılar da bu işi severek, memnuniyetle yapma konusunda hevesli olduklarından yaptığımız konuşmaların beş yıl önce, dört yıl önce, üç yıl önce suç oluşturup oluşturmadığına bakmaksızın bir anda fezlekeye dönüştüğüne tanık olduk.

Burada mesela diğer partilerin fezleke sayısını, şuradaki de HDP'nin, en başta. Bir anda HDP milletvekillerinin konuşmalarına ne kadar dava açıldığını, soruşturma açıldığını, fezleke düzenlendiğini buradaki görsellerden de görebilirsiniz, sayılarıyla birlikte.

Dosyadaki soruşturma numaraları, suçlamalarla birlikte tamamı Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine sunuldu ve oradan 18. madde ihlali alındı. Yani siyasi saiklerle, siyasi amaçlarla Recep Tayyip Erdoğan'ın yaptığı açıklamalar

sonrasında fezlekelerin hazırlandığına dair iddialarımızı güçlendirilen deliller oldu.

Mesela Tayyip Erdoğan 2015'te açıklama yaptığında, 2010'daki bir konuşmama beş yıl sonra soruşturma açtılar. 2011'deki bir konuşmama dört yıl sonra, yine 2011'deki bir konuşmama dört yıl sonra, 2012'deki üç yıl sonra, 2013'dekine iki yıl sonra ve Kobani soruşturmasında olduğu gibi bir buçuk yıl sonra soruşturma başka bir safhaya taşındı ve 4 Kasım 2016'da bizim tutuklanmamıza giren süreç başlatılmış oldu. Dolayısıyla Tayyip Erdoğan'ın dokunulmazlarımızla ilgili verdiği en güçlü mesaj, daha doğrusu talimat, 2 Ocak 2016 tarihidir. Orada "Aman aman." diyor. "Parti kapatma falan olmaz." diyor. "Bunu gündeme getirmemek lazım." Ondan da korkuyor, çekiniyor yani. Sonradan parti kapatma konusunda da gerekli şeyleri yaptıklarını biliyoruz zaten.

Siyasal İslamcılar günahkardır, yalancıdır, iftiracıdır

28 Mayıs 2016'da Diyarbakır'da konuşuyor. Diyor ki, "Terör örgütünün desteklediği malum partinin eşbaşkanlarından bir tanesi, benim Kürt kardeşlerimi sokağa döktü, 53 vatandaşımız burada öldürüldü mü?" 53 oldu burada rakam. "Bunların içerisinde 15-16 yaşındaki Yasin Börü de var mıydı? Neydi, onların günahı suçu neydi? Üçüncü kattan 15-16 yaşındaki bir genci atacaksın, sonra da üzerinden geçmek suretiyle çiğneyerek vahşeti işleyeceksin, senin gibi düşünmediği için. Ben buradan da sesleniyorum ey yargı! Üzerine düşen görevi yapacaksın. Eğer yargı üzerine düşen görevi yapmıyorsa tarih bunun hesabını sorar. Biliyorsunuz, hesaba çekilmeden önce kendinizi hesaba çekiniz hükmü var. Bu hüküm bir gün gelecek, yakanıza yapışacak. Bundan kaçış yok, ey yargı mensubu!"

Ben demiyorum bunu. Recep Tayyip Erdoğan söylüyor. Cumhurbaşkanı sıfatıyla söylüyor. Hem de aynı gün Diyarbakır'da başka bir toplantıda konuşuyor. "Onların eşbaşkanlarından biri ise Diyarbakır'da halkı sokağa döktü. Yasin Börü kardeşimiz burada öldürüldü. 15 yaşında kurban eti dağıtan Yasin Börü'yü katlettiler. Vicdan diye bir şey yok. İntikamı alınacaktır." Recep Tayyip Erdoğan, Cumhurbaşkanı. 28 Mayıs 2016. "İntikamı alınacaktır." Diyarbakır'daki konuşmasından aktarıyorum.

Tekrar hatırlatayım, unutuluyor çünkü. Tekrar hatırlayım. Tekrar hatırlatayım, bunu söyleyen kişi siyasal İslamcı. Allah'a inanıyor, alnu secdeye değişiyor ve söylemlerle oy alıyor. Kendini Müslüman olarak tanıyor. Ama yalan

söylüyor ama iftira atıyor ama kul hakkı yiyor ama gördüğünüz gibi kumpas hazırlıyor, yargıya talimat veriyor. Bunların hepsini yapıyor. Bu nedenle siyasal İslamcılar, Türkiye'deki siyasal İslamcılar günahkardır, yalancısıdır, iftiracıdır. "İntikamı alınacaktır." diyen Recep Tayyip Erdoğan bu davanın kumpasçısıdır, başka kumpasçısıdır. İmzası olan herkes de tetikçisidir. Daha işin en başından beri Recep Tayyip Erdoğan bu kumpası adım adım örmüş, fırsatını yakaladığı ilk anda. Ne zaman? Bahçeli ile açık ittifak yapıp Anayasa değişikliğine karar verip yargıdaki üstünlüğü de kendi adamlarıyla sağladıktan hemen sonra, 15 Temmuz sonrası. Yani oraya da geleceğiz. O zamana kadar yapamıyordu, güç getiremiyordu herhalde kumpası kurmaya ama ne zamanki yargıya, yargı mensuplarını böyle orakla biçer gibi biçip dört, beş bin kişiyi bir defada işten atıp Anayasa Mahkemesi üyeleri dahil, hepsini hapse attırdıktan sonra yargı mensuplarını teslim almaya başladı; kimini korkutarak, kimini ideolojik olarak, kimini tehditle, kimini AKP'li avukatları hakim, savcı yaparak yargıyı teslim aldı, ondan sonra bu kumpası yargıya taşıyabildi. Yıllarca siyaseten ekmeğini yemek için yalan söyledi, iftira attı. Yıllarca hakkımızda algı yaratmak için meydan meydan, televizyon televizyon gezip yalan söyledi sonrada yargıda üstünlüğü ele geçirince de yargı aşamasına geçildi o günden beride top sizde, siz gereğini yapıyorum.

Devam ediyorum. 6 Kasım 2016. "Önceki gün başlayan terör örgütü PKK'ye destek veren milletvekilleriyle ilgili süreç de böyle bir konudur. Terör örgütü PKK'nin boyutu Kandil'de değil, parlamentodaki uzantıları var. Biz bu işin önünü açtık, bunlar ne yaptı? Bunlar bununla yetinmediler. İşte 7 Haziran'da 80 milletvekili yakaladılar. Haydi otur da işine bak dedik, 80 milletvekilleri aldıkları günün ertesinde halkı sokağa davet ettiler, 52 kişinin ölümüne neden oldular. Esasen yaşanan hadise çok açık ve nettir."

Haydi bakalım tercüme edelim, ne yapmışız? 7 Haziran 2015'te 80 milletvekili almışız. Tayyip Erdoğan söylüyor bunu. Alın secdeden kalkmayan Müslüman söylüyor bunu. İyi dinleyin. "80 milletvekili yakaladılar. Haydi otur işine bak dedik, 80 milletvekili aldıkları günün ertesinde halkı sokağa davet ettiler, 52 kişinin ölümüne sebep oldular." 6 Ekim ne zaman? 2014. 80 milletvekili kazandığımız seçim ne zaman? 2015 Haziran. Ne diyor Recep Tayyip Erdoğan? "80 milletvekilleri aldıkları günün ertesinde halkı sokağa davet ettiler, 52 kişinin ölmesine sebep oldular. Esasen yaşanan hadise çok açık ve nettir şimdi." diyor "Parlamentoda biz gereğini yaptık, artık konu yargıda."

Siyasal İslamcılar fırlıdaktır, başları da bu adamdır

Tekrar hatırlatayım, dün o kadar boşuna konuşmadım; siyasal İslamcılar fırlıdaktır, yalancısıdır, günahkardır, iftiracıdır, kumpasçısıdır. Başları da bu adamdır. Söylediği her söz yalandır, iftiradır, kumpastır. Bana bu demeçte bir tane doğru cümle bulun. Utanırlar mı? Utanmazlar. Yeter ki Kürt hapiste olsun. Yeter ki Kürt mezarda olsun.

Bugün sosyal medyada, avukatlarım söylediler, aslında bilinen fakat kapalı bir hesaptan “Kürtleri Ermeniler gibi artık tehciye tabi tutmanın zamanı gelmiştir” diye tivit atan çok bilinen biri varmış. Aslında çoğunun kafasında bu geçer de yapmaya fırsat bulamıyorlar. Fırsatları, imkanları olsa yapacaklar, biliyoruz. Kimler? İşte bu ırkçı kafayla yetişenler, bu siyasal İslamcılıkla beyinleri zehirlenmiş olanlar, İslam’ın ahlakından zerrece nasiplenmemiş olanlar. Bana bu cümlede bir tane doğru bulun. On sayfadır okuyorum, bir tane doğru var mıydı anlattıklarında? Yok. Bu adam ülkenin Cumhurbaşkanı. Her şeyin hakimi şu anda. O zamanlar da, 2016’dan sonra da böyleydi, konuştuğunda da böyleydi. Kim buna kafa tutabilir? Bizden başka, HDP’lilerden başka kim buna kafa tutabiliyor? Kim bunun yalanlarını teşhir edebiliyor? Kimin gücü yetiyor? Anayasa Mahkemesini madaraya çevirdiler. Sesleri çıkmıyor ya! AYM üyeleri önünde cübbesini ilikliyor. Neredeyse bi’ biz kafa tutuyoruz, HDP’liler. O yüzden işte HDP’nin üstünde bu baskılar var. Yalanlarını, iftiralarını, talanlarını, soygunlarını teşhir ettiğimiz için, bu ülkenin evlatlarını dağa taş sürüp kanlarını üzerine siyaset yapmalarını teşhir ettiğimiz için hapisteyiz biz ve siz de bu yalanlardan dolayı işte yargılıyorsunuz.

Devam edeyim yalanlarına. 8 Temmuz 2017. G20 liderler zirvesi kapanış oturumu öncesinde düzenlenen basın toplantısında ne diyor? Soru soruyor gazeteci. Diyor ki, “Selahattin Demirtaş ve Kürt milletvekilleri ne zaman cezaevinden çıkacak?” Cevabı: “Söylediğiniz kişi bir teröristtir. Öyle bir terörist ki bütün benim Kürt kardeşlerimi sokağa döküp ondan sonra sokağa döktüğü 53 Kürt kardeşimiz...” Rakam 53 oldu ilk defa, 53’e çıktı. “Yine Kürtlere öldürten bir teröristtir. Bu sadece suçlarından bir tanesidir. Buna benzer daha nice suçları vardır.”

Bu adam Cumhurbaşkanı ve bu adam Müslüman, alını secdeye değıyor. Siyasal İslamcı. Yalan söylüyor, iftira atıyor. Bariz. Bu cümlede bana bir tane doğru bulun. Bir tane meşru, haklı bir şey, hukuka uygun, İslam’a uygun, ah-laka uygun. Şu paragrafta bir şey bulun. Ben teröristsem buna yargı karar verir. Bütün Kürt kardeşlerimi sokağa dökmüşsem buna yargı karar verir. 53

Kürt kardeşini, onun Kürt kardeşi, öyle diyor, sürekli “Benim Kürt kardeşim.” diyor, öldürtmüşsem buna yargı karar verir. Bu benim suçlarımdan bir tanesiymiş, buna benzer, buna benzer yani böyle cinayet terör suçundan daha nice suçları varmış. Bakın “iddia” demiyor, “hakkında yargılama sürüyor” demiyor. 8 Temmuz 2017. Ankara 19 Ağır Ceza Mahkemesinde daha ikinci duruşmadayım. Daha sorgu başlamamış. Recep Tayyip Erdoğan, beni terörist 53 kişinin katili ve buna benzer nice suçları olan biri olarak ilan ediyor.

Devam edeyim. 5 Ağustos 2017 Cumhurbaşkanı Erdoğan, Diyanet İşleri Başkanlığı Doğu ve Güneydoğu öğrencileri yaz etkinlik kapanış programında yaptığı konuşma. “7 Haziran seçimlerinde biraz başarı gördüler, hemen ardından sokaklara çağırdılar ve 53 kişinin ölümüne neden oldular. Hani siz Kürtlerin temsilcisiydiniz. Nasıl iş bu?” Toplantının yapıldığı yere bir daha dikkat çekiyorum, Diyanet İşleri Başkanlığı Doğu ve Güneydoğu öğrencileri yaz etkinliği kapanış konuşması. Yani karşısında Diyanet İşlerinin organize ettiği bir etkinlikte katılımcılar var, muhtemelen hepsi de dindar insanlar. Zaten Diyanet, din işlerinden sorumlu. Cumhurbaşkanı Erdoğan, siyasi İslamcı. Hepsinin alını secdeye geçiyor, hepsi kendini Müslüman olarak tanımlıyor. Hepsi siyasete, devlete, iktidara güce bulaşmış tipler. Karşılarında şeyhleri yalan söylüyor, müritleri de alkışlıyor. Ne diyor? “7 Haziran seçimlerinde biraz başarı gördüler, hemen ardından sokaklara çağırdılar ve 53 kişinin ölümüne neden oldular.” Recep Tayyip Erdoğan, dediğim gibi, akılsız biri değil. Kafası karışık biri de değil. Bu algıyı yaratmak için ısrarla bu tarihlerden itibaren söylemini 7 Haziran üzerine kurdu? Neden? Çünkü Kürtlere şunu anlatmaya çalışıyor; “Bak siz oy verdiniz, Meclise taşındınız, onlar sokağa çağrı yaptı 53 kişiyi öldürdü.” Bilerek kronolojik hata yapıyor, bilerek kronolojiyi karıştırıyor. Tesadüf değil. Çünkü buna benzer şeyi daha sonra defalarca söyleyecek, tekrarlayacak göreceksiniz 7 Haziran’da diyor 80 milletvekili kazandılar hemen ertesi gün diyor sokağa çağrı yaptılar yani bu durumda 8 Haziran’da sokağa çağrı yapmış olmamız lazım 8 Haziran 2015 oysa 6 Ekim 2014’tür.

Recep Tayyip Erdoğan bunu bilmiyor mu? Biliyor. Niye yalan söylüyor? Çünkü Allah’ı kandırdığını zannediyor. Çünkü Allah’ın, bunun hesabını sormayacağını zannediyor. “Allah affedicidir.” ayetine güveniyor, inanıyor. Çünkü Kur’an-ı kendi istedikleri şekilde yorumluyor. Dün anlattım, nedeni budur. Bu nedenle Recep Tayyip Erdoğan’ın yalanlarına Türkiye’nin yarısı inanıyor. Çünkü deniyor ki, “Bu, Allah’tan korkan biri, namaz kılan biri. Alını secdeye geçen biri yalan söyler mi? Söylüyorsa doğrudur, bir bildiği vardır.” Ama kimsenin aklına Türkiye’deki bu tür siyasi İslamcıların fırıldak olacağı

gelmiyor işte. Allah'ı bile kandırmaya çalışan kendince zavallılar oldukları gelmiyor kimsenin aklına. Bütün tayfası böyle bunların da işte.

Devam edeyim okumaya. 1 Ekim 2017. Geçeyim bunu. Burada çok da dikkate, ciddiye alınacak bir şey yok. 3 Haziran 2018. Erdoğan Diyarbakır'da düzenlediği mitingde konuşuyor. Özelliği ne? 2018 Haziran'ında seçimler var yine. "Diyarbakır'da 53 Kürt kardeşimi sokağa dökülün diyen kimdi? Edirne'deki değil mi? Sokağa dökülün dedi ne oldu, 53 kardeşimiz orada şehit oldu. Ölenler kimdi? Benim Kürt kardeşlerim değil miydi? Yasin Börü evladımızı bunlar öldürmedi mi, bunlar şehit etmedi mi? Şimdi ne olmuş? Cumhurbaşkanlığına aday olmuş. Bakıyorum, hepsi türbe ziyaret eder gibi Edirne'de, cezaevinde beyefendiyi ziyarete gidiyorlar. Bay Muharrem onunla övünüyor. 'Gideceğim, ziyaret edeceğim' diyor. Türbe ziyareti, ziyaret etsen ne yazar? Oradan sana ne gelecek? Sen benim halkımı ziyaret et, bak bakalım bu halk sana ne diyecek? Gel bakalım Diyarbakır'a, Diyarbakır sana ne diyecek? 53 Kürt kardeşimin bu Demirtaş'ın eline bulanmıştır. Bunun bedelini er ya da geç ödeyecektir. Yoksa tarih o 53 kardeşim bizleri affetmez, bizi de affetmez. Onun için de dik duracağız, sağlam duracağız. Ve inşallah 24 Haziran'da sandıkta benim o Kürt kardeşlerimin ölümüne imkan hazırlayan, zemin hazırlayan bu Demirtaş'a da hesabını soracaktır. Bak bugüne kadar ağzıma almadım ama o 53 kardeşim sebebiyle bunu ağzıma aldım, yoksa muhatabım değil, hiç derdim değil. Ama benim Kürt kardeşlerimi bunlar sömürdüler. Öyle saz alıp saz çalmakla benim Kürt kardeşlerime hizmet olmuyor. Sadece Türkiye Cumhuriyeti değil, bu hoyratlığa hiç kimse izin vermez. Eğer bu kurallardan değişmesi gereken şeyler varsa onun kararını da sizlerle birlikte vereceğiz. Çünkü bu milletin iradesinin üzerinde bir irade tanımıyoruz. 24 Haziran seçimleri bir kez daha milletin iradesinin zaferiyle sonuçlanacaktır."

Diyarbakır'da, benim evimde, doğup büyüdüğüm şehirde yalan söylüyor, iftira atıyor, hakaret ediyor. Yetmiyor, tehdit ediyor. Hedef gösteriyor. Kim yapıyor? Ülkenin Cumhurbaşkanı.

Şimdi sabahtan beri okuduğum algı operasyonlarında adım adım nasıl ilerlediği daha iyi anlaşılıyordur. 6-7 Ekim'den sonra 9 Ekim'de başlayan makaleler, manşetler Cumhurbaşkanı'nın görevi devralması, kampanyayı onun yürütmesi. Arada bir hatırlatayım, unutmayın. Başlangıç budur, bu rapor. "HDP

ve Demirtaş büyük tehdit. Kürtler geliyor.” raporu.³¹ Buradan yola çıkarak ilk fırsatınızı yakaladığınızda üstümüze gelmeye başladınız. Nedeni budur.

Tarih anda gizlidir

10 Haziran 2018. Kocaeli'nde konuşuyor “Bay Muharrem gitti Edirne'ye, orada Diyarbakır'da 6-7 Ekim'de 53 Kürt vatandaşımızın ölümüne neden olan kişiyi ziyaret ediyor. ‘Çıksın aday.’ ne demek ya bu bile buna fazla.” Bana fazlaymış yani. “Çünkü aday olmanın da bir ehliyetinin olması lazım. Tutuklu mu bu adam? Tutuklu. Bitti. Bu kadar insanın ölümüne neden birisini önce ölenlerin ailesine sormak lazım, Yasin Börü'nün annesine sormak lazım ne düşünüyorsunuz? Bunların sırtında küfe yok. Parlamento bunlarla ilgili kararı bana göndermiş olsaydı ben bunu çoktan onaylardım.” Neyi kast ediyor, ki hemen cevabını veriyor zaten. İdam sesleri yükselmesi üzerine Erdoğan da “Dedim ya size, daha önce parlamento bunlarla ilgili kararı bana göndermiş olsaydı ben bunu çoktan onaylardım.” İdam kararı yani bizle ilgili idam kararını parlamento beyefendinin önüne gönderseydi çoktan onaylardı. Hatırlatayım, bunu söyleyen kim? Cumhurbaşkanı. Kim? Siyasal İslamcı. Kim? Alnı secdeye değen, Müslüman diye kendini yutturan zat.

2015'den 2014'ten başladım, bakın tek tek algı operasyonun nasıl yapıldığını nereye geldik. İdama geldik. Tutukluyum. Ben tutukluyum, daha yargılamam düzgün başlamamış bile ya. Ve cumhurbaşkanı adayım. Ne diyor ülkenin siyasal İslamcı, alnı secdeye değen Cumhurbaşkanı, Müslümanı ne diyor? “Bunun idam kararını parlamento bana gönderse onaylarım.” diyor. Çoktan onaylardım.” diyor. O kadar öfkeli. Koltuğunu kaybetmemek için, elindeki gücü, imkanları kaybetmemek için iftira attığını bile bile, yalan söylediğini bile bile, bilerek hapse atırıp suçsuz yere, günahsız yere hapiste tuttuğunu bile bile rakibini daha tutukluyken, “Yahu parlamento” diyor, “İdam kararını bana gönderse onaylardım.” Nedeni ne? Bu, bu! Budur gözünüzü korkutan! “HDP geliyor, Kürtler geliyor.” raporudur.³² “Demirtaş onların sözcüsüdür, parti programını iyi anlatıyor, etkiliyor, Kürtler iktidara geliyor, Kürtler

³¹ SETA'nın hazırladığı “Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Adaylar: Selahattin Demirtaş'ın Siyasal Anlamı” adlı raporu gösteriyor.

³² SETA'nın hazırladığı “Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Adaylar | Selahattin Demirtaş'ın Siyasal Anlamı” adlı raporu gösteriyor.

Türkiye'yi yönetecek." korkusu, paniğidir. Onun için yapmayacağınız ahlaksızlık, atmayacağınız iftira, çiğnemeceğiniz ilke yok demiştir. Ve gereği yapılmıştır. İlk yapan Cumhurbaşkanı Erdoğan'dır.

Sadece bu paragraf bile, bu konuşmanın kendisi bile insanlık tarihine utanç olarak geçmiştir. Geçmiştir. Tarih sonradan yazılır. Biz o anda yaşarız da tarih olduğunun farkında değilizdir. Zaman geçer üstünden, geride kalır, biz ona tarih deriz. Bugün utanmıyor olabilirler ama yarın bir gün bunlar, bu belgeler var ya, kitaplaşacak. Hitler'i nasıl okuyoruz bugün? Hitler faşizmi uygularken; Hitler'in hakimleri, Führer'in talimatlarını yerine getirirken tarihin içinde olduklarını bilmiyorlar, fark etmiyorlardı. Tarih anda gizlidir. Hepsi yazılınca bu tarihi utancın, Türkiye'de bu tarihi utanca imza atmış olanların neler yaptığı o zaman daha iyi anlaşılacak. Adam, tutuklu rakibine, "Bunun idam kararı gelse hemen imzalarım ama getirmiyorlar." diyor. Bunu yapamayacağını da biliyor da ama bunun üzerinden bile oy toplaya çalışıyor. Nerede konuşuyor? Kocaeli'de, mitingde kitlelere konuşuyor ya!

Bütün konuşmalarım bittiğinde, bütün bu aktarımlar bittiğinde ben kendi konuşmalarımı aktaracağım. Dışardayken, mitinglerdeyken ben nasıl konuşmuşum, bu nasıl konuşmuş. Nasıl barış, kardeşlik konuşmaları yapmışız, ben dedim, kendi fezlekelerim olduğu için, anlatacağım. Figen Başkan da öyledir, Gülten Başkan, Sabahat Başkan... Hepimizin konuşmaları öyledir. Biz hiç kimseyi bu kadar tahrik etmedik meydanlarda, alanlarda. Bu adam provokatorün daniskasıydı her zaman. Halen öyledir. Bak bugün çıkmış, bugün çıkmış halen CHP'nin genel başkanına diyor ki "Bu millet sana ne yapacağını bilir." diyor, işte şehit cenazesinde provokasyonlar vesaire. Halen tahrik ediyor. Adamın özelliği bu. Tahrik eder, provoke eder, suçu başkalarına atar, faturayı başkalarına keser. Bunu bir ateist yapmaz, bunu bir Marksist yapmaz. Allah'tan korktuğu için değil. Ama Allah'ı kandırdığını sanan siyasal bir İslamcı yapar. İşte mesele bu kadar basit. Hele bir de kültürel açıdan düzgün Müslüman bunu hayatta yapmaz.

Devam ediyorum. 12 Haziran 2018. Recep Tayyip Erdoğan, Eskişehir Vilayet Meydanı. "Düşünün, terörist başını Edirne Cezaevinde ziyaret eden bir kişiden ne bekleyebilirsiniz?" İlk defa benden "terörist başı" olarak söz ediyor. 12 Haziran 2018. Beş sene önce. Kademe kademe yükseltiyor, mertebe mertebe yükseltiyor. Neden? Çünkü boyun eğmıyoruz. Neden? Çünkü her seçimde onu zorluyoruz. Neden? Çünkü bu kadar şeye rağmen bizi teslim alamıyor. O nedenle çıtayı sürekli yükseltiyor.

“Terörist başını Edirne Cezaevinde ziyaret eden bir kişiden ne bekleyebilirsiniz?” Muharrem İnce'yi eleştiriyor burada. Dikkat edin yalana, “Düşünün” diyor, “7 Haziran seçimlerinden hemen sonra ‘dökülün sokaklara’ diyerek 53 Kürt kardeşimizin Diyarbakır'da ölümüne neden olan bu değil mi? Yahu bu kişi düşünün, Cumhurbaşkanı adayı olarak bu milletin karşısına çıkıyor ve Bay Muharrem de onu ziyaret ediyor. Belki bu arada Selahattin Demirtaş ile Edirne'de neler konuştuğunu da anlatır, onları da öğreniriz. Mesela bu zat Çin ekonomisindeki küresel yükselişi, Rusya'nın bölgesel politikaları, AB'nin giderek daha derinleşen yönetim ve değerler krizi hakkında ne düşünüyor?” Arada da soruyor, “Belki Selahattin Demirtaş'la ne konuştuğunu da açıklar.” Sanki bilmiyormuş gibi. Sanki buradaki konuşmalarımızı izlemiyor, dinlemiyormuş gibi. Burada algı yaratıyor, şaibe yaratmaya çalışıyor. Yaptığı her şey yalan, iftira.

Yine 53 Kürt kardeşini ben öldürmüşüm (!), “Dökülün sokaklara.” demişim (!) Hem de ne zaman? 7 Haziran seçimlerinden hemen sonra. 7 Haziran 2015 seçimlerinden hemen sonra. Niye bu algıyı yaratmak istiyor? “Çünkü” diyor, “Siz bunları oy verirseniz bak seçilince kötüye kullanıyorlar, hemen sokağa çağrı yapıyorlar.” Her seçim arifesinde bu algıyı yaratmaya çalışıyor. Ve terörist başıymışım. Hakkımda yargı kararı yok. Ha, yargı karar verse bile bu koşullarda kimseyi “terörist” ilan edemezsiniz. Çünkü yargının içinden beş bin tane “terörist” çıkmış zaten, 15 Temmuz sonrası. Bugün de zaten kimin yargı mensubu kimin siyasi militan olduğu belli olmadığı için yargının alacağı hiçbir karar, hiçbir şey de bizi bağlamaz da. Terörist olup olmadığımızı biz biliyoruz, Allah biliyor, halkımız biliyor. O nedenle Cumhurbaşkanı'nın kendisi, bizi terörist ilan etmesi şaşırtıcı değil. Çünkü yalancı, iftiracı, kul hakkı yiyen, cehennemlik bir adam.

Ha, yeri gelmişken söyleyeyim, ölürüz kalırız, ben hakkımı helal etmiyorum. Duysun, hakkımı ona helal etmiyorum. Allah inancı varsa korkması lazım. Çünkü biliyor, kul hakkı yediğini. Benimle ilgili yalan, iftira attığını biliyor. Ben hakkımı helal etmiyorum. Bu dünyada da helal etmiyorum, öbür dünyada da helal etmiyorum Recep Tayyip Erdoğan.

Sen bize yalan söyledin. İftira attın bize. Kul hakkı yedin. Bizi suçsuz, sebepsiz yere hapse attırdın. Suçsuz, sebepsiz yere bizi terörist, katil olan ettin. Gerçek suçluların peşine düşmedin. Yasin Börü dahil, orada yaşamını yitiren hiçbir kişinin gerçek katilini bulmadın, buldurmadın. İşin kolayına kaçıp siyasi rant elde etmek için bizi sorumlu tuttun. Bu dünyada da öbür dünyada da iki elimiz yakandadır senin.

Açık söylüyorum; yalancısın, iftiracısın, kumpasçısın. Cumhurbaşkanı değil, dünyanın başkanı da olsan böylesin. Öfken bize karşı dinmedi, bunu da biliyoruz çünkü boyun eğmedik. Çünkü bir gün bile bizi burada hapis yatırmadın. Bir gün ah vah etmedik. Yalvarmamızı bekledin, yalvarmadık. Ağlamamızı bekledin, ağlamadık. Biat etmemizi istedin, etmedik. O yüzden bizi bir türlü hapis yatıramıyorsun, için soğumuyor o yüzden.

Eğer biz ağlasaydık üç ayda bırakırdın. “Yeter.” derdin, “Bunları bırakın.” Ama yedi yıldır hücredeyiz, yedi saat hapis yatmamış gibi için soğumamış. Neden? Çünkü hapis yatıramıyorsun bizi. Ruhumuz özgür, sığmıyor dört duvarın arasına. O nedenle için soğumuyor. Yalanına, iftirasına devam ediyor. Devam etsin bakalım. Ben de onun yalanlarını teşhir etmeye devam edeyim.

13 Haziran 2018. Bir tane televizyon kanalında konuşuyor, kendi kanalı. “Aday olduğunda içerideydi.” Beni kast ediyor. “Orada zaten bir eksiklik, yanlışlık var.” diyor. “Yani biz burada illa mahkumiyeti, adaylık şartları arasında saymamamız lazım. Tutuklu da olsa bence tutuklu olan kişi aday olamaz, olmamalı.” Benimle ilgili söylüyor. “Çünkü bu bir kaçamak yoldur. Buna niye böyle fırsatı biz verelim.” Bu defa benim adaylığımı, tutuklu olsam bile olmaması gerektiği söylüyor. Yahu şimdi hapisteki bir Cumhurbaşkanı adayı seni niye zorlasın ya? Niye zoruna gidiyor? Sevinmen lazım. Demen lazım ki “Tutukludur, kampanya yürütemiyor. Oh, ne güzel.” Neden korkuyor, biliyor musunuz? Bundan korkuyor.³³ Korktuğu rapor budur, halen aklında olan budur. HDP'nin etkisi, Demirtaş'ın onu doğru bir çizgide dillendiriyor olması. “Hapiste de olsa etkili olur, ola ki bu ikinci tura bırakır beni. Tutuklu da olsa aday olamamalı.” diyor.

Kimsin sen? Neysin ya? YSK misin, HSK misin, neysin sen? Ama söyleyebilir. “Bunu da” diyor “Seçimden sonra düzeltereğiz.” diyor, “Tutukluların aday olamaması lazım.” Bak, burada neyi ihlal ediyor? Masumiyet karinesini, değil mi? “Tutukluysa suçludur.” diyor. “İlle” diyor, “Hüküm mü olması lazım?” Bunu Cumhurbaşkanı söylüyor. “Bak” diyor, “Yani biz burada illa mahkumiyeti adaylık şartları arasında saymamamız lazım.” diyor. “Tutuklu da olsa bence tutuklu olan kişi aday olamaz, olmamalı.”

Bunu söyleyen kim? Müslüman, alını secdeye değen, siyasal İslamcı, fırladık, iftiracı, kumpasçı, kul hakkı yiyen, tutukluyu hükümlü göstererek suçlu gibi göstermek için yalan söyleyen biri.

³³ SETA'nın hazırladığı “Cumhurbaşkanlığı Seçimleri ve Adaylar: Selahattin Demirtaş'ın Siyasal Anlamı” adlı raporu gösteriyor.

Devam ediyor. 14 Haziran 2018. Algı operasyonu nasıl gıdım gıdım işlenmiş önünüze konulmuş, onu anlatıyorum. Yalova'da konuşuyorum. "Bu kişi." Muharrem İnce'yi kastediyor. "Yaptığı başka şeyler var, mesela Edirne'de cezaevini ziyaret ediyor." Muharrem İnce'yi söylüyor. "Kimi ziyaret ediyor? PKK terör örgütünün arkasında olduğu partinin adayını. Hakkari'de Bay Kemal bir tane Türk bayrağı olmadan miting yaptı. Bay Muharrem de Diyarbakır'da malum partinin desteğiyle miting yaptı. Bunlar teröristlerle beraber, katillerle beraber. Geçen gün Diyarbakır'a gitti, kendisini karşılayanların tamamına yakını Edirne Cezaevindeki taraftarı. Biz bunlara karşı... Nasıl olur da Cumhurbaşkanı aday oldu? O zaman serbest bırakalım. Böyle bir adalet olur mu? Zaten bunun da göz geçirilmesi lazım. İnşallah şu seçimi atlatalım, adaylık şartları arasına sadece hükümlü olmayı değil tutukluluğu da koyacağız. Niyeyse? Tutuklu olan da aday olamaz. Burası yol geçen hanı mı?" diyor. Kim söylüyor? Recep Tayyip Erdoğan. Ülkenin cumhurbaşkanı. Alın secdeye değen, siyasal İslamcı diye kendini tanıtan adam. "Burası yol geçen hanı mı?" diyor, "Yahu tutuklu nasıl aday olur?" Çünkü tutuklu, suçludur onun gözünde. Artık bitmiştir o tutuklanmışsa. "Ben tutuklattım. Yahu suç olmasa tutuklatır mıyım?" diye kamuoyuna bunu pazarlamaya çalışıyor.

Sene 2023, halen tutukluyuz. Bu arada yasayı değiştirmedin Tayyip Erdoğan, onu da hatırlatayım. Hani tutuklular da aday olamazdı ya, bak bu defa Can Atalay içeride, tutuklu, aday oldu, seçildi üstelik. Aklına karpuz kabuğu düşürmüş olmayalım da neyse.

14 Haziran 2018. Devam ediyorum. Cumhurbaşkanı Erdoğan yine bir karnalda konuşuyor. "İşte kalkıyor, Edirne'de cezaevinde terör örgütü PKK'nin arkasında durduğu bir kişiyi gidip ziyaret ediyor. Bu nasıl bir anlayıştır? 7 Haziran seçimlerinden sonra 53 tane Kürt kardeşimi öldüren bunlar değil mi? Bunlar sokağa dökülün demedi mi? Sokağa dökülün dedi." Ne zaman demisiz? 7 Haziran seçimlerinden sonra. Yine algı yaratıyor. "15 yaşındaki Yasin'i öldürenler bunlar değil mi? Üzerinden arabayla geçenler bunlar değil mi?" Biziz bak biz ha, doğrudan biz. Yani azmettirici bile değil ha, bizatihi biz yapmışız. Konuşmayı böyle yapıyor çünkü. "Bütün bunlar, oradaki yakıp yakınlar vesaire bunlar değil mi? Bunlar. Peki bunlara karşı ne yapabildik? Onların bunlara karşı herhangi bir tavrı oldu mu? Olmadı. Şu anda neymiş CHP'si de olsun, diğerleri olsun, dedikleri ne? 'Bir Cumhurbaşkanı aday cezaevinde duramaz.' diyor. Ne demek ya? Aday olmak sana böyle bir özgürlüğü getirmez. Olduğunda içerideydi, orada zaten bir eksiklik var, bir yanlışlık var. Yani biz

burada illa mahkumiyeti, adaylık şartları arasında saymamamız lazım. Tutuklu da olsa bu kişi aday olamaz, olmamalı. Çünkü bu bir kaçamak yoldur. Buna niye böyle bir fırsatı biz verelim? Öyle veya böyle. Şimdi bu şartlar içerisinde tabii gelecek işte, beş dakika, on dakika neyse TRT’de konuşmasını da Edirne’de cezaevinden çekim yapılmak suretiyle yapacak. Burada bunlar kalıp ‘İktidar engelledi.’ deyip oradan bir rant elde etmenin gayreti içerisinde de girebilirler. Bir mağduriyet pozisyonuna da girebilirler. Ben arkadaşlara onu söyledim.” Dikkat. “Ben arkadaşlara onu söyledim. ‘Bırakın’ dedim, ‘Mağduriyet imkanı bunlara vermeyin. Bırakın. YSK ile de görüşün, gitsinler orada cezaevinde çekimi yapsınlar.’ Zaten bunlar canlı yayın değil, malum. Ondan sonra da konuşması neyse bu konuşması yayınlanır. Olay bu.”

Kim söylüyor bunu? Recep Tayyip Erdoğan, ülkenin Cumhurbaşkanı. Haydi Müslümanlığını falan geçtim, her seferinde hatırlatmayayım, biliyorsunuz. Kaç tane yalan var burada? Kaç tane iftira? Kaç tane kul hakkı yenmiş, kaç tane görev suçu var, sayalım. 7 Haziran seçimlerden sonra çağrı yapmışız, yalan. 53 Kürt kardeşini öldürmüşüz, yalan. Sokağa dökülün demişiz, yalan. 15 yaşındaki Yasin’i biz öldürmüşüz, yalan. Üzerinden arabayla geçmişiz, yalan. Ortalığı yakıp yıkan biz değilmiş miyiz, yalan.

Peki YSK’ye ve TRT’ye “Gidin bunlarla konuşun, cezaevinde çekim yapsınlar.” demek suç mu? Suç. Yüksek Seçim Kurulu, yüksek mahkemedir. Adam diyor ki, “YSK ile de görüşün, gitsin orada cezaevinde çekim yapsınlar.” dedim.” diyor. Doğru. YSK üyeleri geldiler, burada cezaevinde çekim yaptılar, Recep Tayyip Erdoğan’ın talimatıyla. Yahu bunu söylerken çekinmiyor adam. Pervasız çünkü. Yahu bunu kim sorabilir ki? Ülkede bir savcı, bir hakim, bir yargı mensubu, bir YSK üyesi ya! Bir YSK üyesi çıkıp demez mi, “Yahu arkadaş talimat verdin, bari bunu televizyon canlı yayında söyleme, bizi rezil ediyorsun. Yüksek Seçim Kurulu üyesi olmanın da oradaki görevi yapmanın da bir haysiyeti var, bari bizi rezil etme ele güne karşı.” YKS üyeleri dese bunu, YSK başkanı dese...

Bu sırada ben 19. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanıyordum. Orada Murat Bey vardı, mahkeme başkanı -artık tartışa tartışa, konuşa konuşa akraba olmuştu, o kadar birbirimizi tanıyorduk- sonra topu size attı. Kurtulduğu gün de kurban kesecekti. Herhalde davul zurna çaldırmıştır topu size attığında. Ona da demiştim. “Yahu siz çıkın, bir ara kararınızda deyin ki mahkememize talimat anlamına gelebilecek imalar bile yasama, yürütme organından demeç şeklinde bile olsa verilemez. Anayasanın 38. maddesine aykırıdır. Yahu bunu yazın, isim vermeyin ya. Ama sizin mahkemenize talimat veriyor bu

adam ya. Beni katil ilan ediyor, terörist ilan ediyor. Seçim kazanmak için yapıyor bunu. Algı yaratıyor. Sonra da arkadan size talimatı gönderip, "Bu bırakamaz." diyor siz de gereğini yapıyorsunuz. Bari ele güne karşı, ileride çocuklarınız bunlar yazılıp çizildiğinde sizin çocuklarınız da o kitapları, tezleri okuyacaklar. Bu utanç sayfalarında bari siz de deyin ki, "Yahu bak biz de böyle bir ara yazmışız bir zamanlar, yani farkındaydık. Bu tam bir aşağılanma durumuymdu, yargının aşağılanması, mahkememizin, heyetimizin aşağılanması durumuymdu. Ya çok güç getiremiyorduk ama bak bin tane ara karar içinde bir tane maddede öyle bir yazdık, Anayasanın 138. maddesini hatırlattık." Aldıramadım o kararı tabii size de. Daha önceki celselerde uyardım, heyetiniz bari böyle bir ara karar alsın, ha biz de diyelim ki yahu heyet dışarıda yargıya müdahaleye karşı şunu hatırlattı; dedi ki "Yargı erki benim. Dosya benim elimde, sanıklar benim huzurumda, ben daha onları dinliyorum. Daha terörist mi, katil mi ben daha karar vermedim. Sen yürütmenin başında bunu söyleyemezsin." desin ya. İma yoluyla belirtsin. Belirtemez, belirtemezsiniz. Sabahına sizi alırlar, sabahına. Sabahına sizi görevden alırlar. Recep Tayyip Erdoğan'a "Sus" diyemezsiniz. Ben derim. Ben derim, o yüzden buradayız işte.

Biz Recep Tayyip Erdoğan'a "Orada otur, haddini bil." dediğimiz için buradayız. "Senin yetkin belli, Anayasa ortada. Cumhurbaşkanı'nun yetkisi belli. Kim olursan ol, yetkin budur." dediğimiz için buradayız. Ama o size talimat veriyor. Anayasa Mahkemesine, Yargıtay'a, parlamentoya, önüne gelene talimat veriyor, gereğini yaptırıyor, o yüzden buradayız.

Burada da "YSK'ye talimat verip beş dakika mıdır, on dakika mıdır neyse, neyse ki canlı yayın değil." diyor. Yani "İzleyeceğim, bakacağım." diyor. "Oradaki konuşmaya da. Hanygun görürsem yayınlarım." anlamında söylüyor bunu. Onu nasıl uygun gördü, onu da bilmiyorum da. Uykuluyken mi dinledi çünkü onun yiyip yutabileceği türden bir konuşma da değildi aslında ama...

Devam edeyim. 16 Haziran'da yine bir televizyon kanalında konuşuyor. Muharrem İnce'nin, Demirtaş'a destek söylemlerinin hatırlatılması üzerine, "Tabii yalnız o değil ki, diğerlerinde yok mu? Diğerleri de aynı destek söylemlerini yapıyor. 'Bir Cumhurbaşkanı adayı nasıl olurda cezaevinde kalır.' diyor. Hale bak. Şimdi bu cezaevinde kalan zatın çok daha farklı suçları olabilirdi, ne olacak? Bunlar bunun gerekçesi mi olacak? Ki bunlar, bu işin geçmişini çok da iyi bilirler, çok daha farklı bir şekilde bunu yaşadılar. Önü açıldı mı bu işin? Yok. Şimdi burada ne oluyor? Ne oluyor da siz, bu terörist örgütlerin arkasında olduğu böyle bir kişi için bunun önü açılsın gayreti içerisine giriyorsunuz? Ben özellikle de halkıma, milletime şunu hatırlatmak istiyorum; biz eğer

terörle mücadeleyi hakıyla dört dörtlük yaparsak ben bu kişilere ve örgütlere karşı 24 Haziran'da benim milletimin gerekli dersi, cevabı vereceğine inanıyorum." Sadece seçim kazanabilmek için bizi buraya attığı yetmedi. Ola ki, buradan yürüteceğimiz kampanyayla halk destek verir, ikinci tura kalırım diye, ikinci turda da Muharrem İnce kazanır, koltuğu kayıp ederim diye, kabus gördüğü dönemlerde attığı yalanlar, iftiralar bunlar.

İnsanın, daha önce duruşmada da söyledim, insanın düşmanı mert olsun, rakibi mert olsun ya. Bunda bir zerre kadar mertlik görmedik. Hapse attığı yetmiyor, halen iftira atıyor, halen hakkımızda yalan söylüyor, halen yargıyı etkilemeye çalışıyor. Yedi yıldır halen bizden korkuyor. Bugün iddia ediyorum, bu Hüseyin Alptekin'e aynı raporu hazırlatsınlar, Hüseyin Alptekin diyecek ki raporunda, objektif hazırlasın yine, desin ki "Ben bu raporu yazdığım da Demirtaş birdi, şimdi üç. Ben bu raporu yazdığım da HDP birdi, HDP şimdi beş. Bu yedi yıl, sekiz yıl içinde yaptıklarımızın hepsi onları büyüttü, küçültmedi." diyecek. Yeni rapor yazsın, bunu söyleyecek. Bilimsel rapor. Bu yüzden çıldırıyorlar, bu yüzden anlayamıyorlar, bu yüzden tutukluluk uzuyor, bu yüzden bu dava uzuyor. Bitiremiyorlar bir türlü çünkü. Bir türlü üstesinden gelemiyorlar, bir türlü geriletemiyorlar. Şimdi yerel seçim arifesindeyiz, başlayacak, göreceksiniz.³⁴ Yakında kampanya başlar. Neden başlamadı biliyor musunuz? Eğer o güne kadar davanızdan karar çıkmamış, eğer son sözü söyleme hakkımız olursa ben burada olmayacağım için belki, burada olmayacağım dediğim, kararımı yüzüme okuyamayacaklar o açıdan. Arkadaşlardan biri, avukatlarımızdan birinden benim ricam hatırlatsın, şu anda neden "Demirtaş, terörist, katil, Yasin Börü" neden yok biliyor musunuz? Neden yok biliyor musunuz? İstanbul seçimlerinde HDP'ye muhtaç olabilir ya netleşmemiş henüz. Adaylar net değil, aday çıkacak mı net değil, HDP aday gösterecek mi net değil, kendi adayı net değil. Hepsini çıktuktan sonra ölçek, biçecek anket yapacak, HDP'nin tavrını netleşecek. Bittikten sonra ha seçime ayrı giriyoruz, artık "HDP benim düşmanım." diye karar verir vermez göreceksin, başlayacak.

Ola ki tersi oldu, ola ki... Bilemem. Dışardaki partili arkadaşlarımızın, halkımızın vereceği karardır. Ne karar verirse biz de buradan izleyeceğiz, saygı duyacağız. Ola ki aday çıkarmaya karar verdi partimiz İstanbul'da. Bu da diyelim ki ola ki onun işine yaradı, ihtimal, onun adayının işine yaradı. Göreceksiniz, hiç söz etmeyecek bizden. Hiç söz etmeyecek. Neden biliyor musunuz?

³⁴ 31 Mart 2024 tarihindeki yerel seçimleri kast ediyor.

Çünkü Türkiye'deki siyasal İslamcılar, iktidarları için her türlü hileyi, hülleleri yaparlar. Evet, yaparlar. İftira atarlar, her türlü kirli ilişkiye girerler. Müslümanlar demiyorum, siyasal İslamcılar. "Siyasette her şey mubahtır." derler. Bugüne kadar yaptılar, yapmaya da devam ederler. Bunların en ağa babaları işte Fethullahçılardı, ne yaptıklarını biliyoruz. Halkın başına neler getirdiklerini hep birlikte gördük.

Devam ediyorum. 17 Haziran 2018. Kepez. Kepez neresi olabilir? Antalya'dır belki. "Bu aday terörden beslenmedi mi? Teröristlerin desteğiyle bir yerlere gelmedi mi? 7 Haziran seçimlerinin hemen arkasından 'Sokaklara dökülün.' demedi mi?" Bak artık her konuşmasında, "7 Haziran'dan sonra 'Sokaklara dökülün.' demedi mi?" diyor. Demiştim ya, bunu artık bir retorik haline getiriyor. Başlıyor bir yalana, tekrarlıyor sonra. Aynı yalanı her yerde tekrarlıyor. Bu esnada eş zamanlı köşe yazarları, akşam televizyondaki tartışmacıları, paralı tetikçileri, bol maaşlı medya kaleşörleri de bunları da tekrarlıyor ha, bu arada. Bundan ibaret kalmıyor. Zannetmeyin ki Recep Tayyip Erdoğan bunu mitingde söylüyor, televizyonda söylüyor, bitiyor. Hayır. A Haber, ATV, CNN... 600'den fazla dedim ya ulusal, uluslararası, yerel kanalda her akşam Tayyip Erdoğan'ın bu söylemleri tartışılıyor, teyit ediliyor. Akademisyen yazıyor adının altında, siyasi analist yazıyor, gazeteci yazıyor, oysa hepsi bir yere bağlı. Hepsi bir yere bağlı. Tek bir yerden talimat alıp gereğini yapıyorlar, aynı algı operasyonunu yapıyorlar.

Devam ediyor Recep Tayyip Erdoğan. "7 Haziran seçimlerinin hemen arkasından 'Sokaklara dökülün.' demedi mi?" Bazen diyorum da keşke karşısında olsam desem ki, "Yahu sen ne yalan atıyon lan! Bu nasıl bir şey ya! Sen kimsin!" diyeceğim yahu. "Ben senin siyasi rakibin olarak iki defa karşına çıktım, utanmıyor musun hapisteki biriyle ilgili bu yalanı söylemeye? Ne zaman böyle bir çağrı yaptım? Ne zaman 7 Haziran'dan sonra yaptım? Benim partim ne zaman yaptı? 'Vurun, kırın, öldürün'ü ne zaman söyledik?" diyeceğim. Soruyu soracak bir tane namuslu gazeteci karşısına çıkmıyor onun. Karşıma çıksa soracağım da karşımıza çıkmıyor. Ben sorarım.

Devam ediyorum. "Siyasetimize yalanı, iftirayı, manipülasyonu asla bulaştırmadık." Recep Tayyip Erdoğan söylüyor bunu. "Siyasetimize yalanı, iftirayı, manipülasyonu asla bulaştırmadık." Hey Allah'ım.³⁵ Ay tansiyona min ket. Avukat arkadaşların öyle bir esprisi var, Kürt gençleri dışarıda bu sıra öyle. Artık iş buraya gelince "Ay tansiyona min ket." diyorlar. "Tansiyonum

³⁵ Sinirden gülmeye başlıyor.

düştü.” diyorlar. Ben de birazdan ara vereceğim. Hakikaten okurken sinirlerim geriliyor artık. Yani bugün daha fazla ilerletemeyeceğim. Daha çok var çünkü bu yalanların, iftiraların, algı operasyonların nasıl sürdüğüne dair.

Şimdilik 18 Haziran 2018’de bırakayım. Gerçekten tansiyona min ket. “Siyasetimize yalanı, iftirayı, manipülasyonu asla bulaştırmadık. Üç beş oy uğruna bölücü terör örgütünün siyasi uzantılarına yoldaşlık, yarenlik, arkadaşlık yapmadık. İcazeti Edirne’deki provokatörün kapısında nöbet tutmakta değil, milletimize hizmetkar olmakla aradık.”

Şimdilik bu kadar. Hakikaten sürdürebilecek durumda değilim. Yarın. Eğer heyetiniz uygun görüyorsa ara verilmesini talep ediyorum. Avukat arkadaşlarım, bilmiyorum bir talepleri yoksa ben bugün sözümü burada sonlandırmak istiyorum. Tekrar söz gelmeyebilir. Arkadaşlar; Urfa’dan başlayarak Sincan, Diyarbakır, Kocaeli, Figen Başkan, Gültan Başkan; Mersin, Diyarbakır, İstanbul salondaki arkadaşlara teşekkürlerimi, selamlarımı iletiyorum.

Kesintisiz devam eden bir algı operasyonu var

Günaydın arkadaşlar, herkese günaydın. Salondaki arkadaşlar, SEGBİS’teki arkadaşları, herkesi selamlıyorum, merhabalar. Avukat arkadaşlara merhabalar.

Dün bu davanın algı yaratma sürecinin nasıl işlediğini hatırlatmak için, notlarımdan okuyordum, oradan devam edeceğim. 2018’in Haziran’ında kalmıştım. Çünkü 2023’e kadar kesintisiz devam eden bir algı operasyonu var. Halen yargılama duruşma salonunda sürerken, dışarıda siyaset meydanında, Mecliste, fırsat buldukları her yerde bu algıyı güçlendirmek, sürdürebilmek, mahkemenin tutukluluğu ve cezalandırma politikasını hayata geçirebilmesi için, zemin yaratmak için uğraşıp duruyorlar. Dolayısıyla ben, Cumhurbaşkanı sıfatıyla Recep Tayyip Erdoğan’ın yaptığı açıklamaları, tutanaklara geçirmek, kayda geçirmek için okumaya devam ediyorum.

En son 20 Haziran’ı okumuştum, 20 Haziran 2018. Bundan iki gün sonraki açıklamasıyla devam ediyorum, 22 Haziran 2018. Diyor ki Sarıyer’de mitingde, “Bay Muharrem aday oldu, ilk ziyaret ettiği yer Edirne oldu. 7 Haziran’da benim Kürt kardeşimi sokağa döken onlar değil miydi? Senin ne işin var orada, ziyarette? PKK terör örgütü HDP’ye destek veriyor. Kardeşlerime sesleniyorum; hala bunlara nasıl destek veriyorsunuz? 53 Kürt kardeşimi malesef öldüren veya öldürmeye neden olan bu kişi, bu ülkede cumhurbaşkanı adayı olmamalı, olamaz.”

Yine, burada da bir algı operasyonu yürütüyor. 7 Haziran'da çağrı yaptığını söylüyor. PKK'nin HDP'ye destek verdiğini söylüyor. 53 Kürt kardeşinin öldürüldüğünü söyleyerek rakamı 53'e çıkarıyor. Cumhurbaşkanı adaylığını olamayacağını, olamayacağını belirtiyor. Ve oy isterken, seçmenlere çağrı yaparken bu algı üzerinden seçim kampanyası yürütüyor. 2018'den söz ediyoruz.

22 Haziran'dan bir gün sonra, ilginç bir şekilde Birleşik Arap Emirlikleri'ne hareketi öncesi Atatürk Havalimanında, Recep Tayyip Erdoğan'ın bütün bu açıklamalar içerisinde tek farklı açıklaması. Okuyacağım 200'den fazla açıklamasının içerisinde en ilginç, en tuhafı bu. Niye yaptı, neyi kastetti onu da çözemedik. Şöyle diyor, "Sayın Demirtaş siyasetin daha acemisidir. Anketleri yaptırmayan bir siyasi partinin nereden nereye geldiğini bilmesi mümkün değildir. Eğer durumunu merak ediyorsa Demirtaş hemen anket yaptırın. İşi elinde silah olanlara bırakmasın, işi elinde kalem olanlara bıraksın." Beni terörist, katil ilan eden, Cumhurbaşkanı adaylığını olamayacağını söyleyen, sürekli olarak algı operasyonlarıyla partimizi ve Cumhurbaşkanı adaylığını olarak beni yıpratmaya çalışan Erdoğan, 23 Haziran 2018'deki açıklamasıyla, diğer bütün açıklamalarını aslında tekzip ediyor. "Sayın Demirtaş" diyor bana, "Anket yaptırın." diyor, "Kendisi partisinin nereden nereye geldiğini görsün." diyor. "Durumu merak ediyorsa hemen anket yaptırın." Cezaevindeki birine sesleniyor. Dediğim gibi, bu büyük tutarsızlık, büyük çelişki ama en azından kayda geçsin bu açıklaması da.

Haziran seçimleri bitiyor, Recep Tayyip Erdoğan seçimi kazanıyor. Kasım 2018'den devam ediyoruz. Grup toplantısında konuşuyor,³⁶ Mecliste bu defa Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi benimle ilgili karar vermiş. Daire kararı, Büyük Daire kararı değil, bölüm kararı vermiş. Ve kendisi hem Cumhurbaşkanı hem bir partinin genel başkanı sıfatıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, kendi grup toplantısında konuşma yapıyor. Diyor ki, "AİHM'in verdiği kararlar bizi bağlamaz. AİHM'in bugüne kadar biliyorsunuz terör örgütüyle ilgili verdiği birçok karar var. Hepsisi de aleyhtedir. Onun karşılığında bizim de yapabileceğimiz birçok şeyler vardır. Biz karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz. Terörü gelip de Türkiye'de dizginleyen hiçbir zaman AİHM olmadı. Terör devam etti. Yine aynı şekilde şu anda terör devam ediyor. Faturasını, bedelini ödeyen Türk halkı."

³⁶ Erdoğan bu sözleri grup toplantısının ardından, gazetecilerin sorularını yanıtlarken söylüyor.

Bu açıklamanın yapıldığı zaman 19. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılamam sürüyordu. Çok tartışma yürüdü. Dışarıda da mahkeme salonunda, duruşma salonunda, basında, kamuoyunda çok tartışma yürüdü. Halen bu ilk 20 Kasım 2018 tarihli Erdoğan'ın açıklamasının etkilerini yaşıyoruz. "AİHM kararı bizi bağlamaz." Biz dediği kimdir? Buradan anladığımız şu; "Ben devletim." diyor Recep Tayyip Erdoğan, "Devleti bağlamaz." "Beni bağlamaz." dese yani bir partinin genel başkanı olarak "Beni bağlamaz, ben saygı duymuyorum." dese anlaşılırdır çünkü onu bağlamıyor. Gerçekten de Recep Tayyip Erdoğan'ı bağlayan bir karar değil. AKP Genel Başkanı'nı bağlayan bir karar da değil, Cumhurbaşkanı'nı bağlayan bir karar da değil. Yani yürütme ve siyasi partiler açısından, Siyasi Partiler Kanununu ilgilendiren bir karar değil. Yargıyı bağlar. İdari bölümleri de idareyi bağlar. Ama Recep Tayyip Erdoğan burada kendini tümünden yargı yerine, devlet yerine koyarak "AİHM'in verdiği kararlar bizi bağlamaz." diyor. O günden beri Türkiye'de yargı kararları, yargıyı bağlamaz hale geldi. Halen, bugün bile Anayasa Mahkemesinin kararının uygulanıp uygulanamayacağı, bağlayıcı olup olmadığı, bizatihi yerel mahkemeler tarafından tartışılıyor. Anayasa'ya aykırı bir şekilde, AYM kararları dahi uygulanmıyor. AYM kararının bağlayıcı olmadığı, hatta AYM üyeleri hakkında suç duyurusuna gidecek kadar da Anayasa'nın ihlal edilebileceği yargı pratiklerine dönüştü. Nereden aldılar bu cesareti, bu gücü? Tam da bu konuşma, tam da bu zihniyet, tam da bu açıklamayla başlayan bir siyasi müdahaleyle bu noktaya gelindi.

Şimdi sizler hukuk fakültesi mezunusunuz. Anayasa'nın herkesi bağladığı ama özellikle yargı erkini bağladığına dair Anayasa hükmünü okumamıza, tartışmamıza gerek yok. Fakat Recep Tayyip Erdoğan, ülkenin seçilmiş Cumhurbaşkanı olarak bir anayasa hükmünün, yasa hükmünün uygulanıp uygulanamayacağına tek başına kendisi karar verebiliyor. Verdi nitekim. Bu kararı verdi ve gereği yapıldı. "Karşı hamlemizi yapar, işi bitiririz." dedi. Cümlesi buydu. Karşı hamlenin nasıl yapıldığı, nasıl işin bitirildiğini, sırası gelince hem ben hem avukatlarımız anlatacak. Akın Gürlek'in mahkeme başkanı olduğu İstanbul 26. Ağır Ceza Mahkemesindeki ceza hükmü İstinaf'ta 40 gün içerisinde onaylanarak hükümlü hale getirildim ve karşı hamle bu şekilde yapılarak AİHM kararı kendilerince boşa çıkarılmak istendi. Daha sonra Büyük Daire'ye gittik, Büyük Daire kararı da bizatihi mahkemeniz tarafından tanınmadı, heyetiniz tarafından tanınmadı, boşa çıkarıldı.

Bir ülke, bir devlet, bir hükümet kendisine yönelik, topluma yönelik, ülkeye yönelik, halka yönelik herhangi bir şiddet saldırısı, terör saldırısı, savaş

tehdidi olduğunda tabii ki tedbir alır. Bu, anayasanın da hükümetlere, yürütme, parlamentoya, yargıya yüklediği görevdir. Fakat hükümetleri, devletleri yasa dışı örgütlerden ya da yasada tanımlanmış terör örgütlerinden ya da organize suç örgütlerinden ayıran şey, yasayla bağlı olmasıdır. Yani hangi mücadeleyi yürütürse yürütsün, ister bunun adı terörle mücadele olsun, ister suçla mücadele olsun, ister organize suçla mücadele olsun, isterse savaş olsun, resmi olarak ismi savaş olsun, bütün bu mücadelesinde anayasayla, yasa hükmüyle bağlıdır.

Eğer Anayasa ve yasa bir devleti bağlamıyor; yasama, yürütme, yargı, yargı erki, “Anayasayı tanımadan ben bu mücadeleyi yürütürüm.” diyorsa orada artık devlet yoktur. Suç örgütleriyle veya terör örgütleriyle veya organize suç örgütleriyle aynı illegal çalışmayı yürütüyor demektir. Bizim karşı karşıya olduğumuz hukuk budur tam olarak. Anayasa tanınmıyor, yasa tanınmıyor, tüzük, yönetmelik tanınmıyor, içtihat tanınmıyor. Neden? Çünkü deniyor ki, “Biz terörle mücadele ediyoruz, terörle mücadele ediyorsak ülkenin bekası tehdit altındaysa bunların hepsi askıya alınabilir. Bir grup yurttaş için kanunsuzluk, hukuksuzluk, hayli hayli yapılabilir. Bizler bunu yargı mensubu olarak yaparız. Hükümet bunu yürütme erki olarak yapar. Medya bunu basın mensubu olarak yapar. Bürokratlar bunu yürütmenin memurları olarak yaparlar. Bunlar devletimizin bekası için yapılması gereken, devletin geleceği için, milletin işte bölünmemesi için yapılması gereken vatanseverlik görevidir. Burada Anayasa’nın çiğnenmiş olması, yasanın çiğnenmiş olması çok da önemli değil, tali konulardır. Asıl olan vatandır, gerisi teferruattır.” Anlayış bu.

Hal böyle olunca ilk gün anlattığım o Türk milliyetçiliği, Türk siyasi İslamcılığı bakış açısı, Cumhuriyet’in kuruluş felsefesi, Kemalizm’in meselelere yaklaşımı topyekun olarak zaten yüz yıldır böyle düşündüğü için hiçbir sorunu çözememiştir. Hiçbir sorunu hukuk çerçevesinde, hukuk temelinde ele alıp çözememiştir. Her zaman hasıraltı edilmeye çalışılmıştır. Bir olayla mücadele ediyorum adı altında hukuksuzluk yapılarak, insan hakları ihlali yapılarak, zulüm yapılarak, yeri geldiğinde katliam yapılarak, suçluların üstü örtülerek, suçsuzlar cezalandırılarak 2023 yılında Türkiye Cumhuriyeti devleti, Kurtuluş Savaşından daha ağır fatura ödeyen bir ülke konumuna düşmüştür. Yani yüz yıldır bu zihniyetle hareket eden yargı, yürütme, yasama erkinin tamamı, yaptıkları hatalar nedeniyle Türkiye Cumhuriyetini 100. yılında, kuruluşundan daha geri noktaya getirmiştir. Bugün kıyaslama, reel olarak rakamları hesaplanırsa Türkiye’nin ekonomisi kuruluşundan daha kötü durumdadır, reel olarak hesaplanırsa. Tarımı reel olarak hesaplanırsa hem dünyadaki

tarımsal üretim açısından hem nüfus ve ekilebilir arazi açısından baksanız daha kötü durumdadır. Akademik özgürlük açısından daha kötü durumdadır, insan hakları açısından daha kötü durumdadır, savaş politikalarındaki yıkım açısından daha kötü durumdadır. Kurtuluş Savaşında bile bu kadar can kaybı yoktur, bu kadar ekonomik kayıp yoktur. Her açıdan daha kötüdedir. Bu düşünce sistemi hiçbir zaman bunu sorgulamadı, sorgulamıyor. Biz sorguladık, sorguluyoruz. Hiçbir zaman şunu sormadı devleti yönetenler; “Yahu, yüz yıldır aynı hataları yapa yapa, biz devletin bekası adı altında yasaları çiğneye çiğneye, etiği, ahlak kurallarını, hukuk kurallarını çiğneye çiğneye hiçbir sorunu çözemedik. Geldik 2023 yılına, Kürt sorunu olduğu gibi duruyor. Dağda halen elinde silah olan insanlar var. 1984’ten beri biz terörle mücadele ediyoruz, geldiğimiz noktada Genelkurmay Başkanı’nun kendi, İlker Başbuğ’un tabiriyle ‘Biz bugüne kadar altı defa PKK’yı yok ettik, ama askeri olarak yapabileceğimiz bu kadardır.’ diyen bir Genelkurmay Başkanına rağmen, halen bugünkü Genelkurmay Başkanı, bugünkü Cumhurbaşkanı, bugünkü Savunma Bakanı, “kökünü kazıyacağız” söyleminin ötesine geçemiyor.” Peki, gerçek rakamlar nedir? Gerçekten mesele bitti mi? Hayır. Sizler yargılamalarda hukuku askıya alıyorsunuz, hukuku çiğniyorsunuz, mesele bitti mi? Hayır. Bize en ağır cezaları veriyorsunuz, mesele kapanıyor mu? Hayır, bitmiyor.

Ben genç bir avukatken, ilk avukatlığa başladığımda, DEP’li milletvekilleri Leyla Zana, Orhan Doğan rahmetli, hakeza Hatip Dicle ve Selim Sadak’ın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin yargılamanın iadesi kararı nedeniyle yeniden yargılamaları başlamıştı. Onlar tutuklandığında ben üniversitedeydim. İkinci yargılamalarında avukatım, duruşmalarına girdim, cüppe giydim duruşmalarında. Ankara’da, Sıhhiye’deki adliyede yargılanıyorlardı. Milletvekili olarak tutuklandılar. Dokunulmazlıkları yine yasaya aykırı şekilde kaldırıldı. Delilsiz yargılandılar. Devletin bekası adı altında, Devlet Güvenlik Mahkemeleri tarafından hukuksuz cezalandırıldılar. O gün o dosyada avukatlık yapan Selahattin Demirtaş, yıllar sonra o parti geleneğinin milletvekili oldu, eşbaşkanı oldu ve yedi yıldır hapiste. Hakeza bugün yargılanan arkadaşlarımızın çoğu o dönem parti yöneticisiydi. HADEP’te, DEHAP’ta parti yöneticileriydi. Sonra HDP kuruldu ve bizler başka bir bakış açısıyla, başka bir perspektifle Türkiye’de bu sorunların siyaseten çözülmesi için omuzlarımıza bir yük aldık. Aynı akıbete biz de uğradık. Çok iyi hatırlıyorum, yanlış hatırlamıyorsam yargılamalar Devlet Güvenlik Mahkemesi Başkanı Orhan Karadeniz tarafından yürütülüyordu. Çok kararlıydılar “Bu işi bitireceğiz.” diyorlardı. Nuh Mete Yüksel cumhuriyet başsavcısıydı. “Bu işi bitireceğiz.” diyorlardı.

Bakın aradan bu kadar yıl geçti, aynı şeyleri konuşuyoruz, konuşmaya devam edeceğiz. Biz neden vazgeçmiyoruz, biz neden ısrarcıyız? Bizim vazgeçebileceğimiz bir şey yok. Biz kimliğimizi terk edemeyiz; dilimizi, inancımızı terk edemeyiz. Burada vazgeçmesi, düzeltmesi, kendini düzeltmesi gerekenler bu hatayı yapanlardır. Recep Tayyip Erdoğan “Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarını tanımıyoruz.” dediğinde bir tek biz mi zarar görüyoruz? Ha, burada 20 kişi zarar gördük; içerideyiz, yatıyoruz, ailelerimiz zarar gördü. Geri dönün bakın, ilk gün anlattım. Toplumun içinde bulunduğu ekonomik yıkım, ahlaki çöküntü... Bunları hiç mi düşünmez insan? Yol açtığı bütün bu tahribatlar ülkeye zarar değil mi? Ama bunu göze alıyorlar. Ama bunu göze alıyorlar, “Devletin bekası.” diyorlar. Peki, biz beka açısından bir tehdit miyiz? Hayır diyoruz biz, tehdit değiliz. Ama bir tarafta da silah var, e biz de onları bırakmaya çalışıyoruz, silahı bıraksınlar diye uğraşıyoruz. Bunun yolu siyaseti büyütmektir, siyasetçileri tutuklamak değil.

Yıllarca bunun için çalıştık. İmralı’ya gittik, Kandil’e gittik, bu çalışmalarını yürüttük. Ve bu çalışmalarda Recep Tayyip Erdoğan bakın ne demişti, “Öcalan’ın silah bırakma çabasının güven ve barışın, istikrarın tesisi için önemli olduğunu söyledi ve bu vaatlerin sözde kalmayarak uygulama geçirilmesi temennisinde bulundu.” Erdoğan. 11 Mart 2015. “Öcalan’ın çağrısı önemli.” diye manşet atıldı konuşmasından dolayı. Tarihe dikkat edin, 11 Mart 2015. 6-8 Ekim Kobani olaylarından aylar sonra. Çünkü görüşmelerimiz devam etti. Mesele artık silahlı çatışmaların dışına çıksın, her şey silahın gölgesinde olmasın diye uğraştığımız dönem. Ne yaptılar peki? HDP birkaç ay sonra Haziran’da yapılan seçimde AKP’yi tek başına iktidar olmaktan çıkarınca, parlamentoda büyük bir grup oluşturunca işin rengi değişti. “Barış süreci, çözüm süreci, Kürtlere yarıyor, HDP’ye yarıyor.” diyerek, yeniden silah tercih edildi. Bugün faturasını bize çıkarmaya çalışıyorlar da çözüm sürecini asıl bitirenler, silaha sarılanlar kimler, belli. O nedenle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının sizler tarafından tanınmaması, Recep Tayyip Erdoğan’ın açık talimatı sonrasında tanınmaması sadece Türkiye’de yargı sistemini değil, devlet ve millet sistemini tümünden çökertmiş durumda. Biz bunu söylüyoruz, görüyoruz.

Devam ediyorum. 21 Kasım 2018’de, yani bir gün sonra Recep Tayyip Erdoğan bir muhtarlar toplantısında konuşma yapıyor. “AİHM” diyor, “Ülkemiz aleyhine bir karar açıklamış. Neymiş, Türkiye terör örgütü PKK ile iltisaklı bir partinin eski genel başkanının yargılandığı davada özgürlük, güvenlik ve

seçim hakkını ihlal etmiş. Peki, siz AB organlarından herhangi birinin aynı zatin 6-8 Ekim 2014 tarihindeki olaylar sırasında insanları tamamı yalan olan beyanlarla galeyana getirip, 50 masumun vahşice katledilmesine yol açması konusunda herhangi bir beyanını duydunuz mu? Bunun adı özgürlük değil, düpedüz terörperestliktir, terör seviciliktir. O çok sevdiğiniz teröristler var ya, çıkarlarına dokunduğunuz gün, emin olunuz sadece nefretlerini ve sloganlarını değil silahlarını da size çevireceklerdir. Diyoruz ki, siz varın kendi sırça köşkerlerinde dilediğiniz kararları alın, dilediğiniz oylamaları yapın. Biz demokratik hukuk devleti vasfından asla taviz vermeden ülkemizin ve devletimizin bekası için ne gerekiyorsa onu yapmaya devam edeceğiz.” Yani “ AIHM kararını takmıyoruz, tanımıyoruz” a devam edeceğiz” diyor.

2019 yılına geçiyorum. 24 Şubat'ta yaptığı bir açıklama. “Şimdi karşımızdaki billboarda bir bakın, size oradan insanımızın elinin altı oka gitmeyeceğini, terör destekli siyasi partiye gitmeyeceğini çok iyi biliyorlar. Şimdi size bir görüntü vereceğim.” Ne yapıyor daha sonra? Seçim meydanında, dev ekranda Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ ve Sezai Temelli'nin sözlerini yani bu yargılamada da konu olan sözlerimizi izletiyor. O 24 Şubat'ta başlıyor ve bütün seçim kampanyası boyunca, yerel seçim, genel seçim kampanyası boyunca yine aynı şeyi yapıyor. Hedef gösteriyor, algı yaratıyor, suçlu ilan ediyor. Yeri geldiğinde yine konuşacağız, “Başkan Apo'nun heykelini dikeceğiz” konuşmamı veriyor, Figen Hanım'ın “Biz sırtımızı PYD'ye, YPG'ye dayadık.” sözlerini veriyor ve bütün bunların ne zaman söylendiğini, niçin söylendiğini çok iyi biliyor olmasına rağmen algı yaratmaya devam ediyor.

Tekrar ediyorum bakın, bir ülkenin cumhurbaşkanı bu konuşmaları yaptığı sırada, 2019'da bizler üç yıldan fazladır tutukluyduk. Yargılamamız sürüyor. Buna rağmen bir ülkenin cumhurbaşkanı, yüzlerce defa o davayla ilgili neden konuşur, niye konuşur? Neden bu algıyı güçlendirmek için sürekli seçim malzemesi yapar? Hiç mi tuhafılık yok bunda? Bu anlattıklarımızın hepsi boş mu? Yürütme erkinin başı, bu kadar da güçlü yetkilere sahip. Hem fiilen hem resmen kudretli bir yönetici. Devletin neredeyse tamamına hükmetme gücüne sahip olan bir yönetici bunları yapıyorsa bir tuhafılık yok mu? Ve bunun söylemlerine, Cumhurbaşkanı'nın talimatlarına uygun şekilde yargı kararları alınıyorsa burada bir tuhafılık yok mu? Var tabii ki. İşte Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bunu tespit etti. Büyük Daire o nedenle siyasi tutuklama diyerek 18. maddeden ihlal verdi.

Erdoğan yalancı, iftiracı

Devam ediyorum, 28 Mart. Atakule’de buluştuğu gençlerle konuşuyor. “Zaman zaman siyaset kanadı olmayı dahi hazmedemeyip mesela çıkıyor kadın, ‘Biz sırtımızı YPG’ye, PYD’ye dayadık’ diyor.” Figen Hanım’ı, Figen Yüksekdağ’ı, sevgili eşbaşkanımızı kast ediyor. “‘Bu bölücü terör örgütünün başının heykelini dikeceğiz, heykelini.’ diyor. “Demirtaş.” diyor. “Bu adamlar şirazesinden çıkmış. Yani bizim bunları izah etmemiz için herhalde daha başka bir şeye gerek yok. Ancak bunlara oy veren kardeşlerimizi uyarmamız lazım.” Bakan her konuşmasında mutlaka seçmene sesleniyor. Her konuşmasını mutlaka oyla, oy çağrısıyla bitiriyor. Yani oy uğruna bizi içeride tuttuğunu, yargıya talimat verdiğini buradan bütün konuşmalarında açıkça belirtiyor.

Ve yalancı. Açık söylüyorum. İftiracı. Söylediklerinin hepsi yalan, iftira. Ne demişim, terör örgütünün başının heykelini dikeceğiz, heykelini. “Bakan” diyor, “Ne dedi?” Kendisi bilmiyor mu o sözü söylediğim zaman niye söyledim, hangi tarihte söyledim? Sen bu sözü söylediğim zaman niye kızmadın, niye savcılar dava açmadı, amacı neydi? Bunu bilmiyor mu? Çok iyi biliyor. Çözüm süreci başlamıştı, Abdullah Öcalan’ın iki tane mektubu, el yazısıyla mektubu bizzat Erdoğan’ın elindeydi. Silahları bıraktırma konusunda kararlılığını belirtiyordu. O iki mektubun Erdoğan’ın elinde olduğunu Sadullah Ergin, Adalet Bakanı sıfatıyla bizatili bize söyledi. Bakanlık makamında konuşurken anlattı. “Bu defa iş, mesele ciddi. Artık bu iş nihayetlenecek. Cumhurbaşkanımız da bu işi çok ciddi alıyor, Abdullah Öcalan kararlı görünüyor, iki ayrı mektup yazmış ‘Silahları bıraktırma konusunda inisiyatif almaya hazırım’ demiş. Fakat bir tane sorun var, bir problem var süreç açısından, sürecin başlayabilmesi açısından. O sırada açlık grevleri devam ediyor, 65. gününe gelmiş. Eğer ola ki açlık grevlerinde herhangi biri yaşamını yitirirse sürecin başlama ihtimali ortadan kalkar. Ortam gerilir. Şu anda yakaladığımız fırsat kaçır. Dolayısıyla bu açlık grevlerinin bitirilmesi çok önemli. Bu konuda da sizden beklentimiz var. Cezaevindeki insanların açlık grevi yapan arkadaşlarla görüşün, lütfen bitirsinler açlık grevini, bu bilgiyi kendilerine aktarın.”

Hükümetin bizden talebi bu. Bunun üzerine biz cezaevlerine gittik ve arkadaşlarımızla görüştük ki çoğu o dönem partimizin yöneticisi, işte Cemaatin kumpas operasyonlarında, KCK operasyonlarında tutuklanmış arkadaşlarımız açlık grevindeydi. Gittik, kendilerini ziyaret ettik. Adalet Bakanı şunu, şunu söylüyor dedik. Adalet bakanının kendisi Sincan Cezaevindeki açlık gre-

vindeki arkadaşları ziyaret etti, Sadullah Ergin'in kendisi. Biz de Diyarbakır'da, işte Gültan Hanım kadın cezaevinde, biz D tipinde erkek cezaevinde arkadaşlarımızı ziyaret ettik. Durumu anlattık. Onların da cevabı şu oldu. Fezlekelerimden biri olduğu için yeri geldiğinde kısaca geçeyim, şu anda uzun uzun anlatmış olayım. "Başkan Apo'nun heykelini dikeceğiz." sözüyle ilgili bu. Açlık grevindeki arkadaşlarımız bize şunu dediler, "Evet biz bundan memnuniyet duyarız, eğer barışçıl bir çözüm olacaksa biz zaten açlık grevini bunun için yapıyoruz, Sayın Öcalan'la görüşülmesini istiyoruz. Eğer bu noktadaysa biz tabii ki bırakırız ama bize somut bir şey iletilsin. Adalet Bakanı'nın tek başına sözü yetmez, kamuoyunun bu konuda desteğini istiyoruz, görünür olmasını istiyoruz. Bunlar sağlanırsa biz en kısa zamanda açlık grevini bırakmaya hazırız. Süreci tıkamak değil, önünü açmak için açlık grevi yaptık." şeklinde cevap verdiler.

Bu cevabı Sincan Cezaevinde açlık grevi yapan kadın arkadaşlarımızı ziyaret eden Sadullah Ergin'e kadınlar da bizzat söylediler. Bize de söylediler, Diyarbakır'da. Biz de gittik Adalet Bakanı'yla tekrar buluştuk. "Bu durumda" dedik, "Yapacağımız şey kamuoyu yaratmak olacak, açlık grevlerini bıraksınlar diye kamuoyu yaratmak." Bunun üzerine parti yönetim kurulumuz hızla toplandı ve birkaç yerde büyük miting yapma kararı aldık. Nusaybin, Cizre, Kızıltepe, Diyarbakır, Mardin merkez, şimdi tam hatırlamıyorum kaç yerde ama beş, altı yerde miting yapma kararı aldık. O mitinglerde de açlık grevlerinin bırakılması çağrısı yapacağız, "Sürecin sorumluluğunu biz alıyoruz." diyeceğiz. "Söz veriyoruz." diyeceğiz. Yani kamuoyu yaratıp, cezaevindekilerin açlık grevlerini bırakacakları sosyopsikolojik siyasi ortamı oluşturmak niyetindeyiz ve bunu da Adalet Bakanı'yla konuşmuşuz. Hükümetin bilgisi var. Bu çerçevede gerçekten çok büyük, görkemli mitingler yaptık. Çok kalabalık oldu mitingler.

Bunlardan biri de Kızıltepe'de yaptığımız mitingdi. Nusaybin mitinginden çıktık, parti otobüsüyle birlikte Kızıltepe'ye doğru gelirken, Kızıltepe'nin girişinde ilçe yöneticisi arkadaşlarımız gelip otobüse bindiler ve dediler ki, "Yahu, miting meydanına gelmek isteyen gençlerin elinde Abdullah Öcalan posterleri var diye inanılmaz sert müdahale yapıldı, resmen işkence yapıldı kitlenin gözü önünde, coplarla, tekmelerle. Hepsinin ağzını burnunu kırarak şekilde ağır işkenceler yapıldı. Sebebi de Abdullah Öcalan'ın posterleri." Bakın, o sırada Hükümet, Abdullah Öcalan'la görüşme hazırlığı yapıyor. Elinde iki tane Öcalan mektubu var Cumhurbaşkanı'nın. Biz açlık grevlerini bitirmek için yollara

düşmüşüz. Yeter ki hani süreç başlasın, çatışmalar dursun, artık bu silahlar bırakılacak, niyet ciddi. Biz de hızlı bir şekilde süreç aksamasın, kesintiye uğramasın, sabote olmasın diye uğraşyoruz. Kızıltepe polisiyse, Emniyet'iyse, Abdullah Öcalan posterleri var diye gençlere, on binlerce Kızıltepe'nin toplandığı meydana müdahale ediyor, işkence yapıyor. Öyle sıradan bir müdahale değil. Bunun nedeni ne? Bunun nedeni şu; çünkü Cemaatin de bundan haberi var. Fethulahçılar bu işin bozulması için ellerinden geleni yapıyor. O dönem yaptılar, yapmaya da devam ediyorlar. Biz de bunun farkındayız. Abdullah Öcalan posterleri taşıyan gençlere işkence yapıldı haberleri, daha ben miting alanına yetişmeden medyaya düşmüş. Sosyal medyada dönüyor. Bu da şu demek yani; "Devletin yaklaşımı, Öcalan'a yaklaşımı bu. Haberinizi olsun Kürtler, cezaevindekiler, HDP'liler, o dönem BDP, haberinizi olsun. Bakın, Öcalan'a yaklaşım bu." demeye getiriyorlar. Tam bir provokasyon. Ben de konuşmamın bir yerinde o nedenle dedim ki, "Daha Başkan Apo'nun heykelini dikeceğiz, siz göreceksiniz." dedim. Orada duran ve muhtemelen Cemaatçi polisler dönererek seslendim. Neye güvenerek, neye dayanarak söylüyorum bunu? Alt bilgi şu; silahları bırakacak, barışı getirecek ve barışı getirenlerin heykeli dikilecek. Siz ise bir posterine tahammül etmiyorsunuz, provokasyon yapıyorsunuz. Peki, bunu Erdoğan bilmiyor muydu? Sadullah Ergin bilmiyor muydu? Biliyordu. Bunu söylediğim tarih 2012 sonu. Ki nitekim 2012 Aralık ayında İmralı'yla resmi temas başladı. İlk heyetimiz de Ocak ayının başında 2013'te İmralı'ya gitti.

2012. Aradan yedi yıl geçiyor ve bütün bu bilgiye sahip, bunun için ne kadar uğraştığımızı bilen Recep Tayyip Erdoğan sırf seçim kazanabilmek, bizi içeride tutabilmek... Tutuklatmış, içeri attırılmış bizi. Arkamızdan da şunu söylüyor, Diyor ki, "Demirtaş ne diyor? 'Biz bölücü terör örgütünün başının heykelini dikeceğiz, heykelini.' diyor. Bu adamlar şirazesinden çıkmış." Yalancı işte. Etik değerlerini yitirmemiş olsa arkamızdan bu iftirayı atar mı?

Senin, "bölücü terör örgütünün başı" dediğin kişinin iki tane mektubu o tarihte senin elinde değil miydi? Çözüm sürecini başlatmadınız mı? Bu, siyasal İslamcılığın ikiyüzlülüğü işte, başka bir şey değil. Türk milliyetçiliğinin ikiyüzlülüğü. Türkiye Cumhuriyeti devletini yönetenlerinin güvenilir olmadığını göstergesi. Nasıl güvenebilirsiniz muhataplarınıza, bu şekilde davranan, bu şekilde yapanlara? Halen kullanıyorlar onu, halen işte kullanıyorlar.

Figen Hanım kendi savunmasında gerek duymadı avukatları izah ettiler. "Biz sırtımızı YPG'ye, PYD'ye dayadık." sözünün ne zaman, hangi bağlamda

söylendiğini de çok iyi biliyorlar. "Sırtımızı IŞİD'e dayadık." diyen açıklamalara karşı Figen Hanım bu açıklamayı yaptı. Siyaseten dayadık da demiyor. Zihniyet olarak, karanlık IŞİD zihniyetine karşı biz YPG, PYD'ye, onların savunduğu düşünceye dayadık diyor, parti olarak dayadık da demiyor. Çünkü barbarca IŞİD saldırılarını Türkiye'de açıkça savunan köşe yazarları oldu. Mesela Mehmet Barlas'ın oğlu Cemil Barlas mıydı, "Kobani'de IŞİD'çiyim." diye tivit atabiliyordu, "Kobani'de IŞİD'çiyim." diye tivit atıyordu.

Cemil Barlas ✓ @secondvirus · 28 Eki 2014

salih müslim çok konuşuyor, her yerde konuşuyor ve yalan konuşuyor.. belli ki tc'den istediği yardımda da samimi değil zaten..

4

25

14

ılı

ııı

Cemil Barlas ✓ @secondvirus

@Murat_z06 tr'yi bilmem ama kobanide ben artık işidçiyim:

ÖÖ 11:03 · 28 Eki 2014

Geçen yıl tekrar bir duruşma esnasında dile getirdim, gösterdim. Avukatlar akşama doğru geldiler, dediler ki, "O tiviti silmiş." Yedi yıl önce attığı tiviti silmeyi de unutmuş. Ben burada söyleyince Cemil Barlas geri dönmüş bakmış, hakikaten orada duruyor. "Kobani'de IŞİD'çiyim." diye tivit atıyor.

Adam A Haber'de program yapıyordu, Barlaslar. Hakeza arkadaşlarımız, özellikle Alp arkadaşımız savunmalarında detaylı bir şekilde o dönemin psikolojisini anlattı. Figen Hanım'ın bu sözü niye söylediğini o dönem herkes biliyordu. Ama yıllar sonra geri dönüp tekrar bu lafı eşbaşkanlara karşı, içeride arkadaşları tutabilmek için kullanmaya devam ettiler.

Ne oldu? Biz o dönemde "Başkan Apo'nun heykelini dikeceğiz" dedikten sonra ne oldu peki? Savcılar dava mı açtı? Soruşturma mı açıldı? Havuz medyası kıyameti mi kopardı, beni linç mi ettiler? Hayır. Gayet de normal karşıladılar. Birkaç hafta sonra, benden önce onlar zaten Abdullah Öcalan'ın heykelini dikmeye başladılar. "Barış elçisi Öcalan" manşetleri atıldı, Hükümet sözcüleri, "Öcalan'ın sözü dinlenmelidir." denildi. "Öcalan aklıselim davranıyor." denildi. Denildi de denildi. Biz geride kaldık, onlar önde oldular artık. Kaç yıl sonra soruşturma açıldı buna? Beş yıl sonra. Çözüm süreci bitince, beş

yıl sonra soruşturma açıldı. Ve halen, halen kullanıyor, halen. Bakın seçim olacak, yine o videoyu gösterecek.

Çözüm süreci başladı o zaman. Birkaç gün sonra açlık grevlerini bitirmek üzere yine Abdullah Öcalan'dan bir el yazılı not getirdiler, Adalet Bakanlığı getirdi. Biz istemedik. Kendileri getirdi. Ve yine bizden rica ettiler, "Bunu cezaevlerine iletebilir misiniz?" Bir kısım cezaevlerine onlar ilettiler, yine Diyarbakır'da kadın cezaevine Gültan Başkan, Aysel Hanım, Aysel Tuğluk ile birlikte gittiler, ben ve Sırrı Süreyya Önder de Diyarbakır D Tipi Cezaevine gittik. Şu anda yargılanan, karşınızdaki arkadaşların hepsi o dönem yöneticilerimizdi. MYK üyelerimiz, kadın meclis üyelerimiz, Parti Meclisi üyelerimiz, gençlik meclisi üyelerimiz ve bir kısım arkadaşlar, arkadaşlarımız da o sırada cezaevindeydi. Akşam saat 8.30, 9.00, gece, Diyarbakır D Tipi Yüksek Güvenlikli Cezaevine, Başsavcı, Cezaevi Savcısı, Cezaevi Müdürü, sağlık ekibi, ben ve Sırrı Süreyya Önder... Sayım bitmiş, cezaevi kapalı, özel giriş iznimiz bizimiz hiçbir şeyimiz yok. Böyle bir heyetle biz Diyarbakır D Tipi Cezaevinde hücreye gittik, hücreye. Görüş odasına falan değil.

Kapıyı açtılar. Gittiler, hücrenin kapısını açtılar. İçerideki arkadaşlar şoke oldular, neye uğradıklarını şaşırıyorlardı. Saat akşam 9.00, ben ve Sırrı Süreyya Önder karşılığında. Karşımızda kim vardı? Tayip Temel. Beş yıl Van milletvekilliğimizi yapan, şu anda eş genel başkan yardımcımız kendisi. Açlık grevinin 68. günündeydi, bir deri, bir kemik kalmıştı. O dönem komisyon üyelerimiz aynı hücredeydi, partimizin yöneticileri, beş, altı arkadaşta orada. Başsavcı, Müdür, Savcı hepsi yanımızda, Abdullah Öcalan'ın mesajını onlardan aldık, okuduk. Dedik ki, "Bu nedenle geldik arkadaşlar. Budur, Abdullah Öcalan İmralı'dan kendi el yazısıyla şu mesajı gönderdi ve bakanlık da bunu acilen size iletmemiz için bize bu fırsatı tanıdı." Tayip Temel arkadaşımız, o zaman açlık grevlerinin amacını anlatan bir konuşma yaptı. Bütün heyetin önünde, heyetimizde bulunan sağlık görevlileri, hemşire arkadaşımız vardı, işte sağlık görevlisi arkadaşlarımız vardı, hüngür hüngür ağladılar. Dayanamadılar duygusallıktan, ağladılar. Bildiğin, ağlaya ağlaya dışarı kaçtılar. Böylesine duygusal bir ortamdı, etkileyici bir konuşma yaptı Tayip Temel arkadaşımız ve neye uğradıklarını şaşırıyorlardı. Müdürün, Başsavcının gözleri doldu. "Niye açlık grevi yapıyoruz"u anlatıyordu arkadaşımız. "Barış için, bu ülkede akan kan dursun diye, biz canımızı ortaya koyduk." dediler. Böylesi bir atmosferde, açlık grevlerini işte bir gün sonra, iki gün sonra kendi aralarında karar aldılar ve açlık grevlerini bitirme kararı alınınca da çözüm süreci başladı.

Bunları bilmiyor mu Recep Tayyip Erdoğan? Sadullah Ergin şimdi, şu anda milletvekili. Konuşmuyor. Bilmiyor mu kendisi? Hakan Fidan şu anda Dışişleri Bakanı, bilmiyor mu? Bütün bu süreçlerin içindeydi hepsi. Niye yaptık bunları? İşte çocukların cenazesi gelmesin diye. Şimdi timsah gözyaşı döküyorlar. Mümkündü, başarabilirdik. "Niye vazgeçtiler, niye bitirdiler"i de sırası gelince anlatacağım. İktidarda kalmaları için kan lazımdı. Gençlerin kanı lazımdı. Kürt, Türk gençlerinin kanı lazımdı. 7 Haziran'dan sonra o kanı döktüler, dökmeye devam ediyorlar. Sırça saraylarında yaşamak için.

Cumhurbaşkanı hükmü kurmuş, artık niye yargılama yapıyorsunuz!

Devam ediyorum. 7 Mart 2019. Cumhurbaşkanı Erdoğan Mardin'de düzenlenen mitingde yaptığı konuşmada şöyle diyor. Burada da yine partimizi hedefe koymuş. Figen Hanım'ı hedefe koymuş, o dönemki eşbaşkanlarımızı hedefe koymuş. "Ne diyor? Kürdistan'da oyları HDP'ye vereceksiniz ama Batı'da AK Parti ve MHP'yi yok edeceksiniz diyorlar. Kim bunu söyleyen? HDP'nin eşbaşkanı. Soruyorum sizlere Türkiye'de Kürdistan diye bir bölge var mı? Bu adam çok meraklıysa Kuzey Irak'ta Kürdistan var, buyursun oraya gitsin. Ama benim ülkemde Güneydoğu Anadolu, Doğu Anadolu bölgelerimiz, Karadeniz'imiz, Akdeniz'imiz, Orta Anadolu Bölgemiz, Ege Bölgemiz, Marmara'mız var ama Kürdistan diye bir bölge Türkiye'de yok. Bu nedir? Bu bölücülüktür. Ne diyor kadın? 'Bizim arkamızda YPG, PYD, PKK var.' diyor." Bak PKK'yı da kendisi ekliyor. "Bu şimdi terörist değil mi? Arkamızda bu var diyor. Peki, bizim arkamızda Mardinli var, bizim arkamızda Allah'ımız var, biz bu yola böyle çıktık. Böyle gidiyoruz, böyle gideceğiz. Kim bu? İşte bu da terörist. Ne oldu? 1 Temmuzlar geldi, geçti. Hani nerede savaşın? Sıkıysa gel çık meydana. Şu anda Cudi'de, Gabar'da, Tendürek'te bunları inlerine gömdük mü? Benim milletimi rahatsız edenlerin her zaman biz karşısındayız." Bakan seçim konuşması. Oy istiyor, suistimal ettiği şey ne? Suistimal ettiği şey yine bizim sözlerimiz, tutuklu olmamız. Çarpıtmalar, yalanlar, iftiralar. Aynı Recep Tayyip Erdoğan, daha ondan birkaç yıl önce yaptığı bir televizyon konuşmasında, "Yahu Osmanlı'da Kürdistan, Lazistan Eyaleti vardı, mebusları vardı da şimdi niye Kürdistan yasak oluyormuş?" diyen Recep Tayyip Erdoğan, günü geldiğinde de diyor ki, "Benim ülkemde Kürdistan diye bir bölge mi var? Haydi" diyor "Kuzey Irak'a". Bu mudur ilkeli siyaset, bu mudur etik siyaset? Değil herhalde. Kimin ilkeli, kimin dik durduğunu, toplum da halk da görüyor elbette.

9 Haziran 2019. Bir ortak yayında konuşuyor yine. "Ben siyaseti 40 yıldır yapıyorum." diyor. "Benim eleştirim, teröre bulaşmış olan yöneticilerdir. Şu anda HDP başındaki yöneticilerin dağla iş tuttuğunu, el ele olduğunu biliyoruz. Şu anda Demirtaş, Diyarbakır'da bütün vatandaşları sokağa döküp 50'nin üzerinde vatandaşımızın ölümüne neden olan kişidir. Şu anda cezaevinde hiçbir suç işlemediği için mi duruyor? Bunların hepsi Kandil'de teröristlerle el ele fotoğraf çektirenler değil miydi? Ben oraya oy veren vatandaşlarımı hiçbir zaman kalkıp da suç sabit olmadıkça ben onlara terörist diyemem ama bunların lider kadroları teröristlerle el ele, kol kola oldukları için, belgeler olduğu için rahatlıkla söylerim. Vatandaşlarımıza burada da oyuna gelmeyelim, bozalım. CHP'nin başındaki zat Selahattin Demirtaş'ı övüyor, savunuyor, biz bu yanlışla düşemeyiz, orada sabit suç delilleri var." Yoruma gerek var mı bilmiyorum. Aslında size gerek yok. Yani bir heyete, bir yargılamaya gerek yok. Çünkü diyor ki "Ortada delil olmasa ben birine terörist demem." Yani öyle de masumiyet karinesine uyan biri, çok hassas (!) Hukukun üstünlüğüne son derece riayet eden biri olduğunu anlatmaya çalışıyor. "Deliller olmasa ben birine niye terörist diyeyim?" diyor "Sabit deliller var." diyor. Siz de kalkmışsınız, yedi yıldır yargılama yapıyorsunuz. Yahu adamın sabit delilleri var, hükmü kurmuş, ülkenin koskoca Cumhurbaşkanı, artık niye yargılama yapıyorsunuz!

Çarpıtma, yalan, iftira... "Bak" diyor, "Bunlar Kandil'de teröristlerle el ele fotoğraf çektirenler değil miydi bunlar?" Bunu da yine fezlekelerim arasında olduğu için yeri geldiğinde anlatacağım ama sadece hatırlatayım şimdi. Kandil'deki fotoğraflar nasıl çekildi Recep Tayyip Erdoğan? İmralı'daki fotoğraflar nasıl çekildi? Mesela İmralı'daki fotoğrafları Abdullah Öcalan ile bizim heyetimizin fotoğraflarını gizli kamerayla mı çektik? Cezaevine gizliden fotoğraf makinesi mi soktuk? Kim çekti fotoğrafları? Niçin çekildi o fotoğraflar? Bunlar bilinmiyor mu? Biliniyor. Fotoğraf makinasını İmralı Cezaevi Müdürü bizzat kendisi getirmedi mi, sizin talimatınızla. Fotoğrafçı falan da değil, Cezaevi Müdürü'nün bizzat kendisi Müdür, karşımıza geçip fotoğrafları çekmedi mi? Dijital makinada tek tek bize göstererek, "Bu olmuş mu, şu pozdan da çekelim mi, şu açıdan da çekelim mi?" diye neredeyse bir saat çekim yapan Cezaevi Müdürü değil miydi? Bu yapılırken devlet görevlisi orada değil miydi? "Ben çıkmayayım." diye kenara çekilmedi mi? Sonra o fotoğrafları bizzat Ankara'ya getiren İmralı Cezaevi Müdürü değil miydi? Sonra o fotoğrafları Adalet Bakanlığı resmi damgalı flaş diskte bize teslim eden Sadullah Ergin değil miydi?

Kandil fotoğrafları nasıl çekildi peki? Kandil’de de çekilse iyi olur, heyet gidiyor, geliyor, kamuoyunda olumlu algı yaratmak, artık bu iş bitiyor, silahlar bırakılacak, bakın sivil heyetler, milletvekili heyeti silahlı insanlarla yüz yüze görüşüyor, onları ikna ediyor, edecek. En azından sosyopsikolojik algıyı güçlendirmek, çözüm sürecine katkı sunmak açısından iyi olur tartışmasını sizle yapmadık mı? Bunun üzerine orada fotoğraflar çekilip yayınlanmadı mı? Senin o, “Kandil’de teröristlerle el ele fotoğraf çektiler.” dediğin fotoğraf, KCK yönetiminin “silahları bırakmaya hazırız” mektubunu teslim aldığımız gün çekilmiş, tarihi bir fotoğraf değil mi? O mektubu sabırsızlıkla beklemedin mi? Çık bunları inkar et.

Biz yorgunduk. Kandil’den Süleymaniye’ye mi Hewlêr’ mi döndük tam hatırlamıyorum, karayoluyla gidip geliyorduk zaten. Sırrı Süreyya Önder uçağa binemiyor, onun olduğu heyetler mecburen karayoluyla gidiyordu. Gerçekten çok yorgunduk ve bir gece acaba orada dinlensek mi diye de düşündük, artık ayakta duracak halimiz yoktu. İmralı, Ankara, Kandil, yüz binlerce kilometre yol yapıyoruz. Ve bunun için ne danışman kullanabiliyoruz ne sekreter kullanabiliyoruz ne yerimize başkası bakabiliyor. Çok hassas, kritik bir mesele. Bizzat eşbaşkan, milletvekili yürütmek zorundayız. Fakat Sadullah Ergin heyetimizi aradı, dedi ki, “Olur mu, bütün Türkiye o mektubu bekliyor. Tamam yorgunsunuz ama hani yetişse çok iyi olur. Beyefendi heyecandan duramıyor, o mektup bir an önce yetişse çok iyi olur.” O fotoğraf o gün çekildi. Biz Habur’dan giriş yaptığımızda Habur’da bizi karşılayan Türkiye Cumhuriyeti devletinin sınırdaki emniyet amiri, polisler pasaportlarımıza bakmadan önce mektubu sordular. “Mektup verildi mi, tamam mı, alabildiniz mi, silahları bırakıyorlar mı?” Biz “Evet.” dediğimizde halay çekeceklerdi neredeyse orada, Silopî’de. Unutuldu mu bunlar? Bunlar yaşandı. Aradan sonra yedi yıl geçiyor, “Bunların hepsi” diyor, “Kandil’de teröristlerle el ele fotoğraflar çektiler değil miydi?” Ve o fotoğrafa dayanarak, “Elimde somut delil var.” diyor, “Bunlar terörist.” diyor. Nasıl güveneceksiniz bu insanlara?

Yeni bir çözüm süreci, yeni bir diyalog süreci olsun tabii ki. Sonuna kadar savunuyoruz. Nasıl güveneceksiniz peki? Kim güvenecek bunlara? Bunlardan dolayı yargılanıyoruz, adam çıkıp demiyor ki, “Yahu kardeşim, bari bundan yargılamayın. Bunların hepsi benim bilgim dahilinde oldu. Hatta biz istedik bazılarını.” diyemiyor. Tam tersine seçim kazanmak için, heyetinizi baskı altına almak, yönlendirmek, kamuoyundan destek almak için yalan, iftira konuşup duruyor.

20 Haziran 2019. Yine bir yerde açıklama yapıyor. “Özellikle Demirtaş’ın yedi ayrı açıklaması var. Bu açıklamayı bizler de öğrendik. Çok açık ve net, şu anda CHP’nin adayına bu desteği açıklıyor. Çok ilginç olan nedir burada? Apo’nun yaptığı açıklamadır. Olaya şöyle bakıyorum. Bizim derdimiz o değil, yerel seçimlerden söz ediyoruz.” 2019 yerel seçimleri. “Bizim derdimiz o değil” diyor, “Oralardan bize ne gelir ne gelmez, bunları az çok kestiriyoruz. Burada bir iktidar mücadelesi var. Bu iktidar savaşında HDP, PKK kanadında yaşanan Öcalan, Demirtaş noktasında iktidar savaşında ciddi kayma gösteriyor. Bu süreç içerisinde Öcalan kendi iktidarını bunlara kaçırmak istemiyor. Demirtaş’a hesap sormaktan tutun da dağa hesap sormaya varıncaya kadar, onların kendisine ihanet ettiği yönünde. Buna yönelik kesin tavırları var. Bu süreç içerisinde yaptığı açıklamada, ‘Eğer siz beni destekliyorsanız benim arkamda olan bir partiyeniz ne oraya ne şuraya değil, siz kendi gücünüzü ortaya koymalısınız. Herhangi bir yere değil, kendi tarafsızlığınızı ortaya koymalısınız.’ diye bir şey diyor.”

Bunun üzerine konferans verilir, kitaplar yazılır da ikiyüzlülüğün kitabı yazılır ancak. Bak daha bir gün önce, iki gün önce yaptığı açıklamayı okudum size. “Bu değil mi?” diyor, “Terör örgütünün başının heykeli dikeceğiz diyen.” Üç gün sonra, “terör örgütünün başı” dediğinden, mektup getirtiyor, Tunceli Üniversitesindeki akademisyene mektup getirtiyor. Mektubu Sayın Öcalan’ın avukatlarına ulaştırmıyor bile. Partimiz dolaylı olarak haberdar oluyor. Alelacele akademisyene orada baskı kuruyorlar, canlı yayında açıklattırıyorlar. Sonra kendi bildikleri gibi yorumluyorlar. Partimiz başka bir karar alınca da mektubu başka şekilde yorumluyor avukatlarıyla birlikte. Evet. Burada şunu tutun, bunu tutun, bunu yapın diye bir bırakın talimat vermeyi, öneri bile yapmıyor. Kendi görüşlerini açıklıyor ve “bu süreçte acaba yeni bir diyalog zemini oluşturulabilir mi”nin fırsatını düşünüyor, arıyor kendisi. Seçimlerle alakalı bir mektup bile değil ya. Sandıkla alakalı bir mektup bile değil. Biz tanıyoruz, kendisiyle defalarca görüştüğümüz için ben biliyorum, Abdullah Öcalan işiyle kuyu kazan biridir, barış için. Fırsatını bulduğu her imkanı değerlendirir. Muhtemelen yine öyle bir şey olmuştur. Gitmişlerdir, o da demiştir ki, “Diyalog zemini olacaksa ben kamuoyuna dönük bir pozitif mesaj verebilirim.” demiştir. Seçim bile geçmiyor mektubunda. Fakat bunu alıp çarpıtıp, hızlı bir şekilde, Abdullah Öcalan diyor ki, “Tarafsız kalın, seçimde tarafsız kalın.” Yorumu kim yapıyor? Ülkenin Cumhurbaşkanı yapıyor. Abdullah Öcalan’ın tercümanlığını kim yapıyor? Recep Tayyip Erdoğan yapıyor. Onun mektubunu kim tercüme ediyor? Erdoğan tercüme ediyor. Ve o günden sonra

bu defa Öcalan, Demirtaş gerilimi, çatışması diye kendisinin başlattığı yapay bir tartışmayı sürdürüp sürdürüp, temcit pilavı gibi pişirip pişirip önümüze getiriyorlar. Madem Abdullah Öcalan'a değer veriyorsunuz, güzel. E niye bu kadar aydır, yıldır tecritte? Niye insanlık, hukuk dışı bir uygulamayla sesini kısıyorsunuz, avukatlarıyla, ailesiyle görüşmüyor? Abdullah Öcalan sıradan biri değil ki. Bunu siz biliyorsunuz. Ben değil, siz biliyorsunuz, sıradan biri değil. O yüzden bir ada cezaevinde tutuyorsunuz. O yüzden 24 yıldır bir adayı hapishaneye çevirmiş durumdasınız. Sıradan biri olsa bunu yapmazdınız, sıradan birini bir cezaevine koyarsınız.

Abdullah Öcalan'la ilgili infaz hukuku, cezaevi yönetmeliği, görüş hukuku, CMK bunlar zaten uygulanmıyor da geçtik bunları, insani değerler uygulanmıyor. Madem kıymetli sizin için, niye yapmıyorsunuz? Gereğini yapın o zaman. Abdullah Öcalan sıradan biri değildir, tekrar ediyorum. Türkiye Cumhuriyeti devleti de bilir. O halde sıradan yaklaşılmasın kendisine. Halk da sıradan yaklaşmasın. Buradan söylüyorum, avukatları da partimiz de sıradan yaklaşmasın. Bazen açıklamalar duyuyorum, diyorlar ki işte, "İnfaz kanundan, şundan, bundan kaynaklı hakları var." Onlar sıradan mahkumlar için geçerlidir. Abdullah Öcalan defalarca devletle görüşmüş, çözüm sürecini yürütmüş bir siyasi aktördür. Hakları hukuku, öyle CMK'ye, infaz kanununa, şuna, buna göre savunulmaz. Siyasi bir kişiliktir. Hakları siyasi olarak teslim edilmeli ve kendisiyle siyasi görüşme yapılmalı. Biz bunu savunuyoruz. Bu nedenle tecrit kalkmalı. Çözüm sürecinde rol oynayabilecek. İşte 12 gencin cenazesi geldi, bunu durdurmak için eminim ki orada şimdi izliyordur, "Niye benim önümü açmıyorlar, niye gereğini yapmam için fırsat tanımıyorlar." diye saçını başını yoluyordur. Niye yapmıyorlar? Hesaplarına gelmez çünkü. Seçimde kullanmak için de mektubunu çarpıtarak başka şekilde karşılaştırma politikası üzerinden yıllardır aynı politikayı sürdürüyorlar. Değer veriyorsanız yapın, ben de dahil hepimiz talibiz. Buradan, SEGBİS'ten Abdullah Öcalan'la görüşmek dahil, bizatihi gitmek dahil. Partimizin bütün milletvekilleri başvurmuş, bizatihi gitmek dahil, hepsine hazırlar. Niye? İşte ölümler olmasın, kan dursun diye. Barış için uğraşıyoruz, terörist olmaktan dolayı yargılanıyoruz. Ülkenin Cumhurbaşkanı da iftira atıp duruyor. Niye? Seçim kazanmak için. Bizim amacımız bu, onun amacı bu, yargılanan biziz.

Devam ediyorum. 21 Eylül 2019. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Atatürk Havalimanında, Teknofest'te konuşma yapıyor. "Bugün Diyarbakır'da evlatları dağa kaçırılan analar dimdik duruyorsa bunun bir sebebi var. Ölümden kork-

muyorlar, üzerine üzerine gidiyorlar, 'Evladlarımız gelene kadar buradan ayrılmayacağız.' diyorlar. Kandil'e sesleniyorum, bu terör örgütlerinin önünde, arkasında olanlara, onlara siyasi destek olanlara da sesleniyorum. Bu ülkede katil aranıyorsa bunların adresini aramaya gerek yok. Bunlar parlamentoya kadar sızmışlar. Sokağa insanları çağırıp ondan sonra Diyarbakır'da 53 evladımızı öldürenleri bu millet unutmuyor ve unutmayacaktır da. Sonuna kadar da bu işin takipçisiyiz, takipçisi olacağız. Bunları bırakamayız. Eğer biz bırakırsak ebedi alemde şehitlerimiz bize bunun hesabını sorar. Bu topraklar rastgele topraklar değil." "Bunları bırakamayız." dediği ben ve Figen Yüksekdağ. İkinci tutuklamaya doğru gidiliyor artık.³⁷ Kobani'nin ikinci kumpas ayağı örülüyor. "Bunları bırakamayız." Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı var, bunu tanımıyoruz, bunları da bırakamayız. Neden? "Eğer bırakırsak ebedi alemde şehitlerimiz bize bunun hesabını sorar." Bu kendi kişisel düşüncesi olabilir ama CMK'nin neresinde yazıyor, "Bırakırsanız ebedi alemde şehitler size hesap sorar." diye. Türk Ceza Kanununun neresinde yazıyor? Bu mudur gerekçe yani? Mesela mahkemenizin tutukluluk devam gerekçesi de bu mudur? "Ebedi alemde şehitlerimiz bize, bunun hesabını sorar."

Ben de söyleyeyim, tabii ki soracak, bu gençler hesabını sormayacak mı senden? Demeyecek mi, "Ey Recep Tayyip Erdoğan! Sen oğluna çürük raporu aldırıp Saray'da yaşarken, bizi eksi 20 derece soğukta, bir metre karın altında nöbete gönderdin. Biz canımızı verdik. Fakir, fukara evlerimize, evlerimizden büyük bayraklar astırdın sonradan. Sonra da çıkıp bizim üzerimizden seçim kazandın." Tabii ki hesabını soracaklar, sorsunlar tabii ki. Ama hesap herhalde bizden sorulmaz. Biz vicdanımıza güveniyoruz, barış için çalıştığımızı biliyoruz. Buradaki her arkadaşım barış için çaba sarf etmiş arkadaşlardır. Ben baktığımda karşımda terörist, katil görmüyorum. Her birinin barış için ne kadar uğraştığına bizzat tanık olmuş bir eşbaşkan olarak bunu söylüyorum. Şakası yok bu işin. Barış için uğraşmak fedakarlık ister, yürek ister, yürek. Kan gölü, kan deryası içerisinde, bu acı içerisinde barış diyebilmek kolay mı sanki? Bak dün de size söyledim, bu ülkenin İçişleri Bakanı benim abim için dedi ki, Twitter'dan ya, kamuoyunun gözü önünde yazdı, dedi ki, "Kardeşini sarı torbaya koyup getireceğim Demirtaş." Buna rağmen ben barış diyorum ya. Silahlar

³⁷ Erdoğan bu sözleri, Demirtaş ile Yüksekdağ'ın ikinci kez tutuklandıkları günün ertesi gününde söylüyor.

susmalı, silahlar bırakılmalı, savaşı olmaz diyorum. Çözüm bulmalıyız diyorum. Normalde çileden çıkmanız lazım. Aklınızı koruyorsak vicdanımızı, ahlakımızı koruyorsak, aldığımız siyasi terbiyeden kaynaklıdır.

14 Ocak 2020. Grup toplantısında konuşuyor. Yine seçim. Seçim propagandası yapıyor ama aynı zamanda hem CHP'ye hem HDP'ye isim vermeden partimizin adalet yürüyüşüne, CHP'nin adalet yürüyüşüne, okumama gerek yok, bu kısımları geçiyorum, yine dediğim gibi karşı propaganda şeklinde bir grup konuşması. 2020 yılı konuşmalarından bir tanesi, Azerbaycan ziyareti öncesinde Esenboğa Havalimanında açıklama yapıyor. "Özellikle biz Selahattin Demirtaş gibi bir teröristin bu noktada varsa sözde hakkını koruyacak değiliz, ki böyle bir şey yok. Ben inanıyorum ki, bizim yargımız Selahattin Demirtaş gibi bir teröriste böyle bir imkan tanımaz." Yine tahliye kararı var. Yılda bir iki defa tahliye sezonum geliyor. Tahliye sezonum başladığında işte AİHM, AYM tartışmaları, tahliye oldu, olacak, olması gerekiyor, olmaması gerekiyor. O sezon başlangıcında Recep Tayyip Erdoğan hemen ilk kendi açıklamasını yaparak talimatı yargıya, medyasına vermiş oluyor. Yine öyle bir dönem. Yargıya, size diyor. Diyor ki, "Ben inanıyorum ki bizim yargımız Selahattin Demirtaş gibi bir teröriste böyle bir imkan tanımaz" Nasıl bir imkan? "Varsa sözde hakkını koruyacak bir imkan." Hakkım hem sözdendir, yani gerçekte hiçbir hakkım yok da. Ha, sözde bir hakkım varsa "Onu da bizim yargımız koruyacak değil çünkü bu adam terörist." diyor. Niye? "Çünkü Kobani'nin faili" diyor, "Diyarbakır'ın faili, Yasin Börü'nün faili odur. Bunları görmezden mi geleceğiz? Yargımız bunları görmezden mi gelecek. Böyle bir teröristin asla önünün açılmasına yol vermeyiz. Bunların mülkiyet hakkı diye bir şey yok ki. Bunların bu halka ödemesi gereken çok büyük hesapları var." "Bunların mülkiyet hakkı yok ki." Yanlış mı alınmış burası, tam hatırlamıyorum ama avukat arkadaşlarım daha iyi bilir.³⁸ Mülkiyet hakkımız da mı yok? Yani adil yargılanma hakkımız yok, tutuksuz yargılanma hakkımız yok, masumiyet karnesi hakkımız yok, savunma hakkımız yok ama mülkiyet hakkımız da yokmuş. Buradan bunu söyleyeyim, onu da avukatlarım da onu bilsinler.

Bu açıklamaya karşı gerçekten hukukun üstünlüğüne inanan yargı mensupları, hukuk etiğiyle, ahlakıyla yetişmiş yargı mensupları, haydi üstüne; hukukun alanından çıkıp teolojik alana girelim, benim bahsettiğim İslam'ın saf özünün, temiz özünün ahlakıyla yetişmiş bir insan, haydi oradan çıkalım;

³⁸ Erdoğan, "Bunların mülkiyet hakkı yok ki." ifadesini kullanıyor. Ancak bu sözleri, Fethullah Gülen Cemaati üyelerine yönelik söylüyor.

Müslüman olmayabilir, inançlı olmayabilir, evrensel değerlere bağlı bir insan, bununla yetişmiş bir yargı mensubu, mesela bu demeç karşısında ne yapar? İsyan eder ya, isyan eder. Çıkar bir ara kararı alır. Der ki, “Biz mahkemeyiz, bağımsız, tarafsız. Anayasanın 138. maddesine aykırı şekilde, yargılamamıza müdahale eden kim olursa olsun, bu bizi bağlamaz, suçtur, Anayasa ihlalidir. Hiç kimse yargı mensuplarına talimat veremez. Hiç kimse yargılamaya bu şekilde müdahale edemez. Yargıladığımız sanıkların terörist olup olmadığına, suçlu olup olmadığına heyetimiz karar verir. Yargılamamız henüz sonuçlanmamıştır, daha kovuşturma aşamasındayız. Savunmalar bile alınmamışken, ülkenin Cumhurbaşkanı çıkıp isim vererek ve bizi bizzat yargıyı da talimatlandırır gibi konuşarak açıklama yapmasını Anayasa’ya aykırı görüyoruz, bizi bağlamaz.” demesi lazım. Peki demiş midir? Yok. Tam da Recep Tayyip Erdoğan’ın bunları söylediği amaca uygun ara kararlar alarak, ara kararlarını tekrarlayarak bizi zaten terörist, zaten katil gördüğünü belirtmiştir.

Bakın yedi yıl, infaz hukukunu ben çok iyi bilmem, avukat arkadaşlar daha iyi bilir. Yedi yıl, iki ay mı oldu tutukluluğumuz, Sebahat, Gültan Başkanların bizden bir aydan fazla da tutuklulukları var, tam tarihlerini hatırlamıyorum ama bir 30 günden fazla, bizden önce tutuklandılar. Onları yedi yıl, üç ay. Yani mahkemeniz, bu tutukluluk süresini göz önünde bulundurularak bir defa şuna karar vermiş; geçen de savunmama başlarken belirttim, örgüt üyesi olduğumuza kanisiniz ama bunu aşmış artık, örgüt yöneticisi olduğumuzdan eminsiniz. Çünkü örgüt üyeliği cezasının infazını bitirdik. Yine bırakılmadığımız göre en az, örgüt yöneticisi olduğumuza kanisiniz. Ne zamandan beri? İlk günden beri. Ne zamandan beri? Biz savunma yapmadığımızdan beri. Ne zamandan beri? Deliller toplanmadığından beri. Daha itirafçı, iftiracı sipariş üzerine bu dosyaya sokulmadığından beri siz karar vermişsiniz. Siz değil, Recep Tayyip Erdoğan karar vermiş, siz sadece onun gereğini yerine getirmişsiniz. Yani ancak örgüt yöneticiliğinden ceza alırsak bizi yatırdığınız süreyi mahsup edip fit oluruz. Demek ki örgüt yöneticisiyiz, kafanızda en az bu var. Diğer arkadaşlarımız açısından üç yıl bitti, onlarla ilgili de Anayasa Mahkemesi zaten “örgüt üyesi olmamakla birlikte” hükmünü iptal ettiğine göre kafanızda örgüt üyeliği var en az. Propaganda da değil, en az örgüt üyeliği var. Bu da kafanızda netleşmiş durumda. Peki ne zaman netleşti? Bak ben daha savunmamı yedi yıldır yapmadım. Mesela Gültan Başkan savunmasını henüz yapmadı. Sorgumuzu da yapamadık. Bizi dinlemediniz. Delillerimiz nedir,

düşüncemiz nedir, bunu bilmiyorsunuz. Bilmemenize rağmen nasıl karar verdiniz? Burada işte. Okuduğum Recep Tayyip Erdoğan kararlarıyla birlikte gerğini yaptınız.

Devam ediyorum yine. 1 Aralık 2020 konuşması. Mecliste konuşuyor, AİHM kararını değerlendiriyor, "AİHM bu kararı" diyor, "İç hukuk yolları tüketilmeden alarak istisnai bir uygulama yapmıştır." Bu defa Büyük Daire Kararı var. Kendisi hukuk profesörü ya (!), çok iyi biliyor. "İç hukuk yolları tüketilmeden AİHM'e gitmiş de AİHM istisna yapmış." diyor. Ona bu bilgiyi veren kim? Muhtemelen yanına aldığı, hukuk danışmanı diye, bir şeyin başına oturttuğu Mehmet Uçum. Kılavuzun karga olursa işte böyle olur. Sana verdiği bilgi bu. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, iç hukuk yolları tüketilmeden de karar verebilir. Neden? Çünkü "İç hukuk yolları etkisizdir." diyebilir. Burada onu da dememiştir. "İç hukuk yolları tüketilmiş." demiş, gerçekten de tüketmişiz. Avukatlarımız itirazları yapmış, AYM'de başvuru yapılmış, sonuç çıkmamış, AİHM'e götürmüşler, karar alınmış. Ama o diyor ki, "İç hukuk yolları tüketilmeden alarak istisnai bir uygulama yapmıştır. Kaldı ki biz bireysel başvuru adımını attığımız zaman Türkiye'de Anayasa Mahkemesinin tüm yolları tüketme unsuru olarak gördük. Ondan sonra AİHM'e, AİHM devreye girebilir. Bu şekilde bu adım atıldı. Şimdi diyoruz ki, tüm yollar tüketilmeden AİHM bu kararı almıştır. Bu adımlar tamamen siyasadır." Vay, vay, vay. AİHM siyasi karar almış. "Bunun da gerekçesini biliyoruz, resmen çifte standarttır. Hatta ikiyüzlülüktür." demiş. "Buradaki tartışmanın konusunun Avrupa Parlamentosunun terör örgütü olarak kabul ettiği PKK'yle içli dışlı olan, elinde onlarca masumun kanı bulunan siyasetçi maskeli bir kişi olduğunu tekrar hatırlatmak isterim." Parlamentoda, kürsüde konuşuyor bunu. "AİHM şu anda böyle bir teröristi savunmanın arkasında olduğunu bilmelidir. Bilmiyorsa biz daha ona bunu söyleyeceğiz, söylemeye devam edeceğiz. Bu şahıs siyasi görevleri veya siyasi söylemleri sebebiyle değil, terörle arasına mesafe koyamadığı, bölücü terör örgütünün emriyle onlarca kişinin ölümüne yol açtığı için milletimizin gözünde de suçludur." Tarihi tekrar okuyorum, 23 Aralık 2020. Birazdan o konuşmanın önemini hatırlatacağım.

Devam ediyorum. "Kobani'nin katili budur. Diyarbakır'daki 53 tane yavrumuzun katili budur. Oradaki Kürt kardeşlerimi sokağa döken, ondan sonra da bu kardeşlerimizin ölümüne neden olan budur. Ey AİHM sen anlamazsan bak biz anlatmaya devam edeceğiz. İstisnasını da bir kenara bıraksak bile Selahattin Demirtaş'la ilgili hüküm aynı mahkemenin mesela İspanya'daki Batasuna Partisi kararındaki gerekçelerle açıkça çelişmektedir." Yani hukuken bir şeyler

fısıldanmış da yazılmış da oraya, tam bilmiyor hukuk. Çünkü kendisi ekonomi uzmanı (!) ekonomi profesörü (!) olduğu için hukuk alanına çok hakim olmayabilir. Karıştırmış bazı şeyleri, ben geçiyorum onları. Bütün bu konuşmadaki kritik cümle şudur, 23 Aralık 2020, tarihe dikkat edin. Avukat arkadaşlarım, tutsak arkadaşlarım, mahkeme heyeti zaten meseleyi çok iyi bildiği için onlara hatırlatmama gerek yok. 23 Aralık 2020. Ne diyor? “Terör örgütünün emriyle onlarca kişinin ölümüne yol açtığı...” İlk defa bu cümleyi kullanıyor. Tam altı yıldır konuşuyor bu konuya dair, hep diyor ki, “Demirtaş’ın çağrısıyla, Demirtaş’ın kışkırtmasıyla.” İlk defa diyor ki, “Terör örgütünün emriyle onlarca kişinin ölümüne yol açtığı...” Neden 23 Aralık 2020’de bunu söylüyor? Gizli dosyada, gizli yürütülen soruşturmada çünkü gizli tanık beyanı alınmış, sipariş tanık beyanı alınmış ve tanık demiş ki, iftiracı demiş ki, “Dağdan Demirtaş’a talimat geldi, MYK’ye talimat geldi, çağrıyı öyle yaptılar.” O nedenle Recep Tayyip Erdoğan altı yıl sonra ilk defa... Biz henüz bilmiyoruz, dosya gizli, daha dava açılmamış, görmemişiz ama beyefendi biliyor, çalışılmış dosyada. Ona brifing de verilmiş, hazırlık yapılmış ve diyor ki, “Terör örgütünün emriyle onlarca kişinin ölümüne neden olan...” Kimin kumpas kurduğunu şimdi anlıyor muyuz? Kimin bilgisi dahilinde itirafçıların konuşulduğunu, bulunduğunu, dosyaya sokulduğunu anlıyor muyuz? Anlıyoruz. Geriye kalan konuşmalar hepsi zaten tekrar. Aynı yalan iftiralar, yargıyı yönlendirme, AİHM kararını tanımama beyanları.

Bir başka grup toplantısında konuşuyor. İsim vermiyor bu konuşmada, arkadaşlarım buraya almış ama yine doğrudan HDP’yi, partimizin ismini kullanarak işte Diyarbakır’da partimizin önünde oturan göstericilere çağrı yaparak veya atıfta bulunarak yine partimizi suçlayan açık bir konuşma yapıyor. 10 Temmuz 21’de Diyarbakır’da konuşuyor bu defa. Diyor ki, “Seçimlerde ‘Seni başkan yaptırmayacağız.’ diye ortalığı inletenlerin, Yasin Börü’nün kanının hesabını verdiklerini gördünüz mü, duydunuz mu? Tüm bu hıncın tek sebebi, aynı günlerde katledilen diğerleri gibi Yasin’in kendilerinden olmamasıdır. Bu zulme ortak olan herkes bu dünyada, öteki dünyada cezasını mutlaka çekecektir.” Burada da bir hani Freudcu bakış açısıyla söyleyelim, zihninin altında yatan öfkenin nedeni dışa vurmuş, “Seni başkan yaptırmayacağız.’ diye ortalığı inletenlerin...” ortalığı inlettiğimizi de kabul ediyor, doğru. Bayağı bir inlettiğimizi hatırlıyorum, seni başkan yaptırmadığımızı da hatırlıyorum.

Halen başkan olamadığını da biliyorum. Hani bir misal vardır ya. Mesal vardır daha doğrusu, anlatılır. Babası oğluna der ki, “Sen adam olamazsın oğ-

lum.” Oğlu da bilmem çalışır, okur, bir Şey olur, atıyorum işte Yalova Kaymakamı olur, gelir babasına der ki, “Baba ben kaymakam oldum.” Daha doğrusu babasını çağırtır makamına, der ki, “Baba ben kaymakam oldum.” Babası da der ki, “Oğlum ben sana kaymakam olamazsın demedim ki. Adam olamazsın.” dedim. Ben de söyleyeyim. Biz sana başkan olamazsın dedik, onun dışında her Şey oldun, maşallah. Tek adam oldun, devleti ele geçirdin ama halen başkan olabilmiŐ değilsin.

23 Ekim 2021. Eskişehir programında konuşuyor. Kemal Kılıçdaroğlu’nu eleştiriyor. “Bay Kemal, Selo aşağı Selo yukarı diyor unk beraber yriyorlar, beraber yatıp kalkıyor. Bay Kemal, bak bizi iyi tan, biz senin oturup kalktığın yerde değil, biz milletimizle oturur, milletimizle kalkarız. Milletimize yan bakanla da en ufak bir dostluğumuz olmaz. unk biz ne diyoruz? Hamdolsun, biz bugüne kadar nasıl dimdik durduysak bundan sonra da aynı Şekilde mücadelemize devam edeceğiz.”

12 Ocak 2022. Partisinin grup toplantısında. “Bunların gğsindeki Şeref madalyası dağa kaçırdıkları yavrular. Bunlardaki vicdan bu. Ama Edirne’deki, en büyük hesabı İmralı’dakine verecek. Zannediliyor ki her Şey Şu anda toz pembe. Onların da kendi içinde ayrı bir hesaplaŐmaları var. Bu hesaplaŐmayı da yapacaklar.” 12 Ocak 2022. Şimdi Ocak 2024’e geldik, iki yıl geçti, halen bekliyoruz. Defalarca ağrı yaptım, haydi İmralı’da Abdullah calan’la griŐtrii beni. Bildiğin ne varsa. Hatta sen de gel. Ülkenin cumhurbaşkanı olarak sen de gel. Buyurun; Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın calan, ben, cmz. Kim kime hesap veriyor, ne oldu, ne bitti tartışalım, ağrı yapıyorum. İki yıl geçti bu çağrının üzerinden, halen bekliyoruz. Bir ülkenin cumhurbaşkanı nasıl bunu yapar? Yaptı. Bir ülkenin cumhurbaşkanı yine Őeim kazanabilmek için, yine Őeim politikalarında kafa karıŐtrabilmek için bu cümleyi bile kurdu, söyledi.

Ama ben halen bekliyorum. zm sürecinde kim ne yaptı, neyi bitirdi, akan kandan kim sorumludur, hep birlikte tartışalım, buyurun. Ben hazırım. Abdullah calan’la griŐmeyi baŐlatın, hesap soracaksa da halktan da siyasetçilerden de benden de senden de kim kimden, hep birlikte tartışalım. Gerçekleri İmralı’da tartışalım isterseniz. Ben hazırım. Bakalım kim suçlu, kim gcl. İftiralarınız, yalanlarınız, çözüm sürecini Őeim uğruna, oy uğruna nasıl bitirdiğinizi İmralı’da hep birlikte tartışalım.

Selo kahvaltısı olmadan nasıl karnını doyuracak ki?

Devam ediyorum. 13 Ağustos 2022. Çorum'da toplu açılış. Bu defa yine bizim üzerimizden altılı masayı eleştiriyor. Ne diyor? "Burada bir poster görüyorum." diyor, Çorum'da konuşuyor. "Altılı masa menüsü. Herhalde siz bu menüyü görmüşsünüzdür. Bu menüde ne var? Yalan çorbası, laf salatası, koltuk kebabı, Kandil dolması, Selo kahvaltısı. Ne ararsan var. Türkiye'de hizmet davamızdan asla geriye adım atmadık, saldırılara maruz kalsak da..." falan filan diye devam ediyor.

Arada bir yine hatırlatayım. Sene 2022, Cumhurbaşkanı tam yedi yıldır, bak 2015'ten beri okuyorum konuşmalarını, tam yedi yıldır, kesintisiz bizle ilgili konuşuyor. Tam yedi yıldır hiç susmuyor. Daha devam edeceğim, bugüne kadar getireceğim. Yedi yıldır, daha yargılamamız başlamadan, dokunulmazlığımız kalkmadan konuşmaya başlamış. Tutuklanmışız, susmamış, konuşmaya devam ediyor. Bir ülkenin cumhurbaşkanı, yargıya intikal etmiş bir konuda bir defa açıklama yapar diyelim ya. De ki, "Yargı gereğini yapacaktır. Biz inanıyoruz, mahkemelerimiz bağımsız, tarafsızdır, sonucu hep birlikte bekleriz." der biter. Bir ülkenin cumhurbaşkanı 500 defa niye bu konuda konuşur? Niye halen susmaz? Niye panik halindedir? Size güvenmiyor mu? Yahu sizin gereğini yapacağınıza inanmıyor mu? Siz gerçekten en ağır cezaları vermeyecek misiniz? Bu güveni vermiyor musunuz kendisine? Bu teminatı vermiyor musunuz? Lütfen susturun. Deyin ki, "Ya biz gereğini yapacağız, paniğe gerek yok. Biz talimatı aldık, baş göz üstüne. Zaten yapıyoruz gereğini. Yedi yıldır kesintisiz tutuklanmışız, en ağır cezaya hazırlanıyoruz. Yahu bi' zahmet sus ya." Bunu deyin, diyemezsiniz. Onun da derdi çünkü bu değil. Bu işi, bu iş tamam. Bu kısım tamam. Yargı operasyonu ayarlanmış, HSK tarafından özel isimle heyet atanmış, orası tamam. Bunun siyasi rantını yeme kısmı bitmemiş. Her seçimde bunu kullanarak seçim kazanma operasyonu bitmemiş. Bunu sürdürmek istiyor. Bu nedenle de bizim, sizin heyet olarak bu kararları almaya devam etmeniz lazım. Mesele bu. Yoksa elinden bu malzeme giderse ne yapacak? Selo kahvaltısı olmadan nasıl karnını doyuracak ki?

Eylül 2022. Yine diyor, "Yani şu anda bunların muhakkak terörle iltisakı, dağla bağlantıları var." diyor. "Bunu bileceğiz, adımı da buna göre atacağız. Yani şu anda Edirne'de tutuklu, mahkum olanların da durumu aynı. Bunlar Diyarbakır'da 50 küsur suçsuz evlatlarımızı, yine bunlar yaptıkları sokağa çıkın, dökülün demek suretiyle onların ölümüne neden olmadılar mı?" "Tu-

tuklu bulunan eski HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş'ı mı kastediyorsunuz?" diye sormuş biri. "Tabii onu kastediyorum" demiş. CNN Türk, Kanal D ortak yayını. "50 küsur suçsuz evlatlarımızı..." 50 küsur. İnsan canına kıymet veren ve biz insan öldürdük diye bizi suçlayan kişinin yaptığı açıklamaya bakın. 50 küsur. Sene 2022, 50 küsur. Ve sonra da diyor, "Biz yaratılanı yaratandan ötürü severiz." Hangilerini, o küsurlarını da seviyor musunuz? İnsan canı onun nezdinde bu kadar kıymetli işte.

22 Ekim 2022. Diyarbakır'da konuşuyor yine. "Kardeşlerim, bunların adı Kürt, kendilerinin Kürtlükle alakası yok. Kürt kardeşlerime en büyük zulmü yapan bunlardır. Kandil'e benim Kürt kardeşlerimin çocuklarını kaçıranlar bunlar değil mi? Onlara oralarda zulüm edenler bunlar değil mi? Her türlü tacizi yapan bunlar değil mi? Öyle işte. Yedi ay var, yedi ay sonra yapılacak seçimlerde bunlara bütün bunların hesabını sormaya var mıyız? Yasin Börü evladımızı Diyarbakır caddelerinde şehit eden alçaklar bunlar değil mi? Bunun hesabını Diyarbakırlı kardeşlerim Allah'ın izniyle soracaklar. Bugün bir kez daha görüyorum ki, her gecenin bir sabahı olduğu gibi Diyarbakır'ın yaşadığı karanlık günler geride kaldı. Şu anda Edirne Cezaevinde olan zatın Kürtlükle alakası var mı? Bu adam Kürt değil ama Kürt kardeşlerimi sömürüyor. Bunun hesabını Kürt kardeşlerim sormayacak mı? Soracak. Şu anda bir eşbaşkanları var, Kürt mü? O da değil, o da Kürt kardeşlerimi sömürüyor. Bunların oyununa gelmeyeceğiz. Bunların hesabını ben inanıyorum ki benim Diyarbakırlı kardeşlerim soracaklar." Bu konuşmayı yorumlamak istemiyorum. Irkçı, kafatasçı, milliyetçi bir bakış açısı. Yorumlayarak nefesimi tüketmek bile istemiyorum, değmez yorum yapmaya değmez yani. Geçiyorum.

2023'e geldik. Bu senenin başı, Ocak'ta konuşuyor. "İşte Bay Kemal, sen bu teröristlerle dirsek dirseğe dolaştın. Cezaevindeki teröristleri de nasıl çıkarırsın diye bunun gayreti içerisinde. Boşuna uğraşma, o teröristler öyle oralardan çıkamazlar. Ama bunu şimdiden vadediyor. Yahu Diyarbakır'da 51, 51 vatandaşımızın ölümüne neden olan bu Demirtaş değil miydi? Şimdi çıkmış bu, 'Onları çıkaracağım.' diyor. Bu millet sana bu yolu açmaz. Bu millet terörden beslenenlere, kan emicilere bu ülkede yol vermez."

Mart 2023, yine uzun bir konuşma ama ben yani buranın şeyinden de havasızlığından da kaynaklı biraz yoruldu. Eğer heyet uygun görürse öğlen arası vermek istiyorum.

14 Mayıs 2023 seçimlerini de bizim üzerimizden yürütüyor

Evet, tekrar merhabalar herkese. Merhaba arkadaşlar hepinize. Kaldığım yerden devam ediyorum.

22 Mart 2023. Mayıs seçimlerine doğru gidiyor Türkiye. Ülkenin cumhurbaşkanı, yürütmenin başında olan bir parti genel başkanı aynı zamanda seçim kampanyası yürütmeye devam ediyor ve bir başka televizyon kanalında konuşuyor. Diyor ki, “Özellikle de Diyarbakır'da Yasin Börüleri öldüren, Yasin Börü Kürt bir evladımızdı. Kim öldürdü? Şu anda içeride olan kişiler. Onlar istikamet verdi ve onlarla beraber 51 evladımız Diyarbakır'da öldürüldü. Benim Kürt kardeşlerim bunun hesabını bunlara sormayacak mı? Hala özgürlük, özgürlük... Neyin özgürlüğü? Benim vatandaşlarım Kürt de olsa Zaza da olsa ne olursa olsun. Eğer bunların ölümüne neden olmuş olanları biz dışarı çıkartmak için gayret sarf edenlere yol açıyorsak bunun hesabını ne bu dünyada ne de ebedi alemde veremeyiz.”

29 Mart'ta grup toplantısında konuşuyor Recep Tayyip Erdoğan. “Ana muhalefetin başı ne diyor? ‘Demirtaş'ın zaten suçu yok ki, çıkaracağız.’ diyor. Yahu Diyarbakır'da 51 yavrumuzun ölümüne neden olan bu değil mi? Onların orada ölümüne sebep olan ve hukuk devleti olan ülkemizin bunu kalkıp da içeriye alması karşısında, sen nasıl böyle birisini hala dışarı çıkartmaktan yana adım atarsın? Onun için, benim milletimin üzerindeki sorumluluk çok büyük ve 14 Mayıs bu bakımdan büyük önem arz ediyor.” Dikkat ederseniz ilk günden beri bütün söylemlerini politik çıkar üzerine, politik kazanım üzerine, seçim kazanımı üzerine kuruyor. Bu defa da 14 Mayıs seçimlerini bizim ismimiz üzerinden; tartışmaları, kutuplaşmayı bizim üzerimizden yürütüyor.

29 Mart 2023. Bir başka televizyon programında diyor ki, “Diyarbakır'daki o yavrularımızı, o insanımızı öldürenler bu Demirtaş'ın talimatıyla sokaklara dökülüp onları öldürmediler mi, onları şehit etmediler mi? Şu anda Meral Hanım da içinde olmak kaydıyla birlikte altılı masa, şimdi yedi oldular, bunları nasıl çıkaracaklarının planı yapıyorlar. Benim milletim bu ihanet şebekelerine, bu vatana ihanet edenlere 14 Mayıs'ta yol vermeyecektir. Gereken hesabı da 14 Mayıs'ta bunlardan soracaktır.”

2 Nisan 2023. Seçimler yaklaşıyor artık. İstanbul Bağcılar'da bir iftar programında konuşuyor. Orucunu açmış bir Müslüman devlet başkanı olarak seçim kampanyasında konuşuyor. “Oy pusulasının bir yanında huzur olacak, kalkınma olacak, istikrar olacak, tüm terör örgütleri ve destekçileriyle kararlı

mücadele olacak. Pusulanın diğer tarafında ise kavga olacak, kriz olacak, yatırım ve hizmet düşmanlığı olacak, teröre karşı taviz veren bir zihniyet olacak. Öyle diyor ya. 'Gelir gelmez biz terörist başını çıkartacağız.' Başka? 'Edirne'deki malum zatı çıkaracağız.' Ya bu Selo denilen adam Diyarbakır'da bizim 51 evladımızın ölümüne neden olan kişi değil mi? Yasin Börü'nün ölümüne neden olan değil mi? Şimdi ne diyor Bay Bay Kemal? 'Biz gelir gelmez bunları çıkartacağız.' Benim milletim size yol vermeyecektir." Burada da yine seçim propagandası.

Sonlara doğru geldim ama en sonda dikkat çekecektim, tekrar belirteyim. 51 kişi, 54 kişi, 50 küsur kişi, 40 kişi her neyse tutturamadığı rakamlarla ilgili habire konuşup duruyor ama andığı, ağzına aldığı tek bir isim var, Yasin Börü. İkinci bir ismi sorsanız bilmez, bilmek de istemez çünkü Yasin Börü'nün cenazesi üzerinden, onun ölümü üzerinden siyasi rant devşirmek, onu istismar etmek, bu dokuz yıl içinde yaptığı siyaseten yaptığı en etik dışı davranışlardan biridir. Niye başka bir isim anmıyor mesela? Niye bir isim sembolleştirilip Yasin Börü'nün katili diye benim isimle, HDP'nin ismiyle, Kobani davasındaki sanık arkadaşlarımla ismiyle yan yana getiriliyor? Dertleri ne? Yasin Börü mü gerçekten? Hayır. Burada zaten söylüyor. "Oy istiyorum sizden." diyor. "Bak Yasin Börü'yü böyle katlettiler, arabayla üstünden geçtiler." Vahşeti anlatıyor her seferinde, yedi yıl boyunca durmadan. Biz tutuklu iken ondan önce iki yıl boyunca biz dışarıdayken anlatıp duruyor. Başka isim bilmiyor, bilmesine gerek de yok, onun için önemli değil. Zaten verdiği bilgilerin hepsi yalan yanlış; rakamlar yanlış, yerler yanlış, o da umurunda değil.

Devam diyorum. 12 Nisan 2023. Yine bir televizyon programında konuşuyor. Diyor ki, "Terörist başını bırakacaklarmış, Selo'yu bırakacaklarmış. Bu ülke bir hukuk devleti. FETÖ'nün içerideki uzantılarını bırakacakmış. Bunu nasıl diyebilirsiniz? O zaman her gücü eline alan cezaevlerinin kapılarını açtım, açıyorum. Bunlar o gün için yapılan şeylerdir. 'Biz gelirse bunları serbest bırakacağız o yüzden oylar bize.' Karşımızdaki zat bunu Meclis kürsüsünden defalarca söyledi. Bu, bir hukuk devletinin ahlaki yapısına uygun değil. Ben cumhurbaşkanlığı adaylığımı genel af üzerine kurmadım. Bay Bay Kemal buradan ne elde ederim, bunun peşinde. Diyarbakır'da 51 yavrumuzun ölümüne neden olan Selo değil mi? Selo'nun kendisi Kürt değil, Zaza'dır."

Bu konuşmanın üzerine biraz durmak istiyorum çünkü bu beyefendi bunu söylerken hukuk devletinin korunması gerektiğinin altını çiziyor. "Bir hukuk devletinin ahlaki yapısına uygun değil." diyor. Bir adayın çıkıp da 'Ben bunları

biraktıracağım.’ demesi uygun değil. Ama ne uygun? ‘Ben bıraktırmayacağım.’ demesi uygunmuş. Kemal Kılıçdaroğlu bunu oy için yapıyormuş ve bunu yapmak da etik dışıymış, ahlaksızlıkmış. Yahu kendisi yedi yıldır, dokuz yıldır ne söylediğinin herhalde farkında değil. O farkında olmayınca biz de farkında değiliz hiç kimse farkında değil diye zannediyor. Yaptığı tam bir manipülasyon, tam bir algı operasyonu, tam bir çarpıtma operasyonu.

Aynı gün, yine başka bir yerde konuşuyor. 12 Nisan 2023. Şöyle diyor, “Seçimden sonra ne yapacaklarını da anlatıyorlar. Neymiş? Selo’yu bırakacaklarmış. Neymiş? Terörist başını bırakacaklarmış neymiş şu hukuk devletinde ülkemizden ne kadar içeride hukuken tutuklu veya mahkum olanlar varsa bunları da Bay Bay Kemal diyor ki ‘Bırakacağız.’”

Devam ediyorum. Nisan 2023. “Terörist başını çıkaracaklarmış.” Meydanda konuşuyor bu defa. “Diyarbakır’da 51 Kürt yavrumuzu öldüren Selo’yu çıkartacaklarmış. Bizim hukukumuzda katilin yeri bellidir. Katillere yataklık edenler bellidir. Onun için Cumhur İttifakının iş başında kalması şart.” Yine seçim malzemesi olarak yalanlarını kullanıyor, iftiralarnı kullanıyor.

Devam ediyorum. 14 Nisan 2023. Bu defa Diyarbakır’da konuşuyor. “Kardeşlerim, Kürt kardeşlerimi sokağa dökerek 51 yavrumuzu Diyarbakır’da malesef öldürmediler mi? Şimdi bu Selo nerede? Yasin Börü yavrumuzu bunlar şehit etmediler mi? Bu yavrularımızın üzerinden arabalarla geçerek bunları şehit etmediler mi? Ya bunların derdi Kürt falan değil. Bunlar katil, katil. Bunlar terörist. Bu teröristlere 14 Mayıs’ta gerekli dersi vermeye hazır mıyız? Ben size inanıyorum.” Dikkat edin, bütün konuşmalarının sonunda seçmene çağrı yapıyor, yargıya falan çağrı yapmıyor. Yargıya çağrı yaptığı zamanlar çok istisna. “Yargı gereğini yapacaktır.” dediği bir tek konuşması var. Tamamında halka “Bunlara ders vermeye hazır mısınız?” diyor. Tamamını seçim malzemesini, seçim istismarı olarak kullanıyor.

Nisan 15, 2023. Kocaeli’nde iftar yemeğinde konuşuyor. Diyor ki, “Bunların tek derdi terör örgütleriyle el ele, omuz omuza yürümek. Bunlar değil mi Diyarbakır’da 51 Kürt vatandaşımızı katledenler. O Selo denilen adam Kürt mü sanıyorsunuz? O Zaza. Ne diyorlar? ‘Onu da çıkaracağız, şunu da çıkaracağız.’ Benim milletim bu terörist örgütün parlamentodaki uzantılarına yol açar mı?” Yine oy istiyor. Bu arada, Kürt olsam herhalde çıkabilirdim, Zaza olmakmış suçum, buradan bunu anlıyoruz. Kurmanc olmayınca... Kurmanclar da var burada, onları bırakın bari, biz Zazalar kalalım. Tayyip Erdoğan Zazalıkla suçluyor bizi.

Yine Nisan 2023, toplu açılış töreninde Kocaeli'de konuşuyor. "Bu şimdi Edirne'de olan bir Selo var ya 51 Kürt kardeşimizi bunlar öldürdü mü? Hatta bu gençlerin üzerinden arabayla geçtiler. Bunları bu şekilde öldürdüler, onlar da Kürt'tü. Siz hani Kürtlere kıymet biçiyordunuz, ne oldu? Bunların derdi Kürt falan değil. Açık söylüyorum, onlar ne kadar Kürt'se biz o kadar Türk'üz, böyle bir durumumuz var." Biz Kürt'ü, Türk'ü severiz falan teranesi, devam ediyor.

Bakın 2023 Nisan. Ben 2014 yılından itibaren okumaya başladım, 2023'e geldik. Aynı cümleler, aynı yalan, aynı iftira söylemler. Rakamlar değişiyor, yer değişiyor, sömürünün dozu değişiyor ama tavır değişmiyor. Süren yargılama boyunca ülkenin Cumhurbaşkanı susmuyor. Meydan meydan bizi yargılıyor, katil ilan ediyor, terörist ilan ediyor. "Bu iş bitmiştir." diyor, "Yargı bırakamaz. diyor, "AİHM Kararını tanımıyoruz." diyor, "Onu takmayız, bunu takmayız." diyor.

Susmuyor, devam ediyor. Okuyorum. Bir başka iftar programı. Orucunu açmış, Allah'a dua etmiş, ibadet yapmış Müslüman. Şimdi iftar sofrasında konuşuyor. Bakın ne diyor? "6-8 Ekim, 51 insanımızı Diyarbakır'da bunlar katletti. Gezi olaylarında aynı şekilde katliamlar yaptılar." Bu defa Gezi'de de katil yapmışız. "Bütün bunlarla beraber şimdi de 'Selo'yu çıkaracağız.' diyorlar. Bu terörist. Nasıl çıkarırsın? Tekmeledikleri masayı, aylarca kazanamaz dedikleri naylon adayı şimdi millete umut diye yutturmaya çalışıyorlar." Bakın, hemen bağladığı yer seçim kampanyası.

Devam ediyor. Yine Nisan 23. "Bay bay Kemal bir tür vaatleri var mı? Londra'daki tefecilerden 300 milyar dolar getirecekmiş, esrar kaçakçılarının paralarını buraya getirecekmiş. Kandil'deki teröristlerle, teröristlerin parlamentodaki uzantılarıyla bu adamın parlamento odasında niçin görüşüyor? Kapalı kapılar arkasında ne görüştü ne yaptı, açıklayamaz. Diyarbakır'da 51 vatandaşımızın ölümüne neden olan Selo'yu çıkaracakmış, terörist başı Öcalan'ı çıkaracakmış. Bu ülke terör devleti değildir." Burada Öcalan'ı da ekliyor çıkarılacaklar arasına, ki kimsenin ağzından böyle bir cümle de çıkmamış ama iftar sofrası, normal. Oruç başına vurmuş diyelim.

24 Nisan 2023 Gemlik'te konuşuyor. "Mesela Bay Bay Kemal, 'Cezaevlerini boşaltacağız.' diyor. Yahu bu ülke hukuk devleti ya neyi boşaltıyorsun? Terör örgütünü parlamentodaki temsilcileriyle Bay Bay Kemal görüşmesini yaptı mı, yaptı. Diyarbakır'da 51 Kürt kardeşimizin ölümüne neden olan terörist Selo'yu bile çıkartacağım diyor. Bunun yanında Apo'yu da çıkaracağım diyor.

Bunu diyen kim? Bunun yanında Meral Hanım o da söylüyor. HDP zaten söylüyor. Bunlar şehitlerimizin kanını yerde bırakmaya var. Biz şehitlerimizin kanını yerde bırakmadık, bundan sonra da bırakmayacağız.” Meral Akşener, Kemal Kılıçdaroğlu adına konuşmak bana düşmez ama burada diyor ki “Kemal Kılıçdaroğlu cezaevlerine boşaltacağız demedi’ mi diyor. Demedi, yalan. “Peki Meral Akşener de bunu söylemedi mi?” Söylemedi, yalan. Meral Akşener, “Öcalan’ı bırakacağız, Demirtaş’ı bırakacağız.” mı dedi? Yalan. Ama söylüyor, önemli değil. Nasıl olsa karşısındaki kitle için de önemli değil. Hani kimse, “Ufak at Recep.” de diyemiyor. Yalan, iftirayla algı yaratıp size de yargılamayı rahat sürdürmeniz için zemin sunuyor.

Devam ediyor. ATO Congresium'da konuşuyor. “Bay Bay Kemal, Diyarbakır'da benim Kürt kardeşlerimi öldürten Selo'ya cezaevinden çıkma sözü veriyor. Aynı şekilde evlat katili Apo'yu da çıkarma sözü veriyor. Her kürsüye çıkan, ‘Biz geliyoruz ve bunların cezaevinin kapısını kırıp çıkaracağız.’ diyorlar. Gençler yükünüz ağır, bu ülke hainlere emanet edilemez.”

Devam ediyor. Başka bir gün, İzmir mitinginde konuşuyor. “Bay Bay Kemal ne diyor? Selo'yu cezaevinden çıkaracaktı. 51 kardeşimizin ölümüne neden oldu mu? Şimdi nerede? Edirne Cezaevinde. ‘Gelince bunları çıkaracağız.’ diyor. Hatta bebek katili Apo'yu da çıkaracaktı. O zaman 14 Mayıs'ta bunlara gereken dersi vermemiz lazım. İzmir, 14 Mayıs'ta bizimle misin? Maşallah İzmir'e de bu yakıştır.” Seçim konuşması. Yalan söylüyor, iftira atıyor. Bunları bilerek yapıyor. Yani bir cumhurbaşkanının, Kemal Kılıçdaroğlu'nun ağzından böyle bir söz, rakibinin ağzından böyle bir söz çıkmadığını bilmeme ihtimali var mı? Ama montaj da olsa, kurgu da ola velev ki montajdır, kurgudur, yalandır. “Kampanyayı böyle yürüteyim de kazandıktan sonra önemli değil.” diyor.

Devam ediyor, 30 Nisan'da. “Diyarbakır'da Yasin Börüleri şehit eden namussuzlar bunlar değil mi? Benim Kürt kardeşlerimi sokağa döküp 51 tane Kürt kardeşimizin ölümüne sebep olan bunlar değil mi? Yine bunlar ne diyor? ‘Selo'yu çıkaracağız’ diyor. Yani biz böyle bir görevde olduğumuz sürece ne Selo çıkabilir ne de af edersiniz o evlat, yavru katili çıkabilir, çıkamaz.” Burada söylediği her şeyi, bütün kötü sözleri sahibine iade ederek devam ediyorum.

Mayıs 2023, 1 Mayıs'ta konuşuyor. “Diyarbakır'da Selo denilen edepsizin benim Kürt kardeşlerimi sokağa dökerek 51 Kürt kardeşimizin öldürülmesine neden olan, Yasin Börü'nün öldürülmesine neden olan o attığı adımı unutmayacağız. Şimdi ne diyorlar? ‘Selo'yu çıkaracağız.’ Bu millet bu teröristin çıkışına Allah'ın izniyle müsaade etmez. Ben milletime inanıyorum, 14 Mayıs'ta

sandıkları gümbür gümbür patlatacağımıza inanıyorum.” Aynen iade ediyorum.

2 Mayıs 2023. Antalya'da sallıyor bu defa. “Her şeyiyle terörist Selo Diyarbakır'da 51 kardeşimizin ölümüne neden oldu. Şimdi bu Selo cezaevinde. Şimdi ne diyorlar? ‘Selo'yu çıkaracağız.’ Ondan sonra da Selo'yu, Öcalan'ın yerine getireceklermiş. Değerli kardeşlerim, buradan şu anlaşılıyor; Bay Bay Kemal demek ki parlamentoda yaptığı görüşme işte buydu. Açıklayabildin mi? Açıkla dedik kaç kere, açıklayamaz. Çünkü her şeyi fırlıdak. Düzgün bir şey yok. Eğer gerçek siyasetçiysen çıkarsın açıklarsın ama açıklayamaz. Hayatı yalan, hep fırlıdaklarla dolaşiyor. Onun için ben diyorum ki 14 Mayıs'ta benim aziz milletim, sevgili milletim bu yalana, talana, dolana evet demeyecek.” İnsan ne diyeceğini şaşırıyor gerçekten. Yalanın daniskası, iftiranın daniskası ama karşısındakilerini yalanla, iftirayla suçluyor.

Devam edeyim. 6 Mayıs 2023, Kayseri'de konuşuyor. “Başka bir yerlere girdince ‘Selo'ya özgürlük’ diyor. Kim bu Selo? Diyarbakır'da benim 51 Kürt kardeşimin ölümüne neden olan o ahlsız. Şimdi kendisini ziyaret ediyor. ‘Biz gelince Selo'ya özgürlük.’ diyor Bay Bay Kemal. 14 Mayıs'ta size yol vermeyecek Cumhur İttifakı. AK Parti, Erdoğan başında olduğu sürece siz Selo'yu meloyu çıkartamazsınız.” Bu talimat size, bana değil, Kemal Kılıçdaroğlu'na da değil, halka da değil. “Çıkartamazsınız.” Şart ne? “AK Parti, Erdoğan başında olduğu sürece siz Selo'yu meloyu çıkartamazsınız.” Burada bana yönelik hakaretler de var, onu da sahibine iade ederken kem söz sahibine aittir diyerek geçiyorum. Ve bakın, dikkat ederseniz konuştuğu tarihte yedi yıldır cezaevindeydik biz. Biri cezaevinde olmak üzere iki defa da partinin adayı olarak kendisine rakip oldum, cumhurbaşkanlığı seçiminde. Ama cezaevindeki bir siyasetçiye, rakibine; cevap verme hakkı şansı olmayan, ki ilk defa savunmamda ancak okuyabiliyorum bunları, savunma babında cevap verebiliyorum, cevap verme hakkı, şansı olmayan, elini kolunu bağlayıp hapse attığı birine meydanlarda hakaretler edebiliyor. Sadece iftira değil, hakaret ediyor. “Ahlsız, namussuz.” Her şeyi sıralıyor ülkenin cumhurbaşkanı. Alnı secdeye değen siyasal İslamcı. Kime ne anlatacaksın? Sizler bunların talimatıyla çalışıyorsunuz işte.

11 Mayıs 2023. Nerede konuşuyor, yazılmamış ama bir yerlerde konuşuyor işte. “Selo Diyarbakır'da 51 Kürt kardeşimizin ölümüne neden olan bir teröristtir. Onun demokrasiye aykırı bir yanı yok ki. 51 Kürt kardeşimiz ama bu ölümüne neden olan bir kişi şu anda terör odaklı bir fiili işlediğinden dolayı

cezaevinde. Yoksa bir fikir suçu veya siyaset değil. Ama 51 Kürt vatandaşımızın ölümüne neden olan böyle bir insan sokaklarda elini kolunu sallaya sallaya doğsun?" Dolaşsın demek istiyor herhalde. "Biz şimdi bir hukuk devlet ise burada adaletin gereği nedir? Bu kadar Kürt kardeşimin ölümüne neden olan bu adam bunun bedelini ödemesi lazım. Şu anda yapılan budur. Çektiği ceza da bunun nedeniyledir. Çektiği ceza da bunun nedeniyledir. Tabii bunun aslını herkes bilmiyor ama Bay Bay Kemal Selo'yu çıkaracaktı. Eğer Erdoğan bu işin başında olursa hukuk neyse, adaletin gereği neyse bunun bedelini ödemeye devam edecektir. Ama ben belediye başkanıyken bana bu cezayı verdiler. Neden dolayı verdiler? Bir Milli Eğitim Bakanlığının kitabındaki bir şiiri okudum ben. Bu şiiri okudum diye beni içeri aldılar. Kimseyi vurmam, kimseyi öldürmedim yani Selo'nun yaptığını yapmadım ben. Sadece Milli Eğitim Bakanlığının kitabındaki bir şiiri okudum." Yorum yok.

Başka bir yerde konuşuyor yine. Dolmabahçe çalışma ofisinde canlı yayın. "Terörist başını ve Demirtaş'ı hapisten çıkarma... Şimdi bu Selo Diyarbakır'da 51 Kürt kardeşimizin ölümüne neden olan bir teröristtir. Şu anda cezasını çekiyor."

27 Mayıs. "İnanın bunlar, fırsatı bulsun bu milletin inlerine girerler. Bunu Diyarbakır'da yapar mı? Diyarbakır'da 51 Kürt kardeşimizi maalesef bu Selo'nun talimatıyla Diyarbakır'da öldürdüler mi? Şimdi ne diyor Bay Bay Kemal? 'Selo'nun çıkmasını istiyorsanız oyunuzu bize vereceksiniz' diyor."

28 Mayıs 2023. "Kardeşlerim, ne diyordu? 'Eğer Selo'yu dışarı çıkarmak istiyorsanız oyu bana vereceksiniz' diyordu. Benim sevgili milletim ne dedi? Çünkü milletim beni iyi biliyor. Diyarbakır'da 51 Kürt kardeşimizin ölümüne neden olan bu terörist Selo'dur. Adaletin, hak ve hukukun egemen olduğu Türkiye'de sen 51 Kürt kardeşimizin ölümüne neden olan Selo'yu istediğini gibi dışarı çıkaramazsın. Hele hele bizim iktidarımızda böyle bir şeyin gerçekleşmesi mümkün değildir." Arkasından da idam sloganları.

Ben, vicdanımla aklanmış durumdayım

Erdoğan'ın sadece benim ismimi anarak, Kobani davasını, bu kumpas davasını kastederek açıkça beyan ederek, ifade ederek yaptığı konuşmaların bir kısmı. Tamamı değil, bir kısmı. Yeri geldikçe değinmeye devam edeceğim. Sadece seçim meydanlarında, televizyonda nasıl kullandığını hatırlatmak babında söyledim. Bakın, bunları okumam bile dün öğlen başladım, bugün ancak bitirebildim. Çünkü sekiz yıl boyunca kamuoyunun zihnine bunlar çivi

gibi çakıldı. Bunu yaparlarken gelişigüzel, dağınık bir operasyon şeklinde yürütmediler. Bir algı operasyonu merkezi var. İletişim Başkanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, Saray'daki hukuk başkanlığı, neyse danışmanlığı, medya ayağı... Bunların hepsi aynı anda bu algı operasyonunu büyütme, kalıcı hale getirmek ve yargının her aşamasında yani yüksek yargıdan yerel mahkemelere, savcılıktan işte sulh cezalara kadar her yeri etki altına alabilmek, doğrudan talimatlandırabildikleri yargıçları talimatlandırarak, talimat veremediklerini de bu algı baskısı altında istediği şekilde yönlendirebilmek için işte sekiz yıldır böyle çalışıyorlar. Aslında bu algı tek başına, sizin yürüttüğünüz yargılamanın bir siyasi yargılama olduğunu, bir siyasi faaliyet olduğunu, siyasi amaçlar güttüğünü ortaya koyuyor. Bunu daha önce de belirttik, yüzlerce defa söyledik, söylemeye de devam edeceğiz. Sadece biz iddia etmiyoruz, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Büyük Daire Kararı da söylüyor. Tam da bunlara dayanarak söylüyor, okuduğum beyanlara dayanarak söylüyor.

Sanırım yakında yeni bir Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı çıkar, gelişmeler size de aktarılıyor diye tahmin ediyorum. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine yazışmalar bitti, artık karar aşaması, karar yazım aşaması diye biliyoruz. AYM'de çoktan bitti. Kararın yazıldığını da biliyoruz, tahmin ediyoruz en azından. Çünkü AYM'de ki tartışmalardan anlıyoruz ki Demirtaş kararı büyük bir krize dönüşmüş durumda. Bahçeli'nin AYM'ye baskısının nedeni budur, Bahçeli'nin ısrarla AYM Başkanı üzerinden AYM'ye baskı kurmasının nedeni de budur. Can Atalay arkadaşımız tabii ki derhal serbest bırakılmalı, büyük bir haksızlık, hukuksuzlukla karşı karşıya. Umut ediyorum bu saatlerde yerel mahkeme en azından tahliyesine karar verir ama krizin asıl nedeni Can Atalay kararı değildir, Can Atalay kararı bahanesiyle AYM üzerinde erken bir baskı kurma, Demirtaş kararını erteletme, hükümden sonra açıklamaları pozisyonu yaratma, açıklayacaklarsa hükümden sonra bırakma baskısıdır. AYM üzerinde öylesine büyük bir tehdit, öylesine büyük bir baskı var ki. Görüyorsunuz yani Yargıtay 3. Daire dahi bu baskıya katılıyor, bu baskıya eşlik ediyor. AYM üyeleri benim akrabalarım değil, benim yandaşlarım da değil, benim gibi düşünen siyasetçi insanlar da değil. Şu veya bu şekilde önlerine gelmiş bir dosya var. O kararı mutlaka onlara ya değiştirtecekler ya da geç açıklayacaklar. Mahkemenizdeki huzlanma ısrarının nedeni budur. Başka türlü hiçbir şekilde açıklanamaz bu gelişmeler. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararı açıklandığında, en azından elimizde bir hüküm olsun diye uğraşıyorsunuz ya da AYM, AIHM kararını açıkladığında elinizde bir hüküm olsun diye uğraşıyorsunuz.

Açık söyleyeyim, ben çok umursamıyorum. Çünkü Anayasa Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları değil, benim vicdanımdır mevzu. Ben, vicdanımla aklanmış durumdayım. Başından beri suçsuz olduğumu herhalde benden daha iyi kimse bilemez. Halkın önemli bir kısmı da bunu biliyor. Emin olun, AK Parti'ye oy vermiş seçmenlerin de büyük bir kısmı bunu biliyor. Suçsuz olduğumuzu biliyor ama "Ne yapalım işte. Reis'in iktidarda kalması, bizim de çarkımızın dönmesi, devranımızın dönmesi lazım." diyorlar. "Olan da Demirtaş'a oldu." diye avukatlarım aracılığıyla selam, haber gönderen yüzlerce, binlerce süre zarfında binlerce AK Partili insan tanıdım. "Kusura bakmayın, hakkını helal etsin ama... Biliyoruz, suçsuzdur." AK Parti yöneticilerinden milletvekillerine kadar. Onu da belirteyim yani.

Peki bu algılar bir tek Recep Tayyip Erdoğan tarafından mı sürdürüldü dedim az önce. Hayır, bu bir operasyon, ayakları var. Ben size, sadece Recep Tayyip Erdoğan'ın ve bir kısım köşe yazarının aktarımlarını, tutanağa geçmek için anlattım. Mesela Devlet Bahçeli, Süleyman Soylu, İletişim Başkanı Fahrettin, bilim bakanlar, yeri geliyor Meclis Başkanı, yeri geliyor AKP'li milletvekilleri, AKP grup başkanvekilleri, Meclis kürsüsünde konuşan AKP'liler, MHP'liler, sosyal medya hesaplarından, kürsülerden binlerce defa tekrarlardılar bunu, binlerce. Yani bunları okumaya kalksak, kayda geçirmeye kalksak aylarca sürer. Çünkü yıllarca süren operasyondan söz ediyoruz. Benim bunları tutanağa geçirmem bile aylarca sürer. Fakat bunlar yapıldı. Bunlar en azından bu duruşmada benim ağzımdan tutanağa geçmiş olsun. Yarın bir gün bu dosyaya yeniden açılır, biz o gün hayattaysak, hep birlikte yaşıyorsak, Allah sizlere de uzun ömür versin, o günleri görün, bu dosyalar yeniden açıldığında kumpas nasıl kurulmuş, algı nasıl yaratılmış, en azından bunlar tutanağa geçmiş olsun, kaybolmasın. Mesela Bahçeli'nin "terörist Demirtaş" demeden yaptığı bir konuşma yok. Artık konuşmalarında, gerçekten açıklama Bahçeli'ye ait mi değil mi emin olmak için biz bakıyoruz, "terörist Demirtaş" demiş mi? Dememişse diyoruz ki bu Bahçeli'nin açıklaması değildir, sahtedir. Bazı AKP milletvekilleri ota, böceğe dair tivit attıklarında bile "terörist Demirtaş" diye eklemekten tivit atmıyorlar çünkü talimatlandırılmışlar. Bu algının sürekli diri tutulması lazım. Seçim kazanmak için ve Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi heyetine zemin hazırlanması için, bunu sürekli sürdürebilmeleri için, "Bizim de bunu sürdürmemiz lazım." diye talimatlandırılmışlar. Başka türlü yapılmaz bu kadar büyük ahlaksızlık, bu kadar kul hakkı yemek. Bu kadar hukuksuzluk başka türlü yapılamaz.

Şimdi geliyorum, dokunulmazlıklarımızın kaldırılması süreci. Biliyorsunuz, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, verdiği bir kararla Kerestecioğlu Demir - Türkiye davasında dokunulmazlıklarımızın Anayasa'ya aykırı kaldırıldığına hükmetti, tazminata hükmetti. "Anayasa'nın geçici 20. maddesinin değiştirilme biçimi de amacı da hukuka, Anayasa'ya aykırıdır." dedi ve bir hak ihlali kararı verdi. Siz bu kararı da tanımadınız. Çünkü bu karara göre dokunulmazlıklar eğer Anayasa aykırı kaldırılmışsa, ki kesin karar bu, bu durumda bizim milletvekiliyken yani halihazırda parlamento üyeliğimiz devam ederken yaptığınız bütün usul işlemleri geçersiz olur, yok hükmündedir. Dokunulmazlığımız devam ederken yargılanmışız demektir. Tutuklanmışız, gözaltına alınmışız, sorgulanmışız; hepsi hukuka aykırıdır. En azından o dönemin tamamını yenilenmesi lazımdı. Avukatlarımız o dönem bunu savunmasını kapsamlı bir şekilde yaptılar, almadınız. Yani "AİHM kararı falan bizi bağlamaz çünkü Recep Tayyip Erdoğan onu söylemişti zaten."

Aynı zamanda Demirtaş - Türkiye Büyük Daire kararında da bir iki paragrafla dokunulmazlıkların kaldırılmasının usule aykırı olduğunu, Anayasa'ya aykırı olduğunu belirtmişti. O karara da siz, "Bizi ilgilendiren bir şey yok." dediniz. Mesela 266, 267, 68, 69, 270. paragraflar. Demirtaş Türkiye Büyük Daire kesin kararı, oradan okuyorum. Çünkü birazdan dokunulmazlıklarımızın nasıl usule aykırı kaldırıldığını da orada algı operasyonunun nasıl başladığını anlatacağım. Sonra nasıl gözaltına alındık, ilk tutuklanma anımızdan başlayarak da usulsüzlükleri ifade edip, kayda geçirip sonra 1 no.lu fezlekeden başlayarak ben savunmalarımı, esas hakkında usul bitmiş olacağı için de esas hakkında da savunmalarına geçeceğim.

Diyor ki AİHM kendi kararında, Büyük Daire kararında, "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, bir milletvekilinin dokunulmazlığının kaldırılması için yapılan taleplere karşı usuli güvenceler sağlamaktadır. Anayasanın 83. maddesinin 2. fıkrası uyarınca bir milletvekili ancak Meclisin yasama dokunulmazlığının kaldırılması yönünde bir karar varsa tutulabilir, sorguya çekilebilir, tutuklanabilir veya yargılanabilir. Bu amaçla Meclis, davaya konu bireysel koşulları ve ilgili vekilin durumunu değerlendirmeli ve böylelikle vekillere, kendilerini Meclis nezdinde savunma fırsatı sağlamalıdır. Ek olarak, Anayasa'nın 85. maddesi kapsamında ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili, Meclisin aldığı yasama dokunulmazlığının kaldırılması kararına karşı kararın alındığı tarihten itibaren yedi gün içerisinde AYM'ye başvuruda bulunabilir. AYM, başvuruyu 15 gün içerisinde karara bağlamak zorundadır. AYM Anayasa'ya, hukuka ve iç tüzüğe aykırılık sebebiyle Meclis kararının iptal edilmesine karar

verebilir.” Burada kendi iç hukukumuzu hatırlatmış, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi.

Devam ediyor bir sonraki paragrafta. “Anayasa’nın 83. maddesinin 2. fıkrasının 1. cümlesinde yer alan, seçimden önce veya sonra bir suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclis kararı olmadıkça tutulamayacağı, sorguya çekilemeyeceği, tutuklanamayacağı ve yargılanamayacağı şeklindeki hüküm, Anayasaya değişiklikleri doğrultunda başvuran da” Yani Demirtaş da dahil olmak üzere, “İlgili milletvekillerinin durumunda uygulama alanı bulmamaktadır. Bu sebeple ilgili milletvekilleri olağan yasal çerçeveye tabi olup ortalama bir vatandaştan ayrı bir statüye sahip değildirler. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesinin 3 Haziran 2016 tarihinde 2016/117 sayılı kararında belirttiği üzere ilgili milletvekillerinin Anayasa’ya uygunluğu, yalnızca Anayasa’nın 148. maddesinde öngörülen usul aracılığıyla denetlemeye tabi olan değişikliğe itiraz etme hakları yoktur.”

Yani ne diyor? Bizim dokunulmazlıklarımızı kaldıran Anayasa geçici 20. maddesinin Anayasa Mahkemesine götürüp itiraz etme hakkımız yoktur. Doğru. Götüremedik. Kim götürülebilir? Beşte bir milletvekilinin imzası veya ana muhalefet partisi. Onlar da götürmediler, bizim de sayımızı yeterli değil. Bireysel olarak da götüremiyorduk zaten.

Devam ediyor, 268. paragrafta. “Anayasa değişikliği teklifinin genel gerekçesinde bu değişikliğin amacının, bazı milletvekillerinin teröre manevi ve moral destek manasındaki açıklamalarının, bazılarının terör örgütlerine destek ve yardımlarının ve bazılarının şiddet çağrılarının kamuoyunda meydana getirdiği infiali ele almak olduğu açıklanmıştır. Ek olarak Anayasa’nın 83. maddesinin 2. fıkrasının askıya alınması hakkındaki görüşünde Venedik Komisyonu, bu değişiklik sonrası milletvekillerinin Anayasa’nın 83 ve 85. maddelerinde sağlanan anayasal güvencelerden mahrum kalarak ilgili vekillerin siyasal beyanlarının ceza hukuku kapsamında cezalandırılabilir hala geldiğini belirtmiştir. Bu değişikliğin sonucunda, Meclisin ilgili milletvekillerinin Anayasa kapsamında güvence altına alınan hakları aleyhine olacak şekilde, her birinin durumu için bireysel değerlendirme yapma zorunluluğu kalmamıştır. Mahkemeye göre bu değişiklik, ilgili milletvekillerinin öngöremeyeceği bir durum yaratmıştır.” Devam ediyor, 269. paragrafta. “Ek olarak mahkeme, tekrar Venedik Komisyonunun görüşlerine katılarak bir sefere mahsus, kişiye özel Anayasa değişikliğinin Türkiye anayasa geleneğinde daha önce eşinin görülmediği görüşündedir. Açıklama metninde aktarıldığı üzere, Anayasa değişiklik-

leri özellikle muhalif vekiller başta olmak üzere milletvekillerinin belirli beyanlarını açıkça hedef almıştır. Bu bağlamda mahkeme, halihazırda özel kişileri hedef olan kanunların, hukukun üstünlüğüne aykırı olduğunu belirtmiştir. Değişikliğin kabul edilmesinden sonra Meclis, Anayasa'nın 83 ve 85. maddeleri altındaki bağımsızlık sistemini sürdürürken belirli, tanımlanabilir üyelere karşı bu sistemi genel ve katı bir ifade şekliyle uygulanamaz kılmıştır. Bu bağlamda mahkeme, Venedik Komisyonunun Anayasa değişikliği usulünün kötüye kullanılması tespitine tamamıyla katılmaktadır. Mahkemeye göre, Türkiye'nin meclis uygulaması ve geleneği göz önünde bulundurularak bir milletvekili görevi süresi esnasında Meclis üyelerinin ifade özgürlüklerine zarar verecek şekilde böyle bir usulün kabul edilmesinin makul bir şekilde öngörmez."

Bununla ilgili son paragraf. "Mahkemenin içtihadı, öngörülebilirlik şartının bireyin ilgili mevzuatın üslubundan ve gerektiğinde mahkemelerin yorumlarının yardımıyla hangi eylemlerin ve ihmallerin kendisini cezai olarak sorumlu kılacağını bilebildiğinde karşılandığını göstermektedir. Mevcut davada, Anayasa'nın 83. maddesinin ilk 2 fıkrasının üslubu ve ulusal mahkemelerin ilgili maddeye ilişkin yorumları ve daha ziyadesiyle herhangi bir yorumda bulunmaması göz önünde alındığında mahkeme, müdahalenin öngörülebilirlik şartını sağlamadığını ve başvuranın ifade özgürlüğüne yapılan müdahalenin kanunla öngörülmediğini zira siyasi bir bakış açısını savunan başvuranın, siyasi konuşmalara yönelik dokunulmazlığın ve usuli anayasal güvencelerin korunmasını sağlayan mevcut anayasal çerçeveden meşru bir şekilde yararlanmayı bekleyebileceğini değerlendirmektedir." AİHM Büyük Daire Kararına her ilgili fezleke veya konuşmam, suçlama sırasına tekrar döneceğim. Fakat ne diyor Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi? Diyor ki, "Dokunulmazlığın kaldırılması Türk anayasasında açıkça tariflenmiş." diyor. Bir milletvekili konuşurken, eylerken, söylerken, yasama veya denetim faaliyetine katılırken dokunulmazlığının nasıl kaldırılacağını biliyor. Bu öngörülebilirdir. Yasada, Anayasa'da tariflenmiş, iç tüzükte de detayları var, Meclis iç tüzüğünde. Nasıl oluyor bu? Misal bizim dokunulmazlıklarımızın kaldırılması şu anda da parlamentoda bir sürü bekleyen fezleke var. Bazılarının ki gündeme geliyor bazen.

Nasıl kaldırılıyor dokunulmazlık normalde? Öngörülebilir olan nedir ya da olması gereken nedir? Şöyle; 1 no.lu fezleke diyelim ki. 1 no.lu fezleke komisyona gelir, Adalet Komisyonuna. Adalet Komisyonuna ilgili milletvekili

çağrılır, denir ki, “Şu 1 no.lu fezlekedeki sizinle ilgili savcılık şöyle şöyle suçlamalarda bulunmuş, dokunulmazlığınızın kaldırılmasını istiyor. Ne diyorsunuz?” Ben de milletvekili olarak ya kendim ya da beni temsilen başka bir milletvekiline yetki vererek kendimi orada savunabilirim. Diyebilirim ki, “Değerli milletvekili arkadaşlarım, bakın burada benim konuşmamın anlamı şudur, yaptığım eylem budur, şu şudur, takdir sizindir.” Adalet Komisyonundaki milletvekilleri de eğer ikna olmadıysa karma komisyona sevk ederler. Adalet ve Anayasa Komisyonlarından oluşan karma komisyon bu defa aynı fezleke için beni yine dinler. Dinlemek zorunda. Usul bu. Yine çağırırlar. Ya bizzat giderim ya başka bir milletvekili beni temsilen orada söz alır. Orada da anlatırım kendimi, ifade ederim. Hiç süre sınırı olmadan. Beş dakika, on dakika falan değil. Bizatihi milletvekili yani benimle aynı görevi, temsil görevini yapan milletvekillerine anlatırım, bütün partilerden oluşan milletvekillerine anlatırım. Derim ki, “Ben bu konuşmayı şunun için yaptım veya bu eylemi bunun için yaptım. Savcı hazırlamış ama gerçeği budur.” Veya doğrudur, yanlıştır neyse kendimi savunurum.

Adalet Karma Komisyonu oy çokluğuyla beni Genel Kurula sevk edebilir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna sevk edebilir. Bu defa Genel Kurulda yine ya bizzat ya da yetki vereceğim başka bir milletvekili arkadaşım aracılığıyla süre sınırı olmaksızın kendimi savunabilirim. Bu defa Genel Kurul’a hitap ederim, 600 milletvekiline. Derim ki, “Ben bu konuşmayı şu yüzden yaptım, bu eylemi şu yüzden yaptım. Üzgünüm, doğrudur, yanlıştır.” Savunurum kendimi, süre sınırı olmaksızın. Yani iç tüzükte, “Beş dakika konuşma hakkı verilir, yirmi dakika konuşur.” da demiyor. Süre sınırı olmaksızın kendimi savunurum. Daha sonra kapalı oylamaya geçilir ve salt çoğunlukla milletvekilinin dokunulmazlığının kalkmasına karar verilir. Bakın bir tane fezlemeden söz ediyorum, bir tane. Her fezleke için aynı usul uygulanır. Karma komisyon veya Genel Kurul isterse bir günde yetiştirebiliyorsa 30 fezlekeyi de işleme alabilir. 30’u içinde ayrı ayrı savunma hakkım vardır. Peki Meclis Genel Kurulu bu kararı verdi, dokunulmazlığımın kaldırılmasına karar verdi. Bu durumda Anayasa ve Meclis iç tüzüğü bana bir hak daha veriyor. Diyor ki, “Yedi gün içerisinde Anayasa Mahkemesine itiraz edebilirsin.” Bu durumda Anayasa Mahkemesi de 15 gün içerisinde bunu inceleyip nihai kararı verir. Dokunulmazlığın kaldırılması şeklen en azından uygundur, hata yapılmamıştır, milletvekiline savunma hakkı tanınmıştır, Genel Kurulda savunma hakkı tanınmıştır. Esasa girmeden usulünü inceler ve Anayasa Mahkemesi son kara-

rını verir. Benim itirazım beklenir, Anayasa Mahkemesinin 15 gün içinde vereceği karara göre ret kararıysa, talebimi reddetmişse dokunulmazlığım kesin olarak kalkar. Hayır, benim talebimi kabul etmişse dosya Meclise geri gelir, süreç yeniden başlar, her bir fezleke için.

Benim dokunulmazlığım diğer arkadaşlarımızla kaldırıldığı esnada benim 122 tane konuşmamdan dolayı fezlekem vardı. Hakeza diğer arkadaşlarımızın da konuşmalarından dolayı, burada yargılanan milletvekillerimiz de dahil olmak üzere hepsinin konuşmalarından dolayı fezlekeleri vardı. Düşündüler, tartışılar. O zaman çok konuşuldu, kamuoyuna da yansıdı bu tartışmalar. Denildi ki, “Yahu her bir fezleke için bu usuli işlemlerin tamamlanması aylar hatta yıllar sürer. Bu durumda ne yapmamız gerekir?” diye kafa yormaya başladılar ve çağın büyük hukukçusu (!), mucit Profesör Doktor hukukçu Mustafa Şentop bir formül buldu. Bu formülü de Davutoğlu'na sundu, o da Erdoğan'la paylaştı. “Anayasa’ya aykırıdır ama deneyebiliriz.” dediler. Kemal Kılıçda-roğlu da zaten o zaman, “Anayasa’ya aykırıdır, evet diyeceğiz.” dedi. Formül neydi? “Bir defaya mahsus, Anayasa’ya geçici bir madde koyarız ve milletvekillerinin fezlekeleri, komisyonda bekleyen milletvekillerinin bütün fezlekeleri üzerindeki dokunulmazlık zırhını tek bir Anayasa geçici maddesiyle kaldırırız.” dediler.

Bakın Anayasa’yı değiştirebilirsiniz, dokunulmazlığın kaldırılma usulünü değiştirebilirsiniz ama AİHM’in de dediği gibi kişiye özel, bir tek vakaya özel, bir tek fezleke grubuna özel Anayasa değişikliği yapamazsınız. Bu yüzden Anayasa’ya aykırıydı. Fakat değiştirilen şey Anayasa. “Anayasa değişikliği Anayasa’ya aykırıdır.” diye Anayasa Mahkemesine götürülebilmek için de bireysel olarak başvurma hakkımız yok. Bizim dokunulmazlığımızın kaldırılmasına rağmen bireysel olarak başvurma hakkımız yok. O zaman için de 110 milletvekilinin imzası gerekiyor, bizim de 110 milletvekilimiz yok. Ya da Anayasa’ya göre ana muhalefet partisi, o zaman vardı, sistem değişmeden önce Anayasa’ya göre ana muhalefet partisi tek bir imzayla götürülebiliyor. Grup başkanvekillerinin veya genel başkanın imzasıyla götürülebiliyor. Yani ya CHP götürülecek ya da bizim o dönem milletvekili sayımız 80,³⁹ en azından 30 milletvekili daha bize imza verecek ki, destek verecek ki bu Anayasa değişikliğinin Anayasa’ya aykırı olduğu iddiasıyla götürülebilirim.

³⁹ 1 Kasım 2015 seçimleriyle oluşan Mecliste HDP'nin 59 milletvekili vardı.

Üçüncü bir yol var. O da yerelde somut norm denetimi. Yani bir yerel mahkeme, yargılama esnasında herhangi bir yasanın Anayasa'ya aykırılığı iddiasını ciddi bulursa somut norm denetimi yapsın diye Anayasa Mahkemesine dosyayı gönderebilir. Bunu da yargılandığımız bütün mahkemelerde ileri sürdük. Birçok hakim anlamadı bile. Somut norm denetimini öğrenmemişler. Mesela bazı asliye ceza hakimleri, somut norm denetiminin ne olduğu bilmiyordu. Kimi katiplerine sordu, kimi ara verdi, gitti, herhalde Google'dan mı baktı, ne yaptı bilmiyorum. Nereden mezun olmuşlarsa. Öyle gerekçelerle reddettiler ki, aklınız hayaliniz almaz. Ama en nihayetinde biz şu iddiada bulduk; Anayasa'nın ek 20. maddesini Mecliste sunan işlem, bir kanundur. Yani bir kanun teklifiyle Anayasa değişikliği yapıldı. Bir Anayasa değişikliği teklifiyle değil. Anayasa'ya ek 20. madde eklenmesine dönük bir kanun sunuldu Meclise. Dolayısıyla o kanunun somut norm denetimi yapılabilir. Biz buradan, en azından Anayasa Mahkemesinin önüne götürmeye çalıştık ama onu oraya taşıyabilecek bir mahkemeyi bulamadık. Burada da şu anda sürecin başında da belki burada itirazda bulunduk mu veya talepte bulunduk mu hatırlamıyorum, bu saatten sonra bulunmanın anlamı da yok. Ama en nihayetinde Anayasa Mahkemesinin denetimine girmedi bu değişiklik, AİHM'in denetimine girdi. AİHM özelde benim davamda, genelde ise Kerestecioglu Demir davasında spesifik olarak dokunulmazlıkları inceledi sadece ve "Anayasaya aykırı şekilde kaldırılmıştır." dedi. Peki bu kararın bağlayıcılığı nedir? Şüphesiz Anayasa 90 gereği iç yargı hukukunda süreçte herkesi bağlar. Uygulamada neyi değiştirir? Dediğim şekilde, geriye doğru dokunulmazlığın olduğu süreçteki bütün usulü işlemlerin yenilenmesine gerektirir çünkü o dönemde yapılan her şey butlandır, yok hükmündedir, bir yargılanma şartı gerçekleşmeden yapılmış bütün işlemler tekrarlanmak zorundadır.

Bir örnek verelim, Türk Ceza Kanununun 301. maddesine göre örneğin savcıların soruşturma açabilmesi, Adalet Bakanlığının iznine tabidir şu anda. Yani Hükümeti aşma, devletin organlarını aşma, TBMM'yi aşma, hakaret suçunu işlediği iddia edilen bir kişiyle ilgili 301. maddeden soruşturma yürütmek istiyorsa bir savcı, yapması gereken ilk usuli işlem, konuyu Adalet Bakanlığına bir izin başvurusuyla taşımak ve izin istemek. Diyelim ki izin almadı savcı. Unuttu, atladı neyse ve 301. maddeden kişiye soruşturma başladı. İfadesini aldı, sorguya sevk etti, adli kontrol tedbiri uyguladı, iddianame hazırladı, kovuşturmaya başlandı, mahkeme bunu fark etmedi, ceza aldı, İstinaf'a gitti oradan Yargıtay'a gitti, Yargıtay bile fark etmedi onayladı. AYM'ye

gitti diyelim, AYM aşamasında fark edildi. AYM dedi ki, “Sen burada bir yargılama şartını yerine getirmeyi unuttuğsun. Adalet Bakanlığının izni yok dosyada.” AYM yargılanmanın iadesine karar verir, hak ihlali kararı verir ve bütün usulü işlemler baştan başlar. Hangi aşamada olursa olsun geri dönülür, en başa. Bütün işlemler geriye alınır, yok hükmündedir. Savcıya dosyaya iade edilir, savcı Adalet Bakanlığına yazar, önce izni alır. İzni dosya koyar koymaz da demez, “Ben zaten ifadeyi almıştım, zaten dava açmıştım, zaten yargılama yapılmıştı, zaten ceza almıştı, zaten Yargıtay’da onaylamıştı.” demez, diyemez. Ne yapar? 1 no.lu belge olarak önce izni oraya koyar. Sil baştan, şüpheliyi ifadeye çağırır. “Ben senin ifadeni alırken meğerse bir yargılama şartını atmışım, baştan başlıyoruz.” der. İşte bu AİHM kararı bu anlama gelir. “Yargılama şartını yani dokunulmazlıklarının Anayasa’ya uygun kaldırılması şartını sağlamadan yargılamaya başlamışsınız.” diyor, en azından milletvekilleri için. Mahkemeler bunu tanımadılar. İleriki aşamalarda tabii ki AİHM kararının uygulanmaması bir başka hak ihlalidir. Onları, sonraki yargı süreçlerinde tartışacağız.

Peki neden alelacele, bu şekilde davrandılar? Niye bu kadar siyasi baskıyla parlamento üzerinde baskı kurdular? Onu da tek tek göstererek anlatayım. Tarihi çıkmamış burada ama dokunulmazlıklarımızın kaldırılmasından birkaç ay önce.

Recep Tayyip Erdoğan, “Bıçak kemiğe dayandı.” “Artık bunların dokunulmazlıklarının kalkması lazım.” diyor. Parlamenta sürekli baskı yapıyor, çağrı yapıyor.

EŞ BAŞKANLARA ÇOK SERT UYARI

Cumhurbaşkanı Erdoğan: (HDP’li) İki eş başkanın yaptığı açıklamalar anayasa suçudur. Bunlar bunun bedelini ödemek durumundadır

“Eşbaşkanlara çok sert uyarı.”

“Mecliste dokunulmazlık kalksın çağrısı.”

“Milletimizi tahammülü kalmadı.” hepsinde Recep Tayyip Erdoğan.
“Dokunulmazlıklar derhal kaldırılmalı.” Meclise çağrı yapıyor.
“Vekil değil, terörist.”

CUMHURBAŞKANI'NDAN HDP'LI VEKİLLER İÇİN MECLİS'E ÇAĞRI

Fezlekeler raflarda TOZLANMAMALI

“Derhal dokunulmazlıklarını kaldırın.” Parlamenteoya talimat veriyor yürütmenin başı, baskı yapıyor.

CUMHURBAŞKANI ERDOĞAN'DAN PARLAMENTOYA ÇAĞRI:

FEZLEKELER ÇÜRÜMESİN MECLİS GEREĞİNİ YAPSIN

ERDOĞAN: Bunlar (HDP'liler) vekil değil teröristin ta kendisi. Artık tahammül kalmadı. Millet, Meclis'in tavrını bekliyor

- ➔ **BRİLLERİ** 29 kişiyi öldüren teröristin sözde tazipesinde boy gösteriyor. Bir başkası Meclis'te bu alaklılığı sahip çıkıyor.
- ➔ **TERÖRİSTE** silah taşıyan, canlı halkları ölen, evini tahsis eden kişi, milletvekili değil teröristin ta kendisi.
- ➔ **BÖYLE** siyaset olmaz. Dünyanın hiçbir yerinde bombacıya sahip çıkan milletvekili göremezsiniz.
- ➔ **TERÖR** örgütünün sözcüğüdür deşında bir işe paramayan partiye milletin de, bizim de tahammülümüz olmaz.
- ➔ **ÇUKUR AÇANI ÇUKURA GÖMECEĞİZ**
- ➔ **MECLİS** bunlara gereğini yapmalı. Meclis'e gönderilen fezlekeler yürütmeyeli, karşıyılan bulunmalı.
- ➔ **ÇUKUR** açana çukura gömersek, imza atana utanca garik ederek hepsinin üstesinden geleceğiz.

PKK-YPG ateşkesi dışında birleştirilmesi için Beşir Atilla Küllüoğlu'nun 21. Nisan'da Toplantısı'nda konuştu. PKK-YPG ateşkesinin kopması durumunda...

“Fezlekeler çürümesin, Meclis gereğini yapsın.” Recep Tayyip Erdoğan. Bunlar da peş peşe birkaç gün arayla.

BEDELİNİ ÖDEMELİLER

Suudi Arabistan ziyareti dönüşü gazetecilerin sorularını yanıtlayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, bölücü açıklamalarda bulunan Demirtaş ve Yüksekdağ'ın anayasal suç işlediğinin altını çizerek, "Dokunulmazlıklarının kaldırılması, terörle mücadeleyi olumlu etkileyecektir" dedi.

“Bedelini ödemeliler.” Recep Tayyip Erdoğan. Yine bir algı operasyonu ile mikrofonu bulduğu her yerde benzer açıklamalar yapmış.

“Fezlekeler tozlu raflarda kalmamalı.” Sonra ne olmuş peki? Sonra Meclis, Cumhuriyet Halk Partisinin de “Anayasaya aykırı ama evet diyeceğiz.” demesiyle birlikte bir anda hızlı işlemeye başlamış ve Anayasa değişikliği teklifi komisyonundan, arkasından hızla parlamentoya gelmiş. Normalde bizim kendimizi savunma hakkımız olan hiçbir fezlekedede, tek bir söz hakkı bile tanınmadan sadece gruplar adına konuşma yapıldıktan sonra oylamaya geçilmiş, 20 CHP’li milletvekilinin de destek vermesiyle birlikte referanduma gitmeye gerek kalmadan dokunulmazlıklarımız kalkmış.

Dokunulmazlıklarımızın kalktığı günün manşetleri. “Zırh düştü.” Bunlar yandaş medya. “Hesap verecekler.” Yandaş medya. “Terör destekçileri için hesap zamanı.” Algı operasyonuna aynı gün başlamış. “Zoraki evet.” Kemal Kılıçdaroğlu'nun zoraki evetini kast ediyor. Bir tek Cumhuriyet gazetesi “Meclis kaos dedi.” diye manşet atmış. Birazdan tutuklanma sürecimizi biraz daha detaylı anlatacağım. Ama bu arada bir an önce tutuklanmamız için kamuoyu baskıyı yaratmaya çalışıyorlar, açıklamalar yapıyorlar. “Neden hala ifadeleri alınmadı, neden gitmiyorlar?” Ben de o sırada Türkiye Büyük Millet Meclisinde açıklama yaptım. Dedim ki, “Anayasaya aykırı kaldırıldı dokunulmazlıklarımız ve şu anda halihazırda dokunulmazlığımız var.” Onu birazdan anlatacağım, dokunulmazlığımızın nasıl devam ettiğini anlatacağım. O nedenle, “Bizi ya zorla götürüsünüz ya da biz ifade vermeye gelmiyoruz.” dedim. Çünkü dokunulmazlığımız var.

Neden var dokunulmazlığımız? Anlatayım. Bakın olağan usulle iç tüzüğe, Anayasa'ya uygun şekilde bir dokunulmazlık fezlekesinin işleme konulmasından sonra dokunulmazlığımız kalkarsa o fezlekeyle ilgili olarak yargılama bitinceye kadar dokunulmazlığınız yoktur. Süreç tamamlanıncaya kadar dokunulmazlığınız yoktur. Çünkü dokunulmazlığı kaldırılması usulünde der ki, "Bu dokunulmazlığın kalkmasıyla birlikte sadece o fezlekeye dair milletvekili üzerindeki yargılama engeli kaldırılmıştır." Bu anlama gelir. Peki bizim dokunulmazlığımızı kaldıran Anayasa değişikliği ne diyordu? Diyordu ki, "Bu tarihe kadar, Anayasa değişikliğinin yürürlüğe gireceği tarihe kadar Mecliste bulunan bütün dokunulmazlık fezlekeleriyle ilgili milletvekillerini dokunulmazlığı kaldırılmıştır. O tarihe kadar, yürürlüğe girdiği tarihe kadarki fezlekeler." Devamında hiçbir cümle yoktu. Zaten itirazımızın nedeni de oydu. Bunun anlamı şudur; o tarihe kadarki bütün fezlekelerle ilgili dokunulmazlıklar kaldırılmıştır. Sonra dokunulmazlıklar devam eder, anlamı budur. Çünkü devamında hiçbir cümle kurmadılar. Mustafa Şentop'un hukuk bilgisi oraya kadardı. Oysa şunu demeliydi, "Yargılamanın sonuna kadar milletvekilinin dokunulmazlığı kaldırılmıştır." Demediler. O tarihe kadar dokunulmazlık kaldırılmıştır yani yürürlüğe girdiği tarihe kadar. Aynen böyledir, açıp bakabilirsiniz. Bizde dedik ki, "Yürürlüğe girdiği tarihten bir dakika sonra biz dokunulmazlığımızı geri kazandık." Çünkü yasanın lafzı orada. Orada duruyor. Geriye doğru kaldırdınız dokunulmazlığı. Geleceğe doğru değil, ileri doğru değil. Peki bunu sadece biz mi iddia ediyoruz? Hayır. Mesela o tarihten sonra hakımda milletvekilliğim sürdüğü müddetçe tutukluyken dahi hakkımda açılan soruşturmalar için Meclise yeni fezleke gönderdiler. Madem Anayasaya değişikliği dokunulmazlığımızı o tarihe kadar kaldırdı, niye doğrudan yargılama yapmıyordu savcılar, mahkemeler? Çünkü biliyorlar. Anayasa değişikliğine bakıyorlar, "Dokunulmazlığı devam ediyor." diyorlar. Dolayısıyla Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesinde ilk duruşmaya çıktığımda dedim ki, "Velev ki şu anda size hakaret etsem, küfür etsem, ayakkabı fırlatsam, burada olay çıkartsam hakkımda gözaltı kararı bile veremezsiniz. Yakala diyemezsiniz, yakala." Yani duruşma salonunda yetki hakimdedir ya, tutuklama bile verebilir hakim orada, anlık, geçici tutuklama bile verebilir mahkeme başkanı. Onu bile yapamazsınız, dokunulmazlığım var çünkü. Anayasa değişikliği dokunulmazlığımı geriye doğru kaldırmış. Peki hali hazırda dokunulmazlığım varsa ben nasıl tutukluyum, nasıl yargılanıyorum?

Mahkeme başkanına bunu anlattım. Evet, çok iyi anladılar. Anayasa değişikliği hatalıydı. Geriye doğru kaldırdı dokunulmazlığı. Tek bir, ileriye doğru dokunulmazlık kaldırmıştır cümlesi kurmadı. O tarihten sonra bütün milletvekilleri, biz de dahil hepimizin dokunulmazlığı olduğu gibi devam etti. Buna rağmen bizim dokunulmazlığımız varken yargılamamız devam etti. Dolayısıyla ben de dedim ki, "Biz kendi ayağımızla gidip ifade vermeyeceğiz çünkü dokunulmazlığımız var. Bizi gözaltına aldırان veya zorla getirten savcı da suç işlemiş olur." dedim. Siz bunu halen tutuklama gerekçelerinden sayıyorsunuz. Demişim ki, "Biz ifade vermeye gitmeyiz." Grup konuşması da ortada, açıkça gerekçeleriyle belirttim ve arkasından bakın ne oldu? Dokunulmazlığımız devam ediyor olmasına rağmen.

Diyarbakır Savcılığı yasada, usulde olmamasına rağmen kendini yetkili kılmış

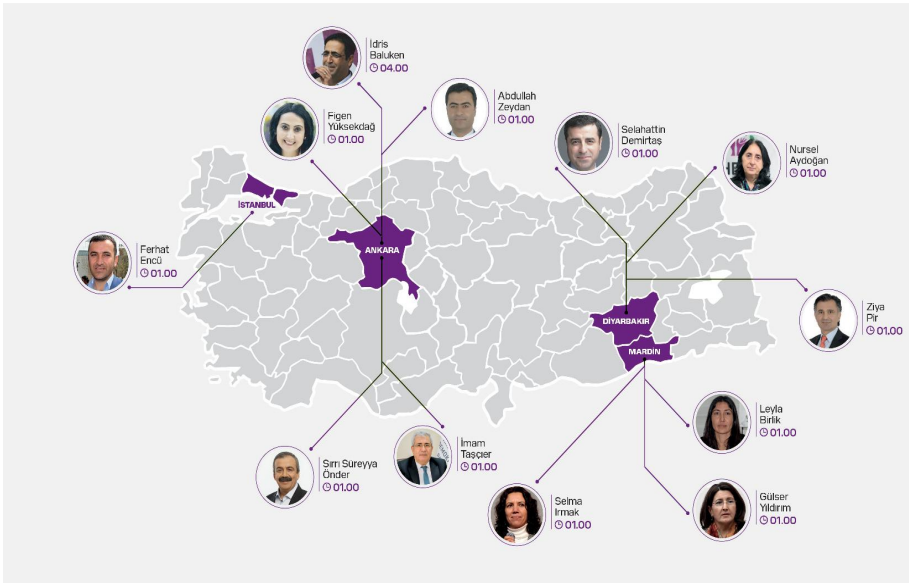
Lütfen arkadaşlarım buraları dikkatli dinlesinler. Bakın, dün de çizelgelerle biraz göstermeye çalıştım. Bunlar çok önemli. Türkiye'de bir koordinatör savcılık yoktur. Türkiye'de bir bölge savcılığı yoktur. Türkiye'de bütün savcıların üst savcısı diyebileceğimiz bir savcı yoktur. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı vardır, her şehrin başsavcısı vardır, yetki alanları, yetki bölgeleri bellidir. Fakat 4 Kasım 2016 gece saat 01.00'de Türkiye'nin bir, iki, üç, dört ilinde, 12 milletvekiline dönük aynı saatte, gece saat 01.00'de buldukları yer, evlerinin kapıları çalınarak polis tarafından gözaltına alındı. Bakın burada. Hangi milletvekili, hangi saatte, nerede gözaltına alındı, hangi ilde gözaltına alındı?

Soruşturmayı yürüten Diyarbakır Savcısı. Niye Diyarbakır Savcısı soruşturmayı yürütüyor, bilen yok. Figen Yüksekdağ Ankara'dan alınıyor, Abdullah Zeydan Ankara'dan alınıyor, İdris Baluken Ankara'dan alınıyor, Sırrı Süreyya, İmam Taşçier Ankara'dan alınıyor. Ferhat Encü İstanbul'dan alınıyor, Nursel Aydoğan, Ziya Pir ve ben Diyarbakır'dayız, evimizden alınıyoruz. Leyla Birlik, Gülser Yıldırım, Selma Irmak da Mardin'den alınıyor. Fakat gece 01.00'de evimizin kapısını çalan bütün polisler hepimizi Diyarbakır Emniyet Müdürlüğüne götürüyor. Diyarbakır Savcısı hangi yetkiyle İstanbul'dan, Ankara'dan milletvekili aldırıp Diyarbakır'a getiriyor, bilen yok. Mesela suçlama Diyarbakır'daki bir konuşmaya ilişkin mi? Hayır. Diyarbakır'daki bir eyleme ilişkin mi? Hayır. Mesela Ferhat Encü, mesela İmam Taşçier, mesela Leyla Birlik, Ziya Pir, Nursel Aydoğan, Abdullah Zeydan, İdris Baluken, bunların 6-8

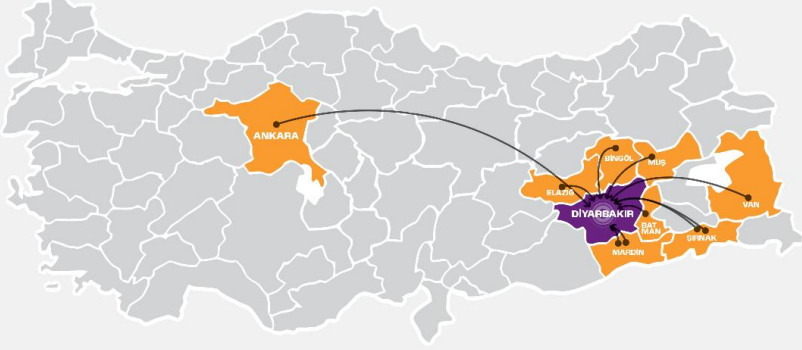
Ekim Kobani soruşturmasında isimleri de yok. Diyelim ki Diyarbakır Savcılığı onu yürütüyor. Mesela Abdullah Zeydan'ın Diyarbakır'la hiç alakası yok. Üç fezlekese var, üçü de Hakkari. Ferhat Encü'nün Diyarbakır'da yaptığı hiçbir konuşma yok, Diyarbakır'da hakkında açılmış hiçbir soruşturma yok. Selma İrmak'ın Diyarbakır dahil, neredeyse 20 ilde hakkında açılmış soruşturma var. Benim hakeza birçok ilde hakkımda açılmış soruşturma var ama hepimizin soruşturma merkezi Diyarbakır.

Mesela benim gözüme alındığım tarihte, Türkiye'de şu illerde soruşturmaları var:

4 KASIM 2016 TARİHİNDE GÖZ ALTINA ALINAN HDP EŞ GENEL BAŞKANLARI VE MİLLETVEKİLLERİ

SELAHATTİN DEMİRTAŞ'IN TUTUKLANDIĞI 4 KASIM 2016 TARİHİNDEN HEMEN ÖNCE,
FARKLI İLLERDEKİ SAVCILIKLARDAN
DİYARBAKIR CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA GÖNDERİLEN FEZLEKELER

Fezleke No	Gönderildiği Tarih	Gönderildiği İl
3 NÖLÜ FEZLEKE	31.10.2016	BİNGÖL
24 NÖLÜ FEZLEKE	03.11.2016	BATMAN
25 NÖLÜ FEZLEKE	31.10.2016	ELAZIĞ
26 NÖLÜ FEZLEKE	01.11.2016	VAN
27 NÖLÜ FEZLEKE	31.10.2016	ŞIRNAK
28 NÖLÜ FEZLEKE	31.10.2016	ŞIRNAK
29 NÖLÜ FEZLEKE	31.10.2016	MARDİN
30 NÖLÜ FEZLEKE	31.10.2016	MARDİN
31 NÖLÜ FEZLEKE	31.10.2016	ANKARA

Ama Diyarbakır'a götürülüyorum. Diyarbakır Savcılığı yasadaki usulde olmamasına rağmen kendini yetkili kılmış. Oysa her savcılık kendi soruşturmasını kendisi yürütür. Mesela Ağrı, Van, Hakkari, Şırnak, Mardin, Urfa, Elazığ, Diyarbakır, Kayseri, Adana, Mersin, Ankara ve İstanbul savcılıkları hakkımda soruşturmalar açmış, miting konuşmaları vesaire. Yahu her savcının beni ifadeye çağırması lazım. Eğer dava açılacaksa dava aşamasında, kovuşturmada birleştirme kararı verilebilir. Normalde her savcı kendi soruşturmasını yürütür, suç yönünden yetkilidir. Şu anda yasa değişti, parlamenter suçlara sadece Ankara Savcılığı bakıyor ama o zaman böyle bir şey de yoktu. Ne yaptılar peki? Bakın, usulde zerre kadar yeri olmayan bir şey yaptılar. Bütün savcılar, o yer savcılarının hepsi tutuklanmamıza bir gün, iki gün, üç gün kala yetkisizlik kararı vermişler ve Diyarbakır'a göndermişler dosyayı meğerse. Örneğin Bingöl'deki soruşturmam 31 Ekim 2016'da yani tutuklanmamıza dört gün kala Bingöl Savcılığı -bizim haberim yok tabii- yetkisizlik kararı verip Diyarbakır'a göndermiş dosyayı. Gerekçe? Yok. "Ben yetkili değilim." demiş. Konuşma senin ilinde yapılmış. Neye göre yetkisizlik? Belli değil. Niye Diyarbakır? Gerekçe yok. Tek cümle; yetkisizlik. "Cumhuriyet Başsavcılığımızın yetkisizliğiyle, yetkili Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine..." demiş. Batman'daki bir dosyam, yine Batman mitingi, yaptığım bir konuşma. Bakın Batman ne yapmış? Yahu bu, tek başına bütün dosyanın siyasi operasyon olduğunu gösteren dehşet bir şeydir, dehşet. Batman Savcılığı soruşturmayı bitirmiş, dava açmış. İddianame hazırlamış, Batman Ağır Ceza Mahkemesine dava açmış. Ne yapmışlar biliyor musunuz? Talimat gelince, "Yahu Demirtaş'ın bütün dosyaları Diyarbakır'da birleştirilecek." talimatı gelince ağır ceza mahkemesi, kendine gelmiş olan iddianameyi gerekçesiz reddetmiş, geri göndermiş Batman Savcılığına. Gerekçesiz. Eksiği ne, gediği ne? Hiçbir şey yazmamış. "İddianamenin iadesine..." demiş. Biliyorsunuz, öyle bir yetkisi var ceza mahkemesinin. Eksiğini de belirterek der ki, "Şu eksikleri tamamla, öyle aç davayı savcı bey." diyebilir mahkeme. Ne eksiki var, dememiş. Batman savcısı iade gelen iddianameyi ne yapar? Yahu gerekçe de yok, eksik de yok. Ya aynı şekilde açar ya da eksiklerini tamamlar, yeniden açar. Başka hiçbir seçeneği yoktur savcının. Başka usule göre yapacağı hiçbir işlem yok. Batman savcısı ne yapmış biliyor musunuz? Geri gelen iddianameyi, hiç sanki iddianame düzenlememiş gibi yok sayıp, "Soruşturmada Diyarbakır Savcılığı yetkilidir." diyerek soruşturmayı Diyarbakır'a göndermiş. Oysa dava açmış ya. Ama Batman savcısı bir gerekçe yazmış en azından. Niye Diyarbakır'a gönderildiğinin ge-

rekçesini yazmış. Demiş ki, “Şüphelinin Diyarbakır milletvekili olması sebebiyle dosyanın Diyarbakır'a gönderilmesine...” demiş. En azından bir gerekçe yazmış. Fakat gelin görün ki, ben İstanbul milletvekiliyim. Batman savcısı bunu bilmiyor. Bu kadar bariz hukuksuzluk yapmışlar, bu kadar bariz.

Elazığ savcısı ne yapmış? Tutuklanmamıza dört gün kala, 25 nolu fezleke sizin dosyanızda, Diyarbakır'a göndermiş, gerekçesiz. Van savcısı tutuklanmamıza üç gün kala Diyarbakır'a göndermiş, gerekçesiz. Şırnak dört gün kala, başka bir Şırnak dosyası dört gün kala, Mardin dosyası dört gün kala, başka bir Mardin dosyası dört gün kala, Ankara dosyası dört gün kala. Hepsi bir yerlerden talimat almış olacaklar ki çünkü başka hiçbir açıklaması yok. Hepsi aynı gece istihareye yatıp rüyalarında görüp sabah kalkıp Demirtaş dosyalarını Diyarbakır'a yetkisizlikle göndermediklerine göre birileri bu başsavcılarını bilgilendirmiş. Kim bilgilendirebilir? Koordinatör savcı var mı? Bölge savcısı var mı? Türkiye savcısı var mı? Bu savcılar, “Yahu dört gün sonra Demirtaş tutuklanacak, rüyamda gördüm.” Birbirlerini arayıp “Kardeş, sen de Diyarbakır'a gönder ben de Diyarbakır'a göndereyim.” dememişlerdir. Kim yaptı bunu? Ortada izahı yok. E kimin yaptığını biliyoruz tabii. Az önce burada Recep Tayyip Erdoğan'ı okudum. Sadece benimkini mi yapmışlar? Hayır. Tüm milletvekili arkadaşlarımın, Diyarbakır'da tutuklanacak olanların özellikle, dosyalarını Diyarbakır'da birleştirmişler. Çünkü operasyon Diyarbakır'da yapılacak, gözdağı Diyarbakır'dan verilecek, soruşturma Diyarbakır Savcılığı tarafından yürütülecek. Tutuklayacak hakim Diyarbakır'da ayarlanmış. Her şey operasyona uygun. Geriye savcılarının birleştirmesi kalıyor.

Peki neden birleştirmeyi ihtiyaç duyuyor ki bu kadar fezlekeyi aynı savcıya gönderiyor? Çünkü tek bir fezlekeyle tutuklama yapamıyor. “Tek birini ele alınca oradan tutuklama çıkaramam.” diyor. “Ne yapayım? Toplu bir fezleke olsun ki, ben buradan yola çıkarak bir örgüt üyeliği isnadında bulunayım. Çok sayıda propaganda, çok sayıda 2911'i bir anda karşısına koyayım, diyeyim ki buyurun örgüt üyeliğiyle suçluyorum seni.” Aksi takdirde bu kadar savcı ayrı ayrı soruşturma yürütecek, her biri propagandadan açacak, sonra bunlar birleşecek, kovuşturma aşamasında mahkeme belki ek savunma hakkıyla, “Ben seni örgüt üyeliğinden de yargılayabilirim.” diyebilecek o aşamada. Bunu dolanmak için bu usulsüzlüğü yapıyorlar.

Gece 01.00'de kapımızı çaldılar Diyarbakır'da. Bekliyorduk zaten, operasyon hazırlığı yapılyordu. Küçük kızlarım uyanmasın diye çok uğraştık ama “Avukatlarımı bekliyorum.” dedim, “Avukatlarım gelince kapıyı açacağım.”,

“Kapıyı kıracağız.” dediler. “Lütfen kapıyı açın, kırmak zorunda kalmayalım.” dediler. O kadar sert kapıyı çalıyorlar ki komşular uyandı, küçük kızlarım uyandı. Küçük kızlarım dediğim, şu anda biri İstanbul'da hukuk fakültesinde okuyor artık. Ortaokuldaydı. İzliyor bizi.⁴⁰ Uyandılar çocuklarımız da. Bütün siteyi, oturduğum binayı kar maskeli polisler, zırhlı araçlar... Yani sınırsın ki hakikaten büyük bir operasyona gidiyorlar gibi gözaltına almaya gelmişler beni. Önce “Alamazsınız.” dedim “Dokunulmazlığım var.” “Kararımız var.” dedi. Aldım kararı, okudum. Bu arada avukatlarımız gelmişler, aşağıdalar. Yetmişlerdi. Onları almak istemiyorlar. “Bir an önce çıkmamız lazım.” diyor başlarındaki amir. Bir tek o girdi içeri, Allah var. “Diğerleri adımını içeriye atarsa” dedim, “Kıyameti koparırım. Kar maskeli polislerin hepsini bina dan boşaltacaksınız.” dedim, boşalttılar. “İnsanları korkutmaya hakkınız yok.” dedim. “Bütün bu güvenlik şeyini çekeceksiniz.” dedim, çektiler. Bir iki tane araçları kaldı. “Bir tek sen içeri girebilirsin.” dedim. Sivil biri vardı, emniyet amirleri, o girdi. Kararı okudum bu arada. Valizim hazır, okuyacağım kitaplar, kıyafetlerim, hepsi valizdeydi. Eşimle, iki kızım ile vedalaştım, bir an önce en kısa sürede dönmek üzere söz verdim, geldim. Döneceğim. Daha sözümün arkasındayım kızım.⁴¹

Ve bizi Diyarbakır Emniyet Müdürlüğüne götürdüler. Savcılığa, hakimliğe falan değil. Hücreye koydular, gözaltına aldılar. Aşağılayacaklar ya kendilerince, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünde bir hücreye koydular. İşte şunlar bilmem ne imzalanacak, gözaltı, şunlar, bunlar. Hepsini fırlattım, “Bir daha karşıma evrak getirmeyin.” dedim. “Neyin imzası? Kimler gözaltına aldırmışsa o gelsin imzaltsın.” dedim, “Dokunulmazlığım var.” Birkaç saat sürmedi bir tek beni aldılar, Diyarbakır Adliyesine götürdüler. Diğer arkadaşlarım Gülser Yıldırım, Nursel Aydoğan yanımdaki hücrelerdeydi, seslerini duydum, selam verdim. Bir tek beni aldılar, o sırada televizyon izledim, onlar işlem yaparken Emniyet Müdürlüğünün odasında. Canlı yayına başlamıştı gece saat 01.00. Konuşmacılar hazır, yorumcular hazır, stüdyodalar. Hepsi hazırlanmış.

Sabahına da zaten şu manşetleri attılar; Yeni Şafak: “Hesap Günü”, “Mec-listen cezaevine”, Habertürk. “9 tutuklama”, Hürriyet. Milat gazetesi: “Dağlarına kar yağdı”, Ortadoğu: “Terör uzantıları yargı önünde”, “Terörle iç içe giren hesabını verir”, Binali Yıldırım. “HDP'ye büyük operasyon”, Sözcü. Star:

⁴⁰ İstanbul Çağlayan Adliyesinden, SEGBİS yoluyla izliyor.

⁴¹ Mahkeme salonundaki büyük kızına sesleniyor, kızı da ona el sallıyor.

“Katiller, hesap zamanı”, “Abiler şokta”. Ağabeyleri yani kastediyor Takvim gazetesi. “İşte bunun için”, Türkiye Gazetesi. Manşetler hazır, televizyon gece yayın yapıyor. Emniyet Müdürlüğündeki odada da onlar işlemleri yaparken kendi tutanaklarını tutarken biz de televizyon izliyoruz.

O sırada fark ediyorum ki birçok arkadaş alınmış. Zaten isimleri az çok biliyorduk, tahmin ediyorduk. AKP içinden bize söylüyorlardı, şu şu şu şu isimler hepsi alınacak, tarih de 6 Ekim akşamı. Operasyonları biraz geciktirmek zorunda kaldılar, 4 Kasım'a sarktı. Beni Diyarbakır Savcılığına götürdüler. Üç tane genç savcı odada bekliyor. Avukatlarım Mehmet Emin Aktar, Mesut Beştaş, Mahsuni Karaman yanımdaydı o sırada. Arkalarında Osmanlı Ocağının takvimi ve saati, yüzüklerini de takmışlar göstere göstere. Biz daha savcıyla dosya şey konuşmasına başlamadan, ne kadardı, hatırlamıyorum zamanı, avukatlarım daha iyi hatırlar. Bütün adliyeyi sarsan, adliyeyi sarsan, binayı sarsan bir patlama sesi duyduk. Yani büyük bir bombanın patladığı anlaşılıyordu, bina sarsıldı. Ben savcılara dönüp dedim ki, “Bu nedir, bilmiyorum ama ‘isterseniz tutuklamayın’ bombasıdır.” Nerede patladı bilmiyorum, inşallah kimse ölmemiştir.” dedim. “Ama bu bomba, ‘isterseniz tutuklamayın’ bombasıdır.”

Nitekim bir müddet sonra avukatlarım basından da yerel kaynaklardan da hızla öğrendiler ki, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğünün önünde bir araç patlatılmış. Benim çıkışından bir yarım saat sonra falan olsa gerek. Kız kardeşim Avukat Aygül Demirtaş o sırada Emniyet’e geliyor, benim adliyeye götürüldüğümünden haberi yok. Yol tıkanmış, arabasıyla Emniyet’e ulaşmaya çalışıyor. O sırada patlama oluyor birkaç önünde veya arkasında tam hatırlamıyorum. Bombayı patlatanlar benim o saatte oradan geçeceğimi mi düşünüyordu, Emniyet’te olduğumu mu düşünüyordu bilmiyorum ama en nihayetinde gözaltına alınmış olan yani il ilçe yöneticilerimiz vardı, teşkilattan arkadaşlarımız vardı, Çermik İlçe Başkanımız o patlamada yaşamını yitirdi, çok sayıda sivil insan yaşamını yitirdi. Figen Yüksekdağ Başkanımız, Sırrı Süreyya Önder yine çok sayıda arkadaşımız o sırada Diyarbakır Emniyet Müdürlüğündeydi. Patlamayı bizzat duydular, yaşadılar, yaralananlar oldu. Patlamayı önce dediler ki, “PKK üstelenmiş.” Arkasından dediler ki “İŞİD üstlenmiş.” Arkasından dediler ki bilmem ne olmuş. Halen failleri ortada yok. Karanlık bir olay, provokasyon. Kim yapmışsa yapmış. Provokasyon olduğu aşikar olan bir katliamı o gün yaptılar.

Yahu ben o gün üç savcıya da söyledim. Biri kim biliyor musunuz? Kurtca Eker. Kurtca Eker kim? Ben tanımıyorum? Şamil Tayyar, AKP Gaziantep milletvekili. Biz tutuklandıktan, savcı Kurtca Eker de iddianamemizi hazırlamaya başladıktan sonra basına açıklama yaptı Şamil Tayyar. Dedi ki, "Bir FETÖ'cüye Demirtaş'ın iddianamesini teslim edenler bunun hesabını verecek." "Kurtca Eker gibi bir FETÖ'cüye..." ismini vererek, Şamil Tayyar söyledi bunu. Ben delil olarak mahkemeye sundum. Ben dedim, "Tanımam etmem, Kurtca Eker'i. Fakat böyle bir iddia var ortada." İktidar milletvekili, "Ben bunu şahsen tanıyorum bu FETÖ'cüdür. Demirtaş'ın iddianamesini nasıl buna teslim edilir?" diyor adam. Soruşturulmadı. Kurtca Eker iddianameyi hazırladıktan sonra Fethiye'ye atandı. Şimdi nerede, görevde mi değildi mi bilmiyorum. Araştırılması, soruşturulması lazım. Ama o gün üç savcıya da şunu söyledim. Dediler, "Buyurun işte sorularınız, falan filan." "Kimsiniz siz?" dedim ya! "Siz beni nasıl evden gözaltına aldırırsınız? Size bu talimatı veren kim?" Bir şey diyemediler. İşte dokunulmazlık kem küm. "Haddinize mi?" dedim ya! "Milletvekilinin evini polisle bastırıp gözaltına aldırma sizin haddinize mi?" Üç tane tıfıl savcı koymuşlar karşıma, sorgu yapacaklarmış. "Size ifade mifade vermiyorum." dedim. "Sizin gibi siyasallaşmış bir yargıya ifade vermiyorum. Ayrıca bunun da hukuk önünde hesabını vereceksiniz." dedim. "Öyle çağırılmışsınız, buyurun, oturun, ifadenizi alacağım şeyi kabul etmiyorum" dedim. O ifademden dolayı hakkımda iki tane dava açıldı, halen görülüyor. Yargıyı aşığalamak, bilmem ne yapmak suçlamasıyla. Neyse uzatmayayım.

Her şey o kadar hukuksuz, her şey o kadar ahlaksız, ilkesiz o kadar namertçe yürüdü ki

Nasıl geldik o günlere? Bu siyasal atmosfer, linç operasyonları nasıl yapıldı? Hukuksuzluklar nasıl başladı? İşte böyle. Ben savcıya ifade vermedim. Tutuklamaya sevk ettiler yedi, sekiz saat sonra. Ben, Figen Başkan işte ismi geçen arkadaşları tutuklamaya sevk ettiler. Sorgu hakimlerine de ifade vermedik, "Dokunulmazlığımız var." dedik. "Bu bir siyasal yargılamadır, bu oyuna alet olmayın. Biz yargıdan kaçmayız ama böyle olmaz. Bu şekilde hukuksuzca, açık siyasi operasyonları kabul etmeyiz." dedik ve en nihayetinde bakın, diktatörünüzü çıkarım örgüt üyeliği, örgüt üyeliği ve halkı kin, düşmanlığa tahrik etmek suretiyle izinsiz gösteriye sevk etmek. İkinci Kobani tutuklaması, halkı kin düşmanlığa sevk etmek. Asliye cezalı suç, tutuklama süresi bir yıldır. Kobani fezlekesi, 31 no.lu fezlekeden bizi o maddeden tutukladılar, bir de örgüt

üyeliğinden. Tabii ki arkadaşlarımız buna itiraz edecekler, ettiler de sonradan hukuki itirazlar da yapıldı vesaire ama çok iyi hatırlıyorum.

Bakın, Figen Başkanla birlikte vedalaştık, birlikte aşığa indik, adliyeden bizi birlikte çıkardılar. Figen Başkanımız deneyimli. Daha önce gözaltı, cezaevini iyi biliyor. Cebinden para çıkardı, “Paran var mı” dedi, “Vallaha 1 kuruş param, nakit para yok cebimde.” dedim. “İşte bir kredi kartı var.” “Cezaevinde geçmez kredi kartı.” dedi. İki tane 100 TL’si vardı, 100 TL o zaman da çok paraydı. Yani şimdiki gibi 5 kuruş değildi. İki tane 100 TL’si vardı. Birini kendisi aldı, birini de bana verdi. “Sana cezaevinde lazım olacak.” dedi. Ben anlamadım tabii cezaevinde ne lazım olacak diye, buraya gelince anladım ki Figen Başkan ne iyilik yapmış bana meğerse. Paran yoksa ilk günlerde dış fırçası bile alamıyorsun.

Benim ve Figen Başkan’ın sevk edileceği cezaevi Kandıra yazıyordu. Tam çıkmak üzereyiz, Figen Başkan’la parayı da paylaştık, tam götürülüyorum, sivil giyimli başka biri geldi, fis fis ettiler falan filan. Benim evrakımı içinden çıkardılar, kalemlerle, benim gözümün önünde Kandıra’yı çizip Edirne yazdılar. “Yer değişti.” dediler, “Demirtaş Edirne’ye.” Figen Başkan iyi hatırlar. İkimizi ayrı aldılar, diğer milletvekillerini ayrı aldılar, havaalanına götürdüler. Havaalanında bir özel jet, küçük özel jet daha sonra beni babamı ziyarete Diyarbakır’a götürecekleri özel jetin aynısı olduğunu fark ettim, sonradan götürdüklerinde. Küçük bir özel jet, bir tane de Türk Hava Yollarına ait büyük uçak apronda bekliyordu. O uçağın sabahtan beri apronda beklediğini de sonradan öğrendik. Yani tutuklanacaklar belli, götürülecekleri cezaevi belli, Türk Hava Yolları uçağı da bomboş, apronda bekletilmiş. Ben ve Figen Başkan’ı özel jetle, küçük bir jetle; arkadaşlarımızı, diğer tutuklanan vekillerimizi de Türk Hava Yollarının sabahtan beri Diyarbakır’da bekletilen uçağıyla cezaevine götürdüler. Her şey belliydi. Her şey planlanmış, hazırlanmış, tutuklama dahil, cezaevlerimiz dahil.

Sadece bana son anda Edirne kararı verdiler ki, buraya getirdiklerinde kapıda kaldık. Yatıyordu herkes, kimsenin haberi yoktu. Herkes Kandıra’ya götürüleceğimi düşünüyordu. Yarım saat kapıyı çaldılar burada. Kapıyı açmıyorlardı. “Ben gidiyorum” dedim. “Bunlar yok, kapıyı da açmıyorlar.” Bırakmadılar gidelim. “Bu saatte rahatsız etmeyelim.” dedim.⁴² “Ayıp olmasın.” dedim, ikna edemedim. Çaldılar velhasıl, açtılar kapıyı, şoke oldular. Buradaki,

⁴² İzleyiciler arasında gülüşmeler oluyor.

cezaevindeki yetkililer beni görünce şoke oldular çünkü o kadar alelacele yerim değiştirilmiş, Edirne yapılmış ki... Meğerse burada yalnız kalmayayım diye, yanıma yoldaş olsun diye Abdullah Zeydan'ı da o gece getirmişler. Aynı bir karayoluyla İstanbul'dan getirmişler. Abdullah Zeydan'ın burada olduğunu da üç gün sonra öğrendim, revirde tutmuşlar onu.

Her şey o kadar hukuksuz, her şey o kadar ahlaksız, ilkesiz o kadar namertçe yürüdü ki... Bakın Edirne Cezaevi benim evime 1.700 kilometre uzakta. Eşim, çocuklarım her hafta "Gelmeyin." dememe rağmen, risk olmasına rağmen, kaza geçiriyorlar, yollarda tehlike geçiriyorlar. Her hafta geliyorlar, çok da üzülüyorum. 3.400 kilometre her hafta gelip gidiyorlar. Sırf onlar da cezalandırılınsın diye. Sadece onlar mı? Avukat arkadaşlarım. Sağ olsunlar. Buradan onlara çok çok teşekkür ediyorum, minnet borçluyum gerçekten. Gönüllü, fedakarca; İstanbul'dan, Antalya'dan, Diyarbakır'dan, Ankara'dan, İzmir'den her yerden Türkiye'nin her yerinde avukat arkadaşlarımız bizi yalnız bırakmayarak Kandıra'ya, Silivri'ye, Sincan'a, Edirne'ye hukuki destek sunmak üzere gidip geliyorlar. Sırf bu zorlukları yaşatabilmek için Yunanistan sınırına 10 kilometre mesafedeki cezaevine koydular beni.

Arkasından iddianameyi beklerken bu defa avukat görüşlerime dinleme kararı çıkardılar, kameralı dinleme. Ya da dinleme. Tam hatırlamıyorum kamera var mıydı ama bir gardiyan huzurunda dinleme. Kayıt cihazı falan filan. Avukatla ilk üç ay böyle görüşme yaptık. Niye? Gereğe; suç işleyebilir. Milletvekilliyim, partinin eşbaşkanıyım. Avukatlarımla görüşmeye bile kayıt koydular, ki AİHM'e götürdüler arkadaşlarımız. Yakın zamanda da yine ihlal kararı çıkardılar oradan, savunma hakkı ihlali. O da yargılamamızı doğrudan etkiliyor, ilgilendiriyor. O kayıt sırasında da defalarca kayda geçsin diye, şu gardiyanın önünde ses kayıt cihazı vardı, kayda geçsin, madem savcı bunları çok merak ediyor, dinliyor diye bütün bu usulsüzlükleri anlattım ve "Bunu dinleyen savcıya diyorum ki, size boyun eğen namerttir." dedim. Bahsettiğim, 2017'nin başlarıdır. 2016'nun sonları, Aralık. 2017 Ocak vesaire.

Bakın, arkasından iddianamelerimiz hazırlandı. Bir baktık ki soruşturmalar ayrı yürütülmüş. Bizi birlikte, 12 kişiyi aynı gece, aynı operasyonla, aynı saatte gözaltına alan Diyarbakır'a getiren akıl, dava açarken her birimize ayrı ayrı dava açmış. Neden? Toplu dava olmasın diye. E niye bizi birlikte aldınız? Niye aynı saatte evimizi bastınız? Niye aynı savcıya soruşturma yürüttünüz? Aynı sulh hukuk hakimlerine tutuklattınız bizi? Hani dava arkadaşydık? Herkesin davasını ayrı açtılar. Benim davamı da Diyarbakır' da 8. Ağır Ceza Mahkemesinde açtılar. Daha Diyarbakır 8 Ağır Ceza Mahkemesi benim

duruşmamı görmeden mahkemeye baskı yaptılar çünkü Diyarbakır 8 Ağır Ceza Mahkemesi ilk duruşmada İdris Baluken'i tahliye etti. Onlar da benim dosyam üzerinden baskı yaptılar ve güvenlik gerekçesiyle dosyamın Ankara'ya naklini istediler. İdris Baluken Nisan'da tahliye olunca benim dosyamın Ankara'ya naklini istediler, güvenlik gerekçesiyle. Yahu Diyarbakır'da soruşturma açan siz, bizi Diyarbakır'a götüren siz, orada tutuklanan siz, Diyarbakır'da dava açan siz. Sonra da güvenlik kaygısıyla dosyayı Ankara'ya göndermek isteyen yine onlar.

Peki gerçekten güvenlik kaygısı mı vardı? Yok, yalan. Çünkü aynı adliye içerisindeki asliye ceza mahkemelerinin tamamında davalarım devam etti. Hatta asliye ceza hakimi, ilk duruşmada Diyarbakır'da hazır edilmemi istedi. Hiç de "Güvenlik kaygısı var." demediler, "Gitmek istiyorsan Diyarbakır'a götürelim." dediler. Ben, "Hayır, Ankara'da davam var, oraya gitmem gerekiyor." dedim. Bakın asliye ceza için Diyarbakır'a gitmemde güvenlik kaygısı yok, hiçbir asliye ceza dosyam güvenlik nedeniyle, kamu güvenliği nedeniyle başka yere sevk edilmezken bir tek bu dosya Ankara'ya gönderildi. Ben de Ankara'da duruşmaya çıkmadan Ankara 19 Ağır Cezanın 1. heyeti, 1. heyeti başkanı. Heyeti değil, başkanı. Evet, iyi hatırlıyorum başkanı. Tek imzayla, heyet kararıyla değil, ara kararlar değil, tek imzayla dosyanın Yasin Börü dosyasıyla birleştirilmesi yazısı yazdı. Çünkü o da Ankara'da görülüyordu. Yasin Börü dosyasıyla birleştirilmesi için yanılmıyorsam Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesine yazı yazdı. Ankara 2. Ağır Ceza Mahkemesi talebi reddetti. "Bizim dosya ile bu dosyanın bağlantısı yok." dedi, Yasin Börü dosyası. Ankara 19'un başkanı ısrar etti, "Var." dedi ve dosya İstinaf'a gitti, Bölge Adliye Mahkemesine gitti. Bölge Adliye Mahkemesi benim dosyamı inceledi, Yasin Börü dosyasını incelendi. "Bu iki dosya arasında bağlantı yok." dedi, "Birleştirilmesine gerek yok." dedi, dosyayı Ankara 19 Ağır Ceza'ya geri gönderdi. Bu esnada Ankara 19 Ağır Ceza başkanı, benim ısrarla Yasin Börü dosyasıyla birleştirilmemi isteyen mahkeme başkanı, İstinaf'a atandı. Dosya da Ankara 19'un 2. heyetine teslim edildi. Güvenlik gerekçesiyle Diyarbakır'dan Ankara'ya nakledilen dosyamın ilk duruşmasında, Ankara 19 Ağır Ceza, güvenlik gerekçesiyle sanığın SEGBİS'le Edirne'den savunmasının alınmasına karar verdi. Yahu güvenlik gerekçesiyle Ankara'ya aldınız, niye Ankara'ya gelemiyorum? SEGBİS'ten savunmamın alınmasına karar verdi, kabul etmedim. "Orada bulunmak istiyorum." dedim. Dosya iki üç ayda ertelendi ve ben hakim karşısına çıkana kadar aradan yanlış hatırlamıyorsam yedi sekiz ay geçmiş oldu.

İddianamenin hazırlanmasından, tutukluğumdan itibaren yedi sekiz ay sonra ilk defa hakim karşısına çıkmış oldum. Biz hakim karşısına çıktığımızda, ilk anda itirazda bulunduğumuz şeyler; Anayasa Mahkemesine dosyanın götürülmesi ve Anayasa değişikliğinin Anayasa'ya aykırı olduğu, oradaki kanunun somut norm denetimine tabi tutulması, sorumsuzluk soruşturmanın yapılması, konuşmalarımın Mecliste yapılıp yapılmadığının mutlaka denetime tabi tutulması ve bununla birlikte hali hazırda eşbaşkanlık, milletvekilliği görevimin devam etmesi nedeniyle avukatlarımın itirazları, talepleri, tahliyeyle birlikte yargılamanın durdurulmasıydı. Daha ilk duruşmada bütün talepler reddedildi. "Buyurun, savunmaya başlayın." denildi. Yani o kadar acele ediliyor ki. Bir an önce, "Buyurun savunmaya başlayın." diyor, "Hemen başlayalım." Aradan yedi yıl geçti. Murat Bey, neydi soyismini unuttum, Murat Bey, Murat İlhan o kadar acele ediyordu ki. Çünkü onun da acelesi vardı. Ona gelen baskılar... "Bir an önce dosyayı bitirin, bir an önce hükme çıkarın." Aceleleri var. "Cezalarını kesin, bitirin bu işi." şeyindeydiler.

Peki neden o sırada bu kadar hukuksuzluk yapılıyordu? Figen Başkan'ın da Ankara 16. Ağır Cezada açılmıştı benzer suçlamalarla. Biz "Dosyalarımızı bari birleştirin." dedik, "Eşbaşkanız." Onu da reddettiler. Neden bu kadar acele ediyorlardı? Onun da şifreleri Bahçeli'nin açıklamasında. Biz tutuklanı tutuklanmaz Bahçeli bir çağrı yaptı ve dedi ki "Fiili olarak yürüten cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin artık resmileşmesi gerekir. Bu işin" dedi, "Anayasayla bir sonuca bağlanması lazım." Bak biz tutuklandıktan bir veya iki gün sonradır. Bütün operasyon bunun içindi. Çünkü referanduma götürülecek, referandumda evet çıkması için bizim içeride olmamız lazım. Bütün hesap buydu ilk başta. 2017 Nisan referandumu, yanlış hatırlamıyorsam Nisan ayında, 16 Nisan'da Türkiye'ye bu başkanlık sistemini bela eden referandumu, biz içerideyken halk oylamasına sundular. Biz mesela parlamentoda olsaydık belki yapacağımız konuşmalarla, kullanacağımız oylarla sonucu değiştirebilirdik. Oradan cezaevinden mahkemeye başvurduk, Meclise başvurduk. Dedik ki, "Oy kullanma hakkımız var, bunu elimizden alamazsınız. Milletvekiliyiz halen, milletvekilliğimiz düşmemiş. Ki, Anayasa'ya göre dokunulmazlığımız bile devam ediyor. Yasamaya, denetime katılma hakkımız var. Maaşlarımız ödeniyor, sekreterlerimiz duruyor, her şey duruyor Mecliste, olduğu gibi yani. Biz onun parçasıyız, oy kullanmamız lazım." Hepsini reddettiler. Meclis reddetti, mahkememiz reddetti ve Anayasa değişikliğini o koşullarda Mecliste oyladılar, geçirdiler.

Arkasından referandum geldi, başvurduk, dedik ki, "Partimizin başında kampanya yürütmek istiyoruz, ben ve Figen Başkan." Böyle bu koşullarda Anayasa değiştirilemez. Üçüncü büyük partinin bütün yönetimini sekiz milletvekiliyle, grup başkanvekilleriyle hepsini içeri atarak Anayasa değişikliğine gidemezsiniz. Kimse dinlemedi. Ne CHP dinledi ne diğer muhalefet partileri dinledi. Kritik parti bizdik, kritik seçmen bizdik. Bugün daha iyi anlaşılıyor.

Türkiye'nin yıkımı orada başladı ve kimse artık bu yıkımı durduramıyor, önleyemiyor. Orada başladı, 2017 referandumunda. Çok iyi hatırlıyorum matematik hafızam zayıftır ama dolar ya 2,5 veya 3, öyle bir şeydi tutuklandığımızda. Şimdi 30 TL. Nedeni budur. Hukuk devleti, hukuk güvenliği ortadan kalktığı için ekonomi çöktü. "Başkanlık sistemi Türkiye'ye uymaz." dedik, "Yanlış yapıyorsunuz. Bizi tutukluyorsunuz da getireceğiniz sistem Türkiye toplumuna uygun değil. Türk devlet yapısına da uygun değil." Türkiye neoliberal ekonomiye geçmiş bir ülke. İyi kötü, Avrupa'nın kurumlarıyla sözleşmeler imzalamış. Konsey'in üyesi, Avrupa Birliği'nin aday ülkesi, Avrupa İş Birliği Teşkilatının üyesi, Gümrük Birliği Sözleşmesinin üyesi, Birleşmiş Milletler üyesi, NATO üyesi. İhracatının yüzde 60'ı Avrupa'yla, ihracatının yüzde 80'i Batı'yla. Batı para birimi buradaki bütün alışverişte kullanılıyor, neoliberal sistem nedeniyle serbest piyasa ekonomisi var, fiyatlar ona göre belirleniyor, kapitalist bir ülke burası ya. Ekonomiyi batıracaksınız. Ya sosyalizme geçin ya da başkanlık sistemine geçmeyin, batar. Devletin yapısı, mimarı yapısına uygun değil. Devlet tek kişi tarafından yönetilecek bir devlet olarak inşa edilmiş. Devletini tanımıyor Türkler ya. Ben Kürt'üm, Türkler kendi devletini tanımıyor. Yönetilemez böyle bir devlet, tek adamlar. Tek yetkiyle yönetilemez, çöker. Çünkü kendi içerisinde iyi kötü bir checks and balances⁴³ (sistemi var, fiiliyatta oluşmuş. O dengeyi kaldırırsanız bürokrasi işlemez. Herkes yan gelir yatar, "Reis ne diyorsa onu yapalım." der, bir şey demiyorsa da yapmaz. Yanğını bile söndürmüyor işte, diyor, "Cumhurbaşkanımızın talimatıyla". Depreme gitmediler yahu, depremde enkaza gidemediler, yapamadılar. İşlemez burada tek adam yönetimi. Üçüncüsü, sosyolojik olarak mümkün değil. Türkiye çok kültürlü, çok dilli bir ülke. İstedığınız kadar inkar edin, "Herkes Türk'tür." deyin. Kökünün yalan olduğunu herkes biliyor. Böylesine çok kültürlü bir toplumu tek bir kişi temsil edemez. Büyük hatadır, hükümetin temsil

⁴³ İngilizcede kontrol ve denge.

etmesi lazım. Onun da parlamento içinden çıkması lazım. Bu da sosyolojik olarak toplumda rahatsızlıklar yaratır, dışlanmalar yaratır.

Bunları uyardık, buna rağmen bizi mahkemenizin önüne atıp, yargının önüne atıp 2017 referandumunu hileyle, hurdayla, sahte oy pusulası, mühürsüz oy pusulalarıyla geçirdiler. O dönem Figen Başkan ile ikimiz partimizin eşbaşkanıydık. Buradan uyarmaya çalıştık. Hem partimizi uyardık hem dışarıdaki partileri uyardık. Açık söyleyeyim, o dönem parti yönetimimiz de bazı arkadaşlar bugün burada tutuklu maalesef. “Bu kampanyanın yürütülmemesi lazım.” dedik. “Hayır, evet kampanyası falan işi değil. Kampanyanın tek sloganı olmalı; meşruiyeti yoktur. “Eşbaşkanlarımız, grup başkanvekillerimiz, milletvekilleri tutukluymken kampanya yürütülemez.” kampanyası yürütmelisiniz, başka bir şey yapmamalısınız. Seçim meydanlarında, referandum kampanyasında neyin “hayır” kampanyasını yapıyorsunuz? Sanki her şey normal işlemiş de bizim arkadaşlarımız hayır kampanyası yürütüyordu. Ben buradan onu da söyleyeyim. O dönem eleştiri olarak da ilettik, yanlış yapıldı. Senin eşbaşkanların, grup başkanvekilin, partinin bütün sözcüleri tutuklu, neyin “hayır” kampanyasını yürütüyorsun? Mecliste gayrimeşru işlem yapılmış, sahada da o yapılacak. Dikkate alınmadı maalesef. Hayır kampanyası yürütüldü. Doğru değildi. O da normalleştirdi. Tutukluluğumuzu normalleştirdi, referandumu normalleştirdi, sanki her şey normal seyrinde yürüyor gibi MHP, AKP “evet” kampanyası yürüttü, bizimkiler de diğer bloklarla “hayır” kampanyası yürüttü. Sonuçta 52’ye 48 gibi hileli bir sonuç çıktı.

Bu usulsüzlükleri anlatabilirim, günlerce

Ne oldu netice itibarıyla? Zaten yapmaya çalıştıkları, bizim tutukluluğumuzu meşrulaştırmaktı. Muhalefet de bizim bir grup arkadaşımızın diyelim ki, eleştirdiğimizi iyi niyetle kötü niyetle de yapmadılar da okuyamadılar süreci veya kavrayamadılar, tutukluluğumuz normalleşti. Referandum da geçince... Bakan, İdris Baluken tahliye edildi, hemen ilk duruşmada. Çünkü bir şey yok. Grup başkanvekili, birkaç konuşma, 2911 birkaç dosya o da şiddet içermeyen şeyler. Tahliye edildi ama eminim ki Recep Tayyip Erdoğan ile Devlet Bahçeli baktı ki, dedi ki, “Arkadaş bu iş normalleşti, biz niye bunları bırakıyoruz ki? Hele bir cumhurbaşkanlığı seçimi gelsin, onu da atlatalım sonra düşünürüz.” deyip İdris Baluken’i tahliyesinden 18 gün sonra, savcının yetkisi olmamasına rağmen -sonradan yasaya koydular savcı itiraz hakkını- savcının yetkisi olma-

masına rağmen tahliyeye itiraz ettirdiler. Tam 18 gün sonra İdris Baluken'i yeniden tutukladılar. Çünkü normalleşmişti artık. Halkın vicdanında değil, siyasette normalleşmişti.

Biz o dönem buradan izliyorduk. Figen Başkanımız hatırlar, onlar da oradan izliyorlardı. Bizim tutukluluğumuzun üçüncü gününde parlamento normal çalışmasına devam etti, bizim arkadaşlarımız dahil çıkıp tarımdaki sorunlar, bilmem neler diye konuşmalar yapmaya başladı. Hal öyle olunca tabii ki dediler ki, "Biz bunları üç, dört aylığına aldık da hazır yakalamışız, kıyamet de kopmuyor, niye bırakıyormuşuz ki?" ve Tayyip Erdoğan algı kampanyasını başlattı. Gün geldi geçti, yargılamamız başladı, bizler savunmalarımıza başladık, Tayyip Erdoğan zannediyor ki biz Kobani'de cinayetle yargılanıyoruz. Herhalde öyle zannediyor, sürekli onu anlatıyor kamuoyuna. Ama mahkemede 2911 göndermesiyle 214'ten halkı kin, düşmanlığa tahrikten yargılanıyoruz. Asliye cezalı suç. Kimse bizi öldürmekle, bir şeyle suçlamıyor ve 2018 seçiminde ben cumhurbaşkanı adayırken bir tivit attım. Avukat arkadaşlarıma yazdırdım. Recep Tayyip Erdoğan'a seslendim. Dedim ki, "Yahu biz cinayetle yargılanmıyoruz ki. Sen bunu ispatla, cumhurbaşkanlığı adaylığımdan senin lehine çekileceğim. Eğer söylediğin yalansa ben ispatlıyorum, sen çekil." dedim.

Selahattin Demirtaş ✓

@hdpdemirtas

...

17- Ey Erdoğan! Sana siyasi tarihinin en büyük fırsatı: 24 Haziran'a kadar bu tweetimin altına, Selahattin Demirtaş olarak yaptığımı iddia ettiğin "53 kişinin katledilmesi sözde talimatımı" paylaşırsan söz veriyorum, senin lehine Cumhurbaşkanlığı adaylığından çekileceğim.

ÖS 12:15 · 11 Haz 2018

Tahmin ediyorum ki Recep Tayyip Erdoğan'a o tivit gösterdiler, o da dedi ki, "Ne diyor bu ya?" Dediler ki, "Efendim doğru diyor, cinayetten falan yargılanmıyor." "Olur mu öyle şey!" demiştir. "Ya biz sokakta millete bunu anlatıyoruz. Katil diyoruz, terörist diyoruz, 51, 53, 50 küsur 40 neyse sallıyorum işte. Siz bunu cinayetten yargılamıyorsunuz. Olur mu?" Olmaz tabii. "Derhal cinayetten yargılanmalı."

Tiviti attığım gün Ahmet Altun, anlıyoruz ki soruşturma tarihinden, aynı gün ikinci Kobani soruşturmasını başlatmış. Aynı gün. Ben Tayyip Erdoğan'a

mertçe çağrı yapıyorum, “Sen ispatla, ben senin lehine çekileyim.” O ne yapıyor? Arkamızdan yeni film çevirip talimat veriyor. Bu defa savcı Ahmet Altun'u görevlendiriyor. Bu defa diyor, “Cinayetten bunları soruşturacaksınız.” Ahmet Altun kim o sırada? Benim 19. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılandığım salonda duruşma savcısı. Bilmiyoruz, tanımıyoruz tabii o zaman. Meğerse adam hem duruşma savcısı hem de aleyhime ikinci soruşturmayı yürüten savcı. Burada savunmalarımı dinliyor, gidiyor, öbür tarafta gizli soruşturma yürütüyor. Yetmiyor, gizli soruşturmacı sıfatıyla yargılandığım yani dava duruşma savcısı olduğu mahkemeye müzekkere yazıyor, “Demirtaş'ın” diyor, “ifadelerinin dosyamıza gönderilmesi” Yahu ben savunma yaparken dinleyen adam orada. Bizim mahkeme başkanı da -o zaman çok tartıştık onunla- dönüp Ahmet Altuna'a demiyor ki, “Yahu Savcı Bey, Allah billah aşkına UYAP'tan⁴⁴ her şeye ulaşabilirsin. Zaten hem duruşma savcısı hem de mahkememizin aynı sanığıyla ilgili aynı konuda soruşturma yürütmen ayrı bir garabet de, varsa bir iddian, ek iddianameyle sun. Ek savunma hakkı verelim, ek delil sun, usul sana istediğin kadar imkan tanıyor. Sen niye gizli soruşturma yürütüyorsun? Yetmiyor, bir de bize müzekkere yazıyorsun soruşturma savcısı sıfatıyla.” Mahkeme başkanı da hiç umursamıyor, cevap yazıyor ona. Kendi duruşma savcısına, soruşturma savcısı sıfatıyla müzekkereye cevap yazıyor. “Aha” diyor, “Ekledim.” diyor, “Demirtaş'ın savunmaları ektedir.” diye cevap gönderiyor. Bariz kumpası hep beraber yapıyorlar. Bizim haberimiz yok, biz de savunma yapıyoruz aylarca.

Meğerse adam orada kumpas hazırlığı yapıyor ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi o esnada o esnada bakın kararımı açıklayacak, avukat arkadaşlarım iyi hatırlarlar. Büyük Daireye, duruşmaya gitmişler. Hazırlık yapıyorlar, Brüksel'e duruşmaya gitmişler. Uygulanmamış bir AİHM kararı var, tahliye kararı var, ona itiraz edilmiş, Büyük Daire'ye gitmiş, avukat arkadaşlarım da Brüksel'e gitmişler. Mahsuni Bey, Ramazan Bey, Benan Hanım. Türkiye'deki arkadaşlar da o davanın hazırlığını yapıyorlar, oradaki ekibi besliyor, çalışıyorlar. Dolayısıyla duruşmaya çıkamayacağız, mazeret sunmuşum, 19. Ağır Ceza Mahkemesine mazeret sunmuşum. “Avukatlarım olmadığından bu duruşmaya çıkamıyorum çünkü asıl dosyayla ilgilenen avukatlarım yurt dışında.” demişim. Büyük Daire de duruşma yapacak. Şöyle bir hazırlık yapmışlar, “Büyük Daire tahliye kararı vermesin diye Demirtaş'ı bu arada 19. Ağır Ceza Mahkemesinden tahliye ederseniz Büyük Daire'den tahliye kararı çıkmaz.” Bu akli kim vermiş, bilmiyorum. Mehmet Uçum mu verdi yine, başka

⁴⁴ Ulusal Yargı Ağı Projesi.

biri mi verdi? Zannediyorlar ki Büyük Daire duruşma yaparken sizin gibi böyle duruşma yapıyor, ara karar açıklıyor, "tahliyesine" diye karar veriyorlar zannediyorlar herhalde. Hayatlarında AİHM mi görmemişler, yargılama mı görmemişler? Yahu orada Türk hakim var, ona sorsaydınız. Büyük Daire duruşma yapar, aylar sonra kararını açıklar. Ama zannediyorlar ki AİHM, duruşma günü tahliyesine karar verip Edirne Cezaevine müzekkere yazacak zannediyorlar. Bu kadar hukuk bilgisinden yoksunlar. Dolayısıyla büyük bir panikle 19. Ağır Ceza Mahkemesi, avukatlarımın olmamasına rağmen burada, cezaevinde ısrarla beni SEGBİS'e dipnot çağırıyor. Baş gardiyan geldi, dedi ki, "Mahkeme başkanı diyor ki 'Ya Selahattin Bey bir çıksın da görelim en azından.'" Dedim ki, "Mazeret sundum. Mazeretimi kabul etmiyorsa reddetsin, gerekçesiyle birlikte belirtsin. Avukatlarım yok. Yanımda yok, salonda yok, hiç kimse yok." Gidin Murat Bey'e deyin ki, "Ben çıkmıyorum, mazeretimi lütfen kabul etsinler." Gitti, geldi dedi ki, "Mahkeme başkanı ısrar ediyor." Diyor ki, "Selahattin Bey beş dakika da olsa çıksın." Allah Allah, merak ettim. Dedim, bir şey mi oldu? Hukukla ilgili değil artık. Dedim ya, akraba olmuştuk. Adamın, Allah korusun başına bir şey gelmiş olmasın? Gideyim bir hal hatır sorayım dedim bari. Geldim, salon bomboş tabii. Avukat yok, izleyici yok, hiç kimse yok. Burası da boş, orası da boş. Murat Bey, "Tahliyenize karar verdik." dedi. "Niye? Niye?" dedim. "Öyle işte." "Yahu" dedim, "İyi de sorgum bitmemişti. Hani diyorsunuz sorgusu bitmeden, savunması alınmadan falan filan diye." Dedim, "Oy birliğiyle mi verdiniz?" "Evet." dedi, "Oy birliğiyle verdik." "Peki." dedim "Tahliye olmayacağını biliyor musunuz?" "Bilmiyoruz onu." dedi. "E biliyorsunuz." dedim. "Daha geçen gün İstinaf'ta Akın Gürlek'in verdiği kararı onayladılar ya. Hüküm kesinleşti, 4 yıl 8 ay. 'Karşı hamle yaparız işi bitiririz' dedi ya Tayyip Erdoğan" dedim. "O hüküm onaylandı. Dolayısıyla tahliye etmenizde artık sakınca yok." Çünkü bana diyor ki, "Hayırlı olsun." Dedim, "Ne hayırlı olsun? 4 yıl 8 ay hükümlüyüm, hükmün infazına başlandı. Şu anda verdiğiniz tahliye kararı, sadece yarın AİHM Büyük Dairesi duruşmasından önce hükümetin sözcülerine, hükümet avukatlarına bir koz vermiş olmak için verdiğiniz bir karar. Sağlık olsun." dedim.

Ne yaptıklarını çok iyi biliyorlardı ama hani şunu hissediyordum, avukat arkadaşlarım da bana katılacaklardır; hakikatten çok mahcup bir heyetti. Utandıklarını görüyorduk yani. O kadar bariz hukuksuzlukları yapmak zorunda kalıyorlardı ki, gururlarına yediremediklerini hissediyordum ben. Avukat arkadaşlar da hissediyordu. "Ama yapacak bir şey yok." Yani o modda

yapıyorlardı. Çünkü bu kadar bariz olmaz ki. Yahu aylarca seçim dönemi, referandum dönemi dahil cumhurbaşkanı adayı olmuşum, beni bırakmamışsınız ya. Yüzlerce avukat orada savunma yapmış, delil sunmuş, ben savunma yapmışım, tahliye etmemişsiniz, mazeret verdiğim dosyada bomboş salona ben çıkar çıkmaz, "Tahliyenize karar verdik." diyor. İnanılmaz şeyler. Bakın, günlerce sadece bu usulsüzlükleri anlatabilirim, günlerce. Anlatacağım da zaten. Çünkü budur dava. Başka bir şey yok ki.

Saat üçe geliyor, bir yarım saat kadar daha devam etmek istiyorum ama biraz eğer uygun görürseniz arkadaşlar da siz de dinlenirseniz ben de bir su içip ihtiyaç molası vermek istiyorum.

Türkiye’de, propaganda suçlamasıyla kemiksiz 4 yıl 8 ay ceza alan tek kişi benim

Tekrar merhabalar herkese. Kaldığım yerden devam ediyorum. En son usul olarak nelerin yapıldığı, nelerin yapılmadığı, nelerin ihlal edildiğini anlatırken, 19. Ağır Ceza Mahkemesinde tahliye kararı verilmesiyle eş zamanlı, daha doğrusu ondan hemen kısa bir süre önce İstinaf’taki bir cezamanın onanmasıyla birlikte hükümlü konuma düşürüldüğümü anlatmıştım. Onlarla ilgili tarihleri de verip tekrar kayda geçmiş olayım.

Şöyle oldu; 20 Kasım 2018’de Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi serbest bırakılmama karar verdi. 20 Kasım 2018. Aynı gün, "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin verdiği kararlar bizi bağlamaz, biz karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz." diye Recep Tayyip Erdoğan’dan bir açıklama geldi. Bu açıklamayı 20 Kasım 2018’de yaptı Cumhurbaşkanı. Bir gün sonra 21 Kasım 2018’de ise Saray’da dönemin Ankara Cumhuriyet Başsavcısı Yüksel Kocaman’la bir görüşme yaptı, Yüksel Kocaman bu görüşmeyi Twitter’den da paylaştı, fotoğrafları çekerek paylaştı, "Saray’da Cumhurbaşkanı’mızı ziyaret ettik." diyerek.

Görüşmeye dair bir açıklama yapılmadı. Ankara Cumhuriyet Başsavcısı, yürütmenin başını niye ziyaret eder, ne konuşur? Yahu tabii ki yapabilir, bir sıkıntı yok da ama en azından bilgi verilir. Şu gündemler, şu amaçla. Hal hatır mı sormaya gitti? Bir şey mi danışmaya gitti? Niye durup dururken oldu? "Karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz." dedikten bir gün sonra niye bu görüşme yapıldı? Bu o yüzden şaibeli bir görüşmeydi ve biz de bunu kamuoyuna duyurduk, dikkat çektik. Ki nitekim sonra, 7 Aralık 2018’de yani Yüksek Kocaman görüşmesinden 15 gün sonra İstanbul Bölge Adliye Mahkemesindeki 4 yıl 8 aylık propaganda cezam onandı.

Oradaki onama süreci de ilginçtir. Arkadaşlarım o zaman, avukat arkadaşlarımız sağı olsunlar, İstinaf'ta bekleyen benzer dosyalar, emsal dosyaların tamamının kaydını aldılar. Ne zaman İstinaf'a gitmiş, ne zaman dosya ele alınmış, hem geçmişte, hem mevcut dosyaları incelediler ve ortalama 378 günde dosyanın İstinaf heyeti önüne geldiğini tespit ettiler. Hiçbir dosya, hiçbir dosya örneğinin 300 günden aşağı beklememiş İstinaf'ta. 400 gün bekleyen var, 500 gün bekleyen var ama emsal dosyalarda, bir dosyanın ortalama 378 gün bekleme süresi var İstinaf'ta. Benim dosyamınsa İstinaf'a gitmesinden heyetin önüne gidip onaylanması arasındaki süre 40 gündür.

SELAHATTİN DEMİRTAŞ HAKKINDA 40 GÜNDE KARAR VEREN MAHKEMENİN BAŞKA DOSYALARDA KARAR VERME SÜRESİ

DOSYA ESAS NO	MAHKEMEYE GİDİŞ TARİHİ	MAHKEMENİN KARAR TARİHİ	KARAR SÜRESİ (GÜN)
"2018/2362 SELAHATTİN DEMİRTAŞ DOSYASI"	24.10.2018	4.12.2018	40
2018/2528	4.12.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	288
2018/2012	10.08.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	404
2018/2335	22.10.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	330
2018/1722	28.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	447
2018/1610	6.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	469
2018/1763	3.07.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	442
2018/1522	24.05.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	482
2018/1972	2.7.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	418
2018/2271	4.10.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	349
2018/2253	2.10.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	351
2018/1668	13.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	462
2018/1602	5.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	470
2018/3159	12.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	461
2018/1696	20.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	453
2018/1833	11.07.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	434
2018/1830	11.07.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	434
2018/2041	15.08.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	399
2018/2616	18.12.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	274
2018/2361	24.10.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	329
2018/2659	24.12.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	268
2018/2548	7.12.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	285
2018/2196	24.09.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	359
2018/1722	28.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	447
2018/1554	29.05.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	477
2018/2277	5.10.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	348
2018/2150	14.09.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	368
2018/1737	29.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	446
2018/1722	28.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	447
2018/1589	1.06.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	474
2018/1917	19.07.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	426
2018/2196	24.09.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	359
2018/2226	26.09.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	357
2018/2598	13.12.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	279
2017/268	14.02.2017	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	946
2018/1969	2.7.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	418
2018/2369	22.10.2018	HENÜZ KARAR VERİLMEDİ	331
2018/2185	21.09.2018	17.05.2019	238
2018/2374	30.10.2018	30.04.2019	182
2018/1287	26.04.2018	25.01.2019	274
2018/1192	12.04.2018	15.04.2019	368
2018/1749	3.07.2018	15.01.2019	196
2018/1439	10.05.2018	18.02.2019	284
2018/1175	11.04.2018	1.10.2018	173
2017/1195	9.01.2017	9.06.2018	516
2017/1792	28.09.2017	6.02.2019	496
2018/2521	30.11.2018	5.07.2019	217
2018/2181	19.09.2018	19.04.2019	212
2018/2185	21.08.2018	17.05.2019	269

MAHKEMENİN ORTALAMA KARAR VERME SÜRESİ : 378 GÜN

“Karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz” dedikten hemen 15 gün sonra yani 40. gün bu dosyam onaylandı.

Bu dosya neydi peki? Propaganda dosyası. Terör örgütü propagandası dosyası. Dosyanın özelliğini de hatırlatayım. Bu dosya aslında 19. Ağır Ceza Mahkemesindeki propaganda dosyalarıyla birleştirilmesi gereken bir dosyaydı. Diyarbakır Savcılığı, Kurtca Eker bizi ilk tutukladığında bu dosyayı dışta bıraktı. Nedeni de şuydu; çünkü bu dosya açık, aleni bir barış çağrısı konuşması. Kazlıçeşme’de Sırrı Süreyya Önder’le birlikte yaptığımız bir Newroz konuşması. Çözüm süreci o sırada. Ve bütün medya yani sosyalist medya, sol medya, liberal medya, yandaş medya hepsi o konuşmamdan sonra şu manşeti atmış; “Kazlıçeşme’de Demirtaş’tan barış mesajı”, “Demirtaş bir kez daha barış çağrısı yaptı”, “Demirtaş bir kez daha barışı dillendirdi” diye, Yeni Şafak’tan Sabah’a, Cumhuriyet’ten BirGün’e herkes benzer manşet atmış, o konuşma. Dolayısıyla Diyarbakır’daki Cumhuriyet Savcısı Kurtca Eker bu dosyayı birleştirme gereği duymamış çünkü suçlayacak bir şey yok orada. Bariz beraatlik dosya. Birleştirme gereği duymamış, “İstanbul’da kalsın.” diye düşünmüş. Fakat sonradan, AİHM tahliye kararı verirken muhtemelen bakılmış, “Ne yapabiliriz, ne edebiliriz?” diye düşünmüşler. “A, İstanbul’da bir tane propaganda dosyası var, 19 ile birleşmemiş, ayrı.” Bu esnada biz 19’dan hemen birleştirme talep ettik. Çünkü dosyanın başına Akın Gürlek atandı. Biz meseleyi orada anlayınca, 19’dan ısrar ettik. Dedik ki, “Bunu birleştir ya. Bütün propagandalar burada, bunu da birleştir burada.” O da reddetti. Akın Gürlek de İstanbul da reddetti. Dosyanın artık bir kumpas dosyası olarak hızlandırılacağını biz orada anladık. Cumhurbaşkanı adayiyım o sırada. Ama ben bizzat gittim, İstanbul’da savunma yaptım ve siyasi yönüne dikkat çektim ve seçimden önce karara çıkmasını istemediğimizi belirttim. Çok baskı yaptık, avukatlarımızla da birlikte, bütün bu kumpası anlattık. Karara çıkarmadılar, seçim biter bitmez de hızlı bir şekilde Akın Gürlek heyetiyle birlikte 4 yıl 8 ay, Cumhuriyet tarihinin en yüksek propaganda cezasını verdi. Terörle Mücadele Kanununda propaganda suçu ihdas edildiğinden beri tek bir dosyada hiç kimseye Türkiye’de 4 yıl 8 ay ceza verilmemiştir. Ağırlaştırıcı nedenlerle birlikte, artırımlarla birlikte yüksek cezalar alan olmuştur ama propagandadan kemiksiz 4 yıl 8 ay Türkiye’de ceza alan tek kişi benim. Avukat arkadaşlar bilirler, propaganda 10 ay ceza verilir, 1 yıl 1 ay verilir, 1 yıl 6 ay verilir. Hani duruma göre iki yıla kadar çıkılır, iki buçuk yıl verilir de 4 yıl 8 ay verilmez.

Peki neden 4 yıl 8 ay? Neden beş yıl değil? Yuvarlak yapabiliirdi. Çünkü beş yıl olunca Yargıtay’a gidecekti, o zamanki yasa, usul gereği. 4 yıl 8 ay

olursa İstinaf'ta onaylanabilirdi. Peki neden 4 yıl 6 ay değil? 4 yıl 5 ay değil, 4 yıl değil, 4 yıl 9 ay değil de 4 yıl 8 ay? Çünkü cezayı verdiği tarihten itibaren 4 yıl 8 ayı hesaplıyorduk, 2023 Haziran ayına denk geliyor. Yani tam 2023 seçimlerini de kapsayacak şekilde beni siyasi yasaklı hale getiriyordu 4 yıl 8 ay. Beş yıl verse Yargıtay'a gidecek, uzayacak, tam 4 yıl 8 ay vermesi lazım ki 2023 seçimlerini de kurtaracak şekilde beni siyasi yasaklı hale getirsinler. Aynı konuşmadan dolayı Sırrı Süreyya'ya üç buçuk yıl ceza verdi, bana 4 yıl 8 ay ceza verdi. Yan yana duruyorduk İstanbul'da. 4 yıl 8 ay ve üç buçuk yıl? Niye? belli değil. Ama 2023 seçimlerinde aday olmamı; cumhurbaşkanı, milletvekili aday vesaire neyse siyasi yasaklı hale getirmek. 4 yıl 8 aylık cezayı İstinaf'a götürdük. 40 günde onayladılar, hükümlü hale geldim.

Birkaç gün sonra Ankara 19, hakkımda tahliye kararı verdi, iki gün sonra da AİHM Büyük Daire duruşma yaptı. Bu esnada, ben zaten üç yılı aşkın süredir yattığım için 4 yıl 8 ayın şartlı tahliyesi, denetimli serbestlikle birlikte hesaplandığında o dosyadan tahliye olabiliyorum. 19 da tahliye vermiş bana, hükmün de infazını tamamlamışım, dolayısıyla cezaevine başvuru yaptığı arkadaşlarım. Dediler ki, "Denetimli serbestlikten faydalanması için müvekkilimizin müddetnamesinin hesaplanarak tahliyesine karar verilmesi..." Denetimli serbestlik hakkımı reddettiler. Dediler ki, "İyi hal değil." Disiplin cezam yok, bir şey yok. Cezaevi yönetimi toplandı, bir karar aldı, onların yetkisinde bir şey değil de beni öven öven, üç sayfalık beni öven bir karar yazdılar. Şöyle de işte cezaevine saygılıdır, personele saygılıdır, kitap okur, müzik çalar. Avukatlarıyla saygılıdır, avukatları bize saygılıdır, disiplin cezası yoktur, şöyle de iyidir. Üç buçuk sayfa beni övmüş, "Bu nedenlerle denetimli serbestliğinin reddine..." demiş. Yani aslında verdikleri mesaj şu; "Bize bu karar aldırıldı. Demirtaş'ın cezaevi yönetimiyle, buradaki infazla, hiçbir sorunu yok. Bütün çalışanlara saygılı, herkes de ona saygılı ama bu gerekçelerle reddine..." dediler. Peki. Şartlı tahliye süremi dolmasını bekledik bu defa. Birkaç ay sonra da şartlı tahliye hakkım doğdu. O sırada da ne kadar tacizci, tecavüzcü, hırsız, çete, mafya varsa tahliye oluyor, koşuyor Bahçeli'nin elini öpüyor, o sırada fotoğraf çekiyorlar. Şartlı tahliye talebimi de aynı gerekçelerle, "İyi halli olduğu için..." dediler. "Çok iyi halli olduğu için reddine..." dediler. Tam 4 yıl 8 ay ful yatırıldım. 4 yıl 8 ayın, 4 yıl 8 ayını hükmüme saydılar, tutukluluğa düştüler. Dolayısıyla tahliye olamadım. Çünkü yetmiyordu. Bir iki ay daha yatmam gerekiyordu ki tahliye olabileyim. 4 yıl 8 ayın tamamının bitmesi lazım.

İşte tam o sırada, tam o sırada bir akşamüstü, yine kız kardeşim Aygül, Avukat Aygül Demirtaş'la görüşüyorum avukat odasında, akşamüstü artık

Diyarbakır'a dönecek kız kardeşim, vedalaştık. Tam çıkmak üzereyken, personel geldi dedi ki, "SEGBİS'ten, Ankara'dan Cumhuriyet Başsavcılığı istiyor." Düşündük, kardeşim de düşündü. "Bir dosyamız yok Ankara'da." dedi. "Neyin şeyi bu?" Acaba tanık sıfatıyla mı, müşteki sıfatıyla mı bilmiyoruz. Dedim, "Tamam, sen çık dışarıda öğren, neyin nesidir. Sonra savcılığa bildir, uygun bir zamanda avukatım hazır olduğu zaman bağlanırsınız, öğrenirsiniz." "Tamam." dedi. Dışarı çıktı, yarım saat geçmedi, kardeşim döndü dedi ki, "Yahu, Ankara Savcılık Kobani soruşturmasından dolayı ifadeni almak istiyormuş." Hangi soruşturma, işte MYK'nin dosyası. Yani tefrik edildiğimiz dosya. Bizim şüpheli olmadığımız dosyada ifadeni istiyormuş. "İlginç." dedim. Bir müddet sonra savcı bağlandı, tanımıyorum, Ahmet Altun'muş. Hatırlamıyorum. Çünkü simalar, isimler aklımda kalmıyor. Savcı Bey dedi ki işte, "37 kişiyi ölümlüne azmettirmekten, şu kadar yaralama, şu kadar bilmem ne..." Saydı işte. İddianamede bugün bulunan bütün suçları saydı. "Bundan dolayı şüpheli sıfatıyla ifadenizi alacağız." dedi. "İyi." dedim, "Bana bir gün müsaade edin, avukatlarım gelsin, şu anda avukatlarım da yanımda yok. Dosyayla ilgili alınması gereken evrakları alsınlar, biz bir ifade hazırlığı yapalım, size ifade vereyim dedim." "Tamam." dedi. "O zaman biz avukatların bizimle temasa geçsinler, avukatların da gelince biz ifadeni alacağız." Tamam, tamam." dedim. Ondan sonra tekrar avukatlarım geri döndüler cezaevine, dediler ki, "Evet, Kobani dosyası, ikinci dosya." Yani MYK'nin, bizim şu anda tutuklu arkadaşların yıllardır süren, sürüncemede kalmış dosyası, oradan ifadeni alacak. "Ona göre" dediler, "Hazırlık yapacağız. Gün belirleyeceğiz, savcıya bildireceğiz. Bir gün SEGBİS'le bağlanıp tekrar..." Hatta ben dedim ki, "Oraya gelmek istiyorum. O kadar ciddi suçlama yöneltiyorsanız, ben bizzat savcılığa geleceğim, huzurda ifadeni vereceğim avukatlarımla birlikte." "Tamam." dedi Savcı Bey de. "Olur." dedi. Avukatları gönderdim, bir saat aradan geçmedi, tekrar gardiyanlar geldi, infaz koruma memurları, dediler ki, "Bu defa sulh cezadan sizi çağırıyorlar." "Hangi sulh ceza?" "Ankara." İlginç. Çıktım. Dediler ki, "Sizi tutuklamaya sevk ettiler." "Kim?" "Kobani soruşturması."

Bakın, savcı ne soru sordu... Sadece, "Bir soruşturma başlattık." dedi, "İfadenizi alacağız." Ben de aynen böyle, "Tamam. Avukatlarımla birlikte ben bizzat geleceğim oraya. Birkaç gün içerisinde hemen netleştirelim, gelip ifadeni vereceğim." Hükümlüyüm zaten. Kaçacak yerim yok. Bu savcı dosyayı, SEGBİS'i kapatır kapatmaz tutuklamaya sevk etmiş. Kumpasa bakar mısınız ya! Yani "İfade vermiyorum." dememişim, "Bizzat gelmek istiyorum." diyorum. Bir çıktım SEGBİS'e, Figen Hanım da SEGBİS'te. O da anlamaya çalışıyor.

Avukatımız yok. Onun yok, bizim yok. O sırada adliyenin içinde genel merkez avukatlarımızdan Kenan arkadaşımız, Avukat Kenan Maçoğlu geldi. Sulh Ceza Hakimliğinin içinde durumu bize anlattı. “Şu anda” dedi, “Operasyon yapılıyor, kumpas yapılıyor. Savcı Ahmet Altun kumpas yapıyor.” Avukatımız sulh hakiminin önünde anlattı bize. “Sorgu hakimi yoktu burada.” dedi. “Nöbetçi sorgu hakimi, sulh ceza hakimi gelmek istemedi. Dosyayı oraya sevk etmek istediler, kabul etmedi. Şu anda nöbetçi olmayan başka bir sulh ceza yargıcını sağlık raporu almış olmasına rağmen, Güven Hastanesine sağlık kontrolüne gitmiş olmasına rağmen aradılar, onu çağırdılar, onu getiriyorlar, tutuklamayı ona yaptıracaklar. Bilginiz olsun.” dedi.

“Bu bir kumpas dosyasıdır. MYK’mizin soruşturmasının sürdüğü dosyadır. Soruşturma 214 ve 2911 üzerinden yürürken birdenbire anayasal suçü dönüştürüldü. Bunların hiçbirinden haberimiz yok. Soruşturma gizlidir. Bilginiz olsun.” dedi. Figen Hanım’la birlikte, gelen hakime bunları anlattık aynen. Dedik, “Durum böyle.” Hakim, bakın, ne delil okudu bize ne evrak okudu bize. Hiçbir şey yapmadı. “Şüphelilerin atılı suç vasfı, falan filan tutuklanmasına...” diye dosyayı kapattı, kaçtı. Bu kadar. Kaçtı resmen. Kapattı, böyle hızlı bir şekilde gitti. SEGBİS’ten izliyoruz. Şu anda Yüksel Kocaman, Ankara Cumhuriyet Başsavcısı ve o tutuklamayı yapan hakim ikisi de Yargıtay üyesi. Biri sulh cezadan Yargıtay üyesi yapıldı, biri Ankara cumhuriyet başsavcıyken Yargıtay üyesi yapıldı.

Sonra 19. Ağır Ceza Mahkemesinde ben duruşmaya çıktım. Tutuksuzdum ama hükümlüydüm. Dolayısıyla SEGBİS’ten bağlandım. Yüksel Kocaman’ın bu kumpastan sorumlu olduğunu, hukuk önünde hesap vereceğini, avukatlarımın bu soruşturmayı mutlaka takip edeceğini, ben ölsem bile bu hukuk mücadelesinin süreceğini ve bu kumpastan dolayı hesap vereceğini savunmamda söyledim. Ve savunmamın o kısmından daha sonra bana dava açıldı. Yüksel Kocaman’ı terör örgütlerine hedef gösterme ve tehditten iki buçuk yıl bana ceza verildi. İstinaf’a gitti, İstinaf bozdu, geri döndü, aynı cezayı tekrar verdiler, şu anda İstinaf’ta bekliyor. Neyi bekliyor? Yeni AİHM kararı ve AYM kararını bekliyor. “Karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz”in başka bir dosyası. Şu anda İstinaf’ta tutuyorlar. Bu esnada İstanbul’da yargılandığım bir Cumhurbaşkanı’na hakaret dosyasında, ki konuşmamın içinde Cumhurbaşkanı da geçmiyor, Recep Tayyip Erdoğan da geçmiyor, o zaman hükümet sistemi, Davutoğlu başbakan ve ben Hükümete bir eleştiri yapmışım. Eleştiri, hakaret yok, gerçekten hakaret de yok, hiçbir şey yok. Yani uyduruk bir dosya. Oradan bana, Cumhurbaşkanı’na hakareten tam üç buçuk yıl ceza verdiler, üç buçuk

yıl. Cumhuriyet tarihinde, Cumhurbaşkanı'na hakaretten üç buçuk yıl ceza verilmiş tek kişi benim. O dosya İstinafi geçti, Yargıtay'a gitti, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı dedi ki mütalaasında "Bozma istiyorum. Çünkü savunmada demişler ki 'Benzer sözleri Mecliste de sarf etmişim.' Bakmadığınız için bozulması..." demiş. Yargıtay o dosyayı iki yıldır elinde tutuyor. Niçin? "Karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz." için bekliyor. Ola ki siz tahliye etmek zorunda kaldınız, AYM kararı ya da AİHM kararıyla, yedekte o dosyalar bekliyor. Anında hükümlü hale getirebilmek için tutuluyorlar şimdilik.

Biz 4 yıl 8 aylık hükmü bitirdiğimizde, burada hükmü tümüyle cezaı çekip bitirdiğimizde, Sırrı Süreyya Önder'in Anayasa Mahkemesinde aynı üç buçuk yıllık cezası hak ihlali, ifade özgürlüğü, hak ihlaliyle bozuldu. Sırrı Süreyya Önder dokuz aydır Kandıra'da cezaevinde yatıyordu, aynı suçlamayla. Sırrı Süreyya Önder'e duruşma bile açılmadan, tensiple beraatına ve tahliyesine karar verildi, serbest kaldı. Benim dosyam Anayasa Mahkemesi önündeyken ben Sırrı Süreyya Önder'den iki gün önce Anayasa Mahkemesine başvurmuştum. Avukatlarım, ondan iki gün önce. Benim dosyama bakmadılar, Sırrı Süreyya Önder'inkini bozdular. Tahliye oldu, beraat etti. Benim dosyam orada beklerken, Anayasa Mahkemesinin önünde tam bir buçuk yıl bekledi, dosyayı ele almadılar. Sırrı Bey'in, sağ olsun onunkini, en azından o iyiliği yaptılar, haksız yere uzun süre tutmadılar artık. Anayasa Mahkemesi benim dosyayı ele almadan, Mecliste bir usul değişikliği yapıldı ve propaganda suçları da dahil, konuşmayla ilgili bütün suçlamaların Yargıtay denetimine de tabi olacağı yeniden yasaya konuldu. Dolayısıyla Anayasa Mahkemesi dedi ki, "Yeni yasa değişikliği nedeniyle iç hukuk yolları, daha doğrusu hukuk yolları tüketilmediği için..." dosyamı iade etti. Bakmadı dosyama. Dosyam bu defa Yargıtay'a gitti. Yargıtay'da beklerken hani en azından hani Sırrı Süreyya Önder'inkini AYM ihlal vermiş, beraat etmiş, Yargıtay'ın da en azından onu emsal alması lazım. Yargıtay cezamı orada da onayladı, kesinleştirdi. Tekrar AYM'ye götürdük mecburen. İki yıl da orada bekledi. Toplamda üç buçuk yıl. Anayasa Mahkemesinin önünde dosyam bekliyor, halen gündemine almış değil, halen orada.

2018 cumhurbaşkanı seçimleri gayri meşrudur

Bu esnada, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin ilk kararının uygulanmaması, uzun tutukluluk ve seçme, seçilme hakkımın ihlal edilmesi gerekçeleriyle Anayasa Mahkemesine arkadaşlarımız başka bir dosyayı götürmüştü.

Ben Cumhurbaşkanı adayırken dosyayı ele almayan, seçimin geçmesini bekleyen Anayasa Mahkemesi, seçimden neredeyse bir yıl sonra, ben yeniden hükümlü hale gelince hak ihlali kararı verdi ve “Uzun tutukluluk seçme, seçilme hakkı ihlali kararıdır.” dedi. “O adayken serbest bırakılmamış olması hak ihlalidir.” dedi. Bakın, seçim üzerinden bir yıl geçmiş -tahliye veremiyor çünkü başka dosyadan hükümlüyüm- “Seçme seçilme hakkı ihlal edilmiş.” dedi ve “Uzun tutukluluk, kişi güvenlik hakkı ihlal edilmiş.” dedi. 19. Ağır Ceza Mahkemesinin iki buçuk yıllık tutukluluğuna “Uzun.” dedi. 50 bin TL de tazminata hükmetti. Bahçeli, “Anayasa Mahkemesi kapatılmalıdır derhal.” dedi. Tehdit etti, bilmem ne yaptı fakat AYM’nin kararı pratikte hiçbir işimize yaramadı.

Şunu netleştirdi ama; ben cumhurbaşkanı adayırken tutuklu olmam, seçme seçilme hakkımın ihlaliymiş, Anayasa Mahkemesi bunu teyit etti. Dolayısıyla 2018 cumhurbaşkanı seçimleri gayri meşrudur. Defalarca bunu buradan söyledim, kimse dikkate almadı. Yine eleştiriyorum, bizim arkadaşlar dahil. AYM kararıyla tescillendi. AYM karar dedi ki, “Bir cumhurbaşkanı adayının tutuklu olması ihlaldir, seçim de onun tutukluluğundan yapılmıştır.” Ama bunu seçimden bir yıl sonra söyledi AYM. Hiçbir işe yaramadı. Dolayısıyla AYM de kumpasın parçası oldu. AİHM’in kararının uygulanmaması yani bizatihi mahkemeniz tarafından, heyetiniz tarafından Büyük Daire kararının uygulanmaması ve önceki birkaç başvuruya ilgili AYM’ye götürdüğümüz dosyada Anayasa Mahkemesi beş başvurumu birleştirerek karar verirken ikinci tutukluluğumu incelemeydi. Yani ikinci, Figen Başkan’la birlikte ikinci defa Kobani kumpas davasında tutuklandığımızı incelemeydi. Beş ayrı dosyayı birleştirdi, en acil olan tutukluluk başvurusunu incelemeydi. Ne zaman? Tam dört buçuk yıl önce. Dört buçuk yıldır tutukluluk başvurusu, haksız tutukluluk başvurusu AYM’nin önünde bekliyor, dört buçuk yıl. AYM’nin bireysel başvuru tarihinde böyle bir süre yoktur.

Bir tutukluluk acil incelemeydi. Örneğin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi dokuz ayda sonuçlandırılmış bir tutukluluk başvurusunu AYM açısından uzun bir süre saymıştır. Benim açımdan 13 ayda sonuçlanmamış dosyayı darbe girişimi nedeniyle yoğunluğun artmış olmasını makul gerekçe saydığı için “13 ay normaldir.” demiştir. Ama “Darbe girişimi olmasaydı bu çok uzun bir süredir.” diyen AİHM’e karşı, AYM tam dört buçuk yıldır ikinci tutukluluk dosyayı incelemiyor. İki defa gündeme aldılar, iki defa gündeme aldılar. Daha geçen gün de anlattım, duyurdular, sitelerinde duyurdular. Demirtaş kararı görülecek. Genel Kurulda üstelik. Daire de değil. İki defa da ertelediler. İki

defa da karar vermektan imtina ettiler, dört buçuk yıl. VeleV ki haksız bir tutuklamaysa dört buçuk yıl bekletiler. Bu arada seçimler oldu. Yerel seçimler oldu, cumhurbaşkanlığı seçimleri oldu, bu arada ikinci davanın bak artık hüküm aşamasına geldik. Ama AYM henüz karar vermiyor. Dedim ya, Can Atalay'ı -yanlış anlaşılmasın- Can Atalay'ı ne güzel ki sekiz ayda iki defa, üç defa gündeme alabildi. Ama dört buçuk yıldır benim başvurumu gündeme almıyor. Ne zaman alacak onu da bilmiyoruz. En son gerekçesi şuydu; üyelerden birinin dosyaya hazır değilim demiş.

Anayasa Mahkemesi, buna rağmen geçtir. Can Atalay kararı bile gecikerek veriliyor. Yine de en azından iki defa Genel Kurul toplandı, bir defa da daire gündemine aldı, üç defa gündemine aldılar, iki defa da karar verdiler ama Demirtaş kararını dört buçuk yıldır vermiyorlar. Siz de vermiyorsunuz. AIHM kararını uygulamıyorsunuz. Bak, 19. Ağır Ceza Mahkemesindeki tutukluluğunun uzun olduğu, ihlal olduğu kesinleşti. AYM kararı var. Orada bile uzun tutukluluk olmuş. Siz zaten bilmiyorum, hesaplamıyorum artık kaç yıldır sizin dosyanızda tutukluyuz, değerlendirme yaparken öyle gerekçeler yazıyorsunuz ki öyle akla hayale sığmayacak gerekçeler, resmen bu siyasi beklentiler doğrultusunda karar almış olduğunuzu teyit ediyorsunuz. Şimdi sizin mahkemenizde, iddianamenin hazırlanması, davanın açılması, ilk savunmalarımız, orada neler yaşandıyı anlatacağım ama bugünlük ara vermek istiyorum çünkü saat 4'te aile telefon görüşü hakkım var, onu da kaçırmak istemiyorum. Heyetiniz uygun görüyorsa artık bugün yoruldu, yarın vereceğiniz karara göre o saatte tekrar savunmama devam etmek istiyorum.

Cumhur İttifakının sözcüleri davaya müdahale ediyorlar, amaçları nedir

Evet, evraklarımı kontrol edip hemen başlıyorum kaldığım yerden. Günaydın arkadaşlar, herkese merhabalar, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Dün, daha dokunulmazlıklarımız kaldırılmadan önce başlayan algı operasyonları, arkasından bunun yargı ayağında ne tür usulsüzlüklerle devam ettiği ve davanın açılma süreci, gözaltına alınmamız, tutuklanmamız sürecinde yaşanan hukuksuzlukları, usulsüzlükleri kayda geçmiştım. O dönemin bir de siyasi atmosferi var ki, asıl bu usulsüzlüklerin, hukuksuzlukların yapılmasının altında yatan gerçek nedendi. Ona kısmen değinmiştım ama burada hem bazı fezlekelerde yargılama konusu haline gelmiş, o dönemin siyasi çalışmaları hem de tutuklanmamızın altında yatan güncel veya tarihsel nedenlerle bağlantılı olduğu için şimdi oradan devam etmek istiyorum.

Bir defa, 2015 Haziran seçimleri Türkiye çok partili sistemi içerisinde belki de en kritik seçimlerden biridir diyebiliriz. Çünkü Cumhuriyet tarihi boyunca yok sayılan, görmezden gelinen, yok edilmeye çalışılan; dili, kültürü, kimliği yasaklanan Kürtler başta olmak üzere bütün ötekileştirilmiş kimliklerin, inançların; resmi ideoloji dışında, devletin kuruluş ideolojisi dışında hep birlikte örgütlendikleri bir parti, bir çatı partisi diyebileceğimiz Halkların Demokratik Partisi yüzde 13.12 oya ulaşmış ve 80 milletvekiliyle parlamentoya girerek herhangi bir partinin tek başına parlamento çoğunluğunu elde etmesini engellemiştir. Hükümetin kurulması da koalisyonlara kalmıştır.

O dönemde Türkiye siyaset tarihinde, bugünü de etkileyen ama bugünkü şekillenmeyi tarihten, geçmişten alan bir yeni uzlaşma gerçekleşti. Bizim yaptığımız siyasi çıkışa karşılık yani Türkiye'nin bütün sorunlarının demokratik çerçevede çözümü, yeni bir anayasa, toplumsal uzlaşma ve barış, bir arada yaşama kültürünün gelişebilmesi için gerekli olan bütün demokratikleşme adımlarının savunulduğu çizginin karşısında milliyetçi, dinci referanslarla örgütlenmiş ve milliyetçi cephe diyebileceğimiz bugün AKP, MHP veya Cumhuriyet İttifakı olarak kendini kodlamış iktidar blokunun neler yaptığını, hedeflerini ve bu dava üzerinden kurulmaya çalışılan siyasi amaçları biraz anlatmaya çalışacağım. Çünkü doğrudan Cumhuriyet İttifakının sözcüleri halen davaya dışarıdan, içeriden müdahale ediyorlar, halen yönlendiriyorlar, talimatlar veriyorlar. Anayasa Mahkemesi dahil olmak üzere heyetiniz, mahkemeniz dahil olmak üzere ağızdan çağrılar yapıyorlar, algı yaratıyorlar. Amaçları nedir, ne yapmaya çalıştılar ve biz bundan nasıl etkilendik, ne tür zararlar gördük?

2012 sonunda açlık grevlerinin bitirilmesiyle Öcalan'ın çağrısının, daha doğrusu notunun cezaevlerine ulaştırılması, arkasından iki el yazılı mektubun İmralı'dan, Öcalan'dan alınarak Recep Tayyip Erdoğan'a, Cumhurbaşkanı'na götürülmesi, arkasından başlayan İmralı çözüm süreci olarak adlandırılan çözüm süreci döneminde Türkiye yeni bir arayış içerisindeydi. Ve Cumhuriyet kurulduğundan beri ilk defa Kürt sorununun ve bununla bağlantılı bütün demokrasi sorunlarının diyalog içerisinde müzakereyle parlamentoda yasa ve anayasa yapımıyla birlikte kalıcı olarak çözülmesi politikası hayata geçiyordu. O dönem iktidar bunun yürütücüsü, Mecliste ve yürütmede de Hükümette de bunun en azından hayata geçmesi için pratik adımları atan yürütücüsüydü. Biz de Halkların Demokratik Partisi olarak bütün bu süreci destekleyen, görüşmelerin içerisinde olan bir partiydik. Partinin eşbakanlarından biri olarak da ben de bu bütün görüşme trafiğinin içerisindeydim.

Dün size Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 2014 sonundan başlayarak 2015 ağırlıklı olmak üzere bütün bu sekiz yıl boyunca benim ismim üzerinden ve partimizi de hedefe koyarak nasıl bir algı çalışması yürüttüğünü, bunun kesintisiz şekilde nasıl yaptığını özetle anlatmış ve kayda geçmişim. Şimdi müsaadenizle, Recep Tayyip Erdoğan'ın 2013 yılında meselelere nasıl baktığını gösteren birkaç mesajını okumak istiyorum.

Çözüm süreci devam ediyor, 2013 yılındayız. Mesajların içeriğine lütfen dikkat edin. Politikanın nasıl hızlı değiştiğini az sonra okuyacağım gelişmelerle birlikte daha iyi anlayacağız ve "bu dava nereden açıldı, nasıl başladı"yı daha tarihsel boyutuyla yerli yerine oturtmuş olacağız.

Diyor ki Recep Tayyip Erdoğan bir tivitinde, okuyacaklarımın hepsi Recep Tayyip Erdoğan'ın tivitleri, tek tek göstermeyeyim. Kendi resmi Twitter hesabından. "Çatışma, uzlaşmadan; öldürmek, yaşatmaktan daha kolaydır, biz zora talibiz." Bakın "çatışma, uzlaşmadan; öldürmek, yaşatmaktan daha kolaydır, biz zora talibiz." Yani "Yaşatmak ve uzlaşmadan yanayız." diyor.

Yine başka bir tivit. "Barış istemeyenlerin oyununu milletimizle birlikte bozacağız." Söz ettiği, kastettiği çözüm süreci.

Başka bir tivit. "Ülkemizde aylardır hiçbir anne ve baba terör nedeniyle evlat acısı yaşamadı." Ülkenin cumhurbaşkanı atmış bu tivit.

Başka bir tivit. "Her yıl belli sayıda şehit vermeyi, büyük bedeller ödemeyi, sineye çeken, kabullenen bir anlayış ne insanidir ne de vicdanidir."

Tekrar okuyorum, önemli bu çünkü. "Her yıl belli sayıda şehit vermeyi, büyük bedeller ödemeyi, sineye çeken, kabullenen bir anlayış ne insanidir ne de vicdanidir."

Başka bir tivit, "Bugün gerçekleşen..." Bugün dediği de -Nisan 27' de atmış bu tivit- Öcalan mektubu okunmuş ve dediğim gibi, biz Kandil'den silahların bırakılmasına dair mektubu getirmişiz o tarihte ve Recep Tayyip Erdoğan şu tivit atmış: "Bugün gerçekleşen, şehitlerimizin hayallerinin gerçekleşmesidir. Karanlık bir devrin kapıları kapanıyor. Türkiye'nin makus talihi değişiyor."

Hani dün okumuştum ya, diyordu ya, "Bunlar Kandil'de" diyor "Terör başarıyla el ele fotoğraf çekmediler mi?" İşte o fotoğraftan sonra alıp geldiğimiz mektubun Türkiye'ye ulaşmasıyla birlikte attığı tivit. "Bugün gerçekleşen, şehitlerimizin hayallerinin gerçekleşmesidir. Karanlık bir devrim kapıları kapanıyor. Türkiye'nin makus talihi değişiyor."

Veciz bir söz. Başka bir tivit okuyorum. "Kırlı bir savaşın kazananı, şerefli bir barışın kaybedeni olmaz." Recep Tayyip Erdoğan. Tekrar okuyorum "Kırlı bir savaşın kazananı, şerefli bir barışın kaybedeni olmaz."

2013 yılında buna benzer mesajlar atan, konuşmalar yapan, kamuoyuna bu yönlü mesajlar veren Recep Tayyip Erdoğan, aynı zamanda İmralı'ya gönderdiği heyetler aracılığıyla görüşme trafiğini sıklaştırmıştı. 2014 yılına geldiğimizde, bugün davanın konusu olan, kumpas davasının konusu olan Kobani eylemlerinin de yaşanmasından sonra bir an önce çözüm sürecinin nihayete ermesi için heyetlerin gidişi sıklaşmış, benim de içinde bulunduğum heyetler hem Hükümet yetkilileriyle yine hem Kandil'de KCK yetkilileri hem de İmralı'da Öcalan'la görüşme trafiğini sıklaştırmıştı. Neden? Çünkü artık nihayete varılmak isteniyordu, biz de bu konuda elimizden gelen bütün gayreti gösteriyorduk ve bir protokol üzerinde tartışma yürütülüyordu.

Neydi bu protokol? Daha sonra 28 Şubat 2015 tarihinde, İstanbul'da Dolmabahçe Sarayında, Hükümet yetkilileri ve partimizin yetkililerinin birlikte katıldıkları bir toplantıyla canlı yayında kamuoyuna açıklanacak olan Dolmabahçe Mutabakatı olarak bilinen protokoldü. Bu protokol çok önemli. Çünkü Türkiye'nin artık bir daha şiddetle, silahla, bombayla, çatışmayla, ölümlerle, kanla anılmayacağına dair elinde silah bulunduran örgüt, Öcalan'ın sürece katılımı, desteği, bizim taraflar arasındaki uzlaşmayı sağlayan girişimlerimiz sonucu ve Hükümetin de onaylamasıyla birlikte ortaya çıkan bir protokoldü. Protokolün maddeleri üzerinde burada uzun uzadıya durmayacağım ama o protokole kamuoyundan, bir kısım kamuoyundan tepkiler de gelirken Türkiye genelinde olumlu karşılandı. Nihayetinde PKK artık silah bırakıyor ve 1984'den beri Türkiye'de acılara neden olan; kan kaybına, can kaybına, bununla birlikte maddi manevi morallerin kaybına yol açan büyük bir yıkım süreci diyebileceğimiz süreç kapanıyor, artık siyaset öne çıkacak diye herkes haklı olarak seviniyordu.

Bu bahsettiğim Dolmabahçe toplantısı Şubat 2015'te yapıldığında, Kobani olayları yaşanmış, HDP'nin çağrısı olmuş, dün okuduğum birkaç tane yazar tetikçilik yaparak bizi hedef göstermiş, buna rağmen mesele bizim üzerimize yıkılmak istenmemiş, bir komplo, bir kumpas kimsenin aklına gelmemiş ve partimizin de içinde bulunduğu Hükümet heyetiyle birlikte Dolmabahçe Sarayında yani Meclise ait bir sarayda açıklama yapıldı. Bu öyle sıradan bir şey değil. Yani bugün terörist olarak suçladıkları parti, katil olarak suçladıkları bizler, "Yasin Börü'nün katili" diye neredeyse üç yüz defa açıklama yapan Cumhurbaşkanı'nın bilgisi, onayıyla, desteğiyle Dolmabahçe'de Hükümet ile partimiz arasında bir deklarasyon yayınlanıyordu. Bu çok önemliydi. Biz deklarasyonun tarafı değildik ama en azından bütün o süreçte bulunduğumuz için deklarasyonu heyetimizden Sırrı Süreyya Önder okudu, Başbakan Yardımcısı

Yalçın Akdoğan orada bulunuyordu, yine diğer heyet üyelerimiz oradaydı. AK Parti'den de Efkan Ala ve Mahir Ünal diye hatırlıyorum, toplantıda bulunuyorlardı.⁴⁵

O toplantı gerçekleşikten hemen sonra iktidar yanlısı medyada tabii büyük bir coşkuyla verildi, sevinçle verildi, "Artık silahlara veda" başlığıyla verildi. Barışın kutlamaları yapıldı. Aynı gün benim de bir açıklamam oldu. Dedim ki "Şimdi, aradaki uzlaşmaya göre İmralı'da, Ankara'da, Kandil'de yaptığımız görüşmelerden çıkan sonuca göre bundan sonra atılması gereken adım..." ki bu bizim bir dayatmamız falan değildi, İmralı'da Öcalan ile devlet yetkililerinin vardıği mutabakattan söz ediyordum ben. Dedim ki, "Bundan sonra atılması gereken adım, bir akıl insanlar heyetinin İmralı'ya gidip nihai olarak kendisinden bir mektup almaları. Mektup diyelim ismine ama akıl insanlar önünde Abdullah Öcalan, 'Ben buradan sizlerin önünde nihai olarak PKK'nin silahlarını bırakmaları ve Türkiye'den de nihai olarak çıkmalarını, bu çatışmaların, bu savaşın nihai olarak son bulması çağrısı yapıyorum.' diyecek. Akil insanların huzurunda bir tutanak tutulacak, devlet görevlisi olacak, HDP heyeti olacak." Sırrı Süreyya Önder arkadaşım savunma yaparken burada değildim ama eminim detaylarıyla anlatmıştır. Bütün o toplantı sonucunda çıkan tutanak da akıl insanlar, devlet heyeti ve bizim heyetimiz tarafından imzalanacak. Hatta Abdullah Öcalan'ın, bir orada devlet yetkilisine şöyle bir önerisi de olmuştu. Demişti ki, "Eğer benim de imzalamam isteniyorsa imzalarım ama 'Yok, Abdullah Öcalan imzası sıkıntı olur.' deniliyorsa ben ısrarcı değilim. Buradaki hazirun imzalarsa bu da geçerlidir. Bunu kamuoyuyla paylaşırsınız. Heyet de bu görüşmenin sonuçlarını Kandil'de KCK'ye aktarır ve bu süreç tamamlanır. Onlar da konferansını, toplantısını yapıp duyurusunu yaparlar ve nihai olarak bu iş bitmiş olur. Geri kalan bütün işler artık parlamentonun işidir, siyasetin işidir."

Dolayısıyla atılması gereken, Dolmabahçe Mutabakatından sonra atılması gereken adım, akıl insanların İmralı'ya gitmesiydi. Ben de o gün o açıklamayı yaptım. Dedim ki, "Artık sıradaki adımın bir an önce gerçekleşmesi için Hükümet, akıl insanlar, hazırlıklarını tamamlayan herkese çağrı yapıyoruz, bir an

⁴⁵ 28 Şubat 2015 tarihinde ilan edilen Dolmabahçe Mutabakatı, İstanbul'da bulunan Dolmabahçe Sarayında; İmralı Heyeti üyeleri HDP milletvekilleri İdris Baluken, Pervin Buldan ve Sırrı Süreyya Önder ile İçişleri Bakanı Efkan Ala, Başbakan Yardımcısı Yalçın Akdoğan, AKP Grup Başkanvekili Mahir Ünal, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşarı Muhammed Dervişoğlu katılımlıyla duyuruldu.

önce bu süreci tamamlayalım." Çünkü bir elimiz yüreğimizde. Her an provokasyonlar oluyor, süreç bozulabilir. Süreç içerisinde çok ciddi provokasyonlarla karşılaşıldı çünkü. Kobani provokasyonları da bunlardan en önemlisiydi. Buna rağmen sürece geri dönmüş olması bir an önce hepimizde bu işi huzurlandıralım, bitirelim, yeni provokasyonlar olmasın duygusu yaratmıştı. Ancak Dolmabahçe Mutabakatının açıklanmasından birkaç gün sonra 22 Mart 2015'te Cumhurbaşkanı Erdoğan şöyle bir açıklama yaptı; dedi ki, "Ben oradaki toplantıyı doğru bulmuyorum." Dolmabahçe için söylüyor bunu. "Çünkü bu toplantıda Hükümetin Başbakan Yardımcısı ile şu anda parlamento içinde olan bir grubun yan yana fotoğraf vermesini doğru bulmuyorum." dedi. 28 Şubat, 22 Mart. Yani yaklaşık 22 gün sonra bu açıklamayı yaptı. Oysa 28 Şubat günü yani Dolmabahçe Mutabakatının canlı yayını kamuoyuna duyurulduğu gün Erdoğan'ın Arabistan ziyareti öncesi yaptığı açıklama şuydu, aynı gün yaptığı açıklama şuydu; "Bu, hasretle beklediğimiz bir çağrıdır." Yani açıklama yapıldığında, "Hasretle beklediğimiz bir çağrıdır." diyen Erdoğan, 22 gün sonra, "Ben oradaki toplantıyı doğru bulmuyorum." dedi.

Tabii ki bu çelişki kamuoyunun, hükümetin, sivil toplum örgütlerinin, parlamentonun dikkatini çekti. Herkes bunun üstüne gitmeye başladı. Ne oldu da Erdoğan 22 günde fikrini değiştirdi? Bir defa, 7 Mart 2015'de yani Dolmabahçe Mutabakatından bir hafta sonra Erdoğan'ın yine kritik bir açıklaması var. Dedi ki, "400 vekil verin, bu iş huzur içinde çözülsün." Dün belirtmiştim, Erdoğan'ın bize, "Niye parti olarak seçime giriyorsunuz? Bağımsız niye girilmiyor?" dolaylı olarak teklifinin, önermesinin bir şekilde dayatmasının, ne dersiniz deyin, reddedilmesinden sonra yapılmış bir açıklamadır bu. "400 vekil verin, bu iş huzur içerisinde çözülsün."

11 Mart'ta Erdoğan yine bir demecinde, "Öcalan'ın çağrısı önemlidir." diyor. Halen Dolmabahçe Mutabakatını reddetmiş veya inkar etmiş değil. Sırrı Süreyya Önder anlatmışsa ben detaylara çok fazla girmeyeceğim ama oradaki oturma düzeniyle ilgili bir kriz çıkmıştı toplantı öncesi. Oradaki arkadaşlarımız beni aradılar, Başbakan Yardımcısı da Recep Tayyip Erdoğan'ı aramış. "Burada koltuk düzeninde, oturma düzeninde bir sıkıntı var, nasıl yapalım efendim?" diye. O da önermiş, "Şöyle oturun, abartacak bir şey yok, yan yana oturun işte karşılıklı oturun fark etmez, önemli olan o açıklamanın yapılması." demişti. Oradaki koltuk düzenine kadar, krizin çözülmesine kadar müdahil olan Recep Tayyip Erdoğan, 22 gün sonra, "Ben oradaki toplantıyı doğru bulmuyorum." dedi. Bu arada 17 Mart'ta yani Erdoğan'ın, "400 vekil verin, bu iş huzur içerisinde çözülsün." dediği, arada "Akil insanlardan benim bilgim

yok.” dediği, “Akil insanları kim seçiyormuş, kim gönderiyormuş, benim bundan haberim yok.” dediği günlerden sonra benim de “Seni başkan yaptırmayacağız” açıklamam olmuştu, 17 Mart’ta. Kronoloji bu şekilde işledi.

“Akil insanlar nereden çıktı? Bundan haberim yok. Dolmabahçe’yi doğru bulmuyorum.” açıklamasına, bizden önce Hükümet Sözcüsü Bülent Arınç cevap verdi. Bülent Arınç çıktı, bir bakanlar kurulu toplantısı sonrası açıklama yaptı ve dedi ki, “Yani Sayın Cumhurbaşkanı’nın bundan haberinin olmaması imkansız çünkü hepsini bilgisi dahilinde yaptık. Dolmabahçe Mutabakatı da akil insanlar heyeti de kendisinin bilgisinin dahilinde olmadan yapabilir miyiz bunları?” dedi, mealen anlatıyorum. İsim isim İmralı’ya giden insanlar belirlenmişti; gazeteci, hukukçu, akademisyen, sayıyı hatırlamıyorum 18-20 kişilik bir heyet. Erdoğan bu isimler üzerinde çalışmış, kimilerini reddetmiş, kendisi başka isimler önermiş. Liste üzerinde karşılıklı çalışmalar yürütülmüş heyetimiz ile Hükümet yetkilileri arasında. En nihayetinde Erdoğan “Tamam, bu son liste uygundur.” demiş ve o listenin içinde bulunan isimler İmralı’ya gidecek, onun hazırlığı yapılıyor. İmralı Cezaevinde bizim Abdullah Öcalan ile fotoğraflarda gördüğünüz işte bundan⁴⁶ biraz daha büyük bir odada görüşme yapıyoruz, onun hemen üst katında sürekli bir çalışma da yapılıyordu. Yani inşaat çalışması sesi de duyuluyordu ve yetkililer bize bilgi veriyordu, “Akil insanlar geldiğinde toplantı yapılacak, odanın hazırlığı yapılıyor.” Daha sonra ben yoktum ama diğer Sırnı Süreyya Önder arkadaşlarımız onların Pervin Hanım’ın gittiği bir günde çıkıp oradaki hazırlıkları da göstermişler. Uzun bir masa, karşılıklı koltuklar, çay, kahve makinası... Bildiğiniz, büyük bir toplantı salonu hazırlığı yapılmış. Akil insanlar gelecek; devlet heyeti, HDP heyeti ve Abdullah Öcalan bahsettiğimiz çağrıyı yapacaklar, tutanağı tutacaklar, varsa akil insanların önerisi, sorusu, eleştirisi neyse orada tartışılacak, bitecek, kapanacak, gidecek. Artık Dolmabahçe Mutabakatından sonraki çağrı netleşmiş olacak. Fakat Recep Tayyip Erdoğan’ın sadece bir hamle kalmış olan, sadece bir adım kalmış olan çözüm sürecini neden bitirdiğini biz halen bilmiyoruz. Neden bitirdiğini biz halen bilmiyoruz.

Çözüm sürecinde kimse Recep Tayyip Erdoğan’a başkanlık sözü vermedi

Deniyor ya, “Demirtaş ‘Seni başkan yaptırmayacağız’ dedi, çözüm süreci bitti.” Bunda haklılık payı olabilir mi? Mümkün değil. Çünkü çözüm süreci

⁴⁶ Savunma yaptığı SEGBİS odasını işaret ediyor.

Recep Tayyip Erdoğan'ı başkan yaptırmak üzere yürütülmüş bir çözüm süreci değil ki. Kendisinin de tivitlerinde belirttiği gibi, "Kirlili bir savaşın kazananı, şerefli bir barışın kaybedeni olmaz. Çatışma uzlaşmadan, öldürmek yaşatmaktan daha kolaydır, biz zora talibiz. Barış istemeyenlerin oyununu milletimizle birlikte bozacağız. Ülkemizde aylardır hiçbir anne ve baba terör nedeniyle evlat acısı yaşamadı. Her yıl belli sayıda şehit vermeyi, büyük bedeller ödemeyi sineye çeken, kabullenen bir anlayış ne insanidir ne de vicdanidir. Bugün gerçekleşen şey şehitlerimizin hayallerinin gerçekleşmesidir. Karanlık bir devrin kapıları kapanıyor, Türkiye'nin makus talihı değişiyor." Çözüm süreci buydu. En azından siyasi karşılığı, toplumsal karşılığı buydu. Çözüm sürecinde kimse Recep Tayyip Erdoğan'a başkanlık sözü vermedi. Tartışılmadı bile. Kendi aramızda da tartışılmadı. Bizim böyle bir sözümüz, vaadimiz de olmadı. Kendisinin bizden böyle bir isteği de olmadı.

Anayasa Komisyonunda, parlamentoda tartışıldı. Biz fikirlerimizi beyan ettik. AK Parti'nin önerdiği teklife karşı çıktık. "Bu bir başkanlık sistemi değil, bu bir diktatörlüktür." dedik. Orada, Mecliste tıkanıp kaldı. O, önceki bir çalışmaydı.⁴⁷ Çözüm sürecinde böyle bir vaadimiz olmadı. Kaldı ki biz seçim kampanyasında hangi sloganı kullanacağımızı... Çünkü seçim kampanyamızın startını vermişiz, "seni başkan yaptırmayacağız"la birlikte. Parti olarak girme kararı almışız. Bu da gösteriyor ki partimiz yüksek oy alacak, parlamentoya güçlü gireceğiz ama Recep Tayyip Erdoğan bu gelişmelere binaen Dolmabahçe Mutabakatını reddettiği gibi, "Akil insanlar heyetinin de artık İmralı'ya gidişine izin vermiyorum." dedi. "Böyle bir çalışmadan haberim yok. Bu neyin nesidir?" dedi.

Şimdi bakın, o tarihten sonra 22 Mart 2015, Recep Tayyip Erdoğan'ın Dolmabahçe Mutabakatını yok saydığı, görmezden geldiği, inkar ettiği, reddettiği tarihten sonra Türkiye bir daha da huzura kavuşmadı ve bunun müsebbibi olarak da bizi gösteriyor. Keşke cesur bir gazeteci çıksa da kendisine sorsa. "Yani bu kadar insanı içeriye atturdunuz da işte her gün cenazeler geliyor, her gün Türkiye ağır bedeller ödüyor da acaba 28 Şubat 2015'ten sonra o sivil akil insanlar heyetini göndermiş olsaydınız bambaşka bir Türkiye olmayacak mıydı? Bir başkanlık sevdası uğruna Türkiye'yi felakete sürüklemenin neresi

⁴⁷ 2011 seçimleri sonrasında TBMM bünyesinde; AKP, CHP, MHP ve BDP'nin katılımıyla Anayasa Uzlaşma Komisyonu kuruldu. Komisyon, yeni anayasaya ilişkin 70 bine yakın bireysel görüş, 500'e yakın da kurumsal görüş topladı. 25 aylık çalışma sonunda toplam 172 madde kaleme alıp, 40'tan fazlası temel hak ve hürriyetler alanında olmak üzere 60 maddede uzlaşmaya vardığı da daha sonra dağıldı.

vatanseverlik, neresi yurtseverlik, yerlilik, milliliktir?" Kimse bunu sormuyor. Çünkü tümüyle aks değiştirdi. AK Parti, Erdoğan tümüyle aks değiştirdi, yeni bir politikaya geçildi. 7 Haziran sonrası, birazdan partimize yönelik tutumlarını ve saldırılarını da tek tek okuyup kayda geçeceğim. Çünkü biz şiddet yanlısı, terör uygulayan, ortalığı yakıp yıkan, hedef gösterenmişiz ya, kimler hedef göstermiş bizi, onu da tutanağa geçeceğim ki, bu davanın iddianamesi yani daha ilk iddianame 2016'da hazırlanan, 2017'de açılan davanın iddianamesi hangi koşullarda hazırlandı, onu bir kez daha hatırlayalım ki, kim neler yapmış, hafıza tazeleyelim. Dediğim gibi, Haziran seçimlerini daha biz kazanmadan, Erdoğan'ın fikrinin değiştiği bir dönemi işaret ediyor. 7 Haziran öncesi Erdoğan'ın kafasında zaten yeni bir politik aks, yeni bir hat kurulmuştu. Bizi hedefe koyacağını seçim kampanyasında belirtmişti.

Herkes diyor ya, "7 Haziran seçimlerinde işte HDP barış sürecinin etkisiyle rahat rahat çalışma yürüttü, 80 milletvekili kazandı." Hatta şöyle diyor bazıları, ben televizyonda bazen denk geliyorum, bazı yorumcular, analistler diyor ki, "Bu devletin size verdiği imkanı doğru kullanamadınız." Sanki devlet bize KPSS'yle 80 milletvekili atadı, biz doğru kullanamadık. "Bu milletin verdiği imkanı doğru kullanmadınız. Barış içinde yaptığınız çalışma..." vesaire diyerek.

Ben şimdi, çalışmayı nasıl yapmışız, bir okuyayım. Bunlar çok çabuk unutuluyor. Üstelik bizim partimizden de bazı arkadaşların hatta partimizden şu anda ayrılmış başka parti kurmuş kişiler de dahil olmak üzere diyorlar ki, "O dönemde, 7 Haziran'da Demirtaş, Yüksekdağ'ın eşbaşkanı olduğu dönemde çok rahat koşullar vardı. Dolayısıyla seçim kazanmak kolaydı. Lay lay lom seçim kazandılar. Yüzde 13.2 oy aldılar, 1 Kasım'da da yüzde 10'u geçtiler. Son derece şenlikli bir ortamdı." Hayır. Hayır, bu bir çarpıtma. Kampanyayı yürüten bizdik, neler yaşadığımızı biz biliyoruz ve kayıtları da burada. Hepsini tek tek okuyacağım. Kayda geçsin, nelerle karşılaştık biz.

Bizi bugün iddianamede bunlarla suçlayanlar acaba bu saldırılara karşı tek bir soruşturma yürütüp ceza davası açtılar mı? Hayır. Bakın, hangi linç ortamında biz dokunulmazlığımızın kaldırılmasına gittik ve tutuklandık. Okuyorum tek tek. Sadece 7 Haziran seçimi öncesi 70 yerde kayıtlı, 70 yerde partimize stantlarımıza, seçim ofislerimize, parti binalarımıza saldırı yapıldı, 70 yerde. 7 Haziran'da. Öyle şenlikli (!) bir ortamda gitmişiz ya. Kampanyayı şenlikli kılmaya çalışan bizdik. Saldırıları, en azından öne çıkarmamaya çalışıp, moral bozmamaya, motivasyon bozmamaya çalışan bizdik. Yoksa dehşet şeyler yaşıyorduk.

Ne yaşandı mesela? 15 Mayıs 2015, "Tekirdağ Saray ilçesinde seçim irtibat büromuz 150 kişilik bir ırkçı grup tarafından kuşatıldı. 80 kişinin binada mahsur kaldığı saldırıya polis müdahale etmedi." Görüntüleri var. "Binaya taş ve şişelerin atıldığı saldırı nedeniyle binada mahsur kalanlar polis korumasında önce binadan sonra ilçeden çıkarıldı." Mayıs'tan söz ediyorum. Daha Haziran seçimlerine gelmemişiz.

Yine 18 Mayıs 2015. "Adana'da il binamıza bombalı saldırı düzenlendi. Gönderilen bir kargo paketinin açılması sonucu infilak eden bomba nedeniyle biri ağır dört partilimiz yaralandı. Aynı gün aynı saatte Mersin'de il binamıza bombalı saldırı düzenlendi. Bir gün önce saksılı bir çiçeğe yerleştirildiği belirtilen zaman ayarlı bombanın balkonda patlaması sonucu şans eseri ölen veya yaralanan partilimiz olmazken binada ciddi maddi hasar oluştu." Benim Adana parti seçim mitingi yapacağım gündü 18 Mayıs. Mersin mitingimizin, Mersin'deydim gece Mersin'de konakladım, sabah da Mersin il binamızda toplantı yapacaktık miting öncesi ama zaman yetişmediği için toplantıyı iptal ettik. Otelde arkadaşlarla lobide hızlı bir değerlendirme yapıp mitinge geçmeye karar verdik. O esnada yani benim de içinde bulunduğum, bulunacağım Mersin il binamızdaki toplantının yapılacağı yerde bir gün önceden konulmuş bomba patlatıldı. Aynı saatte Adana il binamızda bomba patlatıldı. Buna rağmen hiçbir şekilde sağduyuyu elden bırakmadan Mersin'de meydana toplanmış yüz binlerce insan galeyana gelmesin diye serinkanlı açıklamalar yaparak seçim meydanına, miting meydanına geçtik, sağduyu barış çağrılarını yaptık, kardeşlik çağrılarını yaptık. Çok iyi hatırlıyorum, bugün gibi hatırlıyorum, o miting izleyenler bilirler, kitle çok öfkeliydi. Çünkü benim de dahil olacağım toplantıya bir suikast planı yapılmıştı. Çok öfkeliydi herkes. Buna rağmen ben sahnedeki şunu söyledim, dedim ki "Şimdi miting bitecek, dağılacaksınız. Sizden ricam" dedim, "Geçtiğiniz her yerde AK Parti seçim bürosu, MHP seçim bürosu, CHP seçim bürosu, kime denk gelerseniz gelin, selam verin, el sallayın, eğer uygunsa gidin çayını için ama en küçük bir tatsızlığa, en küçük bir provokasyona izin vermeyin. Çünkü bu bombayı patlatanlar tam da bunun yapılmasını istiyor. Buna izin vermeyin." dedim ve Mersin mitingi de en küçük bir olay çıkmadan, taşkınlık yaşanmadan, provokasyon yaşanmadan bitti, mitingimizi gerçekleştirdik.

7 Haziran'da böyle lay lay lom kampanya yapmışız ya, bunlar unutuluyor. "3 Haziran günü seçim çalışmaları için Bingöl Karlıova'nın Serpemekaya köyünden gelirken uzun namlulu silahlarla saldırıya uğrayan seçim aracımızın şoförü Hamdullah Öge yaşamını yitirdi. Yapılan otopside Öge'nin ağır işkence

edilerek katledildiği ortaya çıktı.” Seçim minibüsümüzdü. Köyden kasabaya doğru tek başına seçim minibüsüyle gelen arkadaşımıza işkence edildi ve ağır silahlarla, uzun namlulu silahlarla taranarak öldürüldü, failleri hala bulunamadı.

4 Haziran, benim Erzurum’da katılacağım miting öncesinde üç dört bin kişilik bir grup miting alanının etrafını çevirdi. “Mitinge gelenlerin araçları ateşe verildi. Bu sırada minibüsün içerisinde bir arkadaşımız da vardı, diri diri yanmaktan son anda kurtuldu. 38 partilimiz sonuçta yaralandı. Şans eseri olaylarda yaşamını yitiren olmadı.” Buna rağmen Erzurum’da miting meydanına gittim. Barış konuşması yaptım, barış çağrılarını yaptım. Olay çıkmaması için, taşkınlık çıkmaması için son derece sağduyulu davrandık. Her şeye rağmen o etrafı sarmış üç dört bin kişilik grup benim konuşmam bitene kadar taşlamaya devam ettiler. Erzurum tarihinde ilk defa bizler İstasyon Meydanı, Cumhuriyet Meydanı’nda miting yapmış olduk. On binlerce katılımlı mitingdi. Dağılırken de hiçbir partilimiz en küçük bir olaya, taşkınlığa mahal vermedi. Başka bir güzergahtan mitingi tahliye ettik. Ancak ben oradan ayrıldıktan sonra geri beni aradılar, o dönem Erzurum adayımız Seher Hanım, Seher Akçınar “Ben miting alanındayım.” dedi. “Maalesef buradan çıkamıyoruz. Sahneyi toplayacak olan teknik elemanlarla gençlikten bir grup arkadaşımızla burada mahsur kaldık. Etrafımız bu üç dört bin kişilik grup tarafından sarılmış durumda, çıkamıyoruz.” dedi. Bunun üzerine ben daha Erzurum miting alanından yeni çıkmıştım, ara sokaklarda polis eskortuyla Erzurum dışına çıkarıyorlardı beni, şoföre dedim ki “Hemen direksiyonu kır, geri gidiyoruz.” Polisler önümüzü kesti “Hayır.” dediler. “Mümkün değil, çok tehlikeli.” “Benim arkadaşlarım oradayken ben Erzurum’dan çıkmayacağım.” dedim ve tekrar miting alanına döndüm. Miting alanına döndüm, evet anlattıkları gibi etraf sarılmış, taşlar, sopalar, küfürler, hakaretler, polis durdurmaya çalışıyor ama gönülsüz bir müdahale işte en son İmamoğlu’nun Erzurum mitingindeki sahneleri hatırlıyorsunuz,⁴⁸ ondan çok daha beter bir linç ortamı.

Vali, İçişleri Bakanı, hepsi devreye girmiş, beni arıyorlar. İşte, “Efendim sizi oradan çıkaralım, biz sonra müdahale edeceğiz.” “Hayır.” dedim. “Buradaki arkadaşlar buradan çıkarılmadan çıkıyorum. En son ben çıkacağım.” Çıkar-

⁴⁸ İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, cumhurbaşkanı yardımcısı aday olarak 7 Mayıs 2023 tarihinde Erzurum’da katıldığı mitingde bir grubun taşı saldırısına uğramıştı.

mıyorlar arkadaşlarımızı, mahsur kalmış. Bir tek beni çıkaracaklar, oradakilerin ne olacağı belli değil. Bekledim ve otobüs getirdiler, bütün arkadaşlarımızı otobüse bindirdiler, çıkardılar. En son ben, Erzurum adayımız, daha sonra Erzurum milletvekili seçildi Seher Hanım. Seher Akçınar benim arabama bindi, oradan çıktık ve Erzurum'dan çıkarken şehrin çıkışına kadar polis eskortumuz dahil, koruma araçlarımız dahil, makam aracım dahil çıkana kadar taşlandı. Çünkü sağlı sollu insanlar birikmiş, önceden hazırlık yapılmış, bütün araçlarımız taşlandı. Biz o halde Erzurum'dan çıkış yaptık. Tarih 4 Haziran, seçimlere üç gün var ve o sırada neden oluyor bunlar? Dün size okuduğum Recep Tayyip Erdoğan'ın açıklamaları nedeniyle oluyor. "Terörist, katil, Yasin Börü'nün katili, işte bunlar terörün elebaşı." Dün okuduğum açıklamalar hep seçim meydanında yapılıyordu. Biz de barış çağrıları yapıyorduk. Bütün saldırıya biz maruz kalıyoruz, herkesi sakinleştirme, provokasyonu önlemeye çalışıyoruz.

Ondan bir gün sonra Erzurum'dan Diyarbakır'a döndüm. Diyarbakır mitingimiz vardı 5 Haziran. 5 Haziran'da Diyarbakır mitingimizde IŞİD'in bombalı saldırısı oldu. Ne çabuk unutuluyor, dün işte anlattım biraz, Erdoğan'ın yaklaşımını. "Diyarbakır'da maalesef." diyor "Tatsız, üzücü bir olay olmuş, tasvip etmediğimiz bir olay." Bahsettiğim bu miting işte. 5 Haziran günü ben sahnenin arkasında aracın içinde bekliyordum. Korumalar, bir kısmı aracın içinde bir kısmı aracın dışında bekliyor, konuşmak için çıkmak üzereyim, konuşma saatinde beni getirdiler sahnenin arkasına. O sırada grup başkanvekilimiz, aynı zamanda Diyarbakır adayımız, İdris Baluken sahnede konuşuyor, ben de hemen arkasındayım. Sahnenin arkasındayım. Yani konuşmaya çıkmama birkaç dakika kalmış. İçinde bulunduğum araç zırhlı araç olmasına rağmen aracı yerinden zıplatacak kadar büyük bir patlama sesi duyduk. Aracın içinden çok fark edemedim ama sahneden arkadaşlarımız neyse ki durumu anladılar ve "Panik yapmayın." dediler. "Trafo patlamış, sakince tahliye edeceğiz" deyip kitleyi izdihama, başka bir provokasyona mahal vermeden kitleyi boşaltmaya yöneldiler. O sırada bana bilgi geldi. Dediler ki "Hemen sahnenin 50 metre ötesinde büyük bir bomba patladı." Emniyet koruma, benim korumalarım hepsi bir an önce beni oradan çıkarmaya çalıştılar, kabul etmedim. Binlerce insan, yüz binlerce insan, ne binlerce... Diyarbakır tarihinin en büyük, en kalabalık mitinglerinden birini yapıyoruz. "Yüz binlerce insan buradayken ben nasıl gideceğim?" dedim. "Gitmiyorum." dedim. Ben araçtan indim, araca sokmaya çalışıyorlar beni. Çünkü ortalık o kadar karışık ki sahnenin arkasına kanlı, uzuvları kopmuş yaralıları getiriyorlar. Kan içerisinde hepsi. Bir yandan

da polis gaz atıyor, aynı zamanda gaz atıyor, aynen Ankara Gar patlamasında olduğu gibi. Nefes alamıyoruz polisin attığı gazdan. Gazı niye atıyor bilen yok ama o gazın etkisiyle yaralılar nefes alamıyor, yaralanmamış olanlar nefes alamıyor. Tam bir vahşet ortamı, tam bir vahşet ortamı. Benim bütün ailem miting alanında; eşim, kızlarım, yeğenlerim, annem, babam, dayılarım, amcalarım, Diyarbakır'daki bütün akrabalarım da miting alanında. Önümden yaralılar geçiyor ama tanınmayacak halde. Kızım var mı, eşim var mı, annem babam var mı, artık geçtik onlardan.

Merhaba arkadaşlar hepimize, hoş geldiniz.⁴⁹ Ve biz, biz o ortamda bakın ancak yaşayanlar bilirler, biz öyle bir ortamda en küçük bir taşkınlık olmasın diye sağduyu çağrısı yaptık, sahneden sağduyu çağrısı. Benim sahneye çıkmama izin vermediler. "Çok riskli." dediler. Israrla çıkmaya çalıştım. "Konuşma yapacağım, sakinleştireceğim." dedim. "Hayır." dediler. Kitleyi oradan, parti binasının önüne yönlendirdik ve otobüsten açıklama yaptım, sakinleştirdim. "Biz seçime gireceğiz, yolumuz siyaset yoludur." dedim. "Asla provokasyonlara gelmeyeceğiz." dedim. Beş kişi ölmüş, yüzlerce kişi yaralanmıştı. Kimdi bombayı patlatan? Bir gece önce kaldığı otelde gözaltına alınan, asker kaçağı olduğu iddiasıyla gözaltına alınan şahıs, IŞİD'den araması var, dosyada çünkü yargılama soruşturma sırasında ortaya çıktı. Savcı bunları ortaya çıkardı, hemen kısa sürede ortaya çıkardı. Bombayı bırakan kişi MOBESE kameralarından takip edildi, bulundu ve bu kişinin bir gece önce Diyarbakır'da kaldığı otelde gözaltına alındığı, serbest bırakıldığı tespit edildi. Polislerin Cemaatçi olduğu tespit edildi. Bunu ortaya çıkaran savcı görevden alındı, dosya ondan alındı, başka bir savcıya verildi. O bombayı patlatan kişi daha sonra gar katliamında rol alan arkadaşlarıyla buluştu, yakalanmadı, Suruç'taki katliamla aynı ekipten olduğu ortaya çıktı ve biz buna rağmen 5 Haziran'da sağduyu çağrısı yaptık.

Yanılmıyorsam Figen Başkan o sırada Van mitingine gidiyordu. Hep birlikte konuştuk ve biz dedik ki "Asla kampanyamızı durdurmuyoruz." Ben bir gün sonra İstanbul mitingine gidiyordum. Figen Başkan da son final mitingi olarak Van mitingine gidiyordu. "Mitinglerimizi iptal etmiyoruz." dedik. Sağduyu çağrısı yapmaya devam edeceğiz ve kitlemizi sandığa götüreceğiz çünkü bu provokasyonların amacı belli. Şimdi deniyor, "7 Haziran lay lay lom seçimiydi, barış süreciydi, o nedenle yüzde 13.2 aldılar." Dediğim gibi, davamızın da sanığı olan, aynı zamanda kendine bir parti kurmuş olan vatandaş

⁴⁹ O sırada SEGBİS'e bağlanan tutukluları selamlıyor.

da sürekli bu yönlü açıklamalar yapıyor. “O dönemde tabii” diyor, “Çalışmak kolaydı, yüzde 13.2 oy aldılar. Bu dönemde, işte zor dönemdi bizim dönemimiz.” diyor. Biz tutuklandıktan sonraki dönemi kastediyor. Hayır. Biz bu provokasyonlarla 7 Haziran seçimine gittik.

Bir gün sonra İstanbul mitingimizi yaptık, bir gün sonra Figen Başkan Van mitingini yaptı ve biz orada oy falan kazanmadık, iki puan oy kaybettik o bombalı saldırılarla. Çünkü bütün anketler, yaptığımız bütün anketler bizi 15’in üstü gösteriyordu ama seçime iki gün kala, üç gün kala patlayan bombalar bizi bombayla, ölümle yine yan yana gösteren manşetler atıldı. İnanılmaz bir şey. Bakın hükümet medyası şunu yazdı, burada yanımda örnekleri yok, şunu yazdı; “Oylarını arttırmak için mitinglerinde bomba patlattılar.” dediler ya. Yazdılar bunu, köşe yazısı yazdı. Esra Elönü hatırlıyorum, ismini unutmadım, Esra Elönü diye bir iktidar yanlısı yazar var. “Demirtaş’ın sazı mı patladı” diye tivit attı. Neler neler yazmadılar, söylemediler ki orada ölenler için. “Geberdiler.” diyenler, tivit atanlar. İsmi cismi belli insanlar yaptı bunları. Buna rağmen biz provokasyona izin vermedik.

Bize yapılanları tek tek kayda geçeyim

Bizi bugün provokatör, azmettirici olarak yargılıyorsunuz da bize yapılanları tek tek kayda geçeyim. Zaten Haziran, Temmuz, Kasım’a kadar bütün o aylar boyunca yaşananlar fezleke konusudur. İşte hendek barikat, öz yönetim ilanları vesaire fezlekelerin konusudur. Yeri geldiğinde orada da değineceğim ama biz neler yaşadık, biz. Bunu da bir kayda geçelim, hatırlayalım. 7 Haziran’da seçim yaptık, bitti ama bir anlatayım.

23 Temmuz 2015. Hepsi 2015’tir, 2015’leri okumayacağım artık, hızlı okumak için. “Adana Dumlupınar Mahallesi’nde mahalle temsilciliğimize ses bombası atıldı, silahlarla ateş açıldı.

24 Temmuz. Antalya Kemer ilçe binamıza saldırı düzenlendi, şüpheliler balkonda bulunan parti flamaları ve tabelayı indirip tahrip etti.

10 Ağustos İstanbul Sultanbeyli ilçe binamıza yönelik saldırıda bina önünde tekbir getirerek ‘dişe diş kana kan intikam intikam’ sloganı atan grup daha sonra binayı taşlamak suretiyle binaya maddi zarar verdi.

22 Ağustos, Antalya Alanya HDP ilçe binamız çeşitli kereler ırkçı grupların saldırılarına maruz kaldı. Bu saldırılarda kolluk güçleriyle ırkçı gruplar arasında yapılan istişareler sonucu kolluk güçleri kendi eliyle tabelamızı indirerek

bayrak astı. İndirilen tabelalarımız polislerce ırkçı gruplara verildi." Kameralar çekiyordu bunu.

"17-24 Ağustos, İstanbul Kadıköy ilçe binamıza düzenlenen saldırılarda bina kapısının önünde yer alan paspas yakılarak bina kapısına ve karşısına ırkçı söylemler içeren pankartlar asıldı. Saldırganlar HDP yöneticileri ve çalışanlarını tehdit etti.

21 Ağustos, Burdur il binamıza yönelik saldırıda camlar kırıldı, tabelalar kırıldı, saldırganlarca binaya bayrak asıldı.

22 Ağustos, Osmaniye il binamıza yönelik gerçekleşen taşlı, sopalı saldırı neticesinde binanın çatısına bayrak asıldı, saldırı neticesinde binada maddi zarar oluştu." Bu bayrak asma da sanki fethetmiş gibi, fetih anlayışıyla binayı yakıp yıkıp bayrak asıyorlar. Kime karşı asıyorlar onu da bilmiyoruz da yaptıkları eylem bu kendilerince.

"23 Ağustos, Kırşehir il ve merkez ilçe binaları ırkçı grupların taşlı, sopalı saldırısına maruz kaldı ve bu saldırı sonucunda binada maddi zararlar oluştu.

23 Ağustos, Kocaeli binamıza saldıran grup taş, sopalarla camları kırdı, ağır hakaret ve küfürler içeren sloganlar attı. Parti bayraklarımız itfaiyenin vinci kullanılarak resmi görevliler tarafından indirildi.

Artvin Hopa ilçemizde Trabzon ölkü ocaklarından yönlendirilen kalabalık bir grup saldırı yaptı.

Sakarya il binamıza partide kimsenin bulunmadığı gece saatlerinde gizlice girilmeye çalışıldığı kameralarla tespit edildi.

Balıkesir il binamızda il yöneticilerinin binada olduğu saatte ırkçı gruplar tarafından saldırı gerçekleştirildi, kapı kırıldı, tehdit ve hakaretlerle binadaki eşyalar kırıldı, parti üye ve yöneticileri darp edildi. Sakarya il binamız önünde toplanan kalabalık grup tabelamızı sökerek bayrak astı.

Eskişehir il binamıza kalabalık ırkçı grup çelik kapıyı kırarak girdi ve bütün eşyaları parçaladı.

Isparta il binamıza yönelik yürüyüş yapıldı, polis gözetiminde partiye saldırıldı. Isparta Belediyesine ait vinç getirilerek parti tabelası indirildi, dördüncü kattan eşyalarımız ateşe verilip aşağı atıldı.

İstanbul Üsküdar ilçe binamıza yönelik saldırıda partiye ait güvenlik kamerası ve parti tabelası kırıldı.

Mersin Erdemli ilçe binamıza yönelik saldırıda bina tamamen yakıldı. Yine mahallede yaşayan Kürt yurttaşların evlerine, iş yerlerine ve araçlarına yapılan saldırılarda bir araç tamamen yanarken diğer araç ve iş yerlerinde tahribatlar meydana geldi.

Ordu Fatsa'da Yeşiller Sol Gelecek Parti binamıza taşlı, sopalı saldırı yapıldı.

Mersin il binamıza saldırıldı.

Bolu il binamıza saldırıldı.

Kocaeli il binamıza saldırı girişiminde bulunuldu.

Antalya Manavgat ilçe binamıza saldırıldı. İkinci katta bulunan ilçe eş başkanlığımıza vinç veya benzeri bir araçla giren saldırganlar maddi zarar verdi.

Antalya il binamıza kolluk destekli gruplar saldırı. Bu sırada binada mahsur kalan beş kişi de biri ağır olmak üzere yaralandı. Yaralıların hastaneye kaldırılmasını müteakip hastane önünde yoğunlaşan grup hastaneye saldırmak üzere hastanenin önünde toplandı. Uzun saatler sonra ancak dağıldılar.

Gece saatlerinde otuz kişilik bir grup Çorum il binamıza girmek istedi, tabelayı indirmeye çalıştı, bir süre sonra dağıldı. Ertesi gün 300 kişilik bir grup, ırkçı grup parti binamıza saldırarak hakaret ve tehditler ile hamasi söylemlerle küfür içeren pankartları binanın önüne astı.

Niğde il binamıza taşlı saldırı gerçekleşti. Kolluğun geç ve yetersiz müdahalesinden kaynaklı ikinci katta olan binamıza pencere ve kapılarından girilerek televizyon, bilgisayar, güvenlik kameraları tahrip edilerek söküldü.

Gece saatlerinde faşist bir grup Kilis il binamıza saldırı.

İzmir Buca ilçe binamıza gece geç saatlerde saldırı yapıldı. İzmir Bergama ilçe binamıza saldırı yapıldı. İzmir Dikili ilçe binamıza saldırı yapıldı. İzmir Kemalpaşa ilçe binamıza gece saatlerde saldırı yapıldı.

Bilecik il ve Bozüyük ilçe binamıza saldırı yapıldı.”

Tarihlerini okumadan geçiyorum.

“Nevşehir Avanos ilçe binamıza 35 kişilik bir grup saldırı. Bursa'da partiye ait iki temsilciliğimize saldırı yapıldı.

Genel merkezimize yönelik saldırı girişiminde bulunuldu.

Yalova il binamız ırkçı bir grubun gösteri ve saldırı girişimine maruz kaldı.

Muğla Fethiye'de parti çalışanı Vedat Oruç saldırıya uğradı, hastaneye kaldırıldı.

Ankara Beypazarı'nda partililerimiz ve diğer Kürt yurttaşlara karşı linç girişimi yapıldı. On kişinin ağır yaralandığı olayların ardından saldırıya uğrayan aileler ilçeyi terk etmek durumunda kaldı. Ankara Keçiören ilçe binamıza saldırı gerçekleşti. Ankara Sincan ilçe binamıza saldırı gerçekleşti. Etimesgut ilçe binamıza saldırı gerçekleşti.

İstanbul Ümraniye ilçe binamıza yönelik saldırı gerçekleşti. İstanbul Beykoz, Sarıyer, Bağcılar, Büyükçekmece, Başakşehir ilçelerimize saldırılar yapıldı.

Edime il binamıza gece 03.00 sıralarında saldırı gerçekleştirildi. Bina kapısı kırıldı, içerideki tüm eşyalar tahrip edildi.

Tekirdağ Çorlu'da il binamızın kapısı kırılarak eşyaların hepsi talan edildi. Tekirdağ Kapaklı ilçe binamız saldırıya uğradı.

Muğla Ortaca ilçe binamıza ırkçı gruplar tarafından saldırı düzenlendi.

Eskişehir il binamıza yönelik saldırı yapıldı.

Sakarya Karasu ilçe binamız saldırıya uğradı. Kırşehir'de büyük bir gerginlik yaşandı.

İl eşbaşkanımıza ait Gül Kitabevi başta olmak üzere Kürt yurttaşlara ait beş iş yeri yakıldı." Kameraların önünde Sivas olayları gibi hatırlarsınız, canlı yanında yakıldı hepsi. "22 iş yeri talan edildi. Gül Kitabevinde bulunan iki kişi darp edildi, ağır yaralandı.

8 Eylül günü genel merkez binamız, sosyal medyadan örgütlenen ırkçı gruplar tarafından intikam birkaç kişi değil katliam şiarıyla yaptıkları çağrı sonucu Ankara Kızılay'dan Tunalı Hilmi Caddesi gibi yerlerde kalabalık gruplar birikti. Gün boyunca araçlarla kornalı eylemlerin yanı sıra yürüyüşler gerçekleştiren gruplar genel merkez önünde kalabalık bir şekilde birikerek slogan atmaya başladı. Bu esnada HDP sosyal medya hesaplarından 'Genel merkezimiz ağır saldırı altındadır ve polis üzerine düşeni yapmamaktadır.' bilgisi geçildi. Söz konusu bilgilendirme tüm basın yayın organlarıyla da paylaşıldı. Grup başkanvekilimiz milletvekili İdris Baluken, gün içerisinde Ankara Valiliğiyle güvenlik tedbirlerinin alınması konusunda temaslar kurdu ama bu temaslara rağmen 21.00 sularında kalabalık, Ankara Valisi, kalabalık birikince İdris Baluken 20-30 kişilik bir grubun zararsız olduğunu, ciddi bir saldırının olmayacağını vali tarafından söylenmesine rağmen buradaki gerçeğin öyle olmadığını aktardı.

Saldırının şiddeti arttı. Üç partilimiz; biri güvenlik görevlisi parti güvenlik görevlisi, iki danışman arkadaşımız genel merkezde mahsur kalmışken genel merkez binamız ateşe verildi. Polislerin gözetiminde genel merkez binamıza girildi. Bütün arşivimiz ateşe verildi." Benim, Figen Başkan'ın makam odaları dahil, hepsi talan edildi. O sırada ben İçişleri Bakanıyla, Başbakanla, Ankara Valisiyle telefonla görüşüyordum. Aşağıda binamız yanıyordu. Arkadaşlarımız üç kişi üst kata kadar çıkabildiler. Üst katta nefessiz kalıyorlardı. En son

yönlendirmeye telefonla bizzat ben yönlendirerek konuşarak danışman arkadaşım ile konuşa konuşa çatıdan çıkmalarını sağladım. Yan binaya geçmelerini sağladım. Diğer arkadaşları yan binaya yönlendirdim.

Figen Başkan o sırada genel merkeze gitmeye çalışıyor, uğraşıyordu. Bütün yollar polisler tarafından tutulmuş, yüzlerce ırkçı, faşist polisin canlı yayınında, gözetiminde binamızı yaktı, genel merkez binamızı talan etti, arşivimizi yaktı, eşyaları dışarı attı. Gasp etti birçok bilgisayarımızı, telefonları, değerli ne varsa partiden alıp polisin önünde taşıdılar, götürdüler veya pencerelerden attılar. Bütün arşivimiz kullanılamaz hale getirildi ve üç arkadaşımız da ölümden döndü. Polis bunları izledi. Bu üç saat sürdü, üç saat, kesintisiz üç saat sürdü.

Devam ediyorum, "8 Eylül Antalya il binamız tekrar saldırıya uğradı. Antalya Alanya ilçe binamız gece saatlerinde tamamen yakılırken ilçede Kürt yurttaşlara ait dükkan ve iş yerleri ateşe verildi. Antalya Kumluca ilçe binamız ateşe verildi. Antalya Manavgat ilçe binamıza yönelik sistematik saldırılar yapıldı.

Çanakale il binamız saldırıya uğradı. Tabelamız indirildi, eşyalarımız yakıldı.

İstanbul Maltepe ilçe binamıza yönelik saldırıda bina tamamen tahrip oldu.

Bursa Osmangazi ilçe binamıza yönelik saldırıda partimize ait tüm eşyalar tahrip edildi. Bursa Gemlik ilçe binamız taşlandı. Edremit Altınoluk mahalle temsilciliğimizin kapısı kırılarak bina ateşe verildi. Ayrıca Kürt esnafa ait iş yerlerinin camları indirilerek maddi zararlar verildi.

Balıkesir Burhaniye ilçe binamız saldırıya uğradı.

Denizli il binamız saldırıya uğradı. Denizli Merkez Efendi ilçe binamız saldırıya uğradı. Denizli Sarayköy ilçe binamız saldırıya uğradı.

Uşak il binamız gece 02.00 sularında kurşunlandı.

Düzce il binamız başta olmak üzere Kürt yurttaşlara ait linç tehditli saldırılar yaşandı.

Amasya il binamız saldırıya uğradı.

Aksaray il binamız saldırıya uğradı, tabelaları söküldü.

Yalova il binamız saldırıya uğradı.

Bursa il binamız saldırıya uğradı.

Artvin Hopa ilçe binamız saldırıya uğradı. Cam, çerçeveleri indirildi. Binaya giren kişiler eşyaları tahrip etti.

İzmir Tire ilçe binamız saldırıya uğradı.

İstanbul Esenyurt, Tekirdağ Çerkezköy ilçe binalarımız saldırıya uğradı.

Kars il binamız saldırıya uğradı, ateşe verildi.

Hatay il binamız saldırıya uğradı. Defne ilçe binamız, İskenderun ilçe binalarımız saldırıya uğradı.

Bartın il binamız saldırıya uğradı.

Aydın Nazilli ilçe binamız saldırıya uğradı.

Kilis Elbeyli ilçe binamız saldırıya uğradı.

Bayburt ilçe il binamız Bayburt'ta partili arkadaşlarımız ve Kürt öğrenciler saldırıya uğradı, şehri terk etmek zorunda kaldılar.

Mersin il ve Akdeniz ilçe binalarımız saldırıya uğradı. Mezitli ilçe binamız tamamen yakıldı.

Manisa Salihli ilçe binamız taşlı saldırıya uğradı. Akhisar ilçesinde partilerimize tehdit ve tacizlerle saldırı gerçekleştirildi.

Kocaeli Çayırova ve Derince ilçe binalarımızda binalar, binadaki eşyalar tahrip edildi, camlar kırıldı. Darıca ilçe binasında benzer gerginlikler görüldü ama halk ilçe binasını koruyunca saldırı önlendi.

Muğla il binamız saldırıya uğradı. Rize il eşbaşkanımıza ait iş yeri yakıldı.

Antep Şahinbey ve Şehitkamil ilçe binalarımız saldırıya uğradı.

Samsun'da partililerimiz tehdit edildi.

İzmir Buca, Bergama, Dikili, Bornova, Dikili, Tire, Menderes, Torbalı ve Kemalpaşa ilçe binalarımız saldırıya uğradı.

İstanbul Üsküdar ilçe binamız saldırıya uğradı. Tekirdağ, Lüleburgaz." Tarihleri okumuyorum, bunlar bütün Eylül ayı boyunca gerçekleşen saldırılar 7, 8, 9, 10.

"Burdur il binamız saldırıya uğradı.

Maraş Pazarcık ilçe binamız saldırıya uğradı.

Erzincan il binamız saldırıya uğradı.

Giresun SYKP ilçe binası -bizim bileşenlerimizden bir parti- bina saldırıya uğradı, kullanılamaz hale geldi.

Ankara Yenimahalle ilçe binamız saldırıya uğradı.

Rize il eşbaşkanımıza yönelik saldırı ve linç girişimleri artarak devam etti.

Bartın il binamıza üç kişi saldırıda bulundu.

Antalya'da çıkan olaylarda Kamuran Çelik, Mehmet Beştaş ve Aziz isimli yurttaşlar yaralandı. Antalya il yöneticimize ait dört dükkan yakıldı. Antalya Manavgat, Alanya ilçe binalarımız yakıldı. Antalya Konyaaltı ilçe binamız saldırıya uğradı.

Karayazı ilçe binamız ablukaya alınarak partililerin binaya girmesine bile izin verilmedi, Erzurum.

İzmir Buca ilçe binamıza tekrar silahlı saldırı yapıldı. İzmir Menemen ilçe binamız tekrar saldırıya uğradı. Genel merkez binamıza tekrar taş ve sopalarla saldırı yapıldı.

İstanbul Maltepe, Başibüyük, Esenkent mahallelerinde seçim irtibat bürolarımıza kimliği belirsiz kişiler silahlı saldırı düzenledi. İstanbul Üsküdar'da seçim standımıza saldırı yapıldı.

Malatya il binamıza taşlı, sopalı saldırı yapıldı, hasar meydana geldi.

Çorum il binamıza saldırı yapıldı.”

HDP hedefe konuldu, Kürtler hedefe konuldu; evleri, iş yerleri yakıldı

Sadece bir ay. Bakın, 6-8 Ekim olaylarında yaşanan şeylerle ilgili biz suçlanıyoruz. Bunlarla ilgili kime dava açıldı, biliyor musunuz? Bana dava açıldı. Bana dava açıldı. Figen Yüksekdağ ile birlikte eşbaşkan olarak yaptığımız bir açıklama vardı. Kayseri il binamıza saldırıya uğradığında, “Emniyet, görevini yerine getirmiyor. Sorumlusu, suçlusu oradaki yetkililerdir.” diye açıklama yaptık. İftira suçundan bana dava açıldı. Bütün bu saldırılardan sonra açılan tek dava budur. Eşbaşkan olarak Kayseri’de yargıldım. Beş yıl sürdü yargılanmam, avukat arkadaşlarım hatırlar. Kayseri Emniyet Müdürlüğü hakkımda suç duyurusunda bulunur bulunmaz da dava açıldı, beş yıl sürdü. Asliye Ceza Mahkemesinde yargıldım. Neden beş yıl sürdü? Çünkü SEGBİS’i kabul etmedim. “Beni Kayseri’ye götüreceksiniz” dedim. “Bizzat gidip orada savunma yapacağım.” Defalarca yazı yazdılar. Bazen cezaevi “Güvenliği sağlayamayız.” dedi, bazen Kayseri Emniyeti “Güvenliği sağlayamayız.” dedi. “E utanmıyor musunuz!” dedim. “Bak zaten ‘Güvenliği sağlayamıyorsunuz.’ diye açıklama yaptığım için beni yargılıyorsunuz, ben yargılanmak için gelmek istiyorum, ‘Güvenliği sağlayamıyoruz.’ diyorsunuz. Özrünüz kabahatinizden büyük.” Beş yıl yargıldım ve neticede beraat ettim ama bütün bu saldırılardan sonra yargılanan tek kişi bendim.

Biz böyle bir ortamda seçime gittik. Böyle bir ortamdan sonra dokunulmazlıklarımız tartışılmaya açıldı. 1 Kasım seçimlerinde biz böyle bir ortamda yüzde 10 barajını aşabildik. Seçim çalışması falan yapamadık. Yüzlerce parti binamız tahrip edildi. Gittiğimiz her yerde mitinglerimize saldırı oldu. Peki bunları kim kıskırttı? HDP’nin tivitleri mi kıskırttı? Bunları kıskırtanlar nerede? Dün okudum, Recep Tayyip Erdoğan. “Katil, terörist, Yasin Börü’nün katili” diye diye meydan meydan gezip bütün bu olayları kıskırtanlar onlardı. Aynı günlerde, aynı saatlerde, aynı ırkçı gruplar Türkiye’nin her yerinde nasıl

organize olup parti binalarımıza saldırdılar? Nasıl her yerde polis destekli yapılar bunu? Devletin bizatihi organize ettiği bir şeydi bu. Çorum Katliamı gibi, Maraş Katliamı gibi, Sivas Katliamı gibi, 6-7 Eylül gayrimüslim yurttaşların katliamı gibi, Gazi Katliamı gibi, Gezi Katliamı gibi ve en son yargılandığımız Kobani Katliamları gibi hepsini devlet örgütledi. Devlet içerisindeki provokatörler... Bu anlattıklarım da bizatihi AKP, MHP'nin desteğiyle, eliyle gerçekleşti.

Bunlarla ilgili birçoğu "İyi olmuş." dedi, "Oh olmuş." Zaten bunları haberleştirmek bile medya için cesaret isteyen bir dönemden geçiyorduk. Bunları haberleştirmediler bile. Haberleştiren küçük bir muhalif medya vardı. Onları da tehdit ediyorlardı. Biz bütün görüntüleri sosyal medyadan derledik, bilgileri sosyal medyadan o zaman raporlaştırdık. Size okuduğum, genel merkezimizin o tarihte hazırlanmış olan raporuydu.

Hukuk komisyonlarımız hepsinin suç duyurusunda bulundu, delilleri topladı, savcılıklara sundu. Faillerin hepsi kamera çekimleriyle belli, gözaltına alınan olmadı, yargılanan olmadı. Bize uygulanan hukuk buydu. Ne hukuku? Orman kanunlarıyla biz seçime gittik. O nedenle, "HDP provokatör, HDP tahrik etti." Tam tersidir. Tahrik edenler, provokatörler bugün ülkeyi yönetiyorlar. HDP hedefe konuldu, Kürtler hedefe konuldu, her yerde evleri, iş yerleri yakıldı. Biz öyle bir ortamda siyaset yapmaya çalıştık.

Bütün bu süreç boyunca yine bana açılan başka bir dava var. Mersin'de yargılanıyor, fezlekelerimiz arasında da var, yeri geldiğinde hatırlatayım, bana açılan başka bir dava var. Ne demişim biliyor musunuz? "Türk Ceza Kanununda" dedim, "Meşru müdafaa hakkı vardır. Polis, partililerimizi korumuyor." Türk Ceza Kanunu hatırlatarak madde numarasını bile vererek bir basın toplantısında söyledim. "Herkesin kendini koruma hakkı vardır. Meşru müdafaa sınırlarını aşmayın, kimseye zarar vermeyin ama saldırı olursa kendinizi koruma hakkı vardır." Bundan dolayı halkı kin, düşmanlığa tahrik etmek, hedef göstermekten bana dava açıldı.

Partimiz korunmuyor. Korunmuyoru bırak, polis bizzat tabelayı indiriyor. Çıkıyor, vince çıkıyor, tabelayı indiriyor, aşağıya atıyor, resmi görevli polis. Biz bunları yaşadık, bugünlere geldik. Şimdi bizden hesap soruyorlar. Hesap vermesi gereken iktidar yandaşları bizden hesap soruyor. O nedenle muhtemelen bugün, kayda geçirmem gereken bir iki şey daha kaldı, onları da kayda geçirdikten sonra fezlekelerin savunmasına başlayacağım, öğleden sonra 1 no.lu fezlekeden ama nasıl bir siyasi atmosferde, nasıl bir hukuki ortamda, nasıl bir

linç ortamında bu yargılamalar, bu tutuklamalar, bu fezlekeler gerçekleşti, onların bir kez daha hatırlanması lazım. Biz bütün bunlara rağmen hukuktan vazgeçmedik. Hep hukuku savunduk. Meri hukuk yani yürürlükte olan hukuk antidemokratik olmasına rağmen hiç değilse bu hukuk uygulansın diye elimizden geleni yaptık. Mesela milletvekili olan arkadaşlarımız gözaltına alındığında, tutuklandığında avukat arkadaşlarımızın yaptığı ilk başvurulardan biri de sorumsuzluk yönünden dosyalarımızın incelenmesi talebiydi. Her fezlekede artık ben kendim okuyacağım. Mecliste hangi konuşmayı yapmışız, Mecliste hangi konuşmaya denk geliyor, onları ben okuyup kayda geçeceğim ama bugüne kadar hiçbir şekilde yapmadınız.

Dün unuttum, notlarım arasında vardı, onu da tutanağa geçmiş olayım, Figen Başkan'la birlikte biz tutuklandığımızda, benim görevim kongrede son buldu ama Figen Başkan'a ayrıca bir komplo düzenlediler. Daha önce başlamış olan bir 2911, suçu ve suçluyu övme soruşturmasında jet hızıyla yargılama yapıp, jet hızıyla onaylayıp, jet hızıyla Mecliste okuyup milletvekilliğini, parti üyeliğini düşürdüler ve o kadar jet hızıyla oldu ki arkadaşlarımız daha savunma bile yapamadan sırf Figen Yüksekdağ'ın vekilliğini düşürebilmek için yargıyı, benim dün kendimle ilgili anlattığım süreçten on kat hızlı işlettiler ve yıllar sonra Figen Yüksekdağ Anayasa Mahkemesinden ihlal kararı aldı. Haksız yere vekilliği düşürülmüş oldu. Partinin eşbaşkanlarına bunlar yapıldı. Bunu da ayrıca not olarak belirtiyim, gözden kaçmış olmasın.

Devam ediyorum. Sorumsuzluğu şimdi tekrar tartışalım. Oradan başlayarak davanızdaki iddianamenin hazırlanma süreci, Ahmet Altun'un kumpasları, bunlara yavaş yavaş gireyim artık, sonra da fezlekeleri tek tek konuşalım.

Neden sorumsuzluğu tartışmadınız? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Büyük Daire kararından bir okuyalım önce. Büyük Daire bunu nasıl tespit etmiş bir bakalım. "Milletvekillerinin ifade özgürlüğü." Makale okumuyorum bakın, tivit okumuyorum, kendi görüşümü okumuyorum. Kesinleşmiş bir mahkeme hükmü yani sizi bağlayan bir mahkeme hükmünü okuyorum. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Daire kararından okuyorum. "Mahkeme" yani AİHM, "Siyasi konuşmanın en üst düzey örneği olarak milletvekillerinin ifade özgürlüğünün taşıdığı önemi, içtihadında sürekli olarak vurguladığını yinelemiştir. Mahkeme, bir gazete yazısında hakaret ettiği gerekçeyle mahkum edilen bir senatörle ilgili olarak Castells İspanya davasında şunlara hüküm etmiştir.

Her ne kadar ifade özgürlüğü herkes için önemli olsa da halkı temsilen seçilmiş kişiler için özel olarak önem taşımaktadır. Temsilci, seçmenini temsil etmekte, onların kaygılarına dikkat çekmekte ve onların çıkarlarını savunmaktadır. Dolayısıyla Meclisin muhalif bir üyesinin ifade özgürlüğüne yapılan müdahaleler, AİHM'in en sıkı denetimine tabii olmalıdır." Bu, AİHM içtihadı.

"Bu ilkeler, ulusal ve bölgesel parlamenterin ifade özgürlüğüne yapılan müdahale ile ilgili birçok davada karara bağlanmış ve tasdiklenmiştir." Davaları saymıyorum burada. "Bu bakımdan milletvekili konuşmalarının daha yüksek seviye bir korumadan faydalandığı hususunda şüphe bulunmamaktadır. Milletvekili konuşmalarının daha yüksek seviye bir korumadan faydalandığı hususunda şüphe bulunmamaktadır. Özellikle Meclisteki muhalefeti koruyan yasama başlıklı kuralı yine özellikle en yüksek seviyedeki bu korumayı doğrular niteliktedir."

"Mahkeme" AİHM yani "Meclisteki azınlığın, çoğunluğun tacizlerinden korunmasına özel bir önem atfetmektedir ancak siyasi tartışma özgürlüğü şüphesiz ki doğası gereği mutlak değildir. AİHM doğrudan ya da dolaylı şiddet çağrısı gibi belirli ifade biçimlerinin önüne geçilmesi için belirli düzenlemelerin gerekli olarak değerlendirebileceğini hali hazırda belirtmiştir. İfade özgürlüğünün güvence altında olduğunun doğrulanması adına, mahkemenin bu bağlamdaki incelemesi çok daha sıkı olmalıdır." Yani AİHM'in kendi incelemesi daha sıkı olmasıdır. "Somut davada ise yani Demirtaş davasında ise 20 Mayıs 2016 tarihli Anayasa değişikliği kapsamında, değişiklik öncesi Meclise sunulan dokunulmazlığın kaldırılmasına ilişkin talepler bağlamında etkilenen milletvekilleri Anayasanın 83. maddesinin 2. fıkrasıyla sunulan anayasal korunmayı kaybetmişlerdir." Neyi? Dokunulmazlığı kaybetmişlerdir, sorumsuzluğu değil.

Devam ediyor. "Anayasa değişikliği gerekçesinde belirtildiği üzere söz konusu değişikliklerin gündeme getirilmesinin sebebinin Türkiye'nin tarihinin en büyük ve en kapsamlı terörle mücadelesini yürüttüğü bir dönemde bazı milletvekillerinin seçilmeden önce ya da seçildikten sonra yapmış oldukları teröre manevi destek teşkil eden açıklamalarının, kamuoyunda büyük infial oluşturması olduğu belirtilmiştir. Bu sebeple anayasa değişikliği, Demirtaş dahil olmak üzere ilgili milletvekillerinin siyasi konuşmalarını sınırlandırma amacı taşımaktadır. Değişiklik sonrasında Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcısı, Demirtaş hakkındaki 31 ayrı ceza soruşturması dosyasını birleştirme kararı almıştır. Demirtaş bunun arkasından 4 Kasım 2016 tarihinde yakalanmıştır. Di-

yarbakır 2. Sulh Ceza Hakimliği, Demirtaş hakkında verdiği tutuklama kararında temel olarak şu delillere dayanmıştır; HDP genel merkez yönetimi adına paylaşılan tivitler, 6-8 Ekim 2014 olayları, Demirtaş'ın PKK üyelerinin hendeklerin kazılması ve şehirlerde barikat kurulması gibi belirli eylemlerini direniş olarak nitelendirdiği konuşmaları, Demirtaş'ın Demokratik Toplum Kongresi faaliyetlerine katılmış olması ve hala derdest olan yargulamalarda bakıldığında sunulan delillerin neredeyse tamamı Demirtaş'ın konuşmalarından oluşmaktadır.

Yukarıda belirtilen hususlar ışığında AİHM, Demirtaş'ın 20 Mayıs 2016 tarihli anayasa değişikliği doğrultusunda yasama bağımsızlığının kaldırılması, tutuklanması ve tutukluluğunun devam ettirilmesi, Demirtaş'ın hakkındaki ceza yargulamaları ve yukarıda anılan delillerin, Demirtaş'ın siyasi konuşmalarından oluşmasını içeren bu tedbirlerin hepsinin, Demirtaş'ın sözleşmenin 10. maddesi altında korunan ifade özgürlüğü hakkını kullanmasına bir müdahale teşkil ettiğinin inkar edilemeyeceği görüşündedir. AİHM, dolayısıyla Hükümet tarafından öne sürülen mağdur statüsünün yokluğu itirazını reddetmektedir. Söz konusu müdahale kanunla öngörülmeli, 10. maddenin 2. fıkrasında belirtilen bir ya da daha fazla meşru amacı taşımalı ve demokratik bir toplumda gerekli olmalıdır." Bu kısımları atlıyorum çünkü dün okudum, dokunulmazlığın aslında nasıl kaldırılması gerektiğini burada anlatıyor. Bunu dün anlattığım için ayrıca AİHM kararından okumama gerek yok.

Devam ediyorum. "Mahkeme, yasama başlıklı sisteminin özünde yer alan özellikler ve dolayısıyla olağan hukuk kurallarını getirilen istisna ile halkın temsilcilerinin ifade özgürlüğü hakkını kullanmasını sağlamanın ve yasamanın işlevlerine partizan şikayetlerle müdahale edilmesini engellemenin amaçlandığını tekrarlamaktadır. Anayasanın 83 ilk fıkrası, milletvekillerinin yasama sorumsuzluğuyla ilgilidir. Bu maddeye göre milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, mevzubahis oturumdaki başkanlık divanının teklifi üzerine Meclis tarafından başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulamazlar. AİHM, yasama sorumsuzluğunun mutlak olduğunu ve hiçbir istisnaya ve hiçbir soruşturma tedbirine izin vermediğini ve tarafların duruşmada belirttiği üzere" yani Hükümet tarafıyla benim avukatlarımın duruşmada belirttiği üzere, "Milletvekillerinin görev süreleri sona erdikten sonra da koruma sağlamaya devam ettiğini gözlemlemektedir. Her iki tarafın da duruşmada belirttiği üzere, Türkiye Büyük Millet Meclisi

dışında tekrar edilen siyasi ifadeler, Mecliste söylenenlerle aynı kelimelerin tekrar edilmesiyle sınırlı olacak şekilde yorumlanamaz.”

Devam ediyor AİHM. “TBMM 20 Mayıs 2016’da kabul edilen geçici 20. maddede, Anayasa’nın 83. maddesinin ilk fıkrasını değiştirmemiştir. Diğer bir deyişle anayasa değişikliğinden etkilenen 154 milletvekili, Anayasa’nın 83. maddesinin ilk fıkrasında tanımlanan yasama bağımsızlığının sağladığı hukuki korumadan faydalanmaya devam etmiştir. Meclis tarafından aksi kararlaştırılmadığı takdirde milletvekilleri Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden veya bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan ceza mahkemelerinde sorumlu tutulamazlar. Mevcut başvuruda hükümet, başvuranın Demirtaş’ın, ilgili konuşmalarında öz yönetimi savunduğunu, PKK tarafından gerçekleştirildiği iddia edilen terör eylemlerini öz savunma savaşı ve direniş eylemleri olarak betimlediğini ve güvenlik güçlerince yürütülen operasyonları katliam olarak nitelendirdiğini ileri sürmüştür. Hükümet ayrıca Demirtaş’ın PKK liderini övdüğünü ve halka sokaklara çıkma çağrısında bulunduğunu eklemiştir. Demirtaş kendi beyanlarında, benzer konuşmaları Meclis oturumları sırasında da yaptığını ve dolayısıyla söz konusu konuşmaların, Anayasa’nın 83/1 fıkrasının koruması altında olduğunu belirtmiştir. Bu konuyla ilgili olarak AİHM, Demirtaş’a suç olarak isnat edilen ve tutuklanmasına sebep olan konuşmaların Anayasa 83/1 maddesi fıkrasında öngörülen yasama sorumluluğu koruması altında olup olmadığının belirlenmesinin, ilk olarak ulusal makamların özellikle yerel mahkemelerin görevi olduğunu değerlendirmektedir. Bu bağlamda AİHM, görevin herhangi bir şekilde kötüye kullanılmasının engellenmesi amacıyla, ulusal makamların yargısal denetim gerçekleştirmeye yönelik usulü bir yükümlülüğü olduğunu tekrarlamaktadır. Mevcut davada Hükümet, Demirtaş’ın yargılandığı ulusal mahkemeler önünde hiçbir zaman kovuşturmayaya tabi tutulmasına sebep olan konuşmalarının, Anayasa 83/1. fıkrası uyarınca koruma altında olduğunu belirtmediğini öne sürmüştür.”

Yani AİHM’deki duruşma esnasında Türkiye’yi temsil eden Alman profesör ile Adalet Bakanlığı heyeti şunu iddia ettiler, dediler ki, “Demirtaş ve avukatları hiçbir aşamada bunu ileri sürmediler ki.” Mahkeme ne dedi? “Ancak bunun aksine Demirtaş’ın tutukluluğunun başından itibaren 83/1 fıkrası uyarınca özgürlüğünden yoksun bırakılamayacağı ileri sürülmüştür. Nitekim başvuranın, Demirtaş’ın temel argümanlarından birisi buydu. Demirtaş bu bağlamda serbest bırakılması için birçok ayrı itirazda bulunmuştur. Ayrıca 3 Nisan 2018 tarihinde Ankara 19 Ağır Ceza Mahkemesinden, Meclis çalışmaları

sırasında yaptığı konuşmaları incelemesini ve yargılamaya konu konuşmalarla karşılaştırmasını talep etmiştir. Bu amaçla Demirtaş, ayrıca bu konuşmaların Anayasa 83/1 uyarınca koruma altında olup olmadığının belirlenmesi için bilirkişi atanması talebinde bulunmuştur. Ancak taraflarca sunulan belgelerden, böyle bir incelemenin yapılmadığı görülmektedir. Diyarbakır 2. Sulh Ceza Hakimliği, Demirtaş'ın tutuklanmasına karar verirken anayasa değişikliğinin ilgili suçlar bakımından Demirtaş'ın yasama bağışıklığını kaldırdığı yönünde basit bir gözlemde bulunmuştur. Anayasa Mahkemesi de benzer şekilde, 20 Mayıs 2016 tarihli anayasal değişiklikle beraber, bu yasal değişikliğin kabul edilmesinden önce Millet Meclisine sevk edilen Demirtaş'ın yasama bağışıklığının kaldırılmasına ilişkin taleplerin kabul edilmesinin mümkün kılındığını gözlemlemiştir. Ancak Demirtaş'ın tutuklanmasına ve tutukluluğunun devam ettirilmesine karar veren hakimlerin, başvuran Demirtaş aleyhine ceza davası açan savcılıkların, tutukluluğun devamına karar veren ağır ceza mahkemesi hakimlerinin ve son olarak Anayasa Mahkemesi hakimlerinin hiçbiri, söz konusu konuşmaların Demirtaş'ın yasama bağışıklığı kapsamında korunup korunmadığı konusunda bir değerlendirmede bulunmamıştır. AİHM, Demirtaş'ın bu husustaki argümanlarına yönelik hiçbir incelemede bulunulmamasını şaşkınlıkla karşılamaktadır. AİHM, Hükümet tarafından atıfta bulunulan söz konusu konuşmaların içerikleri bakımından Demirtaş'ın Mecliste yaptığı konuşmalara benzer konuşmalar olduğunun, başvuran tarafından makul bir şekilde ortaya konulduğu kanaatindedir.”

Bakın, AİHM'e sunduğumuz Meclis tutanaklarından AİHM şu kararı verdi; “İçerikleri bakımından, Demirtaş'ın Mecliste yaptığı konuşmalara benzer konuşmalar olduğunun, Demirtaş tarafından makul bir şekilde ortaya konulduğu kanaatindedir. Ancak söz konusu argümanın makullüğüne ve Anayasa'nın 83/1. fıkrası uyarınca sağlanan güvenceye rağmen yargı makamları Demirtaş'ın tutukluluğunu devam ettirmiş, esasen siyasi konuşmaları temelinde yargılamış ve söz konusu beyanların yasama başlıklı korumasından faydalanıp faydalanmadığına ilişkin hiçbir değerlendirmede bulunmamıştır.”

Atlayarak devam ediyorum, konumuzu ilgilendiren kısımları daha net anlatsın diye okuyacağım. Tamam, diğer kısımları diğer fezlekeyle ilgiliymiş. Onu, yeri geldiğinde tekrar Demokratik Toplum Kongresiyle ilgili özellikle kısımlar olduğu için şimdilik okumayayım, daha sonra okuyayım onları.

Şimdi AİHM'in kararını bir kenara bırakalım, kendi anayasamıza dönelim. Şu anda uygulanmayan Anayasa'dan söz ediyorum. Can Atalay kararına, AYM kararına. AYM, Anayasa açık hükmüne rağmen uygulanmayan Can

Atalay kararından yola çıkarak ve en son o uygulamadan yola çıkarak söyleyelim, askıya alınmış Anayasa'ya göre konuşalım. İşlemeyen, kimsenin takmadığı Anayasa'ya göre konuşalım. Anayasa 83/1 diyor ki, "Milletvekillerinin Mecliste yaptığı konuşmalar, oylamalar vesaire, Meclis dışında da tekrarlanma ömür boyu o konuşmalardan sorumlu tutulamazlar. Ömür boyu o konuşmalardan soruşturma açılmaz haklarında." "Sorumlu tutulamazlar." demek budur. Şimdi biz hangi aşamadayız? Soruşturma aşaması bir defa Diyarbakır'da gerçekleşti, kovuşturmaya geçildi. İkinci soruşturma aşaması bu Kobani kumpas davasında, Ankara'da gerçekleşti, kovuşturmaya geçildi. Her aşamada ve yargılamanın her celsesinde, avukat arkadaşlarımız ısrarla belirtmelerine rağmen şu ana kadar, şu dakikaya kadar da heyetiniz bu konuda bir ara karar almadı. Sorumsuzluğu tanıyor mu, Anayasanın 83/1'in maddesi heyetinizi bağlıyor mu, bağlamıyor mu, bilmiyoruz. Birtakım konuşmaları bilirkişiye gönderdiniz, çözümler yaptırdınız benim Meclis konuşmalarımı. Sebahat Tuncel milletvekilimiz, Ayla Akat Ata milletvekilimiz, Nazmi Gür milletvekilimiz, Gültan Kışanak milletvekilimiz, Figen Yüksekdağ milletvekilimiz. Unuttum mu başka milletvekili arkadaşımız? En azından gördüklerim; unuttuklarını bağışlasınlar. Bu milletvekilleriyle ilgili Mecliste bütün konuşmaları istenmeli, bütün. Yani Mecliste görev yaptıkları tarihte komisyonunda, Genel Kurul'da, basın toplantı odasında, grup toplantı odasında yaptıkları ne kadar konuşma varsa hepsini istetmeniz lazım ya bir bilirkişi marifetiyle ya da heyetiniz zaman ayırmak istiyorsa kendisi inceleyebilir. Ama binlerce sayfa konuşmayı iddianamedeki konuşmalarla karşılaştırmak çok zaman alacağından ya naip hakim atansın ya da uzman anayasa hukukçularından tarafsız bir bilirkişi heyeti seçilsin, bütün konuşmalarımızı iddianamedeki konuşmalarla karşılaştırsın. Bunlar sorumsuzluk kapsamına giriyor mu girmiyor mu? Bunlar belirlenmeden iddianamenin yüzümüze okunması bile usule aykırıydı.

İlk gün burada hatırlarsanız önceki başkan, görevden alınan, neyse Bahtiyar Çolak, onun başkanlığında yürüyen duruşmalar esnasında bunları ısrarla belirttik. Avukatlar belirtti, bizler belirttik. "İddianameyi okumadan önce bunu yapmanız lazım." dedik. Bu ayıklansın. Hangisi sorumsuzluk kapsamında ele alınacak? Çünkü mahkeme bir ara kararla bunu yapabiliirdi. Savcılık yapmalıydı, bunda takipsizlik vermeliydi de yapmadı. Gizli soruşturma yürütüyordu, yapmadı. Kovuşturma aşamasında yapmanız lazım ki iddianamede yüzümüze okunmasın bunlar. Çünkü bu bir kovuşturma, soruşturma engeli. Kaldırılmaz da. Yani bununla ilgili, bakanlığa 301. madde gibi izin talepli yazı da yazamazsınız. Bununla ilgili yapabileceğiniz hiçbir şey yok. Maalesef

yani sizin açınızdan maalesef yapabileceğiniz hiçbir şey yok. Anayasa maddesi orada duruyor. Yapmanız gereken tek şey, 83/1'e göre bütün konuşmaların sorumsuzluk kapsamına girip girmediğini incelemektir, yapmadınız. Ara kararlarda değerlendirmediniz. Esas hakkındaki mütalaya geçtiniz. Mütalada savcı yine bunları dikkate almadı. Savcılık bu mütalaa aşamasında inceleyebilirdi. Kendisi diyebilirdi ki, "Ben şu şu şu konuşmalardan ceza istemekten imtina ediyorum, geri çekiyorum ceza talebimi. Çünkü incelememe göre şu şu şu tarihli Meclis konuşmalarına göre Sebahat Tuncel'in, Figen Yüksekdağ'ın, Gültan Kışanak'ın, Demirtaş'ın, Nazmi Gür'ün, neyse vekillerin konuşmaları sorumsuzluk kapsamına giriyor, o konuşmalarından ayrıca ceza istemiyorum. Şundan şundan şundan ceza istiyorum." demeliydi, demedi. Hiçbirini demedi.

Şimdi geldik, esas hakkındaki savunmayı yapıyoruz, mecburen biz söyleyeceğiz. Şu konuşmamızı şurada Mecliste yapmıştık, şurada benzer konuşmayı yapmıştık diyeceğiz. Artık siz bunu hükümle birlikte mi değerlendireceksiniz, yoksa Yargıtay mı değerlendiresin diyeceksiniz, yoksa Mehmet Uçum'a mı gidecek bilirkişi sıfatıyla, bilmiyorum artk. Takdir sizin. Ama biz her halükarda anayasal hakkımızı kullanacağız. Çünkü biz milletvekiliyken, "Sorumsuzluk hakkımız var, özgürce konuşabiliriz, öngörülebilir bizi koruyan bir madde var." diye konuştuk. Gerçi aklımıza sorumsuzluk gelmiyor da konuşurken. Kendi özgür zihniyetimizle konuşuyoruz ama en azından teorik olarak, kuramsal olarak bu böyledir. AİHM kararında da, Anayasa gerekçesinde de, madde gerekçesinde de belirtildiği gibi; milletvekili bir konuşma yaparken yargılanırım, tutuklanırım tehdidiyle oy kullanmamalı, konuşma yapmamalı. Bu konuda sınır yok. Sadece özel hukuk davaları, tazminat, vesaire, hakaret davaları açılabilir ama ceza soruşturması açılmaz. Hiçbir şekilde ceza soruşturması açılmaz. Mesela bugün bir milletvekili... Bunun bir şartı Anayasa'da yazıyor. O oturumda Meclis Başkanlık Divanı aksi yönde bir karar alırsa "Meclis tutanaklarından bunun çıkarılmasına..." derse o konuşma artık koruma altında değildir, sorumsuzluk kapsamında değildir. Ama bugün biri Meclis kürsüsüne çıksa, dese ki yani uçuk bir şey söyleyeyim, dese ki, "Hepinizi bombalarla katledeceğim, Meclisi bombalarla havaya uçuracağım, hepinizi çoluğunuzu, çocuğunuzu da öldüreceğim." dese bir milletvekili, kafayı yemiş diyelim ki. Meclisin oturumunu yöneten diyelim ki heyet de bir karar almadı, dedi ki, "Bu, konuşma özgürlüğüdür." Buna bile dava açılmaz. Buna bile dava açılmaz, hiçbir istisnası yok.

Bizim Kürt sorunu, özerklik, DTK, öz yönetim, kadın çalışmaları, anadilde eğitim, Sayın Öcalan, gerilla, PKK ne varsa kelimelerin geçtiği hepsine dava açılmış. Oysa bunlar bizim -sonraki günlerde, bütün geçmiş dönem partilerimizin hepsinin programını da sizle paylaşacağım- hepsi parti programımızda var. Yani Yargıtay'ın onayladığı parti programımızda zaten bunları savunuyoruz. Bundan dolayı biz siyaseten, zaten bunu savunmakla mükellefiz. Aksi takdirde o partiden ayrılman, istifa etmen lazım. O partiye üye olarak programını kabul etmişindir. Program kim tarafından onaylanıyor? Yargıtay tarafından. Aksi takdirde Yargıtay programın değiştirilmesini istiyor, tüzüğün değiştirilmesini istiyor. Onaylanmışsa Anayasa'ya uygun demek. Peki Anayasa'ya uygun bir programı partinin eşbaşkanı, vekili, Kadın Meclisi üyesi, MYK üyesi savundu diye nasıl dava açılabilir? Gençlik Meclisi üyesi bunu savundu diye nasıl dava açılabilir?

"Efendim, PKK de aynısını savunuyormuş." Gidin PKK'ye dava açın. Belki o bizim aynımızı savunuyor? Kapatma davası açıyorsanız PKK hakkında açın. Biz savunuyoruz. Yani başka biri de savunuyor diye nasıl suç olabilir böyle bir şey? İddianamedeki bütün atıflar buna çünkü. Diyor ki, "KCK sözleşmesinde var. İşte filan PKK, KCK yetkilisinin yaptığı açıklamada var, İmralı'da Abdullah Öcalan söylemiş." Onlar söyledi diye suç oluyorsa Yargıtay niye bizim parti programlarımızı, DTP'den bu yana kabul ediyor? Özerklik DTP'den beri var. Hepsini tek tek okuyacağım. Kadın çalışmalarının hepsi var. Anadilde eğitim. Hepsi parti programımızda var, DTP'de var, BDP'de var, DBP'de var, HDP'de var, şu anda da DEM'de var, halen var. Bunların hiçbiri Anayasa Mahkemesinde kapatma davasına da konu olmamış. Hiçbiri.

Dolayısıyla milletvekili olmayan arkadaşlar açısından; yaptıkları, çalışmaları parti programına uygundur bir defa. Kendisi bunu savunmasa, karşı çıksa, parti onu disipline verip ihraç edebilir. Mesela bir partimiz çıksa dese ki, "Ben demokratik özerkliğe karşıyım, anadilde eğitime karşıyım, kadınların eşitliğine karşıyım." Partimiz onu disiplin kuruluna sevk eder, parti program ve tüzüğüne aykırı davrandığı için ihraç edebilir, bu kadar açık. Bunu savunmak partimizin disiplin suçudur. Savunmaksı ceza kanununa göre, size göre suç oluyor.

O nedenle iki tane koruma var. Bir, milletvekillerimizin sorumsuzluk koruması, Mecliste yapmışlar aynı konuşmayı. İki, milletvekili olmayanların parti üyeliğinden kaynaklı bunu savunma mecburiyeti var. Aksi takdirde o partide ne işi var? Bunları savunmayacaksa partimize niye üye olmuş? Niye vekil olmuş, niye belediye başkanı olmuş? Savunmalarda açacağım. Bunların

da şiddet yoluyla savunulması kısmı kumpastır işte. Çünkü karşınızda bulunanların hiçbiri eline ne silah almış ne taş atmış ne şiddete bulaşmış. Siyasi olarak savunmuş. Bunları siyasi olarak savunmuş. Eş zamanlı olarak şiddet olayları da yaşanmış; hendek, barikat, ilçelerde sokağa çıkma yasakları... Eş zamanlı olarak onlar da yaşanmış, biz bunları savunurken. Biz bunları 2004 yılından beri savunmuşuz, şiddet olayları 2015'te olmuş. Biz istikrarlı bir şekilde bütün bu parti politikalarımızı, ilkelerimizi savunagelmışiz, beş altı aylık dönemde bunlarla ilgili şiddet olayları olmuş.

Şimdi bunların hepsini, parti programlarını ve çalışmalarımızı anlatırken ispatlayacağım. Arkadaşlarımızı suçluyorsunuz özerklik, DTK çalışmalarıyla ilgili. Bunların tamamının siyasi faaliyet olduğunu zaten kendi savunmalarında belirttiler de gün gün Mecliste yaptığımız, saat saat konuşmalarla ben ayrıca sorumsuzluk kapsamında da ispatlayacağım. O nedenle fezlekelerimi tek tek okuyup savunmamı kısa kısa sürdürürken her fezlekedede eğer varsa Mecliste yaptığım konuşma, onu da belirteceğim.

Suç varsa benimdir, Figen Yüksekdağ'ındır, ben üstleniyorum

Şunun da altını çizeyim; eşbaşkan olarak benim veya sevgili Figen Başkan'ımızın Meclis Genel Kurulunda ve grup toplantısında yaptığı konuşma bütün partililerimiz için talimattır. Bağlar onları. Gereğini yapmazlarsa parti disiplin suçu işlerler. Dolayısıyla bizim yaptığımız konuşmaların hepsinden, onların yaptığı siyasi konuşmalar ve faaliyetler nedeniyle suçlanmama gibi bir hakları var. Partilerinin eşbaşkanları olarak biz konuşmalarımızla o perspektifi vermişiz, o talimatı vermişiz. Biz neye dayanmışız? Parti programına. Dolayısıyla benim ve Figen Yüksekdağ'ın yaptığı bir grup konuşmasında özerkliğe dair, anadilde eğitime dair, kadın eşitliğine, eşbaşkanlığa, yargılama konusu olan ne kadar başlık varsa, DTK'ye dair ne kadar suçlama varsa şurada gördüğünüz arkadaşlar MYK üyesi, vekil olmayan arkadaşlar bizim talimatımızla yapmışlardır. Yapmasalar onları disipline verip partiden ihraç edebilirdik. Suç varsa benimdir, Figen Yüksekdağ'ındır, ben üstleniyorum. Bütün siyasi faaliyetlerini parti programımız çerçevesinde, bizim talimatlarımız doğrultusunda yapmıştır bütün arkadaşlar. O nedenle sorumsuzlukla ilgili okuyacağım her konuşma, aynı zamanda arkadaşlarımızın da sorumsuzluğudur. Arkadaşlarımızın da suçlanamayacağını birer delilidir. Partisinin eşbaşkanı demokratik özerkliği, anadilde eğitimi, DTK'yi savunurken, kadın çalışmalarını savunur-

ken, eşbaşkanlığı savunurken MYK üyesi aksini yapabilir mi, vekil aksini yapabilir mi? Yapamaz, yapmamalı. Yaparsa partiden ayrılmalı ya da biz disipline veririz. Bazı grup konuşmalarında var, "Partinin talimatlarına, perspektifine, programına aykırı davrananı disipline sevk ederiz." diye benim grup konuşmalarım var, yeri geldiğinde okuyacağım. O nedenle bütün MYK üyesi, Kadın Meclisi üyesi veya parti yöneticisi olan arkadaşlarımız açısından da geçerliliği olan, bağlayıcılığı olan konuşmalardır.

Yine şeyler sırasında diğer, usule ilişkin belirtirken atladığım bir başlık vardı, o da önemliydi, kayda geçsin diye tekrar söyleyeyim. Örgüt yöneticiliğinden yargılanıyoruz. Mesela hiçbirimizin fezlekesinde örgüt yöneticiliği yoktur. Yani Meclisten, Diyarbakır'da Kurtca Eker'e teslim edilen fezlekeler arasında örgüt yöneticiliği yoktur. Dokunulmazlığımız örgüt üyeliği ve halkı kin ve düşmanlığa tahrik etmekten dolayı kaldırılmıştır. O fezlekelerin dokunulmazlığı kaldırılmıştır ama Kurtca Eker yürüttüğü gizli soruşturma sonrasında dokunulmazlığımızın kalkmadığı, hakkımızda suçlamanın olmadığı, hakkımızda hiçbir fezlekenin olmadığı örgüt yöneticiliğinden dava açıp iddianameyi önünüze koymuştur. Oysa sulh ceza hakimi bile bizi örgüt yöneticiliğinden tutuklamıştır. Ne zaman ki iddianame açıldı, ne zaman ki biz iddianamenin gizliliği ortadan kalkınca, iddianameyi görünce ilk defa örgüt yöneticiliğiyle orada karşılaştık. Bunu da hatırlatırım.

Ek savunmamız alınmadı, ek fezleke düzenlenmedi, ek deliller sunulmadı, hiçbir şey yapılmadı. O günden beri örgüt yöneticiliğinden bizi tutuklamaya devam ediyorsunuz. 19. Ağır Ceza Mahkemesi her ne kadar tahliye etmiş olsa da sizler kendi tutuk gerekçeleriniz arasında bütün arkadaşlarımız için olduğu gibi benim için de yazıyorsunuz, oysa dediğim gibi Mecliste hiçbir fezlekem örgüt yöneticiliğinden değildi. Milletvekilliği dokunulmazlığım kaldırıldığında hiçbir fezlekem örgüt yöneticiliğinden değildi. Savcılığa sevkte de örgüt yöneticiliği yoktu, sorgu hakimliğinde de örgüt yöneticiliği yoktu. İddianamede vardı, bu da usule aykırıdır. Onu da ayrıca notlarım arasına geçmiş olayım.

Son bir notlarıma tekrar bakayım, atladığım bir şey yoksa usulde, artık yavaş yavaş esasa geçeceğim. Öğleden sonra 1 no.lu fezlekeden başlayacağım. İzninizle bir dakika, notlarıma şöyle bir bakayım.

Hakkımda fezleke hazırlamış savcıların altısı, toplam 12 fezleke savcısı, altı savcı Cemaatten dolayı açığa alındı, tutuklandı veya meslekten ihraç edildi. Bunu da kayda geçmiş olayım. Bir anlam ifade eder mi dersiniz? Bilemem. Sizin için bir anlam ifade eder mi, bilemem ama 12 ciddi fezleke. 1, 2, 3, 4 no.lu

fezlekeler dahil hepsinin savcısı, hepsinin savcısı Cemaatten görevden alındı, darbe sonrası. Ahmet Karaca, Muhammet Emre Ejder, Ramazan Alptekin, Uğur Özcan. Bunların hazırladıkları fezlekeler. Tutuklandılar bunlar. Görevden alındılar. Hepsi de tutuklanmış. Şimdi notlarım arasına tekrar baktım, bunlar Diyarbakır'da, Batman'da görev yapmış savcılar. Fezlekeleri de onlar hazırlamıştı. Savunmama geçtiğimde tekrar altını çizeceğim ama çözüm sürecini sabote etmek, Kobani sürecini sabote etmek, provoke etmek, bütün bunları tekrar hatırlatıyorum. Aynı zamanda Cemaatin, Cemaat ile bağlantılı uluslararası güçlerin, bazen İran'ın HÜDAPAR etkisiyle, bazen Cemaat etkisiyle ABD'nin, İmralı barış süreci görüşmelerinin içinde olmamaları nedeniyle, müdahale edememeleri nedeniyle biz o süreci gözümüz gibi koruyarak kendi aramızda Kürt, Türk bu ülkenin yurttaşları olarak kendi aramızda süreci götürme gayretimize yapılan müdahalelerdir.

1 no.lu fezlekeden başlayarak konuşmalarımızın yasadışı dinlenmesi, yasadışı çarpıtılması, cımbızlanması, daha sonra servis edilmesi, fezleke düzenlenmesi... Bakın o konuşmaların hepsi çözüm sürecinde yapılmış, toplantılarda yaptığımız konuşmalardır. Öğleden sonra başlayacağım anlatmaya. Kimdi bu savcılar? Sorgu hakimleri de o dönem dinleme kararını veren hakimler de görevden alınmış, Diyarbakır'daki avukatlarda bu bilgiler daha yoğundur, savunma sırası geldiğinde avukat arkadaşlarım detaylarıyla anlatacaklar. Hangi savcı, hangi mahkeme kararı? Mahsuni Bey, Cihan Bey o konulara daha hakimler, sırası geldiğinde anlatırlar. Ama Emniyet'in polisi, Emniyet'in savcısı, Cemaatin savcısı, Cemaatin polisi, Cemaatin hakimi çözüm sürecini bitirebilmek için her türlü pislği yapmışlar. Her türlü pislği yapmışlar.

Bak az önce size okudum; Recep Tayyip Erdoğan barış mesajları atıyor, biz barış mesajları veriyoruz ama Cemaat durdurabilmek için, Kürtleri ve Türkleri kışkırtabilmek için her türlü provokasyonu yapıyor. Bugün Cemaatin dışarıya kaçmış sözcüleri mözcüleri, öyle bazen avukat arkadaşlar onların tivit çıktılarını getiriyor, "Demirtaş niye bizi suçluyor?" Sizden ala bu ülkede ahlaksızlık yapanı biz görmedik ki. Bu süreçten daha beter şeyler de yaptınız siz. KCK kumpas operasyonlarını yapan sizsiniz. Bize karşı sahada provokasyon yapan sizsiniz. Kobani provokasyonlarının arkasında siz varsınız. Bütün o 7 Haziran sürecinde, provokasyonların arkasında siz varsınız. Hükümetin suçu nedir? Hükümet de bunlara göz yumdu, destekledi. Bütün bunlar olup bittikten sonra da suçu bizim üstümüze yıktı. Hükümetin de suçu, vebali budur. O da bundan sorumludur dolayısıyla.

Ne yapmışlar bu savcılar? Legal çalışmalarımızın hepsini dinleyip dosyaya koymuşlar da sizce sadece dosyaya mı koymuşlardır? İddia ediyorum, günöbirlik olarak CIA'e iletilmiştir, günöbirlik olarak Amerikan elçiliğine iletilmiştir. Günöbirlik olarak İmralı heyeti ne yaptı, nerede ne konuştu, kiminle görüştü, süreç nasıl gidiyor... Sadece Pensilvanya'daki şeyhlerine⁵⁰ ABD'nin değil, elçiliklere de iletmışlerdir, iddia ediyorum. Süreç nasıl engellenmeli, önlenmeli, tartışmışlardır kendi içlerinde. Çünkü Kürt, Türk barışını sağlaması halinde Türkiye'nin nasıl bir ülke olacağını bugün Türkler, Kürtler çok idrak edemiyorlar ama Amerikalılar, İranlılar, Farşlılar bizden daha iyi idrak ediyorlar, İngilizler bizden daha iyi idrak ediyorlar.

Şimdi "Yerli, milliyiz." diyorlar ya bugün yerli, milli olabilmenin bence en önemli şartı Kürt'ü, Alevi'yi, sosyalisti bu ülkenin eşit, özgür yurttaşı, eşit haklara sahip yurttaşı haline getirmektir. Yerli, milli olmak isteyen bunu yapar. Geri kalan her şey şu anda uluslararası güçlerin hesaplarına, planlarına hizmet ediyor. Etmiyor mu? Dönüp bakın. Etmiyor mu? İsveç'in NATO üyeliği onaylandı işte. Yarın Genel Kurul'a geliyor, belki de bugün geliyor. Biden telefon açtı, teşekkür etti. Amerika ile işler tıkırında. Çünkü tam istedikleri gibi bir Türkiye var şu anda. Kürtler ile yapılacak barış Türkiye'yi bölgenin en güçlü ülkesi haline getirir; ekonomik açıdan, demokratik açıdan, demografik açıdan. Kürtler ile yapılacak barış Alevilerin sorununun çözümünün önünü açar. Demokratik bir anayasayı gerçekleştirir. Rojava bölgesi, Irak Kürdistan bölgesinin bütün ekonomik gücü, sosyal, kültürel gücüyle Türkiye'nin yanında yer almasını sağlar. Sadece Kürdistan Federal bölgesinde ve Rojava Kürdistan bölgesinde bütün Orta Doğu'ya 300 yıl yetecek doğalgaz rezervi var, çivi çakılmamış durumdadır. Herkes neyin peşinde? Petrol yatakları, oradaki petrol yatakları. Akdeniz havzasıdır, Akdeniz'in altından uzanıp Lazkiye'den, Afrin'den, Rakka'dan işte Hewlêr, Kerkük, Musul'a kadar uzanan o yatak, tümüyle şu anda, önemli ölçüde Kürtlerin kontrolünde.

Biz işte Türkiye ile Kürtleri barıştırmaya çalıştık, başımıza bunlar geldi. Şu anda kimin kontrolünde? Evet, Kürtler orada ama kimin tankları var? Amerikalıların, Rusların. Siz memnunsanız buradan, oradaki Kürtler de memnun, kim ne diyebilir ki? Türkiye İHA, SİHA yolluyor oraya, Amerika TIR'larla silah yolluyor. Yanlış burada işte. Destek olması gereken Türkiye'ydi. IŞİD'e karşı Kürtlerin yanında olması gereken Türkiye'ydi. Tarihi barış öyle sağlan-

⁵⁰ ABD'nin Pensilvanya Eyaletinde yaşayan Fethullah Gülen'i kastediyor.

malıydı. O yüzden Cemaatin savcılarının hazırladığı fezlekelerle dikkat çekiyorum ve siz onu yargılıyorsunuz şu anda, ondan dolayı suçluyorsunuz. Onlar dinlemişler, çarpıtmışlar, çözüm sürecinde.

Tek tek anlatacağım. Çözüm sürecinde yaptığımız konuşmalar yahu, kamuoyuna açık konuşmalar da değil. Yeri geldiğinde anlatacağım. Mesela cezaevi çıkışlı eski PKK'lilerle toplantı yapmışız. Cezaevinden çıkmışlar, dağa mı gidecekler, siyasete mi girecekler, çözüm sürecindeyiz ve biz diyelim ki 200-300 kişiyle Diyarbakır'da kapalı toplantı yapmışız. Ben o toplantıda konuşma yapmışım, anlatmışım. Demişim ki, "PKK kuruldu, tamam. Kürtlerin varlığı için mücadele etti, silahlı mücadele etti, o olmasaydı evet bugüne gelmezdi ama bitti. Bak Öcalan mektup yazdı.⁵¹ Ben parti eşbaşkanı olarak Kandil'de de yapmışım bu konuşmayı. Orayı dinleyemiyorlar ama benzer konuşmayı, Kandil'de PKK'nin orta düzey yüzlerce silahlı militanın önünde yapmışım. İkna etmeye çalışmışız çünkü. Cemaat ne yapmış? O konuşmayı dinlemiş, cımbızlamış, "Burada PKK propagandası." Yahu kime yapmışım PKK propagandası? PKK'liye PKK propagandası mı yapacağım? Dağda yapmışım, şehirde yapmışım ama çarpıtmış. Kim? Cemaatin savcısı. Bunu ne zamandan beri söylüyoruz? İlk iddianame hazırlandığında, fezlekeler ortaya çıktığından beri söylüyoruz. Peki dikkate alınıyor mu? Yok. Cemaat ile AKP iş birliği, Cemaat ile MHP iş birliği budur işte. Çünkü ne olursa olsun, ister Cemaat hazırlanmış olsun, ister CIA hazırlanmış olsun, "Şu anda HDP'nin bitirilmesi lazım, tasfiye edilmesi lazım, içeridekilerin tutulması lazım. Onun için çok da bu tür usulü, hukuki şeylere gerek yok." diyorlar. Siz de bunu diyorsunuz ve maalesef hukuku çiğnenerek yargılamayı sürdürüyorsunuz.

Son bir şey söyleyip ara talep edeceğim de şimdi arkadaşlarım bilgi verdiler, Sebahat Tuncel arkadaşımız, cezaevinde devam eden açlık grevlerini de desteklemek amacıyla açlık grevine girmiş diye belirttiler. Açlık grevleri, en azından açlık grevine girmeyenler için desteklenebilecek bir eylem tarzı değil. Kendisine sağlık diliyoruz, başarılar diliyoruz.⁵² Umut ediyorum sesleri duyulur, biz de seslerini duyurmak için elimizden geleni yaparız. Haklı talepleri

⁵¹ PKK lideri Abdullah Öcalan'ın yazdığı, 21 Mart 2013 tarihinde Diyarbakır Newroz kutlamalarında okunarak çözüm sürecinin başladığının ilan edildiği, "Bugün yeni bir dönem başlıyor. Silahlı direniş sürecinden, demokratik siyaset sürecine kapı açılıyor. (...) Artık silahlı unsurlarımızın sınır ötesine çekilmesi aşamasına gelinmiştir.) Artık bundan sonra barıştır, demokratik siyasettir, bundan sonra yapılması gereken şey, herkesin demokratik siyasete katkı sunmasıdır." ifadelerinin yer aldığı mektup.

⁵² Sebahat Tuncel gülümsüyor, Demirtaş'a el sallayarak selam veriyor.

var; Öcalan ile görüşülsün, barış süreci olsun, silahlar sussun. Bu talepler haklı, meşru taleplerdir. Arkadaşlarımız kendi bedenlerini açlığa yatırıyorlar, umut ediyorum toplum da bu sesi duyar. Arkadaşlarımıza da sağlık diliyoruz, başarılar diliyoruz.

Heyetiniz uygun görüyorsa bir öğle arası vermek istiyorum. Öğleden sonra da 1 no.lu fezlekeden başlayarak esas hakkındaki savunmama içerik itibarıyla gireceğim artık.

İddialar boyunca, çok sayıda utanç verici suçlamayla karşılaşacağız

Tekrar merhaba arkadaşlar, herkesi selamlıyorum. Bülent Parmaksız arkadaşımız da gelmiş, selamlıyorum onu da.

1 no.lu fezlekeden başlayarak hakkımdaki iddialara, esas hakkındaki savunmam kapsamında tek tek cevap vermeye çalışacağım. Önce fezlekelerin kısa özetini, neyle suçlandığımı belirtip daha sonra kendi savunmamı paylaşacağım. 1 nolu fezlekede, Ümit Aydın'da ele geçtiği iddia edilen yerel yönetimler komisyonu hazırlık konferansı delege listesinde ismimin bulunduğu; Mercek isimli tanığın, DTP'li milletvekillerinin Türkiye'deki ortamı germek ve bağlı kitleyi canlı tutmak için Mecliste Kürtçe konuşma ve oturum düzenlenmesi talimatı Ahmet Türk ve Selahattin Demirtaş'a, Ahmet Ünal Çelen tarafından verildiği... Yine tape kayıtları var. Ahmet Yıldırım ile anadilde eğitim konulu bir belge üzerinde konuştuğumuz, Kamuran Yüksek ile Öcalan kampanyası hakkında görüşme gerçekleştirdiğimiz, Selma Irmak ile Adana ilinde DTP'li kişilerin gözaltına alınmaları ve serbest bırakılmaları hakkında konuşmamız, Nadir Yıldırım ile bir cenaze mevzusunda konuşmamız, Kamuran Yüksek ile Sabri Ok arasındaki bir konuşmada ismimin geçtiği, Necdet Atalay ile Öcalan'a yönelik fiziki saldırı iddialarıyla ilgili görüştüğüm, Kazım Kurt ve Turan Genç arasında yaralı bir sivilin ambulans tahsisi konusunda yapılan görüşmede ismimin geçtiği, Kamuran Yüksek'in Avrupa'da yapılacak bir konferansa katılma yönünde talimat verdiği, Sabri Ok'un da aynı istekte olduğunu bildirdiği, konferans organizasyonu Faik Hoca tarafından yapıldığı, Cumhurbaşkanı'nun Rusya'ya yapacağı geziye katılıp katılmayacağımı Kamuran Yüksek ile görüştüğüm, Mazlum Tekdağ'ın belediye başkan adayı olan kişilere örgütsel eğitim verileceği bilgisini Demirtaş'a ilettiği, Ali Şimşek ile Öcalan'ın yakalanması yıl dönümünde yapılacak protestoların organizasyonu konusunda görüştüğümü, Çimen Işık'ın Bismil Belediye Başkanı Şükran Aydın'ı 8 Mart için

yer tahsis etmediği nedeniyle tehdit ettiğini söylediği, Demirtaş'ın da "Ağzınıza, dilinize sağlık." dediği; Nadir Yıldırım'ın, Kamuran Yüksek ve Demirtaş'ın Erzurum Cezaevinde süren açlık grevi konusunda görüştikleri, Demirtaş'ın Osman Baydemir'i arayarak Murat Karayılan'ın yaptığı açıklamayı takip edip etmediğini sorduğu, Mehmet Abbas, Çimen Işık ve Kemal Aktaş arasında geçen görüşme de Adana Belediyesinde gözaltına alınan partilerle ilgilenmesi için Demirtaş'ında aralarında bulunduğu kişilerin görevlendirildiğinin anlaşıldığı iddia edilmiş.

Bir tane daha suçlama vardı. İkrâm Ersöz'ün ailesine iadeyi itibar için mektup iletilmesi ve görüşülmesi. 1 nolu fezlekedede örgüt üyeliğinden fezleke ve sevk maddesi hazırlanmış, düzenlenmiş 2008 ve sonrası dinleme yapılmış, 2012 tarihinde fezleke hazırlanmış. Yani dört yıl boyunca fezleke hazırlanmadan beklenmiş. Örgüt üyeliğinden sevk maddesi, iddianameyse örgüt yöneticiliği olarak işlenmiş. Fezlekenin savcısı Uğur Özcan, Fethullahçı Cemaate üye olmaktan görevden alınıp 24.08.2016 tarihinde tutuklanmıştır. Fezlekeyle ilgili kısaca bilgiler bu şekilde.

Şimdi içeriğe ilişkin esas hakkındaki savunmamda tek tek, kısaca belirteyim. İkrâm Ersöz'ün ailesine iadeyi itibar için mektup iletilmesi meselesi. İddia şudur; gözaltına alınan bir kişide yakalanan, yakalandığı söylenen flaş diskte İkrâm Ersöz'ün ailesine hitaben yazılmış bir mektup olduğu, örgüt tarafından yazıldığı, bu mektubun da ben ve Gültan Kışanak tarafından Elazığ'da İkrâm Ersöz ailesine teslim ettiğimiz, İkrâm Ersöz'ün mü iadeyi itibar, ailesinin mi tam hatırlamıyorum da şimdi açıp bakmayayım, en nihayetinde, örgüt adına bir mektubu bu aileye ilettiğimiz iddia edilmiş o flaş diskte çıkan belgeye göre. 19 Ağır Ceza Mahkemesindeki kovuşturma aşamasında bazı taleplerimiz oldu ve mahkeme bu talepler doğrultusunda yazılar yazdı, cevaplar geldi, cevaplar da dosyadadır. Tekrar onları hatırlatayım, öncelikle. Ersöz ailesine öncelikle ulaşıldı, biz ulaşılmamasını, tanık olarak dinlenilmesini istedik. Ersöz ailesinin beyanı gelip tutuk dosyaya girdi. Ersöz ailesi hayatında bizi görmediğini, tanımadığını böyle bir mektuptan haberlerinin olmadığını beyan ettiler.

Bu mektubu bize teslim ettiği söylenen Ali Oruç adlı kişi yargılandığı dosyada, bu suçlamayla yargılandığı dosyada beraat etti, beraat kararı kesinleşti. Bir flaş diskte yakalandığı söylenmişti bu belgenin, flaş diskin de üzerinde oynandığı tespit edildi, bilirkişi raporuyla. Geldi, dosyaya girdi. En nihayetinde, söz konusu mektubun yalan olduğu bizim de ailenin de bizi tanımadığı, aracılık yaptığı söylenen Ali Oruç'un hiçbir şekilde olaylara müdahil olmadığı,

yargılandığı davada da beraat ettiği ortaya çıktı. Biz o dönem bunları anlatmaya çalıştık. Çünkü biz fezlekeyle birlikte bu olayı öğrendik. Ne benim ne Sayın Kışanak'ın böyle bir olaydan ne bilgisi var ne böyle bir faaliyet içerisinde bulunuruz ne de bize böyle bir şey iletildi. Tümüyle yalan olduğu, zaten dosyadaki bütün gelen evraklardan anlaşıldı, ortaya çıktı. Dolayısıyla 1 nolu iddia 19. Ağır Ceza Mahkemesinde zaten çürütüldü.

2 nolu iddia, Ümit Aydın'da ele geçtiği iddia edilen yerel yönetimler komisyonu hazırlık konferansı delege listesinde ismimin bulunduğu... Yani iddialar boyunca çok sayıda utanç verici suçlamayla karşılaşacağız, bu da onlardan biri. Partimin düzenlediği bir yerel yönetimler konferansı, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi konferans salonunda, televizyonlardan canlı yayınlanan bir yerel yönetimler konferansında partinin milletvekili olarak, o dönem milletvekili, grup başkanvekili olarak kendi partimin etkinliğine katılmışım. Ve orada delege listesi var. Yani delege dediği; katılımcılar, konuşmacılar, izleyiciler... Bunun listesi var. Bu liste, "Yasa dışı bir toplantıya katılan 21 nolu, yanılmıyorsam 21 nolu delege Selahattin Demirtaş." diye, yine savcı Uğur Özcan tarafından dosyaya konuldu. 19 Ağır Ceza Mahkemesinde de bu konferansın nasıl gerçekleştiğini, belgelerini dosyaya delil olarak sunmuşum. Heyetiniz dönüp oraya bakabilir, belgeleri inceleyebilir. Kamuoyuna açık, partimizin resmi bir... Yerel yönetimler komisyonu dediği de partimizin Merkez Yürütme Kuruluna bağlı, Parti Meclisine bağlı yerel yönetimler komisyonudur. Komisyon üyelerinin ismini, Merkez Yürütme kararını mahkemeye sunduk, konferans kararını sunduk, konferansın basına yansımalarını sunduk. Hepsi duruyor. Dolayısıyla bir siyasi faaliyet, bir parti faaliyeti, burada saçma sapan bir şekilde yasa dışı bir faaliyetmiş gibi... Yahu bir konferans. Yani bir şeyle de suçlamıyor işin doğrusu. "Konferansa katılmış, 21 nolu delege." demiş. Dolayısıyla o suçlamayı da kabul etmediğimi, çürütüldüğünü belirtmek istiyorum.

Mercek isimli tanık da demiş ki, "DTP'li milletvekillerinin Türkiye'deki ortamı germek ve bağlı kitleyi canlı tutmak için Mecliste Kürtçe konuşma ve oturum düzenlenmesi talimatı Ahmet Türk'e ve Selahattin Demirtaş'a; Ahmet Ünal Çelen tarafından verildi." Bu da yine utanç verici bir suçlama, utanç verici bir suçlama. Çok iyi hatırlıyorum 19. Ağır Ceza Mahkemesinde bununla ilgili sorgu yapılırken sayın Ahmet Türk de dinleyiciler arasındaydı. Döndüm ona da söyledim, bari kendi anadilimizle Mecliste konuşmayı, "Örgüt talimatıyla yaptı." suçlamasını dosyaya koymasaydı. Bu utanç verici bir şey, başka bir şey değil. Mercek isimli tanığın dinlenilmesini istedik. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğüne yazıldı, Mercek isimli tanığı bulamadılar. Belgelerini istediler,

“Belgeleri yok edilmiş.” dedi. Adresini istediler, “Evi yıkılmış, Sur'da.” dedi. Mercek diye bir gizli tanığın olmadığı ortaya çıktı. Böyle bir beyanın ne savcılık ne Emniyet ne sorgu aşamasında ne gizli tanık belgelerinde, hiçbir yerde olmadığı ortaya çıktı. Yine orada, sorgu aşamasında belirttim. Söz konusu Kürtçe konuşmayı Sayın Ahmet Türk, parti eş genel başkanımızken Meclis grup toplantısında yaptı, ben de grup başkanvekiliydim ve toplantıyı Meclis-teki divandan yönetiyordum. Her hafta yapılan grup toplantılarında bir grup başkanvekili toplantıyı yönetir. Ben de toplantıyı yönetiyordum, Ahmet Bey de o gün birkaç kelime Kürtçe konuştu. Faaliyet bundan ibaret. Bunu örgüt talimatıyla yapmışız ve Kürtçe konuşmak neymiş? “Ortamı germek amacıyla...” Ve bunu kim bize söylemiş? Ünal Ahmet Çelen diye biri bize talimat olarak söylemiş. Düşünün, Ahmet Türk, soyadı Türk ama kendisi anadan, babadan, atadan, dededen Kürt, Kürtçe konuşmak için örgütten talimat alacak. Ahmet Türk'ü bıraksanız Türkçe konuşamaz. Örgüt ona, “Türkçe konuş.” talimatı verse anlaşılır da, “Kürtçe konuş.” talimatı vermesi abes kaçıyor. Konuşan da ben değilim, Ahmet Bey. O da yalan. Mercek diye bir gizli tanık yok. Bunlar da ortaya çıktı. Utanç verici bir suçlama. Başka bir şey diyemiyorum. 2023 yılında... Hangi savcı yapmış işte? Fethullahçı savcı koymuş dosyaya.

Devam ediyorum. Ahmet Yıldırım ile anadilde eğitim konulu bir belge üzerinde konuşmuşuz. Peki savcı Uğur Özcan, birazdan tek tek sayacağım telefon görüşmelerini kimlerle yaptığımı iddianameye, fezlekeye yazmış? Tam olarak ne yazmış, ona müsaadenizle bir bakayım. “KCK-TM yapısı içerisinde bulunanlarla yaptığı telefon konuşmaları.” diye yazmış. Peki bu savcı Uğur Özcan veya Emniyet, bu fezlekeyi hazırlayan Emniyet bu isimlerin kim olduğunu bilmiyor olabilir mi? Şimdi ben tek tek hepsinin kim olduğunu, görevleriyle birlikte anlatacağım da. Aralarında çok tanınmış isimler var. O dönemde halihazırda, bizatihi Diyarbakır Emniyetinin şahsen, defalarca yüz yüze geldiği isimler var. Çünkü il başkanı var, belediye başkanı var, PM üyesi var, komisyon üyesi var. Tamamı bunlar ama tek tek anlatayım. Neden savcı bunların veya polis bunların partideki resmi görevlerini yazmamış da, “Bunlar KCK yöneticisidir.” diyerek çarpıtmış? Uğur Özcan niye yapmış olabilir? Bir kumpas olabilir mi acaba? Tabii ki öyle.

Örneğin Ahmet Yıldırım. Anadilde eğitim konulu bir belge üzerinde telefonla konuşmuşum. Ben konuştuğumda milletvekiliyim, Ahmet Yıldırım, Parti Meclisi üyemiz. Dicle Üniversitesi öğretim görevlilerinden, doçent aynı zamanda. Daha sonra profesör olacaktı ve partimizden de milletvekili seçilecekti ama o dönemler Parti Meclisi üyemiz. Yeni anayasa çalışmalarında da

anayasa komisyon üyemiz, anadilde eğitim başlığı üzerinde de kendisi çalışmak üzere görevlendirilmiş. Ben de eşbaşkan olarak Parti Meclisi üyesini aramışım, “O çalışmalar ne aşamada, ne zaman elimizde olur?” diye konuşma yapmışım, o minvalde bir tartışma. “Özerklik, anadilde eğitim bölümü ne zaman hazır olur?” diye. Çünkü akademisyen olduğu için kendisi çalışıyordu. Peki Ahmet Yıldırım'ın Parti Meclisi üyesi olduğu, Dicle Üniversitesinde doçent olduğu, o tarihte görevde olduğu, fezlekenin herhangi bir yerinde yazıyor mu? Yok. Tam bir kumpas, tam bir yalan.

Konuşma içeriği zaten suç değil. Hiçbir konuşmanın içeriğiyle suçlamıyor beni. Konuşma yaptığım kişilerin örgüt yöneticisi olduğunu iddia ederek suçluyor savcı. O yüzden konuşmaların içeriğine girmiyorum çünkü içeriğinde hiçbirinde suç yok. Tek tek anlatacağım ama suç olmadığını da ayrıca belirteyim.

Başka bir tape kaydında Kamuran Yüksek ile Sayın Öcalan kampanyası hakkında görüşme gerçekleştirmişiz. Kamuran Yüksek kim o tarihte? BDP Eş Genel Başkan Yardımcısı, Örgütlemekten Sorumlu Eş Genel Başkan Yardımcısı. Bunların hepsinin belgesi dosyanızda var. Yargıtay'a sunulan kongre sonuç tutanakları, Merkez Yürütme Kurulu görevlendirme tutanakları... Hepsi dosyanızda var. Ben grup başkanvekilimim; Kamuran Bey, Eş Genel Başkan Yardımcısı. Partinin iki yöneticisi, kendi arasında telefon konuşması yapıyor. Bunu örgütsel, yasa dışı konuşma olarak hem dinliyor hem de utanmadan sıklıkla, Kamuran Yüksek'in sıfatını, görevini yazmadan, doğrudan örgüt görüşmesi diye iddianameye alıyor. Sayın Öcalan kampanyası içeriğine, dönüp bakmayacağım her birinin. Geçmiş dönemde yapılan bütün kampanyalarda partimiz bir şekilde destek oldu, çalışmalarını destekledi, muhtemelen o da onlardan biridir. Yapmışsak da yapmışızdır. Sayın Öcalan özgürlük kampanyası ne, hatırlamıyorum ama nihayetinde partimiz bu konuda defalarca çalışmalarda bulundu. Biz de Örgütlemekten Sorumlu Eş Genel Başkan Yardımcısı, Meclisten sorumlu grup başkanvekilleri olarak bütün bu çalışmalarını planlamakla, hayata geçirmekle sorumluyduk zaten.

Selma Irmak'la, Adana ilinde DTP'li kişilerin gözaltına alınmaları ve serbest bırakılmaları hakkında konuşmuşuz. Selma Irmak kim? Eş Genel Başkan Yardımcısı o dönemde. Ve partililerimiz Adana'da gözaltına alınmışlar, serbest bırakılmışlar. Bu konuyla ilgili partinin grup başkanvekili ile Eş Genel Başkan Yardımcısı telefon görüşmesi yapmış. Bunu da hem yasa dışı dinlemiş hem de çarpıtarak dosyaya koymuş.

Nadir Yıldırım ile bir cenaze mevzusunda konuşmuşuz. Yine içeriğine dönüp bakmayacağım. Nadir Yıldırım yine Parti Meclisi üyemiz. Muhtemelen bir cenazenin sevki, nakli olabilir. Onunla ilgili araştırmış; destek, yardım istemiştir. Belediyelerimize yönlendirmişizdir, öyle bir konuşmadır. Nadir Yıldırım da Parti Meclisi üyemiz zaten o dönemde.

Kamuran Yüksek ile Sabri Ok kendi arasında konuşmuşlar, benim ismim geçmiş. Avrupa Konseyinde bir toplantı olacakmış. O toplantıya ben ve Gülten Kışanak gitmeliymişiz. İddia bu. Sonra benimle Kamuran Yüksek arasında bir telefon görüşmesi olmuş. Kamuran Yüksek benimle yaptığı görüşmede ne Sabri Ok'tan söz ediyor ne başka birinden. Faik Hoca'dan söz ediyor. Dolayısıyla, "Faik Hoca'nın talimatıyla." diye yazmış, Savcı Uğur Özcan. Ankara 19 Ağır Ceza Mahkemesine belgeyi getirdik, sunduk. Faik Hoca denilen kişi Faik Yağızay'dır, Parti Meclisimiz ve Merkez Yürütme Kurulumuzun resmi kararıyla Brüksel temsilcimiz olarak uzun yıllar önce atanmış, o tarihte de Brüksel temsilcimizdi. Faik Yağızay, "Brüksel'de yapılacak, Avrupa Konseyinde yapılacak toplantıya Gülten Kışanak ve Selahattin Demirtaş'ın gelmesi iyi olur." diye Kamuran Yüksek'i arıyor. Kamuran Yüksek de bunu bana iletiyor, ben de, "Programımız uygun değil, gitmemiz mümkün değil." diyorum. Görüşme bundan ibaret. Toplantıya da gitmemişiz. Kamuran Yüksek, Sabri Ok'la görüşmüş mü görüşmemiş mi bilemem. O, kendi bileceği iş. Ama bana aktarılan... Faik Yağızay, Faik Hoca, Faik Yağızay da Brüksel temsilcimiz, evrakı da dosyanızda duruyor şu anda. Toplantıya da zaten ben ve Gülten Hanım da müsait olmadığımız için katılmamışız. Ama savcı bunu, "Örgütten aldıkları talimat doğrultusunda Konsey'in toplantısına katıldıkları..." şeklinde oraya yazmış. Bu konu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi Büyük Daire kararına da yansdı. Büyük Daire, kararında dedi ki, "Siz toplantıya katılıp katılmadığınızı araştırmamışsınız bile." Gerçekten araştırmamışlardı. O tarihlerde yurt dışına giriş çıkışımız var mı diye sordurduk, cevabı geldi; hayır, giriş çıkış da yok. Konsey toplantısına da gitmemişiz ama AIHM dedi ki, "Velev ki örgüt talimatıyla bu toplantıya katıldılar." Büyük Daire kararında var, "Avrupa Konseyinde bir toplantıya katılmak terör faaliyeti olarak değerlendirilemez ki." diyor. "Velev ki katılmış olsalardı bile." Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi bu şekilde değerlendirdi. Dolayısıyla bu iddia da boştur. Ne benimle ne Gülten Hanım'la hiçbir şekilde ilişkilendirilemeyecek... Araştırılmamış işte. Çarpıtılmış bir iddia olarak dosyaya girmiştir.

Diğer tape kaydı. Necdet Atalay'la, Öcalan'a yönelik fiziki saldırı iddialarıyla görüşmüşüm. Necdet Atalay, Diyarbakır il başkanımızdı o sırada. Daha

sonra Batman Belediyesi eşbaşkanımız olarak seçildi ve bir dönem belediye başkanlığımızı yaptı. Necdet Atalay il başkanı, ben grup başkanvekiliyim. Yaptığım konuşma, yasa dışı örgüt yöneticisiyle yaptığım konuşma olarak yansıtılmış. Konuşma içerisinde de hiçbir yasa dışı faaliyet veya partimizi ilgilendirmeyen hiçbir faaliyet yoktur.

Kazım Kurt ve Turan Genç kendi aralarında konuşmuşlar, yaralı bir sivil için ambulans tahsisi konusunda yapılan görüşme de ismim geçmiş. Kazım Kurt, Hakkari belediye başkanımız. Turan Genç, yerel yönetimler komisyon üyemiz. İkisinin de belgesi dosyada var. Kendi aralarında konuşmuşlar, Adana Balcalı'ya sevk edilmesi gereken bir Hakkari'li yurttaş var. Zaten bunun bir örgüt üyesi olduğu iddiası da yok. Savcı da bunu biliyor, görüşmede de o var. Bir yaralının, daha doğrusu hastanın, Hakkari'de bir oturan bir yurttaşın, Balcalı Hastanesine sevkı gerekiyor. Hakkari belediyesinin ambulansı yok, ambulans istemişler. Turan Genç devreye girmiş, beni aramış veya ben belediye başkanını aramışım, tam hatırlamıyorum, işte iddia neyse. O hasta yurttaş için, başka bir belediyemizin ambulansını Hakkari'ye gönderip onu Balcalı'ya göndermişiz. Faaliyet bu. Örgütsel görüşme, örgütsel yasa dışı terör faaliyeti olarak yansıtılmış. 19 Ağır Cezada savunma yaparken bütün hepsinin belgelerini dosyaya koyduğumuz için burada ayrıca belge sunmaya gerek duymuyorum. Milyonlarca sayfa içerisinde heyetiniz dönüp bakar mı bilmiyorum ama hepsinin belgesi dosyada duruyor.

"Mazlum Tekdağ, belediye başkan adayı olan kişilere örgütsel eğitim verileceği bilgisini Demirtaş'ailetmiş." Mazlum Tekdağ, Parti Meclisi üyemiz. Belediye başkan adaylarımıza ne örgütsel eğitimi vermişiz? Seçim kampanyası, seçim çalışmasıyla ilgili toplantı yapılacak, buna dair bir iç hazırlık, parti içi hazırlık eğitim toplantısı var. Kampanya seçim çalışmaları başlamadan ve onlar sahaya inmeden önce de eğitimden geçiriliyorlar. Bütün partilerde yapılır bu. Mazlum Tekdağ da Parti Meclisi üyemiz. Bakın burada ismi geçenlerin hiçbiri, hiçbiri iddia edildiği gibi yasa dışı örgüt yöneticisi değil. Tamamı partimizin üst düzey resmi görevlileri.

Devam ediyorum. "Ali Şimşek ile Öcalan'ın yakalanması yıl dönümünde yapılacak protestoların organizasyonu konusunda görüştükleri..." Ali Şimşek o tarihte Diyarbakır il başkanımız, ben yine grup başkanvekiliyim ve Diyarbakır milletvekiliyim. Konuşmanın içeriğini hatırlamıyorum, dönüp bakmayacağım. Öcalan'ın yakalanması yıl dönümünde protesto yürüyüşü yapılacaksa bunun grup başkanvekiliyle, Diyarbakır milletvekiliyle konuşulmasından daha doğal ne olabilir? Bunu konuşmuş benimle ve il başkanımızdır.

Çimen Işık, Bismil Belediye Başkanı Şükran Aydın'ı bana şikayet etmiş. Daha doğrusu onu aramış, Şükran Aydın'ı, 8 Mart için yer tahsis etmesi konusunda uyarmışlar, o da yer tahsis etmemiş. O da tehdit etmiş. Tehdit etmiş dediği de işte, "Seni rezil ederiz, soruşturma açtırırız." vesaire. Bunu da bana anlatmış Çimen Işık, ben de "Ağzına sağlık." Demişim. "Ağzına sağlık." demiş olmam örgüt şeyi olarak anlaşılmış ve buraya yazılmış. Çimen Işık, yerel yönetimler komisyon üyemiz ve Parti Meclisi üyemiz. Şükran Aydın, bizim Bismil belediye başkanımız. O dönem belediyelerimiz ve yerel yönetimler komisyonumuz arasında yaşanan tartışma bana yansımış, ben de kişisel görüş belirtmişim veya sohbette geçmiş o kelime.

Kamuran Yüksek ile Nadir Yıldırım kendi aralarında konuşmuşlar. Erzurum Cezaevinde süren açlık grevi varmış, "Milletvekilleri veya avukatlar orayı ziyaret etse iyi olur." gibi şeyler söylemiş yanlış hatırlamıyorsam. Ben de grup başkanvekili olduğum için kendi aralarında konuşurken, "Onu arayıp söyleyeyim." demişler. Kamuran Yüksek, Eş Genel Başkan Yardımcımız; Nadir Yıldırım Parti Meclisi üyemiz o tarihte.

"Osman Baydemir'i arayarak Murat Karayılan'ın yaptığı açıklamayı takip edip etmediğini sormuş." Yok, tersidir. Osman Baydemir beni aramış çünkü Osman Baydemir büyükşehir belediye başkanı, ben milletvekiliyim. Benim telefonlarım dinlenemediği için, en azından kararlar dinlenemediği için Osman Bey'inkini dinlemişler sözde. O sırada Murat Karayılan çözüm süreci, barışla ilgili bir açıklama yapmış, Osman Bey de bunu önemseyemediğini belirtmiş, beni arayarak, "Sen okuyabildin mi? Önemli bir açıklama." diye bana söylemiş.

Osman Baydemir. Hah, en büyük örgüt yöneticisi bu işte. Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı. Oradaki seçilmiş en üst düzey yönetici. Onu tanımıyor olabilir mi mesela? Savcı bilmiyor olabilir mi? İl başkanını bilmiyor olabilir mi? Selma Irmak'ı bilmiyor olabilir mi? Hepsini bizzat tanıyor, şahsen tanıyor. Polis tanıyor, savcı Uğur Özcan tanıyor. Büyükşehir belediyesi ile adliye Diyarbakır'da bitişikler, duvarları bitişik. Ama onu da KCK üst düzey yöneticisi olarak yaptığım görüşmeler arasında saymış.

Yine başka bir görüşme kaydı. Mehmet Abbasoğlu, yerel yönetimler komisyonu üyemiz. Dosyada sunduğumuz kararda, kimlerin yerel yönetimler komisyon üyesi olarak Parti Meclisi tarafından veya Merkez Yürütme Kurulu tarafından atandığı yazıyor. Mehmet Abbasoğlu da onların içinde var ve önceki dönem parti genel başkanlarımızdan biridir, Mehmet Abbasoğlu. "Çimen Işık ile Kemal Aktaş arasında geçen görüşmede de Adana Belediyesinde gözaltına alınan partililere ilgilenilmesi için, Demirtaş'ın aralarında bulunduğu

kişilerin görevlendirildiğinin anlaşıldığı...” Çimen Işık, Kemal Aktaş veya Mehmet Abbasoğlu üçü de yerel yönetimler komisyon üyesi, kendi aralarında konuşmuşlar, “Adana’daki gözaltılarla ilgilenilmesi için grup başkanvekiliyle konuşalım.” demişler. Aramışlar mı aramamışlar mı ben hatırlamıyorum ama hayli hayli arayabilirler grup başkanvekilini. Kendi partilerinin grup başkanvekiliyim. Arayabilirler, yardım isteyebilirler. Ben de avukat, milletvekili durumuna göre görüşme yapabilirim. Partimin resmi yetkilileri bunlar. Kemal Aktaş daha sonra bir dönem de Urfa milletvekilliği, Van milletvekilliğimizi yaptı, yanlış hatırlamıyorsam, bir dönem de Van milletvekilliğimizi yaptı yani bu görevinden sonra da Van milletvekilimiz oldu.

Şimdi 1 nolu fezleke de başka bir şey var mı diye bakıyorum da bir şey atlamış olmayayım. İkram Ersöz’ü söyledim, delege listesi, yerel yönetimler komisyonu söyledim. Mercek adlı çok gizli tanışın, bulunamayan gizli tanışın bir Kürtçe konuşmayla ilgili saçmalığını söyledim. Ahmet Yıldırım’ı söyledim. Kamuran Yüksek görüşmesini söyledim. Selma Irmak, söyledim. Nadir Yıldırım’ı söyledim. Kamuran Yüksek savcılık arasında yapıldığı söylenen görüşmeyi söyledim. Kazım Kurt, Turan Genç arasını söyledim. Yine Kamuran Yüksek ve benim aramdaki konuşmayı söyledim. Mazlum Tekdağ ile ilgili söyledim. Ali Şimşek, Çimen Işık, Kamuran’la Nadir arkadaşlarımız arasındaki görüşmeyi söyledim. Benimle Osman Baydemir, Mehmet Abbasoğlu, Çimen Işık, Kemal Işıktaş söyledim.

Evet, buna göre savcı değerlendirmesin de demiş ki fezleke, “Anayasa’mızın 25. maddesi düşünce ve kanaat hürriyetini güvence altına almakla beraber, 14. maddede Anayasa’nın sağladığı, bu özgürlüklerin devletin bölünmez bütünlüğü bozmayı amaçlayan faaliyetler biçiminde belirtilmekle, aksine davranışta bulunanlara hatta başkalarını bu yolla teşvik ve tahrik edenlere yasal yaptırım uygulanacağı ön görülmektedir. Şüpheli Selahattin Demirtaş’ın, yasa dışı PKK terör örgütünün Türkiye Cumhuriyeti içerisindeki faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek amacıyla daha önceden ilan ettikleri KCK sözleşmesi çerçevesinde kurduğu KCK-TM yapısı içerisinde, siyasal alan merkezi içerisinde yukarıda genişçe yer verilen örgütsel faaliyetleri yürütmek suretiyle üzerine atılı yasa dışı PKK terör örgütüne üye olmak suçunu işlemişse şüphelinin 12 Haziran 2011 tarihinde yapılan seçimlerde milletvekili seçildiği anlaşılmıştır. Bu nedenle yasama dokunulmazlığının kaldırılması hususu takdirlerinize arz olunur.” diye Meclise fezleke yazmış. Yani savcıya göre bütün az önce bahsettiğim açık, legal, resmi parti görevlilerimizle birlikte grup başkanvekili sıfatıyla yürüttüğüm bütün siyasal faaliyetler terör faaliyetiymiş, yasa dışı

faaliyetmiş ve bunların tamamını, örgüt yapısı içerisinde siyasi alan merkezi sorusu demiş buna. Bakıyorum, siyasi alan merkezi içerisinde örgütsel faaliyet yürüterek gerçekleştirmiş.

1 nolu fezleke başlı başına bir kumpas fezlekesidir, başlı başına bir intikam fezlekesidir

Yani uzun uzadıya bunun savunmasını yapmaya gerek yok ama Uğur Özcan'ın kim olduğunu hatırlatmak bile yeterli. Fezlekeyi hazırladığı tarih 2012, 7. ay. Çözüm süreci için gerçekten büyük çabaların sarf edildiği, açlık grevlerinin bir yandan devam ettiği ama aynı zamanda bizlerin de açlık grevleri bit-sin de çözüm sürecine geçilsin diye çaba sarf ettiği günlerin başı. Bundan birkaç ay sonra çözüm süreci başlayacaktı. Bunu biz o gün tam olarak bilmiyorduk çünkü Abdullah Öcalan'ın mektubunun Cumhurbaşkanı'na iletiildiği bilgisi bundan birkaç ay sonra bizde olacaktı ama muhtemel ki bunların elinde bu bilgi vardı. Bu bilgiye sahip oldukları için fezlekeyi hızla düzenleyip gönderdiler. Neden hızla düzenleyip gönderdiler? Çünkü bahsettiği konuşmaların veya faaliyetlerin tamamı 2008'de başlayıp devam etmiş. Neden 2008'de düzenlenmemiş fezlekeyi, neden 2009'da düzenlenmemiş? 2010'da, 2011'de neden düzenlenmemiş? Neden yıllarca göz yummuşlar bu faaliyetlere? Dinleme yapmışlar, bakın dinleme yapmışlar, ellerinde tutmuşlar. Madem ki ben yasa dışı faaliyet yürütüyorum, bahsettiği bu insanların hepsi yasa dışı örgüt üst düzey yöneticisi. Yahu bunların dört yıl boyunca Diyarbakır'da veya Hakkari'de, görev yaptıkları yerlerde faaliyet yürütmelerine neden izin vermişler? O dönem KCK kumpas operasyonlarından tutuklanan arkadaşlarımız uzun uzadıya anlattılar bunları da. Çünkü o dönemin dinleme ve kumpaslarından biridir. Yahu bir savcı, bir Emniyet mensubu suça mütali olduğu anda gereğini yapmak üzere harekete geçmez mi? Dört yıl boyunca konuşmaları dinlemiş, neden dört yıl beklemiş? Yahu yakaladın işte, buldun. Örgüt, yönetici dinliyorsun bak. Bu konuşmalar suç. Niye fezleke düzenlenmemişsin ya da niye o kişiler hakkında işlem yapmamışsın, faaliyetlerine neden göz yummuşsun? Bunlar yapıldı işte. Aradan dört yıl geçiyor, benim hakkımda fezlekeye dönüş-türüyor, Meclise gönderiyor. Ve çözüm süreci arifesinde yaşanıyor bunlar. Hiçbiri yasadışı faaliyet değil, suç değil. Görüştüğüm hiç kimse yasa dışı faaliyet yürüten insan değil. Tamamı partimizin resmi yetkilileri ve partimin resmi yetkilileriyle telefon görüşmesi yaparken, birilerinin yasa dışı dinleme yapıp bizi örgüt üyeliğiyle suçlayacağını nereden bilebilirim. Görüştüğüm kişi örgüt

üyeyi değil. Belediye başkanı, il başkanı, PM üyesi, komisyon üyesi... Bunların hepsi belgeleriyle dosyanızda mevcuttur.

Dolayısıyla 1 nolu fezleke başlı başına bir kumpas fezlekesidir, başlı başına bir intikam fezlekesidir. Dediğim gibi o dönemler de o günlerde henüz iktidar ile Cemaat arasında ciddi bir kriz oluşmamıştı ama zaten bundan birkaç ay sonra Hakan Fidan'ı soruşturmaya çağırmak suretiyle ilk krizi patlatacaklardı. 2012'nin sonuna doğru yanlış hatırlamıyorsam. Tarih öyle mi?⁵³ Daha önce mi? Evet. Yani 14 Aralık. Kaç Aralık'tı? 17-25 Aralık meselesine gelinceye kadar Cemaat ile Hükümet arasında bir gerilim zaten vardı. O gerilimin yansımasıydı bu çözüm sürecini engelleyebilmek için sadece benim hakkımda değil o dönem milletvekillerimizin tamamı hakkında biriktirdikleri ne kadar kumpas belgesi varsa fezlekeye dönüştürüp Meclise gönderdiler. Dolayısıyla bize yönelik ilk hamle Cemaatin hamlesidir, sonraki hamleler Erdoğan'ın ve AKP'nin hamlesidir. İlk hamle Cemaatin hamlesidir. Bu fezlekeler de Meclise gönderildiğinde öyle kıyamet kopmadı. "Aman aman. Dokunulmazlıklarını kaldıralım. Ne ciddi suçlarmış, yargılayalım." Çok iyi hatırlıyorum; fezlekeler sırasıyla Meclis genel sekreterliği tarafından bana Mecliste odamda tebliğ edildiğinde şöyle bir açıp bakıp, kenara atıyordum. Saçma sapan bir şeyler yapmışlar, göndermişler. Biliyorduk zaten kumpas olduğunu da ciddi alınacak işler değildi. Ama yıllar sonra tutuklama gerekçem yapıldı, örgüt yöneticisi olmakla suçlandığım fezlekelerden biri budur. Örgüt yöneticisi. Ve burada yaptığım faaliyetler benim yasa dışı örgüt yöneticisi olduğumun ispatıymış. 1 nolu fezlekeyle ilgili benim aktarabileceğim başka bir şey yok. Mahsuni Bey orada galiba, aklına başka bir şey gelmiyorsa ben bitiriyorum çünkü bildiğim kadarıyla başka bir suçlama yoktu 1 nolu fezleke. Eksik kalan bir şey olursa avukatlarım kendi savunmasında tamamlar ya da sonradan bana hatırlatırlar, diğer fezlekelerle tamamlamaya çalışırım.

Şimdi 2 nolu fezlekeyi kısaca özetleyip savunmamı yapacağım. 2 nolu fezleke de Demokratik Toplum Kongresinin kuruluş ve örgütlenmesinin bizzat Abdullah Öcalan'ın emir ve talimatlarıyla gerçekleştiği iddia edildikten sonra işleyişi, fonksiyonu ve KCK sistemi içerisindeki yerine dair iddia ve analizlere yer verilmiştir. Bu kapsamda yapılan dinlemelerde; BDP Diyarbakır il binasına yapılan ortam dinlemesi, yine Diyarbakır il binasına yapılan başka bir ortam dinlemesi, yine Diyarbakır belediyesi konuk evi binasında yapılan or-

⁵³ SEGBİS odasında yanında olan avukata soruyor.

tam dinlemesi, hakeza Diyarbakır belediye konuk evi binasında başka bir ortam dinlemesi, belediye konuk evi bir başka ortam dinlemesi, daha doğrusu basın açıklaması bu defa, kamuoyuna yönelik basın açıklaması, yine konuk evi ortam dinlemesi. Bir kısmı da basın açıklaması bu ortam dinlemesinin. Yine konuk evi basın açıklaması, belediye konuk evi ortam dinlemesi. Bir kısmı basın açıklaması olduğu anlaşılıyor. 9 nolu tape belediye konuk evi binasında yapılan ortam dinlemesi, 10 nolu tape belediye konuk evi, 11 nolu belediye konuk evi. Benim ismimin ve konumun geçtiği bazı toplantılar da dinlenilmiş, ismim geçtiği için onlar da buraya, 48 toplantıda ismim veya konu geçmiş, onlar da buraya alınmış. Ayrıca 28.01.2012 tarihinde BDP il binasına giriş çıkış yaptığım tespit edilmiş. Gerçekten BDP il binasına giriş çıkış yaptığım tespit edilmiş, suçlama bu. Tanık beyanı var bir tane; "Nurullah Akan, şüpheli, beyanlarında, Demirtaş'ın 14.07.2011 tarihinde BDP Diyarbakır il binasında ilan edilen demokratik özerklik toplantısına katıldığını belirterek..." Bu demokratik özerklik ilanı toplantısına katılmışım BDP il binasında.

Katıldığım eylemler; örgüt mensuplarının cenaze törenine katılım, KCK tutuklularına destek amacıyla İstasyon Meydanında yapılan miting ve akabinde adliye binasına kadar yürüyüş etkinliğine katılım, İstasyon Meydanında yapılması öngörülen Kürt sorununa demokratik çözüm mitingini yasaklaması nedeniyle Sümer Park'ta bulunan ve dağılmamakta ısrar eden grupla birlikte olduğum, belediye konuk evi önünde sivil itaatsizlik eylemine katılım. Bu suçlama aynı zamanda 16 nolu fezlekedede de ayrı bir suçlama olarak hazırlanmış. Doymamış herhalde -kumpasın zeka gerektirdiğini daha önce de söylemiştim- ya da unutmuşlar buraya aldıklarını, 16 nolu fezleke olarak ayrıca bağımsız düzenleyip göndermiş. Cezaevinde devam eden açık grevine destek amacıyla Dicleliler Yas Evinden cezaevine yürüyen grup içerisinde yer aldığım basın açıklaması. 2 nolu fezlekenin özetle suçlamaları bunlar.

2 nolu fezlekedede önce şunu söyleyeyim; savcı dosyaya çok sayıda CD sunmuş bu fezlekedede. Yanılmıyorsam diğer fezlekelerde de var ama bu fezleke de çok sayıda CD var, görüntülü. Ve şunu söylemiş fezlekesinde; örgüt mensuplarının cenaze törenlerine katıldığım, molotof, taş, havai fişek ve sopalarla saldırıların gerçekleştirildiği, birçok polis memuruyla sivil vatandaşın yaralandığı eyleme katıldığım. Aynı zamanda başka bir tanesi molotoflu, taşlı, EYP'li yollara barikat kurulduğu, kanunsuz eylemlere katıldığım. Böyle devam ediyor. Bir sürü eylem saymış ve bunlara katıldığımı iddia ederek CD'lerini de dosyaya koymuş. Çok sayıda bu şekilde, şiddet içeren, polis müdahalesi veya

göstericilerle çatışmaların yaşandığı eylemlerle suçlanmışım ve CD'leri de dosyaya koymuş. Savcı dosyada CD'leri bilirkişi çözümü yaptırmadan sadece CD olarak koymuş, iddianame hazırlarken de muhtemelen CD'leri izlememiş, kovuşturma aşamasında mahkeme iddianameyi kabul ederken bu CD'lerde ne var diye açıp bakmamış. Avukatlarımızın ısrarlı talebi sonucunda CD'ler bilirkişiye gitti ve çözümleri yapıldı, geldi. Birtakım CD'lerde benim görüntülerim var. Örneğin Diyarbakır Adliyesine girerken o sırada arkadaşlarımız yargılanıyor, duruşmayı izlemeye giriyorum. Duruşma bitiyor, adliyenin önünde basın açıklaması yapıyorum. Arabaya biniyorum, yanımda Gülten Hanım, Gülten Kışanak var. Bunun çözümlerini hızlı geçiyorum çünkü oralarla ilgili suçlama yok. Daha çok, bu yasa dışı şiddet içerikli gösteriler. Belediye konuk evinde bir oturma eylemi var, şiddet görüntüsü, olayı yok. Newroz Meydanında bir miting var, otobüsün üstünden konuşuyorum, şiddet eylemi yok. Sümer Park dediği yer. Sümer Park'ta oturma eylemi var, şiddet eylemi var, polis gaz sıkıyor, su sıkıyor. Biz de durdurmaya çalışıyoruz, ben eşbaşkanı. O yetmezmiş gibi bir de Özdal Üçer kafama su döküyor. Öyle bir görüntü var burada. Başka da yani bizim şiddet kullandığımıza dair herhangi bir iddia da yok görüntü de yok.

Televizyondan alınmış görüntüler var. Basın açıklamaları, demeçlerim var. Önümde mikrofonların olduğu demeçler var. Velhasıl bu görüntülerin hiçbirinde, benim şiddet kullandığıma veya şiddet görüntülerinin içinde yer alduğuma dair benim olduğum görüntülerin hiçbirinde bilirkişi böyle bir şeye rastlamamış. Peki dosyaya konulan bu çok sayıda CD'de ne bulmuş bilirkişi? Bakalım. Çünkü iddia ettiği bütün bu gösterilerle ilgili de inceleme yapmış. Taşlı, molotoflu, polislerin yaralandığı... Bütün onları bakın izlemeden, polis nasıl yazmışsa savcı da muhtemelen almış, öyle dosyaya koymuş.

Tutuklanma delillerden biri olan CD'lerde "Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanmamıştır"

Tek tek okuyorum CD çözüm tutanaklarını. "Adliye önü toplanmalar, konuşmalar, taşlama, müdahale DVC-1 isimli, 13 GB boyutunda ve 1 saat 11 dakika 14 saniye uzunluğunda olan görüntü dosyası incelendiğinde, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanmamıştır.

Adliye önü toplanmalar, konuşmalar, taşlama müdahale-2 910 MB boyutunda 23 dakika 53 saniye -falan filan- Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanmamıştır."

Dosyadaki deliller bunlar yani, tutuklandığımız sırada dosyaya delil olarak sunulan CD'ler bunlar. Bu da örgüt yöneticiliği fezlekesi ve tutuklandığımızda bu CD'ler vardı dosyada, delil olarak da bunlar vardı. Ne savcı izledi ne sorgu hakimi izledi, gizli olduğu için biz de izleyemedik ancak dava açılınca görebildik.

Devam ediyorum. "TV-21 isimli 254 MB 8 dakika -falan filan- Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi görüntü ve ses kaydına rastlanılmamıştır.

Adliye önü taşlama, müdahale K-1 isimli 944 MB -falan filan- Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanılmamıştır.

Adliye önü K-2 911 MB Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanılmamıştır.

Adliye önü toplanmalar, taşlamalar şu MB şu dakika Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanılmamıştır.

Yürüyüş, adliye önü müdahale 678 MB 15 dakika 4 saniye dosya incelendiğinde Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ve ses kaydına rastlanılmamıştır.

Yürüyüş, adliye önü müdahale 25 dakika 32 saniye incelendiğinde Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Söz TV 525 MB 13 dakika incelendiğinde Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Ziya Gökalp arama noktası, 1.97 GB şu dakika falan Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Ziya Gökalp arama noktası adliye önü, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Bağlar arama noktası, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

İHA-1 isimli görüntü dosyası, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

İHA-2 Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Adliye önü K-7 isimli 1.69 GB Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

CNN TV adliye önü Diyarbakır olayları ile ilgili Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

NTV adliye önü Diyarbakır olayları rastlanılmamıştır.

Roj TV adliye önü Diyarbakır olayları Selahattin Demirtaş rastlanılmamıştır.

Roj TV adliye önü Diyarbakır olayları Selahattin Demirtaş rastlanılmamıştır.

Show TV ana haber bülteni haberleri Selahattin Demirtaş ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Yeniköy mezarlığı önü bekleme, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ses kaydına rastlanılmamıştır.

K-6 isimli görüntü dosyası, Selahattin Demirtaş herhangi görüntü ses kaydına rastlanılmamıştır.

HD-300 isimli görüntü dosyası, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ses kaydına rastlanılmamıştır.

K-4 isimli görüntü dosyası, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir görüntü ses kaydına rastlanılmamıştır.

K-2 isimli görüntü dosyası, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses veya görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

K-4 istasyon Akkoyunlu Ofis isimli Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Helikopter isimli görüntü dosyası, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses veya görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

NX-5 koşu yolu, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses veya görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Sırrı Süreyya, Erkan Demircan isimli dosya, Selahattin Demirtaş ile ilgili olarak herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

SONY-2 BDP Turgut Özel Sümer Park Erol M. ve Erkan M. Röportaj isimli dosya, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

K-1 istasyon Kaan Sümer isimli dosya, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses ve görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Elazığ klasörü içerisindeki 1 isimli 906 MB boyutunda dosya, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses veya görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Elazığ klasörü 2 isimli dosya, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses veya görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Urfa klasörü içerisinde KAM-1, Selahattin Demirtaş ile ilgili herhangi bir ses veya görüntü kaydına rastlanılmamıştır.

Urfa klasörü KAM-2, rastlanılmamıştır.

Urfa klasörü KAM-3, rastlanılmamıştır. K-22 isimli dosya, Selahattin Demirtaş rastlanılmamıştır.

E tipi cezaevi önu baro başkanı basın açıklaması, Selahattin Demirtaş rastlanılmamıştır.

GVM-900 isimli dosya, Selahattin Demirtaş rastlanılmamıştır.

HD-2, Selahattin Demirtaş rastlanılmamıştır.

K-2 isimli dosya, rastlanılmamıştır.

K-6, rastlanılmamıştır.

Kepenkler isimli dosya, rastlanılmamıştır.”

Evet, dosyadaki CD incelemeleri de bu şekilde. Tutuklama müzekkeremize bakarsanız, 2 nolu fezleke de yanılmıyorsam aynı savcıdır, Vural Balcı, Vural Balcı tarafından hazırlanmış, görevde görünüyor. Şimdi nerede bilmiyorum, en azından yedi yıl önceki bilgilerimize göre fezleke hazırlandığı tarihte görevdeymiş, daha doğrusu iddianame hazırlandığı tarihte.

Tutuklama müzekkeremize bakarsanız yani 2016'da Sulh Ceza Hakimliği bizi tutuklarken, “Delillerden biri de dosya içerisinde CD görüntüleri.” demişti. Normalde Sulh Ceza Yargıcının, hani savcıyı geçtim, polisi geçtim de sulh ceza yargıcının yani bu kadar yaralamalı, polislerin yaralandığı bu kadar şiddet, molotof, bombalı, ses bombalı eylemlere katıldığımı iddia eden bir CD'yi, en azından bir tanesini incelemiş, izlemiş olması lazımdı. Haydi o izlemedi, dosya gizliydi biz de izleyemedik, iddianame 19 Ağır'ın önüne geldiğinde, daha doğrusu Diyarbakır'daki 8 Ağır Ceza'nın önüne geldiğinde 8 Ağır Ceza Mahkemesi iddianameyi kabul etmeden önce incelemeliydi. “Yahu bir partinin eş genel başkanı, bir dönem de grup başkanvekili... Yahu polislerin de yaralandığı, sivil yurttaşların yaralandığı molotoflu, taşlı, silahlı eylemlere nasıl katılmış olabilir acaba? Nasıl görüntüler var burada?” diye açık bakabildiler.

Önemli olan algıdır zaten, olgunun hiçbir önemi yok

Biz katılmadığımızı biliyoruz da. Çünkü dosyada benim görüntülerimin olduğu, bilirkişi raporunda da teyit edildiği gibi, olduğu her yerde basın var zaten. Basın açıklamasıdır, polis müdahale ediyor. Benim bulunduğum hiçbir yerde şiddet olayı yok, benim karışmam mümkün değil. Parti eşbaşkanı molotof mu atmış? Bunu iddia etmiş savcı. “Taşlı, sopalı gösteriye karışmış.” demiş. Savcı tam bunu yazmış ve bu CD'leri de dosyaya koymuş. Yani Diyarbakır'da yaşanmış ne kadar şiddet içeren gösteri varsa Emniyet'ten toplamış onları, Demirtaş'ın fezlekesini arasına sokuşturmuş ama hiçbirinin içinde Selahattin Demirtaş yok. Başka milletvekilimiz de yok, bırak Selahattin Demirtaş'ı.

Başka milletvekili de yok. Fakat nasıl olsa izlenmeyecek, nasıl olsa deliller arasına koyuyor, dosya gizlidir.

Biz ne zaman bunu şey yapabilmışız, tarihine de bakalım. Bilirkişi raporunun tarihine de bakayım da. Ancak 2018, 8. ayda bilirkişi rapor verebilmiş. Yani aradan yıllar geçtikten sonra bizim ısrarımız üzerine... Bakın, 2011 tarihli bir olay, 2011, 2018'de yedi yıl sonra ancak bilirkişi incelemesi yaptırabilmişiz, yapılmış daha doğrusu, bizim ısrarımızla. Bu yedi yıl boyunca hiçbir Allah'ın kulu bu CD'yi açıp da yahu Demirtaş'ın gerçekten bu olayların içinde suçlayabileceğimiz bir tarafı var mı diye bakmamış. Heyetler de bakmadı, bizi yargılayan heyetler de bakmadı. Çünkü o CD'nin orada olması, iddiaların orada olması yeterliydi. Önemli olan algıdır zaten, olgunun hiçbir önemi yok.

2 nolu fezlekenin eylemler kısmı bundan ibarettir. Dolayısıyla açık bir kumpastır, yalandır. Savcı Vural Balcı suç işlemiştir. Normalde bunu öğrenen bir mahkeme heyetinin, 19'da da söylemiştik, savcı hakkında suç duyurusunda bulunması lazım. Sen bariz bir şekilde kumpas kurmuşsun, sahte bir delil sokmuşsun dosyaya, Demirtaş'la hiç alakası olmayan delilleri sokup Demirtaş'la ilgiliymiş gibi göstermişsin. "Demirtaş'ın yaptığı basın açıklaması sonrası çıkan olaylar." da demiyor. Çünkü benimle hiç alakası olmayan, benim basın açıklamam, mitingim vesaireyle hiç alakası olmayan başka gösterilerde; başka mahallerde, başka semtlerde gerçekleşmiş şiddet eylemlerinin görüntüleri, "Demirtaş'ın katıldığı eylemler" diye, hiç incelenmeden dosyaya konulmuş ve getirilmiş tutuklama gerekçesi yapılmış. O nedenle biz bunlardan yıllarca tutuklu kaldık, onu da söyleyeyim. İki buçuk yıl bu CD'ler delillerden biriydi, en güçlü delillerden biriydi üstelik. Ve her seferinde mahkeme, şu bilirkişi raporu gelene kadar mahkeme tutuk gerekçesine dosyadaki CD'ler diye yazıyordu. Bu rapor geldikten sonra yanlışlıkla CD yazdı, artık kıyameti kopardık, "Yahu bu defa bari CD yazma!" dedik. "Dosya içerisindeki CD görüntüleri..." Ondan sonra CD yazmaktan vazgeçtiler. Ağız alışkanlığı. Sahte mi değil mi bakmadan yazıp geçiyorlardı, o ispatlandı, "Bari onu yazma artık." dedik. Esas hakkındaki mütalaayı okumadığım için oraya da almış mı almamış mı bilmiyorum. Çok önemli değil ama ben sonuçta mütalaayla bağlı değilim, iddianame beni bağlıyor, iddianameye cevap verme babında bunları söylüyorum. Mahkemeniz de çünkü 19'dan⁵⁴ birleşen dosyalara hakim olamayabilirsiniz, kabarık dosyaydı, bu dosya daha kabarık o nedenle tek tek hatırlatıp geçiyorum.

⁵⁴ Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesini kast ediyor.

Demokratik Toplum Kongresiyle ilgili iddialar da var burada. Bu 3 ve 4. fezlekelerde de yanılmıyorsam... Evet 3 ve 4 nolu fezlekelerde de iddialar arasındadır. O nedenle DTK'nin ne olduğunu iyice anlattıktan sonra artık 3 ve 4 nolu fezlekelerde anlatmama gerek kalmadan geçeceğim. Bugün yetiştirebilirsem 2 nolu fezlekeyi bu şekilde bitirip yarın 3'ten devam etmeye çalışacağım. Çünkü 2 nolu fezleke, dediğim gibi, diğer fezlekeleri de ve muhtemelen esas hakkında mütalaa da DTK'ye değinmiştir. Doğrudan DTK'yi ilgilendirdiği, ana suçlamalardan biri olduğu için DTK nedir, DTK faaliyeti nedir, ben ne yapmışım ona dair savunmamda belirtmek istiyorum.

2 nolu fezlekedeki ortam dinlemelerinde, BDP il binası konferans salonu dinlenmiş. "BDP il binası... dar görüş ... ve notları okunmuş." dinlenilmiş. Muhtemelen Abdullah Öcalan'ın avukatlarıyla görüşme notları okunmuş, okunurken dinleme yapılmış. "Özdal Üçer" Van milletvekili, "Nijat Yaruk" Diyarbakır il başkanımız; ekonomi çalıştayı hazırlığıyla ilgili ortam dinlemesi yapılmış, ben de oradaymışım. "Altan Tan, Nijat Yaruk, Aysel Tuğluk" Öcalan kampanyasıyla ilgili tartışma yürütülmüş, ben de oradaymışım. Nijat Yaruk il başkanı, Aysel Tuğluk, Altan Tan zaten milletvekillerimiz. O zaman DTK dinarında da görevliler. İlk ortam dinlenmesi de ona ilişkin.

Bir tane basın toplantısı. Newroz afişlerinin yasaklanmasına ilişkin basın toplantısı düzenlemişiz, onu da ortam dinlenilmesi şeklinde vermişler. Halbuki yani kamuoyuna açık basın toplantısıydı, zaten polis gelip çekiyordu ayrıca ama demek dinleme de yapıldığı için, kesintisiz dinleme yapıldığı için o basın toplantısını dinleyen Emniyet yetkilileri de onun bir basın toplantısı olup olmadığını ayırt etmeden, doğrudan ortam dinlemesi olarak da almışlar ayrıca.

Bir başka ortam dinlemesi. Eşbaşkanlar olarak Newroz'la ilgili basın toplantısı yapmışız, yine ortam dinlemesi olarak geçmiş.

14 Temmuz'da İstasyon Meydanında mitingle ilgili bir basın toplantısı yapmışız, ortam dinlemesi olarak geçmiş.

Feridun Çelik'le, Diyarbakır eski Büyükşehir Belediye başkanımızla bir sohbetimiz ortam dinlemesi olarak geçmiş. Demokratik Toplum Kongresi binasında yapılmış, daha doğrusu konuk evi binasında.

Yine başka bir basın toplantısı, ortam dinlemesi olarak geçmiş.

Bazı kısa değerlendirmeler yapmışız konuk evinde. Sohbet ediyormuşuz arkadaşlarla. Onunla ilgili bir kısa... Benim de değerlendirmelerim de varmış, ortam dinlemesi olarak geçmiş.

Açlık grevleriyle ilgili genelge. Ortam dinlemesinde onu konuşmuşuz, partimizin genelgesi, o ortam dinlemesinde geçmiş.

Basın açıklaması, açlık grevleriyle ilgili varmış.

Yine başka bir açlık grevi ziyareti varmış, ortam dinlemesi.

Eşbaşkanlar basın açıklaması, Newroz konulu.

Ahmet Türk, Adem Özcaner. Kuzey Kürdistan Birlik Konferansıyla ilgili ortam dinlemesi.

Devam ediyorum. Bir tane tanık Nurullah Akan. Demokratik özerklik ilan ederken ben ordaymışım, parti binasındaymışım.

Geri kalanlar da az önce belirttiğim CD'ler. CD'lerle ilgili zaten açıklama yaptım.

Şimdi Demokratik Toplum Kongresi başı başına... Yani Demokratik Toplum Kongresinin yanından geçmiş olmak örgüt üyeliği için artık yeterli kabul ediliyor. Dolayısıyla DTK nedir, ne değildir, daha önce de hem mahkemenizde bazı aşamalarda söz aldığımda anlatmaya çalıştım hem 19. Ağır Ceza Mahkemesinde sorgu sırasında anlatmaya çalıştım, burada bir kez daha, esas hakkındaki mütalaada anlatmaya çalışayım.

Şöyle başlayayım; Türkiye Cumhuriyeti devleti ile Kürtler arasındaki sorunun hikayesi yeni değildir. Cumhuriyet tarihinden eskidir. Kürt sorunu ne zaman başladı diye bir tarih koymaya kalkarsak tam olarak şu gün başladı diyemeyiz. Ama en nihayetinde, Osmanlı yönetiminin merkezi olarak Abdülmecid döneminde de olmak üzere Kürdistan eyaletinin özerk statüsüne -ki Osmanlı'da birçok eyalet özerk statüdeydi, vali atıyordu, vergisini toplayıp asker alıyordu, geri kalan hiçbir şeye karışmıyordu- özerk statüsüne müdahale edilmeye başlandığından beri Türkiye bu coğrafyada Kürt sorunu yaşıyor. Mir Bedirhan dönemi diyebiliriz. Osmanlı ordusu ile Mir Bedirhan'ın Kilis'teki savaşı, Mir Bedirhan'ın yenilgisi, Abdülmecid'in Kürdistan zafer madalyası bastırıp dağıtması, Bedirhanların orada yaşadığı yenilgiden sonra mirliğin dağılma aşamasına girmesi, beyliğin dağılma aşamasına girmesi... Bunu da Kürt sorununun başlangıcı olarak alabiliriz ama bana sorsanız, ben bir tarihçi değilim ama bana sorsanız, ben 1071'den başlatırım.

Bu coğrafyada Kürt sorunu 1071'den sonra başladı. Alparslan ile Kürtler iş birliği yaptıktan sonra bin yıldır sadece kazık yiyoruz, başka bir şey değil. Kazık atılıyor bize. Bunun adı Kürt sorunudur. Türklere her el uzattığı zaman Kürtler, ihanetle suçlandı arkasından. Kürtler hiçbir zaman Türkleri arkasından vurmadı. Ne Osmanlı'da ne Selçuklu'da ne Abbasilerde Arapları ne

İran'da Farsları ne Türkiye Cumhuriyeti devletinde Türkleri. Ama her seferinde ihanete uğrayan Kürtler oldu. Bunun adı Kürt sorunudur.

Bin yıldır devam ediyor bana göre. Çünkü kendi anavatanlarında bir türlü kendini yönetme hakkını elde edememişler. Özerklikleri tanınmış, bozulmuş; eyalet sistemi tanınmış bozulmuş. Habire Kürtleri ya Osmanlılar ya Farslar ya Araplar, vakti zamanında Bizanslar, herkes yani Zagros bölgesinin halkı, kadim halkı olarak bilinen dağlı halkı, sınır bölgesinin jandarması gibi düşünmüş. Yani "Sınır hattında güvenliği sağlasın, sınırlarımızı korusun. Karşıdan gelecek düşmanı önleyecek tedbir olarak Kürtler orada bulunsun." Zaman zaman onlar vurmuş, zaman zaman bu taraf vurmuş ama en nihayetinde kırıldak gibi, Kürtler hep ezilmiş.

"Demokratik Toplum Kongresiyle ne alakası var?" dersiniz... 2010'lu yıllarda artık Kürtler, Türkiye Cumhuriyeti devletinde bir arada yaşamının, birlikte yaşamının, kendi kaderini tayin hakkını da kullanma şeklinde cereyan eden iradesinin tecellisi olarak sivil örgütlenmelere gittiler. Ayrı bir devlet, bağımsız bir devlet değil, artık parçalanmışlık, bölünmüşlük üzerine, bağımsız Kürdistan üzerine Kürtler 2000 yılının başından beri tartışmıyorlar. İsteyenler var, talep edenler var ben de saygı duyuyorum. Şiddete bulaşmadığı müddetçe herkes isteyebilir. Ama benim temsil ettiğim partinin çizgisi, Türkiye'de birlikte yaşamın ve Kürtlerin de kendini bu coğrafya, Türkiye Cumhuriyetinin sınırları içerisinde ifade edebileceği çözüm modellerini savundu. Peki devlet kurmayacak Kürtler, bir federasyon olmayacak, bir eyalet de olmayacak. Ne olacak peki? 2008-2009-2010'lu yıllar bunların yoğun tartışıldığı dönemlerdi. Bu tartışmalar İmralı'da başlamadı. Dışarıda başladı; İmralı'ya, Oslo çözüm sürecine yansıdı. Bu tartışmaları Kürtler kendi aralarında, ondan çok daha uzun yıllar önce başlattılar. Konferanslar yaptılar, paneller yaptılar, imza kampanyaları yaptılar. Federasyon isteyenler oldu, özerklik isteyenler oldu. Dün, önceki gün HÜDAPAR Başkanı Mecliste, "Özerklik, federasyon, eyalet bunların her biri tartışılabilir." dedi. Ayrı bir Kürt siyasi akımı, kanadı. Onun dışında çok sayıda siyasi Kürt partisi var ve yıllardır bunlar tartışılıyor.

Bizim temsil ettiğimiz, benim de içinde bulunduğum siyasi hareketse bütün Türkiye genelinde yönetim modelinin değişmesi gerektiğini savundu. Bütün Türkiye genelinde. Yani bölgesel bir yönetimdense, Kürtlere has, Kürtlere özgü teritoryal yani toprağa bağlı, etnisitiye bağlı veya bölgeye bağlı bir eyalet veya özerklik sistemindense, bütün Türkiye'de yönetim modelinin, yerelden güçlendirilmiş şekilde yeniden yapılandırılmasını savundu. Bundaki amacı da suydı... Yani partim bunları savunduğunda ben partim üyesi bile değildim

daha, ben partinin milletvekili olduğumda partimin programında vardı, birazdan okuyacağım, göstereceğim. Tabii ki bu katılmakla birlikte benim de savunduğum bir parti programına dönüştü. Ama partimiz o dönem bu politikayı savunuyordu. Yani Türkiye'nin genelinde eğer yerinden yönetim modelleri güçlendirilirse Kürtlerin de kendini yönetme, kendi kaderini tayin hakkı, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde bölünmeden, parçalanmadan karşılanmış olur.

Nedeni neydi bunun? Niye bütün Türkiye'de olmalı? Birincisi, Türkiye'nin her yerinde farklı kimlikten insanlar yaşıyor, Kürtler de yaşıyor. İkincisi, sadece bir bölgeye has özerklik ve federatif yapı Türkiye'nin geri kalanları bölgeleri ile bu bölge arasında çok farklı çatışmalara, gerilimlere veya dengesizliklere yol açabilir. Nitekim şu anda Irak'ta bir federal bölge var, bir de Bağdat merkezli bölge var. Kurulduğundan beri gün yüzü görmüş değiller. Çünkü Kürdistan Federal Bölgesi dışında kalan diğer yerlerdeki yönetim modellerinin hepsi farklı. Merkezi yönetim Bağdat'ın etkili olduğu yerler var, Bağdat'ın güç getiremediği yerler var. Kürtler kendi bölgelerinde kendilerini yönetmeye çalışıyorlar ama Irak'a hiçbir zaman istikrar gelmiyor. Demek ki siz federal olsa, eyalet olsa, özerk olsa veya güçlü belediye, yerinden yönetim modelleri olsa hangi modeli tercih ederseniz edin o coğrafyanın, o ülkenin, o devletin sınırları içerisinde bütünlüklü olarak demokrasi gelişmiyorsa bir bölgenin federal olması o halkın özgürce kendini yönetebilmesi koşullarını sağlayamıyor. Bu, nedenlerden biri.

İkincisi, bu coğrafyada yaşayan tek kimlik Kürtler değil. Yani Kürtlere has bir özerklik veya Kürtlere has bir federatif eyalet yapısından öte; Türkiye'de, Anadolu coğrafyasında, Mezopotamya, Kürdistan coğrafyasında çok farklı inançtan, kimlikten insanlar var. Her biri için ayrı bir özerk bölge, ayrı bir teritoryal veya kimliğe dayalı bölge inşası beraberinde kaos da yaratabilir. Dolayısıyla kimlikten veya topraktan bağımsız, idari bölgeler şeklinde düzenlenmesi, idari bölgelerinde yetkilerinin de Anayasa çerçevesinde eşit olması, Anayasa'nın denetimine tabi olması, adı özerklik de olsa belediye de olsa bölge meclisi de olsa ne olursa olsun kendi kendini yerelden, kendisine verilmiş yetkiler ve görevler çerçevesinde yönetebilecek hale gelmesi, merkezin de hepsi üzerinde koordinasyon, denetim yetkisinin olması. Merkez neresi? Ankara. Merkez nereye tabi? Anayasa'ya tabi. Bir tek ordu, bir tek sınır güvenliği, tek mali politika, tek yargı politikası ülke genelinde. Eğitim müfredatı tek ama kendi dillerinde, bölgede resmi olarak kendi dilini kullanabilir, eğitim yapabilir. Sağlık hizmetleri, yerel güvenlik hizmetleri yani zabıta ve benzeri hizmetler

yerel belediyeler tarafından sağlanabilir. Ulaşım, tarım, balıkçılık vesaire, birazdan okuyacağım nasıl bir politika olduğunu.

Bizim kendi savunduğumuz demokratikleşme programında bu şimdi kabaca anlattım, birazdan da geniş açacağım idari model için resmi tarafıdır. Yani resmîyette devlet mimarisi nasıl demokratikleşmelidir? Yerel yönetimlere yetki devri arttıkça devlet demokratikleşir. Bu, Avrupa'da da dünyanın her yerinde böyledir. Dünyada özerkliğin uygulanmadığı çok istisnai ülkelerden biridir Türkiye. Üniter devlet yapılarında bile yetkilerin çoğu artık yerele devredilmiştir. Afrika'da da böyledir, Asya'da. Avrupa'nın tamamı böyledir, Amerika kıtasının neredeyse tamamı böyledir. Kanada, Avustralya da böyledir. Türkiye, yerinden yönetimi uygulamayan istisnai ülkelerdendir artık. Çünkü ülkeleri merkezden yönetmek artık zordur, yerele yetki devri yaparlar. Dediğim gibi, modeller farklıdır; örneğin Almanya'da eyalettir, Amerika'da eyalettir, Fransa'da diyelim ki özerk bölgeler vardır, İngiltere'de güçlü belediyeler, güçlü yerel yönetimler vardır. Her yerde eyalet meclisleri ve il meclisleri vardır. Bu saydığımız kıtalardaki ülkelerin hepsinde güçlü il meclisleri vardır. Mesela birçoğunda yargı eyalete bağlıdır. Hakim seçimlerini de atama değil seçimlerini de onlar yapar. Polis gücü eyalete bağlıdır, belediye başkanına bağlıdır. Vali, merkezi temsilen sadece orada bulunur, o da seçimle gelir birçoğu da vesaire, vesaire. Envai çeşit model var ama bu anlattığım, devletin mimarisinin demokratikleştirilmesiyle ilgili bir mevzu.

DTK bunun neresinde yer alıyor peki? Bu resmi olarak idarenin, devlet mimarisinin demokratikleştirilmesi dışında, bir de toplumun sivil ayağının demokrasiyle buluşması mevzusu var. Devletin mimarisi demokratikleşince otomatikman demokratik, kültür veya toplumda demokratik ilişkiler gelişmiyor. Durum tersidir; toplum demokrasi kültürünü tanıyıp öğrendikçe, benimsekçe devlette ve bürokraside demokrasiyi uygulamak, demokrasiyi hayat geçirmek çok daha mümkün hale geliyor. Bakın cümlemin başını unutmayın, 1071'den itibaren Kürt sorununu yaşayan bu coğrafyada, kendi anavatanında Kürt sorunu yaşayan Kürtler; 2010 yılında yani bin yıl sonra Türkiye Cumhuriyeti devleti ile parlamentosunda, Oslo'da, İmralı'da neredeyse hangi Kürt nerede yapabilmişse bunu açıktan konuştu, bunu açıktan görüştü. "Yahu biz bin yıllık hem kardeşiz hem sorun yaşıyoruz bu işi artık tatlıya bağlayalım." Tabiri caizse. Karikatürize ediyorum. "Bu işi artık kendi aramızda oturup çözelim. Bölünmek olmayacak, parçalama olmayacak, şiddet silah olmayacak; tamam, terör bomba olmayacak, devlet operasyon yapmayacak; tamam, tamam, tamam. Peki nasıl çözeceğiz o zaman?" Yani herhalde 20 milyonluk Kürt halkına

elmalı şeker verip kandırarak hali yok devletin. Devlet de çocuk değil, bir şey yapması lazım. Türkiye Cumhuriyeti devleti de 600 yıllık Osmanlı geleneği var. Gerçi Bahçeli ile Akşener'e sorsanız 30.000 yıllık geleneği vardır. Neyse, bir Türk devlet geleneği var orada, o da akılsız değil. Elmalı şeker verip Türk devletini kandıramazsınız. İki akli başında halk, temsilcileriyle oturup bu işi konuştular. Bu konuşmalardan, görüşmelerden biri de İmralı'da oldu. Devlet adına, yanlış hatırlamıyorsam Afet Güneş miydi MİT Müsteşar Yardımcısı, öyle kalmış aklımda, Oslo'da görüşenlerden biri. Aynı zamanda da İmralı'da eş zamanlı görüşmeler yapılıyor. Biz yokuz o zaman görüşmelerde ama... Haberdar değiliz, içinde de değiliz. Bunların hepsini sonradan basına yansıdıkça biz duyduk. Ne konuşuyorlar peki? İşte bu bahsettiğim mevzular konuşuluyor.

Ne olacak bu Kürt sorunu? Şiddet, terör meselesi ne olacak? Bir taraf bunu söylüyor, öbür taraf da diyor ki, "Peki Kürtlerin bu yüzlerce, binlerce yıllık talihsizliği ne olacak?" Ortaklaştıkları nokta ne? Ben içinde olmadığım için ortaklaştıkları diyorum, şahsen içinde olmadığım için. Ortaklaştıkları nokta şu: 1- Şiddet, terör olmayacak. 2- Bölünme olmayacak. 3- Bölünmeye götürecek riskli işler de olmayacak. 4- Kürtler inkar edilmeyecek. 5- Kürtlerin yönetime katılma hakkı tanınacak.

Bunlar konuşulmuş. İmralı tutanaklarını okuyan savcılar bunu bilmiyorlar mı? Biliyorlar. Devlet bunu bilmiyor mu? Biliyor. Devlet konuşmuş onu, ben konuşmamışım ki. Bizzat devlet gitmiş, konuşmuş, "Bu işi artık çözmemiz lazım." Devlet olarak Milli Güvenlik Kurulu kararıyla, aldıkları kararlar heyet göndermişler, Öcalan'la görüşmüşler. Şimdi savcı diyor, "Öcalan'ın emir ve talimatlarıyla kurulmuş DTK." Hayır. Yoğun tartışmalar sonucunda, Kürtlerin bütün sivil kurumlarının da katılımıyla kurulmuş bir Demokratik Toplum Kongresinden söz ediyoruz. Çünkü orada yürüyen tartışmalar ile sivil hayatta yürüyen tartışmalar eğer birbirini zaten beslemese barışın hayata geçme şansı yok. Öcalan talimatıyla falan kurulmamış. Oradaki tartışmalar; artık anlaşmak istiyorlar, biri silah bırakmak istiyor öbürü de Kürtler de artık kendini yönetimin içinde hissetsinler, bu devletin sahibi gibi hissetsinler istiyor. "Böyle çözülebilir bu sorun." deniyor.

Demokratik Toplum Kongresi, işte bahsettiğim o devletin demokratikleşeceği mimarının dışında, toplumun demokratikleşeceği sivil bir formül olarak hayata geçti. Neydi Demokratik Toplum Kongresi? Bu kongre etrafında toplanan herkes -ki bizim partililerden ibaret değildi bu, o dönem bazı AK Parti temsilcileri de vardı, CHP temsilcileri de vardı, HAK-PAR temsilcisi de vardı,

10'dan fazla siyasi parti temsilcisi vardı DTK'nin içinde; bütün inanç temsilcileri, bütün sendikalar, barolar, odalar, sivil toplum örgütleri katılmak isteyen herkes- peki oraya niye katılıyor? DTK ne yapacak? DTK şunu yapıyor; bütün bölgede sivil toplum faaliyetleri yürütülürken ortak bir zihniyet, ortak bir demokrasi kültürü geliştirebilmenin yolu bir arada tartışabilmektir. Birbirine raking olmadan, birbirini boşa çıkarmadan, önce birbirini tanıyarak hayatı boyunca birbirine selam vermemiş insanlar, DTK toplantılarında bir araya geldiler, kaynaştılar. Aleviler orada, Süryaniler orada, Ezidiler orada, kasaplar odası orada, hayvan hakları savunucuları da orada, çevreciler de orada, odun pazarı temsilcileri de orada. Yani herkes diyelim ki bütün farklı inanç, yaşam tarzı temsilcileri Demokratik Toplum Kongresinde kendi ne sorunu varsa, ne beklentisi varsa, kendi alanıyla da ilgili olabilir, orada açıkça konuşurken diğeri de duysun.

Orada alınan karar resmi karar değil. Anayasa yapılmıyor, yasa yapılmıyor. Peki niye bu kültürün gelişmesi lazım? Çünkü insanlar kararların oluşum, tartışma sürecine katıldıkça kararlara sahip çıkabilirler, insanlar kararların inşa edildiği süreçlerin içinde oldukça demokrasinin ne demek olduğunu anlarlar. Bir yerde karar alınıp size talimat olarak geldiğinde siz onu uygulamak zorunda kalıyorsanız birincisi, orada katledilen ilk şey demokrasi kültürüdür, orada biat kültürü gelişir artık. Demokratik Toplum Kongresi, ismi üstünde toplumun demokrasi kültürüne kavuşması, kendi sorunlarını, sivil sorunlarını orada tartışıp resmi meclislere taşıyabilmesi... Resmi meclisler neresi? Birincisi belediye meclisi, ikincisi il genel meclisi, üçüncüsü Türkiye Büyük Millet Meclisi. Bu bir mahallenin sorunu olabilir, bu bir köyün sorunu olabilir, bu bir şehrin veya bütün bölgenin sorunu olabilir.

Birazdan anlatacağım. Komisyonları var; ekoloji komisyonu var, diplomasi komisyonu var, ekonomi komisyonu var, buna ilişkin çalıştaylar da yapılmış. Bütün bu sorunların, peki sonuçları ne yapılıyor? Sonuçları kamuoyuna duyuruluyor. Arkasından diplomasi komisyonu bunu alıp mesela belediyeye ilgiliyse belediyeyi ziyarete gidiyor, Ankara'yla ilgiliyse Meclise, partileri ziyarete gidiyor. Diyor ki, "Biz Demokratik Toplum Kongresinde yaptığımız çalıştayda, toplantıda neyse şu kararları aldık. Kardeşim, bizim ekonomik sorunlarımız açısından şöyle şöyle sorunlarımız var, bunu şu milletvekillerine iletacağız. İktidar, muhalefet kim bizi kabul ederse." Örnekleri var, anlatacağım. Ziyaretler yapmışlar. Heyetlerin içinde kim var? Sanayi odası başkanı var, ticaret odası başkanı var. Yer yer baro başkanı var, konusuna göre.

Neden önemli bu? Bakın, demokrasi bir normlar sistemi değildir. Hukuk devleti bir normlar sistemidir ama demokrasi bir normlar sistemi değil. Demokrasi bir kültürdür. Demokrasi kültürünü yasayla, normla yaratamazsınız. En mükemmel, demokratik yasaları çıkarsanız bile toplumu demokrasi kültürüne taşıyamayabilirsiniz. Onun pratikte sık sık, tekraren uygulanması ancak kültüre dönüştürür. Bir örnek vereyim. Nedir kültür? Bir defa, üç günde beş günde kültür oluşmaz. Bir davranış kalıbı, zaman içerisinde aynı insanlar ve aynı coğrafyada birden fazla vefa uzun süre tekrarlanmakla kültüre dönüşür. Eğer toplum onu benimseyorsa kültürün kalıcı unsurunu haline gelir. Bu kültür öğeleri birleşir birleşir, medeniyeti oluşturur. Bizim coğrafyamızda bir demokrasi kültürü yoktur, bir demokrasi medeniyeti de yoktur. Çünkü deneyimlemedik hiç. İlk gün oturumda, ilk gün duruşma başladığında söz aldığım da İslam medeniyetini anlattım uzun uzun. Köklü bir medeniyet vardı orada. Çarçur ettiler, siyasal İslamcılar başta olmak üzere. O medeniyetin üzerine demokrasi inşa edilemediği için çarçur ettiler. İslam medeniyeti çöküşe geçti, Batı medeniyeti son 300 yılda atılımını yaptı, yükseldi. Ekonomide, diplomaside, askeri alanda, insan hakları, demokrasi alanında, yönetim alanında, felsefede, bilimde, teknoloji, iletişim, bilişim her şeyde aldı başını gitti. Demokrasi kültürünü de geliştirdiler bu arada. Çünkü deneyerek onu kültüre dönüştürdüler.

Bazen avukat arkadaşlarıma anlatmaya çalışırım. Görevim gereği dünyanın bütün kıtalarını gezdim, siyasetçi olarak. Dünyanın bütün kıtalarını gezdim yani. Gitmediğim hiçbir kıta yok. Yanılmıyorsam 80 civarında da ülkeye gittim. Doğu'ya da gittim Batı'ya da. Bütün kıtalara da gittim. Benim gözlemim şu -DTK meselesine bağlayacağım- örneğin bir Norveçli ya da Kuzey Avrupa ülkesi diyelim, sadece Norveç değil İsveç, Finlandiya, Hollanda, hepsini dahil edebilirsiniz, demokrasi deneyimini bir kültüre dönüştürdüler. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Fransız Devriminden kalma etkilerle, oradan aldıkları güçle diyelim ki yeniden demokrasi denemelerine başladılar. Devlet mimarisini de sivil toplumu da aynı anda demokrasiyle buluşturup iki, üç nesilde de bunu uygulayıp demokrasiyi bir kültüre dönüştürdüler.

Bakın, şu anda siz Stockholm'a gitseniz veya Oslo'ya, Kopenhag'a gitseniz orada sabah uyanan herhangi bir Norveçli, İsveçli yurttaş sabah uyandığında demokrasi kültürünün içine uyanır. Bizim coğrafyamızda en demokratımız bile, uyandığımızda baskıcı bir kültüre uyanırız. Biz de onun parçasıyız. Demokratik bir kültürün parçası değiliz çünkü demokratik kültür yok. Bu topraklarda demokrat olabilmek için attığımız her adıma dikkat etmemiz lazım.

Aksi takdirde içimizdeki barbar aniden dışarı çıkıyor ve demokrasi dışı her işi yapabiliyoruz. Hepimiz; sosyalistimiz, faşistimiz, İslamcımız, liberalimiz, Kürt'ümüz, Türk'ümüz, Alevi'miz... Çünkü bizde kültüre dönüşmemiş demokrasi. Demokrasiyi ancak normatif olarak biliyoruz ve demokrasiyi günlük yaşamımızda normları hatırlayarak uygulayabiliyoruz, normları hatırlayarak. Yani bizde, bisiklet refleksi gibi reflekse dönüşmemiş ama Norveçli, sabah uyandığında bisiklet sürer gibi demokrattır. Neden? Çünkü üç, dört nesildir o kültür devam ediyor. Bunun nedeni de devletlerinin demokrat olması değil, toplumun sivil toplum olarak örgütlenip demokrasiyi yaşamın her alanına; eve, iş yerine, sokağa, belediye otobüsüne, durağa her yere taşıyabilmiş olmasıdır. Avrupa'nın her yerinde bugün kent meclisleri, mahalle meclisleri vardır.

Bütün Avrupa ülkelerinde meclisler vardır, meclis sistemiyle yönetilir. Küçük meclisten büyük meclise doğru, Avrupa Parlamentosu veya AKPM'ye (Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi) kadar, Avrupa kıtasının meclislerine kadar örgütlenmiş yüz binlerce meclis vardır Avrupa'da. Küçük bir kasabaya gittiğinizde kasabanın meclisi vardır; bir sivil meclis, bir belediye meclisi. Sivil meclis toplanır; belde meclisi, köy meclisi neyse ismi toplanır... Yani bizdeki eski şu anda da birçok yerde var ya işte, ihtiyar heyeti gibi düşünün, köy ihtiyar heyeti, encümen heyeti vesaire, onun zorunlu hali. Yani insanlar orada mecliste bir araya geliyorlar diyorlar ki, "Yahu bizim dere kokuyor artık. Çöpler birikti şurada ya da şuradaki ormanda bilmem çalılar, çırpılar çoğaldı, biçmek lazım." Neyse sorunları, tartışıyorlar ve bir karar alıyorlar. O karar belediye meclisine, o mahalle meclisinin temsilcisi tarafından taşıyor. Bunu mesela ben Avustralya'da gözlemlediğim bir meclis toplantısında izledim. Almanya'da gördüm, Fransa'da gördüm. Bizatihi izledim, katıldım, o izleyici kısmında oturdum. Neyi tartışıyorlar, nasıl tartışıyorlar gördüm. Örneğin bir mahallede öğrenci servislerinin kaldırılmasına dönük eyalet meclisine tartışma yapıyor, o eyaletin o mahallesinden temsilciler gelmişti, bildiğiniz meclis salonunda mahallenin temsilcileri kalkmış, "Kaldıramazsınız." diye savunma yapıyor, biz yukarıdan izliyoruz. "Şu şu şu nedenle kaldıramazsınız, öğrencilerimize lazımdır." Çevirmen çeviri yapıyor, dinliyorum. Mahalle meclisi temsilcisi, eyalet meclisinde, "Siz bizim mahallemizle ilgili bu kararı alamazsınız." diye savunuyor kendisi. Nereden gelmiş? Sivil halk meclisinden.

Az önce anlattım. Kürtler kendini nasıl yönetecek? Birincisi, Türkiye Cumhuriyeti devletinin idari mekanizmasının demokratikleşmesi ve Kürtler de dahil herkese, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkese... Ha, ben bunu an-

latıyorum Kürtler böyle yaşıyorlar da Türkler demokrasi içerisinde boğulmuyordu. Türkler de aynı şeyi yaşıyor, sırf Kürt anasını görmesin diye Türk de aynı ezayı çekiyor yıllardır zaten. Herkesin demokratik bir devlet çatısı altında, günlük yaşamında da demokrasiyi işletebilmesinin üst mekanizmasıdır Demokratik Toplum Kongresi.

Demokratik Toplum Kongresi bir KCK yapılanması değil, açık açık faaliyet yürütmüş, tabelası olmuş, ki savcı bu dinlemeleri yaptığında DTK çalışıyordu, siz şu anda beni yargılıyorsunuz DTK halen çalışıyor, şu anda Demokratik Toplum Kongresi'nin bir eşbaşkanı var yanılmıyorsam halen Berdan Bey'dir, Diyarbakır Milletvekili Berdan Öztürk. Demokratik Toplum Kongresinin eşbaşkanıdır. Bir eşbaşkanımız da Leyla Hanım'dır, Leyla Güven, yerine kimse seçildi mi bilmiyorum, kendisi maalesef cezaevinde, Diyarbakır'da DTK'nin tabelası var şu anda, binası var, çalışma yürütüyor, "terör örgütü" dediğiniz kurum. Çünkü bir şeyle suçlayamıyorlar sadece içeri attıklarını cezalandırmanın bir kumpası, iftirası olarak bunu yürütmeye çalışıyorlar.

Demokratik Toplum Kongresi ne tür faaliyetler yürüttü de terör faaliyeti kapsamına alındı Yargıtay tarafından? Neyle suçlandı? Tamamı çalıştaylar, tamamı konferanslardır. Örneğin nerede karakol bastı? Nerede silah kullanma kararı aldı Demokratik Toplum Kongresi? Nerede bombalı eylem yapma kararı aldı, gerçekleştirdi? Demokratik Toplum Kongresinde bir bırakın silahı, fişegi, sapan yakalandı mı? Yok. İddia var mı? Yok. İddiaların tamamı, "Toplantıya katıldı, konferansa katıldı, çalıştaya katıldı. DTK; KCK'nin talimatıyla, Öcalan'ın talimatıyla kuruldu."

Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Kobani kumpas davası da dahil olmak üzere artık bir karar vermesi lazım. Kürtler kararlarını verdiler. Dediler ki, "Biz beraber yaşamak istiyoruz. Çözüm önerimiz de budur. Her yerde yerel yönetimler güçlendirilsin." İzmir'in de Diyarbakır'ın da Antalya'nın da Trabzon'un da Ankara'nın da buna ihtiyacı var. Ki en çok da büyükşehir belediye başkanları, kendileri, yetkilerinin arttırılmasını istiyor. Trabzon da istiyor Ekrem İmamoğluda istiyor, Tunç Soyeristiyor. Sorsanız Adana, Mersin de istiyor. "Yetkileri artırın çünkü yetkilerimiz çok sınırlı." diyorlar, "Kenti yönetemiyoruz." Haklılar mı? Haklılar. Bütün Türkiye için lazım. Bizim önerimiz bu.

İkincisi, sivil alanda halk kendi sivil meclislerini kurarken devlet buna karışmasın, müdahale etmesin. Türkiye Cumhuriyeti devleti ne istiyor, ne talep ediyor? O da buna karşılık taleplerinde, beklentilerinde haklıdır. Şiddet olmayacak, savaş terör olmayacak. Olmayacak tabii ki. Olmaması lazım. Bir yandan şiddet silah olunca bir yandan sivil çalışma iç içe olmaz. Bunun yolu ne peki?

Müzekkere, tekrar oturup konuşmak. Nerede koptu film? Oradan filmi tekrar bağlayıp müzekereler nerede koptuysa oradan başlayıp tekrar silahların devre dışı kalacağı, sivil inisiyatifin gelişeceği, “Türkiye'nin 81 vilayetinde 900 küsur kasabasında da demokrasinin gelişebileceği herkes için eşitliğin, özgürlüğün, adaletin olabileceği bir Türkiye'yi nasıl beraber yaratabiliriz”i tekrar tartışmak gerekiyor. Başka yol, yöntem yok. Burada gördüğünüz siyasetçiler de bunun için mücadele ediyor, bunu istiyor, bunu talep ediyor.

DTK dosyalarının tamamı kumpastır

Demokratik Toplum Kongresi... Bakın, suçlamalardan biri; Kürdistan konferansı hazırlık toplantısına katılmışım, daha doğrusu, o hazırlığı yapan komisyon toplantıdaymış, ben de denk gelmişim toplantıya. İl binamızdaymış. Yani toplantı dediğimiz de Hakurk'ta, Heftanın'de yapılmıyor yani. BDP Diyarbakır il binasında yapılan toplantı dinlenmiş.

Radikal.com.tr'den okuyorum, Kuzey Kürdistan Birlik ve Çözüm Konferansı. Radikal.com.tr. Basına açık konferans. Konferansın her aşaması basına açık yapılmış. Oradan haber yazmışlar, oradan canlı yayınlar yapmışlar, oradan fotoğraf geçmişler. İşte haberler.com. Okuyorum, hangi basına yansımış, Sadece internet basını alınmış. İlkehaber.com. Buyurun bu da konferansın basına yansıyan fotoğraflarından biri.

Basından aldık bu fotoğrafı. Ahmet Bey, Ahmet Türk, ben varım, İmam Taşçer, o dönem başka bir siyasi hareketin sorumlusu, Adem Bey başka bir siyasi hareketin sorumlusu, partimizden değil. İsimlerini hatırlamıyorum ama başka bir siyasi hareketin sorumlusu, Sinan Bey, Sinan Çiftiyürek başka bir siyasi partinin genel başkanı, şu anda bizden milletvekili oldu. En başta Aysel Tuğluk var, arkamızda devasa pankart var.

Bu başka bir fotoğraf. Bunların hepsi basından alınmış, biz çekmemişiz. Bakan, basın arada geziyor. Herkesin önünde mikrofon var, konuşma yapılıyor. Arkada basın mensupları duruyor, kameraları görüyorsunuz, kameralar dolu. Bunun adı, Kuzey Kürdistan Konferansı.

Bu konferansın kendisi yasa dışı, illegal... Sen üstelik ortam dinlemesiyle yapmışsın savcı, polis olarak ortam dinlemesi. Kamuoyuna açık bir konferans. Madem bu bir örgüt faaliyeti, bu konferans nasıl yapılabildi Diyarbakır'da? İki gün mü, üç gün mü sürdü, sonuç bildirgesi canlı yayınlandı, birçok kanal canlı verdi. Neden peki? Neden devlet müdahale etmedi? Dediğim şey yüzünden. Bir çözüme doğru gidiyoruz artık. Kürdistan ismi yasak olmayacak, Kürt ismi yasak olmayacak, Kürtler kendi aralarında sivil toplantılar yapabilecek, yeter ki silah olmasın. Anlaşma bu, uzlaşma buydu. Bu anlaşmayı da benimle yapmadılar, buradaki hiç kimseyle de yapmadılar. DTK'ye giren hiç kimseyle de yapmadılar. Devlet ne yaptı? Devlet dedi ki, "Serbesttir." Nasıl "Serbesttir." dedi? DTK faaliyetlerinin hiçbirini engellemeyerek, yasaklamayarak, halen bile yasaklamayarak serbest olduğunu söylemiş oldu. Peki serbest, açık, legal bir faaliyete sen vatandaş olarak katılıyorsan senin vatandaşı olduğun devletin üç beş yıl sonra kafası bozulup tepesinin taşı attı diye, "Kardeşim ben yasaklıyorum, geçmişe doğru yasaklıyorum." deme hakkı var mı? Bu, vatandaşına tuzak kurmaktır. Kumpastır işte bu. O yüzden DTK dosyalarının tamamı kumpastır.

Tek şart var; silah, şiddet olmayacak. Onun dışında sivil toplantılarda ne konuşulur, ne yapılır, herkes kendi çalışmasını yürütecek. Ben "Kürdistan" da derim, öbürü Süryanilerin sorununu da tartışır. Bir şartla; dağa çıkmayacaksın, devlete silah atmayacaksın, şiddete bulaşmayacaksın. Var mı başka bir şey? Yok. O halde bu faaliyetin kendisi yıllar sonra, çözüm süreci bozulunca suç olarak önümüze konuluyorsa, Yargıtay da "DTK başlı başına suçtur." deyip onaylıyorsa, Yargıtay kararlarına da konu oluyorsa bu, Türkiye Cumhuriyeti devletine Kürtler nasıl güvenecekler? Bize kumpas kuran, bizi tuzağa düşüren bir devletin vatandaşı olarak ne yapacağız? Mesele ben değilim, mesele buradaki arkadaşlar değil. 20 milyon Kürt'ten söz ediyoruz.

Sabah Bülent Parmaksız arkadaşımız, düdü galiba. Bu sabah mı, dün mü; dün galiba, "Dışarıda durumlar iyi değil." dedi. Dünyada durumlar iyi değil, onu kast etti. Haklı. Nereye gidiyor dünya? Türkiye'yi görüyorsunuz. Amerikalılar filo getirmişler, İngilizler filo getirmişler Akdeniz'in doğusuna. Gazze'de yaşanan vahşet, İsrail'in planları, ne bileyim herkesin kendine göre bir planı var. Türkiye Cumhuriyeti devletinin planı ne, bilen var mı? En azından pratikte görüyoruz. Kürt'e dair bir dostluk, kardeşlik birlikte yaşama ihtimali, eli var mı? Yok. Tehlikenin büyüğü burada işte.

Sırf Kürt anasını görmesin diye Türkiye felakete sürükleniyor

Bakın, buradaki Kürtlerin hepsi, barışçıl bir arada çözüm için uğraşmış Kürtlerdir veya Türkiyeli dostlarımızdır. Bize yapılanlardan dolayı insanlar barış demeye korkuyor artık. İnsanlar artık barış demeye korkuyor. Tekrar hatırlıyorum, bir zamanlar barışı biz söylemiyorduk, bakın Recep Tayyip Erdoğan'ın tivitleri.

Recep Tayyip Erdoğan ✓
@RTErdogan

Takip et

Kirli bir savaşın kazananı, şerefli bir barışın kaybedeni olmaz.

ÖS 12:03 · 30 Nis 2013

2013, Recep Tayyip Erdoğan. Şu anda söyleyemiyor kimse. Bunu söyleyebilecek, bunu söyleyebilecek devlet görmek istiyoruz karşımızda Kürtler olarak. Ne diyor?

Sabah hepsini okumuştum, tekrar okumaya gerek yok.⁵⁵

Recep Tayyip Erdoğan ✓
@RTErdogan

Takip et

Barıs istemeyenlerin ovununu milletimizle birlikte bozacağız.

Recep Tayyip Erdoğan ✓
@RTErdogan

Takip et

Ülkemizde aylardır hiç bir anne ve baba terör nedeniyle evlat acısı yaşamadı.

ÖS 12:00 · 30 Nis 2013

⁵⁵ Söz konusu tivitleri kameraya gösteriyor.

Recep Tayyip Erdoğan ✓
@RTErdogan

Takip et

Çatışma uzlaşmadan, öldürmek yaşatmaktan daha kolaydır, biz zora talibiz.

...

Recep Tayyip Erdoğan ✓
@RTErdogan

Takip et

...

Her yıl belli sayıda şehit vermeyi, büyük bedeller ödemeyi sineye çeken, kabullenen bir anlayış, ne insanidir ne de vicdanidir.

ÖS 11:43 · 4 Nis 2013

Recep Tayyip Erdoğan. 2013, çözüm süreci.

Şimdi siz bizi yargılıyorsunuz da Kürt siyasetçilerini, Kürt siyasi öncülerini... Burada Kürt siyasi temsilcilerini yargılıyorsunuz da ceza verseniz, beraat ettirseniz fark etmez. Bir çözüm üretilmedikten sonra, kalıcı bir çözüm bulunmadıktan sonra Türkiye'nin nasıl bir felakete sürüklendiğini görüyor musunuz? Sizi kastetmiyorum. En azından savunmalarımızı dinleyen, izleyen kamuoyuna, hükümete, devlete, Devlet Bahçeli'ye, Meral Akşener'e... Recep Tayyip Erdoğan'a, ülkenin bir numaralı sorumlusu olarak, yöneticisi olarak tehlikeyi görmüyor musunuz? Domino taşı gibi. Gazze'den dokunuldu, içeriye doğru geliyor. Ne yapacaksınız? Kürtlere, 1915'te Ermenilere yapılanları yapmayı düşünüyorsanız aklınızdan bile geçirmeyin. Bu ülke yeterince kana, acıya doydular.

Yapılacak en mantıklı şey, Türkiye'yi girdaptan kurtaracak en mantıklı şey, şu anda iç barışı sağlamaktır. İç barış, Türkiye'nin Kürtlerle sağlayacağı barış, bütün bölge dengelerinde Türkiye'nin ve Kürtlerin ve diğer halkların bu coğrafyada yaşayan bütün halkların lehine sonuç doğurur. Emperyal müdahaleleri görüyorsunuz. Yapacaklar. Emperyalistler senin kara kaşına, benim kara gözüme göre hareket etmiyorlar, kendi çıkarlarına göre hareket ediyorlar. Peki, Türkiye Suriye Kürdistan'ını bombalasin, Irak Kürdistan'ını bombalasin, Türkiye içeride Kürtlere tecridi, soykırımını dayatan anlayışlara yol versin, siya-

setçilerini tutuklasın, partisini kapatsın. Kürtler ne yapacak? Haydi Türkiye'deki Kürtleri burada esir aldınız, Suriye'deki, Irak'taki Kürtler ne yapacak? Buldukları ilk fırsatta devletlerini kuracaklar. Kiminle kurmak isterlerse onlar kuracaklar. Kim engelleyebilir? Kim onlara hain diyebilir? Kim onlara emperyalist iş birlikçisi diyebilir? Biz, "Türkiye bunu yapsın, Türkiye'yle birlikte bunlar yapılsın." dediğimizde Kürtlerin başına bomba yağdırılırsa duruşma salonlarında bundan dolayı yargılanırsak kim, yarın bir gün orada olacaklara ne diyebilir? Türkiye savaşın içine çekilecek, yazık değil mi? Türkiye'nin 85 milyon Kürt'üyle, Türk'üyle hepsine yazık değil mi?

Sırf Kürt anasını görmesin diye Türkiye felakete sürükleniyor. Bütün bölgeyi düzeltebilecek güç Türkiye'dir. Mısır'dan, İran'dan, Suudi Arabistan'dan daha etkilidir. Burası her şeye rağmen, kısıtlı bir demokrasi deneyimi olan Batı medeniyeti ile İslam medeniyetinin buluştuğu, sentezlendiği bir yerdir. Burada sağlanacak bir demokratik barış, bölgeyi çok olumlu etkiler. Dolayısıyla herkesin bunu dikkate alması lazım. Sen Demokratik Toplum Kongresini bile terör örgütü olarak görüyorsun da ama aynı zamanda buradan, "Filistin halkının bağımsız devlet hakkı var." diyorsun, " Hamas'la görüşülmeli." diyorsun, " Hamas'la müzakere yapılmalı." diyorsun, " Hamas terör örgütü değil." diyorsun. Diyorsun, güzel. Filistin halkının hakkı var; devlet hakkı var, bağımsızlık hakkı var, zulüm görüyor, doğru. Yahudi halkının da devlet hakkı var, onlar da sivil halk olarak mağdur oluyor. Peki kendi ülkeneye dönüp bakınca niye bunları söyleyemiyorsun? Nedir? Kafayı bu Türk, ırkçı politikalarla bozmuş olmanın verdiği zararlar ne zaman görülecek artık?

Biz düşman değiliz ya! Biz vatan haini değiliz. Hangi vatanın hainiymişiz? Biz kendi vatanımızdayız. Biz kendi vatanımızdayız. Bizim vatanımıza ihanet ediliyor, Kürt'ün vatanına ihanet ediliyor. Kürt kendi vatanına niye ihanet etsin? Bizim dilimize hakaret ediliyor, kültürümüze hakaret...

TBMM, DTK'yi toplantıya davet etti

Küçük bir sivil toplum örgütü, küçük bir sivil platform denemesi bile yıllar sonra binlerce Kürt'ün hapse girmesine yol açtı. Oda arkadaşım Selçuk Mızraklı, DTK toplantısına katıldı diye büyükşehir belediye başkanı olarak, dokuz buçuk yıl ceza aldı. Diyarbakır'da bundan ceza almayan kalmadı. Çünkü herkes DTK'ye bir şekilde uğramış. Mesela Galip Ensarioğlu, AKP milletvekili DTK'ye katılmadı mı hiç? O ceza almaz, o işini halletti, iktidar milletvekili. Hiç katılmadı mı DTK toplantısına? Getirebilirim size tek tek gösterebilirim Galip

Ensarioğlu, Ticaret Sanayi Odası başkanıyken Diyarbakır'daki özerklik çalıştayına da katıldı, ekonomi çalıştayına da katıldı. AKP'li Yasin Aktay katıldı, akademisyenler katıldı. Yani o kadar çok isim var ki. Yeri geldiğinde tek tek hepsini etkinlik, etkinlik bazında anlatacağım.

Demokratik Toplum Kongresi sadece bir sivil çalışma da yürütmedi, sadece sivil toplum örgütleri tarafından da muhatap alınmadı, aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından da resmi muhatap olarak kabul edildi. Dosyada her arkadaşımız bu delili sundu, bakın okuyorum. Okuyorum, resmi belgeleri okuyorum. Dosyanızda var ama burada bir kez daha okuyorum. Resmi belge okuyorum. Antetinden başlayarak okuyorum. "Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Anayasa Uzlaşma Komisyonu. Sayı: 3002/43184. Tarih: 19 Ocak 2012. Başlık: Demokratik Toplum Kongresine."

İçeriği okuyorum, "Hazırlık çalışmalarına başlanan yeni Anayasa konusunda görüş ve taleplerinize başvurulması, demokratik katılımın bir gereği olarak görülmektedir. Bu bağlamda Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa

Uzlaşma Komisyonu, Meclis binasında 23 Ocak 2012 tarihinde değerli kongrenizin uygun göreceği temsilci ya da temsilcilerini dinleyecektir. Temsilcilerinizin adlarının yazılı olarak bize bildirilmesini hususunu rica ederim. Bilgi ve takdirlerinize saygıyla... Cemil Çiçek, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı." "Dinleyecek komisyon: TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu, 3 nolu alt komisyon. Dinleme saati: 11.40-12.20. Dinleme yeri: Mermerli salon."

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
ANAYASA UZLAŞMA KOMİSYONU

Sayı : A.01.1.AUK.0.00.00.00 - 13002/43184
Konu : Komisyona davet

19 Ocak 2012

DEMOKRATİK TOPLUM KONGRESİNE

Hazırlık çalışmalarına başlanan yeni anayasa konusunda görüş ve taleplerinize başvurulması, demokratik katılımın bir gereği olarak görülmektedir. Bu bağlamda Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Uzlaşma Komisyonu, Meclis binasında, 23 Ocak 2012 tarihinde değerli Kongrenizin uygun göreceği temsilci ya da temsilcilerini dinleyecektir. Temsilcilerinizin adlarını yazılı olarak bize bildirilmesi hususunu rica ederim. Bilgi ve takdirlerinize saygı ile.

Cemil ÇİÇEK
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Dinleyecek Komisyon: TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu
3 nolu Alt Komisyon
Dinleme saati: 11:40 - 12:20
Dinleme yeri: Mermerli Salon

Adres : TBMM Anayasa Komisyonu, 475 numaralı oda - Bakımlılar - ANKARA
Telefon : (0312) 420 3378-5383

Eğer Cemil Çiçek'i de tutuklayıp DTK'den, yanımıza getirirseniz ben her cezaya razıyım. Yoksa kardeşim, bizi DTK'den cezalandıramazsınız! Biz Cemil Çiçek'e güvenerek DTK'ye gidiyorduk, misal. Ne diyeceksiniz? Meclis Başkanı'nun bile kabul ettiği, yazı yazdığı bir kuruma güvenip gitmeyeyim de nereye gideyim? Meclis Başkanı'nun kendisi muhatap olmuş, çağırmış, dinlemiş.

Dinleme sonucunu da size söylüyorum. Buyurun. Meclisin ilgili salonunda 23 Ocak 2012 tarihinde dinlenecek olan sivil toplum örgütleri 3 nolu alt komisyon kapısına asılmış olan tutanak. Meclisin toplantı salonu kapısı. Ne diyor? "Saat 11.40-12.20 Demokratik Toplum Kongresi. Katılanlar..." Katılacak olan yani dinlenecek olan, "Ahmet Türk DTK Eşbaşkanı, Nurhayat Altun DTK Başkanlık Divanı üyesi, Avukat Cabbar Leygara DTK Anayasa Komisyonu Başkanı."

Meclisin evrakından okuyorum. "Bunları kabul edeceğiz ve dinleyeceğiz." demiş Meclis. Şu anda Meclis sitesinde var bunlar, girip bulabilirsiniz. Anayasa Uzlaşma Komisyonuna gelen öneri ve talepler. Meclis sitesinde duruyor, açıp bakabilirsiniz; 410 nolu öneri ve talepler gelişi tarihi 05.01.2012 şöyle çizelgeler. Meclis internet sitesinde bulabilirsiniz.

O çizelgelerden birini okuyorum. 410 nolu satırı okuyorum. "5 Ocak 2012. Demokratik Toplum Kongresi." Gönderenin adı ve numara kısmında yazıyor. "Statüsü: Platform. Konusu: Anayasa raporu ve anayasa taslağı. Cinsi ve miktarı: Altı sayfa. Açıklama kısmı boş."

410	5.01.2012	Demokratik Toplum Kongresi	Platform	Anayasa Raporu ve Anayasa Taslağı	6 s.	6
		İstanbul		Türkiye'nin Danışma ve Danışma		

Mecliste duruyor halen, halen orada. Silemezler çünkü bunların hepsi Meclis resmi kayıtlarıdır, okuduğumun hepsi resmi tutanaklardır.

Tarih ne? 2012 Ocak. Ne zaman dinlemiş savcı? Savcı ne zaman dinlemiş beni, katıldığım DTK binasındaki toplantılarda? 2013, 2012 Haziran, 2012 Kasım, 2012 Kasım, 2012 Ekim, 2013 Şubat, Mart, 2013 Haziran, Temmuz.

Bakın, Demokratik Toplum Kongresi heyeti gidip Meclis Başkanlığına sunum yaptıktan 3 ay, 6 ay, 1 yıl, bir buçuk yıl, iki yıl sonrasına kadar dinlemiş ve bunları suç saymış. Ve Yargıtay bu dosyaları onaylıyor ilginç bir şekilde. Siz de onu esas alıyorsunuz, muhtemelen yine onu esas alacaksınız. Ama bizim elimizde bir de Demirtaş-Türkiye, Büyük Daire kararı var. Demirtaş-Türkiye,

Büyük Daire kararı, Yargıtay'ı da bağlar, Anayasa Mahkemesini de bağlar. Bir tek sizin heyetinizi, bir de şu anda İstanbul 13. Ağır Ceza heyetini, Can Atalay'ın heyetini bağlamıyor, bir de Yargıtay 3. Dairesini bağlamıyor. Geri kalan dünyada herkesi bağlayan kararı okuyorum size. 278. paragraf “Somut davada ceza soruşturmasını yürüten ve başvurana” Demirtaş'a yani “Suç isnadında bulunan cumhuriyet savcıları, Demirtaş'ın ilk tutukluğuna ve veya tutukluluğunun devamına karar veren sulh ceza hakimleri, Demirtaş'ın tutukluluğunu uzatmaya karar veren ağır ceza hakimleri ve son olarak Anayasa Mahkemesi hakimleri de dahil olmak üzere ulusal yargı mercileri, ceza kanununun 314/1 ve 2. maddesinde öngörülen suçlara ilişkin olarak geniş bir yorum benimsemişlerdir. Demirtaş'ın belirli hükümet politikalarına karşı muhalif olduğunu iddia ettiği veya sadece yasal bir örgüt olan Demokratik Toplum Kongresine katıldığından bahsettiği siyasi ifadelerin, başvuran ile silahlı bir örgüt arasında aktif bir bağlantı kurabileceği eylemleri teşkil etme yeterliliği olduğuna karar vermişlerdir. Ulusal mahkemelerin Yargıtay içtihadının gerektirdiği üzere Demirtaş'ın eylemlerini sürekliliğini, çeşitliliğini ve yoğunluğunu dikkate almadığı ve başvuranın söz konusu terör örgütünün hiyerarşik yapısı içerisinde suç işleyip işlemediğini incelemeyeceği görülmüştür.”

Demokratik Toplum Kongresi nedir, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Büyük Dairesinde 17 yargıcın huzurunda tartışıldı. Arkadaşlarımız, bu benim yaptığım savunmamın kapsamlısını oraya sundular. Hükümet de Yargıtay kararlarını sundu, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi dedi ki, “Kardeşim, sizin sunduğunuz belgelere göre burada ben yasal bir örgüt olan Demokratik Toplum Kongresini görüyorum.” dedi. Yanlış mı sizce? Doğru. AİHM yargıcı olmaya gerek yok ki. Sıradan herhangi bir insana şu anlattıklarımı anlatsaydım, “Vallahi doğru.” derdi. Yani eğer ki bir terör örgütüyse veya terör örgütü yapılanmasıysa, devlet bu kadar muhatap alıyorsa, devlet DTK çalışmalarını meşrulaştırıyorsa, ona katılan herhangi birini de sen terör örgütü faaliyetiyle suçlayamazsın ki. Yahu devlet muhatap almasa da DTK meşrudur da ben işin tuhaflığını anlatmaya çalışıyorum sadece.

Başka neler var mesela? Size başka bir şey, ilginç bir şey daha okuyayım. TRT Haber'den okuyayım. Başbakan Erdoğan'ın Diyarbakır ziyareti 16.11.2013. “Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ile eşi Emine Erdoğan ve Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç'ın aralarında bulunduğu çok sayıda bakan, öğle saatlerinde Diyarbakır Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir'i ziyaret etti. Başbakan Erdoğan'ı belediye girişinde Baydemir'in yanı sıra Demok-

ratik Toplum Kongresi, parantez içinde DTK, Eşbaşkanı Ahmet Türk, Diyarbakır bağımsız milletvekili Leyla Zana, BDP Diyarbakır milletvekili Altan Tan ve BDP Muş milletvekili Sırrı Sakık karşıladı. Görüşmede bir konuşma yapan DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk, 'Bu diyalogun müzakereye dönüşmesi lazım. Kürtleri bir halk olarak gören bir anlayışla artık meseleye yaklaşılması gerektiğini ifade ediyoruz. Eğer köklü değişim ve çözüm konusunda Orta Doğu'nun en kadim halklarından biri olan Kürtlerin hukuku, hakkı göz önünde tutulmazsa sürecin sancılı olacağını ifade etmek istiyorum. Umut ediyorum ki Kürtleri bir halk, Kürtlerin taleplerini içselleştiren bir yaklaşımla bütün bu kritik süreçleri aşarız. Beklentimiz budur. Diyarbakır ziyaretinin de Kürt sorununun çözümüne yönelik bir adım olarak görmek istiyoruz. Halkımız da bunu görmek istiyor.' dedi Başbakan'a."

Kim? DTK Eşbaşkanı Ahmet Türk. Bu sıfatla katıldı, başka bir sıfatı yoktu Ahmet Bey'in. Çünkü siyasi yasaklıydı DTK'nin eşbaşkanıydı. Tek sıfatı oydu. TRT Haber'den okudum size.

Yasin Aktay'dan okuyayım. Yasin Aktay şu anda AKP Genel Başkan Yardımcısı. O zaman da görevi AKP MYK'siydi. "Demokratik Toplum Kongresinin Diyarbakır'da hafta sonu gerçekleştirdiği demokratik özerklik çalıştayı, devletin Kürt sorunu konusunda militarizmden bir nebze temizleyecek siyasete açmış olduğu alanın bir bakıma işlemeye başladığını gösteriyor." Kendisi de katılmıştı, açıklaması da bu. Devam ediyor. "Kürt sorunuyla bir şekilde ilgili, genelde olumlu ama Kürt siyasetinin silahlı vesayetine karşı eleştirel tutumlarıyla bilinen birçok gazeteci, yazar ve akademisyenin davet edildiği toplantıda DTK'nin demokratik özerklikten ne anladığı dinlendi ve bütün boyutlarıyla tartışılarak gerektiğinde en ağır şekillerde de eleştirildi. Bu eleştirileri BDP veya DTK temsilcileri sonuna kadar dinledi ve kendilerine göre cevaplarda verdiler. Ama bu yolla tam da siyasal alanda olması gereken şey oldu ve kanaatimce önemli bir diyalog ve tartışma gerçekleşmiş oldu." Yasin Aktay, 20.12.2010

Galip Ensarioğlu'ndan okuyayım bir de size biraz. NTV'de canlı yayında konuşuyor. 20.12.2010 Yasin Aktay'la aynı gün. "Hiçbir zaman Kürtlerin bölünmek gibi bir talepleri olmadı, olmayacak da. Türkler ve Kürtler ortak tarihi, ortak geleceği paylaşmış, birbirini beslemiş iki ulus. Kader birliği yapmıştır iki ulus. Bölünmenin ne Kürtlere ne de Türkiye'de yaşayan hiçbir insana faydası olmaz, bunu Kürtler de çok iyi biliyor. DTK'nin bu toplantısı kimine göre olumludur kimine göre de olumsuzdur. Türkiye'de özgür tartışmadan korkmamak lazım, kapalı kapılar ardında olup bitenlerden korkmamalıyız. Siyaset

üretenler, siyasiler veya Türkiye'deki düşünce insanları her şeyi konuşabil-meli. DTK'nin toplantısına ben de katıldım. Davet etmişlerdi ve gittik, dinledik ve orada bizlerin ve itiraz ettiği birçok konu vardı. Başka itiraz edenlerde vardı, bunlar demokrasinin gereği zaten. Bunların tartışamazsak doğruyu yanlışı na-sıl buluruz, birbirimizi nasıl ikna ederiz. Toplumun her kesimi birbiriyle ko-nuşabilmeli, birbirini ikna edebilmeli ve herkes bulunduğu konumdan bir adım geri gidip daha müreffeh bir Türkiye'yi nasıl var edebiliriz diye tartışa-bilmeli. Bizim de birçok itiraz ettiğimiz şey vardı ancak bu tartışmalar yapıl-malı.

Bir de Bülent Arınç'tan bir tane inci okuyayım, 2011 Temmuz'unda Bülent Arınç. Bakın, o da Demokratik Toplum Kongresinden şikayetçi. Diyor ki, bir cümle okuyayım, "Demokratik Toplum Kongresi diye bir şeyi iki güne bir top-luyorlar, çay içip dağılıyorlar." O da karar almıyor diye şikayetçi DTK'den, DTK'yi eleştiriyor.

3 nolu fezleke, ucube bir fezleke

Günaydın arkadaşlar, herkese. Sincan, İstanbul, Antalya, Diyarbakır, bütün ar-kadaşlara, salondaki arkadaşlara. Herkesi selamlayarak başlamak istiyorum.

Dün 3 nolu fezleke, daha doğrusu DTK ile ilgili fezlekeleri bugün devam ettirecektik ama yazıcı bozulduğu için bir kısım çıktıkları alamamış. Dolayısıyla DTK fezlekelerini birleştirip Salı gününden itibaren devam edecek şekilde toplu olarak yapacağım. Yine hendek, barikat, öz yönetim, özerklikle yaptığım konuşmalarda kül olarak bütün olarak birkaç fezlekedeki toplanmış durumda. Onları da derli toplu yapabilmek için bugüne sıkıştırmak istemiyorum. Haf-taya hepsini yapıp bitirmeyi planlıyorum ama bu arada birkaç tane, savunma-sının daha kısa süreceğini düşündüğüm fezlekeyi öğlene kadar bitirmek için kendi savunma sıralamamı, fezleke sıralamamı değiştiriyorum ve şu anda 29. fezlekenin yani 19 Ağır Ceza Mahkemesinin iddianamesinde 29. fezleke olarak düzenlenen fezlekeden savunmamı yaparak devam etmek istiyorum.

Önce fezleke, çok kısa bir fezleke, onu bir hatırlatayım. Neyle suçlanmışım, iddianamede nasıl yer almış? Söz konusu konuşmayı 13.11.2012'de, Mardin Nusaybin'de yapmışım. Yani 2012 yılının Kasım ayının 13'ünde. Fezlekeye ge-çen kısmıyla konuşmanın üç farklı paragrafı suç isnadıyla bana yöneltilmiş. O paragrafları okuyum, daha sonra konuşmamın çözümüyle ilgili ve dönemin sürecin atmosferin, siyasi atmosferin durumuyla ilgili savunmamı yapacağım.

Şöyle demiş iddianameyi, fezlekeyi hazırlayan savcı, benim konuşmamdan alıntı şu: Mitanni Kültür Merkezi önünde toplanan 3.000, 3.500 kişilik kalabalığa Kürtçe olarak yaptığı konuşmada, “Özgürlük mahkumlarını özgürleştirmeye, her birini özgürlüğe kavuşturmaya geldik. Eğer onlar içeride bu kadar imkansızlığa rağmen baskıya zulme rağmen, kahramanca direniyor, 63 gündür bir bardak suyla halkının özgürlüğüne kendimi adadım, ölürüm de geri adım atmam diyorsa bizim daha fazlasını yapmamız lazım. Bizim daha fazla direnmemiz lazım. Şimdi, 63 gündür arkadaşlarımız içeride direniyor, üç temel talepleri var. Biri Sayın Öcalan ile müzakere, Sayın Öcalan’ın özgürlük güvenlik sağlık koşullarını oluşturulması.”

Kesilmiş burada. Başka bir paragrafı almış. “Bu saatten sonra ölümleri durdurmanın bir tek yolu kalmıştır, o da gençliğin elindedir. Bakın hangi günlerden bugünlere, nasıl geldik? Nasıl? Direnerek geldik. Bunun tarihini yazan, bunun en büyük mücadelesini veren bir halksınız. Bundan sonra da özgürlüğe doğru adım adım ilerleyeceksek aynı yöntemle aynı kararlılıkla yürümek zorundayız.” sözlerini sarf ederek suçu ve suçluyu övmesi, halkı kin ve düşmanlığa sevk etmesi ve terör örgütü propagandasına dönüşen etkinliği organize etmesi. Bununla suçlanmışım. Delil olarak da CD, CD çözüm tutanağı, tespit tutanağı, olay tutanağı, Nusaybin İlçe Emniyet Müdürlüğü fezlekesi var.

Fezleke benim adıma düzenlenmiş. Soruşturma numarası 2012/2690, fezleke numarası 2013/57. Tek şüpheli Selahattin Demirtaş. Şimdi fezlekenin değerlendirme kısmını okuyorum. Değerlendirme kısmında diyor ki, “24. dönem milletvekilleri genel seçimlerinde bağımsız milletvekili olarak seçilen, halen BDP Mardin milletvekili olan, yukarıda açık kimlik bilgileri yazılı şüpheli Ahmet Türk’ün 8.12.2010 tarihinde ilçemize ziyaret amaçlı gelerek Mitanni Kültür Merkezinde toplanan yaklaşık 600 kişilik kalabalığa Kürtçe olarak yaptığı konuşmada...” Az önce size okuduğum konuşmanın üç paragrafının tamamını buraya yazmış ve bu sözleri sarf etmek suretiyle suçu ve suçluyu övmesi, halkı kin ve düşmanlığa sevk ettiği, topluluk tarafından atılan sloganlarla terör örgütü propagandasına dönüşen etkinliği organize ettiği, dosya kapsamındaki tüm delillerden anlaşmıştır.

Sonuç ve değerlendirme kısmını okuyorum. “Şüpheli, 24. dönem genel seçimlerinde bağımsız milletvekili olarak seçildiği, sonrasında Barış ve Demokrasi Partisine katılarak BDP’nin Hakkari milletvekili olduğu, milletvekili olması nedeniyle üzerine atılı suçtan soruşturma yürütülüp yargılama yapılabilmesi için dokunulmazlığının kaldırılması.”

Dikkatinizi çekmiştir zaten, fezlekenin giriş kısmında ben suçlanıyorum. Fezlekenin değerlendirme kısmında Ahmet Türk suçlanıyor. Fezlekenin sonuç ve değerlendirme kısmında isim vermeden Hakkari milletvekili olarak yine ben suçlanıyorum. Dolayısıyla son derece özensiz hazırlanmış bir fezleke. Dikkatinizi çekerim, “Ahmet Türk’ün” diyor, “8 Aralık 2010 tarihinde ilçemize ziyaret amaçlı gelerek Mitanni Kültür Merkezi önünde toplanan 600 kişilik kalabalığa Kürtçe olarak yaptığı konuşmada.” Fezlekenin ilk sayfasındaysa şunu diyor; “Selahattin Demirtaş’ın olay tarihinde ilçemize ziyaret amaçlı gelerek Mitanni Kültür Merkezinde toplanan yaklaşık 3000-3500 kişilik kalabalığa yaptığı konuşmada.” Suç tarihi olaraksa 12, 11 Aralık, 13 Kasım 2012 gösterilmiş. Ahmet Türk’ün yaptığını söylediği konuşmanın 2010 Aralık 8’i olarak gösterilmiş.

Dolayısıyla biz de bu konuda bir bilirkişi raporu hazırlanmasını istemiştik. 19. Ağır Ceza Mahkemesi dosyayı bilirkişiye gönderdi ve bilirkişi kendi raporunu hazırlayarak dosyaya sundu. Raporun tarihi, bakıyım hangi tarihte, 2018 Temmuz’unda dosyaya girmiş. Rapora tarih atmamış gördüğüm kadarıyla bilirkişi ya da atmış da ben okuyamadım ama 2018’de yani benim konuşmayı yaptığım tarihten altı yıl sonra bu fezleke, bu haliyle yani son derece usule aykırı bir şekilde düzenlenmiş fezleke. Konuşmadan altı yıl sonra kovuşturma aşamasında, soruşturma aşamasında hiçbir şekilde hiç kimsenin dikkatini çekmeden, çözüm yaptırılmadan, fezlekedeki ucubelik bile tespit edilip düzenlenmeden bu şekilde hem Meclise gelmiş hem de Diyarbakır’da Kurtca Eker bizi tutuklarken birleştirmek üzere istediği fezlekelerden biri de bu olduğu için Diyarbakır’a gelmiş, birleştirilmiş.

Şimdi benim kendi yaptığım, Nusaybin’de kendi yaptığım konuşmayı okuyacağım. Bilirkişi raporundan okuyacağım. Bilirkişinin yaptığı çözümlemeden okuyacağım. Orada da sağlıklı bir çözümleme yok. “Anlaşıldı, anlaşılmadı” kısımları var. İtirazım varsa bilirkişi raporuna itirazlarımı belirteceğim. Yoksa da konuşmayla ilgili kendi savunmamı yapacağım. Dolayısıyla fezlekeyi esas almıyorum. Fezleke yanlış düzenlenmiş. Söz konusu konuşma bana aittir. Ahmet Türk’e ait değildir. Orada bir maddi hata yapmışlar. O nedenle konuşmayı ben sahiplenerek kendi savunmamı ben yapıyorum.

Raporun giriş kısmını okumuyorum. Orada CD’deki görüntüler, konvoy, otobüsün gelişi vesaire, bu kısımları geçiyorum. “Selahattin Demirtaş, anlamayan, tekrar eden iki kelime.” diye yazmış, onu anlayamamış bilirkişi. “Bütün Kürdistan sizinle gurur duyuyor. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyo-

rum. Bu gençlerimizin..." Soru işareti koymuş, anlamamış orada bir şeyi demek ki. "Bu kararlı iradenizin önünde saygıyla eğiliyorum, sizler de hoş geliniz. Özellikle, öncelikle bu teknik arızadan, uzamadan dolayı sizlerden özür diliyoruz. Biliyorum, biliyorum ki Mardin Cezaevinde birazdan tutsak arkadaşlarımız bizi bekliyor. Cezaevinin önünde de bir mitingimiz olacak. Bu nedenle belki biraz geç kaldık ama burada bu serhildan kitesine..." Soru işareti koymuş. "Kürdistan'ın onuru Nusaybin'e seslenmeden de gitmek olmaz. 'Nusaybin seninle gurur duyuyor' sloganları. Biz direnen Kürt halkıyla, direnen Kürt gençliğiyle, direnen Kürt kadınlarıyla, analarıyla gurur duyuyoruz. Biz sizlerle gurur duyuyoruz. Bugün açlık grevi direnişinin 63. günü. 63 gündür dört duvar arasında, 'Zindanda teslim olmadık.' diyen, 'Teslim olmayacağız.' diyen kahraman Kürt gençleri aç, susuz ve coşkulu heyecanlı bir şekilde siyasetin tam da merkezinde gündem oluşturarak, 'Siz bizi tutukladınız, siz bizi teslim almaya çalıştınız ama biz sizi, faşizmi teslim alacağız.' diyen Kürt gençlerine buradan selam olsun. Bunlar hatırlayın, bu Başbakan'ın Tayyip Erdoğan'ın bir tayfası var. Yuh sesleri. Televizyon televizyon dolaşp, 'KCK operasyonları ne kadar başarılı olmuş.' diye anlatan bunların bir ekibi var ya, şimdi onlar KCK operasyonlarıyla Kürt siyasetçilerini tutuklayıp içeri attı ve bu işi bitirdik diye düşünüyorlardı. Yuh sesleri. 11 Kürt'ü tutuklayınca..." Bu, 10 bin olmalı. "10 bin Kürt'ü tutuklayınca Kürt özgürlük mücadelesi bitecek zannediyorlardı ama bakın o günden beri söylüyoruz, söylemeye de devam edeceğiz. Sizin tutuklayıp içeride teslim almaya çalıştığınız 10 bin Kürt siyasetçi bugün yeniden açlık grevleriyle siyaset sahnesine döndüler. Öcalan posterli alkış sesleri." Bu neyse, birazdan bakarız. "Öcalan posterli alkış sesleri. Şimdi artık bunların duvarlarının cezaevi duvarlarının hiçbir anlamı kalmadı. İçeriyle dışarı birleşti, sıra zindanların duvarlarını yıkmaya geldi. Özgürlük mahkumlarını özgürleştirmeye, her birin özgürlüğüne kavuşturmaya geldi. Eğer onlar içeride bu kadar imkansızlığa rağmen baskıya, zulme rağmen kahramanca direniyor, 63 gündür bir bardak suyla, 'Halkımızın özgürlüğüne kendimi adadım, ölürüm de geri adım atmam.' diyorsa bizim daha fazlasını yapmamız lazım. Bizim daha fazla direnmemiz lazım. Alkış sesleri. Bunlar, anlaşılmayan sloganlar, karşı binanın ön cephesinde yeşil, sarı renkli, ortasında kırmızı yıldız bulunan bir flama asılmakta. Karşımızdaki zihniyet AKP'nin baskıcı faşizan zihniyeti, bu açlık grevlerinin neden yapıldığını gerçekten anlamamış olabilir. Gerçekten de bu kadar insanın canını seve seve halkı için ölüme neden yatırdığını anlamayabilirler. Son derece normaldir. Bunların anlamasını bekle-

mek yanılıgılı bir yaklaşım olur. Hayatlarında, ömürlerinde halkı için tek kuruşlarını bile feda etmemiş ölkeleri için tek kuruşlarını bile feda etmemiş siyasetçiler. Yuh sesleri. Tek bir öğün yemeğinden bile halkı için ölkesi için vazgeçmemiş AKP, devrimci duruştan devrimci direnişten ne anlayabilir. Bizim gençlerimizin, siyasetçilerimizin kendi halkı, kendi ölkesi için canını seve seve ölüme yatırmasından ne anlayabilir ki. Onların anlayabileceğı tek şey var para, para, para. Yuh sesleri. Bu nedenle, bu nedenle ilk günden bu yana bu direniş kırıma çalışıyorlar, itibarsızlaştırmaya çalışıyorlar. Tayyip Erdoğan başta olmak üzere AKP ekibi, 'Bunlar şov yapıyor, şantaj yapıyor, tehdit yapıyorlar.' demeye çalışıyorlar demeye çalışıyorlar ama kimin şantaj kimin tehdit ettiğini herhalde bizim halkımızdan daha iyi kimse bilemez. Kürdistan tarihi coğrafyası, Kürdistan halkı aynı zamanda zulmün acının tarihidir, tehdidin, şantajın tarihidir. Bakın bizim üzerimizdeki baskılar, bu halkın üzerindeki faşizm, zorba, kaba kuvvet işkence, her türlü kaba kuvvet ve işkence uygulamasına rağmen evet, bugün halk dimdik ayaktaysa bugün meydan meydan, alan alan on binlerle, milyonlarla direnebiliyorsa işte bunların faşizminin yenildiğinin iflas ettiğinin fotoğrafıdır. Nusaybin'deki fotoğraf, AKP faşizminin iflasının fotoğrafıdır. Alkış sesleri. Biz sadece... Havai fişek atılıyor, görüntüde atlama oldu. Karşı direniş hakkımızı kullanıyoruz. Cezaevindeki arkadaşlarımız faşizme karşı direniş hakkını kullanıyorlar. Biz kimseyi tehdit etmiyoruz, biz kimseye şantaj yapmıyoruz ama kimsenin tehdidine ve şantajına da boyun eğmiyoruz. Tarihimiz direniş tarihidir. Bu nedenle AKP'nin de tehdidine de boyun eğmiyoruz, eğmeyeceğiz. Şimdi 63 gündür arkadaşlarımız içeride direniyor. Üç temel talepleri var. Biri Sayın Öcalan ile müzakere. Alkış sesleri. Sayın Öcalan'ın özgürlük, güvenlik sağlık koşullarının oluşturulması. Bir diğeri ana dil. Havai fişek atılıyor. Sloganlar ve zılgıtlar. Bir diğeri anadilde eğitim, bir diğeri anadilde savunmadır. Bakın dün gece, gece yarısından sonra anadilde savunmayla ilgili yasa tasarısı Meclise ulaştı. Bunun komisyona gelmesi, birkaç gün içerisinde yasanın çıkmasını bekliyoruz. Bu önemli bir adımdır. Bunu küçümsemeyeceğiz. Bunu yok saymayacağız ama diğeri adımların da haklı, meşru taleplerin de hızlı bir şekilde zaman kaybetmeksizin yerine getirilmesini beklemek de bizim hakkımızdır. Eğer bir halk, eğer bir halk yediden yetmiş milletvekili, belediye başkanıyla, zindandaki tutsağı, anası, genci, yaşlısıyla bedenini ölüme yatırabiliyorsa bu taleplerin arkasında milyonlar kenetlenabiliyorsa hükümet bunları yok sayamaz artık. Bu saatten sonra ölümleri durdurabilmenin artık tek bir yolu kalmıştır. O da gençlerin elindedir. Gençli-

ğın direnişini 24 saat, gerekiyorsa sokak sokak, meydan meydan, gençlerin direnişini ölümleri durduracak tek duruştur artık. Bu yüzden, bu yüzden gelişme eğer sonuca çözüme doğru bir gelişme olsun istiyorsak direnmek dışında seçeneğimiz yok. Bakın hangi günlerden bugünlere nasıl geldik. Nasıl direyerek geldik, bunun tarihini yazan, bunun en büyük mücadelesini veren bir halksınız. Bundan sonra da eğer özgürlüğe doğru adım adım ilerleyeceksek aynı yöntemle, aynı kararlılıkla direyerek yürümek zorundayız. Bizim özgürlüğümüzün... Direne direne kazanacağız sloganları. Bizim özgürlüğümüzün AKP'nin elinde olmadığını artık biliyoruz, bizim özgürlüğümüz halkın ellerinde, gençliğin yüreğinde, kadınların çakmak çakmak gözlerindedir. Tayyip Erdoğan'ın iki dudağı arasında değil, özgürlüğümüz. Alkış sesleri. Biz, biz her birimiz, birbirimize bir söz vererek bir yola çıktık. Mazlum Doğan'dan devraldığımız direniş bayrağını, Amed zindanında antlaşmış dertlerin direnişini." Dörtlerin olması lazım. "Direnişini, boruvaranların..." Berivanların olmalı. "Ağitlerin direnişini de alarak şehitlerimizin yarattığı değerlerin yanında, özgürlük mücadelesinde bir tek geri adım atmadık. Asla ama asla. Zulme karşı boyun eğmeden, özgürlüğü analarımıza armağan etme sözü verdik. O sözü yerine getirene kadar el ele, omuz omuza direyerek özgürlüğü yürüelim diyoruz. Hepinizi en içten duygularıyla sevgiyle saygıyla selamlıyorum. Hepinizin yolu açık olsun. Hepimizin yolu açık olsun. Mardin Cezaevine yetişmek zorunda olduğumuz için belki mitingimizi kısa kesiyoruz ama en kısa zamanda Mardin'de de..." Kalabalık dağılıyor, anons ediliyor, anlamadığım dil, videonun sonu.

Evet, fezleke her ne kadar yanlış düzenlenmişse de konuşma bana aittir. Bilirkişi raporu sağlıklı değil ama esasını etkileyecek, konuşmanın içeriğini bozacak, anlam bütünlüğünü bozacak herhangi bir vahim hata, asli hata yok. Konuşmayı bu şekilde kabul ediyorum. Bu konuşmayı ben yaptım. Yaptığım tarihi hatırlamıyorum ama burada ne yazmışsa odur, gün olarak ama ay olarak kasım, aralık aylarıydı. Dün ve önceki günkü savunmamda belirtmiştim. 2012'de, 2012 sonunda İmralı çözüm süreci nasıl başladı diye, biraz detay vererek de anlatmıştım. Adalet Bakanı bizimle görüşmüş ve Abdullah Öcalan'ın iki el yazısı mektubunun Cumhurbaşkanı Erdoğan'a ulaştığını, Erdoğan'ın bunu ciddiye aldığını, yeni bir süreç başlatmak istediğini ama açlık grevlerinin bitmesini beklediklerini, eğer oradan bir ölüm çıkarsa da sürecin aksayabileceğini ifade etmişti, Adalet Bakanı Sadullah Ergin. Bunun üzerine biz, yine hatırlatmak için söylüyorum; Gültan Kışanak, Aysel Tuğluk Diyarbakır E Tipi

Cezaevine, Sadullah Ergin de Adalet Bakanı olarak Sincan'daki kadın cezaevine gitmişti. Oradan gelen mesajlar şuydu, onu da hatırlatayım; "Açlık grevlerini bırakmaya hazırız ama somut bir şey istiyoruz. Kamuoyu oluşsun, bir. İkincisi, Abdullah Öcalan'la gerçekten bir yeni çözüm süreci başlıyor mu, bu konuda da somut bir bilgi istiyoruz. Yoksa biz bırakmaya hazırız." demişlerdi.

Bunu üzerine biz de bir dizi miting yapma kararı almıştık. Açlık grevlerini görünür kılmak, destek olmak, moral vermek, açlık grevlerini bırakabilecekleri bir siyasal, toplumsal atmosfer yaratabilmek, ki açlık grevlerini bırakmaya ikna edebilelim. Bu o mitinglerden biridir işte. Mardin'de yaptık, Nusaybin'de yaptık, belki Kızıltepe'de yaptık, sıradaki fezlekeleri okudukça göreceğiz. Benzer konuşmaları oralarda da yapmışım.

Konuşma içeriğinden anlaşılacağı gibi, burada bir suçu suçluya övme kastettiği "Sayın Öcalan"sa suçu, suçluya övme değildir. Yani yasa, Yargıtay kararı, AYM Kararı, AİHM kararı, bu konulara girmek istemiyorum ama suçu ve suçluyu övmek şudur, Türk Ceza Kanununda düzenlenmiş haliyle; bir kişi, işlediği suçtan ötürü açıkça övülürse, o suçla birlikte, "Ne iyi etmiş de o suçu işlemiş." şeklinde övülürse suç ve suçlu övülmüş olur. Nasıl? Mesela bir örnek verelim, son güncel olarak bir örnek verelim, mesela Ankaragücü Futbol Kulübü Başkanı hakemi yumrukladı diye "senin eline sağlık" diyenler suçu ve suçluyu övdüler. Sırf o yumruğu attı diyenler suçu ve suçluyu övdüler. En güncel örnek olduğu için söylüyorum.⁵⁶

"Sayın Öcalan" demek, Öcalan'ın işlediği Türk Ceza Kanununa göre hüküm giydiği herhangi bir suçu övmek anlamına geliyorsa veya herhangi birine sayın demek, işlediği suçtan dolayı övmek anlamına geliyorsa Türkiye'nin yarısı adli sicil açısından sabıkalıdır. Dolayısıyla Türkiye'de hiç kimse, kimseye sayın dilemez, bey diyemez, bayan diyemez; hanımefendi, beyefendi diyemez. Bir hitap sözcüğüdür, tek başına suçu ve suçluyu övmek olarak değerlendirilemez. Yargıtay'ın da bu konuda verdiği çok sayıda karar var. Yok, eğer sayın demek suçu ve suçluyu övmekse mesela Bahçeli'nin, "Sayın Alaattin Çakıcı" şeklindeki beyanlarının hepsi suç olması lazım. İsteyen istediğine sayın der, isteyen istediğine bey der, bayan der. İsteyen, istediğine, istediği şekilde hitap

⁵⁶ 11 Aralık 2023'te Ankaragücü Kulübü Başkanı Faruk Koca, bir maçın sonunda hakeme yumruk attı. Gözaltına alınacağı duyurulan Faruk Koca, tansiyon yükselmesi sebebiyle hastaneye kaldırıldı. Hastane çıkışında Faruk Koca'yı karşılayan Ankaragücü taraftarı, "Eline sağlık başkanı." sloganlarıyla destek verdi. Ayrıca sosyal medyada da Faruk Koca'nın eylemini öven paylaşımlar yapıldı.

eder. Bu kimseyi ilgilendirmez. Türk Ceza Kanununu da ilgilendirmez. Bu konuda da Yargıtay kararları vardır. Dediğim gibi, zaten suçu ve suçluyu övmek olarak değerlendirilemeyeceği için o kısmı geçiyorum.

Peki burada bir terör örgütü propagandası var mıdır? Varsa hangi terör örgütünün propagandasıdır? Hangi cümlelerle, hangi kelimelerle yapılmıştır? Ne iddianamede var ne fezlekedede var. “Terör örgütü propagandası yapmak.” Mesela hangi terör örgütünün propagandası, yazmıyor. Fezlekedede de yok, iddianamede de yok. Savunmamı neye göre yapacağım mesela? Yani Türkiye’de Bakanlar Kurulunun aldığı kararlar doğrultusunda terör örgütü ilan edilmiş bütün terör örgütlerini dikkate alarak savunmamı ona göre mi yapayım, neyi kastediyor? Yoksa “Zaten Selahattin Demirtaş bir Kürt deyince zaten akla PKK gelir, başka da yazmaya bile gerek.” yok mu demiş? Yani iddianameyi hukuken mi ele alacağız, sosyolojik olarak mı, siyaseten mi ele alacağız? Görünen o ki iddianameyi, fezlekeyi hazırlayan savcılar, ikisi de, hangi terör örgütünün propagandasını hangi cümlelerle, hangi kelimelerle yaptığını ve sonucunun nasıl terör örgütü propagandasına dönüştüğünü yazma gereği duymamışlar. Yazma gereği duyulmamış bir suçlamanın savunmasını ben nasıl yapabilirim?

“Ben terör örgütü propagandası yapmadım. Yalan söylüyorlar.” diyeyim. “Hangi terör örgütü olduğunu da bilmediğim için savunmamı da yapamıyorum.” desem yerindedir. Çünkü gerçekten de fezleke, öylesine hazırlanmış bir fezleke. Fezleke; iş olsun, dostlar alışverişte görsün diye hazırlanmış bir fezleke. Ayrıca suç olarak fezlekedede suçu ve suçluyu övmek, terör örgütü propagandası yapmak sevk maddesi olarak belirtilmiş. Fezlekedede bu şekilde belirtilmiş. Oysa sonuç ve değerlendirme kısmında, daha doğrusu değerlendirme kısmındaysa, “Terör örgütü propagandasına dönüşen etkinliği organize ettiği, dosya kapsamındaki tüm delillerden anlaşılmıştır.” demiş ve “terör örgütü propagandasına dönüşen bir etkinliği” organize etmişsem bu aynı zamanda 2911, yasa dışı gösteri anlamına gelir. Burada da bir çelişki var. Yani iler tutar yanı olmayan, hukuki açıdan birçok eksiklikle dolu bir fezleke ama en nihayetinde dediğim şekilde, içerik itibarıyla o dönemin siyasi atmosferinde açlık grevlerini bitirmek, bir sosyo psikolojik ortam yaratmak, çözüm sürecinin başlayabileceği bir zemini yaratmak için yapılmış bir konuşmadır. Burada hükümete dönük eleştiriler, uyarılar vardır. Cezaevindeki arkadaşlarımızın beklentilerinin, taleplerinin dillendirilmesi vardır. Tıpkı bugün sabah Tuncel dahil çok sayıda arkadaşımızın açlık grevinde, hangi taleple açlık grevine başladık-

larını ifade ettikleri gibi, ben de o dönem açlık grevinin hangi taleplerle, beklentilerle yapıldığını ve bu taleplerin karşılanması gerektiğini ifade etmişim. Terör örgütü propagandasıyla da veya suç ve suçluyu övmekle de alakası olmayan bir konuşmadır.

Bir de bir etkinliğin bir konuşmanın terör örgütü propagandası olarak tariflenebilmesi için gerek Anayasa Mahkemesi kararları gerekse özellikle AİHM içtihatlarında defaten altı çizilerek belirtilmiş ki, açık ve yakın bir tehlike oluşturması gerekir. Yani konuşmanın kendisi açık, yakın bir tehlike oluşturmalı. Bir şiddet çağrısı, bir terör övgüsü varsa bu tek başına bile propaganda sayılmaz, bunun açık ve yakın bir tehlike oluşturması gerekir. Bunu nasıl tespit edeceksiniz peki? AİHM'in içtihatlarının hatta AYM bazı kararlarının yerel makamlara yüklediği bir sorumluluk var. "Yerel makamlar şunu yapmalı; konuşmanın yapıldığı günlerde, saatlerde o konuşmadan sonra konuşmanın etkisiyle oluşmuş bir şiddet eylemi var mı? Zarar görmüş insanlar var mı? Onun tetiklediği bir şiddet dalgası var mı? Bunlarla bakmanız lazım." diyor.

Dolayısıyla tek başına, örneğin Yargıtay kararları vardır, şu anda yanımda değil ama sizler daha iyi bilirsiniz, örneğin "Yaşasın PKK", "Yaşasın Başkan Apo", "Yaşasın gerilla" gibi sloganlar Yargıtay'ca örgüt propagandası olarak değerlendirilmemiş. Yani "Bunların açık ve yakın tehlike oluşturması, bizatihi bir şiddet eylemini teşvik etmesi, övmesi gerekir." diye Yargıtay kararları var. Burada onların hiçbiri de yok zaten. Bırakın onu, tam tersine bunun siyasi atmosferi itibarıyla altyapısında yeni bir barış sürecini başlatmak üzere çıktığımız bir miting turunun Nusaybin ayağında yapılmış bir konuşmadır. İçerik itibarıyla hükümet eleştirisi dışında da hiçbir sertlik yoktur ve birkaç gün sonra da zaten açlık grevleri bitmiştir. Aralık ayı itibarıyla da yani bu tarihten bir ay kadar sonra da Abdullah Öcalan'ın mektup gönderdiği kamuoyuna açıklanmış, İmralı'ya bir heyet gideceği de belirlenmiş. Aralık sonu itibarıyla da bir heyet gitmiş, Ocak başında da resmi görüşmeler başlamıştır. Süreç bu şekilde işlemiştir. Ayrıca bunun Türkiye Büyük Millet Meclisinde grup toplantısında yaptığım konuşmalarla da bağıını... Şuradan mı başlıyoruz?⁵⁷ Evet, grup toplantısında yaptığım konuşmalarla da bağıını kurmak istiyorum. Dediğim gibi, bu bir ifade özgürlüğüdür ama sorumsuzluk kapsamına da girdiğini bir kez daha belirtmek için Meclis grubunda yaptığım konuşmalardan örnekler vermek istiyorum. Örneğin Türkiye Büyük Millet Meclisi grup konuşmasında, 11.10.2011 tarihli Meclis grubunda ne demişim? "9 Ekim'de başlayan

⁵⁷ SEGBİS odasında yanında olan avukata soruyor.

Sayan Öcalan'a yönelik uluslararası komplo, İmralı'da rehin tutulan, İmralı'da ipotek alınan Abdullah Öcalan değil, Türkiye'nin demokrasiye, özgürlüğe, barışa ilişkin geleceğidir. Biz bunu teşhir etmeye çalıştık. İmralı'da tutulan bir şahıs, şahsiyet değil, siyasetin tıkanmış iradesidir. Osmanlı'dan devraldığımız tarihi bir sorunla karşı karşıya mıyız? Evet. Bu sorunu çözmek zorunda mıyız? Evet. Bu sorun 29 isyana konu olmuş mu? Evet. Son isyan hangisi? Bu isyan. Bu isyanın lideri kim? Abdullah Öcalan. O nerede? İmralı'da.

Yine 9.10.2012 tarihli BDP grup toplantısından alıntı yapıyorum. "Öcalan'ı serbest bırakırsanız, özgürlüğüne kavuşursa Türkiye'nin eli içeride de dışarıda da güçlenir. Çünkü kendisi bu sorunun çözümünde en etkili aktör olarak rol alabilir. O nedenle Öcalan'a özgürlük gerekir. Binlerce, milyonlarca insan bunu haykırıyor. Söylüyorsak kuru bir slogan olsun diye ifade etmiyor. Bunun sosyolojik, siyasi bir karşılığı var. Milliyetçi hislerle bu tartışmaya ötelemek yerine serinkanlı bir şekilde ciddi bir gelecek vizyonu bu tartışılması lazım." Az önce okuduğum 2011 konuşmasıydı, Nusaybin konuşmasından bir yıl öncedir. Nusaybin konuşmasından bir ay önceki konuşma da buydu, şimdi okudum.

Yine Nusaybin konuşmasından altı gün önce, Mecliste yaptığım başka bir konuşma. "Şimdi yüz yıllık bir Kürt sorunundan bağımsız, ortada Kürt sorunu gibi bir sorun yokmuş gibi açlık grevlerini tartışırsanız yine meseleyi anlamamış olursunuz. Bugün 56. gününe giren bu açlık grevlerinin, yüz yıllık Kürt sorunuyla doğrudan bağlı, bağlantılı olduğunu idrak etmemiz lazım. Hükümetin bu politikalarının nelere yol açtığını gördüler. Bu bilançoyu, bu tabloyu siyasetçiler içeride de okudular. Yani cezaevinde. Öyle bir noktaya geldiler ki 56 gün önce bir karar verdiler. 'Biz artık bu gidişata dur diyeceğiz.' dediler. Tecridin olduğu bir buçuk yılda 1.037 insan yaşamını yitirdi. 'Biz artık önümüzdeki günlerde aylarda, bir kişinin daha ölmesine izin vermeyeceğiz, biz öleceğiz.' dediler, cezaevindekiler ve bu kararı verip süresiz, dönüşümsüz açlık grevi başlattılar. Yine, 'Dışarıda ölümler dursun diye halk için, toplum için, siyasi sorumluluğumuz gereği bunu yapmalıyız.' diye tartışıp bu kararı aldılar. Şimdi, aradan geçen 56 güne rağmen meseleyi bu şekilde algılamayan, anlamayan, bu şekilde anlamaktan uzak bir tavır, çözümsüzlüğün de nedenidir. Açlık grevleri bir sorun değildir. Açlık grevleri bir sorundan ortaya çıkmış bir sonuçtur. Şimdi açlık grevleri, işte hepimizi böyle bir noktaya getirmişse biz hem içeriden hem de dışarıda ölümleri durduralım istiyoruz ve bu nedenle görüşmeler yaptık. Bu nedenle miting yaptık, yürüyüş yaptık. Her şeyi yaptık,

diplomasi yaptık. Ne varsa elimizdeki güç, imkan. Cezaevindeki arkadaşlarımızla görüştük. Bakın, cezaevindeki ölümleri durduralım, hep birlikte yapalım bunu ama haftaya yüz kişinin başka yerlerde ölmeyeceğini kim garanti edebilir? Hangi siyasetçi bunun garantisini verebilir? Ölümleri içeride durduralım ama bu vesileyle bunu vesile ederek, bundan bir ders çıkararak dışarıdaki ölümleri de durduralım. Müzakerenin, diyalogun kanallarını açalım. Bunun zeminini oluşturalım. Bu zor bir iş değil. Bunu yapmak çok ahlaklı bir davranış, erdemli bir duruştur. Hükümete de kazandıracak olan budur.”

Yine o tarihten daha önce, 14 Şubat 2012 tarihli BDP grup toplantısında bir kısa pasaj okuyacağım. “Bugün parlamentoda olup aktif olarak siyasi görevinin başında olması gereken bir arkadaşımız, yine bu hükümetin uygulamaları ve hükümetin kontrolündeki yargı nedeniyle cezaevinde bedenini ölüme yatırmış durumda. Biz de buradan kendisine selamlarımızı sevgilerimizi gönderiyoruz. Bütün cezaevlerindeki bütün direnişçi özgürlük tutsaklarını buradan selamlıyoruz. Bütün halkımızı da bu özgürlük mahkumları etrafında kenetlenmeye, tek yürek olmaya, omuz omuza dayanışma içerisinde olmaya çağırıyoruz.”

Gördüğünüz gibi, parlamento içerisinde yaptığımız siyasi konuşmalar, çalışmalar; parlamento dışındaki siyasi çalışmalar, konuşmalarla uyumludur. Yani bir bütün olarak, yaptığımız her şey siyasi faaliyetlerdir. Veleve ki bunları parlamentoda söylememiş olsam da az önce belirttiğim gibi, hangi siyasi saikle, hangi amaçla yaptığım bellidir, konuşmanın içeriği itibarıyla da dönem itibarıyla da. Ortada bir propaganda yoktur; şiddet, terör övgüsü yoktur. Ortada bir suç, suçlu yoktur.

Hakeza şunun da altını çizeyim; yani partinin eşbaşkanı olarak biz bunları söylerken milletvekili olmayan arkadaşlarımız da bu benzer çalışmalarını yürütmekle görevliydi. Arkadaşlarımızın bazıları da milletvekili olmayanlar, benzer suçlamalarla suçlanıyorlar. Onların da durumunu hatırlatmak istiyorum. Onlar da bu minvalde çalışmalar yürüttükleri için sorumsuzluk kapsamına girmiyor olsa bile siyasi faaliyet olduğunun, heyetiniz tarafından unutulmaması lazım. 29. fevlekeye ilişkin söyleyeceklerim bundan ibaret.

Fezlekeler kronolojik olarak gitmiyor ama ben sıradaki fezlekeyi okuyarak başlayım. Fezleke 24. İddia şu; 27 Ekim 2012 günü, Batman BDP İl Başkanlığına, Özel Farabim Hastanesi önünde 12.00-17.00 saatleri arasında BDP yönetimi tarafından alınan yönetim kurulu kararı doğrultusunda, “Ölümlere sessiz kalmayacağız, taleplere yanıt verilsin” adı altında valiliğin oluruyla bir miting düzenlenmiş. Bu mitinge ben de katılmışım, konuşma yapmışım, BDP'nin Eş

Genel Başkanı sıfatıyla. Yaklaşık yarım saat süren konuşmamda, “Kalabalık grup tarafından “Bijî Serok Apo”, “PKK halktır, halk burada”, “Şehîd namirin” şeklinde terör örgütü lehine sloganlar atıldı; miting alanının yanında bulunan boş inşaata, üzerinde terörist başı Abdullah Öcalan’ın fotoğrafı bulunan ve “Sayın Abdullah Öcalan’a özgürlük” ibaresi yazan pankart asıldığı, BDP Eş Genel Başkanı ve Hakkari Milletvekili Selahattin Demirtaş, yaptığı konuşmasının bazı bölümlerinde, “Baş kaldıran ve direnen, nokta nokta anlaşılıyor, sizleri bu meydanda bu coşkumuzu, bu heyecanımızın önünde hepinizin önünde saygıyla eğilerek selamlıyorum. Biz insanlarımızı, gençlerimizi, bu halkın evlatları, kahramanları zindanlarda ölsün diye değil, ölmesin diye meydana dayız, alanlarda dayız. Bakın, bu talepler Sayın Öcalan’a özgürlük ve müzakere, anadilden savunma ve anadilde eğitim talepleri, sadece 600 tutsağın talepleri değil, BDP’nin talebidir, milyonlarca Kürt’ün talebidir. Batman Belediye Başkanı dahil, Necdet Atalay dahil, 10 bine yakın siyasi tutsak cezaevinde. Üç yıldır, üç buçuk yıldır bu arkadaşlarımız mahkeme salonunda sadece kendi anadilleriyle konuşmak istiyorlar, savunmasını yapmak istiyorlar. Üç buçuk yıldır buna izin verilmiyor. Buna karşı, bu leş kargası danışmanlar üç buçuk yıldır sessiz kalıyor. Bu anadilde savunma hak mıdır hak değil midir, sessiz kalıyor. Bu KCK operasyonlarını planlayanlar, arkadaşlarımızı tutuklayanlar, bu leş kargaları. Savunmayı yaptırmayanlar, bu leş kargaları. Gece gündüz dağda, taşta askeri operasyon talimatı verenler, bu leş kargaları. İmralı’da tecrit uygulayanlar, bu leş kargaları. Gün, bu leş kargalarına teslim olma günü değil. AKP’de vicdanı olan bakan, milletvekili, il ve ilçe yöneticisi varsa sesini yükseltme zamanıdır. Çözümde yanalarsa, barıştan yanalarsa ya orada isyan etsinler ya oradaki faşizme isyan etsinler ya da o zulüm kalelerini terk etsinler. Çözüm ancak böyle gelişir. Barış ancak böyle gelişir. Kürt Halk Önderi Sayın Öcalan’ı orada tecritte... Anlaşılıyor. Bunlar gibi, bunlar gibi bazı leş kargaları, önderliğin ne demek olduğunu anlamayabilirler ama bu halk için önderlik demek, özgürlük demektir. Bu halk için önderliğin özgürlüğü demek, Kürt halkının özgürlüğü demektir. Kargalar bunu anlamaz, kargalar ancak kendilerine lider olarak belirlediklerinin önünde diz çökmeyi bilirler. Onların önünde önlere iliklemeyi bilirler. El pençe divan durmayı bilirler. Onların önderliği, 13 yıl boyunca beton bir hücrede kendi halkı için nasıl direndiğini anlayamazlar, nasıl direneceğini anlayamazlar. Bu nedenle önderliğe hakaret etmeyi kendileri açısından bir maharet sayarlar. Salı günü hayatı durduralım, okullara gitmeyerek kontaklarımızı çalıştırmayarak, kepenkleri açmayarak alışveriş yapmayalım. O gün çözüm için bedenlerini açığa yatıran

arkadaşlarımıza vicdani olarak, ahlaki olarak, siyasi olarak destek olmanın gü-nüdüdür diyorum.” şeklinde konuşma yaptığı tespit edilmiştir.”

Değerlendirme kısmında da terör örgütü propagandası yapmak suçu ola-rak değerlendirilmiş, dokunulmazlığının kaldırılması üzerine de fezleke ha-zırlanıp Meclise gönderilmiş. Dosya yine Ankara 19. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından talebimiz üzerine bilirkişiye gönderilmiş, bilirkişi raporundan an-laşıldığı kadarıyla en azından çözüm yapılabilirdiği kadarıyla okuyacağım. Ko-nuşma bana ait mi değil mi, kısaca savunmamı yapıp bu fezlekeyi de bitirece-ğim.

“Görüntülerdeki konuşmalar yankılardan dolayı net anlaşılammıştır. Bu-nun üzerine Edius programı vasıtasıyla sesteki yankılanmaları azaltmak ama-cıyla efektler uygulanmış” falan. “Çalışma böyle gerçekleşmiştir.” diyor. İki dakika dokuz saniyelik bir çözümü şöyle yapmış: “Kürtçe müzik ve katılımcı-ların alkış sesleri. Merhabalar, merhabalar. Işık ve alkış sesleri. Ben bunları ge-çiyim, konuşma kısmına geleyim. Konuşmamın çözümünü nerede yapmış, ona bir bakayım da. Herhalde bu, benim konuşmam. Yazmamış ama öyle an-laşılıyor. Devam edeyim ben. “Öncelikle kendi özgür iradesiyle etrafında ke-netlenen evlatlarının... Anlaşılıyor. Onurlu direnişinin yalnız olmadığını, arkasında yüz binlerin, milyonların olduğunu gösteren, İstanbul’dan Hak-kari’ye kadar alan alan, meydan meydan direnen tüm halkımızın da Bat-man’dan selamlarımı... Alkış ve ışık seslerinden anlaşılıyor. Yine siz değerli Batman halkı, Batman gençliği, Batman kadınları, anaları, tarihi bir dönemde tarihi bir anlaşılıyor, on binlerce alanlarda, meydanlarda...” Bitmiş burada çözüm. Başka bir çözüm. “Sesin yankılanmasından dolayı anlaşılıyor. Salı günü, ayın 30’unda her yerde... Anlaşılıyor. Kontaklarımızı kapatarak, iş yerlerimizi kapatarak, okula gitmeyerek... Anlaşılıyor, anlaşılıyor. Yine ayın 2’sinde Amed İstasyon Meydanında... Anlaşılıyor. Biz cezaevlerinden ölüm değil, cezaevlerinden çözüm çıkarmak istiyoruz. Bu kadar insan cezaev-lerindeki ölümleri, şهادetleri durdurmak için... Anlaşılıyor. Bu nedenle yaşama ve barışa... Anlaşılıyor. Bütün halkımıza, yediden yetmişe her biri-mize cezaevlerinde... Anlaşılıyor. Ölüm oruçları, anlaşılıyor, çağrı yapıyo-rum. Bu ölüm oruçlarının başladığı ilk saatlerden itibaren parti olarak çağrılar yapıyoruz. Diyoruz ki, ölüm oruçları... Anlaşılıyor. İnsanlar bu kadar karar-lıyken cezaevlerinde kendi hayatlarını riske edecek şekilde ölüme... Anlaşıl-mıyor. Hükümet sessiz kalırsa, kamuoyu sessiz kalırsa bütün bu ölümlerden sorumlu olurlar diye... Anlaşılıyor. Diye çağrı yapıyorum. Geldiğimiz bu kritik aşamada şimdi artık lafın, sözün... Anlaşılıyor. Bugünden sonra lafla

peynir gemisi yürümediği, yürümeyeceği artık anlaşılmalıdır. Islık ve alkış sesleri nedeniyle anlaşılmıyor. Şu saatten itibaren... Anlaşılmıyor. Adalet Bakanı'nın attığı ilk adımı devam ettirmesini istiyoruz. Sincan Cezaevi..." Bitmiş Burada.

Başka bir çözüm. "Islık ve alkış sesleri nedeniyle anlaşılmıyor. Şimdi, şimdi bakın, üç buçuk yıldır gece gündüz demeden belediye başkanı milletvekili demeden..." Bitmiş.

Başka bir çözüm. Ses yankılanmasından dolayı yine anlaşılmıyor.

Başka bir çözüm. "İstemiyorum ama Kürt halkı... Anlaşılmıyor. Anlayışlı olması lazım. Kürdistan'ı dört parçaya bölen anlaşma olmasına... Anlaşılmıyor. Lozan Antlaşması bile Kürtlere anadilde... Anlaşılmıyor. Bundan 97, 98 yıl önce imzalanmış bir anlaşma bile Kürtler anadilinde... Anlaşılmıyor. Kendi savunmasını yapabilir diyor ama burada 2012 yılına gelmişiz halen, burada halen..." Çözüm yok.

Başka bir çözüm dosyası, hiç anlaşılmamış.

Başka bir çözüm dosyası. "Sesin yankılanmasından dolayı anlaşılmıyor. Kürt halkı, bir Türk'ün ne kadar hakkı hukuku varsa, bir Türk çocuğunun bu topraklarda ne kadar özgürlüğü varsa, bir Kürt çocuğunun da o kadar özgürlüğü olacak. Islık ve alkış sesleri nedeniyle anlaşılmıyor. Valiler, valiler, Emniyet müdürleri... Sesin yankılanmasından dolayı anlaşılmıyor. Ve başka amaçlarla yapılan yürüyüşlere müdahale etmemeleri lazım. Eğer müdahale ediyorsa... Sesin yankılanmasından dolayı anlaşılmıyor. Savaşta akan kandan sorumlu ilan edeceğiz. Islık ve alkış sesleri nedeniyle anlaşılmıyor. Batman valisi, bu miting çalışmalarıyla ilgili..." Bitmiş orada.

Başka bir çözüm. "Yaşanacağı dönem değil. Kim ki bu ülkenin geleceğini düşünüyorsa, kim ki bu ülke de kalıcı bir barıştan yanaysa sesini yükseltmesinin, cesaretli olmasının tam da zamanıdır. Bugünleri kaçırırsak; bugünleri, bu fırsatları değerlendiremezsek Allah korusun, bu ülkeden gençlerin cenazesi çıkarsa biz bunun altında kalkamayız. HDP olarak biz kalkamayız. AKP olarak sizin sonunuzu getirir. Bunu aklınızın bir köşesine yazın. Islık ve alkış sesleri. Son cümle anlaşılmıyor."

"Selahattin Demirtaş'ın herhangi bir konuşması bulunmamaktadır." Başka bir dosyada. "Selahattin Demirtaş'ın konuşmasını tamamladıktan sonra kalabalığın arasında olduğu görülmektedir. Selahattin Demirtaş'ın herhangi bir konuşması bulunmamaktadır. Konuşma yapılan ve konuşma yapıldıktan sonra hareket halinde olan otobüsün çevresinde kalabalığın, "Biji Serok Apo, yaşasın Başkan Apo" sloganları attığı görülmektedir. Selahattin Demirtaş'ın

herhangi bir konuşması bulunmamaktadır.” Başka çözüm dosyalarına da bakmış. Konuşmam bulunmamaktadır. Birkaç tane de benim kitleyi selamladığım fotoğraflar ile kitlenin içerisinde çekilmiş fotoğraflar var. Bilirkişi raporu bundan ibaret.

Gördüğünüz gibi, bilirkişi raporu sağlıklı bir çeviri veya çözüm yapamamış ama anlattığım şekildedir. Yani fezlekeye konuşmayı nereden almış, nereden bulmuş, bilmiyorum. Orada da sağlıklı bir konuşma metni çıkaramamışlar. Artık derleyip toplayıp kopyala yapıştır şeklinde ne anlamışlarsa onu yazmışlar. Fakat ben heyetinize kısaca ifade edeyim. Yine belirttiğim çerçevede, açlık grevlerini bitirmek üzere yapılmış bir mitingdir. Burada her ne kadar anlaşılmasa da fezlekeye veya bilirkişi raporunda, konuşma metni tam olarak anlaşılmasa da bu konuşmalar bana aittir. İçerik itibarıyla da doğrudur. Açlık grevlerinin bitmesi için yaptığım çağrılardır. Hükümete, kamuoyuna, halka duyarlılık çağrısıdır.

Burada dikkatinizi çekmek istiyorum bir ses çözümüne. Tam çözümünü yapamamış ama anlatmak istediğim şeyi burada zaten, mitingde de söylemişim. Şöyle, o kısmı tekrar okuyum. demişim ki, “Adalet Bakanı'nın, attığı ilk adımı devam ettirmesini istiyoruz. Sincan Cezaevi...” Ondan sonrasını anlayamamış. Dediğim, şeydi yani, Adalet Bakanı Sadullah Ergin, Sincan Cezaevinde açlık grevi yapan kadın arkadaşlarımızı ziyaret etmişti. Ben de demişim ki, “Bu ilk adımı devam ettirmesini istiyoruz.” Bunun tarihi ne zaman? 10. ay olması lazım. 10. ayın sonları mı, fezlekeye bir daha bakayım da. Sözü ettiğim tarihler tam da işte Adalet Bakanlığı... 27.10.2012. Evet. Adalet Bakanı'yla görüştüğümüz, açlık grevlerini bitirmek üzere meydanlara, alanlara çıktığımız ve sonrasında da açlık grevlerini sonlandıracak Abdullah Öcalan'ın notunun gelmesiyle birlikte açlık grevlerinin bittiği süreçte yapılmış bir konuşmadır.

Bu siyasi faaliyetler doğrudan barışla ilgilidir

24'le bağlantılı da Meclis konuşmalarım var. Bir bakayım, onu da hem okuyum hem de avukat arkadaşlar tekrar sizinle paylaşsınlar.

11.10.2011 tarihli BDP grup toplantısından kısa iki üç cümle. “Cezaevlerimiz küçülecek. Sizin zihniyetiniz küçülecek, cellatlarınız küçülecek ama biz tutuklandıkça büyüyeceğiz, biz direndikçe büyüyeceğiz. Tarih bunu defalarca yazdı, bu defa da yazmaması için hiçbir neden hiçbir gerekçe yoktur.” demişim.

29.11.2011 tarihli BDP grup toplantısından okuyorum. "O nedenle bugünler geçecek ve bizler geldiğimiz gelenek gibi, bugüne kadar yaptığımız gibi direne direne kazanacağız. Bizim açımızdan başka bir seçenek yoktur. Teslim olmak yoktur. Geri adım atmak yoktur. Ne kadar gücünüz varsa; ne kadar savcınız, hakiminiz, kanununuz, yasanız varsa, üstümüze neyle gelmek istiyorsanız geri adım atmayacağız ama bir seçenek sunuyoruz. Tek bir günde de bu ülkenin atmosferini birlikte değiştirebiliriz. Mecliste hem terörle mücadele kanundan başlayarak yasaları ele alırız. Anayasa çalışmalarını kolaylaştırırız. Tutuklamayla ilgili meseleleri çözeriz. Hem tutuklama gerekçeleri hem tutuklama sürelerini, ifade özgürlüğünü genişletiriz ve bambaşka bir Türkiye'ye, bambaşka bir Türkiye sabahına hep birlikte uyanabiliriz. Bugün yaptığımız şey, zulme karşı direniştir. Zulme karşı direnmemek onursuzluktur. Başbakan'ın deyişiyle haksızlığa karşı susanlar, dilsiz şeytandır."

Bir başka grup toplantısı, 14.02.2012 tarihli grup toplantısından bu. Bana gelmiş olan bir mektubu okuyorum grup toplantısında. "Diyarbakır Cezaevi, tarihi misyonuyla da bize süreçte inisiyatif almayı ve bize demokratik direniş sürecinin öncüleri olmayı dayatıyor." Hatırladığım kadarıyla mektup, Şırnak Milletvekilimiz Sayın Selma Irmak'tan geliyor. O da cezaevinde o sırada. Tutuklu ve açlık grevinde. Onun mektubunu okuyorum. Baştan alıyorum. "Diyarbakır Cezaevi, tarihi misyonuyla da bize süreçte inisiyatif almayı ve bize demokratik direniş sürecinin öncüleri olmayı dayatıyor. Şu anda çok heyecanlı ve mutlu olduğumu söylemeliyim. Bu halka karşı sorumluluğumu bir nebze de olsa yerine getirebilmenin coşkusunu yaşıyorum. Bu anlamda 15 Şubat tarihinden itibaren Hacire Özdemir, Fadile Bayram, Ayşe Irmak, Leyla Deniz, Pınar Işık, Dirayet Taşdemir arkadaşlarımla birlikte süresiz, dönüşümsüz açlık grevine gireceğimizi bildirmek istiyorum. 12 Eylül karanlığını, Diyarbakır direnişi nasıl delip geçmişse 15 Şubat karanlığını da yine Diyarbakır zindanından tutsak kadınlar olarak yükselteceğimiz bu sesle yırtıp parçalamak istiyoruz. Sesimizi halkımızın sesine katmak istiyoruz. Siz değerli arkadaşlarımızla, demokratik direnişte buluşmak istiyoruz. Hepinize başarılar diliyoruz. Hepinizden hepinize yürek dolusu sevgiler selamlar. Umutla, barış ve özgürlük dolu günlerde buluşmak üzere. Şırnak Milletvekili Selma Irmak, Amed Cezaevi."

Ben devam ediyorum daha sonra. "Bugün parlamentoda olup aktif olarak siyasi görevinin başında olması gereken bir arkadaşımız, yine bu hükümetin uygulamaları ve hükümetin kontrolündeki yargı nedeniyle, cezaevinde bede-

nini ölüme yatırmış durumda. Biz de buradan kendisine selamlarımızı, sevgilerimizi gönderiyoruz. Bütün cezaevlerindeki bütün direnişçi özgürlük tutsaklarını buradan selamlıyoruz. Bütün halkımızı da bu özgürlük mahkumları etrafında kenetlenmeye, tek yürek olmaya, omuz omuza dayanışma içerisinde olmaya çağırıyoruz.”

Bir başka grup toplantısı. 05.06.2012 tarihli BDP grup toplantısı. Bir cümle sadece. “24 saat boyunca ilkelerinden taviz vermeden sürdürdükleri yaşamı da direnişi de selamladığımızı, bütün cezaevlerine selam sevgilerimizi gönderdiğimizi belirtmek istiyorum.”

09.10.2012 tarihli BDP grup toplantısından. “Şimdi, yüz yıllık bir Kürt sorunundan bağımsız, ortada Kürt sorunu gibi bir sorun yokmuş gibi açlık grevlerini tartışsanız yine meseleyi anlamamış olursunuz. Bugün 56. gününe giren bu açlık grevlerinin, yüz yıllık Kürt sorunuyla doğrudan bağlı bağlantılı olduğunu idrak etmemiz lazım. Bakın, sadece üç buçuk yıl içerisinde yaşanan şeyleri kısaca başlıklar halinde bir hatırlayalım. 56 gün önce insanlar açlık grevine karar vermeden neler yaşadılar? Bu halk bu toplum neler yaşadı? Şimdi kısaca bunları hatırladığımızda, herhalde açlık grevlerinin neden yapıldığını neden insanların kendi bedenlerini ölüme yatırdığını anlamış olacağız. Neden? Kürtçe konuştukları için ve o mahkeme salonlarında sadece, “Ben buradayım.”, “Ez li vir im.” diyebilmek için aylarca beklediler. Aylarca duruşmaya çıkarılmayı beklediler. Yüzlerce kişinin yargılandığı toplu siyasi davalarda yüzlerce kilometre ötedeki cezaevinden getirilip duruşma salonunda en fazla, “Ez li vir im.” diyebildiler. Yani “Buradayım.” diyebildiler. Mikrofonları hakim tarafından kapatıldı. Bilinmeyen bir dilde, bilinmeyen bir dilde sorunu çözmek zorunda mıyız? Evet bu sorun...”

Başka bir grup toplantısı, 9.10.2012 tarihli BDP grup toplantısı. “Öcalan’ı serbest bırakırsanız, özgürlüğüne kavuşursa Türkiye’nin içeride ve dışarıda da güçlenir.” Az önce okumuştum. Bu fezlekeyle bağlantılı olduğu için tekrar etmiyorum.

13.04.2010 tarihli BDP grup toplantısından. “Bu ülkede anadilde eğitim halen yasakken, anadilde çocuklara isim konulamazken, anadilde gazeteler toplatılıp sahipleri hakkında, yazarları hakkında binlerce yıllık davalar açılırken...” diye anadilde eğitimi savunmuşum.

29.11.2011 tarihli BDP grup toplantısından.” Peki bugün binlerce insan niye cezaevlerine atılıyor? Aynı mantık, aynı anlayış. Herkes Türk olacak, herkes tek dile, tek millete biat edecek. Dersim Katliamının arasındaki tek fark, uçak-

lardan şehirlere bombalar atılmıyor, dağlara atılıyor. Şehirlere atılmıyor. Aradaki tek fark bu. Çünkü yaklaşım aynı. 'Tek dilden vazgeçmem.' diyor. 'Tek milletten vazgeçmem.' diyor. 'Kimse bana anadilde eğitimle gelmesin.' diyor."

Bunlar anadille ilgili kısımlardır. Evet yani fezlekenin Meclis ayağında da bunları söylemişim. Dediğim gibi, bir sorunun, toplumsal bir sorunun siyasi çözümü için siyasetçilerin elinde değişik mekanizmalar vardır. Parlamenterse, milletvekiliyse parlamento ayağında iç tüzüğün kendisine tanıdığı çeşitli mekanizmalar, imkanlar vardır bunu kullanır. Basın toplantısı yapar, Genel Kurul'da konuşur, grup toplantı salonunda konuşur, soru önergesi verebilir, araştırma önergesi verebilir, gündem dışı konuşabilir. Yani parlamentoda, kendisine iç tüzükten tanınmış bütün haklarını kullanarak siyaset yapabilir ama aynı şekilde parlamento dışında da siyasi aktivitel faaliyet yürütebilir.

Burada yaptığımız iş, bir siyasi parti olarak kendi siyasi programımız, kendi siyasi görüşlerimiz, vaatlerimiz, tabanımızın bize oy verme gerekçesi olan, programımızda da yazılı olan vaatlerimiz doğrultusunda siyasi faaliyet yürütmek. Ama aynı zamanda şöyle bir şey var burada, şimdi okurken hatırladım.⁵⁸ Özür dilerim. Arkadaşlarımız o dönem yargılanırken KCK ana davası olarak bilinen Diyarbakır'daki ana davada, yanlış hatırlarsam arkadaşlarımız beni düzeltsinler, Cihan Bey⁵⁹ onlar, daha iyi hatırlarlar, Menderes Bey'di galiba mahkeme başkanı ve yine yanılmıyorsam Cemaatten alındı. O da. Doğru, değil mi?⁶⁰ Yanlış hatırlamıyorum.

Şöyledir şimdi; sizler de o dönemde muhtemelen yargıctınız, belki başka yerlerde görev yapıyordunuz. Takip ediyordunuz gelişmeyi. Bu salon gibi büyük bir salon yapıldı Diyarbakır'da.⁶¹ Sadece KCK tutukluları için yapıldı. Tamamı bizim MYK üyemiz, Parti Meclisi üyemiz, Kadın Meclisi üyelerimiz. Yani burada bulunan arkadaşlarımızın bir kısmı, o zaman orada da tutukluymuştu. Biz de partinin eşbaşkanı olarak kendi yöneticilerimizin yargılandığı duruşmayı izlemeye gidiyorduk, arka sıralarda. Aylarca hatta yıllarca, üç buçuk yıl sadece şu yaşandı duruşma salonunda; değişik cezaevlerinden Elazığ, Diyarbakır, Urfa cezaevlerinden her gün getiriliyorlar, duruşma salonuna giriyorlar, yoklama yapılırken, yoklama yapılırken arkadaşlarımız mikrofonu alınca Kürtçe, "Ben buradayım." diyor, yani "Ez li vir im." diyor.

⁵⁸ Kısa bir süre öksürüyor.

⁵⁹ Duruşmayı Diyarbakır'dan SEGBİS yoluyla takip eden Avukat Cihan Aydın.

⁶⁰ Avukat Cihan Aydın, Demirtaş'ı onaylıyor.

⁶¹ Ankara Sincan Ceza İnfaz Kurumları Kampüsündeki büyük duruşma salonunu işaret ediyor.

Tek tek okuyor işte. "Selahattin Demirtaş" diyor, Selahattin Demirtaş kalıyor, mikrofonu alıyor, "Ez li vir im." diyor, mahkeme başkanı, "Kapat mikrofonu." diyor. Kürtçe konuşan herkesin mikrofonunu kapatıyor. Yani o kadar büyük bir krize dönüştü ki. Avukatlar diyor ki, "Biz tercüme yapalım." Arkadaşlar diyor ki yani, "Kendi savunmamızı Kürtçe yaptıktan sonra çevirisini biz yapalım." İşte, "Yeminli olarak bilirkişiyi biz getirtelim." Hiçbir şeyi kabul etmiyor. Aylarca hatta yıllarca yani üç buçuk yıldan sonra bu sorun çözüldü çünkü beş yıl kesintisiz tutuklu kaldılar. Savunmalarını bile yapamadılar arkadaşlarımız. Neden dolayı tahliye oldular, o sırada beş yıl azami tutukluluk sürelerinin güncellemesi yapıldı, Cemaatin yargıçlarından, savcılarından o şekilde arkadaşlarımız çıkabildiler, kurtulabildiler. Üç buçuk yıl boyunca biz bu trajediye tanık olduk. Daha doğrusu üç buçuk yıllık tutukluluk süresince. Çünkü bir yıldan sonra dava açıldı. Bir buçuk, iki yılda sadece, "Kürtçe konuşabilir misin, konuşamaz mısın" tartışması yaşandı.

O sırada ben partinin eşbaşkanıyım. Arkadaşlarımızın bir kısmı, yargılananların bir kısmı cezaevinde açlık grevi yapıyor. Seçim oldu, bir kısım arkadaşımız milletvekili seçildi. Beş arkadaşımız, tutuklulardan beşini aday göstermiştik, milletvekili seçildiler. Onların da aralarında bulunduğu bütün parti yöneticilerimiz açlık grevi yapmış. Açlık grevinin tarihini az önce okudum. Abdullah Öcalan ile müzakere başlasın, anadilde eğitim, anadilde savunma şeklinde talepler var. Kendileri için de bir şey istemiyorlar ama adil yargılanmak istiyorlar ve barış istiyorlar. İşin özeti bu. Ben de partinin eş genel başkanı olarak onların sesini duyurabilmek, cezaevindeki yargılama aşamasındaki açlık grevindeki durumları kamuoyuyla paylaşabilmek, en azından arkadaşlarımızın cezaevinde ölümlerini durdurabilmek, engelleyebilmek, sonuç alabilmek...

Çünkü açlık grevine başlayana öyle lafla sözle ikna etmek mümkün değildir. Defalarca denenmiş şeylerdir. Biz yeltenmeyiz bile. Çünkü onun duruşuna, düşüncesine hakaret olur. Biz sadece şunu anlarız yani, biri açlık grevi kararı vermişse yapılması gereken şey; talebi meşru, haklıysa partimizin düşüncesine, politikasına da uygunsa o talep doğrultusunda siyasi faaliyet yürütmek. Başka türlü açlık grevlerini durduramazsınız. Kendi kendine karar verip de "Yahu ben yanlış açlık grevine başlamışım." ya da işte, "Rica etti, Demirtaş'ın ricası üzerine bırakıyoruz." Böyle bir şey yoktur. Dolayısıyla bu siyasi faaliyetler doğrudan partililerimizle ilgili, barışla ilgilidir. O dönemdeki işte, Cemaatin KCK davalarında yaptıkları unutuluyor. Şimdi yine yanılıyor

olabilirim ama Cihan Bey yanıyorsam düzeltir, sonra Menderes miydi dedim evet? Muhtemelen cezasını yattı çıktı, değil mi, tahliye oldu.⁶²

Bak arkadaşlarımızı suçsuz yere kumpas davasında yargılayan, işte bir darbe girişimi gerçekleştiren Cemaatin üyesi olan, ağır ceza mahkemesi üyesi olarak bir terör örgütünün üyesi olmakla yargılanıp tutuklanan ve o kadar zulmü, haksızlığı yıllarca o salonda bizlere, arkadaşlarımıza yaşatmış olan kişi bizden kısa bir süre önce tutuklandı, arkasından bizi de tutukladılar. Onlar hüküm aldı, hükmünün infazını bitirip çıktılar, bak biz daha esas hakkında savunma yapıyoruz. Bu nasıl bir adalet duygusu, nasıl bir vicdan? Hakikaten anlamakta zorlanıyoruz. Menderes Bey dışarıda beni duyarsa bir şekilde kulağına giderse hatırlasın, o duruşma salonunda arkada oturup yaptığınız hukuksuzlukları, vicdansızlıkları, ahlaksızları izleyen bir eşbaşkan olarak bugün benzer uygulamalara hep birlikte tabi tutuluyoruz. Evet, anadilimiz Kürtçe savunma engellenmiyor fakat yaptığımız bütün siyasi faaliyetler, siyasi konuşmalar bölücülük, terör övgüsü, anayasal düzeni bozmak, cinayetten tutun, bayrak yakmadan yağmaya kadar her şeyle suçlanıyoruz.

Değişen ne oldu bu süre zarfında? İktidar ortakları, koalisyon ortakları değişmiş oldu sadece. Cemaat gitti, yerine ulusalcı Ergenekoncular ile MHP'liler geldi. Tayyip Erdoğan'ın ortakları değişti. Ortaklar değişince Kürtlere karşı tavır tutum değişmedi çünkü ortak düşman; Kürtler, sosyalistler, kadınlar, Aleviler. Yani Türkiye'nin ötekileri düşman olarak görülme devam ediliyor. Dolayısıyla bu fezleke baştan hazırlandığında, bu fezleke daha en baştan hazırlandığında öyle tahmin ediyorum ki fezlekeyi hazırlayanlar da fezlekenin içinin boş olduğunu biliyor ama dediğim gibi önceki fezleke de böyleydi, bu da böyleydi. Önceki fezlekeyi hazırlayan Nusaybin savcısı -kadın bir savcı arkadaşımız, herhangi bir şeyle onu suçlayacak değilim yani kendi hukuk bilgisi o kadarmış diyelim- ama 24 nolu fezlekenin savcısı da Muhammed Emre Dıdar, Batman savcısı o dönemde galiba, Muhammet Emre Ejder, Batman savcısı ve o da 15 Temmuz'dan sonra tutuklanmış.

Ben yine iddia ediyorum; somut bilgi, belge yok ama Cemaatin kapasitesini, Cemaatin o dönemki gücünü düşünerek söylüyorum, kesinlikle açıklık grevlerini bitirmek istememizdeki amacı çok iyi biliyorlardı. Çözüm süreci başlayacak, barış süreci başlayacak. Dolayısıyla bizim yaptığımız bütün siyasi faaliyetleri engellemeye çalışıyorlar. Bakın burada çözümde tam anlaşılmıyor ama ben şimdi o kısmı biraz hatırladım, konuşmamda hatırladığım kadarıyla

⁶² Avukat Cihan Aydın, Demirtaş'ı onaylıyor.

mealen söyleyeceğim. Demişim ki, “Savaşta akan kandan sorumlu ilan edeceğiz.”

Batman valisi bu miting çalışmalarıyla ilgili, hah şuradan başlıyor, pardon. Bak, “Valiler, Emniyet müdürleri ve başka amaçlarla yapılan yürüyüşlere müdahale etmemeleri lazım. Eğer müdahale ediyorlarsa, engelliyorlarsa savaşta akan kandan sorumlu ilan edeceğiz.” Batman valisi, bu miting çalışmalarıyla ilgili. Bu kadar yapılabilmiş çözüm ama mealen şunları söylüyordum; “Biz burada barış için miting yapıyoruz, yürüyüş yapıyoruz, Emniyet müdürleri, valiler bunları engelliyorsa demek ki amaçları barışı engellemek.” Bu mitingde de söylüyorum, oradaki konuşmamın o kısmında onları anlatıyorum. “Neden bunları engelliyorsunuz?” diyorum. Çünkü dediğim gibi yani bir yandan Adalet Bakanı’yla görüşüyoruz, Hükümetle görüşüyoruz. O mitingleri niye yaptığımızı biliyorlar ama parti siyaset tarzı itibarıyla da herkes bilir; müzakere ve mücadele, benim siyaset tarzımda aynı anda yürür. Yani bakanla görüştük diye meydanlarda hükümet eleştirisini ben hiçbir zaman kesmedim. Bizim muhatabımız devlettir, AKP bizim siyasi rakibimizdir. Müzakere ederken de böyledir, seçimde de, mücadele ederken de böyledir. Müzakere ama karşımızdaki muhataplarımızın beklentisi hep şuydu; “Yahu sizinle müzakere ediyorsak biat edeceksiniz. Bize eleştiri yapmayacaksınız.” Bir sürü yanlış yapıyorsunuz. İmralı çözüm sürecinde de bugün bazı çevrelerin beni en çok suçlamasının nedeni bu. “Hem görüşüyorsun hem Erdoğan’ı eleştiriyorsun. Hem görüşüyorsun hem ‘Başkan yaptırmayacağız.’ diyorsun. Hem görüşüyorsun hem bilmem yolsuzlukla suçluyorsun. Hem görüşüyorsun hem Gezi Direnişini selamlıyorsun grup toplantısında, mitingde.” diyorlar.

Bu da öylesi bir süreçtir. Hem görüşüyoruz hem eleştiriyoruz. Valileri, kaymakamları, Emniyet müdürlerini uyarıyoruz. “Barış sürecine engel olmayın.” diyoruz ama burada engel olmaya çalışıyorlar. Daha sonra o dönemde görev yapan mülki idare amirlerinin de kimler olduğunu ve Cemaat üyesi olması sıfatıyla iddiasıyla tutuklandıkları, görevden alındıklarını derli toplu olarak tek tek anlatacağım. Fakat o dönem bu bölgede yani bizim ağırlıklı siyaset yaptığımız bölgede gerçekten de Cemaatin bürokrasideki ağırlığı Cumhuriyet tarihinde hiç olmadığı kadar baskındı. Yani Cumhuriyet tarihi boyunca her zaman Kürt, Kürdistan bölgesi daha çok Atatürkçü, ulusalcı, Kemalist bürokratların atandığı varsa muhafazakar bürokratların da -hani herhangi bir cemaat mensubu olup olmadığına bakmaksızın söylüyorum- varsa muhafazakar bürokratların da kendilerini geri planda tuttuğu, namazını bile gizli kıldığı bir

bürokrasi zihniyetiyle yönetildi ama 2002 sonrasında, 2004’le başlayan süreçteyse bölge tamamıyla Fethullah Gülen Cemaatine teslim edildi. Bütün bürokrasi. Bütün bürokrasi yani valiler, kaymakamlar, yargı, Emniyet, istihbarat hatta bölgedeki medya temsilcileri yani televizyon temsilcilerinden tutun Anadolu Ajansından, özel kanalların temsilcilerine kadar. Özel okullar, pıtrak gibi orada her yerde Nil Kolejiymiş, bilmem ne kolejiymiş kolejler açtırıldı.

Bölgede taban bulamadı ama bürokraside en etkili olanlar Fethullahçılar oldu. Daha önce, belki de bu savunmamda belirtmiştim, ben avukattım o dönemlerde, Diyarbakır Barosunda. 2000 ile 2007 yılları arasında. Hem İnsan Hakları Derneği yöneticiliği yapıyordum hem baronun avukatıydım. Yine o dönem avukat arkadaşlarımız çok iyi hatırlarlar. Sabahları adliyenin önüne bisikletle Zaman gazetesi dağıtımcısı gelirdi. Bisikletin arkası bir balya Zaman gazetesiyle doluydu. Hakim, savcı odalarını gezerek tek tek odalara Zaman gazetesi bırakırdı. O gazeteyi almayan iki üç hakim vardı. Onlar da sonradan sürüldüler zaten. Bir ağır ceza mahkemesi başkanı vardı diye hatırlıyorum, bir iki savcı vardı. Geri kalanların hepsi Zaman gazetesi alırdı. Kimi mecburen, kimi gönüllü isteyerek. Ve o Zaman gazetesi, mesela biz gün içerisinde herhangi bir işlem için hakim, savcı odasına girip görüştüğümüzde, avukat arkadaşlar hatırlar, Zaman gazetesi katlanır ve masanın üstüne bırakılırdı, o Zaman yazısı görünecek şekilde gün boyunca orada dururdu. Kimlik gibi, kart gibi yaka kartı gibi. Yani “Ben buyum.” Bunu yapmayan hakim, savcı muhtemelen Cemaat tarafından fişlenirdi. Yapanlar ödüllendirilirdi, teşvik edilirdi.

Öylesine bir dönemde Türkiye’yi her yerde Cemaate teslim etmeleri ayrı bir şey ama Kürt halkını bu vicdansızlara teslim etmelerinin altında yatan bir neden de ideolojiktir. Türkiye’nin batısında başka çıkarlarla hareket ettiler ama Kürtleri Fethullah Gülen’e teslim etmelerinin altında yatan neden ideolojiktir. Doğrudan bizim siyasal çizgimize karşı düşmanca davrandılar. Düşmanca davrandılar. Bakın bu bahsettiğim açlık grevleri, anadilde savunmanın engellenmesi, haksız tutuklamalar, usulsüz yargılamalar, bunların hepsi gerçekten de ideolojik perspektifle yaklaştıklarını gösteriyor. En nihayetinde referans aldıkları dini önder Saidi Kurdi’dir. Bitlis Hizanlı Saidi Kurdi’dir. Saidi Nursi olarak kendi risalelerinde Kürt, Kürdistan sözcüklerini çıkararak artık yayınlıyorlar ama Saidi Kurdi’nin talebeleri olarak kendilerini görenler, en çok Kürt düşmanlığı yapanlara dönüştüler. Bu dönem hazırlanan fezlekeler de ideolojik olarak bize karşı, onlara biat etmemiş Kürt olduğumuz için hatta Türkleşmemiş Kürt olduğumuz için düşmanlıklarından kaynaklıdır.

Oysa kendi Kürt halkının kendi siyasal tarihinde siyasal İslam yoktur. Geçmiş yüzyılda da yoktur, son 150 yılda da yoktur, 50 yılda, 20 yılda da yoktur. Siyasal İslam Kürtler arasında örgütlenememiştir. Halen örgütlenememiştir. HÜDAPAR aracılığıyla, işte geçmişte Hizbullah aracılığıyla, değişik siyasi tarikatlar, cemaatler aracılığıyla girmeye çalışıyorlar ama taban bulamıyorlar. Çünkü Kürtlerdeki kültürel İslam kodları güçlüdür. Yaşamın her alanına sirayet etmiş İslam medeniyeti, siyasal İslam'ı içine almayacak kadar güçlüdür, köklüdür.

İkincisi; ideolojik olarak, siyasi olarak da bugün partimizin benimsediği görüşlerden hiçbir şekilde rahatsız değil, bir Müslüman Kürt. Hacısı da hocası da dindarı, muhafazakarı da Alevisi de sosyalisti de Kürt'ün kadını, erkeği de bilir ki, bizim siyasal çizgimiz onların hepsini kucaklar, hepsinin değerlerine saygı duyar. Bu nedenle siyasal İslam, Kürt coğrafyasına giremedi.

Kemalizmin 70, 80 yıllık kuşatmasıyla birlikte ideolojik olarak teslim alınmayan Kürt halkına bu defa Fethullah Gülen eliyle, siyasal İslam aracılığıyla seferler düzenlediler. Bu fezlekeler, bu yargılamalar, bu konuşmaların suç olarak görülmesinin altında yatan ideolojik neden tam olarak budur. Kürtler siyasal İslam'ın, siyasal Türkçülüğün ve işte bugün ortaya çıktığı şekliyle, aslında Amerika CIA'in operasyonuna teslim olmadıkları için günah keçisi yapıldılar.

Türkiye Cumhuriyeti, resmi ideolojisini Kürtlere ve Kürdistan'a pratikte uygulayamamıştır

Kürt halkı evet tarihte zorla, fetihle veya cihatla Müslümanlığı seçmiş bir halktır, toplu olarak. Tabii ki gönüllü olarak katılımlar da vardır ama en nihayetinde Kürt halkı bu coğrafyanın ilk Müslümanlığa geçmiş halklarından biridir ve coğrafyanın karakteri itibarıyla da dağlık bir coğrafya, birbirinden kopuk, bağlantısı güç olan coğrafya itibarıyla da hep özerk yaşamıştır topluluklar; Kürt toplulukları, Kürt birlikleri. Kendi dilini, kültürünü bu nedenle koruyabilmiştir. Devlet o yüzden girememiştir. Yani Türkiye Cumhuriyeti devleti kendi resmi ideolojini, 1930'larda Türk Tarih Kurumu, Türk Dil Kurumu aracılığıyla ilan ettiği resmi ideolojisini, Kürtlere ve Kürdistan'a pratikte uygulayamamıştır.

Bunun nedenlerinden birincisi İslam medeniyeti. Medreselerde aldıkları eğitim, kendi anadillerinde aldıkları eğitim. Bilimin her dalını öğrendikleri gibi

İslamiyet'in ne olduğunu da biliyor Kürtler, medrese eğitim nedeniyle. O nedenle, yeni devletin ideolojik olarak saldırılarına veya gelişine karşı kapalılar, korunaklılar.

İkincisi de coğrafya olarak mümkün değil. Yani Zagroslar; Silopi, Cizre'den başlayarak işte bu tarafta Toroslar, arada bir kopukluk var ama boşluktan sonra Gabar, Cudi'den başlayan, İran'ın içlerine kadar devam eden Zagros dağ silsilesi bölgenin, bütün Mezopotamya bölgesinin tam ortasında coğrafyayı ikiye ayıran ve ulaşılması güç halen bile yol, işte iletişim konusunda bu teknolojiye rağmen hakim olunması güç bir coğrafyadır. Kürtler de bu Zagrosların iki eteğinde yaşayan dağlı halk olarak bilinir. Bugün Ardahan'a kadar, Afrin'e kadar, öbür taraftan Horasan'a kadar İran da yine güneyde Hewlêr'den Bağdat'a kadar yayılmış durumda Kürtler ama ağırlıklı olarak Zagrosların kuzeyi, güneyi, etekleri ile tepelerine doğru yerleşik yaşam kurmuşlar.

Bunları niye anlatıyorum? Yani "Fezlekeyle bağı nedir?" diyeceksiniz, bu kadar tarihi bilginin? Kuşatamıyor yani. Selçuklu yapamıyor, Osmanlı yapamıyor, hatta Bizans yapamıyor, Büyük İskender yapamıyor. O dönemde orada yaşayanlara Kürt deniliyor, Kürtçe konuşuyorlar, hiç kimse orayı fethedemiyor. Bu iki nedenden dolayı. Yani İslam medeniyeti kültürel olarak alınmış, İslam'ı Diyanet'ten, El Kaide'den İŞİD'den, İslamı bilmem züppeli hocadan, İslam'ı bilmem TRT Diyanet'ten öğrenmemişler. İlk geldiği haliyle, ilk geldiği haliyle yani coğrafyaya, Kürdistan coğrafyasına Müslüman akınlılarının başladığı ilk dönemlerden itibaren ne öğrenmişlerse o saf haliyle korumayı başarmışlar. Çünkü dışarıdan başka bir İslami sapkın zihniyet diyelim ki, sirayet edememiş.

İslam'ı çarpıtan, İslam'ı devletleştiren, kendi egemenliğine alıp hırsızlık için, rant için, güç için kullanan Emevilerden Abbasilere, işte Selçuklu sarayından Osmanlı sarayına karşı hiç kimse kendi İslam anlayışını oraya egemen kılamamış. Koruyabilmişler kendilerini. Bu nedenle Fethullah Gülen Cemaatinin oraya doğrudan hakim olması Türkiye Cumhuriyeti devletinin de göz yumduğu bir politikadır, sadece AKP'nin değil. Yani Cemaat'e Türkiye Cumhuriyeti devleti de, hükümeti değil sadece, devleti de göz yummuştur. Yeter ki Kürtler fethedilebilsin. Neyle fethedilecekler? Her şeyle geldiler, olmadı. Kürtler Kürt'üm diyor, demeye devam ediyor. Devletin resmi ideolojisine tabi olmuyor.

Ne olacak? "Bu defa en güçlü şekilde, dinle gelelim." dediler. Oysa geldikleri başlık, Kürtlerin ana başlığı. Tereciye tere satmaya geldiler. Kürt seydala-

rına din satmaya geldiler ve gerisin geri Fethullahçılar, def olup gittiler. Başaramazlar. Dediğim gibi çünkü o coğrafya da tutmuş olan o maya, o medeniyet 26 medeniyetin birleşmesinden oluşan bir medeniyetten söz ediyoruz ama damgasını vuran o ilk İslam medeniyetidir. Orada da halk en saf haliyle dürüstlük vardır, dayanışma vardır, en saf haliyle iyilik vardır, doğruluk vardır. Hırsızlık yapma, çalma çarpma, cinayet işleme, yağma yapma. Yine hakeza mesela Kürdistan coğrafyasında halen o kültürel İslam'ın hakim olduğu yerlerde kadın, erkek aynı cemaatte buluşur. Halayda yan yanadırlar mesela.

Hakkari bölgesi kültürel İslam'ın en etkili olduğu bölgelerden biridir. Tarihte Botan bölgesi olarak bilinir. Bir dönem oranın milletvekilliğini yaptığım için çok iyi bilirim. Mesela Hakkari'de, Colemêrg şehir merkezinde Ramazan'da şehrin neredeyse tamamı oruç tutar ama şehre gittiğimizde hiç kimse nin oruç tuttuğunun farkında değilsinizdir. Lokantalar da açıktır, yemek yemek isteyen yemek de yer. Namaz kılanlar camiye gider, gitmeyenlere karşı saygısızlık yoktur. Kadınlar sokakta da yürür, halayda da omuz omuzadırlar vesaire. Yani demek istediğim, oradaki İslam'ın formu, günlük yaşamda Kürt kültürü ve gelenekleriyle yoğrulmuş bir sentez yapılmış, Kürt'ün kendine has, Zagrosların iki tarafında bir yaşam formu oluşturulmuş. Bu da Kürtleri dirençli kılmış. Bu kırılmadan, bu direnç kırılmadan fethedemiyor, Kürt'ün zihniyetini fethedemiyor. O nedenle Fethullah Gülen ve ekibi, Kürtlere dönük bu yoğun tutuklama, hakaret, saldırı, tehditleri yaparken arkasında Erdoğan ve ekibiyle Türkiye Cumhuriyeti devleti vardı.

Derdimizi halen anlatamıyoruz. Bugün Ergenekon davaları bozuldu, kumpas dendi. İşte bilmem Fenerbahçe şike davası bozuldu, kumpas dendi. Hepsinin iadeyi itibarları yapıldı, yüksek tazminatlar yapıldı ama KCK ana davası, en bariz kumpas davası olmasına rağmen Yargıtay'da onandı. Onun nedeni de şudur yani; "Kürtlere Fethullah Gülen bile kumpas yapmışsa normaldir kardeşim çünkü hani, bizim bir şekilde o coğrafyada Kürtlerle mücadele etmemiz gerekirdi, bunlar da mücadele etmiş, işte velev ki darbe girişiminde de bulunmuş olsunlar canım. O kadar da olur yani, o kadar kusur kadı kızında da olur." şeyiyle, mantığıyla yaklaşıyorlar ve Kürtlere yapılmış bütün zulmü, darbeler yapılmış olsa bile reva görüyor.

Tıpkı Esat Oktay Yıldırım'ın isminin bir okula verilmesi gibi. Arkadaşlar anlatıyorlar, sosyal medyada bütün AKP trolleri Esat Oktay Yıldırım fotoğrafı paylaşıyor övgüyle söz ederek üstelik, iki üç gündür. Gültan Hanım yok şu anda, rahat söyleyeyim bari Gültan Hanım'ın gördüğü işkenceleri anlattığı demecini, video kısmını yayınlıyorlarmış. Esat Oktay Yıldırım'ın kendisine nasıl

işkence yaptığını anlatan birkaç saniyelik bir iki dakikalık bir videosu altına da “Oh olsun.” diyerek Esat Oktay Yıldırım fotoğrafları koyuyorlar. Binlerce tivit atılıyor birkaç gündür.

Genel merkezimizin önüne sarı torba koyuyorlar ve bana çağrı yapıyorlar. “Demirtaş için getirdik sarı torbaları.” diye. Bütün İletişim Başkanlığının kordinesinde, ırkçı söylemlerle bir algı yaratılmaya çalışılıyor ve bütün bu çekilenlerden, bütün bu zulümlerden ders çıkarmamış şekilde toplum şu an da ırkçılıkla, faşizan, militarist duygularla resmen kışkırtılıyor.

Bu davayı ilgilendiren en önemli kısım budur, algı

Bakın, Allah billah aşkına kaç arkadaşımız burada savunma yaptı. Terörist olarak suçluyorlar. Bölücü, vatan haini. Anayasal düzeni ihlalden. Ben dinleyebildiğim bütün arkadaşlarımı, şahsen tanıdığım için dinleyemediklerimin de ne söyleyebildiklerini tahminen söylüyorum ve SEGBİS çözüm tutanakları geliyor ayrıca bakıyorum savunmalarına. Her biri burada barışın manifestosunu yazdı ya. Irkçılık yapan, ötekine düşmanlık yapan tek bir kelime duydunuz mu bizim arkadaşlarımızdan? Ama dışarıda, şu anda biz yine hedefteyiz.

Algı yaratılıyor. Dehşet bir algı operasyonu, kesintisiz sürüyor. Bu davayı ilgilendiren en önemli kısım budur, algı. İletişim Başkanlığı bilmem kaç katlı 20 küsur katlı bir bina. İstanbul’da da merkezleri var ama asıl Ankara’da devasa bir İletişim Başkanlığı var. 24 saat, üç vardiya çalışıyorlar. Işıklar hiç kapanmıyor, biliyorsunuz. 24 saat üç vardiya personel çalışıyor. Ne yapar İletişim Başkanlığı? Kiminle iletişim kuruyorlar? 24 saat çalışmak için yani nasıl bir işin, görevin olabilir ki? Hepi topu, Cumhurbaşkanlığına iletişimi sağlıyor. O basın açıklaması yapacak, sen onu kamuoyuna nasıl sunacağını, basın metninin hazırlanması vesaire diyelim. 24 saat binlerce personel, binlerce, bakanlık bütçesi kadar bütçe. Ne yapıyorlar? Ben söyleyeyim ne yaptıklarını. Bu dava başta olmak üzere herhangi bir gündem yaratmak, algı yaratmak gerektiğinde, 24 saat sadece bu işlerle uğraşan devasa bir operasyon ekibi var, devasa.

Bakın, çıksın inkar etsin Erzurumlu Kürt Fahrettin Altun, çıksın inkar etsin. Desin ki, “Bunlar yalan, Demirtaş iftira atıyor.” Senin iletişim merkezinde sosyologlar, psikiyatristler, istihbaratçılar, hepsi de akademisyen düzeyinde; iletişim uzmanları, beden dili uzmanları dahil olmak üzere gelen bütün verileri... Nereden gelen? MİT’ten, Emniyet istihbarattan, Saray’dan, bakanlıklardan gelen bütün verileri derleyip toplayıp hap haline getirip hangi slogan,

hangi spot cümleyle kim linç edilecek, nasıl linç edilecek, kimler linç edecek. Üst katlarda da bunları belirlemiyor musunuz?

Televizyon birimi var, televizyonları yönetiyor. CNN, A Haber, Habertürk, Atv, Kanal 24, binden fazla yerel, ulusal kanal. Onları yöneten bir ekip var. Aşağıdan gelen veri, spot cümleler doğrultusunda nasıl işlenecek konu? Bilimsel çalışıyorlar. Bütün sosyal medya verileri onların elinde, bütün. Yani kimin sosyal medyada hesabı varsa ona dair, ona dair çok sayıda veriyi aynı anda işleyebilen, bugünün akıllı bilgisayarı dediğimiz, yapay zekanın da teknolojiyle kullanıldığı bir teknolojiyi kullanıyor İletişim Başkanlığı. Türkiye'nin en güçlü bilgisayar merkezi orada şu anda. Bu davayı da işte onlar, orada algı operasyonlarıyla yürütüyorlar.

Bir parantez açayım, tekrar buraya, konuya döneyim. Türkiye şu anda Türkiye şu anda İspanya ve İrlanda ile birlikte akıllı bilgisayar dediğimiz bir bilgisayarı üç ülke olarak ortak proje şeklinde Barselona'da inşa ediyor. Bakın size bir rakam yazayım. 1.500 yanında dokuz sıfır.⁶³ Bu rakamı okumayı bilmiyorum ama 1.500, yanında dokuz sıfır. Alp [Altınörs] belki bilir, matematiği kuvvetli olanlar. Kaç katrilyondur bilmiyorum.⁶⁴ Özür dilerim. Bu bilgisayarın bir saniyede yaptığı işlem sayısı. Bir saniyede. Bu bilgisayardan önce bilgisayarlar bu kadar işlemi kaç yılda yapıyormuş biliyor musunuz? 42 yılda. 42 yılda yapılan işlem sayısını şu anda bir saniyede yapan bilgisayarlar var. İletişim Başkanlığındaki bu kadar güçlü değil ama anlatmak istediğim şeyi herhalde anlamışsınızdır.

Sosyal medyadaki bütün verilerimiz, sağlık bilgilerimiz, yaşımız, cinsiyetimiz, mezhebimiz, attığımız tivitlere göre sosyal, siyasal duruşumuz, aile çevremiz, arkadaşlarımız, doğum günümüz, üzüntülerimiz, taziyelerimiz, yediğimiz içtiğimiz, yaptığımız alışveriş, her şeyi ama her şeyi; bir kişiyle ilgili, bu bilgisayara yüklediğiniz zaman binlerce veri var, her Türkiye Cumhuriyeti vatandaşının binlerce verisi var ellerinde; her birimize ait binlerce veri, başlık. Bunların hepsini bu bilgisayara yüklediğinizde, örneğin deseniz ki mahkeme başkanı bu akşam ne giyecek, bilgisayara sorun, yüzde 99.9 bu akşam ne giyeceğinizi bilgisayar söyleyecek. Çünkü elindeki veri, bu okumayı sağlayabiliyor. Eşinizin yaptığı alışverişi biliyor, kredi kartından. Gıda alışverişini biliyor, dün ne yediğinizi biliyor, önceki gün alışverişinizi biliyor. Eğer eşiniz, siz, çocuğunuz bir yemek paylaşımı yapmışsa onu biliyor. O kadar veriyi aynı anda

⁶³ Bir kağıda 1.500.000.000.000 yazarak kameraya gösteriyor.

⁶⁴ Kısa bir süre öksürtüyor.

işleyebiliyor ki, sizin sadece reel tespitinizi değil, gelecekteki olası davranışlarınızı kestirebiliyor. Fakat bu bir kehanet değil artık. Mucize bir şey de değil.

İşin ürktücü yanı, ne yapacağınızı yönlendirebiliyor artık. Örneğin bu akşam kuru fasulye yiyeceğinizi biliyor ama bu bilgisayar isterse bu akşam kuru fasulye değil de size bamya yemeği yaptırabilir. Çünkü yemeği evde eşiniz yapıyorsa eşinizin sosyal medya hesaplarına yakın arkadaş çevrelerinden bamya yemeği tarifleri düşürür, o hangi arkadaşlarından etkileniyorsa bilgisayar onu biliyordur, hangi yemek sitelerini takip ediyorsa bilgisayar biliyordur. Gün içerisinde 30 yerden bamya, bamya, bamya diye eşinizin telefonuna bilgisayara ya da çocuğunuz, eşiniz çocuğunuza göre yemek yapıyorsa, "Anne bugün bamya yap." diyen oğlunuz tam olarak niye "Bamya yap." dediğini bilmiyor olabilir ama emin olun, Fahrettin Altun sizin evde bamya yapılmasını sağlamıştır. Kastettiğim bu.

Şu anda bu İletişim Başkanlığı örneğin, "Bugün konumuz Gazze." diyor. Gazze'nin neyi işlenecek, hangi başlık, hangi cümle, ne öne çıkarılacak, bunu işliyor. "Bugün konumuz Kobani Davası. Bugün Demirtaş, bugün Kışanak, bugün HDP. Kimi linç edeceğiz, konu ne?" Kimin hangi medya hesaplarından ne tür mesajlar yayınlanacak ve hangi medya organlarında Twitter, Instagram, TikTok, televizyon, radyo, web sitesinde nasıl işlenecek? Her birinin ayrı birimi var. Bunlar 24 saat çalışıyorlar ve bir toplum, algıyla yönetiliyor. Bir toplum, farkında olmadan alışverişini bile, bırakın siyasal tercihlerini, alışverişini bile artık yönlendirmeye yapıyor.

Şimdi biz bu davada yargılanıyoruz, anlatmaya çalışıyoruz da benim bir tane fukara Twitter hesabım var. Onu da avukattan rica ediyorum, ikna edebilirsem tivit attırabiliyorum.⁶⁵ Onun dışında bir hesabım da yok. Karşımızdaki gücün, karşımızdaki gücün, bahsettiğim sadece bir İletişim Başkanlığı, daha geri kalan imkanlarından söz etmedim. Bu algıyla biz nasıl baş edeceğiz? Hakikat bizde, doğru bizde. Meşruiyet, haklılık bizde. Demek ki, demek ki herkesin hesabını, kitabını iyi yapması lazım.

Çağ, algı çağı. İletişim, bilişim çağı. Avukatların da savunmasını yapan arkadaşların da bunu iyi bilmesi lazım. Eski tarz ve yöntemlerle artık faşizme karşı mücadele edilemiyor. Tekniği, bilimi, iletişimi savunmalarda bizim de demek ki kullanabilmemiz lazım. Avukatlık sadece artık CMK 100'e göre savunma yapmaktan ibaret değil, meslektaşlarımız herhalde beni anlıyorlardır.

⁶⁵ Yanındaki avukat arkadaşına dönerek gülümsüyor.

Şimdi değerli arkadaşlar, bu fezleke yazıldığı dönemde, Cemaatçiler yazdı -fezlekeye geri dönüyorum- Cemaatçiler yazdı bu fezlekeyi. Cemaatçi polisler tutanağı tuttu. İddianameyi hazırlayan Kurtca Eker'in Cemaatçi olduğu iddia edildi. Diğerleri iddia değil çünkü bunlar ceza aldılar, kastettiğim isimler ama Kurtca Eker iddia edildi. Aradan yıllar geçti, şimdi bir mahkeme heyetinde yargılanıyoruz. En azından Cemaatçi olmadıklarına dair içimiz rahat. Olsalardı herhalde en azından meslekten alınırlardı diye tahmin ediyoruz. Cemaatçi değiller. Hukuk kuramı açısından, teorik olarak da herhangi bir siyasi partiye, cemaate, tarikata üye olmadıklarını kabul etmek durumdayız, elimizde somut bir delil yok.

Peki şimdi sormak istiyorum. Bu kadar açık barış çalışmaları yürütmüş, konuşmalarının hiçbirinde de terör övgüsü, şiddet övgüsü, şiddet çağrısı olmamış bu fezlekelerle ilgili savcı niye bizim cezamızı ister? Niye cezalandırılmamızı ister? Çünkü dışarıda yaratılmış algı bunu gerektiriyor. Siz bunun dışına çıkamıyorsunuz. İsteseniz de çıkamazsınız. Belki rahatsız olanlarınız var. "Yahu arkadaş, bizim yargıladığımız sanıklarla ilgili, yahu bu kadar da değil. Bunlar bu kadar katil, terörist, bu kadar barbar değil." Fakat öyle bir algı oluştu ki, "Biz bu algıya karşı şimdi nasıl olacak da hukuka göre karar vereceğiz?" diye zorlanıyor da olabilirsiniz ya da "Yahu ne güzel işte, normalde beraat vermemiz gereken bir dosyada artık rahatlıkla ceza verebiliriz çünkü Fahrettin iyi çalıştı maşallah, bu yıllarda." da diyor olabilirsiniz, bilemiyorum.

Burada korunması gereken nedir? Bizim hakkımız, hukukumuzdur. Kim koruyacak? Fahrettin Altun'dan rica edecek değiliz. Kim koruyacak? Üç kişilik bir mahkeme heyeti dışında muhatabımız yok ki. Adaleti dağıtması gerekenler yedi yıllık pratikleriyle, dört yılı sizde, üç yılı önceki mahkemelerde olmak üzere aldıkları kararlarla bize şunu gösterdiler; "Adalet falan yok, algı var kardeşim."

Siyasi çıkarlar var. İdeolojik beklentiler var. Kürtlerle ilgili, konjonktürel olarak iktidarın kendi iktidarını sürdürebilmesi açısından beklentileri var, Cumhuriyet İttifakının beklentisi var. Bunu da her gün ifade ediyorlar zaten. Öyle gizli saklı değil. Mesela Bahçeli açık söylüyor. Anayasa Mahkemesini Demirtaş, HDP üzerinden resmen tehdit ediyor. "Aynı kefeye konulursunuz." diyor. "Kandil'in oyuncağı." diyor Anayasa Mahkemesine ya. "Kandil'in arka bahçesi." diyor ya. Korkunç bir şey. Yahu Anayasa Mahkemesi üyelerinin yerinde olmak istemezdim ya. Hani bize söylüyor da biz Kandil'e gittik, geldik çözüm sürecindeydik, gördük orayı falan filan da yahu Anayasa Mahkemesi üyeleri

kim, Kandil kim. Ama rahatlıkla suçlayabiliyor. Peki Devlet Bahçeli bunu bilmiyor mu? Yahu kendi devletinin Anayasa Mahkemesini, yargısını bu kadar itibarsızlaştırarak tam olarak neye hizmet etmiş oluyor? Bir Türk milliyetçisi kendi devletinin Anayasa Mahkemesini nasıl bu kadar ayaklar altına alır? Nasıl bir hesap olabilir, Anayasa Mahkemesini gözden çıkarıyorlar? Milliyetçilerde demiştim, devlet töredir. Töre önce gelir yani. Devlet onların, turnak içinde belirtiyorum, tanrısıdır. Türk'ün tanrısı devlettir, Turan'a göre, Turan görüşüne göre. Bu son zamanlarda öyle İslamcılığa falan bulaştı. Yahu Türk milliyetçiliğin İslami akımlarla alakası yok, turandır. Allah'ları da devlettir.

Peki niye devletin Anayasa Mahkemesini, yargısını bu hale getiriyorlar? Niye çökertiyorlar? Bir terslik var, değil mi? Uyuşmayan bir şey var. Anayasa Mahkemesini gözden çıkardıklarına göre daha büyük bir şey kazanıyor olmaları lazım. O da budur işte. O da budur. Kürtler, binlerce yıl sonra ilk defa Anadolu topraklarında, Türkiye Cumhuriyeti devletinde merkeze oynuyorlar. Merkez oynuyorlar. Merkez siyaseti yapıyorlar. Öyle onların beklediği gibi... Çeper siyasetinden çıktılar. Türkiyelileşme siyaseti, politikasıyla birlikte merkeze oynamaya başladılar. Yani bütün Türkiye'yi demokratikleştirme, bütün Türkiye'de söz hakkı sahibi olma siyasi çizgisi ve iddiasıyla yürümeye başladılar. Bu nedenle onlar açısından tehdit büyüktür. Anayasa Mahkemesi de gözden çıkarılır. Parlamento da gözden çıkarılır. Her şey gözden çıkarılır. Yeter ki bu HDP siyasi çizgisi, merkeze doğru yürümesin artık.

Arkadaşlarımızın da buna çok dikkat etmesi lazım yani HDP'den sapma, tam da bu zihniyete hizmet eder. HDP çizgisinden sapma, tam da bunlara hizmet eder. Bizden bekledikleri, istedikleri bu. Yine bir köşeye sıkışalım, kendi kabuğumuza çekilelim, dar çerçevede siyaset yapalım. Tüm beklentileri bu. Bakın böyle yaparsak kesinlikle karışmayacaklar bize, iddia ediyorum. HDP'ye de DEM'e de karışmayacaklar. "Yeter ki dar çerçevede siyaset yap kardeşim. Kendi mahallende oyna, bize karışma da. Arada bir seni döveriz, bombalarız, tutuklarınız falan ama yok, sen merkeze oynamaya kalkar, 'Edirne de benim, İzmir de benim, İstanbul da benim kardeşim. Ben her yere talibim, yönetmeye talibim.' dediğin an, Türk devletinin aklı devreye giriyor."

Yani devlet hepimizin. Sen yönetebiliyorsun da faşist olarak, biz demokrat olarak niye yönetemeyelim? Üstelik devleti soyup soğana çeviriyorsunuz. Biz hırsız da değiliz. Bırakın bir 10 yıl biz yönetelim, bir görün. Bu farkı anlatsın millet. Yok. Çünkü bir defa iktidara gelmeyi başarsak bir daha bu topraklarda bunların siyasi çizgisinin esamesi okunmayacak.

Çıta biziz. Çıtayı her yerde yükseltiyoruz. Partimizin çizgisi, böyle bir çizgi. Bunu biliyorlar. Kadın özgürlük anlayışımız, çevre ve ekoloji, özellikle ekoloji anlayışımız, yerel yönetimler anlayışımız, çok kültürlü anlayışımız, özgürlükçü laiklik anlayışımız, kimliklere saygı anlayışımız, devlette liyakat anlayışımız, devlette demokratik yönetim anlayışımız, yerel yerinden yönetim anlayışımız vesaire. Bunların hepsi Türkiye’de alışılmışın dışında, geleneksel politikanın çok ötesinde başka bir şeyi ifade ediyor. Demokrasi öyle bir şeydir ki, bir defa tadına varırsa halk, bir daha vazgeçmez. Bak Kürtler vazgeçmiyor. Çünkü kendi iç demokrasisi konusunda çok mücadele ettiler, ediyorlar, etmeleri de gerekir.

Biz devlete karşı, hükümete karşı yürüttüğümüz demokrasi, demokratikleşme mücadelesinin en büyüğünü hep içimizde yaptık, halen yapıyoruz. Demokrasiye aykırı uygulamalar yapıyor arkadaşlarımız, ben buradan itiraz ediyorum. Dışardayken de itiraz ettim. Ben eşbaşkanken demokrasiye aykırı yaptığım her işe, arkadaşlarım karşı çıktılar. Kimse kimseye boyun eğmez bizim partide. Bugün de eğilmez, arkadaşlarımızın da bilmesi lazım.

Demokrasiye aykırı yaptıkları her iş bizim mücadelemize zarardır. Yapılmıyor mu? Yapılıyor da eleştiriyoruz. Bizde öyle halı altına süpürme falan yoktur. Gözünün içine baka baka yanlışını, hatasını söyleriz. Bazı arkadaşlarımız bundan haz etmiyor olabilir. Kusura bakmasınlar, biz demokrasi için bedel ödüyoruz. Onun bunun kara gözü, kara kaş, kızıl sakalı için falan bedel ödemiyoruz. Herkes kendi bulunduğu yerde, demokrasi için kimlerin bedel ödediğini görmeli ve demokrasinin dışında en küçük bir adım atarsa en başta bizi karşısında bulacağını da bilmelidir. Bu bedeli biz boş yere burada ödemiyoruz. Herkes bu şekilde de son cümlelerimi artık nasıl anlıyorsa anlansın. Heyetinize değildi bu, daha çok parti içine mesajdı diyeyim.

Gerillaya gerilla, Kürdistan’a Kürdistan denir

Peki. 24’ü mü yaptık? 24. fezlekeyi de bitirmiş olayım. Öğlen arası öncesi bir fezlekenin daha savunmasını yapayım. Çünkü öğlen sonrası açık ziyaret var. Eşim, ailelerimiz dışarıda bekliyorlar. Dolayısıyla öğleden sonra mazeret iletceğim. Taktir heyetinizindir ama ben çıkamayacağım. Haftaya salı günü sabahdan başlayıp hedefim cuma günü tüm fezlekeleri savunmaları bitirmektir. Avukat arkadaşlarım da eğer hazırlıklarını öyle yaparlarsa uzamaması için diyeceğim ama önümüzdeki hafta dört gün, kalan bütün fezlekeleri hızlı hızlı

savunup bitirmeyi hedefliyorum. Takvimimi de buna göre belirtiyim, diğer arkadaşlar da hazırlıklarını ona göre yapsınlar.

23 nolu fezleke. Buna dair de kısa bir hemen savunmamı yapıp öğleden önceyi bitirmiş oluyorum. Arkadaşlar kusura bakmasınlar, biraz daha bekleteceğim ama. Fezleke, ben ve İdris Baluken hakkında hazırlanmış, terör örgütü propagandası yapmak suçlamasıyla. Bingöl merkezde yaptığımız bir mitingle ilgili. 7.07.2012 suç tarihi olarak belirtilmiş. Yine bir miting yapmışız. Fezleke bir sayfadan ibaret. Onu hızla okuyum. Uğur Özcan hazırlamış. Uğur Özcan yine Cemaat, Fethullahçı Cemat'ten görevden alınan savcılardan biri. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcıvekili olarak hazırlamış ama suç yeri olarak da Bingöl. Yetkili, özel yetkili savcı olarak hazırlamış. TMK 10, eski.

Okuyorum hızla. "7.07.2012 tarihinde Bingöl ili, merkez Yenişehir Mahallesi, Genç Caddesi, Halk Pasajı önüne hazırlanmış ses ve yayın otobüsü üzerinde, yukarıda açık kimlik bilgileri yazılı BDP Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ve BDP Bingöl Milletvekili İdris Baluken isimli şahısların, yaklaşık bin kişilik bir gruba düzenledikleri açık hava mitinginde, terör örgütü lideri Abdullah Öcalan ve PKK-KCK terör örgütü lehine sloganlar attıkları ve konuşma yaptıklarının tespit edildiği, düzenlenen miting sırasında şüphelilerden İdris Baluken'in halka hitaben, 'Kürdistan'ın tüm Kürt halkı sizinle gurur duyuyor' ve askerlerin yaptıkları operasyonlarda ölen örgüt mensuplarına 'gerilla' şeklinde hitap ettiğinin tespit edildiği, şüpheli Selahattin Demirtaş'ınsa Doğu ve Güneydoğu illerini 'Kürdistan' olarak tanımladığı, dağda bulunan örgüt mensuplarına 'gerilla' şeklinde hitap ettiğini, bu şekilde şüphelilerin, bölücü terör örgütünün propagandasını içeren konuşmalar yaptıkları tespit edilmiş ve bu doğrultuda gerekli tutanaklarla kayıtlar alınmak suretiyle soruşturma yürütülmüş."

Sonuç ve değerlendirmede "Yukarıda açıklanan nedenlerle müspet suç işledikleri, dokunulmazlıkların kaldırılması gerektiği..." belirtilmiş. Bilirkişi raporu var sanırım dosyada. Konuşma bir hayli uzun yani burada hepsini tek tek en azından bugün zamanımız dar olduğu için okumayım. Eksik kalırsa belki salı günü, sabah ilk olarak bu konuşmayı okur devam ederim ama Meclis konuşmalarını önce bir okuyayım.⁶⁶ Avukat arkadaşım onu çıkarırsa ona bir bakacağım. 23 nolu fezleke.

Tamam, şimdi 6.11.2012 tarihli BDP grup toplantısından okuyorum. "Ve bu insanlar dışarıda asker, polis, gerilla, korucu, sivil, çocuk, bebek kim olursa

⁶⁶ SEGBİS odasında yanında olan avukata dönerek.

olsun ölmesin diye artık müzakereler başlasın. Diyalogla bu sorunlar çözülsün diye kendi canlarını ortaya koyuyorlar. Kendilerine yapılmış bu kadar haksızlığa rağmen üç buçuk yıldır sorgusuz sualsiz komplolarla orada tutuklu olmalarına rağmen kendileri için bir şey istemediler. Dışarıda ölümler dursun diye.”

Burada gerilla sözcüğüyle suçlamış, yahu Mecliste de kullanmışım bunu. Bu bir propaganda tabiri değildir. Gerillaya gerilla denir. Bu siyasi olarak da askeri olarak da diplomatik olarak da dünyanın her yerinde bu tür silahlı faaliyet yürütenlere gerilla denir. Latin Amerika’da da böyledir bu, Vietnam’da da böyleydi veya başka ülkelerde de. Övmüş oluyorsunuz.

Terörist deyince de hakaret etmiş oluyorsunuz. Aslında Türkiye bu konularda, nasıl söyleyeyim kendi içinde o kadar saçma sapan tartışmalar yürüttü ki. Birine terörist demek normalde hakaret değil. Terörist de bir hukuki tanımlamadır. Siyasi tanımlamadır. Birleşmiş Milletlerin de üstünde uzlaşmadığı bir türlü uzlaşmadığı uluslararası bir tariftir. Yani doğrudan sivilleri hedef alan bir eyleme terörist eylem denir. Onu gerçekleştirene terörist denir. TMK’de de tanımı var. Başka ülkelerde de terörün tanımı, teröristin tanımı var. Aşağılamış, hakaret etmiş oluyorsunuz. “Bu terörist değil.” dediğinizde de övmüş oluyorsunuz ama Türkiye’de yargıda, siyasette maalesef ki bütün bu tartışmaları çarpıtarak aldı başını gitti işte.

Yine 8.01. 2011 tarihli Meclis grup toplantısında ne demişim? “14 Temmuz’da Silvan’da yaşanan acı olay nedeniyle Hükümet, ‘Bu süreç bitmiştir, bu süreç kopmuştur.’ dediğinde feryat figan koparanlar, hHükümet, ‘Bu süreç başlamıştır.’ dediği gün 10 PKK gerillasının öldürülmesine sessiz kalamaz, kalmamalıdır. Onlar; sessiz kalanlar, bunu onaylayanlar, ‘Süreç bu şekilde gidecek.’ diyenler kendini kandırırlar, hükümeti de aldatırlar.” diye bir konuşma yapmışım.

Hakeza 22.01.2013 tarihinde. “Çukurca dağlarında arazide bıraktığımız gerilla da candır. Onun da anası ciğeridir. Malatya morgunda ailelerine teslim etmedikleriniz de candır.” şeklinde konuşma yapmışım.

21.05.2013 tarihinde Meclis grup toplantısında. “Madem PKK gerillaları sınır dışına çıkıyor, madem Türkiye savaştan, şiddetten arınıyor. Bütün bunları yapabilmenin işte fırsatları ortaya çıkıyor.” diye konuşma yapmışım.

04.06.2013 tarihinde BDP grup toplantısında şunu demişim; “Birincisi, PKK gerillalarının sırayla yurt dışına çıkmış olmaları ve barış sürecinin başlamış olmasıdır.” Konuşmalar uzun ama o kısımları alıyorum sadece.

22.10.2013 tarihli BDP grup toplantısında şunu demişim; “Türk halkının Kürt halkı ve Türk halkının önemli bir kısmı bu kadar süreci destekliyorken ve PKK gerillaları sen bu adımı rahat atabilesin diye sınırların dışına çıkmışken...” diye bir konuşmam var.

11.02.2014’te. “Peki Allah billah aşkına, bir yıldır PKK gerillaları Türkiye sınırının dışına çıkmış, bekliyorlar. Peki bunlar sonsuza kadar mı orada kalacaklar? Kurda kuşa yem mi olacaklar? İnmeyecekler mi dağdan? Hani bunun yasası? Müzakere sürdürülüyor, yürütülüyor. 16 defa İmralı’ya gitmişiz, hani bunun yasası?” diye konuşma yapmışız.

Dolayısıyla demek istediğim şu; gerillayla ilgili Mecliste de düşüncelerimi belirtmişim, dışarıda da belirtiyorum. Yani polise polis denir, gerillaya gerilla denir. Yaptığı eylem itibarıyla bir polis de terör eylemi yapabilir. Gerilla da terör eylemi yapabilir. Bir sivil de terör eylemi yapabilir. O eyleme terör eylemi deriz. Onu gerçekleştiren kişiye o eylemden dolayı terör eylemi gerçekleştirmiş olmasından dolayı terörist denir. Devlet de yaparsa bunu, terörist olur ama dediğim gibi, Türkiye’de bunlar yanlış için tartışıldığı için, “gerilla” örgüt propagandası gibi anlaşılıyor. Öyle değil. Amacım da o değil yani. Propaganda yapma gibi bir amaçla da yapılmış bir konuşma değil.

Bir de Kürdistan’la, Kürdistan dememle suçlanmış fezleke beni. Türkiye’nin doğu ve güneydoğu illerini Kürdistan olarak tanımlamışım. Çok uzatmayacağım. Dediğim gibi, bu fezlekeye salı günü tekrar başladığımda, başlarken kısaca bir değinip sıradaki fezleke yarım kalmasın. Ama hani, Kürdistan dedim diye sanırım mahkemeniz de artık, bundan dolayı herhalde aklından ceza geçmez, utanç verici olur çünkü. Kürdistan’a Kürdistan denir. Kürdistan demeyenleri saygıyla karşılarsınız da “Kürdistan yoktur.” diyenleri cezalandırırsanız ona da üzülürüz ama cezayı hak edenler onlardır.

Yani bir coğrafyanın ismini, bir halkın kendisi, oranın anavatanının evlatları kendi coğrafyasının ismini andığı için yurttaşı olduğu, vergisini ödediği, erkeklerinin askerlik yaptığı devlet bizatihi tutup hapse atıyor, cezalandırılmasını istiyorsa bu, insanlık adına utanç verici bir şey olur. Ben dışarıda bir televizyon programında söylemişim, insanların kendi etnik kimliğini savunmalarını, bununla gurur duymalarını ben milliyetçilik olarak değerlendirmiyorum. Günümüzde milliyetçilik artık ırkçılıkla özdeşleştirildi. İnsanlar etnik kimliklerini savunur, dilini, vatanını savunur. Bunlar milliyetçilik değildir. Vatanın değerlerini savunur, dilini savunur. Bunlar milliyetçilik değildir. Vatanseverliktir, yurtseverliktir ama “Benim kimliğim, dilim başkasından üstündür dediğiniz.” zaman günümüzde artık ırkçılıktır. Milliyetçilik böyle tarifleniyor.

Dolayısıyla bundan yola çıkarak ben kendimi ırkçı olarak tanımlamam asla, kendime hakaret olarak görürüm. Hiçbir arkadaşımız da bu çerçevede ırkçı değildir. Gece gündüz, “Ben Kürt’üm, Kürdistan anavatanımdır,” diye ortalıkta gezen insanlar da değiliz. Bunu da çok saçma görürüm ama gece gündüz sürekli bize, “Sen Kürt değilsin, Kürdistan yoktur.” denince de biz de “Vardır.” demek zorunda kalıyoruz. Nedeni budur. Yoksa biz sokakta sürekli yürürken, “Ben Kürt’üm. Hey, ben Kürt’üm. Ben Alevi’yim.” diye gezen insanlar değiliz ama biri ısrarla “Sen Kürt değilsin.” dediğinde, “Hayır, Kürt’üz.” diyoruz. Deyince de dava açılıyor. “Kürdistan yoktur.” diye biri çıkıp söylediğinde, “Vardır.” diyoruz. Onu demek için de konuşmalarımızda söylüyoruz, tekrarlıyoruz. Çünkü “Yoktur.” diye binlerce defa, şu anda bile İletişim Başkanlığı halen çalışıyor, yüz yıldır çalışılıyor.

Goebbels'in elinde bir radyo vardı, başka bir şeyi yoktu. Mevcut düzenin elindeki araçları bir düşünün. Kolay değil yani ona karşı siyasi mücadele yürütmek günümüzde artık kolay bir iş değil. Düşünün ki, devleti seçimde devralmak için seçim kazanmak için, önce devleti ele geçirmiş olmak lazım. Yani durumun ironikliğini anlayabiliyor musunuz? Seçim kazanmak için artık devlete sahip olmanız lazım ama devlete sahip olmanız için de seçim kazanmanız lazım. Tıkandı, kaldı. Çünkü devletin bütün imkanlarını artık seçim üzerine kuruyorlar. Seçimle meşruiyetlerini elde ediyorlar. Oysa seçimin kendisini meşru zeminde yapmıyorlar. Bildiğin, darbe anlayışıyla devlete el koyuyorlar ama adı seçim oluyor. Algı operasyonlarıyla yürütüyorlar.

Yıllardır benim buradan kendimi paralamamın sebebi budur. Eski tarz söylem, yöntemle seçim meçim kazanılmaz. Şu daracak hücreden bunları görüyoruz, arkadaşlarımıza anlatmaya çalışıyoruz. Kimileri bizi pop starlıkla, kimileri bizi bilmem neyle suçluyor. “Partinin önünü kesti, önüne çıktı, bilmem ne yaptı.” ile suçluyorlar, gelinen sonuç ortada. Anlamıyorlar. Halen bizimle nasıl tasfiye operasyonu yürüttüklerini halen anlamıyorlar. Ona da üzülüyorum.

Kürdistan’dan geldik buraya, evet Kürdistan’la kapatalım. Savunmasını yapmak bile ayıptır kendi açımdan. Heyetiniz açınızdan da dinlemek herhalde zul gelir, bu saatten sonra. Terör propagandası değildir. Bölücülük değildir. Kürdistan bir coğrafya adıdır. Kaldı ki, “Ben Kürdistan’ı kurmak istiyorum.” diyen, şiddete silaha başvurmadığı müddetçe de bütün evrensel kriterlere göre de ifade özgürlüğüdür. Siyaset yapma hakkıdır. Bizim siyasetimizde ayrımcılık, bölücülük veya ayrı bir ülke kurma olarak tariflenen siyasi çizgi de yoktur. Birlikte yaşamak istiyoruz ama Kürdistan’ın da Türk dilinin de inkar edilmemesini de istiyoruz. Bu terör propagandası değil, terör övgüsü değildir.

Kürdistan, PKK ile birlikte var olmadı, PKK ile birlikte yok olmaz. Kürt dili PKK ile birlikte var olmadı, PKK ile birlikte yok olmaz. Eğer ille PKK ile ilişkilendirekseniz Kürdistan'ın tarihi 1978'le başlar. Oysa durum öyle değil; PKK'den çok önce Kürtler vardı, Kürt dili vardı, Kürdistan da vardı. O yüzden yasaları zorlamanın hiçbir anlamı yok. Başka şeylerle ilişkilendirin de "Kürdistan demek terördür, PKK'dir." demek de ayrı bir şey olur, ucubelik olur.

Müsaadenizle, heyetiniz de uygun görüyorsa bugün bu hafta bitirmek istiyorum. Bütün arkadaşlara selam sevgilerimi sunuyorum. Herkese heyetiniz dahil, bütün arkadaşlara Sincan, Antalya, Diyarbakır, İstanbul, Sincan erkekler, herkese iyi yıllar diliyorum. Barış, özgürlük dolu bir yıl olsun umarım. Herkes açısından huzur refah getirsin. Sebahat Tuncel arkadaşımız heyetten söz istiyor. Ben sözümü burada tamamlıyorum. Hepinize teşekkür ediyor, selam saygılarımı sunuyorum.

Sebahat Tuncel ile beraberindeki kadın tutuklular, diğer tutukluların ve mahkeme heyetinin yeni yıllarını kutluyorlar.

Hakikati anlatarak yalanı yenmeye çalışıyoruz

Mahkeme başkanı: Evet, sesim geliyor mu Selahattin Demirtaş, sesimiz geliyor mu?

Demirtaş: Ben duyuyorum, beni duyabiliyor musunuz?

Mahkeme başkanı: Duyuyoruz evet, başınız sağ olsun, savunma yapacak mısınız herhalde.⁶⁷

Demirtaş: Evet, devam edeceğim.

Mahkeme başkanı: Tamam, buyurun, hazırsanız başlayabiliriz.

Demirtaş: Evet, öncelikle hepinize selam, saygılarımı sunuyorum, Gültan Başkan, Sincan kadındaki arkadaşlar, salondaki tutsak arkadaşlar, avukat arkadaşlar, Diyarbakır'dan, İstanbul'da salondaki avukat, Şanlıurfa'daki avukat arkadaşlar, her birinize ayrı ayrı selam, sevgilerimi sunuyorum. Bugün savunmama kaldığım yerden devam etmeye çalışacağım, elimden geldiğince sürdüreceğim. İstanbul SEGBİS'te bir sorun vardı çözüldü mü bilmiyorum, arkadaşlar halletti mi? Katip arkadaşlar, "Tek avukat girebilir." gibi bir şeyler söylüyordu sanki de umarım çözülmüştür.

⁶⁷ Babası Tahir Demirtaş, 31 Aralık 2023 tarihinde kalp krizi sonucu yaşamını yitirdi. Duruşmadan önce Demirtaş, yasal hakkı olmasına rağmen, cenaze törenine katılmak istemeyip acısını hücrelerinde yaşayacağını ve savunmasına devam edeceğini avukatları aracılığıyla aktardı.

Devam ediyorum. Paul Auster şöyle der bir romanında, “Yalanı geri almazsın, gerçek bile yetmez buna.” Bu siyasi kumpas davasında da saf, katışksız, kötülük üzerine bina edilmiş bir yalan var ve biz yıllardır tüm arkadaşlarımızla birlikte gerçekleri, hakikati anlatarak yalanı yenmeye çalışıyoruz. Yalanın geri alınmayacağını, alınamayacağını da biliyoruz. Kararmış kalpleri ve kirlenmiş ruhlarıyla halkımıza acı çektirenlerin bırakın mahcubiyeti, utanmayı açıktan veya içten içe mazoşistçe bir haz duyduklarını da biliyoruz. Bu nedenle kimseden ne lütuf ne de merhamet beklemeden acılarımızı bal eyleyerek, yürek sızımızı olgunlaşmamızın harcı yaparak, mücadelemize kaldığımız yerden dimdik durarak devam edeceğiz.

Bu kumpas davasının yalanlarını teşhir ettik, etmeye devam edeceğiz. Söz konusu yalanlar, binlerce yıldır bize söylenen yalanların bir devamıdır sadece. O nedenle tarihi yalanları bir kez daha ifşa edeceğiz ki, hakikatin üstündeki karanlık örtüyü kaldırmış olabilelim. Savunmamın bundan sonraki kısmında elimden geldiğince yine bunu yapmaya çalışacağım ve savunmamı, okuma yazması olmamasına rağmen alın teriyle yedi çocuğunu da üniversitede okutan emekçi babama, Tahir Usta'ya, onun şahsında evlat acısı, evlat hasreti çeken tüm anne, babalara ithaf ediyorum.

Bizler siyasetçiyiz. Siyasetin değiştirici, dönüştürücü gücünü öne çıkarmaya çalışıyoruz. Ancak dünya genelinde olduğu gibi bu coğrafyada da siyasetin etkisinin yetkinliğinin giderek azaldığının farkındayız. Polonyalı düşünür Zygmunt Bauman'ın bu konuda dikkate değer bir tespiti vardır, şöyle der Bauman, “Bütün sözleşmelerin geçici ve değişken insan ilişkilerinin ise kırılabilir ve güvensiz olduğu günümüz dünyasını tanımlayacak en elverişli kavram likit modernliktir.” Yani sıvı, akışkan modernliktir. Ve öyle devam etmiş Bauman, “Güç ve siyaset artık ulus devletlerin elinde aynı anda bir araya gelmiyor. Güç küreselleşti ama siyaset daha önceki gibi yerel olmaya devam ediyor. Şu anda siyasetin eli kolu bağlı, insanlar demokratik sisteme inanmıyorlar çünkü bu sistem verdiği sözleri tutamıyor.” Bauman'ın bu tespitlerinden yola çıkarak kendi öznel durumumuzu da bu yargılama ve bu dava dosyası vesilesiyle bir kez daha masaya yatırabiliriz. Türkiye'de siyaset neden çöktü ve güç kimin elinde, bizi hapiste tutan kimdir, hangi güçtür, amacı nedir? Savunmamda sık sık tarihe göndermeler yapmak durumundayım. Ferdinand Celine'nin bir kült romanı vardır, Gecenin Sonuna Yolculuk, orada şöyle diyor, “Asıl yenilgi unutmaktır.” Biz tarihi gerçekleri ne unutacağız ne de unuttura-

çağız. Bu dava vesilesiyle bir kez daha gerek insanlık tarihinin gerek halkımızın, halklarımızın tarihini burada bir kez daha gün yüzüne çıkması için elimizden geleni yapacağız.

Binlerce insan elmanın düştüğünü gördü ama sadece Newton “Neden?” diye sordu. Newton'un yer çekimi teorisine veya kuramına ulaşıncaya kadar geçirdiği sürecin ilk sorusu “Neden?” dir. Bu davada da en çok sorduğumuz soru budur, cevabını aradığımız soru budur. Neden? Neden bize bu kötülükler yapılıyor? Neden bu kadar saf, ari, katışıksız kötülük göz göre göre yapılabiliyor? Bunları anlatıyoruz. Yıllardır anlatıyoruz, anlatmaya devam edeceğiz. Siyasi nedenler, kötülüğün ekonomik nedenleri, kültürel nedenleri, sosyopsikolojik nedenler, felsefik nedenler, psikiyatrik nedenler, bunların tümünü dilim döndüğünce anlatmaya çalışacağım.

“Pantolonu, kazak gibi başınızdaki çıkaramazsınız.” Bu da Murat Mentesh'in romanından bir alıntı. Bize bu kumpas davasını hazırlayanların ayağına, tıpkı pantolonu başından çıkarmak isteyenler gibi, ayağına dolanan bir kumpasa dönüştü. Biz savunmalarımızla bütün bu kaosu, karmaşayı gidermeye çalışıyoruz. Karmaşa yaratan biz değiliz. Ters yüz olmuş her şeyi, bu dava vesilesiyle yerli yerine oturtmaya, tarihi ayaklar üzerine oturtmaya çalışıyoruz. Öyle ki, bu mücadele bizi demokrasi ve insan hakları uzmanı haline getirdi. Her bir arkadaşımız hukuk ve insan hakları, demokrasi uzmanı oldu. Tabiri caizse bilgeleştirdi bizi. Bütün bu yargılama süreçleri, bütün bu acılar bilgeleştirdi bizi.

Marquez'den bir alıntı yapayım burada da. “Bilgelik bize, artık hiçbir işe yaramadığı zamanda gelir.” der. Biz, işe yarasın diye uğraşyoruz. İnsanlar da, toplumlar da, devletler de olgunlaşma çağını yaşarlar, geçirirler. Esas bilgelige o zaman ulaşır insanlar da toplumlar da. Ama çoğu zaman işe yaramaz. Çoğu zaman toplumlar da bireyler de ergenlikten çıkmadan, kendilerini bilmeden, hadlerini bilmeden ölür giderler. O nedenle, biz hiç değilse bu dava vesilesiyle ulaştığımız demokrasi, insan hakları konusundaki, barış konusundaki bilgimiz, bilgeligimiz, olgunluğumuz bir işe yarasın istiyoruz. O nedenle konuşuyoruz, o nedenle susmuyoruz, o nedenle inatla anlatmaya devam ediyoruz.

Şimdi, savunmamın bu aşamasında önce insanlık tarihine kısaca bir değinip sonra farklı bir yöntem izleyeceğim. Nöropsikiyatri biliminin imkanlarından da faydalanarak Der Kolk'un, “Beden Kayıt Tutar” kitabından esinlenerek bireyde travma nasıl oluşur meselesini anlatacağım. Bunun toplumsal travmaya dönüşümünü, yaşadığımız topluma gelinceye kadar anlatmaya çalışacağım. Esas itibarıyla kötülüğün kaynağını, bu dava vesilesiyle kötülüğün

kaynağını anlatmaya çalışacağım ki, yaptığım konuşmalarla, yürüttüğüm siyasi faaliyetlerle biz neyi temsil etmişiz, ne anlatmaya çalışmışız, her bir fevleke babında artık uzun uzun savunmama gerek kalmadan, hızlı bir şekilde geçme imkanı sağlayacak bir altyapı sunacağım kendi savunmama.

Karma bir şekilde ekonomik, sosyolojik ve felsefik olarak insanlık tarihini çok kısa, birkaç paragrafla herkese hatırlatmak istiyorum. “Öyle büyük boş laflar vardır ki, içinde tüm bir ulus tutsak edilebilir.” diyor Stanislav. Homo Sapiens’te ise Yuval Noah Harari şöyle bir tespit yapar, “Tarihin altın kurallarından biri, geriye dönüp bakınca bariz olarak görülen şeyin, olay esnasında son derece belirsiz olmasıdır.”

Tarihin özelliği budur. İçinde yaşadığımız anın, tarih olduğunun farkında değilizdir. Bugünden geriye dönüp baktığımızda birçok şey çok belirgin, bariz görünür ama biz içinde yaşarken muğlaktır, fludur, görünmez. Bunu ancak tarih bilinciyle netleştirebiliriz. Yaşadığımız anın bir gün tarihe dönüşeceğini, bilerek netleştirebiliriz ve geçmişimizden feyz alarak tam olarak “nereden gelmişti”yi hatırlatarak netleştirebilirsiniz.

Antik Yunan’dan Asya Hint felsefesine, Budizm’den Konfüçyüs’e, Hallac-ı Mansur’dan Hacı Bektaş’a, Yunus Emre’ye Mevlana’ya kadar, insanlık tarihi boyunca belki de en önemli, en değerli, en kritik mesaj, düstur şu oldu; kendini bil veya haddini bil.

Halen Nepal’de, Budist tapınaklarının girişinde bu yazar. “Kendini bil” veya tasavvufta olduğu gibi “haddini bil, kendini bil” düsturu. O halde biz de işe kendimizi, haddimizi bilmekle, anlamakla başlayalım. Bugün yargılama ve ağır suçlamalara konu edinen konuşmaları neden yaptığımı, bir ağır ceza mahkemesine izah etmeye çalışmak oldukça trajik olsa da bu, bizim tarihe, insanlığa ve halka karşı borcumuzdur. Ama önce kendimizi, haddimizi bilmek adına biraz geriye tarih öncesine gidip oradan başlamamız gerekir.

Bugünkü savunmamda esas itibarıyla kötülüğün nedenini, kaynağını anlatmaya gayret ederken kendimizi bilmek için öncelikle kötülüğün hatta saf kötülüğün varlığının nedenini izah etmek gerekir diye düşünüyorum. Yeryüzünde 4.200 farklı dini grup vardır. Bu, Birleşmiş Milletler’in resmi rakamıdır. 4.200 farklı dini grup. Bunlar arasında yani bu 4.200’ün tamamında, bu dini grubun tamamında, inancı ne olursa olsun, kendi cemaatine veya başkalarına kötülük vaaz eden tek bir inanç, tek bir emir yoktur. Din dışında ayrıca yüzlerce felsefik görüş, ideoloji veya düşünce akımı vardır, bunların da tamamı iyiliği vaaz eder veya iyiliği vaat eder. Kapitalizmden sosyalizme, komünizm-

den liberalizme kadar bütün ekonomik sistemler de iyilik iddiasındadır. Hiçbiri kuramsal olarak insanlığın kötülüğünü hedeflemez, hedeflediğini iddia etmez. Sanattan edebiyata, bütün kültürel akımların da amacı iyiliktir elbette. Bugüne kadar kurulmuş tüm devletlerin, imparatorluklarında amacı iyilikti. Peki neden tüm bunlara rağmen, yeryüzüne halen kötülük hakimdir? Ya birileri bize yalan söylüyor veya ortada büyük bir yanlış var.

Şimdi kendi pencereden tüm bu yalanın, yanlışın nedenlerini adım adım izah etmeye uğraşacağım ki, bu davada saf kötülüğün, saf kötülükte neden ısrar edildiğini, neden ısrarla sürdürüldüğünü biraz daha anlayabilmiş olalım. "Hayat, sırrı çözülebilecek bir problem değil, tecrübe edilebilecek bir gerçektir." der, Frank Herbert. Ben de tecrübelerim ışığında deneyimleyerek anlamaya çalıştığım hayatın sırrını paylaşmak istiyorum çünkü düşüncelerimden ve onları ifade ettiğimden dolayı yargılanmamın, hapse atılmamın sırrı da burada gizlidir.

Bugünkü insan türü yani bizler, homo sapiens olarak, bizler için her şey yaklaşık 20 bin yıl önce başladı. Yani toplumsal yaşam başlayınca bizler için her şey başladı. Bundan iki buçuk milyon yıl önce, sekiz farklı insan türü yeryüzünde yaşıyordu. Bunlardan sadece homo sapiens, doğanın zor koşullarına karşı mücadeleyi kazandı ve hayatta kalabildi. Geri kalan insan türleriye milyonlarca canlı türüyle birlikte ye yüzünden silindi. Biz geriye kalanlarsa milyonlarca yıl doğada en ilkel, en vahşi halimizle doğanın sahibi değil, parçası olarak yaşadık. Küçük kabileler halinde oradan oraya dolaşır dururken sadece üç temel motivasyonumuz vardı: karnını doyurmak, neslini sürdürmek, üremek ve de hayatta kalmak. Esasında canlı cansız tüm varlıkların biyolojik açıdan temel amaçları budur. Evrenin tamamında her varlık molekülleri için enerji harcar ve çoğalmak ister. Moleküllerinin bir arada sıkı sıkıya tutunup kalabilmesi için enerjiye ihtiyaç vardır. Bilimsel olarak her molekül, diğer molekülden ayrılmamak için sıkı sıkıya tutunmak, ondan ayrılmamak için de enerji harcamak durumundadır. Bu bilimsel bir gerçektir. Her varlık sonsuza kadar, her molekül sonsuza kadar bu şekilde varlığını sürdürmek ister ama kainatta hiçbir moleküler yapı varlığını bu şekilde sonsuza kadar sürdüremez. Gün gelir moleküller ayrışır, başka bir forma dönüşür, varlığını başka molekül bileşenlerinde sürdürür.

Biz insanlar, moleküllerimizin ayrışmaya başladığı sürece ölüm deriz. Oysa biyolojik açıdan ölüm diye bir şey yoktur. Sadece form değiştiren moleküller vardır. Okyanus kenarındaki bir çakıl taşı da moleküllerine ayrışmamak için direnir ama illaki dalgalar onun moleküllerine ayrışmasına yol açar, kuma

dönüşür. Kum, moleküllere ayrışmamak için direnir, moleküllere dönüşür, moleküller de eninde sonunda enerjiye dönüşür, enerji başka moleküllere aktarılır ve bu döngü devam eder. Hiçbir molekül sonsuza kadar diğeriyle bitişik, yapışık kalmaz. Biz insanlar da ilk varoluşumuzdan beri moleküllerimize ayrışmamak için direniriz. Moleküller, yapıları gereği birbirlerine sıkıca sarılır, yapışırken bu faaliyetlerini sürdürmek için enerjilerini de ya güneşten ya da gıdadan, besinden, sudan alırlar. Açlık dediğimiz şey, moleküllerin bu enerji ihtiyacının dayatmasından başka bir şey değildir.

20 bin yıl öncesine kadar yemek ihtiyacımızı avcılık ve toplayıcılıkla sağlıyorken sürekli göçebe gruplar halinde hareket ediyorduk. Fırtınadan, şimşekten, selden, yırtıcı hayvanlardan, deprem ve yangınlardan korkuyorduk. Bunların nedenlerine dair en ufak bir fikrimiz yoktu ve kendi yarattığımız tanrılardan medet umuyorduk ve günün birinde, 20 bin yıl önce nasıl olduysa tarım devrimini yaptık. Toprakta ürün elde etmeyi, hayvanları evcilleştirmeyi öğrendik. Artık enerji ihtiyacımızı düzenli ve güvenli şekilde karşılamamızın yolunu bulmuştuk. Fakat henüz bu nimetlerin başımıza açacağı felaketlerin farkında değildik.

Giovanni Papini'nin aktarımıyla devam edeyim, "Gezegenin asıl tarihi, insanın ortaya çıkışıyla başlar. İlk insanlar hayvanlar gibi mağaralarda yaşıyor, postlara bürünüyor, hayvan etini çiğ çiğ yiyor. Birbirlerini onlar gibi ısırıp parçalıyor. Açıkta hayvanlar gibi çiftleşiyor. Ama yavaş yavaş insanların zekaları uyanıyor, taşta silah, silahtan alet yapıyorlar. Mağaraları ev ve tapınak, kucaklaşmaları aşk, büyücüyü rahip, rahibi hükümdar, avcıyı çoban, çobanı çiftçi, yaban sürülerini kabile, kabileleri millet haline getiriyorlar. İnsan ateşe, öküze hakim oluyor. Tekerleği ve sabanı icat ediyor. Tohum ekmeyi ve resim yapmayı öğreniyor. Boğuk haykırıışlarını, dil ve sembollü çizgileri anlaşılır yazı haline getiriyor. Ama insan savaşmak, daima savaşmak, sonsuza dek savaşmak zorundadır. İlk savaşı açlığa, yırtıcı hayvanlara, esrarlı ve tehlikeli doğaya, komşu düşman kabilelere, iradesini kötüye kullanıp kendisini sömürenlere karşıdır. İnsan hep bir savaşçı olacaktır, savaşacaktır ve bir kahraman olacaktır. Soğuk ve buzlu bataklık ve sellerle, karanlık ve korkuyla, zehirli cangılla, fırtınalarla, nihayet kralları ve tanrılarıyla savaşacaktır. İnsanlar çöllerde ve ormanlarda yollar açacak, dağları aşacak, rüzgara hakim olacak, suları küreklerle devirerek nehirlerde, denizlerde hızla ilerleyecektir. Kayalardan desteklerle, mermerlerden sütunlarla tanrı evleri ve hükümdar sarayları yapacaklar.

Ölümlerin ve tanrıların resimlerini taşlara oyacaklardır ama insan ile insan arasındaki savaş hiçbir zaman durmayacaktır. Müttefik veya fethedilmiş siteler krallık, imparatorluk halinde büyüüp genişleyecek, imparatorluklar siteler ve krallıklara hakim olmak için aralarında savaşacaklar. Büyüyecekler, zafere ulaşacaklar, zayıflayacak ve yıkılacaklar. Yerlerine başka imparatorluklar geçecek, onlar da sıraları gelince çökecekler. Batı Doğu'ya saldırarak, Doğu Batı'ya dönecek, Asya Avrupa'ya karşı, Avrupa Afrika'ya karşı, kıtalar kıtalara, ırklar ırklara, dinler dinlere karşı duracak. Göçebe milletlerin göçüşleri ve barbarların saldırışı yeni savaşlar doğuracak. Tarih sahnesinde yeni görülen bakir ve ilkel milletler, yerlerini savaşarak savunacaklardır. Memphis ile Tel yıkılacak, Babil ile Persepolis yıkılacak, Atina ile Roma yağma edilecek, buğdaya, güneşe zenginliğe acıkmış kılı atlılar güneyden kuzeye sınırları geçecek, denizleri aşacak, ihtiyarlanmış ve bunamış eski efendileri boyunduruk altına alıp soyacaklar.

Bu arada imparatorlar ölecek ve öldürülecekler, yeni krallar katliamlar emredecek, kendileri de boğdurulacaktır. Bununla beraber ve kinlerle, kanlara, hıyanetlere ve ihanetlere rağmen insanlar yaşayacak, yenileşeceklerdir. Çöken, yıkılan şehirlerin yerlerine yenileri kurulacak, gömülmüş şaheserler ışığa kavuşacak, şairler galiplerin, mahlukların destanlarını yazacak, filozoflar İlisus kıyılarında Atina kemerleri altında dünyanın özünü arayacaklar. Akdeniz'in güzel göklerine bakan açık hava tiyatrolarında bakireler ve ihtiyarlar korosu amansız kaderden şikayet edecekler. Katedraller, amfiler, adalet sarayları yükselcek ve bütün bu dağınık mucizeler üzerinde zaman zaman saz şairlerinin şarkıları, trampetlerin gürültüsü, saçlı sakallı haydutların ulumaları duyulacak."

Evet, önce köyler, kasabalar kurduk, Giovanni'nin anlattığı gibi. Sonra kasabalar şehirlere döndü. Bize yetenden fazla ürün elde ettik ve biriktirmeyi, saklamayı öğrendik. Ekip biçtiğimiz toprağa çit çekerek sınır koymayı, mülkiyeti öğrendik. Tarlamız, toprağımız ve ürünlerimiz sadece bizim soyumuzdan olanlara miras kalabilsin diye erkekler olarak kadınlarımızı dölleme hakkını korumak adına kadınlarımızı da mülk hanemize yazıp eve kapattık. İlk zamanlar öküzlerimize bile doğada serbestçe dolaşma hakkı tanırken kadınlarımıza bu hakkı bile tanımadık ve ilk eril zihniyetin mülkiyet, iktidar, güç denklemine inşa ederek insanlığın felaketinin tohumlarını attık.

Dört buçuk milyar yaşındaki dünyanın ve iki buçuk milyon yaşındaki homo sapiensin tarihiyle kıyaslandığında birkaç bin yılın noktacı kadar bile

payı yoktur. Biz insan türü olarak biyolojik ve genetik açıdan ilkelikten, vahşilikten çıkamamışken, sosyal açıdan toplumsal kuralların içine düşüverdik. Ekip biçme, ürünleri biriktirme, koruma ve takas işleri için küçük idari birimler oluşturduk. En güçlüler, hiçbir iş yapmadan sadece mahsullerimizi başka kabile ve topluluklardan koruma karşılığında üründen pay almaya başladı. Böylece vergiyi icat ettik. Sonra topluluk kalabalıklaştı ve çok sayıda güçlü erkeğe ihtiyaç doğdu. Bu şekilde orduyu, giderek devleti icat ettik. Fakat hiçbir ordu, hiçbir devlet aygıtı genlerimizdeki ilkeği, evrimleşmemiş vahşiliğimizi dizginleyemedi. Milyonlarca yıl boyunca, acıktığımızda bulduğumuz ilk yiyeceği sorgusuz sualsiz mideye indirmiş canlılar olarak kurallara, sınırlamalara, yasaklara biat etmeyi moleküllerimize öğretemedik. Bunun üzerine din devreye girdi ve Hazreti Nuh'tan itibaren Tanrı buyruğu olarak bize emirler verildi, "çalma, zina yapma" denildi ama nafiye. Moleküllerimiz Tanrı'nın ilk emirlerini de dinlemedi. Hazreti Davut'tan, Musa'ya, İsa'ya, Hazreti Muhammed'e gelinceye dek on binlerce peygamber, benzer vaazlarla insan doğasını dizginlemeye, nefisini kontrol altına almaya çalıştı.

Felsefe, ideoloji, hukuk, kanun, ceza, günah... Hiçbir yol, yöntem özgür doğamıza biat ettirmeyi başaramadı. Suç da günah da hep var olageldi ve elbette ceza da. Yeryüzündeki kaynaklar kısıtlı ve sonlu olduğundan, yaşadığımız coğrafyanın kaynaklarını başkalarıyla paylaşmamak, diğer homo sapienslerden korumak için kendimize benzer olan tüm homo sapienslerle toplumsal birlikler kurduk. Başlangıçta aile olarak bir araya geldik. Sonra kabile, sonra aşiret, sonra aynı kasabalılar, aynı şehirliler olarak birbirimize sıkı sıkı tutunup birbirimizi kolladık ki, diğer homo sapiensler bize saldırıp topraklarımıza, ürünlerimize, kadınlarımıza el koymasınlar. Bu süre zarfında dünyanın farklı coğrafyalarında Hindistan'dan Latin Amerika'ya, Afrika'dan Mezopotamya'ya kadar birçok yerde benzer süreçlerden geçerken birbirimizden haberimiz bile olmadı. Farklı diller, farklı kültürler ve farklı dinler geliştirirken de birbirimizden haberdar değildik.

Ne zaman ki nüfusumuz doyuramayacağımız kadar kalabalıklaştı veya kıtlıkla karşılaştık, işte o zaman başka topluluklarla ticarete ve savaşa başladık. Ancak hep birlikte aynı motivasyonla, aynı amaç doğrultusunda savaşım başka toplulukların mallarına, topraklarına el koymak için bizi birleştirecek daha güçlü moral değerlere ihtiyaç duyduk. İşte o zaman etnik kimlikleri, halkı ve giderek ulusları inşa ettik. Sonra bu kimlikleri dinle, bayrakla, şanlı tarihlerle, devletle, zaferlerle yücelttik. Öyle abarttık ki, bir noktadan sonra

kendi icadımız olan kimliklerimizin tutsağı haline geldik. Tıpkı parayı icadımızda olduğu gibi. Biz onu kullanmak için icat ettik ama bir süre sonra o bizi kullanır hale geldi. Bütün bu hengame, savaş, kan, gözyaşı, kıyım ve korkunç acıların kimliklerimiz, inançlarımız, onurumuz için yaşadığımız ve yaşayamamız gerektiğine sadece beş bin yıl içinde, iman edercesine kesin ve geri dönülmesi imkansız şekilde inandık. Oysa biyolojik olarak 15, 20 bin yılda ancak bir milim evrimleşebildik. Yani halen biyolojimizin temel amacı, son beş milyon yıldır olduğu gibi, son beş bin yılda da aynı kaldı. Karnını doyur, üre ve hayatta kal. Her şey bu kadar basitken biz bunu öylesine karmaşık, içinden çıkılmaz hale getirdik ki bedenimiz yani moleküllerimiz, bize özgürlüğü dayatırken onu ancak kültürle dizginlemeyi deneyebiliyoruz.

Kendimizi dünyanın, giderek kainatın hakimi sandık. Hakim olduğumuza, her şeyin bizim etrafımızda döndüğüne inandık, inandırıldık. Yani kendimiz ettik, kendimiz bulduk. Kötülüğü de erdemi de biz icat ettik ve en çok yine biz kendi etik değerlerimizi, erdem kurallarımızı yok ettik. Yalanla, iftirayla, kumpaslarla kendi icat ettiğimiz kötülüğü, kötülüğü büyütme için kullandık ama ne yazık ki geri dönüşü yok.

Bizim gibi, yıllarını hapiste geçirmiş Gramsci'nin dediği gibi, "Ey ahmaklık, bir tek sen ölümsüzsün." Medeniyet dediğimiz felaketi kendi ellerimizle kurduk bir defa. Hani bazen birini aşağılamak veya bir kötülüğü nitelemek, sıfatlandırmak için deriz ya, "barbarlık, vahşilik." Yanlış, yanlış. Biz barbarken, vahşiyken, doğanın parçasıyken böyle değildik. Medeni olduğumuz için bunları yapıyoruz; barbar, vahşi olduğumuz için değil. Bugün Gazze'de yaşananlar⁶⁸ barbarlık değil, medeniliktir. Bir şey diyeceksek şunu dememiz lazım, "Sizin yaptığınız medeniliktir." dememiz lazım. Bugün Kürdistan'da, Rojava'da yaşanan kıyım barbarlık falan değil. Medenileştığımız için, medeniyeti kendi kötülüğümüzün inşasının harcı yaptığımız için bunlar yaşanıyor.

Elbette kötülüğü yaratıp başka bir şeyi keşfettik, keşfetmek zorundaydık, yapmak zorundaydık. Erdemi keşfettik, etik değerleri keşfettik. Çünkü hiçbir güç, moleküllerdeki o özgür ruhu dizginleyemiyor. Biz ancak erdemlilik üzerine bir dünya inşa edebiliyorsak, evrensel etik değerler üzerine bir yaşam inşa edebiliyorsak birbirimizi boğazlamadan, birbirimizin malına mülküne konmadan, tecavüze, talana, yağmaya girişmeden beraber yaşayabiliyoruz. Etik değerler yoksa barbar değiliz. Modernitenin bize dayattığı, bütün medeniyetlerin bize dayattığı şey toplumsal ahlak, bir aradalıksa bunun da kuralları var,

⁶⁸ 7 Ekim 2023 tarihinde Hamas ile İsrail arasında başlayan çatışmalar.

o da evrensel ilkelerdir. Bizi bir arada tutan şey Türkiye Cumhuriyeti Anayasası değil, Türk Ceza Kanunu değil, Ceza Muhakemeleri Kanunu değildir.

Bugün Beytüşşebap'ın en uç köyünde ya da Van Bahçesaray'da, yolların altı ay kapalı olduğu bir köyde, küçük bir topluluk birbirini boğazlamıyorsa, malını mülkünü gasp etmiyorsa, bir gece ansızın birileri çıkıp diğer köylülerin hepsini kesmiyorsa, bunun nedeni Türk Ceza Kanunu falan değildir. Nedeni evrensel erdemliliktir. Medeniyet var olduğundan beri bir yandan da bir damardan, bir koldan erdemlilik akar gelişir, geliştiririz. Bütün dinler, ideolojiler aynı zamanda erdemliliğin büyümesi için hizmet etti, etmeye devam ediyor. Dolayısıyla bu davada medeniyetin iki ayrı nehri birbiriyle çatışıyor: Kötülük ve erdemlilik; saf kötülük ve erdemlilik. Bütün bu kötülüklerle baş edebilmenin yolu olarak biyolojimizde bizi zorlayan, özgürlüğe zorlayan, doğal halimize, ilkel halimize bizi zorlayan ama öbür taraftan kültür olarak bizi sınırlayan din, ideoloji, hukuk, gelenek görenekler karşısında vücudunuz sürekli isyan eder, beyniniz isyan eder. Yaşadığımız gerilimlerin, bireysel veya toplumsal gerilimlerin tamamının altında yatan çatışma budur, biyolojimiz ve kültürümüz sürekli çatışır. Biz bunu anlamlandıramayız, anlamlandırmaya çalıştığımız her seferinde yaptığımız faaliyet sanata dönüştü, edebiyata dönüştü, şiire dönüştü, müziğe dönüştü. Çünkü başka türlü ruhlarımızı iyileştiremiyoruz. Başka hiçbir güç, kanun, din, iman, ideoloji ruhlarımızı iyileştiremiyor, geri dönüp dönüp sanata, edebiyata sığınıyoruz, müziğe sığınıyoruz. Modern çağlarda, bugün de antidepresanlara sığınıyoruz, psikiyatristlere sığınıyoruz. Çünkü bedenimizin yaşadığı, ruhumuzla yaşadığı, kültürümüzle yaşadığı çatışma, gerilim çözülebilecek bir gerilim değil. Biyolojik evrim çok yavaştır, çok çok yavaştır. On milyonlarca yılda ancak biyolojik evrim ilerler, oysa kültürel sosyolojik evrim, toplumsal evrim muazzam bir hızda ilerliyor. Biz barbar, vahşi halimizden daha çıkmadan, şu anda on saniyede uzaya gidebilecek teknolojiyi yarattık. Biyolojimiz 20 bin yıl, iki buçuk milyon yıl önce de aynı biyolojidir. Halen biz bir restoranın önünden geçerken karnımız acıkmışsa biyolojimiz bize “içeri gir yemeğini ye, çık” diye emreder. Moleküller onu emreder çünkü tam iki buçuk milyon yıl biz bunu yaptık. Herhangi bir ormanda, herhangi bir avda gıdamızı, enerjimizi aldıktan sonra hesap ödemedik. Biyolojimiz bize “o pizzayı, o kebapı al ye” der ama kültür bize der ki, “paran yoksa yiyemezsin.” Yarattığımız medeniyet bize der ki, “paran yoksa yiyemezsin” Bu çatışmayı yaşarız, bu gerilimi yaşarız sürekli.

Devlet, benim anavatanımı zorla işgal edip kaynaklarımıza zorla el koymuş, dilimizi, kültürümüzü yok etmeye çalışmıştır

Sayın yargıçlar; bizi yargıladığınız, suçladığınız konuşmalarımızın, siyasi faaliyetlerimizin nedeni nedir? Bunu sorarsanız şunu derim; çünkü bizim halkımız da kendi anavatanında karnını doyurmak, neslini sürdürmek, hayatta kalmak istiyor. Türk halkı da aynı sebepten dolayı benim anavatanıma, Kürdistan'a yaklaşık bin yıl önce geldi. Türkler de karnılarını doyurmak, nesillerini sürdürmek ve hayatta kalmak zorundalar. Bunu istiyorlar. Molekülleri, biyolojileri bunu emrediyor. Tıpkı Fransızlar, Çinliler, Almanlar, Yahudiler, Filistinliler, Müslümanlar, Ruslar, Arjantinliler, Aborjinler, İrlandalılar, Afrikalılar gibi hepimiz, herkes karnımızı doyurmak, neslimizi sürdürmek ve hayatta kalmak için uğraşyoruz. Biyolojik açıdan bakınca herkes haklıdır, haksız olan yoktur ama herkes güçlü değildir ve doğada sadece güçlüler hayatta kalır, diğerleri elenir, yok olur gider. Peki ama böyle olmasın diye kültür icat etmiştik ya, ona ne oldu? Yani hukuk, hak, adalet, ahlak, erdem... Onlara ne oldu? İşte kültüre göre bir hesap yaparsak haklıyı, haksızı ancak o zaman belirleyebiliriz ve kültüre göre haklı olan biziz sayın yargıçlar. Çünkü sizin ve bizim mensubu olduğumuz devlet, benim anavatanımı zorla işgal edip kaynaklarımıza zorla el koymuş, dilimizi, kültürümüzü yok etmeye çalışmıştır. Yani erdemlilik anlaşmasını bozan Kürtler değil, Türkiye Cumhuriyeti devleti olmuştur ve burada da bir suçlu aranacaksa o biz değiliz. Biz sadece bu suçların mağduruyuz. Elbette bizim de hatalarımız var ve şimdi hepimiz hatalarımızın bedelini ödüyoruz. Hakikatin ve doğrunun peşinden gitmemek gibi hatalarımız. Bugün yargılama konusu olan konuşmalarımız ve siyasi faaliyetlerimizin tamamı bu biyolojik ve kültürel çatışmada kendi halkımızı, kendi kültürümüzü, insanımızı korumak; gaspçı, zorba, işgalci güçlere karşı erdemlilik sözleşmesini ihlal ederek 20 bin yıldır bir arada yaşamamızın, bir arada kalabilmemizin temel formunu, temel sözleşmesini ihlal edenlere karşı direndiğimiz içindir. Yargılanmamızın tek nedeni budur.

Bugün dünyanın en zengin 27 kişisi, en yoksul 5 milyar insanın servetinden daha fazla servete sahiptir. 27 kişi, 5 milyar insan. Çünkü erdemlilik sözleşmesi bozuldu, etik sözleşmeleri bozuldu. Bir defa değil, binlerce defa bozuldu ve bu nedenle bir defa değil, binlerce defa insanlar isyan ettiler haklı olarak, her yerde, tarih boyunca. Egemenlere, sömürücülere karşı binlerce defa isyan ettiler. Sadece birkaç örnek daha hatırlatayım. Dünyanın her yeri sömürgeleştirdi.

rildi. Bugün Amerika Birleşik Devletleri'nin zenginliği, bugün Avrupa'nın birçok ülkesinin zenginliği, sonradan kurulan Kanada, Avustralya gibi devletlerin zenginliğinin temelinde Asya ve Afrika'nın sömürsü yatar. Nedeni işte bu sözleşmenin bozulmuş olmasıdır. Bu sözleşmeyi bozanlar suçludur. Afrika halkları, Asya halkları, Mezopotamya halkları değil suçlu olan, isyan ettikleri için onları suçlayamaz kimse. Örneğin Belçika, yıllarca sömürdüğü Kongo'dan giderken artık fiziki, fiili sömürüyü bırakıp yeni sömürgecilik tarzına geçerken kamu idaresinden sorumlu mevkilerde toplam üç yerli görevli vardı. Toplam üç. Kongo'da, Belçika çekildiğinde, toplamda üç tane kamu görevlisi Kongo'luydu. Bu kadar geri bıraktılar, bu kadar perişan ettiler Kongo'yu. Belçika'ya birçok arkadaşımız gitmiştir, görmüştür. Avrupa Parlamentosu orada, Avrupa'nın birçok etkili kurumu orada, her taraf modern, demokrasilerini inşa etmişler, bize demokrasi pazarlıyorlar, demokratlık pazarlıyorlar.

Hiç unutmam, daha genç avukatken Portekiz'de, Lizbon'da bir insan hakları konferansına konuşmacı olarak davetliydim. Bu vesileyle oradaki bir sosyalist parti milletvekili beni parlamentoya davet etmişti. Parlamentolarına gittim, parlamentolarını gezdirdi. Görkemli bir parlamento binaları var, tanıtıyordu, beni gezdirirken de tanıtıyordu. "Şu gördüğünüz mermer sütunların mermeri Mısır'dan geldi, şu gördüğünüz sütunlar Nijerya'dan, şu gördüğünüz Afrika'nın bilmem neresinden, şuradaki yerdeki mermer karolar bilmem nereden..." Anlatıyor. Şaşalı bir saray gibi parlamentoları. Sosyalist, bunu anlatan bir sosyalist milletvekili. Sunumu bitti, dedim ki, "Size ait bir şey var mı burada?" Durdu böyle. "Hepsi bize ait, şey bunlar zaten bizim." gibisinden bir şeyler söylemeye çalıştı. "Hayır." dedim, "Yani çalmadığınız, size ait bir şey var mı? Portekizler olarak çalmadığınız, sömürüp getirmediğiniz size ait bir şey var mı parlamentonuzda?" Adamın kafasına dank etti yani anlattığı şeyin ne kadar absürt olduğu, bir sosyalist sıfatıyla. Dünyanın her yerinden en mükemmel mermerleri çalıp getirmişler, övüne övüne de parlamentolarının her tarafına döşemişler ve bana anlatıyor. Çünkü toplumsal sözleşme, etik sözleşme, erdemlilik sözleşmesini bozdu Portekizliler.

İngilizler de bozdu, Büyük Britanya, Tanzanya'dan çekilirken arkasında yerlilerden bir doktor, iki mühendis bıraktı. Bütün Tanzanya'da toplam yerli bir doktor ve iki mühendis vardı. Şimdi Kongo geri, Tanzanya geri; işte kendilerini Akdeniz'e vuruyorlar, okyanusa vuruyorlar, kaçmaya çalışıyorlar. Avrupalılar da sınırları kapatıyor, Yunanlılar botları batırıyor, burada, sınırda işkence yapıyor. Amerikalılar Meksika'ya duvar örüyor, Türkler Kürdistan sını-

rına duvar örüyor. Herkes kendini korumaya çalışıyor. İyi de siz bütün bu coğrafyayı sömürüp kendi zenginliğinize zenginlik katarken iyiydi, bu insanları perişan ederken iyiydi. Şimdi, çaldığınız malların peşinden geliyor bu insanlar, kendi mallarının peşinden geliyorlar. Dünyadaki göç, mecburi göç akımı, mülteci akımı dediğimiz şey budur.

Neden Doğu'dan Batı'yadır? Neden biz, Almanların şu anda yürüyerek sınırını geçmeye çalışıp da Rusya'ya, Suriye'ye, Cezayir'e girmeye çalıştığını görmüyoruz? Neden İspanyollar boğazın⁶⁹ öbür tarafına geçip Fas'a gitmeye çalışmıyor? Çünkü zaten yıllarca gemileriyle, ordularıyla gittiler, sömürdüler, perişan ettiler. Bütün sözleşmeleri, insanlık sözleşmelerini bozdular. Biz buna emperyalizm diyoruz, kapitalizm diyoruz, sömürgecilik diyoruz, işgal diyoruz. Bizim konuşmalarımızda bunlar anlatılıyor. Yeri geldiğinde tek tek altını çizeceğim için, şu anda kuramsal düzeyde [...] ⁷⁰ anlatmaya devam ediyorum.

İspanya, Batı Sahra'dan çekilirken arkasında bir doktor, bir avukat, bir ticaret uzmanı bıraktı. Bütün Batı Sahra boyunca yerlilerden sadece bu kadarı vardı. Okuma yazmaları bile yoktu. Avrupa oradan çektiği, sömürdüğü bütün altın, maden, petrol, gazla, şunla bunla zenginleşirken eğitimini, bilimini geliştirirken dünyanın doğusu geri kaldı, geri bıraktırdılar.

Portekiz, Mozambik'ten çekilirken arkasında yüzde 99'luk bir okuma yazma bilmeyen nüfus bıraktı. Ülkede ne bir lise ne de bir üniversite vardı, koskoca Mozambik'te. Portekizliler bugün yarattıkları muhteşem ülkeyle, demokrasiyle gurur duyuyorlar, ne kadar gurur duysalar azdır tabii ki. Bu kadar katliam, vahşet üzerine kurulmuş modernite, "likit modernite" diye Bauman'ın tariflediği akışkan modernlik, gücün uluslararası sermayenin elinde olduğu, siyasetin yerel kaldığı, siyasetçilerin elinde güç olmadığı, bütün bunların hesabının sorulmadığı bir dönemde, siyasetçiler olarak biz yargılanıyoruz işte. Çünkü güç sizin elinizde de değil, heyetinizin elinde değil. Güç AKP iktidarında da değil. Siyasetçilerin elinde güç yok. Sorumluluk var, yetki yok. Güç uluslararası sermayenin elinde, emperyalizmin elinde. Yönlendirme gücü onlardadır. Hesaplarına ne geliyorsa lokal yerel siyasetlerde onu kurabilme becerisine sahipler.

Bu dosyada bizim tutuklu kalmamız lazım. Bu dosyada bizim tutuklu kalmamız lazım ki Cumhuriyet İttifakı iktidarını sürdürebilsin. Cumhuriyet İttifakı iktidarını sürdürebilsin ki bütün bu uluslararası sermayeyle, emperyalist güçlerle

⁶⁹ Cebelitanık Boğazı.

⁷⁰ Anlaşılmayan birkaç kelime.

iş birliğini sürdürübilirdin. Lazım onlara çünkü. O nedenle tutuklu kalmalıyız. O nedenle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden tutun Konsey'e kadar yaptıkları her şey göstermeliydi, bunu biliyoruz. İnsan hakları şurada 10 kilometre ileride, Yunanistan sınırına kadardır. Onun bir tık ötesinde insan hakları yoktur. İnsan yoktur çünkü insan yoktur.

Nasıl baktılar, biliyor musunuz? Söyleyeyim. Kolomb, 1492'de Amerika kıtasına ilk ayak bastığında karşılaştığı yerliler için, "Kendilerine söylenen her şeyi hızla tekrar ettiklerini görmem nedeniyle iyi ve akıllı hizmetkarlar olmaları mümkün." demiş. "Bunların altı tanesini yüce huzurunuzda getireceğim." diye de İspanya Kralı'na mesaj göndermiş.

Size daha ilginç bir şey söyleyeyim. Avrupalıların Amerika kıtasına yönelik işgali başlattıklarında, ki buna Amerika'nın keşfi diye bir şey uydurmuşlardır. Amerika'nın işgalidir bu çünkü orada yerli halklar vardı. İnkı medeniyeti de işte bugün Kızılderililer olarak bilinen yerliler de on binlerce yıldır orada yaşıyorlardı zaten. Kimsenin keşfetmesine gerek yoktu. Onlar keşfetmişlerdi, yaşıyorlardı. Geri kalanların haberi yoktu. Avrupalılar, Amerika kıtasına yönelik işgali başlattıklarında, karşılarına çıkan yerli halkı insan olarak tanımlayıp tanımlamama konusunda emin değillerdi. Ancak 1537 yılında Papa 3. Paulus'un yaptığı dini bir izahatla birlikte insan olarak kabul edildiler. "Çünkü eğer karşınızdakinin insan olarak görmezseniz ona karşı davranışta vicdanı kısıtlamanın yeri pek bulunmaz." diyor Paul Auster, başka bir romanında, bununla bağlantılı olarak. Evet, önce karşınızdakinin gerçekten insan olduğuna sizin kani olmanız, inanmanız lazım. İnsan dediğimiz nedir? Kültürel bir varlıktır. Bizi diğer canlılardan ayıran şey biyolojimiz değil, kültürümüzdür. Eğer bir kişiyi kültürüyle birlikte kabul etmiyorsan insan yerine koymuyorsundur. İnsan yerine koymuyorsan vicdanın sızlamaz. O nedenle Amerikalılar, daha doğrusu Avrupalılar, Amerika'nın yerlilerini uzun süre insan yerine koymadılar, insan olarak tariflediler, ta ki Papa hazretleri onları insan olarak tanımlayıp kendilerine bu lütfu bahşedene kadar.

Dünyada 4.200 dini inanç vardır dedim. Yani bu kadar din, bu kadar inanç madem ki iyiliği vaaz ediyor, iyiliği emrediyor, neden iyi değiliz? Neden bu kadar kötüyüz? Neden bu kadar kötülük var? Siyasal İslamcılığın ve daha doğrusu siyasal İslam istismarcılığının ve Türkiye'deki çakma milliyetçiliğın kısa tarihini anlatmıştım. Birazdan belki biraz daha Türkiye siyasi tarihiyle bağlantılı olarak anlatacağım ama mesela İrlanda'da Katolikler ile Protestanlar tarihin en acımasız din savaşını yürüttüler. İki taraf da birbirinden o kadar in-

san öldürdü ki ve çok vahşice. Vahşice dedim ama çok medenice diyeyim artık. Fakat yapılan bir araştırmanın ilginç bir sonucu var, 16-24 yaş arası İrlandalı gençlerin sadece yüzde 17'si, sadece yüzde 17'si yani beşte birinden az, yaşlı neslin ise sadece yüzde 46'sı yani yarısından daha azı İncil'deki 10 emrin ilkinin dahi bilmedikleri ortaya çıktı. Bak, uğruna birbirini yıllarca katledip kesen İrlandalı Katolik ve Protestanların yaşlı nüfusun yarısından fazlası gençlerin ise beşte birinden azı ancak İncil'deki 10 emrin bir tanesini biliyormuş.⁷¹

Dedim ya, yalanlar üzerine kurulu, yanlışlar üzerine kurulu bir tarihle kandırılı kandırılı bugünlere geldik. ABD'lilerin ise sadece yarısı İncillerden birinin adını söyleyebiliyor. Dört İncil var; Matta, Markos, Luka, Yuhanna. Amerikalılara sorsanız... Anket yapmışlar sadece yarısı bir tanesinin adını biliyor, dördünün adını bilen yok ama din uğruna, inanç uğruna yeryüzünde birbirini kesmeyen kalmadı. Bugün IŞİD'cileri El Kaide'cileri, buyurun sorun bakalım, İslam adına tam olarak neyi biliyorlar ya da sokaklara dökülen linç güruhu siyasal İslamcılara, genel merkezimizin önüne gidip sarı torba bırakan Türk milliyetçilerine.

Kendimi bilmeye çalışıyorum

Bir sorun bakalım, uğruna savaştıkları inancın, dinin, kimliğin, etik değerlerine ne kadar hakimler. Hakim değillerdir. Büyük bir yalan üzerine; erdemlik sözleşmesini, ahlak sözleşmesini bozmuş şekilde sadece karınlarını doyurmak, üremek ve hayatta kalabilmek için yaşayan canlılardır bunlar. Homo sapiens'tir, kültürle alakası yoktur. O yüzden diyorum ya, İslam medeniyetiyle alakası yoktur. Çoğu zaman, bakıyorsunuz sosyalisttir, sosyalist kültürle alakası yoktur. Sağcıdır, Atatürkçüdür kendi kültürüyle alakası yoktur. Çünkü hepsinin temelinde yatan şey erdemlilik sözleşmesidir. O bozulmuşsa, o bozulmuşsa artık toplumsal yaşamın imkanı yoktur. Onu bozan da biz değiliz, bu davada yargılananlar değil.

Açarak anlatmaya devam edeceğim. Dünyanın birçok yeri kan deryasıyken, acılarla boğuşurken, açıklıkla sınanırken biz Kürtler ve Türkler olarak ne tarihten ne günümüzden ders çıkarıp da oturup sorunlarımızı konuşmayı bile

⁷¹ Demirtaş'ın kastettiği, Hristiyanlar tarafından da İncil'in birinci bölümü olarak kabul gören ama daha çok Tevrat olarak bilinen Eski Ahit'tir.

beceremiyoruz. Kaynaklarımızı hakça paylaşmanın, eşitçe dağıtmanın formülünü bir türlü bulamıyoruz, bulanları da hapse atınca geriye sadece akıl tutulması, kaos, kin, öfke, intikam duyguları kalıyor.

Biz Kürtler ve Türkler olarak nasıl bu hale geldik, onu biraz anlatmaya çalışayım ki, kendimizi iyice bilelim. En sonda çözüm önerilerimi sıralayacağım ve siyasi faaliyetlerimiz ile konuşmalarımız bu çerçevede değerlendirilsin diye sizin takdirinize sunacağım. "Özgür insan, başka türlü karar verme ve seçme imkanı olan insandır." der Rosa Luxemburg. İdeolojiden, inançtan, kimlikten ve diğer tüm sınırlayıcı faktörlerden bağımsız düşünmeyi öğrenmemiş hiçbir beyin özgür düşünemez ve üretemez. Böylece ideolojisine, inancına ve kimliğine hiçbir hayrı olmaz. O nedenle geçmişimize, tarihimize ve günümüze bakarken sadece kendi inançlarımızla bakmak yerine, empatiyi de karşılaştırmalı tarihi okumasını da öğrenmeliyiz. Aksi takdirde muhafazakar, tutucu, bağnaz, saplantılı düşünmekten öteye gidemeyiz.

Kendini bilmek, aynı zamanda haddini bilmek yani gücünü ve güçsüzlüğünü, kapasitesini bilmektir. Anlattıklarım ne mutlak doğru ne mutlak hakikattir veya anlatacaklarım ne mutlak doğru ne de mutlak hakikattir. Çünkü haddimi bilmeye, kendimi bilmeye çalışıyorum. Düşünce alemindeki tüm karmaşayı ve kaosu olabildiğince sadeleştirip en basit haliyle anlamaya, anlatmaya çalışıyorum. Yaptığım, yapacaklarım bundan ibarettir.

Evet, Kürtler ve Türkler olarak bu hale nasıl geldik? Beynimiz nasıl bu travmaları kaydetti de korkularımız, öfkelerimiz kontrol edilemez aşamaya geldi? Mecburen yine tarihe başvuracağız. Ama bundan önce, nöropsikolojinin, az önce savunmamın başında, konuşmamın başında bahsettiğim imkanlarından yararlanarak bireyde nasıl işliyor beyin, onu anlatmak istiyorum ki, tam olarak anlaşılsın. Kötülük beyinde nereden zuhur ediyor, beyinde nasıl gerçekleşiyor ya da travmaları. Biz nasıl kolektif, toplumsal hale getiriyoruz ve algılarla, korkularla nasıl yönetiliyor beyin, şu andaki sistem bunu tam olarak, bir önceki son savunmamda belirttiğim o algı operasyonlarla beynimizi nasıl kontrol ediyor -daha doğrusu insanların beynini, bizim beynimizi kontrol edebildikleri falan yok da toplumun genelinin beynini nasıl kontrol edebiliyor- o daha iyi anlaşılabilir. Çünkü birazdan anlatacağım tarihi bilgiler, içdiş edilmiş beyinlerin anlayamayacağı şekilde gerçek tarih veya hakikat, tarihten ibarettir. Nasıl beyin bu hale geliyor, kısaca çok kısa değineyim. Çünkü savunmam boyunca artık atf yapacağım bir bilimsel metin olacak, sunum olacak.

Tehlike yaşamın normal bir parçasıdır. Beynin görevi de bunu fark etmek ve tepkileri düzenlemektir. Yani insan olarak beynimiz daha ilk var olduğundan beri tehlikeyi algılar ve hızla gereğini yapar. Beynin temel görevlerinden biri budur. Yaşamın temel normal işleyişinden biri de tehlikedir, her yer tehlikelerle doludur bütün canlılar için. Dıştan beynimize gelen ilk duyular talamusta birleşir. Talamus denilen bölge, algılarımızla edinilen tüm verileri karıştırarak bir tür otobiyografik çorba haline getirir. O anda şunun idrakine ilk olarak varırız, bana olan şey budur. Ne oluyorsa o anda talamus, beynimizin talamusu ilk olarak olayı algılar fakat harekete geçirme merkezi bu değildir. Bu, hemen hemen bütün canlılarda aşağı yukarı benzer şekillerde bulunan bir yapıdır. Bu bir kedide de böyledir, balinada, hamside, ceylanda, aslanda, kuşta da böyledir, bizde de böyledir. İlk gelen verileri talamus bölgesi hızlı bir şekilde alır ve otobiyografik yani geçmişteki bütün gördüklerimiz, duyduğumuz, kokladığımız, temas ettiklerimizle birlikte hızlı bir çorba haline getirir ama hiçbir karar vermez. Oradaki veriyi hızlı bir şekilde amigdala denen, iki küçük badem şeklindeki bölgeye gönderir. Birazdan, amigdala bölgesi frontal lob ile Kürt sorunu ve bugün yaşadıklarımız arasında bağ kurmaya çalışacağım, o nedenle anlatıyorum. Amigdala bölgesi, talamustan gelen ilk veriyi alır almaz yaptığı ilk şey bedeni harekete geçirmektir, tehlikeye karşı. Hiçbir yorum yapmaz, amigdalanın işi yorum yapmak değildir. Yaptığı şey kontrol ve adrenalin salgılayarak bedeni tehlikeye karşı hazır hale geçirmektir. Refleks olarak biz amigdalayı kontrol edemeyiz ve amigdala bölgesi yine bütün canlılarda, benzer şekilde hızlı refleks yaratır. Örneğin güçlü bir patlama sesiyle irkiliriz, bunu amigdala hızlı bir şekilde bedenimize emir verir ve yaptırır. Ya da bir fren sesi duyduğumuzda irkiliriz. Bir duman kokusu aldığımızda evde yaptığımız ilk hareket irkilmektir. İlk refleks vücudumuza “kaç” veya “savaş” talimatı verir, amigdala bunu bireye o kadar hızlı bir şekilde, saniyenin milyonda biri bir zamanda iletir ki, o anda beden kaçmaya veya savaşmaya hazır hale gelir. Çünkü başka türlü hayatta kalamayız, biyolojimizin amaçlarından biri de “hayatta kal”dır. Tehdit anında amigdala bize hızlı bir şekilde “kendini savun” veya “kaç” der. Ama kararı veren yine amigdala değildir. Oradan veri, yine saniyenin milyonda biri hızla frontal bölgeye gider.

Frontal lob dediğimiz bölge, bugün bizi insan olarak diğer canlılardan ayıran hafıza, bilgi, birikim bölgesidir. Bütün reflekslerimiz ilk olarak talamus, amigdaladan iki bölgeden hızlı bir şekilde frontal bölgeye geldiğinde insanlar olarak aramızdaki fark ortaya çıkar. Çünkü tepkilerimizi değiştiren, herhangi bir tehlikeye karşı farklı bir tehlike vermemizi sağlayan, frontal lob bölgesidir.

O lob bölgesindeki bilgimiz, hafızamız, birikimimiz, etik değerlerimiz, deneyimlerimiz, görgü kurallarımız, ailemiz, ideolojimiz, dinimiz, inancımız, travmalarımız... Ne varsa artık. Burada hızlı bir şekilde işlenir ve ona göre bir tepki ortaya koyarız. Bizi diğer canlılardan ayıran işlem tam olarak burasıdır. Hızlı evrimleşmiş ve halen her saniye evrimleşmeye, bilgi birikimi, deneyim biriktirdikçe evrimleşmeye devam eden bölge de frontal lob bölgesidir. Bu lob bölgesindeki değerler, erdemlilik sözleşmesi güçlü değilse verdiğimiz tepki de sözleşmeye aykırıdır.

Fakat bizde asıl yarattığı şey travmadır. Bizde asıl yarattığı şey travmadır. Nasıl? Şöyle oluşur o da; bu amigdala dediğimiz ilkel beyin hızlı bir şekilde toplar, analiz eder, tehlike var mı yok mu? Çok hızlı. Evet bir tehlike var, bir gürlüğü var, ses var, yanık kokusu var, bir şey var, onu hızlı bir şekilde analiz eder ve sana talimat verir. Bu konuda başarılıdır ancak herhangi bir travmanız varsa, bir korkunuz varsa tarihten, geçmişten kaynaklı, kişisel, toplumsal olarak, ailesel olarak içinde yaşadığınızdan durumdan kaynaklı bir travmanız varsa ve travma serileri varsa amigdala o durumun gerçekten bir tehlike olup olmadığını tam olarak ölçemez. Benzer her türlü, o travmanıza benzer her türlü dış algıyı tehlike olarak algılar ve sizi harekete geçirmeye hazırlar. Aslında karşınızda bir tehlike yoktur ama travmanız nedeniyle amigdala kayıt tutmuştur, "bu gibi durumlarda kaçmalıyız" veya "savaşmalıyız" talimatı verir. Bilmiyor çünkü. Beden kayıt tutmuştur, hafızası o kadardır ve siz onun, o tehlike durumunun gerçek bir tehlike olup olmadığını anlamak, karar vermek için frontal lob bölgenizdeki hafızanıza, bilgi birikiminize, deneyiminize başvurmak zorundasınız. Eğer ki orada da güçlü bir birikim yoksa ve amigdala ile talamus ve frontal lob bölgesi arasında bir uyumsuzluk varsa siz artık sürekli travma yaşayan, stres yaşayan ve stresten kaynaklı psikolojik, psikiyatrik sorunlar yaşayan bir bireysinizdir. Tedavi çeşitleri var, burada anlatmama gerek yok, uzatmayacağım. O bizim gelişmiş beyin dediğimiz frontal bölge, tehlikenin gerçek olup olmadığına hızla karar verir. Hızla der ki, "Burada tehlike yok, vücut normale dönsün." Kortizol ve adrenalin seviyesi normale iner, kan basıncı, nabız düşer ve bazen çok kısa sürede vücudumuz eski haline gelir.

Eğer frontal lob bölgenize aşırı tehdit yüklemesi yapılmışsa gördüğünüz birçok şeyi tehlike ve tehdit olarak algıyorsunuz. Mesela size milyon kere, "Kürtler haindir" denilmişse frontal lob bölgenizde bu bilgi kayıtlıdır artık. Amigdaladan gelen "tehdit var" algısını -amigdalanın suçu yok, onun işi o, "tehdit var" diyor sana- fakat frontal bölge Kürtleri o kadar çok tehdit olarak duymuş,

kaydetmiş ki, yapacak bir şey yok. Yanlış tehdit algılaması nedeniyle Kürt düşmanıdır artık. İrkçidir. Komünist, tehdittir çünkü milyon defa yüklenmiştir o beyne. Hangi yolla? Milli Eğitim müfredatı yoluyla, tarikatlar yoluyla, medya yoluyla, bugün sosyal medya yoluyla, İletişim Başkanlığı yoluyla. Milyon defa “Kobani davasında yargılananlar katildir, teröristtir.” yüklenmiştir, milyon defa. Artık frontal lob bölgesi, gerçek tehlikeyi ayırabilecek durumda değil. İdeolojik olarak belli bir sistem çerçevesinde, o bölge bilgi kirliliğiyle, yalanla, iftirayla, yanlış şeylerle doldurulduğu için kişi, onu artık tehdit olarak algılıyor ve o kişiyi sürekli benzer uyaranlarla birlikte, hatırlatacak şeylerle birlikte uyardığınızda travmaları tetikleniyor.

Seçim dönemi Recep Tayyip Erdoğan'ın ve kampanya ekibinin yaptığı buydu. “Her yerde o görüntüleri tekrar göster, tekrar göster. Demirtaş bunu dedi, Figen Yüksekdağ bunu dedi, Abdullah Zeydan bunu dedi, Gültan Kışanak bunu dedi.” Kolaj hazırlamışlar. Bir dakikalık, iki dakikalık video mu, bilmiyorum. Seçim meydanında, televizyonda, her yerde ama sosyal medyada. Bir defa değil, milyon defa önlerine çıkacak şekilde sürekli orayı tetikliyor, o travmayı tetikliyor, o korkuyu tetikliyor. Ondan sonra siz o travma yaşayan kişiye veya topluma -milyonlarca insana yaparsanız milyonlarca insanı travmatik bir hale sokarsınız- ne dersiniz o tehlikeden korunması için, ne önerirsiniz -size de güveniyorsa- her şeyi yapmaya hazırdır. Çünkü amigdala bölgesi onu sürekli olarak “tehlike var, tehlike var, tehlike var” diye uyarıyor. Kortizol düzeyi, adrenalin düzeyi sürekli yüksektir, nabızı yüksektir. Toplumun nabızı yüksektir, kortizol adrenalin düzeyi yüksektir. Biz buna siyasal terminolojide ırkçılığın, faşizmin, militarizmin yükseltilmesi diyoruz ya, toplumda bunun yükseltilmesi, bilimsel olarak karşılığı budur. Bunu yapıyorlar. O nedenle ben savunmama başlarken Paul Auster'dan alıntı yaparken dedim ya, “Yalanı geri alamazsın, gerçek bile yetmez.”, gerçek bile buna yetmez. Yalan, artık bireylerin ve toplumların travmatik ya da posttravmatik, travma sonrası ağır etkileriyle birlikte ortaya çıkan bir hal almışsa bütün siyasetçilerin, demokratların, ilericilerin, durumun farkında olan herkesin bunu iyi gözlemesi, anlaması lazım. Buraya gönderme yapan her konuşma, buraya gönderme yapan her davranış, buraya gönderme yapan her eylem, artık travmayı tetiklemek için karşılıkine bir fırsattır.

Eskiden bunu toplumsal, büyük gruplara uygulamak çok zordu çünkü iletişim kaynakları çok sıkıntılıydı. Dedim ya Goebbels'in elinde bir radyodan başka bir şey yoktu, kaç kişiye ulaşabilirse. Afrika'da başka bir medeniyet, Mı-

sır'da başka bir medeniyet inşa olurken veya parayı bulurken, biri tarımı bulurken İnkalar başka bir şey yapıyordu, İndus Vadisinde başka bir şey. Birbirinden habersiz medeniyet kurdu insanlar. Medeniyet kurdu, birbirinden haberi olmadı üç ayrı kıtada. Bugün faşizmin minicik bir eylemi, sadece bir dakikada milyarlarca insana ulaşabiliyor. O frontal lobu da amigdala bölgesini de tetikleyebiliyor, travmasını tetikleyebiliyor. İyileştirmek için hiçbir şey yapmazlar. Asla. Örneğin, bizim barış mesajlarımızın oraya ulaşmaması için sürekli engellerler. Çünkü o iyileştiricidir, tedavi edicidir. Neden HDP iyi geldi Türkiye'ye? Neden HDP'nin söylemi Türkiye'yi iyileştiriyordu? Çünkü biz o stres bölgesine, doğru mesajlar veriyorduk, "Hayır, korkmana gerek yok." diyorduk. "Bunlar sahte korkulardır, biz barışçıl insanlarız, biz bu ülkeye barış getiriyoruz." dedikçe insanlar nefes alıyordu, rahatlıyordu. Bu yüzden engellenmemiz gerekiyor. Bu yüzden barış mesajlarımızın, doğru mesajların bireye, topluma, kamuoyuna ulaşmaması için engellenmesi gerekiyor. Bu yüzden tutuklu olmamız gerekiyor. Bu yüzden terörist, katil ilan edilmemiz gerekiyor. Kendi toplumunu, kendi milletini, kendi halkını hasta eden, her birbirini hastalıklı hale getiren milliyetçiler ve siyasal dincilerden medeni diye söz edebiliriz. Evet, medeniyet tam da budur. Postmodernitenin dayattığı kültür tam da budur işte. Kendi uğruna öldüğün milleti psikiyatrik hasta haline getir. Yaptıkları budur. Bayrakla, dinle, Allah'la, peygamber söylemiyle, sahte korkularla kendi yarattığın dehşet dünyasıyla korkutarak bu hale getir. Yaptıkları budur.

Örneğin basit bir şey, günlük yaşamda hepimiz karşılaşırız. Karşımızdaki insanın yüz ifadesi, bir mimiği, bir hareketi, vücut dili aniden bizde bir öfkeye yol açabiliyor. Oysa karşımızdakinin vücut dilini, mimiğini yanlış yorumlamışızdır. Neden? Çünkü travmalarımız var. Kayıt tutan bedenimiz bize başka şeyler söylüyor. Bu da insan ilişkilerinin, toplumlar arası ilişkilerin çok gereksiz yere yanlış okumalar, yanlış bilgiler nedeniyle gerildiğini gösteriyor. Kürt, Türk ilişkileri de böyledir, Alevi Sünni ilişkileri de böyledir. Yanlış alarm verilmiştir, sürekli yanlış alarm verilmiştir. Yanlış alarmı veren, bilerek yanlış alarm veren kimdir? Sömürgecilerdir. Son 300 yılda kapitalizmdir, emperyalizmdir, yereldeki ulus devletleri yöneten, zenginleşen hırsızlardır, talancılarıdır. Sürekli yanlış alarm düğmesine basıyorlar ve bangır bangır, ülkenin her yerinde alarm sirenleri çalıyor. Ortada paylaşılmayacak bir şey yok. Dediğim gibi biyolojik olarak ihtiyacımız belli, karnımızı doyurmak, neslimizi sürdürmek, hayatta kalmak. Bu kadar. Geri kalan her şey bunun etrafında şekillenmiş dinler, ideolojiler, devletler, ekonomik yapılarıdır ve birbirimizi yemeyelim,

kesmeyelim diye bizim kendi emeğimizle, mücadelemizle insanlık olarak bulduğumuz erdemlilik kurallarıdır.

Buraya bakabiliriz sadece. Erdemlilik kurallarını kim ihlal etti? İhlal eden suçludur. Türk Ceza Kanununa göre de suçludur çünkü ceza kanunlarının temel kaynağı doğal hukuktur. Oradan saptığınız anda hukuku okurken adalet kavramı üzerine düşünürken oradan saptığınız anda zalimin yanında yer almış olursunuz. İster yargıç olun ister savcı ister avukat olun, ister kadı olun, oradan saptığınız anda yanılırsınız. Bu nedenle tarihin en kıymetli düsturu “kendini bil” dir. Kendini bil. Kendini bilmeyenden hiçbir şey olamaz. Kendini bilmeyen, kendini her şey zanneder. Her şeyi bildiğini zanneden, kendini bilmeyenlerdir işte. Ermişler neden suskundur, ermişler neden az konuşur, bilgeler neden az konuşur? Çünkü anlatacak bir şey yoktur. Her şey çok basit, yalındır. Susarak bile anlatabilirsiniz erdemli olmayı. Hep anlatılan bir mesel vardır. Padişahın huzuruna bilginler, alimler falan çıkarlar da her biri teker teker bildiklerini anlatır. Biri hayvanlar alemini bilir, biri dini bilir, biri hadisi bilir, her şeyi bilir. Lafı alan susmuyor. Padişahı yıkıyor yağlıyor; bilgisiyle, görüşüyle padişahı etkilemeye çalışıyor ama kapının en dibinde oturan biri susmuş, öyle boynu bükmüş, oturuyor. Ne söz alıyor ne konuşuyor. Bütün o cemaat içerisinde tek suskun, öyle melül duran kişi o. En son padişahın dikkatini çekiyor ve ona diyor, “Sen neden susuyorsun? Sen hiçbir şey bilmiyor musun?” diyor. “Bilmiyorsan ne işin var burada? diyor. O da diyor ki, “Sultanım” diyor, “Ben haddimi biliyorum. Bildiğim tek şey budur, haddimi biliyorum.”

Haddini bilmek, her şeyi bilmektir işte. Cahiller o nedenle dünyanın en tehlikelileridir, her şeyi bildiğini zannedenler. Oysa haddini bilmek, az önce anlattıklarımı hiç değilse idrak edebilmektir. Kimiz, neyiz, nereden geldik, nereye gidiyoruz? Bu kadarını bilmek. İnsanoğlu artık bunun üzerine düşünmüyor bile, tartışmıyor bile. Bu dava vesilesiyle o nedenle tekrar tekrar hatırlatmak zorunda kalıyoruz. Neden bu kadar kötülük yapılabilir? Neden bu kadar saf, katıksız kötülük yapılabilir? Aleni, açık şekilde, göz göre göre herkesin gözünün içine baka baka neden yapılabilir? Bundan dolayı işte. Biyolojik nedenleri bu, felsefik nedenleri bu, bilimsel, nöropsikolojik nedenleri, psikiyatrik nedenleri bu. Bunun farkında olabilen erdemli olabilir, bunun gereklerini yapabilen erdemli, anlamlı bir yaşamın sahibi olabilir. Bunun farkında olup gereğini yapmayan; alçalmanın, düşkünlüğün en dibini yaşar. Ama bunun hiçbir şekilde farkında olmayanlar da cahildirler. Yapacak bir şey yok.

Biz anlatmaya çalışıyoruz. Herkes anlatmaya çalışıyor. Ali Şeriatî de anlatıyordu, Hazreti Muhammed de anlatıyordu, Hallacı Mansur da anlatıyordu,

Nietzsche de anlatıyordu, Marx da anlatıyordu, Buda da anlatıyordu, Mani de anlatıyordu, herkes anlatıyordu. Zaten bu nedenle yeryüzüne iyilik hiçbir zaman hakim olamıyor. Ama şu da var, hiçbir zaman kesintisiz olarak kötülük de hakim olamıyor. Kötülüğün ve iyiliğin savaşı kuruludur toplumsal yaşam. Vazgeçtiğimiz an, kesintisiz kötülük çağı başlar. Buzul çağı gibi kesintisiz kötülük çağı başlar. Vazgeçmemek, o nedenle unutmamak, o nedenle çok önemlidir. Her çağın iyileridir, bir sonraki nesle iyilik tohumlarını taşıyabilenler. Bu nedenle, "Sen yanmazsan, ben yanmazsam, nasıl çıkar karanlıklar aydınlığa?" denir ya. Bir kişi, beş kişi, beş yüz kişi ama illaki iyiliği, erdemi savunan birileri olmalı ki yeryüzünde o anda, bir sonraki nesle devredebilelim. Aksi takdirde erdemlilik sözleşmesi, insanların en kolay çiğnediği sözleşmedir. En hızlı şekilde kendimizi kandırırız. İnsan en çok kendini kandırır çünkü biyolojisi ona, molekülleri ona "bulduğun yemeği ye, senindir, bulduğun ürün senindir, özgürsün" talimat verir ama toplum içinde yaşarken bu mümkün değildir, kurallarla sınırlıdır.

Bugünün yöneticilerinin yaptığı hile buradadır. Kuralları kendisi koyar, kendisi çiğner. Biz bir tek ekme yiyemezken, yoksullar fırının önünden geçerken, normalde doğada bulduğumuz bir yiyeceği serbestçe alıp yiyebiliyoruz, fırından alamıyoruz çünkü kural koymuşlar. "Ekmeği para vermeden alamazsın. Çalarsan hapse atarım." Hırsız diye suçlarlar seni. Kuralını koyan ekmeği değil, fırını çalıyor, buğday tarlamızı çalıyor, un fabrikasını çalıyor. Bana da "Ekmeği çalamazsın." diyor. "Ama param yok." "Çalamazsın. Açlıktan ölürsün. Onurunla öl, çalamazsın." "Ama sen tarlamı çaldın, ülkemi çaldın ya! Vatanımı çaldın." Buna itiraz da edemezsin. "Ülkem" bile, "Ülkenin adını bile söylemezsin ya! Kürdistan bile diyemezsin. Dersen seni içeri atarım. Bölücü, katil, terörist... İdam ederim. Vatan haini ilan ederim, cumhuriyet düşmanı, laiklik düşmanı, Atatürk düşmanı, her şey ilan ederim." "Ama açım vatanımda." "Kuralı ben koydum." diyor. Çünkü ismi Türk Ceza Kanunu. "Görüyor musun?" diyor, "Türk Ceza Kanunu, yazıyor mu burada Kürt ceza kanunu? Yok."

Bu dava, erdemliler ile kötülerin karşı karşıya geldiği, savaştığı bir davadır

Çünkü güç sizde. Çünkü erdemlilik sözleşmesi devrede değil. Biyolojinin kuralları devrede. Güçlü olan kazanıyor. Biz bunu yıkmaya çalışıyoruz. O nedenle bu dava, erdemliler ile kötülerin karşı karşıya geldiği, savaştığı bir davadır. Tarihte buna benzer birçok dava olmuştur. Neden kazandık biliyor musunuz? Daha ilk günden itibaren erdemliliği savunduğumuz için kazandık zaten. Bize tarihsel olarak düşen tek şey bunu savunmaktır, davanın sonucu değildir. Davanın sonucu belirlemeyecek kazananı. Savunmak tek başına yeterlidir. Savunduk ya onu; iyiliği, doğruluğu, erdemi savunduk ya, kazandık. Onun bedelini ödüyoruz. Olacak o kadar. Her şeyin bir bedeli vardır, biz de onu ödüyoruz, ödemeye devam edeceğiz.

Bizim eğer Kürtler ve Türkler olarak... Şimdi, bütün bu anlattığım süreci getirip iki topluma indirgemek istiyorum, iki toplum şahsında bütün sınıfları, cinsiyetleri, inançları, kimlikleri şimdi daha rahat tartışabiliriz. Birazdan, öğleden sonra bazı konuşmalarımı okuyup hızlı bir şekilde birkaç fezlekemi bitirmeye çalışacağım. Orada konuşmalarımızı niye yaptığımızı anlatırken daha iyi anlatırız herhalde, daha iyi anlaşılır. Figen Yüksekdağ niye onu demiş, Gültan Kışanak niye onu yapmış, Sebahat niye onu dedi, Zeynep bunu niye yaptı, Ayla niye onu dedi, çok daha iyi anlaşılır. Bir haklılığımız var çünkü. Haklılığımızı, meşrutiyetimizi buradan alıyoruz çünkü. Bütün bunları yaparken de en erdemli halimizle yaptık.

Şurada yargıladığınız arkadaşlardan hiçbirini şununla suçlamıyorsunuz; "Şunu niye öldürdün, şu silahı niye tuttun, şu bombayı niye attın, şu şiddet, terör eylemini niye yaptın?" diye hiç kimseye soru sormadınız. İddianamede yok, esas hakkındaki mütalaada da yok. "Şu toplantıya niye katıldın, şu mitinge niye katıldın, şu konuşmayı niye yaptın?" Bu kadar. O nedenle erdemliliği temsil ediyoruz. Çünkü konuşmalarımızın içeriğinin tamamında bahsettiğim bu düzensizlik, bu zorba düzene karşı bir itiraz vardır. En büyük hırsızlar bankacılarıdır ya, en büyük hırsızlar her zaman devleti yönetenlerdir. Cezaevlerinde asla büyük hırsız bulamazsınız, hep küçük hırsızlardır. Ebu Zer el-Gıfari'nin dediği gibi, "Açken kılıcına davranmayanın aklına şaşarım." düsturuna uymuş yoksullardır cezaevinde. Sistemin kurbanlarıdır, küçük hırsızlar dediğimiz. Karnını doyurmak için çalmıştır, ailesini geçindirmek için çalmıştır. Aslında hakkı olanı almak istemiştir de yanlış bir yol denemiştir hani hırsızlığı

meşrulaştırmayalım, yanlış bir yol denemiştir. Bir hakkı vardır, doyma hakkı vardır herkes gibi ama imkanı yoktur.

Büyük hırsızlar tutuklanmaz. Asla ama asla katiller, gerçek katilleri hapis-hanelerde bulamazsınız. Sistemin kurbanlarıdır, hapisaneleri dolduranlar. Dünyanın en büyük teröristi emperyalistlerdir. Bugün bize “terörist” deyip, “Ben bunları bırakırsam şehitlerin iki eli yakamda olur, bu dünyada, öbür dünyada.” diyen kişi, dünyanın en büyük teröristleriyle uluslararası toplantılarda bir araya gelip sarılmıyor mu, tokalaşmıyor mu? Mesela Amerika'nın yaptıklarını saymayalım, artık bilmeyen yok ki. İsrail'in yaptıklarını, İngilizlerin, Portekizlerin, İspanyolların, bütün devletlerin... Dünyada temiz devlet yoktur. Devletler kan, katliam, sömürü üzerine kurulmuştur. Devlet başkanları birbiriyle nasıl sarılırlar, nasıl dost, kankadırlar. İzlersiniz, değil mi? Görürsünüz. Elleri vururlar, pış pış pış sarılırlar. Sonra da mikrofonların önüne geçip yoksul halkı katil, terörist olmakla suçlarlar. G20 zirvesi bir katiller zirvesidir. Birleşmiş Milletler devlet başkanları toplantıları hakeza öyledir. Koydukları kanunlarla bizi katil olarak suçlayanlar, dünyanın en büyük katilleridir.

Daha dün İstanbul'da Gazze için yürüyüş yapanların patronlarının tamamının gemisi İsrail ordusuna içlik taşıyor ya, barut taşıyor. İkiyüzlüdürler. Katillik oradadır, bedeli ödeyen fukara Filistin halkıdır, sivil Yahudi halkıdır. Netanyahu katildir, destekleyenler de katildir. Hamas da katildir ama Filistin halkı mazlumdur, Yahudi halkı mazlumdur, Kürt halkı mazlumdur, Türk halkı mazlumdur. Onları sömürenlerdir katil olanlar. Topraklarını işgal edenlerdir. Kültürüne, diline el koyanlardır katil olanlar, biz değiliz. Biz sadece halkımızın onurunu savunduk, haysiyetini savunduk, karnını doyurma hakkını savunduk, şu yeryüzünde özgürce yaşama hakkını savunduk, kendi topraklarında insan gibi yaşama hakkını savunduk.

Burada gördüğünüz hangi Kürt veya Türk arkadaş herhangi bir yeri işgal emri verdi? Yönettiğimiz bir devlet de yok. Devlet yönetimini de gelmedik hiçbir zaman. Belediyeleri yönettik, belediye eşbaşkanlarımız, Gültan Abla burada, yürütme erkinin şu kadarını kötüye kullandı mı? Hırsızlıkla suçlayabiliyor musunuz? İşgalle suçlayabiliyor musunuz? Türkçeyi belediyede yasaklamakla suçlayabiliyor musunuz? Türkçe tabelaları belediyeden sökmekle suçlayabiliyor musunuz? “Türklerin renkleri kırmızı beyaz yasaktır. Burada Türkçe konuşulamaz.” Böyle bir şeyle suçlayabiliyor musunuz? Yok. Ben sana yüzlerce, binlerce böyle ırkçı belediye başkanı örneği verebilirim tarih boyunca. Kayyumlar gelir gelmez, Kürtçe tabelaları söktüler ya. Kürtlerin binlerce yıllık ulusal rengi olan sarı, kırmızı, yeşil “kesk û sor û zer”i terör flaması,

bilmem renkleri ilan edip parklarımızdan söktüler. Trafik lambalarını mavi renkle değiştirip sarı, kırmızı, yeşil olmasın diye mavi taktılar, mavi.

Kim suçluymuş? Ne yaptık biz? Tam olarak kimin tavuğuna kış dedik? Vatan bizim, toprak bizim, buğday bizim, emek bizim, dil bizim, kültür bizim. Ankara'yı mı işgal ettik? Trabzon'u mu, İstanbul'u mu? Antalya, Mersin nereyi işgal ettik? Geldik de orada Türklerin kültürünü, dilini, imanını, inancını ya sakladık?

Birazdan örnek vereceğim kim yapmış, nasıl yapmış. Biz yapmadık, biz yapmadık. Türkler peki işgale karşı çıktılar mı, tabii ki çıktılar. Yunanlar vardı, Fransızlar vardı, İngilizler vardı, vakti zamanında Bizanslılar vardı. Vardı da vardı. Türkler de toprakları işgal edildiğinde, vatanlarına el koyulduğunda direndiler. Kürtler direnince niye terör oluyor, niye katil oluyor? Üstelik siyasetle direnmiş ya! Lafla direnmiş. Laf, söz. Başka bir şey yok. "Bu kadarı bile sana yasak, bu kadarı bile senin için ölüm fermanıdır." denildiği anda erdemlilik sözleşmesi bitmiş, etik değerler ayaklar altına alınmış. Yalan, iftira, kumpas işte budur. Binlerce yıldır söylenen yalanlar budur. Bugün bize dayatılan bu davada tarihi yalanların kaynağı da budur. Güncel yalanların kaynağı da budur. Saf kötülüğün kaynağı budur işte. Bir türlü izah edilemeyen, "Nasıl insanlar bu kadar kötü olabilir? Daha kötüsünü nasıl yapabilir, bir tık üstüne nasıl çıkabilir?" dediğimiz noktada devreye giren şey budur. Arkadaşlarımız suçsuz yere tutuklu. Bilmeyen mi var suçsuz olduğumuzu? Bilmeyen yok ama şunu düşünüyor yahu, basit beyniyle şunu düşünüyor yahu, "O içeride kalacak ki ben sistemden avantamı alabileyim kardeşim. Bizimkinin seçilebilmesi için bunların içeride kalması lazım ki, biz avantamızı alabilelim." İddia ediyorum bu siyasal rantçılığa bulaşmış kendini İslamcı olarak tanıtanların çoğu namaz kılarken bunu düşünüyor.

Kesildi. Duyabiliyor musunuz? Evet, iddia ediyorum, bu dini sömürenler ilk gün anlattığım gibi Allah'ı kandırdığını sananlar, kandırmaya çalışanlar. Secdeye giderken Allah'ı falan düşünmüyorlar, ahireti falan düşünmüyorlar. Bak iddia ediyorum ki -hani ispatlayamam ama hal hareket, tavırlarından, yaşam tarzından anlıyoruz, ancak iddia edebilirim- secdeye giderken ihale düşünüyor yahu, ahireti düşünmüyor. İhaleyi düşünüyor. "Oradan ne alırım, oradan ne veririm?" bunu düşünüyor. Onu sürdürebilmesi için de arkadaşlarımızın, hepimizin içeride kalması lazım. Gezi Direnişi tutsaklarının içeride kalması lazım. Çünkü hukuku yok etmek, hukukun anlamını yitirdiğini, sözleşmenin bittiğini göstermek istiyorlar ve kıyametin kopmadığını onlara anlatıyorlar.

Dün avukat arkadaşlarımızla burada savunma hazırlığı yaparken konuşmuştuk. Neden Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyorlar?⁷² Yahu basit, açık, sarıh bir uygulama. Neden yapmıyorlar arkadaşlar? Neden 13 Ağır Ceza Mahkemesi, Yargıtay, Yargıtay oraya birbirine hakaretler, küfürler, tehditler, suç duyuruları... Neden? Hepi topu milletvekili seçilmiş bir arkadaşımız, halkın vekili, yapılacak iş belli. Gider Mecliste yemin eder, yeniden yargılamak istiyorsanız usul belli. Korkmuyor, kaçmıyor. Niye bırakmazlar? Niye AYM kararı krize dönüştürülür? Çünkü şunu anlatıyorlar, şunu gösteriyorlar, "AYM kararı, Anayasa ihlal edilmekle kıyamet kopmuyor, millet. Görüyorsunuz, sıkıntı yok. Canınızı sıkmayın böyle şeylerle. Biz daha çok yapacağız bunu. Kıyamet de kopmuyor yani. Erdemlilik sözleşmesini bozuyoruz, size bir şey olmayacak. Taraftarlarımız, yandaşlarımız korkmanıza gerek yok. Bak, ihale almaya devam ediyorsunuz. Maaş almaya, beş maaşa devam ediyorsunuz. Hiç size sıkıntı oluyor mu? Olmuyor. Demek ki bizi bir arada tutan, iktidarla taban arasında, bizimle seçmenimiz arasındaki bağ Anayasa değilmiş. Bak komple ortadan da kaldırsak aramızdaki o güçlü bağ kopmuyor. Para akışı devam ediyor, iman akışı devam ediyor, her şey tıkır tıkır işliyor. O nedenle Anayasa ihlal edildi diye paniğe gerek yok, isyana gerek yok. İsyan edenler vatan haini zaten. Onlar bizim ekmeğimize, vatanımıza göz dikenler. O nedenle biz bunları yapmaya devam edeceğiz, haberiniz olsun." demiş oluyor. Buna alıştırıyor toplumu.

Mesele Can Atalay değil. Daha, Anayasa'ya aykırı çok yasa çıkaracaklar. Ola ki Anayasa Mahkemesinden ihlal kararı çıkarsa tanımamak için hazırlık yapıyorlar çünkü Anayasa'yı değiştiremiyor Cumhuriyet İttifakı. Gücü yok. Bunun yerine yasalarla, Anayasa'ya aykırı uygulamalar yapmaya hazırlanıyor. İmar yasası, kıyı kanunu, baş örtüsüyle ilgili düzenlemeler... Çok şey sırada bekliyor. Hepsi de Anayasa'ya aykırı olacak göreceksiniz. Eğer milletvekilleri veya CHP, Anayasa Mahkemesine götürürse ola ki oradan ihlal kararı çıktı. Çıkıp bakanlığa, idareye diyecekler ki, "Uygulama, tanıma bu kararı ya." Toplumda da kıyamet kopmayacak çünkü "Aldık artık." denilecek. "Bize de zararı yok AYM kararının uygulanmamasının." İşte Gültan Kışanak, Figen Yüksekdağ, Sebahat Tuncel yedi yılı aşkın süre tutuklu ama CMK'de yazıyor, "Yedi yılı geçemez." E geçti. Ne oldu? Kıyamet mi koptu? "Ne olacak, 10 yıl olsun canım. Ben ihale alıyor muyum, alıyorum. Gültan Kışanak yedi yıldan

⁷² Anayasa Mahkemesi, 25 Ekim 2023 ve 21 Aralık 2023 tarihlerinde, Türkiye İşçi Partisi (TİP) Hatay Milletvekili Can Atalay hakkında, Atalay lehine hak ihlali kararı verdi.

fazla kalmış, amaaan.” Ona mı üzülecek şimdi onun için isyan mı edecek. Neden çünkü erdemlilik, ahlak sözleşmesi çöktü, siyaset çöktü, toplum çöktü. Bunun iyi bir şey olduğunu zannediyorlar.

Dünya iyilik yatağında dönsün diye burada direniyoruz, acılara katlanıyoruz

Ne zaman kendine gelirler, biliyor musunuz? İslam inanışına göre cenazeyi defnettikten sonra ölen kişi ancak ölenin kendisi olduğunu anlar ya. Herkes mezarlıktan geri giderken kendisi de kalkıp gitmek istemiş, o anda kafası taşta değince, “A, ölen benmişim.” diye anlarmış, işte bugünkü toplum öldüğünü o zaman anlayacak. Kafası taşta değince, “Ölen bizmişiz meğerse ya.” diyecekler. “Gülten Kışanak değilmiş, Sebahat, Fiğen, Demirtaş değilmiş.” diyecekler. “Ölen bizmişiz, onlar bizi diriltmeye çalışmış meğerse.” Bunu ne zaman söyleyecekler? Bilmiyoruz gününü, tarihini, saatini. Ama tarih boyunca hep teker-rür etti. Günü geldi iyilik tekrar hakim oldu ve direnenler saygıyla anıldı. Her sözleri, her eylemleri minnetle anıldı, şükranla anıldı. Denildi ki, “Dünya iyilerin yüzü suyu hürmetine dönüyor.” Biz de diyoruz ya, dünya geçmişte iyilik yapmış olanların yüzü suyu hürmetine dönüyor.

Biz de dünya iyilik yatağında dönsün diye burada direniyoruz, acılara katlanıyoruz, hukuksuzluklara karşı savunmalar yapıyoruz. İnsanlığa iyiliği, iyi olmayı hatırlatıyoruz. Kürt’üz, Aleviyiz, Türk’üz, sosyalistiz, liberaliz, değişik kimliklerden, inanışlardan insanlarınız, kadınıız, erkeğiz. Ama bizi birleştiren şey, bu iyilik halidir. Yaptığımız iyilik konuşmaları, çözümlemeleri yapıldığında bu tarihsel bilgiler veya altyapı ışığında çözümlemeler yapıldığında ancak anlaşılır. Siz bilirkişiyi gönderiyorsunuz ya, bilirkişiyi duyduğunu yazıyor. Bakmak ile görmek aynı şey değildir. Asıl göndermeniz gereken bilirkişiyi kimdir? Mesela yaşasaydı Hallacı Mansur'a gönderseydiniz bizim konuşmalarımızı. Mevlana'ya gönderseydiniz, bilirkişiyi olarak konuşmalarımızı bir okusaydı, “Burada ne anlatmış olabilir?” Gönderdiğiniz bilirkişiyi en fazla, duyduğu sesi yazıyor. Orada bilirkişilik yok. Heyetiniz bu konuda bilirkişiyi olmak zorunda, adaleti dağıtmak zorunda. Beklenen odur çünkü hukuk fakültelelerinde bize kanun öğretilmez. Hukukun nasıl öğrenileceği öğretilir sadece. Kanunlar ezberlenmez. Milyon tane kanun var dünyada, hangi birini ezberleyeceğiz? Sadece hukukun felsefesi, ruhu, hukukun mantığı, adil düşünme öğretileri bize. Onu kapan, onu öğrenen hukukçu olur. Ötesi avukat olur, hakim olur, savcı olur. Yargıtay, AYM üyesi olur önemli değil ama hukukçu olamaz.

Çünkü adalet duygusu bizim içimizde bir yerde gizlidir, saklıdır, herkeste vardır. Neyle örtülüdür? Kinle, öfkeyle, ideolojiyle, siyasi çıkarla, mezheple, intikam duygularıyla örtülüdür adalet duygusu. Onu, o örtüyü çekip alabilmiş olan hakimdir artık. Biz ona hakim deriz. Her türlü öfkeden, kinden, intikam duygusundan ve bahsettiğim ideolojik her şeyden arınmıştır. Kanuna da bakmaz sadece. Hukuka bakar. Tarihsel deneyimleri ışığında, adalet duygusuyla hukuka bakar.

Mutlak iyilik, mutlak kötülük yoktur ama her dönem, her saniye içerisinde yeniden değerlendirmek zorundadır hakim. Bu nedenle herkesten bilgili olmak zorundadır. Sadece kanunu bilmek, içtihatları bilmek yetmez. Bir hakim ekonomiyi bilmeli, balıkçılığı bilmeli, töreleri bilmeli bir hakim. Bilimi bilmeli, bilmek zorundadır. Sosyalizmin tarihini bilmeyen, Marksizmi bilmeyen bir hakim yargılama yaparsa adaleti bulamayabilir. Aleviliği, Şiiliği, Nusayriliği, Nasturiliği biliyor olmalıdır. Çünkü yargıladığı toplum içerisindeki bireylerin kültürü budur. Lazca nedir, Ubihça nedir, bilmelidir. Dili bilmezse o dil nedir, Boşnakça nedir, kültürü nedir, bilmelidir. Coğrafya bilmelidir hakim, mecburdur. Öyle ilkokul düzeyi coğrafyadan söz etmiyorum, inkılap tarihinden söz etmiyorum. Karşılaştırmalı tarihi bilmelidir. Mesela İnönü Savaşları diye bir şeyin tarihte gerçekte olmadığını bilmelidir. Uydurulmuş İnönü Zaferi. Savaş yoktur ki zaferi olsun. Bilmelidir bunu. Bugünlere nasıl geldiğimizi bilmelidir ki, yargılama yaparken adaletli davranabilsin. Bu nedenle bu yargılamalarda adalet mümkün değil. Çünkü yargıçlar iyi yetiştirilmiyorlar.

Hukuk fakültelerinde bu şekilde eğitim verilmiyor, resmi ideoloji pompalanıyor. Kendini kurtaran insan nasıl kurtarıyor, biliyor musunuz? Sizlerle aynı sıralarda okuduk. Belki aynı dönemlerde değil ama aynı sıralarda okuduk. Her birimiz, babamızın gönderdiği harçlıkla veya çalışıyorsak aldığımız yevmiyeyle 8-10 kişilik yurt odalarında, ranzalarda hukuk kitapları okuyarak, yemek fişiyle kantinlerde yemek yiyerek karnımızı doyurmaya çalışırken büyük ideal, duygularla fakülteler bitirdik. Amacımız bir gün adalet dağıtmaktı. Ne olursak olalım. Kimliğimiz, inancımız... Hepimiz idealisttik. O zaman da siyasi düşüncelerimiz, kimliklerimiz, inançlarımız vardı, şimdi de var. Ama hep şuna inanmaya çalıştık; bizim mesleğimiz herkesinkinden farklı, bütün fakültelerden farklı. Halen hukukçular kendilerini özgün, özerk hisseder ya doğrudur, çok farklı. Suistimale en açık meslek, adalet dağıtmaya en yakın meslek. İki uçtayız ve bizi besleyecek olan şey erdemlilik. Onu kaybettiğimiz an adalet duygusu biter, hukukçu olmaktan çıkarız. Küçümsemek için söylemiyorum, kasaba dönüşürüz. Kasap oluruz, keseriz biçeriz sadece. Bu davalarda

yapılanlar budur. O nedenle size, o günlerinizi hatırlatmak istiyorum, bugünleri değil. Bugünkü siyasi atmosfer size, "Tutuklayın, tutabildiğiniz kadar tutun." diyor. Ama bizim öğrenciliğimizde o yoksul... Hepiniz oradan geldiniz. Zengin hakim, savcı yoktur. Zengin çocuğu hakim, savcı da yoktur. Bir tane istisna bile yoktur. Multi milyarder, çocuğunu hakim, savcı yapmaz. Niye yap-sın ki? Niye bu kahrı çeksin ki? Üç kuruş maaş uğruna niye bu şeyi... Hepimiz yoksul çocuklarıyız. Avukatlık da yapmazlar, iş bitiricilik yaparlar. Avukatlık ofisi açarlar, iş bitiricilik yaparlar. Gelip bu dosyalarda, bilmem ağır cezalarda savunmanlık da yapmazlar. Biz bize, yoksullar olarak kendi kendimizi yargı-layıp duruyoruz işte.

Yoksul gençler olarak zor bela üniversitelere girdik, başlangıçta belirttim. Babam yedi çocuğunu, okuma yazma bilmemesine rağmen okuttu. Hepinizin babası öyle, hepimizin babası annesi öyle. Annem gece yarısına kadar dikiş dikti evde. Başkasının elbiselerini dikti, çocuklarını okutabilmek için. Hepini-zin annesi öyle. Bugünler için mi? "Karşınıza yoksul halk çocuklarını alın; sö-mürenlere, zalimlere itiraz ettiler, siyaset yaptılar diye yargılayın, yıllarca hü-crelerde tutun." diye mi yaptı anneniz bunu, babanız bunu? Benimkiler onun için yapmadı. Sizinkiler de onun için yapmamıştır. Onların da ellerinden öpü-yorum, hepsi iyi niyetle yetiştirdi bizi.

"Vatana millete faydalı ol." deniyor ya, "Vatana millete faydalı olsun." İn-sana faydalı olsun insana. Vatan millet, görüyorsun işte sahtekarlık üzerine kurulmuş. Sen ona hizmet ettiğini zannederken başka bir şeye hizmet etmiş oluyorsun. Keşke vatan, millet, erdemlik üzerine kurulsun da hepimiz gönül ra-hatlığıyla hizmet etsek. Yok. Sen bayrağa hizmet ettiğini zannedersen, banka-lara hizmet ediyorsundur, haberin yok. Sen millete vatana hizmet ettiğini zan-nediyorsundur, emperyalizme hizmet ediyorsundur, haberin yok. Düzen bu hale geldi. Biz bunu düzeltmeye, dediğim gibi ters yüz olmuş tarihi, ters yüz olmuş etik değerleri, ayakları üstüne oturtmaya çalışıyoruz. Spartacus'ten beri bu böyledir. Bizimle başlamadı, bizimle bitmez.

Öğleden sonra, bütün bu anlattıklarım ışığında Kürtler ve Türkler niye bu hale geldi, hem tarihsel olarak hem sosyopsikiyatrik açıdan niye bu hale geldi, iki halkın son yüz yıllık tarihini ana başlıklarıyla, çok kısa, detaylara girmeden anlatacağım ki, "niye bu haldeyiz"i daha iyi kavrayabilelim. Sonra, bugünü mümkünse birkaç fezlekeyle savunmamı yapıp tamamlamak istiyorum. He-yetiniz uygun görüyorsa kısa ara vermek istiyorum.

Kürdistan coğrafyası ilk defa, 1514 Çaldıran Savaşında bölündü

Kamera açısı... Arkadaşlardan rica etsek. Tamam, teşekkür ediyorum. Tekrar herkese merhaba arkadaşlar. Öncelikle Ankara duruşma salonunda bulunan bütün izleyici arkadaşlara, milletvekillerimize, Ankara ve Konya il ilçe teşkilatlarımızdan gelen yönetici arkadaşlarımıza, yöre dernekleri temsilcileri, KESK Eş Genel başkanı, SES, Eğitim-Sen, Tüm Bel Sen temsilcileri, Toplumsal Hukuk, ÖHD, ÇHD ve İHD'den temsilci arkadaşlar selamlarınızı ve taziye dileklerinizi aldım, çok teşekkür ederim hepinize. Yine SEGBİS'teki, salondaki bütün arkadaşları selamlayarak başlamak istiyorum.

Öğlen bıraktığım yerden devam edersem bütün bu insanlık tarihi boyunca veya kişisel tarihlerimiz boyunca tek tek neler yaşadığımızı, neler yaşatıldığını herhalde yıllarca konuşsak, anlatsak bitmez. Ama genel hatlarıyla insanlık olarak biz nereden geldik, kimiz, neyiz kendimizi bilmek adına belli başlı hatırlatmalar yaptım. Şimdi biraz daha, davamız özelinde Kürt ve Türk ilişkilerine değinmek istiyorum. Çünkü "Neden bu hale geldik ve bu yargılamanın ana konusu nedir? Biz neden bu konuşmaları yaptık, bu siyaseti yürütüyoruz?" u anlamak açısından da çok önemli. Bundan daha önemlisi, iki ayrı nehirde yana yana akan, zaman zaman birbirine değen, karışan, zaman zaman çatışan ama en nihayetinde iki ayrı halkın, iki ayrı tarihi, iki ayrı psikolojisinden, toplumsal sosyolojisinden söz ediyoruz. Birazdan kronolojik tarih şeklinde anlatacağım, detaylara girmeyeceğim, detaylara girsem aylarca sürer ama çok özetle, son yüzyılı esas alarak Kürtler ne yaşıyordu, o sırada Türkler ne yaşıyordu son yüzyılda ve neden tarihlerimiz uyumsuz, birbiriyle çatışmalı, uzlaşmadan akıyordu, bugün itibarıyla en azından bütün bunları nasıl uzlaştırabiliriz, onunla tamamlayacak şekilde anlatmak istiyorum. Çünkü Türkiye'de Kürt tarihi anlatılmıyor. Ders olarak da anlatılmıyor. Kürtlerin varlığı zaten son 15-20 yıldır kimlik olarak fiilin kabul edildi, resmen henüz kabul edilmiş değil. TRT Kurdi var, işte Kürtçe seçmeli ders var ama hiçbir yasada Kürtçe diye geçmez, Türkçe dışındaki diller olarak geçer. Dolayısıyla Kürtlerin tarihi bilinmez, Kürtlerin yaşadığı acılar bilinmez. Bir Kürtler, bir de onları yakından izleyen dostları bilir. Okullarda okutulmaz. Televizyonda izleyemezsiniz, tartışma programlarında. İnkılap tarihi kitaplarında Kürtlerden iki üç yerde söz edilir, o da Kürt zararlı cemiyetlerinden söz edilirken sadece Kürt sözcüğü geçer. Kürtlerin yararlı olduğu hiçbir şey, inkılap tarihi kitaplarında yoktur. Kürtlerin kendi taleplerini dile getirmek için kurdukları örgütler de zararlı cemiyetler olarak

anılmıştır. O yüzden çok kısaca bir hatırlatmayla, “Kürtler son yüzyılda ne yapıyordu”yu, “ne yapıyordu”y anlatmaya çalışacağım. Ama önce 1514 Çaldıran Savaşı. Çünkü Osmanlıların Safevilerle, İran Safevi devletiyle girdiği savaş sonrasında Kürdistan coğrafyası o gün, bütünlüklü olarak bir arada duran Kürdistan coğrafyası ilk defa bölünmüş oldu. Yaklaşık üçte ikisi Osmanlı egemenliğine girerken, üçte biri de Safevi devletinde kaldı. Çaldıran Savaşında, 1514 yılında Yavuz Sultan Selim, Şah İsmail ile karşı karşıya geldiğinde, Şah İsmail'in karşısındaki orduda önemli ölçüde Sünni Kürtler de vardı ve halen tartışmalı bir kişilik olan, Kürt tarihinde de tartışmalı bir kişilik olan İdris-i Bitlisî, bir şafi Kürt olarak hem Sultan Selim'e danışmanlık yapıyordu hem de Çaldıran Savaşının akıl hocalarından, planlayıcılarındandı. Bu yönüyle çok tartışmalıdır. Fakat en nihayetinde Çaldıran Savaşı, Yavuz Sultan Selim'in öncülüğünde Osmanlı zaferiyle sonuçlanır. Büyük kayıplar yaşanır, büyük acılar yaşanır ama de facto olarak Kürdistan coğrafyası ilk defa o dönemde ikiye bölünmüş olur. Daha sonra biz bu sınırın resmileşmesini, Kasr-ı Şirin Antlaşmasıyla göreceğiz. Kasr-ı Şirin Antlaşmasında, 1639 yılında Osmanlı ile İran arasındaki sınır resmileşecek. Ağrı İsyanı sırasında, 1930'larda küçük bir tadilat yapılacak sınırdaki isyanı bastırmak adına ama aşağı yukarı 1514'ten beri Kürdistan coğrafyasının üçte biri Safevi, İran devletindedir.

1597'de Bitlis Emiri Şeref Han, ilk Kürt tarihi kitabı olan Şerefname'yi yazar. Yani Kürtlerin tarihini Kürtler kendi elleriyle yazmaya başlamışlardır, 16. yüzyıldan itibaren ve ne Kürdistan ne Kürtçe ne Kürt dili, kültürü, inancı hiçbir şekilde hiçbir imparatorluk tarafından tartışma konusu bile yapılmaz. Yapılmaz. Kimsenin aklına da böyle bir şey gelmez. 1811'de Mevlana Halid i Nakşibendi, Süleymaniye ve çevresinde Nakşibendi tarikatını yaymaya başlar ki, sonradan ortaya çıkacak Kürt isyanlarının büyük çoğunluğunun lideri bu tarikatın mensubudur. Nakşi tarikatı, Nakşibendi tarikatı Süleymaniye'de yani Kürdistan'ın bir kenti olan Süleymaniye'de Şeyh Halidi tarafından yayılmaya başlanıyor ama onun talebelerinin yarısından fazlası Kürt'tür. Başka milletlerden Müslümanlar da vardır ve o talebeler aracılığıyla Mezopotamya, Anadolu coğrafyasına, İslam coğrafyasının birçok yerine Halidilik, nakşibendilik yayılmaya başlar. Bugün de halen Türkiye'de en etkili tarikatlardan biri Nakşi Tarikatıdır, Nakşibendi'dir. Türkiye'de Türk ve Kürt siyasetçilerin çoğunluğu diyelim ki en azından yani İslami siyasetçilerin çoğunluğu veya tarikatların çoğunluğu Nakşi geleneğine yine bağlıdır. Bildiğimiz birçok, tanıdığımız birçok siyasetçi hem tarikat bağıyla, inanç bağıyla nakşiliğe bağlı olduğu için Nakşibendiliği, onun yarattığı gücü, etkiyi bilmeden hem Anadolu coğrafyasına

Türkiye'de; Kürdistan coğrafyası, Kürdistan Federal Bölgesinde veya onun hinterlandındaki bölgelerdeki sosyokültürel yapıyı siyaseti anlamak çok mümkün olmaz. Barzaniler de örneğin Nakşibendi tarikatındandır. Mele Mustafa Barzani ve Mesut Barzani her ne kadar tarikat örgütlenmesinde yer almamış olsalar da bu tarikatın öğretileriyle bağlıdırlar. Aynı şekilde, Şeyh Mahmud Berzenci, o da Süleymani bölgesindedir. Yine bir başka Kürt isyan lideridir ve kendisi de Nakşi tarikatındandır. Türkiye'de eski cumhurbaşkanlarından Abdullah Gül'e ve Bülent Ecevit'in akraba çevresine kadar Turgut Özal'a kadar hepsi Nakşibendi Tarikatıyla bir şekilde bağlantılı ve inanç bağı olan insanlardır. Yeri geldikçe daha fazla açmaya çalışacağım ama çok önemlidir.

Mevlana Halidi Nakşibendi, 1811 yılında öğretilerini yaymaya başlıyor. 1832'de Revanduz İsyanı, Osmanlılara karşı Mir Muhammed öncülüğünde başlayan bir isyan. Yani 2023'ten, 2022'den, 16'dan, 15'ten, 1984'ten söz etmiyoruz. 1832'de bile Mir Muhammed Revanduzi'nin öncülüğünde Soran Beyliği kuruluyor ve Osmanlı ile çatışıyorlar, orada Osmanlılar Soran Beyliğine son veriyor. Bu sırada 1839'da, Osmanlı'da Tanzimat Fermanı ilan ediliyor ama daha çok azınlıklarla ilgili hak, hukuk gözetiliyor. Kürtler Müslüman teba oldukları için Kürtleri doğrudan ilgilendiren bir husus yok Tanzimat Fermanında.

1847'de, bu çok önemlidir, Osmanlı-Kürt ilişkileri açısından tarihi kırılma noktalarından biridir. 1847'de Mir Bedirhan Bey İsyanı yaşanır ve bu isyan bastırılır, bu defa Botan Emirliğine son verilir. Abdülmecit dönemidir, Abdülmecit bu isyanın bastırılması sırasında görev alan ordu ileri gelenlerine, aşiret ileri gelenlerine dağıtılmak üzere bir hatıra madalya bastırır; Kürdistan madalyasıdır, bu halen duruyordur saraylarda veya müzelerde duruyordur. Mir Bedirhan'ın kurduğu beylik, o güne kadar kurulmuş en geniş topraklara sahip Kürt beyliğidir. Kendi içinde özerk bir yapısı vardır. Osmanlı'yla başlangıçta uyum içerisindedir ama Osmanlı'nın son döneminde özellikle merkezileşme politikalarının güç kazanmaya başlamasıyla birlikte yerel beyliklere, özerkliklere son verme politikası uygulanır ve Mir Bedirhan bu yönüyle baskı altına alınır. Fakat küçük Kürt beylikleri de varlıklarını koruyabilmek için Mir Bedirhan'ın koruması altına girerler ve en nihayetinde, Mir Bedirhan o güne kadarki en geniş coğrafyada Kürt beyliğini oluşturur. Cizre merkezli, Botan merkezli bir beyliktir. Bu beyliğin yine kendi içerisinde son derece tartışmalı bir katliam, Nasturilere dönük bir katliamı da vardır. Hakkari Bölgesindeki Nasturiler, Bedirhan Bey döneminde çok ağır bir katliamdan geçmişlerdir. Kürtler bütün bunları tarih kitaplarından değil ama sözlü tarihten, sözlü anlatıdan nesiller

boyu aktaragelmişlerdir. Kürtlerde dengbêjlik diye bir sözlü anlatım yani halk ozanı diyebileceğimiz bir sözlü anlatım yöntemi vardır. Dengbêjler kamlarıyla⁷³ yani bugün türkü diyebileceğimiz kamlarıyla, ağıtlarıyla köy köy gezererek yaşanan her şeyi sözlü tarih şeklinde aktardıkları için, Kürtlerin hafızalarında o dönemler dahil bütün o yaşananlar canlıdır. En nihayetinde Mir Bedirhan, Osmanlılar tarafından baskı altına alınır. Birkaç yerde savaş çıkar, Mir Bedirhan geri çekilmek zorunda kalır. Kardeşi İzzeddin Şêr,⁷⁴ Osmanlı safına geçer, Bedirhan Bey'e ihanet eder ve Bedirhan Bey bir kaleye sıkıştırılır oradan teslim alınır. Önce Girit Adasının Kandiyê şehrine gönderilir, oradan Yunan İsyânına karşı katkılarından dolayı kendisine miranlık, paşalık unvanı verilir. Fakat kendi beyliğine dönmez. Önce İstanbul'a oradan da Şam'a döner. Şam'da vefat eder. Mir Bedirhan dönemi Cizre, Botan hatıraları ve Kürt, Kürdistan tarihi açısından önemli olduğu için belki önümüzdeki fezlekelerde bazı konuşmalarında da ismi geçtiği için özellikle vurgulamak istedim.

Dolayısıyla Kürtler ile Osmanlılar arasındaki ilişkilerdeki gerilim, uzlaşmalar, ta o yüzyıllardan beri devam edegelmiştir. Mir Bedirhan Beyliği, Osmanlı tarafından ortadan kaldırıldıktan sonra Kürtçe, Kürdistan yasaklanmıyor. Tam tersine, 21 yıl boyunca varlığını sürdürecektir bir Kürdistan Eyaleti, Osmanlı bünyesinde teşkil ediliyor ve hem eyalete Kürdistan ismi deniyor hem de merkezden valiler atanarak yönetiliyor. 1847'den sonra 21 yıl da sürüyor bu.

1880'de Şemşizan yani Şemdinli bölgesinde, Şeyh Ubedullah Nehri yine bir Nakşi din adamı, Nakşi ileri geleni olan Şeyh Ubedullah Nehri, İran'a karşı isyan ediyor ve isyanı başarısızlıkla sonuçlanıyor. 1891'de Abdülhamid döneminde Hamidiye Alayları kuruluyor ki, bu da Kürt-Osmanlı ilişkilerinde özellikle bölgede yaşayan sonradan kırım, katliam, soykırım ve tehcir politikalarında rol oynayacak olan Hamidiye Alaylarının kurulması da bu döneme denk geliyor. Neredeyse tamamı Kürtlerden oluşan bir askeri birlik oluşturur Abdülhamid. Amacı hem sınır boylarını güven altında tutmak hem Kürt beylerini kontrol altında tutmak hem de özellikle o dönem Ermeni isyanlarına, hareketlenmelerine karşı, Kürtleri Halife'nin arkasında konumlandırarak şekilde örgütlenmektir. Hamidiye Alaylarıyla Kürtler kendi geleneksel yapılarını korurlar ama verdikleri zararlar hesaplandığında, sağladıkları yararın esamesi

⁷³ Kürtçede, genelde müziksiz ve çeşitli tarihi olayların, efsanelerin anlatıldığı şarkı ve melodik şekilde söylenen şiir.

⁷⁴ İzzeddin Şêr, Mir Bedirhan'ın kardeşi değil, kardeşinin oğlu yani yeğeni.

bile okunamaz. Bugünkü köy koruculuğuna benzer. Kürtler kendi gelenek göreneklerine göre örgütlenirler Hamidiye Alaylarında ama yaptıkları zulmün haddi hesabı da yoktur. Aldıkları emirlerin de ötesine geçen Kürt aşiret liderleri olur. Ermenilere büyük mezalim yapılır. Yine kendi Kürt aşiretleri birbirlerine zulüm yaparlar, katliam yaparlar. Yani Hamidiye Alayları en nihayetinde, Kürtlerin tarihinde çok olumlu anılan, desteklenen bir politika olarak konuşulmaz. Yine de Hamidiye Alaylarını olumlu bulan Kürt İslamcılar da vardır. Ben bulmadığımı belirtmek istiyorum.

1898'de ilk Kürtçe gazete olan Kürdistan, Mikdat Bedirhan tarafından Mısır'ın başkenti Kahire'de çıkartılır. Kürdistan gazetesi haliyle Kürtçe yayın yapar ve tarih 1898'dir. Yeniden Kürtçe yayına geçilebilmesi için neredeyse 1990'lı yılları bulmak gerekecek çünkü Osmanlı'nın ilk yıllarında çok sayıda Kürtçe yayını, Kürtler kendi imkanları ölçüsünde hayata geçirmişler. 1908'de İkinci Meşrutiyet Osmanlı'da ilan edilir. Yine aynı yıl, ilk legal Kürt örgütü Kürt Teavün ve Terakki Cemiyeti İstanbul'da kurulur. Osmanlı'nın artık zayıfladığı dönemler. Meşrutiyet ilan edilir ama toparlanması kolay değildir. Her halk, Osmanlı bünyesindeki her halk kendi ayrı sivil örgütlenmelerini gerçekleştirmeye çalışırken en zayıfları da Kürtlerdir. Ancak birkaç öğrenci derneği, aydın derneği kurmayı başarabilirler. 1912'de ilk Kürt öğrenci derneği olan Kürt Hêvî Cemiyeti, Kürt Umut Cemiyeti kurulur.

1915'te, bilinen tarihi Ermeni acısı, soykırımı, tehciri, katliamı ne dersenez deyin, yaşanır. 1916'da Fransa ve İngiltere arasında, Osmanlı topraklarını ve Kürdistan coğrafyasını kendi aralarında paylaşan Sykes Picot Antlaşması, gizli şekilde imzalanır. Sykes Picot ile ilgili de sizin tarih kitaplarınızda vardır, Türkiye'de eğitimde okutulan tarih kitaplarında ama detaylar çok fazla yoktur. Anlaşma, Fransa adına George Picot ile İngiltere adına Sir Mark Sykes tarafından yürütülen görüşmelerle imzalandığı için Sykes Picot Antlaşması olarak bilinir. Başlangıçta Ruslar da vardır içinde ama Rusya daha sonra Osmanlı devletinin nasıl paylaşılacağına dair gizli anlaşmaya katılmaz. Çünkü Rusya savaştan çekilmiştir. Anlaşmada Ruslara ayrılan Musul, Irak'a bağlanır ve İngiltere kontrolüne geçer. Kemalist hareketin başlamasıyla da anlaşma önemli ölçüde kağıt üzerinde kalır ama savaş sonrasında çizilen sınırlar Sykes Picot'da belirtilen sınırlara çok benzerdir. Suriye Kürdistan'ının neredeyse tamamı, Ankara Antlaşmasıyla Fransa'ya, Musul vilayeti Irak Kürdistan'ı dediğimiz bölge, Ankara Antlaşmasıyla İngilizlerin yönetimindeki Irak mandasına bırakılır ki, Sykes Picot Antlaşmasında da bunlar aşağı yukarı öngörülmüştü. Dolayısıyla 1514'te Çaldıran Savaşı sonrasında fiilen, de facto olarak ikiye ayrılan

Kürdistan coğrafyası, Safeviler ile Osmanlılar arasında iki ayrı yönetime bölünen Kürdistan coğrafyası, bu defa 1916 yılında Sykes Picot Antlaşmasıyla dört ayrı coğrafyaya ayrılmış olur; bir kısmı Irak'ta, bir kısmı Suriye'de, bir kısmı da o dönem Mustafa Kemal öncülüğünde gelişen Kurtuluş Savaşının yürüdüğü yeni Türkiye Cumhuriyetinin sınırları içerisinde kalır ki, biz bugün o Kürtleriz. Türkiye'de yaşayan Kürtleriz, Türkiye Cumhuriyeti yurttaşı olduk. Sykes Picot'dan sonra evet, antlaşmanın önemli bir kısmı hayata geçmese de Kürt coğrafyası tam da Sykes Picot'ta olduğu gibi hayata geçirilir ve hem Türkiye'nin hem İran'ın hem Irak hem de Suriye'nin başına büyük bir Kürt sorunu, emperyalistler tarafından pimi çekilmiş el bombası şeklinde bırakılır. Coğrafyadan askeri olarak çekilirler ama diplomatik açıdan ekonomik açıdan hiçbir zaman çekilmezler. Kürt sorunu öncelikle Kürdistan'ın bölünmesi vesilesiyle onların hepimize armağanıdır. Ondan sonraki gelişmelerin hepsi de bizlerin yaşadığı ülkelerdeki hatalı politikaların sonucudur. Kürtlerin dikkate alınmaması, dinlenmemesi, haklarının gaspının sonucudur.

1917 Ekim Devrimi yaşanır. Sovyetlerde, Sovyet Rusya'da Ekim Devrimi yaşanır. Aynı yıl Kürdistan Teali Cemiyeti kurulur ki, aynen yine Winston İlkeleri, Amerika Devlet Başkanı Wilson tarafından ilan edilmiş Wilson İlkeleri vardır, orada halkların ulusların kendi kaderini tayin hakkının tanınması gerektiği belirtilir. Kürtler de bundan etkilenirler, hak talebinde bulunurlar. Bütün dünyada bu Wilson İlkelerinin rüzgarı eser. Kürdistan Teali Cemiyeti de o dönem de kurulmuştur, ki inkılap tarihi kitaplarında zararlı cemiyet olarak geçer.

1919'da Milli Mücadele başlar ve Kürtler Milli Mücadeleye iştirak ederler. Bir yanda Wilson İlkeleri vardır bir yanda 1920'de imzalanan Sevr Antlaşmasıyla Kürdistan ve Ermenistan'ın kurulması vardır. Yine aynı yıl, İstanbul Meclisi Mebusanlığında gizli yapılan bir oturumda Misakı Millinin kabulü gerçekleşir. Yani bütün Kürdistan coğrafyasının da yeni kurulacak devletin sınırları içerisinde olduğu ilan edilir. Kürtler inkar edilmez, dışlanmaz. Yani dediğim gibi, Sevr Antlaşması bir tarafta duruyor orada, Kürdistan'ın kurulması öngörülüyor, bir yanda Wilson ilkeleri var. Kürt Teali Cemiyeti kurulmuş, Kürtlerin haklarını savunuyor ama Kürtler İstanbul'daki Meclisi Mebusan'ın aldığı kararı daha bağlayıcı, daha ciddi bulurlar. Çünkü Türklerle birlikte, Müslümanlarla birlikte kendi kaderini tayin hakkı daha cazip gelir ve Misakı Millinin gerçekleşmesi için Kurtuluş Savaşına dahil olurlar ve bu, Kürtlerin ilk büyük kafa karışıklığıdır. Çünkü 1925 yani bundan beş yıl sonra gerçekleşecek, daha doğrusu aynı yıl Koçgiri İsyanı vardır ama beş yıl sonra gerçekleşecek Şeyh Said

İsyanyla birlikte Kürtler, o günkü kafa karışıklığının yarattığı hem bedeli ödemişlerdir hem de bunun isyanını gerçekleştirmişlerdir. Halen de o bedel ödemeye devam ediliyor. Kürtler, Türklerle birlikte hareket etmeyi seçmemiş olsaydı acaba kaderlerimiz nasıl yazılırdı, bilmiyoruz. Birlikte hareket etmeyi seçtikleri için bugün bu trajedi yaşanıyor. Buna, Türklerle ilgili tarihi anlatırken tekrar değineceğim.

1920'de Koçgiri bölgesinde Koçgiri İsyanı yaşanır, Ali Şêr öncülüğünde ve isyan, Sakallı Nurettin Paşa komutasındaki ordular tarafından çok sert şekilde bastırılır, katliam yapılır. Ondan iki yıl sonra 1922'de İran'da İran Kürdistan Bölgesinde Simko, İsmailağa Şikakî olarak bilinen Simko liderliğinde bir isyan olur, İran ordusuyla karşı karşıya gelirler. Simko da başarısız olur ve isyanı sonuç alamaz. Aynı yıl Irak Kürdistan'ında, Süleymaniye bölgesinde Şeyh Mahmut Berzenci öncülüğünde -az önce bahsetmiştim, o da Nakşî'dir- Mahmud Berzenci öncülüğünde bir isyan gerçekleşir ve Berzenci isyanı, Şeyh Mahmud İsyanı çok uzun sürer. İngilizler Bağdat'a hakimdirler ve İngiliz Hava Kuvvetleri defalarca Süleymaniye'yi bombalar. Şeyh Mahmud Berzenci o dönem Ankara Hükümetiyle temasa geçer. Ankara'da da yeni hükümet kurulma çalışması vardır. Ankara Hükümeti, Mahmud Berzenci'yi desteklemek için vali, ordu gönderir. Ama bir yandan da temkinli davranırlar, tam destek vermezler. Mahmud Berzenci birkaç defa sürgüne gider gelir. En nihayetinde seviz bakanlı bir hükümet kurar ve kendini Kürdistan'ın kralı ilan eder. Bunun üzerine tekrar İngiliz Hava Kuvvetleri Süleymaniye ve çevresini bombalar. En nihayetinde Berzenci İsyanı da bastırılır ve ilan ettiği krallık da ortadan kaldırılır. Süleymaniye'deki Kürt iradesi, idaresi de Bağdat'a bağlanmış hale gelir. Ankara Hükümetinin gönderdiği komutan ve vali de geri çekilir oradan.

1923'te Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği Komünist Partisi, yarı otonom Kızıl Kürdistan'ın kurulmasına karar verir. Bu, Azerbaycan'a bağlı bir eyalettir. Kurdistana Sor denir buraya. 1923 ve 29 yılları arasında, altı yıl idari bölge olarak orada Kızıl Kürdistan varlığını korur, merkezi Laçın'dır. Bugün birçok yerde Azerbaycan'da bulunan Kürtlerin çoğu, o dönemde Kurdistana Sor yani Kızıl Kürdistan iradesi altındaki Kürtlerdi. Zengezur Koridoru deniyor, işte Kürt bölgesiydi o zaman Kürtlerin yaşadığı yerlerdir.

Kürtler ve Türkler Kurtuluş Savaşını kazanmış, Lozan Antlaşmasını birlikte imzalamışlardır

1923'te, Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş metni olan Lozan Antlaşması imzalanır ve Lozan Antlaşmasında Kürtler için özel maddeler konulmaz. Daha çok azınlıklarla ilgili özgün ve özel maddeler yer alır. Çünkü en nihayetinde İsmet İnönü, beraberinde götürdüğü Kürt Mebuslarla birlikte "Ben ve Kürt ve Türk halkını temsilen buradayım." der Lozan Konferansında. Bu tutanaklarla da mevcuttur. Konferansın görüşme odasında Kürt temsilciler bulunmaz. Yan odada bulundurulurlar, bekletilirler, İsmet İnönü de bir Kürt'tür. Malatyalı bir Kürt'tür ama en nihayetinde, kendini hiç Kürt olarak tanımlamaz. "Ben Türk ve Kürt halkının temsilcisi olarak buradayım." der. Yan odada da Kürt mebuslar bunu teyit ederler ve Lozan Antlaşması, Kürtlerin ve Türklerin temsilcisi sıfatıyla Lozan'da bulunan İsmet İnönü tarafından imzalanır. Bir başarı olarak görülür ve Kürtler ve Türkler Kurtuluş Savaşını kazanmış, Lozan Antlaşmasını birlikte imzalamışlardır. En azından Kürtler, buna böyle inanmaktadırlar o günlerde.

1924'te halifelik kaldırılır, Tevhidi Tedrisat yani milli eğitimin birleştirilmesi kanunu çıkarılır ki, Kürtlerin yaşadığı ilk şoktur. Sadece Kürtlerin değil Türkiye'deki Türk dahil diğer etnik gruplardan bütün Müslümanların, muhafazakarların, halifeye bağlı olanların yaşadığı ilk şoktur. Çünkü Kurtuluş Savaşı sırasında bundan hiç söz edilmez. Tartışması bile yapılmaz. Amaç halifeyi kurtarmak, İstanbul'u kurtarmaktır. Halife işgal altında, zordadır vesaire. Ama en nihayetinde savaşa bu motivasyonla katılmış bütün halklar ve temsilcileri, halifeliğin kaldırılmasıyla birlikte büyük bir şok yaşarlar. Neye uğradıklarını şaşırırlar. Jakobence, yukarıdan dayatmayla alınan bir karardır ve ilk isyanlar da ondan sonra patlak verir.

Hemen bir yıl sonra 1925'te Şeyh Said öncülüğünde tarihe Genç Olayları olarak geçen Şeyh Said İsyanı başlar. Şubat ayıdır. Azadi Örgütü lideri Cibranlı Halit ve Yusuf Ziya Bitlis'te kurşuna dizilirler, 14 Nisan'da, isyan başladıktan kısa bir süre sonra. Şeyh Said ve 47 arkadaşı da isyan bastırıldıktan sonra Diyarbakır'da hızlı bir yargılamayla, İstiklal Mahkemesi tarafından idama mahkum edilir. Diyarbakır'da bugün Şeyh Said Meydanı olarak anılan, kıyametin koparıldığı ismi üzerinden, hakaretlerin yağdırıldığı meydana asılırlar. İdam edilirler. Şeyh Said, diğer Kürt isyan liderleri gibi Nakşidir, Nakşibendi'dir, Nakşi geleneğinden gelir. Bölgede çok sevilir. Herkesin saygı duyduğu bir ai-

ledir. Aslında büyük dedesi, Diyarbakır'da Sebti köyünde doğar, oradan Erzurum Horasan'a, Palu'ya daha sonra Diyarbakır, İran, Hani bölgesine kadar yayılırlar, dağılırlar. En nihayetinde Şeyh Said, kafasında büyük bir isyan fikri olmamasına rağmen Azadi Örgütünün -ki lideri kendi damadıdır aynı zamanda Azadi Örgütünün- de teşvikiyle bir isyan hazırlığının olduğuna ikna edilmesi sonucunda, biraz da beklenmedik bir anda, bir yanlış anlaşılma sonucu, köylerine ziyarete gelen bir askeri birlikten bir askerin orada öldürülmesi sonucu isyan aniden patlak verir. Bir müddet sonra bazı yerlerde yağma olayları gelişir, yağmaya dönüşür, halk desteğini kaybederler ve Şeyh Said isyanı bastırılır. 1925 bu açıdan çok önemlidir. Çünkü tarihteki Türk, Kürt ilişkilerinin kırılma noktalarından Türkiye'deki Kürtlerle ilişkiler açısından en önemli kırılma noktasıdır. Çünkü o tarihten sonra Ankara hükümeti Kürtlere artık bir daha da hiçbir zaman güvenmez ve yeni tarih yazımında da "Kürtler, Türkleri arkadan vurdu, ihanet etti." tarih yazımına kadar giderler, vardırırlar.

Savunmamın ilk gününde de belirtmişim, burada kandırılan ihanete uğrayan Ankara değil, Şeyh Said ve arkadaşlarıdır. Çünkü hepsi halife için, İslam için savaştıklarını düşünerek savaşa destek verdiler, Ankara'da hükümetin kurulmasına destek verdiler. Hepsine özerklik sözü verildi, yani Kürdistan'a özerklik, Kürtlere özerklik sözü verildi, halifenin kurtulacağı sözü verildi. Bunlar tarihi gerçekler. Daha sonra çarpıtılacaklardır ama en nihayetinde tarihe trajik bir olay olarak geçer. O gün Kürt tarihi yazımları da çarpıtılır ama Kürtler tarihlerini unutmazlar, yine dengbêjler, sözlü tarih aracılığıyla da olsa sonradan yazılan yazılı tarih aracılığıyla da olsa. Kürtler başka bir şey anlıyorlar Şeyh Said'den, Türkler başka bir şey anlıyor. Türk Müslümanlar başka bir şey anlıyor, Kürt Müslümanlar başka. Atatürkçüler başka anlıyor, Kürt, solcular, sosyalistler başka bir şey anlıyor. Dolayısıyla iki ayrı anlatı, iki ayrı duygu kırılmasıdır. Biri için tehdit olan, biri için kurtuluş, özgürlük arayışıdır. Biri için vatana ihanetle suçlanan, öbürü için kahramandır. Sabahki oturumda anlattığım gibi, beyinlere işlenen tehlike kodları Türklerde başka, Kürtlerde başka, daha o tarihlerden itibaren gelişmeye başlar.

1930 yılında, bundan beş yıl sonra Ağrı'da bir isyan gerçekleşir ve Ağrı İsyanı da çok kanlı bir şekilde bastırılır. Zilan Deresinde 47 bine yakın Kürt sivil öldürülür, savaş uçaklarıyla bombalanır orası. Uzun yıllar Zilan Deresi giriş çıkışa yasaklanır, katliamın üstü örtülsün diye. Son zamanlarda yeniden Zilan Deresi yerleşime veya girişe, insan girişine açılmıştır. Aynı yıl yani 1930 da Ağrı'da isyan gerçekleşirken Kürdistan'ın Irak'ta kalan bölgesindeyse Mele Mustafa Barzani öncülüğünde Irak'a karşı bir isyan hareketi başlar.

1932'de Celalettin Ali Bedirhan, Mir Bedirhan'ın oğludur. Şam'da *Hawar* dergisini çıkarır Kürtçe olarak. 1934'te 2510 sayılı isyan kanunu çıkarılır. Zorunlu isyana, daha doğrusu sürgüne tabi tutulur birçok Kürt ailesi. 1935'te Mele Mustafa Barzani ikinci defa Irak yönetimine isyan eder. 37 ve 38'deyse Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisindeki Dersim bölgesinde bu defa büyük bir katliam yaşanır.

Dersim Katliamı da Kürtler açısından büyük bir kırlımadır. Şeyh Said meselesi, Sünni Kürtlerde derin kırlıma yaratırken Dersim meselesi başta Alevi Kürtler olmak üzere o bölgedeki bütün Kürtlerde kırlıma yaratır. Dersim'de bir isyan söz konusu değildir. Aslında Dersim İsyanı diye anılmasını biz Kürtler doğru bulmayız. Şeyh Said bir isyandır ama Dersim bir isyan değildir. Bir isyan hazırlığı da yoktur. Dersim'de düpedüz katliam yapılmıştır. Dersim coğrafyası bugünkü Tunceli'den ibaret değil. Tunceli ismi sonradan verilir ama Dersim bir şehrin adı değil, bir coğrafyanın, bölgenin adıdır. Yukarıda, Erzincan'dan Koçgiri'ye kadar bugün Elazığ ve Bingöl'ün bir kısmına kadar, tabii ki bugünkü Tunceli sınırları kapsayacak şekilde bir bölgenin adıdır Dersim. Bir kültürel coğrafyadır. Bilinen en eski tarihten beri orada Alevilik inancı, Şia inancı köken olarak orada serpilir, Anadolu Aleviliği, yine Kürt Aleviliği de orada gelişir. Horasan ile İran Safevi ilişkileri çok güçlüdür. Hakeza Bektaşilik ile Türkiye'deki Mevlevilik ile sofilik ilişkileri güçlüdür.

Fakat tüm bunlarla birlikte, Dersim özgündür. Kürtler için de özgündür, Alevilik için de özgündür. Kendi özerk yapısını da kendi ocak örgütlenmeleriyle korur. Aramızda Alevi arkadaşlar var. Tarihi anlatırken onlar değindiler, belki Gültan Abla kendi savunmasında ayrıca değinir ama Dersim coğrafyasındaki katliamın sebebi bu özerkliği dağıtmaktır. Ocak örgütlenmesi, kendi içinde Alevi örgütlenmesinin devleti gibidir. Sivil devleti gibidir. Ocak örgütlenmesinin yarattığı toplumsal dayanışma ruhu sayesinde kendi sorunlarını kendi içinde çözer, ekonomik sorunlarından, aile sorunlarına, boşanma miras ilişkilerine kadar tamamı cem kültürünün içerisinde kendi toplumsal inançları çerçevesinde çözülür. Başka bir devlete, başka bir egemenliğe hem ihtiyaç duymazlar hem kabul etmezler. Alevi dedesi dediğimiz inanç önderi, yılın belli zamanlarında köy köy gezer ve gittiği köylerde bir evde cem kurar. Onun o cem süresince oturduğu evin adı cem evidir. Alevilikte cami, mescit gibi belli bir ibadethane yoktur. Oturduğu evin adı, kendisi o köyden çıkana kadar cem evidir. O köyden çıktıktan sonra artık cem evi değildir orası. Cem, bir sadece ibadetten de ibaret değildir. Tıpkı Peygamber Hazreti Muhammed döne-

minde mescidin rolüne benzer bir role sahiptir. Nasıl ki mescit bir halk meclisidir, sorunların tartışıldığı bir yerdir. Cem evi de öyledir. Orada yoksullar, ihtiyacı olanlar, sorun yaşayanlar, kavgalı olanlar, herkesin sorunu, kadın erkek aynı ortamda tartışılır, dedenin huzurunda ortak bir karara varılır ve en son, cem ibadetiyle birlikte cem töreni sona erer. Bu şekilde, toplum olarak bir arada durmayı başarırlar. İnançlarını, dinlerini, kültürlerini korurlar. Dışarıdan yapılacak herhangi bir müdahale, bu ocak sisteminin dağıtılması; dedelik, pirlilik sisteminin dağıtılması, onların varlığının son bulması anlamına gelir. Osmanlı'dan sonra, Osmanlı döneminde de sürekli sıkıntı yaşarlar, Yavuz Sultan Selim başta olmak üzere, Aleviler sıkıntı yaşarlar ama yeni cumhuriyet de bunu kabul etmez. Merkezi yönetim, boyunduruğu altına almak ister. Kendi hukukunu uygulamak ister, askere almak ister, vergi koymak ister, ocak sistemini dağıtmak ister. Oysa Alevi'yi, Aleviliği ve Alevi insanı ayakta tutabilecek tek şey ocak sistemidir. Onun dağılmasıyla birlikte ortada ne Alevilik kalacaktır ne bir Alevi toplumu topluluğu kalacaktır.

İsmet İnönü'nün hazırladığı raporlar doğrultusunda Dersim'e müdahale kararı alınır ve orası dağıtılmadan; ocak sistemi, Alevilik sistemi dağıtılmadan -ki orayı çiban olarak o yüzden tanımlarlar- yeni cumhuriyetin her yere hakim olamayacağına kanaat getirirler ve 18 yıl önce 1920'de, Koçgiri İsyanında büyük katliamlar yapan Sakallı Nurettin Paşa'nın akrabası ama şimdi tam hatırlamıyorum, oğlu diyeceğim, yanılıyor olabilirim, Alpdoğan, Mustafa Alpdoğan, Dersim hareketinin komutanı haline getirilir ve o da Sakallı Nurettin Paşa'yı aratmaz. Çok büyük bir katliam yapar orada. Gaz kullanır, savaş uçağı kullanır. Savaş uçağını kullanan pilotlardan biri de Sabiha Gökçen'dir. Dağlara taşlara sığınan insanları, buldukları her yerde çoluk çocuk demeden öldürürler. Bunlar inkılap tarihi kitaplarında yazmaz ama Seyid Rıza vatan haini olarak ilan edilir. İsmet İnönü kendi raporunda Dersim'deki ağalık, şeyhlik düzeninin ortadan kaldırılması gerektiğini söyler, ki Dersim'de şeyhlik düzeni yoktur, seyitlik vardır. Rıza da seyittir. Seyid Rıza denir, bir Alevi dedesidir. İsyen lideri değildir. Amacı isyan da değildir. Sadece kendi düzenlerini korumak isterler ama Ankara bir defa karar vermiştir. Büyük katliamlardan sonra Seyid Rıza Eylül'de yakalanır, Elazığ'a götürülür, altı kişiyle birlikte, kendi oğluyla birlikte idam edilir. Seyid Rıza'nın heykeli bugün Dersim merkezinde dikilidir ve Aleviler açısından da Kürtler açısından da önemli bir şahsiyettir. O isyanda, Dersim İsyanında, Koçgiri İsyanında bulunmuş olan Ali Şêr, eşi Zarife hayatını kaybeder Nuri Dersimî ise yine Kürt isyan liderlerinden biri, yurt dışına kaç-

mayı başarır. Bunu biz Türkiye’de Kürtler olarak hiçbir yerde, bu şekilde özetlediğim şekilde dinlemeyiz, dinleyemeyiz. Ama Kürtler bilir, Aleviler bilir, kendi içlerinde bunu bilirler. İstedikleri kadar saklamış gizlemiş olsunlar gerçekleri. Yaşayanlar tarafından, canlı tanıkları tarafından anlatılır. Belgeselleri çekilir, kitapları yazılır, filmleri yazılır, destanları yazılır, deyişleri yazılır, anlatılagelir. Biz Sünni Kürtler de bunu biliriz, Alevi Kürtler de bunu iyi bilirler. Bu olayları anlatıyorum, birazdan bitişik nehirde Türklerin zihin dünyası veya başına gelenler nelerdi, ayrı ayrı nasıl akıyordu, onu anlatayım ki, iki ayrı zihin dünyası iki toplumda nasıl gelişti, anlaşılabilirsin.

Devam ediyorum. Dersim Katliamından sonra 1943’te Mele Mustafa Barzani bir kez daha isyan eder. Üçüncü isyanıdır. İngiliz Hava Kuvvetleri desteğiyle Bağdat tarafından yenilgiye uğrattılır, bastırılır. Barzani, İran’a geçer. İran’da da bu defa Qazî Mihemed önderliğinde Mahabad Kürt Cumhuriyeti ilan edilecektir. Mele Mustafa Barzani de onlara katılır. Oradaki isyan lideri değildir ama orada bulunur. Qazî Mihemed, İran’da Mahabad Kürt Cumhuriyetini, 1946’da Çarçira Meydanında ilan eder. Bu da o dönem Kürtlerin İran’da kurduğu bir devlettir. Maalesef ki ömrü çok kısa sürer. Qazî Mihemed, 1946’nın 22 Ocak’ında Mahabad Cumhuriyetini ilan eder. Sovyetler, İran’la bir anlaşma yaparak tekrar Kürtleri yüzüstü bırakır, Mahabad Cumhuriyetine son verilir. Qazî Mihemed, kardeşi Sebrî Qazî ve amcaoğlu Seyfi Qazî ve arkadaşlarıyla birlikte 30-31 Mart 1947’de yani cumhuriyetin ilanından sadece birkaç ay sonra aynen o meydana yani cumhuriyeti ilan ettikleri Çarçira Meydanında idam edilirler. Qazî Mihemed de İran Kürtlerinden, oradaki yürüttüğü çalışmalar, bilge kişiliğiyle Kürtlerin dünyasında önemli bir şahsiyet olarak yer alır. Türkiye’deki tarihten bunu bilmeyiz. Yani Orta Asya’daki Gök-türk yazıtlarını biliriz ama Qazî Mihemed’i kimse bilmez. Bilmesine de gerek yok çünkü Kürt yok, Kürt yoksa Qazî Mihemed de yoktur. Ondan bir yıl sonra 1947’de, 31 Mart’ta, özür dilerim bunu anlattım. Barzani ondan sonra idam edilmez, Mele Mustafa Barzani ama Rusya’ya 10 yıllık bir sürgüne gönderilir.

1955’te Türkiye, İran, Irak, Pakistan arasında, Kürtlerin kontrolünü amaçlayan Bağdat Paketi imzalanır. 57’de Suriye’de KDP⁷⁵ kurulur, genel başkanı Nureddin Zaza’dır.

1959’da Türkiye’de 49’lar Davası olarak tarihe geçen vaka yaşanır, ki bu da başka bir kırılma noktasıdır Kürtler açısından. Çünkü 1925 Şeyh Said İsyanı ve

⁷⁵ Genel başkanlığını Mesud Barzani’nin yaptığı Kürdistan Demokrat Partisi. PDK, Partiya Demokrat a Kurdistanê.

37-38 Dersim Katliamı sonrasında Kürtler büyük bir sessizliğe bürünür. Çok acılar yaşamışlardır, korkunç felaketler yaşamışlardır ve Kürtlerde neredeyse yaprak kıvıldamaz, kuş uçmaz, hiçbir örgütlenmeleri yoktur. Hiçbir hak, talep arayışları yoktur. 49'lar Davası böyle bir dönemde, Musul'da bir isyanın bastırılması sırasında öldürülen Türkmenlere karşılık, Türkiye'de de aynı sayıda Kürt'ün öldürülmesinin teklif edilmesi üzerine yaşanan bir vakadır. Bu da şöyle gelişir, olay Ankara'da duyulunca -Musul'da içinde Kürtlerin de olduğu bir grup tarafından Türkmenler katledilmiş- bu olay duyulunca Ankara'da CHP Milletvekili Asım Eren, Başbakan Adnan Menderes'e bir soru önergesi verir ve "Aynı mukabelede bulunmayacak mısınız?" diye sorar. Siyasetin havası iyice gerilir ve orada öldürülen Türkmen kadar Türkiye'de Kürt'ün öldürülmesini teklif eder. Açıktan, bir CHP milletvekili, o dönem bunu Adnan Menderes'e teklif eder. Yani suçlu olup olmadıkları önemli değil, Kürt olmaları yeterlidir öldürülmeleri için. Ankara'da toplanan Kürt öğrenciler olayı protesto eder, Meclise faks çekerler, Cumhurbaşkanı'na faks çekerler, olayı kınadıklarını belirten telgraflar iletirler ve altına "Türkiye Kürtleri" imzası atarlar. Bütün o sessizlikten sonra; sessizce geçen, korku içinde geçen yıllardan sonra atılmış ilk imzadır Kürt olarak, "Türkiye Kürtleri." İşte bu kavram bile çileden çıkmalarına yeter. "Ne demek Türkiye Kürtleri?" Onun üzerine operasyon başlar. Ankara'da tartışmalara sebep olan bu dilekçe sonrasında aralarında Apê Musa'nın,⁷⁶ Musa Anter'in de olduğu 50 Kürt ileri geleni öğrenci, genç, aydın tutuklanır. Aslında tutuklananların sayısı daha fazladır fakat hücrelerde yer yoktur, 50 kişilik yer vardır. O nedenle 50 kişiyle karar kılınır. Bir kişi yargılama başlamadan önce hayatını kaybedince sayıları 49 olarak kalır. Yargılamalar uzun sürer, ceza alırlar, gider gelir, bozulur vesaire en son, zaman aşımından dava düşer. Fakat tarihe de 49'lar Davası olarak geçen bu dava da Kürtlerin hafızasında önemli bir yer bırakır. Onların tek suçu, yazdıkları dilekçenin altına "Türkiye Kürtleri" yazmış olmalarıdır çünkü hem Ağrı İsyanı hem Şeyh Said İsyanı hem Dersim katliamından sonra artık Kürt ve Kürdistan hayalinin sonsuza kadar mezara gömüldüğü kabul edilir. Birdenbire, altında "Türkiye Kürtleri" yazan bir dilekçe Ankara'nın tüylerini diken diken eder ve neyse ki 49 kişiyi katletmezler ama bir müddet hapiste tutarlar. Buna 49'lar Davası denir, Kürtlerin tarihinde.

⁷⁶ Türkçesi, Musa Amca. 1992 yılında 72 yaşındayken, Diyarbakır'da faili meçhul bir cinayetle katledilen Musa Anter, kendisine yönelik bir saygı ifadesi olarak Kürtler arasında bu şekilde anılır.

Ondan bir yıl sonra, 1960'da bu defa 485 Kürt ileri geleni 60 darbesi sonrasında Sivas kampına yollanırlar. Bu da 27 Mayıs darbesinden dört gün sonra gerçekleşir. Onların da suçu yoktur ama 60 darbesini gerekçe göstererek "ola ki Kürtler de bir hareketlenme içerisine girerler" diye, bir önleyici tedbir mahiyetinde yapılan tutuklamadır. 485 Kürt ileri geleni Sivas'ta bir kampa götürülürler. Amacı şudur, gerekçe şudur, resmi gerekçe; sosyal bazı reformları yapabilmek, Orta Çağ'ın Türkiye'de yaşayan düzenini yıkmak; ağalık, şeyhlik gibi müesseseleri yok etmek olarak kamuoyuna açıklanır. Ama asıl korku dediğimiz gibi, 60 darbesi sonrasında başlayacak olası bir Kürt isyanının tetikleyebilecek bütün Kürt ileri gelenlerini toplamak, Sivas kampına yığmaktır. 1961'de Barzani Irak çatışmaları devam eder. Aynı yıl Menderes Türkiye'de idam edilir. 62'de Suriye'de nüfus sayımında 120 bin Kürt yabancı sayılır yani vatandaş bile sayılmaz. Hatırlarsanız 1916 yılında Sykes Picot Antlaşmasıyla Suriye'nin Kürdistan bölgesi Fransızların kontrolüne bırakılırken bile orada Kürt nüfus vardı ve kimse Kürtlerin anavatanı değildir demiyordu ama 62'ye geldiğimizde artık Suriye'deki yönetim, Kürtleri vatandaş bile kabul etmiyordu. Bırak anavatanında yaşayan öz halk olarak, vatandaş bile kabul etmiyordu. İran, Irak, Suriye ve Türkiye'de eş zamanlı olarak Kürtleri yok sayma, yok etme tarihten silme girişimleri sürdürülüyordu.

1965'te Diyarbakır'da Türkiye Kürdistan, Türkiye Kürdistan Demokrat Partisi (TKDP) kurulur. 66'da TKDP'nin genel başkanı Faik Bucak, Urfa'da bir suikastle öldürülür. Kendisi hakimdir aynı zamanda. Hukuk fakültesi mezunu bir hakimdir ve ölümü de çok trajiktir. Öldürüleceğini bilir, suikaste uğrar, yaralı kurtulur. Urfa Devlet Hastanesinde tedavi görmek üzereyken yakınlarına, "Beni burada hastane odasında yalnız bırakmayın." diye haber gönderir. Ama o sırada Ankara'dan gelen, kendilerini özel sağlık ekibi, Faik Bey'i tedavi edecek özel sağlık ekibi olarak tanımlayan beyaz önlüklü birileri hastaneye girer, odasına girerler. Onların kim olduğu sonra tespit edilmez ama onlar odadan çıktıktan kısa bir süre sonra Faik Bucak hayatını kaybeder. Aslında suikastten yaralı kurtulduğu öğrenilince muhtemelen başka bir infaz timi tarafından orada öldürülür.

1969'da Devrimci Doğu Kültür Ocakları (DDKO) kurulur. 1970'de Mart Manifestosu adıyla Irak ve Kürtler arasında otonomi antlaşması imzalanır. 1971'de Türkiye'de 12 Mart Darbesi yaşanır. 74'te Irak'ta yeniden savaş başlar, Kürtlerle Bağdat arasında. 75'te İran, Irak, Cezayir Antlaşması yapılır ve İran desteğini çekince Kürtler yine yenilirler Bağdat karşısında. 78'de PKK kurulur.

Aynı yıl Maraş'ta Alevi katliamı yaşanır, bu da Kürtler açısından Türkiye'deki bütün toplum açısından aslında hafızalarda yer etmiş Maraş Alevi Katliamı, önemli travmalardan biridir. 79'da Mele Mustafa Barzani Amerika'da tedavi görünürken hayatını kaybeder. 1980'de Türkiye'de askeri darbe yaşanır, 84'te PKK ilk silahlı eylemlerine başlar, 86'da Türkiye Cumhuriyeti devleti, ilk sınır ötesi operasyonlarına başlar. 88'de ve 89'da Irak'ta Saddam Hüseyin'in Enfal Operasyonları ve Halepçe Katliamı yaşanır.

90 Haziran'da Halkın Emek Partisi Türkiye'de kurulur ve Kürtler demokratik siyaset yoluyla mücadelenin başarı getireceğine inanırlar. Büyük bir coşku yaratır. Halkın Emek Partisi birçok Kürt siyasetçinin bir araya gelerek, koalisyon ittifak oluşturarak kurduğu büyük bir siyasi harekettir. Aynı yıl Kasım'da başbakan Süleyman Demirel Kürt realitesini tanıdığını belirtir. 12 Nisan'da Türkiye'de Kürtçe konuşmayı yasaklayan kanun kaldırılır.

91'den devam ediyorum. Nisan'da Amerika Birleşik Devletleri Irak'ta 36. paralelin kuzeyinde ABD, İngiltere ve Fransa Kuvvetlerinin korunmasında bir güvenli bölge oluşturur, ki bu da Kürtler açısından özellikle Irak Kürdistan'ında, Güney Kürdistan'da federal bir bölgenin de facto olarak kurulmasına gider. Gelişmeler artık çok hızlıdır. Vedat Aydın Diyarbakır'da aynı yıl öldürülür, hem il başkanıdır, benim de kişisel tarihimde önemlidir Vedat Aydın'ın katledilmesi çünkü 17, 18 yaşlarındaydım ve politize olmamda benim jenerasyonumda birçok Kürt genci gibi etkili bir olaydır. Vedat Aydın kaçırıldıktan üç gün sonra Diyarbakır Elazığ yolu üzerinde Maden Köprüsü civarında bedenine ağır işkenceler yapılmış, kurşunla infaz edilmiş şekilde bulunur. Cenazesinde yüz binlerce insan öfkeyle slogan atar, ben de aralarındaydım ve cenaze töreni saldırıya uğradı, tarandı, yirmiden fazla insan yaşamını yitirdi, milletvekilleri işkence yapılarak dövüldü, yüzlerce kişi yaralandı. Vedat Aydın'ın katledilmesi de kişisel ve toplumsal hafıza tarihimizde önemli bir kırılmadır.

O yılın Ekim'inde Irak Kürdistanı de facto olarak bağımsızlaştı, Bağdat'tan ayrıldı. Aynı yıl Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği dağıldı. Bir yıl sonra 92'de Demirel, 21 Mart'ta Newroz'u kutlayabileceklerini söyledi başbakan olarak ama aynı yıl Newroz kutlamalarında Şırnak, Nusaybin, Cizre'de polis saldırısı sonrası 73 Kürt, Newroz bayramında öldürüldü, katledildi. Aynı yıl yazar Musa Anter, Apê Musa, Diyarbakır'da JITEM kontrgerilla iş birliğince kaçırılıp pusuya düşürülüp öldürüldü. Aynı yıl, Irak Kürdistanı'nda Kürtler arası çatışmalar başladı. KDP, KYB yani Talabani, Barzani ve PKK güçleri ara-

sında çatışmalar başladı. Türk Silahlı Kuvvetleri KDP'ye destek verdi ve birlikte PKK'ya karşı operasyonlara başladılar. 93'te hükümet, terör örgütü olduğu gerekçesiyle PKK'luların müzakerede bulunmayı reddetti. O yıl Eşref Bitlis'in bindiği askeri helikopter düşürüldü. PKK tek taraflı ateşkes ilan etti, Cumhurbaşkanı Turgut Özal kalp yetmezliğinden öldü denildi, şüpheli ölüm olarak tarihe geçti ve ilk resmi olarak çözüm arayışı, daha başlamadan sekteye uğradı. Çünkü 24 Mayıs'ta bakanlar kurulunun af gündemiyle toplanmasından bir gün önce, Bingöl'de terhis olan 33 asker PKK'liler tarafından silahsız olmalarına rağmen katledildi. Daha sonra, bunun büyük bir provokasyon olabileceği çok tartışıldı. Talimatın Şemdin Sakık tarafından verildiği söylendi. Aynı yıl, 2 Temmuz'da Sivas'ta Alevi aydınlar diri diri yakıldı, katledildi. Ondan üç gün sonra bu defa Erzincan Başbağlar köyünde 33 sivil PKK tarafından katledildi. Başlarında Doktor Baran'ın olduğu söylendi, Dersim Eyalet Komutanı. Daha sonra kendisi intihar etti denildi, infaz edildi denildi ama bu katliam da tarihe şüpheli, tartışmalı olaylardan biri olarak geçti.

Anayasa Mahkemesi o yıl HEP'i kapattı. DEP kuruldu, DEP Milletvekili Mehmet Sincar ile DEP Batman il yönetim kurulu üyesi Metin Özdemir Batman'da faili meçhul cinayetleri araştırmak üzere gittikleri heyet çalışması sırasında katledildi, suikastle öldürüldü. Tuğgeneral Bahtiyar Aydın, Lice Tugay Komutanlığı bahçesinde uzun namlulu bir keskin nişancı atışıyla öldürüldü. Şaibeliydi, onun eşi daha sonra yıllarca bunun şaibeli olduğu yönünde çalışmalar yaptı. Sivil toplum çalışmaları yaptı. Yani barışa yaklaşıldığı her dönemde iki taraftan da provokasyonlar yapıldı, iki tarafında içine sızmış derin güçler, barış olmaması için provokasyon yapmaya devam ettiler. O gün Tansu Çiller, "Elimizde PKK'ye yardım eden 60 Kürt iş adamının listesi var." dedi ve faili meçhul cinayetler hız kazandı. Behçet Cantürk başta olmak üzere, eşbaşkanlarımızdan Pervin Buldan'ın eşi Savaş Buldan da dahil olmak üzere onlarca Kürt iş adamı bu şekilde kaçınıp JİTEM kontrgerilla tarafından Bolu, Sakarya, Sapanca üçgeninde katledildi. Yine o yıl JİTEM Grup Komutanı Binbaşı Ahmet Cem Ersever, duruşmada itiraflarda bulunmak üzere gittiği Ankara'da öldürüldü.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 2 Mart'ta 94'te altı DEP milletvekilinin dokunulmazlıklarını kaldırdı ve DEP'liler Meclis kapısında gözaltına alınarak Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından tutuklandılar. DEP kapatıldı, HADEP kuruldu. Başbakan Tansu Çiller, Newroz'un Türkiye'de resmi bayram olabileceğini 1995'te ilan etti. İlk Kürtçe TV kanalı MED TV uydudan yayına başladı

Avrupa'dan. Öcalan, Kürt sorunu siyasal çözümü için anlaşmaya hazır olduğunu ilan etti. Ama bir anlaşma sağlanamadı. Öcalan tek taraflı ateşkes ilan etti, karşılık bulmadı. 96'da HADEP kongresinde salondaki Türk bayrağı indirilip yerine Abdullah Öcalan posterinin asılması Türkiye'de büyük bir infial yarattı ve birçok siyasal girişimi baltaladı. KYB yani Kürdistan Yurtseverler Birliği, Talabani'ye ait güçlerle KDP birlikte, Irak ordu birlikleriyle Kürt otonomi bölgesine girdiler. Kürtler arasında Bağdat'ın da dahil olduğu üçlü çatışmalar yaşandı. KDP ve Irak güçleri Erbil'i, KYB ise Süleymaniye'yi ele geçirdi. O günden beri ikili iktidar Kürdistan Federal Bölgesinde devam etti.

1998'de Türkiye'nin ultimatomu neticesinde PKK lideri Öcalan Suriye'den ayrılmak zorunda kaldı. Oradan İtalya'ya geçti. 99'da Öcalan Avrupa'da sığınma hakkı istedi, kabul görmedi. 99'un başlarında Kenya'nın başkenti Nairobi'ye gitti, orada CIA ve MOSSAD'ın dahil olduğu bir ortak operasyonla Türkiye'ye teslim edildi ve 15-16 Şubat'ta da Türkiye'ye getirildi. Abdullah Öcalan o dönem de ateşkes ilan etti, PKK'nın silahlı güçlerinin hepsini sınır dışına geri çekilmesi çağrısı yaptı, PKK buna uydu. 2000 yılında Türkiye'ye karşı silahlı mücadeleye son verdiğini ve faaliyetlerine barış ve demokrasi çerçevesinde devam edeceğini açıkladı PKK. MİT Müsteşarı Şenkal Atasagun Öcalan'ın idamına karşı olduğunu ve Kürtçe televizyon yayınına desteklediğini ifade etti. O sırada İmralı'da Öcalan ile devlet arasında, hükümet değil, devlet ile Öcalan arasında görüşmeler yapıldı. PKK adını, Kürdistan Özgürlük ve Demokrasi Kongresi, KADEK olarak değiştirdi. Tüm silahlı faaliyetlerine son verdiği için bir sivil çalışma yapacağını duyurdu. Yıl 2002'ydi bu sırada.

Yine aynı yıl, Türk vatandaşlarının günlük yaşamlarında geleneksel olarak kullandıkları farklı dil ve lehçelerin öğrenilmesi hakkında yönetmelik yürürlüğe girdi. Yönetmelikti bu, yasa değildi. Adı da Kürtçe değildi, Türkçe dışındaki dillerdi. Öcalan'ın cezası ömür boyu hapis cezasına çevrildi. 2003 yılında bu defa HADEP, Anayasa Mahkemesi tarafından kapatıldı. Yine o yıl Saddam Hüseyin'in oğulları Uday ve Kusay, Musul'da öldürüldü. 2006 yılında RTÜK, Kürtçe yayın için başvuran Diyarbakır'daki Gün TV, Söz TV ve Şanlıurfa'daki Medya FM isimli radyolara Kürtçe yayın izni verdi. 2008'de Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı AKP'nin kapatılması için Anayasa Mahkemesinde dava açtı. 2009'da Abdullah Gül buna ilişkin olarak, "2009 yılında çok güzel şeyler olacak." şeklinde bir ifade kullandı. Kuzey Irak'tan Kürdistan olarak bahsetti Abdullah Gül. Yine Prag'a giderken, "Kürt sorununun çözümü için 2009 tarihi fırsattır." dedi. Kürt açılımını kurumların iş birliği olarak tarif etti. Kürt açılımla ilgili basın toplantısını Beşir Atalay, İçişleri Bakanı sıfatıyla düzenleyip

duyurdu. Recep Tayyip Erdoğan, DTP Eşbaşkanı Ahmet Türk ile Kürt açılımı konusunda görüştü. Abdullah Gül, Bitlis'in Güroymak ilçesinden Kürtçe ismiyle Norşin olarak söz etti. Erbil'e başkonsolosluk açacaklarını duyurdu Türkiye Cumhuriyeti hükümeti. Kürt açılımı kapsamında, Öcalan'ın çağrısıyla 34 kişilik bir PKK'lı grup Habur Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yaptı. İzmir'de o sırada DTP konvoyuna saldırıldı. Anayasa Mahkemesi DTP'yi kapattı. BDP kuruldu. Yaptığı toplantıda, belediye başkanları toplantısında yerel yönetim modelini tartışıp demokratik özerklik modelini parti programına aldı BDP. AKP ve BDP heyetleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinde o yıl resmi görüşme yaptı. 2011'de Şırnak Uludere ilçesinde Roboski'de 34 Kürt Köylüsü F-16'larca bombalanıp katledildi.

2012'de Türkiye'ye bir ziyaret gerçekleştirilen Mesud Barzani, PKK'ya silah bırakma çağrısı yaptı. Recep Tayyip Erdoğan, Kürtçenin seçmeli ders olacağını ilan etti. Suriye'de PYD'nin de aralarında bulunduğu Suriyeli tüm muhalif Kürt partileri Erbil'de toplandı. PYD de böylece siyaset sahnesine girmiş oldu. Mardin'de Artuklu ilçesinde Kürtçe öğretmenliği için açılan tezsiz yüksek lisans programına sınavla 250 öğrenci alındı. 2012 Ağustos ayında bu davamızın da konusu olan açlık grevleri, Abdullah Öcalan'a yönelik tecridin kaldırılması ve Kürtçenin anadil olarak kamusal alanda kullanılması talebiyle açlık grevleri yapıldı. Grev, kısa zamanda çok sayıda cezaevlerine yayıldı. 67-68. gününde açlık grevleri Abdullah Öcalan çağrısı üzerine sonlandırıldı. Aynı yıl Tayyip Erdoğan, TRT'de katıldığı bir programda İmralı Adasında Abdullah Öcalan ile görüşmelerin devam ettiğini açıkladı. Başbakanın danışmanı Yalçın Akdoğan, İmralı ile yapılan görüşmelerin silah bırakırmayı amaçladığını ifade etti. 2013 Ocak'ta DTP Eşbaşkanı Ahmet Türk ile BDP Batman Milletvekili Ayla Akat, İmralı Adasına giderek Abdullah Öcalan ile görüştü. 9 Ocak'ta KCK Yürütme Konseyi Üyesi Sakine Cansız, Kürdistan Ulusal Kongresi KNK Paris Temsilcisi Fidan Doğan ve Kürt Gençlik Hareketi Üyesi Leyla Şaylemez, Paris'te Kürt Enformasyon Bürosunda başlarından vurularak öldürüldü. Öcalan, 23 Şubat 2013'te İmralı'da Pervin Buldan, Sırrı Süreyya Önder, Altan Tan ile yaptığı ve bir MİT yetkilisinin hazır bulunduğu görüşmenin notlarının basına sızması, yayınlanması, kamuoyunda büyük bir tartışma yarattı. 21 Mart'ta Öcalan'ın silahların susturulmasını isteyen mesajı, Diyarbakır'da Newroz kutlamaları sırasında okundu. Başbakanlık, çözüm sürecine katkı sunmak üzere oluşturulan 63 kişilik Akil İnsanlar listesini açıkladı. Başbakan Erdoğan, Akil İnsanlar Heyetiyle, Dolmabahçe'deki çalışma ofisinde çözüm

süreci akil insanlar heyeti istişare toplantısında bir araya geldi. 2013 Nisan'ında Abdullah Öcalan çağrısı üzerine KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan, 8 Mayıs'tan itibaren PKK'nın silahlı güçlerinin Türkiye sınırının dışına çekileceğini açıkladı.

Bundan sonrası da davamızı doğrudan ilgilendiriyor. Dolayısıyla fezlekelelerinden değineceğim. Ama Kürtlerin son yüzyıldaki tarihleri, akılları, hafızaları bu şekilde aktı. O sırada "Türkler ne yapıyordu"yu da hızlı bir şekilde bir hatırlatmak istiyorum. Karşı karşıya gelmiş olan bu iki siyasal düşüncenin, iki halkın, iki ideolojinin, iki yapının ne dersiniz deyin kodlarında neler var; korkularında, kaygılarında neler var, hafızalarında neler var; onları açığa çıkarmak açısından ifade etmek istiyorum.

Şimdi, Türklerle ilgili de başlarken Osmanlı'dan alarak hızlı bir şekilde girmek istiyorum. Hristiyanlar, İslam hakkında ayrıntılı bir bilgi ve ilgi sahibiyken, Müslüman din adamları veya Müslüman ulema, Hristiyan dünyasına karşı "batıl dindir, bilmeye gerek" yok kayıtsızlığı içinde bulunurlar. Dolayısıyla o sırada "Batı'da ne oluyor ne bitiyor"u Müslüman dünyası, Osmanlı da dahil olmak üzere çok önemsemezler. Ama Hristiyanlar sürekli yakından takip ederler bütün gelişmeleri. Müslümanlar ihtiyaç duymaz, yeterli görürler gelişmeyi. Hristiyanların ihtiyacı vardır, Batı dünyasının. O yüzden nasıl ki Kürtler Türkleri, Türkiye'de iyi tanır, Kürtler Türkleri tanımazsa; Türkiye'de de Müslümanlar Batı'yı iyi tanımaz, Batı o dönemde Müslümanları çok iyi tanır, yakından izlerler.

Parlak zamanlarda, zafer ve üstünlük şuuruyla izah edilebilecek bir kayıtsızlık vardır. Yani hep muzafferdir, hep zaferler kazanmıştır. Bununla övünmek yeterlidir; gelişmek için, değişmek için hiçbir şeye gerek yoktur. Osmanlı'nın son dönemlerinin tartışma atmosferi de aşağı yukarı budur. O nedenle örneğin Rusya, Osmanlı'ya nazaran reformlara çok hızlı çok atılgan bir şekilde girişmiştir. Çünkü Rusya'nın, Rus toplumunun ve Rus diyelim ki yönetiminin böyle bir zafer sarhoşluğu yoktur. 1917'den sonra kendi devrimini yaptıktan sonra kendi gerçeğinin farkındadır ve hızla toparlanma ihtiyacı duyar. Osmanlı ise bir yandan yıkılırken bir yandan halen coşkulu bir şekilde, heyecanlı bir şekilde kendi geçmişiyile övünmekle yetinir. Üstünlük kompleksinden aşağılık kompleksine o kadar hızlı geçilir ki, 120 yıldır bu şok atlatılmamıştır. Çünkü bir yanda kendinizi dünyanın hakimi olarak görüyorsunuz. Gerçekten de öyle yani. Üç kıtada kök salmış Osmanlı imparatorluğu, medeniyeti her yere taşımış, İslam medeniyetini yaymış, yeni bir kültür, yeni bir dil, yeni bir tarz oluşturmuş. Sonra birdenbire duraklama, arkasından gerileme ve

yıkım başlamış ve son ana kadar da ne Osmanlılar bunu kabul ediyor ne Türkler bunu kabul edebiliyor. Sürekli bir üstünlük duygusuna sahipler. Ama birkaç yıl içinde o kadar hızlı bir yıkım yaşanır ki, neye uğradıklarını şaşırırlar ve bu defa bir aşağılık kompleksi başlar. Gerçekle yüzleşmek o kadar hızlı, o kadar ani olur ki, aşağılık kompleksi bu defa aydınların dünyasında, elitlerin dünyasında hatta İttihat ve Terakki yöneticilerini de etkileyecek şekilde bir aşağılık kompleksiyle Osmanlı devletini kurtarmaya, yeni devleti kurmaya çalışırlar. Bu psikoloji çok önemlidir çünkü Kürt-Türk ilişkilerini belirleyecek olan da bu üstünlük duygusundan aşağılık kompleksine geçişteki hızdır. İrtifa kaybı o kadar hızlıdır ki, türbülans o kadar hızlıdır ki vücut sarsılır, beden sarsılır, düşünce sarsılır, ruh dünyası sarsılır. Toparlayabilmek için akıl almaz şeyler, o nedenle yapılmaya başlanır. Bunu anlamak açısından önemlidir.

O dönemde akli başında olanlarda vardır tabii ki, Namık Kemal gibi. İslam demokrasisi, İslam insan hakları teorisini bir arada geliştirmeye çalışan ender aydınlardan biridir. İslami kavramları, cumhuriyetçi demokratik yorumlarla geliştirmeye çalışır. “‘Bir hükümet, halkın ne babasıdır ne hocasıdır ne vasisidir ne lalası.’ demiyor muydu nitekim.” der. İslami danışma ilkesi meşvereti, demokrasi haline getirir. Şurayı parlamento, icmai demokratik rızaya dönüştürür. Biatı demokratik temsil yetki devri olarak okur ve İslami hukuk çerçevesinde yorum getirmeyi ifade eden içtihadı parlamentaryasamayla, ahd-ü misakı toplumsal sözleşme gibi kavramlarla ikame etmeye çalışır. Yeni dönemi, en azından modernleşmeyi, kendi medeniyetlerine uygun bir şekilde tartışma gayreti içerisinde olan Namık Kemal gibi aydınlar da vardır o dönemde ama en nihayetinde kafa karışık. Tam bir eklektisizm, bir icapçılık, ansiklopedizm hakimdir. O kadar hızlı irtifa kaybı vardır ki, nasıl denir, teşbihte hata olmaz da yani; büyük bir dersin diyelim vizesi, finali vardır üniversitede, sınavı unutmuşsunuzdur, hiç çalışmamışsınızdır ve sabaha sınav olacağını öğrenmişsinizdir, gece saat 12.00’dir. O hızla, elinize ne bilgi geçerse; kitap, dergi, yayın, not çalışmaya öğrenmeye gayret edersiniz ya Osmanlı’nın son dönemi böyledir. O yüzden bütün bilgiler eklektiktir, yapaydır, hızla alıp uygulanmaya çalışıldıkları için de ayakları havadadır. Şerif Mardin o yüzden Jön Türk düşüncesinin soy kütüğüne, “Düşünce tarihinden çok, düşünce sosyolojisinin konusudur.” der. Yani Jön Türkler de o kadar hızlı bir arayış içerisindedirler ki. Yani düşünün ki, Cumhuriyet’in ilk dönemlerine de yansiyacak bu ama İslami öğretilerden sosyalizme, komünizmden, faşizme kadar her şeyi hızlıca öğrenme, anlama hangisi bize uygundur, hangisinden biraz alalım der-

ken ortaya bir çorba çıkar. Karma bir şey çıkar. Hepsinden biraz şeyler alınmıştır. Çünkü panikle, son vatani koruma duygusu hakimdir. O nedenle Jön Türklerin düşünce tarihindeki yeri diye bir şeyi Şerif Mardin tartışmak yerine, “Düşünce sosyolojisini tartışalım onlarınkini.” diyor çünkü düşünce tarihine sunabildikleri bir şey yok. Hepsi bir arayış içerisindedir. Düşünün ki, Osmanlı kamuoyunda basın yoluyla kanaat önderliği yapan zümre toplamda 11 kadın olmak üzere 175 kişidir. 175 toplam aydın sayısı vardır, koca Osmanlı imparatorluğunda ve bunlar da arayış içerisindedirler neler yapabileceklerine dair. Fakat hiçbirinin de uzmanlık alanı değil. Örneğin Ziya Gökalp, Türkçülüğün millileştirilmesi ve sosyolojisi üzerine çalışma yürütür, kendisi mülkiye eğitimi yarıda bırakmış bir baytar mektebi mezunudur. Ama Türkçülüğün teorisini yazar, milliyetçiliğin teorisini yazar. Küçümsemek için söyleyemiyorum, bunlar tarihi gerçekler. Zihinsel alt yapının iyi anlaşılması açısından bunlar önemlidir. O paniğin, o panik duygusunun, korkunun anlaşılması açısından, biz Kürtler tarafından anlaşılması açısından önemlidir. Türkler zaten anlamıyorlar, sorsanız “Şanlı şerefli tarih.” diyorlar. O travmanın anlaşılması açısından önemlidir. Sosyal Darwinizm örneğin, Osmanlı ve Jön Türk aydınları arasında o kadar hızlı bir şekilde kabul görür ki, sosyal Darwinizmle toplumun, toplumsal mühendislikle, toplumların yeniden var edilebileceğinin, inşa edilebileceklerini de tartışır. “Kuvvetsizler yaşayamazlar, hak güçlünüdür, ezmeyen ezilir.” Bütün bu sair hikmetler basında, edebiyatta ve özellikle gençliğe dönük neşriyatta yeniden yeniden yazılır. Yani Darwin’in bulduğu, keşfettiği evrim teorisi, sosyal Darwinizm’de de tıpatıp, birebir uygulanır diye sosyal Darwinizm yapmaya kalkarlar. “Güçlü olan ayakta kalır, zayıf olan ezilir. Dolayısıyla haklıyı, haksızı bir tarafa bırakıp güçlü olmalıyız. Nasıl güçlü olunursa, hangi yolla olunursa meşrudur.” deyip yeni bir ideoloji yaratmaya çalışırlar. Yine Şerif Mardin, “Cumhuriyet ideolojisinin benimsetildiği kuşaklar yerel, dinsel ve etnik grupları Türkiye’nin karanlık çağlarından kalma, gereksiz kalıntılar olarak görüp reddettiler. Karşılaştıklarında da birer kalıntı olarak davrandılar.” der.

Bu önemli bir tespittir. İlk gün savunmamda belirtmiştim, İslami medeniyetinin Türkiye’de Kemalizm, bazı sol çevreler tarafından yok sayılması, dışlanması gerçilik olarak adlandırılıp bir kenara bırakılması başlı başına büyük bir hataydı. Türkiye’de sağlam bir sosyolojinin üzerine bina edilmemiş mücadeleler veya ideolojiler nedeniyle çok büyük acılar yaşandı, yaşanmaya devam ediyor. Şerif Mardin de bu tespiti yapıyor, diyor ki, “Cumhuriyet ideolojisinin yetiştirdiği kuşaklar; yerel, etnik, dinsel yani Kürtler, Aleviler, Müslümanlar,

muhafazakarlar, Ermeniler yerelde olan ne varsa onların tamamını Orta Çağ'dan kalma kalıntı olarak gösterdiler ve o kalıntılarla karşılaştıklarında da kalıntı muamelesi yaptılar." Bu duyguyu, bu hafızayı da Türk aydınında nasıl geliştirildiğini anlamamız açısından önemli bir anekdot olarak belirttim. Yine, "Atatürk, siyasal olarak harekete geçirme ya da toplumsal yapıya ilişkin köklü değişikliklere girişme aracılığıyla taşrayı merkeze katmayı başaramayınca bunu ideolojiyle yapmaya çalışıyordu. Bu da ideolojiye aktarılmış çok ağır bir yükü." diyor Şerif Mardin. Yani Atatürk siyaset yoluyla, siyasal ilişkiler yoluyla toplumsal ilişkileri köklü şekilde değiştirmeye çalıştı. Taşrayı merkeze katmaya çalıştı. Bunda başarılı olamayacağını görünce ideolojiyle bunu yapmaya çalıştı. Resmi ideoloji, Kemalizm dediğimiz ideoloji, ki ideolojiyle bunu yapmak ideolojiye ağır bir yük yüklemektir çünkü bu da mümkün değildir. Bugün yaşadığımız travmaların, acıların altında yatan bir neden de budur.

Erken cumhuriyet dönemi de dahil olmak üzere Atatürkçülük nedir, Kemalizm nedir tartışmaları da bizi yakından ilgilendiriyor. Çünkü bizim muhatap olduğumuz Kemalizm başka bir şeydir, Atatürkçülerin kendi içlerinde bugün sosyalizmden ulusalcılığa yelpaze bir yelpaze içerisinde savundukları Kemalizmler başka bir şeydir. Hangi Atatürk, hangi Kemalizm sorusu halen ortadadır. Cevabı yoktur. Hatta bu konuda yazılmış bir ortak kitap vardır. Çok sayıda yazar bir araya gelirler ve Atatürkçülüğü tariflemeye çalışırlar. Çetin Altan halkçılığı vurgular mesela, Atilla İlhan devrimciliği vurgular. Onlar dışında hepsi o özü, Batı uygarlığını, Türk toplumuna mal etme hareketini ve bunun özü olarak da laiklikte görürler. Nihat Erim, bu misyonu "akıl diktatörlüğü" şiarıyla tanımlar. Daha muktedir olanlar gerçekçilik ilkesini ilave ederler vesaire. Ama tek bir Kemalizm tanımı üzerinde hiç kimse uzlaşamaz. Çünkü tek bir Kemalizm uygulaması yoktur. Tek bir Atatürkçülük uygulaması yoktur. Yere göre, zamana göre, muhatabına göre farklı uygulamalara "Kemalizm" dediler. Her kilidi açan maymuncuk gibi kullandılar. Halen de Atatürkçüler, Kemalistler kendi içlerinde bunu tartışıp duruyorlar. Bunun mağdurlarının ne düşündüğü, mağdurlarının neyle karşılaştığı da çok umurlarında değil. Çünkü o yıllarda, en nihayetinde bu travmayla, panik halinde bir ideoloji oluşturulmaya çalışılırken Kemalizmin Avrupa'daki faşizmden de İtalya'daki faşizmden de Sovyet Rusya'daki sosyalizmden de ve yereldeki İslam'dan da bir şeyler alma gayreti vardır. Ne olduğunu, ne olacağını kendisi de tam olarak bilmez. Bir karar veremez. Dediğim gibi, eklektiktir. Acil olan, ihtiyaç olan neyse onu uygularlar, ona Kemalizm derler. Atatürk de sürekli,

bunun üzerine ideoloji inşa etmeye çalışır. Sağdan sola savrulur. Irkçı tanımlamalar, uygulamalar da yapar, halkçı uygulamalar da yapar. Hangisi Kemalizm diye sorsanız yaşasaydı herhalde bugün kendisi de kolay kolay tarifleyemezdi.

Onları ilk gün kısmen aktarmıştım ama burada yine kısaca bi' değineyim. Çünkü çok önemli. 1921 yılına dek örneğin iktidar ne hoşgörü gösterebiliyor ne de başından atabildiği bir komünizm hayaletiyle yaşar. Bütün Kemalist iktidarların tamamı. Taha Akyol bir araştırma yapar mesela, 1919'dan 22'ye kadar üç yılda, Mustafa Kemal en az 150 kez sol anlamlı kelime kullanır. Yani pronoterya, işçiler, burjuvazi, emperyalizm, kapitalizm gibi, 19-22 arasında yaptığı konuşmalarda. Oysa 22'den 29'a kadar yedi yıl boyunca ise sadece dokuz kez buna benzer kavram kullanır. Yani o yıllarda kafa o kadar karışık ki. Bir gözü Moskova'dadır, bir gözü Almanya'dadır. Ne yapacaklarını tam olarak bilemezler. Az önce anlattım, Kürtlerin tarihi kendi mecrasında akarken, Kürt isyanları Irak'ta, Suriye'de, Türkiye'de farklı mecralarda akarken, Ankara'nın kurucu iktidarı henüz ne yapacağına karar verebilmiş değildir. Ama öylesine bir pragmatizme ihtiyaçları var ki... Çünkü bütün halkı harekete geçirmek zorundalar. Bütün toplumu İttihatçıların etrafında örgütlemek zorundalar. Dolayısıyla İslami söylemden de vazgeçemiyorlar bir türlü. Dediğim gibi, İtalyan faşizmiyle yakından ilgilenirler. Örneğin Kemalizmi uluslararası düzlemde Sovyetler Birliği ve İtalya ile aynı seviyeye yükseltecek, kendine özgü bir doktrin arayışıyla hareket ederler. O ani irtifa kaybı, üstünlük duygusundan aşağılık duygusuna hızlı geçişle birlikte, yeni dünyada İtalya ve Sovyet Rusya yani faşizm, komünizm, sosyalizm rağbet görüyor. Kemalizmi de Türkiye'de bu mertebeye ulaştırmak lazım, çita orasıdır diye düşünüyorlar. O iki ülkeye de ziyaretler gerçekleştiriyorlar. Yine o dönemde Kadro diye doktriner bir dergi çıkarıyorlar. Bunu çıkaranlar da Türkiye'deki Komünist Parti dönemleridir. Örneğin Recep Peker, CHP Genel Sekreteri olarak, Falih Rıfkı Atay ile birlikte Moskova'da, Roma'da gözlemler yapar, rapor yazarlar. Kemalizmin faşizme ne kadar yakın olduğunu öve öve anlatırlar. Recep Peker, Hitler'i öve öve bitiremez. "Bir defa onu" diyor, "dinledim" diyor, "Almanya'da. Muhteşem etkinlikleri ve fikirleri kesinlikle başarılı olacak." diyor. Bugünden baktığımızda dedim ya; sarih, açık olarak görünen şeyler anda yaşarken fark edilemez. Yani Recep Peker'i suçlamak için, CHP'yi suçlamak için söylemiyorum bunları. O gün faşizm, Hitler revaçtadır. Ulusları kurtaracak düşünce gibidir. Bugün insanlar birbirine faşist diye hakaret ediyorlar, o gün övgü sözcüğüdür. Cumhuriyet gazetesi, "Faşist Almanya'ya selam" diye

manşet atar. Yani Türklerin, Türk hükümetinin tarihi bu şekilde akmaya devam eder. İsmet İnönü örneğin 32 yılında başbakanken yayına başlayan Kadro dergisinin üç yılın sonunda kendisi bile radikal bulur ve kapatılmasına karar verir. Ama en nihayetinde dergi, Kemalizmin anti liberal olarak müjdelediği ve arzuladığı bir dünyanın üçüncü dayanağı olarak Kemalizmi sunmayı başarır. Bolşevist ve faşist devrimlerin öğretilerin gücünü ve aralarında Şevket Süreyya Aydemir, Vedat Nedim Tör, Burhan Asaf Belge, Yakup Kadri Karaosmanoğlu'nun bulunduğu Kadro yazarları Kemalizmi başlı başına bir doktrin olarak radikalleştirir ve katılaştırırlar.

Kemalist Cumhuriyetin birçok düşmanı vardır. Kimi hayalidir kimi gerçektir ama en büyük düşmanlarından biri Osmanlı'dır, Osmanlı geçmiştir. Ondan kurtulmadan ileriye gidilemeyeceğine inanılır. O yüzden Cumhuriyet bir kopuş devrimi olarak ele alınır. Osmanlı'ya ait ne varsa hafızalardan, kayıtlardan, arşivlerden silinmek istenir. Bunun için de Osmanlı geçmişi bir ihanet dönemi kabul eder ve reddeder. Kemalist devrim geçmişi süpürür ve ulusun ilerleme hareketine engel oluşturan her şeyi yok eder. "Fakat fiiliyatta Türk olan hiçbir şeye, Türk kanında, Türk ırkında barınan hiçbir şeye dokunulmaz." der tarihçi Tekin Alp. Geriye kalan her şeyi yok etme amacındadır. Dokunmadığı tek şey Türk kanından, Türk ırkından olanlardır. Kızıl elma yani "Türk İmparatorluğu idealinin gerçekleştiği yerdir burası." diyor, "Kemalizm, onun sancağıdır." Örneğin yazar Celal Nuri o dönemde şunu yazar, "Devrim dediğimiz Türk ulusunu Osmanlılıktan kurtarmayı hedefler." Yani Kemalist devrim nedir diye tarifler deseniz Celal Nuri bu şekilde tanımlamış. "Kemalist devrimi Osmanlılıktan kurtulmadır." Ki halen Abdülhamit-Erdoğan benzetmeleri, Adnan Menderes-Erdoğan göndermeleri, Cumhuriyet-Osmanlı tartışmaları, Kemalistler ile muhafazakarlar arasındaki Osmanlıcılar diye arasındaki tartışmanın temel konusudur ve iki ayrı akım kanat olarak siyasette de toplumsal sosyolojide de akararak bugünlere kadar gelmişlerdir. Mesela Türk klasik müziği yozlaşmış olarak kabul edilmiş ve Türk karşıtı ilan edilmiş o dönemde çünkü Osmanlılar aracılığıyla Bizans'tan gelmiştir. 26 yılında bu müziğin öğrenimi yasaklanır ardından 34 yılında radyoda yayın dışı bırakılır. "Bu geleneksel müziktir."⁷⁷ geleneksel müzik. O zamandan beri fes, peçe, çarşaf, tekke ve medreseyle birlikte tarihin tozlu sayfalarında unutulmaya terk edilerek Osmanlı dilinin ve tarihinin yanına yerleşti yani tarihin çöplüğüne gönder-

⁷⁷ Anlaşılamayan birkaç kelime.

dik o müziği.” diyor. Onun yerine ne var? Onun yerine Mustafa Kemal’in onuruna oratoryolar hatta opera teşvik edilir. İlk opera Özsoy, Turan ile İran arasındaki dostluğa bir övgü olarak sahnelenir.

Türk ırkında geçmişin uğursuz izleri, bedeninde de uğursuz izleri olduğu kabul edilir. Olumsuz, çelimsiz, saçma sapan bir beden vardır, bu bedenin de iyileştirilmesi lazım, tıpkı Almanların yaptığı gibi Alman Nazizminin yaptığı gibi. Osmanlı’dan kalma felaketlerdir bunlar, Kemalizme göre. Bunun da iyileşmesi lazım ve parti bu konuda sıkı tedbirler alır. Bu konuyu o kadar önemser ki, her yerde 12-30 yaş arası kadınlar ile 12-45 yaş arası erkekler için spor zorunlu kılınır. Neresi hariç? Kürt bölgesi hariç. Türklere zorunlu, Kürtlere bu da zorunlu değil. “Spor yapmayabilirsiniz, siz çelimsiz kalabilirsiniz.” denmiş oluyor. Ama bedenin kendisi, insan bedeninin kendisi bile Osmanlı’nın mirası olarak görülür, çelimsiz bırakan odur. “Biz Türk ırkını sporla, bedenle de düzelterek.” denir. Şöyle yazar, zaferden sonra 30’lu yıllarda Tekin Alp, “Bütün ülke, gelişmek için Osmanlı’dan farklı, yeni tipte bir Türkiye’ye ihtiyaç duymuştur. Bütün yeni rejimler kökleşebilmek amacıyla kendi insan tiplerini inşa etmek için bir savaş yürütür. Komünizm, faşizm, Nazizm, Siyonizm, hepsi de kendi insan türlerinin oluşumuna birinci planda önem atfetmişlerdir.” Zafer kazanılmadan önce kullanılan dil başkadır, zafer kazanıldıktan sonra dil ve uygulama her zaman başkadır.

Bunları bu çelişkileri ortaya koymak için bunları belirtiyorum. Bu, en çok Mustafa Kemal’de fark edilir. Örneğin Mustafa Kemal, Kurtuluş Savaşı boyunca mutedil bir dil kullanır. İslami kavramlar kullanır. Meclis namaz eşliğinde, cuma namazı eşliğinde açılır. Kürt, Kürdistan beylerine, şeyhlerine met-hiyeler dizilir. Ama şöyle söyler zaferden sonra, “Şu an ulus isyan etti ve egemenliği uygulamayı kendi üstlenmeye karar verdi. Hiçbir şeyin karşı koyamayacağı bir oldu bitti söz konusudur. Bu Meclisin her bir üyesinin doğal halk üzerinde temellerinin, temellerine bu bakış açısına katılması uygun olur. Ters durumda kaçınılmaz gerçeklik gerçekliğin olguları değişmez. Fakat kellelerin düştüğü görülebilir.” 1923 yılında devrim yasaları her şeyin üstündedir.” Der ki 1924’te, “Saltanat olmadan halifelik olamayacak.” diyenler var. Eğer tabii birkaç kelle koparılmazsa.” Bunlar, Atatürk’ün Nutuk’unda kendi yazar ve Meclisteki komisyon toplantısına katılarak bizzat kendi ağzıyla bunları ifade eder. Çünkü komisyon tartışmalarında milletvekilleri, halifelik gerekli mi değil mi, saltanat kaldırılmalı mı değil mi tartışması yürütülürken bir türlü işin içinde çıkılmaz, kendisi bunu duyar ve Mecliste komisyon odasına girer

bunu söyler. Der ki yani, “İlle birkaç kellenin mi gitmesi lazım bu kararı almanız için?” Karar alınır tabii ki hemen. Çünkü kelle daha kıymetlidir o sırada. Mesela Mustafa Kemal ve ekibinin gözünde, iktidara karşı çıkmak mevcut haliyle ulusa karşı çıkmak anlamına gelir. Yakup Kadri Karaosmanoğlu şöyle der, şapkanın kullanılmasına karşı çıkanlara karşı bunu söylüyor, bakın, “Bunları sadece gerici olarak nitelerek doğru değildir. Bunlar vatana ve millete ihanet etmişlerdir.” Hepsini bir şapkadan söz ediyoruz. Şapka kanununa uymak istemeyenlerle ilgili Yakup Kadri Karaosmanoğlu’nun yazdığı. Tıpkı bugün iktidarı yöneltilen eleştiri, devlete, millete, vatana her şeye ihanettir ya. Kurucu iktidar döneminde de benzer şeyler yaşanır. Zaten şu anda “ikinci kuruluş” demelerinin nedeni budur. Tayyip Erdoğan ve ekibinin buralardan benzerlikle, ilhamla kısmen Abdülhamit’in yaptıklarını, kısmen İttihat Terakki’nin yaptıklarını kopyalayarak ikinci dönemi kendi Cumhuriyetleri olarak inşa ediyorlar. Şair Yusuf Ziya Ortaç mesela o zaman, ezandan aşırıyla Allah-u Ekber yerine “Atatürk Ekber Atatürk Ekber, Atatürk büyüktür Atatürk büyüktür” diye dizeler yazıyor. Hatırlarsanız, Yasin Aktay da yakın zamanda peygamber ilan etmişti Tayyip Erdoğan’ı. Çok benzer şeyler yaşanmış o dönem ve bu dönem.

En nihayetinde Kemalist devrim, yeni insan yaratmak isteniyordu ve Kemalist devrimin el kitabını Mustafa Kemal kaleme aldı, bunlar Fransızcaya da çevrildi. “Kanla yapılan devrimler daha sağlamdır.” diye Mustafa Kemal ısrarla baskının, zorun gerekli olduğunu anlatmaya çalıştı. Gazeteci Peyami Safa devrim el kitabında şöyle der, “Kemalizm bu ülkeyi kurtardıktan ve birliğini sağladıktan sonra Türk toprağını ve kafasını betondan inşa etti. Kemalizm, ahşaptan derme çatma binaların ve ahşap kafaların yıkılıp betonlaştırılmasıdır.” demiştir mesela.

Nazizimle bağlantılarını ve etkilerini anlattım oralara geri dönmek istemiyorum. Kemalist milliyetçilik de kendi milliyetçilik anlayışını kurarken hem kafası karışıktır; Türk kanı, Türk ırkı, Türk vatandaşı, Türk soyu, Türk üst kimliği, Müslüman ortak kimliği... Kafa tam karmakarışıktır yani. “Türk”ten kimin ne anladığını Türkler de bilmiyor. Sorun Türkiye’de yaşayan Türklere, anket yapılsın, “Türk nedir?” diye, herkes başka bir cevap verecek çünkü kuruluştan itibaren yanlış tariflendi veya yanlış anlatıldı. Yanlış kurgulandı. Bir sürü tanım, bir sürü kavram kargaşası, pratikte uygulamayla hayata geçirildi. Halen öyledir yani bazen üst kimliktir, bazen ırktır, bazen şanlı millettir. Bazen Kürtler Türk’tür, bazen Türk’ler Kürt’tür, bazen herkes Kürt’tür, bazen dünyanın tamamı Türk’tür, bazen bir kısmı, bazen vatandaşlar Türk’tür, bazen

Bulgaristan, Almanya, Kıbrıs'ta, Azerbaycan'da yaşayanlar sadece Türk'tür. Duruma göre, ihtiyaç oldukça değişen pragmatist bir tanımı vardır Türkçülüğün. Ama en ateşli savunucularından Mahmut Esat Bozkurt, dönemin Adalet Bakanı'dır, "Türk devrimi saf Türklerin elinde kalmalıdır. Başkasının yardımıyla gerçekleşen devrimler başkasına borçlu kalır. Bu borç ödenemez. Türklerin en kötüsü, Türk olmayanların en iyisinden daha iyidir." Bir başka metinde Bakan Bey şöyle diyor, "Benim fikrim şudur; dost düşman herkes ve dağlar bilmelidir ki bu ülkenin efendisi Türk'tür. Saf Türk olmayanların Türk vatanında tek bir hakları vardır; hizmetkar olma, köle olma hakkı. Biz dünyanın en özgür ülkesinde yaşıyoruz ve bu ülkenin adı Türkiye'dir. Milletvekillerinin en gizli fikirlerini ifade edebildiği bundan daha uygun hiçbir yer yoktur. Ben de sözlerimi duygularımı gizlemeyeceğim." diyerek duygularını bu şekilde açıklamıştır. Irkçılık yaptığının farkında bile değildir. İşte savunulan bu düşünceler, halen Türkiye'de bir ana akım siyasi çizgi şeklinde varlığını sürdürüyor, geliyor.

Peki saf Türklük nasıl yaratılacak? Saf Türklük yaratılırken gayrimüslimler için yani Türk olmayan Hristiyan topluluklar için öngörülen şey mübadeledir, sürgündür, mallarına el koymadır. İzmir'deki gayrimüslimlerin mallarını yıkılması da dahil, üç yüz bin Pontus Rum'un gönderilmesi de dahil olmak üzere etnik temizliğin bütün çeşitleri kullanılır. Anadolu'da saf Türklük hakim olsun, devlet sadece Türklerin devleti olsun, Türk hakimiyeti oluşsun diye.

O sırada Kürt isyanlarına karşı da acımazca bir baskı uygulanır. Kürt, Arap politikası gayrimüslim politikasından farklı şekillenir. Çünkü Müslüman halklardır Kürtler ve Araplar. Ama en nihayetinde mesela Talat Paşa, Ermeni Soykırımının faillerinden Talat Paşa şöyle der, "Kürt göçmen ve mültecilerin sayısı, yeni yerleştikleri yerlerde nüfusun yüzde beşini aşmamalıdır. Şeyh, imam ya da yöneticilerinin birbiriyle teması engellenmelidir. Önleyici tedbirler alınmalı. 1914'ten itibaren Kürt milliyetçilerinin Bitlis'te ve Barzan bölgesinde gelişmesi büyük tehdittir." Yani kafasındaki tehdit sadece gayrimüslimlere ilişkin değildir. Saf, ari, Türk etnik kimliği yaratmak üzere daha çok bir programa girerler, ki bu bahsettiğimiz, İttihat Terakki'nin anlayışıdır. Henüz Cumhuriyet'e, Kemalist döneme gelmemişizdir. Türk ocakları bunun için kurulur. Doğu, Güneydoğu Anadolu diye tabir etmeye başladıkları Kürdistan Bölgesi başta olmak üzere, Türkçülük faaliyetleri yürütürler. Bölgeye her tür [...]78 gir-

⁷⁸ Anlaşılmayan birkaç kelime.

mesine ordu karşı çıkar. Spor yasasının uygulanmasına karşı çıkıldığı gibi, oranın gelişmesi tehditler, ekonomik olarak gelişmemelidir. “Kürt direnişisi milliyetçilik karşıtı, feodal, devrim karşıtıdır.” Yunus Nadi en azından, böyle yazar. “Kim ki Türklerin düşmanlarının safına katılırsa karşısında Türk’ün kılıcı, Türk’ün darağacını bulacaktır.” Ama Cumhuriyet’in kendisi de farkındadır ki bu bir feodalite, bu bir devrim karşıtlığı değil, bir Kürt aydınlanmasıdır. Bunu da İstiklal Mahkemesi heyeti, gerekçeli kararında yazar. Şunu der, “Ebedi Türk vatanının Doğu vilayetlerinde patlak veren son isyanın nedenleri ve kökenleri, çok uzak olmayan bir geçmişten üç tarafı Türk olmayan ve gayrimüslim ırklarla çevrili Bosna ve Hersek’te patlak vermiş isyanlarla, beş yüz yıllık bir kardeşliğe rağmen Arnavutları, hemşerilerine her zaman çok büyük şefkat göstermiş Türkleri sırtından vurmaya yöneltmiş isyanlarla aynıdır. Kürt devrimini yaratmış olan ideal ve hedef, Suriye’yi ve Filistin’i karıştırmış olanlarla aynıdır.” İstiklal Mahkemesi burada Kürt devriminden söz eder, Kürt aydınlanmasından söz eder, Kürt feodalitesinden değil. Bastırılan şey Kürt feodalitesi değil, devrim karşıtlığı değil, bastırılmak istenen Kürt devrimi, Kürt aydınlanmasıdır.

Şimdi günümüz Türkiye’sine gelinceye kadar tabii ki çok ciddi siyasi gelişmeler yaşanır ama kronolojik olarak da hızlı gidebilmek açısından belirteyim, siyasal İslamcılığı ve Türk milliyetçiliğini ana hatlarıyla birlikte sosyopsikolojik alt yapısıyla birlikte biraz anlatmaya çalıştım. Fakat Kemalizm hiçbir zaman ne devlette ne toplumda tam olarak kök salamaz. Bunu en çok nereden biliriz, askeri darbelerden biliriz. Çünkü ordu bu iddiayla veya bu görev tanımıyla, on yılda bir darbe yapar. Kemalizm’den sapılmıştır, tekrar devleti, milleti yoluna koymaya çalışır. İşte 60 darbesi de böyledir; 71, 12 Mart darbesi de böyledir. Atatürkçü reformlar gerçekleştirmeyi, istikrarı dayatmayı ve Kemalizm’in ilkelerini onarmayı buyurur ordu. “Bunu yapmazlarsa on yılda bir de olsa, beş yılda bir de olsa devreye girerim.” şeklinde ordunun, Kemalizm’in hayata geçirilmesini garantiye alma altına alma gibi bir misyonu vardır her zaman. 12 Mart darbesi Türkiye siyasi tarihi açısından önemlidir. Çünkü 71 yılına gelinceye kadar, Türkiye’de ana akım sol oldukça güçlenmiştir ve Türkiye’nin aslında esas kurtuluşunu, çıkışını sağlayabilecek bütün o sol hareketle sol tartışmalar, 12 Mart darbesiyle birlikte, arkasından 80 askeri darbesiyle birlikte çok ağır şekilde geriletilir ve Türkiye, bir daha kendine gelemeyecek şekilde büyük acı ittifaklara diyelim acı ittifaklara, milliyetçi cephe ittifaklarına sahne olur.

Şimdi biraz o kısımlara gelmek istiyorum çünkü kafalarda yer eden şey, Türkiye’de Kürtler dışında, Aleviler dışında bir de solun, sosyalizmin düşman,

vatan haini tehdidi olduğudur. Bu da büyük bir yalandır. Sabah anlatmaya çalıştığım, o beyindeki frontal bölgeye bilgi zehirlenmesi yükleyen ajitasyon merkezinin yalanlarından biridir. Sol Türkiye’de her zaman büyük kurtuluş umuduydu, en saf en temiz olan akımdı, halen öyledir ama en çok bedeli ödeyen, en çok vatan hainliğiyle suçlanandır. Sol hırsız değildir, solun hataları vardır. Günahsız değildir ama vatan haini değildir. Sol yolsuzluk yapmamıştır, sol halka karşı ihanette bulunmamış, vatanına ihanet etmemiş, doğasını talan etmemiştir. Ama en büyük günah keçisi Türkiye’de, yine sol olmuştur. Kürtler açısından da Türkiye’deki sol tarihin gelişimi önemlidir. Çünkü zaman zaman buluşmuş, ayrılmış, bir araya gelmiş ama en nihayetinde aynı denize doğru akmaya çalışan iki nehir gibi, yan yana akmayı başarmışlardır. Kürtler ve Türkiye solunun birleştiği her yerde umut büyümüş, dağıldıkları her noktada da saldırılar artmış, umut azalmıştır. Çünkü öyle bir noktadayız ki, artık konuşmamın sonunda oraya bağlayıp bitireceğim ama bir cümle olarak belirteyim. HDP bu nedenle kıymetliydi, bu nedenle önemliydi, dağıtmaya çalıştıkları şey buydu işte.

Nitekim Kenan Evren 1980 darbesini yaptığında, “Bir sağdan bir soldan astık.” vesare falan filan dese de asıl hedefi soldur. 80 darbesinin asıl hedefi soldur, sosyalizmdir. 12 Mart 1971 darbesinden sonra toparlanmaya çalışan solu 80’de tank paletleriyle ezip bir daha ayağa kalmayacak hale getirmektir. Kemalist devrim yaptıklarını iddia eden Kenan Evren, Kuran okumaya hevesli gibi görünen davranışları, bütün Alevi köylerinde cami inşa etme faaliyetleri, imam hatipleri yaygınlaştırma faaliyetleriyle solun yerine İslam’ı ikam etmeye çalışmış ve bugünkü iktidarın temellerini atmıştır. Yapılan darbe bir Kemalist girişim darbesi değil, yeşil siyasal İslamcılık darbesidir ve o günden beri darbe devam etmektedir. Darbe bitmiş değil. Siyasal İslamcılar darbenin mağduru değil, darbenin ürünüdürler. Bugünkü iktidar da darbenin sonucudur. 1980 darbesini gerçekleştiren cunta göstermelik yargılansa bile 1980 darbesi henüz bitmiş değil. Nitekim birçok yazar, 80 darbesinin bitiş tarihi olarak tam bir tarih veremezler, bence de vermemeleri lazım. Çünkü 80 darbesi bütün kuruluşları ve zihinleriyle devam ediyor. Süregelen bir darbe süreci söz konusudur. 12 Eylül askeri darbesi, Türk İslam sentezini benimser. Esin kaynağı da Seyid Ahmet Arvası’dır. Onun eserlerinden alıntılar yapılır ve müfredata da benzer dersler konulur. Turgut Özal’dan Recep Tayyip Erdoğan’a kadar da o gelenek devralınır, sürdürülür. En nihayetinde düşman olarak kodlanan Kürtler, Ale-

viler, sosyalistler karşısında bir büyük cephe yaratılır. Özal'dan itibaren o büyük cephe zaman zaman milliyetçi, zaman zaman orta direk, sınıf temelli zaman zaman da inanç temelli olarak varlığını sürdürür.

Solun buradaki hikayesiyle bu süreci anlatımımı tamamlamak istiyorum. Dediğim gibi Türkiye solu, aslında Mustafa Suphilerle birlikte Kurtuluş Savaşı'nın ilk yıllarında ulusal kurtuluş mücadelesinin içinde yer almak isterler. Rengini vermek isterler. Bütün iyi niyetleriyle, bütün güçleriyle Ankara'daki mücadelenin yanında yer almak isterler. Mustafa Kemal'in bir gözü Moskova'ya dönüktür. Oradan yardım da alır; para, silah yardımı da alır ama sadece onlar gelmez, Mustafa Suphi ile arkadaşları da gelir. Önceki konuşmalarında anlattığım gibi Karadeniz'de gemileri batırılır ve katledilir, boğdururlar. Ondan sonra Türkiye'de solun ciddi bir şekilde esamesi okunmaz. Sol neredeyse Türkiye'de yokmuş gibi, sosyalizm Türkiye'de yokmuş gibi ortadan kalkar bir anda. Oysa Rusya'da Ekim Devrimi yaşanmıştır ve Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği vardır. Türkiye'nin komşu ülkesidir. Kürtler 37-38'de Dersim Katliamıyla birlikte sindirilir, sosyalistler sindirilir. Aleviler, Alevi kıyımıyla sindirilir. Cumhuriyet'in üç temel iç düşmanı olarak kodlanan güç, sessizliğe bürünür. Ne zamana kadar? 60'lı yıllara 1960'larda dünya genelinde esen sol rüzgarların etkilerinin Türkiye'de görülmesiyle birlikte, üniversite gençliğinde yeniden alevlenir sol düşünceler, sol rüzgar. O sırada CHP'de bundan etkilenir, Bülent Ecevit ortanın solunu tanımlamaya çalışır. Türkiye sosyalistleri kendi aralarında yeni yeni fikir tartışmalarına başlamıştır. Üniversitelerde gençlik önderleri bu işin öncüleridir. CHP ortanın solu olarak Ecevit ile birlikte kendini tarifler ama CHP'nin kafası, daha Cumhuriyet'in kuruluşundan itibaren karışık, halen düzelmiş değil. Yani Kemalizm'in o kafa karışıklığı, bir oradan bir buradan eklektik kurduğu ideoloji kurumsal, kurumsal olarak CHP'yi o dönemde de, 60'lı yıllarda da ortanın solundan ortanın sağına kadar savurur durur.

12 Mart'ta darbeden sonra bir kopuş yaşanır 70'li yıllarda ama ondan önce 68 ve sol gençlik liderleri zaten döneme damgasını vurmuşlardır. Yaşları 22, 24, 25, 27 olan, en yaşlıları 27 olduğu ama 20'li yaşlardaki bu gençler, Türkiye'nin belki de Cumhuriyet tarihinin görüp görebildiği en parlak zekalarıdır. Kimler vardır mesela; Deniz Gezmiş ve arkadaşları vardır, Hüseyin [İnan] ve Yusuf [Aslan] vardır. Mesela Mahir Çayan vardır, 20'li yaşlardadır bunlar. Mesela o dönemde Kürt hareketinde 80'lerde ortaya çıkacak gençlik de böyledir, Mazlum Doğan 24 yaşındadır. İbrahim Kaypakkaya 24 yaşındadır. Bunların

hepsi büyük teoriler yazarlar. Sadece eylemin öncüleri değillerdir, büyük teoriler yazarlar. Yani bugün 20, 22 yaşındaki gençler ellerinde telefon şey oynarken, bilmem iddia, bahis oynarken o yıllarda Türkiye'nin 20'li yaşlardaki gençleri dünyayı sarsacak kuramsal teoriler yazıyorlardı ve bunu eyleme dökmek için öncülükler yapıyorlardı. Tabii daha sonradan sol kendi içinde paramparça oldu, ayrıldı, farklı fraksiyonlar, farklı akımlar gelişti ama o döneme damgasını vuran gençlik, halen bugün Türkiye sol, sosyalist hareketinin hem ideolojik öncülüğünü yapıyorlar hem de birer mitolojik figür olarak duygusal öncülüğünü yapmaya devam ediyorlar.

O dönemin ilk örgütlenmelerinden biri TİP'in varlığı, Türkiye İşçi Partisinin kurulması, parlamenter sisteme dahil olma çabaları, gösterdikleri kısmi başarı, Mehmet Ali Aybar, Behice Boranların çabaları Kürt halkıyla ilişkileri, Kürt sorununu tariflemeleri, parti içinde bunun tartışmaları... Yani sol kendi içinde kıpır kıpır bir tartışma yaşarken kimi Kemalizm'in kafa karışıklığını gidermeye çalışıyor, kimi Kemalizmi güncellemeye çalışıyor, milli demokratik devrim gibi Mihri Belli'nin yapmaya çalıştığı Kemalizmi bir ileri aşama ileri Kemalizm, ileri Atatürkçülük dediği noktaya taşıma gibi çalışmaları vardı. Sadun Aren, Nihat Sargın gibi Türkiye sosyalist dünyasının kavramlarını, kuramlarını geliştirmeye çalışan ideologlar vardı. Belki iktidara gelemiyorlardı, parlamentoya girseler de bugünkü gibi linç ediliyorlardı ama Türkiye'de ana vicdanı, erdem sözleşmesini yani bozulmuş olan erdem sözleşmesini yeniden kurmaya çalışan, dünyayı anlamaya çalışan en önemli siyasal güçler, akımlardı bunlar. Yine o dönemde, yeniden kurulmuş olan Türkiye Komünist Partisi (TKP) bunlardan biriydi. Fakat Hikmet Kıvılcımlı, Mihri Belli yeniden sol ve sosyalizm tartışmalarını öğrenci gençlikten köylüye, işçiye taşıma gayreti içinde olanların hepsi, şu veya bu eksiklerine, hatalarına rağmen Cumhuriyet'in hatalarıyla yüzleşme konusunda bir çaba bir arayış içerisindeydiler ki bu, Kürt dünyası dışında Türk dünyasında bir ilkti. Yani Cumhuriyet kurulduktan sonra ilk defa Türkler kendi içlerinde bunu tartışıyorlardı. Çok ileri aşamalara gitmemek kaydıyla Cumhuriyet'in kuruluş felsefesi Kemalizmin ana ruhunu, kodunu sorgulamamak şeklinde olsa da bir arayış olduğu kesindi. Ama bununla birlikte, az önce isimlerini andığım sosyalizm ve devrim liderleri olarak hayatlarını kaybetmiş Türk gençlerinden doğrudan bunu sorgulayanlar, yazarlar vardı, yaşları 22, 24. Mesela Mahir Çayan. Mahir Çayan, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını en net, en keskin şekilde savunanlardan biriydi. Daha sonra İbrahim Kaypakkaya. Kürdistan'ın bir sömürge olarak tarif-

lenmesi gerektiğini, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını savundu. Bunlardan birisi Samsunlu, birisi Çorumlu iki Türk gencidir. Biri Kızıldere’de sıkıştırılarak infaz edildi, öbürü Diyarbakır Cezaevinde işkenceyle öldürüldü Kaypakkaya. Bunlar Türk halkının değerleridir. Bugün ismini ananları terör örgütünün bilmem terörü övmekle anıyorlar ki, gurur duyması lazım gelenler bunlar işte. Topal Osman’ı anacağınıza bunu anın diyeceğim de nereden anlayacaklar ki kendi tarihlerinin bu kıymetlerini? Mahir Çayan’ın, Deniz Gezmiş’in, Hüseyin İnan’ın, Kaypakkaya’nın kıymetini anlamayanlar Kürt’ün kıymetini nasıl anlayacak, Kürt’ün değerini nasıl anlayacak? Onların hepsi büyük bedeller ödeyerek genç yaşlarında Türkiye’nin gerçek tarihini, gerçek hakikatini, sosyolojisini ortaya çıkarmaya çalıştılar. Antiempyalistler, antikapitalistler, halkçıydılar. Kürt halkının dostuydular, yapılanların, zulmün, haksızlığın farkındaydılar. O bozulan erdemlik sözleşmesinin yeniden kurulması gerektiğine inanan pırl pırl Türk gençleriydi. Biz Kürt halkı olarak bugün geri dönüp baktığımızda, tarihin o noktasında doğru anlaşılmayan şeylerin olduğunu çok daha net görüyoruz. Kürt sözcüğünün ağza alınmasına korkulan yerlerde Kaypakkaya, 24 yaşında Kürtlerin tarihini, kaderini, dilini, kültürünü Kürtlerden daha cesur savunabiliyordu. Deniz Gezmiş ve arkadaşları idam sehpasına giderken, “Yaşasın Türk ve Kürt halklarının kardeşliği!” diyerek gidiyordu. Mahir Çayan, o dönemin PDA yanılmıyorsam Perinçek’in ekibinden koparken en radikal kopuşu gerçekleştirirken temel anlaşmazlık noktaları buydu. “Kemalizm’den kopuş olmadan sosyalizm olmaz.” diyen Çayan’dı. Onların gelenekleri bugün Türkiye siyasetinde etkili olmaya çalışıyorlar, onların geleneği, onların takipçileri bugün Halkların Demokratik Partisinde bir arada, bizimle sol mücadeleyi, sosyalist mücadeleyi yürütüyorlar. Daha sonra çok sayıda fraksiyonlara ayrıldılar. Maocular, Kurtuluşçular, Devrimci Yolcular, Devrimci Solcular, Dev-Gençler, Dev-Yolcular... Bunların hepsi Türk solunun kendi içindeki tartışmalardır, hepsine de saygı duyarız. Buradan bakınca tarihin o döneminin ne kadar çalkantılı olduğu, nasıl güçlü ve sancılı arayışlar olduğunu görmemiz gerekir ama en nihayetinde bütün bunları Türkiye Cumhuriyeti devleti de keşke saygın birer arayış olarak görsedydi. Kurtuluş Savaşını kıymetlendiriyor ama 68 kuşağını terörist ilan ediyor. İnanılmaz bir şey. O kadar büyük hata ki bu.

12 Eylül sonrasında Türk solunun yaşadığı travma, devletin solu 12 Mart veya 80 darbesiyle birlikte zihinlerde tehdit, tehlike olarak kodlamasından sonra Kürtlerle birlikte hareket ettiği her noktada... Bugün bile bakın CHP, DEM Parti ile görüştü, hızla hafızalara yeniden o kodlar gönderiliyor, o travma

tetikleniyor. Tetiklenen kodlar bunlardır. Travmanın yaşandığı noktalar bunlardır. Buralara gönderme yapılıyor, tarihi hiç bilmesine gerek yok. Sıfır tarih bilgisıyla, bir insanın beynindeki travmatik noktalara bir görselle, bir sesle, bir sloganla gönderme yaparsanız yeterlidir, travmanın yeniden ortaya çıkması. Ama aynı travma solda da vardır. Çünkü 80 darbesi sonrası bundan çıkamamıştır. Askeri darbeyi yapanlar bile karşılarında bu kadar büyük bir yenilgi beklemiyorlardı çünkü darbeyi gerçekleştiren ordu, soldan sert bir direniş bekliyor, öyle bir hazırlık yapmış ama maalesef ki sol, 80 darbesinden sonra çok uzun yıllar kendine gelememi. Daha sonra nasıl isyanlar, direnişlerle birlikte demokratik siyaset alanına adım atılırsa Türk solu da demokratik siyaset alanında kendini var etmeye çalıştı ve çok sayıda siyasi parti kurdu, sol sosyalist parti kurdu. ÖDP bunlardan biriydi, EMEP bunlardan biriydi, yine Ezilenlerin Sosyalist Partisi. Hapishane direnişleri, ölüm orucu, şehadet tecrübeleri ve kızıl müfreze militanlığı, korkuyu yenme, ölümü yiğitçe göğüsleme, rüyaları bile görevlerle doldurma gibi duygusal yoğunluğu da olan bir çıkış gerçekleştirdiler. Ezilenlerin Sosyalist Platformu olarak Atılım dergisi etrafında örgütlendiler. Daha sonra Ezilenlerin Sosyalist Partisine dönüştüler. Örneğin Ezilenlerin Sosyalist Hareketi ve Partisi, 28 Şubat post modern darbesine karşı İslamcılardan bile çok daha net ve sert bir duruş sergileyecekti demokrasiyi savunma, halkın iradesini savunma adına. Bu girişimi, yarı askeri faşist rejimi koruma çabası olarak tariflemişti. Yine o dönem, 2009'da Ezilenlerin Sosyalist Partisi adıyla partileştikten sonra, parti programında kapitalist tahakküm çok yönlü ve tutkulu bir tasvirle, etkileyici bir şekilde elektronik kafes yaşamına mahkum edilmesine benzer bir ifadeyle, antikapitalist duruşlarını da modern çağın elektronik kafeslerini tanımlayarak 2009 yılından itibaren tehditleri, tehlikeleri görmüş bir sosyalist hareketti. Ve o dönemin genç genel başkanlarından Figen Yüksekdağ "Kendinden memnun öznelere, değişim isteğinin öznesi olamayacağı" sözleri ESP'nin değişime yenileşme dinamiğine gönderme yapıyordu. Keza kadın kotası yanında, ezilen cins kimlikleri babında homofobi, transfobi, LGBT örgütlenmesi dahil bütün bu örgütlenmeleri ve bağrında barındırabilen genç bir sosyalist hareketti. Gerçi genel başkanı halen genç, ben "Genç Genel Başkan Figen Yüksekdağ." dedim ama halen genç.

Halkevleri, Alevi örgütleri, kadın örgütleri, gezi direnişine varıncaya kadar Türk sol, sosyalist hareketlerinin ve ilerici demokrat hareketlerinin tamamı, güçlü bir nehir olarak akmaya devam etti ve çoğu, bu mahkeme salonları da dahil olmak üzere özel yetkili mahkemeleri olarak bilinen Fethullahçı mahke-

meler ondan önce Devlet Güvenlik Mahkemelerinde, sıkıyönetim mahkemelerinde, darbe mahkemelerinde yargıldılar. Türkiye'nin, Türk halkının onurlu evlatlarıydı her biri. Her biri bu ülkede çıkış yolunu doğru olarak gösterdiler, göstermeye gayret ettiler. İşkenceyle katledildiler, idam sehpalarında idama çekildiler, geri adım atmadılar. Bugün bizimle hareket ediyorlar çünkü ortak yaşamın ancak bu şekilde mümkün olduğunu biliyorlar. Biz de biliyoruz. O nedenle çok kıymetli, bizimle birlikte aynı sanık sandalyesinde, aynı tarihe tanıklık eden Türk halkının sosyalist evlatları bugün aynı şekilde, aynı savunmayı veriyorsa bizimle birlikte, bu bizim için, Kürt halkı için büyük bir onurdur, gururdur. Biz onlarla gurur duyduk. Onlarla yol yürümek de bizim açımızdan gururdu, onurdu. Onlar bizi onurlandırdılar, biz de bu ortak mücadeleden vazgeçmeyerek Türkiye'yi hep birlikte aydınlığa kavuşturma sözü-müzden vazgeçmeyerek, onların emeğine, onların tarihsel birikimine saygılı olduğumuzu göstermek zorundayız.

Bir ara verelim.

Bir tane şiddet içeren özerklik çağrımızı göremezsin

Evet. Sekiz adet fezlekenin savunmasını birlikte yapıp bugün savunmamı sonlandırmak istiyorum. Fezleke numaralarını söylemek istiyorum; 10, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 nolu fezlekeler. Yani 10, 11, 21'e kadar. Bunlar iddianamede yer almış, aslında bazıları zamanaşımına uğramış, savcının iddianamede ceza istemediği ama örgüt yöneticiliğinin alt delili olarak sunduğu fezlekeleridir. Dolayısıyla önümüzdeki şu kalan zaman içerisinde savunmasını yapıp aradan çıkarmak istiyorum. Yarın da 2015-2016 yıllarına ait dokuz adet, yanılmıyorsam fezleke var. Dokuz adet fezlekeyi de yarın yapıp bitirmeyi planlıyorum. Perşembe günü kalan fezlekeleri bitiremezsem pazartesi günü de son savunmamı yapıp bitirmeyi planlıyorum. Cuma günü olsaydı cuma günü bitirebilirdim ama en geç Pazartesi'ye sarkacak. Planlamam bu şekildedir, ona sadık kalarak savunmamı sürdürüyorum.

10 nolu fezleke, Kandil'de örgüt yöneticileriyle fotoğraf çekme suçu. Çözüm sürecinde çekilmiş bir fotoğraf. Fotoğrafta Altan Tan, Ahmet Türk, Gültan Kışanak, ben, Murat Karayılan, Sırrı Süreyya Önder, Sabri Ok, Aysel Tuğluk, Sülbüs Peri. Bunların olduğu bir fotoğraf. Çözüm süreci bittikten sonra birkaç dava açıldı bunun hakkında. Mükerrer davalar var, asliye cezada da yargılanıyorum, birkaç tane ağır ceza mahkemesinde de yargılanıyorum bu fotoğraftan dolayı. Diyarbakır Savcısı Kurtca Eker de hasbelkader bu fotoğrafı

suç olarak görmüş ve iddianameye eklemiştir. Her ne kadar örgüt yöneticiliği suçu içerisinde erir dese de doğrudan örgüt propagandası olarak değerlendirilmiştir.

Bununla ilgili, 19. Ağır Ceza Mahkemesinde sorgum sırasında savunma yapmışım, o savunmaları tekrarlıyorum. Propaganda amaçlı çekilmiş bir fotoğraf değil. Tam tersine, bilakis barış niyetinin ciddiyetini, barışın olabirliğini, mümkünlüğünü göstermek... Sosyopsikolojik bir çalışmaydı. İmralı'da da bu nedenle fotoğraf çekildi, Kandil'de de çekildi. Yani çözüm sürecinin gerçekten yürüdüğünü, silahların bırakılacağını artık Türkiye'de şiddetin olmayacağını, silahların konuşmayacağını göstermek için çekilmiş fotoğraflardı. O dönem kıyamet de kopmadı. Zaten bir fotoğrafla nasıl terör örgütü propagandası yapılır, ne iddianamede var ne mütalaalarda var. Sadece fotoğraf çekmek suretiyle fotoğrafı yayınlamak suretiyle... Yani bu fotoğrafta tam olarak nasıl terör propagandası yapılmış, onu da iddianamede anlatmamışlar. O yüzden ben de uzun uzun savunmasını yapmıyorum. Sorguda belirttiğim şeyler geçerlidir, 19. Ağır Ceza Mahkemesinde. Onları tekrarlamakla yetiniyorum. Ne şiddet ne terör propagandası amacımız vardır ne de sonuçta böyle bir şey çıkmış da değil.

15 nolu fezlekeye dair birkaç şey söylemek istiyorum. Burada da demokratik çözüm çadırı kurulması eylemine katıldığım belirtilmiş. İsmi demokratik çözüm çadırı. Yani partimizin aldığı karar gereğince Türkiye'nin birçok yerinde meydanlarda çadır kurarak demokratik çözüm isteyen herkesin gelip orada açık kürsüde fikrini söyleyebileceği bir platform yaratmaktı. Demokratik çözüm çadırının kendisi nasıl örgüt propagandası olur, onun da izahı yok. 2911, "izinsiz gösteri"ye sokmaya çalışmışlar. Oysa hepsinin bildirimleri de o dönem yapılmıştı. Demokratik bir eylem. Anayasa gereği, önceden izin almaya da gerek yok. Güvenlik açısından bildirim yapılır, biter. Onların da gereği yapılmış ama engellemeye çalışmışlardı. Engellemeye çalıştıkları sırada da ben, partinin eş genel başkanı olarak yaptıklarının hukuksuz olduğunu belirtmişim. Polisle tartışmışız, sözlü tartışma yaşanmış. Engelleyebilirsiniz, engelleyemezsiniz tartışması. Bunlar bilirkişi raporlarına yansımış. Ben haklı olarak, partimizin eyleminin engellenemeyeceğini savunmuşum. Mikrofonu elime alıp orada bir konuşma yapmışım. Yağmur yağıyor, polis müdürleri amirleri ikna etmeye çalışmış. En son, çadır kurulmasına izin verilmemiş, çadır malzemeleri polisler tarafından kamyonla yüklenerek el konulmuş, yasa dışı bir şekilde el konulmuş. El konulma kararı olmamasına rağmen partimize ait bir mülkiyete el konulmuş oldu. O süreç bu şekilde gelişmişti. Dolayısıyla

orada da ne birine örgüt propagandası var ne örgütün talimatları doğrultusunda hareket etme var. Bunu ispatlayan delil de yok dosyada, dediğim gibi, bilirkişi raporunda da. Son derece barışçıl, demokratik bir eylem olduğu zaten aşikar, ortada. Yani bir halk, "Biz demokratik çözüm ve barış istiyoruz." diye eylem yaparsa bu nasıl bir terör eylemi, nasıl terör propagandası olur?

İşte sabahtan beri anlattığım, günlerdir anlattığım trajedinin bir sonucudur. Bizdeki hafıza başka işlemiş, devletteki hafıza başka işlemiş. Türkiye solunda başka bir kanaldan işlemiş, Kürtlerle buluşmasına rağmen. Ama Kemalizm başka bir hattan işlemiş. Türkiye siyasal İslamcılarını başka bir yerden konuyu işlemiş. Ortada birçok haklı olamayacağına göre, herkesin haklı olduğu bir durum olamayacağına göre ortada bir mağdur, bir mazlum bulunması icap eder. Buradaki mazlum ve mağduru da kim olduğunu anlamak için alim olmaya da kahin olmaya da gerek yok. Hakkı ihlal edilenler Kürtler. Demokratik çözüm çadırı kurup, "Ben barış, demokratik çözüm istiyorum." diyen Kürtlere ve onların siyasetçilerine karşı da yargılama yapılmamalı. Anayasa'ya da aykırı, uluslararası sözleşmelere de aykırı. Suçlamaları kabul etmiyorum dolayısıyla, 15 nolu fezlekedeki.

16-17 nolu fezlekelerin savunmalarını aynı anda yapayım. Orada da Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi konukevi önünde oturma eylemi ve yürüyüş yapmışız. Şiddet olayı yok. Demokratik çözüm için yaptığımızı söylemişiz. Barış istediğimizi söylemişiz. Yapılan konuşmaların tamamı böyle. Şiddet çağrısı yok, şiddet eylemi yok, şiddete övgü yok. Yine terör eylemi olarak adlandırılmış. Fezleke savcılarının niyetine falan girmiyorum, çoğu Cemaat savcısı. Kamerayı çeken polisine kadar araştırın, bakın, hepsi görevden alınmıştır. Bugün de değişen bir şey yok. O gün de Cemaat yapıyordu bunları. Diyarbakır Valisi engellemeye çalıştı. Vali'yi eleştiren konuşmalarım var. Hakeza halkın içinde dolaşırken çekilmiş görüntülerim var. Halkla tokalaşırken. Bilirkişi raporundan okuyorum bunları. Partimiz bunu sivil itaatsizlik eylemi olarak belirtmiş. Kesinlikle şiddete meyledilmemesi çağrısı, bizzat benim ağzımdan yapılmış. Yapılan konuşmaların tamamı böyle.

17 nolu fezleke de bilirkişi raporu yok ama bu fezleke de, bu oturma eyleminden sonra izin almadan toplantı yürüyüşü gerçekleştirmişim. Ama burada da tam olarak ne suç işlemişim, ne bilirkişi raporunda var ne iddianamede var. Örgütün çağrısıyla yaptığım iddia edilmiş. Partinin eşbaşkanı olarak demokratik çözüm, Kürt sorununa çözüm, anadilde eğitim çağrıları, yürüyüşleri yapmak için partimizin programı yetmiyor mu ki örgüt çağrı yapacak da biz yürüyüş yapacağız? Bunların hepsi yalan, iftira, kumpastan başka bir

şey değil. Uzun uzun konuşmalar var, çözümleri var, 17 nolu fezlekeye dair. Okumayacağım hiçbirini, gerek yok. Suçlamaları kabul etmiyorum. Tamamı ifade özgürlüğü kapsamında, demokratik siyaset yapma hakkı kapsamında, az önce belirttiğim tarihsel alt yapıya dayanarak siyaset yapma hakkımız çerçevesinde yapılmış konuşmalardır.

18 nolu fezleke, 2010 tarihinde düzenlenen Diyarbakır'daki bir yürüyüş varmış. Yürüyüşün amacı ne? Partimize yönelik provokasyonlara karşı duyarlı olmak için biz bir yürüyüş çağrısı yapmışız, Diyarbakır'da. Bursa İnegöl ile Hatay Dört Yol'da Kürtlere yönelik saldırılar olmuş ve biz de bunu protesto etmek için yürümüşüz. O sırada ben ve Gültan Başkan partinin yanılmıyorsa eşbaşkanı olmuş muyduk, grup başkanvekili miydik, bakıyorum tekrar, evet, BDP eşbaşkanıyız. İkimiz de Diyarbakır milletvekiliyiz ve Diyarbakır'da yapılan demokratik bir yürüyüşe katılmışız. Bize yönelik hiçbir şiddet suçlaması yok. Şiddet çağrısı yok. Ama partimize yönelik, çok sayıda yerde parti teşkilatımıza, Kürt iş yerlerine dönük saldırılara karşı gösterilen müsamaha, bizim yürüyüşümüze gösterilmemiş. Dava açılmış, sorumlu tutulmuşuz. Ne suçlamayı kabul ediyorum ne de konuşmamın içeriğinde herhangi bir suçlama, bana yöneltilmiş suçlamayı kabul ediyorum. Hem 2911 hem örgüt propagandası gerçekleşmemiş ve bunlar için dediğim gibi, kimi zamanaşımına uğramış suçlamalar, kimi ceza istenmemiş, buna rağmen iddianame soruşturulmuş. Algı yaratma fezlekeleridir bunlar.

Yine 2000 yılı, 19 nolu fezlekeyi okuyorum. Diyarbakır'da düzenlenen yürüyüş ve konuşma. Bak dikkat ederseniz hepsi yürüyüş, konuşma, konuşma, yürüyüş... Başka bir şey yok. Burada ne olmuş? Burada da Dağkapı Meydanında bir oturma eylemi yapılmış. Yine Kürt sorununun çözümüyle ilgili. Zaten açılan davaların tamamı Kürt sorununun çözümüyle ilgili yaptığımız konuşmalar ve yürüyüşler. Tamamı örgüt propagandası terör propagandası kabul edilmiş. Ne yapmış olursak olalım doğrudan terör eylemi olarak sınıflandırılmış.

Yine Gültan Başkan ile birlikte burada konuşmalar yapmışız. Etrafımızda milletvekilleri var. Bant çözümleri var. Bilirkişi çözümleri var. Kısa süreli bir oturma eylemi yapmışız. En küçük bir şiddet çağrısı yok, şiddet eylemi yok, şiddete teşvik yok. Kürtlerin kendi şehrinde, meydanında oturma eylemi yapması bile terör faaliyeti sayılmış. Fezleke hazırlanmış, Meclise gönderilmiş, bugün de önünüzde yargılanıyoruz. Suçlamaların hiçbirini kabul etmiyorum. İfade özgürlüğüne, toplantı gösteri hakkına, siyaset yapma hakkına doğrudan müdahale olarak yorumladığımı belirtmek istiyorum.

20 nolu fezlekeye dair birkaç şey söylemek istiyorum. Burada da 2011 tarihinde Diyarbakır'da düzenlenen bir gerilla cenazesine yer verilmiş. Cenazeye ilişkin görüntü veya konuşma evrakına rastlanmamış. Şiddet olaylarına ilişkin Emniyet evrakları mevcut ama orada da Selahattin Demirtaş'a rastlanmamış. Yani bu da bildiğimiz, klasik kumpas. "Dosyaya sıkıştır. Gözden kaçarsa ceza da versek bir şey olmaz. Savunma sırasında fark ederlerse de kendilerini savunsunlar." diye araya sıkıştırılmış bir evrak. Katılmadığım bir cenaze töreni, katılmadığım bir yürüyüş, katılmadığım bir eylem. Bilirkişi raporuyla da tespit edilmiş. Dolayısıyla burada savunulacak bir şey yok. Heyetiniz herhalde bunun farkındadır.

2010 yılında Lice Kültür ve Sanat Festivalinde bir konuşma yapmışım. Yine bu da ceza istenmeyen ama algı yaratmak için "Bak işte böyle konuşmalar da var. Her ne kadar ceza istemesek de bu adam böyle, böyle konuşmalar yapıyor." diye araya sıkıştırılmış fezlekelerden bir tanesi. 21 nolu fezlekelerin içeriğinde de ne şiddet çağrısı vardır ne şiddete övgü vardır. Tam tersine, barış konuşmasıdır. Abdullah Öcalan'ın barışta oynayacağı rol tariflenmiş burada. Savunmalarında defalarca belirttiğim şekilde, siyasetçiler olarak bizim yapabileceklerimizi anlatmışız. Zulme boyun eğmeyeceğimizi belirtmişiz. Mesela savcıların en çok dikkatini çeken şey direniş. "Direneceğiz" dediğim her yerin altını çizmişler. "Bu halkın kahraman evlatları direniyor." dediğimde altını çizmişler. "Biz direnmeye devam edeceğiz." dediğimde altını çizmişler. Direniş eşittir terör. Yarın özellikle bu öz yönetim, hendek, barikat süreçlerindeki fezlekeleri savunurken daha çok göstereceğim. Bizim jargonumuz farklı. Yani tarihimiz, tarih bilincimiz farklı olduğu için jargonumuz da farklı. Kullandığımız kavramlar, kelimeler de farklı. "Barış için direniyoruz" sözünde bile "direniş" in altını çizmiş. "Biz bütün bu savaşı durduracağız, bunun için direnmeye devam edeceğiz." demişiz, "direniş" in altını çizmiş. Yani muhtemelen control F yapıp nerede "direniş" varsa altını çizmiş. "Bütün o hendek barikat sürecinde biz çatışmaları durdurmak için direnen bütün anneleri, gençleri buradan selamlıyorum." demişim, altını çizmiş. "Bunlar işte, silahlı gençlerin direnişini selamlıyorum." demiş. Hepsini yarın tek tek okurken detaylı okuduğumda daha iyi anlaşılacak çünkü cımbızlayıp almış, cımbızlayıp almış ve sanki bir silahlı direniş her seferinde selamlamışız gibi direniş o şekilde yorumlamış.

Hiç unutmam, Diyarbakır'da İnsan Hakları Derneği başkanırken, il insan hakları kurulu kurulmuştu, şu anda da var mı bilmiyorum. İHD orada temsil ediliyordu, ben de derneğimizi temsilen bir toplantıya katılmışım. Vali yar-

dımcısı da insan hakları il koordinasyon kurulu başkanıydı. Sivil toplum örgütü vesaire, kentın insan hakları durumunu tartışıyoruz sürekli. Bir toplantı da dedim ki, "Bizim bütün örgütlerimiz işte şu şu şu aktiviteleri yapıyor." Yani insan hakları derneğinin il örgütlerini kastediyorum. Vali yardımcısı sözümü kesti -insan hakları il kurulu başkanı o sırada- sözümü kesti, dedi ki, "Lütfen örgüt demeyelim." Dedim, "Ne diyeyim?" Dedi, "Örgüt başka bir şey, yani teşkilat falan deyin." Örgüt deyince akla başka... Yahu İHD örgütleri, parti, örgüt. Hayır. "Örgüt kavramını burada kullanamazsınız." dedi. İnsan hakları il kurulunda tartışıyoruz. Biz adamlar bir saat örgüt tartışması yaptık. Çünkü örgüt deyince adamın aklına gelen bir tane şey var, "terör örgütü." "Lütfen örgüt kavramını burada kullanma." diyor. Burası valilik, burası... Ne kullanalım? Abdülhamid dönemindeki gibi. Burun kelimesi bile yasaklanmış ki, adamın burnu büyüktür diye, burun kelimesini yasaklamıştı.

"'Direniş' diyemezsin, efendim 'direneceğiz' diyemezsin, 'boyun eğmeyeceğiz, teslim olmayacağız' diyemezsin, yasak." Niye? "Çünkü bunlar örgütsel. Terör örgütünün kullandığı kavramları çağırıyor." Peki kim bu kavramları sizin aklınıza böyle soktu? Dilini o düzeltsin, biz o anlamda kullanmıyoruz. Biz de direniyoruz, bak direniyoruz. Hapishanede direniyoruz. Bu bir "terör direnişi" midir? Bu bir terör faaliyeti midir? Meydanlarda da direniyoruz, yürürken de direniyoruz. Parlamentoda da direniyoruz. Direniş niye suç olsun? Meşrudur, haklıdır. Zulme karşı direniş. "Herkesi direnişe çağırıyorum." demişim, aha işte halkı kin bilmem düşmanlığa tahrik. Gece gündüz sokağa çağırınlar, Gazze için yani Galata Köprüsünün orası gösteri alanı bile değil, toplamışsın yüz bin kişi, oraya sana hak, oradan direniş çağırısı yapıyorsun. Normal. Yetmiyor, şeriat çağırısı yapıyorsun, hilafet çağırısı yapıyorsun Türkiye için. Özerklik çağırısı niye suç, hilafet problem değilse? O, onun düşüncesi, "Ben hilafet istiyorum, şeriat istiyorum." diyor. Cumhurbaşkanı'nın oğlu orada, bakanlar orada, Meclis Başkanı orada, herkes orada. Biz niye özerklik isteyince suç oluyor, bölücülük oluyor? Onlarınkı barışçıl, bizimki de barışçıl. Bir tane şiddet içeren özerklik çağırımızı göremezsin.

Yarın konuya girdiğimde detaylı anlatacağım. Yani Türklerin hafızası başka, Kürtlerin hafızası başka aktı. Maalesef ki yüz yılda iki ayrı duyguya, iki ayrı korkuya, iki ayrı travmaya sahip halk, aynı vatanda, aynı coğrafyada, aynı devletin çatısı altında bir arada yaşamaya mecburlar, mahkumlar, aynı zamanda cezalılar. Bizim için ceza gibi. Türkler için de cezaya dönüştü neredeyse, bir arada yaşamak. Başka bir çaremiz de yok. Bir grup toplantısında

söylemiştim, Türk devletinin Kürtlere bakışı şöyle, “Ya benimsin ya kara toprağın.” diyor. Başka seçenek yok Kürtler için. Hakkımızı savunmak parlamentoda? “Olmaz.” Slogan yasak, pankart yasak, yürüyüş yasak, siyaset yasak, sivil toplum örgütü yasak... E dağa gidince “terörist.” Tercih etmiyoruz, doğru bulmuyoruz burada bir şey yapmak istiyoruz o da “terörle bağlantılı, terörle iltisak.” E siz dik alasını yapıyorsunuz. Bak şeriatı da savunmanız oluyor, hilafeti de savunmanız oluyor, her şey oluyor. Biz de bu hakkımızı kullanmak istiyoruz ya siyasette. Bize izin verseniz silahları susturmak kolay olacak. Dönüp insanlara diyeceğiz ki, “Bak sizin dağdan savunduğunuz her şeyi; ölerek, öldürerek yaptığınız her şeyin fazlasını siyasetle yapabiliyoruz ya, silaha ne gerek var?” Ki bunu defalarca söyledik de. Çağrılarını yaptık. Savunmalarında yeri geldiğinde aktaracağım. Defalarca çağrısını yaptık, içinde olduk silah bırakmanın. Ama bu fırsat bize verilmiyor. Bu imkan bize verilmiyor.

En çok barış isteyenler, en çok baskıya maruz kalıyor çünkü en çok korkulan şey, HDP'nin barış politikası çizgisidir. Algıları düzeltmeye, bozulan o bam tellerinin ayarlarını düzeltmeye dönük yaptığımız her girişim devlet tarafından şiddetle, baskıyla; terörle yaftalanıp ezilmeye çalışıyor. Çünkü resmi ideolojinin kodlaması başka bir şey, gerçek tarih başka bir şey. Devletin resmi politikası başka bir şey, sokakta yaşanan başka bir şey. Türkiye'nin yüzde 80'i, yüzde 90'ı da bunun farkındadır. Bu çelişkinin farkındadır. İnsanların çoğu devletin resmi ideolojisiyle devlette görev yapar, polistir, askerdir, hakimdir, savcıdır, bakandır, milletvekilidir, bürokrattır, üst düzey görevlidir ama iç dünyasında devlet gibi düşünmez aslında; öyleymiş gibi davranır. Görevini kaybetmemek için. O yüzden Türkiye toplumu travmatiktir. Hepimiz hastayız. İkili, ikili kişilik yaratılmıştır bu şekilde. Kişilik bölünmesi hani psikiyatride kişilik bölünmesi denir ya. Herkeste vardır bu. “Devletle iyi geçin. Kendi özel dünyanda kendi düşünceni kendine sakla.” Bu Çerkesler için de böyledir, İslamcılar için de böyledir. Aleviler, Kürtler için de. Yani geneli için söylüyorum. İstisnaları var işte, bizim gibi düşüncelerini açıkça ifade edenler de şiddetle karşılaşılıyor. Neden? Geri kalanlar ifade edemesin diye.

Aslında toplumun yüzde 80'i, 90'ı devletle çatışma, çelişki halindedir. Kim memnundur? Yüzde onluk, bu işin kaymağını yiyen burjuvazi diyebileceğimiz, rantçı kesim, bir de aydınlanmanın nimetinden faydalanmış ulusalcı Kemalist kesim. Onlar şu anda iktidarda zaten bir aradalar. Ulusalcılar, milliyetçiler, siyasal İslamcılar, burjuvazi bu işin kaymağını yemeye devam ediyorlar. Geri kalanların hepsi mağdurdur. Türkiye iki kampa ayrılmış, biri yüzde 50 muhalif biri yüzde 50 iktidar yanlısı olarak görünüyor ama aslında yüzde 90'a

yüzde 10, iki kamptır. Ezenler, ezilenler; sömürenler, sömürülenler; hırsızlar, mağdurlar; talancılar, yalancılar ve mazlum halk. Türkiye’de iki kamp var, kampa eğer. Ama bu hakikati gösterebilmek için doğruları söyleme cesaretinizin olması gerekir. Bunu söyleyenler cezaevinde şu anda. Dışarıdaki arkadaşlarımız dile getirmeye gayret etseler de baskılanmaya çalışılıyor.

Parti kapatma davaları açılıyor, Meclis kürsüsünde bile saldırıyorlar. “Kürt diyemezsin, Kürdistan diyemezsin.” Adama “Süryanice konuşamazsın.” dedi biri ya! 2023 yılında, Türkiye’nin Büyük Millet Meclisi, bak Büyük Millet Meclisi. Seçilmiş milletvekili ya! Oyla seçilmiş, oraya gelmiş. Oy veren insan onun Süryani olduğunu biliyor, temsilcisi olarak göndermiş oraya. Süryanice selamlaşma yaptı ya. Otuz saniye. Bir dakika sürmedi. Hayır, yüz senedir o Mecliste Türkçe konuşuyorsunuz ne oldu ya! Otuz saniye, bir dakika Süryanice tahammül edemediler. “Haydi haydi! Yürü git evinde konuş, git sokakta konuş.” 2023 yılından söz ediyoruz. Utanç verici bir şey, utanç. O kadar trajik, o kadar ağır bir hakarettir ki bizim için. Ben Süryani değilim, partimin milletvekili Süryani arkadaşım, Süryanilere yapılanları bilirim. Yahu özür dileyip el üstünde tutulması gereken kimlikler inançlar, halklar bunlar. Adam oradan pespaye bir dille hakaret ediyor Süryani’ye ya, Mecliste konuşan. Yahu şunu demesi lazım ya, bir Türk milliyetçisi kalkıp onu ayakta alkışlamalı ya. “Sen bu ülkenin Meclisinde bizi onurlandırdın ya. Ülkenin birliği, toplumun beraberliği için geldin burada kendi anadilinde konuştun ya. Dedin ki, ‘Ey Türk, ey Süryani, ey Kürt bak hep birlikte bu Meclisteyiz.’ dedin ya. Sen ne güzel bir şey yaptın Süryani kardeşim.” deyip, kalkıp öpmesi, kucaklaması gereken adam, ırkçı faşist hezeyanlarla Süryani’yi oradan kovmaya çalışıyor. Kürt’ü oradan kovmaya çalışıyor. Anlattığım şey 1800’ler değil. Bak 1800’lerden başladım, günümüze kadar kronolojik... Hızla getirdim. 2023 ya. Geçen bütçe görüşmesinden söz ediyorum.

Bitmiyor, bitmiyor, bitmiyor. Aynı zihniyet her yerde karşımıza çıkıyor. Adamı hain ilan ettiler, millet düşmanı ilan ettiler, Süryanice konuşmuş. Ve bunu yapan kim? İsim vermeyeyim, polemik yaratılmasın diye. Yahu en zengin milletvekillerinden, en zengin büyük iş adamı. İktidardan ihale alırlar, vergi kaçırırlar, emek sömürüsü yaparlar. İşçisinin hakkını yerler, sendikaya izin vermezler. Ama doğayı talan ederler, fabrikalarında ÇED⁷⁹ raporları yok-

⁷⁹ Çevresel Etki Değerlendirmesi. Belirli bir proje veya gelişmenin, çevre üzerindeki önemli etkilerinin belirlendiği rapor.

tur. Vatanını, toprağını talan ederler, gelir orada Süryani'ye, iki kelimesine tahammül edemez. Kürt'ün iki kelimesine tahammül edemez. Bunun adı işte faşizmdir. Kim olursa olsun, kim yaparsa yapsın bunun adı faşizmdir, ırkçılıktır. Bu fezlekeler bu zihniyetle hazırlanmıştır. Başka türlü, bir savcı bunlarla niye uğraşsın ya? Bir savcı durup dururken önüne polis böyle bir fezleke getirdiğinde, "Arkadaş, deli misin sen?" demesi lazım ya. Bu ülkenin milletvekilleri parti programında olan siyasi çalışmalarını için çadır kurmuşlar, yürüyüş yapmışlar. Slogan atanlar, "PKK", "Öcalan" demiş. Şiddet olmuş mu, terörü teşvik etmiş mi? Gösteriden sonra bunlar terör eylemi mi yapmış? Yok. Sadece konuşma içeriği, terör propagandası. Savcının bunu en azından fırlatıp, "Al götür, bir daha karşıma böyle şeylerle gelme." demesi gerekirken şehvetle, hızlı hızlı yazmış, Meclise göndermiş. "Sen misin konuşan! Sen misin konuşan!" Konuştuğum yer neresi? Amed. Kürdistan'ın kalbi. Ey savcı, sen kimsin ya! Benim anavatanımda, anavatanımla ilgili konuştuğum için bana fezleke hazırlayamazsın! Sömürgeci kafadır işte. Kabul etmiyoruz bunu.

Bir arada yaşamın yolu, bunları kabuldür. Kimliğimi kabul, kültürümü kabul... Ben kabul etmişim bak, yıllardır Türkçe konuşuyorum. Birçok Türk'ten de iyi Türkçe konuşuyorum. Beş tane Türkçe edebiyat kitabı yazdım, ki Türklerin çoğu okuyamıyor yazdığımı. Verseniz Türk milliyetçilerine, okumayı bilmiyor yani bazıları, milletvekillerinden söz ediyorum. Kürt'ün yazdığı Türkçe kitabını okuyamayacak Türk milliyetçileri var. Düzgün okuyamaz yani. Okumasını bilmiyor. Biz saygı duyuyoruz. Bize zorla öğretilmesine rağmen Türkçeye biz saygı duyuyoruz, seviyoruz. Sen benim dilimden neden rahatsız oluyorsun? Niye anadilim seni bu kadar rahatsız ediyor? Mecliste Kürtçe iki kelime konuşulunca "bilinmeyen dil" yazıyorsun. Benim hakkım yok mu yani? Yüzlerce yıldır burası benim anavatanım. İşte tarihten anlattım, Kürdistan nasıl Türkiye sınırlarına dahil oldu, Osmanlı'ya dahil oldu. Ortada. Geldiğimiz noktada bir arada yaşayalım, bölünme olmasın, çatışma, terör savaş olmasın, bütün bunların çalışmasını da yürütüyoruz.

Ne yapalım? Ne isteniyor bizden? Hepimiz reisin hayranı, Erdoğancı, MHP'li mi olalım? Ondan sonra mı vatansever kabul edileceğiz? Yerli, milli kabul edileceğiz? Ondan sonra mı kıymetli olacağız? O zaman biz, biz olamayız. Onurumuzu yitiririz, haysiyetimizi yitiririz. Yalancı oluruz, ikiyüzlü oluruz. Çünkü öyle olmamız imkan dahilinde değil. Olanlar yok mu? Var. Sırf ihale kapabilmek için peşlerinden koşan bir sürü Kürt de var, Alevi de var, Süryani de var. Var. Bir şey de demiyoruz onlara ama biz buyuz. Kürt sorununun tek, bir tek çözüm yolu var. Kürt'ün olduğu gibi kabul edilmesi. Bu kadar.

Neysek o. Türk neyse o kabul ediyoruz işte. Kardeş diyoruz. Türk'e şekil vermeye çalışıyor muyuz? "Hamur, çamur, heykel yapmaya çalışıyor muyuz Türk'ten? "Beğenmedik, kıyafetini değiştirelim." diyor muyuz? Deme hakkımız da yok. Devleti biz yönetsek de deme hakkımız yok. Otorite biz olmadığı için değil yani zihniyet olarak böyle bir düşüncemiz yok. Yaparsak kıyamet kopar. Haydi Türk diyelim ki anmasın bakalım; Kanuni Sultan Süleyman'ı anmasın. Fatih Sultan'ı anmasın, anarsa savcı soruşturma açar kardeşim. Niye? Osmanlıdır. Türk'le ne alakası var? Ben demiyorum, Kemalizm diyor. Açın dava. 1453, İstanbul'un fethini anmayın bakalım. Biz, kendi tarihteki büyüklerimizi andık diye yargılanıyoruz. Ne yapmışız? Yahu "Qazî Mihemed" dedik diye yargılanıyoruz, ki İran'a isyan etmiş, Türkiye'ye de değil. İran asmış, onu dedik diye yargılanıyoruz.

Kürt'ün, kutuplarda bile bir hak elde etmemesi için Türkiye Cumhuriyeti devleti her şeyi yaptı, yapmaya devam ediyor. Kutuplara gitse Kürtler dese ki biz burada bir tane işte o buzdan eve ne deniyordu unuttum, iglo mu? İglo evet. Alp'in ağzını okudum, iglo. En entelektüelimiz o olduğu için...Bir iglo yapsa Kürtler, deseler ki, "Bu, Kürtlerin kutuplardaki evidir." Türkiye Cumhuriyeti devleti Antartika kıtasına nota verir. "Ne demek Kürt'ün evi ya! Bölücülüğe devletimiz asla müsamaha göstermez. O iglo oradan yıkılmalı." Bahçeli der ki, "Derhal tuzla buz edilmeli. Zaten buzdur. Taş taş üstünde kalmamalı, bilmem baş omuz üstünde kalmamalı, Türk'ün gücünü göstermeliyiz." Yapılmadı mı sanki? Hatırlıyoruz, yarın savunmama devam ederken göstereceğim daha detaylı bir şekilde.

Budur yüz yılın özeti: Türk'sen övün, değilsen itaat et

“Katliam yaptık, emri senden aldık uzun adam RTE.”

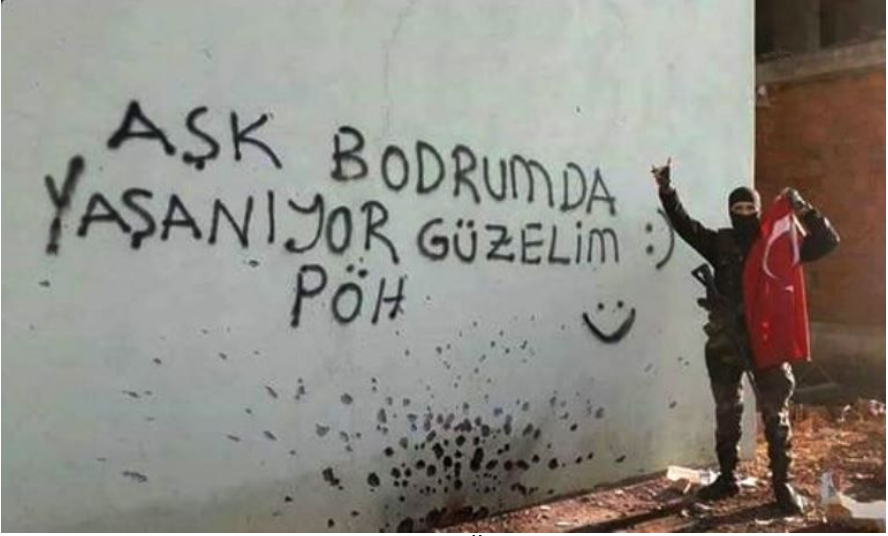
Bunu ben çekmedim. Bu, sosyal medyada yayınladı, yayınlandı, Cizre’de, Sur’da.

“Reis gereğini yaptık. Reis gereği yapıldı.” Bunları ben çekmedim.

“Zafer Allah’ındır. Ne güzel oynuyorduk, hemen öldünüz. TİM, JÖH, PÖH.”

Bunlar kendi sosyal medya hesaplarından yayınladı. Ben çekmedim, ben yazmadım, ben yayınlamadım. Halen duruyor, silmemişlerse halen duruyor. Arkadaşlarım yeni aldı.

“Aşk bodrumda yaşıyor güzelim PÖH.”

Bodrumda diri diri yakılan gençlerin feryadından sonra bunu duvara yazdılar. Yarın daha detaylı göstereceğim ama mesela bunu bir Kürt, Türkiye’de hiçbir duvara yazmaz ya. Çünkü biz bu acıları yaşadık, biliriz. Yazan Kürt’ü de bin defa lanetleriz. Buradaki yazan Kürt mü Türk mü bilmiyorum, elinde Türk bayrağı var, kurt işareti yapmış, ondan dolayı Türk diyorum. Etnik olarak belki Kürt’tür, fark etmez ama zihniyet olarak Türk resmi ideolojisini temsil ediyor. Diri diri yakılmış gençlerin arkasından bu yazıyı duvara yazıyor. Sonra da “birlikte yaşayalım.”

“Türk’ün gücünü göreceksiniz.” diye duvara yazı yazıyor. “Esedullah timleri” diye duvara yazı yazıyor.

Yarın daha detaylı, burada görseller var, gösterip hatırlatmaya çalışacağım ama en nihayetinde Türkiye’nin yüzyıllık serüveninin özeti budur. Kürdistan’da, Kürt şehrinde yakılıp yıkıldıktan duvara yazılan.

“Türk’sen övün, değilsen itaat et.” Sene 2011. Yarın savunmasını yapacağım işte o hendek barikat dönemi, öz yönetim dönemi fezlekelerinin konuşmalarının yapıldığı dönem.

Budur yüz yılın özeti. Geri kalan her şey hikayedir. Geri kalan her şey yalandır. Hakikat budur. "Türk'sen övün, değilsen itaat et." Bilemiyorum, Türkler olarak övünüyor musunuz bütün bunlardan? O size ait, siz bilirsiniz. Ama biz Türk değiliz, itaat de etmiyoruz! Bu zihniyete itaat etmiyoruz. Barışa, kardeşliğe, bir arada yaşamaya karşı boynumuz kıldan incedir. Türk kardeşlerimizle, diğer kimlikten kardeşlerimizle aynı ülkede aynı devleti vatandaşı olarak bir arada yaşamaya varız, boynumuz kıldan incedir ama bu zihniyete karşı sonuna kadar direneceğiz.

Bu yaptığım konuşmaların tamamı tarihsel alt yapısıyla birlikte ördüğüm, anlatmaya çalıştığım zihniyete karşı bir özgürleşme, demokrasi, eşitlik, adalet ve barış mücadelesinin parçalarıdır. Tüm arkadaşlarım gibi ben de bütün bu çalışmalarımı bu niyetle, bu amaçla yapmışım. Başka bir şeyle kimse beni suçlayamaz. Suçlamalıdır.

Bugünkü fezlekeleri, dokuz fezleke en azından, bu şekilde geçtim. Yarın da dokuz fezlekeyi gün içerisinde tamamlayacağım. Geriye birkaç fezleke kalıyor. Perşembe bitirmek için uğraşırım. Dediğim gibi, bitmezse belki pazartesinin bir kısmını daha kullanırım. Bugün yoruldum. Başka türlü de devam edemem zaten, bu kısım fezlekeler de bittiği için. Savunmam bugünlük bundan ibaret. Beni dinleyen bütün arkadaşlara, heyetinize teşekkür ediyorum.

Ailem Diyarbakır'da SEGBİS'te. Onlara selamlarımı iletiyorum. Söz istiyor Mahsuni Bey. Onlar taziyedeler zaten ama. Taziyemizde mesaj gönderen, taziyemize giden herkese buradan teşekkür ediyorum. Acımızı paylaşan herkese teşekkür ediyorum. Diyarbakır'da taziye yerinin kalabalık olduğunu söyledi arkadaşlarım. Allah hepsinden razı olsun. Burada, salonda taziye dileklerini ileten herkese teşekkür ediyorum. Son olarak heyetinize tekrar teşekkür ederek bitirmek istiyorum, sağ olun.

Bizi yargılayan siyasi aklın, devletin, medyanın, karşımızda duran kamuoyunun gördüğü gerçeklik, gerçeklik değildir

Herkese günaydın, merhaba arkadaşlar. Salonda bulunan Bülent, Nazmi arkadaşlar, avukat arkadaşlar, milletvekillerimiz, izleyen değerli arkadaşlara, Sincan Kadın Kapalı Cezaevindeki arkadaşlara, Kandıra'da Figen Başkan, Gültan Başkan, Diyarbakır'da kızlarım var Dıldı, Delal ve avukat arkadaşlarımız, Yüksekova'dan bağlanan arkadaşlara, Şanlıurfa'dan bağlanan arkadaşlar, herkese ayrı ayrı selam, sevgilerimi sunuyorum, salondaki herkese teşekkürlerimi iletiyorum. Bugün öz yönetim, hendek olarak tariflenen dönemin dokuz fezlekesi var, onların bütünlüklü olarak savunmasını yapıp bitirmeye çalışacağım. Bir de dünden kalan 22 nolu bir fezleke var Mahsuni Bey en son hatırlatmıştı, birkaç dakika da onunla ilgili görüşlerimi belirteceğim, 10 fezlekenin savunmasının bugün bitirmeyi planlıyorum.

Tabii ki heyet iddianameyle bağlıdır. Mütalaayla değil, iddianameyle bağlıdır. Dava iddianameyle açılır, iddianamede ne varsa ona göre heyet yargılama yapar fakat bugün iddianameye girmeyen, mütalaaya girmeyen, dosyaya girmeyen gerçekleri ben burada paylaşmak istiyorum ki, o dönem neler yaşandı, nasıl bir vahşetle karşı karşıya kaldı halkımız; bütün bunları belgeleriyle, bilgileriyle sivil toplum örgütlerinin hazırladığı raporlarla dosyaya delil olarak sunmak istiyorum ki, gerçeklik tam olarak neydi, yaşanan tam olarak neydi, tarihe bir kez daha not düşmüş olalım. Çünkü aradan 9-10 yıla yakın bir zaman geçti. İlk defa en azından, ben esas hakkındaki savunmada o döneme ilişkin hem bildiklerimi hem duyduklarımı hem yaşadıklarımı hem de kamuoyunun bu konudaki beklentilerini, o dönem için bizden beklentilerini sizlerle paylaşmam gerekiyor.

Dün savunmamı temel olarak kendini bil düsturu, felsefi görüşü üzerine oturtmuştum ve beynimizin nasıl algıladığına dair bilimsel bir temel de yarat-

maya çalışmıştım. Bugün savunmamı, hiçbir şey görüldüğü gibi değildir, gerçeklik görüldüğü gibi değildir, bilimsel temeli üzerine oturtmak istiyorum. Dolayısıyla önce kısaca birkaç bilimsel bilgiyi hatırlatmak istiyorum ki, bundan sonra anlatacağım da bu temel üzerine oturmuş olsun.

Çok kısaca, gerçekliğin görüldüğü gibi olmadığına dair neyi kastettiğimi, ne anlatmaya çalıştığımı sizlerle paylaşayım. Öncelikle duyularımız yani gözle, burunla, temasla, tat almakla elde ettiğimiz bütün veriler bilgiler beynimize ulaşır ama dış dünyadaki bütün bilgileri, verileri alabilecek ne duyu organlarımız vardır ne de bunu işleyebilecek bir beyin kapasitemiz vardır. Beynimizin yüzde 100'ü çalışıyor olsa bile yani tamamı tam kapasite çalışıyor olabilse dış dünya ile kurduğumuz bir dakikalık temasta belki de bir saniyelik temasta, göz teması olabilir o, bir saniyelik temasta dış dünyadan bize doğru akan verilerin bir saniyelik kısmını bile beynimiz alamaz. Yüzde 100 kapasiteyle çalışsa bile alamaz. O nedenle dış dünyaya dair gerçeklik algımız son derece sınırlıdır. İnsan olarak da diğer canlılar olarak da dış dünyaya, kainata dair, birey olarak bizim dış dünyamıza dair edindiğimiz izlenim bizim kapasitemizle sınırlıdır, insan olarak bizim duyularımızın beynimizin kapasitesiyle sınırlıdır. Bu neden önemlidir? Hani dün de anlatmaya çalıştım; felsefik olarak biz kendimizi kainatın sahibi, kainatın kralı gibi görürüz, bütün erdemlerin merkezine kendimizi oturturuz, insan merkezli görüş olarak çoğu zaman bunu savunuruz ya, kişi olarak biz savunmayız da insanlık ekseriyetle böyle düşünür. Ama dış dünya, dış dünyadaki veriler, bilgiler; evrenin, kainatın bilimsel işleyişi göz önünde bulundurulduğunda biz sadece kainatta değil, dünyada bile bir noktadan ibaretiz. Sosyal olayları da siyasal olayları algılamak da çoğu zaman gerçekliğin, hakikatin ne olduğunu göremeyiz. Herhangi bir nesneye baktığımızda biz gerçekten bilimsel olarak oradaki görüntünün, bilginin, verinin çok az bir kısmını alırız. Şöyle tarif edeyim; şu anda birbirimize bakıyoruz, hepimiz herhangi bir nesneye bakıyoruz, izliyoruz, duyuyoruz, koku alıyoruz, ısıyı hissediyoruz yani bütün duyularımızla anlık, nano saniye diyebileceğimiz, saniyenin milyonda biri kadar zamanda bile sürekli veri akıyor beynimize. Fakat bu veriler, örneğin şu anda ben heyete bakarken buradaki ekrana bakarken aldığım veriler, ekrandaki gerçek bilgilerin, hakiki bilgilerin, bilimsel bilgilerin trilyonda kentrilyonda biri bile değildir. Çünkü benim baktığımız ekranda şu anda o kadar çok sayıda bilimsel bilgi vardır ki. Renkler vardır, derinlikler vardır, yükseklikler vardır, ısı vardır, hareket vardır efendim her bir görüntünün anlık nano saniyelik değişimi vardır, koltuk sayısı vardır, insan sayısı vardır, her bir insanın ayrı hareketi vardır, gözlemleyemediğimiz cansız

nesnelere dediklerimizin de kesintisiz hareketleri vardır, vardır, vardır. Yani sadece şu gördüğümüz ekranda sonsuz bilgi vardır. Bilimsel bilgi dediğimiz, gerçek bilgi budur. Fakat biz ne anlık ne de bütün ömrümüzü harcasak süreç itibarıyla bu bilgiye hakim olamayız. Ben şu konuşmaya başladığım andan itibaren bile buradaki bilgi o kadar çok değişti ki. Isı değişti, sayı değişti, hareket değişti, derinlik değişti, yükseklik değişti, her şey değişti ama benim edindiğim bilgi şurada gördüklerimle sınırlı kaldı. Alabildiğim, gözümün alabildiği, kulağımın duyabildiği çok sınırlı bilgi beynime ulaştı. Fakat bu sınırlı bilginin, beynime ulaşan sınırlı bilginin de tamamını alamadım çünkü algılarım, algıda seçicilik, yetiştirme tarzım, bu ortamın fiziki koşulları, inançlarım, kimliğim, mezhebim, bilgi birikimin, deneyimlerim, hafızam şu andaki psikolojik durumum vesaire, bunların tamamı da birer eleme görevi gördü ve bu ekrandan bana yansıyan bilgiler hakikatin, gerçek bilginin çok çok az bir kısmı olarak beynime ulaştı. O nedenle bizler bırakın evrendeki bilgiyi; günlük, anlık hayatımızdaki saniyelik bilgileri bile edinme kapasitesinden yoksun sınırlı değerlendirme şansına sahip yaratıklarız. Bir defa bunu bilmemiz lazım. Biz kainat bilgisine sahibiz, evrenin bilgisine sahibiz falan gibi bir iddiamızın olmaması lazım. Bilgi sonsuzdur, beynimizin kapasitesidir sınırlıdır, bilgi akışkandır kesintisizdir, değişkendir sürekli değişir veriler ve biz bu verilere asla tümüyle hakim olamayız. Gördüğümüz şeye biz gerçeklik deriz, hakikat deriz ama bu bilimsel açıdan doğru değildir. Gördüğümüz şey bizim kanaatimizdir sadece. Bilgi birikimimizle, bize ulaşmış görüntünün kendi kapasitemiz ölçüsünde tariflenmiş fotoğrafıdır sadece o anlık döndürüp ne kadarını alabildiysek o kadarına biz bilgi diyoruz.

Örneğin gördüğümüz renklerin hiçbirisi maddelerin nesnelere rengi değildir, elementler renkli değildir. Doğada renk sadece ışıktadır ama biz renk olarak görürüz onu yanılırız bu bir göz yanılmasıdır normalde ışık olmazsa ışık kaynağı olmazsa nesnelere tamamı renksizdir yani Mars'ın, Ay'ın ışık görmeyen, Güneş görmeyen yüzü nasıl renksizse eğer ışık olmadan biz dünyayı görebilseydik Ay'ın, Mars'ın Güneş görmeyen yüzü gibi her şey renksiz olurdu. Şu anda biz renk görebiliyoruz çünkü ışık var. Işığın değdiği her yerde elementin ışığın frekansıyla yansıtma kapasitesi veya ölçüsüne göre renk yansıtması olur. Her elemente, ışığın frekansına göre ışığı yansıtma kapasitesi farklıdır, dolayısıyla elementler ışığı nasıl yansıtıyorsa biz o rengi görürüz. Doğadaki element sayısı da bellidir, sınırlıdır. Elementlerin karışımıyla renk tonları oluşur ve biz her şeyi renkli görürüz. Oysa hiçbir şey renkli değildir. Benim

hürkam da renkli değildir, oradaki koltuklar da renkli değildir. Her şey renksizdir. Sadece ışık renk oluşturur. Işık yoksa görüntü yoktur.

Şimdi bu iki bilgidен yola çıkarak şunu söylüyorum; sosyal ve siyasal olayları veya olguları sınırlı kapasite ve bilgiyle görmeye, ışıksız ortamda bakmaya çalışırsanız gördüğümüz her şey yanlıştır. Hakikatin belki de çok az bir kısmıdır, gerçeğin çok az bir kısmıdır. Bugün anlatacağım savunmamda değineceğim meselelerdir böyledir. Gerçeğin çarpıtılmış halidir veya en azından çok farklı da söyleyebilirim, herkes kendi kapasitesi herkes kendi bakış açısı oranında edindiği bilgilerle sınırlı bir yoruma sahiptir. Öz yönetim, henek dediğimiz meseleler de böyledir. İşte Kobani ana iddianamemizin Kobani meselesi de böyledir. Yani gerçeklik görüldüğü gibi değildir. Yani heyetinizin, bizi yargılayan siyasi aklın, devletin, medyanın, karşımızda duran kamuoyunun gördüğü gerçeklik, gerçeklik değildir. Gerçeklik başka bir şeydir. Hiçbir şey görüldüğü gibi değildir ama sosyal ve siyasal olaylarda bu durum çok çok daha farklıdır. Bir defa, bu bilimsel bilgi ışığında tartışmalarımızı veya savunmamızı bunun üzerine kurmaya çalışalım. Ne yaşandı o günlerde? “Henek barikat kazıldı, çatışmalar oldu, HDP de Demirtaş da işte burada yargılanan arkadaşlar da onu destekledi, dolayısıyla bu bir terör faaliyetidir nokta.” Öyle mi değil mi, şimdi biz en azından kendi iddiamızı, diyelim ki iddianamemizi ortaya koyalım çünkü suçlu olan biz değiliz, başka suçlular var. Onları tek tek anlatmaya çalışalım.

Bir defa özerklik bizim için nedir, oradan başlayalım. Yumurtadan mı çıktı özerklik? Biz kafadan mı uydurduk? Kişisel olarak bizim kişisel dünya görüşümüze ait bir şey mi, yoksa biz bunu sistematik bir siyasi faaliyet, siyasi düşünce olarak savunagelmiş miyiz? Bunun için de dönüp parti programlarımızı hatırlatmak istiyorum, seçim beyannamelerimizi hatırlatmak istiyorum. Örneğin Demokratik Toplum Partisinin 2010 yılında yayınladığı bir tutum belgesi. Başlıklardan biri demokratik özerklik. “Türkiye siyasi ve idari yapısında demokratikleşmeyi sağlamak amacıyla köklü bir reformu ön görür soruların çözümünde geliştirilecek yöntemler için yereli güçlendirme, halkı söz ve karar kılma felsefesinden hareket eder. Halkın karar süreçlerine dahil olması için demokratik katılımcılığı savunur ve tüm yerel birimlerden meclis sistemini karar alır. Salt etnik ve toprak temeli özerklik anlayışı yerine, kültürel farklılıkların özgürce ifade edildiği bölgesel ve yerel bir yapılanmayı savunur bayrak ve resmi dil tüm Türkiye ulusu için geçerli olmakla birlikte her bölge ve özerk birimin kendi renkleri ve sembolleri demokratik öz yönetimi oluşturmasını ön

görür soruların çözümü sadece devlet sistemini değiştirmede aramaz toplumun öz yeterliliğini esas alır.”

Demokratik Toplum Partisinin bir de üzüm projesi broşürü var. O da yine benzer tarihlerde yayınlanmış. Demokratik Toplum Partisi kamuoyuna bunu duyurmuş. Bu broşürü bastırarak, çoğaltarak da dağıtmış. Bu broşürün ilk sayfası demokratik özerklik çözüm projesi. Burada da demokratik özerklik -2008 yılından söz ediyorum, Eylül 2008 tarihli bu broşür- demokratik özerklik uzun uzun anlatılmış. Yetkiler, idari birimler, işin felsefesi, sosyolojisi detaylı bir şekilde anlatılmış.

Hakeza yani ilk partilerimizden itibaren kadın meclisleri kadın örgütlenmesi çalışması var ama Demokratik Toplum Partisinde bu doğrudan bir ayrı meclis şeklinde kadın konu değil de kadın meclis şeklinde örgütlenmiş ve kadın örgütlenmesinin nasıl olacağı da detaylı bir şekilde parti programlarımızda anlatılmış. Kadın arkadaşlarımız yargılanırken kadın çalışmalarıyla sorumlu tutulurken iddianamede atıf yaptılar. Partilerimizin hepsinin değiştirdiğimiz veya kapatılan partimizin hepsinin programında bu var ve bunların hiçbirini kapatma nedeni veya gerekçesi de olmamış. Demokratik özerklik biçiminde tanımlıyoruz demiş bu çözüm projesinde demokratik öz yönetim anlamına gelen demokratik özerklik, demokratik cumhuriyetinin içinin doldurulmasıdır. Ve demokratik özerklik nedir diye tek tek az önce saydığım maddelere çok benzer, neredeyse birebir aynı maddeler burada sayılmış.

Demokratik Toplum Partisinden sonra Barış ve Demokrasi Partisini kurmuşuz çünkü partimiz kapatılmış ama altını çiziyorum, demokratik özerklik kapatma gerekçelerinden biri değil, kadın çalışmaları kapatma gerekçelerinden biri değil. Barış ve Demokrasi Partisinin programı yani Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına sunulmuş, kabul görmüş. Anayasa Mahkemesi tarafından da kapatma gerekçesi yapılmamış. Parti programımızda ne diyor peki? Yine ilgili başlığa geliyorum çünkü her başlıkta partimizin çözüm önerileri, programa dair detaylar var ama bu anlamda yerel yönetimleri demokrasinin beşiği olarak kabul eden temel paradigmadan hareketle siyasal yönetimin katılımcılığı temelinde ekolojik dengenin esas alındığı, yerinden yönetimle yerel toplumun özgül talep ve ihtiyaçlarına dayanan demokratik özerklik geliştirilecektir. Bu saydıklarımızın gerçekleşmesinin için sosyal adalet ilkesi temel alınacaktır. Kürtçe eğitim ve öğretim dili olarak kullanılacaktır. Demokratikleşmenin temel dinamiği kadınlardır. Başlık başlık okuyorum, altlarında ne yazdığını okumama gerek yok, zaten savunmamın derinliğinde onları da açacağım. Bu, Barış ve Demokrasi Partisinin parti programıdır.

DTP'nin 2014 seçim beyannamesi kamuoyuna duyurduğumuz mahalle mahalle, ev ev, köy köy bastırıp dağıttığımız, seçim beyannamemiz. Bir başlığımız şu; yerel seçimlerdir 2014 yerel model yönetim modelimiz özgür belediyeçilik anlayışımız, yeni demokratik hamlemiz eş belediye başkanlığı, özgür komun hareketi, kadın özgürleşmeden toplum özgürleşemez. Genç başladık genç başaracağız, özgür insan, özgür toplum, özgür doğa, ekolojik yerel yönetimler. Kentleşme, sosyal konut, afet vs. vs. gidiyor bütün bunların hepsine ne demişiz demokratik özerklik kampanyamızın seçim kampanyamızın sloganı bile budur demokratik özerlikle özgür kentlere seçim kampanyası yürütmüştük seçimlerde önemli başarı elde etmişiz hiçbir şekilde ne yasaklanmış ne illegal görünmüş ne de terörize edilmiş.

Ondan önce 2011 seçim beyannamemiz. Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloku olarak genel seçimlere girmişiz. Orada da bastırıp dağıttığımız kamuoyuna açıkladığımız başlıklardan biri, "Demokratik özerk yönetimler kurulacak." 2011'de de bunu savunmuşuz, 2008'de de savunmuşuz, 2014'de de savunmuşuz. Halkların Demokratik Partisini kurmuşuz, Halkların Demokratik Partisinin programında hemen programdan açıp bakıyorum, bunları daha sonra dosyaya delil olarak avukatlarım sunacaklar. Başlıklardan biri, "Yerinde ve yerelde yönetim, demokratik özerklik." Yine bütün istisnasız bütün başlıklarımızda programlarımızda ve seçim beyannamelerimizde kadın başlığı özgün bir başlıktır, kadın çalışmaları özgün bir başlıktır, burada olduğu gibi, 7 Haziran seçim beyannamesi seçim beyannamesinin başlıklardan tek tek okumuyorum. Demokratik anayasal siyasi partiler seçim yasası, basın iletişim özgürlüğü, yargı reformu bir başka başlık demokratik özerklik ve yerel demokrasi bir başka başlık yine kadın eşitliği kadın özgürlüğü.

7 Haziran'dan sonra 1 Kasım HDP seçim beyannamesini bastırmışız, orada da "Özgürlük ve eşitlik için kadınlar kazanacak." Kadın başlığı. Anadilde eğitim başlığı, öz yönetim ya da yerinden yönetim başlığı. Demokratik özerkliği detaylarıyla açmışız, anlatmışız, ne demek istediğimizi seçmene anlatmışız. Yani 2008 yılından bizim tutuklandığımız, partimize yönelik siyasi operasyonun yapıldığı 2016 yılına kadar sistematik şekilde, hiçbir şekilde taviz vermeden, birazdan okuyacağım gibi parlamentoda, meydanlarda, seçimlerde demokratik özerkliği savunmuşuz. Bir siyasi program, siyasi düşünce olarak savunmuşuz. Kadın mücadelesini de savunmuşuz, burada yargı konusu edilen bütün kadın çalışmaları, anadilde eğitim çalışmalarının tamamını bizim partimizi hem eşbaşkanlık, hem ana dilde eğitim, hem demokratik özerklik, hem kadın eşitliği partimizin bütün programlarını istisnasız tüm aşamalarında yani

seçimde dahil olmak üzere tüm aşamalarında siyasi faaliyet olarak kayıtlara geçmiş ve seçmene bunu vadetmişiz, biz bunu gerçekleştireceğiz diye oy istemişiz merkezi iktidara gelirse merkezi iktidardaki gücümüzle yapacağız, yerel iktidarı kazanırsak yerelde yapacağız demişiz.

Şu klasörün, görmüş olduğunuz klasörün tamamı bahsettiğim parti programlara ve seçim beyannameleridir ve bunu dosyaya avukatlarım daha sonradan iletcekler, haftaya avukat savunmaları başladığında dosyaya takdim edecekler. Çok sayıda demokratik özerklik çalıştayı yapmışız. DTK faaliyetlerini anlatırken örnekler vermiştim.

Demokratik özerklik nedir? Türkiye'nin, dünyanın çeşitli yerlerinden akademisyenler gelmiş, bu çalışmaları yürütmüşüz, kamuoyuna duyurmuşuz. Dolayısıyla demokratik özerklik, öyle gizli saklı, aniden ortaya çıkmış, hendek barikatla ortaya çıkmış, bir hendek barikat tartışmasının ana konusu olmuş bir mevzu değildir. Biz demokratik özerkliği bir siyasi program olarak savunduk, savunmaya devam ediyoruz şu anda DEM Partinin de programında vardır, görmedim ama DEM Partinin de programında vardır. Peki tartışma konusu nedir? "Hendek barikatla demokratik özerklik terör faaliyetine dönüşmüştür, dolayısıyla yargılanan odur." denilebilir. Peki buradan bakalım şimdi, yargılanan o mudur? Aslında bir terör faaliyeti mi yargılanmış yoksa gerçekten orada bir terör mü estirilmiş, biz ne yapmışız?

Demokratik özerklikle ilgili çalışmalarımızı yürütmüşüz, siyasi alanda bunları tartışmışız, işte zaman zaman fırtınalar kopmuş, kıyametler kopmuş, karşı çıkan olmuş, destekleyen olmuş ama en niyetinde bu bizim siyasi düşüncemiz. Partimizin programı beğenip beğenmemek seçmene kalmış bir şey, devlete beğendirmek zorunda değiliz. Siyasi partilerin öyle bir görevi yoktur. Siyasi partiler halka konuşur, devlete konuşmazlar. Mevcut yasa anayasaya aykırı bir faaliyet oluşsa da biz hani yasaların hukukiliği, meşruluğu tartışmalı olsa da meri yasalar pozitif hukukta ne varsa onun gereği yapılır. Ama demokratik özerklik çalışmamıza ve düşüncemize yasal bir engel de konulmamış. Darbe anayasasına bile aykırı görülmemiş. 82 Anayasasına, hiçbir yasaya aykırı görülmemiş. Görülmesi de mümkün değil çünkü bir projeyi savunmak, bir yönetim modelini savunmak bir terör faaliyeti olamaz bir, bölücülük faaliyeti falan olamaz. İnsan bağımsız Kürdistan'ı da savunabilirler, bu da suç olmaz da fakat bölücülükle de suçlanamaz.

Demokratik özerklik, neyle kıyaslayalım, demokratik özerklik bir idari modeldir. Devletin mimarisini, yönetim modelini yeniden tasarlamak için yapılmış bir öneridir. Bir siyasi parti bunu yapar, başka bir siyasi parti başkanlık

sistemini devletin mimarisi için önerir. Biri başlık modelidir başka biri yarı başkanlığı önerir, bir başkası demokratik parlamenter sistemi önerir, bir başkası eyalet modelini önerir, federasyon modelini önerir. Bunların hepsi fikir düzeyinde tartışılır. Halka gidilir, halk hangisini destekliyorsa demokrasinin gereği olarak ve evrensel demokrasiye aykırı olmamak şartıyla diyelim ki, mesela faşizmi oylamaya götüremezsiniz, ırkçılığı oylamaya götüremezsiniz, kadın düşmanlığını oylamaya götüremezsiniz yani temel insan haklarını halkoyuna sunamazsınız ama devlet mimari modellerini sunarsınız.

Peki devletin mimarisinde değişiklik öneren herkes devletin bölünmez bütünlüğüne, milletin bölünmez bütünlüğüne aykırı bir terör faaliyeti yürütmüş olur mu? Mesela başkanlık sistemini önerenler ve hayata geçirenler de bunu yapmış olur mu? “Olmaz.” denilecek. Tabii ki yaptılar çünkü başkanlık sistemini savunmak, anayasaya değiştirmek, referanduma götürmek serbest, bir başka idari modeli bir başka devlet mimarisini savunmak ise suç neden? “Çünkü Abdullah Öcalan da demokratik özerklik demiş, PKK de demokratik özerklik demiş. Dolayısıyla bu artık bir terör faaliyetidir, bunu siz söyleyemezsiniz.”

Buradan sesimi duyarlarsa ben hani Abdullah Öcalan’a da PKK’ye çağrı yapmak istiyorum, bence iki kere ikinin dört olduğunu da söylesinler. Pi sayısının 3.14 olduğunu söylesinler. Herkes, devlet memurlarının kravat takmasının önemli olduğunu söylesinler, söylesinler yani günlük yaşama dair bütün doğruları söylesinler, bi’ bakalım ne yapacaksınız? “İki kere iki dört yasak.” midir denilecek mi? “İki kere iki dört terör faaliyeti.” midir, denilecek mi? İki kere iki dört, çarpım tablosundan çıkarılacak mı? Okullarda yasaklanacak mı? Görelim yani bir fikrin ortaya atılma biçimi hayata geçirilme biçimi önemlidir. Siz şiddet uygulanarak yapmak isterseniz bu yasalara göre suç olur. Ama bir fikri başka biri savundu diye sizin savunmanız suç haline gelemmez, suç haline gelemmez. Bugün kullandığımız bilimin çok önemli bir kısmı, teknolojinin çok önemli bir kısmı mesela Yahudi bilim insanlarınca insanlığa kazandırılmıştır. Hani şu günlerde Starbucks protesto ediyorlar ya kendilerince.⁸⁰ Yahudileri protesto etmiş oluyorlar. Bence şunu yapmalılar; mesela yer çekimini protesto edin. Mümkünse “Biz yer çekimini tanımıyoruz.” Einstein’ı protesto edin mesela tamam mı? “Biz uzayı tanımıyoruz deyin ya. Uzay zamanını tanımıyoruz. Newton’dan sonra uzaydaki kırılmayı, zaman ilişkisini geliştiren Einstein’ın

⁸⁰ 7 Ekim 2023 tarihinde Hamas ile İsrail arasında başlayan çatışmalar nedeniyle İsrail’i protesto etmek amacıyla bir süre için bazı markalar boykot edildi.

görelilik teorisini, kuantum teorisini tanımıyoruz.” deyin ya. Hele bir tanımayan, bakalım ne oluyor?

Bir Yahudi söylemiş bunu. Türk ve Türkiye düşmanı olarak tanınan bilim insanları da bilime çok katkı sunmuş fikirlerini savunmayın. Mesela asansöre binmeyin, gavur icadıdır. Herkes Türk’ün düşmanıdır ya binmeyen asansöre. Önünüzdeki mikrofonu icat eden acaba hani bir Türk’ün karşıtı ırkçı olabilir mümkündür. Bilmiyorum, araştırmadım ama olabilir. Mikrofonu kullanmayın, cep telefonunu kullanmayın yani.

Bir fikrin, bir düşüncenin savunulması, doğruluğu kimin savunduğuna bakılmaz, nasıl savunulduğuna bakılır. Evrensel kriterler budur, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin kriteri budur, Türk Ceza Kanununun kriterleri de budur. Mesela önceki gün hilafet bayrağı açmak, hilafeti savunmak serbestti rahatlıkla “Türkiye’de şeriat istiyoruz, şeriat modeli istiyoruz.” denilebiliyor. Hatta Adalet Bakanı yardımcısı çıkıyor diyor ki “Bu ülkenin Müslüman olduğunu unutmayın.” diyor. Yani hilafet bayrağı, tevhid bayrağı sallayıp slogan atanlara karşı bence de bana sorsanız ifade özgürlüğüdür, kesinlikle savunabilirler. Ne zaman suç olur? Bunu başkasına baskı aracı, şiddet yöntemiyle, hilleyle yapmaya çalıştıklarında suç olur. Yapamazsın. Ama Kürtler dün anlatmaya çalıştığım o yüzyıllık trajedinin sonunda bir fikir geliştirmeye çalışıyor, Kürt siyasetçileri de bu fikri derinleştirmeye çalışıyor, Türkiye kamuoyuna anlatmaya, Meclise anlatmaya çalışıyor fakat bırakın bizi Mecliste, basında dinlemeyi, mahkemelerde hakimlere anlatmamız isteniyor. “Bu suçtur.” deniliyor. “Bunu sen hakimlere anlatabilirsin.”

Şu anda şeriatı savunsam İstanbul’un meydanında savunma hakkım var ama özerkliği savunmak için üç ağır ceza üyesinin heyetinin önünde savunmak zorunda kalıyorum. Bunun adı Kürt sorunudur. Bu ayrımcılıktır. Nedir peki demokratik özerklik? Niye ısrar ediyoruz bunda? Çünkü tarihi kronolojiyi hatırlatmak istiyorum. Türkiye’nin siyasi tarihi, Türklerin siyasi tarihi, Kürdistan’ın ve Kürtlerin siyasi tarihi kronolojik olarak tekrar bir hatırlayın, iki ayrı nehir; solcular, sosyalistler, Kürtlerle zaman zaman yakın birbirine değen noktada akmışlar ama iki ayrı mecrada akmış iki ayrı halkın duygusu, düşüncesi, beklentisi, travmaları, korkuları, sevinçleri bambaşka. Peki nasıl bir arada yaşayacağız? Anayasa’nın bize önerdiği formül şu; deniyor ki “Herkes Türk’tür. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes Türk’tür.” 82 ve 66. maddelere göre Türkçe dışında anadilde eğitim yapılamaz. Dolayısıyla anadil sadece Türkçedir, geri kalan hiçbir dil anadil değildir Türk milleti de bundan ibarettir. Yani “Anadili Türkçe olan Türkiye Cumhuriyet vatandaşı olarak da

Türk olarak tanımlananlardan oluşan millettir, bizi birleştirecek olan şey de budur. Ortak tarihimiz var mıdır? Vardır. Hepimiz Orta Asya'dan geldik. Göktürkler, kurduğumuz ilk devletimizdir. Şu anki devletimiz de sonuncu devletimizdir. Ortak milli duygularımız var mı? Var. Kahramanlık hikayelerimiz vardır. İşte kurt Asena'dan bugüne destanlarımız vardır. Sultanlarımız, şahlarımız, padişahlarımız vardır. Vardır da vardır. İşte inkılap tarihi kitabında anlatılan bütün ortak değerlerimiz bizi millet yapan ortak değerlerdir. Bunların hepsine riayet ettiğimiz anda bir tek millet olabiliyoruz. Dilimiz ortak, tarihimiz kıvanç duyduğumuz şeyler, mesela Topal Osman'dan kıvanç duymalıyız, hep birlikte Nihal Adsız'ı anmalıyız. Türkçülüğün işte teorisyenlerinden vesaire, vesaire."

Bunlar olursa Türkiye'de bir arada yaşamak; tek millet, tek dil, tek vatan, tek devlet, tek bayrak şeklinde bir arada yaşamak çok mümkündür. Doğru. Teorik olarak doğru ya herkes böyle olsa sorun değil. Dünyada herkes aynı dili, aynı düşünceyi, aynı inancı, aynı kimliği, aynı yaşam tarzını savunsa hiçbir sorun da olmaz yani. Günlük kaprislerimizden başka geriye bir şey kalmaz yani. Böyle dünyada çatışma, savaş falan olmaz kuramsal olarak doğru. Ama gerçeklik böyle mi? Gerçeklik görüldüğü gibi mi? Değil. Peki biz rejimin dayattığı bu ortak değerlerde biz nasıl buluşacağız? Buluşamıyoruz. Yüz yıldır buluşamıyoruz bizi itiyorlar, sığmıyoruz. Elbiseyi zorla giydiriyorlar, elbise bize uymuyor. Sadece bize mi? Türkiye'nin yarısından fazlasına uymuyor. Bakın Türklüğü kabul edenlere de "Ben Türk'üm." diyenlere de saygı duyuyoruz. Bir Kürt "Evet, Türk'üm." diyebilir, problem değil, Türk'tür o. Çünkü ırkla, kanla, kafatasıyla ilgili bir şey değil, kültürle ilgili bir şeydir. Bir Çerkes, "Ben Türk'üm." diyebilir. Biz ne onu suçlayabiliriz ne döneke diyebiliriz ne başka bir şey. Bir Ermeni de diyebilir. Herkes diyebilir, orada bir problem yok. Şahsen benim için de bir problem yok. Ben nasıl onu suçlayabilirim? Kendine "Türk'üm." diyorsa Türk'tür benim açımdan. Problem, "Türk değilim." diyenle ilgili devletin çıkardığı arızadır. Ben ne olacağım ya Türk diyenle bizim sorunumuz yok kim kendine Türk diyorsa baş göz üstüne. Türk'tür, kardeşimizdir. Yani buna 90'lı yıllarda da çok tanık olduk korucubaşlarını çıkarırlardı, iki kelime Türkçeyi zorla ezberletirlerdi. Türkçe bilmiyor çünkü korucubaşları çıkartırlardı, derdi "Em hemu Türk'tür." "Biz hepimiz Türk'üz." Tamam, Türk'sen Türk'sün öyle görüyorsan sıkıntı yok.

Ben ne olacağım ben? "Ben Kürt'üm" dediğimde ne olacak? Devlet beni tam olarak nereye sıkıştıracak? Nerede hangi yasal düzleme oturtacak, hakla-

rım, hukukum ne olacak? Sorun budur. Devlet şu anda bölücülük, terör, öldürme, infaz, işkence, tutuklama, sürgün parantezine oturtuyor bizi. Peki ne yapacağız bunu savunanlar ya? “Ben Kürt’üm. Ben Alevi’yim. Ben sosyalistim. Ben Çerkes’im. Boşnak’ım. Pomak’ım. Benim de bir anadilim var ama aynı zamanda bu ülkede de birlikte de yaşamak istiyorum kardeşim. Ayrılmak da istemiyorum.” diyenler ne olacak? İşte demokratik özerklik bunun için sunulmuş bir çözüm önerisidir. Bütün bu arızları aynı anda gidermek için sunulmuş bir çözüm önerisidir. Anadolu coğrafyası Trakya’sıyla, Mezopotamya’sıyla çok dilli bir tarihtir, ezelden beri çok kültürlüdür. Tarih boyunca hiçbir zaman sosyolojik birliğini sağlayamamıştır. Asla. Siyasi birliğini de bir iki defa sağlayabilmiştir. O da dayatmayla, zoraki sağlanmış siyasi birliklerdir. Ama sosyolojik birlik asla sağlanamamıştır. Buna yeltenenler de katliam soykırım yapmak zorunda kalmış, yine sağlayamamıştır.

Tek dil, tek milletten, tek ırktan bir coğrafya asla olmamış buralar. Neden? Onun da tarihsel nedenleri var, dün biraz anlatmaya çalıştım. Yani insanlığın Afrika’nın güneyinden bütün dünyaya yayıldığı kabul edilir. En azından bugünkü bilimsel veriler böyle söyler. İnsan oradan hareketlenmeye başlanıp da dünyanın diğer yerlerine gitmek için yola çıktıklarında ilk konakladıkları en uygun coğrafi iklim koşullarının olduğu kuşak, bu kuşaktır. Afrika’dan yukarı doğru çıkarken buldukları yaşama en elverişli yer Mezopotamya, Nil havzasıdır. Kabul edilir ki daha sonra buradan dünyaya yayılmıştır. Yani dünya, henüz kıtalar birbiriyle bu kadar ayrılmamışken bir aradayken yürüyerek dünyanın değişik bölgelerine göç etmişler. Buradan gidilmiş. Daha sonra kıtalar ayrılınca birbirinden kopmuş. Zaten dünya haritasında bütün kıtaları şöyle bir toplayıp yan yana getirseniz hepsinin yapbozun parçaları gibi kütle olduğunu haritalardan bile görebilirsiniz. Amerika kıtasına gitmiş olanlar kıta ayrılınca orada kalmışlar, Afrika kıtasındakiler orada kalmış, Avrupa’dakiler orada. Bugün kıtalardaki insanlar milyonlarca yıl oranın coğrafi özelliklerine uyum sağlama yönünü evrimsel gelişimleri nedeniyle de renklerinde, derilerinde, iklimin, güneşin, doğanın çetin koşullarına uyum sağlayacak değişiklikler oluşmuş. Kuzeye göç edenlerin teni açık kalmış çünkü güneşe ihtiyacı var, orada az güneş ışığı var yanmamak veya fazla güneş ışığı almamak için bünye kendini ona göre evrimleştirmiş. Oradaki hayvanlar bile, boz ayılar vesaire, kutup ayılarından tut insanlara kadar kuzeye gittikçe veya güneye doğru indikçe güney kutbuna doğru ten açık renktedir. Orta kuşak, Ekvator kuşağı ve altı dediğimiz bölge, doğrudan yoğun güneş ışınlarını dik açıyla aldığı için oradaki

canlıların insan dahil yaşayabilmesi için tenleri giderek koyulaşmış. Orta kuşağın altı ve üstü de sarı ırktır. Tonlara göre işte esmer, Arap, Asya'dakiler gibi sarı vesaire ırklar oluşmuş. Ama ilk insanlığın medeniyet kurduğu coğrafya buralardır. Nil coğrafyası, Nil deltası ve Mezopotamya havzasıdır. Bu da neredeyse yirmi bin yıl öncesine dayanıyor.

“Tek millet” deyince tek millet olmuyor

Yirmi bin yıl önce dünyanın merkezi burasıydı ve o günden beri burada asla tek dil olmadı, tek din olmadı, tek ırk, kimlik olmadı. Dünyanın başka bir coğrafyasında öyle olabilir. Küçük bir topluluk oraya gitmiş; dilleri, kimlikleri, inançları benzerdir, uyum sağlamışlar. Çatışma yok, etnik kimlik sorunu yok, inanç sorunu yok. Neden Ortadoğu hep kan gölüdür? Ya bütün dinlerin merkezi, inançların merkezi, medeniyetlerin merkezi, kimliklerin merkezidir. Üstüne bir de enerjinin merkezidir. O da başımızın belası. O yüzden Anadolu'yu Anadolu coğrafyasını tehditle yönetemezsiniz, sürekli çatışma olur. Bakın bu coğrafyada iki büyük, iki büyük Türk, Türkmen isyanı vardır. Başka da halk isyanı yoktur, geri kalanlar siyasi isyanlardır. Biri Şeyh Bedrettin'dir, biri Gezi İsyanıdır. Bu 600 yıl içerisinde ikisi de tekçilik, yaşam tarzının dayatmalarına karşı gerçekleşmiş doğrudan halk isyanlarıdır. Gezi'yi de yeri geldiğinde kendi görüşmelerimle birlikte, davamızla bağlantılı olarak anlatmaya çalışacağım. Yani 600 yıl önce de bu sağlanamadı, bin yıl önce de sağlanamadı. Israr eden herkes yanıldı. Katliam yaptı, bittiğini sandı, olmadı olmaz mümkün değil. Tek adamla yönetemezsiniz, tek dille yönetemezsiniz, tek etnik kimlikle yönetemezsiniz, tek milletle yönetemezsiniz. Arıza çıkar. Kimse kabul etmez. Bunu kimseye kabul ettiremezsiniz. Yani şu duruşma salonundakilerine hepsini tek tek kabul ettirseniz dışarıdaki milyonlarca insan bunların hepsine isyan eder, kabul etmezler. Bizle ilgili bir mevzu değil yani gerçeklik budur. Gerçeklik görüldüğü gibi değildir.

“Tek millet” deyince tek millet olmuyor. Ne olacak peki? Yeni bir tanım, yeni bir gerçeğe uygun, hakikati gören bir kavramsallaştırma lazım bize. Kürt siyasi hareketi bunu kendi içinde uzun yıllar tartıştı, biliyorsunuz yani. Kürdistan'ın bağımsızlığından, bağımsız birleşik Kürdistan'dan bugünlere gelen bir seyir izledi Kürtler. Bu 100 yıllık bir geçmişi vardır ve bunun PKK ile anılması, PKK ile bağlanması da doğru değil. Dün okudum işte 100 yılın başından hatta Osmanlıdan başlayan süreçlerdir bunlar. PKK bunu son halkasıdır. Bunu

terör olarak tanımlamadan önce algılamamızı gerçekliği görececek hakikati görececek başka bir gözle bakmak gerekir. Biz bir çözüm üretmeye çalışıyoruz. Ne yapacağız? Birlikte yaşamak istiyoruz. Çözüm önerimiz de bu. Yani mağdurlar olarak çözümü biz üretiyoruz, ezilenler olarak çözümü biz üretiyoruz, ege-men olana sunuyoruz, diyoruz ki "Birlikte yaşamak istiyoruz. Bölünme olmasın. Türkiye Cumhuriyeti devletin sınırları içerisinde. Buyurun, çözüm önerimiz de budur." diye sunuyoruz, muhababımız yargıçlar oluyor, savcılar oluyor. Bu bir sorun işte. Bunun adı bir Kürt sorunu ve devletin bakış açısından kaynaklı?

Nedir peki savunduğumuz demokratik özerklik, nedir? Birkaç başlığını okudum ama biraz daha açayım burada. Neden Türkiye için en uygun modeldir? Merkezi yönetimler yani yetkinin tek elde, tek kurulda toplandığı ülkeler şu anda dünyada demokratik olarak tanımlanmıyor. Neden? Çünkü yerelin ihtiyacı her zaman farklıdır, hızlıdır, acildir. Günümüz dünyası hız dünyasıdır, talepler dünyasıdır, taleplerin karşılanması dünyasıdır. Siyaset buna hitap edebildiği ölçüde, cevap verebildiği ölçüde başarılıdır. Aksi takdirde siyaset çöküyor. O nedenle dünyanın bütün demokratik yönetimleri, yerinden yönetim modelinin bir varyasyonunu uygulamak zorunda kaldık. Uygulamayanların ülkelerinin hiçbiri demokratik değildir. Katı merkezi ülkeler; yarı diktatörlük, diktatör, totaliter ülkelerde yerinden yönetim yoktur. Oysa dünyada en çok yerel yönetime ihtiyaç duyan coğrafya burasıdır. Dediğim gibi, çok sayıda etnik inanç var, bunları bir arada tutmanın biricik yolu herkesi demokratik ilkelere çerçevesinde yönetime dahil edebilmektir. Kendini temsil hakkı, söz söyleme hakkı, kararı alma ve denetleme hakkı... Bütün bunların yerelden başlayarak sağlanması lazım ki, herkes "Bu benim devletim, bu benim ülkem, bu benim vatanım, bu benim bayrağım." diyebilsin. Aksi takdirde küçük bir grubun elinde kalırsa küçük bir elit grup yönetirse bugün olduğu gibi tek adam yönetirse giderek tarafgirlik oluşur, kamplaşma oluşur, kutuplaşma oluşur. Bakın dikkat edin, Türkler ve Kürtler şeklinde kamplaşma da oluşmuyor. Şu andaki kamplaşma bambaşka bir şey. İktidar yanlıları, muhalefet orada da her kimlikten insan var burada da her kimlikten insan var. Kapsamıyor çünkü herkesi kapsamıyor. Kapsaması mümkün değil çünkü kendimizi ifade edebileceğimiz alanlarımız yok. Bir belediyelerimiz vardı, ona da kayyum atanıyor. Zorbalıkla, baskıyla belediye eşbaşkanlarımız tutuklanıyor, ağır cezalara çarptırılıyor. Belediye hakkı bile tanınmıyor. Muhtarların yerine bile kayyum atandı. Derneklere, basına kayyum atandı.

Yolu ne? Yolu işte yerel yönetimlere yetki devri. Bunu sağlarken de şuna dikkat edilecek; herhangi bir yerinden yönetim modeli, diğer yerinden yönetim birimine üstünlük sağlayamamalı. Eşitler arası bir ilişki olmalı yani. İzmir Bölgesi, Akdeniz Bölgesi, Doğu, Güneydoğu, Karadeniz, Ege, Trakya, İç Anadolu neyse bu bölgelerdeki özerk yönetim yetkileri Anayasa'dan kaynaklanmalı. Eşit olmalı, aynı olmalı. Kimliğe dayanmamalı, toprağa da. Teritoryal olmamalı. Toprağa dayanmamalı. İdari ve kültürel açıdan özerklikler olmalı. Baki bunu da biz Kürtler olarak öneriyoruz. Şunu da teklif edebiliriz; "Türkiye'de bir tane federal bölge olsun. Irak'ta olduğu gibi. Adı Kürdistan Federal Bölgesi olsun, geri kalan bölgeler bizi ilgilendirmesin." diyebiliriz. İlgilendirir çünkü Türkiye'de demokrasi yoksa bize de yoktur. Edirne'de, İstanbul'da, İzmir'de, Trabzon, Samsun'da demokrasi yoksa Hakkari'de de yoktur. Birlikte yaşamın sırrı, formülü budur. Nitekim şu anda Bağdat'ta olmadığı için Süleymaniye'de de yoktur. Bunun biricik yolu, yaşadığınız ülkenin coğrafyanın tamamında demokrasiyi geliştirmektir. Bu siyaseten de doğrudur ama en çok ahlaki olarak mecbursunuz kardeşim dediğiniz birlikte yaşama isteğimizin bir halkın hilafına, zararına bir talepte bulunmak doğru değildir, onun için de demokrasi istemek zorundasınız. Biz Kürtler buradan bakıyoruz. Yozgat'ta demokrasi olmazsa olmaz. Biz rahat edemeyiz bize demokrasi zaten olmaz da ama etik olarak da doğru değil. Dolayısıyla biz Türkiye'de geniş bir tartışmayla konsensüsle, en sonda parlamentoda anayasa tartışmasıyla Türkiye'de idari özerk bölgeler oluşturulması gerektiğini savunuyoruz.

Bölge meclisleri olmalı. Bölge meclislerini halk seçmeli. Bölge meclisleri, kendi bölgelerinde küçük parlamentolar gibi kültüre, eğitime, turizme, balıkçılığa, hayvancılığa, yerel güvenliğe, trafiğe sağlığa dair uygulamanın, kararların, sorunların neyse çözüm mercii olmalı. Genel adalet hizmetleri, genel güvenlik hizmetleri, işte sınır güvenliği, maliye hazine politikaları, uluslararası ilişkiler gibi politikalar da merkezde olmalı merkezi hükümet olmalı o yetkiler de merkezi parlamentoda olmalı. Yerel parlamentoların alacağı her karar Anayasa Mahkemesinin denetimine tabi olmalı ve doğrudan merkezi yönetimler, Cumhurbaşkanı istediği taktirde ya merkezi parlamentoda ya da yerel parlamentodaki gruplar herhangi bir karar Anayasaya aykırı bulursa Anayasa Mahkemesine götürebilmeli. Yani yerel meclislerin kararı da Anayasa denetimine tabi olmalı. Tabii özgürlükçü bir anayasadan söz ediyoruz.

Bunlar seçimle iş başına gelmeli, seçimle gitmeli. Aynı zamanda orada bir belediye başkanı da olmalı. Belediye başkanı meclisin başkanı olmamalı. Belediye meclisi ayrı olmalı. Bu iki meclis de halkın en küçük birimlerine kadar

hizmet sunacak kararlar üretmelidir. Bir bölge meclisi, bir de beldeden başlayarak ilçeye oradan büyükşehre belediye meclisleri olmalı. Vali olacaksa vali seçimle iş başına gelmeli ve hepsinin kararı Anayasa denetimine tabi olmalı. Bütün özerk bölgeler yirmi bölge mi olur, otuz bölge mi olur, yedi bölge mi olur bu tartışmayla belirlensin. Bütün bölgelerin resmi dili Türkçe olmalı ama her bölge kendi bölgesinde yaşayan insanların hangi kimlikten olursa olsun talep olması halinde, talep etmeleri halinde ikinci, üçüncü resmi dili de kendi bölgesinde kullanabilmeli, yazışmada kullanabilmeli, eğitim dilinde kullanabilmeli, ek olarak Türkçenin yanında. Türkçe her bölgenin ortak resmi dilidir. Ama Trakya özerk bölgesine Boşnakça, Pomakçayı da resmi dil olarak kabul etmek istiyorsa meclis, bunun kime ne zararı olabilir? Ya da Doğu Karadeniz'de İbıhçayı, Çerkesceyi bugünkü Kürdistan coğrafyası dediğimiz Doğu, Güneydoğu'da Zazacayı, Kurmanççayı ikinci, üçüncü resmi dil olarak Türkçenin yanına almak istiyorsa kime ne zararı olabilir? Dünyada yüzlerce örneği var. Hindistan'da sayısını unuttum ama onlarca resmi dil var. Avrupa'nın birçok ülkesinde onlarca resmi dil var. Türkçe her yerde ortak resmi dilimiz. Dolayısıyla bizi bir arada tutan ortak dilimiz de kendini koruyacak.

Biz bu topluma da bir şey demeliyiz. Bu topluma Türk mü diyeceğiz? Diyelim, sorun değil. kavramsallaştırma değil. Kavram değil, kavramsallaştırma önemlidir yani nasıl tariflediğiniz önemlidir. Türk'ü yeniden tanımlayım ya da yeni bir isim koyalım Türkiyeli mi diyelim, Türkmen mi diyelim istiyorsanız Kürt diyelim hepsine bir yüz yılda herkese Kürt. Deneyelim bakalım ama her neyse kavram önemli değil, kavramsallaştırma önemli. Türk'ün ne olduğunu anayasanın dibacesinde, girişinde tanımlayalım. Ya ilk maddelerinde tanımlayalım. Ya da dibacesinde, anayasanın ruhunu veren kısımda tanımlayım. Diyelim ki bu anayasa Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan bütün etnik kimlikler, inançlar, kültürlerin ortak anayasasıdır. Bütün dillerin ortak anayasasıdır. Anayasada tarif edilmiş bütün özerk yönetimlerin ve merkezi yönetimin temsil ettiği bütün halkların ortak anayasasıdır. Ve bütün bu halklara, kimliklere ortak olarak üst kimlik olarak Türk milleti denir. Problem değil. O zaman herkes kendi dili, kültürü, inancı, mezhebiyle, tarihiyle Türk milletinin bir parçası olarak kendi varlığını korur. Kürt halkı Türkiye'deki Türk milletinin bir parçası, Çerkes halkı Türk milletinin bir parçası. Nasıl Amerikan ulusu gibi, Türk ulusu. Bu mümkün mü? Yüz yıldır Türklük başka bir şekilde işlenmiş. Bu mümkün mü? 15, 20 yılımızı verirsek mümkün. Türklüğü bir etnik kimlik, bir zorbalık dayatma, zorla asimilasyon kimliği olmaktan çıkarıp üst kimliğe dönüştürdüğünüz zaman Kürtlük de kendi orada tarif edebiliyor.

Anadilinde eğitim yapabiliyor, kendi tarihini kitaplarına yazabiliyor, anlatabiliyor, müfredatta olabiliyor. Çerkes de yapabiliyor, Türk tarihi de anlatıyor. Çünkü Türk milleti diye bir millet de var, o da kendini Türkmen olarak mı tanımlar, olur. Olabilir. İşte biz buna da demokratik ulus diyoruz. Yani tekçi ulus değil, tek dile dayalı ulus değil. Çok kültürlü, çok dilli bir ulus. Bunun adı Türk ulusu da olabilir. Yönetim modeli demokratik özerklik olabilir.

Ve kendi içinde demokrasiyi sadece formel, sadece devlet mimarisi olarak da hayata geçirmesin diye de sivil demokrasi, halk demokrasisini güçlendirecek halk meclisinin kurulması da yasal güvence alınabilir. Yani belediyesi, bölge özerk meclisi bir de sivil halk meclisleri, köy meclisi, ilçe meclisi... Bunlar kimlerden oluşur? Ya orada halk evleri kurulabilir, halk meclis evleri kurulabilir. Yani insanlar mescide gidiyor, cem evine gidiyor, orayı nasıl bir meclis gibi düşünüyorsak bir sivil meclis de olabilir. Üyeleri kimdir? Herkestir. O mahallede yaşayan, o kasabada yaşayan herkestir. Ayda bir toplanır, toplantıya katılmak isteyen herkes gelir, söz alır. Kendi içinde seçim yapar, oylama yapar. Kararlarını nereye götürür? Belediye meclisine götürür, il genel meclisine götürür. Der ki "Biz halk meclisimize şu kararı aldık kardeşim; bizim mahallenin parka değil, kanalizasyona ihtiyacı var. Siz gelmişsiniz park yapıyorsunuz. Kabul etmiyoruz. Bütçeyi değiştirin, şöyle yapın." Halk meclisi bunu tartışabilir. Ve insanlar birbirleriyle temas ettikleri için, birbirlerine dokunarak o kararları aldıkları için, yüz yüzelik olabildiği için doğrudan demokrasi kültürü gelişir.

Ülkeyi halk, en ücra noktadan halk meclisleri aracılığıyla kendisi yönetmeye başlar artık. Çünkü bir mahalleye kanalizasyon yapılmalı mı park yapılmalı mı kararını en iyi verecek olan mahallenin kendisidir. Bu, demokrasinin gereğidir. Belediye meclisi, belediye başkanı veriyorsa yanlıştır. Ankara'da hükümet Türkiye Büyük Millet Meclisi veriyorsa yanlıştır. Demokratik özerklik bunun somut ifadesidir. Türkiye demokrasi vaadidir. Kürt sorununa birlikte yaşam çözüm vaadidir. Yüzyıllık trajedinin bitirilmesi vaadidir. Teorik olarak demokratik özerklik aşağı yukarı budur. Biz bunu savunuyoruz. Bunu dayatıyor muyuz parti olarak? Hayır, hiçbir yerde dayatmadık birazdan konuşmalarımızı faaliyetlerimizi de anlatacağım. Hiçbir yerde kimseye bunu zorbalıkla dayatmadık. Mecliste anlatmaya çalıştık, tabanımıza anlatmaya çalıştık. Oy istedik. Eğer yeterli oy alsaydık, hükümete gelseydik anayasayı değiştirme gücümüz de olsaydı Meclise teklif ederdik, referanduma götürürdük. Bu gücümüz de yok, mecburen siyasetini yapıyoruz, anlatmaya çalışıyoruz.

İki, Türkiye Cumhuriyeti devletine Kürtler olarak teklif sunuyoruz ya 100 yıllık trajedimizi gelin, böyle bitirelim. AK Parti, MHP, İYİ Parti, CHP kim

varsa buyurun gelin, bunları tartışalım. Kürt sorununda müzakere dediğimiz de budur. Parlamentoda tartışalım. Ha, işin silah boyutu var tabii ki. İmralı o yüzden devreye girmeli. Abdullah Öcalan devrede olmalı. Bunu da bu yüzden söylüyoruz. Kiminle savaşıyorsan onunla barışırsın. Savaşta muhatap aldın barışta da senin muhatabındır. İki kere iki, dört. Bu kuralı biz koymadık yani tarihi boyunca bu böyledir. Yani şimdi sen PKK'ye karşı savaşı yürütüyorsun gidip ETA ile mi müzakere yürüteceksin? Kiminle savaşıyorsan onunla yürüteceksin. Dolayısıyla bu da bizim açımızdan siyasi bir taleptir, siyasi bir çözüm projesidir. Bunlar terör faaliyeti veya kriminal faaliyeti olarak adlandırılmaz, ifade edilemez. Sadece 30 saniye ara veriyorum. Kusura bakmayın, devam ediyorum. Şimdi peki özerklik hendek barikatla silahlı olur mu? Olmaz olmaz savunulamaz demokratik özerklik uzlaşmayla olabilir, iknaya olabilir. Parlamentoda anayasa değişikliğiyle olabilir. Rıza üzerine inşa edilebilir demokratik özerklik silahla olmaz, hendek barikatla da olmaz. Ben bunu o günlerden beri savundum. Nasıl konuşmalar yapmışım, okuyacağım. Halen savunuyorum.

Hendek barikatın özerklikle alakası yoktur

Bağımsızlık istiyorsan yapabilirsin, olur. Teorik olarak söylüyorum ama demokratik özerklik silah zoruyla olmaz. Sadece rızaya dayalı olabilir, iknaya dayalı olabilir. Çünkü bir arada yaşamak zorla gerçekleştirilecek bir şey değildir. O algıları düzeltmek zorundasın. İkna etmek zorundasın. Müzakere yoluyla, siyasi müzakere yoluyla. Abdullah Öcalan'ın yapmaya çalıştığı da buydu. Biz de bunu yapmaya çalıştık. Çözüm sürecinde siyasi diyalog ve müzakereyle. Olmaz, silahla olmaz. Dolayısıyla hendek barikatın özerklikle alakası yoktur, benim nazarımda yoktur. Kim ne yapmak istemişse kendileri izah edebilir ama o dönemde bunun yanlış olduğunu söyledik, karşı çıktık fakat yargılama konusu o değil.

Yargılama konusu hükümetin, devletin yaptığı müdahale sırasında gerçekleşen ihlallere bizim verdiğimiz tepkidir. Konuşmalarımın tamamı ondan ibarettir. Başbakan, Cumhurbaşkanı, Bahçeli açıklamalar yapmışlar, ortamı kızıştıran gerginliği arttıran açıklamaların dışında uygulamalar yapmışlar, biz de buna karşı açıklama yapmışız. Dolayısıyla bundan dolayı hendek barikatı savunmakla suçlanıyoruz. Hayır. Özerklik, dediğim gibi, açıklamalarım da var, çıkaracağım, göstereceğim. Başından beri karşı çıktık, doğru bulmadık. Yanlıştır ama bizden istenen şeydu; "Yahu hükümetin yaptığı vahşete, dehşete de

sesini çıkarma.” Neden. “Çünkü hendek barikatını yanlış buluyorsun ya dolayısıyla devletin yaptığı her şey haklı oluyor, meşru oluyor.” Öyle mi olmuyor bir taraf devlet bir taraf yasa dışı örgütse hukukun uygulanmasını istediğiniz yer devlettir. Öbürü yasadışı örgüt. Terör örgütü olarak tanınılıyorsun. Hukukun uygulanmasını, hukukun üstünlüğünün uygulanmasını, insan haklarına saygıyı kimden beklersin bir parlamenter olarak? Kimden beklersin yargıç olarak? Kimden beklersin sivil insan olarak? Kimden beklersiniz? Devletten beklersin. Devlet olmanın gereğidir.

Devlet o dönem neler yaptı, iddianamede yok, ben anlatayım bunu uzun uzun anlatayım çünkü konumuz bu. Ama ondan önce, özerklik ilanlarıyla hendek kazılmasıyla birlikte biz ne yaptık, onu bir hatırlatayım. Parti olarak biz ne yaptık, onu bir hatırlatayım. Yine gerçeklik orada görüldüğü gibi değildir, algı operasyonudur. Öyle her tarafta büyük savaş başladı, yıkım başladı, bir anda böyle bir şey değildir. Birkaç ilçede hendek kazıldı, “Polislerin bu sokağa girmesini istemiyoruz.” diyen gençler oldu. Hiçbirinde silah yoktu ilk anda. Böyle oldu. Unutuyorlar, unutturulmak istiyorlar ya da bizim hendek barikata dair yaptığımız ilk açıklamaların çoğu buna dairdir. Silah yoktur.

Mesela demişim ki “Yahu gidiyorsun, haksız yere tutukluyorsun. Gidiyorsun, copluyorsun. Siyasetçisini KCK operasyonu ile içeriye atıyorsun. Slogan atıyor, dayak yiyor. Hendek kazmasın, ne yapmış?” demişim. Bunu dediğim dönemde Cizre’de bir sokağın başına çukur kazmışlar, “Polis araçları girmesin buraya, gelip evimizi basıyorlar, bizi haksız yere gözaltına alıyorlar.” diyen gençlerdir. Bunu iddianameye koymuş ama veya sonradan kullanmış ama hani sanki “gençler size silah sıkmasın da ne yapsınlar” gibi algı yaratmış. Oysa o günlerde daha çatışmalar başlamamış. Sadece hendek kazılmış. Dediğim gibi, yolları kapatan çukurlar kazılmış. Biz ne yapmışız? Heyet göndermişiz oraya genel merkez olarak. Hatip Bey, Hatip Dicle’nin de başında olduğu, bazı yerlere Sırrı Süreyya Önder’i, bazı yerlere Pervin Buldan’ı, bazı yerlere Nimetullah Erdoğan’u, Altan Tan’ı, bugün hakkımızda atan tutan Altan Tan’ı görevlendirmişiz. Tanık olarak hepsini dinleyebilirsiniz ama siz bilirsiniz. Belki avukatlarımız uygun görürlerse hazır edip dinleyebilirler. Mithat Hoca bugün salonda, bazı yerlere Mithat Hoca’yı göndermişiz genel merkez olarak. Gidin görüşün, kapatsınlar. Olaylar büyüdükçe görüşme trafiğini hızlandırmışız. Vali’yle görüşmüşüz, İçişleri Bakanı’yla görüşmüşüz. Sokağa çıkma yasakları ilan edilmiş, bölgeye giriş çıkış yasaklanmış orada ulaşabildiğimiz sivil halktan veya bağlantı kurabilmişsek oradaki militanlardan kime

ulaşılabilmişsek bitmesi istenmiştir. Bazı yerlerde uzlaşma sağlanmış, bitirilmiş. Bazı yerlerde sağlanamamış. Onların hepsini hem konuşmalarımnda hem savunmalarımnda tek tek anlatayım size.

Örneğin Silvan'da çatışmalar başladığında Nimetullah Erdoğan, Altan Tan arkadaşlarımız başta olmak üzere o dönem Diyarbakır vekillerinin de içinde bulunduğu bir heyeti Diyarbakır Valisi'ne gönderdik. Diyarbakır'da, çalışma ofisinde bütün bunları parti yönetimiyle birlikte koordine ediyorduk. Diyarbakır Valisine gittiler, Diyarbakır Valisi dedi ki, "Yani ben elimden gelini yaparım, oraya boşaltsınlar, biz de operasyon yapmayalım." Silvan'da birkaç günlük çatışmalardı. "Kolordu Komutanı'nı ikna etmeye çalışacağım." dedi Sırrı Süreyya arkadaşımızla, İdrisarkadaşlarımızla görüştük, "Siz de İçişleri Bakanı'yla bi' görüşün ne diyorlar? Sokağa çıkma yasağını kaldırırlarsa, acaba oradaki silahlı militanlar çıkarsa, oraya terk ederse böyle bir uzlaşma sağlanabilir mi? Yani şehir yakılıp yıkılmadan bunu başarabilir miyiz?" Görüşme yapıldı Kolordu Komutanı'yla Vali görüştü, İçişleri Bakanı kendi görüşmelerini yaptı, biz kendi görüşmelerimizi yaptık bütün bilgiler bize geldi değerlendirdik tekrar ikinci dönüşte hükümet yetkilileriyle yereldeki Silvan'daki kişilerle görüşme, temas sağlandı ve bir uzlaşma sağlandı. Bir akşam sokağa çıkma yasağı kaldırıldı ve Silvan'dakiler, birkaç kişilik grup oraya terk etti, Silvan'daki operasyonlar da durdu. Bunu nasıl sağladığımızı dönemin Valisi biliyor mu? Biliyor. Dönemin İçişleri Bakanı biliyor mu? Biliyor.

Aynı şeyi Yüksekova için uğraştık. Pervin Hanım görevliydi çünkü halk bizden bunu istiyordu. Biz kendi kafamızdan yapmadık, onu da söyleyeyim. Her yerde halk bize baskı uyguluyordu. "Siyasetçiler bu işi çözün." Yüksekova için Pervin Hanım, Selma Irmak defalarca görüşme yaptı. Orada başarılı olmadık, sağlayamadık çünkü askeri yetkililer de izin vermiyordu, çok sert davranıyorlardı. Kesinlikle bitireceğiz, kökünü kazıyacağız." Başarılı olamadılar.

Şırnak için oranın etkili bilinen bir korucubaşı ismi hatırlamıyorum dosyaya girmesinde sakınca da yok korucubaşı Ankara'ya geldi ben aracı olmak istiyorum dedi ben gittim dedi Kandil'de üst düzey PKK yetkilileriyle görüştüm işte yereldeki asker, silahlı militanlarla görüştüm, askeri komutanlarla görüştüm çıktım Ankara'ya geldim bana demişler ki git Ankara'yla görüş çözebilirsen orada çöz biz elimizden geleni yaparız herkes görüştüğüm herkes böyle söylüyor dedi. Sırrı Bey, Sırrı Süreyya Önder beni bilgilendirdi. Ankara dışındaydım. "Olur. dedim, "Biz de yardımcı olalım." Sırrı Bey onu yanına

aldı, o dönemin Güvenlik Müsteşarı neydi, unuttum ismini neyse, Muhammed Dervişoğlu aldı onun yanına gitti, "Durum budur budur, bu korucubaşı şunlarla şunlarla görüştüğünü ve sorunun çözülebileceğini, Şırnak'ta da operasyonların da durabileceğini söylüyor. Herkesten mesaj getirmiş onlar da ciddiye aldılar ve konuyu daha üstlerine iletceklerini söylediler. Bir iki gün tartıştılar. Ciddiye alıyoruz." denildi. Biz de uğraştık ama en nihayetinde tıkanı. Ordunun belli bir kademesinde tıkanı. Yereldeki bazı ordu güçlerinde tıkanı. PKK'nin içinde de bazı diyelim ki güçlerle tıkanı. Onların zaten, hani bildiğimiz kadarıyla fazla bir gücü yoktu. Çıksın istiyorduk biz. Ordudan, en azından izin versin, çatışma olmasın, şehirler yıkılmasın, insanlar ölmesin. Şırnak'ta da sağlayamadık.

Sur için çok uğraştık. Diyarbakır Sur en çok uğraştığımız yerlerden biriydi. İlk günden itibaren bütün uğraşımız bunun üzerineydi. Yani çıkıp konuşmazlar da dönemin İçişleri Bakanı Efkân Ala, çıksın anlatsın işte ne kadar görüşme yaptık bütün bunlar yaşanmasın diye Mithat Hocam tanıktır. Ben Kandil'e gittim. Ulaşamadım ama Süleymaniye'de araçlarla Kandil'e halkın talebini, partimizin beklentisini, siyasetçinin beklentisi ilettim. "Siz de bitirilmesi çağrısı yapın." dedim ve "Bu sözü almadan buradan ayrılmıyorum." dedim. Süleymaniye'de bekliyorum. O sırada Mithat Hoca'yla konuştuk kendisi Mardin milletvekilimizdi o dönemde yanlış hatırlamıyorsam Meclis başkanvekiliydi aynı diye aklımda kalmış. Kendisinden rica ettim, İçişleri Bakanı'yla, Diyarbakır Valisi'yle ve Kemal Kılıçdaroğlu'yla görüş, "Demirtaş bu temasları yürütmek için oradadır. Bir şeyler yapmaya çalışıyor, dönüşte de hani bitsin diye açıklama yapmak istiyor. Bunun koşullarını oluşturmak istiyor, partimiz bu konuda uğraşsın, hani sizden de destek bekliyoruz. Ana muhalefetten, Diyarbakır Valisi'nden, İçişleri Bakanı'ndan." Hepsi "Tamam" demişlerdi, "Memnuniyetle. İmkanlar gelirse biz de elimizden geleni yaparız. Yeter ki mesele siyasi zeminde tartışılsın. Sadece hani bir silah, çatışma, bomba olmasın." Orada bayağı bir gelgit yaşandı. Araçlar gitti, geldi ama en nihayetinde ikna oldular. Dediler çünkü biz kabul etmedik, biz kabul etmiyoruz dedik görüşmelerimi açık söyleyeyim, "Böyle bir şeyi biz kabul etmeyiz. Demokratik özerkliği biz siyasi olarak savunuyoruz ama böyle bu şekilde değil." O sözü aldık oradan Türkiye'ye döndüm ve söz aldığımızı, onların da çağrı yapacağını, Hükümetin de bunun önünü açacak bir yumuşak geçiş yapması gerektiğini ilettik. Onlar da "Tamam." dediler.

Bugün yargılama konusu DTK'nin Aralık 2015'deki konuşmalarımız, tam da o dönemde yapılmış konuşmalardı. Dengeli bir konuşmayla, en azından

kendi konuşmam için söyleyeyim, dengeli bir konuşmayla kimseyi kırmadan, dökmeden ne devlet tarafını ne o tarafı ne halkı ne elinde silah olan [...] ⁸¹ kimseyi kırmadan dökmeden bu işi kurtarmaya çalışan bir konuşma yapmaya çalıştım. “Bu işi biz siyasi zemine taşımak istiyoruz.” dedik. Konuşmam buradadır, uzun uzun okumayacağım ama herkes de biliyordu o konuşmaya niye yaptığımı. Devlet biliyordu. Fakat medya o konuşmayı öyle bir verdi ki... “Demirtaş’tan hendek barikata destek, özerklik ilanı, siyaseten de savunuyoruz vesaire.” Benim konuşmam daha bitmeden bütün yandaş kanallarda bu şekilde verilmişti zaten. Konuşmam bittiğinde Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturma açtı. Cumhurbaşkanı zehir zemberek bir açıklama, Efkân Ala zehir zemberek bir açıklama. Kemal Kılıçdaroğlu’na kadar. “Cumhuriyette demokratik özerklik olmaz, silahla olmaz, şu olmaz, kabul etmeyiz böyle bir şeyi.” Hepsi, benim konuşmam dahil olmak üzere DTK’nin o toplantısına hedef gösterdi. Mithat Hoca burada olsaydı belki tanık olarak kürsüye çağırırdım ama artık yapacak bir şey yok. Bunların hepsini gün gün yaşadık, tanık olduk. Ve DTK’nin o toplantısı da boşa çıktı çünkü o kadar sert açıklamalar geldi ki Hükümet ve ana muhalefet tarafından. Bir gün, iki gün geçmedi, Kandil’den daha sert açıklamalar yapıldı. Çünkü onlar da herhalde şöyle düşündü; “Demirtaş bizi kandırmaya çalıştı.” diye düşündüler. Onlar da devletin, hükümetin açıklamalarına karşı çok daha sert açıklamalar yaptı ve film koptu. Aralık’tan sonra film koptu. Siyasetin, siyasetçilerin kontrolünden çıkan; devletin, hükümetin de kontrolünden çıkan başka bir şeye dönüştü.

Bunu ne zaman anladım? 15 Temmuz’da anladım. Çünkü bölgede görev yapmış mülki idare amirleri, komutanların neredeyse tamamı darbecilikten tutuklandı. Sur’un komutanı, Cizre’nin komutanı, Şırnak’ın komutanı, Yüksekova’nın komutanı, Nusaybin’in komutanı, askeri komutanlar, mülki idare amirleri valiler. Adem Huditi dahil, Kolordu Komutanı dahil. Yani operasyonların bir numarası dahil darbeden tutuklandı. O zaman biz meseleyi biraz daha anladık. Meğer yapılmak istenen şey başka bir şey. Yani biz çözmeye çalıştıkça neden tırmanıyordu, onu daha iyi anladık. Çünkü darbe koşulları oluşsun isteniyor. Bunun için de “Hükümet kontrolü yitirdi, şehirlerde hakimiyetini yitirdi. Paletli tank bile sokağa inmek zorunda kaldı, polis üstesinden gelememi. İçişleri Bakanı üstesinden gelememi, Kara Kuvvetleri devreye girdi, hükümet elden gidiyor, devlet elden gidiyor, ülke bölündü, bölünecek.” görüntüsü yaratıp o kaos görüntüsü içerisinde darbeye gitmek.

⁸¹ Anlaşılmayan birkaç kelime.

Bunun günah keçisi kimdi? Sur'da yaşayanlar, Nusaybin'de, Cizre'de yaşayanlar. Kürtler. Çünkü defalarca açıklama yaptım ben. Onu da şu anda yarılama konusu yapıyorlar ama o dönemde linç konusu yaptılar. "Yahu dedim ki tank, paletli tank sokmuşsunuz, paletli tank ya, akrepten bilmem şeyden, kirpiden söz etmiyoruz, paletli tank. Bildiğin; savaşta, kara kuvvetlerinin savaşta kullandığı paletli tank Sur'da şehir içine sokulmuş. Yahu, karşınızdakilerde ya tabanca var diyorsunuz ya uzun namlulu tüfek var diyorsunuz, nasıl paletli tank sokarsın Kara Kuvvetleri olarak? Karşıdakinde ağır silah yok. Bunu ben söylemiyorum, sen söylüyorsun. Yaptığın açıklamalar böyle. Şehri niye yıkıyorsunuz o zaman?" diye açıklama yapıyorum, bana diyorlar ki "Demirtaş diyor ki 'Karşıdakilerde ağır silah bile yok, üstlerine niye böyle gidiyorsunuz?' Teröristlere arka çıkıyor." Çünkü bir tuhafılık var, bir orantısızlık var.

Anlayamıyoruz bir türlü. Yahu, bir devlet 15-20 kişilik bir silahlı gruba paletli tankla, helikopterle aylarca süren sokağa çıkma yasağıyla müdahale eder mi ya! NATO'nun en büyük ordusu, dünyanın üçüncü büyük ordusundan söz ediyoruz. Bir küçük mahalleye sıkıştırdıkları küçük bir grup genç. Siviller var, sivilleri o arada çıkarmaya çalışıyoruz. Bir devlet niye bunu yapar? Nedenleri, işte sonra ortaya çıktı. Darbenin hazırlığının olduğunu Bahçeli ve Erdoğan biliyordu. Bunu fırsata çevirdiler. Fethullahçılar darbe koşullarını oluşturmak için Kürtlerin evlerini başlarına yıktı daha sonra Erdoğan ve Bahçeli, Kürtler de dahil, Cemaatçilerin evlerini hepsinin başına yıktı Erdoğan ve Bahçeli veya devletin kendisi diyelim şöyle düşündü "Yahu Kürtlere de ders vermenin, burunlarını sürtmenin fırsatını yakaladık, bunu niye kaçıralım?"

Davutoğlu da dahil olmak üzere size bir iki açıklamalarını okuyayım onların. O dönemde yaptıkları açıklamalarına bir bakalım. İki üç tane açıklamaları. Mesela Ahmet Davutoğlu, "Bütün o ilçeler terör unsurlarından temizlenecek. Gerekirse mahalle mahalle, ev ev, sokak sokak." Bu açıklama Davutoğlu'na ait. "Ev ev, sokak sokak." Talimat buydu çünkü. "Bütün evlere gireceksiniz." denildi, bütün evlere girildi, birazdan fotoğraflarını göstereceğim. Amaç neydi? "Yahu ayırım yapmayın. Gerekirse ev ev gireceksiniz kardeşim ya." Silahın nereden atıldığı belli, mukavemetin nereden olduğu belli. Niye sadece bunu söylemiyorsun? "Ev ev temizleyeceğiz." denildi. Ben de dedim ki, "Sen Cizre'nin ancak kanalizasyonlarını temizleyebilirsiniz." Buna dava açıldı bize yüzde 90 kusur oy vermiş Cizre'yi ben savunmayacağım, kim savunacak? Oradaki sivil halkı ben savunmayacağım, Bahçeli mi savunacak Cizre'yi? Bahçeli şunu dedi çünkü "Başbakan'a tavsiyem şudur." Devlet Bahçeli diyor. 4

Nisan 2016. “Nusaybin ve diğer operasyon yapılan il ve ilçelerde yaşayan vatandaşlarımıza çağrıda bulunun, onlara üç gün mühlet verin ve şehirleri tahliye etmelerini sağlayarak herkesi emniyetli yerlere alın, arkasından da Nusaybin’de taş üstünde taş baş üstünde baş koymayın.” Meclis grup toplantısında yaptığı konuşma. Bu mu şiddet çağrısı bizim yaptığımız konuşmalar mı şiddet çağrısı? “Nusaybin’de taş üstünde taş, baş üstünde baş koymayın. Üç gün mühlet verin, çıkan çıksın. Çıkmayan, geri kalan teröristtir.”

Yaptılar mı? Yaptılar. Aynen böyle yaptılar, aynen böyle yaptılar. Peki siyasetçilerimizin bunu andıran bir çağrısı var mı? Bırakın ima eden, böyle bir çağrı var mı? Yok. Peki Bahçeli’ye Kürt katliamı için talimat verme revadır da Kürtlerin kendi onurunu, haysiyetini savunacak açıklamalar yapması mı terör faaliyetidir? Aha işte terör budur! Terör budur işte. “Sivil, silahlı ayrımı gözetmeksizin bütün Nusaybin’i yıkacaksınız.” dedi. Yapıldı. Görüntüleri burada.

Recep Tayyip Erdoğan. 6 Nisan. Bahçeli’den iki gün sonra. “Güvenlik güçlerimiz her gün terör örgütüne ağır darbeler vuruyor. Gerekliyse operasyon yürütülen yerlerin tamamen boşaltılması, zaten oturulacak hale gelmeyen yerleri de uzaktan imha noktasına gidilmelidir. Bunlar tamamen yıkılıp sıfırdan inşa edilmeli.” Ülkenin Cumhurbaşkanı, “Yerleşim biriminin tamamı, uzaktan...” ne demek uzaktan top atışı, havan atışı? F16 kullanmayı düşündüler. Tartışıldı bu, basında. “Neden F16’lar devreye girmiyor?” denildi. Diyarbakır’ın merkezi için, Sur ilçemiz için burada hukuka uygun bir şey var mı bu açıklamada? Bırak hukuka aykırılığı, hukuka uygun bir şey var mı? Bir Cumhurbaşkanı bunu söyleyebilir mi, bir muhalefet lideri bunu söyleyebilir mi? Nerede söyleyebilir? İsrail’de söyleyebilir. Mesela Netanyahu söyler, söylüyor da. Aynı şey işte. Gazze’ye yapılanın aynısı yapıldı.

Şimdi biz bundan yargılanıyoruz. İddianame bunlar yok. Savcı Bahçeli’nin, Erdoğan’ın, Davutoğlu’nun açıklamasını niye koymuyor iddianameye? Biz bu açıklamalara karşı açıklama yaptık, sivil halkı savunduk, seçmelerimizi savunduk. Kürt halkının yaşam hakkını savunduk. Kürt halkının yaşam hakkını savunduk, katledildiler çünkü. Yetmedi. Ne yaptık? İddianamede olmayan birkaç konuşmamı okumak istiyorum çünkü iddianamedeki konuşmalarım orada duruyor okumayacağım zaten. Ama iddianame olmayan konuşmalarımı okuyum size. Biz bir karar aldık ve dedik ki Eylül ayında, 2015 Eylül ayında dedik ki, bütün bu hendek barikatının, sokağa çıkma yasaklarının olduğu çünkü bir ara sokağa çıkma yasakları kaldırıldı sekiz, dokuz günden

sonra. Bütün o yerlerde miting yapma kararı aldık. Her yere gittik. Parti otobüsüyle her yere gittik ve her yerde silahların susması çağrısı yaptık. Başkale’de, Nusaybin’de, Varto’da.

Hepsini tek tek okuyacağım. Ne demişim? Çünkü iddianame yok bu. Ağrı’da yani Diyadin’de buralarda ne tür çağrılar yapmışım, hepsini tek tek okuyayım Ağustos ayında yaptığım açıklamayı da göstereyim. Nereden almışsınız bunu? haber.sol.org.tr. Birçok yerde yer almış da en azından dosyamda çıktı burada. “Demirtaş: Silahla özerklik olmaz.” Ağustos 2015 uzun demecim var konuşmalarımı Ağustos’ta yapmışım daha yeni başlamış. “Silahla özerklik olmaz. Demirtaş, silahlı özerklik ilanını doğru bulmadığını söyledi.” Ondan sonra işte yaşanan hak ihlallerini anlatmışım ama o dönem silaha karşı tavrını net olarak ifade etmişim. Farklı görüşte de değilim yani silahlı demokratik özerklik olmaz konusunda da fikrim değişmedi ama size okuyayım 15 Eylül’de mesela Başkale’de ne demişim? Niye iddianame yok bu konuşma mesela ve diğer konuşmalarım bu parti otobüsünden yaptığım konuşma ve her konuşmada yanımda istisnasız 20 milletvekili ayakta duruyordu. Çünkü Parti Merkez Yürütme Kurulundan, Meclis grubundaki tartışmalar sonrasını bu mitingleri yaptık, bu çağrılarını yaptık. Benim kişisel görüşümden ibaret değil, partimizin görüşüydü.

Okuyorum basına yansıdığı haliyle. “Tek birinin bile burnu kanasa biz siyaseten, vicdanen kendimizi sorumlu tutuyoruz. Sorunları çözebilseydik siyasetle, bu insanların ölmezdi diyoruz. Biz vicdanlı yaklaşıyoruz. O nedenle, ‘Savaş hemen durmalı.’ diyoruz. Uzatmadan. Bugün, yarın, haftaya değil. Karşılıklı ateşkes olmalı, eller tetikten çekilmeli, yeniden müzakere barış masasına dönüşün koşulları yaratılmalı. Şimdi biz bu çağrıyı yapıyoruz, ‘Eller tetikten çekilsin.’ diyoruz, ‘Ateşkes olsun.’ diyoruz, neredeyse bize hareket ediyorlar. Üç yıldır zaten ateşkes devam ediyordu. İyi kötü, karşılıklı bir ateşkes vardı. Kötüydüyse niye yaptınız üç yıl boyunca? ‘Teröristle ateşkes olmaz.’ diyor. Üç yıl yaptınız ama? ‘Teröristle müzakere olmaz.’ diyor. Üç yıl İmralı’da yaptınız. Bunların hepsi doğru işler, doğru. Yanlış olan o değil, yanlış olan yeniden silaha sarılmaktır, yeniden operasyonlara sarılmaktır. Doğru iş, erdemli iş, cesaret işi barış işidir. Sizler burada, aileler arasında bile bir kavga olduğunda, Allah korusun aileler arasında kan döküldüğünde barış en çabuk nasıl yapılır, herkes onun için uğraşır. Kan davası olmasın, daha fazla kan dökülmesin diye herkes elinin taşın altına koyuyor. Herkes fedakarlık yapar, herkes bir adım geri atar, barış olsun diye uğraşır. Aile arasında, toplum arasında, halk

arasında barışı arayanlar her zaman rupisilerdir, her zaman toplumun kıymetlileridir.” Yani ak saçlılardır anlamında, rupisiler derken.

“Ama Türkiye’de barış isteyenleri terörist ilan ediyorlar. ‘Barış yapalım, konuşalım.’ diyeni terörist ilan ediyorlar. Çok ilginçtir gerçekten. Bakın bazı partiler var, burada ismini söylemeyeyim, biliyorsunuz, ‘Gece gündüz operasyon olsun Kandil’i dümdüz edin, son terörist kalıncaya kadar bombalayın.’ diyenleri vatansız ilan ediyorlar. Biz, ‘Operasyonlar dursun, barış olsun, insanlar ölmesin.’ dediğimiz için vatan haini ilan ediyoruz. Burada bir terslik yok mu? Burada bir çelişki yok mu? Siyasetin doğasını ters düz ettiler. Ahlakı, vicdanı ters düz ettiler. Ama böyledir diye vazgeçecek halimiz yok. Bunlar çarpıtıyor diye, bunlar tehdit ediyor, korkutmaya çalışıyor diye barıştan vazgeçecek halimiz yok. Sonuna kadar barış yürüyüşümüzü sürdüreceğiz.

Sorunlarımızı çözeceğiz değerli kardeşlerim. Er geç, bu topraklarda Kürt, Kürt gibi yaşayacak. Anadili Kürtçedir, okulunda Kürtçe eğitim yapmalı, anadili Kürtçedir çünkü. Sağlık ocağında, vergi dairesinde, belediyede Kürtçe hizmet alması gerekiyor, onun hakkıdır. Ve bunları yapmak hiç zor değil. Biz bunları Ankara gelsin burada hizmet olarak sursun da demiyoruz. Diyoruz ki sizler bir belediye seçmişsiniz, bak burada belediye eşbaşkanları, belediye meclisi var. Muhtar seçmişsiniz, muhtarlar var. Bunlara yetki verilsin. Okullar, sağlık ocağı, devlet hastanesi, ambulans, buradaki tarım hizmetleri, sosyal hizmetler, trafik, asayiş hizmetleri, kültür hizmetleri... Bunların hepsi belediyeye bağlansın. Bütçesi de parası da belediyeye verilsin, onlar hizmet yapsın. Burada kadın gençlik merkezleri, yaşlı bakımevi, huzurevi, çocuk kreşleri hepsi belediyenin hizmeti olsun. Biz buna ne diyoruz biliyor musunuz? Öz yönetim, özerklik diyoruz. Bunun anadilde eğitimini de belediye yapsın. Burada Başkaleli kardeşlerimin hepsinin neredeyse anadili Kürtçedir. Kürtçe kitap mı basılacak, belediye bassın. Parasını belediye versin. Kürtçe öğretmen, mamoste⁸² atanacak, belediye yapsın atamasını. Bunların hepsini yerelde halkımız kendi öz yönetimiyle çözer. Peki Ankara ne yapsın? Ankara sınır güvenliğini sağlasın, genel adalet hizmetlerini sağlasın. Genel ulaşım hizmetlerini sağlasın Ankara.

Yani değerli kardeşlerim yetki paylaşımı, görev paylaşımı olsun. Her şey Ankara’da başbakanın ya da tek adamın ağzından çıkmasın. Burada yerel yönetimler güçlü olsun. İsterse bu Edirne’de de olsun, İstanbul’da olsun, İzmir’de olsun. Oradaki insanımız Trabzon’da, Artvin’de kendi hizmetini kendi

⁸² Kürtçede öğretmen.

görsün. Antalya'nın da Konya'nın da Kayseri'nin de işine yarar bu. O zaman işte burada yatırım mı yapılacak, Başkale'nin belediye eşbaşkanları, belediye meclis üyeleri iş adamlarını teşvik ederler. Burada yatırım yapılacak, hayvancılık, tarımla uğraşacak, onları teşvik ederler. Onu nasıl yapar? Çünkü kasası, parası olur, bütçesi olur. Burada ziraat kooperatifi var, ziraat odası var, onlara teşviki buradan veririz. Ankara'ya gitmesine, Ankara'dan almasına gerek kalmaz o zaman işte. Genç arkadaşlarım işsiz kalmaz. Tarım, hayvancılık mı gelişecek burada size destek sunulması, kredi verilmesi lazım. Burada çiftçinin mazot desteği, gübre desteği alması lazım, buradaki çiftçinin hayvancılıkla uğraşının malını satabilmesi için kooperatifleşmesi lazım. Onların hepsini yerel yönetim yapar desteği de mazotu da gübreyi de belediyenizden rahatlıkla alırsınız. Diyelim ki belediye çalışmadı, belediye doğru bir iş yapmadı beğenmediniz sandık kurulur onu da seçmezsiniz daha iyisini seçersiniz çünkü denetim sizde olur. Yetki görev hepsi sizde olur ama bakın kaymakamı vatandaş denetleyemez atanmış çünkü valiyi vatandaş denetleyemez. Kaymakam yanlış da yapsa halka yanlış da yapsa vali halka yanlış da siz denetleyemezsiniz Ankara'dan atanıyor çünkü. Biz bu yanlışlığı düzeltmek istiyoruz. Bizim getirmek istediğimiz savunduğumuz sistem yerel yönetim, öz yönetim, özerklik dediğimiz budur işte. Yani ana dilinde eğitim olsun, tarihini, kültürünü, medeniyetini kayıp etme. İnancın neyse o inancını yaşa burada camiye mi ihtiyaç var belediyemiz o hizmeti versin cami yapsın orada din adamı mı atanacak kaç kişi lazımsa o atasın.

Burada Alevi mi yaşıyor, cem evi mi istiyor, cem evi yapılsın. Hristiyanlar yaşıyor bazı ilçelerimizde, ilimizde Süryani var, Ezidi var onların da ihtiyacı var, kültürü, mezhebi, dini inancı neyse belediyeler onu yapsın, yerel yönetimler yapsın. Bak bunların hepsi demokrasinin kurallarıdır. Bunları bütün Türkiye'ye yaydığımız zaman herkes nefes alır o zaman herkes bu devlet benim devletimdir der bu vatan benim ortak vatanımdır der. Herkes birlik beraberlik olur o zaman Türkiye'de ayrılık gayrılık olmaz. Ama bunlar ne yapıyorlar? Bunlar ne yapıyorlar, 'Yetkiyi getirip tek bir kişiye verelim.' diyorlar 'Ya da Ankara'da tek bir başbakana ya da başkanlık sistemi olsun, başkana verelim.' Yetkiler tek elde toplandığı için bu zulmü çekiyoruz zaten. 'Tek dil olacak, tek millet olacak.' diyorlar, 'Bunun dışında hiçbir şeyi kabul etmeyiz.' diyorlar.

Bakın değerli kardeşlerim, bunların hepsini şu belirttiğim demokratik sistemin hepsini demokrasi mücadelesiyle hayata geçirebiliriz. Biz bunların hepsini, bütün bu zorluğa, zahmete rağmen 80 milletvekili olarak öncülük yaparız. Er veya geç bu Türkiye'de demokratik sistemi kazandırırız. İşte bunun için

diyoruz ki silaha, şiddete, savaşa gerek yok. Eğer AKP iktidarı sadece bizi baraj altında bırakmak için, partimizi yüzde onun altına düşürmek için bu savaşı sürdürebileceğini inaniyorsa yanılıyor. Çünkü bu savaş var diye, bu savaşı AKP dayattı diye Başkale halkı artık HDP'den nefret etmiyor. İstanbul'dakiler de öyle. Çünkü biliyorlar bu savaşın niye çıkarıldığını. Herkes farkında, bunun bir vatan millet savaşı olmadığını. Herkes bu savaşı kimin çıkardığını biliyor. Şehit cenazelerinde aileleri görüyorsunuz; anneler babalar feryat ediyor haklı olarak. 'Niye öldü bu çocuklarımız?' diyorlar, 'Niye?' Kürtler savaş istemiyor, Kürtler bölünmek de istemiyor, Kürtler bayrağa, vatana karşı savaş açmış değil. Ne istiyorsunuz bizden? Bu askerler polisler niye ölüyorlar? Niye canlarını feda ediyorlar? Kim için? İşte biz diyoruz ki silahlar sussun ki, kimin ne olduğu ortaya çıksın, kimin savaş istiyorsa ortaya çıksın. Ateşkes çağrılarımıza karşılık verilsin ki kim savaş istiyor, kim savaş istemiyor ortaya çıksın.

Toplum olarak çekilmek istediğimiz bu savaş tuzağından uzaklaşalım diyoruz. Bu topraklar, bu dağlar, bu ovalar o kadar çok kan gördü ki, tarih boyunca o kadar çok kanla sulandı ki, yeter artık diyoruz. Gençlerimiz ölmesin, yazıktır. Askere de polise de gerillaya da yazıktır, sivile de yazıktır. Bebek ölüyor bebek! Cizre'de bebek katlediliyor. Yazıktır, hepsi ana baba evladıdır. Hep sine yazıktır. Sizler, değerli yoldaşlarım, değerli kardeşlerim, siz ki gönül gönüle, omuz omuza partimizle yekvücut oldunuz; halkımız, hareketimiz, partimiz bir bütün oldunuz, o halde bu zorlu, zahmetli günlerde yine el ele verecek bu günlerden çıkalım diyorum." Sonra selamlama vesaire. "Allah emeklerinizi boşa götürmesin inşallah. "Bir kez daha birinci oldu Başkale, birinciliğimizi kutluyorum." vesaire, bitirmiştir.

Bu Başkale'de 15 Eylül 2015'te yine hendeklerin kazıldığı yerlerden birinde yaptığım bir konuşma. 15 Eylül 2015. İddianamede var mı? Yok, bulamazsınız.

Şimdi ara vermek istiyorum öğleden sonra diğer ilçelerde yaptığım konuşmaları da okuyacağım ki biz ne yapmışız nasıl uğraşmışız bu daha iyi anlaşılсын sonrada yaşanan hak ihlallerini hızlı şekilde tek tek anlatacağım görselleleriyle birlikte. Şehirler kentler nasıl yıkıldı insanlar nasıl sivil insanlar katledildi ve biz bunları nasıl raporlaştırdık delilleri elimizde duruyor ve neden bunu söyledik diye yargılanıyoruz o şekilde bitirip bugünkü dokuz fezlekemi de savunmamı o şekilde tamamlamış olacağım. Heyetiniz uygun görüyorsa öğlen arası vermek istiyorum.

Yaptığımız barış çalışmaları birilerini her zaman rahatsız etti

Evet, kaldığım yerden devam edeyim. Herkesi tekrar sevgiyle, saygıyla selamlıyorum. Figen Başkan ve tüm arkadaşlar, salondaki arkadaşlar herkese selam sevgiler.

Şimdi o hendek, barikat, öz yönetim, sokağa çıkma yasakları, çatışmalar döneminde parti olarak yaptığımız bir dizi mitingin konuşma metinlerini sizlerle paylaşıyordum. İddianamede yok bunlar. Mütalaada yok, hiçbir yerde yok. Madem yok, burada ben okuyup kayda geçeyim. 12 Eylül’de de Cizre’yi ziyaret etmişiz, Cizre’de bir konuşma yapmışız. Burada da parti otobüsü üzerinden, parti otobüsü üzerinden yaptığım konuşmayı okumak istiyorum ki, fezlekelerde yer alan konuşmalarla karşılaştırmın, bir de şununla karşılaştırmın; Ahmet Davutoğlu, Devlet Bahçeli, Tayyip Erdoğan’ın konuşmalarıyla çağrılarını karşılaştırmın. Özetleyerek gitmeye çalışıyorum ki zaman kazanayım, o yüzden bazı yerleri hızlı geçeceğim, atlayacağım daha doğrusu.

Şöyle demişim: “Yeter ki siz özgürlüğe, barışa olan inancınızı kaybetmeyin. Biz elimizden geleni yaptık, daha fazlasını yapmaya devam edeceğiz. Silahların susması ve diyalogla sorunların çözülmesi için çağrılarımızı her gün daha güçlü yapacağız. Bu savaş politikalarının son bulması için siyasetçiler olarak neyse görevimiz, asla ondan çekinmeyeceğiz, kaçınmayacağız. Sizin buradaki siyasi iradenize, saldırıya karşı siz direndikçe biz en önde olacağız, yanınızda olacağız.” Sonra belediye başkanlarının görevden alınması, tutuklanmasıyla ilgili konuşmalar yapıp sürdürmüşüm. Bakın burada da bütün direniş çağrılarının tamamı, “Siz barış için direndikçe” dir. “Biz seçilmişler olarak, siz barış diye haykırdıkça, siz özgürlüğe barışa olan inancınızı kaybetmedikçe biz de temsilcileriniz olarak direnmeye devam edeceğiz.” demişim.

Bu konuşmayı zaten iddianamede bulamazsınız da ama “barış için direniş”, “silahların susması için sürdürdüğümüz siyasi direniş”in tamamı çarpıtılmış, şu veya bu şekilde fezlekelerle suç unsuru haline getirilmeye çalışılmış.

Benzer bir konuşmayı Varto’da yapmışım. Bunları yazılı olarak da dosyaya sunacağım için uzun uzun okumayacağım. Çünkü hepsi miting konuşması. Dosyaya olduğu gibi, pazartesinden sonra avukat arkadaşlarım savunmaları esnasında sunarlar. Zamanınız olursa incellersiniz, konuşmaların detayları var. Basın toplantılarının detayları var. Arzu ediyorsanız ilgili yerlere yazıp RTÜK aracılığıyla konuşmanın orijinalini de isteyebilirsiniz. Ama tamamı silahların susması, barış masasına dönülmesi, müzakereye dönülmesi çağrılarından ibarettir.

Mesela Nusaybin’de 12 Eylül’de konuşma yapmışım, yine benzer içeriklidir. Uzun bir konuşmadır. Yine miting konuşması, on binlerce insan toplanmış. Şunları söylemişim, bakın: “Savaş politikaları kesinlikle çözülecek ve bir kez daha çözüm masası kurulacak. İstiyoruz ki bu konuda gecikme olmasın. Yarın değil bugün, önümüzdeki saatlerde değil, bu dakikada olsun istiyoruz. Çünkü her saat, her gün, her hafta yeni canlar yitip gidiyor ve bu insanlar, bu gencecik insanlar ağaçta yetişmiyor. Her biri anaların evladıdır, her biri ana babanın canıdır, kanıdır. Savaşı durdurmak her şeyden önce analara, kadınlara bizlerin onur borcudur. Her biri evlatlarını binbir zahmetle yetiştiriyorlar. Yemiyorlar yediriyorlar, giymiyorlar giydireyorlar, içmiyorlar içiriyorlar, o yaşa getiriyorlar. Ya dağda yaşamını yitiriyor ya güvenlik gücüdür, askerdir, polistir, çatışmalarda yaşamını yitiriyor. Biz cenazeler arasına, canlar arasına ayırım koymadan, bütün acıları sahiplenerek, hepsini yüreğimizde hissederek bu ölümlerin aslında gereksiz olduğunu konuşarak, çözüm bu kadar yakın ve kolayken, halk barışı bu kadar isterken bu gençlerin ölümünü içimize sindiremiyoruz.

Sizler halk olarak o nedenle sadece Nusaybin’de, Cizre’de değil, sizler halk olarak Edirne’de, İzmir’de sesinizi yükseltirseniz, sizler Antalya’da sesinizi yükseltirseniz, evlatlarımızı kurtarmak daha kolay olur. Kürt halkı, karşısında en büyük zulümleri gördü, yaşadı. Tarih bunların tanığıdır, şahididir. 90’larda, 80’lerde yaşadı, 30’larda yaşadı, 50’lerde yaşadı. Yani Cumhuriyet tarihi zulüm tarihiyle özdeştir. Ama mazlum olan, haklı olan hiçbir halk asla onurunu, asla haysiyetini, şerefini yere düşürmez, geri adım atmaz. Bu politikaların halk karşısında çaresiz olduğunu görmek ve göstermek için daha kaç insanın ölmesi gerekir? Sizler bize Mardin’den, Nusaybin’den destek vererek, ülkenin dört bir yanından Halkların Demokratik Partisine destek vererek, parlamentoya gönderen her biriniz; biz sizlere layık olabilmenin, biz sizin sorumluluğunuzu layıkıyla taşıyabilmenin gereğini yerine getireceğiz.

‘Silahlar sussun ve masa kurulsun.’ çağrımız bu nedenle son derece ahlaki, haklı ve meşru bir çağrıdır. Bizler bunları ifade ederken barışı bir teslimiyet olarak, barışı bir korkaklık olarak ifade etmiyoruz. Siyasette böylesi dönemlerde barışı savunmak cesaret işidir. Böylesi dönemlerde diyalogu savunmak cesaret işidir. Bakın Nusaybin halkı, Cizre halkı, bakan Diyarbakır, Van halkı, bakan Batman halkı, Muş halkı, Ardahan, Iğdır, Erzurum, Hakkari... Hepsi barışa gönlünü açmış. Hepsi Türkiye’nin batısına kardeşlik elini uzatmış. Bu zor günlerde, bu katliam günlerinde, bu linç günlerin de duygusu çözümden yana, duygusu kardeşlikten, barıştan yana olan eli tutmazsanız yarın bir gün

bizim arkamızdan gelecek olan genç nesillerde tutacak el bulamayacaksınız. Artık bu neslin öfkesini kabartmak, bu neslin kinini büyütme Türkiye'ye hiç bir fayda getirmez. Akli başında bir devlet yönetimi, akli başında bir devlet siyaseti bugün Kürt'ün elini tutmak dışında hiçbir seçeneğe sahip değildir. Orta Doğu kan gölüne dönmüşken Kürtlerin elini tutmak ülkeye sadece kazandırır, kaybettirmez. Bizler Halkların Demokratik Partisinin bütün yöneticileri, bütün seçilmişleri, sesimiz duyulana kadar; sesimiz, barış çığlıklarımız bir anlam bulana kadar, karşılık bulana kadar, her gün sesimizi yükselterek 'barış, barış, barış' diye bağırma devam edeceğiz.

Tek bir gencimizin silah tutmasına gerek yok, canını ortaya koymasına gerek yok. Siz gereğinden fazla öldünüz, gereğinden fazla acı, zulüm çektiniz. Burada demokrasi ve özgürlük mücadelesinde görev bizindir, görev seçilmişlerindir. Biz sizin hakkınızı, hukukunuzu her yerde korkusuzca savunacağız. Silahlar sussun, ateşkes olsun derken halk teslim olsun demiyoruz, özgürlük arayışı, demokrasi mücadelesi bitsin demiyoruz. Bizler bu mecrada sizlerle el ele, özgürlük mücadelesini siyasette yürüteceğiz. Karşımızdakiler zalim olabilir, hukuk tanımıyor olabilir, vicdansız olabilir. Ama mazlumun onurlu duruşu ve direnişi karşısında hiçbir zulüm kalesi sonsuza kadar ayakta kalamaz. Burada da Nusaybin halkına ve o vesileyle bütün halkımıza yaptığımız çağrı siyasetle mücadelemizi sürdürmek, siyasetle direnmektir. Silahlara gerek yok. Tek bir gencimizin silah tutmasına gerek yok."

Ben bu çağrıları yaptığım sırada, "Taş taş üstünde, baş baş üstünde kalmassın.", "Ev ev temizleyeceğiz.", "Uzaktan atışlarla bütün her yeri yakıp yıkacağız." diyenler vatansever, milletperver, demokrasi sever, barışsever, biz terörist (!) Birazdan göstereceğim onların çağrısı sonucu ne olmuş. Bizim çağrılarımız bunlardı. Fakat dediğim gibi, bunları iddianamede bulamazsınız, bulmanızın imkanı da yok.

Yaptığımız barış çalışmaları, barış girişimleri, barış çabaları birilerini her zaman rahatsız etti. Yani devlet barış istese bugün gerçekleşir, bugün. Hemen bugün diyalog kurulur. İşte geçen hafta 12 gencecik insan yaşamını yitirdi. Önümüzde nasıl felaketler bizi bekliyor. Bilmiyoruz, Kürt'üyle Türk'üyle kaç kişi yaşamını yitirecek, bilmiyoruz. Diyalogla sorunları çözmek mümkünken gerçekleştiriyorlar. Yahu, bu hiç sorgulanmayacak mı? Türk halkı bunu sorgulamayacak mı? Bunun nedenlerini, "Bu niye oluyor?" diye sormayacak mı? "Ülke gerçekten bölünme tehdidi altındadır, gerçekten işgal altındadır." Öyle bir şey de yok. İşte HDP'nin programı ortada, DEM'in programı ortada, bizim

söylediklerimiz ortada. Bir halkın dili, kültürü yasaklansın diye bu kadar yalan söylenir mi, bu kadar zulüm yapılır mı? Allah'tan reva mıdır?

Bu hendek barikat dönemi de büyük yalanlardan ibarettir. Bakın size, önce darbeden tutuklu komutanların isimleriyle görevlerini ifade edeyim, sonra yaptıklarını göstereyim tek tek. Raporlarla tanıklıklarla tek tek okuyayım, fotoğraflarını da göstereyim. O dönem bölgede görevli olan ve darbeden tutuklanan askerler... Bunu bir Allah'ın kulu, bir savcı, bir hakim, bir devlet yetkilisi düşünmez mi arkadaş? Bugünkü konuşmamın başında belirttim, gerçeklik görüldüğü gibi değildir de neden bunu görmek istemiyorsunuz, neden işin bu yönüne dikkat edilmez? Çünkü kimsenin hesabına gelmiyor.

Cizre'de, Sur'da MOBESE kameralarının olmadığı yerde neler yapabileceklerini bir hayal edin

Bak okuyayım. 2. Ordu Komutanı Orgeneral Adem Huduti tutuklu, özellikle Sur ve Cizre döneminde kahraman ilan edilmişti. Hükümet tarafından, hükümet medyası tarafından kahraman ilan edilmişti. Hükümete yakın ana akım medya, "Cizre ve Sur'u temizleyen komutan", "Hudutların komutanı Adem Huduti" manşetleriyle duyurulmuştu. Aynı medya, darbe girişiminden sonra "Cizre için darbecilerin korkunç planı" diye manşet atıp Huduti için, "baş vatan haini" tabirini kullandılar. Bölgede darbeden dolayı tutuklanan en üst rütbeli asker Adem Huduti, 2. Ordu Komutanı Orgeneral. Bu adam oradaki askeri operasyonların bir numaralı sorumlusu. Sur'da ve Cizre'de yani gerçekten hukuka uygun davrandığına inanıyorsanız o zaman parlamentoyu bombaladıkları falan da yalandır. Hani Cizre'de yaşananlar yalansa, biz uyduruyorsak sivillerin öldüğünü, sivil yerleşim birimlerinin yıkıldığını, parlamentoyu da mı bombalamadı bunlar? Gölbaşı'nda özel harekat binasını da bombalamadı, Ankara Emniyetini de bombalamadı. Kökü yalan, iftira atıyorsunuz bunlara. Ya da Cizre'de, Sur'da MOBESE kameralarının olmadığı yerde neler yapabileceklerini bir hayal edin bunların.

Kim emri verdi peki bunlara? Emirleri bir daha okuyayım. Ahmet Davutoğlu: "Bütün o il ilçeler terör unsurlarından temizlenecek. Gerekirse mahalle mahalle, ev ev, sokak sokak." İkinci emir: "Nusaybin ve diğer operasyon yapılan il ve ilçelerde yaşayan vatandaşlarımıza çağrıda bulunun. Onlara üç gün mühlet verin ve şehirleri tahliye etmesini sağlayarak herkesi emniyetli yere alın, arkasından Nusaybin'de taş üstünde taş, baş üstünde baş koymayın."

Üçüncü emir: "Gerekiyorsa operasyon yürütülen yerlerin tamamının boşaltılması, zaten oturulacak hale gelmeyen yerlerin uzaktan imha noktasına gidilmelidir. Bunlar tamamen yıkılıp sıfırdan inşa edilmelidir." Recep Tayyip Erdoğan. Uygulayan kim? Adem Huduti. Emri bunlar vermiş.

Devam edeyim. Yüksekova 3. Taktik Piyade Tümen Komutanı Tümgeneral Halil İbrahim Ergin, tutuklu. Ergin, Yüksekova'da sürdürülen ve kentin büyük kısmının yıkılmasına sebep olan operasyonların komutasını yürütüyordu. Rütbesi Piyade Tümen Komutanı Tümgeneral. Hakkari Dağ Komando Tugay Komutanı Tuğgeneral Ahmet Otal tutuklu. Yüksekova'da sürdürülen ve kentin büyük kısmının yıkılmasına sebep olan operasyonların komuta kademesindeydi. Darbe başarılı olsaydı kurulacak tuğgeneraller cuntası içinde bulunacağı iddia edildi. Daha ondan birkaç ay önce, darbeden birkaç ay önce adam Yüksekova'yı yıkıyordu ya! Niye? Çünkü darbeye hazırlayacak ülkeyi. Oradaki 15-20 genci bahane ederek bir ilçenin tamamını yıktılar ya. Aylarca, durmadan operasyon yaptılar. Karşıda gerçekten bir çatışma var mı, bir direniş var mı, bilen yok. Çünkü giriş yasak, izleyen yok. Tek taraflı, bakın iddia ediyorum, aylarca orada tek kişi yokken tek taraflı olarak çatışma varmış görüntüsü uyandırdılar. Bunu da neye dayanıyorum, birazdan okuyacağım, orada görev yapmış bir özel hareketçinin yurt dışına kaçtıktan sonra itirafları var. Neler yaptıklarını anlatıyor. "Vicdan azabı çekiyorum." diyor. Çocuklarıyla birlikte yurt dışına gitmiş, oradan anlatmış. Özet geçeceğim onu da.

Devam ediyorum. 2. Ordu Kurmay Başkanı Tümgeneral Avni Angun tutuklu. Adem Huduti ile beraber Cizre, Sur operasyonlarının komuta kademesinde bulunuyordu. Yani ihtimal veriyor musunuz ki -bu düzeyde, bu rütbedeki insanlar kafalarında darbe planı var çünkü birkaç ay sonra darbe girişiminde bulunmuşlar, bahsettiğimiz tarihler 2015'in sonu, darbe 2016 Temmuz, birkaç ay sonra kafalarında bir darbe planı var, bu düzeyde komutanlar- sizce o sırada vatani milleti mi kurtarıyorlardı? Yahu bu koltukta oturması, sanık koltuğunda oturması gereken bunlar ve bunlara bu emirleri verenlerdir.

Devam ediyorum. Şemdinli 34. Hudut Tugay Komutanı Tuğgeneral Ali Salnur tutuklu. Yüksekova'da sürdürülen ve kentin büyük kısmının yıkılmasına sebep olan operasyonların komuta kademesindeydi. Rütbesini tekrar hatırlatıyorum. Tugay Komutanı, Tuğgeneral.

Yüksekova 3. Piyade Tümen Kurmay Başkanı Albay Mehmet Sezgin tutuklu. Yüksekova'daki operasyonların komuta kademesindeydi. Şırnak 23.

Jandarma Sınır Tümen Komutanı Tümgeneral Abdullah Baysar tutuklu. Roboski katliamı sırasında Uludere, Şenova Tugay Komutanlığında görev yapıyordu bu. Katliamdan üç yıl sonra 2015 Ağustos ayında Şırnak 23. Jandarma Sınır Tümen Komutanı olarak yeniden bölgeye atandı. Katliamın ardından silahlı bırakan koruculara, “Bunu unutun, kazaydı. Diyelim ki ben yaptım ne olacak? Sizler devlete karşı ne yapabilirsiniz ki?” dediği iddia edildi. Basına yansıdı. Roboski katliamıyla ilgili. Milletvekilimiz Ferhat Encü’nün akrabası Veli Encü, korucular aracılığıyla Baysar’ın yani komutanın köylüleri ve kendisini tehdit ettiğini belirtmiş, sosyal medyadan tepki göstermişti. Baysar, Şırnak’ta sürdürülen merkezdeki operasyonların komuta kademesindeydi. Darbeci, tutuklu, rütbesini tekrar hatırlatayım; tümgeneral. Tümgeneral. Tümgeneral adam ya! Hepsi böyle. Orgeneral, tümgeneral, albay.

Başka biri, Şırnak Çakırsöğüt Jandarma Komando Tugay Komutanı Tuğgeneral Ali Osman Gürcan tutuklu. Şırnak Cizre ve İdil operasyonlarının ana gücünü oluşturan Çakırsöğüt Tugay Komutanı Gürcan için darbe sonrası yandaş medyada Şırnak operasyonları sırasında hainlik yapıp polis asker ölümlerine sebep olduğu şeklinde haberler yapıldı. Darbe gecesi darbecilere yardım etmek için Şırnak’tan 320 komandoyla Ankara’ya geçmek istediğini itiraf etmiştir.

Bunlar yokmuş gibi nasıl davranır bir devlet yahu, bir yargı! Bunlar hiç olmamış gibi, bunlar nasıl saklanır? Yıllardır bunları ben duruşmalarda, 19. Ağır Ceza Mahkemesinde anlatıyorum, Türk medyası duymuyor, yandaş medya duymuyor. Alını secdeye değen duymuyor, sosyalisti duymuyor, Türkiye duymuyor. Kardeşim siz bunları yaptınız ya! Bize iftira atıyorsunuz. Kürt halkına zulüm yaptınız. Darbecilere emir verip evlerimizi başımıza yıktınız. Onların siyasetçileri olarak biz, “Çocuklarımız ölüyor, siviller ölüyor, yerleşim birimimiz yerle bir ediliyor.” dedikçe, “Bunlar teröristleri koruyor. Bunlar devletin terörle mücadelesini gayri meşru göstermeye çalışıyor.” dediniz. Aha size devletinizin komutanları! Gelip bir kişi çıksın, savunsun bunları bana bakalım. Yüreği yeten çıksın, şunları bi’ savunsun. Desin ki, “Kahramandır onlar.” Haydi, gücü yeten çıksın! Heyetiniz dahil olmak üzere Türkiye’de bunları savunacak biri çıksın bakalım. Hepsi darbeci, tutuklu. Ama bunların işlediği suçtan dolayı biz yargılanıyoruz. Kürt halkı halen bunun acısını çekiyor. Halen hakareti biz yiyoruz, halkımız yiyor.

Devam edeyim. Darbe gecesi Diyarbakır'dan askeri uçakla Ankara'ya, Özel Kuvvetler Komutanlığını ele geçirmeye gelen, Astsubay Ömer Halisdemir tarafından öldürülen Tuğgeneral Semih Terzi, Şırnak'ta görevliydi. Terzi hem Suriye'de bölgede yapılan operasyonlarda özel kuvvetleri yönetiyordu, darbe girişimi gecesi Silopi'den Irak Kürdistan bölgesine geçip sonra tekrar Silopi'ye, oradan Diyarbakır'a ve Diyarbakır'dan bir timle beraber Ankara'ya geçmiş. Semih Terzi. İşte Ömer Halisdemir, heykeli dikilmiş, 15 Temmuz gecesinin kahramanlarından. Onun öldürdüğü kişi Semih Terzi. Ne yapmış bu adam? Şırnak'taki operasyonların komuta kademesinde. Yahu gitmiş adam, Ankara'da karargah basmış, karargah. Görevli olduğu, mensubu olduğu ordunun karargahını basmış bu adam ya! Şırnak'ta, Cizre'de fukara Kürt'ün evini mi basmaz bu sizce? Bu kadar gözünü karartmış, nasıl olsa emri almış, nasıl olsa siyasetçiler arkasında, yasa da çıkmış, o dönem yasa da var, sorumlu tutulmayacaklarına dair yasa da ceplerinde. Paletli tankla şehre girmişler. Halen şehirlerimiz harabelerin izlerini taşıyor, yapılamadı halen. Öyle yıktılar.

Neden? Bir taşla birçok kuş. Hem Kürt'ün evini başına yık kardeşim hem de darbe koşullarını yarat, darbeyi yapıp devleti, iktidarı ele geçir. Sonra da Kürt'ü topla, dostlarıyla birlikte bir salona doldur, yedi yıl tutukla, belediyesini görevden al, öbürünü bilmem ne yap. "Bunlar hendek barikatı savundu, bunlar devleti milleti bölmeye çalıştı." Böyle bir rezillik olabilir mi! Semih Terzi, darbenin bir numarası olarak geçiyor. Şırnak, Şırnak'ı yıkanlardan işte.

Devam edeyim. Beytüşşebap Kaymakamı Kadir Güntepe, tutuklu. O dönem için hep bu bilgiler tabii ki. Bunların bir kısmı cezasını yattı bitirdi ha, bu arada. Biz halen içerideyiz ya! Mesela bu Kadir denen Güntepe denen eski kaymakam çıktı, dışarıda. Darbe öncesi ve sonrası HDP ve HDP milletvekillerine yönelik hakaretleri dolayısıyla aralarında Melih Gökçek'in de bulunduğu birçok AKP yetkilisi tarafından övgülere boğulmuş ve yandaş medyayla ana akım medyada kahraman ilan edilmişti. Kaymakamın trol hesaplarla halkı kışkırttığı ve çatışmalarda hayatını kaybeden kişilerin cenazelerinin fotoğraflarını paylaştığı ortaya çıkmıştı. Kaymakam, kırmızı Bylock kullanıcısı olduğu iddiasıyla tutuklu. Nasıl ortaya çıktı bunun feyk hesap kullandığı? Yanlışlıkla kendi gerçek hesabından onları atınca ortaya çıktı ki görevdeki kaymakam halkı kışkırtacak bir feyk hesap açmış, oradan parçalanmış cenaze fotoğrafları paylaşıyor, birazdan göstereceğim görüntüleri paylaşıyor. Feyk hesaptan yapıyor bunu. Yanlışlıkla, demek ki kullanırken yanlışlık yapmış, gerçek hesaba

geçtiğinin farkında değil, oradan paylaşınca ortaya çıktı ki o feyk hesabı kullanan bu adam, FETÖ'den tutuklu.

Devam edeyim, Şırnak vali yardımcısı Cüneyt Manisa. FETÖ/PDY terör örgütü üyesi olması iddiasıyla ve Bylock kullandığının tespit edilmesi üzerine görevinden alınıp tutuklandı. O dönem Şırnak vali yardımcısı, bu adam. Şırnak yıkılırken, Cizre, Silopi yıkılırken vali yardımcısı. "Şırnak Cumhuriyet Başsavcılığı, Ocak ayı itibarıyla FETÖ/PDY silahlı terör örgütü üyeliği suçları kapsamında yürütülen soruşturmalarda aralarında vali yardımcısı hakim ve savcılar, zabıt katibi, general, subay, astsubay, emniyet müdürü, emniyet amiri, polis, memur ve sivillerin bulunduğu 220 kişinin halen tutuklu olduğu toplam 780 kişi hakkında adli soruşturma işlemlerinin devam ettiğini bildirdi." Sadece Şırnak, 780 kişi FETÖ'cülükle, sadece Şırnak'ta bu. Şırnak'ı bunlar yönetiyordu işte. Türkiye Cumhuriyeti devletinin Kürtlere madalya takması gerekir. "Yahu siz darbecilere karşı direnmişsiniz meğerse kardeşim." demesi lazım mesela. "Siz darbeci tankına, polisine generaline direnmişsiniz." Madalya takması lazım Kürtlere. Görüyorsunuz Kürtlere yapılanları görüyoruz, utanç verici.

Neler yaşatılmadı ki bize

Tam görmüyorsunuz, ben göstereyim. Tek tek göstereyim; bunlar, bak bunlar ne yaptılar. Yaptığım konuşmalarda demişim ki, "Devlet sivilleri katle ediyor." Yaptığım konuşmada demişim ki, "Devlet yerleşim yerlerini yıkıyor." Yaptığım konuşmada demişim ki, o fezlekelerim hep o biz sonuna kadar direneceğiz demişim. Bak barış konuşmalarımı okudum. "Biz bu zulme boyun eğmeyeceğiz, halkımızın yanında olacağız." demişim. Bunlar ne yapmış? Tek tek buradan göstereyim.

Milletvekilimiz Sibel Yiğitalp kendisi çekip paylaştı, Cizre. Bu bir bebek. Az önce okuduğum isimlerdi bunları yapanlar. Bakın, lütfen bakın. Gösterdiğim deliller öyle başıboş deliller değil. Dosyaya sunacağım zaten. Bu bir Kürt çocuğu, Gazze'de çekilmedi, Cizre burası. Kim yaptı bunu? Selahattin Demirtaş mı yapmış? Bu bir Kürt çocuğu. Cizre'de çekildi. Ha, "Bu generaller yapmaz." mı diyorsunuz, siz bilirsiniz.

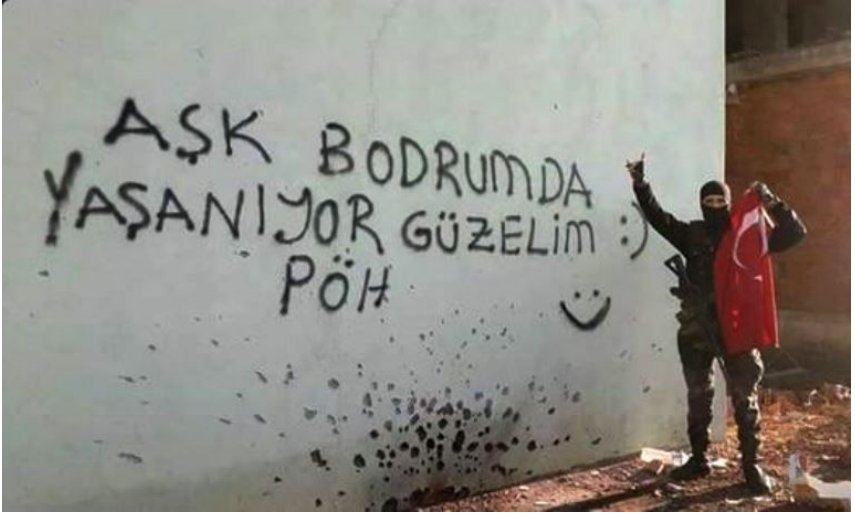

Bu, Cemile Çağırğa. Gördüğünüz, ticari bir buzdolabı.

Günlerce annesi bu çocuğu defnedemedi bakın. Günlerce buzdolabında, evinde, kokmasın diye evladını sakladı. Defnedilmesine izin verilmedi. Gazze'den söz etmiyorum, burası Cizre. Cemile Çağırğa. Dokuz yaşında bu çocuk. Ben mi yaptım bunları? Burası Gazze değil, Cizre burası. Bildiğiniz Cizre, Şırnak'ın ilçesi Cizre.

Kim yaptı bunları? Az önce okudum size. Hendek, barikat destek vermişiz, biz yıkmışız da. Buyurun, ben mi yaptım bunları? Orada 15-20 tane işte, devletin kendi verdiği bilgiye göre birkaç tane makineli tüfek, birkaç tane tabancası olan militanlar, onlar mı yaptı bunları?

Burası neresi biliyor musunuz? Cizre bodrumları dediğimiz yer. Buranın bodrumunda onlarca genç sıkışıp kaldı. Çoğu sivildi. Telefonla bağlantı kurduk. Sağlık Bakanı bir tarafta, Meral Beştaş, grup başkanvekilimiz, bir tarafta da Cizre'de bodrumda sıkışmış kalan siviller. Çıkarmaya çalıştık oradan. Konferans, üçlü konferans, telefonun öbür ucunda Sağlık Bakanı var, üçlü konferans yaptık, nereden çıksınlar, nasıl çıksınlar? Çünkü kafalarını çıkarıyorlar, güvenlik güçleri ateş ediyor. Ambulans göndermek istiyoruz, güvenlik güçleri ateş ediyor. Ve yandaş medyaya haber yaptırıyorlar, diyorlar ki, "PKK ambulansa ateş ediyor." Yalan! Birazdan okuyacağım, Efkan Ala diyor ki Mecliste, "Kontrol edemediğimiz güçler vardı." Bu Cizre bodrumlarında onlarca genci diri diri yaktılar, diri diri.

Sonra üstüne bunu yazdılar: “Aşk bodrumda yaşıyor güzelim. PÖH ve kurt işareti, Türk bayrağı.” O bodrum bu bodrum işte. Kürt bunu biliyor. Siz bilmiyor olabilirsiniz, Kürtlerin hepsi bunu biliyor. Oradaki insanları isim isim biliyor. Çünkü bunlar armut değil. Anası babası var her birinin. Çocuklarının ne olduğunu biliyor. Sivil ya! 15-16-17-18 yaşlarında çocuklar bunlar.

Bu da tekmilleri.

“Reis, gereği yapıldı.” Tekmil veriyorlar. Gerçekten Reis’e de tekmil vermiyor olabilirler ha. Çünkü darbe hazırlığı yapıyorlar. Belki de Reis’in üstüne yıkmak istiyorlar, bilmiyoruz. Ama araştırmıyorsunuz ki. Reis de araştırmıyor, umurunda değil.

Size Silvan’dan bir, “Ne mutlu Türk’üm diyene.”

Yıktıktan sonra sizce Türk mutlu oldu mu bundan? Bilmiyorum. Benim kardeşim Türk, bundan mutlu olmuşsa utanç vericidir. Benim tanıdığım aklı başında haysiyetli, namuslu, Müslüman evladı, Müslüman halkının kardeşine bu zulümler yapıldıktan sonra, “Ben ne mutlu Türk’üm.” diyemez.

Burası bir okul.

“Eğitim sırası bizde. JÖH.”

Buyurun, bu fotoğraflar benim tarafımdan çekilmedi, partim tarafından yayılmadı. Bunları kendileri çekip yaydılar. Bir kısmını o kaymakam gibigiller, bir kısmını o darbeciler. Kışkırtmak istediler. Bunları yaptılar. Bak, burası bir eğitim yuvası, "Eğitim sırası bizde."

Şurası Gazze.

Daha dün herkes tepki gösteriyordu haklı, Netanyahu zulmüne karşı direnmek meşrudur, Filistin halkı mazlumdur. Az önce gösterdim. Yahu bu da Kürt çocuğu. Cizre ya! Müslüman evladı olur olmaz ama ha dinden bakıyorsanız bu da Müslüman evladı, bu da Müslüman evladı, dinden de bakmıyorsunuz demek ki.

Bakın burası Cizre.

Cizre 15-20 kişilik tabancalı, Kalaşnikof'lu grup bunu yapmış olabilir mi? Bir bakın bakalım, tam olarak nasıl bir şey bu?

Burası neresi? Gazze. " Hamas yaptı bunu." diyebilir misiniz? " Hamaslı birkaç militan bunu yaptı." diyebilir misiniz? "Bunu PKK'li birkaç militan yaptı." diyebilir misiniz?

Burası Nusaybin. Bir bakın, Türkiye Cumhuriyetinin sınırları içerisinde bulunan bir ilçe, bir bakın şu ilçeye. Nusaybin. Bunu tam olarak kim yaptı? Burası Gazze, Nusaybin. Biz yargılanıyoruz. Biz yapmış olabilir miyiz bunu? Yoksa az önce okuduğum komutanlar yapmış olabilir mi? Kim daha şüpheli sizce?

Bak İsrail bunu yaptı bunu, Netanyahu bunu yaptı.

Arkasında İsrail askerlerini görüyorsunuz, Filistinli gençleri soyup bu şekilde gözaltına aldılar. Utanç verici değil mi? Barbarlık mı? Evet öyle deniliyor, şu anda tartışılıyor.

Bakın size bir tane daha göstereyim. Diyarbakır Sur ilçesi.

Bu da Diyarbakır Sur ilçesi. Buyurun, burası da Gazze

Biz de bu halkın seçilmişleri olarak bunlara sessiz mi kalsaydık? "Zulüm yok." mu deseydik? Burası Cizre, bu da bir Müslüman Kürt anası.

Buranın neresi olduğunu söylememe gerek yok herhalde.

"Katliam yaptık, emri senden aldık uzun adam." Açık provokasyon değil mi ya! Bunlar soruşturulmaz mı ya! "Katliam yaptık, emri senden aldık uzun adam." Türk bayrağı, buyurun, Türk askeri. Darbe hazırlığı kokmuyor mu sizce de?

Bunlar şehirlerimizi bu hale getirdiler işte ya. Ben bunları eleştirdim diye, bak bunları eleştirdim diye devletin güvenlik güçlerine hakareten yargılanıyorum, terör örgütü propaganda

şirketinden yargılanıyorum. Şunları eleştirdim diye ya! Yahu şurada oturan çocuklar da Türk askeri bunlar da ya! Bir ayrım koymayacak mısınız bunlar arasında? Biz mi yargılanacağız hep? Gazze, Cizre, Gazze, Cizre; Filistin Müslüman çocuğu, Kürt Müslüman çocuğu.

Kim geldi, devlet geldi. Üç hilal. Nereye geldi? Silvan. Nasıl geldi? Az önce anlattım nasıl geldiğini, kimlerle geldiğini.

Kim gelmiş? “Esedullah timi burada.” Nerede? Silvan. 58. Plakasını yazmış. Neresi bilmiyorum. Sivas, Sivas’tan gelmiş.

“Kurdun dişine kan değdi, korkun.” Yazmaya devam ediyor. Bakın, elinde sprey. Arkadaşı da çekiyor, atıyor. Bu da Türk güvenlik kuvvetleri gücü. Ne diyeceğiz? Bunu eleştirmeyelim mi? Eleştirince devletin güvenlik güçlerine hakaret mi etmiş oluyoruz?

Alın size öz yönetim, alın size hendek barikat.

Buyurun, “T.C. burada, piçler nerede?” Kürtlerin duvarlarına yazılanlar bunlar. O da Türk bayrağı kendince. Haydi, gelin sevin Türkiye Cumhuriyeti bayrağını. Haydi, gelin sevin Türkiye Cumhuriyeti devletini. Siz sevdiren, biz nasıl sevdirelim? Ben nasıl sevdireyim seçmenimi? Türkiye Cumhuriyeti vatanına, milletine bağlılığını nasıl sağlayayım ben? Buradaki arkadaşlar nasıl sağlasın? Parti olarak ne yapalım? Ne istiyorsunuz?

“Evet, biz piçiz.” mi diyelim haşa, ne diyelim?

Buyurun, içeri girip kapısını kırdıkları bir evin duvarına yazmışlar. “Ne mutlu Türk’üm diyene.” Gerçekten de mutlu oldu mu Türkler bundan? “Bodrumda mutlu son.” Onlarca genç diri diri yakıldıktan sonra. Bunları basın fanları çekmedi, kendileri çekmişler, hatırlatıyorum. Sosyal medyaya attılar. Burası o bodrumun duvarına yazılmış bir yazı, bakın. “Adını Cizre’ye yazdım yarım.” Buyurun.

Buyurun, Allah'ı işin içine karıştırmış.

“Zafer Allah'ındır. Ne güzel oynuyorduk, hemen öldünüz.” Yere de mermilerle TİM JÖH, PÖH yazmış. Peki bunlar darbeci değilse nedir, provokatör değilse nedir? Allah'ı da bulaştırmışlar. Allah bunların hepsinin hakkını hesabını sorar inşallah sizden. Halkları birbirine düşürmek için neler yaptınız ve biz yargılanıyoruz.

Yargılandıkları hiçbir dosyada hiçbir savcı demedi, “Arkadaş, sen darbeden önce Şırnak'ta, Diyarbakır'da, Nusaybin'de, Yüksekova'da görev yapıyordun. Orada hiçbir halt karıştırmadın mı acaba?” diye sormadı.

“Yüksekova’dan Kayseri ve Yozgat’a selam olsun.” Olsun da böyle olmasın. Yıkılmış Kürt’ün evinin duvarına yazma bunu. O selam kardeş selamı olmaz ki artık. Biz mi halkları bölüyoruz, biz mi kışkırtıyoruz? Az önce size siyasetçilerin, Başbakan’ın, Davutoğlu’nun bilmem Bahçeli’nin mesajlarını okudum, kendi konuşmalarımı da okudum. Biz zavallı korkak olduğumuz için barış demiyoruz, insan olduğumuz için söylüyoruz.

Başka bir duvar yazısı: “Kurdun dişine kan değdi. Korkun.”

Buyurun, dün de gösterdim. “Türk’sen övün, değilsen itaat et.” Bu, bir Kürt’ün duvarı.

Ne yapalım Allah billah aşkına ya! Yedi yıldır bizi hücrede tutuyorsunuz bunlar yüzünden. Suçsuz günahsız bu kadar insanı karşınıza dikmiş yargılıyorsunuz bunlar yüzünden. Bunların işlediği suçun bedelini de Kürt’e ödetiyorsunuz. Kürt’ün anasını ağlattıkları yetmiyormuş gibi...

Alın size, bu da kutsal kitabımız Kuran-ı Kerim.

Ben mi yakıtım? Kim yakmışsa hesabı soruldu mu, bulundu mu? Netanyahu yakmış olabilir mi Hakkari’de? Hollanda’da soytarılar yakınca, faşistler yakınca kıyamet kopuyor haklı olarak. Kutsal kitabımız. Hakkari.

Ben bu döneme ilişkin savunmaları gerçekten de bu detaylarla yapmak da istemiyorum çünkü bütün travmalarımız yeniden canlanıyor. Yaşadığımız şeyin haddi hesabı yoktu o dönem. Neler yaşatılmadı ki bize? Bütün o acıları

durdurmaya çalışırken, gözümüzün önünde bir halk katledilirken biz durduramadık. Yetmezmiş gibi terörist, katil ilan edilen de biz olduk. Hesabı da bizden soruluyor, bunu yapanlar da keyif çatıyorlar. Türkiye'nin en zengin siyasetçileri. İşte darbeci, hapisteler ama bununla ilgili tek bir soru sorulmamış.

Bakin size okuyayım, bir iki tanıklık okuyayım ya. Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliğinin raporundan okuyorum. 2016.07.02_Idil-KadınCocukRaporu-.pdf (hakikatadalethafiza.org) Yüzlerce sayfadır, dosyaya delil olarak sunacağım ama birkaç satır okuyayım. Hepsinin isimleri detaylı, raporda var. Kısaltmaları da burada, oradan okuyayım.⁸³

“S.A.: Altı aylık hamileydim, o kadar silah sesleri geliyordu ki... Biber gazı atlıyordu. Bir gün çok büyük bir bomba sesi geldi ve korktum, o gün düşük yaptım. Altı aylık bebeğimi kaybettim.

T.T.: Ölenlere her gün ağlıyoruz. Polis bize zulüm ediyor. Çocuklarımıza bile tahammülleri yok. Çocuğum pencereden bakınca ‘Piç. Gelirsem senin parmaklarını kırarım.’ dedi. Oğlum koşarak içeri gelip saklandı. O günden beri çocuğum polis görünce ağlıyor.

M.H.: Evime döndüğümde ne göreyim, asker polisin evimi kullandığı belliydi. Evim çok kötüydü. Yataklarında insan dışkısı vardı. Çamurlu ayakkabılarla yataklara girmişler, basmışlar. Kendi evlerini böyle mi kullanıyorlar?

B.A.: 30 yıldır bunları yaşıyoruz. 93'te de bunları yaşadık, bugün de aynı durumdayız. Bu kadar genç öldü, yazık günah değil mi? Bize zulüm ediyorlar. Geceleri saat 2'de, 3'te evimin damına çıkıp marş çalıyor, silah sıkıyorlar. Kapılarımızı kilitleyip içeride oturup dinliyoruz ve çok zorumuza gidiyor. Ölse de evsiz de kalsak aç da kalsak asla topraklarımızı terk etmeyeceğiz.”

Fatma Metin, ismini söylemekten çekinmemiş bir kadın. Okuyacağım, hepsini okuyacağım Fatma Metin'in. “5 Mart 2002 doğumluydu oğlum Mete Ağırhan. Ama ben okula erken gitsin diye, erken büyüsün diye yaşını büyük yazdım. Kimlikte 2001'li görünüyor ama normalde 2002 doğumludur, 5 Mart. Okula gidip geliyordu, babasıyla aramızda büyük bir yaş farkı vardı. Benim babam beni başlık parasıyla buraya verdi. Çocuğumu büyütürken herkes, konu komşu da bilir, çok zorluk çektim. Oğlum altıncı sınıfa giderken fındığa gönderdik yazın. Çünkü babası yaşlıydı, çalışmıyordu, bir gelirimiz yoktu. Müdüre gittik, rica ettik, yedinci sınıfta çocuğu okuldan aldık. ‘Anne ben dışa-

⁸³ Gazete haberini kast ederek haberden okuyor.

rıdan okuyacağım, yazları ise fındığa gideceğim.’ dedi. Babasıyla oturduk, ko-
nuştuk, karar aldık, tamam dedik. Çocuk okuluna gidip geliyordu belgesiyle,
hala yanımda, evde belgesi duruyordu, kaydını yapacaktık, yapamadık, işte
böyle bir şey oldu. Buradan taşındığımızda 20 gün Batman’a gittik, çocuğun
babaannesi İdil’ deydi. Babaannesine çok düşküdü. Benden çok babaannesi
büyütmüştür. ‘Ben gitmeyeceğim, babaannemin yanında kalacağım.’ diye ısrar
etti. Evet, sokağa çıkma yasağında biz gittiğimizde o burada kaldı. Biz di-
yorduk böyle bir şey yok, zaten çocuktur; çocuktur, kadındır, sivildir. Hani biz
bilmiyorduk ki vahşet düşmüş dünyaya, hani yediden yetmişe herkes terör
ilan edilmiş. İki yaşında çocuk da teröristmiş, altı aylık bebek de. Daha doğ-
mamış bebek de teröristmiş, bizim tavuklarımız da teröristmiş, ağaçlarımız da,
evlerimiz de. Yani tepeden tırnağa anlayacağınız, devletin gözünde biz terö-
ristiz. Biz çocuğumuzun, çocuklarımızın çocuk olduğunu biliyorduk. Bizim
çocuğumuz evin bahçesinde katledildi. Çocuğumuzun tankı yoktu, topu
yoktu, silahı yoktu, ne bileyim uçağı yoktu, hiçbir şeyi yoktu. Çünkü 14 ya-
şında, haydi 15-16 olsun yine de çocuktuk, burada katledildi. Mardin morgun-
dan almaya gittik. Oradaki herkes de biliyor onlardan çektiğimiz rezaleti. Dört
gün beş gün boyunca oralarda perişan bir haldeydik. Hiçbir şekilde bir ölü ya-
kınıdır, evladını kaybetmiş bir annedir, hiçbir saygı hiçbir şey görmedik. Bu-
raya getirdik cenazemizi. Araya girdiler, getirip İdil mezarlığına defnettik.
Yani şu anda bile deseler ki biz sizi öldüreceğiz, buyursunlar gelsinler ama
genç kızlarımızın, kadınlarımızın, annelerimizin bedenlerini soyup sokağa atı-
yorlar çünkü buraya girenler kim ne derse desin, kimse beni buna inandıra-
maz, buraya giren sadece jandarma değildi, polis değildi, özel hareket değildi,
DAEŞ’e benzeyenlerdi. İdil’e girip bu insanları, bu gençleri, bu kadınları kat-
lettiler.”

Bir buçuk sayfa daha devam etmiş. Ben söylemiyorum, ismi burada bakın.
Fatma Metin. Raporda duruyor. Buyurun tanık olarak çağırın. “Buraya gelen-
ler” diyor, “Hayır. Polis, jandarma başka bir şeydi.” diyor. Okuma yazması
olmayan bir kadın bunun farkında ama devlet farkında olmayabilir mi? Oraya
girip... Orada başka bir şey var ya, başka bir şey oldu. Neden bu araştırılmaz?
Neden bunun üstüne gidilmez? “Öz yönetim, hendek barikat kazdılar, devleti
bölmeye çalıştılar. Biz de sildik, süpürdük temizledik, devleti kurtardık.” Öyle
mi? Bu kadar basit mi? Geride kalan yaralılar, acılar, darbe girişimleri, Tür-

kiye'nin diktatörleşmesi, işten atılanlar, aç kalanlar... Bak işte barış akademisyenleri,⁸⁴ "Bu savaş dursun." diye açıklama yaptıkları için dokuz yıldır sivil ölüme mahkum edildiler ya. Profesöründen doçentine, yardımcı doçentine işten atıldılar.

Guli Eraslan. Kızı 13 yaşında. Yüreğim yetmiyor okumaya yani neler yaşadığını. Kızının nasıl öldürüldüğünü ve sonra neler yaşadığını anlatmış. Okuyamam yani.

"Ya sev ya siktir git." Buyurun, "T.C." Duvara yazmışlar, bunların hepsi o dönem raporlara işlendi. İnsan hakları örgütleri, barolar, Güneydoğu Anadolu Belediyeler Birliği... Bu raporlar yayımlandı, Hükümete gönderildi, Meclise gönderildi. Yahu ortada bir zulüm var, bunu araştırın bakın, burada başka bir şey var demeye getirildi ama kime anlatıyorsunuz ki? Günah keçisi bulunmuş. Önemli olan, iktidarın iktidarını sürdürmesidir.

⁸⁴ "Bu Suça Ortak Olmayacağız" başlıklı, Türkiye'de 2015-16'da Türkiye-PKK çatışmasının bir parçası olarak gerçekleşen çatışma ve operasyonlar sırasındaki sokağa çıkma yasaklarının ve şiddetin sona ermesi için çağrı yapan bir bildiriye imzalayan akademisyenler için kullanılan ifade. Akademisyenlerin tamamı, 20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen OHAL kapsamındaki KHK'lerle görevlerinden uzaklaştırıldılar.

Bütün evlere tek tek girildi bakın, bütün evlere. Ne kadar beyaz eşya, televizyon varsa, mobilya varsa hepsi kullanılamaz hale getirildi. Cizre’de, Nusaybin’de, Yüksekova’da... Bunların hepsi raporda var, fotoğraflarıyla birlikte. Yani evlerine dönerlerse bir daha kullanılamaz istediler. İnsanların eşyalarını talan ettikleri yetmedi, gasp ettiler, gasp! O “Esedullah timi” yazan, “Allah için buradaydık.” diyen var ya, altınları çaldılar yahu! Evde para arayıp, para bulup çaldılar. Bunlar raporlarda var.

Ne yazmış kadının biri, burada ne söylemiş. Okumak, uzun uzun hiçbirini okumak istemiyorum. “Duyduk.” diyor, “Bu olanları.” diyor, “Gittim evde kişisel, özel çamaşırlarımı aldım ki onlara mahremiyetimizi en azından el koymasınlar veya hakaret etmesinler. Bunu yapabildim.” diyor, bir kadın. Çok daha beterleri oldu da burada hani insanların mahremiyetine de girmek istemiyorum, neler yaptılar. Ne fotoğraflarını çekip attılar. Kadınların makyaj malzemeleriyle duvarlara neler yazdılar, çamaşırlarına neler yaptılar, yataklarına neler yaptılar, fotoğraflarını çektiler.

Birkaç şeyi daha aktarayım. Hani biz yargılanıyoruz ya hendek barikatı biz yapmışız, şehirleri bu kadar insanın ölümüne sebep olmuşuz. İnsan Hakları Derneğinin raporu, bilançosu var, dosyadadır. Yani heyet olarak merak ederseniz alır okursunuz. Amnesty International, Uluslararası Af Örgütünün raporu buradadır. Diyarbakır Barosunun, Türkiye İnsan Hakları Vakfının hazırladığı rapor buradadır. Görselleriyle, tanıklarıyla isim isim, kayıt kayıt buradadır. Diyarbakır Barosu Gündem Çocuk İnsan Hakları Derneği, SES ve İnsan Hakları Vakfının ortak Cizre raporu buradadır. Hiçbir şey kaybolmadı, bizim arşivlerimizde duruyor. Herkes unutmüş olabilir, bizzat yaşayanlar unuttular. Evlerin içinden çekilmiş tek tek fotoğraflar, eşyalar nasıl tahrip edildi, bütün mal kayıpları, can kayıpları, yaralılara yapılanlar, cenaze aracına yapılanlar, ambulansa yapılanlar... Hepsi raporda duruyor. Okumaya kalksam sadece 10 gün bu raporları okumam gerekir.

Onlar duvarla bu yazıları yazarken ben ne yapmışım

Fakat biz bu raporları okuyarak durumu öğrenmedik. Yaşadık, yaşadık! Biz zat duyduk bu kulaklarla, gördük bu gözlerle. Benim evim Sur’a beş kilometre ötede, Diyarbakır’da. Üç ay boyunca, dört ay boyunca biz uyuyamadık geceleri. Vicdanen, ahlaken uyuyamadık, top seslerinden zaten uyuyamadık. Gece, sabaha kadar tank atışlarıyla bütün o sokakları yıktılar. Siyasi olarak, sorunla-

rını çözmesi gereken insanlar olarak halk bizi görüyordu. Elimizden geleni yapıyorduk. Görüşmeler, basın toplantıları, yürüyüşler, çağrılar... Bunların hepsi suç olarak nitelenmiş, buraya konulmuş. Vergi ödediğimiz devletin tanıklıyla, topuyla bu insanlar gelip şehirlerimizi yıkıp insanlarımızı katlettiler. Devlet kendisine silah çekene gül mü uzatacak? Yok. Yasa var, yasa var. Nasıl müdahale edeceği yasada belli. Biz demiyoruz gül uzatılsın, tamam. Çevirirsin, teslim olmak için ikna edersin, teslim ol çağrısı yaparsın, sağ yakalamak için elinden geleni yaparsın. 12 tane şehri, kasabayı kökünden nasıl yok edersin ya! Ve buna nasıl terörlü mücadele denir? Buna karşı çıkana nasıl terör destekçisi denir? Kabul etmiyoruz.

Orada yaptığım konuşmaların tamamı buradaki zulmü eleştiren teşhir eden, yer yer öfke kusan açıklamalardır. Silvan olayları raporu var burada. Yine sivil toplum örgütleri hazırlamışlar, onu da sunuyorum. Partimizin genel merkezinin Silvan raporu var. O dönemde Figen Başkan daha çok Silvan'la ilgileniyordu. Öldürüyorlardı Figen Başkan'ı ya. Yakın mesafeden kafasını hedef alarak ateş ettiler, gaz fişegi attılar, plastik mermi attılar, öldürüyorlardı, görüntüler var. Öldürmek de istiyorlardı yani. Provokasyon büyüsün diye her şeyi yapabilirlerdi. Biz Figen Başkan'ı güçlülükle oradan çıkardık. İkna edemiyorduk, çıkmıyordu. Öldürecekler.

Kolluk kuvvetlerinin yetki sınırı nedir? Yasayı hatırlatmama gerek yok. Burada sizce hiçbir yasa ihlali yapılmamış mı, hiçbir provokasyon yapılmamış mı? Bütün o süreçlerde tek bir idari hata bile mi yapılmamış da bir tek bize dava açılmış? Bir idari soruşturma bile yok kimseye. 12 ilin, ilçenin Şırnak ili dahil olmak üzere tamamının görgü tanıklıkları, raporları, yaşanan dram buradadır. Türkiye Cumhuriyeti devleti bir gün orada ne oldu bitti öğrenmek istiyorsa arşiv bizdedir, onlarda yok. Çünkü darbeciler kendi arşivini tutmadılar. Ama şu var; Efkan Ala, Meclis oturumunda Mithat Sancar milletvekilimizin sorusu üzerine bunu itiraf ediyor. İçişleri Bakanı olarak diyor ki, ona şimdi rast gelirsem cümle cümle oradan okuyayım ki, bi' bakayım arada bulursam onu doğrudan Meclis tutanaklarından okuyayım ki Efan Ala ne demiş. Sorusu üzerine Mithat Sancar'ın, "Evet" diyor, "Bizim de kontrol edemediğimiz, bizi dinlemeyen güçler de vardı o dönemde." diyor. Tutanağa geçmiş. Meclis tutanaklarında duruyor. Böyle bir, böyle bir şey olabilir mi? Bütün bunların sorumluluğunu nasıl bize yıkarlar?

Ben ne yapmışım o dönemde? Size onları da şimdi gazete manşetlerini... Onlar duvarla bu yazıları yazarken ben ne yapmışım? Belki, belki insanların bir kısmı, Kürtlerin bir kısmı bu yüzden bana karşı öfkeli, halen öfkelerini

sürdürüyor. “Başkan” diyorlar, “Devlet evimizi başımıza yıkarken sen bu açıklamaları yapıyordun, barış barış diyordun. Ne barışı!” diyorlar. Diyorlar. Halen kulaklarıma da geliyor. Haksızlar mı? O insanların yerine koyun kendinizi ya. Seçtiğiniz temsilci, “Barış, barış” diyor, “PKK silah bırak.” diyor, “Ateşkes olsun.” diyor. Durmuyorlar, gece gündüz vahşet, namuslarına el uzatacak kadar hayasızlaşmış bir grup saldırmış oraya ve sonra hepsi darbeci çıkmış, komutanlarıyla birlikte. Yetmemiş, bu halkın temsilcilerini koymuşsunuz hapse, “Bedelini de siz ödeyeceksiniz.” diyorsunuz.

Şunları bi’ göstereyim, ne demişim? Buyurun. 2015 yılı, o dönemde devam eden çatışmalar sırasında yaptığım sağduyu çağrıları, açıklamalar.

Demirtaş: PKK kesinlikle Türkiye’ye karşı silah bırakmalı, Habertürk.

Kimsenin aklına şiddeti tirmandırmak gelmemeli, İMC TV.

PKK’nin şiddet eylemlerini tasvip etmedik, ZDF kanalı.

Bunlar hep 2015’in değişik aylarında.

Demirtaş: Anında PKK silahları susturmalı. İl eşbaşkanları toplantısı sonrası yaptığım açıklama.

PKK derhal elini tetikten çekmeli.

Günleri de ayrı. Hepsini göstereyim ki, Savcı bunları iddianameye koymamış.

Demirtaş’tan şehit ailesine ziyaret.

Demirtaş: Barış gelecekse seçime bile girmeyiz.

Selahattin Demirtaş: Şiddet isteyen bize oy vermesin.

Barış demekle PKK’li olmazsınız, insan olursunuz.

Demirtaş: Savaş insan doğasına aykırı, barış bulaşıcıdır.

2016 yılından devam ediyorum.

Şiddet şiddeti doğurur, siyasi zemin azalır. Her türlü şiddet eylemine karşı silahlar susmalı. Partimizin şiddete karşı duruşu nettir. Bütün halkımızı şiddet karşısında durmaya davet ediyorum. Buyurun, gazete manşetine nasıl yansımış.

“PKK silahı sustursun, operasyonlar dursun.” Duvarlara bu hakaret yazılarının yazıldığı günlerde yapılmış bu açıklamalar.

“PKK kesinlikle silahı bırakmalı. Demirtaş’ın açıklamaları.”

“Bu saldırıları nefretle kınıyoruz.” Sivillere dönük, PKK’nin yaptığı saldırılar.

“Barış çağrılarının geç kalmış olur mu?” Herkese çağrı yapıyoruz.

“PKK silahları susturmalı.”

“Şehidin babasına sarıldı Demirtaş.” Van’da bir askerın babasını ziyaret ettim, babası da barış diye haykırdı gözümüzün önünde.

“Birinci önceliğimizdi ama savaşı durduramadık.” Fotoğrafta Ertuğrul Kürkçü, Sebahat Tuncel, Figen Yüksekdağ, ben, Ahmet Türk.

“Katliamı lanetliyorum.” Sivillere dönük eylemler.

“Halklarımız barış istiyor. Herkes elini ve gönlünü açmalı.”

“Kılıç çekme günü değil.”

“Şehit evinden barış çağrısı.”

Sivillerin öldürüldüğü bir PKK eyleminde. “PKK özür dilemeli.”

“Demirtaş’tan TAK çıkışı.”

“Demirtaş: Eller tetikten çekilsin. Önümüzdeki hafta Kılıçdaroğlu ile görüşeceğiz, demokratik yollardan direneceğiz, ülkemizi barışa ulaştıracağız.”

“Kanı durduramazsak lanet olsun oturduğumuz koltuklara.”

“Demirtaş’tan TAK çağrısı.”

“Demirtaş’tan Kandil’e önemli çağrı: TAK’ı dağıtın.”

“Şiddet isteyen bize oy vermesin.” Buyurun, okuyayım size. Okuyayım, televizyon programında, canlı yayında söylemişim. “Şiddet isteyen bize oy vermesin. Biz barış yanlıyız, barışı savunuyoruz. Kim ki şiddetten yanayım diyorsa bize oy vermesin. Biz 6 milyon insanın oyunu barış için aldık, barışı da sağlayacağız.’ Diyarbakır’da 6-7 Ekim 2014 tarihinde protesto gösterileri sırasında Yasin Börü ve üç arkadaşının ölümüne ilişkin de konuştu. ‘Yasin Börü üzerinden beni ve partimi vurmaya çalışıyorlar biz bu acıyı paylaşmaya çalışıyoruz, izin vermiyorlar, Yasin Börü’nün ölümüne üzülmeven insan, insan değildir. Ben şiddet istiyorum diyen bize oy vermesin, biz şiddet istemiyoruz barış içerisinde çözüm istiyoruz diyenler bize oy versin.’”

“PKK silahları hemen susturmalı.”

“Barış cesaret ister, silaha karşı çıkalım.” Mecliste yaptığımız basın toplantısı.

“Demirtaş terörü kınadı.”

“PKK silahları susturmalı.”

“Devlet elbette kendini koruyacak. Devletin silah bırakması değil, ellerini tetikten çekmesini, ateşkes ilan etmesini istedi.”

“PKK’nin şiddet eylemlerini tasvip etmedik.”

“Acımasız katliamı lanetliyorum.” Sivillere dönük bir eylemden sonra yine yaptığım bir açıklama.

“Barışı savunmaktan vazgeçmemeliyiz.”

'Barış cesaret ister silaha karşı çıkalım'

HDP lideri **Demirtaş**, dün sivil toplum örgütü ve oda temsilcileriyle yaptığı görüşmede böyle dedi ekledi: Silahlar konuştü diye siviller susmasın...

HDP Eş Genel Başkanı **Selahattin Demirtaş**, dün bazı sivil toplum örgütleri ve odaların temsilcileriyle bir araya geldi. Barışın cesaret istediğini söyleyen **Demirtaş**, "Koşullar ne olursa olsun şiddete, silaha karşı çıkmamız gerekiyor. Silahlar konuştu diye siviller susarsa her yerde bizler şiddetin halim olmasına yol, ön açmış oluruz" dedi. **Demirtaş** çözüm ve diyalog sürecinin yeniden başlamasına gerektiğini anlattı. "Çünkü konuşmak neyi bir şey değildir. Devlet için de farklı. PKK için de aynı şey değil. PKK için de onur kurtarıcı bir şey değil. Teslim ol çağrılarını yapmak yerine masaya davet etmek daha insani, vicdani, ahlaktır" diye konuştu. **Demirtaş**, özelleşenler söyledi:

'Siyaseti tıkar'

"Parti kapatmak, dokunulmazlıkların kaldırılması gibi tartışmalar, hususlar demokratik siyaset kanallarını açmaz, tıkar. Ne kadar çok demokrasi o kadar az şiddet ve silah olur. Demokrasiyi savunmuyor, siyaset kanallarını tıkamaya kalkarsanız şiddete kendi elinizle prim, destek vermiş olursunuz."

Haber'daki cezazeler

Kılıçdaroğlu ile görüşecek

"KISMET olursa önümüzdeki hafta Sayın Kılıçdaroğlu ile bir araya geleceğiz. Siyasetçiler bugünlerde konuşmayacaklarsa, diyalog kuramayacaklarsa ilelebet konuşamazlar. Biz diyaloga açığız. Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakan, Sayın Bahçeli dahil olmak üzere, bizi yok saymaları dahil olmak üzere bizim kapılarımız barış için herkese açıktır."

HDP'den suç duyurusu

HDP, Eş Genel Başkanı **Selahattin Demirtaş** adına, Cumhurbaşkanı Erdoğan ve Başbakan Davutoğlu hakkında suç duyurusunda bulundu. Başvurunun gerekçesi ise 'Yargı bağımsızlığını etkilemek' ve 'Yargıyı yönlendirmek.' **Selahattin Demirtaş**, "Yargı eğer onların talimatıyla çalışmışsa, suç işlemiştir" diye konuştu.

İş makinası tıkmaya tepki

"ZAMAN zaman bölgeden arazı yoklama, iş yeri veya iş makinası yoklama haberleri alıyoruz. Bunların asla doğru bulmadığımızı, tasvip etmediğimizi belirtmek istiyoruz. Yakılan araçlar bizim araçlarımızdır. Bunun derhal mazaretsiz bir şekilde durdurulmasına lazım. Halkın malıdır, mülküdür. Zarar krediyle, borçla, harçla insanların aldığı kamyonlardır, iş makinesidir."

"PKK ellerini tetikten çekmeli."

"HDP lideri: Tarafalara derhal elinizi tetikten çekin demeliyiz. Hiçbir gerçek sunmadan silahları susturun."

"PKK derhal elini tetikten çekmeli."

"TAK dağıtılmalı."

"Acımasız katliamı lanetliyorum."

PKK ellerini tetikten çekmeli.

"Demirtaş'tan PKK'ye silah bırak çağrısı, PKK kesinlikle silah bırakmalı."

"Canlar gidiyor canlar, savaş değil barış kararı alınsın." diye HDP grup toplantısında seslenmişim. PKK silah bırakmalı.

"PKK şiddetini tasvip etmedik, mesafe koyduk, şiddeti tasvip etmedik." Yurt dışında yaptığım bir açıklama.

İmralı tutanaklarını açıklayın, çözüm neydi diye hatırlatan bir açıklama, "Çözüm masasına dönün."

Demirtaş'tan PKK'ya acil çağrı

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, gazetecilerin gündeme ilişkin sorularını yanıtladı. Demirtaş, "Ben çağrımı tek taraflı yapmıyorum. PKK silahları susturmayı elini tetikten çekmelidir. Hükümet de operasyonların durduğunu ifade etmelidir" dedi. Demirtaş, "Birileri çarpıtacak ama ben devlet silah bırakmıyorum. Devlet tabii ki kendini koruyacak. Ama elini tetikten çekmek başka bir şeydir" diye konuştu. Kandil ile görüşemedik, biliyorsunuz bir müzakere yasağı var. Taraflarla görüşme yapan kişilerin bu konuda yasal güvencesi var. Biz bu yasa çerçevesinde görüşmelerimizi yaptık.

Demirtaş: Barış için canımı veririm

HDP lideri Selahattin Demirtaş dokunulmazlık tartışmaları ve hakkında başlatılan soruşturma hakkında konuştu. Demirtaş "Eğer çekildiğimizde barış geleceksene koltuğu, canımızı vermeye hazırız" dedi

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, partisinin TBMM grup toplantısı salonunda bazı illerden gelen esnaf ve sanatkarlar odaları birliğinin başkanlarını kabul etti. Burada gazetecilerin sorularını yanıtlayan Demirtaş önemli açıklamalarda bulundu.

6-7 Ekim olaylarıyla ilgili hakkında başlatılan soruşturmanın sorulması üzerine Demirtaş, savcının 11 aydır çalıştığı ama suçlayacak bir şey bulamadığını dile getirdi.

MESELE KOLTUK DEĞİL

Demirtaş, "Mevzu koltuklarımız, makamlarımız değil. Eğer çekildiğimizde barış geleceksene koltuğu, canımızı vermeye hazırız."

Dokunulmazlık kalkacak diye ilkelimizden, savunduklarımızdan vaz mı geçeceğiz? Leyla Hanım, Hatip Dicle vaz mı geçti? Leyla Hanım şu an Mec-

lis'te; onları atanlar nerede? Bunlara gerek yoktur" diye konuştu.

CANLAR GİDİYOR

Demirtaş şunları söyledi: "STK'lar, siyasetçiler, esnafkar konuşmalıdır. Yitirdiğimiz her can bu ülkenin, hepimizin eyledir. Acalarımızı ortaklaştırmakta barışın bir yoludur. Bir Türk'ün, bir Kürd'ün annesinin gözünden akan yaşın rengi ayırdır. Gözdenim giydiği üniformaya göre annemün yürek deşici değildir. Bütün cenazeler bizizdir. Bizim aciliyetimiz oyları saymak değil, canlar gidiyor canlar bunu durdurmamız lazım. Bütün anaların eli yüreğinde."

PKK'nın santiye basma ve iş makinesini yakma eylemlerini tasvip etmediklerini dile getiren Demirtaş, "Bunun derhal mazeretsiz bir şekilde durdurulması lazım" dedi.

■ Ezeihan ÜSTÜNKAYA/ ANKARA

"Demirtaş'tan silahların susması çağrısı."

"Süreç biterse elimize ne geçmiş olacak?"

"PKK'ye Demirtaş'tan acil çağrı."

"Gün, kılıç çekme günü değildir."

"PKK derhal elini tetikten çekmeli."

"Saray ve çevresi dışında kimse çatışma istemiyor."

"PKK'nin yaptığı şiddet eylemlerini tasvip etmem." İstanbul'daki katliamı lanetliyorum.

"Ben çağrımı tek taraflı falan yapmıyorum."

"Eller tetikten çekilmeli."

SİVİL TOPLUM TALEBİ

HDP lideri Selahattin Demirtaş Çi-İP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu ve önümüzdeki hafta bir görüşme yapacağını belirtti. Demirtaş, "Öz yok sayanlar bile daniel baş için bütün saplarımızı açılır. Barış için her kopye gideriz" dedi.

ÇÖZÜM ADRESİ MECLİS

Çi-İP ve HDP liderinin buluşması, sivil toplum kuruluşlarının toplantıları ile parti'nin yaklaşımlarını gösteren yolların takip üzerine kararları müzakere edildi. Görüşmenin ana gündem maddesi 'barış' olacak. 14 Ocak görüşmelerinin ardından, '10 ve 15 politikasında barışçı adımlar', 'siyasi partiler arası diyalog' ve 'özgürleşme'ye yarı bağımsızlığı kapsayan yeni sivil anayasa' ile ilgili çağrı yapacağı ilde ediliyor.

Selahattin Demirtaş

PKK SİLAH BIRAKMALI

HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş, "PKK kesinlikle Türkiye'ye karşı silah bırakmalıdır" dedi. Demirtaş, dün gece Habertürk TV'de gündeme ilişkin sorulara yanıtladı. Demirtaş şunları söyledi: "PKK'yi tehdit olmaktan çıkarmanın yolu müzakere'dir. Bizim çağrımıza kalmış olsa sabah kalkar akşama kadar çağrı yaparım. Çağrıyla olacak iş değil. Partilerin yaptığı çağrı vicdan rahatlatmadır. Toplumun kandırmadır, başka bir şey değil.

Buradan çağrı yapıyorum: PKK kesinlikle Türkiye'ye karşı silah bırakmalıdır. İnanarak, yürekle söylüyorum laf olsun diye değil. Ama benim çağrım çözüm değil ki. Kim yaparsa bırakacak Abdullah Öcalan. O da hangi şartlarda yapacağını açıkladı. Dolmabahçe mutabakatı bunun içindi. KCK son açıklamasında bunu ifade ediyor."

BÜYÜK OLASILIK AKP-CHP

Demirtaş, koalisyon görüşmelerine ilişkin de şöyle konuştu:

"Bize göre Türkiye bir hükümet kurmalı. Bizim üç temel ilke var: Demokrasi, adalet ve barış. Türkiye'de bir hükümet kurulacaksa bu ilkelere azami uygun olsun istiyoruz. Şu anda AKP-CHP daha büyük olasılık olarak görülmüyor. Koalisyon karar ve HDP'nin bu ilkelere temas eden bir programla çıkarılsa böyle bir hükümetin çalışmasını kolaylaştırırız. AKP-MHP de buna dahil. Düşmanlık yapma meşruiyetini sorgulama hakkımız yok." ■ DHA

"Çatışmalar dursun, silahlar sussun."

"Barış için canımı veririm."

"Aynı anda eller tetikten çekilmeli. Devlet silah bırakmaz ama ellerini tetikten çekebilir. Sivil katliamlar için halktan özür dilesin bütün taraflar.""

"Demirtaş'tan PKK'ye çağrı."

"PKK silah bırakmalı."

"PKK ve Hükümete çağrı."

"Türkiye için elinizi tetikten çekin."

"Katliamı lanetliyorum, kınıyorum."

"PKK derhal silah susturmalı. PKK derhal elini tetikten çekmeli."

"Barış için feryat ediyorum."

"İktidarınız için evlatlarımızı ölüme göndermenize izin vermeyeceğiz."

Aldığımız son şey de buydu.

Kim operasyon çağrılarını yapmış, kim barış çağrılarını yapmış

Terörist, katil, bütün bunların sorumlusu (!) Demirtaş aylarca bu açıklamaları yapmış, ilçe ilçe gezmiş, durdurmaya çalışmış arkadaşlarla birlikte bu sırada tekrar okuyayım; Davutoğlu, Bahçeli, Erdoğan ne açıklama yapmış benim bu açıklamalarıma karşı, okuyayım. Eş zamanlı açıklamalardır. Ahmet Davutoğlu: "Bütün o ilçeler terör unsurlarından temizlenecek. Gerekirse mahalle

mahalle, ev ev, sokak sokak. Konuşmanın tamamı da var, okumayayım. Tek bir barış sözcüğü yoktur içinde, tek bir. Bahçeli: "Sayın Başbakan, size tavsiyem şudur; Nusaybin ve diğer operasyon yapılan il ve ilçelerde yaşayan vatandaşlarımıza çağrıda bulunun. Onlara üç gün mühlet verin ve şehirleri tahliye etmelerini sağlayarak herkesi emniyetli yerlere alın, arkasından da Nusaybin'de taş üstünde taş baş üstünde baş koymayın." Meclis grup toplantısında söylemiş Bahçeli. Erdoğan ondan iki gün sonra: "Güvenlik güçlerimiz her gün terör örgütüne ağır darbeler vuruyor. Gerekiyorsa operasyon yürütülen yerlerin tamamının boşaltılması, zaten oturulacak hale gelmeyen yerleri uzaktan imha noktasına gidilmelidir. Buralar tamamen yıkılıp sıfırdan inşa edilmeli." Saray'daki muhtarlar toplantısında konuşuyor.

Kim olmalı sizce sanık sandalyesinde? Kim savaş çağrılarını yapmış? Kim operasyon çağrılarını yapmış, kim barış çağrılarını yapmış? Büyük haksızlık, büyük zulüm büyük. Büyük yalan. O yüzden dedim ya, bunların Müslümanlığı sahtedir. İnsan olan yapmaz da hele Müslüman, hele Allah'ın gerçekten büyüklüğüne inanmış... İlk gün anlattım; İslam'a, Kuran'a göre yaratıcı ne kadar büyük ne kadar her şeye hakimdir. Bunu bilen bir insan nasıl bunları yapar ya. Ona insan bile diyemezsin, bırak Müslüman'ı. Bu kadar kul hakkı nasıl yiyebilir? Bu kadar zulüm çektiği bir halkı nasıl terörist ilan eder? Temsilcilerini, belediyelerini... İşte Gültan Abla'ya atılan iftiralar. "Belediyenin araçlarıyla yakıp yıktılar." diyor, hepsi yalan, hepsi iftira. Kimin yıktığı ortadadır. Kimin yaktığı ortada, kimin katliam yaptığı ortada. Yapılan şey Kürt'e zulümdür, insana zulümdür. Biz bunu kabul etmedik diye, seçilmişler olarak halkımızın temel demokrasi ve insan haklarını savunduk diye kimse bizi terörist olmakla suçlayamaz, terör yandaşlığıyla suçlayamaz. Mazlum olan halkımızdır, mazlum olan onun temsilcileridir. Her bir fezlekede geçen konuşmam da o dönem yaşanan trajedilere acılara verilmiş cevaptır, verilmeye çalışılan cevaptır.

Cemaatçi bir özel hareket polisinden Cizre ve hendek operasyonu itirafları

Şimdi size... Tutanağa geçsin, bizim avukat arkadaşlarımız not alabilir, bunu bütün orijinalliyiyle dosyaya koysunlar lütfen. Diyarbakır'daki avukat arkadaşlar not alsınlar çünkü ben özet geçeceğim ama bir delil olarak geçsin dosyaya. İsmi Ahmet Gün olarak geçmiş ama basında gerçek ismi var, Ahmet Gün diye okuyalım. "Dokuz yıllık meslek hayatının tamamını özel hareket polisi olarak Güneydoğu'da geçirmiş bir isim. Hendek sürecinde Cizre, Sur, Lice,

Nusaybin ve Derik operasyonlarının tamamında sahadaki çatışmalarda görev almış. Şu an İsviçre’de bir mülteci kampında ailesiyle beraber yaşıyor. Görev yaptığı şube, katıldığı operasyonlar birlikte düşünüldüğünde, şahsi güvenliğine zarar verebileceğim endişesiyle Ahmet Gün olarak ismini buraya yazıyorum.” diyor. Basında, şeyde tüm detaylarını mahkemeye sunalım sonra.

“Ülkücü bir ailede büyür ancak annesi Kürt’tür. Gençlik yıllarında Fethullah Gülen’in fikirlerinden etkilenir, Cemaatle tanışıklığı böyle olur. ‘Benim fişlenmem hendek operasyonlarında oldu.’ diyor. Öncesinde fişlenmemiş. ‘Ben kendimi temize çıkarmıyorum. Allah o günlerden dolayı beni affetsin. Asla bir masuma kurşun sıkmadım ya da mala zarar vermedim ama en basiti, istifa edebilirdim en azından. Şimdi ihraç edildim ama o onurlu davranışı gösterebilirdim. O ortamlarda bulunmamalıydım. Geçmiş haneme, hendek operasyonlarında görev yapmış bir insan yazdırmamalıydım.’

Cizre operasyonlarında şahit olduklarını söylüyor. Anlatırken oldukça duygulandığı ve kendisi için halkın çaresizliğini özetleyen olay, yaşlı bir Kürt amca ve kucağındaki torununa yapılanlardır. ‘Cizre’de sokağa çıkma yasasında çevirdiğimiz bir bölgede yaşlı bir amca, kucağında iki yaşlarında torunuyla çıktı. Çocuk hasta. Bizim kafatasçı elemanlardan biri izli mermi attı ki, kendisine tehdit oluştursun, korksun, geri dönsün diye. Hiç geri adım atmadı. Bozuk Türkçesiyle ‘Ya öldürün ikimizi beraber ya da bu çocuğu tedavi ettirin.’ dedi. Evin önünde de hendek var, biz de o sokağı bekliyoruz. Polis arkadaşlarımdan biri, ‘Bu artistliği hendek kazılırken yapacaktın.’ dedi. Yaşlı amca çok tarihi bir cevap verdi. ‘Benim telefon numarama bakın, 155’in kayıtlarına bakın, ben kaç defa aramışım? ‘Mahallemize tanımadığımız adamlar gelip gidiyor, buralara hendek kazıyorlar, yığınak yapıyorlar, buna önlem alınsın.’ dedim. Bir defa bir şey yaptınız mı? Ben 155’i aramaktan başka ne yapabilirim? On defadan az aradımsa benim şimdi hiçbir istediğimi yapmayın.’ dedi, yine de amcanın orada torununu hastaneye götürmesine izin vermediler, geri gönderdiler. Acil durumda ambulans çağırma yetkisi vardı ama o da çağırılmadı. Torunu ağır hastaydı, ölümü göze alarak gelmişti. Ne oldu onlara, bilmiyorum.

Cizre’de telsizden Özel Harekat Daire Başkan Yardımcısı, operasyonun önemini anlatırken, ‘Taş üstünde taş, gövde üstünde baş istemiyorum’ dedi. Bunu duyduğumda kalben buğz ettiğimi hatırlıyorum. 2016’nın başlarıydı. Benim kaldığım yerlerde sokakta ceset görmedim. Öyle bir ortam vardı ki, ölenin hükmü zaten yoktu. Çocuğun tedavisine bile izin verilmeyen ortamda ölen

ölmüş, sokakta on gün yatsa önemi yoktu. O atmosfer, aldığınız emirler onu gerektiriyordu.

Terörle mücadelenin en büyük açmazlarından biri bu. Ben maalesef bugün edebiyat parçalıyorum ama o günlerde, yeri geldiği zaman biz de bu pozisyona giriyorduk çünkü şehit verdiğiniz zaman olay sizi çok etkiliyor. Beraber görev yaptığımız, zerre kadar bu operasyonların doğru olmadığını düşünen arkadaşlarımızdan da şehitler verdik.

Karşıdaki terörist ya da potansiyel terörist oluyor. Büyükse terörist, küçükse potansiyel terörist oluyor. Gri diye bir şey yok. Gri deyince, hemen devlete boyun eğmiş, çekmiş gitmiş kişiler beyazdı devletin gözünde. Çaresizlikten gidecek yeri olmadığı için kalan adam da gri değildi. O coğrafyada hendek operasyonları döneminde kalmak ihanetin ta kendisiydi. Çaresizlikten kalanlar dahi hain olarak görülüyordu. 'Devlet git diyordu gideceksin, gitmediysen bedelini ödersin.' deniyordu.

Üç beş günde bir, brifingler yapılırdı. Gidecekler arkadaşlar, gitmek zorundalar, başka alternatifi yok. Vatanın bekası, ya devlet başa ya kuzgun leşe mantığıyla konuşuluyordu. Özel hareketçılara zeredilen düşünce buydu. Zaten çok da farklı düşünmeye çalışan da yoktu. Bizim özel hareketçuların çoğu ülkücü düşünceye sahip, zaten farklı düşünmek de istemiyorlar. Ben de ülkücü bir ailede yetiştim. Bir de arkasında koca devleti bu şekilde gördüğü zaman, onun önünde durmak gerçekten imkansız. Tamamen bir suç makinesine dönüşüyor. Ondan sonra short land'ın arkasına adamı bağlayıp sürüyor ve zerre kadar beis görmüyor.

Orada üç tane bodrum söz konusuydü. Çocukların, yaşlıların, kadınların ve yaralıların olduğunu biliyorduk. Bu insanlara terörist diyemeyiz ama en azından kendilerince pasif direniş gösteren insanlar. Devlet, 'Evini yurdunu bırak, git.' demiş, yer göstermeden. Bunlar kalan insanlar. Terörist demek hepsine, insanın dilini lal eder. Niye çıkmadılar diyemiyorsunuz, böyle bir hakkımız yok. Herkesin yurdu, yuvası, hayatı. Teröristler de vardı ama medyada hepsine terörist deniyordu.

Örgüt, 2000'li yıllardan beri sahip olduğu stratejisinde yedi kişinin üzerinde gruplar halinde bir arada olmadı zaten. O bodrumlardan 120 ceset çıkarıldı, 120 PKK'linin bir arada olduğu iddiasına Güneydoğu'da görev almış hiçbir güvenlik görevlisi inanmaz. Örgütün gerçekleriyle bağdaşmıyor. Masum insanlar kesinlikle vardı, bu bir. İkincisi çocuk, yaşlı, kadın cesetleri çıkarıldı oralardan. Orada devlet iş çıkmaza girdikçe, şehit verdikçe canavarlaştı. Çık-

mayanlar da iş çığırından çıkınca bodrumlara sığındılar. Ambulanslar yanaşamaz oldu. Cizre, Şırnak'tan büyük. Bağlı olduğu ilden büyük. Askeri dehanız ne kadar büyük olursa olsun içinden çıkamazsınız. Tanklarla evlere saldıрма noktasına geldi iş. Savaş hukuku bile kalmadı.

Bodrumdakiler ilk günlerde ambulans çağırıyorlar, hastalar ve yaralılar için ama ambulanslara ateş açılıyordu. Bu net. Hasta ve yaralıların alınmamasını, 'Ambulanslara bile ateş açılıyor, biz ne yapabiliriz.' diye açıklıyorlardı ama bu ateşi güvenlik güçlerinin içerisindeki bir kliğin yapmaması için hiçbir gerekçe yok. Kesin devlet görevlileri yapmıştır demiyorum ama olma ihtimali çok yüksek. Ambulanslara ateş açılması çok kirli bir işti. Çalıştığım arkadaşlar yönüyle çok uzak gelmiyor bana. Maalesef o zaman bu kadar acımasız olabileceklerini görmemişim, sahiplenme duygusu vardı. O süreçte öyle bir atmosferde çok şehit veriyorsunuz, orada Hazreti Ali tavrı takınamıyorsunuz, o sağduyuyu gösteremiyorsunuz. Orada şehit gelince ondan sonra ambulansa da ateş eder, başka şey de yapar. İş böyle bir çıkmaza soktular.

20 saat orada bizi araç içinde bekletiyorlar. Günler boyu sürüyor. İçeride 120 insan var ve emir de yok. Emir de olmayınca sınırlar da bilinmiyor. Emir alsak daha az şeyler yaşanırdı. Asker ile polis arasında kavgalar bile çıkıyordu. 100 bin kişilik ilçede 24 saat kesintisiz sokağa çıkma yasağı uyguluyorsunuz.

Bodrumların ablukaya alınmasından sonra içeridekilerin sağ çıkartılmalarıyla ilgili bir emir almadıklarını söyleyen Ahmet Gün, bunun amirleri arasında konuşulup konuşulmadığı sorusuna ise şöyle cevap veriyor: 'Yukarıda amirlerimizin bu insanların dışarı çıkartılmaya çalışılması için konuştuklarını sanmıyorum. Konuşulsa devletin elinde fazlasıyla bu tip ekipmanlar vardı. Gaz bombaları vardı, uyutursunuz oradaki insanları. Bayıltırsınız ya da hiçbir şey yapmadan beklersiniz. Zaten ablukaya almışız. Ne kadar dayanacaklar açlığa, susuzluğa? Teslim olurlardı. Bu en basitiydi. Bayıltacak, geçici körlük, sağırılık yapacak gazımız, bombamız vardı. Bu yöntemlerin yanından dahi geçilmedi. Onların yerine tanklarla müdahale edildi.'

Bodrumlara operasyon başlatılması kararının nasıl alındığı sorusuna ise şöyle cevap veriyor: 'Operasyon yoktu ki. Size de düğmeyi gösterebilir yaparsınız. Basıyorsunuz, tank mermisi evi hallaç pamuğu gibi atıp altını üstüne getiriyor. Bodrumlara yapılan, operasyon değildi. Ölen, tank mühimmatının patlamasıyla öldü, yüzde 99. Ölmeyen de kavruldu, gitti. Polisi ikinci faktörde tuttular, askeri soktular. Onlarca çocuk cenazesi çıktı bodrumlardan. Bırakın benim müşahademi, uluslararası raporlara geçti yanmış çocuk, kadın cesetleri.

İş başından kurguydu, hendekler göz göre göre kazdırıldı. Sonra operasyon, uzatma ve yıkımın boyutunun büyümesi üzerine gidildi. Sokağa çıkma yasağında bir sokağa girme emri verildiğinde, hasbelkader bir insan hasta, orada kalmış ya da evinden çıkmak istememiş ya da gidememiş ya da evinden bir şey almaya gelmişse, bu insanların anlık tabiri caizse eşek sudan gelinceye kadar dövüldüğüne defalarca şahit oldum. Özellikle Nusaybin. Adam yeminle billahla kendini anlatmaya çalışıyor ama o atmosferi anlatmam imkansız. Hele yakın bir zamanda bir şehit verilmişse o adamı vurmak bir ibadet. Ben sekiz buçuk yıl görev yaptım özel harekatta, gözünden anlarsın suç işlemeye meyilli olan insanı, hele teröristi. Adamın evi orada. Başka gerekçeye ihtiyacı var mı orada kalmak için? Ama sırf bunun için en az 20 kere şahit olmuştumdur, insan dövercesine değil yani. Öyle dayak atıldığına şahit oldum.

Zırlı araçların içinde joyistikle yönetilen silahlar var. Aracın içinde otururken arkadaşı video çekmeye başladı. Bana, 'Bak bak şimdi.' dedi, sonra bastı tetiğe, bir evin klimasını vurdu. Beyaz bir duman çıktı klimanın motorundan. Kahkaha atmaya başladı, ben de bunun neresinin komik olduğunu sordum. "Gariban insanlar, bir klima üç bin lira. Ne zevk verdi sana?" diye sordum.

Gayri ahlaki şeylere çok şahit oldum. Boşaltılmış evlerin yatak odalarını kurcalamalar, oralarda fotoğraf çekilmeler ama insanların canları dışında mallarına da çok zarar verildi. Mesela su depoları delik deşik edildi. Kırk derece sıcaklığın olduğu memlekette en büyük ihtiyacı halkın, su. Gereksiz yere havaya uçurulan evler oldu.

Duvarlara Esadullah timleri falan yazanlar birden türedi. Bu selefi zihniyet birden ortaya çıktı. Allah uğruna, Allah yolunda kendi ülkesinin vatandaşına, kendi komşusuna cihat yapan bir nesil bir anda türeyiverdi. 2008'de vazifeye başladım, yemin ediyorum yoktu, bir anda ortamdan nasıl etkilendiler, nasıl gaza geldiler anlamıyorum. Asakire-i Mansure-i Muhammediye koydular adlarını. Duvarlara yazdılar. Yatak odalarında kadın iç çamaşırlarıyla fotoğraf çektiler. Bu nasıl bir savaşa, hangi dinin savaşısıya onu da bilmiyorum. Ama ne din ne ahlak ne hukuk kalıbına sığdıramazsınız bu yapılanları.

Ben bir polis memuruyum. İşin karar alma mekanizmalarında yer almıyordum ama tamamen icra aşamasındaydım, sahadaydım. Doğru hedeflere, doğru operasyon yapılmıyordu. Bu tip meskun mahal operasyonları çevreden merkeze yapılır. Dışta bir halka oluşturulur, sonra oradan hedef merkeze doğru gidilir. İstisnasız, operasyonların tamamında halkanın bir ucu hep açık, boş bırakıldı. Operasyonsa tamam yapalım ama bir an önce bitirme odaklı yapılır. Özellikle bunu net, Nusaybin'de gördüm. Qamişlo bölgesinde bir ucu

açık bırakıldı. Sürekli örgütün devinimi, lojistik desteği sağlansın diye. Bir taraftan kendilerinin söylemiyle leş olsun, bir taraftan şehit olsun, hep mücadele uzasın diye planlamalar yapılmıştı. Mağduriyetler, kayıplar iş uzadıkça artıyordu. Sonra da bu siyasi malzemeye müsait alan oluşturuyorlardı. Ben profesyonel bir savaşçıyım, bunun eğitimini aldım. Orada savaş taktikleri uygulanmadı, orada operasyon nasıl uzatılabilecekse ona matuf işler yapıldı. Sokağa çıkma yasağı diye olağanüstü bir hak ihlali varsa operasyonun çok hızlı yapılıp bitirilmesi lazım. Bizim aldığımız eğitim buydu ama hep bir ucu açık bırakılıyordu kuşatmanın.

Allah şahit, bunu gününde de söylüyordum. Bu şekilde, asla şehit vermeden karşıdan da yine cana ve mala en az zarar verecek şekilde hızlı yapılmalıydı her şey. Hızlı operasyon sadece Derik'te yapıldı, en az can ve mal kaybı hedefli. Derik'teki operasyonda kaymakamın çok büyük ağırlığı vardı. O da rahmetli Muhammet Safitürk. Onun öldürülüşünün de üzerinde çok durulması lazım, karanlık bir olay bence. Allah şahit o günlerde şunu dedik, operasyon dediğin bu kardeşim. Olayı genişletmeden, üstünlüğü elinde tutarak, hızla sonuca götürüldü ve hiç şehit verilmedi, karşı taraftan da az kayıp oldu. Belki 7 Haziran sonrasına malzemeler oluşturmak için böyle uzatıldı yani seçim için. Beni aşan hadiseler. O dönem Cumhurbaşkanı'nın 'Havyar isterlerse havyar gönderin.' dediği zamanlardı, operasyon birliklerine. Nusaybin'de biz ekmeğin arasına sadece gofret buluyorduk yemeğe. Allah şahit, enteresan bir açmazın içerisindeydik. İş anlamsızca uzatılıyor, lojistik destek de yok."

İktidar, bizi içeride tutmanın nimetlerini yiyor

Sayfalarca devam ediyor. Yani artık bilemiyorum, çok da uzatmak istemiyorum. Biraz akli, biraz vicdanı, biraz hukuk bilgisi olan her hukukçunun Türkiye'nin başına getirilmek istenen şeyin ne olduğunu görüp anlaması lazım. Bize yapılan siyasi operasyon, kumpas operasyonu neyin hedeflendiğinin görülmesi lazım. Bu fezlekeleri hazırlayan savcılara dönüp bakın. Bak, anlattım size. On iki fezlekenin altı, yedi, sekiz savcısı mı, neydi, onlar da tutuklu Cemaatten. Kurtca Eker, FETÖ'cülükle suçlanıyor, iddianameyi hazırlayan savcı.

Yapılmaması lazım yani bunlar... Bu, erdemlilik sözleşmesi dediğim yani bizi insan olarak şu yeryüzünde farklı kılan etik değerler sözleşmesinin ihlal edilmemesi lazım. Yasa ihlal edilir. Ben ederim, siz edersiniz, birileri suç işler ama erdemlilik sözleşmesi ihlal edilince insan olmaktan çıkılır. Bize yapılanlar

budur. İnsanlıktan çıkıldı. Yetmiyor ve bitmiyor. Bitmiyor, halen sürdürülüyor. İki dönem üst üste kayyum atandı belediyelerimize, bu gerekçelerle. İktidar, bunun nimetlerini yiyor. İktidar, bizi içeride tutmanın nimetlerini yiyor. Kürt halkı yediden yetmişe bunu biliyor. AKP'li Kürt de biliyor, MHP'ye oy vermiş Kürt de biliyor. Gidin, orada istediğiniz Kürt'e sorun, bizim partimiz olmasına gerek yok ama Türk halkı bunu bilmesin diye bin tane televizyon kanalından binlerce sosyal medya kanalından dün anlattığım o frontal loba sürekli göndermeler yapıp korkutuyor, travmasını tetikliyor Türk halkının.

Burada gördükleriniz,⁸⁵ Kürt ve Türk halkının pırl pırl evlatlarıdır. Tekrarlıyorum; kadınıyla, erkeğiyle, Türk'üyle, Kürt'üyle önünüzde duranların hepsi bu ülkenin onurudur. Barış için çalıştılar. Hepsi.

Orada oturan Nazmi Gür, biz yıllarca barış için diplomasi yaptık, dış ilişkiler sorumlumuzdur. Bülent Parmaksız MYK'de görev aldı, partide görev aldı, her dönem çözüm için çalıştı, kafa yordu, emek harcadı. Hepsi de yoksul. İsmail [Şengül] orada, Ali Ürküt orada. Bakıyorum; Figen, Gültan Başkan, kadın arkadaşlar. Hepsi yoksul halk çocuklarıdır. Bunların bedelini ödüyorlar. Kim yapıyor bunları, hangi güç yaptırıyor? Dün anlatmaya çalıştım. Emperyalizmle bağını kurmanız lazım, Türkiye yönetiminin nasıl teslim alındığını görmemiz lazım. Bedeli bu insanlara ödetmemelisiniz. Siz de bu halkın yoksul çocuklarıdır, alet olmayın. Yapamıyorsanız davadan çekilin, hakimlikten istifa edin ama bu ahlaksızlıklara ortak olmayın, bu suçlara ortak olmayın.

Bizi... Yarın Kobani dosyasının savunmasını yapacağım. Arkadaşlar her şeyi anlattı, bana bir şey kalmadı da. Figen Başkan, "Tiviti ben attım." dedi, üstlendi. Ben bugün de söyleyeyim; yok, ben attım. Tivit ise derdiniz, ben attım. Figen Başkan da atmadı, diğerleri de atmadı, ben attım. Buysa, tivitse derdiniz. Ama bir yalan, kumpas üzerine artık bu haysiyetsizce oyuna siz alet olmayın. Burada tek kelime yalan konuşmadık biz. Konuşmalarımızın arkasındayız, faaliyetlerimizin arkasındayız çünkü açık seçik, yaptığımız şey belli. Ülkede polisi, askeri, Kürt gencinden, gerillasından, sivilinden ayırmadık. Ayıranlara dönüp bakın.

Bugünlerde sosyal medyada dönüyor işte avukat arkadaşlarım getirdiler, PKK'lilerin cenazelerine yapılan işkence videosunu çekip yayınlıyor, baltayla doğrarken video çekip yayınlıyor. Kışkırtıyorlar. Niye bunların üstüne gidil-

⁸⁵ Farklı cezaevlerinden duruşmaya katılanların görüldüğü SEGBİS ekranını gösteriyor.

miyor? Gazze için sokaklara dökülenler. Bu nasıl bir ikiyüzlülük ya! Vakti zamanında bunların hepsini alkışlayanlar, Gazze için feryat figan ediyor. Biz kimiz, biz neyiz? Netanyahu ile aranızda ne fark var? Bir dönüp bakın, yaptıklarınıza.

Daha göstermediğim ne fotoğraflar var. Dün arkadaşlar getirdi, bir kısmını ayıkladım. Kanlı cenaze fotoğrafları, parçalanmış cenaze fotoğrafları, sokakta bırakılan cenaze fotoğrafları... Bunların hepsi yaşandı.

Hemen arkadan bir gazete alıp geleyim de bulabilirsem tabii bu hengame içinde ama.⁸⁶ Bunlar kalmış olabilir çünkü aynı konuşmadan dolayı TCK 301'den yargılanıyorum. Şunu demişim, burada da var, örgüt propagandasından yargılanıyorum, Cumhurbaşkanı'na hakareten yargılanıyorum, Başbakan'a hakareten. Tek konuşmadan dört dava açılmış. Biri de 301'den, güvenlik güçlerine hakareten. Demişim ki, "Siz çocuk katilisiniz. Siz cenazelerimizi yerde bıraktınız." Raporlarda fotoğraflar da var, yarın dosyadan çıkarıp göstereyim. Taybet Ana, yedi gün cenazesi sokakta kaldı, yedi gün.⁸⁷ Bak burada o polis memuru itiraf ediyor. "Yaralının, sağın" diyor, "Şeyi yoktu, kim cenazeye ilgilenecek?" Yedi gün boyunca cenaze evlerinin önünde, sokakta çürümeye terk edildi. Yaşlı bir kanının cenazesi. Onu almaya çalıştılar çocukları, onları vurdular. Biri ayağından yaralandı, bir oğlu öldü. Ahmet Davutoğlu'na Meclis grubundan vekil arkadaşları gönderdik. Yüz yüze görüşün, deyin ki, "Yahu gerilimin, siyasetin, çatışmanın, savaşın, her şeyin bir ahlakı, hukuku var da yahu bu kadının cenazesine bakın." O zaman dört, beşinci gündü. "Bir müdahale edin, o cenazeyi evlatları alsın oradan."

Kadın, evinin önünde vurulmuş. Keskin nişancı. Kim vurmuş? O vurmuş, bu vurmuş haydi sorumlu devlet değil, yahu cenazeyi alsınlar. Tam yedi gün bir ailenin gözü önünde. Pencereden bakıyorlardı, bahçeli ev. Oraya çıkıp cenazesini almasına izin vermediler. Çünkü sokağın başına konuşlanmış güvenlik güçleri kafasını çıkarana ateş ediyor. Emir de kabul etmiyor, talimat da kabul etmiyor. Taybet Ana -bulursam fotoğrafını size göstereyim- yedi gün boyunca cenaze sokakta çürümeye terk edildi, ailesinin gözü önünde. Bir Müslüman kadın. Ateş eden de Esadullah timi diyor kendine. Müslüman diyor, Allah-u Ekber diyor. Başbakan kendine Müslüman diyor, Davutoğlu kendine

⁸⁶ SEGBİS odasında, oturduğu masanın arkasında, evrakları koyduğu kalabalık masadan bir evrak alıp geliyor.

⁸⁷ Taybet Inan, 57 yaşındayken Şırnak'ın Silopi ilçesinde 19 Aralık 2015'te öldürüldü, cenazesi yedi gün yerde kaldı, 23 gün sonra toprağa verilebildi.

Müslüman diyor, o dönemde. Şimdi de Gazze için bağırıp çağırıyorlar, bizi de yargılıyorlar. "Sen misin devlete iftira atan, sen misin terör propagandası yapan! Ne çocuk katili ne cenazesi sokaktası ne şusu busu, diyemezsin."

Dedim kardeşim! Demeye devam ediyorum! Bunu yapanlar namussuzdur, katildir, alçaktır! Çıkm, savunun! Haydi Adem Huduti'yi çıkm savunun, deyin, "Değildir." Bunu yapanlar; Şırnak komutanı, darbeden tutuklu olanlar. Çıkm, Semih Terzi'yi çıkm savunun. "Namussuz, haysiyetsizdir, ona emir veren de onu yaptıran da haysiyetsizdir." diyorum. Terör propagandası mıdır? Bin defa söylüyorum! Taybet Ana'ya onu yapan haysiyetsizdir, insanlığmdan çıkmış onursuzdur diyorum. Terör propagandası mı? Bin defa söylüyorum! Cemile Çağırğa'yı günlerce anasının koynunda, buzdolabında saklamak zorunda bırakan, haysiyetsizdir. Hangi üniformayı giyiyor olursa olsun. Çıkm savunun. Deyin ki, evet... Savunamazsınız değil mi? Savcı savunuyor işte. Bu iddianameyi hazırlayan, bu mütalaayı hazırlayan Savcı bunu savunuyor. Bunların yaptığını savunuyor. "Sen misin" diyor, "Bizim askerimize bunu söyleyen?" Al senin askerini! İsmi koysana askerinin, mütalaayı yazsana! Mütalaayı hazırlayan savcıya söylüyorum. Yazsana mütalaaya hangi askere söylemişiz bunu? İsmi yaz. Gücün, yüreğin yetiyorsa. De ki şu şu şu askerlerimize diyor, komutanlarımıza diyor. Yazsana. Okudum biraz önce. Yazmazsın değil mi? Yazamazsın. Onu saklamak, onu gizlemek hesabına geliyor senin. Buysa askeriniz, lanet olsun diyorum ona. Siz savunuyor musunuz bunu? Savunmaya yüreğiniz, gücünüz yetmez. Siyasetin de gücü yetmez ama onlara haddini bildirene de terörist muamelesi yapmaya kalkarsınız. Bu haysiyetsizlere haddini bildiren siyasetçiye de terörist muamelesi yapmaya kalkarsınız.

Bunlarda haysiyet yok ki. Meclisi bombaladı bunlar ya. Siz yargılamadınız mı bunları bu salonlarda? Darbeci diye önünüzdeydi. Şimdi de onların yaptığı suçlardan dolayı bizi yargılıyorsunuz, aynı salona bizi oturtmuşsunuz. Hesabı bizden sormaya kalkılıyorsunuz. Kabul etmiyoruz, hiçbir suçlamayı kabul etmiyoruz.

Biz suçsuzuz. Halk huzurunda suçsuzuz, kanun huzurunda suçsuzuz, Allah huzurunda suçsuzuz. Biz mazlumuz, halkımız mazlumdur, mağdurdur ama mağruruz, gururluyuz, onurluyuz aynı zamanda. Çünkü teslim olmuyoruz. Bu iftiralara, bu yalanlara karşı biat etmiyoruz, etmeyeceğiz de.

Çok az bir ara vermek istiyorum, bir nefes alayım söyleyeceğim kısa birkaç şey daha kaldı ama biraz zamana ihtiyacım var, teşekkür ediyorum.

Anadilde eğitim hakkımız meşrudur, bir terör faaliyeti olarak değerlendirilemez

Kaldığım yerden devam edeyim. Bugün yaptığım savunmaların hangi fezlekelere dair olduğunu da kayda geçireyim. 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 26, 28, 11. Toplam on fezleke. 22 ayrı, onu şimdi birkaç cümleyle, o 2011 yılına ait dünden kalan bir fezleke, o gruba aitti. Onu en son birkaç cümleyle değerlendireceğim ama bugün yaptığım savunmaları yani konuşmalar benzer niteliktedir, aynı döneme aittir. Bugün yaptığım savunmaları ilgilendiriyor. Dolayısıyla bu 10 fezlekenin esas hakkındaki savunmasını bugün yapmış kabul ediyorum. Heyetinizin de bu şekilde değerlendirmesini istiyorum. Yalnız, zaman olmadığı için... Mecliste de benzer konuşmaları yapmışım, onlar da çok uzun, Diyarbakır'daki avukat arkadaşlar not alırsa Selman, Mahsuni arkadaşlarım, orada duyuyorlarsa. Bugünkü fezlekelerin Meclis konuşmalarını ben okumuyorum, sorumsuzluk yönüyle size bırakıyorum. Bu 10 adet fezlekenin sorumsuzluk kısımlarını size bırakıyorum çünkü zaman da kalmadı.

Şimdi bir delil daha sunmak istiyorum mahkemeye. 13 Ekim 2018 tarihli Hürriyet gazetesinde, Ertuğrul Özkök'ün Devlet Bahçeli ile yaptığı bir röportajdan bir pasaj, delil olarak sunuyorum dosyanıza. Uzun bir röportaj. Ertuğrul Özkök, MHP genel merkezini ziyaret etmiş, Devlet Bahçeli ile röportaj yapmış. Şu andaki savunma konumuzu da ilgilendirdiği için bu pasajı da buraya not düşeyim. Şöyle demiş Devlet Bahçeli: "Güneydoğu'da olaylar başlayınca ben hemen oralarda sıkıyönetim ilan edin dedim ama sonradan gördüm ki iyi ki benim o sözümü dinlememişler. Çünkü biz orada o gün komutanlar terörle mücadele ediyor diyorduk, meğer darbe planı yapıyorlarmış. Bir de ellerinde sıkıyönetim yetkisi olsaydı facia olabilirdi." Devlet Bahçeli. Ertuğrul Özkök ile 13 Ekim 2018 tarihli röportajından.

Önemli kısmı tekrar okuyorum. "Çünkü biz orada o gün komutanlar terörle mücadele ediyor diyorduk, meğer darbe planı yapıyorlarmış. Bir de ellerinde sıkıyönetim yetkisi olsaydı facia olabilirdi." Tabii Bahçeli'nin faciadan ne anladığını bilmiyoruz, daha nasıl bir facia olabilirdi, bilemiyorum. Bahçeli'ye göre bir facia olmamış. Yani Güneydoğu Bölgesinde yaşanan bir facia falan değil, darbeciler de pek bir şey yapmamış yani Güneydoğu'da, Bahçeli'ye sorarsanız. Ama az önce tabloyu aşağı yukarı size çok kısmi, binde birini gösterebildim ve rapordan aktarabildim. Fakat bu çok tarihi bir itiraftır, "Taş üstünde taş, baş üstünde baş koymayın." diye çağrı yaptığı günlerden üç yıl sonra Dev-

let Bahçeli bile yaptığı hatanın farkındadır ama sonuçlarıyla yüzleşme konusunda halen dürüstçe bir siyaset izlemiyorlar, halen bizi suçluyorlar. Halen, biz yargılanalım, tutuklu olalım diye bizi suçluyorlar. Bu da not düşsün, önemli bir delildir çünkü.

Ben sizin yerinizde olsam Devlet Bahçeli'yi dosyaya tanık olarak dinlerim. Derim ki, "Yani Sayın Bahçeli, siz ne biliyorsunuz? Böyle bir demeciniz var, başka neler oldu? Bildiğiniz bir şey var mı?" Ahmet Davutoğlu, Efkan Ala, Tayyip Erdoğan... "Biz bunları yargılıyoruz da sizin o döneme dair bildiğiniz başka gerçekler yok mu? Devletin elinde bir şey yok mu?" diye sormanız lazım da tanık olarak dinlemeyeceğinizi, anında reddedeceğinizi bildiğimiz için çok da şeye gerek yok, ısrarımıza gerek yok.

Şimdi 22 nolu fezlekenin savunmasını yapayım, bugünkü savunmamı tamamlayayım. Çünkü telefon görüşmem de var, 16.15'te.

22 nolu fezlekedede, "Anadilde eğitim istiyoruz" diye bir yürüyüş yapılmış. TZP, Kürt Dil Hareketi, TZP Kurdi tarafından yapılmış, ben de o etkinliğe katılıp anadilin önemiyle ilgili bir konuşma yapmışım, bundan ibaret. Dosya içerisinde de CD koymuşlar, delil olarak da CD koymuşlar. Nasıl bir eyleme katıldığımı, nasıl bir terör faaliyeti yürüttüğümü ispatlamak için dosyaya da CD koymuşlar fakat CD'nin çözümü yine yapılmamış. Biz istemişiz, CD'nin çözümü sonradan yapılmış. 19. Ağır Ceza Mahkemesinde bu CD çözümüyle ilgili değerlendirme yapmışım, o kısmı okuyayım, sorguda yaptığım kısım.

Normalde bu dosyada, bu fezlekedede benim dosyamda olmaması gereken bir delil. Delil bile değil ama delil olarak dosyayı şişirmek için, on bin sayfaya yakın çözüm ve döküm işte bu şekilde gelip dosyaya girmiş. Dolayısıyla burada benim önümde bulunan kısım itibarıyla, bilirkişi raporu da benimle alakalı zaten değil, herhangi bir benim katıldığım belirtilen anadil yürüyüşüyle ilgili bir görüntü de değil. Ondan dokuz gün önce yapılmış bir etkinliğe dair çekimlerdir ve dökümlerdir. Dosyada benim görebildiğim, başka bir delil yok.

Savcı delil derken bunu kastederek sahte delil koymuş dosyaya. Hiç alakası olmayan delil koymuş, siz de Diyarbakır Emniyet Müdürlüğüne yazınca herhalde, "Elimizde Selahattin Demirtaş yok, size bir Osman Baydemir, Gültan Kışanak konuşması gönderelim, aynıdır işte. Onlar konuşmuş, onlar yapmış, Demirtaş'a ceza verin, bir şey olmaz." diye düşünmüş olabilirler, ona da saygı duyuyorum. Osman Baydemir ve Gültan Kışanak ne konuşmuş bakmadım ama ne konuşmuşlarsa arkasındayım, suçsa da onları da ben üstelenebilirim, problem değil. Savcı çok zorlanmasın, delil bulamadığı için.

Anadilde eğitimle ilgili bir platform, bir dernek, Diyarbakır'da çocuklarla birlikte bir anadilde eğitim istiyoruz yürüyüşü yapmışlar, ben de partinin eşbaşkanı olarak o yürüyüşün bittiği, mitingin başladığı yerde konuşma yapmışım. Yani faaliyet bundan ibaret. Fakat hani, dosyaya koydukları delil ilginç çünkü iki tane CD koymuşlar delil olarak. Biri Gültan Kışanak, Osman Baydemir'in bu tarihten on gün önce Diyarbakır'da yapılan bir mitingde Gültan Başkan, eşbaşkanımız, Osman Baydemir büyükşehir belediye başkanımız o zaman. O ikisinin mitingde yaptığı konuşmanın CD'sini ve çözümünü koymuşlar. Bir de nerede, ne zaman çekildiği belli olmayan, göstericilerle polis arasındaki çatışmayı koymuşlar. Fakat onun da tarih olarak bundan 9-10 gün önce yazıyor yani CD'de de tarih olarak, görüntü olarak da tarih 9-10 gün önce. Elleri delil olmayınca muhtemelen demişler ki, "Yahu bunu da boş geçmeyelim, arşivden bulun bir tane çatışma görüntüsü, onu koyun. Hani, Demirtaş'ın da burada görüntüsü yok ama Gültan Kışanak, Osman Baydemir'i koyun kardeşim, hepsi aynı şeyi söylüyor zaten, fark etmez. Mahkeme de fark etmez, Demirtaş da fark etmez, böylece yutturur gideriz." diye düşünmüş olabilirler. Çünkü hani dedim ya, kumpas zeka işidir, onu da yapamıyorlar ya.

Fakat orada, "Anadilde eğitim istiyoruz" yürüyüşü yapan çocuklar ve TZP Kurdi'nin etkinliği meşrudur, haklıdır. Yaptığım konuşma uzun uzun burada çözümleri, Mecliste yaptığım konuşmayla desteklemek vesaire de istemiyorum. Yani Mecliste konuşmuş olmak gerekmiyor anadilde eğitimi savunmak için. Ayrıca ne bir olay olmuş, polisin öyle bir iddiası da yok, ne bir yasa dışı slogan olmuş ne bir şiddet eylemi. Hiçbir şey de olmamış. Polisin de iddiası yok. Ama demiş ki, "Bu anadilde eğitimi Öcalan da istiyor PKK de istiyor." İşte ANF'den de birkaç örnek vermiş, "Bak bunlar da istiyor, Demirtaş da istiyor. Dolayısıyla bu bir terör faaliyetidir." demiş. Bunu yapan Savcı, Fethullahçı. Sonradan Fethullahçılıktan tutuklanmış. Muhtemelen araştırırsanız polislerin, imzası bulunan polislerin hepsi de Fethullahçılıktan tutuklanmıştır.

Ama utanç verici bir fezlekedir. Dosyaya girmesi, örgüt yöneticiliğimizin alt delili sayılması gerçekten utanç vericidir. Bundan dolayı savunma yapmak zorunda kalmam utanç vericidir. Anadilde eğitim hakkımız meşrudur, bir terör faaliyeti olarak değerlendirilemez. Kim istiyorsa meşrudur. Sadece kullanılan yol, yöntem farkı belirler. Şiddet kullanmamalı kimse. Ben kabul etmiyorum, doğru da bulmadığımı söyledim başından beri. Biz de hiçbir zaman hiçbir faaliyetimizde şiddet kullanmadık. Burada gördüğünüz, huzurdaki hiçbir arkadaş, hiçbir şiddet eylemine, hiçbir zaman karışmadı. Teşvik etmedi, tahrik etmedi, ben de dahil.

TZP Kurdi'nin eylemi de, TZP dediğimiz de Kürt Dil Platformudur. Mesela yakın zamanda duyuyorum, basına da yansıyor, Diyarbakır'da HÜDAPAR'lılar küçük çocukları, yüzlerce çocuğu veya başka cemaatler giydirip, törenlerle camilerde yürütüp, ilahilerle kilometrelerce slogan atılıp, bilmem ne mezuniyeti diyerek küçük çocuklara da neredeyse çarşaf giydirip kız çocuklarına hafızlık töreni, hafızlık mezuniyeti diye etkinlikler yapıyorlar. Çocukların o şekilde en azından aileleri tarafından kabul ediliyor ama tartışmalıdır, çocuk hakları açısından fakat demokratik haktır.

TZP Kurdi'ye gelince, Kürt çocukları, "Anadilde eğitim istiyoruz." diye Kürtçe slogan atıp yürüyünce Savcı niye terör kapsamına sokup buraya sokmuş? Kürt çocuğu anadilinde eğitim istemesin de kim istesin? Almanlar mı "Kürtçe eğitim istiyoruz." diye yürüsünler? Çinliler mi yürüsün? Kim yürüsün? Keşke Türkler yürüse, "Kürt çocukları için anadilde eğitim istiyoruz." diye, e yürümüyorlar.

Bakın size bir tane anadil hassasiyeti olan bir devlet büyüğümüzün demecini okuyayım, ki katıldığım bir demektir. Kendisinin demeçlerine nadiren katılırım ama burada nedense son derece doğru bir şey söylemiş. Yaptığı bir grup toplantısında şöyle demiş devlet büyüğümüz; demiş ki, "Ey Almanya! Sen" demiş, "Benim vatandaşımın anadilde eğitim hakkını nasıl yasaklarsın?" demiş. Almanya'ya seslenmiş. "Ne demek ya!" demiş, "Türkçe eğitim nasıl yasak olur ya Almanya'da?" Biz de destek vermişiz. Aynı gün grup toplantısında ben de konuşma yaparken, "Vallahi haklısın." demişim. "Zulmün dik alasıdır. Sen kalk Türk çocuklarına Almanya'da zorla Almanca eğitim ver, zulmün dik alası. Haksız mı başbakan?" O zaman başbakan, Recep Tayyip Erdoğan. "Haklı tabii ki. Haksız olur mu? Sonuna kadar arkasındayız. Almanya'daki Türk çocuklarına Türkçe anadilde eğitim verilmelidir." dedim, destek verdim. "Fakat düşünün ki" dedim arkasından, Meclis grup toplantısında. "Bakın Almanya'da bir Türkiye yok ha, Almanya'da bir Türkiye bölgesi yok, buna rağmen Türk çocuklarının hakkıdır. Yahu kardeşim, Türkiye'de bir Kürdistan bölgesi var, bölgesi. Kendi anavatanında sen kendi vatandaşına, Kürt çocuğuna bunu yasaklıyorsun, Almanya'da anadilde eğitim hakkını savunuyorsun. O eğitimi alamazsa kültürü çürür, dilini unuttur, bu kadar da hassassın." Konuşmamda, Meclisteki konuşmamda belirtmişim. Demişim ki, "Türkiye'de bir Kürdistan var ve Kürt çocuklarına anadilde eğitimi bırak, isim koymayı yasaklamıştınız, Kürtçe isim." Buradan Almanya'ya parmak sallayıp, "Ey Almanya, benim vatandaşına anadilde eğitim." diye açıklamalar yapıyorlardı. Bu da dediğim, o ikiyüzlü siyaset tarzının başka bir örneği.

Fezleke hazır. Ahmet Karaca, Ahmet Karaca deyince şimdi Diyarbakır'daki avukatlar hemen hatırlayacaklar, onlar daha iyi tanır. Diyarbakır adliyesini resmen teslim almış Fethullahçı savcılardan biriydi. Ahmet Karaca'yı avukatlar da tanır, adliye personeli de tanır. Tabiri caizse Diyarbakır Adliyesinin baş sorumlularındandı, onsenz hiçbir şey yapılmazdı. Ahmet Karaca hazırlamış fezlekeyi ve ne zaman hazırlamış biliyor musunuz? Etkinlikten dokuz yıl sonra hazırlamış. Yahu Kürtçe anadilde eğitim yürüyüşü yapmışız, dokuz yıl sonra tutmuş, yanlış hatırlamıyorsam, dokuz yıl sonra, evet öyle bir şeydi, yargılanmamıza başlanmış. Çünkü 2010 tarihidir, soruşturmayı [...]»⁸⁸ hazırlamış ve ne zaman ki bizim dokunulmazlığımızın kaldırılması tartışması başlamış, dava açılacak, artık onu biliyor, elde ne var ne yok bütün savcılar... Zaten o sıra hepsi ihale almış gibi, kim hakkımızda fezleke hazırlarsa kurtuluyordu, inanılmaz bir şey. Çoğu da sonradan açığa alındı. Kurtarmadı yani Demirtaş'a, Yüksekdağ'a bilmem buradaki arkadaşlara dava açmak, tutuklamak birçoğunu da kurtarmadı ama kurtulanlar da oldu.

Kim ki bize çok ceza verdi, götürdüler bakan yardımcısı, HSK başkanvekili yaptılar ve bu fezlekelerin çoğunu hazırlayanlar da işte kimileri tutuklandı kimileri de ödüllendirildi. Ödüllendirenleri geçen celsede de saydım, birini unutmşum. Cumhurbaşkanı'na hakareten İstanbul'da bir asliye ceza mahkemesinde bana üç buçuk yıl ceza verdi, ki konuşmada Cumhurbaşkanı geçmiyor ha. Zaten hakaret yok da Cumhurbaşkanı da geçmiyor. "Hükümet" demişim. "Putin ile görüşebilmek için dört takla atıyorsunuz, koridor koridor dolaşıyorsunuz orada." Cümle bundan ibaret. "Cumhurbaşkanı'na hakaret." demiş. Tam üç buçuk yıl bundan ceza verdi bana, bir asliye ceza hakimi. Nereden geldi biliyor musunuz? Beni ilk yargılayan hakim, savunmamı bile almadan dedi ki, "Bu sorumsuzluk kapsamındadır. Hakaret de değil. Dosyanın düşürülmesine..." dedi. Savcı itiraz etti, İstinaf'a gitti, İstinaf geri gönderdi. Dedi ki, "Meclisteki konuşmasını koymamışsınız. Sorumsuzluk kapsamındaysa onu koy, bir de birleştirme hususuna bak. Mersin'de de benzer dosyalar var, ikisine bak, tekrar gönder bana."

Tam o sırada Mersin Mut ilçesinden bir tane kadın hakim, direkt Bakırköy, benim dosyama paraşütle indi. Mut'tan Bakırköy'e. İstanbul'da hakim olabilmek için kaç yıl çalışmak lazım, sizler daha iyi biliyorsunuz. İstanbul Bakırköy Asliye Ceza Hakimliği. Pat diye benim dosyama geldi. İstinaf'tan bozma gerekçesi belli, onu yapması lazım, eksiklikleri giderecek. Dedi, "Sorumsuzluk

⁸⁸ Anlaşılmayan birkaç kelime.

kapsamında Meclis konuşmaları eksikmiş, buyurun sunuyoruz dosyaya. Koy-mamışsınız dosyaya, eksikliği tamamladık, hani yeniden kararı verip gönder-meniz lazım. Bu kadar eksiklik.” Kadın hakim ara karar aldı. Dedi ki, “Doku-nulmazlıklarınızın 2016 Mayıs’ında Anayasa değişikliğiyle kaldırıldığı tespit edilmekle, sorumsuzluk kapsamında olmayacağı değerlendirildiğinden...” Tam bir saat ben ve avukatlar, sorumsuzluk ile dokunulmazlığın farkını anlat-maya çalıştık. “Anlıyorum.” dedi, “Tabii ki biliyorum.” Yeniden aynı ara ka-rarı yazdı. “Hiç anlamamışsınız.” dedim, “Sorumsuzluğun ne olduğunu bil-miyorsunuz.” Gerçekten bilmiyordu ve gerçekten bilmeyen, hukuk pozisyonu zayıf bir hakimi, sırf bana ceza versin diye Mut’tan tuttular, oraya getirdiler ve üç buçuk yıl ceza verdi, üç buçuk yıl. Sanırım dünya tarihinde bir devlet baş-kanına hakareten verilmiş en yüksek cezadır, Türkiye’de değil. On aydır, bir yıldır, bir buçuk yıldır. İki yıl verdiklerine şaşırıyorlar. Üç buçuk yıl! Onun da nedeni yine seçim ayarlıydı. O arada Akın Gürlek de 26 Ağır Ceza Mahkeme-sinde 4 yıl 8 ay verdi. Hangisi tutarsa artık. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı bozma istedi, bir buçuk yıl önce bozma istedi. Dedi ki, “Bu, sorumsuzluk kap-samına giriyor. Sundukları tutanaklardan da belli. Bu inceleme yapılmadan ceza verilmesi hukuka aykırıdır.” dedi. Bir buçuk yıldır Yargıtay dosyayı ele almıyor. Bekliyorlar. “Karşı hamlemizi yaparız, işi bitiririz.” diye. O asliye ceza hakimi nerede bilmiyorum. Şu anda orada görev yapıyor mu ama herhalde başka bir yere yine terfi ettirilmiştir.

Buradaki savcılar da öyle. Yine başka bir örnek anlatayım, hani bütün bu fezlekeyi hazırlayan savcıların, yargılama yapan hakimlerin niyeti neydi? İlk çıktığım dosyalardan biriydi, tutuklandıktan birkaç ay sonra, Doğubayazıt’ta Davutoğlu’na hakaret dosyası, Başbakan’a hakaret dosyası. SEGBİS’e çıktım böyle, ana dosyaya hazırlanıyorduk, o arada bu dosyaya da bir çıkalım, baka-lım, süre isteyelim dedik, hazırlanalım. Çıktık, salonda avukat arkadaşlarım vardı, orada. Buradan dedim ki, “Şu şu eksikler var dosyada. Meclis konuşma-ları, işte şu kayıtlar, şu delillerin getirilmesini talep ediyoruz, yoksa bir sonraki celse biz hazır edeceğiz, sunacağız.” Avukatlar da “Tamam.” dediler, “Hazır edip sunacağız.” Asliye ceza hakimi... İlk duruşma, kimlik tespitim yapılmış, savunma yapmamışsınız daha. Ne ben ne avukatlar. Asliye ceza hakimi. Hani biz, duruşma günü belirleyecek diye avukatlar dosyaları açtılar baktılar ajan-dalarına, birlikte gün belirleyecekler sanıyorum. Hakim dosyasını açtı dedi ki, “Sanığın” dedi, “Suçunun sabit olması nedeniyle 10 ay hapis cezasıyla ceza-landırılmasına, bilmem ne yapılmasına.” Yahu mütalaa bile yok ortada. O ka-dar hızlı ceza verdi ki. Ve dosyayı kapattı, kaçtı. Çok geçmedi, bir ay sonra

Fethullahçı örgüte üye olmaktan, Bylock'tan açığa alındı, tutuklandı. Çünkü meğerse kendini kurtarmaya çalışıyor. "Bak, ben Demirtaş'a ceza verdim." demek için kimlik tespitinden sonra adam hüküm kurdu. Yine de kurtulamadı ya. Bilmiyorum şu anda nerede, bilmiyorum. Dosya döndü dolaştı, Mersin'e geldi, yedi, sekiz yıldır orada halen dava devam ediyor. Rezilliğin daniskası.

Bu fezlekeler de onlardan biri. "Anadilde eğitim için konuşma yapmışsın." Yahu ben yapmayayım, kim yapsın? Başka biri çıksın, bizim yerimize yapsın, biz yapmayalım yani. Devlet Bahçeli çıksın desin ki, "Kürtlerin anadilde eğitim hakkı vardır." Ben söz veriyorum, ben bir daha da konuşmayacağım. Hatta "Siyaseti bırakacağım, gerek yok." diyeceğim. "Bahçeli zaten haklarını savunuyor, bu ülkedeki herkesin hakkını savunuyor." Erdoğan çıksın, biri yapsın. Yahu bir Kürt siyasetçi olarak ben yapmayacağım, kim yapacak? Suçlama konusu bile olamaz. Dediğim gibi, utanç verici fezlekelerden biridir ama madem fezleke iddianameye girmiş, o nedenle birkaç şey söylemek istedim.

Yine Mahsuni Bey not alırsa, bunun sorumsuzluk mevzuları varsa en azından kayda geçmesi açısından avukat arkadaşlarım bütün bu fezlekelerdeki sorumsuzluk, Meclisteki konuşmaları da geçsinler ki, ben hem yorulduğum hem de zaman olmadığı için bugünkü 11 fezlekeyi bugün bu şekilde bitirmiş olayım.

Yarın Kobani iddianamesiyle ilgili gün boyunca savunmamı tamamlayacağım. Pazartesi günü de birleşen dosyalar var. Yani ne 19. Ağır Ceza ne 22. Ağır Ceza. Adana, Van, Elazığ'da açılmış da sonradan buraya birleşmiş iddianameler var. Pazartesi günü de onu yapıp savunmamı tümünden bitirmeyi hedefliyorum. Bugünkü konuşmalarım, savunmalarım bundan ibarettir. Dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. Telefon, aile görüşüm de var birazdan. Annemle, ailemle en azından konuşma imkanı bulmuş olurum. Hepinize teşekkür ediyorum.

Bir dakika izin verirseniz arkadaşlarla vedalaşayım, en azından bir selamlaşmış olayım. Meral Hanım [Danış Beştaş] duyuyor musunuz? Ben sizi duymuyorum ama teşekkür ediyorum taziye dilekeleriniz için. Mesut Abi de orada. Hepinize; Mahsuni, Selman teşekkür ediyorum. Ali Ürküt, Figen Başkan, salonda Bülent, Nazmi. Kadın arkadaşlar, herkese selamlar. Bursa'daki bütün arkadaşlara, avukat arkadaşlara selam, sevgiler. İstanbul'daki arkadaşlar... Diyarbakır'daki arkadaşlara, izleyici arkadaşlara... Teşekkürler arkadaşlar.

Dava dosyasında yaratılmak istenen kaosun temel hedefi, kumpası görünmez kılmak

Herkese günaydın, merhaba arkadaşlar. Salondaki bütün arkadaşlar, avukat arkadaşlar, dinlemeye gelen arkadaşları selamlıyorum. Antalya'dan Urfa'ya, Diyarbakır'a bütün avukat arkadaşları selamlıyorum. Sincan'da arkadaşlar, Alp ve İsmail hepinize günaydın. Kolaylıklar diliyorum.

Değerli arkadaşlar, dün savunmama başlarken gerçek, görüldüğü gibi de ğildir. Özellikle renklerin görünebilmesi için ışığın ne kadar önemli olduğunu bilimsel bir hatırlatma yaparak başlamıştım. Bizim davamız da böyledir. Yani gerçeklerin, hakikatin üzerine ışık düşürmeden maalesef ki bugüne kadar yapılmış bütün bu algı operasyonlarını, kumpas delillerini, sahte delilleri ortaya çıkarmak mümkün değil. Çünkü karşımızda, bir iki yargı mensubunun kendi kişisel inisiyatifleriyle gerçekleştirdikleri bir kumpas operasyonu yok. Veya birkaç siyasetçinin sırf kişisel kin, intikam hırsıyla gerçekleştirdiği bir siyasi kumpas da yok. Bir devlet organizasyonu, bir devlet operasyonu -sistemik, devlet kurumlarının da içinde bulunduğu sistemik- siyaset, yargı, bürokrasi, medya, sermaye kesimlerinin de dahil olduğu, kesintisiz şekilde örülen bir kumpasla karşı karşıyayız. O nedenle dava dosyası milyonlarca sayfadan, binlerce klasörden oluşuyor olabilir zaten bütün bu karmaşanın, dosyada yaratılmak istenen kaosun temel hedefi de bu kumpası görünmez kılmak, içinden çıkılmaz hale getirmek. Yani dönüp bakıldığında, Türkiye'de bu son yıllarda yaşamış bütün şiddet eylemleri, ölümler, yaralanmalar gösterilerde; basın toplantıları, mitingler, açıklamalar, itirafçılar, iftiracılar nerede ne varsa toplanmış, bu dava klasörlerine doldurulmuş ki, avukatlar da sanıklar da basın da kamuoyu da bunun içinden çıkamasın. Temel hedef bu.

Yani düşünün ki savcı, HDP MYK'nin attığı tivit dışında elinde hiçbir delil yokken 2. Kobani soruşturmasını açtı, sulh ceza yargıcı da tutuklama yaptı. Sizce HDP'nin iki tivitiyle açılmış, 37 ağırlaştırılmış müebbet ve binlerce yıl hapis davasıyla ilgili kamuoyu ikna olabilir miydi? İki tane tivit. Peki dava evrakı kaç sayfadan oluşuyor olabilir? İki tivit toplam bir sayfaya çıktı alabilirsin. Haydi Savcı dosyayı kabartmak istiyor, her tivit bir sayfaya alsak iki sayfa tivit olurdu. Kişilerin, şüphelilerin kimlik bilgileri, Merkez Yürütme Kurulunun görev dağılımı, HDP'nin Yargıtay'a bildirdiği kongre sonuç tutanağına göre yöneticilerin isimleri, adresleri... Başka bir şey olabilir miydi? Dosyada başka bir delil olabilir miydi? Yok. Dosya 20 sayfa, bilemedin 30 sayfadan oluşabilirdi. İddianame kaç sayfa olabilirdi? İsimlerin hepsini yazacağı için isimler iki

sayfa tutardı diyelim ki; adresleri, avukatlarıyla birlikte. Tivitler bir paragraf, suçlama da bir paragraf tutacağı için en fazla iki, iki buçuk sayfalık bir iddia-name olması gerekirdi. Öyle kalın bir klasöre de gerek yoktu, mahkemeye sunulması için. İnce bir klasör doldurup verseydi Kobani kumpas davasını açabilirdi. Fakat o zaman kimseyi ikna edemezdi. Yani şu kadarlık bir dosyayla bu kadar insan nasıl tutuklayacak, nasıl bu kadar algı yaratacak, nasıl bunun üzerine Türkiye siyaseti yeni yüzyılda inşa edilecek? Bu mümkün olabilir miydi? Olamazdı. Avukatlarımız ve yargılanan tutsak arkadaşlar çıkardı, beşer dakikalık savunma yapardı, dava beraatle sonuçlanırdı, biterdi. Veya Savcı davayı açamazdı çünkü ben ve Figen Başkan zaten o tivitlerden dolayı üç yıla yakın tutuklu kaldık. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi hem Daire'nin hem de Büyük Daire kararı da tivitlerin herhangi bir şiddet çağrısı olmadığı ve bir şiddet eylemiyle ilişkilendirilemeyeceğini karara bağlamıştı.

Dolayısıyla ne yapmak gerekiyordu? Bir, dosyaya gizlilik kararı koyup önce tutuklanmak gerekiyordu. Çünkü talimat Saray'dan gelmiş. Meydanlarda açık açık söylemiş. Öyle gizli kapaklı da yapmamış yani. Birini gönderip de "Gidin şu savcıya, hakime söyleyin, bunları tutuklayın." falan da dememiş. "Biz bunları bırakırsak şehitlerimizin iki eli o dünyada da bu dünyada da yakamızda olur." diyerek Teknofest festivalinde, İstanbul'da binlerce insan önünde, canlı yayında talimat verilmişti. Siz savcının yerinde olsanız ne yaparsınız? Dönüp şunu mu dersiniz; "Yahu Cumhurbaşkanı, siz bunu diyorsunuz da elimizde iki tivit dışında bir şey yok. Ve bu iki tivitten dolayı da biz iki eşbaşkanı yıllardır tutuklu yargıladık. AİHM'den de ihlal kararı aldılar. Geri kalan MYK üyeleri de yedi yıldır ifade vermek istediler, biz ifadelerini almadık. Bu kadar ki uyduruk bir dava olarak yaklaştık buna. Biz şimdi Yasin Börü, 37 kişi, 54 kişi, senin meydanlarda salladığın gibi, tutturamadığın rakamlar gibi 50 küsur kişi için nasıl burada bir dava açalım?" diyemezdi savcı, diyemezdi.

Ne yapması gerekiyordu? Kumpası büyütmesi gerekiyordu. 1.500 klasör dava evrakı, milyonlarca sayfa resmi belge, Merkez Yürütme Kurulunun ve MYK üyesi olmayan çok sayıda arkadaşın da bu davaya dahil edilmesi... İşte mesela Gültan Kışanak MYK üyesi değil, Sebahat Tuncel MYK üyesi değil, Ayla Akat MYK üyesi değil. İşte yine Ayşe, Aynur gibi arkadaşlarımız Kadın Meclisi üyesi; MYK üyesi de değil. Dolayısıyla içinden çıkılmaz bir hale getirmek lazım. Kandil'deki bütün KCK yöneticilerini içine dahil etmek lazım. İsimler nasıl seçildi bilmiyoruz ama Emniyet'ten gelen liste neye göre belirlendi bilmiyoruz ama neye göre kurban seçildi bu arkadaşlar ama en nihaye-

tinde bir karar verildi. İstihbarat'tan, Emniyet'ten gelen ve dosyada unuttukları kumpas belgesi, bir sayfalık A4'e yazılmış kumpas belgesini dosyada unutarak soruşturmayı yürüttü.

Ne yaptı peki savcı? Tutukladı bunları. İşte tutuklanma sürecini anlattık. Figen Yüksekdağ, Selahattin Demirtaş'ı bir akşam ifadelerini bile almadan hiç bir şekilde delilleri sunmadan suçlamayı bile [...] ⁸⁹ “Tamam, ‘Avukatlarınız süre istiyor, biz de süre vereceğiz.’ dedikten sonra SEGBİS'i kapatıp tutuklamaya sevk ederek tutukladık”. Tamam şimdi savcı olsanız ne yapacaksınız? Kumpas kurmanız lazım. “Bu kadar basit bir davada ne yapmalıyız ki kafa karışsın; kamuoyunda algı yaratabilecek, içinden çıkılamayacak, kamuoyuna anlatılamayacak bir hale getirelim? Yani bu davayı iki cümle, iki tivit olmaktan çıkaralım, devasa bir örgüt davasına dönüştürelim ki anlatamasınlar. Avukatlar yıllarca, binlerce sayfa savunma hazırlasın, tutuklular klasör klasör savunma hazırlasın, gelsin mahkemede anlatsın, iki cümlelik savunma iki bin sayfaya dönüşsün, böylece algı yapmamız kolay olsun.” Çünkü Tayyip Erdoğan iki cümleyle anlatıyor davayı. “Yasin Börü'nün katilleri. 54 Kürt'ün katili.” İki cümleyle anlatıyor. Bizim de savunmamız bir cümle, iki cümleyle olabilir. “Bu tivitleri biz attık. Tivitlerin şiddet, ölüm, yaralama olaylarıyla illiyet bağı yoktur, kurulamamıştır, kurulması da imkansızdır.” Bitti. Bu dava budur. Bütün bu hengame, bu kaostan çıkan, süzdüğümüz budur. Gerçek budur. Işığ vurduğumuzda hakikat budur. Spotu böyle gerçeğin, hakikatin üzerine düştüğümüzde bütün gerçek budur.

Haklı olarak arkadaşlarımız, söz aldıklarında günlerce savunma yaptılar, yıllardır hazırladıkları dava dosyasına ilişkin delilleri ortaya döktüler. Avukatlarımız, herhalde meslek hayatlarının en yoğun savunma hazırlıklarını yaptılar, sunuyorlar, sunmaya devam ediyorlar, edecekler. Hepi topu iki cümlelik suçlama, kumpas, algı. Ve iki cümlelik savunma. Davanın hakikati budur. Bunu tespit etmeden, gerçeği tespit etmeden savunmada ilerlemenin bir anlamı yok.

Niye böyle yaptılar? İşte ilk günden beri ben bunu anlatmaya çalışıyorum niye. Felsefik nedenlerini anlattım, tarihi nedenlerini anlattım, nöropsikiyatrik nedenlerini anlattım, sosyolojik nedenlerini anlattım, güncel aktüel siyasetle bağlı ilişkisini anlatmaya çalıştım, emperyalizmle, bölgesel dengelerle ilişkilerini anlatmaya çalıştım. İki cümlelik kumpas, hakikatte de iki cümlelik etki yaratmadı. Bölge siyasi dengelerinden tutun küresel dengelere kadar, yeniden

⁸⁹ Anlaşılamayan birkaç kelime.

siyasi dizilim yaratan bir dizi sonuç çıkardı kumpas davası. Bizim burada tutulmamız, tabiri caizse Çin'den Amerika'ya kelebek etkisi yaratarak yeni bir bölgesel, küresel dizilim yarattı. Neden? Çünkü 7 Haziran'da AKP Meclis çoğunluğunu kaybetti, yapılacak bir sonraki seçimde HDP en az 100 milletvekiliyle Meclise tekrar gelecekti ve muhalif güçler birleşebilse Türkiye'de sivil, özgürlükçü bir Anayasa yapılabilecek, Türkiye demokrasiye geçecek. O Türkiye'nin bölgesel etkileri, bölgesel angajmanları, uluslararası angajmanlar başkadır, Tayyip Erdoğan ve Bahçeli Türkiye'sinin yarattığı angajmanlar başkadır. Bu bütün bölge ve dünya siyasetini, uluslararası siyaseti domino etkisiyle değiştirebilecek bir etki. Kobani kumpas davası o nedenle; kumpas iki cümledir, savunmamız iki cümledir ancak etkileri bu duruşma salonu sınırlarını da Türkiye Cumhuriyeti devleti sınırlarını da çok çok aşan büyük sonuçlar doğurmuştur, doğurmaya da devam edecektir, henüz bitmiş değil.

Kesintisiz etki yaratan bir davadır Kobani davası. Yani bir defa tutuklamayla, dava açmakla etkisini yaratıp bitirmiş bir dava değildir. Halihazırda bugün, şu saatlerde bile siyasi etkisini yaratıyor. Türkiye siyasi güçleri kendi konumlanmaları üzerinden yapıyor. İktidar kendi konumlanması bu dava üzerinden yapıyor, muhalefet bu dava üzerinden yapıyor. Hesap kitap bu dava üzerinden yürüyor. Çünkü Halkların Demokratik Partisinin günümüz dünyasında hiç kimsenin başaramadığı, hiçbir ülkede kolay kolay başarılamayacak, hele ki Türkiye gibi çok kültürlü, çok dilli, tarihi çok yaralı insanların neredeyse yüzde 80'inin travma yaşadığı -kimliklerinden, inançlarından dolayı travma yaşadığı ve aynı zamanda çok kıymetli bir ülke; jeostratejik olarak çok kıymetli bir ülke, tarihsel olarak çok kıymetli bir ülke; enerji geçiş noktası olarak, insan geçiş noktası olarak, kültürün aktarım köprüsü olarak çok kıymetli bir ülkede- Halkların Demokratik Partisinin çizgisinin başarısı sadece Türkiye'de sonuç doğurmadı, doğurmaz da. Bu çizginin başka yerlere emsal teşkil etmesi, örneğin Orta Doğu, Arap halkları hatta Avrupa halklarının bir kısmı, özgürlük arayışı olan halkların bir kısmı, Asya'ya kadar etki yaratacağı herkes tarafından bilindi ve görüldü.

Bizim yaptığımız şey bir mucize yaratmak değildi. Biz hiçbir şeyi yoktan var etmedik. Sadece hakikate ışık tuttuk. Gerçeği dile getirdik ve onu nasıl örgütleyebileceğimizi, nasıl harekete geçirebileceğimizi, nasıl çözüm modeliyle hayalleri gerçeğe dönüştürebileceğimizi anlattık. Bunu sadece formüle etmeyi, pratize etmeyi başardık. Yeni bir şey icat etmedik. Hakikat orada duruyordu, üstü örtülüydü. Yılların mücadelesiyle, Türkiye devrimci sosyalist hareketi-

nin, Kürt hareketinin, kadın hareketinin mücadelesiyle birikmiş bütün değerleri kaydedilememiş bütün hakikatleri, HDP kendi bünyesinde bir örgütsel hamleye siyasi hamleye dönüştürmeyi başardı. Bu, şu demektir; Türkiye'de ülkücü ırkçılar, milliyetçi ırkçılar, ulusalcı ırkçılar, İslami ırkçılar, Atatürkçü ırkçılar yani ırkçılık temelinde bunu savunanlar Türkiye'de neoliberalizmin her türlü soygun, talan düzeninden beslenenler; ihaleciler, hırsızlar, doğa talancıları, bütün yalancılar tehdit altındadır artık. Çarklarına çomak sokulmuştur, HDP geliyor.

Bu anlattığım bütün düşlerin hepsinin, uluslararası kapitalist sisteme emperyal sistemle de göbek bağı vardır. Dolayısıyla bu, emperyalizmi de rahatsız eder. Arap Baharı nasıl rahatsız ettiyse ve yolundan saptırmak için müdahalelerde bulundularsa, Gezi Direnişi Türkiye'de uluslararası güçler dahil, saydığım bütün bu güçleri nasıl tehdit ettiyse, tedirgin ettiyse HDP de 7 Haziran siyasi başarısı ve zaferiyle; aldığı oyun, yüzde 13.2'lik oyun 10 katı etki yaratmıştır. HDP'nin aldığı yüzde 13.2'lik oyun gücü niceliğinde değil, niteliğindedir. AKP o seçimde tam rakamı hatırlamıyorum ama 42 mi ne, bir şey aldı diye hatırlıyorum, yüzde 42 yani HDP'nin üç katından fazla oy almış AKP. Ama HDP'nin yüzde 13.2'si, AKP'nin yüzde 42'sinden daha nitelikli bir sıçrama yarattı. Kimse AKP'nin yüzde 42'sini düşünmedi, tartışmadı. CHP de kendi tarihinin en yüksek oylarından birini aldı. Ama HDP'nin başarısı başka bir şeydir. Yok sayılmış, yok edilmeye çalışılmış, tasfiye edilmeye, katledilmeye, tutuklanarak işkenceyle, sürgünle tasfiye edilmeye çalışılmış; kimlik, inanç ayrımı gözetmeksizin bütün muhalif güçler, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin bütün resmi ideolojisini yüz yıl sonra tuzla buzla ederek siyaset sahnesine çıktı ve merkeze oynadı. Bu, rejim açısından büyük tehdit, büyük tehlikedir.

Savunmamın başından beri bunları anlatmaya çalışıyorum; siyasal İslamcılar neden bu kadar tedirgin, niye ikiyüzlü, milliyetçiler neden böyle? Aslında Türkiye'de milliyetçiler diye ayrı bir siyasi akımı tariflememek lazım da. Çünkü bir grup sol, sosyalist parti ile Kürt siyasi hareketlerinin partilerini bir kenara bırakın, geri kalanların hepsi milliyetçidir. Tamamı milliyetçidir. Milliyetçiliğin tonları, milliyetçilerin frekanslarına göre ayırabilirsin ancak. Irkçılıktan kültürel milliyetçiliğe, etnik milliyetçiliğe kadar bütün merkez partileri, düzen partilerinin tamamı, aralarında sol partiler de var, bazı sol partiler de var, kendine sol diyen bazı partiler de var veya komünist diyen partiler var, onlar da dahil hepsinde Türk milliyetçiliği vardır, Türk milliyetçiliği ortak paydalarıdır ve bunların tamamı, 7 Haziran HDP başarısından rahatsız olmuşlardır. Halen rahatsızlıkların hepsi şu veya bu vesileyle dile getirmeye devam

ediyorlar. Kinleri bitmiyor, öfkeleri bitmiyor çünkü bütün siyasi gelecekleri, geçmişleri, her şeyleri HDP'nin çıkışıyla birlikte yıkıldı. Kurmak istedikleri bütün teori, kurmak istedikleri bütün kuramsal mimari tuzla buz oldu, yıkıldı. HDP artık tabiri caizse tiyatro perdesini açtı, sahne görüldü, oyuncular görüldü, dekor görüldü, seyirciler de onu gördü. İstedığınız kadar perdeyi yeniden kapatmaya çalışın, telaşla perdeyi kapatmaya çalışın, seyirciler orayı gördü. Hakikat görüldü. Bu nedenle üstümüze bu kadar geliniyor. Bu nedenle iki cümlelik dava, iki cümlelik savunmayla bitmesi gereken dava, bu nedenle Türkiye yargı tarihinin en kapsamlı davalarından birine dönüşüyor. Bazı avukat arkadaşlarımızın, bazı tutsak arkadaşlarımızın, dışarıdaki bazı insanların şok içinde izlediği, hayretler içerisinde izlediği aleni kumpaslar bu yüzden yapılabiliyor. "Yahu, bu kadar da olmaz." denilen şeyler bu nedenle yapılabiliyor.

Bu davanın asıl gölgesi MHP'dir

Türkiye siyasi tarihinin milliyetçiliğini, siyasal İslamcılığın sol, sosyalist hareket damarını ana hatlarıyla anlattım. Bugün, Kobani kumpas davası üzerinde oldukça ciddi yoğunlaşması olan ülkücü damarı anlatmak istiyorum, MHP. Bu davanın asıl gölgesi MHP'dir. Uzlaşma nerede yapıldı, ülkücülük nedir, MHP bugün ne yapıyor, bu davaya doğrudan etkisi nedir, davayı bu kadar siyasallaştıran MHP girişimleri nelerdir? Dikkat ederseniz Recep Tayyip Erdoğan'ın bizimle ilgili yaptığı yüzlerce konuşmayı okudum, algı operasyonunu okudum, Bahçeli'ninkilerini okumadım. Çünkü Bahçeli'nin yaratmak istediği algı sadece Kobani davasıyla ilgili değil. MHP'nin yaratmak istediği algı sadece Kobani davasıyla ilgili değil. Buraya doğrudan müdahale ediyorlar. Genel başkan yardımcıları, daha bu davanın ilk duruşmasında hatırlarsanız aktarmıştım, genel başkan yardımcıları doğrudan tivit atıyor bu davayla ilgili haller de tivit atıyorlar. Bahçeli doğrudan benim isminin üzerinden Kürtleri terörist ilan ediyor. Her konuşmasında "Terörist Demirtaş ... Kavala." diyor. Bir gönderme Gezi'ye, bir gönderme Kürtlere. Bir gönderme muhalif Türklere, bir gönderme Kürtlere. "Terörist Demirtaş." Demirtaş'ın ne olduğunu, kim olduğunu bilmiyor mu? Biliyor tabii ki. Halktaki karşılığını bilmiyor mu? Biliyor. Demirtaş'a terörist dediğinde kaç milyon Kürt'e terörist demiş olduğunu bilmiyor mu? Biliyor, bilinçlidir. Israrla bu cümleyi tekrarlamasının nedeni Kürt-

lere sürekli, "Siz teröristsiniz, siz teröristsiniz." mesajı vermek. Milliyetçi Türk-
lereyse, "Kürtler teröristtir, bunu aklınızdan çıkarmayın." çivisini sürekli be-
yinlerine çakmaktadır.

Peki neden yapar? Yani MHP 1950'liler sonrası, 60'lardan itibaren Türkiye
siyasetindedir. Gelinen noktada MHP niye bundan niye umuyor? Kürt karşıt-
lığı tamam, her zaman yaptığı bir şey. Kuruluşları neredeyse ötekilerin, öteki
kimlik ve inançların karşıtlığı üzerinedir, bunda şaşırılacak bir şey yok. Fakat
bu davanın üzerinden kurmak istediği siyaset nedir? Bugün, bunun üzerinde
durmaya çalışacağım.

Fakat ona geçmeden önce, yine bizim davamızı da yakından ilgilendirdiği
için güncel bir iki gelişmeye atf yapıp öyle savunmama devam edeyim. Sabah,
gelmeden haberlerde izledim; bir adalet bakan yardımcısı, yargı mensupları-
nın yükselme sınavında torpil yaparken, telefonunda torpil işlemlerini yapar-
ken bir basın mensubu da kamerayla çekmiş. Meslekte yükselme sınavına tor-
pil yapıyor. Demiş ki bu bakan yardımcısı, iki gün önceydi sanırım, İstan-
bul'daki bir TÜGVA'nın gösterisi sonrası tevhid bayrağı sallayan biri ile bir
genç arasında sürüşme olmuş, tokatlaşmışlar, yumruklaşmışlar. Bu bakan
yardımcısı da tivit atmış demiş ki, "Burası İslam ülkesidir, herkes bunu bile-
cek." Aynı bakan yardımcısı üç gün sonra kul hakkı yerken kameralara suç
üstü yakalandı. "Burası İslam ülkesidir." Dedim ya siyasal İslam, ikiyüzlülü-
ğün daniskasıdır, ikiyüzlülüğün dik alasıdır. Emin olun, emin olun bu bakan
kesinlikle günde beş vakit değil, altı vakit namaz kılıyordur. "Bir tane de fazla
olsun, iki vakit de fazla kılalım." diyen tiplerden. O kadar Müslüman görün-
meye çalışırlar. Ama kul hakkı yerken zırnık vicdanları sızlamaz, yukarıda Al-
lah yoktur onlara göre. "Varsa da af dileriz, Allah bizi affeder." Yahu bundan
daha büyük bir günah olabilir mi bir Müslüman için ya! Yargı mensupları sı-
nava hazırlanıyor, binlerce insan belki. Meslekte yükselecekler, sınav zaten ke-
sinlikle adil yapılmıyordur da. Bakanın önüne not geliyor, telefona. Okunuyor
işte kameralardan. İzleyecektir arkadaşlar. Özel kaleme yönlendiriyor her tor-
pil mesajını. Ne yapıyor özel kalem mesela? O mülakatı gerçekleştirecek olan
bir heyet var mutlaka, heyete gidip veya mesaj atıp diyor ki, bakanın bakan
yardımcısının neyse, nereden gelmişse torpil talepleri istekleri şunlardır, şu
isimler, şu şeyler.

Peki o mülakat heyeti kimdir sizce? Komünistlerden mi oluşuyor? Sosya-
listlerden, ateistlerden mi oluşuyor? İddia ediyorum, oluşsaydı zırnık torpil ol-
mazdı, haksızlık olmazdı. Onlar da siyasal İslamcılar oluşur. Onlar da günde
yedi rekat namaz kılıp Allah'ı kandırmaya çalışanlardır. Peki torpil yaptıkları

kim? Onlar da siyasal İslamcı. Onlar da meslekte yükselecekler, yargının etkili kademelerine gelecekler; seni, beni, yoksul evlatları, halkın evlatlarını yargılayacaklar. Düzen böyle işliyor. Siyasal İslamcılık budur, siyasal dincilik budur. Siyasal Hristiyanlık da budur yani bu, İslam'la ilgili bir mevzu değil. Kendi kişisel, siyasal, ekonomik çıkarlarına alet etmiş herkes pespayeleşmiştir. Dedim ya, Allah'ı kandıran, Tanrı'yı kandırmaya çalışmış bir Hristiyan, Yahudi, Müslüman, buna alışmış bir insan seni, beni ne yapmaz ki. Ne yapmaz ki. Bunları yapar, bunları yapıyorlar.

İkinci bir mevzu, bizim dosyamızın karar aşamasından sonra... Bu dosyadan beraat çıkmayacağına göre yedi yıldan sonra... Yargıtay 3. Ceza Dairesi bizim dosyamızı er geç görecek. Herhalde yedi yıl sonra bu heyet, "Yahu valahi hakikaten dosya iki cümleden ibaretmiş, biz de yeni fark ettik, kusura bakmayın." diyecek değil. Yedi yıl tutan bir heyet, 70 yıldan aşağı bir ceza verirse o heyeti yargılarlar. "Arkadaş, sen altı yıl ceza verecektin de niye yedi yıl tutun?" derler. Dolayısıyla ceza verilmiş, ceza bitmiş. Yargıtay 3. Daire'yi göreceğiz. Yargıtay 3. Dairesi ne yapıyor? Diyor ki Anayasa Mahkemesine, "Sen" diyor, "Ne yapacağın belli." diyor, "Sen terör destekçisisin, söylemlerin de terör söylemlerini andırıyor. Örneğin, "Tabi yargıç demişsin." diyor. Kararı okumadım, haberlerden dinledim, gerekçeli kararını Yargıtay'ın. Diyor ki, "Tabi yargıç ilkesine aykırı demek suretiyle terör örgütlerinin kullandığı argümanları kullanmışsın." diyor. Tabi yargıç itirazında bulunmak, terör örgütünün kullandığı argümanmış, bizim dosyamızı inceleyecek Yargıtay 3. Ceza Dairesine göre, bak. Şimdi ben geri dönüp kendi konuşmalarına bakıyorum ya tabi yargıç demeyi terör örgütü sayan bir daire, Allah'ım bize ne der. Hem "Başkan Apo" demişim, "Sayın Öcalan" demişim, "Anadilde eğitim, Kürdistan..." Vay vay vay. Adam diyor ki, "Tabi yargıç demek terör propagandasıdır." Kim diyor bunu? Bizim dosyamızı inceleyecek Yargıtay 3. Dairesi diyor.

Dolayısıyla bizim açımızdan hukuk süreçleri yoktur. Baştan beri yoktur, bundan sonra da olmayacaktır. Siyasi süreçler var, siyasi mücadele vardır. Siyasi mücadelenin bir kanadı da Milliyetçi Hareket Partisi'dir. Bize karşı siyasi tasfiye operasyonlarını yürütenlerin başında gelenler de onlardır. Bu dosyaya ilk atanan mahkeme başkanını hatırlayın, Bahtiyar Çolak neyle yakalandı? Devlet Bahçeli'nin referansı ile atabeyler çetesine girdiği ortaya çıktı. Doğrudan Devlet Bahçeli'nin referansı ile dosyamıza atanmış bir mahkeme başkanı yargılamaya başladı.⁹⁰ Atadedeler evet. Atabeyler mi dedim? Atadedeler. Yani

⁹⁰ SEGBİS odasında bulunan avukat, "Atadedeler." diye düzeltiyor.

bir MHP'li bizi karşısına aldı, burada yargılamaya kalktı. O zaman hatırlarsınız, hepimiz diyorduk ya hani, "Cübbelerinizi çıkarın, altında MHP, AKP rozetini göreceğiz." Bilgiye dayanmıyordu. Hatırlarsanız o zaman söylüyorduk. Diyordum ki, "Bakın ben devleti tanıyorum çünkü insan kendisine karşı en çok zulüm yapmış iyi tanır." Dostun, arkadaşının, sevdiğinin inceliklerine dikkat etmezsin. Ama karşıtının her şeyini bilmek zorundasın. Devlet bize hep karşıt oldu, biz de hep devleti tanıdık. Devlet kendini tanıttı bize yani. Tanıştık. Her şeyiyle tanıştık. Hatırlarsanız demiştim, "Siz devletinizi tanımıyorsunuz. Hiç şüpheniz olmasın sizi dinliyorlar, telefonlarınızı izliyorlar, yaptığınız konuşmalarınızı. Devletin bir kanadı asla boş bırakmaz, kendi atadığı memurunu bile dinler. Hiçbir şey için olmasa bile, 'Yahu verdiğim görevi iyi yapıyor mu, talimatı yerine getiriyor mu?' diye dinler."

Uçurtmayı Vurmasınlar'da bütün arkadaşlar hatırlar, o filmde cezaevi müdürü der ki, kitap yakalanmıştır siyasi tutsaklarda. Gardiyanlara der ki, "Gidin kitapları yakın, yok edin." talimat verir. Sonra başka bir personeli çağırır, der ki, "Git bakalım, izle bakalım, yakıldığını kontrol ediyor mu?" Onu da gönderdikten sonra üçüncü bir memuru çağırır, "Git bak bakalım, o kitapların yakıldığını kontrol ettiğini kontrol ediyor mu?" Herkesin birbirini denetleyeceği bir şey yapar, talimat silsilesi yaratır. Burada da böyle, bu dosyada da böyledir. Bilgiye dayalı söylememiştim. Ben o zaman Bahtiyar Çolak'ın telefonunun dinlendiğini falan bilmiyordum. Ama bunu somut olarak bilmek için kahin olmaya gerek yok. Biraz sistemi tanıyor olmak yeterlidir. Telefonlarını dinliyor, emin olun odaları dinleniyor, izleniyor, HTS kayıtları kayıt altına alınıyor, "Bir gün lazım olur." deniliyor. "Kumpas davası yürütüyoruz ama bir gün bu bilgi bize lazım olur." Devlet içerisinde hesaplaşma çatışma tasfiye başlar. Herkes kendini güvence almak için delilini oluşturur.

Biz de bu dosyanın hakikatlerini, mutfakta neler olduğunu günü geldiğinde göreceğiz. Böyledir bu işler, günü geldiğinde açığa çıkar. Devlet her şeyi faş eder, kendi evlatlarını satarak işe başlar ve devlet kendini temizleyip sakallarından kurtulup yola devam eder. Türk devlet geleneği böyledir.

Şimdi geçelim, MHP niye bu davayla bu kadar ilgili? Nedir bu MHP, bu ülkücülük? Bizden ne istiyorlar? Biz bunların tavuğuna kış demiş miyiz, bi' bakalım. Rıza Nur'la başlatalım. Türkçülük ve ülkücülük geleneğini Rıza Nur'la başlatalım. Aslında Türkçülük akım olarak, arayış olarak Osmanlı'nın son döneminde İttihat içerisinde başlar, İttihat'ın çevresinde de devam eder. Kafalar çok karışıktır. Hangi milliyetçilik, hangi Türkçülük, hangi ideoloji? Bu

karışıklık Kemalizm'in inşasına yansır, devletin inşasına yansır. En nihayetinde bir milliyetçi duygu, düşünce tartışma zemini bütün siyasi akımları etkileyecek şekilde Cumhuriyet'in kuruluşundan günümüze kadar dominant bir şekilde etki yaratarak gelir. Fakat Rıza Nur ilginçtir, İsmet İnönü'nün yanında ikinci murahhas rütbesiyle Lozan görüşmelerine de katılan kişidir bu. Mesela Rıza Nur'a göre, dava nedir diye sorulduğunda şunu diyor Rıza Nur, "Memleketimizde başka ırkta, dinde adam bırakmamak en esaslı iştir. Davamız budur." diyor. "Memleketimizde başka ırkta, dinde başka adam bırakmamak en esaslı iştir."

"Hak gücününüdür." der ve sosyal Darwinisttir bu konuda. Misak-ı Milli kapsamındaki Suriye topraklarının ülkeye katılmasına karşıdır çünkü "Bunlar Türk değil, bize bela olurlar." diyor. Hatta Arnavutlar ve Boşnaklara da karşıdır, "Bin tehlike altındayızdır." der. Yani safi, ari, tertemiz, jelatinden daha açılmamış Türk istiyor Rıza Nur. Böyle bir adam. Hem de ırkçılığı savunurken bununla övünür. Irkçılığın hem teorisini, kuramını oluşturmaya çalışır hem de diğer milliyetçi akımları, Kemalizm'in ilk yıllarından başlayarak sert şekilde eleştirir. Yani yeterli derece ırkçı bulmaz Kemalizm'i, Atatürkçülüğü. Kemalizm de kendini inşa ederken Sovyet komünizm sosyalizminden, Alman faşizmine, o dönem dünyanın liberal ekonomik düzenindeki bazı modellere kadar, bir taraftan da İslamcılığa meyleder hepsinden bir şekilde alıntılar yaparak yeni bir ideoloji, yeni bir düzen kurmaya çalışır. Rıza Nur gibiler de etkilemek ister. Çıkardıkları dergilerle halis Türk yaratmak için neler yapılması gerektiğine dair çağrılarla sürekli iktidarı zorlar.

Dolayısıyla 1950, 60'lı yıllara kadar neredeyse Kemalist iktidar ile bu ırkçı tayfa arasında hep bir gerilim vardır. Bazen birbirlerini severler. Nihal Atsız ile Kemalistler arasındaki ilişkiler de öyledir. Bir yönüyle Atatürk de bazen sert gider üstlerine. Bazen çağırır, görüşür yani bir türlü birbirlerinden elleri olmaz, bir türlü birbirlerinden vazgeçemezler. Ama ırkçılığı bu kadar net savunanlar, yeni iktidar içerisinde çok fazla yer bulamazlar, dışlanmış kesimlerdir. Ağırlıklarını da göçmen Türkler oluşturur yani Sovyet Rusya'sından Türkiye'ye göç etmiş, Balkanlardan bazıları göç etmiş ağırlıklı olarak oradan Türkler, daha çok bu ırkçı politikaları benimseyip dayatırlar. İsim isim saymayayım ama onların da kendi içerisinde bir arayışı vardır. Türkçü dergiler çıkarırlar. Çınaraltı, Tanrı Dağı gibi, sonra Orhun, Bozkurt, Gökbörü, Nihal Atsız'ın çıkardığı Atsız mecmua gibi bütün o yıllar içerisinde dergiler çıkarırlar. Kendi aralarında da birbirlerini eleştirirler, birbirlerini beğenmeyenler olur. Ama en

nihayetinde, yeni bir milliyetçilik anlayışıyla yeni bir siyasi akımının da temellerinin atılmış oldular. Buz gibi bariz, ırka dayalı yani hiçbir şekilde başka bir etnisiteyle, başka bir kimlikle kana karışmamış, kendi tabirleriyle; saf, arı Türk'ü ararlar.

Mesela bunlardan Reha Oğuz Türkkan, Bozkurt Türkçülüğü veya Bozkurtçuluk adını verdiği doktrinle şöyle bir liderlik iddiası ortaya koyar. Bir yandan o dönemin iktidarıyla flört etmeyi de ihmal etmeden, Atatürk'ün ölümünden sonra, onun timsali olduğu ideal Türk'ün ölçülerini çıkarmak üzere naaşının antropometrik tetkikinin yapılmasını önerir. Yani der ki, "Atatürk'ün cenazesinin antropometrik ölçülerini alalım, 'İdeal Türk budur, o ölçüye uyanlar artık Türk'tür, olmayanlar Türk değil.' diyelim." Burada amaç Kemalizm'le, daha doğrusu iktidarla flörttür. Aslında Atatürk'ü birçoğu Balkan göçmeni olarak, Selanik göçmeni olarak, "başımıza bela olmuş, Türkçülüğü de kirleten kişi" olarak tanımlarlar bazı yazılarında, dergilerinde. Tabii ki Reha Oğuz Türkkan'ın bu isteği yerine getirilmedi ama niyeti aşağı yukarı belli eder. "En hakiki ve en tali hak kuvvetlinindir." der. "Kuvvetlinin zayıfından daha doğal, onun zaferi hakkaniyete daha uygundur." Demokrasiye, eşitlik yanılısamasından ötürü karşı çıkar. "Demokrasiyle beraber milliyetçiliği zayıflatarak telkin edilen hümanizm, kadınlaştırmacı zihniyetiyle milleti miskinleştirmekte ve milletler arası ölüm dirim mücadelesinde kuvvetten düşürmektedir."

Barış taraflılığına da şiddetle karşıdır Reha Oğuz Türkkan. "Savaştır." der, "Milletleri ayakta tutan. Savaşmayan millet ayakta kalamaz." diyor. "Kesintisiz savaş olmalı. Barış dönemleri nefes alma dönemleridir. Savaş bittiği an bir millet yıkılır." Bunların hepsi Reha Oğuz Türkkan gibi ülkücülüğün, ırkçılığın teorileri konusunda ilk yıllarda, 1940, 50'li yıllarda yazıp çizen insanlar. 44 ırkçılık davasından sonra 46'da yayımladığı İleri Türkçülük ve Partiler adlı dergideyse felaket keskin bir dönüş yapar bu adam. Demokrasi fikrini benimser; milliyetçi, hürriyetçi, demokrat, cemiyetçi, sosyalist, barışçı, antiemperyalist bir ileri Türkçülük tarif etmeye başlar. Hepsinin zaten milli gelenekte karşılığının olduğu bu ilkelerden sadece barışçılığa karşı çıkar. Yani adam sosyalist Türk'ü bile savunur ama "Savaştan vazgeçemeyiz." der. "Tarihimizde, fikriyatımızda bunu gösteremeyeceğimizi, bize yabancı olduğunu..." belirtir, barışseverliğin. Onu da bu asrın zarureti olan prensip olarak benimsemek icap ediyordur. Birazdan Nihal Atsız'da da bunu göreceğiz, diğer ülkücü veya ırkçılığın temellerini o dönemde atmış ideologlarda da göreceğiz. Her şeye varlar ama barış yani savaş karşıtlığı kabul edilemez. Çünkü sosyal Darwinizme göre

güçlü olan ayakta kalır, o da savaşıla belirlenir. “Bir milletin gücü savaşıkanlı-ğındadır, hep savaşmamız lazım. Durduğumuz zaman millet ahlaken fiziken, moralmen çöker.” vesaire düşüncesindedirler.

“Bu davaya neden müdahale ediliyor”u anlamak için de tarihte gizlidir, asıl gerçekler

Nihal Atsız ise 30'lar, 40'lar döneminde altın çağını yaşayan ideologlardandır. Dediğim gibi, Kemalizm vardır ama sürekli hem iktidar tarafından eleştirilir hem de kendi camiasında da eleştiriler alır ama en çok kendisi, eleştirendir. Yani hiç kimsenin tezini neredeyse kabul etmez Nihal Atsız, tek başına bir ekol gibi ortaya çıkar. Atsız soyadını da kendisi belirler. Eski Türklerde henüz nam almamış erkeklerin kullandığı bir lakaptır. Adsız diye aslında. Adsız derken adsız isim almamış anlamında, kendi kendine soyisim seçer. Yeni Türkiye'den memnun olmadığını Türkiye'nin kendini bir şey sanmaması gerektiğini belirtmek için adsız ismini, isimsi kullanır. Yani “Henüz isim koyamadık.” diyor, “Ben de Nihal Atsız'ım.” diyor. Bu da eleştiri babında aldığı bir soy isimdir.

Türk tarih tezini tenkit eder mesela, beğenmez Türk tarih tezini. Orada diyor, “Üstünlüğün teminatı olarak Türk'ün biricikliğini sakınmaya çalışıyorsunuz. Tarih tezinin devlet kurma isnadını bir milli kabiliyet nişanesi sayıyorsunuz, yanlış.” diyor. Ona göre tarih boyunca tek bir Türk devletinin devamlılığı söz konusudur. “Siz niye herkesi Türk ilan ediyorsunuz?” diyerek tarih tezini sert eleştiriyor. “Herkes Türk olabilir mi ya!” diyor. “Türklük bu kadar basit mi? Siz” diyor, “Türklüğü ele ayağa düşürdünüz.” Bu yönüyle tarih tezini ve dil teorisini de eleştiriyor. Milliyetçilik genel ve muğlak bir tanımdır ona göre. “Kemalinin layığını bulması için tereddütsüz ırkçı olması lazım.” diyor. “Milliyetçilik nedir ya!” diyor, “İrkçılık dememiz lazım. İsmi de Türkçülük olarak koymamız lazım.” Milliyetçilik kavramını bile sert şekilde eleştir Nihal Atsız.

Niye bunun üzerinde duruyor biliyor musunuz? Yakın zamanda muhalefet liderlerinden bir kadın, Nihal Atsız'ı saygıyla anan tivitler de attı. Halen her yıl saygıyla anıyorlar. O yüzden es geçmememiz lazım. Gıdalarını nereden alıyorlar, onları hatırlamamız lazım. “Bu davaya neden müdahale ediliyor”u anlamak için de tarihte gizlidir, asıl gerçekler.

1944 davası, hani birazdan 1944 davası nedir onu açacağım ama erkene alayım, madem buralarda zikrediyorum. Sabahattin Ali, Nihal Atsız hakkında hakaret davası için suç duyurusunda bulunur ve Nihal Atsız, Ankara'da yargılanır, Sabahattin Ali'ye hakareten dolayı. Basit bir davadır ama o gün çok

de zenci diye tabir ettiklerine aynı anda hareket eder. Yani "Sizin yeriniz" diyor Kürtlere, "Zencilerin yanındır." Zencileri de en altta, aşağıda görür ve "Birleşmiş Milletlerden yer isteyebilirsiniz, kendinize yurt isteyebilirsiniz, yeriniz de orasıdır." der.

1966'da küçük -k ile yazdığı Kürtleri kıymıla tehdit eder. Der ki, "Kürtler mevcut nispetindeki akıllarını başlarına vermeyerek yabancı kışkırtmalara oyuncak olmakta devam ve Kürt devleti hayali ardından koşarlarsa nasipleri yeryüzünden kazınmak olacaktır. Türk ırkı oluk gibi kanı ve sayısız emeği pahasına yurt edindiği Türkiye'ye göz dikenleri ne yapabileceğini göstermiş, 1915'te Ermenileri, 1922'de Rumları bu ülkeden yok etmiştir." Cümle bire bir ona aittir, yorum değildir yani.

67'de soykırım referansını gönül rahatlığıyla tekrarlar. "Türk ırkının ayrıntı kabardığı zaman önünde durulmadığını, ırktaşları Ermenilere sorarak öğrensinler de akıllarını başlarına alsın Kürtler." der. "Dini ve milli ülkülerle toplu öldürmelerin var olabileceğini tarih göstermiştir." der. "Dini ve milli ülküleri toplu öldürmelerle varılabilir ancak." diyor. "Bir millet, ülküsüne varmak için ırmağlar gibi kan akıtır, yığınlarca can harcar. Ülküleri kanla, kılıçla, dövüşle, milli kinle varılır." 77'te ömrünün son yılında savaşsızlığın, memleketteki birçok tuhaflığın gerçek gizli sebebi olduğunu söyleyecektir. "Çoktandır" diyor, "Türkiye'de savaş yok, memleketin hali o yüzden böyle kötü."

Nihal Atsız, askerliği tek bilim dalı olarak kabul eder. "Tek bilim askerliktir." der. "Çünkü askerlik bütün bilimlerin bilimidir. Yaşamaya hak kazanmak bilimdir askerlik." der. Nihal Atsız'a göre salih olan erkek duyulu olmaktır. Türk'ü az konuşmakla, sert bakışlarla, gülme bilmemekle karakterize eder. İsmet İnönü'yü Türk devlet adamlığı örfüne yakıştıramamasının bir sebebi de vara yoğa gülmesidir. Aslında altında yatan neden İsmet İnönü'nün Kürtlüğüdür ama gülmesine takmıştır. "Bu, güldüğü için Türk değildir." demiştir. Annelikten kaytarmamak ve hafifliğe meyil etmemek kaydıyla kadının kamusal alanda var olmasına cevaz verir. İki şartla; annelikten kaytarmayacak, hafifliğe kaymayacak.

44 davasını arada anlatmış oldum, burada tekrar zikretmeyeyim. Ama en nihayetinde o dönemde Türkiye'de anti komünizm referansları yeni yeni güçlenmeye başlamışken Amerika'ya yaranabilmek Nazi yanlısı gibi görünmemek, dünyada Batı cephesinde yer alabilmek için Türkiye Cumhuriyet devleti, bu ırkçılarla biraz uğraşır gibi yapmıştır. 1950'ler sonrasında özellikle serdengeçti olarak bilinen Osman Yüksel, çıkardığı derginin adı Serdengeçti'dir, der-

gisinin adıyla anılmıştır, Osman Serdengeçti denilmiştir. Bu da dönemin popülistlerindendir. Irkçılığı, ırkçı söylemleri Anadolu çocuğu, halk çocuğu, mütevekkil, çilekeş, Anadolu köylüsü, mümin ve mütevekkil Anadolu gibi kavramlarla popüler hale getirmeye çalışır ve kitleselleştirmek için uğraşır. Tarzı da sürekli salaştır. Giyimi, kuşamı öyledir, konuşmaları öyledir. Kısa konuşur, öz konuşmaya çalışır. “Çünkü Türk’ün dertlenmeye tahammülü yoktur.” der. O yüzden uzun cümleler kurmuyormuş beyefendi, o zamanlar. 68 Mayıs’ında Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi, CKMP milletvekili adayı olarak yaptığı radyo seçim konuşmasına şu hitapla başlayacaktır: “Karşınızda Meclisin doğru mu doğru, kravatsız milletvekili Osman Yüksek Serdengeçti Bağrıyanık kardeşiniz, sizlere sesleniyor.” diye başlar. Ve şöyle der mesela bu Serdengeçti, “Bu vatani, suyun öte yanından gelenler kurtarmadı.” Suyun öte yanı Balkanlar’dır. Trakya ve Balkanlar’dır. Vatani Anadolu’nun öz çocukları kurtarmış fakat suyun öte yanından gelenler iktidarı gasp etmişti. Tek cümleyle, Türkiye’de Türklerin hakimiyetini istemektedir. Türkçüler şeklinde seçim propagandası yapar. “Türk olmayanlardan, kanı bozuklardan, sütü bozuklardan, devşirmelerden, dönmelerden bu millet çok çekmiştir.” Kast ettiği, henüz Kürtler değildir, Atatürk ve çevresidir. 69 CKMP adına yaptığı radyo konuşmasında Yüksel, milliyetçi mukaddesatçı seçmeni ürkek değil, erkek partiye oy vermeye çağırır. Demokrat Parti’yi eleştirir. “Onlar ürkek parti, biz erkek partiyiz.” der. Biz bunu bir sonra nerede göreceğiz? Tam 30 yıl sonra Milliyetçi Hareket Partisi iktidar ortağı olmasına rağmen muktedir olamayan ve 28 Şubat müdahalesiyle bertaraf edilen Refah Partisine laf atarak “başörtüsü sorununu ürkekler değil, erkekler çözer” sloganını MHP de seçim döneminde kullanacaktı.

Dediğim gibi, o yıllarda aynı zamanda anti komünizm revaçtadır ve ülkücüler de bunu ihalesini almaya en hazır olanlardandır. Anti komünizm zararını Nihal Atsız 1950’deki bir yazısında, “Moskof’un ırk düşmanımız olmasından” türetmişti. “Komünizm, her şeyden önce Moskof emperyalizmi olduğuna göre tereddütsüz tepelenmesi gerekir.” Sosyalizm de komünizmin ahmak kardeşidir Atsız’a göre. 40’ların ortasında itibaren Türkiye’de milliyetçiliğin ve resmi ideolojinin temel direği haline geldiğini söyleyebileceğimiz anti komünizm, öncelikle Moskof imgesinin dehşetle şeytanlaştırılmasına dayanırılmıştır. İkinci Dünya Savaşındaki kaypak tutumundan rahatsız olduğu Türkiye’den diplomatik bedel talep eden Sovyetler, savaşın da bitiminden kısa bir süre sonra ABD patronluğundaki kapitalist sistemle husumete girince teh-

dit haline gelmişti. Ancak Türkiye'nin milli politikasının, bu tehdidi bir ideolojik ihraç ürününe dönüştürdüğünü eklemek gerekir. Anti komünizmin soğuk savaşına iştirak şevkini, Necip Fazıl Kısakürek'in 50'lilerin ortalarında yazdığı bir yazıyla örnekleyelim. Sovyetler Birliğinde komünist iktidarı pekişmiş, beyinler yıkanmıştır Necip Fazıl'a göre. Kendi içinden yıkılması imkansızdır. Komünizm fütursuzdur oysa medeni dünya elinde atom bombası bulunduğu halde savuşturucu geçiştirici önlemlerle yetiniyor. Aciz, iktidarsız kalıyordur. Neden, neden nükleer gücü kullanarak Doğu Avrupa'da da Kore intikamının alınmadığını sorar Necip Fazıl. Necip Fazıl'ın Batıcı olduğu tek yer anti komünistliktir. Geri kalan her şeyde Batı'ya karşıdır ama komünistleri yok etme konusunda Batıcıdır. "Mümkünse" diyor, "Niye nükleer bomba kullanmıyorlar?" Ona da hayıflanır, onu da Batı'nın üstünlüğü, nedeni üstünlüğünü olarak sunar Necip Fazıl Kısakürek.

Örneğin Fethi Tevetoglu, 44 sanıklarındandır, Ankara'da yapılan o gösteri sonrası yargılananlardandır. Komünist cadı avının büyük engizisyoncusu McCarthy'in imal ettiği bir literatürünün çevrilmesine ve uyarlanmasına emek verir. Amerika'da polisler için bir McCarthyci bir cadı avı başlatılır, herkes birbirini ihbar eder. Onunla ilgili birtakım literatür, basılı belge vardır. Onu bizzat kendisi Türkçeye çevirir, yayar, yayınlanmasını sağlar. Komünizmi bir ruh hastalığı olarak sayar mesela yazılarında. Komünistlerin aşağılık şahıslarında bütün maddi ve manevi taraflarıyla bir psikopat, bir hırsız, bir fahişenin, her üçünün birleşimi şeklinde temsil edildiklerinden, bu hasta ruhlu hak ve hürriyetleri düşman kirli ve mülevves pis karışık yaratıklar, bütün sağlam hak ve hürriyetsever insanlara düşmandırlar. Sene 1950'lilerin sonu, 60'ların başı bakın. Bu propaganda Anadolu'nun köylüsüne ulaşsın diye hepsi elinden geleni yapar. Komünist böyle anlatılır halka. Sol niye Türkiye'de tutunamıyor, 60 sonrası büyümesine rağmen neden bu kadar ağır darbeler aldı? Altında yatan nedenlerden biri budur. Komünizmin mutlak kötülük olarak teşhis edilmesinin bir numunesi, milliyetçi muhafazakar Yol dergisinin 66'daki, "Neden komünist oluyorlar?" tahlilidir. Dikkat edin. Bugünkü algı operasyonlarıyla kıyaslayın. O günkü imkanlar bu kadarmış. Kesintisiz devam etmiş ama bakın, neden komünist oluyorlar? "Bazıları, cinsi arzularını serbest surette tatmini meşru gösteren ileri düşünce gözüyle bakıyorlardır. Bunlara göre Marksizm bir iktisadi sistem olmaktan ziyade bir nevi genelev felsefesidir. Türk entelektüel ve yarı aydınlarından bazılarının komünist oluşlarının bizce mühim bir sebebi de hayatta veya mesleklerinde başarı kazanamayışları ve bundan dolayı çok kuvvetli bir aşağılık duygusu hissetmeleridir. Komünizm, böylelerine

adeta bir şahsiyet kazandırır.” Dergi, öylesi aşağılık kompleksi arasında körler, topallar, veremliler, sarıcalılar da bulunduğunu belirterek komünistlik hastalığını fiziki arazlarla harmanlar.

Yol dergisinin [...] ⁹¹ bir komünistlik sebebi de Türklük eksikliğidir. “Bazıları ana baba veya evlatlarının yabancı ırklardan geldiğine inandıklarını hatta bunun bir iftihar vesilesi saydıkları Türk milletine içten bağlı değillerdir.” Komünizm, Moskof ideoloji niteliği taşıdığına dolayısıyla Türkiye'ye dönük bir istila tehdidi anlamına geldiği aşikar olduğuna göre, bu ideolojiyi benimseyenlerin Türk olamayacağı, o halde muhakkak gayri Türk ve kanı bozuk oldukları çıkarsaması, antikomünist literatürde uzun yıllar işlenir. Türkiye'nin en parlak beyinleri, en zeki gençleri, etik değerleri, ahlaki değerleri en güçlü gençleri, bu pespaye takımın iftiralara nedeniyle... Pespaye yani ahlaksızlığın dibini yaşarlar, bugün olduğu gibi. Birazdan geleceğiz günümüzde ne yaptıklarına. Türkiye'nin, Türk halkının en kıymetli evlatlarına bunları söylerler, ta ki hepsini darağacına, infazlara, işkenceyle öldürmeye götürene kadar.

Türk Milli Talebe Birliğiyle komünizm karşıtlığı üzerinden ülkücüler, ırkçılar buluşurlar. O dönem örneğin şöyle bir şey, bir konuşma yapar biri. “Karşımıza kim çıkarsa çıksın ezeceğiz ve tepeleyeceğiz. Artık kimseye ihtar da yapmayacağız. Anarşi çıkaranlara fiili mukavemette bulunmamızın zamanı gelmiştir hatta geçmektedir. Karşımıza çıkanlar, kara cübbeli ilim yobazları dahi olsalar tepeleyeceğiz. Mini etekli fahişelerin giriştikleri yürüyüşlere göz açtırmayacağız. İmanlı yumruğumuz, Allah'sız komünistlerin beyninde patlayacaktır.” Bizim attığımız bir tivitle kıyaslayın. Tekrar okumak istiyorum, çok önemli çünkü. Söyleyen de çok önemli olduğu için. Tekrar okuyayım, HDP'nin attığı tivitle kıyaslayın. “Karşımıza kim çıkarsa çıksın ezeceğiz ve tepeleyeceğiz. Artık kimseye ihtar da yapmayacağız. Anarşi çıkaranlara fiili mukavemette bulunmamızın zamanı gelmiştir hatta geçmektedir. Karşımıza çıkanlar, kara cübbeli ilim yobazları dahi olsalar tepeleyeceğiz. Mini etekli fahişelerin giriştikleri yürüyüşlere göz açtırmayacağız. İmanlı yumruğumuz, Allah'sız komünistlerin beyninde patlayacaktır.” Türkiye Cumhuriyeti devleti, sizce bunu söyleyen kişiyi ne yaptı? Tutuklayıp yargıladı, “Halkı kin, tahrik, düşmanlık, şiddet terör...” mü dedi? Yok. Önce 1996, 97'de Kültür Bakanı yaptı, 2015'de de Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı yaptı. Adı İsmail Kahraman, bu lafları edenin. Biz tutuklandığımızda bize Meclis kürsüsünden par-

⁹¹ Anlaşılmayan birkaç kelime.

mak sallayan, "Onlar terörist." diyen adam var ya, Türkiye Cumhuriyeti devleti, Milli Türk Talebe Birliği adına konuşma yapmış bu şahsı yıllar sonra bakan ve Meclis başkanı yaptı. Yargılanmadılar hiçbir zaman. Suçlanmadılar hiçbir zaman. Türkiye sosyalistlerine linç girişimleri, katliamlarından hiçbir zaman sorumlu tutulmadılar.

Mehmet Şevki Ergin'in yönetimindeki Bugün gazetesi de benzer hezeyanları sallayıp duruyordu. Bunlar sonradan Türkiye'de kıymetli insanlar oldular. Hepsi medya patronlarına, bürokratlara, büyük siyasetçilere, bakanlara dönüştüler. Daha sonra 1960'ların sonuna doğru Türkeş diye bir asker devreye girer. Bunu ilk etapta Hitler'e benzeten solculara Milli Harekat dergisi, Türkeş'i Hitler'e benzetenlere çok sert cevap verirler. Solcular der ki, "Türkeş Hitler'e benziyor." söylemiyle... CMKP'nin dergisi Milli Hareket de karşı çıkar, der ki, cevapları şöyledir; "Beyinlerine incek yumruğun Hitler'inkinden daha sert olduğunu hissettikleri zaman anlayacaklar, Türkeş'in Hitler olmadığını." Yani Hitler ne ki? Hitler demek hakaret. "Hitler çarpı beş." deseniz itiraz etmeyecekler, o yüzden karşı çıkıyorlar.

CMKP 1968'den itibaren kadrolarına komando eğitimi vermeye başlar, Türkeş'in öncülüğünde. Türkeş, CMKP'nin bir kongresinde genel başkan seçilir ve komando eğitimi vermeye başlar. Adalet Bakanı İrfan Baran, "Yeni Führer" diye tanımlar Türkeş'i. O dönem NATO üyesi ülkelerde uygulanan anti-komünist, gayri nizami harp doktrininin bir parçası olarak bütün NATO üyesi ülkelerde benzer eğitimler örgütlenmeler yapılır. ABD merkezi haber alma teşkilatı CIA'nin geliştirdiği bir doktrindir. Dost ülkelerde komünist bir işgalin gerçekleşmesi durumunda gayri nizami harp, sabotaj, suikast vesaire yürütecek bir yeraltı ilişki ağı hazırlanmasını ve askeri olarak eğitilip donatılmasını öngörür. Doktrin, bütün NATO alt üyesi, bütün Avrupa ülkelerinde komünist işgal tehlikesine karşı; sol, sosyalist hareketlerin gelişmesine karşı bir fiil tatbik edilir. Operasyonların sahadaki kadrolarını da yine her yerde neo nazi, neo faşist veya radikal milliyetçi partilerin gruplarının mensupları oluşturur. Soğuk savaş bitiminden sonra bunun İtalya'daki ayağı gladyo olarak bilinir, tasfiye edilmeye çalışılır. Türkiye'de de bilinen ismiyle kontrgerilladır, Özel Harp Dairesine bağlıdır. Daha sonra CMKP lideri Türkeş, komando kamplarının içlerini şöyle anlatır: "Komünistler, memleketi sahipsiz sanıp da sokak hakimiyeti kuramazlar. Onların anlayacağı dilden konuşacak memleketçi, milliyetçi çocuklarımız vardır. Bunun için, gençliğimizi mücadeleci yetiştiriyoruz." İlk adlandırmaları komandodur. Daha sonra bu isimlendirme tepki çekince ülkücü olarak adlandırmaya başlayacaklardır ama ülkücü ideoloji şekillenirken

az önce anlattığım o ırkçı ideolojinin üzerine militarist hareketin, militarist örgütlenmenin CIA, NATO güdümünde yerleşmesi de bu döneme denk gelir. 60'ların sonundan itibaren hızla kitleselleşen sola karşı gaflet içinde gördüğü güvenlik kuvvetlerini ikame eden, fedakar bir direniş verdiğini düşünen ülkücü hareket, bu deneyimin üzerine bir kahramanlık anlatısı kurar. Milletin bekası için verilen mücadeledeki can kayıpları, şehitlik payesiyle açıklanır. Eski Türkçülük, ülkücü harekette ideolojisinden ziyade kozmolojisiyle yaşar. Türkçülüğün imgesel repertuarı, dili, terörizmi, fanatizmi devralınmıştır. Nihal Atsız'ın yüceltilen kişiliğine hürmet beslenir ancak doktriner içerikle pek alakadar olunmaz. Atsız'ın makaleleri değil, tarihsel efsane romanları daha çok okunur.

Türkeş, seçileceği kongrede kürsüye başbuğ olarak anons edilince ismi başbuğ olarak kalır, herkes başbuğ olarak anar. 44 davası dediğimiz, ülkücülerin yargılandığı dava da Alparslan Türkeş'in askeri kariyerinde ilerlemesine engel olmaz. Türkeş, onu olağanüstü mahir ve kurmay üstü bir subay olarak tasvir edilen, ikonik bir lidere dönüştürülmek istenir. Stratejik aklı, bilgisi, kararlı yöneticilik yeteneğiyle kendisine üst rütbedekilerin bile, "komutanım" dediği biri olarak yüceltilir. Genelkurmay ve NATO görevleri, onun özel ve derin ilişkilerine vakıf olduğunu ima eder. Üst ve orta kademe MHP kadroları arasında Türkeş'in başbuğ kadar sık kullanılan adı olan albay da bu imaları taşır. Kendisi 94, 95'de anılarını anlattığı uzun gazete mülakatında, ABD'de Güney Amerikalı subaylarla beraber özel eğitim gördüğünü açıklamaktan sakınmaz. Şu kısım önemlidir çünkü bugün halen geçerlidir. Müktesebatın yanı sıra devlet içindeki derin ilişkileriyle ilgili imalar, Türkeş için, tabanı tarafından yadırganabilecek bir her tavrını ve sözünü, "bir bildiği vardır" gizemciliğiyle meşrulaştırmaya yaramıştır. Yani "Türkeş ne yaparsa yapsın tuhaf da gelse bir bildiği vardır çünkü Başbuğ'un derin ilişkileri, derin bilgileri vardır." denir. Bugün tıpkı MHP liderliğinde olduğu gibi. "Ne yaparsa yapsın bir bildiği vardır."

Buradan hemen bir gönderme yapayım, mesela kendi aralarında gerçekleştirdikleri bir infaz, Sinan Ateş cinayeti, devletin her şeyiyle hakim olduğu bir cinayet olduğu anlaşılıyor. Daha ilk saatlerinden bütün failer, ilişkiler ortaya çıkarılmıştır. Ama bir yıldır pazarlıklar sürüyor. Kim alınacak, kim verilecek? Bahçeli, uzun süre sustuktan sonra bir konuşmasında şöyle demişti, Meclis grup toplantısında, "Sinan Ateş mevzuyla ilgili bilmediğiniz şeyler var. Öğrenince mahcup olursunuz, ona göre." diyerek herkesi susturmuştu.

Çünkü “başbuğun, liderin, reisin bir bildiği vardır” denilmiş ve üstü örtülmüştür. Ve yine Kemal Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adayırken, “Sinan Ateş cina-yetini mutlaka aydınlatacağım. Meclisteki ayağı da dahil olmak üzere hepsini yargı önüne çıkarttıracağım.” diye açıklama yaptığında Devlet Bahçeli, “Ne alakası var bizimle? Ne alakası var bizim milletvekillerimizle?” dememiştir. “Tek bir evladımı bile almaya gücün yetmez.” demiştir, açıktan sahiplenmiştir. Yani, “Benim milletvekilimle nasıl alaka kurarsın?” dememiş, savunmaya geçmemiştir. “Gücün yetiyorsa gel, tek bir evladımı al.” demiştir. O da ilginçtir.

Türkeş'in bir doktrine ihtiyacı olur. Cumhuriyet Halk Partisinin altı oku vardır, kendisi de Dokuz Işık'ı yazar. Dokuz Işık'ın muhteviyatı önemli değildir, içeriğini ülkücüler çok fazla bilmez. Çok fazla derin, anlamlı da değildir. Önemli olan Dokuz Işık'ın kendisi. O kitap ülkücülerin kutsal kitabına dönüşür. Yani kitabın kendisi önemlidir, içinde ne yazıldığı değil. Dolayısıyla doktriner bir tartışma, eskisi gibi ülkücü geleneğe yürüyüp gitmez. Artık Dokuz Işık, Dokuz Işık denir. “Dokuz Işık'a bağlı olan herkes ülkücüdür.” denir ve entelektüel bir tartışma da, en azından ırkçılık üzerinden bile olsa entelektüel tartışma yürümez, orada kesilir. Dokuz Işık'ın yolundan yürüyen herkes dava arkadaşıdır, Dokuz Işık'a biat etmek yeterlidir.

Devletle ilişkileri hep netamelidir. Devletin asıl koruyucu gücü, yedek gücü olarak kendilerini konumlandırırlar. Devletin güvenlik güçleri yetersizdir; hükümet, devlet, iktidar hep yetersizdir. Onlar her zaman fedakar olarak, fedakar yedek güç olarak müdahaleye hazırdırlar. Kendilerini sürekli bu şekilde konumlandırırlar. Ama buna rağmen 1975'te Alparslan Türkeş başbakan yardımcısı olarak kısa bir süre yani 1960 darbesi sonrası cuntada yer aldıktan diyelim ki 15 yıl sonra yeniden devlete girer. Başbakan yardımcısı olarak artık yeniden devletlüdür. Egemen sınıflar ve devlet nezdinde, MHP'nin meşruiyetinin kabul görmeye başladığı yıllardır. Çünkü 60 darbesinde -oraları hızlı geçtim, aktarmayı unuttum ama- rolü vardır ve Adnan Menderes ve arkadaşlarının asılmasını durdurmaya çalıştığı için yurt dışı göreve gönderildiği söylenir. MHP'liler yıllarca bu şekilde ifade eder, anlatırlar ama asıl itirazı, darbeden sonra ordunun geri çekilip yönetimi sivil iktidara bırakmasıdır. Bunu kabul etmeyen cuntacılarla birlikte hareket eder. O dönem albay, unuttum şimdi ismini başka albayla birlikte hareket eder ve ismini unuttum, neyse, asıl şeyi askeri yönetimin sürmesidir. Ama ondan yıllar sonra başbakan yardımcısı olarak da seçimle iktidara gelir, ortak olur. Bir müddet iktidarda kalır ama o dönem devlete yayılmak, devlette güçlenmek nasip olmaz çok fazla. Yine de

her halükarda devletin içinde de olsa dışında da olsa kendini yedek güç devletin asıl sahibi olarak konumlandırırlar.

70'lerde ülkücü hareketin hedefi artık komünistler, Kürtler değil, artık doğrudan Alevilerdir. Maraş Katliamı gerçekleşir o yıllarda. Çünkü Alevileri de aynen komünistler gibi ahlaksız, sapık, dinden çıkmış olarak tariflerler ve bunu yayarlar. O kadar yoğun propaganda yaparlar ki yani insanlar, gördükleri yerde Alevi'yi öldürmek için can atarlar. Öyle bir ortamda Maraş Katliamını ülkücüler gerçekleştirir. Yine bir provokasyonlarla yaparlar bunu. 111 Alevi, Maraş'ta birkaç gün içerisinde katledilir. Onlardan önce aylarca Alevi karşıtı propaganda yapılmıştır, ortam hazırlanmıştır zaten.

12 Eylül sonrasında bütün siyasetçiler gibi MHP ve Türkş yönetim de kısa bir süre tutuklu kalır, birkaç yıl hapis yatarlar. 12 Eylül darbecileri tırnak içinde objektif olduklarını gösterebilmek için hem sağdan hem soldan insanları tutuklarlar. Göstermelik olarak sağcılara dönük yargılama yapılır. Nicel olarak, sayı olarak kıyaslanamaz bile çünkü darbe asıl sola karşıdır. Ama yine de 389 sanıklı bir Türkş davası vardır, dört buçuk yıl tutuklu kalır. Yüzlerce ülkücü işkencelerden geçer, dokuzu da idam edilir. Yine de şöyle derler ülkücüler, Türk devletinin bu muamelesine maruz kalmak ülkücü hareket üzerinde travmatik etkisi olur. Hapishanelerde solcularla beraber zorla İstiklal Marşı okuma cezasına maruz bırakılmalarına karşı Muhsin Yazıcıoğlu, "Türk'ün, Türk düşmanıyla aynı zincire vurulması büyük hakarettir." der. "Yine de devlete küsmek olmaz." derler. 12 Eylül askeri müdahalesi öncesi komünistliğe karşı zafiyet hatta gaflet içinde olan devlete, kendilerinin bilfiil sahip çıktığı savı üzerine mahkemelerde savunmalarını kurarlar. "Biz de aynı taraftayız." derler. Hatta şöyle derler, daha sonra açıklamalarında: "Biz hapishanelerdeyiz ama fikirlerimiz iktidarda." derler. Yani "Darbeciler ile biz zaten aynı hedefi, aynı amacı taşıyorduk. O nedenle hani, darbe ne yapmak istediye biz de onu yapmak istedik. Bizi niye yargılıyorsunuz?" diye, savunmalarını buradan kurmaya çalışırlar.

Ve 12 Eylül'den sonra İslam ile, Türk İslam ile orayı referans alarak yürümeye çalışırlar. Bunun kaynağı da ülkücülerin hapishanelerdeki belki de nasıl söyleyeyim, uhreviyatla tanışmalarıdır. Çünkü hapishanelerden başlayan bu akım, daha sonraki ülkücü hareketi tümüyle etkiler ve Türk İslamcılık, İslam'ın nefsinde mükemmelen yaşama şiarıyla yüceltilen bir dindarlaşımla birlikte, ideolojinin içine girmeye başlar. MHP yasaklı olduğu için MÇP kurulur. Daha sonra Büyük Birlik Partisi, MHP'den kopar. Muhsin Yazıcıoğlu 2009'da suikast şüphesiyle geçirdiği bir helikopter kazasından önce, "Bizim

tarlamızı çok önceden sürmüşlerdi.” diyerek zaten provokasyonlarda ülkücülerin nasıl kullanıldıklarına dair bir özeleştiriyeye hazır olduğunu belirtmişti ama şüpheli bir şekilde hayatını kaybetti.

1991 genel seçimlerinde parti yönetiminin çekincelerine rağmen Refah ve İslahatçı Demokrasi Partisiyle ittifak yapar MÇP. 19 milletvekiliyle Meclise girer. Böylece Türkeş, Meclisteki grubunda tepkilere rağmen DYP, SHP koalisyonunun dışarıdan istikrarlı destekçisi olur. Reel politikadaki rolünü büyültmeye başarır. Hemen bütün Meclis oylamalarında, koalisyona gayri resmi gücünü, üçüncü ortağı gibi destek verir. SHP Genel Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Murat Karayalçın 93 sonlarında “Türkeş, Türkiye'nin sibobudur.” açıklamasında bulunur. “Türkeş'in 80 öncesi tavırları olmasaydı Türkiye'de çok ağır çatışmalar yaşanabilirdi. Şovmen bir tavır sergilememesi çok önemlidir.” der. Karayalçın'a özgü değildir tabii ki bu düşünce. Örneğin o dönem, Hürriyet genel yayın yönetmenlerinden Ertuğrul Özkök'ün 94'te yazdıkları hem ibretliktir hem de dönemi ve bugünü anlamak açısından önemlidir. Mealen şöyle der Ertuğrul Özkök: “Türkeş o kadar kıymetlidir ki, ülkücüleri sokağa dökmemiştir.”⁹²

Bugün de MHP yönetimi için söylenir ya, o kadar kıymetlidir yani. Burada gözden kaçırılan veya saklanan şey şudur; tehlike potansiyeli hep vardır. Bir katliam potansiyeli hep vardır, bunu durduruyor olmak bile yüceltilir. Gözden saklanan budur. Hep vardır ama. Oradadır. Gayri meşru bir şekilde, yasa dışı bir şekilde kullanmaya hazır bir güç vardır. Bir anda katliam yapabilir, sokakları kan gölüne çevirebilir ama o kadar iyidirler ki yapmıyorlar. Potansiyel var, örgüt var, duruş orada. Bunun kendisi bile başlı başına bir siyaset yapma biçimidir. Tehditle, zorbalıkla, uygulamadan, hayata geçirmeden siyaset yapma biçimidir. Türkiye'de hep bu ıskalanır. Şu andaki güç de MHP'nin bu dava da dahil olmak üzere Kürtler üzerinde kurduğu gücün altında yatan şey, bu tehdittir. “Bak, orada. Birakalım mı? Serbest bırakalım mı? Bırakmıyorsak demek ki biz kıymetliyiz.” mesajı veriyor, sürekli kamuoyuna.

O gün de yanıltılar kamuoyunu, bugün de bu şekilde yapanlar yanıltıyorlar. Esas olan, potansiyel gücün, tehdidinin ortadan kalkmasıdır. O potansiyel güç orada durduğu müddetçe onun üzerinden siyaset yapmak, silaha şiddete dayanarak, teröre yaslanarak siyaset yapmaktır. Bizatihi kendilerinin yaptığı şeydir bu. Türkeş, Kürt meselesinde ılımlı olarak kabul edildi çünkü kendisi

⁹² Bu bölümde, Tanıl Bora'nın *Cereyanlar: Türkiye'de Siyasi İdeolojiler* adlı kitabından yararlanmıştır.

dedi ki, "Bir Kürt ne kadar Türk'se ben de o kadar Kürt'üm." dedi. Bu alışılandı. Az önce belirttiğim şey gibi. Potansiyel tehdidi tehdit olarak sunmak nasıl ulvi bir erdem olarak sunulduysa bunlar da ılımlı yaklaşımlar olarak belirtildi. Oysa Türklüğe bağlı bir Kürt'ten söz ettiler her zaman. "Onlar ne kadar Kürt'se ben de o kadar Kürt'üm, ben ne kadar Türk isem onlarda o kadar Türk'tür." Türklüğe bağlı bir Kürt tariflediler her zaman. Dün gösterdiğim duvar yazılarında vardı, "Türk'sen övün, değilsen biat et." Bunun dışında hiçbir şey kabul etmiş değiller. "Türk Kürt kardeştir, ayırım yapan kalleştir." Kürt kimliğini Türklüğe bağlayarak şartlı tanımaktır bu.

Kürt kimliğini savunanlara da ne diyorlar biliyor musunuz? "Etnik milliyetçi." Bunlar söylüyor. Geçen televizyonda rastladım, ismini de vereyim buradan hani, o rahatlıkla bize söylüyorsa biz de herhalde cevap verebiliriz buralardan, Aytun Çıray. CHP'de de siyaset yaptı, MHP'de, İYİ Parti'de şu anda tam olarak nerede bilmiyorum. Dedi ki, "HDP'liler etnik milliyetçi." dedi. "Türkiye'de etnik milliyetçi siyaset yapmak kadar tehlikeli bir şey olamaz." dedi. Türkiye'nin milliyetçi olmayan neredeyse tek siyasi hareketine, "etnik milliyetçi" diyen, "tehlikeli" diyen yani "O etnik milliyetçiliği özelliği olmasa problem değil." diyor. Neden etnik milliyetçi deniliyor biliyor musunuz? "Etnik milliyetçilik", bir aşağılama ifadesi. Yani "Milliyetçilik bile yapamıyorlar. Irkçı bile değiller." İnkelliği tariflemeye çalışıyor. Etnik. "İlkel milliyetçi" demenin başka bir yolu, "etnik milliyetçi." Bunu söyleyenler; ırkçı teorileri, ırkçı pratikleri, kafatasçı pratikleri var. Türkiye tarihi o kadar ters düz edilmiş ki, işte Aytun Çıray gibi biri çıkıp bize "etnik milliyetçi" diyebiliyor.

Ülkü Ocakları, Türk Ocakları bu dönemde güçlenmeye başlar. Yani Türkeş'in iktidarda olduğu dönemlerde. Bir şey daha yaparlar, o dönem MHP'liler, Newroz'u sahiplenirler. "Nevruz Türk bayramıdır." derler. Hatta resmi teklifte bulunurlar, Newroz'un resmi tatil olması ve resmi bayram ilan edilmesi için ama kabul edilmez. Çünkü Newroz efsanesi Kürtlerde etkilidir, politik bir anlama bürünmüştür, onu ellerinden alabilmenin yolu Türk'ün sahip çıkmasıdır diye düşünür ve "Nevruz Türk bayramıdır. Kadim Türk bayramıdır." derler ve o günden beri biliyorsunuz, mangal yakıp üstünden atlarlar. Devlet büyükleri takım elbiseleriyle ceketlerinin önünü ilikleyip.⁹³ Kimi içine düşer, kimi işte yere düşer ama en nihayetinde bu mangal üzerinden atlama faaliyetinin, "kadim Orta Asya Nevruz kültürünün parçası olduğu" gibi bir karikatüre dönüştürülür.

⁹³ Demirtaş, hafif alaycı şekilde gülümüyor.

Kürt meselesi ile Birinci Dünya Savaşı dönemindeki Ermeni meselesi arasında kurulan paralelliğin, giderek Ermeniler ile Kürtler arasında topyekun paralellik kurmayı teşvik ettiği görülür o dönemlerden itibaren. Yani artık Kürt sorunu ile Ermeniler değil, doğrudan Kürtler ile Ermeniler kıyaslanmaya başlanır. Belki daha da önemlisi, banal milliyetçilik ile ülkücülüğün kesişim alanıdır. Bu kesişim, 2000'lerde Kürt hareketinin lideri Öcalan'ın yakalanmasından sonra yaşadığı şokun ardından toparlanarak politik etkinliğini arttırdığı koşullarda büyüyen anti Kürt hüncüta belirgin bir tezahür sahası bulur. Antisemitizmi andıran bir sistematiklik arz eden anti Kürt hüncü, sosyal medya araçlarıyla imkanları genişleyen bir nefret söylemiyle yayılır. Kürtler sadece terörist ve bölücü değil, bir feodal gerilik unsuru, mafyalığa meyyal, yayıldıkları her yerde toplumsal ahlakın yozlaşmasına yol açan; müziği, yemek kültürünü, her şeyi bozan bir mikrop gibi resmedilirler. Hakaret ve ölüm, kırım fantazilerinin girila gitti bu vasatta banal lümpen milliyetçi değil, anonim ülkücülerin beyanları ve ülkücü sitelerde yazılanlar birbirine geçişlidir. Ondan sonra "bilge lider" payesi kullanılan Türkeş'in, yeniden Türkleşme yani biraz daha İslam'dan soyutlanıp yeniden Türkleşme çalışmalarını görürüz. Pop ülkücülük devreye girer. "Ya sev ya terk et." Bu, 95 yazında MHP İstanbul il örgütünün seçim kampanyasında kullandığı slogandır. Ki o dönemde ABD milliyetçiliğinin kullandığı sloganın Türkçeleşmiş halidir. Love it or leave it. Ya sev ya terk et. Yüzükten kolyeye, çıkartmadan armaya, her yere popüler kültürün bir parçası olarak, "ya sev ya terk et" sloganları arabalara, otobüslere, minibüslere, halen olduğu şekilde yapıştırılır ve doğrudan Kürt karşıtlığı üzerine kurulur bu slogan.

4 Nisan 1997. Alparıslan Türkeş hayatını kaybeder. MHP'de biraz sarsılma olur ama Devlet Bahçeli liderlik koltuğuna oturur. Kısa süre sonra DSP, ANAP ile beraber koalisyon hükümetinde yer alır. Abdullah Öcalan'ın idam infazına karşı düzenlemeye imza atar. Avrupa Birliğı ile müzakere süreçlerini destekler. O dönemde de Bahçeli övülür. Serinkanlı olmakla, ülkücülerini sokaktan çekmekle, devlet adamı gibi davranmakla övülür, durur.

15 Temmuz 2016'da Gülençilerin başını çektiğı anlaşılan bir askeri darbe teşebbüsünün bastırılmasından sonra Meral Akşener'i bu suçlamayla partiden ihraç etmeye çalışır. Arkasından, operasyonların en kirli safhalarını yürüten ve bunun hükmü olarak, ırkçı aşaağılama performansları gerçekleştiren özel hareketçi kadrolar arasındaki belirgin ülkücü varlığı, asıl önemlisi bunların ülkücü sembollerle iş görmeleriyle 90'ların tekrarı mahiyetinde tekrar konjonktürel olarak teröristlikle damgalanan, HDP binalarına, Kürt kişilere gruplara veya

onlara destek vermekle suçlanan akademisyenlerine de yönelen linç saldırılarında, ülkücüler şevkle yeniden yer almaya başlar. Sedat Peker gibi Erdoğan'a destek mitingi düzenleyerek ve hain ilan ettiklerine defalarca alenen, kanlı ifadelerle tehditler savurarak sahne alması da mafyayla dirsek temasına açıktan, aleni şekilde başladıkları sürece tekabül eder.

Aşağı yukarı böyle bir geçmişi vardır ülkücülüğün. MHP'de de siyasi, kurumsal karşılık bulan siyasi akım. Bizlerle derdi nedir, davayla derdi nedir? O zaman biraz, bi' 10 dakika 15 dakika da onu anlatıp öğlen arasından sonra dava delilleriyle ilgili bağlantı kurarak devam edeyim. Asıl kırılma, dediğim gibi, konuşmamın başlarında da belirttiği gibi 7 Haziran 2015'tir. Bahçeli birçok röportajında 15 Temmuz'da fikrimiz görüşümüz değişti dese de fikrinin değiştiği, kararını verdiği zaman 7 Haziran görünür, darbe zamanı değildir. Bu da gözden kaçırılan bir şeydir, tarih yazımında bir çarpıtmadır. Bahçeli ile Erdoğan ittifakı 15 Temmuz sonrasında değil, 7 Haziran'dan birkaç gün önce başlamıştır. Ama 7 Haziran gecesi netleşmiş, ilan edilmiştir. Nedeni darbe değildir. Bahçeli'nin, Erdoğan'ı bu kadar açıktan, aleni desteklemesinin nedeni Fethullah Gülecilerin darbe girişimi değil, Kürtlerin siyasetteki yükselmeleridir. Bunu durdurabilmek için karşılıksız, hesapsız, çıkarsız destek verdiğini ilan etmiştir. Hesapsız, çıkarsız olmadığını da birazdan anlatacağım ama kamuoyuna böyle yansıtmıştır. Tek bir madde, Kürt karşıtlığı. "Kürtlere karşı içeride, dışarıda savaşırsan seni başkan yapacağız." demiştir. Bunun ismi budur. "Başka da hiçbir şeye gerek yok." demiştir.

7 Haziran sonrasında da ortaklaştıkları yeni strateji, adım adım geliştirmek için kurdukları kumpas bu davaya kadar sirayet etmiştir. Çünkü az önce anlattığım tarihsel gelişme içerisinde, ülkücü hareket devletin yedek gücü, yan gücü, kendini asıl sahibi olarak görse de zaman zaman kullanılan gücü olarak, kullanmaya da hazır gücü olarak konumlandırmıştır. Buna da çok itirazı olmamıştır. Zaman zaman sitem etseler de "Hakkımız verilmiyor, kıymetimiz bilinmiyor." deseler de çok itirazları olmamıştır. Ama 7 Haziran sonrası, özellikle de 15 Temmuz darbe girişiminden sonra da bariz şekilde, bütün siyasi tarihlerinde ilk defa ülkücü hareket devleti ele geçirmiştir. Yüzde 10'luk oylarıyla Türkiye Cumhuriyeti devleti tarihinde ilk defa ele geçirmişlerdir. Artık yedek güç, artık manivela değillerdir. Artık bizatihi devletin sahibidirler. Kurulduklarından beri uğraş içerisinde oldukları, bir türlü başaramadıkları en yüksek oy oranına ulaştıkları yüzde 14'te bile kısa süreli iktidar ortağı bile olmadıkları, yüzde 3.5, yüzde 4.5 oylarla koalisyon ortakları oldukları sekiz, on

milletvekiliyle hükümete girmeye çalıştıkları yıllar geride kalmıştır. Ya da iktidarda olmadıkları ama özel hareket polisleri aracılığıyla veya komandolar aracılığıyla devletin yedek gücü olarak, vurucu gücü tetikçi gücü oldukları dönem geride kalmıştır. Kürt karşıtlığı üzerinden siyasal İslamcılarla vardıkları anlaşmalarla, üçüncü ortak olarak da Ergenekoncu Perinçekçilerle yaptıkları uzlaşma sonucunda devletin sahibi olmuşlardır. Yıllar sonra, 70 yıl sonra ele geçirdikleri bu fırsatı herhalde kaçırmak istemezler, herhalde ellerinden kaybetmek istemezler.

Bu iktidarın devri daim olabilmesi için Kobani kumpas davası bir, Gezi davası iki

Bu davada 18, 20 arkadaş vatan haini, terörist haksız yere yargılanıyor, kumpastr, yalandır diye MHP 70 yıldır yakaladığı bu muazzam imkanı kaybetmiş mi, Allah billah aşkına? Dolayısıyla yeri geldiğinde Anayasa takılmayacak, yeri geldiğinde Anayasa Mahkemesi dinlenmeyecek, yeri geldiğinde parlamento dinlenmeyecek, yasa takılmayacak. Her şey askıya alınacak, yeri geldiğinde. Ekmek askıya alınacak, açlığa tahammül edilecek. Yeri geldiğinde ağaç kökü yenilecek ama devlette elde ettikleri konum kaybedilmeyecek. “Reisin, başbuğün bir bildiği vardır.” diye düşünür herkes. Ne söylerse söylesin; AKP'nin, Erdoğan'ın yaptığı her şeyi dikkat edersiniz destekliyor. İşte bazı muhalifler, “Cumhur İttifakında arıza, bozuldu, bozulacak.” Öyle bir şey yok, olmayacak.

Cumhur İttifakı olarak tanımlamak da yanlıştır. Bu bir MHP iktidarındır. Hükümetin küçük ortağı Erdoğan ve AKP'dir. Devletin sahibi MHP'dir şu anda. En kritik noktalarda onlar vardır. Bakın, Yargıtay 3. Ceza Dairesini onlar tutmuş durumda. 17, 18, 20 yargıç mı var orada bilmiyorum ama beş kişilik heyet MHP tandanslıdır. Zaten MHP genel başkan yardımcılarının attığı tivitlerde Yargıtay gerekçesini görürsünüz. Önce onlar tivit atar, sonra Yargıtay gerekçeli kararında onu görürsünüz. Sadece bir 3. Daire'yi tutmakla sistemi kilitlemiş durumdalar. Anayasa Mahkemesinin bütün alt derece mahkemelelerini kilitlemiş durumdalar. HSK üyeleri aracılığıyla bütün yargıya ayar veriyorlar. İstedikleri yere istedikleri yargı mensubunu atıyorlar. Birçok adliyede resmen MHP'li mafya üyeleri terör estiriyor.

Hatırlayın, İçişleri Bakanı değiştiğinde o bir tane Ankara'da toy, tıfıl bir tane mafya liderini yere yatırdılar ya polis şefleri, hava alanına giderken. Ayhan diye biriymiş. Ne dedi polis? Sesini duyduk televizyondan. “Üstüme

basma, omzuma basma.” mı, bir şey diyordu. “Ben senin daha nerelerine basacağım.” diye öfkeyle, hınçla şey yapmaya çalışıyor, bastırmaya çalışıyor polis. Neyin öfkesi o, biliyor musunuz? Yıllardır hiçbir şey yapamamanın öfkesi. Yıllardır Süleyman Soylu ve ekibi bu sayfayı o kadar korumuş ki, o Emniyet amirlerinin artık burasına gelmiş. İçişleri Bakanı değişir değişmez bunlara yol vermiş, “Operasyon yapın.” diye. O öfkeyle yatırmış onu yere çünkü muhtemelen Ayhan denen kişi öyle şeyler çektirmiş ki bu polis amirlerine, öyle hakaretler yaptırmış ki, “Şimdi devran döndü.” diyor, “Ben senin daha nerelerine basacağım.”

Ankara Adliyesinde MHP’li avukatlar, MHP genel başkanı yardımcıları, MHP’li hukukçular neler yapıyor, neler yapmıyor oradaki avukatlar baro daha iyi bilir, biz de duyuyoruz. Meslekten hukukçuyum ben de nihayetinde. Hangi davalara nasıl müdahale ediyorlar, bunlar çok iyi biliniyor. Ne büyük rüşvetler dönüyor, ne büyük hırsızlıklar soygunlar talanlar yapılıyor bu iktidara aracılığıyla, o ayrı bir şey. Fakat en nihayetinde bu iktidarın devri daim olabilmesi için Kobani kumpas davası bir, Gezi davası iki. Bunlar çok kritiktir. Sadece bizim siyasal gücümüzden, kişisel olarak karizmamızdan, etki gücümüzden kaynaklı değil, ideolojik bir bakış açısı ve perspektiftir. Yeni Türkiye Cumhuriyetinin, İkinci Cumhuriyetin yani 15 Temmuz sonrası kurulmak istenen İkinci Cumhuriyetin ideolojik hattı bu dava vesilesiyle kurulmak isteniyor. Gezi davasında da Türklere ideolojik hat, doğrultu verilmek isteniyor; burada da Kürtlere, sosyalistlere ideolojik hat verilmek isteniyor. Dava kendi içinde o kadar karmaşık hale getirildi ama dediğim gibi; iki cümle, iki savunmadır. İdeolojik olarak da nettir. “Türk’sen övün, değilsen biat et.” Bu dava o davadır. Yeni ideolojik hat da budur. Kurulmak istenen yeni Türk devlet düzeni budur. Yani yüz yıllık acılardan, deneyimlerden sonra getirilmek istenen nokta budur. Getirebilirler. Göreceğiz. Bu bir siyasal mücadele sürecidir. Türkiye’yi o noktaya getirebilirler mi? Göreceğiz hep birlikte. Kabul etmiyor halklar, direnmiyor. Ama amaç budur.

Peki Recep Tayyip Erdoğan, AKP, yani siyasi İslamcı kanadın o tayfası neden buna razıdır? Çünkü 15 Temmuz’da, hemen öncesinde, Recep Tayyip Erdoğan gideceğini anlamıştır. İstihbarat elindedir, nettir. Ulusalçılar, Perinçekçiler, bir grup Atatürkçü subay; Fethullahçılarla darbe hazırlığındadır. Bu istihbaratı çok önceden alırlar, görünen o. Darbe komisyon tutanaklarında da bunları aşağı yukarı çözebiliyoruz, Meclisteki tartışmalardan. Koalisyon bu şekildedir. Yani Tayyip Erdoğan gidecektir. Tayyip Erdoğan’ın kurtuluşunun bir

yolu vardır, o teklif de ona yapılıdır. Denir ki, “Darbe hazırlığında olan ulusalcılar, milliyetçiler, vesaireler Fethullahçıları satacak. Onları kündeye getirecek, tuzığa düşürecek, biz seni başbakanlık sistemiyle başkan yapacağız, seni kurtaracağız. Yoksa görüyorsun, gidicisin.” Muhtemelen dosyalarını önüne koymuşlardır. Çünkü o güne kadar en sert muhalefeti yapanlardan biri Bahçeli'dir. Hırsızlık, yolsuzluk, işte Erdoğan'ın ailesinden yakınlarına kadar herkesi hedefe koyan odur. Ama birdenbire değişmesinin nedeni de bu anlattıklarımıdır.

Darbeyle ortaya çıkan tehdidi değil, darbeyle ortaya çıkan fırsatı görmüştür Bahçeli. Bu fırsatı değerlendirmiştir, ki darbe gecesi 1. Ordu Komutanı İstanbul'da “Arayın.” 1. Ordu Komutanı demiştir ki, “Bahçeli'yi arayın, benim kim olduğumu söyler size.” diye Erdoğan'a güvence verdiğini de itiraf etmiştir. Aslında güvenceler günler öncesinden verilmiştir. Öyle anlaşılıyor. Sadece, devlet bir tuzak kurmuştur, Genelkurmay'ıyla, İstihbarat'ıyla. Darbeden haberi yok görüntüsü uyandırılmıştır. Hakan Fidan o sıra Genelkurmay Başkanı'yla sohbettir, Diyanet İşleri Başkanı sonradan bilmem MİT'te yemektedir, öbürü bilmem yemektedir vesaire. Rehavet görüntüsü oluşturulmuştur. Ama önceden her şey hazırdır. Görünen o. Bu Fethullahçılar da “Hep birlikte darbe yapıyoruz.” heyecanıyla sokağa çıkınca zannetmişlerdir ki muhtemelen -yargulamalarını falan takip etmedim, çok da umurumda değil, ne dediler- zannetmişlerdir ki, Türkiye'nin bütün kasabalarında ordu tankıyla sokağa çıktı. Ama haberleri yok, bir tek kendileri çıkmışlar. Mesela Boğaz Köprüsünün bir tarafını tutmuşlar, öbür tarafını tutacak olanlar çıkmamış. Mesela Cnntürk'ü basmışlar, diğer kanalları basacaklar çıkmamış. Mesela birkaç kışladan asker çıkmış, diğerleri çıkmamış. Yani satıldıklarından haberleri yok. Kendi kendilerine, üç beş tane birlik darbe yapıyorlar.

Biz Diyarbakır'daydık. Gültan Abla iyi hatırlar. Komşuyuz, hemen bizim eve gelmişti. Değerlendirme yapıyoruz. Yani ne oluyor, bunlar gerçek mi, karikatür mü, şaka mı? Ne oluyor? Bildiri okunuyor bir televizyondan. TRT'ye gitmiş birileri. Ama şey gibi hakikaten yani bir Levent Kırca parodisi olabilir mi, “Kamera şakası.” diyebilir mi birazdan birileri? Diyarbakır'da düğün konvoyu geçiyor, işte şarkılar söyleniyor, havai fişekler atılıyor. Öyle darbe havası yok. Sokakta yok. Caddede, hiçbir yerde yok. Genel merkezle konuşuyoruz, Ankara'da patlamalar başlamış, İstanbul'un bazı yerlerinde var ama başka şehirlerden, il teşkilatlarından bilgi alıyoruz, değişik bir şey oluyor. Darbedir diye kınayacağız da sonra birileri çıkıp “Nasil yutturduk.” demesin diye temkinle yaklaşıyoruz. MYK'de tartışıyoruz, arkadaşlar bu gerçek bir darbe mi?

Bunlar kim? Tiyatro oyuncusu mu bunlar? Ne okutuyorlar böyle bir darbeyi planladılar ve arkasından OHAL ilan edip yeni rejimin inşasına başladılar. Darbeciler sahte değil, onlar gerçek. Darbe girişimcileri de tuzağa düşenler yani kast ettiğim o. “Darbe girişimi gerçek değildi, sahteydi.” demiyorum. Yoksa o kadar insan öldü, Meclisi bombaladılar. Meclisin bombalanması da muhtemelen darbenin başarısız olması için, halk desteği oluşmasın. “Ola ki birileri yanlış anlar, halk buna yanlışlıkla destek verir verir, önünü açtığım darbe yanlışlıkla başarılı olur.” diye temkinli davranılmış, parlamento da bir şekilde bombalatılmış ki, “Meclisi bombalayan kesinlikle düşmandır.” algısı uyansın. Götürüp işte özel hareket merkezini bombalıyor yani Türkiye halkının özellikle hassas olduğu şeylerden hassasiyet yaratılıp, halk desteği oluşmamasına da dikkat edilmiş gibi görünüyor. Ve Bahçeli dediğim gibi, 1940'larda, 50'lerde başlayan ülkücü hareket; öncesi 30, 40 yıl ırkçı arayışlar sonrasında 2016 yılında muradına erer ve Türkiye Cumhuriyet devletinin ilk defa sahibi olurlar. Erdoğan da artık mecburdur çünkü anlaşma budur. Kürtlerle barış yasaktır. İçeride dışarıda savaş. Gezi direnişçileriyle barış yasaktır. Sosyalistlerle savaş. Bu şartla kesintisiz, koşulsuz destek verilir.

Bu dava şahsında sürdürülmek istenen şey, yeni ırkçı devrimin inşası sürecidir. Bizim içeride tutulmamız hem fiziken, fiilen bunun önünü açmaktır hem de ideolojik olarak buna yol vermektir; muhalefeti güçsüz, takatsiz bırakmaktır. Gezi Direnişiyle Türklere, “Aman ha sokağa çıkmayın”, Kobani davasıyla Kürtlere, “Aman ha sokağa çıkmayın. Sokak terördür, bölücülüktür. İçeri giren Demirtaş da olsa Kavala da olsa yüz tane AYM, AİHM kararı da olsa çıkamaz, ona göre ha!” demiştir. Sokağın olmadığı yerdeyse faşizan rejimin inşası, dikensiz gül bahçesi kadar kolaydır. Sağ şeritte istedikleri hızda gaza basıp gidiyorlar çünkü onları durduracak ne bir tümsek var ne bir bariyer var. Faşizmin önünde engel kalmamıştır. Muhalefet dışarıda, bütün bunları okumaktan aciz, yıllardır her fırsatı heba etmek için adeta birbirleriyle yarışırken yeni rejimin adım adım nasıl kurumsallaştığının, nasıl hayata geçtiğinin de her örneğini ancak yaşamlarında görünce şoke olmaktadır. Her başına geldiği anda şoke olmaktadır. Bu son seçimin önemi bu yüzden kavranamamış, seçimde ortaya çıkan fırsatlar resmen çarçur edilmiş heba edilmiştir. Altın tepsi içinde neredeyse bunlara sunulmuştur seçim zaferi. Yüzde 65, 70'lik bir muhalif taban... Yapılan hatalar, yapılan yanlışlar nedeniyle seçimin neredeyse son bir hafta, on günde iki videoya kurban edilmiş, toplum şoka uğratıldıktan sonra sandığa götürülmüş, biraz da hile hurdayla birlikte yine yüzde 52 elde edilmiştir.

Birkaç dakika daha konuşup öğle ara vereyim. Hatanın temeli nedir? Hatanın temeli Kürt'e Kürt diyememektir, sosyaliste sosyalist diyememektir, Alevi'ye Alevi diyememektir. Muhalefetin temel hatası budur. Halen gizli, korkak, ürkek, demokrasi adı altında ilişkiler kurmaktır. O dönemin hatası da buydu. Açık, şeffaf yürütülmeli her şey. Türkiye toplumuna da her şey açıkça anlatılmalı, ürkekçe değil. Kendi hatalarınızla muhalefet olarak kendi hatalarınız da dahil, oradan başlayarak, özür dileyerek, özeleştirisi vererek, oradan başlayarak yeni ve büyük bir demokrasi blokuna, cephesine ihtiyaç varken, öyle görünüyor ki bir tek özeleştirisi veren, özür dileyen biz olduk. Biz içeridekiler, sorumluluğumuzu kabul ediyoruz da dışarıda sorumlu bulamadık henüz sorumlu. Hiçbir partiden nasıl hata yapıldığını, tahliliyle birlikte, tarihselliğiyle birlikte ortaya koyan bir şey göremedik. Bizim partide, bu konuda binlerce halk toplantısı yapıp DEM Parti olarak yoluna devam edilirken bir arayış var. Geri kalan partilerde, koltuk değişimi dışında köklü bir özeleştirisi göremiyoruz. Ya da sadece seçimin özeleştirisi değil tarihsel olarak özeleştirisiye ihtiyaç var.

İşte birkaç gündür anlatmaya çalıştıklarımızın hepsinin toplumun hafızasından silindiği bir çağı, dönemi yaşıyoruz. Gençlerimiz bırakın tarihte ne olduğunu, beş yıl önce ne olduğunu bilmiyor. Geçen yıl ne olduğunu bilmiyor, unutuyorlar. O kadar çok bilgi kirliliğiyle bombardıman ediliyor ki hafızaları ve zihinleri. Hakikati okumak konusunda çok şanssızlar. Muhalefet de bunu doğru anlamıyor, doğru sloganlaştıramıyor, doğru mottolaştıramıyor, doğru ilişki tarzı geliştiremiyor. Bugün yaşadığımız sorun, sıkıntıların temelinde bu yatıyor. Bu dava da bunun davasıdır. İki cümleden neden böylesine bir tarihsel dava çıkarılır? Bu yüzden çıkarılır. Çünkü sonuçları tarihseldir. 7 Haziran sonuçları tarihseldir. Bu davada suç olmadığını yargılayanlar da bilir yargılayanlar da bilir. Bu davada suçun oluşmayacağını herkes bilir. Ama söz konusu olan, devletin, kastettiğim, az önce anlattığım bekasıysa ki öyle tarifliyorlar, gerisi teferruattır. Kürt'ün evini başına yıkıp Kürt'ün çoluğunu çocuğunu katlederken bile duvarlara alaycı sloganlar yazarken Kürt'ün, sosyalistin siyasetçisini haksız tutuklamış, onun gözünde bunun çok bir şeyi yok ki. Devleti böyle var etmiş bu zihniyet. Böyle kurmaya çalışmış. Kafasındaki devlet budur.

Diyor ya, ilk başlarda yazıyorlar. Bunlar, bunları okuyarak büyüdüler, yetiştiriler. "Savaşırsız bir millet yozlaşır." Biz ne diyoruz? "Barış olmadan bir millet yozlaşır. Savaş çürütür. Savaş en başta gerçeği öldürür, ahlaki öldürür." diyoruz. Mesela bizim öğrendiğimiz budur. Karşı tarafta bunun tersi anlatılır.

Böyle büyümüşler. “Savaş olmazsa milletimiz çürür.” diyor. Doğru. Senin tarıfladığın millet çürür çünkü hakikati görür. Senin kurduğun o hayali millet, çakma millet çürür. Çok da güzel olur. İyi olur, yıkılır. O millet dediğimiz, halk dediğimiz hakikat bütün etik değerleriyle erdemleriyle ortaya çıkar barış dönemlerinde. Rahatsız olunan budur. Dolayısıyla, “Biz barış istiyoruz, biz barış istiyoruz.” dediğimizde karşı tarafın tüyleri diken diken oluyor. “Yahu sen beni yok etmek mi istiyorsun?” diye anlıyor. “Ne barışı ya! Savaş beni ayakta tutar, sen barış diyorsun.” diyor. Bu nedenle barış istediğimiz her konuşma suç unsurudur. Bunu inceleyen savcı, aynı ideolojiyle yetişmiş. Bir yerden kapmış onları. “Yahu barış, barış ne demek ya. Savaşan millet ayakta kalır. Bu barış istediğine göre millet düşmanı. İki kere iki, dört.” Bunların ideolojik altyapısı, temeli anlaşılmadan iki halkın, Türk ve Kürt halkının nasıl iki farklı dünya tahayyülüyle, tarih anlayışla, nasıl iki farklı acı ırmağıyla, nasıl iki farklı travmayla bugünlere geldiği anlaşılmazsa ne bu dava anlaşılabilir ne başka davalar anlaşılabilir. Ne de siyaset yapan arkadaşlarımız, her mecradan arkadaşlarımız siyaseti gerçek zemine oturtabilirler. Onlar anlaşılardan olmaz.

Bizim jargonumuz, kavramımız, kurduğumuz her şey karşı tarafla çok farklıdır çünkü 100 yıllık fark var aramızda. Bunu iki tivitte, üç mesajla bir grup konuşmasıyla falan geçiştiremiyoruz, telafi edemiyoruz, düzeltemiyoruz. Bu, sistematik bir mücadele gerektiriyor. Çok yönlü, çok araçlı, sosyal medyanın da olduğu, yaygın medyanın da olduğu; panelin, yürüyüşün, mitingin, direnişin hepsinin iç içe olduğu yani grev de olacak, grevde de direneceksin, parlamentoda da direneceksin. Ama hepsi iç içe olacak ve Türklere de Kürtlere de bunu anlatmak zorundasın. Kimler tarafından rehin alındıklarını Türklere bilmeli. Kürtler biliyor, Kürtlerin duvarına yazıldı. Kim tarafından rehin alındıklarını, imza atıldığı için Kürtler biliyor. Maraş'tan biliyor, Sivas'tan biliyor, Cizre'den biliyor, Dersim'den biliyor, Koçgiri'den biliyor, yakılan köylerden biliyor. Biliyor. Kürtler o imzayı tanıyor ama Türklere bilmiyor. Bilmeyince Türk'ü suçlamak yerine bize düşen, hepimize düşen ve yıllardır yapmaya çalıştığımız, mağdur sıfatıyla da olsa sabırla anlatmaktır. Çünkü başka çaremiz yoktur. Etik olarak başka çaremiz yoktur. Siyaseten başka çaremiz yoktur. Ya bu milletler birbirinden kıyımdan geçirecek, ki bu bir seçenek değil ya da erdemli olan, farkında olan, farkında olmayana anlatmak zorundadır. Ne kadar sürerse sürsün. Devrimci demokratın; erdemli, ahlaklı olanın görevi budur. Bunun bedelini ödüyoruz şu anda. Bilinmiyor mu biliniyor? Herkes biliyor, herkes bunun farkında. O halde biz vazgeçtiğimiz zamanda, anlatmaktan vazgeçtiğimiz anda bu iş çok uzun yıllar devam eder. Faşizm kurumşallaşır, yeri sağlamlaştırır. Belki bir yılda gidecek faşizm, 15 yıl da varlığını sürdürür. İlelebet olmayacak

yani böyle, ölene dek. Ama bizim buradaki savunmalarımız başta olmak üzere cezaevindeki duruşumuz, bizi destekleyen arkadaşlarımız, avukatlarımız, yaptığımız çalışmaların temel hedefi budur. Bu yüzden kumpas davası diyoruz. Bu yüzden tarihe, hakikate karşı açılmış sahte davalardır diyoruz. Asıl amacı hep başkadır, bu anlatmaya çalıştıklarımızdır.

Dün ilk konuşmama başlarken açtığım cümleyle bitireyim, gerçeklik hiçbir zaman görüldüğü gibi değildir. Doğada böyledir, siyasette de, sosyolojide de bu böyledir. Gerçeklik, her zaman gördüğümüz ilk andakinden farklıdır. Doğru şekilde görebilmenin yolu, bakmak değildir. O ilk gün belirttiğim ön, frontal labı doğru bilgilerle doğru hafızalarla bakmayı bilmektir. Sorgulayabilmektir. Soru sorarak bakabilmektir. Aksi takdirde, elmanın bile kırmızı rengini aslında tam göremiyorsundur. Gördüğünüzü sandığınız elma, başka bir göz tarafından öylesine farklı bir kırmızıyla görünüyordur ki, sen ömrün boyunca kırmızıyı göremeyeceksin, farkında değilsin. Gördüğün renk bile sahtedir çünkü beynin o kırmızıyı görebilecek kadar bilgiyle, kültürle, erdemle dolu değildir. Bilimsel olarak ispatlanmıştır. Yani bizim gördüğümüz bir kırmızı ile bir ırkçının gördüğü kırmızı aynı değildir, emin olun. Çünkü biz kırmızıyı elmadan değil, şirden öğrendik. Romandan, tiyatrodan, türküden, klamdan. Onlarla yoğurduk renk algımızı. İnsani değerler her birini tanımaya, anlamaya çalışarak duyguyu nasıl geliştirdiyse düşünceyi öyle geliştirdik. Maddeye, varlığa bakış açımız da farklıdır gördüğümüz de farklıdır. Herkes aynı şeyi görür gibi düşünürüz. Baktığımızda herkes aynı şeyi görüyordur yani renk, ışık. Öyle değildir. Gerçekçilik hiçbir zaman öyle değildir. Sosyolojide de siyasette de böyledir. Bütün gözler aynı şekilde bakmaz, bakamaz, bakmak zorunda değildir. Bu faşizmin iddiasıdır. Her birimiz farklıyız. Her birey kendi dünyasında özgündür, özerktir. Hikayesi de farklıdır; duygusu, düşüncesi, yaratımı, eylemi de farklıdır. Her insan kadar hayatın anlamı vardır. Kaç insan varsa halihazırda yaşayan, hayatın o kadar anlamı vardır. Hiçbir zaman, hayatlarımız bile bire bir aynı değildir. Ona biçtiğimiz değer, kafamızda kurduğumuz dünyayla orantılıdır. Biz bu davayla hayatı yeniden kıymetli, anlamlı kılmaya çalışıyoruz. Hayatın anlamını, değerini toplumumuza, sorumluluğunu aldığımız kitlelere, gelecek nesillere taşımaya gayret ediyoruz. Dolayısıyla suçsuzuz demek hukuken bir anlam ifade etmiyor olabilir. Biz tam tersine, haklıyız aynı zamanda. Bu sosyolojik ve siyaseten çok şey ifade eder. Suçsuzuz demek yetmez, biz haklıyız. Bu nedenle haklılar er geç kazanır. Bizim de sosyolojik ve siyaseten kazanacağımız gibi.

Teşekkür ediyorum, uygun görüyorsanız bir öğlen arası vermek istiyorum.

Hakikatleri tarihe not düşmek bizim borcumuzdur

Evet arkadaşlar, herkese tekrar merhaba, herkesi saygıyla selamlıyorum. Sabah bıraktığım yerden, bu defa 19. Ağır Ceza Mahkemesinde, iddianamede yer alan 31 nolu fezleke 22. Ağır Ceza Mahkemesinin de tek iddianamesi olan Kobani kumpaslarına dair birkaç söz söyleyerek devam etmek istiyorum. Sabah anlatmaya çalıştığım şey bütün bu davaların özü, esası, nedenidir. Geri kalan her şey kumpasın teferruatıdır.

Aslında gerek rehine arkadaşlarımız gerekse avukat arkadaşlarımız, kumpasın o kadar değişik boyutlarını ortaya koydular ki. Yani iddianameyi hazırlayan ve mütalaayı hazırlayan savcı, savcılık bizimle ilgili tek bir ciddi delil, tek bir ciddiye alınabilecek, hukuk dünyasında değer verilebilecek tek bir delil koyamadı ama arkadaşlarımız burada iddianamenin ne kadar da yalan olduğunu, sahte delille kumpas üzerine kurulduğunu defalarca ispatladılar. Her bir arkadaşımızın savunması aslında tek başına hepimizin ortak savunmasıdır. Kobani kumpas davasının neden yürütüldüğünün siyasi gerekçelerini de hukuki çarpıklıklarını da anlattılar.

Yani bunu, bütün bu olanları bağımsız, tarafsız bir mahkeme önünde anlatmak isterdik ama Türkiye’de bağımsız, tarafsız yargı, mahkeme olsaydı zaten bütün bu kumpaslar gerçekleşmezdi. Biz halen anlatmaya devam ediyorsak hukukun üstünlüğüne inandığımız, hukukun gereğinin yapılacağına inandığımız için falan değil. Dediğim gibi, halkımıza borcumuzdur. Hakikatleri tarihe not düşmek bizim borcumuzdur, bundan sonra söyleyeceklerim de bu eksendedir. Aksi takdirde zaten heyetiniz başından beri neyin ne olduğunu çok iyi biliyor. En azından mahkemeniz, iddianameyi kabul aşamasından beri kumpasın varlığının farkındadır. Bu kumpası derinleştirmek, son derece zayıf iddianameyi güçlendirmek, delilsiz desteksiz açılmış bir davayı kovuşturma aşamasında delillendirmek için üç dört yıldır her tarafa yazı yazıyorsunuz, delil toplamaya çalışıyorsunuz ama bir şey bulunamıyor.

Bulabildiklerinizin en iddialısı, üç dört tane iftiracıdır. Kendilerini kurtarmak için, cezaevinden çıkabilmek için belli ki pazarlık yapmışlar. Burada sorgularken de çoğu döküldü, ortaya çıktı yalanları. Bulabildiğiniz en güçlü deliller onlar, onlar da birbiriyle çelişkili beyanlarda bulundular, kendi içlerinde çelişkili beyanda bulundular. Doğruyu söyleyen, doğruyu bilen bir tek tanık sorguda şaşırmaz, karıştırmaz. Bir tane gizli tanığı biz yokken dinlediniz. Hatırlamıyorum hangisi olduğunu, ne olduğunu, niye öyle yaptınız bilmiyorum

ama ayrı bir usul uyguladınız. Açık da dinleseydiniz sizin açınızdan fark etmezdi çünkü tanıklar bu saatten sonra çıkıp deseler ki, bu iftiracılar çıkıp deseler ki, “Biz iftira attık, yalan söyledik.” diyeceksiniz ki, “İlk söyledikleriniz bizi bağlar.” Deseler ki, “Yahu biz pazarlık yaptık, bizi serbest bıraksınlar diye. ‘İftira atın.’ dediler, biz de yaptık.” deseler diyeceksiniz ki, “Yok. Bizim için, ilk söylediğiniz geçerli. Şu anda yalan söylüyorsunuz.” dersiniz. Gerekliyordu yani. Bu iki cümlelik davaya mutlaka bir kafa karışıklığı, bir kaos yaratacak, güya delil niteliğinde bir şeyler eklemek gerekliyordu. Onu da biz tutuklandıktan, Figen Başkan ile birlikte biz tutuklandıktan iki ay, dört ay, üç ay, beş ay sonra falan dosyaya soktular. Dediğim gibi, o tanıklıkların hiçbiri de gerçeği de ifade etmiyor.

Mehmet Metiner’in Kobani olaylarından sonra iki üç gün sonra yaptığı bir röportajdaki iftirasını hatırlatmıştım. Demişti ki, “Demirtaş’a Kandil’den talimat geldi.” “Gelmıştır.” demiyor “Geldi.” diyor. Yıllar sonra birileri bu bunu hatırladı. Belki fikrin patenti Mehmet Metiner’e ait değildir ama ilk onun aklına geldi bu şeytanlık. Daha sonra da ikinci Kobani tutuklamasından sonra baktılar ki, “Bu tivit tek başına bir yargılama konusu yapılamıyor, illiyet bağı kurulamıyor, hiçbir şiddet eylemiyle illiyet bağı kurulamıyor yani bunu güçlendirebilecek en etkili yol şu olabilir; bunu örgüt talimatıyla yaptılar şeklinde bir bağ kurabilirsek buradan yola çıkarak tutuklamayı ve şiddetin faili ortaya çıkan bütün zarar ziyanın sonuçlarından sorumlu tutabiliriz.” fikri ortaya atıldı bir yerlerde, bir şekilde herhalde. “Ona da nasıl yapabiliriz? Yani örgütten nasıl talimat almışlardır?” Bunun kurgusu yapıldı, bunu söyleyecek iftiracı arayışına girildi.

Resmen bir ihale duyurusu yapıldı. Ankara’da soruşturma yürüten cumhuriyet savcısı tarafından ihale duyurusu gibi bir yazı hazırlandı ve bütün savcılıklara gönderildi. Hukuki bir değeri yok belgenin ama mealen şöyleydi, siyaset diline çevirirsek veya ticaret diline çevirirsek daha doğrusu, “Ankara’da Kobani davası için tutuklu siyasetçiler için ihale açtık. Elinde bu davaya iftirada bulunabilecek itirafçısı olan varsa lütfen ihaleye girsin. İhalenin karşılığında da itirafçı serbest kalacak.” Meali buydu. Bir müddet sağa sola yazdı, birçok yerden olumsuz cevap aldı. “Elimizde buraya uygun itirafçı yok.” denildi. “Yahu hiç mi ihaleye girecek kimse yok?” diye ikinci defa yazdı, üçüncü defa yazdı savcı. Öyle ki, hani Türkiye’nin bütün itirafçıları gözden geçirildi. Sonra uygun olan iki üç tane bulundu, peş peşe. Biz tutuklandıktan iki ay, dört ay sonra falan uygun olanlar bulundu ve tanıkların anlatımından anlıyoruz, sorgularından anlıyoruz, Ankara’ya getirildiler. Savcı Ahmet Altun ile yan

yana oturdular, günlerce. Kendi anlatımları. Bu kısma artık yorum yapmıyorum, tutanaklarda var. “Kelime kelime çalıştık.” dedi. “Birlikte çalıştık. Birkaç gün sürdü, Ahmet Altun da yanımızdaydı. Bazen odadan çıkıyordu, bazen geliyordu.” dedi. “Bu şekilde bir beyan hazırladık.” dedi. Yani bunu anlatırken de son derece pişkin, rahat bir şekilde hani çok normalmiş gibi... Zannedersem bunun hukuka uygun olduğunu düşünüyordu kendisi. O nedenle çekinmeden bilgileri veriyordu.

Sonra tanıklardan iki tanesi, Merdan Rüştü Ovalıoğlu ile Kerem Gökalp, bunların Şırnak'ta aynı cezaevinde bir dönem kaldıkları, birbirlerini tanıdıkları, Merdan'ın itiraflarına rağmen serbest bırakılmadığı, Kerem Gökalp'in daha ilk andan itibaren ihaleyi kabul edip üstümüze iftira atmamakla birlikte bırakıldığını öğrenince kendisinin de bu ihaleye girmek istediğini anladık. Onlar Ankara'da da muhtemelen bir araya geldiler. Birbirlerini nasıl ikna ettiler bilmiyoruz ama şüpheli, şaibeli, tartışmalı, son derece hukuka aykırı yol ve yöntemlerle beyanlar alındı. Bu kişiler muhtemelen serbest bırakılma karşılığında ikna edildi. Mahkemenizden bu konuda defalarca talepte bulundu avukat arkadaşlarımız. “Yahu bu kişiler serbest kaldı mı kalmadı mı, bunu öğrenin, yazın.” Çünkü bir tanığın güvenilirliği açısından, beyanları karşılığında bir ödül almış mı almamış mı, serbest bırakılmış mı bırakılmamış mı, ne zaman bırakılmış, bunların dosyada olması lazım ki en azından tanığın güvenilirliği açısından bir belge daha dosyaya girmiş olsun. Bırakın bunu yapmayı, gizli tanığı gizli celsede dinleyip “Budur.” dediniz ve “Beyanları budur, soru sorma hakkınız yok. Çapraz sorgu yok, heyetin huzurunda sorgulama yok.” diyerek onu da dosyaya koymuş oldunuz. Dosyada başka delil var mı? Yok, geri kalan her şey müşteki beyanları. Polis, sivil, asker, jandarma bulabildiğiniz ne kadar müşteki beyanı varsa aleyhe olarak almaya çalıştıklarınızı yerel mahkemeler aracılığıyla buradan neyse salona gelenlerden almaya çalıştınız. Çok ilginç bir şekilde, son duruşma tutanağına tesadüfen tebliğ edildiğinde bir baktım da dosyamızın delil açısından o kadar zayıf olduğunu düşünmüş olmalısınız ki, tekrar bir dönüp bakayım da tutukluluk gerekçelerimizden birisinde, hangi mahkeme olduğunu hatırlamıyorum ama şimdi dosyadan tek tek arayıp çıkarabilmek de kolay değil, avukat arkadaşlar bulurlar. Bir yerde bir yerel mahkemede bir avukat müvekkilini savunurken demiş ki, “Müvekkilimizin 6-8 Ekim'de sokağa çıkmasının nedeni örgüt çağrısı değil, Selahattin Demirtaş'ın çağrısıdır.” Yani müvekkilini, örgüt çağrısıyla bir eylem yapmaktan, diyelim ki bir avukat refleksi, hukukçu refleksi kurtarmak için “Demirtaş'ın çağrısıyla

sokağa çıkmıştır, dolayısıyla beraatini istiyoruz.” demiş bir yerde, yanılmıyorsa. Siz bu kısmı almışsınız ve tutuklama gerekçeleri arasına koymuşsunuz. Yani sanık avukatı, “Bak bunlar, ‘Sokağa Demirtaş’ın çağrısıyla çıktık’ demişler, yeni bir delil bulduk.” diye oraya koymuşsunuz. İyi, güzel, sıkıntı yok. Yani dosya delil açısından zayıf. Bulduğunuz her delil mutlaka kıymetlidir, bir yerlere yazmanız icap eder. Fakat şunu da bir yere de yazın ki ben de bileyim, avukatlarımız da bilsin arkadaşlarımız da bilsin; bu, benim çağrıyla sokağa çıkan insanların hangi çağrıyla sokağa çıktığını da buraya yazın ki, “Şu çağrı-

Selahattin Demirtaş
@hdpdemirtas

...

17- Ey Erdoğan! Sana siyasi tarihinin en büyük fırsatı: 24 Haziran’a kadar bu tweetimin altına, Selahattin Demirtaş olarak yaptığımı iddia ettiğin "53 kişinin katledilmesi sözde talimatımı" paylaşırsan söz veriyorum, senin lehine Cumhurbaşkanlığı adaylığından çekileceğim.

ÖS 12:15 - 11 Haz 2018

siyla 6-8 Ekim’de sokağa çıktı.” denilsin ki, en azından bilelim yani, bu gençler benim hangi çağrıyla sokağa çıkmış. Onu yine yazamıyorsunuz, yazamıyorsunuz çünkü yok. Bu kumpas davasının başlamasının nedeni bu zaten.

Bakin daha önce de gösterdim, şu tivittir, tarihiyle birlikte okuyacağım.

Bu tivitim tarih 11 Haziran 2018. Bu soruşturmanın açılma tarihi ne? 11 Haziran 2018. Aynı gün. Bu tivitle aynı gün. Yani Erdoğan, bu tivitin altına benim çağrımı bulup yazamadığını görünce muhtemelen dellenmiştir. Önceki savunmalarında da söyledim. Tarzı odur, çıldırmıştır. “Nerede bunun çağrısı? Bulun, altına yazın.” Hani kendisi yazmaz da birilerine yazdırır. “Aha işte senin çağrın. Video, yazılı, görsel, sözel bir şey bulun. Tivit mivit, bir şey bulun.” Muhtemelen aradılar taradılar dediler ki, “Efendim böyle bir çağrı, Demirtaş’ın yok. İşte HDP’nin MYK tivitleri var ama o da AİHM kararı vesaire falan filan, çöktü.” “Ne demek yok?” demiştir. “Yani ben şimdi meydanlarda yalan mı söylüyorum? Bu adam değil miydi çağrı yapan? Bulun getirin, nereden bulursanız bulun.” Talimatı Ahmet Altun’a iletiler, özel olarak görevlendirilen savcı, benim 19. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılandığım duruşmanın savcısı, 11 Haziran günü yeni bir soruşturma başlattı. Halen bulabilmiş de değil benim çağrımı. Hiçbirimizin şiddet içerikli çağrısını bulabilmiş değil de. Fakat bulup bulabildiğiniz, bir avukatın duruşmada “Benim müvekkilim örgüt çağrısıyla

değil, Demirtaş çağrısıyla çıkmıştır, beraatini talep ederim.” dediği kısmına sığınmak durumunda kalmanız, dosyadaki delil durumunu zaten aşağı yukarı gösteriyor. Burada avukat arkadaşlarımız, Metin Bey başta olmak üzere defalarca, “Azmettiriciler burada da asli fail nerede?” onu sordular. Biz hangi davada yargılanan asli faillerin azmettiricisiyiz, burada asli fail olmadığına göre asli fail olmakla suçlanmadığımızı göre bir yerlerde asli fail vardır, biz de onları azmettirmişizdir. Bu azmettirme meselesi böyle soyut bir mevzu değildir ki, illaki birini azmettirmiş ve illaki somut bir suça yönlendirmiş olmalıyız, suç da gerçekleşmiş olmalı.

Yasin Börü dosyasıyla bu dosya birleştirilemedi. İstinaf da kabul etmedi. Yasin Börü dosyasında zaten yargılananların suçsuz olduğu avukatlar tarafından, medya tarafından çokça işlendi, orada da gençler kurban edilmiş. Yahu, herhangi bir yerde taş atan, bir cam kıran herhangi birinin yargılandığı dosya ile bizim dosyamız neden birleştirilmedi? Neden o asli faillerle biz aynı davada yargılanmadık? Neden asli failler hiç değilse tanık sıfatıyla burada dinlenmedi? Çünkü yok hiçbirinde. Ne mahkemenin ne savcının ne sanıkların, yargılananların bizi suçladığı yok. Asli fail dosyalarının hiçbirinde biz yokuz ama azmettirme, ana dosyada biz varız.

Azmettirmeden ceza vermeyi düşünüyorsanız asli faili bulmalısınız. Ki muhtemelen onu hukuken yapamayabilirsiniz ama diyeceksiniz ki, “Yahu, şu anda hukuk mu var? Yapıveririz canım, ne olur.” Yargıtay 3. Ceza Dairesinin tavrı ortada. Ne hukuka bakıyor ne Anayasa’ya. Olabilir, normaldir. İşin bu kısımları bizi ilgilendirmiyor, o heyet olarak sizin sorunuz. Nasıl bir karar yazacaksınız, gerekçeli kararınıza ne yazacaksınız, artık bir şeyler bulacaksınız. Yani biz size elimizden geldiğinde yardımcı olduk. Çok sayıda delil sunduk. Beraat için kararınız hazır, gerekçeniz hazır ama ceza için bu kararı kim yazacak, hangi usta hukukçu yazacak, bilemiyorum. Bu kumpası kuranlara dosyayı tevdi edin bence. Deyin ki, “Buyurun, kararı da siz yazın yani. Biz bu dosyada nasıl bir ceza yazalım? Nasıl bir gerekçe yazalım? Hangi delillere dayanalım? Mesela ara kararı alın, deyin ki, “Dosyanın Mehmet Uçum’a tevdiine, kısa kararın ve gerekçeli kararın Saray’da yazılmasına, dosya Saray’da açıldığı için gerekçeli kararın yükünün de üstümüze atılmamasına... Biz çıkmadık içinden.” Buyurun, büyük usta hukukçu Mehmet Uçumgiller çıksınlar bakalım, çıkabiliyorlar mı? Neden yapılamaz? Günlerce anlattığım gerekçelerden dolayı. Söz konusu olan, resmi ideolojiye biat etmemekse hukuk, kanun, yasa, ahlak, etik, vicdan her şey bertaraf edilebilir. Bu herkesin gözünün içine

alenen bakılarak yapılır, bunu kabul edenlerin hepsine Türk denir, resmi ideolojik Türk ırkçı denir, kabul etmeyenlere de düşman denir. Toplum da bu mesajı aldığı için, yüz yıldır sürekli bu mesajı aldığı için boynunu büker, kabul eder. Kimi sevinçten kimi mecburiyetten. Çünkü mesajı alır, devlet şunu demiş olur, “Ben buna terörist diyorsam teröristtir, düşman diyorsam düşmandır. Bunun aksini iddia eden de benim düşmanımdır.” Verilen mesajın kodlarında, genlerinde bu vardır. Bu mesaj Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarınca çok net alınır. Okuma yazması olmayanından profesöründen, orta sınıfına, burjuvasına kadar bütün katmanlarda, eğitim durumuna bakılmaksızın. Türkiye Cumhuriyeti devleti kendi vatandaşını bu şekilde kodlamıştır. Nasıl kodlamıştır? Milli eğitim yoluyla, askerlik yoluyla. Askere alınan her yurttaş, her erkek bu tedrisattan geçirilir. Orada önce devletin gücü, ideolojisi, beklentisi, emir komuta zinciri, hepsi oradan fiilen hem teorik olarak anlatılır hem hizaya çekilmeye çalışılır insanlar.

Benim adım Selahattin Demirtaş, daha çok duyacaksınız

Bir askerlik anısı olarak değil ama doğrudan davanın ideolojik boyutunu ilgilendirdiği için kısaca değinmek istiyorum. 2006 yılında İstanbul Hasdal ilçesinde üniversite mezunu olarak beş ay kısa dönem askerlik yaptım. İnsan Hakları Derneği Diyarbakır Şube Başkanıydım o sırada. Az çok ismim biliniyordu ama dosyam zaten benden önce gitmişti. Hasdal, çoğu Türk gençlerinden oluşan cezaevinde yatmış, çıkmış kişilerin de olduğu bir sürgün yeri idi. Yani sürgün diye tabir edilen bir kışlada askerlik yaptırdılar bana. Askerliğin beş ay bitmek üzereyken benimle yaşıt olan -33 yaşındaydım ben- benimle yaşıt olan bir komutan -rütbesini söylemeyeyim ifşa etmemek için- artık bitiriyoruz yani bir hafta falan kalmış, bütün askerleri garaj denilen yerde, geniş meydana halka şeklinde topladı. Çok uzak tabii, geniş bir halka, ortaya da bir masa koymuştu, plastik masa sandalye. Ben de o sırada alayın hukuk bürosunda görev yapmıştım. Diyarbakır’daki bir davam nedeniyle savunmam alınmak istenmiş. Hasdal’da olduğum bilindiği için, tespit edildiği için oraya yazı yazılmış. Onun için çağırdılar, gittim. Ben dönünce savunmamı yapacağım diye tutanak tuttular, gönderdiler.

Yargılandığım dava tabii Kürt sorununa ilişkindi, İHD şube başkanı olarak yaptığım konuşmalara ilişkindi. Döndüğümde komutan hazırlığı yapmış, beni karşısına aldı. Askerlik yapanlar bilir, komutanın karşısına gidince mecburen esas duruşa geçiyorsun, on saniye sonra “rahat” diyor, ne söyleyecekse

o zaman söylüyor. "Rahat" demedi. 45 dakikaya yakın, o sandalyede oturmuş, beni karşısında esas duruşta tehdit etti. "Bak!" dedi, "Burada kısa sürede Türk'ün gücünü gördün, devletin gücünü gördün." Mealen söylüyorum. "Herhalde bir şeyler anlamışsındır artık, herhalde. Askerliğin bitince bu işlere bulaşma." Bu işler dediği de avukatım, İnsan Hakları Derneği şube başkanıyım. "Bu senin için bir fırsattır. Ben vakti zaman Batman'da görev yaptım, faili meçhul dönemlerde. Ne dediğimi iyi anlarsın." dedi. "Unutma burayı. Etrafına bak." dedi. "Şu askeri araçlara. Yaşıtız." dedi. O da 33 yaşında, ben de 33 yaşındayım. Onda bir komutan rütbesi var, bende bir çavuş rütbesi. Takımışlar, üniversite mezunu olduğum için.

Hiç unutmam, duymuyor tabii askerler. Dedim ki, "Bana iyi bak, benim adım Selahattin Demirtaş. Sen de bu ismi unutma. Daha çok duyacaksın ismimi." Şimdi savunmamı duyuyorsa hatırlar o anları, o günleri. "Ben burayı unutmam ama sen de benim ismimi unutma." Neye uğradığını şaşırır. Bir şey de diyemiyor. Fakat askerliğin Türkiye'deki temel mantığını kendince bana anlatmaya çalıştı yani. "Biz burada hizalanmayı getiririz, esas duruşa geçiririz, Türk'ün gücünü gösteririz, bunu unutma."

Unutmadım. Kendi ismimi de unutturmadım. Bir yıl sonra milletvekili, grup başkanvekili oldum ve o günden beri siyasetteyim. Türkiye Cumhuriyeti devleti, kendi oluşturduğu bütün kurum ve kuruluşlarla resmi ideolojiyi zorla severek, isteyerek nasıl, hangi yöntemle başarılı oluyorsa onu kendi yurttaşlarına dayatır, etnik kimliğine bakmaksızın; inancına, düşüncesine bakmaksızın dayatır. "Bunu kabul edeceksin" der. Bunu kabul etmeyenler işte bütün yüzyıl boyunca vatan haini, terörist olarak damgalandılar.

Bugün Kobani vesilesiyle bizim suçlanıyor olmamızın altında yatan biricik neden budur. Yok etmek, kendisi gibi olmayı yok etmek. Bu kumpasların bu kadar aleni, açık yapılmasının ve toplumun da bunu, en azından bir kısmının hoşgörüsüyle karşıyor olmasının altında yatan şey budur. Resmi ideolojiyle beyinler iğdiş edilmiştir. Ahlaken çökertilmiştir, ideolojik olarak çökertilmiştir. Bu toplumun rehabilite edilmesi lazım. Onun yolu da güçlü, radikal bir demokrasidir, güçlü bir barıştır. Yıllar sürer rehabilitasyon. Bu travmalardan çıkması, hakikate ulaşması, anlaması, kavraması yıllar sürer. Okullarda tarih diye, bilim diye okutulan ideolojik safsataların hepsinden kurtulmak için 15 yıl, okuldan sonra en az 15 yıl başka şeyler okumanız lazım. Çünkü okulun, Milli Eğitim'in size kazandırdığı cehaletten kurtulmanın tek yolu alternatif okumalardır. O okumaları yapmadan Türkiye'de hakikate ulaşamıyorsunuz.

Kobani meselesi de böyledir. Herkes hakikati bilir ama bir grup, ahlaken, moral olarak zaten çöküntüye uğradığı için devletin bunu normal olarak yapması gerektiği, bunun devletin normal faaliyeti olduğuna inanıyor. Yalan, kumpas, iftira, haksız yere içeride tutma, sürgün etme, işkence hatta yeri geldiğinde katliam, infaz... Bunlar normaldir. Öğleden önceki konuşmamda anlattım. "Savaş olmadan bir millet var olamaz." diyen bir zihniyet, şu anda yargıyı önemli ölçüde yönetiyor, yürütüyor. Buna inanıyor. Barış onun için tehdit, tehlikedir. Kobani meselesinde ne söylesek, hangi delili ortaya koysak bu bahsettiğimiz mermer duvara çarpıp geri dönüyor. Bu duruşma salonu için söylüyorum, toplum için söylemiyorum. Toplumun çoğu Kürtlerin kim olduğunu, ne olduğunu bilmez. Okuyup yazmış olanlar, alternatif tarihi bilenler, mücadele geleneğinden gelenler, Türkiye sosyalistleri iyi bilirler, tarihten beri iyi bilirler de ama Türk toplumunun geneli bilmez bunu. En demokrasi şöyle savunur kendisini; "Yahu bizim de kapıcımız Kürt kardeşim. Biz sorun yaşamıyoruz. Benim de Kürt arkadaşım var. Bizim bakkal da Kürt'tür. Bizim Kürt gelinimiz, damadımız var." Ortalama bir demokratın Kürtlükle ileri seviye teması budur, bu kadar tanıyor. Tanımak için de uğraşmıyor, çaba da sarf etmiyor. Bu ülkede Kürtleri yargılayan hakimler Kürtlerin tarihini bilmiyor. Trajedisini bilmiyor. Acısını, sosyopsikolojik durumunu bilmiyor.

Halen ülkenin Kürdistan bölgesi sürgün bölgesidir. Mesela sokakta birbirini tehdit edenler, bir memuru tehdit edenler diyelim ki, hiç şöyle bir tehditte bulunuyor mu, "Seni Antalya'ya sürerim." diyor mu? "Seni Çukurca'ya sürerim." diyor. "Hakkari'ye, Şırnak'a sürerim seni." diyor. Yüz yıldır bunu söylüyor, halen bunu söylüyor. Hiç, "Seni Bodrum'a, Marmaris'e, Kemer'e sürerim. Datça'ya seni sürerim." diyeni duydun mu? "İstanbul'a, Ankara'ya seni sürerim." Ama Kürdistan sürgün yeri, ötekidir. Başka bir yerdir. Bunu bilirler. Orası Kürt'tür, bunu bilirler. Kabul etmeye gelince de kabul etmezler. Oraya giden memur, çoğu zaman halkla tanıştıktan, orada hakikati, gerçeği gördükten sonra dönmek istemek o ayrı mesele de oradaki insanlıkla karşılaşınca dönmek istemez de, ama çoğu ağlaya ağlaya gider, hüznüyle. Geri dönerken yine ağlaya ağlaya ve orayı bırakmak zorunda, komşularını bırakmak zorunda olduğu için ağlaya ağlaya döner. Kürt gerçekliğinden bu kadar uzaktır Türkiye toplumu, Türkiye aydını. Türk aydınının en büyük trajedisidir. Kendi ülkesinin halkını bilmez, tanımaz.

Bizi yargılayanlar da bilmez. Spesifik olarak sizden söz etmiyorum ama Türkiye'de Kürtleri yargılayanlar genelde bilmezler. O nedenle bunları anlatmak istiyoruz ki nasıl iki farklı sosyolojiden, nasıl iki farklı nehirden akarak

bugünlere geldik ve neden sizin bizi yargılama hakkınız yok? Teknik, hukuki açıdan demiyorum, tarihsel açıdan yok. Mazlum, mağdur olan neden biziz? Ezilen neden biziz ve haklı olan neden biziz? Kobani davası dahil, bu iddia-name dahil neden bize karşı haksızlık yapılıyor, onu netleştirmeye çalışıyoruz. Kürtlerin gönlü bugün Türkiye'nin her yerinde barış, kardeşlik içinde yaşamaktan yana atar ama Kürdistan anavatanıdır, Kürtler kendi gönlünden bunu çıkaramaz. Çıkaramaz. Anavatanını söküp atamazsın. Bu bir yargının, cezanın, bir kanunun yapabileceği bir iş değil. Bu bir hakikattir.

Kürdistan dediğimiz Hakkari'den, Şırnak'tan ibaret değildir. Hewlêr de vardır, Kamışlo da vardır, Mahabad da vardır. Burası bizim anavatanımızdır. Biz orayı yok saydığımızda, yok kabul ettiğimizde yok olmuyor. Kimse burayı yok etmeye kalktığında da yok olmuyor. Bizim hayallerimizle ilgilidir bu mevzu. Bizim sevgimizle, aşkımızla, şiiirimizle, rüyalarımızla ilgilidir. Romanımızla, türkümüzle, halayımızla, taziyelerimizle ilgili. Bundan vazgeçtiğiniz zaman bunları ne yapacaksınız? Bunları nereye koyacaksınız? Bizi insan yapan bütün değerleri inkar etmiş oluruz, yok etmiş oluruz. O nedenle Kürt ve Kürdistan gerçeğini inkar, insanı inkardır. Herhangi bir insanın dilini, vatanını inkar, insanı inkardır, insanın onuruna saldırıdır. Kürt halkının kendine ait Kürt milleti olarak bir tarihi vardır, bunu inkar insanın onurunu inkardır. Bunu kabul ettiğimiz zaman biz kendimizi onursuz gibi hissederiz. Birbirimizin yüzüne bakamayız Kürtler olarak. Sizin de yüzünüze bakamam. Bunu inkar etmiş birinin yalancı, riyakar olduğunu çok iyi bilirsiniz, bilmeniz lazım. Zaten kıymeti harbiyesi yoktur, o tür Kürtlerin devlet nezdinde. Kullanır kullanır, bir kenara atarlar. Başka biri, dünyanın herhangi bir yerinde kendi kimliğini inkar eden biriyle karşılaşsak kendimizden utanıyoruz. Düşürülmüş, aşağılanmış bir kişilik olarak görüyoruz. Yani bir siyahi kendi siyahiliğinden utanırsa, kendi kimliğinden utanırsa beyaz olmaya çalışırsa biz üzülmüyoruz, utanç duyuyoruz değil mi? Bir Türk, Kürt'e bunu dayatıyor. Bize zorla, "Siz Türk'sünüz anavatanınız Türkistan'dır." dersek ortaya çıkacak insan tipolojisinden ne elde edebilir? Köle lazım size demek ki, vatandaş değil. Çünkü oradan ancak köle çıkar.

Bu dava vesilesiyle bizi köleleştirmek isteyenlere biz, "Hayır, biz özgür insanlarız." diyoruz. Bizim bir vatanımız var, bir milli marşımız var. Kaç Türk biliyor bunu? Öyle ne dedikleri gibi ne PKK ile terörle bağlantı bile kuramazsınız, ki kursanız da şeyi değişmez ayrı mesela ama Yunus Rauf Dildar, Kürt milli marşının yazarıdır, genç bir avukattır, 30 yaşında öldürülmüştür. Siyasi aktivist, şairdir. Koysançak'ta doğmuştur, Ranya ve Erbil'de ilk öğretim ve orta

öğrenimini orada tamamladıktan sonra Bağdat Hukuk Fakültesini okumuş, İran cezaevlerinde işkence görmüş. Orada yazdığı şiir, Ey Reqib şiiri Mahabad Kürt Cumhuriyeti tarafından Kürt milli marşı olarak kabul edilmiş. Kürtlerin çoğu bunu bir milli marş olarak kabul eder. Biz bir ulusuz çünkü. Vatanımız var, marşımız var, Kürdistan Federal Bölgesi diye resmi, anayasal devletimiz var Kürtlerin. İran'da iyi kötü Kürdistan Eyaleti var. Yahu Türkiye Cumhuriyeti devletinin sınırlarına bir bakın, Allah billah aşkına. Ardahan'dan aşağıya doğru Çukurca Şemdinli'ye, oradan güneyden ilerleyin, Botan hattından Şırnak, Cizre, Silopi, bütün Güney Suriye sınırı boyunca o -L harfini bir düşünün. Yahu o -L harfinin bu tarafında, Türkiye tarafında, orası Kürdistan, orası Kürdistan, orası Kürdistan, bu tarafta bir çakıl taşı bile kalmadı mı sınırlar çizilirken? Kürt'ün vatani Kasr-ı Şirin Antlaşmasıyla Persler ile Osmanlı arasında bölünürken bu tarafta tek bir çakıl taşı bile mi kalmadı yani? Milimetrik ölçtüler, Kürtlerin, Kürdistan'ın tamamı o tarafta mı kaldı? Irak ile Suriye ile sınır çizerken Sykes Picot, Fransızlar ve İngilizler nasıl bir hesap yaptılar ki, öylesine milimetrik sınır çizdiler? Allah billah aşkına bir tane otumuz da mı bu tarafta, Türkiye'de kalmadı? O -L harfinin o tarafı Kürdistan da bu taraftaki coğrafyanın hepsi ne zaman Türk'ün ana yurdu oldu? Bu tarihi çarpıtmayı nasıl kabul edebiliriz? Kürdistan'ın en büyük parçası burada kaldı.

Nasıl düzeltergeçiz bu gidişatı, bu çarpıklıkları? Irkçı faşizan hezeyanlara nasıl boyun eğebiliriz? Biz nasıl bunlara "Evet doğrudur, bunların hepsi hakikattir." diyebiliriz. Neredeyse iki yüz yıldır Kürtler buna itiraz ediyor, isyan ediyor; yazıyla, şiirle, silahla, siyasetle. Kullandıkları her yöntem terörist olarak kabul ediliyor. Musa Anter bir Kimil şiiri yazdı diye 1949'da, şiirden dolayı terörist oldu. Zaten o 49'lar davasını tetikleyen de Kimil şiiri oldu. Bir Türkçe yazı. "Türkiye Kürtleri" diye altına Türkçe yazının altına bunu yazmaları, yargılanmalarına neden oldu. Tarih karşısında kim suçlu olabilir? En büyük coğrafyacılar, bırakın tarihçileri coğrafyacılar, harita mühendisleri Allah billah aşkına gitsinler, bana Silopi, Cizre'den şöyle Şırnak, Hakkari'den Cudi, Gabar üzerinden bir Şemzinan'a kadar Çukurca'ya kadar haritayı bize bi' anlatsınlar ya. Nasıl çizildi de bu harita, Kürdistan hep orada kaldı? Bak orası resmen Kürdistan. Irak anayasasında "Kürdistan Federal Bölgesi" yazıyor. İran anayasasında "Kürdistan Eyaleti" yazıyor. Rojava resmen Kürdistan olarak tanımlanmıyor ama fiilen Rojava bölgesi olarak ismen bile Rojava'dır yani batıdır, batı. Kürt dilinde batı demek, Batı Kürdistan yani Rojava bölgesi deniliyor. Peki dünyanın hangi usta haritacıları, coğrafyacıları bu kadar mükemmel bir çizim yaptılar da Kürdistan'ın bir böceği bile Türkiye'de kalmadı, o tarafta

kaldı. Bir metre bile Kürdistan yok mu burada ya? O bir metre varsa biz o bir metreyi savunalım, biz o bir metreye Kürdistan diyelim. Bir metrekafe bile yok mu? Bir ağacımız bile yok mu? Bir meşe ağacımız da mı yok, Türkiye'nin sınırları içerisinde? Nasıl inkar edilebilir bu?

Kobani de Kürdistan'ın bir kasabasıdır, sınırının öte tarafında kaldığı için düşman olarak göremez kimse. Vatandaşı olduğumuz Türkiye Cumhuriyeti devleti de göremez. Oranın IŞİD barbarlarınca işgal edilmesine, katliam yapılmasına, ki yakın zamanda arkadaşlarımız anlattı, ondan kısa süre önce Şengal'de, Musul'da çok acı trajedilerle sonuçlanan Ezidi katliamı, tecavüzler yaşanmış, arkasından IŞİD Kobani'ye yürümüş, kuşatmış. Buradan baktığınızda siz başka bir şey görüyor olabilirsiniz ama biz kardeşlerimizi görüyoruz orada. Biz kardeşlerimiz orada IŞİD tehdidi altındayken burada davul zurna çalıp, halay çekip keyif yapamayız. IŞİD'in saldırılarına karşı bizim dünyayı duyarlı kılmamız lazımdı. Korkulan veya tehdit olarak görülen budur. Çünkü Türkiye toplumu şu soruyu sorsun istemiyorlar, yani bahsettiğim o eğitim müfredatından, askerlik eğitiminden geçmiş ortalama bir Türk şunu sormasın; "Yahu Kobani Kürdistan ise Kürdistan'ın bir şehriyse bir Kürt şehriyse tam bitişiğindeki Suruç nedir? Yahu oradakiler de Kürt müdür?"

Birçok insan, bak Türkiye'deki birçok insan, Rojava'ya IŞİD'in saldırısıyla birlikte orada Kürtlerin yaşadığını öğrendi. Bilmiyor çünkü tarih kitabında yok, ders kitabında yok. Onu da unutturmak için ne yaptılar biliyor musunuz ya da ne yapmaya çalışıyorlar? "Ayn-el Arab" diyorlar Kobani'ye. Arap çeşmesi, Ayn-el Arab. Yok Ay-el Türk, Türk çeşmesi. Niye direkt öyle yapmıyorsunuz? Araplara niye veriyorsunuz? Yahu Arapların da olabilir, problem değil ama tarihi bir kasaba değil ki orası. Yüzyıllarca geçmişe dayanan bir kültür merkezi değil ki. Kobani ismi bile "company"den geliyor, "company." Bir İngiliz petrol şirketinin oradaki tesislerinden kaynaklı. İlk orada petrol tesisleri kuruyorlar, bilmem ne company diye. Kürtler oraya "company, company" diye diye Kobani oluyor.⁹⁴ Tarihsel bir yer de değil öyle ama Kobani direnişiyle birlikte dünya gündemine geliyor, tarihselleşiyor. Orası Ayn-el Arab olsa ne olur, Ayn-el Türk olsa ne olur?

Peki aynı duyguyu Bakü için hissetmek nedir? Bakü. İşte Ermenistan Azerbaycan savaşında Türkiye'deki şeyleri hatırlayalım. Herkes mecburen savaşın tarafı. Mecburen çünkü devletimiz öyle buyuruyor, savaşın mecburen tarafı.

⁹⁴ İngilizcede şirket anlamına gelen "company" sesi zamanla değişmişerek Kobani oluyor.

Barış istemek zaten vatan hainliği ve tabii ki Azeri tarafı, Türk tarafı. Ne yapılması gerekiyor, "Türkiye tek yürek, gardaşa tam destek." "Ermenistan haydut devlet, işgal bitsin." Manşetler. "Sahada da yanınızdayız. Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu." Onlarca manşet, haber. Peki bunlardan bir tanesi Türkiye Cumhuriyetinin değerli yurttaşları, kardeşlerimiz, bin yıllık kardeşlerimiz niye Kobani için atmazlar ve niye Kobani için bir tivit atabilmiş, elinden en fazla bu gelmiş onların partisini bu kadar ağır suçlamaya tabi tutarlar? Azerbaycan Türkleri için İHA, SİHA gönderen Türkiye, Kobani için tivit atmış Kürtleri niye katil terörist ilan eder? Aslolan eşit yurttaşlıksa ben de yurttaşım, vergimi veriyorum. Anlattım, askerliği de yaptım. Herkesten çok vergi veriyoruz hem de. Vergi kaçırmıyoruz da. Maaş aldığımız için maaşta kesinti oluyor, alışveriş yaparken de KDV ödüyoruz tıkr tıkr. Şirketlerden de çok ödüyoruz. Türk milliyetçilerinden bile çok vergi ödüyoruz, Türkiye Cumhuriyeti devletine. Peki niye benim halkımın, Kürdistan'ın bir parçasına IŞİD vahşeti barbarca saldırırken benim mensubu olduğum, vergi verdiğim devlet Azerbaycan'a gösterdiği ilginin milyonda birini göstermez? Bunu eleştirdik diye veya en azından kendi imkanlarımızla bir duyarlılık oluşturmaya çalıştık diye niye bizi katil, terörist olarak suçlar?

Günlerdir onun nedenini anlatıyorum işte. Türk ırkçı hezeyanlarından başka bir şey değildir. Bana Azerbaycan ile nasıl tek millet, iki devlet olduğumuzu izah edebilen her Türk'e şapka çıkarırım. Ama Anayasa'ya göre, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre izah edecek. Ve nasıl Kürdistan Federal Bölgesiyle ya da Kobani ile tek millet iki devlet olamadığımızı da izah etmesini isterim. Madem Türk vatandaşdır, Anayasa'nın 66. maddesine göre Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes Türk'tür. Madem Türk budur, sadece bunlara Türk deniliyor, vatandaş olmayan hiç kimse Türk değildir. O zaman Azeriler de değildir, Almanya'daki Türk vatandaşlığından çıkmış Türkler de değildir, Bulgaristan'daki Türkler de değildir. Değildir, değildir. Biri vatandaşlıktan çıktı mı Türklükten de çıkmış olur, Anayasa öyle diyor. Yok eğer Azerbaycan'daki Türkler kardeşimizse Kobani'deki Kürtler niye kardeşimiz değil? Onu da bize izah etsinler. Çarpıklığın sonucu geldiğimiz nokta da bu trajedilerdir işte. O gün yaptığımız açıklamalarda işte 6 Ekim, 7 Ekim, ondan önceki günlerde yaptığımız açıklamaların tamamında bu çağrıyı yapmışız. Tamamıyla yaptığımız çağrı bunlardan ibaret. Yani demişiz ki, çözüm süreci de var o sıralar devam ediyor, demişiz ki, "Yahu bu, Türkiye için tarihi bir fırsat ya. Yüz yılı aşkın bir süredir Kürt halkının duyguları kırıldı, Türkiye Cumhuriyeti

devleti doğru yaklaşmadı ama bu tarihi bir fırsat. Bak, Türkiye Kobani'ye yardım ederse bambaşka bir hava oluşacak artık. Yani Kürtler, Türkiye Cumhuriyeti devletine artık başka gözle bakacaklar. Çok olumlu bir şey olacak, çok. Muhteşem bir şey olacak." Açıklamalarım var, arkadaşlarım bulursa belki okurum.

"Türkiye yardım etsin, Kobani düşse de sonuçları itibarıyla ağır bir travma oluşmaz." demiştim. "Yeter ki Türkiye yardım etsin. Silah göndermesine bile gerek yok, silahlı müdahaleye gerek yok ya. Türkiye yardım ettiğini, Azerbaycan gibi içi yandığını hissettirsin." Fakat ne yapıyorlardı? Sınır boyuna gitmiş olan, Suruç'ta IŞİD katliamını, IŞİD'cileri canlı gözlerle izleyen Kürtlere gaz atıyordu bu devlet, gaz atıyordu. "Dağın buradan. Burada destek gösterisi bile yapamazsınız, dağın buradan." Devlet içinde kimi yetkililer yardım edilmesi taraftarıydı, kimi yetkililer insani yardım gönderilmesinin önünü açıyordu. Bir gün gidiyordu, ikinci gün yasaklanıyordu. Beş saat kamyon gidiyordu, üç saat sınır kapanıyordu. Fakat en nihayetinde tarihi bir fırsat yani dostluğun, kardeşliğin, barışın, ulvi duygular üzerine inşa edilebilecek bir fırsat heba edildi. Bunu bir kenara bırakın, oradan korkunç bir kırılma çıktı, korkunç bir kırılma çıktı, halen toparlanamıyor. Çünkü halen ismine Kobani davası denilen davada o halkın siyasetçileri, dostları yargılanıyor, o kırılma her gün derinleşiyor. Her Kürt bunu yüreğinde hissediyor. Bak iddia ediyorum.

AKP'li Kürtler avukatlarla bana haber gönderiyorlar. Bildiğin, bilinen AKP'li Kürtler yani. "Savunmasını saygıyla karşılıyoruz, duruşunun önünde saygıyla eğiliyoruz." Çünkü hepsi farkında ki, hepsinin onuru kırılmış, bir yerden telafi edilmesi lazım, bunu hissediyorlar. Bu kırılmayı yaratan da bizim duruşumuz değil, bize yapılanlardır. Bu kırılmayı yaratanlar, Türkiye Cumhuriyeti devleti adına politika yürütenlerdir. Bu yargılama da onun başka bir parçasıdır. Türk aydınına düşen bunları anlamak, anlatmaktır. Şaşırmak değildir. Türk aydını Kemalist olabilir, sosyalist olabilir, muhafazakar olabilir. Şunu cesursa düşünmeli, tartışmalı ve kendi halkına anlatmalıdır, "Arkadaş, bu ülkede bir Kürt ve Kürdistan gerçeği var. Bir ulus var. Bunların bir dili, tarihi var. Biz, yüz yıldır görmezden geldik ama bu ne aydın ahlakına sığar ne insan ahlakına sığar." Bizim değil, onların anlatması lazım. Biz bu mahkeme salonlarında anlatıyoruz, onların kendi medyalarında, konferans salonlarında anlatması lazım. Başka türlü sorun çözülmüyor çünkü. Kürt aydınına da düşen, her bir parçada, Kürdistan'ın dört bir parçasında birlik ruhunu canlandıracak entelektüel çalışma yapmaktır. Kürt aydınına düşen, politikalar arasında kutuplaşmak, düşmanlaştırmaya hizmet etmek değildir. Bunların hepsine

dikkat etmesi lazım. Kürt sorununun çözümünde en önemli mihenk taşı, Kürtlerin birliğidir. Kürtler birlik oldukları müddetçe muhatapları tarafından ciddiye alınır, sorunun çözümü kolaylaşır, bu çekilen acılan son bulur. Ama kendi içinde parçalanmışlık, bölünmüşlük, hiç kimseye yaramaz. Biz bu dava vesilesiyle, Türkiye Cumhuriyeti devletine, hükümetine bu mesajları veriyoruz, Kürtlere de verdiğimiz mesaj, barış ve birlik mesajlarıdır. Türkiye Cumhuriyeti devleti bütün bunları ne kadar anlar, Türk aydını bütün bunları ne kadar anlar, ne kadar kıymetlendirir, takdir onların ama dostlarımız da bizi rakip olarak görenler de bizi tehdit olarak görenler de savunmaların başından beri, arkadaşlarımızın, benim, bundan sonra yapılacak savunmalarda verilen mesajların kıymetini anlar. Çünkü buradan çıkacak karar ne olursa olsun siyaseti sonlandırmıyor, tam tersine siyaseti daha da canlandırarak. Siyasetin çöküşüne değil, siyasetin büyümesine, siyasi çözüm ihtimalinin güçlenmesine...

Kürdistan'ın dört parçasından, diasporadan nerede olursa olsun siyasi parti tarafgirliği yapmaktan çok, halkın birliğini savunmaktır, çözümü savunmaktır. Birlik oldukça, Kürtler kendi içlerinde birliklerini sağladıkça muhatapları tarafından ciddiye alınır. Barış, çözüm ancak o zaman imkan dahilinde olur. Kürtlerin parçalanmışlığı, dağınıklığı birbiriyle uğraşması, cebelleşmesi bu sorunların büyümesine yol açıyor sadece. Bu doğru bir tavır değildir. Kürt siyasetçisi ve aydını da buna dikkat etmeli, Türk siyasetçisi ve aydını da buna dikkat etmeli. Her iki tarafta sağlanacak birlik, ortak bir zeminde buluşmayı kolaylaştırabilir. Aksi takdirde, sürgit birbirine düşmanlaştırma; böl, parçala, yönet politikasıyla herkes zarar görüyor, görmeye devam eder. Bu kimseye yaramaz. Dolayısıyla bu savunmalarda arkadaşlarımızın, benim anlatmaya çalıştığım, vermeye çalıştığımız mesaj budur. Türkiye Cumhuriyeti devletine de Kürt siyasetine, Kürt aydınına da verdiğimiz mesaj budur. Biz burada bu bedelleri çözüm uğruna ödüyoruz. Buradan bir çözüm çıkarmak isteyen herkese de bütün bu acılara rağmen en büyük desteği biz verdik, vermeye devam ederiz, hapiste de olsak veririz. Önemli olan bütün bunlardan ders çıkarmaktır. Burada suçlandığımız hiçbir şey, bizim haksızlığımız üzerine kurulmamış. Sadece hakikati örtmek için yalanlardan, iftirallardan ibaret bir davayla karşı karşıyayız.

Bakan 1 Ekim konuşmamı, Kobani'ye ziyaret ve sonrası dönüşte yaptığım konuşmayı Savcı burada, bir itirafçıya da dayandırarak, "Örgüt talimatıyla sokağa çıkma çağrısı yaptı." diye vermişti. O gün Milliyet gazetesinden ve birçok gazetede o çağrım, orada yaptığım konuşma nasıl ele alınmış, nasıl manşete çıkmış? "Halkların el ele verme günü." Kobani sınırında yaptığım açıklama ve

tümüyle barış mesajının verildiği içerik itibarıyla da uzun uzun anlatılıyor. Yahu bir Kürt siyasetçinin verdiği barış mesajını, yıllar sonra çarpıtarak nasıl, “Bu bir savaş mesajıdır.” diyebilirsiniz? Yalandır bu, yanlıştır. Bu siyasetçilerin⁹⁵ hiçbirinin tarihinde bir savaş talimatı, eylem talimatı göremezsiniz. Bizim işimiz böyle bir şey değil. Biz siyasetle sonuç almaya çalışıyoruz.

Daha önce bir konuşmam esasında da söyledim, çok açık, net tekrarlıyorum; silahtan medet umarak siyaset yapan, siyasi dolandırıcıdır. Yapması gereken şey gidip silahı alıp silahlı mücadeleye katılmaktır. Buna inanıyorsa bunu yapmalıdır, ötesi siyasi dolandırıcılıktır. Ama savaşan, çatışan güçler arasında barışı sağlama siyasetini yürütebilirsiniz. Bunun mücadelesini yürüt. Ama hiçbir şey yapma, hiçbir şey yapma, maaşını cebine koy, pasaportunu cebine koy -kim olursa olsun, hangi partiden olursa olsun- siyasi mücadeleyi yürütme, çözüm için uğraşma, gözünü dağdakine dik. Kusura bakma, siyasi dolandırıcılıktır. Burada gördükleriniz dürüst siyasetçilerdir. Biz siyaset yapmak için buradayız. Siyaset de yaptık. Bizim işimiz bu. Öbür türlü ahlaksızlık olur bizim açımızdan.

Benim abim dağda, biliniyor. Siyaset yaptırmadılar, dağa gitti. Demokratik siyasette, tercihte bulunmuş aynı ailenin başka bir evladı. Benim annem oğlunu sağ istiyor. Kim ne derse desin. Benim annem oğlunu sağ istiyor. Eğer bir siyasetçi yok, benim abime bel bağlayarak maaş alıyorsa kusura bakmasın, benim anneme ihanettir. Annem çözüm istiyor. Dağdaki polis, asker, annesi emin olun çözüm istiyor. Hangi anne baba evladının cenazesini görmek ister? Sen orada ölümlere bel bağlayarak siyaset yaparsan ahlaken çökmüş oluruz. Bizim siyaset anlayışımız budur. Öbür tarafta bir bakın konuşmalara. Diyor ki, “Şehitler tepesi” diyor, “Daha çok şehit görecek.” Karşımızdaki siyasi hareket, devleti yönetenler asıl savaşan, kandan, kinden beslenenler kahraman, vatansever milliyetçi; biz terörist. Kusura bakmayın, biz böyle düşünmüyoruz. Biz tam tersine, barışın siyasetini kurmaya çalışıyoruz. Bugün partimizdeki her siyasetçi buna inandığı için siyasettedir. Biz bunu söyleyen bir siyasi hareketiz. Siyasete inancını kaybedenler de dağa gidiyor, onu da biz durduramıyoruz. Buna sebep de sizsiniz. Siyasetçileri içeri atınca gençler dağa gidiyor. Dağa bizi göndermiyoruz gençleri, gönderenler belli işte. Bu uygulamaları yapanlar, gençleri dağa göndermiş oluyor. Benim abimi dağa gönderen ben değilim, abimi dağa çeken PKK de değil, devlet kendisi göndermiştir, yaptıklarıyla. Siyaset yapmak için elinden geleni yaptı, burada kalmak için elinden geleni

⁹⁵ Farklı cezaevlerinden SEGBİS yoluyla bağlanan tutukluları gösteriyor.

yaptı. Ona kurmadıkları kumpas kalmadı, atmadıkları yalan, iftira kalmadı. Yapamadı, olmadı. Hiçbir zaman istemezdik, hiçbir zaman. Hiçbir ana baba, bir aile istemez evladının ölümle burun buruna olmasını ama ne yapacağız şimdi? Ben abimin dağdan inmesini istiyorum, diğer çocukların da. Herkesin inmesini istiyorum. Ne yapacağız? Bana diyorsunuz ki, “Teslim ol çağrısı yap.” Buyurun, siz yapın bakalım. Devlet gece gündüz yapıyor zaten. Teslim olacak olsaydı benim çağrımı, senin çağrını mı beklerdi? Biz onurlu bir yol, yöntem öneriyoruz ya. Onurlu bir barış öneriyoruz, bir çözüm olsun. Dağ da karakol da olmasın, gençler birbirlerine ateş de etmesinler. Kürt de Türk de demokratik siyasetin içinde birbiriyle yine rakip olsun, mücadele etsin.

Önerdiğimiz bütün çözüm yöntemleri buna işaret ediyor. Demokratik özerklik de böyledir, Demokratik Toplum Kongresi de böyledir, kadın meclislerimiz de gençlik meclislerimiz de bunun için vardır. Biz bunu büyütme çalıştıkça devlet buna saldırıyor, bunu küçültüyor. Biz bunu büyütemezsek çözümü nasıl geliştireceğiz? Sen, dağa gidişleri sürekli alternatif olarak sen büyütmüş oluyorsun. Benim geçmişte yaptığım birçok konuşma vardı, gençleri hep siyasete çağırışımıdır. Hiç kimseyi dağa göndermedim, teşvik de etmedim ama sırf beni yargılayan savcıların dağa gönderdiği kaç kişi var, bilmiyorum. Hesap yapamayız, tespit de edemeyiz ama bir kişiyi bile göndermişse o savcı suçludur. Yardım yataklıktan yargılanacaksa savcı yargılsın, biz niye yargılanalım? Gençleri dağa gönderen onlar, PKK'ye yardım edenler onlar olmuş oluyor, biz değil. Bizim burada yedi yıldır suçsuz yattığımızı gören Kürt gençleri hiç mi etkilenmiyor? Buna rağmen ben söylüyorum, tekrar da edeyim, böyle bir yanlış anlaşılmaya da gitmesin. Ben ısrarla gençlere “Gelin, DEM Partide siyaset yapın. Gençlik, kadın meclislerimizde, merkezde, teşkilatlarımızda siyaset yapın, eliniz kalem tutsun.” dedim ama kaç kişi dikkate alır, bilmiyorum. Dün de söyledim yani dönüp dönüp sosyal medyadan diyorlar işte, “Sen barış diyorsun da siyaset diyorsun da bunu yedi yıldır suçsuz yere tutulduğun hücreden diyorsun, nasıl inandırıcı olabilirsin?” Ben de cevap veremiyorum, biz de cevap veremiyoruz. Siz cevap verin, kararlarınızla cevap verin. Ya da devlet olarak bir karar alın, cevap verin. Çünkü geçmişte çok denedik.

Türkiye Cumhuriyeti devleti, devasa bir binayı iki tane ince kolon üzerine yapmış

Tarih boyunca Kürtler ile Türkler defalarca masaya oturdu. Hewlêr'de de masa kuruldu, Süleymaniye'de de kuruldu, anlattım işte. Oralar bir zamanlar

Osmanlı vilayetleriydi. Padişah, temsilcilerini gönderdi onları çağırtdı, isyan oldu, isyan sonunda oturdular, tekrar anlaştılar. Bazen sürgüne gitti, sürgün bitti, tekrar çağırtdı, yetki verdi, mirlik verdi, paşalık verdi. Cumhuriyet döneminde de katliamlar sürgünler gırla giderken 1990'lardan sonra bütün o acılara rağmen çözüm arayışları oldu. Abdullah Öcalan'ın defalarca çağruları oldu. Devlet uydu, uymadı, görüşme oldu, kesildi. Sadece İmralı sürecinde bile ondan fazla resmi temas ve girişim oldu. Onlardan ikisi, Oslo ve İmralı süreçleri açık, aleni çözüm süreçleri olarak yürüdü. Bunlardan vaz mı geçeceğiz? Ne diyelim yani? Olmuyor, birbirimizi öldürmeye devam mı edelim? Hayır, bir çözüm önermek zorundayız, devlet de bize bir çözüm önermek zorunda. Yani "Ya sev ya terk et." olmaz. "Türk'sen övün, değilsen biat et." olmaz.

Bunlar seçenek değildir, Türkiye Cumhuriyeti devletinin bize, bizim sunduğumuz seçeneğe karşı bir seçenek sunması lazım. Biz açık açık, gizlemeden, saklamadan tüm iyi niyetimizle, tüm kalbimizle bu bin yıldır birlikte yaşadığımız halka ya onun devletine -çünkü Kürt'ün devleti olamadı bu devlet-onun devletine teklifimizi sunuyoruz. Parlamentoda sunuyoruz, meydanlarda sunuyoruz, mahkemelerde sunuyoruz. Çözüm önerimiz açık, aleni. Bir masa etrafında oturup konuşalım. Biz nerede yanlış yaptık, siz nerede yanlış yaptınız, bunu nerede düzeltebiliriz, toplumun zihni nerede bulandı, zehirlendi? Bu öfke, kin, intikam duyguları nasıl büyüdü? Bunları nasıl telafi edebiliriz? Hakikatle yüzleşme, yaraları sarma... Bütün bunlar nasıl olabilir, bunları konuşmamız lazım. Yani bunu gelip "kiminle konuşacağız o zaman" a sığıyorsa bu da son derece gereksiz bir tartışmadır. Kürtlerle konuşacaksın Kürtlerin temsilcileri var. Bir sendika bile grev yaptığında, işçilerin temsilcileriyle görüşüp grevi, sorunu çözüyorsun. Koskoca bir ulusun, halkın sorununu çözerken temsilcilerini dikkate almadan nasıl yapabilirsiniz? O nedenle biz, "Abdullah Öcalan mutlaka olmalı." diyoruz. "Parlamento ayağı mutlaka olmalı." diyoruz. Diğer Kürt partileri mutlaka olmalı. Herkes dinlenmeli. Bu sürecin içerisinde herkes olmalı. Aleni, şeffaf, korkmadan. Bu, devleti küçültmez, büyütür. Büyük devletler özgüveni olan devletlerdir. Türkiye Cumhuriyeti devleti, devasa bir binayı iki tane ince kolon üzerine yapmış, iki tane ince kolon, üstte de koskoca Türkiye Cumhuriyeti devleti var ama kolonlar o kadar ince ki, sürekli çatırtdıyor. Yanlış şeye bina edilmiş, yanlış temele. Irkçılık, milliyetçilik. O temel üzerinde devasa bir bina koydunuz mu, sallanıyor. O nedenle biri çıkıp, "Ben Kürt'üm." dediği anda o temeller sallanıyor. O zaman ne yapacaksın yani? Kürt'üm demesek kendi onurumuzdan oluyoruz, Kürt'üz

desek Türkiye Cumhuriyetinin temelleri sağlanıyor. Nerede hata var? Herhalde Kürt'te hata yok, temelde hata var. Temelden başlayarak bu işin düzeltilmesi lazım. Türkiye Cumhuriyetinin kuruluş felsefesi, 1924 sonrası resmi ideoloji olarak yanlış temeldir. Bundan korkmaması lazım; Türklerin de Türkiye Cumhuriyeti devletinin de bundan çekinmemesi lazım. Bunu düzeltmekten korkmaması lazım. Bu düzeltildiği zaman üstüne inşa edeceğimiz ortak evimiz, ortak binamız herkese yetecek kadar apartman dairesine de sahip, bahçeli eve de sahip olabilir. Herkes özgürce yaşayabilir.

Yapacağınız tek şey, Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak, Kürt ve Kürdistan gerçeğiyle yüzleşmek. Bu kadar. "Arkadaş, biz kendi uydurduğumuz yalanın üzerine tehlikeli bir bina inşa ettik. Bina yıkıldı, yıkılacak. Yüz yıldır oradan tutuyoruz, buradan tutuyoruz sallanıyor. Deprem gibi. İçinden insanlar bağıyor, çağırıyor, balkondan düşen oluyor." İşte bu acıların nedeni bu. Dönüp dönüp o temeli sallayana sözle, lafla cop vuruyorsun, işkence yapıyorsun, hapse atıyorsun. Yapma. Basit bir şey bu. O kolona birkaç şey daha ekleyeceksin, temele birkaç kolon daha ekleyeceksin. Kürt, Kürdistan gerçeğidir mesele. Alevi gerçeğidir mesele. O zaman Türkiye Cumhuriyeti devleti iki kolon üstüne değil, beş altı kolon üzerine inşa edilmiş olacak. Temel sağlam olunca döneceğiz, apartmanımızdaki koridorla ilgileneceğiz, merdivenle ilgileneceğiz, oradaki kirlenmişlikle ilgileneceğiz, hep birlikte düzenleyeceğiz, düzeltereğiz. Birlikte, apartmanda yaşamaya devam edeceğiz.

Yoksa ne olur bilmiyorum. Bunu da Naci Görür'esorun, deprem uzmanı. İki kolon üzerine bina inşa edilirse ne olur? Kaç depreme dayanabilir? Ben bilmiyorum, anlamıyorum. Deprem uzmanı değilim. Çünkü niyetimiz kolonu güçlendirmek, binayı yıkmak değil. Binada biz de yaşıyoruz. Hep birlikte yaşıyoruz şu anda. Çökünce hepimiz altında kalıyoruz, fatura ödüyoruz. Bunu görmek lazım. Kobani meselesi de bu anlattıklarımın bir bölümüdür. Eğer bu gerçekler, bu hakikatler korkusuzca, en azından ırkçılığa bulaşmamış kesimler tarafından görülür, kabul edilirse bu ülkede kendine Müslümanım diyen ve siyasi hareket yürüten muhafazakarlar, partimizin dışındaki sol, sosyalist kesimler, Atatürkçüler, MHP, laik kesimler bütün bunlara sesleniyorum ve açık çağırım şudur, bu dava vesilesiyle; burada hiçbir zaman hiçbir arkadaşımız kin, öfke, intikam duygularıyla konuşmadı, bize yakışmaz. Çünkü bu bedelleri intikam almak için ödemedik, çözüm için ödedik. O halde çözüme vesile olsun diyorum.

Bütün bu kesimler, bahsettiğim bu kesimler Türkiye'nin ana akımıdır. İrkçilerle tartışamazsın bile ama umut ederim bundan vazgeçerler. Fakat onları

dışında bakarak, bir avuç ırkçıyı, diyelim ki kafatasçıyı dışında bırakarak, bu ülkenin sosyalistleri, Alevileri, muhafazakarları, Kemalistleri, Kürtleri ve ayrı bir başlık özgün bir başlık olarak da kadınları temsilen, mutlaka ama mutlaka bir konferansta bir araya gelebilirler, gelmelidir. Seçim iş birliği, seçim ittifakı gibi kısır tartışmalardan bağımsız, her bir kesimi temsilen onar kişilik aydın grubu, toplumun vicdanını temsil eden onar kişilik gruplar bir araya gelip bir masa etrafında oturup birlikte, “nasıl bir tarihten geldik, bundan sonra nereye gidebiliriz”i tartışabilir, bir yol haritasını çıkarıp siyasetçilerin önüne koyabilirler. Türkiye’nin vicdan haritası olur bu. Siyaset üstü bir belge olur. Politiktir ama bu belge. Partiler üstü olur ama politiktir. Türk, Kürt aydını Alevi aydını, kadınlar, sosyalistler o masa etrafında bir araya geldikten sonra ortaya çıkacak yol haritası hepimizi, herkesi bağlasın. Oradan çıkacak çözüm önerilerini hepimiz hayata geçirmek için uğraşalım. Hiç şüpheniz olmasın, bakın buradan bildiğim, tanıdığım için söylüyorum, Abdullah Öcalan da bunu çok dikkate alır, kıymet verir. Bu iş kalıcı barışa kadar gider ve kendisinin de sürece dahil olacağı imkanların önü açılabilir. Türkiye Cumhuriyeti devleti eğer gerçekten bir çözüm istiyorsa böyle bir konferansı dikkatle izler, oradan çıkacak sonucu devlet akılla masaya yatırır. Türkiye’nin bütün bu farklı kesimleri bir masa etrafında, çözüm masası etrafında -Kürt sorununun çözümünden bahsetmiyorum çünkü Türkiye’nin birçok sorunu var, Kürt sorunu da o başlıklardan biridir- herkes kendi hakikatini masaya döker, karşısındaki incitmeden, intikam duygusuyla değil; yenme, üstün gelme duygusuyla değil, gerçekten ortak bir çözümü nasıl bulabiliriz, ortak akılla nasıl bir ortak yol haritası yaratabilir, çıkarabiliriz diye bir gün, iki gün, üç gün tartışsınlar. Bu ülkenin bir sürü vicdanlı insanı var. Niye Hakkari Çukurca’nın dağındaki karakollardaki 20, 25 yaşındaki çocuklara yüklüyorsunuz bu işi? Çok açık söyleyeyim, niye benim abime yüklüyorsunuz bu işi? Kürtlere de böyle söyleyeyim. Siyasetçinin işi budur, aydının işi budur. Elinde silah olana sorumluluk yüklemek veya oraya yaslanmak, dayanmak değildir aydının, siyasetçinin işi. Çözüm üretmektedir. Elinde silah olan da herkes bunu ister, destekler emin olun. Bir çözüm çıkarsa herkes barış için fedakarlık yapar. Fedakarlık da değil, gereğini yapar. Bu bir fedakarlık da değil, ne Türkler ne Kürtler açısından. Barış bir fedakarlık değil; insani, onurlu, haysiyetli bir tutum olur.

Umarım bu dava vesilesiyle bizim ortaya koymaya çalıştığımız duruş, Türkiye’nin bu zorlu, zahmetli günlerinde, Orta Doğu’nun bu zahmetli günlerinde, Kürdistan coğrafyasının bu zorlu, zahmetli günlerinde herkesin bir kez

daha oturup düşünmesine vesile olur. Tecritle, zulümlerle, yasaklarla bu işler yürümüyor, yürümeyecek. Biz hapsimizi yatarız, bitiririz. Pazartesi son kez konuşacağım bu mahkeme vesilesiyle. Belki yıllarca konuşmayacağız. Dışarıda arkadaşlarımız var, siyasetini yapmaya devam eder, mücadelesini yürütürler, biz de içeriden kendi mücadelemizi hasbelkader sürdürürüz. Ama emin olun ki, bize milyon yıl ceza da verseniz değişen hiçbir şey olmayacak. Bu hakikatleri değiştirecek bir ceza kanunu, ceza türü yoktur. Bütün bu hakikatler; tarihi gerçekler, sosyolojik gerçeklerdir. Dediğim gibi, biz savunmamızı size değil halka kamuoyuna yönelik yapıyoruz çünkü bu işin muhatabı da siz değilsiniz. Bir ceza mahkemesi heyetinin yapabileceği bir işten bahsetmiyoruz. Siz önünüzdeki dosyaya bakıp artık vereceğiniz kararı vereceksiniz. Neyse kafanızdan geçen veya bildiğiniz neyse. Sizi etkilemek için falan söylemiyorum, sizin yapacağınız bir şey değil bu ama siyaset yapabilir. Madem biz bu ezayı çektik, madem bu davanın sonuna geldik, bu dava yeni bir çözüm arayışına yeni bir birlikteliğe vesile olsun.

Ben Selahattin Demirtaş olarak çok açık net söylüyorum, kişisel olarak hiç kimseye ne kinliyim ne öfkeliyim ne intikam duygularıyla doluyum. Bir halkın temsilcisi olarak tıpkı diğer arkadaşlarım gibi çözüm adına bu bedeli ödedim. Kişisel intikamla hareket ederek ne halkımın kaderiyle oynarım ne siyasi geleceğiyle oynarım. Bunlar doğru değildir. Öyle yapmadık, yapmayacağız da. Çözüm adına kim, nerede katkı sunarsa biz ödediğimiz bedelinin biriktirdiği tüm enerjiyi onun arkasına yığıyoruz. Bu seçim arifesinde⁹⁶ de kimse bu tartışmaları birkaç belediye tartışmasına, pazarlığına indirmemeli. Hiçbir şekilde biz bu bedelleri birkaç belediye koltuğu için ödemedik. Bu mücadeleyi de bunun için yürütmüyoruz. Bunu herkes bilmeli, bütün siyasi partiler bilmeli. Çıkacaksa buradan bir sonuç, onurlu bir barış çıkmalı. Umut ediyorum buna vesile olur.

Birkaç başlıkta kendi delillerimi sunacağım ama ondan önce, eğer uygun görürseniz bir 10, 15 dakika ara vermek istiyorum.

Tamam. Şimdi, aslında belirteceklerim tekrar olacak çünkü benden önce savunma yapan arkadaşlarımızın hepsi bu detaylara değindiler. Özellikle Alp'in [Altınörs] savunmasında 6 Ekim'de Merkez Yürütme Kurulumuz o kararı alıp tivit atana kadar atmosfer neydi; ulusal, uluslararası kamuoyunda atmosfer neydi, dakika dakika yüzlerce bilgiyle, belgeyle savunmasında belirtti.

⁹⁶ 31 Mart 2024 tarihindeki yerel seçimleri kast ediyor.

Hakeza diğer arkadaşlarımız, nasıl bir atmosferde Merkez Yürütme Kurulunun çağrısı yapıldı, gerçekleşti onu anlattı. Yine avukat arkadaşlarım ve sizlerin yaptığı tebligatlardan gördüğüm savunmaların içeriği itibarıyla benim söyleyeceklerim tekrar olacak ama ben de tarihe not düşme adına bunları belirteyim.

Yine, avukatlarımızdan sevgili Özgür Erol'un yaptığı savunmada çok kapsamlı bir şekilde, bütün bu Kobani katliamlarında katledilen insanların hakikatinin ne olduğu, davalarının nasıl yürüdüğü çok çarpıcı bir şekilde, savunmalarda belgeleriyle birlikte ortaya konuldu. Tüm o savunmaları da kendi savunmalarım gibi kabul ediyorum, arkadaşlarımın yaptığı savunmaların aynıısını tekrar ediyorum.

Onun üzerine birkaç şey de ben de söyleyeyim. Yani nasıl bir atmosfer, nasıl bir ortam. Günlerdir anlatmaya çalıştığım o iki ayrı duygu, iki ayrı sosyoloji, iki ayrı kaygı, iki ayrı korku, sadece 1 Ekim ile 6 Ekim arasında gerçekleşmiş bir şey değil. 1800'ün sonundan, halen devam eden ve belli ki bir müddet daha devam edecek bir sosyolojiden, bir kırılmadan söz ediyoruz. İki ayrı, iki farklı toplumun duygusundan söz ediyoruz. Dolayısıyla biz burada bunları hatırlatırken, bunları anlatırken heyet bütün tarihsel altyapıyı göz önünde bulundurmalı ve neden iki ayrı sosyoloji üzerinden Kobani, IŞİD meselesinin tartışıldığını iyi anlaması lazım. Kürt'ün duygusunu, burada yargılanan arkadaşların duygusunu anlaması açısından. Devletin tavrının da burada ne kadar etkili olduğu, ne kadar kışkırtıcı, provokatif olduğu, ne kadar anlamak istemediği, bu duyguyu anlatmak istemediği görülsün ki gerçeğe yüzleşilsin. Suçluyu, suçsuzluğu bir tarafa bırakalım da bundan sonrası için en azından doğru dersler çıkarılsın diye o günkü basın yansımalarını biraz okumak istiyorum.

Merkez Yürütme Kurulumuz 6 Ekim saat 20.10'da tivit atmış diye hatırlıyorum, 6 Ekim 20.10'da, akşam sekizi on geçte tivit atılmış diye hatırlıyorum. O dakikadan önce sadece son bir haftayı şöyle bir hatırlatayım. Çünkü Alp, haftalar öncesinden başlayarak tek tek Birleşmiş Milletlerden elçiliklere, parlamentodan siyasi partilere sivil toplum örgütlerine kim ne yapmış, ne söylemiş, ne açıklama yapmış, hepsini tek tek kayda geçmişti. Ben de sadece birkaç hatırlatma yapayım.

Örneğin 1 Ekim 2014'te Sarıgazi'de İstanbul Sarıgazi'de IŞİD'in Kobani saldırısı protesto edildi.

Batman'da IŞİD'in Kobani saldırısı protesto edildi. Sadece genel basına yansıyan. Yerele inmiyorum bile. Yerel basına yani.

2 Ekim'de Diyarbakır Bağlar ilçesinde IŞİD'in Kobani'ye yönelik saldırısı protesto edildi.

2 Ekim'de Batman, Van, Hakkari ve Diyarbakır'da Kobani gösterileri yapıldı. Yüksekova'da Kobani'ye destek gösterisi yapıldı.

Yüksekova'da Kobani için yürüyüş yapıldı.

Derik'te Kobani için yürüyüş yapıldı.

3 Ekim'de İstanbul Kadıköy'de Kobani için yürüyüş yapıldı.

Adıyaman'da Kobani için yürüyüş yapıldı.

Bismil'de Kobani'ye destek yürüyüşü yapıldı. Kaynakları detaylarıyla birlikte var, verme gereği duymuyorum. Hepsi kayda geçmiş zaten, benden önceki savunmalarda.

4 Ekim'de Suruç sınırında Kobani'ye destek gösterisi yapıldı.

4 Ekim, Hakkari Yüksekova'da protesto gösterisi yapıldı.

Nusaybin'de, Ahmet Kaya Köprüsü üzerinde gösteri yapıldı.

5 Ekim'de Diyarbakır IŞİD saldırıları Yenişehir ilçede, Sur ilçede protesto edildi.

İstanbul Okmeydanı'nda protesto gösterileri yapıldı.

Cizre'de IŞİD protestosu yapıldı.

6 Ekim'de, tiviti attığımız gün, tivitin atılmasından önceki gösterileri okumaya devam ediyorum.

Mardin Nusaybin ilçesinde, Kızıltepe ilçesinde IŞİD protestosu yapıldı. Hakkari ve Mardin'de IŞİD protestoları yapıldı.

Girmeli, Nusaybin'e yakın bir belde, Girmeli'de İpek Yolu, protesto amacıyla trafiğe kapatıldı.

Silopi'de IŞİD protestosu yapıldı.

Ve benzer yani çok sayıda verebileceğimiz örnekte görüleceği gibi, sadece son bir hafta içerisinde zaten IŞİD protestoları Türkiye'nin her yerinde, her gün, her saat gerçekleşiyor.

"Bizim yaptığımız çağrıyla IŞİD protestosu başladı." algısı tamamıyla bir algı operasyonu, bir psikolojik hareketin sonucunda kamuoyuna yutturuldu. Mahkemeniz de bu algıya yönelik olarak tutuklama yaptı ve o günden beri bu suçlamayı bize yöneltiyor.

Basına nasıl yansımıştı, yazılı basına? Onu da biraz okuyayım. Yine okuyacağım, 1 - 6 Ekim arası yazılı medyanın Cumhuriyet, Milliyet, Vatan oralardan alıntı yapacağı Posta gazetesi. Neler yazmışlar? Sabah gazetesi. Yani Tür-

kiye'nin atmosferi neydi, nasıl tartışılıyordu mevzular çünkü aradan çok zaman geçti, her şey çarpıtıldı. Bir kez daha hatırlayalım, o günlerde kamuoyu algısı neydi gerçekten?

Mesela Cumhuriyet gazetesi. Kobani üzerindeki IŞİD baskısı yoğunlaştı kenti savunan güçler şehir merkezine çekildi, çember daralıyor manşetiyle çıkmış. Başka bir haber aynı gün.

Bu direniş paylaşılmalı. HDP, DBP, DTK ve HDK eşbaşkanları bayramı Kobani'de geçirme kararı aldı. HDP Eş Genel Başkanı Yüksekdağ destek çağrısı yaptı. Başka bir haber; PYD Eşbaşkanı Müslim Salih Müslim kara hareketinin yapılmasını istedi, "Katliama dakikalar var." dedi. Tek bir sayfada Cumhuriyet'in geçtiği haberler.

Davutoğlu'nun Kobani'nin düşmesini istemeyiz sözünden sonra Salih Müslim'den kritik ziyaret. PYD ile iş birliği arayışı. Manşet bu. PYD lideri Salih Müslim, MİT heyetinin daveti üzerine dün Türkiye'ye geldi. Müslim, kritik Kobani görüşmesini MİT'in en üst düzey yetkilileriyle gerçekleştirdi. PYD kaynaklarınca da doğrulanan görüşmede Kobani'ye yardım edilmesi ana gündem maddesini oluşturdu. Ankara daha önce Esad rejimine destek olduğu gerekçesiyle Müslim ile ilişkilerine mesafe koymuştu. Müslim bir yıl aradan sonra gelmiş oldu.

Yine gazetenin başka bir haberi manşetiyle birlikte. YPG-YPJ kenti elinde tutmayı başardı, IŞİD Kobani'ye giremedi. 5 Ekim'den söz ediyoruz. Sınırdaki gerilim arttı. Başka bir manşet haber. Suriye'deki çatışmalar Suruç'ta da tansiyonu yükseltti, sınırda toplananlara gaz bombasıyla müdahale eden askerler artık bölgedeki gazetecileri de engelliyor Cumhuriyet gazetesinden okuyorum. IŞİD'in Kobani'ye yönelik saldırıları Kurban Bayramının ilk gününde de sürdü. Kobani'den yükselen dumanlar ve patlama sesleri Suruç'tan endişeyle izlendi. Kobani'de sokak savaşının başladığı belirtilirken Türkiye tarafında askerlerin yere yatarak siper alması dikkat çekti. Mürşitpınar mahallesine geçişleri durduran güvenlik güçleri sivillerin ve gazetecilerin bölgeye girmesine izin vermezken sınırda toplananlara da gaz bombasıyla müdahale etti. Yaralı YPG'lilerse Türkiye'ye getirilerek ambulanslarla Suruç Devlet Hastanesine kaldırıldı. Haber uzuyor, devam ediyor, birkaç paragraf boyunca, haber sürüyor.

Demiş ki Türkiye'nin kafasının karışık olduğu günler. Kimileri yardım edilmeli diyor, kimileri engel olmaya çalışıyor. 2014 Ekim'inden söz ediyoruz. Henüz darbe olmamış, henüz Cemaatin ne mal olduğu devlet veya AKP tarafından tam olarak anlaşılmamış ve Cemaatin en etkili olduğu, bürokrasi de

Emniyet'te en etkili olduğu yerlerden biri de Şanlıurfa bu arada. Burada tutuklanan Fethullahçı veya açığa alınan Fethullahçı sayısı birçok ilden daha fazladır. Buna bizzat tanık olmuş biriyim yani. Her yerde, önümüze çıkan engellemeye çalışan güvenlik güçleri hal, hareket, davranışlarıyla zaten aşağı yukarı, tiplerini de görmeniz tanıyordunuz yani. Yoğun olarak onlardan oluşuyordu.

Bir kısmı engellemeye çalışıyor, bir kısmı yardım etmeye çalışıyor, tam bir kaos ortamından söz ediyoruz Suruç Mürşitpınar sınırında. Burada da gördüğünüz gibi bir yandan gaz atıyorlar, bir yandan YPG'liler ambulanslarla Türkiye geliyor, Suruç Devlet Hastanesine gidiyor. Ve partililerimiz orada bugün orada yargılanan kadın arkadaşlarımız başta olmak üzere hepsi nöbet tutuyorlar. Parti, yöneticilerimiz, il ve ilçe teşkilatlarımız -bütün arkadaşlarımız savunmalarında belirttiler- gün gün, sırayla gelip orada birer gece nöbet tutuyor, ikişer gece kalıyor, il veya ilçesine geri dönüyor. Amaç şu yani; duyarlılığı sürekli diri tutmak. "Burada katliam oldu, olacak." Ankara'ya, bütün dünya başkentlerine bu katliamın gerçekleşmemesi için destek çağrısı yapmak. Oradaki sivil halkın orada bulunma amacı o. Çünkü herkesin içi yanıyor, kimse evinde uyuyamıyor. Çağrı yapsak yapmasak zaten on binlerce insan sürekli Suruç sınırında duruyor o sıralarda.

Sınır noktasında gazlı bayram. IŞİD'in Kobani'ye saldırıları bayramın ilk gününde de sürdü. Sokak savaşının başladığı Kobani'de yükselen dumanlar Suruç'tan endişeyle izlendi. Özel hareket şube müdürü seken şarapnel parçalarının başına isabet etmesi sonucu yaralandı. Sınırdaki toplananlara biber gazıyla müdahale edildi. Kritik isim PYD Lideri Salih Müslüm Türkiye'de.

Posta gazetesi Kobani düştü düşecek. Bu Tayyip Erdoğan'ın sözü değil, Posta gazetesinin kendisi 3 Ekim'de bu manşeti atıyor. IŞİD'in ilçeye girdiği ileri sürüldü. 17 gündür kuşatma altında bulunan Kobani'de toprak savaşı başladı. IŞİD militanlarının Kobani'ye girdiği, PKK'nin Suriye'deki başkanı Salih Müslim'in de Finlandiya'ya iltica ettiği ileri sürüldü. Salih Müslim bu haberden bir gün sonrada Türkiye'ye gelmiş olacak.

Kobani kuşatması süreci sonlandırır. Bakın, kritik haberlerden biridir. HDP'li İdris Baluken, Pervin Buldan ve Sırrı Süreyya Önder önceki gün İmralı'da ömür boyu hapis cezasını çekmekte olan Abdullah Öcalan ile görüştü. Heyet dün Öcalan'ın yazılı mesajını açıkladı. Öcalan mesajında, "Kobani kuşatması sıradan bir kent kuşatması olmanın çok ötesinde. Sadece Kürt halkının demokratik kazanımlarını hedeflemekle kalmayıp Türkiye'yi de yeni bir darbe sürecine sokacaktır. Bu katliam girişimi amacına ulaşarsa hem süreci sonlandıracak hem de yeni ve uzun sürecek bir darbenin temellerini atacaktır." dedi. 3

Ekim 2014 Cuma. Abdullah Öcalan'ın o gün İmralı Adasından gördüğünü, uyardığını bir kez daha teyit eden bir haberden söz ediyoruz. Keşke şimdi yanımızda olsaydı birkaç tane köşe yazarının, bu açıklama üzerine yazdığı yazıları okusaydım. "Darbeden söz eden ahmaktır. Türkiye'de darbe imkanı mı kaldı. Kim cesaret edebilir darbeye? Ne darbesi, ne darbe..." diye yazan köşe yazarlarının... İçeri gönderdim dosyaları, oradan okusaydım size.

Başka bir haber. IŞİD saldırılarını protesto eyleminde olaylar çıktı. IŞİD Kobani'de saldırısını protesto için dün Diyarbakır'da kepenk kapatma eylemi yapıldı. HDP'li Diyarbakır Belediyesi otobüsleri çalıştırmayıp çöpleri toplama-yınca kentte hayat durdu. Protesto yürüyüşüne polis izin vermeyince arbede çıktı. Van ve Hakkari'de de eylemlerde çatışmalar çıktı, polis ve eylemciler arasında çatışmalar geç saatlere kadar sürdü.

Yani demek ki 6 Ekim HDP çağrısı tivitiyle olmamış bunlar. Türkiye'nin her yerinde zaten polis müdahale ediyor, göstericiler taş atıyor. Günlerdir süren bir şeyden söz ediyoruz.

IŞİD Kobani'de. Başka bir haber. Kentin dış mahallesine örgütün bayrağı çekildi. Merkezdeyse çatışmalar başladı. Demirtaş, Müslim'in temaslarını değerlendirdi. Alma verme pazarlığı yok, Müslim'in Ankara ziyareti sırasında Ankara'nın taleplerini kabul etmesinin ardından Kobani'ye yardım konvoylarının gönderildiği haberlerinin anımsatılması üzerine Demirtaş bazı yardım tırlarının Kobani'ye gittiği şeklinde haberler çıktı ilaç gıda yardımı, bu saat itibarıyla yardım ulaştığına dair biz bir bilgi alamadık inşallah en kısa zamanda olur çünkü ihtiyaçları var, insani yardıma ihtiyaçları var bunun Türkiye üzerinden olmasının faydası var diye konuştu. Başka bir haber; bölgede tansiyon yükseldi, IŞİD protestolarında olaylar çıktı. Müslim Türkiye'den yardım istedi, sınırda Kobani gerginliği sürüyor. Sınırda biber gazı, PYD silah akışı için Türkiye'den izin istiyor. Bayramda savaş bayramda da savaş durmadı, Türkiye'ye gelen Salih Müslim, MİT gibi kritik makamlarla görüştü. Müslim ile başlatılan diyalog, Davutoğlu Demirtaş görüşmesinde ele alınan konular zemininde gerçekleşti. Dünya gazetesi.

Sabah gazetesi. Artık detay vermeden ilerliyorum. "Selahattin Demirtaş: Kobani'de halkların el ele verme günü. HDP Eşbaşkanı Selahattin Demirtaş, Mürşitpınar Sınır Kapısından Suriye'nin Kobani bölgesine geçti. PYD Eşbaşkanlarıyla görüşen Demirtaş, 'Şu anda devam eden direnişe Türkiye'nin tutumu politikası içeride devam eden barış arayışıyla paralel bir politika değildir.'" Bu, 1 Ekim'de oluyor, iddianameye konu olan ziyaret. "Türkiye'nin tüm halkları bilmelidir ki, bugün el ele verme günüdür, Kürdü yalnız bırakma

günü değildir.' dedi. HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ve beraberindeki heyet, dün, temaslarda bulunmak üzere Şanlıurfa'nın Suruç ilçesine geldi. IŞİD ile YPG güçleri arasında günlerdir süren çatışmaların yaşandığı bölgeye gelen Demirtaş güvenlik güçlerinden aldığı iznin ardından beraberindeki HDP milletvekilleri İbrahim Ayhan, İbrahim Binici ve Aysel Tuğluk'un da aralarında bulunduğu grup ile IŞİD ile bazı Kürt gruplar arasındaki çatışmaların yoğunlaştığı Kobani bölgesine geçti. Kobani'den Türkiye'ye dönen Demirtaş PYD Eşbaşkanı'yla görüştüğünü belirterek şöyle devam etti: 'İki kilometre öte-
mizde IŞİD teröristleri bulunuyor ve Kobani'nin üç tarafı IŞİD militanlarınca kuşatılmış durumda fakat Türk tarafında da ciddi sorunlar var. Günlerdir insanlar direnişe sahip çıkmak istiyorlar. Burada da sıkıntı var, destek sunmak isteyenlerin geçişini engellemek için müdahaleler yapılıyor. Şu anda devam eden direnişe Türkiye'nin tutumu politikası içeride devam eden barış politikasıyla arayışıyla paralel bir politika değildir. IŞİD Kobani'ye girerse biz asla IŞİD Kobani'nindir demeyeceğiz, bunu asla kabul etmeyeceğiz. Orada insanlar profesyonel ordu gibi savaşıyor, kendi onurunu, namusunu koruyorlar. Sadece sınır geçişini açıp 'Geçişe izin verdik, daha ne yapalım.' demek yeterli değil. Sahip çıkılmalı bu insanlar sahipsiz bırakılmamalı, bırakmayacağız. Türkiye'nin IŞİD tehdidi, Türkiye için IŞİD tehdit ise Türkiye hükümetinin hem PYD ile iyi ilişkiler kurması gerekir hem Kobani'nin kuşatılmasını önlemesi hem de sınır hattındaki sivil nöbet tutan insanlara yardımcı olması gerekir.' diyerek şunları söyledi: 'Beklentimiz, burada nöbet tutanlara kumanya dağıtılmasıdır. Bu insanlar insanlık onurunu koruyor. Yiyecek, çadır dağıtılmalı. El ele verirsek bu zihniyeti durdurabiliriz. Türkiye'nin halkları bilmeli ki bugün el ele verme günüdür. Kürt'ü yalnız bırakma günü değildir. Biz konuşurken orada çatışmalar devam ediyor, ABD ve Rusya'nın modern silah tekniğini de ele geçiren IŞİD ilerliyor. Durdurmanın tek yolu birlikte hareket etmektir.'"

1 Ekim'de sınırdaki yaptığım açıklama bu şekilde yansımış mesela bir şeye. Kürtler üç cepheden saldırı başlattı. Kobani'yi ele geçirmek için tüm güçleriyle saldıran IŞİD kente üç kilometre yaklaştı, Irak'taysa IŞİD'e karşı üç cephede saldırıya geçti. Bu da Milliyetten bir haber. IŞİD'i protesto için yirmi bin kişi yürüdü. Şırnak'ın Cizre ile Silopi ilçeleri arasında yaklaşık yirmi bin kişi IŞİD'i protesto yürüyüşü düzenledi. Cizre ile Silopi'den çıkanlar iki ilçe arasındaki Türkiye Suriye Irak sınırında IŞİD'i protesto ettikten sonra dağıldı. En küçük bir olayda yaşanmadı yirmi bin kişi yürüdü orada. Milliyet; topçu ateşine tutulan kentte altmış bomba düştü, Kobani'ye bomba yağıyor. Yirmi gündür ku-

şatma altına aldığı Kobaniyi tank ve havan topuyla toplu saldırılarıyla harabeğe çeviren İŞİD'in bayram namazını Kobani kent merkezinde kılmayı hedeflediği belirtiliyor. Haber detayları var girmeyeyim. Başka bir gün Milliyet Gazetesi; sınıra bayram sabahı biber gazlı müdahale. Başka bir haber, Kobani saldırısının komutanı .. Suriye insan hakları gözlem ... önceki akşamdan bu yana sürdürdüğü Kobani'ye yönelik saldırısında ilçenin merkezine altmış havan topu attığını duyurdu. İŞİD'in komutanının .. olduğunu bildirdi. 78'liler Girişimi Kobani'deydi, YPG sokak savaşına hazır bir açıklama yaptılar, 5 Ekim. Şimdi 6 Ekim günü Alp bunları verdi, uzun uzun anlattı benim izlediğim kadarıyla ama yine de hatırlatayım.

Bizim tivit atmamızdan önce Türkiye'de o saatte akşam ne oluyordu tek tek ben de yine hatırlatayım. Bir internet sitesi Twitter adresi saat saat söyleyeceğim.

Saat 18.35. 6 Ekim 2014. Yarın Haber. "Eskişehir'de, AKP koruyor, İŞİD vuruyor." sloganlarıyla yürüyüş devam ediyor." Kobani etiketiyle tivit atılmış. Kobani yaşasın Kobani direnişi diye de bizim tivitimizden neredeyse iki saat önce Eskişehir de yürüyüş yapılmış.

Bir başka tivit. siyasihaber.org. 6 Ekim 2014, saat 19.41 bizim tivitimizden neredeyse yirmi dakika önce. An itibarıyla Adıyaman'da Kobani ile dayanışma için yürüyüş başladı. Kobani için sokağa, Kobani direniyor etiketiyle Siyasi Haber tivit atmış. Partimizle bağlantılı olmayan hesaplar olduğu için bunları seçtim. Yürüyüşten fotoğraflar da verilmiş.

Emekportal.org 6 Ekim 2014 Saat 18:34 bizim tivitimizden yaklaşık kırk dakika önce; Zeytinburnu halkı Kobani için ayağa kalktı, yürüyüş sloganlarla devam ediyor. Emekportal fotoğrafla birlikte daha bizim tivitinin atılmasına yarım saatten fazla var.

Bahçelievler Halkevi. Kartal'da yürüyüş başladı. Kobani için sokağa, 18.29 saat 6 Ekim 2014, bizim tivitinin atılmasına daha iki saat kırk dakika var. Bahçelievler Halkevi Kartal'da yürüyüş başladı.

Bir gazetecinin tiviti Faruk Tabak; Batman'da kitlesel yürüyüş başladı. Diyarbakır Caddesi Dört Yol'dan Yılmaz Güney'e kadar yürüyorlar. 6 Ekim 2014 saat 18.31. Bizim tivitinin atılmasına iki saat on dakika var. cihanunsesi.org, 6 Ekim 2014. 6 Ekim, saat 18.10. Bizim tivitinin atılmasına iki saat var.

Koca Mustafa Paşa'dan Kobani için Aksaray üzerinden Taksim'e yürüyüş başladı, Cihanunsesi.

Bir başka gazeteci Mir Berken, 6 Ekim 2014 saat 17.07 tivitimizin atılmasına tam üç saat var. An itibarıyla Bismil yürüyüş başladı.

Emek Portal 6 Ekim 2014 saat 18.08 tivitimize iki saat var, Avcılar'da yürüyüş başladı. Kobani diren Kobani, Kobani için sokağa etiketleriyle attıkları tivit, fotoğrafla birlikte.

Emekçi Hareket Partisinin Twitter hesabı. 6 Ekim 2014, saat 17.30. Tivitimizin atılmasına üç saat on dakika var. Beşiktaş'ta sloganlarla yürüyüş gerçekleştiriyoruz, Kobani için sokağa etiketiyle çıkmış attıkları tivit.

Cevat Karabulut gazeteci 6 Ekim 2014 saat 16.28 tivitimizin atılmasına dört saat yaklaşık var. Mahallelerden çarşıya doğru yürüyüş başladı, Ajans Ahmet Emek. etiketi, Van Halkı şehrin merkezine akın ediyor, durma Kobani için sokağa Kobani etiketiyle. Ve Eskişehir, 6 Ekim 20147 saat 16:41 üç buçuk saat var MYK'mizin tivit atmasına.

Kobani için Espark önünden Adalar Migros önüne yürüyüş gerçekleştiriliyor, duyarlı tüm dostları bekliyoruz ... ve Eskişehir. Fotoğrafla birlikte vermişler yürüyüşten fotoğraf.

Civan Çelik adlı gazeteci 6 Ekim 2014. Saat 14.35 tivitini saat. MYK'mizin tivit atmasına altı saat var. Biraz önce Kobani için yapmış olduğumuz yürüyüş bitti herkesin de insanlık için bir şeyler yapmasını bekleriz. Öğlen yapmışlar yürüyüşü, "yürüyüş bitti" tivitini atıyor.

Sarıgazi Halkevi 6 Ekim 2014 saat 16.47 neredeyse üç buçuk saat var MYK'mızın tivit atmasına. Sarıgazi Halkı Kobani için sokakta yürüyüş Vatan İlköğretim Okulu önünden başladı, Sendika.org halkevleri etiketlenmiş yürüyüşten fotoğraflar da var. Şimdi bu bu tivitlerin hepsi insanlık onurunu koruma adına atılmış tweetler, gerçekleşen yürüyüşler ve yürüyüşler.

Provokasyonun nedeni şu: "Erdoğan: Kobani düştü, düşüyor."

Kaç kişi katıldı nasıl oldu bilmiyoruz fakat o saatlerde Merkez Yürütme Kurulumuz toplantı halinde ve Kobani'de durumun kritik olduğu haberi geliyor. O sırada zaten on binlerce insan sokakta. Bizi bilgilendiren danışman arkadaşlarımız buna benzer şeyleri bize aktarıyorlar, Merkez Yürütme Kurulumuz da bir ara verip değerlendirme yapıyor. Diyor ki, "Yahu halk sokakta, o kadar çağrı yapılmış, yani HDP çağrı yapmadan mı duracak? Biz de bir çağrı yapıp toplantıya devam edelim." Ama bu arada benim de Başbakan ile telefonla görüşüp durumu en azından aktarmak, bilgilendirmek... "Onlar da hızlı hareket etsin, sabaha kadar her şey değişebilir, çözüm süreci bitebilir, tivit atmamakla yetinmeyelim, Başbakan ile de bir görüşme yapılsın." kararı alıyoruz. Bu sırada

çağrını yapıyoruz, ben de Başbakan Davutoğlu ile görüşüyorum. Zaten binlerce, on binlerce insan sokakta, yüzlerce kurum çağrı yapmış. HDP'nin tartıştığı şey, "Çözüm süreci devam ederken biz AKP'yi, IŞİD'i bu kadar açık, aleni protesto çağrısını yapalım mı yapmayalım mı? Bu, çözüm sürecini, diyalogu - aynı masada oturuyoruz sonuçta- etkiler mi etkilemez mi?" Yoksa insanlar ölecek ya ne olacak provokasyon olacak zaten günlerdir insanlar sokakta ve o gece de bakın HDP hep çağrı yapmış ama hiç bu konuda böyle tivit atarak çağrı yapmadığı için eleştirildiği yerler de olmuş.

Twitter alemi de bugünkü gibi böyle milyonlardan falan oluşmuyor ha. Yani bu konuda da avukat arkadaşların çalışma yapıp sunması lazım. Şu anda Twitter'da milyonlara ulaşmak mümkün, o gün Twitter'da sen, ben, bizim arkadaşlardan ibaret bir Twitter alemi vardı, o günlerdi. HDP'nin o günkü Twitter takipçi sayısının mesela, çıkarılması lazım. Bunu tüm arkadaşlara... Savunma hazırlığı yapan avukat arkadaşlar o gün kaç takipçimiz vardı Twitter'da, benim şu anda kişisel hesabım iki milyondan fazladır muhtemelen. Benim o günkü kişisel hesabım ya Türkiye'deki siyasetçilerin en yüksek takipçi sayınıdaydı, on bin civarındaydı. Öyle bir Twitter aleminden söz ediyoruz. Milyonlarca insanın hesap açtığı bir Twitter dünyasından söz etmiyoruz. Dolayısıyla savcılık bu kısmı da çarpıtıyor. Yani sanki MYK'mizin tivitini milyonlarca Twitter kullanıcısına ulaştı zannediliyor. Öyle değil. TikTok da yok o zaman, Instagram da yok. Sosyal medya mecraları bugünkü kadar güçlü değil. Çünkü çarpıtıyorlar. Her şeyi bugünden geriye dönük yargılıyorlar ya manipülasyon yapıyorlar ya bizimki bir siyasal tutum. Yani kitlelerimize biz tivitler çağrı yapan bir parti değiliz, tabanımızın yüzde doksan dokuz nokta dokuzu Twitter falan kullanmıyor o dönemde zaten. Bizim halimiz, işimiz Twitter'a kalsaydı biz parti olarak iflas etmiştik. Biz ev ev gezen, örgütleme yapan, propaganda yapan bir partiyiz. Bakmayın bugün bütün partiler Twitter'a sıkıştı, o gün öyle bir durum yok. İnsanlar Twitter'dan duyup da sokağa çıkmıyor. O atılan tivitler de milyonlarca insana ulaşmıyor, halk evlerinin attığı veya diğerlerinin attığı tivitler milyonlarca insana falan ulaşmıyor. Değişik haber kaynaklarından sokağındaki slogan sesinden duyan televizyonlardan komşusundan telefonda vs. insanlar zaten duyarlı takip ediyor. Kimse HDP'nin tivitini falan okuyup sokağa çıkmıyor. Yani o gün tivitimizin okunma sayısı da teknik olarak bulunabilir. Ben iddia ediyorum, beş bin kişi okumamıştır. Dünya genelinde söylüyorum, Türkiye için söylemiyorum çünkü Twitter bu kadar yaygın değildi 2014'de. Ya ben neredeyse beni takip eden insanları tek tek tanıyordum ya. Böyle bir küçük Twitter aleminden söz ediyoruz.

Sonra Şu unutturulmaya alıŐılıyord; yani gerçekten insanları kıŐkirtan, HDP'nin o tivitini okuyan, "Derhal gideyim birkaç kişiyi öldüreyim, birkaç kişiyi yakayım." mı dedi? Bu absürtlüğe herkesi inandırabilirsiniz de aklı başında hiçbir insanı inandıramazsınız. Ama Şunun birçok insanın öfkesini kabarttığını rahatlıkla söyleyebiliriz. Şu: "Erdoğan: Kobani düştü, düşüyor." Yaptığı açıklama 7 Ekim'de budur. Provokasyonun nedeni budur, provokasyona zemin hazırlayan budur. Provokasyonu durdurmamayan da önmeyen de budur, cumhurbaşkanı. Biz değiliz. Hükümet bizde değil, MİT bizde değil; Emniyet, polis, jandarma bizde değil. Bilinmesi gereken budur. İlk gün kaç kişinin öldüğünü ne kendisi biliyor ne biz biliyoruz. Dedğim gibi, sosyal medya bugünkü kadar güçlü de değil.

Salih Müslim'in o dönem yaptığı Şeylerin detayına girmek istemiyorum ama 6 Ekim'den sonraki bir görüntüyü daha hatırlatmak istiyorum heyetinize daha önce göstermiştim. Bakın siyah ceketli kadın, Asya Abdullah PYD EŞbaşkanı, arkasındakiler Türk askeri, yanındaki araç Türk ordusuna ait.

Kobani sınırından yürüyerek Suruç'a giriyor. Asya Abdullah, PYD EŞ Başkanı. 6 Ekim'den sonraki görüntü bu. Yani bugün anlatıldığı gibi bir ortam yok, bir atmosfer yok o günlerde.

Şu gördüğünüz görüntü, peşmergenin İpek Yolundan Suruç'a gidişidir. Peşmerge konvoyu.

Şu gördüğünüz Habur Sınır Kapısıdır. O peşmerge kamyonu Kürt savaşçıları taşıyor. Kamyonun tam üstünde sınır kapısında Türk bayrağı asılı, göstericilerin elinde de Kürdistan bayrağı var. Yani o günkü atmosferi hatırlamadan, neler yaşandığını unutturmaya çalışıyorlar ama durum öyle değildi.

Buyurun, şu gördüğünüz siyah ceketli kadın PYD Eşbaşkanı Asya Abdullah, en öndeki de bir Türk jandarma askeri.

Onların kontrolünde izniyle Türkiye'ye giriyor. Kobani olayları olmuş.

Şu gördüğünüz Asya Abdullah, burası da Diyarbakır İstasyon Meydanı.

Yanındaki Diyarbakır milletvekili, mavi ceketli Nursel Aydoğan. Diyarbakır'da mitingde konuşuyor Asya Abdullah, PYD Eşbaşkanı sıfatıyla. Çünkü hepimiz çözüm süreci yeniden canlansın diye uğraşıyoruz. Kobani provokasyonları o tarihi barış fırsatını heba etmesin diye uğraşıyoruz.

Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi.

Asya Abdullah, yanında İdris Baluken, Meral Danış Beştaş, kenardaki de benim. Türkiye Büyük Millet Meclisi. Çözüm süreci bu şekilde kurtarıldı. Bütün o provokasyonlara rağmen iş birliği yapmaya gittik. Şiddet olaylarının, ölümlerin ortaya çıktığı ilk andan itibaren de dediğim gibi bizim öyle anlık olup bitenden bilgimiz de olmuyordu. Gerçekten sosyal medya bu kadar yaygın, güçlü değil. Teşkilatlardan gelen bilgiler de sağlıklı değil. Hükümetin bile haberi yok, ki halen ölü sayısını çarpıtarak veriyorlar. O ilk günlerde buna dair hiç bilgimiz yok.

Çıkan ilk haberler nedir medyada biliyor musunuz? Varto'da polis kurşunuyla öldürülen Hakan Buksur HDP'li, 7 Ekim Cumhurbaşkanı'nun konuşmasından kısa süre sonradır. Daha önce de hatırlatmaya çalıştım, ilk öldürülen kişi, polis kurşunuyla öldürülen HDP'lidir. Medyaya düşen odur. Tablonun bu kadar vahim olduğu günler sonra STK'lerin hazırladığı raporla ortaya çıktı. Devletin bile bilgisi bu kadar yoktu. Tam bir kaos tam bir provokasyon ortamı çünkü. E şimdi Cemaat diyeceğim, diyecekler Cemaate yüklediler. Hayır, bize yüklüyorlar. Bize yükleyen kim? AKP'dir. Cemaati araştırmayan da o darbe hazırlıklarını araştırmayan da kendileridir.

"Şiddet eylemlerine yönelmeyin." Eşbaşkanlar olarak yaptığımız açıklama. Ayn 9'u. 9'u sabah ilk iş toplanmışız, yedisi öğleden sonra şiddet olayı başlamış, 8'de tırmandığı görülmüş, Hükümet ile bir buçuk gün görüşmeler yapmışız. 9'unda da toplanır toplanmaz bu açıklamayı yapmışız. "Şiddet durmalı." Buyurun. Çünkü gerçekten hiç kimse farkında değil neyin ne olduğunun bütün gazeteler manşette vermiş zaten canlı yayınla verildi açıklamamız. Şiddet dursun. Efan Ala, işleri bakanıydı. Kendisi tablonun ne olduğunu biliyor muydu ki biz bilelim? Bilmiyordu. Kendisi itiraf ediyor sonradan. "Demirtaş'tan sükunet çağrısı." "Şiddet durmalı." Hep ayrı gazetelerden veriyorum. HDP'den, DTK'den, DBP'den gerilim bitsin çağrısı. Hükümetle birlikte çalışmak istiyoruz, benim açıklamalarım yani oradan kim ne manşet çıkarılmışsa yaptıkları bu, Hükümetle birlikte çalışmak istiyorum. Fotoğraflar da vardı.

Sonra eminim, hani arkadaşlar ben dinlemedim ama daha aylardır, yıllardır savunmalarında belirtiyorlar, Meclise kaç tane araştırma önergesi vermişiz, delilleriyle birlikte sundular, buradan hatırlatayım. İdris Baluken araştırma önergesi, Adil Zozani araştırma önergesi 21 imzayla vermiş. Altan Tan araştırma önergesi, Ali Can Önlü araştırma önergesi, Altan Tan, Altan Tan, Ayla Akat Ata, Altan Tan, Ayla Akat Ata, Gülser Yıldırım, Halil Aksoy, Mahmut Toğrul bunlar hep bizim milletvekillerinin ayrı ayrı verdiği araştırma önergesi.

Mahmut Toğrul, Nazmi Gr, İdris Baluken, Adil Zozani, Altan Tan. Sadece HDP grubu tarafından verilmiş ve AKP, MHP tarafından reddedilmiş bu nergeler. CHP de reddetmiş. Araştırılmış demiişiz gerekçeleriyle birlikte. Yapmamışız ya! Ortada bir provokasyon var, gelin bunları Meclis olarak araştıralım yani. Herhalde biz hani bütün bunları biz yapsak gelin araştırın bizi bulun demek için bu kadar araştırma önergesi vermedik. Reddedenler niye reddettiler? Halen neden araştırılmıyor? Neden? Bu provokasyonların altında yatan g kimdir, tam olarak ne yapmaya çalıştı, bunları hala neden ortaya ıkarılmıyorlar? İnsan neden korkar? Hakikatin ortaya çıkmasından. İnsan neden korkar? Çünkü lazımdır o yalan ona. O yalan üzerine kurmuştur tüm siyasetini. kerse söyleyebilecek bir Şeyi kalmamıştır. O nedenle bütün araştırma nergelerimiz ısrarla reddedildi. Bugün yargılama konusu olan her Şeyin aslında Mecliste yapılacak bir çalışmayla yargının önüne çıkarılması halinde burada oturanların hepsinin mağdur sıfatıyla bu salonda olacağını rahatlıkla söyleyebilirim. Bi' otuz saniye.

Sonra hatırlarsınız yine 2015 Şubat'ında Sırrı Süreyya anlatmıştır burada Süleyman Şah Türbesinin yerinin değiştirilmesi meselesi, Eşme süreci. Kobani'de Şah geçişi Hürriyet Gazetesi, bir gün önce eşme süreci Hürriyet gazetesi. Burada kiminle kim yaptı Sırrı Süreyya bilemiyorum burada anlattı mı ama YPG'lilerle Türk askeri beraber operasyon yapıp IŞİD'in elinden Süleyman Şah Türbesini kurtardılar. Hatta bir tank bozuldu YPG'liler yardım ettiler Türk tankı tamir edildi. Birlikte Süleyman Şah Türbesini taşıdılar ve bunun hani devam etmesi gerektiği Amerika'nın Rusya'nın oranın buranın değil Türk askeriyle Kürt savaşçıların birlikte hareket etmesi gerektiğin ağrılarımızla söyledik bakın PYD ile iş birliğinin önemi görülmeli. Kimsede bize ıkkıp efendim sen misin terörle iş birliği yapan bilmem ne diye saldırmadı dava da açmadı.

Mesela Bahçeli o dönemde Şunu dedi, Necdet zel Genelkurmay Başkanı için: "Vatan konusu Harbiye'de işlenirken dersi mi kırdın?" Erdoğan da ona cevap veriyor: Sen Genelkurmay Başkanımızın atılacak tırnağının bir pasesi dahi olamazsın." Erdoğan ile Bahçeli, Süleyman Şah için tartışıyorlar. "Türbenin taşınmasını ben organize ettim. Sırrı Süreyya nder." Yalan mı? Burada da söylemişti. Hükümet kendisinden yardım istedi. "Temas kuralım, yardımcı olun. İmralı heyetisiniz." Bunlar yapıldı yani. Türbe PYD ile ortak taşındı.

Bunların hepsi Şubat 2015'te oluyor. Yani yaratılan hava, bugünün havası değildi. Kumpas havası sonradan zoraki olarak ihtiyaç dahilinde MHP'li itti-

fakla birlikte sürecin bozulmasıyla birlikte oluşturuldu, onu anlatmaya çalışıyorum. Gösterdiğim delillerin tamamı buna ilişkindir ve bizim haklı olduğumuzu, o dönemki atmosferin başka olduğunu ispatlayan delillerdir. Siz o günkü siyasi atmosferi, siyasi koşulları, beklentileri, siyaset tarzını görmezden gelip böyle bir şey yokmuş gibi, bugünün üzerinden, algı üzerinden yargılamayı yaparsanız gelinen sonuç bu olur işte. Yedi yıl boyunca haksız tutukluluk vesaire.

Evet yedi tane birleşen dosya, beş de bu dosyaya 19'dan kalma fezlekeyle 12 fezlekemi de pazartesi sabahdan başlayıp akşam bitireceğim tamamlayacağım. Geri kalan her şeyi avukatlarıma devredeceğim savunma sırasında belirtsinler. Fakat şurada gördüğünüz binlerce sayfa iddianamede kırpılarak alınmış ANF'den alınmış ama benim konuşmalarımın tam metnidir. Bunları okumaya kalksam sanırım bir ayda ancak bitiririz burada her biri yorumda gerektiriyor. Fakat Savcı her birinden bir cümle almış algı yaratmak için. Bir cümle almış iddianameye yapıştırmış, bir cümle almış bir paragraf almış iddianameye yapıştırmış. Biz hepsinin tam metnini çıkardık. ANF'den değil NTV'den, Hürriyet'ten, cnn.com.tr'den ama Savcı ANF'den almış.

Daha önce de söylemiştim, şimdi de söyleyeyim biz Türkiye'den ANF'ye giremiyoruz. Halen yasak girilemiyor, o tarihte de girilemiyordu. Savcı ANF'ye nasıl girmiş almış korsan giriş mi yapmış, bu delili nasıl elde etmiş? Çünkü ANF'ye giriş mahkeme kararıyla yasak. Savcı bu mahkeme kararını nasıl ihlal etmiş. Niye NTV'den almamış, niye CNN'den almamış niye ANF'den almış? Kendince bir algı yaratıyor. Yani ben örgüte müzahir yayın organundan bu açıklamaları, tamamını ANF'den almış. Yahu buradan da şunu söyleyeyim savcıya mahkeme kararına itiraz et, ANF özgürce yayın yapsın, Türkiye'den herkes okusun. Niye bir tek sen korsan şeyle giriyorsun ki? Dolayısıyla aldığın delilin hukuki geçerliliği yok. Onunla suçlamıyorsun beni ama algı yaratıyorsun. Bu da savcının korsan şekilde girip ANF'den aldığı konuşmaların hiçbirini inkar etmiyorum da. Tamamı cimbızlanmamış hali burada, bunu da avukatlarıma vereceğim. Pazartesi'den sonra savunmalara başladığında dosyaya delil olarak koyacaklar.

Uzatmamak için bunları okumak istemiyorum, sadece hatırlatmak istiyorum. Bir delil olarak dosyaya girsin diye belirtiyorum. Diğer delilleri de yazılı delilleri de burada okuduğum her şeyi veya ekrandan gösterdiğim her şeyi yazılı olarak avukatlarım dosyaya sunacaklar. Eğer mahkemeniz gerçekten incelemek isterse, okumak isterse benim okumadığım, zaman açısından fırsat

bulamadığım binlerce bilgi, belge buradadır. Çünkü benim hani yapmaya çalıştığım şey suçsuzluğumuzu ispat etmek değil, haklılığımızı bir kez daha göstermektir. Suçsuz olduğumuzu zaten herkes biliyor ama haklı olduğumuzu unutmuş olanlar olabilir. Sadece onu hatırlatmaya çalıştım. Son olarak bakayım unuttuğum bir şey yoksa arkadaşlarım... Yok peki. Bugün söyleyeceklerim bundan ibaret. Sanırım yarın tutuk incelemesi yapıyorsunuz. Pazartesi de son sözlerimi söyleyip akşama doğru bitiririm. Dinlediğiniz için teşekkür ederim. Dinleyen bütün arkadaşlara buradan Antep, Van, Diyarbakır, Yüksekova, Gültan Abla, İstanbul, kızım Delal, avukat arkadaşlar, Antalya, Sincan Kadın, Sincan Erkek ve salondaki bütün arkadaşlar izleyenler avukatlar, Nazmi herkese selam sevgilerimi sunuyorum teşekkür ediyorum

Tümüyle siyasi düşüncelerimiz, siyasi eleştirilerimiz ve siyasi görüşlerimiz yargılanıyor

Herkese günaydın arkadaşlar. Salondaki arkadaşlar, herkese merhabalar. Avukat arkadaşlar, izleyiciler, Şanlıurfa, Van, İstanbul, Antep, Diyarbakır'daki arkadaşlar... Herkese selam, saygılarıma sunarak başlamak istiyorum. Bugün öğlene kadar, elimdeki fezlekelerin önemli bir kısmını bitirmeyi planlıyorum. Çok kısa kısa, her biriyle ilgili savunma yapacağım. Zaten tamamı, yıllar önce yaptığım miting konuşmaları veya basın toplantılarındaki demeçlerimle ilgilidir. Fezleke sırasına göre değil, kronolojik olarak, konuşmanın yapıldığı tarihi esas alarak bir kronoloji belirledim. Ona göre sıralama yaptım. Önce 19. Ağır Ceza Mahkemesinden kalan 13, 14, 12, 25 ve 27 nolu fezlekeleri yapacağım. Sonra da birleşen iddianameler var birkaç tane. Onları yapıp artık esas hakkındaki savunmamı neticelendirmiş olacağım.

Şimdi, 19 Ağır Cezada birleşen dosyalardan 13 nolu fezlekenin savunmasını yapıyorum. Fezlekedeki atılı suç ile gerekçesini hatırlatmak istiyorum özetle. 2012, 14 Mart'ta Demokratik Toplum Kongresi organizesinde, Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi konukevi içerisinde, Newroz ile alakalı bilbordlarda bulunan ve mahkeme kararıyla yasaklanan Kürtçe afişlerle ilgili düzenlenen basın toplantısında Öcalan hakkında, "Yedi aydır İmralı'da bir halkın önderine uyguladığınız işkenceyi asla kabul etmedik, etmeyeceğiz." şeklindeki ibareleri kullanarak suçluyu kabullenmesi, sahiplenmesi ve saygı duyulması gereken bir halk lideri olarak anlattığı ve bu suretle suçu ve suçluyu övme suçunu işlediği iddia edilmiştir.

Uzun bir basın toplantısı. Öncelikle, o basın toplantısının bir kez daha siyasi atmosfer, sosyo psikolojik ortamını hatırlatalım. Konuşmanın tamamını okumayacağım. Ben konuşmuşum, Gültan Hanım konuşmuş, Ahmet Bey, Ahmet Türk, Aysel Hanım, Aysel Tuğluk... Uzun, kapsamlı bir basın toplantısı yapmışız. Basın toplantısının temel hedefi şuymuş; Diyarbakır'da Newroz hazırlıkları yapılırken Türkçe ve Kürtçe Newroz bilboardları, duyuru, ilan için bilboardlar hazırlanmış ve valilik de Kürtçe olanları yasaklamış. Türkçeler hakkında herhangi bir yasaklama kararı çıkmamış ama Kürtçeyle ilgili bir yasaklama kararı çıkmış. Aynı zamanda Newroz'u da yasaklamaya dönük bir valilik kararı var. Dolayısıyla biz bir basın toplantısı yaparak hem Kürt dilini, Kürtçeyi hem Newroz'u savunmuşuz. O konuşma sırasında da o dönem Abdullah Öcalan'a yine uygulanan tecritle ilgili tepkilerimizi, eleştirilerimizi dile getirmişiz. Orada kullandığım ifade savcuyu rahatsız etmiş ve oradan yola çıkarak suçu ve suçluyu övdüğümü iddia ederek fezleke düzenlemiş, Meclise göndermiş.

Şimdi öncelikle, günlerdir yaptığım savunmada hatta yıllardır 19. Ağır Ceza Mahkemesinden başlayarak yaptığım savunmada altını çizerek belirttim, bu fezleke de yine belirtiyim. Tümüyle siyasi düşüncelerimiz, siyasi eleştirilerimiz ve siyasi görüşlerimiz yargılanıyor. Savcı örneğin bu fezleke de nasıl olmuş suçluyu övmüşüz, onu izah etmemiş. Halkı nasıl kin, düşmanlığa tahrik etmişiz ya da nasıl şiddet, terör propagandası yapmışız, hiçbir fezleke de bununla ilgili somut bir tespit, söylem ile gerçekleşen herhangi bir eylem arasında illiyet bağı, ilişki kurmamış. Hiçbirinde buna girişmemiş bile. Bu da o fezlekelerden biri.

Abdullah Öcalan'a, "sayın", "Kürt Halk Önderi" veya başka bir sıfatla seslenmek tam olarak nasıl suçluyu övmek oluyor, onu izah etmesi lazım fezleke de ki, biz de ona göre savunma yapalım. Yok eğer tartışma konusu, Abdullah Öcalan'ın, Kürt Halk Önderi olup olmadığıysa, Savcı bunu tartışmak istiyorsa onun yeri de mahkemeler değil. Bir kişinin halk tarafından önder olarak kabul edilip edilmediği siyasi bir konudur, siyasi tartışma konusudur, siyasi eleştiri konusudur veya siyasi görüş konusudur ama bir yargı konusu olamaz.

Suçtu ve suçluyu nasıl överseniz? Geçen celselerde de belirtmiştim, kesinleşmiş herhangi bir hükmü nedeniyle, işlediği suçtan dolayı açık, aleni şekilde o suçu övüyor olmanız lazım. O suçtan dolayı o kişiyi övüyor olmanız lazım ve bunu açık belirtiyor olmanız lazım. Örnek de vermiştim, güncel bir örnek olduğu için. Ankaragücü Spor Kulüp Başkanı, hakeme yumruk attığı için bir grup cezaevinin önüne gidip slogan attı, basın açıklaması yaptı. "O yumruk

atan eli öperiz” veya “Eline kurban, eline sağlık.” vesaire, açıktan suçu övdüler. Mesela onunla ilgili hiçbir soruşturma başlatılmadı, başlatılmaz da zaten. Veya mafya liderlerinin tahliye olduktan sonra MHP genel merkezine gidip orada fotoğraf çektirmeleri ve yapılan açıklamalarda mafya liderlerinden “sayın” diye söz edilmesi, övgüyle söz edilmesi, mesela bunlarla ilgili savcılığın herhangi bir dikkatini çeken bir suç unsuru veya suçu, suçluyu övmeye fiili oluyor mu? Yok. Ya da Kılıçdaroğlu'na Çubuk'ta linç girişimi sırasında yumruk atanlara dönük övgü hatta hatırlıyorum, birileri gidip o yaşlı adamı ziyaret etmişti, Kılıçdaroğlu'na yumruk atan elini öpmüştü. Bunlar da AKP yöneticileri. Orada açıkça suçu ve suçluyu övmüşlerdi. Ya da mesela Dersim Katliamının komutanı Alpdoğan'ı övmek, Dersim'deki operasyonlardan dolayı; suçu, suçluyu övmektir. Onunla ilgili soruşturma açıldı mı? Açılmaz. Ya da Topal Osman'ı övmek. Bildiğimiz infazları gerçekleştiren, tetikçi, Atatürk'e suikast hazırlığı bile yaptığı bilinen bir tetikçiyi övmek suçu, suçluyu övmektir. Çünkü o Topal Osman'ın neyini övdüğünü söylemeleri lazım ya da Alpdoğan'ın neyini övüyor? Askeri komutan.

Peki biz konuşmalarımızda “Kürt Halk Önderi”, “Sayın Öcalan” derken ne diyoruz? Bütün konuşma metinlerimizi tek tek okuyun. Sürdürdüğü barış girişimleri, yaptığı barış çağrıları... Savunmalarında da Meclis konuşmalarında da dışarıdaki konuşmalarında da açıkça bunları ifade ediyorum. Tek bir konuşmamda, “İyi ki Abdullah Öcalan bir gerilla hareketi kurmuş, silahlı mücadele başlatmış, ne güzel yapmış, iyi olmuş.” cümlesini göremezsiniz. Hiçbir arkadaşımız Abdullah Öcalan'dan söz ederken bu şekilde söz etmedi. Hep barış girişimi. 93'ten bu yana, Özal'dan bu yana çözüm girişimleri var. Ateşkesler var karşılıklı, tek taraflı, devlet resmi, gayri resmi, açık, gizli görüşmeler var. 93'ten bu yana neredeyse işte 30 yılı bulmuş. Sadece İmralı sürecinde değil, dışarıda da devletin muhatap olarak kabul ettiği ve çoğu zaman da hani görüşürken de kendilerinin de “sayın” diye hatip ettiği bir Abdullah Öcalan'dan söz ediyoruz. Oslo'da MİT yetkililerinin kendisiyle, “Sayın Öcalan” diye konuştuğu ses kaydı düşünce Türkiye'de kıyamet kopmuştu.

Türkiye'de çok tuhaf bir linç kültürü oluştu. Yani mesela İngilizcede bildiğim kadıyla, birine “sayın” diyerek hitap etmemek ayıptır. Üçüncü bir kişiyle ilgili konuşuluyorsa “mister” denilir. Mesela çok iyi hatırlıyorum, ben yurt dışında konuşmalar yaparken benim konuşmalarım çevrilirken ben “Abdullah Öcalan” derken çevirmen “Mister Öcalan” diye çeviriyor. Yani dilin kendi karakteri itibarıyla bir saygınlık ifadesinden öte, kişiyle ilgili bir özel şahısla ilgili, üçüncü bir kişiyle ilgili hitap olarak dile geçmiş ama bizde bu, siyasi

bir krize dönüşmüş. Bunun da temelinde, altında yatan şey Kürt sorunudur, Kürtlere yaklaşımdır. Dolayısıyla siyasi eleştiri konusu olabilir, bunu anlayışla karşılız. Herkes siyasi görüşümüzü, Abdullah Öcalan'a yaklaşımımızı benimsemeyebilir. Biz "Sayın Öcalan", "Kürt Halk Önderi" dedik diye herkes bunu kabul etsin demek zorunda değiliz veya dayatma durumunda değiliz. Ama bize karşı da siyasi eleştiri yapan yapar. Fakat Savcı tutup da bunu bir suçlama konusu, soruşturma konusu yapamaz. Çünkü bizler siyasetçiyiz, kime nasıl hitap edeceğimizi, bıraksın da biz karar verelim, savcıcıyı ilgilendirmez bu.

Mesela Kenan Evren'e "sayın" demek suç mudur şu anda? "Çok saygıdeğer, pek muhterem Kenan Evren." deyince dava açılacak mı? Esat Oktay Yıldırım'ın ismini okula verdiler. Suçu, suçluyu övmekten dolayı Milli Eğitim Bakanı'ndan, il Milli Eğitim müdürüne kadar hepsinin yargılanması gerekmez mi? Hayır. Yargılanmamalıdır. Ama siyasi eleştiri yaparız tabii ki. Bize de en fazla siyasi eleştiri yapılabilir, onu da saygıyla karşılız cevabını veririz, kendi düşüncelerimizi anlatırız. Savcının derdi Abdullah Öcalan'ın Kürt'ün, Kürt halkının önderi mi değil mi, böyle bir tartışmaya gireceksek bu fezlekeyle bunun için bilirkişi raporu aldırılmasını isteyebilirim. Mesela Meclise yazı yazılısın, Türkiye Büyük Millet Meclisine. Bugüne kadar "Abdullah Öcalan benim liderimdir, önderimdir." diyen kaç kişi imza vermiş, parlamentoya göndermiş, arşivde duruyor. Meclisin arşivinde, depolarda dilekçeler duruyor. Eğer 10 milyon dilekçeden bir tane eksik çıkarsa suçlamayı kabul ederim. Yok 10 milyon kişi, "Abdullah Öcalan benim önderimdir." diye noter huzurunda veya standlarda imza atıp Meclise göndermişse bilirkişi de raporu düzenlesin. Bakalım ne çıkıyor orada. Ben Abdullah Öcalan'ı Kürt Halk Önderi ilan eden kişi değilim. Kürt halkı, milyonlarca insan, "Onunla görüşün, sorunumuzu çözme konusunda muhatap olarak alın." diye defalarca kampanya yürüttü. Kitlesele kampanyalar yürütüldü, mitingler yapıldı. Türkiye Cumhuriyeti devletinin gelip gelip bu noktada, savcıların, yargıçların, mahkemelerin bunu yargı, suç konusu yapması hakikaten bir travmatik bir vakadır. Tramvadır yani. Bizim için değil, yargı için tramvadır. Öz güveni olan devlet bunlarla mı uğraşır ya. "Niye 'sayın' dedin? Niye 'Kürt Halk Önderi' dedin?" Ortada 150 yıllık devasa bir sorun var, Kürt ve Kürdistan sorunu. Bunun içeriğini tartışmak yerine, "Hitap ederken niye bunu söyledin?"

Dolayısıyla tümüyle ifade özgürlüğü kapsamında, zaten bu tartışmasıdır. Çünkü şiddet övgüsü, terör övgüsü... Doğrudan ben şunu demiş olsam bile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi hatta

Anayasa Mahkemesi içtihatları, daha önce de anlattım, siz de biliyorsunuz, şuna işaret eder. “Terör ve şiddet övgüsü suçunun oluşabilmesi için, terörü ve şiddeti övmüş olmak bile yeterli değildir. Bunun sonuç doğurmuş olması, yakın bir tehdit, tehlike doğurmuş olup olmadığına bakılması lazım.” diyor. Bunun dışındaki her şey ifade özgürlüğüdür. Yargıtay, “Bijî PKK, yaşasın PKK, “Yaşasın Başkan Apo” sloganlarının ifade özgürlüğü sınırlarında kaldığına dair defalarca karar vermiştir. “Çünkü” diyor, “Burada açıkça bir şiddet övgüsü yok ve doğurduğu bir şiddet sonucu yok. Buradan yola çıkarak sen terör propagandası, şiddet övgüsü diyemezsin.” diye Yargıtay’ın kararları var. Peki Yargıtay kararlarını bir tek biz mi biliyoruz? Bunu hazırlayan savcılar bilmiyor mu? Bu iddianameyi kabul eden hakimler bilmiyor mu? Biliyorlar. Ama her seferinde bir irade yargılanmak isteniyor. Bir irade yasal açıdan mahkum edilemese bile kriminal hale getirilmek isteniyor. “Bu bir yargı konusudur.” denilerek toplum sindirilmeye, korkutulmaya çalışılıyor. Üç yıl böyle devam ediyor. Bakıyorsunuz, dört yıl böyle devam ediyor periyotlar halinde. Üç yıl, dört yıl, iki yıl sonunda Abdullah Öcalan’la tekrar görüşmeler başlıyor. Görüşmeler kopuyor, o sırada Abdullah Öcalan’la ilgili “sayın”, “Kürt Halk Önderi” kelimeleri ve hitabıyla ilgili hiçbir soruşturma açılmıyor. Arşiv tutuluyor, kayıt tutuluyor sadece Emniyet’te. Ne zaman ki süreçler yine kopuyor; Oslo, İmralı’da olduğu gibi veya önceki süreçlerde olduğu gibi, savcılar ellerindeki fezlekeyi hızla Meclise gönderiyor ve milletvekili değilse kişiyle ilgili hızla dava açılıyor.

Burada bir karar vermesi gereken biz değiliz, biz Kürtler değiliz, biz kararımızı vermiş durumdayız, böyle düşünüyoruz. Karar vermesi gereken Türkiye Cumhuriyet devletidir. Kendi içinde tartışmalı olan, çelişkili davranan Türkiye Cumhuriyeti devletidir. Parlamentosu ayrı, yürütmesi ayrı, yargısı ayrı davranıyor bu konuda. Kendi içinde netleşmesi lazım, bizim görüşümüz budur. Abdullah Öcalan, Kürt sorununun çözümünde çok önemli bir aktördür, kendisiyle görüşülmesi lazım, görüşülmeden mesafe kat edilmiyor. Bu bir realitedir. Abdullah Öcalan’a “sayın” diyene de “Kürt Halk Önderi” diyene de demeyene de herkese saygı duyulmasını beklemek de bizim hakkımızdır. Hakaret, tehdit, küfür içermemek şartıyla Abdullah Öcalan’ı da isteyen istediği gibi eleştirebilir, kıyasıya eleştirebilir. O da onların hakkıdır. İfade özgürlüğü böyle bir şeydir, siyaset yapma özgürlüğü böyle bir şeydir. Zaten düşünsel alanda çözüm böyle üretilir. Tez, antitez ve sentez çıkar ortaya. Herkesin aynı düşündüğü yerde çözüm de oluşmaz, çözüm de üretilmez.

Bu tür fezlekeler düşünceye ket vurma, siyasi çözümleri engellemeye dönük, ırkçı belki milliyetçi hezeyanlarla belki de provokatif amaçlarla düzenlenen fezlekelerdir çoğu zaman. Savcıların isimlerini geçiyorum artık, tek tek anlatmak da istemiyorum. “Cemaat yaptı, etti.” deyip işin şeyini Cemaate yıkmak da istemiyorum çünkü o dönem hep birlikte hareket ettikleri için bizim muhatabımız siyasi iktidardır.

Bununla ilgili Mecliste yaptığım çok sayıda konuşma var. Onu da yine avukat arkadaşlarımdan rica ediyorum, savunma yaparken onlar değinsinler. Meclis grup toplantıları var 14.02.2012, 24.01.2012, 03.01.2012, 11.10.2011. Yani ben Mecliste “Sayın Öcalan” demişim, “Başkan Apo” demişim. Hep özü sözü bir davranmışım yani, şimdi bakıyorum da. 13 yıl önce, 14 yıl önce yaptığım, 15 yıl önce yaptığım konuşmalarda da aynı şeyi söylemişim, tutuklanmadan önce yaptığım konuşmalarda, burada yaptığım savunmada da aynı şeyleri söylemişim. İstikrarlı bir şekilde düşüncelerimi savunmuşum. Şimdi birçok insan, avukat arkadaşlar aktarıyor, “Demirtaş'a ne oldu? Kürt ve Kürdistan demeye başladı.” Hani şunu söyleyeyim, ben geçmişte yaptığım konuşmaları savunuyorum burada. “İlk defa Kürt ve Kürdistan diyormuş Demirtaş.” Bazıları ilk defa duyuyor herhalde, benim ağzımdan. 10 yıl, 15 yıldır yaptığım konuşmaları burada savunuyorum. “Kürt ve Kürdistan” dediğim için yargılanıyorum. “Kürt ve Kürdistan” dediğim için tutuklanmışım. Peki bunu savunurken ne diyeyim? “Sözde Kürdistan” mı diyeyim? “Azerbaycan” mı diyeyim onun yerine? Ben “Azerbaycan” dediğim için tutuklanmadım ki. Türklerin hakkını savunduğum konuşmaların hiçbirine dava açılmamış ki. Burada 46 konuşmamdan yargılanıyorum, 50'ye yakın hatta. Çünkü bazı fezlekelerde birden çok konuşma var. 50'ye yakın konuşmanın tamamı Kürt sorunuyla ilgili. Peki ben 12 yıllık parlamenterlik görevim işte yedi yıldır da burada siyasetçiyim, 20 yıla yakındır siyasetteyken 50 defa mı konuşmuşum? Yok. En az bin tane konuşmam var. Neden 50'sine dava açılmış, 50'sinden tutuklanmışım? Çünkü sadece Kürtlerle, Kürdistan'la ilgili, Abdullah Öcalan, Kürt sorununun çözümüyle ilgili yaptığım konuşmalar suç kabul edilmiş. Yoksa ben Soma Katliamıyla ilgili de konuşmuşum. Hem de çok sert açıklamalarda bulunmuşum. Devleti en sert eleştirdiğim konuşmalardır onlar. Peki niye dava açılmamış? İçinde Kürt geçmiyor çünkü. Türkiye'nin batısında, herhangi bir yerde yaşanan bir trajedi ya da siyasi bir sorunla ilgili yüzlerce konuşmam var, Savcı niye onlara dava açmamış? Niye onlardan yargılanmıyoruz? O nedenle savunmamın başında dedim ya, Kürt olduğumuz için yargılanıyoruz ya da Kürtlerin

hakkını savunduğumuz için yargılanıyoruz. “Kürdistan” dediğimiz için yargılanıyoruz. Suçlamalar arasında başka bir şey yok ki.

Düşünün ki, buradan yola çıkarak terör propagandası suçu, suçu, suçluyu övmeye suçlaması çıkarılmış, kabul etmiyorum. Dediğim gibi, bunlar yargının konusu da değil. Yargı bu tür aktivitelerle siyaset alanını da çoğu zaman zehirlemiştir ve bunu da yargıya yaptıran siyaset olduğu için, sorumlusu siyasettir, siyasetçilerdir. Zaten çözüm sürecinde, 2013-2015 çözüm sürecinde iktidar yetkililerinin Abdullah Öcalan için neler söylediğini burada hatırlatmayacağım çünkü savunmamı oraya dayandırmak istemiyorum, meşruiyetimi onlardan almıyorum. Fakat ikiyüzlülüğün daniskası olduğunu hatırlatıyorum. Bütün iktidar yetkilileri Abdullah Öcalan'dan övgüyle söz ediyorlardı. Bülent Arınç'ından, bilmem Yalçın Akdoğan'ına. Burada tek tek delil olarak sunmak istemiyorum, ben meşruiyetimi onların söyleminden almıyorum. Kendim doğru olduğuna inandığım, barışta rolü olacağına halen inandığım için söylemeye devam ediyorum. Yani inanmasam söylemezdim, bir mecburiyetim yok çünkü. Hiçbir zaman Abdullah Öcalan üzerinden, “Kürt Halk Önderi”, “Sayın Öcalan” diyerek prim yapmaya da çalışmadım. Böyle bir kaygımız da olmadı. İnandığım için söylüyorum. Kendisiyle defalarca görüştüğüm için...

İmralı'da kendisiyle görüştüğümde ona “başkan” diye hitap ettim. Suç diyorsanız oradan çıkarın, bulun. Devletin görevlileri huzurunda defalarca konuşmuşuz, orada tartışmışız. Tanımayan, etmeyen, bilmeyen kendi kafasından atıp tutuyor. Abdullah Öcalan barış için uğraşiyor, ben orada gözlerimle tanık oldum, kulaklarımla duydum. Çok da çaba sarf ediyor. Bu ülkenin birçok milliyetçi, ırkçı siyasetçisinden çok daha fazla Türk, Kürt halkının geleceğini düşünüyor. Çaba sarf ediyor yani. Küçücük bir hücrede o da bir adada, elinden geleni yapmaya gayret ediyor. Biz de hatırlatmaya çalışıyoruz. Önemli bir şahsiyettir, rol oynayabilir. Türkiye'deki sorunların çözümü, felaketlerin önlenmesi... Orta Doğu, emperyalizm, müdahaleler... Bütün bu konularda fikirleri var. Doğru olduğunu, iyi olduğunu düşünüyoruz ve savunuyoruz yani bundan yargısal bir suçlama konusu çıkarılmamalı diye düşünüyorum. O yüzden 13 nolu fezlekedeki konuşmalarımın arkasındayım. Halen geçerli olan konuşmalardır, geçerliliğini de koruyor. Kürt diline ilişkin yasaklar, engellemeler halen maalesef ki Türkiye'de geçerliliğini koruyor. Keşke çözülmüş olsaydı bütün bunlar da biz yine yargılansaydık. 13 nolu fezlekeyi bu şekilde tamamlamış olayım. 14 nolu fezlekeye geçeceğim.

14 nolu fezlekede de aynı yıl yani o az önce yargılandığım, suçlama konusu olan konuşmayı basın toplantısından sonra Newroz etkinliği yapılmış. Ha bu

arada, SEGBİS konuşma tutanağının çevirisini yapacak olan bilirkişiye de ara not olarak düşeyim. “Nevruz” demiyorum ben. “Newroz” diyorum. -w ile, Kürtçe söylüyorum. Çevirirken lütfen böyle çevirsin, tarihi tutanaklardır. “Nevruz” da denilebilir, “Nevruz” diyenlere de saygı duyuyoruz ama Kürtçede Newroz’dur. Biz kendi bayramımızı Newroz, -w ile yazıp söylüyoruz. Çünkü sırf -w ile yazdık diye yargılandık biz defalarca. Sadece Newroz diye yazdığımız için defalarca yargılandık. O -w’yu kazanmak kolay olmadı. O yüzden lütfen. SEGBİS tutanaklarına bakıyorum çünkü çevirirken “Nevruz” diye çeviriliyor, hayır Newroz, -w ile.

Devam edeyim. Newroz etkinliği yasaklanmış, biz de çağrı yapmışız. Diyarbakır’da büyük Newroz meydanı vardır, Bağlar’da. Şehrin biraz dışındaydı, şimdi şehir büyüdü, şehrin içinde kalmıştır. Ama o zamanlar biraz şehrin dışında. “Orada Newroz’umuzu kutlayacağız.” demişim. Valilik de demiş ki, “Yok yasaktır, kutlayamazsınız.” Ben de “Gideceğiz.” demişim. “Tamam, mitingi yasaklamış olabilirsiniz sahne kurulamadı zaten. Fakat Newroz kutlamasını engelleyemezsin, mitingi yasaklamışsın sadece.” Olabilir, biz de yapamayız mitingi. Yasaklanmış mitingi nasıl yapabiliriz? Sahne kuramıyoruz, ses düzeni kuramıyoruz, yasaklı. Fakat otobüsün üzerinden halkın Newroz’unu kutlamak yasak değil, yasaklanamaz. Zaten yasak kararında da böyle bir şey yok. Ben de çağrı yapmışım, “Orada olacağız.” diye. Engellemeye çalışmış polis. Gidersiniz gidemezsiniz, “Gideriz.” demişiz, gitmişiz. Yüz binlerce insan da köylerden, şehirden, ilçelerden yürüyerek gelmişler, toplanmışlar oraya. Çok büyük bir kalabalık. Otobüsün üzerinden bir konuşma yapmışım. Fezleke ona dairdir.

Demiş ki fezleke, özetle okuyayım. “Newroz etkinliğine çağrı yapıldığı, PKK/KCK güdümünde haber yapan haber sitelerinden Newroz etkinliğine çağrı yapıldığı, ilgili etkinliğin valilik tarafından yasaklandığı, 18.03.2012 günü sabah saatlerinden itibaren sokaklarda yasa dışı eylemler yapıldığı ve sloganlar atıldığı, güvenlik güçlerine taşlı, sopalı, molotoflu saldırılar yapıldığı, Newroz alanında yaklaşık 10 bin kişinin toplandığı, Demirtaş’ın yasaklama kararına rağmen kitleleri Newroz alanına çağırdığı, örgüt propagandası ve gövde gösterisine dönüşen eylemde en ön safta yer aldığı, güvenlik güçlerinin ihtarına rağmen, ‘Öyle ya da böyle, alana gireceğiz.’ diyerek kitleyi peşinden sürüklediği, eylemci kitle tarafından atılan ‘PKK halktır, halk burada’ sloganlarına kayıtsız kaldığı ve engel olmadığı, eylemciler tarafından sallanan ERNK bayrağına müdahalede bulunmadığı ve bayrağın önünde konuşma yaptığı,

konuşmasında örgüt mensubu Mazlum Doğan'ı överek sahiplendiği ve söylemlerini eylemci kitleye benimsetmeye çalıştığı, konuşma sırasında bir gencin otobüsün üstüne çıkmak istemesi üzerine, 'Biliyorum, gençler yükseklere tutkundur.' diyerek gençleri dağa çıkmaya özendirildiği, seçim otobüsünün üzerinden, örgüt propagandası olabilecek şekilde zafer işareti yaptığı ve bu haliyle örgüt üyesi olmamakla birlikte örgüt adına suç işlemek ve yasa dışı izinsiz gösteri..." vesaire falan filan.

Nereden başlayayım, neresini savunayım, bilemiyorum ki. Savcıya göre benim görevim, orada kitleye müdahale etmiş, dağıtmakmış, dağıtmamışım. Slogan atanları susturmamışım. ERNK bayrağı sallamış biri, ona müdahale etmemişim. Yetmemiş, zafer işareti yapmışım ve örgüt propagandası olabilecek şekilde zafer işareti yapmışım. Yani bu tam olarak nedir bilmiyorum ama ikisi arasındaki ayrımı. Mesela şöyle mi yapınca örgüt propagandası?⁹⁷ Tam açısı ne, bilmiyorum ama Savcı tespit etmiş. Örgüt propagandası olacak şekilde yapmışım, zafer işaretini. Çünkü her zafer işareti örgüt propagandası olmayabiliyor savcıya göre. Birazdan görüntülere bakacağız, orada tam olarak nasıl yapmışım, ben de aydınlanayım en azından. Örgüt propagandası olan zafer işareti nasıl oluyor, ona da bakarız. Fakat en nihayetinde savcı, benim hükümet komiseri olduğumu düşünmüş ya da Diyarbakır güvenlik şube amiri olduğumu düşünmüş herhalde. Benim siyasetçi, milletvekili olduğumu unutmmuş; gösteriyi dağıtmak, slogan atana müdahale etmek, ERNK bayrağı açana müdahale etmek görevimi yerine getirmemişim ben. Dolayısıyla burada bir tuhafılık var. Yani mitingde konuşma yapanın böyle bir görevi olduğunu hangi yasa tanımlıyor ki, Savcı bu sorumluluğu bana yüklemiş? Deseniz ki, "2911'e tabi bir gösteriydi, dolayısıyla oradaki tertip komitesi uyarı yapmalıydı.", 2911'e tabi bir gösteri de değil. Ortada bir tertip komitesi yok. Anayasa'nın gösteri hakkına dayanarak, özgürlüğüne dayanarak bir basın açıklaması yapmışız, bir miting de değil. Ben tertip komitesi değilim, tertip komitesi başkanı da değilim. Benim dışında en az yedi sekiz kişi orada konuşma yapmış. Mesela niye hükümet komiseri görevini bana yüklemiş de Ahmet Türk'e yüklememiş? Gülten Kışanak da Aysel Tuğluk da orada konuşma yapmışlar. Bir tek bana dava açılmış burada. "Niye Demirtaş müdahale etmemiş?" Acaba bende bir hükümet komiseri görüntüsü mü oluştu, anlamıyorum ki. Gerçekten saçma sapan bir iddia.

⁹⁷ Sol eliyle zafer işareti yapıyor, farklı açılardan kameraya gösteriyor.

Konuşmanın içeriğiyle ilgili tam olarak neyi suçluyor? Sadece “Mazlum Doğan” ve “Gençler, yükseklere tutkun olduğunuzu biliyorum.” Otobüsün üstüne çıkmaya çalışıyor. “Oradan” diyor, “Gençleri dağa göndermeye, dağa çıkmaya özendirdiği...” Otobüse tırmanmaya çalışanlara demişim, “Yükseklerle tutkun olduğunuzu biliyorum.” Buradan da dağa çıkmaya özenmiş gençler. Yani ironik bir şey. Hakikaten şey, nasıl söyleyeyim yani bu kadar zorlama, bu kadar niyet okuma, zoraki bir fezlekeye, suçlamaya karşı savunma yapmak bile zor.

Mazlum Doğan ile ilgili bir cümle kurmuşum. Newroz ile Mazlum Doğan alınıp... Çünkü Diyarbakır işkencehanesinde, Esad Oktay'ın komutasındaki işkence ekibine, ordusuna direnen gençlerden biridir Mazlum Doğan ve oradaki işkenceleri protesto etmek için 21 Mart günü bedenini ateşe vererek protesto etmiştir işkenceleri.⁹⁸ Mazlum Doğan bu nedenle efsaneleşmiştir. Çağdaş Kawa olarak Kürtlerde anılır. Bütün Kürtler o şekilde kabul eder. Yani Dehaq'a karşı direnen, zulme karşı direnen tarihi Kawa'nın Demirci Kawa'nın 80'lerde işkenceye direnen, zulme direnen efsane ismidir Mazlum Doğan. Mazlum Doğan'ın isminin anılması, işkenceye karşı oradaki direnişinin ve işkenceye karşı duruşunun saygıdeğer bir tutum olduğunu söylemem suç unsuru oluşturuyorsa bu durumda tersi, tersini iddia eden işkenceyi övüyordur, tersini iddia eden Esad Oktay'ı savunuyordur, Diyarbakır'daki işkenceleri savunuyordur. Savcılar da bunu yapmaya çalışmış zaten. Eğer bir niyet okumaysa ben de böyle bir niyet okuyayım.

Bu fezlekeyi, suçlamayı hazırlayan savcı, Mazlum Doğan'ın işkenceye karşı durmasından niye rahatsız olmuş? Benim onu hatırlatmamdan niye rahatsız olmuş? Tam olarak neyi savunuyor? “Türkiye Cumhuriyeti devleti işkence de yapar, Esad Oktay herkese insanlık onurunu ayaklar altına alacak işkence de yapar. Ona karşı eleştiri yapmak bile haddinize değil.” mi demek istiyor? Kusura bakmasınlar. O cezaevinde yüzlerce insan işkenceden katledildi. Halen etkileri, travmaları devam ediyor. PKK'yi silahlı eylemlere yönelten de o cezaevindeki işkenceler oldu. PKK'yi dağa çıkarırlar biz değil, bizatihi o günün uygulayıcıları oldu. Bütün bunları yokmuş gibi, tarihten silinmiş gibi bir yaklaşım, bizim kabul etmemiz mümkün değil.

Burada da bir ikiyüzlülük vardır. Türkiye Cumhuriyeti devleti bununla bir türlü samimi şekilde yüzleşmiyor. Diyarbakır Cezaevi müze yapılıyor, şimdi

⁹⁸ Mazlum Doğan, kendini asarak intihar etti.

hazırlığı yapıyor. Oradaki işkencehaneler, 5 nolu zindan özel olarak işkence-lerin unutulmayacağı şekilde bir müzeye dönüştürülüyor, bildiğimiz kadayıyla. Bugünkü iktidar bununla övünüyor mesela. “O dönemin işkencehanesini müzeye dönüştürüyoruz, bir hafıza, bir kimlik oluşturmaya çalışıyoruz.” diyor. Bugün AKP yöneticilerinden Orhan Miroğlu da orada işkence görenlerdendi. Ahmet Türk de orada işkence görenlerdendi. Altan Tan'ın babası orada katledildi, işkenceden. Gültan Kışanak bu yargılamanın siyasi tutsaklarından, en ağır işkenceleri görenlerindedir. Mazlum Doğan da onlardan biridir. Mesela, “Mazlum Doğan'ın direnişi.” deyince suç oluyor, “Gültan Kışanak'ın direnişi.” deyince suç olmuyor, Altan Tan'ın babasının işkenceyle katledilmesi, Ahmet Türk'ün vesaire... Neye göre ayırıyor Savcı bunu tam olarak?

İşkencelere karşı protesto için kendini yakmış Karakoçanlı bir Kürt gencinin ismini anmak mı suç oluyor? Türkiye Cumhuriyeti devleti gerçekten bunlarla yüzleşecekse yapması gereken şey, 5 nolu zindanın müzesinin içine Mazlum Doğan da dahil, orada işkencede katledilen herkesin en azından gerçek hikayesini anlatmak, oraya yazmak, ona saygı duymak olmalıdır. Politik kimliğinden veya suçlandığı iddianamedeki suçlamalardan bağımsız olarak, o dönem işkence altında, orada insanlık onurunu savunmuş herkes, ister adli olsun çünkü adliler de vardır, çok az Türk solundan, değişik Kürt siyasi hareketlerinden insanlar da vardır, tamamı da işkenceye karşı en azından bir duruş sergilemek adına ya kendini yakmış ya açlık grevlerinde yaşamını yitirmiştir. Bir dönemle yüzleşilecekse Mazlum Doğan'ı ananlara değil, Mazlum Doğan'a işkence yapanlara dava açılmalı. Bir dönemle yüzleşilecekse “Mazlum Doğan, çağdaş Kawa'dır.” diyenlere karşı değil, o dönemin zihniyetiyle bugün onun devam ettiricileri, sürdürücüleri, Esat Oktay Yıldırım'ın sosyal medyada fotoğraflarıyla birlikte övgü tivitleri atanları soruşturmaya tabi tutması lazım ki, gerçek bir adalet sağlansın. Dolayısıyla burada yaptığım konuşmada ne kitleyi dağıtmak gibi bir görevim vardır ne slogan atanları susturmak gibi bir görevim var. Kaldı ki slogan suç değil. Az önce dedim ya, Yargıtay kararları vardır. Bu tür sloganlar suç da değil.

Bilirkişi raporlarını, şey, dosyaya CD konulmuş, polisle çatışma vesaire. Onların Newroz'dan birkaç gün önce tarihi de var. Yani 18. Benim konuşma yaptım tarihten üç gün önceki sokak gösterilerinin CD'si dosyaya konulmuş. Bilirkişi raporlarında da benimle alakası olmadığı zaten tespit edilmiş ama iş olsun torba dolsun diye dosyaya koydukları bir CD'dir. Burada da yine yargılanan şey, doğrudan Kürt siyasi temsiliyeti, iradesi, politik Kürtlük bilincidir.

Yoksa "Biz Newroz değil de Nevruz kutluyoruz ve ince bir mangal yapıp üstünden takım elbiseyle atlıyoruz deseydik." suç konusu olmaz. Hatta orada Mazlum Doğan'ı da anabilirdim, problem olmazdı. Valiyle el ele tutuşup mangalın üstünden atlasaydım muhtemelen Mazlum Doğan'ı da ansam problem olmazdı ama burada Nevruz'un değil Newroz'un -w ile kutlanmış olması ve gerçek tarihini, gerçek Newroz'un o direniş ruhu, Kawa'dan beri Demirci Kawa'dan beri, Dehaq'tan beri efsane olarak anlatılan o ruhun, konuşmada ifade edilmiş olması rahatsız etmiş.

Şiddet içerikli değil, terör övgüsü yoktur, şiddete yol açmamıştır. Hiçbir kritere uymuyor. Yani hiçbir yasal, ulusal, uluslararası hiçbir mevzuatta suç tanımına uymuyor. Savcı şansını zorlamış. Daha önce yaptığım savunmada da belirttim. "Gençler, yükselere tutkunsunuz." dediğim için oradan herhalde beş bin kişi dağa gitmiş ki ya da gençler, "Evet, bize 'yükselere tutkun' deyince bize, 'Dağa git.' dedi, bunu işaret etti, biz de dağa gidelim." demiş değiller. Gençlerin yükselere tutkun olup olmadığını da merak ediyorsa onu da bana değil savcılar kendilerine sorsunlar çünkü gençleri dağlara gönderen ben değilim, savcıların kendisidir, mahkemelerin kendisidir, siyaseti tıkayanların kendisidir. Hiçbir suçlamayı kabul etmiyorum. 14 nolu fezlekedeki savunmam bundan ibarettir.

Eyleme dair bir iddia yok, yaptığımız her şey konuşmalardan ibaret

12 nolu fezlekeye dair birkaç şey söylemek istiyorum. Bu fezleke de Öcalan hakkında, "Kürt Halk Önderi" dediği için KCK kumpas davasının tutukluları, duruşma salonunda savunma yaparken "Kürt Halk Önderi" dedikleri için, dönemin mahkeme başkanı Menderes Bey, Fethullah'tan tutuklu olan, görevden atılan Menderes Bey, "Bunlarla ilgili suç duyurusunda bulunun, 'Kürt Halk Önderi' dedikleri için." diye, orada yargılanan Kürt siyasetçileri hakkında suç duyurusunda bulunmuştu. Ben de dışarıda yaptığım bir basın açıklamasında, "Kürt Halk Önderine ne diyecekler ya? Kürt Halk Önderine, 'Kürt Halk Önderi' denir, ne diyecekler ki? Niye soruşturma açılıyor?" diye eleştirmiştim. Bundan dolayı, bu defa benim hakkımda fezleke hazırlamış. Bu fezleke de o fezleke. Az önce benzer bir fezleke, 13 nolu fezlekeydi yanılmıyorsa, orada uzun uzun anlattım. Bunlar utanç yıllarıydı. Bak, geriye dönüp tekrar aynı konularda biz bu defa ifade veriyoruz. Cemaatten tutuklu bir mahkeme başkanı, "Kürt Halk Önderi" dedikleri için, savunma esnasında dedikleri için kişiler hakkında suç duyurusunda bulundu, ben de bunu eleştirdim

ve aradan geçen 10 yılın sonunda bu defa ben yargılanıyorum, daha doğrusu ifade veriyorum. Bu da tutuklanma gerekçelerimden biriydi. Diğerleri gibi örgüt propagandası, suçu suçluyu övme... Yani bu tür fezlekeleri hakikaten savunmaya çalışmak bile beni zorluyor. Elle tutulur bir iddia olsa da biz de savunsak.

Dediğim gibi, eyleme dair bir iddia yok, yaptığımız her şey konuşmalardan ibaret. Sırayla konuşmalarımı okuyup savunuyorum. Halen de savunuyorum, ne diyeyim yani. 52 kişilik bir davada, 52 Kürt siyasetçi, çoğu da Parti Meclisi, Merkez Yürütme Kurulu üyemiz; kadın, gençlik meclisi üyelerimiz yargılanıyor. Ben partinin eşbaşkanıyım, orada şimdi izleyenler gibi, öyle arkadan izliyorum. Arkadaşlarım savunma sırasında, "Kürt Halk Önderi" dedi bir arkadaşımız, mahkeme başkanı müdahale etti. Suç duyurusunda bulunulmasına karar verdi. Diğerleri de inadına herkes söz alıp "Kürt Halk Önderi" dedi, tamamı hakkında suç duyurusunda bulundu. Ben de çıkışta bu açıklamayı yaptım. Yani dolayısıyla burada da ne suçu, suçluyu övme vardır ne de ifade özgürlüğü, siyaset yapma sınırlarını aşan bir şey vardır ama mesele politiktir, hukuki bir mevzu değildir. Bunu anlatmaya çalışıyorum bütün konuşmalarımda, savunmalarımda.

Bir de konuşmalarımızın hepsinin bütünlüklü değerlendirilmesi gerekir yani cımbızlanarak bir kelimenin bir cümlelerin oradan alınıp bir şekilde iddianamelere, fezlekelerle yapıştırılması yarın bir gün belki sizin yazacağınız kararlara yapıştırılması doğru bir yöntem değil. Tam olarak ne düşünüyoruz, o yüzden ben uzun uzun anlatıyorum düşüncelerimi ki, nasıl bir sistematik içerisinde o cümleyi anlamlandırmak gerekir, ona bakılsın diye düşüncelerimi uzun uzun açıyorum. Buradan da amacım yani hem tarihe not düşmek hem de düşüncelerim tam olarak anlaşılсын, neyin cezalandırılacağını da herkes bilsin. Yani öyle sanıldığı gibi Sayın Öcalan'a "Kürt Halk Önderi", "Mazlum Doğan" dediğimiz için cezalandırılmıyoruz. Konuşmamızın bütünlüğünde de yaptığımız savunmalarda, Meclisteki konuşmalarda da bütünlüklü olarak, "Kürt sorununu en demokratik yöntemlerle nasıl çözeriz"i tartışmışız, önerilerimizi yapmışız, eleştirilerimizi yapmışız hükümet politikalarına, devlet politikalarına ve buradan yola çıkarak da siyasi eylemlik içine girmişiz, miting yapmışız, yürüyüş yapmışız. Suçlama konuları bunlardır. Herhangi bir terör eylemiyle falan suçlanmıyoruz. Herhangi bir şiddet eylemiyle, bu dosyada hiç kimse suçlanmıyor. "Şurada bomba patlattı, şurada silah sıktı, şurada eylem hazırlığı yaptı." Hiç kimse suçlanmıyor. Dolayısıyla konuşmalarımızı, düşüncelerimizi tek tek okuyup savunmaya devam ediyoruz, başka ne diyebiliriz ki?

Konuşmamızı savunurken sadece düşüncelerimizi savunabiliriz, başka ne diyebiliriz?

Yine devam ediyorum. Başka bir fezleke. 25'i bitirdik galiba. Yok 12'yi bitirdik, evet 25'i okuyorum şimdi. Burada da Karakoçan'da BDP tarafından 2013 yılında, 9. ayda bir ilçe binasına ziyaret yapmışım. O ilçe binasının önündeki konuşmada Öcalan ve PKK lehine sloganlar atılmış, Mazlum Doğan pankartı açılmış ve Herne Pêş marşı çalınmış. Ardından Demirtaş'ın konuşmasına yer verilerek bir hukuki değerlendirme yapılmış fezlekedeyiz. Birkaç paragraf okuyayım, burada neyle suçlanmışım, bir bakalım. Bak burada da şey vardır yine; Mazlum Doğan, Karakoçanlıdır. Onun memleketinde yapıyorum konuşmayı. Dolayısıyla onu da hatırlatmak istiyorum. Konuşmamın öne çıkan, savcının dikkatini çeken, altını çizdiği kısımları okuyayım sadece. Çok uzun bir konuşma, altı sayfa falan. Hepsini okumayacağım. Sadece altı çizilen yerleri okuyayım. "Bir halk kendi anavatanında, kendi topraklarında yok edilmek istendi, köleleştirildi. Onuruyla, haysiyetiyle oynandı. Diliyle, kimliğiyle, inancıyla alay edildi ve biz bu toprakların kadim halkları ve kadim inançları olarak tarihimizini geçmişimizin, medeniyetimizin, kültürümüzün bize bıraktığı bütün miraslara onurumuzla sahip çıkarak ama büyük bedeller ödeyerek, büyük acılar çekerek bugün kendi anavatanımızda kendi topraklarımızda başımız dik, alnımız açık bir şekilde yaşıyoruz. Çok şükür ki, bu mücadelede zorluklara rağmen bugünlere, bu aşamalara geldik."

Atlıyorum, başka altı çizilen yer. "Partimizin, sizin duruşunuzun farkındayız. Biz hiçbir yerde elbette ki arkamızdaki değerlere, binlerce şehidimize, halen tutuklu olan partililerimize, halen bedel ödeyen halkımızın bize verdiği desteğe dayanarak hiç kimseye asla ve asla ne ayrıcalık vaat ettik ne rant vaat ettik ne de ayrımcılık uyguladık. Bizim vaadimiz hep şu oldu; bu parti yani sizin dışınızla, tırnağınızla, emeğinizle var ettiğiniz bu parti yani gerçek bir halk partisi olan Barış ve Demokrasi Partisi, tarihin gidişatını değiştirmeye söz verdik partimizle. Bizim vaadimiz, halkımıza sözümüz, özgür onurlu bir gelecek dışında bir şey olamaz. Bunu halkımıza bir söz olarak verdik. Şimdi artık o günlerin arifesindeyiz. Kimse halkımıza, insanımıza dilinden, kültüründen, inancından dolayı hor bakamaz, hakaret edemez. Elbette ki bunlar kolay olmadı. Şimdi çıkmış birileri, 12 yıldır ülkeyi yöneten AKP iktidarı diyor ki, 'Biz' diyor, 'İnkârı bitirdik, biz asimilasyonu bitirdik.' Bu inkârın nasıl bittiğini Tayyip Erdoğan bilmez. Bu inkârın nasıl bittiğini, nasıl bitirildiğini Mazlum Dağdan'a sormak lazım." Mazlum Doğan'a sormak lazım olacak çeviride. "O bilir

nasıl bitirildiğini, Karakoçanlılar bilir, Depliler⁹⁹ bilir. Kürt olmanın, Kürt kimliğinin, Alevi olmanın, Alevi kimliğinin yani zorla herkese dayatılan Türk kimliği dışındaki bütün kimliklerin inkar edildiği ve kendi kimliğinden herkesin utandığı, korktuğu günlerden bugünlere geldik.”

Geçiyorum, uzatmayayım, altı çizilmiş olanları okuyorum. “Kürtçe eğitim yapmak isteyen Kuzey Irak'a gitsin.’ diyor. ‘Bilmem şöyle düşünen bu tarafa gitsin, şuna inanan burayı terk etsin.’ Bu memleket ısrarla barışın yolunda...” Çözüm tam yapılamamış orada. “İsrarla barışın yolunda, kararlılıkla yürüyoruz.” Başka bir yerini okuyayım. “Kimse kusura bakmasın, diyorlar ya, ‘Bu devlet başınıza nimettir.’, biz nimet falan görmedik. 90 yıldır cop, panzer, işkence dışında bir şey görmedik. Bu devlete gece gündüz dua etmemiz; minnet, şükran duymamız gerekiyormuş. Niye? Gelip topraklarımızda dilimizi inkar edip evlatlarımızı katledip Seyid Rıza'dan, Şeyh Said'den Mazlum Doğan'a kadar, İbrahim Kaypakkaya'dan Deniz Gezmiş'e kadar asıp kesip köylerimizi yaktığımız için mi size şükran duyacağız, minnet duyacağız. Kusura bakmayın bu devletin bu millete şükran borcu vardır. Bu devlet yöneticilerinin bu halka teşekkür borcu vardır. Hiçbir normal devlette halk devlete minnet duymaz, devlet halkın kölesi ve hizmetkarıdır. Ama bizde halk devletin hizmetkarı, kölesi haline getirilmek istendi. Bunu kabul etmiyoruz, bunu ters düz edecek politikayı biz yürüttüğümüz için, bu politikayı tersine çevirdiğimiz için, bu nedenle bize karşı bu kadar öfkeliler. Çözümü de somut olarak ifade ediyoruz. Biz öyle kıvıran, lafı dolandıran bir parti değiliz. Ne istediğimizi, nasıl istediğimizi bugüne kadar tane tane açık açık söyledik. ‘İnkarı bitirdik.’ diyorlar ya, ‘Kürdistan’ diyoruz tüyleri diken diken oluyor. Hani inkar bitmişti? En büyük inkar Kürdistan üzerinde. ‘Eski isimleri iade edeceğiz.’ diyorlar, ‘Eski isimleri iade edeceğiz, herkes her yeri eski isimleriyle anacak.’ İşte Tunceli Dersim olacak. Kürdistan, Kürdistan olacak mı? Bakın bunu soruyorum. Eski bir isim değil mi? Osmanlı'da eyalet ismi. Ta Selçuklulardan beri kullanılan isim. Başbakan'ın kendisi de söyledi, biliyorsunuz. ‘Osmanlı'da Kürdistan Eyaleti vardı.’ diyor, ‘Cumhuriyetle birlikte yasaklandı.’ Şimdi bu isim meselesi iade edilecek mi merak ediyoruz. İnkarı bitirmişler. ‘Dersim'i iade edeceğiz.’ diyorlar, peki Kürdistan ismini iade edilecek mi? Hükümete buradan, Kürdistan'ın kalbinden Depliler adına soruyorum, Karakoçanlılar adına soruyorum, Kürdistan ismini iade edecek misiniz?”

⁹⁹ Karakoçan ilçesinin Kürtçe adı Dep'tir.

Sene 2012, aynı şeyleri konuşup durmuşuz işte. Halen mahkemede aynı şeyleri konuşuyoruz ve savunuyoruz. "Yahu söylüyorum, senin kardeşinin vatanının bir ismi var, Kürdistan. Bunu kabul ediyor musun, etmiyor musun? Burada insanın yüreğinin sıcaklığını görmemiş, buna temas etmemiş insanlar, 'Kürt yoktur.' diyorlardı. O kadar rahat söylediler ki. Yıllarca acımadan; bu insanların, Kürt halkının ne hissedeceğini düşünmeden yıllarca televizyonlara çıkıp, 'Kürt diye bir şey yoktur.' dediler. 'Kürt dili diye bir şey yoktur.' dediler. Bu inkarı bu kadar kolay yaptılar ve Anadolu'nun bütün yoksul çocuklarını işte burada savaşa sürdüler. Dağda taşta Kürt'e karşı savaştırdılar, köy yaktırdılar, işkence yaptırıldılar. Bakın bunların geçmişine; o milletvekilinin, o profesörün, genelkurmay başkanının, kara kuvvetleri komutanının, hava kuvvetlerinin, deniz kuvvetlerinin; geçtim kuvvet komutanlarının, herhangi bir paşanın çocuğu, yeğeni, herhangi bir bakanın oğlu, başbakanın oğlu, yeğeni gelip bu dağlarda savaşmış mı? Var mı örneği? Bu dağlarda savaşan yine Anadolu'nun yoksul emekçi çocukları, buradan dağa çıkan da gerilla olan da yoksul emekçi çocukları. Bunun üstüne sürdükleri asker de yoksul, Anadolu'nun emekçi çocukları. İşte biz bu gidişata dur demek için bu barış sürecini destekliyoruz.

Kürt'ün dilini kabul etmeyen... Her alanda ayırım yapmadan okulda, hastanede, belediyede, iş yerinde her yerde Kürt kendi dilini konuşacak. Bu, onun en doğal hakkıdır. Eğitimini de yapacak, sokakta da konuşacak, şarkısını, türküsünü de dinleyecek. Bunlar şimdi diyorlar ya, "İşte cezaevinde anasıyla, babasıyla rahatça Kürtçe konuşuyor, daha ne olsun?" Bunu bir hak olarak görüyorlar. 'Biz' diyorlar, 'Sizi cezaevine koyduk, haksız yere tutukladık, üstüne size güzel bir hak veriyoruz. Bakın ananızla, babanızla cezaevinde Kürtçe konuşuyorsunuz.' Bunu söyleyene diyorum ki, 'İnşallah bu hakkı en çok sen kullanırsın. Ananla, babanla cezaevinde bol bol Türkçe konuşursun inşallah, o günleri görürüz inşallah.' Zaten oralarda o hakkı da sunmalıyız. O yüzden dil bizim hayallerimizin sınırı kadardır. Hayallerimiz sınırsızsa dilimiz de sınırsız olacak, her yerde kullanacağız.

İkincisi, kendini yönetme hakkı. Bakın ayrılmak, bölünmek, ayrı ülke kurmak, devlet kurmak... Bunu isteseydik bunu söyleyemeyecek cesaretle, korkaklıkta değiliz. Çıkardır derdik ki, 'Biz ayrı Kürdistan istiyoruz.' Hiç de korkumuz yoktur. Allah'tan başka kimseden korkmuyoruz, savcılarınızdı mı korkacağız? Çıkardık, söyledik. Ama diyoruz ki, 'Ayrı devlet kurmak ille de özgürlük getirmez. Bizler bir devletin içinde kendini yönetme hakkını da ku-

rabiliriz.' İşte özerklik, bu yüzden istiyoruz. Ama deseler ki, 'Biz Kürt'e ne belediyyede ne başka bir statüde ne federasyon ne de başka bir yönetme hakkı veriyoruz.' diye Kürt'e dayatsalar elbette ki Kürt de kendi başının çaresine bakacak. Bağımsız olmak isteyen bir halkı hiçbir ordu durduramaz. Onun meşru, haklı taleplerinin önünde kimse duramaz. Biz şimdi birlikten yanayız, biz beraberlikten yanayız ama kendimizi kendimiz yöneteceğiz. Yani nasıl? Halkın seçtiğine yetki vereceğiz, bütçe vereceğiz."

Devam etmiş, bir iki cümle kaldı, onları da okuyayım, altı çizilmiş. "İşte Kürt sorunun çözümünün ikinci anahtarı özerklik, kendini yönetme hakkı. Kimi seçmişsen yetki de bütçe de para da onda olacak, kendisi bu ili yönetecek, bölgeyi yönetecek. Atanmış, asla ve asla seçilmiş kişinin üstünde olamaz. Demek ki anadilimiz ve kendimizi yönetme hakkımız; bunlar, olmazsa olmazımızdır." diye devam etmiş miting sonuna kadar konuşma. Yani siyaset yapma hakkı ancak böyle olur. Dediğim gibi, siyasi olarak birileri eleştirebilir, 'Biz buna doğru görmüyoruz, bizim önerimiz şudur.' diyebilir. Hakaret, tehdit etmemek, yargılamamak, tutuklamamak şartıyla, linç etmemek şartıyla, eşit koşullarda siyasi tartışmaya varız. Ama bizim söylediklerimiz böyle kriminalize edilecek, terörize edilecek, bundan dolayı tutuklanacağız, yargılanacağız... Mesela hilafet isteyen bakan çıkıp diyecek ki, "Normaldir." E normaldir, biz de onu yapmışız kardeşim. Burada senin savcının açtığı dava bununla ilgili işte. Başkanlık sistemini savunuyor, hayata geçiriyor. Kimi yarı başkanlığı savunuyor. Federasyon, özerklik, eyalet... Hepsi idari bir modeldir. Yahu tartışmasak nasıl yapacağız? Gerçekten dağa çıkmamızı mı istiyor, bunu engellemeye çalışırlar? Anlayamıyorum. Biz bunu doğru bulmuyoruz, teşvik de etmiyoruz, siyaset yapmaya çalışıyoruz. Biz siyaset yapmaya çalışırken engellenirse nasıl tartışılacak, nasıl anlayacağız konuyu?

İddia ediyorum, bakın partimin programına güveniyorum, kendi düşüncelerime güveniyorum. Yani gerçekleşecek bir şey değil, fantastik bir şey ama buradan, en azından özgüvenimizi ortaya koyma açısından çağrı yapayım. Recep Tayyip Erdoğan, Devlet Bahçeli, Meral Akşener, Ümit Özdağ, kim varsa böyle milliyetçi cephenin ne kadar siyasi lideri varsa bir canlı yayında buluşalım. Koşullar eşit olsun, Türkiye'nin bütün televizyonları aynı anda yayınlasın. Biz düşüncelerimizi savunalım, onlar da neden karşı olduklarını ifade etsinler. İddia ediyorum, program sonunda Türkiye'nin tamamı demokratik özerkliği de Kürtlerin dramını da sorunun çözümünün ne kadar basit olduğunu da bir halkın ne kadar ırkçı, inkarcı politikalarla yüz yıldır zulüm çektiğini de çok iyi anlamış olur. Karşımızda kim olursa olsun; haklı, meşru olanın sözünü asla

ezemez, yok edemez. Nasıl yapabilir ancak? Manipülasyonla, algı operasyonu ile yapabilir. Bizim emrimizde televizyon kanalları, İletişim Başkanlığı, bizim emrimizde gazeteler, tetikçi yazarlar, sosyal medya trolleri yok, olmasın da. İstemeyiz. Ama haklılığımızı, meşruluğumuzu gölgelemek içinde üzerimize böyle yargı baskısı kurulması da namertliktir, namertliktir. Bir taraf siyasi büyük bir güç elde tutacak ve onunla algı operasyonu yapacak, diğer tarafın zaten elinde siyasi güç çok sınırlı, medya gücü yok. Halk sürekli baskı altında, zulüm görüyor. E siyasetçilerini tutukla, içeri at, partisine kapatma davası aç, Mecliste bile söz söyleyenin üzerine yürü, küfür at, hakaret et, hakikat nasıl öğrenilecek, nasıl anlaşılacak?

Biz Türkiye toplumuna bunları anlatamazsak da acılar yaşanmaya devam ediyor. Bizim anlatabilmemiz lazım ki barış ortamı oluşabilsin, olgunlaşabil-sin. Dağda elinde silah tutanlara, silahları bırakabileceği koşulları yaratabilelim. Devlet bunu engelliyorsa demek ki dağdan inişler onun umurunda değil, böyle bir beklentisi yok demek ki. Sürekli savaş politikasından besleniyorlar anlamına gelir. Eğer öyle olmasa siyasetçiler sert de konuşuyor olsa kendilerince, AİHM'in tespiti doğrultusunda söylüyorum, şok edici olsa da konuşmamız, buna izin vermesi lazım. "Yahu bunlar kendilerini bir Türkiye toplumuna anlatsın, biz zaten anlatmıyoruz." Ne CHP anlatıyor ne AKP anlatıyor ne zaten MHP'nin böyle bir derdi yok. Hiçbir parti hatta sol, sosyalist partiler bile anlatmıyor ya. Kürtler, yine kendi derdini Kürtler anlatıyor. HDP'deki sosyalistler anlatıyor, HDP'deki feministler anlatıyor. Bizim dışımızdaki sosyalistler, Kemalistler, kendine komünist parti diyenler de dahil, anlatmıyor hakikati. Ya çok cahildir, bilmiyor ya da bilenler de anlatma ihtiyacı duymuyor. Anlatan sosyalist kim oluyor? İşte Figen Yüksekdağ oluyor, Alp [Altınörs] alıyor, Bülent [Parmaksız] oluyor. Onlar da bizle birlikte tutuklanıyor. İsmail [Şengül] oluyor, Dilek [Yağlı] oluyor, tamam. Ne olacak peki böyle bir durumda? Biz anlatamıyoruz, diğerleri kendileri anlatmıyor, hakikat nasıl anlaşılacak? Hakikat anlaşılmazsa şiddet sorunu nasıl çözülecek? Silah sorunu nasıl çözülecek? Yani buna da bu dava vesilesiyle dikkat çekmiş olayım. Yani bu tartışmaların yeri mahkeme salonları değildir.

Yahu yıllarca biz televizyonlardan bunları anlatabildik, bir müddet Türkiye nefes aldı. 7 Haziran sürecine giderken medyada en azından görünürlüğümüz arttığı için, Türkiye toplumu anlamaya başladı. Gerçekten Kürt halkı diye ayrı bir halk olduğunu, milyonlarca insan ilk defa anladı. Ayrı bir dillerinin olduğu ve bunların yasaklandığı, yanı başındaki komşusunun meğerse yıl-

lardır, yüz yıldır zulüm gördüğünü dört beş yıldır öğrenen insanlar oldu. Bunlar da eğitimli insanlar, çoğu. Öyle hani eğitim açısından cahil değiller. Doçenti var aralarında, avukatı var, mühendisi var, beyaz yakalı var, CEO'su var, ben bunlara bizzat tanık oldum. Bizim anlatımlarımızdan sonra, "Yahu biz birçok şeyi ilk defa duyduk." diyorlar çünkü araştırma gereği duymuyor. İnkılap tarihi kitabından tarihi okumuş, zaten medya sürekli onu pompalıyor, yalan yanlış bir tarih. Hal öyle olunca tek taraflı beslendiği için, o da yalan yanlış olduğu için birilerinin hakikati anlatması lazım. Biz burada hakikati anlatmaya çalışmışız. Yahu biz bir halkız, ayrı bir halkız. Yani ezilmesek, yasaklanmasak, dilimiz, kimliğimiz, kültürümüz baskılanmasa bunları sürekli dile getirme ihtiyacı da duymayız. Hatta hiç dile getirmeyiz. Yani biz böyle durup dururken, "Kürt'üz, Kürt'üz, Kürt'üz." diye, "Bizim Kürtçe anadilimizdir." diye söylenip ortalıkta dolaşan meczuplar değiliz ki. Sorunumuz çözülmüş olsa ömrümüz boyunca belki, "Biz Kürt'üz." bir defa bile söylemeyiz, anadilimizde konuşuruz, eğitim yaparız. Niye zırt pırt, "Ben Kürt'üm, ne mutlu Kürt'üm diyene, Kürt'sen övün değilsen..." böyle şeyler yapmayız yani. Ama yasaklandığı için hatırlatıyoruz. Budur mesele. "Hep Kürt sorununu konuşuyorlar." Hep Kürtlerin dilini yasaklıyorsunuz, o yüzden. Sen yasaklamasan biz de konuşmayız. Soruyu bize sorma, dön devletine sor, ey Türk halkı. De ki, "Niye hep Kürtlere bu kadar baskı yapıyorsun?" diye sorması gerekirken, "Niye Kürt, Kürdistan diyorsunuz? Niye başka sorunla ilgilenmiyorsunuz?" İlgileniyoruz, onlara dava açılmıyor, duymuyorsun o yüzden. Lütfen, savcılardan rica ediyorum, bizim yaptığımız ekoloji çalışmalarını, bizim yaptığımız işçilere, tarım çalışanlarına, balıkçılıkla ilgili çalışmalara da biraz dava açın, bari onları da biraz burada anlatabilelim. Hiç ona dava açmıyorsunuz, herkes de zannediyor ki biz sadece gece gündüz "Kürt'üz." diye ortada bağırıp bağırıp dolaşmışız boş yere, gereksiz yere.

Türkiye'de Kürtçe serbest değil

Birincisi, Kürt dili yasaklı halen, halen yasaklı. Kürtçenin serbest kaldığını zannediyor bazıları halen. Kürtçe serbest değil. Türkiye'de Kürtçe serbest değil. Türkçe dışındaki dillerle ilgili bir yönetmelik vardır, o kadar. Ona sığınarak Kürtçe yayın yapılıyor, ona sığınarak Kürtçe seçmeli ders veriliyor. "Türkçe dışındaki diller." denilmiştir. Kürtçenin serbest olduğuna dair, içinde "Kürtçe" geçen tek bir yasal mevzuat Türkiye'de yoktur. Yalan söylüyorlar, halen yasaktır Kürtçe. Eğitim zaten yasaktır, seçmeli ders olarak okutulmasın diye de

her yıl sınırlı sayıda Kürtçe öğretmeni atanmaktadır. Açılan kontenjan ikidir, üçtür. Öğrenciler o dili seçmesin diye öğrencilere dağıtılan forma, Kürtçe seçmeli dil dersi yazılmıyor. Başvuru tarihi bir günle sınırlanıyor. Bunlar geçen yıl, önceki yıl krize dönüştü, kamuoyuna yansdı. Mesela Osmanlıca için bir hafta süre verilmiş, Kürtçe için bir gün süre verilmiş. Seçtin seçtin, seçmedin gitti. Ailenin haberi olmadı o tarihte, bitti. O sene Kürtçe seçmeli ders alamıyorsun. Kürtçe yasaktır halen Türkiye Cumhuriyet devletinde, yasaktır. Yasal olarak mevzuatla güvence altına alınmış değil. Biz 20 milyondan fazla insanız bu ülkede, 20 milyon. Avrupa'nın birçok ülkesinin; Almanya, Fransa'yı çıkar-san birçok, hepsinden kalabalık bir nüfusa sahibiz. Avrupa'daki bütün devletlerin Almanya, Fransa hariç, belki İtalya gibi büyük ülkeler hariç, hepsinden daha kalabalık bir nüfus olarak Türkiye'de yaşıyoruz ve bizim dilimizle ilgili yasal mevzuatta yahu bir yönetmelikte bile yok.

Kürtçe nerede geçer biliyor musunuz, yasal metinlerde? Sadece iddianameelerde geçer. Türkiye'nin bütün yasal mevzuatını tarayın, sadece iddianameelerde vardır. Resmi mahkemeler de dahil, her yerde TCK'yi tarayın, yönetmelikleri tarayın, Kürtçe sadece iddianamede suç konusu olarak geçer. Orada "Kürtçe" derler, bazı savcılar da -k'yi küçük yazar bazıları da "sözde Kürtçe" diye yazar ya, ayrı bir şey. Yok. Dilimiz yasak. Yasaklı bir dili konuşunca biz niye etnik milliyetçi, faşist, ırkçı oluyoruz da sen Nihal Atsız'ı anınca demokrat oluyorsun? Faşistin, ırkçının önde gideni o. Zaten saklamıyor, diyor ki, "Ben kafatasçıyım." Adam 64 bin kişinin kafasını ölçmüş. Bunların hepsini tutanağa dökmüş. İrkçilik orada, faşizm orada, bizim de ona tabi olmamız isteniyor. Güneş dil teorisi çöktü, Türk tarih tezi çöktü. Vazgeçildi sözde. Ama onun pratik uygulamaları devam ediyor. Bu dava, bu fezlekelerin tamamı bunlarla ilgilidir. Kürtler bundan vazgeçemez. Bu gerçekten vazgeçilebilecek bir şey değil. Yani arsa değil ki, zorla tapusunu alasınız. Gecekondu değil ki, yıkıp yerine apartman yapıp kendi müteahhidinize veresiniz. Vatan öyle bir şey değil, dil öyle bir şey değil. Yasakla, yönetmelikle, anayasayla, zırva Türk dil tarih teziyle falan, bunlarla ortadan kaldırılacak şeyler değil. Bunlar, biz söyleyince de var olmuyor.

Yahu çok ilginç bir şey, avukat arkadaşımız getirmişti, kendini böyle aydın olarak tanıtan da bir gazeteci. Geçen gün yaptığım savunmadan sonra demiş ki, "Demirtaş artık iyice uçuk şeyler söylüyor, 'Kürt milli marşımız var, Kürdistan var.' falan diyormuş." Zannediyor ki, ben milli marşı cezaevinde besteledim. Herhalde öyle zannediyor bu. Arkadaş; 80 yıldır var, 80 yıl. Senin haberin yok, Türk aydınısın. Zannediyor ki, Kürdistan'ın sınırlarını ben cezaevinde

çizdim, savunmamda belirttim. “Demirtaş, ‘Kürdistan’ dedi, ‘Kürt marşı’ dedi, ‘Kürt bayrağı varmış.’ dedi.” Yahu 80 yıldır var ya. Mahabad Cumhuriyetinden beri bunlar var, haberi yok. “Demirtaş bunu söyledi diye var oldu.” gibi düşünenler var ya. Bu kadar cahil, cühela, okumuş tafasıyla biz nasıl Kürt sorunu tartışacağız, aklım almıyor. Yahu bir halkın marşı, bayrağı, vatanı, dili, kimliği var, var. Orada bak.

Size tavsiyem, yıllık 10 milyar dolar tek taraflı alışveriş yaptığınız Kürdistan bölgesine bir defa gidiverin ya. Haydi Diyarbakır, Hakkari'ye gelmiyorsunuz, Kürdistan bölgesine bir gidiverin bakalım. Bakalım orada hangi bayrak dalgalanıyor, milli marşları ne, oradaki resmi dil ne? Bi' görün. E gitmişken sizden ricam, Hewlêr Sanayi Odasından, Türkiye'yle ticaret yapan firmaların listesini isteyin. Ben merak etmiştim, istedim. Yüzde 80'i MHP'li. Yüzde 80'i MHP'li ve Ankara Sanayi Odasına kayıtlı. Ve yazdıkları belgeler, ticaret belgeleri... O atıp tutan milliyetçi iş adamları var ya. Üç hilalli yüzükler, bilmem bıyıklar falan. Ticaret yapıyorlar, mecburlar, Kürdistan Federal Bölgesi diye yazıyorlar. Yazmazlarsa gitmez çünkü yerine. Altına Kürdistan Bölge Başkanlığı yazıyorlar. Antetli kağıtların hepsi öyle. Altına da MHP'li iş adamı imzasını atıyor. Parayı götürürken Kürdistan var, dönüp Türkiye'de “Kürdistan” diyeni linç etmeye kalkıyor. Kürdistan'ın 10 milyar dolarını; her yıl satıp, mal satıp oradan cebinize doldururken güzel, Kürdistan'ın parası. Hepsisi de “Kürdistan” diyor. Orada tanıştıklarımız da, gittiğimizde tanıştıklarımız da oldu, arkadaşlar bilirler. Türk iş adamları konuşurken diyorlar ki, “Kürdistan bölgesinde ticaret çok iyi, burada mutluyuz, memnunuz.” İstikbal bayisi açmış, Bellona bayisi açmış, Arçelik bayisi açmış. Türk iş adamları oraya mal satıyorlar. Ne kadar da tahta, fason, kırık dökük mal varsa da oraya satıyorlar rahatlıkla. Milyar dolarları götürürken “Kürdistan.” Ne zaman ki uçağa binip Ankara, İstanbul'a iniyorlar, burada “Kürdistan” diyeni linç etmek için en önde yarışıyorlar. İkiyüzlülüğün daniskası. Dürüst olun.

Çin ile Türkiye'nin ticareti nasıldır, biliyor musunuz? Türkiye Çin'e 20 milyar dolar mal satar, 23 milyar dolar mal alır. Eski rakamlarla söylüyorum, bugün belki 30'a 27 olmuştur, bilemem. Yani Türkiye'nin Çin'le yaptığı ticarete zararı, üç milyar dolar cari açıktır. Sattığından daha fazla mal alır. Peki dünyada cari fazla verdiği yurt dışarı ticareti nereyledir? Kürdistan Federal Bölgesiyledir. 10 milyar dolar mal satar, çivi bile almaz oradan. Tek taraflı. Yani Çin'in üç buçuk katı yıllık, daha karlı ticaret yapar Kürdistan Federal Bölgesiyle Türkiye. Şimdi daha da artmıştır. Yetmez; yakıt alır, ucuz petrol alır, ucuz

gaz alır, kaçak o da, kaçak alır. Devletin kendisi kaçak alır. Öyle kaçakçılar yapar demiyorum, o bölgede en büyük kaçakçı devlettir. Çoğu da yasa dışıdır. Biliyorsunuz, ceza kestiler yani Türkiye'ye kaç milyar dolar şeyden ceza kestildi, petrol ticaretindeki usulsüzlük nedeniyle. Peki oradan alırken Kürdistan, yazışmalar Kürtçe, Kürt dilinde, antetin üstünde Kürdistan bayrağı var, Irak bayrağı var, yazışıyorsun. E orada görmüşsün de Kürt milli marşı var, Ey Reqîp. Bu nasıl ikiyüzlülük? 10 milyar dolar sizin vatanınızdan, size göre daha tatlı. Söz konusu vatansa gerisi teferruatı ya, bence söz konusu dolarsa gerisi teferruat. İkiyüzlü olmanın anlamı yok.

Kürt dili var, Kürdistan var, Kürtlerin milli marşı var. Ulus olduklarını anlatmak için bunları söylüyorum. Bu var yani. Oradaki Türk aydınlarına sesleniyorum, Kürt milli marşını ben yazmadım, Dildar yazdı, İran cezaevinde. Herhalde oradan kafası karıştı, "Demirtaş cezaevinde Kürt milli marşı yazmış." gibi anladı, değil. Dildar yazdı, 1946'da Mahabad Cumhuriyeti de onu Kürt milli marşı olarak kabul etti. Haberiniz olsun. Kürt ulusu çoktan beri var, bin yıllardır var, hiç kimse Kürtlerin Zagros bölgesine nereden geldiğini tam olarak tespit edemiyor çünkü en kadim halklardan biridir, Ermeniler gibi, Farslar gibi, Arapların kendi coğrafyasında yaşadığı bölgelerde olduğu gibi. "Şuradan geldiler." denilemiyor çünkü bilinen tarih boyunca, en azından elde edilen her şey gösteriyor ki bu bölgenin, Mezopotamya'nın kadim halklarından. Çok sayıda topluluk yaşıyordu burada. Coğrafi uzaklıklar, engeller, savaşlar nedeniyle ayrı ayrı düşen kabileler bin yıllar içinde farklı diller geliştirdiler, farklı etnik sitelere dönüştüler. Kürtler de onlardan biri. Zagroslarda yaşadıkları için diğer kavimlerle dil farkı oluştu. Farslar kendi dillerini, Araplar kendi dillerini geliştirdi, Ermeniler kendi dillerini geliştirdi çünkü ayrı bölgelerde, coğrafi bölgelerde yaşadılar uzun süre. Hatta Kürtler kendi içlerinde lehçe geliştirdi, Kürt toplulukları kendi içinde de iletişimi kopuk olduğu için Kürtçe üzerinde ayrı ayrı ana lehçe gelişti.

Yani Kürtler 7 Haziran 2015'te Türkiye'ye gelmediler, Kürdistan bölgesi, binlerce yıllık kadim tarihi var. Bunun yasaklanmasının tuhaflığını ve insanlığa karşı suç olduğunu anlatmaya çalışıyoruz. Ne kadar trajik olduğunu empati yaparak biraz anlasalar; bir gün, bir saatliğine bu empatiyi yapsalar Kürt sorunu çözülür ya. Sizin yanı başınızdaki okulda, çocuğunuzun gönderdiğiniz okulda Türkçe yasak olsa, Kürtçe, Kürt dili zorunlu olsa ne hissedersiniz? Bu kadar basit bir şeyden söz ediyorum. Türk milli marşını okuyana dava açılrsa...

Bak işte Suudi Arabistan'da okutulmadı diye kıyameti kopardı Türkiye'de herkes, "Milli marşımız nasıl okutulmaz."¹⁰⁰ E Kürtlerin de milli marşı var. En azından Mahabad, Güney Kürdistan¹⁰¹ bunu kabul etmiş. Ona bari saygı duyun; bayrağına, renklerine. Bunlardır birlikte yaşamayı kolaylaştıracak şeyler.

Yani Kürtler ayrı da olsa ayrı devletleri de olsa Türklerle kardeşçe yaşamının yolu karşılıklı saygıdır. Azerilerle birbirleriyle nasıl uyumlu yaşıyor? Sadece bir etnisiteye dayanarak mı birbirimizle barış içinde yaşayacağız? Hayır, ortak değerlerimiz de olur, o ortak değerleri çoğaltalım. Ortak değerler de saygıdır. Karşılıklı; birbirinin kültürüne, diline saygıdır. Bizim konuşmalarımıza bu tür davaların açılması bu saygıyı zedeliyor. Kürt, kendini sürekli tehdit altında, saldırı altında hissediyor, hakaret görmüş olarak hissediyor kendini. Yapılmaması lazım. Yahu vergi ödediğimiz devlet bize bunu yapmamalı. Kaldı ki devletin 1924 anayasası, sözleşmesi bizim hilafımıza yapılmış. Kürtler onu onaylamamış, imzalamamıştır, kabul etmemiştir, bir oldu bittiyle yapılmıştır. Eğer gönüllü olarak vakti zamanında Cumhuriyet kurulurken biz kuruluş belgesine, "Evet Kürtçe yasaktır, Kürdistan yasaktır, Kürt dili eğitim dili olmayacaktır, bütün Kürtçe yerleşim birimlerinin isimleri değiştirilecektir." denen belgenin altına Kürtler imza atsak, gönüllü olarak bunu kabul etseydik denilebilir ki, "Kardeşim, geçmişte gönüllü bir sözleşme var siz niye onu bozuyorsunuz?" Ama sözleşme 1921 anayasasıdır. Sözleşme ilk Meclisin, ilk büyük millet meclisidir. Sözleşme Sivas, Erzurum, Amasya kongresidir. Orada, sözleşmede Kürt, Kürdistan yasak değildir, Kürtçe yasak değildir. Sözleşmeyi bozan Kürtler değildir, o nedenle. O nedenle haksız olan Kürtler değildir, haksız olan Türkiye Cumhuriyeti devletinin politikası, resmi tezleri uygulamalarıdır. Halen bugün de devam eden uygulamalarıdır. Benim ve burada yargılanan bütün arkadaşlarımızı herhangi bir yürüyüş, miting veya konuşması da bu kapsamdadır, bu genişlikte değerlendirin. Her konuşmamızı okurken buradan bi' bakın. Heyet olarak da bi' bakın ama devlette toplum da buradan bi' baksın yani. Bu anlattığımız çerçevede bakmazsanız konuşmamızı anlayamazsınız. Çözüm önerilerimizle birlikte ele alıp değerlendirirseniz konuşmamızı, içeriğini, bütünlüğünü daha iyi anlarsınız. Bir defa çektiğimiz acıyı, trajediyi anlamaya çalışırsınız en azından. Kürt halkı acı çekiyor, acı.

¹⁰⁰ Suudi Arabistan'ın başkenti Riyad'da, 29 Aralık 2023 tarihinde Galatasaray ile Fenerbahçe arasında yapılacak olan futbol maçı, İstiklal Marşının okutulmamasının da aralarında bulunduğu nedenlerle, takımların sahaya çıkmaması üzerine iptal edildi. Türkiye'de, duruma büyük tepki gösterildi.

¹⁰¹ Kürdistan Bölgesel Yönetimini kast ediyor.

Bugün Hakkari'nin, Van'ın, Şırnak'ın köylerinde, Ağrı'nın köylerinde, Iğdır'ın köylerinde gidin bakın, yaşlılar hiçbiri Türkçe bilmez. Gençler işte yeni yeni eğitimle tanıştıkları, medyayla tanıştıkları için Türkçe konuşuyorlardır. Kürt büyükleri Türkçe bilmez. Benim babam çok az Türkçe bilirdi, annem çat pat Türkçe konuşur halen. Anadillerimiz Zazacadır, anam Kurmanççayı iyi konuşur, Zazaca iyi konuşur, babam Zazaca kendini çok iyi ifade ederdi. Türkçe öğrenmediler, bilmiyorlar. Siz onların diline hakaret edince kendilerini nasıl hissedecekler? Dedem de öyleydi. Doğru dürüst Türkçe konuşmadan iki dedem de rahmet ettiler. Nenelerim öyleydi, hepsi Zazadır. Kürtçenin Zazaca lehçesini konuşur bizim aile, anne tarafım da baba tarafım da. Diyarbakır'da doğup büyüdüğüm için Kurmanciyle de haşır neşir olmuşuz, öğrenmeye çalışmışız, en azından belli şeyde öğrenmişiz. Türkçeyi de konuşuyoruz gençler olarak. Ailemizde Türkçe bilmeyen genç çocuk yok çünkü mecbur, zorunlu Türkçe eğitim. Medya Türkçe, ders kitapları Türkçe, sosyal hayat Türkçe ama Kürtçeye dair, Kürtçeyi koruyacak hiçbir tedbir yok. Kürt dili asimilasyonla da hızla ortadan kalkıyor. Neden? Çünkü Kürtçeye ilgili bir iş alanı yok. Yani çocuğuna Kürtçe öğretmek veya Kürtçe eğitim aldırma talebinin ekonomik karşılığı da yok. Kürtler şu anda da sadece bir onur meselesi olarak dillerini savunuyorlar. Oysa bütün bakanlıklar personel alım duyurusu yaparken işte bakıyorsunuz diyor ki, "İngilizce bilen personel, Çince bilen personel, Fransızca bilen personel." Bütün bakanlıklara kota koymak lazım, yerel yönetimlerde kota koymak lazım. Tıpkı engelli kotası, eski hükümlü kotası gibi, Kürtçe bilen personel kotası konulması lazım, pozitif ayrımcılık lazım. Bütün bakanlıklar personel alırken, örneğin bu yıl atanacak infaz koruma memurlarından yüzde 10'u Kürtçe bilme zorunluğu. Niye? İhtiyaç var. Çünkü cezaevlerinde çok sayıda Kürt var, Kürt aileler geliyor ziyarete. Yargı içerisinde Kürtçe bilen hakim, savcı, katip işe alınması lazım. Kürtçe bilen doktor, hemşire, sağlık personeli, hasta bakıcı, Kürtçe bilen polis memuru Kürtçe bilen zabıta. Bunlar lazım bu ülkeye. Mesela bunları yaparsa Kürtçeyi de teşvik etmiş olur devlet. Yapmıyor ama. Hem Kürt halkı kendi dilinde hizmet alamıyor hem de böylece ailelerin kendi elleriyle çocuklarını asimile edebilecekleri bir asimilasyona sürüklüyor. İkincisi, Kürtçeyi kriminalize ediyor. Kürtçe konuşanı sokakta linç ediyor, aileler de çocuklarına, "Aman aman, Kürtçe öğrenmeyin." veya çocuğun, "Kürt olduğunu söyleme." diyor, Batı'da en azından. Aleviliğini sakladığı gibi Kürtlüğünü saklamaya zorluyor. Öyle olunca da bir nesil sonra devlet hiçbir şey yapmasa bile Kürtler otoasimilasyonla kendilerini asimile etmiş olacaklar.

İşte o yüzden, “Kürtçe yasaktır.” derken bunu söylüyoruz. Kürt diliyle ilgili yapılan çalışmalara bi’ bakın. Türk diliyle, özür dilerim Türkçe yapılan çalışmalara bir bakın. Türk Dil Kurumu var, Kültür Bakanlığı var. Bütün bakanlıklar bünyesinde Türkçe özel çalışmalar var. İyi, güzel, yapsınlar. Korunması lazım tabii ki. Türkçe de saldırı altında. Yozlaşıyor dil. Kendisi pespayeleşiyor, sosyal medyanın etkisiyle dil, dil olmaktan çıkıyor. Sadece iletişim mekanizmasına dönüşüyor. Oysa dil sadece bir iletişim değil, duygu aracıdır, düşünce aracıdır, kültürün bir parçasıdır dil. Türkçe korunmalı, yapılabilecek en iyi şekilde korunmalı. Peki Kürtçe? Kürtçeyi koruyacak tek bir tedbir var mı? Peki ben vergi vermiyorum mu? Veriyorum. Bu devletin Milli Eğitim Bakanlığı benim vergimle ayakta durmuyor mu? Duruyor. Diyanet İşleri Başkanlığı duruyor, Sağlık Bakanlığı, hepsi benim de vergim. Benim vergimi tam olarak nerede kullandıklarını da bilmiyorum çünkü hepimizin ortak vergisi aynı hazineye, aynı kumbaraya atılıyor. Benim param şuraya senin paran şuraya falan harcandığı gibi bir şey yok. Tek bir hazine var, tek bir bütçe var. Kürtler de veriyor, 20 milyon Kürt vergi veriyor kardeşim. Bana niye hizmet yapmıyor bu devlet? Parasını da veriyorum. Vatandaşım da. Türk’e yapıyor, Sünni’ye yapıyor; Kürt’e, Alevi’ye niye yapmıyor aynı hizmeti? İşte bu ayrımcılıktır. Bunları dile getirmişiz konuşmalarımızda. Kürt dili, Kürtçe, Kürdistan, Kürt sorununun çözümü, özerklik... Bütün bunların hepsi, bu kapsamda değerlendirilmesi gereken şeylerdir.

Döndürülüp dolaştırılıp getirilip terörle, silahla, şiddetle bağlantılandırılıyor. Onu da tekrar tekrar vurguluyorum ki, iyi anlaşılın. Onu yaratan biz değiliz, savunan da biz değiliz. Tam da bizi engelleyenler, siyaseti engelleyenler, silahın, şiddetin, savaşın önünü açtılar. Hep böyle oldu. Bütün Kürt isyanları buradan çıktı. Biz çıkarmadık. Onu durdurmaya çalışıyoruz, onu durdurmanın yolu da “terörist, katil teslim olun” demek değildir. Dağa çıkış nedenlerini anlamak, anlatmak, inişlerini kolaylaştıracak sosyal, siyasal, ekonomik, hukuki politikaları hayata geçirmektir, biz de onu yapmaya çalışmışız. Biz terörle mücadele elamanı değiliz, siyasetçiyiz biz. Devlet burada da karıştırıyor, savcılar. Sanki biz terörle mücadele elemanyız, görevi ihmal etmişiz. Biz siyasetçiyiz kardeşim, “terör” demek zorunda bile değiliz. Böyle bir dayatma olabilir mi? Biz sorunu şiddet sorunu olarak görüyoruz, kabul da etmiyoruz, devletin şiddetini de PKK’nın şiddetini de. “Yapmamalı.” diyoruz, biz bunu derken bizi terörist ilan ediyor, bizi terörist ilan ettiğinde de gençler bize bakıp dağa çıkıyor. Dağa çıkmanın sorumlusu olarak da siyasetçiler, Kürt siyasetçiler gösteriliyor. Tam bir ikiye bölünlülüktür. PKK’yı dağa çıkaran devletin politikalarıdır,

biz değiliz. İndirmesi gereken de devletin hatalarından geri dönmesidir, devletin kendisidir. Umut ederim, yakın zamanda yine aklını başına alan bir politika belirlenir de biz de katkı sunma imkanı sunarız.

Kabul etmiyorum suçlamaları

23'ü mü yaptım? Yok. Tamam. 27 noluyla da bitirmiş oldum. Şırnak Newroz'undaki konuşmalarım mıydı, Şırnak Newroz'un ki konuşmalarım mıydı? Tamam. 27'yi hemen şey yapıp kapatmış olayım. Şırnak Newroz'unda konuşmuşum. Öcalan ve PKK lehine sloganlar atılmış. Öcalan posterleri asılmış, gösterilik yasasına aykırılık teşkil etmiş vesaire. "Propaganda, suçu ve suçluyu övme." denmiş. Bunun tarihi 2014'ün 20 Mart'ı. Fezleke ne zaman hazırlanmış? 2016'da yani iki yıl sonra. Şırnak'ta miting yaptık. Ne zaman Tayyip Erdoğan, "Dokunulmazlıkları kaldıracak." diye çağrı yapınca hazırlanmış. Yani iki yıl boyunca suç oluşturmamış, iki yıl sonra Şırnak böyle bir şey yapmış.

Bir de bir CD koymuşlar dosyaya. Bilirkişi CD'yi incelemiş, aynen okuyorum CD çözüm tutanağını. "CD içeriği incelendiğinde 1 (8) isimde 3.99 GB boyutunda ve 26 dakika 26 saniye uzunluğunda görüntü dosyası incelendiğinde, Selahattin Demirtaş ile ilgili olarak herhangi bir görüntü veya ses kaydına rastlanılmamıştır. Diğer CD içerisindeki dosyaların açılması sırasında hata verdiği görülmüştür. Saygılarımızla." demiş. Biz de istemişiz, "Yahu bu konuşma metni, CD çözüm tutanağı dosyada yok, gelsin." demişiz. Ankara 19, Şırnak Emniyeti'ne yazmış. Şırnak Emniyeti de demiş, "Valla bizde de yok. Yani var, olanları biz de açamıyoruz." Peki nereden buldun bu konuşmayı? "Bizde çözüm tutanağı varmış zaten dosyada." Nereden çözmüştün? "Bilmiyoruz, CD yok." Emniyet, polis çözmüş konuşmayı, göndermiş. Konuşmanın içeriğiyle ilgili... Okumadım, okumaya da gerek duymuyorum. Polisin yaptığı çözümü kabul etmek zorunda değilim, tarafsız bilirkişi tarafından yapılmalı. Dosyada resmi olarak bir çözüm tutanağı yok, bir CD de yok ama buna rağmen Savcı davayı açmış, mahkeme de kabul etmiş ve bundan dolayı da tutukluluk gerekçelerimden biri haline getirilmiş.

Orada da yine az önce anlattığım şeyleri anlatmışım. Bak okuyayım, birkaç cümle okuyayım. "Biz anadilde eğitim istedikçe bunlar karşı çıkıyor. İstiyor ki Kürt gençleri ucuz işçi olsun, ucuz işçi. Tarlada gidip rençberlik yapsın. Trabzon'da, Karadeniz'de fındık toplansın, Aydın'a gidip üzüm toplansın. Ucuz işçi

yapmak için Kürt'ün gencine anadilde eğitime izin vermiyorlar. Biz işte bu sorunu kendi elimizle çözeceğiz. Belediyelerimiz anadilde eğitim için kitap basacak. Anadilde eğitim için alt yapıyı hazırlayacak. Kürt gençleri, Kürt çocukları matematik kitabını Kürtçe okuyacak ve matematiği öğrenecek. Kimyayı, fiziği Kürtçe okuyacak ve onu öğrenecek. İşte bunun için biz anadilde eğitim diyoruz ve Kürt edebiyatına, sanatına sahip çıkacağız. Kürtçe roman, Kürtçe şiir, Kürtçe öykü kitaplarını belediyelerimiz basacak ve yayınevlerine sahip çıkarak size ücretsiz dağıtacağız. Gençler, çocuklar, kadınlar Kürtçe roman, Kürtçe şiir okumalı. Kürtçe tiyatro dinlemeli, Kürtçe film izlemeli, kendi anadillerinde dünyayı tanımalıdır. Bunların hepsini biz yapacağız derken işte öbür tarafta, 'BDP ülkeyi bölüyor.' diye kışkırtanlar şu meydana bir kez daha baksın. Buradaki insanlar sizin köleniz değil. Siz anadilinizde eğitim yaparken burada insanlara zorla asimilasyon uygulayamazsınız. Siz kendi dilinizde istediğiniz her türlü faaliyeti yaparken Kürt'e kendi anavatanında ikinci sınıf insan muamelesi yapamazsınız. Bizler de, halkımız yediden yetmişte böyle bir yaşama layığız. Ankara bunu yapmıyorsa Şırnak kendisi yapacak, Tayyip Erdoğan'dan beklemeyin. Kendi sorunlarımızı kendimiz çözeceğiz." Vesaire vesaire.

"Buradan İmralı'ya, Başkan Apo'ya binlerce selam olsun." diyorum. "Cezairedeki arkadaşlarımızı, bütün yoldaşlarımızın Newroz'unu kutluyorum." "Cezaire" değil, "cezaevindeki" olması lazım. Dediğim gibi, yani bir çözüm yapmış, yalan yanlış bir şeyler yazmış oraya. Ama en nihayetinde konuşmayı yaptığım tarih, 2014'ün Newroz'u. Bir gün sonra Diyarbakır'da büyük Newroz yapıldı. Orada da yine Abdullah Öcalan'ın başka bir mektubu okundu, alkışlandı, canlı yayınlandı. Hatırlar herkes yani işte yapmaya gerek yok ama "İmralı'ya, Başkan Apo'ya binlerce selam." Newroz meydanından göndermişim ya, onu suç unsuru yapmış. Savcı unutup, ben bizzat kendim gidiyordum "Başkan Apo" ile görüşmeye. Bizzat yüzüne söylüyordum yani selamı. Öyle Şırnak meydanından göndermiyordum, unutup onları. Kabul etmiyorum suçlamaları. Tamamıyla siyaset yapma hakkı ve ifade özgürlüğü çerçevesinde yapılmış konuşmalardır.

Bu haliyle yanılmıyorsam Ankara 19 Ağır Ceza Mahkemesindeki fezleke-leri savunmuş oldum. Eksik kalan varsa da avukat arkadaşlarım hatırlatırlar. Benim zamanın yok çünkü. Avukatlar kendileri de savunmamı yapabilirler. Hepsi benzer içeriktedir. Yani üç grup, dört grup fezleke var. Biri demokratik özerklik, biri Demokratik Toplum Kongresi, geri kalanlar da Kürt sorununa ilişkin, anadilde eğitim, Öcalan işte vesaire, Kürdistan, bunlarla ilgili açılmış

fezlekelerdi. Bütünlüklü olarak, düşüncelerimi toplu olarak ifade ettim. Yani hepsini savunmasını yapmadığım fezleke varsa bile onunla bağlantılı olduğu için o şekilde sayabilirsiniz. Ben kendi açımdan yeterli görüyorum yani.

Birkaç dakika var öğlen arasına ama en azından bir iki şey daha bitireyim. Ankara 19 Ağır Ceza Mahkemesiyle birleşen İstanbul 23. Ağır Ceza Mahkemesinin 2019/169 esas sayılı dosyası. Burada ne demişim? İstanbul Florya'da Elit World Otel'de yapılan bir toplantıda demişim ki, "Ne yaparsanız yapın PYD sınırı geçecek, sizler de mal mal bakacaksınız. Fırat'ın suyu da akacak yağını bulacak. PYD, IŞİD'i Cerablus'tan çıkaracak, oraya geçecek, Fırat'ı da geçecek ve sen de Davutoğlu, buradan öyle bön bön bakacaksın. Yapacak bir şeyin yok. Yapabileceğin en akıllı şey, oradaki insanların uzattığı dostluk elini tutmaktır." Kamu görevlisine hakaret ve örgüt propagandasından dava açılmıştı. Daha doğrusu örgüt, kamu görevlisine hakarettten açıldı, mahkeme, "Burada örgüt propagandası var." diyerek ayrıca suç duyurusu mu yaptı, bir şeyler yaptılar. Yani neyse iki suç çıkardılar buradan. Şimdi İstanbul Büyükçekmece mi Küçükçekmece'de Başbakan'a, kamu görevlisine hakarettten yarılanıyorum. Burada da aynı konuşma, propaganda dosyası olarak önümüze geldi yıllar sonra. Konuşmayı yaptığım tarih 2015, davanın açıldığı tarih 2019. Dört yıl sonra.

Yani buna dair de birkaç şey söyleyeyim. PYD, Davutoğlu'nun bizzat görev yaptığı veya bakan yardımcılarını görüşmek için görevlendirdiği, eş genel başkanlarının Türkiye'de resmi ziyaret yaptığı bir partidir. PYD o zaman Türkiye'de resmi olarak terör örgütü olarak da tanınmamış, ilan edilmemiş. Davutoğlu da başbakan olarak diyor ki, "PYD orayı geçerse biz şöyle yaparız, böyle yaparız." Ben de ona karşı cevap veriyorum. Diyorum ki, "Bu kadar tehdit edeceğine, orada uzatılan dostluk elini tut, yanlış yapıyorsun. PYD orayı geçecek, sen de buradan bön bön bakacaksın." Burada da CD kaydı yok, çözüm tutanağı yok. Nerden bulmuşlar, onu da bilmiyorum da. "Yapacağın şey, Kürtlerin uzattığı dostluk elini tutmaktır. Böyle savaş naraları atmak değil." Burada savaş politikası, propaganda yapan Davutoğlu'dur, Başbakan'dır. "Barış elini tut." diyen Demirtaş'tır. Yine dava Demirtaş'a açılıyor.

Peki "Fırat'ın ötesine geçemeyecek, biz de şunu bunu yapacağız." İyi mi oldu? O PYD Fırat'ın ötesine geçti, hala Fırat'ın ötesinde ve savaş devam ediyor, Türkiye de savaşa dahil oldu. İyi mi oldu? Doğru mu oldu yaptıkları? Bizim savunduğumuz politika daha doğruymuş. Geri döndü. Bak şimdi Suriye politikasına, ricat edilmeye çalışılıyor. "Katil Esed" den "dostum Esad" a

dönüş fırsatları aranıyor. Yanlış yapan onlardı. Bizi dinleselerdi yanlış olmazdı. Yani burada nasıl bir terör propagandası var? Nasıl bir hakaret var? Yani bana “katil, terörist” bilmem ne diyen kişilere ben “bön bön bakıyorsun” demişim, “mal mal bakıyorsun” demişim, bu, terör propagandası olmuş. O yargılandığım hakaret dosyasında da bilirkişi incelemesi istetmişim. Yani mesela iftirada vardır, hakarete bu belki şey değildir, ispat yükü vesaire yoktur iftirada olabilir belki. Bu hakaret dosyasıydı yine de dedim, “Bir yorum yoluyla, kıyas yoluyla hakaret dosyasında da uygulayın. O döneme gidin bir bakın, Davutoğlu bön bön bakmış mı? Bilirkişi tarafından tespit edilmesini istiyorum.” dedim. Bakmışsa suç olmaktan çıkar. Fırat’ın kenarına PYD ötesine geçmiş mi, o sırada Davutoğlu da bön bön bakmış mı? Olmuşsa demek ki ben, hani tespit yapmışım sadece.

Ne diyeyim yani buna? Her türlü hakareti, tehdidi sallamak, savurmak bunlara cevaz. Hükümeti eleştirmişim, Hükümeti. Bak, Hükümetin Suriye politikasını eleştirmişim ya! Savcıyı ne ilgilendirir! Sen politikacı mısın? Oy vermiyorsan verme bize. Git Davutoğlu'na ver, başkasına ver o beni de ilgilendirmez, yargıyı da ilgilendirmez. Bir savcı olarak sen bundan niye rahatsız olursun ya. Bir parti iktidarın dış politikasını eleştirmiş, sana ne? Yargıyı ne ilgilendirir? “PYD ile barış.” demişim, “Sınır ötesi operasyon yapma.” demişim, “Aklıdan bile geçirme. Fırat'ın ötesine geçecek.” Gececek çünkü gelen deliller öyle görünüyor -sen de sözde Orta Doğu uzmanı bir başbakandın o zaman- bütün deliller öyle gösteriyor, geçilecek orası. Canlı yayın yapıyor, neredeyse herkes... Sen de buradan tehdit ediyorsun, biz de “Yapma.” diyoruz. “Gececek orayı, sen de oradan, oradaki insanın uzattığı dostluk elini tut.” diyoruz. “Yoksa buradan bön bön bakacaksın.” Bu savcıyı niye ilgilendirir? Niye rahatsız olur, Suriye politikasına dair iktidarı eleştirmek? “PYD ile görüş” demek niye rahatsız eder? Mesela “PYD ile savaşmalısın.” diyen savaş propagandası yapmış olmuyor, şiddet propagandası yapmış olmuyor. “Sınır ötesi operasyon yap.” diyor. Bombaların üstüne kendi ismini yazan belediye başkanları savaş propagandası yapmış olmuyor mesela. Hatırlatmış olayım o günleri de. Üstelik bir kadın belediye başkanı, hiç aklımdan çıkmaz, CHP'li. Afrin'e atılan bombanın üstüne, siparişe, kendi ismini yazdırmıştı. Bu savaş propagandası olmuyor mesela ama Demirtaş'ın barış çağrısı yahu, “Barış elini tutun.” dediği için terör propagandasına dönüşüyor. Tam bir zulüm, tam bir ikiyüzlülük. Olacak iş mi ya! Orası da Kürdistan'dır, Kürtler kendi topraklarını... IŞİD'e karşı savaşırken sana ne oluyor? Niye rahatsızsın? “Efendim, Kürtler orada terör devleti kuruyormuş.” Haydi canım! “E bir taraf peşmerge bilmem aşiret

devletiymiş, öbür taraf terör devletiymiş.” Dünyanın bütün devletleri pirüpak da Kürtlere gelince “peşmerge parçası”, yok “terör koridoru” bilmem ne.

Türkiye Cumhuriyeti devleti resmi ideolojisi ve Türk millet resmi tezi, Kürtlüğün inkarı üzerine kurulmuştur

Türkiye Cumhuriyeti devleti nasıl kuruldu? Ulusal kurtuluş savaşını vermedi mi bu ülke? Kürtler de orada IŞİD barbarlığına karşı savaşıyorlar. Türkiye niye bundan rahatsız oluyor? Desteklemesi lazım. Terörmüş. Kabul etmiyorum. Suçlamayı da kabul etmiyorum. Siyasetimiz budur. Biz siyasete böyle bakıyoruz. Türkiye'nin politikasının yanlış olduğunu düşünüyoruz. PYD ile görüşmesi, uzlaşma araması gerektiğini düşünüyorum. PYD'yi emperyalistlere mecbur, mahkum etmemesi gerektiğini düşünüyorum. Bu Türkiye açısından da kötü sonuçlar, olumsuz sonuçlar doğuruyor. Bir Kürt olarak ben de bundan huzurlu değilim ama oradaki Kürtler iradelerini öyle kullanıyor, ne yapalım, biz de saygı duyuyoruz. Şahsen benim çok arzuladığım bir şey değil. Amerika'yla, Rusya'yla veya öbür ülkelerle iş birliği, taktik de olsa birbirini kullanma temelinde de olsa ben de şahsen doğru bulmuyorum. Ama “Ne yapacak?” diye bana sorsalar ne diyeyim? Gece gündüz burası diyor ki, “Basarız, ezeriz, bir gece ansızın, bir sabah, bir öğlen geliriz, yok ederiz.” Ne yapacak öbür taraf da? Etki tepki meselesi.

Biz bunu anlatmaya çalışmışız, yapma etme. Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak sen elini uzat. İşte Kobani meselesinde de hep tartıştık ya bunu. Sen elini uzat ya. Amerikalıların oraya TIR'larla silah göndermesine karşılık sen ne yapıyorsun? Sen de TIR'larla oradaki radikal cihatçılara silah gönderdin. E onu yapacağına Kürtlere gönderseydin, Kürtleri yanına alsaydın. Tarihsel olarak daha doğru değil miydi? Amerika göndereceğine, Türkiye Cumhuriyeti devleti IŞİD'e karşı Kürtlerin yanında olsaydı, PYD'nin yanında. Açık söyleyeyim, PYD ile iş birliği yapsın, kıyamet mi kopar? Bak Esad'laiş birliğini savunuyor Türkiye'nin ulusalıcıları, sosyalistleri, HDP dışındakileri söylüyorum. Biz de savunuyoruz, görüşsün Esad'la, uzlaşma da sağlansın. Ama Kürtlerle PYD ile görüşsün dediğinde tüyleri diken diken oluyor hepsinin. “Teröristle görüşeme mi olur, teröristle, bilmem terör yandaşları.” Biden'lagörüşmesine ses çıkarmıyorlar mesela. Bu Türkiye'nin güya komünistleri, sosyalistleri, ulusalıcıları, Atatürkçüleri. Mesela Blinken ile tokalaşmaları rahatsız etmiyor onları. Ama dese ki Kürtlerin temsilcisiyle görüşsün kıyamet kopuyor. İşte... Tokalaşıyor, diplomasının gereğidir, sarılıyor. Suudi Arabistan kralı, veliaht kralı neyse,

Birleşik Arap Emirlikleri, İsrail, son zamana kadar İsrail Cumhurbaşkanı da geldi Hertzogda buradaydı, tokalaştılar. Putin'le kanlı bıçaklı oldular. Rus uçağının düşürülmesi, Türkiye'nin İdlip'de otuzdan fazla askerinin katledilmesi meselesinde Putin'le, Moskova'yla savaş noktasına geldiler. On gün geçmedi, Moskova'daydılar işte. Ruslar onları nasıl bekleddiklerini de kameraya çekip yayınladılar, aşağılamak için. Yine de görüştüler. Görüşüyorlar, herkesle görüşüyorlar. Mesela Taliban'ı çağırdılar, Türkiye'de Taliban'la görüştüler. Hamas'ın liderleri Türkiye'ye gidip geliyor, görüşüyorlar. Daha ne sayayım yani? Ermenistan'la da savaş oluyor Ermenistan'la, liderleriyle bir şekilde temas kuruluyor, görüşülüyor. Hollanda Başbakanı'yla, Almanya Başbakanı'yla, Fransa Cumhurbaşkanı'yla, hangi birini sayayım? Hangi biriyle Türkiye karşı karşıya gelmedi ki? Hakaretler, tehditler... Görüşüyorlar. Dünyada görüşmediği kim var bir tek? Kürtlerin temsilcisi. Oraya gelince teröristtir, bunu da sadece Erdoğan söylemiyor ha. Dediğim gibi yani HDP'liler, bir grup sosyalist dostları dışında diyelim ki, geri kalan bütün siyasi partiler böyle bakıyor. Bütün entelektüelleri böyle bakıyor, akademi dünyası böyle bakıyor çünkü hepsini işten attılar, barış akademisyenlerini, geride şeyler kaldı işte, resmi ideoloji gibi düşünenler. Yahu dünyanın herkes her yönetimiyle her örgütle görüşme yapabilir Türkiye Cumhuriyeti devleti sıkıntı yok ama bir Kürt Türkiye'de, "Yahu kardeşim biz de Kürt'üz, yahu Rojava'da Kürt'ün temsilcisiyle görüş, Kandil'de Kürt'ün temsilcisiyle görüş, İmralı'da görüş, Güney Kürdistan'da görüş." dediğimizde, "Vay sen misin Türkiye Cumhuriyeti devletini böyle aşağılayan." Niye? Bunu anlamak gerçekten zor. Bu Kürt fobisi, Kürt düşmanlığı, Kürt korkusu nasıl yüzyılda bu kadar zihinlere kalıcı olarak kazandı, anlamakta zorlanıyoruz.

Burada da onu demişiz, "PYD'nin uzattığı eli tut." Bak şimdi de dışarıda olsak, söylesek yine insanların tüyleri diken diken. "Ne demek PYD ile görüşme?" Arkadaş, senin 30'dan fazla askerini İdlip'de katleden adamın, dakikalarca odasında, ayakta bekledi ya. Diplomasinin gereğidir diye görüştü, geldi. Kürt'e gelince niye görüşülüyormuş ya? "Amerika Birleşik Devletleri PYD'ye, teröre destek veriyor, terör koridoru, bilmem..." Gece gündüz lanetler yağıyor. Daha dün, Cumhurbaşkanı, Blinken ile el ele tutuşmuş, fotoğrafını gördük. Yahu niye PYD Eşbaşkanı ile Cumhurbaşkanı el ele tutuşurken bir fotoğraf göremiyoruz biz? Blinken ona silah veriyor diye kıyameti koparıyorsun, Blinken'in elini tutuyorsun, hiç de kıyamet kopmuyor. Elin Amerikalısının elini tutarken, sarılırken sorun yok ama ben, "PYD'nin uzattığı dostluk elini tutun." deyince dava açılıyor, ırkçılık tavan yapıyor.

Neden biliyor musunuz? Anlattım. Çünkü Türkiye Cumhuriyeti devleti resmi ideolojisi ve Türk millet resmi tezi, Kürtlüğün inkarı üzerine kurulmuştur. Amerikalıların inkarı üzerine değil, Almanların, İsraililerin inkarı üzerine değil, Birleşik Arap Emirliklerinin, Suudilerin inkarı üzerine kurulmamıştır. Dolayısıyla onlar bin defa Türkiye'ye hakaret etseler de onlarla görüşürler ama sıra Kürt'e gelince devletin temelleri sarsılır. Çünkü "Kürt vardır" demek, bugünkü resmi anlamda "Türk milleti yoktur" demektir. Çünkü Türk milletinin içinde Kürt'e yer yok. "Kürt var" dediğin anda Türk milleti ne olacak peki? Herkes Türk'tür tezi ne olacak ve Anayasa'nın o maddesi ne olacak? Dolayısıyla sıra Kürt'e geldiğinde bütün dünya bir yana, bütün dünya bir yana... Kürt söz konusu olunca Türk devletinin varlığı, Türk milletinin bekası tartışmaya açılıyor, mesele budur. O yüzden Türk milletinin bölünmez bütünlüğü diye Kürtlere tarih boyunca dava açılıyor.

İşte sorun Kürt'ün varlığı değil, sorun bu tezin yanlışlığıdır. Sorun Kürt'ün kendine Kürt'üm demesinde değil, sorun yasalardadır, bu zihniyettir, bunların düzeltilmesi lazım. Çıksın açıklasın, bir Türkiye Cumhuriyet devleti yetkili açıklasın, desin ki, "Yahu bin yıllık kardeşiz diyorsunuz, aynı dinin mensubuyuz diyorsunuz, aynı kibleye dönüp namaz kılıyoruz diyorsunuz Kürt halkıyla. Yahu emperyalistle görüşüyorsun sorun olmuyor, senin bin yıllık kardeşinle niye tokalaşmak, görüşmek, bunu önermek bile terör propagandası oluyor?" Bu bize hakarettir ya. Kürt'ün temsilcisi ya hapiste ya İmralı'da tecritte ya sürgünde ya da terör ilan edilmiş, görüşülmezler listesindedir. Ne zaman görüşür? Sıkıştığında, hesabına geldiğinde, taktik yapmak istediğinde. Umarım stratejik bir akıl devreye girer artık ya. Yahu en çok, en rahat, en meşru, en haklı temelde görüşülmesi gereken, bizleriz. Bu ülkeyi en iyi biz tanıyoruz, biz seviyoruz, bu ülke için mücadele ediyoruz. Bak Türkler, Kürtler bir araya gelmişiz, ülkeyi düzeltmeye çalışıyoruz. En çok en rahat görüşülmesi gereken bizken, hiç görüşülmeyecek listelerinde bir tek biz varız. Bütün dünyada bir tek biz varız o listede. Bunu da kabul etmiyoruz.

Buna rağmen niye görüşme taraftarınız? Zavallı, çaresiz, aciz olduğumuz için değil. Barış sevdalısı olmak böyle bir şeydir. Bir taraf aklını yitirmiştir, diğer taraf da aklını yitirirse toplumsal cinnet oluşur, iç savaş buradan çıkar. Bu yurun bugün bizim milliyetçi, ırkçı, faşizan Türk siyasetçisinin, akademisyenin, medya temsilcisinin kullandığı dili biz kullanalım, iç savaşın çıkması 15 gün sürmez, 15 gün. Kürtler ırkçılık yapsa 15 gün sonra Türkiye'de iç savaş çıkar. Neyse ki hiçbirimiz ırkçılığa bulaşmadık, hiçbir partimiz bugüne kadar çıkıp ta Türk'ü aşağılayacak, başka bir etnik kimliği aşağılayacak bir cümle

kurmamıştır, kurmaz. Kürt'ten duymazsın, sadece partimiz değil. Hiçbir Kürt bugüne kadar, "Kürt'sen övün, değilsen biat et.", aklından bile geçirmemiştir. Mazlum bir halk çünkü. Kendi kimliğini istemiş sadece. Daha kimliğini kazanacak, daha milliyetçi olacak, sonra ulusalçı olacak, sonra faşist olacak. Daha biz kendimizi kabul ettiremedik ki faşisti olsun Kürt'ü. Kürt'ün faşisti yok o yüzden. Bulamazsın. Irkçısı yok. Mecburuz, o yüzden derdimizi biz anlatmak zorundayız, karşı taraf cinnet halinde. Irkçı propagandayla, eğitimle, 50-60 senedir yoğrulmuş kafaya anlatmak kolay olmuyor. Bir defa değil, bin defa anlatmak zorundasın, başka çaren yok. Başka çaren yok. Kopsan kopulmuyor, gitsen gidilmiyor, bıraksan bırakılmıyor. Mecburuz.

İstanbul'da 4 milyon Kürt yaşıyor. Yani Bağdat ile Hewlêr gibi de değil burası. Qamişlo ile Şam gibi de değil. Halep'te bazı Kürt mahalleleri var, Bağdat'ta çok az bir Kürt nüfus var, o da doğru dürüst kalmadı. Irak ve Suriye demografik olarak da ayrıdır. Kendi içinde homojen bölgeler vardır, burada heterojendir. Herkes her yerde yaşıyor. Kürtler Samsun'da, Sinop'ta, Artvin'de de var, Edirne'de biz 10 bin oy alıyoruz HDP olarak, 10 bin oy. Nüfustan söz etmiyorum. Neredeyse Edirne'den milletvekili çıkaracak güce ulaşmış, Tekirdağ'dan milletvekili çıkaracağız. Çoğu da Kürt oylarıdır, açık söyleyelim. Biz Batı'dan milletvekillerini Kürt oylarıyla çıkarıyoruz, Türk dostlarımız da tabii ki destek veriyor ama belirleyici olan Kürt oyu. Ne yapacağız peki bu Kürtleri? Türkiye Cumhuriyeti ne yapacak, biz ne yapacağız? HDP budur işte. Birlikte yaşam ancak böyle mümkün olur. Demografik olarak şu sınırı çizip, "Burası etnik olarak Kürt halkının yaşadığı bölgedir." diyebilecek yeri geçtik ama Kürdistan coğrafyadır, var. Orayı kabul et. Sınırını çizmen de gerekmiyor. Zaten tarihte hiçbir zaman Kürdistan'ın bir devlet olarak sınırları bütünlüklü olarak hiç çizilmemiş, coğrafya olarak adlandırılmış. Mahabad'ın sınırları başkadır, Kürt Federal Bölgesinin devletin başkadır, Mir Bedirhan'ın başkadır ama Kürtlerin, Zagrosların eteklerinden ovaya doğru yayıldıkları coğrafyalara Kürdistan denilmiş tarih boyunca. Bugün bunun inkar edilmemesini istiyoruz ya. Yoksa, "Kürdistan'ın devlet olarak sınırları şuradan çizilsin, geri kalanlar herkes kendi ülkesine. "Hayır. Kürtlerin nüfusunun yarısı bugün Türkiye'deki Kürdistan coğrafyasının dışında, Batı'da yaşıyor, yüzde 60'ı nüfusun. Kürtlerin yüzde 40'ı Kürdistan coğrafyasında yaşıyor. Dolayısıyla birlikte yaşamaya mecburuz. Yüz yıl içerisinde artık mecbur hale geldik. Bu mecburiyetten kaynaklı diyoruz, bari bunu gönüllülüğe dönüştürelim, mecburiyetten çıksın. Gö-

nürlülüğe dönüştürmenin yolu da bizim dilimizden, kültürümüzden vazgeçmek değil, devletin yüz yıllık hatasından vazgeçmesidir. Umut ediyorum bütün çalışmalarımız, mesajlarımız da bu şekilde anlaşılır.

Birkaç tane dosya kaldı. Onları öğleden sonra çok hızlı bir şekilde teker teker savunup bitirmeyi düşünüyorum. Uygun görüyorsanız öğlen arası talep ediyorum. Bütün arkadaşlara, hepinize teşekkür, selamlarımı iletiyorum.

İnsan biraz iddianameyi güçlendirir ki, biz de ona göre bir savunma yapalım

Başlıyorum. Herkese merhabalar. Tekrar herkesi selamlıyorum.

Şimdi hızlıca, geriye kalan iddianamelere dair savunmamı, görüşlerimi paylaşmak istiyorum. İki Elazığ Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanmış bir iddianame, açılmış bir dava. Daha sonra bu davayla birleştirildi. Burada bir buçuk sayfalık iddianamede şunu diyor, “13 Şubat 1925 tarihinde Güneydoğu Anadolu Bölgesinde başlatılan ve tarihte Şeyh Said İsyanı olarak bilinen ayaklanmanın faili olarak yakalanıp, 28.06.1925 tarihinde şark ve istiklal Mahkemesi tarafından idam cezası verilen ve bu cezası infaz edilen Şeyh Said’le bu kişi tarafından yapılan ayaklanma kast edilerek Türk Ceza Kanununun 215. maddesinde düzenlenen suçu ve suçluyu övme suçunu işlediği, ayrıca, ‘Bunlar diyor ya işte, ‘Terör var, yatırım olmadı.’ Bu bir aldatmacadır. Bakın 1927’de ortada ne PKK var ne Başkan Apo var. Yani 1927’den bu yana tek bir Kürt şehrinde sosyoekonomik ilerleme olmamıştır. Bunu getirip PKK’ye bağlamak yalanın daniskasıdır, yalanın kendisidir.’ şeklinde sözler sarf ederek PKK terör örgütü ile onun kurucusu ve yöneticisi olan Abdullah Öcalan hakkında propaganda yaparak TMK 21/2...” falan filan. Özetle iddianame bu.

Konuşmanın yapıldığı tarih 28.09.2013. İddianamenin hazırlandığı tarih 2016, 9. ay. Fezleke konuşmadan sonra hazırlanmamış, iddianame doğal olarak dokunulmazlıklar kaldırıldıktan sonra hazırlanmış, yine yıllarca bu konuşmaya da hiçbir şekilde ses çıkarılmamış. Ne zaman ki dokunulmazlığımızın kaldırılması gündeme gelince bütün savcılıklar, başsavcılıklar ellerinde ne varsa iddianameye, suçlamaya dönüştürme telaşı ve gayretiyle göndermişler. Bu da o fezlekelerden biri.

Şeyh Said’le ilgili, ilk günlerde de görüşlerimi belirttim. Zaten sırası geldiğinde hızlı geçeceğim diye belirttiğim iddianamelerden biriydi bu. Savcı tam olarak hangi suçu, hangi suçluyu övmüşüm, 1925’de haksız yere idam edilen ve halen tarih çarpıtılarak anlatılan Şeyh Said meselesini biliyor mu ki, Şeyh

Said İsyanının nedenlerini, sonuçlarını biliyor mu ki, benim konuşmamı oraya bağlamış? Yok. İddianamede bir analiz de yok, iddianamede bir illiyet bağı da kurulmamış. Sadece konuşmamın küçük bir kısmını alıp oradan yola çıkarak, “Suçu ve suçluyu övmüş.” demiş. Bir de demişim, “1927’den beri, sonra bölge illeri ekonomik, sosyoekonomik kalkınma açısından geri bırakılmış. Oysa birileri diyor ki, ‘Bölgede terör nedeniyle yatırım yapılamadı.’ Ben de bunun aksini söylüyorum, diyorum 1927’de ortada ne PKK var ne Başkan Apo var, 27’den beri bu yana tek bir Kürt şehrinde -bu arada Başsavcı, Kürt’ü küçük yazmış iddianamede, -k harfini yine- bu sosyoekonomik ilerleme olmamıştır. Dolayısıyla terör dediğiniz, bahanedir. Bilerek ekonomik yatırım yapılmadı, bilinçli politika olarak bölge kalkındırılmadı.” demişim. Bunu da terör propaganda saymış.

Yani burada da dediğim gibi, o kadar zayıf bir iddianame ki, bir buçuk sayfadan ve üç tane cümleden yola çıkarak sonuçta propaganda ve suç, suçluyu övmekten ceza istiyor, bir partinin eşbaşkanıyla ilgili. Hiç değilse insan biraz çalışır; nasıl bir suç oluşmuş burada, AİHM, AYM içtihatları, Yargıtay içtihatları, biraz iddianameyi güçlendirir ki, biz de ona göre bir savunma yapalım. Bu haliyle savunma yapmaya bile değmez. Dediğim gibi, ortada ne bir suç, suçluyu övme ne bir terör propaganda ne bir şiddet örgütü var. Kendi memleketimde; ailemin, kökenlerimin olduğu Palu’da parti tarihimizde 1991 HEP’ten bu yana ilk defa parti teşkilatının açılması benim eşbaşkanlığım dönemine denk geldi, kismet oldu. Ben de kendi memleketime gidip Palu’da konuşma yaptım. Tabii ki Şeyh Said meselesine de değindim. İddianame bundan ibarettir, suçlamaları kabul etmiyorum, geçiyorum.

Mersin 7. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan bir dava var. Ankara 19 ile birleşmişti. Orada da Mersin Akdeniz ilçesinde yaptığımız bir mitingdeki konuşmalarım var. Konuşmaların yine bütünlüğü incelenmemiş. Cımbızlanma yapıp birkaç paragraf veya sözcük alınmış. Hiçbir şekilde Meclis grup konuşmalarım, siyasetteki düşüncelerimle karşılaştırma yapılmamış. Mevcut yasalar, içtihat, AYM, AİHM kararlarıyla karşılaştırma yapılmamış. Konuşmayı uzun uzun okuyup zamanınızı almak istemiyorum. Avukat arkadaşlarım savunma yaparken Meclis konuşmalarıyla bağını da kuracaklar. Burada da terör propaganda ile ilgili hiçbir şey yoktur. İfade özgürlüğü, siyaset yapma hakkı kapsamında bir partinin eş genel başkanı, milletvekili sıfatıyla, Hükümetin politikalarına dönük eleştirilerimden ibarettir.

Bir başka iddianame, Adana 2. Ağır Ceza Mahkemesinin iddianamesi. Burada da Kandil’de çekilen fotoğraf birçok davaya konu olmuş bu, mükerrer

davalardan biri. Savunmamda yine buna dair görüşlerimi belirtmiştim. Sanırım dört, beş tane dava açtılar, soruşturma açtılar. Yani kim suç duyurusunda bulunmuşsa savcı araştırma bile yapmadan, kimin eline gelmişse suç duyurusu, almış dava açmış. Dediğim gibi, Selahattin Demirtaş'a dava açmanın dayanılmaz cazibesine kapılan her savcı bulduğu, kendince arşivde bulduğu veya suç duyurusuyla eline geçen ne varsa, davaya dönüştürmeye çalışmıştır. Bu da onlardan biridir. Fotoğrafın hikayesini daha önceki savunmalarımda uzun uzun anlatmıştım. Yani dönem, o dönemde medyada yer alış şekliyle de bu bir "terör propagandası yapıyorlar. Aman da aman, işte burada PKK'yi övüyorlar" gibi haberler de çıkmamıştı. Burada önümde haberler de var, avukat arkadaşlarım savunma yaparken sursunlar. Medyaya yansıma tarzıyla da "İmralı heyeti Kandil'de görüşmeler yaptı, fotoğraf yayınlandı, görüşmenin iyi geçtiği söylendi." vesaire falan filan. Son derece... Yani küçük bir grup dışında herkes normal karşılıyordu. Bugün itibarıyla propaganda gibi vermeye çalışıyorlar. Çünkü iktidar seçim kampanyasında benzeri fotoğrafları ama montaj ama bilmem ne diyerek kullandığı için yargı açısından da fark etmiyor. Önemli olan siyasetin algısıdır. Gerçek, olgu değil. Dava bu nedenle açılmıştır. Kabul etmiyorum.

Bir başka iddianame, Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesinin iddianamesi. Burada da Ahmet Taner Kışlalı Spor Salonunda Barış ve Demokrasi Partisinin ikinci Olağanüstü Büyük Kongresinde yaptığım konuşmadan alıntılar var. Yine burada da terör örgütü propagandası yaptığım iddia edilmiş. Partimizin kongresinde Kürt sorununun çözümüne dair görüşlerimizi, burada günlerdir uzun uzun anlattığım görüşlerimizi paylaşmışız. Eşbaşkan olarak kendi partimizin kongresinde, partimizin politikasını, programını savunmayacağız da neyi savunacağız? Bu neden suç oluşturur, neden savcının, mahkemenin konusu olur, ayrı bir tartışma konusu. Ama hiçbir şekilde, siyaseten geri adım atmadığımız, atmayacağımız düşüncelerimiz, her seferinde terör faaliyeti olarak yaftalanıyorsa bu bizim değil, yargının ve devletin bakış açısının problemi diye düşünüyorum. Konuşmam bütünlüklü olarak okunup incelendiğinde de tümüyle barış mesajı, çözüm mesajlarından ibarettir. Yani takıldıkları yer, "Niye Abdullah Öcalan'a 'sayın' demiş, niye 'Kürdistan' demiş?" Bakın, "İkinci Olağanüstü Kurultayında yaptığı konuşmasında sık sık Kürdistan ibaresini kullandığı, tutuklu PKK terör örgütü mensuplarını siyasi rehine olarak lanse ettiği..." O dönem parti yöneticimiz, KCK kumpas davasında tutuklu vekillerimiz var, beş milletvekilimiz var o dönem, tutuklu. Yahu buna benzer şeylerle, kongrede, partinin kongresinde yapılmış konuşmaya dava açılmış.

İddianamedeki ikinci olay, HDP'nin İkinci Olağan Büyük Kongresinde bu defa 2016'da yine yaptığım konuşma, "PKK marşının okunduğu, Abdullah Öcalan'a ait fotoğrafların bulunduğu, ölen örgüt militanlarına saygı duruşu yapıldığı..." Konuşmamın içeriğine değil, salondaki şeylere dava açılmış, yine bir tek bana açılmış. Bunların çoğu yalan yanlış da PKK marşı diye bir şey yok. Mesela Kürtlerin diyelim ki herhangi bir marşına... 50 yıllık, 100 yıllık tarihi marşları var ve ağıtları var, Kürtçe bir şey duydu mu, polis de bilmiyor, savcı da bilmiyor. Yani bu kadar yıldır devletin elinde gerçekten hiçbir bilgi yok mu, "PKK marşı diye bir şey yoktur"u bilmiyorlar mı? Çalınan her Kürtçe parçaya, "PKK marşı" diyorlar. "PKK marşı." Yani ne çalındığını hatırlamıyorum da PKK marşı olmadığından niye eminim çünkü böyle bir marş yok. Varsa bile partimiz böyle bir marşı kongresinde nasıl çalabilir? Çünkü daha önce avukatlık yaptığım yıllardan bile biliyorum, "Herne Pêş" adlı, uzun yıllar önce yazılmış bir marşı PKK marşı diye, nerede okunsa dava dosyalarına sokuyorlar, muhtemelen yine öyle bir şeydir. Bilirkişi raporuyla da tespit edilebilir. Konuşmamın içeriğine dair bir şey yok. Salonda atılan sloganlar, asılan pankartlar vesaireyle ilgili beni suçlamışlar. Kabul etmiyorum.

Üçüncü olay, Almanya'da yayın yapan bir gazetede beyanlarım yer almış. Aynı beyanlar, dördüncü olay olarak iddianameye geçmiş. Ne demişim? "Biz PKK'yi silahlı halk hareketi olarak tanımlıyoruz. Biz bugüne kadar 1990'dan bu yana kurulmuş hiçbir partimiz PKK'yi terör örgütü olarak tanımlamadı." Gazetede röportaj çıkmış, röportajın bu kısmı Türk medyasında haber olmuş, bunu almışlar, soruşturmaya dahil etmişler. Röportajın kendisi dosyada yok. Öncesinde ne demişim, sonrasında ne demişim, yok. Kaldı ki bu haliyle hiçbir şekilde suç değil, tespittir. Katılırsınız, katılmazsınız. Eleştirirsiniz siyaseten. Dersiniz ki, "Öyle değil, bize göre böyledir." Biz gerekçemizi söyleriz, siyasetçiler gerekçesini söyler, karşı çıkanlar. Ama suç yargılama konusu olamaz. Mesela bundan sonraki cümlem, bu cümleden sonraki cümlem şöyledir, "Ama biz her halükarda şiddete, silaha karşıyız. Böyle tanımlıyor olsak da silaha ve şiddete karşıyız, bu da bizim partimizin görüşüdür." diye belirttiğim bir röportajda hiçbir şekilde inceleme yapılmamış, bilirkişi raporu yok. Zamanaşımına uğramış, almış dosyaya koymuşlar.

Yine beşinci olay olarak da Kandil'de çekilmiş fotoğraf. Az önce Adana Ağır Ceza Mahkemesinde açılmış dava, aynı zamanda Ankara 17. Ağır Ceza Mahkemesinde de davaya delil olarak konulmuş, aynı fotoğraflar, aynı şeyler.

Mükerrer olarak dosyada bulunuyor. O suçlamaların hiçbirini kabul etmiyorum. Bu çerçevede ifade özgürlüğü, siyaset yapma hakkı çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiğini belirtiyorum.

Van 4. Ağır Ceza Mahkemesinde, Van'da yapılan bir mitingde "darbeye hayır, demokrasi hemen" konulu bir miting. Tarih 01.08.2016 imiş. Uzun bir konuşma yine. Burada Hükümete dönük eleştiriler var ama yine cımbızlayarak alsalar da tamamını okusanız barış mesajıdır, çözüm mesajlarıdır. Hükümete sert eleştiriler var. Devletin yaptığı hataları teşhir var. "Kürt'ün direnişi" demişim, buna "teröristlik" demiş. "Kürt'ün karşı koyuşu" demişim, buna "terörist faaliyet veya terör propagandası" demiş. Bunlardan ibaret. Mecliste de defalarca yaptığım konuşmaların bir benzeri seçim meydanlarında veya miting meydanlarında yapılmış, bunların hiçbiri, benim bütünlüklü olarak savunduğum parti programım veya düşüncelerim değerlendirilmeden tek tek ele alınıp yıllar sonra, konuştuğum zaman da değil, yıllar sonra terör propagandası, terör faaliyeti olarak değerlendirmişler. O andaki konuşmanın tamamını okuduğum için burada uzun uzun okumak istemiyorum zaman almak için. Çünkü bir genel değerlendirmeyle savunmama birazdan son vereceğim, bitireceğim.

O genel değerlendirme, bugün sabahtan beri yaptığım bütün konuşmalarımın genel felsefi, siyasi alt yapısıdır, gereğesidir. Gerek heyetiniz gerekse bizi izleyen, dinleyen herkesin tüm bu konuşmaları niye yapmışız, tam olarak amacımız ne, bütünlüklü olarak değerlendirilmesi açısından da genel bir değerlendirmeye savunmalarımı bitireceğim. O yüzden bunları kısa kısa geçiyorum. Spesifik olarak her konuşmanın üzerinde ayrı ayrı durarak, ayrı ayrı iddianame veya fezleke bazında uzun uzun savunma yapmamamın nedeni bu. Çünkü genel düşünce bütünlüğü içerisinde veya siyasi faaliyetlerim içerisinde ele alınıp değerlendirilirse ancak bir anlamı olabilir. İster hukuki açıdan değerlendirilsin ister siyaseten değerlendirilsin, bu şekilde bölük pörçük veya cımbızlanarak bir konuşmayı değerlendirmek Kürt sorunu gibi derin, sancılı, ağır bir mevzuda tartışırken doğru bir yöntem değil. Bu şekilde siyasetçilerin konuşmalarını cımbızlayarak almak, devlete de Kürt sorunu çözmek isteyen akla da ya da bize ceza vermek isteyen akla da yaramaz diye belirtmek istiyorum.

Ben tam olarak anlaşılmayı, tarihe, halka karşı bir borç olarak görüyorum

Burada sonuncusu yine Van Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanmış, Ankara 32. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dava açılmış; BİMER üzerinden hakkımda bir şikayette bulunulmuş. Konuşma özetle demişim ki, “Belediyemize kayyum atanırsa, şuradan girecek olan kayyumu asla tanımayın. ‘Sizi tanımıyoruz. Biz, seçilmişlerin dışında hiç kimseyi belediye başkanı olarak kabul etmiyoruz’ deyin. Hiçbir şekilde selam bile vermeyin kayyuma, selam bile. Belediye personelinin ricamdır, kayyum şu belediye binasından içeri girdiğinde yüzüne bile bakmayın. Onun emrini yerine getirmek zorunda değilsiniz. Bir darbeyle, bir Kanun Hükmünde Kararnameyle suç işleyecek şekilde gelip, ‘Belediyeye el koyduk.’ diyeni tanımayın. Muhtarlar, sivil toplum örgütleri, sanayi odası, eğer sandığa, seçime şu kadar saygınız varsa atanacak kayyumun yapacağı hiçbir çalışma ve toplantıya katılmamanız lazım.” diye başlayan, devam eden bir konuşma. Fakat şikayet konusu, bu okuduğum kısım. Şikayet dilekçesi ilginç. Çünkü ibretlik bir şey. Hakikaten ibretlik. Tam olarak günlerdir, haftalardır arkadaşlarımızın, benim anlatmaya çalıştığım şeyi tam yansıtır, birebir yansıtan bir şikayet dilekçesi.

Okuyacağım şimdi bakın. Vatandaş bu konuşmamın bu kısmını BİMER’e şikayet etmiş, şu anda CİMER. Diyor ki, “Teröre hizmet eden belediyelere kayyum atanmasının önünü açan kararnameye tepki gösteren HDP Eşbaşkanı Demirtaş, halkı provokasyona çağırarak, ‘Sivil direnişe hazır olun.’ dedi. Demirtaş ayrıca Abdullah Öcalan ile görüşme talebini hatırlattıktan sonra tehdit ederek, ‘İş başka yere gider.’ diye konuştu. Apaçık devletimizi tehdit eden bu nokta nokta noktanın...” Burada küfür var. “Tutuklanmasını talep ediyorum. Gerekli işlemler bu nokta nokta noktaya yapılmıyorsa hakkım haram olsun. Van’da bu nokta nokta nokta konuştuğu zaman diliminde dört şehidimiz var ve hala bu nokta nokta nokta devleti tehdit edebiliyor. Nokta nokta nokta.” şikayeti şeklinde müracaatta bulunması üzerine, başlatılan soruşturma.

Sonra bu şikayeti yapanın da bu muydu başka dosya mı hatırlamıyorum ama Antalya’da adli suçlardan hükümlü, uyuşturucu, taciz, bilmem yüz kızartıcı bir suçtan; bir tane tipoloji, yazmış bir yerden göndermiş. Burada en aşağılık küfürleri etmiş. İddianamede yok fakat BİMER’de var. En aşağılık küfürleri etmiş bana, hakaretleri etmiş. BİMER almış bunu, “Yahu burada küfür, hakaret var, asıl soruşturulması gereken bu küfürbaz, bu hakaret edendir.” demek yerine, almış savcılığa göndermiş. Savcılık da “Arkadaş, yahu burada bir suç

duyurusu değil, burada bir hakaret var.” demek yerine almış, bana dava açmış. İşte Kürt sorunu budur. Kürt’ün anasına, eşine, bacasına küfür atarsın, devletin savcısının, devletin BİMER’inin, CİMER’inin umurunda bile olmaz, alır onu Kürt siyasetçisinin önüne dava olarak koyar. Bunun adı Kürt sorunudur işte. Bariz Kürt düşmanlığıdır, bariz Kürt ayrımcılığıdır. Bariz faşistlik, ırkçılıktır, başka bir şey değil. Bunun neyini savunayım ben şimdi!

Bu suç duyurusuna açılmış bir iddianame ve yani Van Cumhuriyet Başsavcılığı bunu iddianameye dönüştürmüş. Ankara Ağır Ceza Mahkemesi de bunu kabul etmiş. Bir Allah’ın kulu da dememiş, “Arkadaş bu nokta nokta, bu küfürler ne ya! Yahu böyle bir şikayet üzerine bir soruşturma başlatılır mı? Bir partinin eş genel başkanını bundan dolayı ağır ceza mahkemesinde yargılayacağız.” dememişler. Bakın sene 2023. Bana küfür eden, hakaret eden adam nerededir, ne yapar bilmiyorum ama ben bunun hesabını mahkemeye vermekle yükümlüyüm. Utanç verici. O yüzden savunmasını yapmayacağım. Yapılmış kabul edin. İçerik itibarıyla da ne söylemişsem, ne yapmışsam arkasındayım. Çözümleri varsa orada, bilirkşi çözümleri, oradan da detaylı bir şekilde okuyabilirsiniz.

Çok özetle, bugüne kadar yaptığım savunmalarda konuşmalarım, miting, yürüyüş, basın toplantısı, basın açıklaması veya kapalı toplantı, gizli olarak dinlenmiş, yasa dışı dinlenmiş, yaptığım toplantı konuşmaları niye yaptığımı anlatmaya çalıştım. Amacımız ne, politikamız ne, niyetimiz ne? Bunları anlatmaya çalışmamın nedeni de “konuşmalarım suçtur, ben izaha çalışıyorum” şeklindeki bir saikle yapılmıyor. Ben tam olarak anlaşılmayı tarihe, halka karşı bir borç olarak görüyorum. Çünkü zaman zaman miting konuşması veya dönemin... Miting konuşmaları, serinkanlı konuşmalar değildir. Dönemi itibarıyla seçim kampanyasıdır veya dışarıda büyük bir acı yaşanıyor, o duyguyla, bazen öfkeyle, sinirle yaparsınız. Bazen kampanyanın, seçim kampanyasının diliyle yaparsınız, ironiyle yaparsınız. Ama en nihayetinde bazen bazı cümleler, bazı kelimeler niyetinizi de aşar, vermek istediğiniz siyasi mesajı tam olarak veremezsiniz, anlatamazsınız. Sadece o dönem bir spot olarak bir şey öne çıksın istiyorsunuzdur, onu görünür kılmak istiyorsunuzdur, dolayısıyla ya onu ironik şekilde söylersiniz ya sert şekilde söylersiniz. Siyasetin dili böyle.

Bu da normal değil, birazdan onun da kendi açımından hem eleştirisini yapıp hem özeleştirisini vereceğim. Ne olursa olsun siyasetçi, milyonlarca insanın vekaletini almış kişidir. Öfkesine yenilmemeli, serinkanlı olmalı, milyonlar adına konuşurken daha dikkatli olmalı. Bunların hepsi eleştiri konusu olursa saygıyla karşılarım. Benim de öyle konuşmalarım vardır, niyeti aşan. Bundan

dolayı kırılan, üzülen, incinen kim varsa yürekten özür dilerim. Onların hepsi dediğim gibi, o dönemin atmosferi içerisinde gerçekleşmiş konuşmalar. Ama bütünlüklü olarak, siyasi görüşlerimi anlatabilmişim. Bütünlüklü olarak, partimizin programını anlatmaya gayret etmişim. Peki, bunun altında yatan felsefe dediğim gibi, onun altında yatan çözüm iradesi ve bizi bu konuşmaları yapmaya iten şey neydi, bütünlüklü olarak şimdi onu da konuşup savunmamı bu şekilde tamamlamak istiyorum.

Bizler siyasetçiyiz ve elbette şiddeti yaşamın her alanından dışlamamız gerekir. Ancak bu yaklaşım, yetersiz olduğu kadar aldatıcıdır. Şiddeti kınamak, lanetlemek çoğu zaman şiddetin kaynaklarının nedenlerini unutturup sürdürülebilir bir şiddet politikasına da meşruiyet kazandırır. Dolayısıyla siyasetçinin temel görevi, şiddeti kınayıp yerine oturmak ve konforlu bir alana çekilerek şiddetin sonuçları üzerinden kendine mikro ve makro iktidar alanları yaratmak olamaz. Bu tam bir ikiyüzlülük olur ve ahlaki değerlerden, bilinçten, erdemden yoksun bir siyasetin, kirlenmişliğin göstergesi olur. Her insan için geçerli olan ahlaki, politik bilinç, en çok da siyasetçi için zorunludur. Tek başına politiklik, siyasal hayvanlıktır. Erdem ve ahlakla donanmamış her politiklik, insani değerlere zarar verici bir aşamaya evrilmekten kurtulamaz. Böylesi politik çizgiler ister sosyalist bir hatta ilerlesin ister liberal veya dini bir çizgide, hiç fark etmez, varacağı yer despotizm ve faşizmdir. İllaki ahlakla, erdemle donanmış politiklik gerekir.

19. yüzyılda yaşamış Prusyalı General Carl Von Clausewitz'in, "Savaş, siyasetin başka araçlarla sürdürülmesidir." şeklindeki meşhur sözünü Michel Foucault tersine çevirir ve "Siyaset, savaşın başka araçlarla sürdürülmesidir" der ve devam eder Foucault, "O halde savaş, siyasetin her halükarda daimi bir özelliğidir." Yani siyasetin bağrında her zaman savaş vardır demek. "Siyasi egemenliğin meşruluğu düşüncesiyse siyasetin içindeki savaşı gizlemek için kullanılan bir aldatmacadır." der. "Özellikle de avantajlı olanla olmayanlar arasındaki savaşı gizlemek için kullanılır." Foucault şu önemli soruyu sorar, "Hayatın kendisi politik stratejilerin temel hedefi haline geldiğinde, iktidar ve şiddet düzeyinde ne olup biter?" Ve yine kendisi şöyle cevaplar, "Savaşlar, bir noktadan sonra artık savunulması gereken bir egemenin veya iktidarın adına yapılmıyor, savaşlar artık herkesin varlığı adına yapılmaktadır. Toplum, bir bütün olarak yaşamsal bir zorunluluk adına katliam yapmaya yönlendirilir." Burada altı çizilmesi gereken en kritik nokta şudur; insanların yaşamaya devam edebilmek için başkalarını öldürmeye kalkışabilmeleridir. Bu durum, düş-

manı bir tür biyolojik tehlike olarak gören devlet stratejisi sayesinde gerçekleşir. Öldürmek derken sadece birinin canını almayı kast etmez Foucault. Birini ölüme itmek, birinin ölüm riskini arttırmak, politik bir ölüm, dışlama veya reddetme gibi ihtimalleri de kasteder.

Frantz Fanon ise sömürge altındaki toplumların yerel durumuna dair gözlem ve tespitlerini topladığı “Yeryüzünün Lanetlileri” kitabında şu tespitleri yapar: “Sömürgecilik sadece bir halkı boyunduruk altına almakla ve yerlinin beynindeki bütün biçim ve içerikleri boşaltmakla yetinmez, bir tür sapkın mantık aracılığıyla ezilenlerin geçmişini hedef alır. Bu geçmişi tahrif eder, bozar ve sonunda yok eder. Bu durum, sömürgeleştirilen ile sömürgeci arasında şiddetli bir çatışma yaratır. Bu süreç, ezilenlere sömürgeci baskıyı ortadan kaldırmak için şiddetin zorunlu olduğunu öğretir.” Fanon şöyle devam eder, “Bireysel düzeyde şiddet, arındırıcı bir güçtür. Sömürgeleştirilenlerin aşağılık kompleksini ya da edilgen ve çaresiz tavrını ortadan kaldırır, ezileni güçlendirir ve öz güvenlerinin yerine gelmesini sağlar. Hayatı değiştiren ve sağlam bir gücün parçası olmak, bireye yalnızca kendi kaderinin efendisi olmakla kalmadığını, aynı zamanda harekete verdiği katkıyla yoldaşlarının kaderinin de belirlemelerine yetecek kadar kuvvetli olduğu hissini verir. O da şudur; hayatını bir amaca adanmak. Kişi, hastalığının kaynağını anlayıp bu hastalığının toplumdaki kökünü kazır, artık iyileşmiştir ve sağlıklı bir biçimde eylemin keyfini çıkarır.”

Şimdi, Foucault ve Fanon’dan yola çıkarak kendi öznel durumumuza, Kürt-Türk ilişkilerine tekrar dönelim. Bir defa kapitalist modernitede artık başkalaşıma uğramış siyaset kurumu, her halükarda bağrında gizlenmiş bir şiddeti taşır. Modern toplumların tamamında siyaset üstten aşağıya doğru, buyurgandır. Hiyerarşik yapısı nedeniyle üstencidir. Emir veren, yön veren, komuta edendir. Görünürde bunu rızaya dayalı yapıyor gibi görünse de esasında buyurganlığında bir şantaj, bir tehdit vardır. “Benim vaatlerime destek vermezsen başına kötü şeyler gelir. Benim talimatlarıma uymazsan ezilirsin.” gibi. Toplum bu şekilde baskılanır ve oy vermeye, siyaseti desteğe mecbur bırakılır. Bu yönüyle en demokratik gibi görünen siyaset biçimine dahi, itinayla gizlenmiş şiddet vardır. Bu şiddet topluma, bireye yöneldiği gibi diğer siyasi öznelerle de partilere, STK’lere yönelir. Dolayısıyla siyasetin sultanı altındaki toplumlar, kesintisiz veya tekrarlayan travma yaşarken, özünde tedirgin, güvensiz, saldırgan veya kaygılıdır. Bu tespitten yola çıkarak şunu söylemek isterim; siyasetin veya siyasetçinin şiddetle arasına mesafe koyması için atılması

gereken ilk adım siyasetin demokratikleşmesidir. Diğer bir deyişle, bireyin siyasetin öznesi haline geldiği, doğrudan demokrasinin yaşamın her alanında uygulanmasıdır.

Fanon'un yaptığı tespitler, Sartre'ın yazdığı önsözde sanki bir öneriymiş gibi sunuldu ki, bu çok tartışıldı, halen tartışılır. Fanon burada tespit yapar, teşvik etmez. Yani "Sömürgeciliğe maruz kalan, şiddete maruz kalan ancak şiddetle karşılık verdiğinde kendini bu travmadan arınmış gibi hissediyor." tespitini yapar. Kürt-Türk ilişkilerinde, bu önemli bir tespittir. Yani şiddete sevk eden travma nedir, onu şiddete yönelten travma nedir? Günlerdir, haftalardır bunları anlatmaya çalışıyoruz. Şiddetin ortadan kaldırılmasının yolu, bu travmanın tedavisidir öncelikle. Çünkü karşılıklı bir travmaya dönüşüyor. Devam eden sarmal şeklinde devam eden şiddet, karşılıklı bir travmaya dönüşüyor. O travma giderilmediği müddetçe şiddeti kınayıp yerine oturan siyasetçi ikiyüzlüdür. Bunu defalarca söyledim, siyasi dolandırıcıdır. Çünkü şiddetin kaynağına inip çözüm üretmeden kınıyorsun, arkasından gidip normal hayatını yaşıyorsun. Yani Mecliste izlediğiniz, milletvekili arkadaşlarım bilir, Mecliste izlediğiniz o kürsüde yapılan vatan, millet, Sakarya konuşmaları, "kınadın, kınamadın, efendim şehitlerimiz..." On dakika sürer konuşması, on dakika sonra kuliste kakara kikiri gülüyordur. Çayını, kahvesini, sigarasını içip hatta az önce bağırıp çağırdığı milletvekiliyle kuliste kakara kikiri gülüyordur. İşte ikiyüzlülük budur. Bu halkın yoksul evlatları ölüyor, ölüyor, ölümün şakası yok ya, ateş düştüğü yeri yakıyor. Bu ülkeyi yöneten siyasetçisi, muhalif siyasetçisi, bunu yüreğinde hissetmezse bu şiddetin kaynağı, nedeni nedir, siyasetçi olarak çözmek bizim işimizdir diye yürekten yaklaşmazsa bu işe, işte ortaya çıkan sonuç bu, döngü bu. Çözüm üretmeye çalışanları da terörist, terör yanlısı ilan ederlerse ortaya çıkan durum da bu, duruşma salonundaki tablo.

Bizim suçumuz ne? Kürt olarak, Türklerin dostları olarak bunları öneriyoruz. Mesela İngilizler bunu önerse hani en fazla derler ki, "İç işlerimize karışma." O, terör desteği olmuyor. Deseler ki, "Oturun, konuşun." Demezler de İngilizler. Amerikalılar da demez. Velev ki deseler, Mısırlılar vesaire, Kürt olarak bunu isteyince... Tarafsın ya, Kürt'sün ya. Doğrudan terörist olarak yaftalanıyorsun. E MHP'li yapmıyor bunu, İYİ Partili yapmıyor, CHP'liler yapmıyor. Kürtler, sosyalistler olarak biz yapmaya çalışıyoruz. Biz de terör, terörist olarak yaftalanınca ortada ölüp giden canlar, kaybolan enerji, boş yere harcanan milyarlar, çekilen yoksulluk kalıyor, artan şovenizm. Kimin karı var buradan? Tek tek anlatmayalım yani uluslararası güçlerden, yereldeki sermayedarlara kadar herkes faydalanıyor bundan. Dolayısıyla Fanon ve Foucault'dan

alıntı yaparken bunları hatırlatmak istedim. Bizim öznelde Kürt-Türk ilişkileri üzerine sıkı sıkı durup tarihsel olarak nerede yanlışlar, hatalar yapıldı, bunu sağlıklı masaya yatırıp “bugün ne yapabiliriz”i cesurca konuşmamız lazım, bu ayrı bir konu. Bir de işin travma boyutu, günlerce anlatmaya çalıştığım şey buydu. Bütün konuşmalarına bakarsanız, bu yönlü değerlendirseniz yapmaya çalıştığımız şeyin aslında bu travmayı gidermek, Kürt’teki, Türklerdeki travmayı gidermek konusunda çözüm önerileri olduğunu görürsünüz. Neden özeleştirel yaklaşmak zorundayız? Çünkü bazen biz de söylemlerimizle travmayı tetikledik diyelim ki. Çünkü öfkeli konuştuk. Şimdi düşünüyorsun, karşı tarafta da bir korku travma var. Haksız olabilir ama bilmiyor. Toplum bilmiyor. Devleti yöneten biliyor ama muhatap olduğumuz halk bilmiyor. Öncelikli görevimiz anlatmak, sakin, sabırlı bir şekilde anlatmak. Bunu yapamayınca miting meydanından sadece sloganvari konuşunca olmuyor. Kendim için söylüyorum. Bunlara dikkat etmek lazım, en azından bundan sonraki siyasetçi arkadaşlarımız bunlara dikkat etmeli.

İkincisi, siyasetin kendisi demokratikleşmek zorunda, bu konularda bizim de eksiğimiz var. Belki en iyisi olmamıza rağmen bugün davamıza konu olan çalışmalarımız da dahil, demokrasi için yaptığımız çalışmalardır. Bunu savunduk hep. Oysa parti içi demokrasi tek başına partide seçimlerin demokratik yöntemlerle yapılması falan değildir. Ön seçim, tabii ki bunlar anlamlıdır falan ama işte kongrede, genel eşbaşkanlık seçimleri, PM ve MYK seçimleri, il yönetimi kongreleri, bunlar şeffaf demokratik olmalı, ama mesele şudur; siyasi partiler halk adına siyaset yaparken uğruna siyaset yaptığı asili, asıl olanı ıskalayıp kendini yukarıda egemen, buyurgan yere oturtursa orada demokrasi bitiyor zaten. Arada hiyerarşik ilişkisinin kurulmaması lazım. Düşünün ki sıradan halkız, bugün sıradan halkız, seçime gidiyoruz, bir yerde parti yöneticisi oluyoruz veya milletvekili oluyoruz. Aynı gün, o koltuğa oturur oturmaz halk olmaktan çıkıyoruz. Yukarıdan, üstten, başka bir yerden bakmaya başlıyoruz. Yahu dün halktık. Bugün? Bugün artık halkı yöneteniz. Çünkü kendimizde şöyle bir şey hissediyoruz siyasetçiler olarak, “Yahu biz seçildiğimize göre, bizden kaynaklı bir üstünlük var. Dolayısıyla onunla aynı olamam ki. Onu yönetebilmek için de ondan farklı olduğumu hissettirmem lazım ki beni dinleyebilsin.” Çünkü fikrine, bilgisine güvenmiyor. Yetkisine güveniyor sadece. “Benim yetkim olsun ki, ben halkla kendimi aynı mesafede tutarsam etkili olamam onun üstünde. Ancak yetkili olmam lazım.” diye düşünüyor. Bu da siyaseti zehirliyor, çözümleri imkansız hale getiriyor.

Bizim önerimiz ne, çok kısaca anlatmak istiyorum. Davayla bağına şöyle kurmaya çalışsın insanlar, en nihayetinde tam demokrasi partilerin, toplum içinde kurulmayınca bu travmaları aşmak da zor. Bizim bu konuşmalarımız da gelir, gelir önümüze her seferinde dava konusu olur. O nedenle demokrasi, radikal demokrasi bizim vazgeçilmez ilkemiz olmak zorundadır. Türkiye’de her siyasi parti, her sivil toplum örgütü bunu kendi açısından en ciddi sorun olarak, konu olarak görmelidir. Mesela bir örnek vermek istiyorum. Sosyalist partiler de dahil yani kapitalizme karşı anti kapitalist olanlar dahil, herkesin bugün cep telefonunda bankacılık uygulaması vardır, sosyal medya uygulamaları vardır. Bakın, bankacılık uygulamalarının aynısını siyasi partiler parti uygulaması olarak yapabilirler. Kapitalizmin bankasından doğrudan demokrasi olarak kendin yararlanıyorsun. Bankacılık işlemlerini, bin tane işlem yapabiliyorsun telefonunda. Ama senin partin bu uygulamadan bir tane yapıp da bütün kararları üyelere anında sormak... Çünkü çok kolay, o uygulama aracılığıyla anında üyelere sorabilirsiniz, referandum yapabilirsiniz. Ön seçim çok kolaydır, uygulamalar sayesinde.

En son, 2016’da tutuklandığımızda HDP uygulamasını benim evde kalan telefonumda demosu var, yüklüdür. Başlattık o çalışmayı, HDP uygulaması. Girdiğinizde herhangi bir parti, bu HDP olmak zorunda değil, bütün partiler artık dijital doğrudan demokrasiyi kullanmak zorundadır. Girdiğinizde partinin aldığı kararlar, oylamalar, referandumlar, milletvekilleri, il ilçe yönetimleri, parti kararları, tüzüğü, her şeyi içinde olacak. Başka bir şey ama partimizin üyeleri veya gönüllüleri göz taraması, parmak taramasıyla girip rahatlıkla Parti Meclisi toplantısını canlı izleyebilmeli, görüş belirtebilmeli. Çünkü doğrudan demokrasi... Onlar için bu siyaset yapılıyorsa artık öznenin onlar olduğu kabul edilmeli. Büyük bir miting kararı alınacaksa üyelerinize sorun, yarım saat sonra sonucu alırsınız. Neden yapılmıyor bu? Neden doğrudan demokrasi denenmiyor, neden halka güvenilmiyor? Çünkü dediğim gibi, siyasetçi koltuğa oturunca, “Her şey benden menkul.” diye düşünüyor, bir.

İkincisi, artık siyaset artık uzmanlık işidir. Bilgi sahibi olanlar siyaset yapabilir. Çünkü devleti yönetenler de artık uzmandır, siyasetçiler de uzmandır. Halk bilmiyor. “Arkadaşım, senin bilmediğin şeyler var.” Yahu, bilmediği şeyler olan yerde siyaset yapılamaz ki, demokratik olmaz ki. Flu alan, gri alan olur, onun arkasına da gizlenerek her türlü ya gayri meşru ya da hatalı şeyler yapılır. O nedenle siyasetin demokratikleştirilmesi, Kürt sorununun çözümünde de bütün bu davaların en azından kökeninde yatan siyasetçi hatalarının da -bizim de hatalarımız var- giderilmesi açısından çok önemlidir. Biz de

burada hata yapıyoruz, eksik yapıyoruz. Tam demokrasiyi her yerde uygulamak zorundayız. Bu, halk için bir lüks değil, bizim için bir lütuf değil, yetkimizden falan vazgeçmiş olmuyoruz, yetki halkındır. Demokrasi uğruna bedel ödüyoruz, demokrasiyi kendi ellerimizle katlediyorsak orada bir tuhaflık vardır. Dolayısıyla bu bizim özeleştirimiz olmalı.

Şunu da belirteyim, toplum ahlaken çöküyor, sosyal medya mecralarında ahlaksızlık oluyor işte bilmem ne oluyor, bu uygulamalar, parti uygulamaları ve STK'lerin uygulamaları aynı zamanda alternatif iletişim mecralarıdır. Alternatif sosyal medya mecralarıdır. Yüz binlerce insan, orada alternatif sosyal medya alanı yaratabilir. Alternatif takas yöntemleri olur. Alışveriş sitelerinden onları kullanır. Yani kapitalizmin bastırduğu saldırganlığına karşı alternatifler ancak böyle üretilebilir. Kazağını bile insanlar orada takas yapabilir. Ev kiralamak, ev alıp satmak isteyenler, orada birbiriyle tanışabilir. Bunları neden söylüyorum? Çünkü toplum çökmüş durumda, ahlaken çökmüş, ekonomik olarak çökmüş durumda.

Devam ediyorum, siyaseti şiddetten arındırmanın bir başka veçhesiyse dilde, üslupta şiddetin dışlanmasıdır. Her türlü ayrımcı, aşağılayıcı, ötekileştirici dilden vazgeçilmesinden tutun hakaretten, hatta ses tonundan yükseltilmesinden bile uzak durulmalıdır. Cinsiyetçi, ırkçı, incitici söylemler asla kullanılmamalıdır. Çünkü siyasetçi, rol modeldir. Kullandığı üslup, dil, benzeri şeylerde eğer hal, hareket, tavırlarında kötü örnek oluyorsa, bu da şiddeti sürekli üreten, çoğaltan, meşrulaştıran bir üsluba dönüşüyor. Siyasetin kendisi demokratikleşip şiddetten arınmadığı müddetçe siyaset aracılığıyla savaş veya çatışma çözümü üretildikçe, şiddet bir döngü olarak evlere, partilerden, fabrikalara, okullara, parlamentoya kadar dolanıp durur. Siyaseti demokratik olmayanın çözümü de demokratik olmaz. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümünde atılması gereken en önemli adım, siyasetin demokratikleşmesidir. Bunun için de çözümün taraflarına önemli sorumluluklar düşer. Bu çerçevede yapılması gerekenler de vardır. Elbette ki savaşın, çatışmanın, şiddetin devam ettiği bir ortamda bu dediğimiz şeyleri gerçekleştirmek çoğu zaman zor veya imkansızdır. Çünkü silah, şiddet her yeri domine eder. O yüzden silahların susması ve devre dışı kalması lazım. İkincisi, yasaların ve idari uygulamaların özgürlükleri genişletecek şekilde düzenlenmesi; gösteri, örgütlenme hakkı, ifade özgürlüğü gibi başlıklarda evrensel demokrasi ölçeğinde güvenceler sağlanması, partilerin kendilerini radikal bir dönüşüme, değişime tabi tutularak, parti içi demokrasiyi ve doğrudan demokrasiyi esas alması lazım. En sonunda

maddeler halinde kendi çözüm önerilerimi, partimin programı doğrultusunda belirteceğim ama şimdilik bu kadarını belirtmiş olayım.

Eğer ki siyaseti demokratikleştirmeyi başarırırsak Kürk sorununda çözüm için mücadele yöntemini de barışçıl siyasi mücadeleye evriltmek kolay ve mümkün olur. İnsanların silahlanıp dağa çıkmasının gerekçesi ortadan kalkar. Ve Fanon'un, ezilenler için şiddetin tedavi edici yönü olarak tespit ettiği eyleme de ihtiyaç duymayacak gençler, artık kendi özgüvenleri siyasal alanda inşa ederler. Burada adım atması gereken, ilk adımı beklediğimiz taraf elbette ki esas gücü elinde bulunduran devlettir. Türkiye Cumhuriyeti devleti diyalogun, konuşmanın, müzakerenin ve siyasetin önünü açarak şiddetin sonlanmasına giden yolun ilk taşını da döşeyebilir. Devletin bu adımı atması halinde siyasetçilere düşen sorumluluksa özgüvenle inisiyatif olarak sorunların çözümü için barışçıl mücadeleye hazır olduğunu göstermektir. Silahlara gerek olmadığı, çatışan taraflara ve topluma gösterilmek, hissettirilmek zorundadır. Toplumunu ikna etmek zorundadır siyasetçi, bu yönüyle. Silahların nihai olarak hangi yöntemle ortadan kalkacağı konusuysa çatışan tarafların kendi aralarındaki uzlaşmayla çözebilecekleri bir konudur. Bu konuda da siyasetçiye düşen, yardımcı olmaktır. Silahların susması veya bırakılması, sorunun çözüldüğü anlamına gelmez. Kürt sorununun çözümü artık o saatten sonra demokratik, sivil, barışçıl siyasi mücadelenin konusudur. Ve rızaya, iknaya dayalı bir çabayı, sabırla yürütmeleri gerekir siyasetçilerin.

Bu belirlemelerimden sonra şunu da kayda geçmeliyim ki, bu davaya konu edilen tüm siyasi faaliyetlerimiz ve konuşmalarımız tam da yukarıda belirttiğim amaç doğrultusunda yapılmıştır. Temel hedefimiz, sorunların şiddet dışı yollarla ve siyasetle çözülmesiyle bu faaliyetlerimiz suçlama, tutuklama ve yargılama konusu yapılmıştır. Bu noktada ahlaki sözleşmeyi bozan yine devlet, Türkiye Cumhuriyeti devleti olmuştur. Eğer bundan sonraki süreçlerde yeni bir barış girişimi olacaksa siyasetçiler çok daha sağlam, aleni ve güçlü yasal güvenceler talep etmelidir. Tüm bu süreçlerden çıkardığımız ders de budur.

Bizim ödediğimiz bedeller barışa vesile olsun, biz canımızdan bile vazgeçeriz

Bütün bunlarla birlikte toplumu, siyaseti değiştirmek, dönüştürmek, bütün bunlarla birlikte en önemli konu demokratikleşme, partilerin, siyasetin demokratikleşmesi; toplumun, bireyin özne hale gelmesi nasıl sağlanacak, orada

da asıl olan eğitimidir. Asıl olan eğitimidir. Çünkü eğitim yapılmadan, bilinç olmadan asla erdemli olunamaz. Erdem, doğuştan kazandığımız bir unsur değil, bir özellik değil. Ahlak ve erdem sonradan edinilir. Toplum içerisinde bunu ediniriz ve bu da ancak eğitimle, bilinçle sağlanır. Bilerek erdemli olunur.

Eğitim konusunda da şunu kayda geçmek için söylüyorum; Paulo Freire, Brezilyalı bir eğitimci, “Derslere ilgisiz değil, yoksul olduğum için anlayamıyordum.” der. “İçinde bulunduğum koşullar eğitim almama müsaade etmiyordu. Deneyimlerim bana, toplumsal sınıf ile bilgi arasında bir ilişki olduğunu gösterdi.” “Özgürlük Pratiği Olarak Eğitim” ve “Ezilenlerin Pedagojisi” diye bilinen iki meşhur kitabı vardır. Yayınlanmış çok kitabı ve akademik çalışmaları vardır ama burada kısaca üstünde durmak istediğim şey, eleştirel pedagoji yöntemidir. Eleştirel pedagoji yönteminde, öğrencileri soru sormaya ve baskın inançla pratikleri sorgulamaya sevk eden bilimsel bir yöntem önerir. Bunu kendi ülkesinde, Amerika’da, Brezilya’da da dahil birçok yerde deneyip başarılı olmuş bir eğitimcidir Freire. “Eğitim ya genç nesilleri mevcut sistemin mantığıyla bütünleştirip bir uyum davranışı yaratmaya yarar ya da bir özgürlük pratiği haline gelir. Burada amaç, içinde yaşadığımız dünyayı değiştirmeye nasıl bir katkı sunabileceğimizi keşfetmek ve bunu yaratıcı eleştirel biçimde yapabilmektir.” der. Freire, yönetimi elinde tutan seçkinlerin, dinci fanatiklerin ve sağcılarının eleştirel eğitimi çok tehlikeli bulduğunun farkındaydı. Çünkü bu eğitimin amacı öğrencileri etkin bir şekilde soru soran, yaygın fikirleri sorgulayan, eleştirel özneler olarak yetiştirmektir. Freire, eğitimin her halükarda siyasal müdahalenin en önemli biçimi olduğunda ısrarcıydı. Kimi sağcılar şöyle söylüyordu ona, “Şu sözüm ona eleştirel pedagojinle, genç insanların beynini yıkayıp onların da senin gibi düşünmesini istiyorsun.” “Hayır” diyordu Freire, “Amaç, tornadan çıkmış bir solcu kuşağı yetiştirmek değil, aksine gençlerin eleştirel düşünme becerileri geliştirmesine yardımcı olmak ve insanlarını düşünmeye, kendi adlarına karar almaya teşvik etmektir. Peki muhafazakarların, bütün genç insanların özgür bırakılırsa sol fikirleri benimseyecekleri varsayımının nedeni nedir? Kendi dünya görüşlerinin geçerliliğine pek inanışları yokmuş gibi görünüyor. Belki de adil bir yarışta ideolojilerinin kazanamayacağını içten içe biliyorlardır. Kaldı ki sosyalist bir toplumda da eleştirel pedagoji olmak zorundadır.” der Freire. “İster sağcı olsun ister solcu olsun, kendi düşüncelerini dayatmakta ısrarcı olan liderler halkı yönetmiyor, insanları manipüle ediyordur. Böylesi insanlar özgürleştirmez, sadece ezerler. Hakiki bir özgürleştirici pedagoji, ezilenlerin arasına mesafe koyamaz ya da onlara yol yordam gösterilmesi gereken talihsizler gibi davranamaz. Özgürleşme

mücadelesinde ezilen her bireyin kendi kendisi için bir örnek olmak zorundadır. İhtiyacımız olan, düşüncede kesintisiz bir devrimdir. Yani kendisini hangi ambalajla sunarsa sunsun sömürü ve baskının kaynaklarına yönelik sürekli bir farkındalıktır. Herhangi bir konu hakkında düşünürken veya eyleirken, çok sayıda sınırlayıcı, kısıtlayıcı bariyerlerimiz vardır. Bu bariyerler ne kadar azsa ve bununla birlikte ne kadar fazla bilimsel bilgiyle donanmışsak o kadar özgür düşünebiliriz. Etnik kimliğimiz, cinsiyetimiz, sınıfsal konumumuz, dini inançlarımız, sosyal statümüz, gelenek göreneklerimiz, alışkanlıklarımız, ailevi koşullarımız, eğitim durumumuz, bedensel, ruhsal sağlığımız, beslenme alışkanlıklarımız, iklim, coğrafya, arkadaş ortamımız, okuma alışkanlığımız, vatandaş olduğumuz devletin karakteri, tabi olduğumuz hukuk sistemi, bireysel, toplumsal travmalarımız vesaire vesaire, bu ve daha fazla birçok etken, düşünce sistemimiz için birer sınırlayıcı, belirleyici ve kısıtlayıcıdır. Burada önemli olan şey, bu sınırlayıcıların tümünden kurtulmak değil, bunların birer sınırlayıcı olduğunun farkında olmaktır. Bütün bunları da ancak kendi anadilinde, eleştirel pedagojik bir eğitim modeliyle sağlayabiliriz.”

Dolayısıyla Kürt sorunu, demokrasi eksikliği sorunu, kadına yönelik ayrımcılık ve şiddet sorunu, ekolojik sorunlar, çatışma, şiddet dahil tüm sorunların kalıcı çözümü için özgürlükçü, eleştirel, bilimsel, parasız eğitim şarttır. O nedenle özgür düşünce, özgür düşünebilme kabiliyeti bizim yaşadığımız sorunlar da dahil toplumun bütün sorunlarının çözümü açısından çok önemlidir. Çoğu zaman özgür düşünceyi savunan insanlar olarak bile özgür düşünmenin ne kadar zor olduğunun farkında değildir. Zaten bilimsel açıdan tartışmalıdır. Yani beyin sınırlayıcı ve kısıtlayıcılardan ne kadar özgür düşünebilir, onlardan arındığında geriye ne kalır, o da tartışmalıdır. Ama en azından farkında olmak yani “biz herhangi bir konuda kafamızın içinde bile düşünürken kaç tane duvara çarpıp sınırlıyoruz düşünceyi ve o şekilde söze, eyleme dönüştürüyoruz”un farkında olarak yapabilmek bile bir aşamadır, mesafe kat etmektir. O nedenle Kürt sorununun çözümünde özgür düşünce, özgür düşünebilme, özgür insan olabilme çok önemlidir. Bu sadece Kürt sorunu için değil, dünyadaki bütün temel sorunlar için asıl olan bir mevzudur. Dolayısıyla Kürt sorununun çözümünde eğitim müfredatı, eğitim modeli de tartışılmak zorundadır. Mevcut eğitim modeliyle ülkenin hiçbir sorunu çözülemeyeceği gibi, Kürt sorunu gibi temel bir sorun da çözülemez.

Bir de erdem konusunu açmak istiyorum. Çünkü erdemli olmak çok muğlak, çok göreceli bir şeydir. Hakikaten tam olarak tanımını yaparken kim erdemlidir, kim değildir bunu tespit etmek çok kolay bir iş değil. Herkes erdemli

olduğunu iddia eder, kime sorsanız ahlaklıdır. Hani bu işin bir şablonu, bir çizilmiş, yazılmış şeyi var mıdır diye baktığınızda çalışma yapanlar var, filozoflar, akademisyenler, sosyologlar, bu konuda yazıp, çizenler var ama ben bugün savunmamda özellikle Andre Comte Sponville'in "Büyük Erdemler Risalesi"ni esas almak istiyorum. Çünkü derli toplu yapılmış herhalde en ciddi çalışma bu. Buradan yola çıkarak erdemi hatırlatmak istiyorum ki, bütün sorunlarımızın çözümünde eğitim kadar erdemli olabilmek de esastır. Yani siyasi talepler, siyasi beklentiler, bunların, taleplerin bir müzakerede sıralanması önemli mevzulardır ama bilinç, bilme, erdemli olma hali olmadan yani politik ahlaki bileşim tamamlanmadan bir hiçbir sorunu çözemiyoruz. Politik ahlaki olmak. Sadece politik olmak hiçbir sorunumuzun çözülmesine yetmiyor, tam tersine derinleştiriyor.

Ne diyor Sponville kendi risalesinde, kitabında? Erdemin unsurlarını başlıklar halinde sayıyor, çok az yazar bunu dener, riskli bir iştir. İncelikli şekilde her birini tek tek analiz eder, açıklar. Ben burada sadece başlıklar halinde hatırlatmakla yetineceğim ancak şimdi sıralayacağım kavramları asla yaygın, bilinen, klasik ve basit anlamlarıyla düşünmemelisiniz. Sponville bu kavramları tarihsel, felsefik, etik boyutlarıyla yeniden tanımlıyor ve adeta yeni bir çağın evrensel erdem kriterlerini ortaya koyuyor. Nedir ortaya koyduğu kavramlar, yani bütünlüklü olarak bizde neler bulunmalı ki ve dediğim gibi, bugünkü tarif, anlamlarla sınırlı bir şeyden söz etmiyor. Hepsini gerçekten çok derinlikli tanımlamış. Neler olmalı ki bizde, biz de erdemliyiz diyebilelim? 18 madde saymış, hızla okuyayım.

- 1- Nezaket,
- 2- Sadakat,
- 3- Basiret,
- 4- İlmîlilik,
- 5- Cesaret,
- 6- Adalet,
- 7- Cömertlik,
- 8- Merhamet,
- 9- Bağışlama,
- 10- Minnet,
- 11- Alçak gönüllülük,
- 12- Sadelik,
- 13- Hoşgörü,
- 14- Safalık,

15- Yumuşak huyluluk,

16- İyi niyet,

17- Mizah,

18- Aşk ve sevgi

diye hepsini de uzun uzun tariflemiş, tanımlamış.

Şimdi, savunmamın başladığı ilk güne dönmek istiyorum, orada Hazreti Nuh'tan başlayarak dinlerin emirlerini hatırlatmıştım. Sponville, aradan geçen 7 bin yıl sonra Sponville veya onun gibiler, 7 bin yıl sonra bütün deneyimlerimizden yola çıkarak bir erdemlilik risalesi yazıyor. Bunu Sponville'den okumak zorunda değil insanlar ama bu 7 bin yılda edindiğimiz deneyimlerle birlikte artık evrensel bir iyilik, erdemlilik kavramı veya tanımı var elimizde. Ölçü nedir diye baktığımızda bir Hristiyan için farklı olabiliyor, Müslüman için farklı olabiliyor. Etnik kimliklere göre, cinsiyetlere göre farklı olabiliyor. Ülkeden, coğrafyadan, kültüre, yaşam tarzına göre değişiyor. Bu da beraberinde çatışma yaratıyor, gerilim yaratıyor; iç savaş, savaş, sömürü düzenleri bunun üzerine kuruluyor. O nedenle evrensel bir iyilik halini, evrensel bir erdemlilik halini savunmalıyız. Bunu savunup bunu uygulamaya geçirdiğimiz oranda topluma örnek olabiliriz ve bunu toplumda yaygınlaştırdığımız oranda sorunlarımızın çözümünü kolaylaştırabiliriz. Sponville'e göre erdem ancak öğrenilebilir. Bunun için de asgari entelektüel bir çabaya ihtiyaç vardır. Durup dururken erdemli hale gelmeyiz, gelemeyiz. Ama durup dururken korkunç suçların ortağı veya faşist bir düzenin destekçisi ya da kötülerin kötüsü bir insana dönüşebiliriz. Yani kötü bir insan, rezil bir kişilik olmanız için hiçbir şey yapmanıza gerek olmayabilir. Haksızlıklara, adaletsizliklere susarak ortak olmanız bile yeter. Ama iyilik, tam bir eyleme halidir. Eylemsiz, söylemsiz iyilik olmaz. İyilik yaratılamaz ve sonraki nesillere de miras bırakılamaz, eyleminiz, söyleminiz yoksa. Susarak, durarak iyi olunamaz.

Bilinmelidir ki, bu dava ve yargılama adı altında yürütülen bu faaliyetlere karşı bizim eylemimiz, sözümüz ve savunmamız sadece günümüze yapılmış bir çağrı değil, esasında geleceğe yazılmış bir mektuptur. Söylediklerimizi bugünün ırkçı, faşizan histerisi arasında duyulmuyor olabilir. Ama bu cinnet halinden bir gün çıkılacaksa bizim yaptığımız gibi geleceğe yazılmış mektupların yardımıyla olacaktır. Bir tane fazladan beğeni, bir tane daha "like". uğruna insanların en aşağılık şekle girmekten çekinmediği bugünün gerçek üstü dünyasına da ruh haline de onun pespaye anti kültürüne de teslim olmayacağız. İnatla, ısrarla ve sabırla insani olanı, erdemli olanı savunmaya devam edeceğiz.

Elbette bu söyleyeceğim tek başına bir ölçü değildir ama çöküşün göstergelerinden biri olması itibarıyla değineceğim; birçoğunun cahil cühela takımından olduğu, dolandırıcılardan oluşan sosyal medya fenomenleri, en değme siyasetçiden çok daha fazla ilgi görüyor toplumdan. Kitleleri peşinden sürüklemeyi başarıyor. Buradaki çarpıklığı ve trajediyi sorgulamayan siyaseti biz sorgulayacağız. Düşünün ki alenen insanların aklıyla alay eden, aşağılayan, zenginliğiyle; çalıp çırttığı, dolandırarak elde ettiği servetle hava atan, hayatı boyunca tek kitap okumadığı belli olan, sosyal medya fenomenliği adı altında toplumu peşinde sürükleyen insanların 6 milyon, 10 milyon takipçisi var. Tek başına ölçü değil ama 10 milyon insan sosyal medyada bunları takip ediyor. En değme siyasetçinin, dışarıda bizim arkadaşlarımız dahil 100 bin, 200 bin takipçisi var. Dediğim gibi, bu bir ölçü değil ama bunu sorgulamayan siyaseti bizim sorgulamamız lazım. Ne oluyor da toplum buna nasıl meyledebiliyor? O, nasıl kanaat öncüsü haline geliyor da hayatını barış, demokrasi, özgürlük mücadelesinde geçirmiş insanlar sözlerini topluma duyuramıyorlar? Bunu sorgulamanız lazım. Toplumu çürüten, vasatlık ve kepezeliğe, övgüye dönüşen bu düzeni sorgulamayan her zihniyeti isterse kendini devrimci, sosyalist, demokrat olarak pazarlasın, asla kabul etmeyeceğiz.

Kürt sorunu bu anlamda artık bir etnik kimlik, ulusal kimlik sorunu olmayı da aşmış, bir halkın en aşağılık yöntemlerle düşkünleştirildiği bir insanlık sorununa dönüşmüştür. Bütün Türkiye toplumu ahlaken çöküşe doğru götürülmektedir. Bir zamanlar onurlu duruşun ve direnişin kentleri olarak anılan birçok şehrimiz, ne yazık ki bugün çocuk yaşa kadar inmiş uyuşturucuyla, fuhuşla anılıyorsa bu durum halkın değil, bu aşağılık politikaların karşısında duramayan siyasetçilerin suçu ve sorumluluğudur. Kafasını kuma gömerek siyaset yapmanın varacağı yer, işte bu trajik sondur. Şimdi artık öze dönme, insanlığa dönme, erdemli ve onurlu yaşama dönme için canla, başla çalışma zamanıdır. "Ya onurlu bir yaşam ya hiç." diye yola çıkanların, toplumu bu ahlaki çöküşten çıkarmanın yolunu bulmak gibi tarihsel sorumlulukları vardır. Kimlik, dil ve ulusal haklarımızı kazanmak tek başına bizi erdemli insan yapmaz. Ulusal haklarımız elbette vazgeçilmezdir ve bir gün mutlaka eksiksiz sahip olacağız ancak bununla birlikte ve eş zamanlı olarak anlamlı, onurlu, erdemli yaşam mücadelesini de sürdürmek zorundayız. Aksi takdirde ödediğimiz tüm bedeller, günü gelir kapitalist modernitenin ve onun anti kültürünün cıfcaflı rüzgarında savrulup küle döner.

Bu davada, işte biz bu anlayışı savunmaya gayret ettik. Çünkü davanın iddianamesi ve suçlamalarının altında yatan örtülü, gizli hedef insani değerlere

saldırıldır bize göre. Biz de bu nedenle insanı savunduk. Sadece dili, kimliği, inancıyla değil, onuru ve erdemıyla kamil insanı ve büyük insanlığı savunduk. Dilerim bu küçük hücrelerden gönderdiğimiz mektuplar özellikle gençlerimize, çocuklarımıza ulaşır. Türk, Kürt bütün gençlerimiz, çocuklarımız özgürce, eşitçe, onurluca ve barış içinde bir arada yaşamayı başarırlar. Biz yüz yıldır bunu başaramadık. Ne tam ayrılabilirdik ne tam kavuşabilirdik. Bunda bizim suçumuz çok azdır. Egemenlerin bağınazlığının, ırkçılığının, kibirlerinin ve hatalarının bedellerini de ödedik. Yeni nesiller bu hataları tekrarlamaz umarım. Türk gençleri kendi devletlerinin yanlış politikalarını sorgulayıp hakikatle yüzleşerek aydınlık bir geleceğe katkı sunarlar diye umuyorum. Kürt gençleri de kendi dillerini, tarihlerini, kültürlerini daha çok sahiplenip daha çok okurlar, daha çok kalem tutarlar ve kesintili ilerleyen Kürt aydınlanmasını tamamlarlar diye umuyorum.

Evet, şimdi müsaade ederseniz son sözlerimi toparlayıp tamamlamadan önce, Kürt sorununda çözümden anladığımız şeyi ve çözüm yöntemini kendi görüşlerim çerçevesinde maddeler halinde sıralayıp bitirmek istiyorum.

1- Muhataplarıyla müzakere edilerek silahlı mücadeleye son verilmesi sağlanmalıdır. Bu konuda yasal düzenleme yapılarak hızlı, etkili ve kalıcı sonuç alınmalıdır.

2- Demokratik siyasetin önündeki tüm yasal idari engeller kaldırılmalı; gösteri, grev, yürüyüş, miting, örgütlenme ve ifade hürriyeti evrensel standartlarla uyumlu hale getirilmelidir.

3- Kürt sorununun nihai çözüm yeri Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu yönüyle de tüm siyasi partiler çözümün tarafıdır. Esas hedef yeni, özgürlükçü sivil bir anayasayla sadece Kürt sorununun değil, tüm toplumsal sorunların çözümü olmalıdır.

4- Kürtlerin bir halk olarak kabulü, anadillerini tüm kamusal alanlarda özgürce kullanmaları; tarihlerini, kültürlerini koruyup geliştirmeleri, kendi kimlikleriyle örgütlenmeleri ve en uygun uzlaşıyla sağlanacak idari modellerle Türkiye'nin birliği içinde kendilerini yönetme haklarının tanınması hususlarının anayasal güvenceye alınması.

5- Geçmişte yaşanan acıların, işlenen suçların araştırılıp hakikatle yüzleşmenin sağlanması.

6- Resmi ideoloji ve resmi tarih dayatmasından vazgeçilerek bilimsel, objektif tarih ve demokratik cumhuriyet modeliyle devletin reorganizasyona tabi tutulması, eleştirel, pedagojik, bilimsel eğitime geçilmesi.

7- Kürt sorununun sonucu olarak ortaya çıkmış ceza davalarının düşürülmesi, TMK'nin kaldırılması, tüm siyasi tutsakların serbest bırakılması.

Belirttiğim bu hususlar elbette ki dışarıda da tartışılıyor, tartışılacak. Tümüyle herkes görüşlerini belirtirse ve bütün bunlara imkan sağlanırsa, özgürce tartışma ortamına imkan sağlanırsa, her sorunumuzu, Türkiye'nin her sorununu siyasi yöntemle, müzakereyle, barış içerisinde çözme fırsatı yakalamış oluruz. Bu davanın da buna vesile olmasını diliyorum. Kürt sorununun çözüm yoluna girmesi bütün Türkiye'ye nefes aldıracaktır. 84 milyon insanın cebinden, sofrasından, kursağından kesilen paralar savaşa, ölüme, kana, gözyaşına değil; yatırıma, kalkınmaya harcanacaktır. Türkiye Cumhuriyeti, Kürtleri yanına almakla bölgesel barış misyonunu güçlendirecek; Irak, Suriye ve İran'da yaşayan milyonlarca Kürt başta olmak üzere tüm Kürtler, Türkiye'nin demokrasisinin, ekonomisinin büyümesine destek olacaktır. Türkiye'de her şeyden önemlisi ölümler olmayacak; gençlerimizin cenazesi anaların, babaların yüreğini dağlamayacak, ocağına ateş düşürmeyecektir. Kamplaşma, kutuplaşma gerilimi düşecek, daha huzurlu bir Türkiye'de bir arada yaşamak herkes için onurlu, erdemli bir hayata dönüşecektir.

Bizim çağrımız öncelikle Türk kardeşlerimizdir. Edirne'ye, İzmir'e, Samsun'a, Adana'ya, Kırşehir'e ve en çok da Ankara'yadır. Biz Kürtler, 81 vilayette bir arada yaşamaya taraftarız. Sadece kendi kimliğimize, kültürümüze, dilimize, tarihimize ve siyasal irademize saygı ile güvence istiyoruz. Bunlar halk olarak bizim en doğal, en temel, en insani haklarımızdır. Türk halkı kardeş olarak görüyorsa eğer Kürt halkının haklarını bizden daha güçlü ve istekli şekilde savunmalıdır. Bizler artık kimlik, inanç, mezhep gibi sorunlarımızı el birliğiyle çözüp yoksulluğa, işsizliğe, sömürüye odaklanan bir mücadeleyi büyütmemeliyiz. Asıl olan sınıf mücadelesidir. Emek ve ekmek mücadelesidir. Bugüne kadar her iki mücadeleyi iç içe yürütmeye çalıştık ama ulusal kimlik ve inanç temelli sorunlar çözüldürse sınıf mücadelesi daha güçlü ve sonuç alıcı şekilde yürütülebilir. Bu nedenle Türkiye'deki tüm sol, sosyalist güçlere de çağrı yapıyoruz ve Kürt sorununda barışçıl çözüm için destek olmalarını, katkı sunmalarını diliyoruz.

Partimizden, parti de barışın sağlanması konusunda öz güvenli ve inisiyatifli olmalı, yetkinliğini, iradesini barışçıl çözüm için sonuna kadar kullanmalıdır. Biz Kürt halkı olarak 150 yıldır çözüm arıyor ve ağır bedeller ödüyoruz. Bu dava da bunlardan biriydi. Şimdi artık davanın sonuna doğru gelirken bir kez daha bütün kalbimle şunu söylemek isterim; bizim ödediğimiz bedeller barışa vesile olsun, biz canımızdan bile vazgeçeriz. İnşallah herkes bütün bu

yaşananlardan doğru dersler çıkarır ve müzakere yöntemine, masaya geri dönülür ve halkımıza söz verdiğimiz onurlu barışı sağlamış oluruz.

An serkeftin an serkeftin, bijî tekoşına azadî

Bitirirken son olarak bu dava sürecinde bizimle fedakarca, yürekten dayanışma gösteren herkese ayrı ayrı teşekkür etmek istiyorum. Öncelikle, cezaevlerinde bulunan bütün tutsaklar bizimle gerçekten büyük dayanışma gösterdiler. Bu hafta hem uzun yıllardır cezaevinde olan, yazar olan aynı zamanda, şair olan değerli arkadaşım Murat Türk'ten bir mektup almıştım. Onun şahsında bütün siyasi tutsaklara da selam gönderirken... Kendisi Japon şiir sanatı haiku tarzında şiirler yazıyor. Beş haiku göndermişti bana, beşini birleştirip tek şiir şeklinde okumak istiyorum.

“Yer değiştiriyor, ara renkleri gömerek siyahla beyaz.

Mor bir incir düştü çocukluğumun ağacından evrene, yıldızlar saçarak.

Bir bilgelik var, taşları incitmeyen kaplumbağanın izinde.

Köy yolunda beni, badem ağacının altında babamın çocukluğu karşıladı.

Sanki dünyayı gezdim, zıp zıp zıplayan o yavru serçenin peşinden.”

Murat Türk.

En başta, bizi asla yalnız bırakmayan bütün halkımıza, genel merkezinden teşkilatlara, il ilçe yönetimlerimize, bütün partilerimize, milletvekillerimize, tarihin belki de en büyük hukuk mücadelelerinden birini veren çok değerli avukat arkadaşlarımıza ayrı ayrı ama özellikle genel merkezden buraya neredeyse bizden çok tutuklu kalan duruşma salonunda olan ve inşallah bu duruşma bitince Sincan Kampüsünden tahliye olacağını umduğumuz Kenan, Maviş, Sıpan, Özgür, Nurdan arkadaşlarımıza -en çok onlar adına seviniyoruz, dava bitecek diye- her daim bizimle olan moral kaynağımız kıymetli ailelerimize, hücre arkadaşım Adnan Selçuk Mızraklı'ya, basının değerli emekçilerine -çoğu zaman izlediler, haber yapmaya çalıştılar- mahkemenin kalem personeline ve salonda görev yapan tüm personele, zaman zaman gerilimli anlar yaşasak da bizi sabırla dinleyen heyetinize teşekkür ediyorum.

Ayrıca kişisel olarak da eşim Başak ve kızlarım Delal ile Dıldı'ya, avukatım, bacım Aygül'e, danışmanlığımızı, ailemizin güvenliğini ve ulaşımını sağlayan arkadaşlarımız Zınar, Ferhat, Necbir, Turgay ve Şükrü'ye, yine avukatlığın ötesinde dostluk ve kardeşliğini esirgemeyen Mahsuni Karaman, Bilal Kalkan, Şerif Eltimur, Nuray Özdoğan, Hadi Cin, Fırat Epözdemir, Benan

Molu, Ramazan Demir, Emin Aktar, Mesut Beştaş, Cahit Kırkazak, Aydın Erdoğan, Levent Kanat, İlknur Alcan, Arzu Eylem Kayaoğlu, Cihan Aydın, Özgür Özbek, Metin Kaya, Gönül Gören, Abdurrahman Öztürk, Bayram Arslan, Gözde Demirci ve burada Edirne’de avukatlığımızı yaparken kalp krizi sonucu yaşamını yitiren genç avukat kardeşim, rahmetli Hasan Tahsin Kaya’ya, ismini anmadığım, anamadığım, emeği geçen tüm avukat arkadaşlarımıza, dayanışma gösteren tüm baro başkanlarına, sivil toplum örgütlerine ve son olarak bu davada birlikte tutuklu kaldığımız tüm yoldaşlarıma; Gülten, Figen, Sebahat, Ayla, Meryem, Ayşe, Zeynep, Dilek, Aynur, Pervin, Nazmi, Alp, Ali, Bülent, Günay, İsmail yoldaşlarıma, arkadaşlarıma sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Sizlerle yargılanmak bir onurdur. Sizlerle aynı davada olmak benim için bir onurdur. Özgür yarınlarda hepimizle görüşeceğiz, görüşmeyi umuyor, diliyorum, hepimiz sağlıklı kalın. An serkeftin an serkeftin. Bijt tekoşına azadî. Yaşasın özgürlük mücadelesi.

Hepinizi yürekten, saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.¹⁰² Avukat arkadaşım İnci de burada, ona da teşekkür etmeden geçmeyeyim. Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.¹⁰³

¹⁰² SEGBİS yoluyla bağlanan diğer tutuklu siyasetçiler ile farklı duruşma salonlarından yine SEGBİS yoluyla bağlanan izleyiciler, Demirtaş’ı kuvvetli bir şekilde alkışlamaya başlıyorlar.

¹⁰³ Bu sözleri yoğun alkışlar arasında söylüyor.

Onurlu Yaşam Davası

Demirtaş'ın Savunması

Bilinmelidir ki, bu dava ve yargılama adı altında yürütülen bu faaliyetlere karşı bizim eylemimiz, sözümüz ve savunmamız sadece günümüze yapılmış bir çağrı değil, esasında geleceğe yazılmış bir mektuptur.

Kürt halkı mazlumdur, Türk halkı mazlumdur. Onları sömürenlerdir katil olanlar. Topraklarını işgal edenlerdir. Kültürüne, diline el koyanlardır katil olanlar, biz değiliz. Biz sadece halkımızın onurunu savunduk, haysiyetini savunduk, karnını doyurma hakkını savunduk, şu yeryüzünde özgürce yaşama hakkını savunduk, kendi topraklarında insan gibi yaşama hakkını savunduk.

Kürt ve Kürdistan gerçeğini inkar, insanı inkardır. Herhangi bir insanın dilini, vatanını inkar, insanı inkardır, insanın onuruna saldırıdır. Kürt halkının kendine ait Kürt milleti olarak bir tarihi vardır, bunu inkar insanın onurunu inkardır. Bunu kabul ettiğimiz zaman biz kendimizi onursuz gibi hissederiz. Birbirimizin yüzüne bakamayız Kürtler olarak. Sizin de yüzünüze bakamam.

Bu dava vesilesiyle bizi köleleştirmek isteyenlere biz, "Hayır, biz özgür insanlarız." diyoruz.

